Cana Coaunera Ere

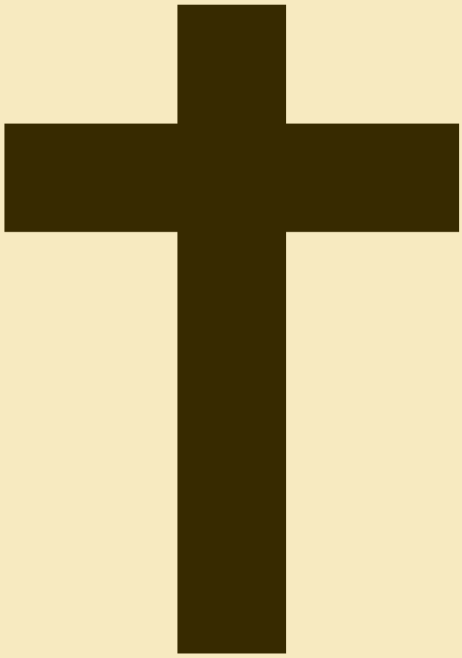

New Testament in Urarina (PE:ura:Urarina)

Cana Coaunera Ere

New Testament in Urarina (PE:ura:Urarina)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Urarina

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Urarina [ura], Peru

Copyright Information

© 2008, Bible League International. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

- You must give Attribution to the work.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Urarina

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Aug 2023 from source files dated 29 Jan 2022
b7ea44d4-3dbd-507b-9a19-256b56fe9b07

Contents

Mateeocha Laenai 1
Marocohacha Laenai 65
Locasiicha Laenai 105
Joaancha Laenai 177
Ichanohichuru 221
Roma Nenacaauru Rai 290
Coriintoo Nenacaauru Rai Leinjiin 317
Coriintoo Nenacaauru Rai Coroataja 342
Galasia Batane Nenacaauru Rai 359
Efesoo Nenacaauru Rai 368
Filipoo Nenacaauru Rai 377
Colosau Nenacaauru Rai 384
1Te 390
2Te 396
Timoteeo Rai Leinjiin 399
Timoteeo Rai Coroataja 406
Tito Rai 411
Filemoon Rai 415
Ebereeocuru Rai 417
Saantiaaocha Letoai 439
Fedoroacha Letoai Leinjiin 447
Fedoroacha Letoai Coroataja 455
Joaancha Letoai Leinjiin 459
Joaancha Letoai Coroataja 466
Joaancha Letoai Nichataja 467
Jodasiicha Letoai 468
Afocarifisi 470

Mateeocha laenai
Ena Nenaa Cana Coaunera Ere

Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito foerateracuru
(Lc 3.23-28)

1 Caate Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito foerateeurera Rabiri aina Abaraaun foeratenojoinuru foerateeurera curuaacurune.

2 Isaca inaca neein nenaalu jetao Abaraaun.
Jana Isaca calaohilu jetao Jacobo.
Jana Jodaa aina rai nocoalacuru inaca neein nenaalu jetao Jacobo.
3 Faresi aina Sara jetaote, Tamara que nebateein Jodaa bereecuru nelu.
Jana Faresi calaohilu jetao Esroon.
Jana Esroon calaohilu jetao Armi.
4 Jana Armi calaohilu jetao Aminadaba.
Jana Nasoon jetaote, Aminadaba calaohi nelu.
Jana Salomoon jetaote, Nasoon calaohinelu.
5 Jana Raba que nebateein Salomoon calaohilu jetao Bosi.
Jana Roto que nebateein Bosi calaohilu jetao Oberi.
Jana Oberi calaohilu jetao Isaihasi.
6 Jana Isaihasi jetaote, *rey*neein nenaalu Rabiri inaca nelu.

Jana Oriasi comasaineein nenaalu que nebateein, Rabiri calaohilu jetao Salomoon.
7 Jana Salomoon calaohilu jetao Roboam.
Jana Roboam calaohilu jetao Abiasa.
Jana Abiasa calaohilu jetao Asa.
8 Jana Asa calaohilu jetao Josafa.
Jana Josafa calaohilu jetao Joraam.
Jana Joraam calaohilu jetao Osiasi.
9 Jana Osiasi calaohilu jetao Jotaam.
Jana Jotaam calaohilu jetao Acasi.
Jana Acasi calaohilu jetao Esequiha.
10 Jana Esequiha calaohilu jetao Manasee.
Jana Manasee calaohilu jetao Amoon.
Jana Josiasi jetaote, Amoon calaohinelu.
11 Jana Jeconiasi aina rai nejeraauru inaca neein nenaalu jetao Josiasi.
Nii bana jetaote, Isaraelitaauru mucuhin amanajaaurelu, acaauru atane caje rocona-jaain, Babilonia batane que ichaaoru coina.
12 Nitohaneein mucuhin amanajaauruhane baiha jetaote, rai calaohi Salatieli sirilu Jeconiasi. Salatieli calaohilu jetao Sorobaberi.

13 Jana Sorobaberi calaohilu jetao Abiod.
Jana Abiod calaohilu jetao Eliaquiin.
Jana Eliaquiin calaohilu jetao Asoro.
14 Jana Asoro calaohilu jetao Sadoco.
Jana Sadoco calaohilu jetao Aquiin.
Jana Aquiin calaohilu jetao Elioon.
15 Jana Elioon calaohilu jetao Eleasar.
Jana Eleasar calaohilu jetao Mataan.

Jana Mataan calaohilu jetao Jacobo.
16 Nii jana Jacobo jetaote, Curisito Mesihasi neba Mariha lana Jose inacanelu.

17 Nitohaneein jetaote, niha Abaraaunne caje coaauneein lechoonca jena saain nichoalateeurelu, Abaraaun nefoerateeuru, niha Rabirine que tiaaojoaain.
Nii Rabiri caje coaauneein jetaote, lechoonca jena saain nefoerateeurelu, Babilonia batane Isaraelitaauru mucuhin amanajaauruhane que tiaaojoaain.
Nii mucunajaain amanajaauruhane baiha jetaote, lechoonca jena saain nefoerateeurelu, nejanoaa Curisitone que tiaaojoaain.

Nejanoaa Jesocurisitone (Lc 2.1-7)

18 Naojoaainte nenaa nelu Jesocurisito. Nii bana jetaote Jose aina ita raauruhane rai niha Marihane jana jetaote, jaiti ita aina neeuruhane ajiniha Cana Coaunera Suujue ichanohineein inae ausirinelu Mariha. 19 Nii jana esinae rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein cacha caohachaain suujua coaaraniha Josene jaun jetaote, nii chuni cacha rai canaanai siriha Marihane belanaala jianeein caje amunaa jerelu.
20 Nitohaneein inae amuhane coina suujua cuhane coaauca Josene jana jetaote, sinihu rai ococohin jetao: “Jiaoriha Mariha raai ii comasainu quene coasiinera Rabiri nefoerateneein nenaa Jose. Nii canaanai niicha siriite Cana Coaunera Suujue ichanohineein nenaanera. 21 Inae leinjiin calaohirichaain Marihara. Inae nejanoaa nii rai canaanaine jana Jesosoneein curuaateeura. Osa caje rai cachaneein neeninuuru ichoteraanu nihane jaunte, Jesosoneein curuaareeincha,” nae jetao rai Cana Coaunera letono anjera.
22 Nitohaneein jetaote, rai nere bera inoaensi *profeta* que:
23 “Chariji bana
quicha aina ichoaelanaala nenaa ranunate,
inae ausirineein
leinjiin canaanai siricheein.
Inae nejanoaane janate,
Emanoel neein curuaateeurureein cachaaurura,”
naain nere bera inoaensi que beratiha Cana Coaunerane nainaelu.
“Emanoel,” naanete: “Cana Coaunerate cana aina ne,” nae.
24 Inae niritiin sinihocane caje nocohin jetaote, nii rai aitoha Cana Coaunera letono anjerane tonoraain, comasainu que Mariha raelu Jose. 25 Nejetaote, nejanoaa nii Mariha calaohi-Jesoso neein Joseecha curuaatine reentiaain, nirijieein ita que turuelanaala ita aina ichaaorelu.

2

Enoto mitu nichajai jeloon caje turuuruha Jesoso nejanoa coaraa arasijie caje cha coitucuurerane

1 Nitohaneein jetaote, Jodea batane que nenaa Beleeun nejanoaelu Jesoso, jelai batane curuaanaaneein niha *rey* Erodesine bana. Nii jana jetaote, Jerosaleeun enoto mitu nichajai jeloon caje turuha uure itolere que nerelaain arasijieeuru caje cha coitucuureraauru cachaauru. 2 Inae ecu turuhin jetaote:
“Chu ne, nii Jorioocuru Curuaanaa *rey* nejanoanaa. Ocooca rai arasijiene coaracaanune jaunne turuhin coaraa uhacaanu, coroaecaanune coina,” naaure jetao turuhin, nii itolere coitucuurera cachaauru.
3 Nii nejanoaane coitucuhin jetaote, jataain nererojoecae *rey* Erodesi, satiin Jerosaleen cocoaichacuru aina jiniiquiin. 4 Nii jaun jetaote, satiin saseredotecuru curuaanaacuru, Moisesa aitonjoan rauhi que cacha relaaurera, naaonjoainuri cotiharate

Erodesi: “Chu nejanoareein Mesihasi,” naain acaauru caje bajaane coina. 5 Nii jaun
rene turuhin jetaote:
“Jodea batane que nenaa Beleeunte nejanoareeincha. Nitohaneein ecu nejanoaane
coinate:
6 ‘Jodaa atane que nenaa Beleen nese,
coatiha ansijiin natiin
ii amurijiriin tabaain nenacaauru
neseeuru fautaain neriheeini,
ii que netiin nejanoarihani leinjiin Curuaanaa
canu cachaauru
Isaraeli cocoaichacuru
coroatajaneraneein
nenaane jaaunra,’
naain laenaelu Cana Coaunera ere bera *profeta* inoaensicha,” naaure jetao Erodesi rai.
7 Nii jaun jetaote, nii chuni rai belanaala nii arasijie caje itolere coitucuurera
cotiharatiha Erodesine jaun jetao, rai turuhin beeuruhane jaun acaauru caje esinae
rauhijiriin, “Naaonjoain banate ococoelu,” naain nii ocooca arasijiene coitucue. 8 Inae
nitohaneein rai beeuruhane caje coitucuhin jetaote:
“Chajaain Beleeun cuhin nii canaanai coaanihuche. Chucha ne. Cha cajecha nefoer-
atenaaneein ne. Chaen inae eruhichene carai biha uuchene canuhetonai coaraa uhene
coroajera,” naain jetao nii itolere coitucuurera letoae Beleeun Erodesi.
9 Niritiin acaauru letoaa *rey*ne tonoraain Beleeun cuuruha nii itolere coitucuurerane
jana jetaote, acaauru ajiniha cuujue nii arasijie- enoto mitu nichajai que ocoocane jana
acaauruhacha coarai. Inae nii niha canaanaine jaaun turuhin jetaote, ecu nichoae
inacue nii arasijie.
10 Inae ecu inaauca nii arasijiene coaraain jetaote, jataain rachoojoeeure nii arasijie
caje cha coitucuureraauru. 11 Nitohaneein rachoojoeeuruhane baiha loreri asae enohin
coaracuruhane jana jetaote, neba Mariha aina niha nii canaanaine coaraain jetao,
rohan nelauriaain nii canaanai coroaecuruhane baiha rai camela caje oro, enuha sacari
jujui, chaen coretiin nenaa jujui, naaonjoainuri rocohin que nii canaanai belaihure.
12 Nii baiha jetaote, nii niha acaauru letoaera Erodesine jaan jeloon situhin cauha
cuuruhane coataa acaauru sini anuu caje coitucuhin jetao, leeocha bero cuhane cuhin
jelaiha nataneu cauha cuure.

Egipto cuhin soroha Josene

13 Inae jelai caje amuuruha nii itolere coitucuurera *mago*curune jana jetaote, Jose
sinihu rai ococohin jetao:
“Inae jetao nii canaanai ariha Erodesi sohin jaohane coina. Nii ajinihane ichei aitoon,
nii canaanai aina rai neba amaain Egipto batane que cuhin sorohine coina. Chaen ichei
bihanune reentiaain ecu neeura,” nae jetao rai Cana Coaunera letono anjera.
14-15 Nii jaun jetaote, sini caje nocohin nii canaanai aina rai neba amaain jetao,
janotiin soroe Egipto nichae cunaa bero cuhane cuhin Jose, oha Erodesine reentiaain
ecu nihane coina.
Nitohaneein jetaote:
“Egipto caje coaauneeinne canu Calaohi cotihareeunni,” naain beratihalu nere bera
inoaensi *profeta* que Cana Coaunerane nainaane coina ailu.

Canaanaihuru soaajeratiha Erodesine

16 Nitohaneein coritaain comarohin caauruha nii arasijie caje itolere coitucuurerane
que nainaane jaun jetaote, jataain obajeein, ena nejanoanaa caje coaauneein, coroata
jaanacai que tiaaojoaain, Beleeun sacuritaain nenacaauru canaanaihuru, nii Jesoso

nejanoa beeuruha itolere coitucuurerane bana caje coaauneein nejanoanacaauru jitariin soaajerate Erodesi.

17-18 Nitohaneein jetaote:
“Rama nese quete
aohanrareein jataain inaderaain
chananaa tabaihuri.
Raquerite
calaohichuru coisiha aitoreein.
Nete inae esinae rauhijiriin
ooruha calaohichurune jaun,
ajetera jerelanaala aite,”
naain laenaalu *profeta* inoaensi Jeremihasine nainaelu.

19 Nejetaote, inae oha Erodesine baiha jetao, Egipto niha Josene jana sinihu rai ococohin jetao: 20 “Chajaain nii canaanai aina rai neba amaain jelaiha Isaraeli batane que caunihura. Inae ooruha nii canaanai sohin jaonaa jereraaurulura,” nae jetao rai Cana Coaunera letono anjera.

21 Nii jaun jetaote, nii canaanai aina rai neba amaain jelaiha Isaraeli batane que cauha cuelu Jose. 22 Nejetaote, nii rai inaca Erodesi coreeraniha niha Arquelaaone coitucueratiha sinihu que Cana Coaunerane caje coitucuhin jetao, Jodea cuhane coasiha Calileea batane que cue Jose. 23 Inae nii Calileea batane que turuhin jetaote, rauhijiriin cuhin Nasarete neseu ichaoha cuelu. “Nasarete cocoaicha neeinte curuaareein Jesoso,” naain beeuruhalu *profeta*curune nainaane coina.

3

Cana Coaunera Ere beebejiha Joaan Baotisitane (Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

1 Nii bana jetaote, Jodea batane que nenaa cacha areroo ecocohin, ecu situnacaauru cachaauru cotijiaain acaauru rai Cana Coaunera Ere beebeje Joaan Baotisita. 2 Nitohaneein acaauru relaain jetaote:

“Inae nichuuntaa Cana Coaunera cojoanonaa. Aihane jaun nacoaauneein Cana Coaunera ere tonoraain, caohachaain inara ichao coreein neeuche,” naain jetao cachaauru rai beebejeein relanajae Joaan Baotisita. 3 Nii Joaan que jetaote:
“Nerichaain cacha areroo
eheehejeein cacha cotiharanu.
Nii ajiniha caohachaain inara suujua baaso jianeein,
caohachaain inara suujua coaraain,
caohachaain neeuche,
turuha Cana Curuaanaane
raotojeein raaichene coina,”
naain laenaelu *profeta* inoaensi Isaihasi.

4 Camecho ujui caje ichanohin cajione que cajionequiin jetaote, jacari caje ichanohin siitoroon que ichoraquiin, sisiincho, irichaje, naaonjoainuri que lenoneein nelu nii Joaan.

5 Nii cacha areroo neein cachaauru relaa Joaanne coitucuhin jetaote, satiin Jodea batane caje, Jerosaleen caje, Jorodaan batane rohan caje, naaonjoainuri cajene maajeein turuhacoaain aonaa cuure arajii cachaauru. 6 Nitohaneein rene turuhin esinae rauhijiriin suujuelanaala osaaocuruhane beeuruhane jetaote, cojunacatenaaca nucuhe Jorodaan cuhane teein acaauru baotisarejetelu Joaan.

7 Nejetaote, jataain arajiin rene turuhacoaauruha acaauru baotisaane coina fariseeocuru aina sadoseeocurune coaraane jaun jetao:

“Cha inara rai aite turu rai nenaa caseteco tabai caje nichoteeichene coinate taibinaecuru- acano rijijieein nenacaauru cachaauru. 8 Aihane jaun nii ajiniha caohachaain inara suujua coaraain caohachaain ichaaoche. Aihute esinae rauhijiriin nacoaauneein Cana Coaunera coitucuhin, inara ichao coreein caohachaain nenaa jerequichene coaracurumiin leeochaauru cachaauru. 9 Jiaonrihachu chaen nejesinajeein: ‘Canacaanune Abaraaun nefoeratenichaanu,’ naain irihache. Cana Coaunerate naine caa ajeri caje niha natiin Abaraaun nefoerateeuru coaaunaa ne. 10 Chaen techu inaana inaeniha temulene, cojoaisi aina curuataain tero que sauhin usihanau mocohaca. Nii rijijieeinte inae esenetaaichuru letoaa cureein nii turuha uhenenu usi tabai jana. 11 Canune esinae rauhijiriin nacoaauneein Cana Coaunera ere tonoraain neeichene coarateeichene coujunacane que, acauhanau teein inara coujunacateein inara baotisaaun. Jana canu baiha turuha uhenite laen, inara suujue cuhane Cana Coaunera Suujue teein, usi quene maajeein inara coujunacateein inara baotisareein. Acate jataain canu amurijiriin cocoainaain letononeein ne. Canune fautaain cocoainaain letononeein neeun. Nii rai safato amaeranu que niha natiin nelatejeehaaun. 12 Charijieein teeinti aroso taojiaain, jelai teein rai fero taojiae mocohane coina taicha. Nii rijieeinte, jelai teein coitucuurera raain, jana nii nere tonorana jerelanaala nenacaauru jelai teein mocoha cureein, chabana jacanaa charanejeein nenaa usi que,” naain jetao cachaauru rai beebeje nii Joaan.

Jesoso cojunacatiha baotisaa Joaanne (Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

13 Nii jana jetaote, baotisaa Joaanne coina Calileea caje cuhin, nii niha Joaanne jaaun nucuhe Jorodaaun turuha cue Jesoso. 14 Nii jana jetaote, jauriaanejeein baotisanaa jerelanaala jetao:

“Chanuna ii canu baotisanaa naineei natiin, ii canu rene uhi,” naa Joaanne jana jetaote:

15 “Jauriaa niriimiin ena. Jauriaanejeein satiin aitoha Cana Coaunerane jaan ichacaanete caohachae,” nae jetao Joaan rai Jesoso. Niritoha raine jaun jetaote, jerihane rijijieein baotisae Joaan. 16 Nitohaneein coujunacatiha acauhanau teein baotisaa Joaanne jana, acau caje mituha Jesosone rijieeoritiin jetaote, nejoracaa dede bacuujuane jana, leinjiin serori rijijieein nichoae fauha uha Cana Coaunera Suujuene jana coarae Jesoso. 17 Nii jana jetaote:

“Caate jataain quiicha belaain canuhacha cocoainanohin canu Calaohi nera,” naain toniha erenaa dedeeune jana aonajeeunre.

4

Baaso que Jesoso sarunaa jeriha moconajaerane (Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

1 Nii baotisaa Joaanne baiha jetaote, Cana Coaunera Suujue amanojoineein cacha areroo cue Jesoso, ecu coujuhin coaraa moconajaerane coina.

2 Nitohaneein cacha areroo niha jenachoonca jiichooneein, jenachoonca janotiineein lenone lanaalane baiha mijiitoha Jesosone jana jetaote, 3 coujuhin coaraane coina rene turuha cue moconajaera.

Nitohaneein rene turuhin jetaote: “Chajaain aihane esinae rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi neeine, caa ajeri jaberocooru rai aitoote lenoneneein nerotomiincha,” naa Jesoso rai moconajaerane jana jetaote: 4 “Nete Quiricha inoaensi cuhane: ‘Coatiha lenoneecha que ichaonaa nainihei cacha. Cana Coaunera ere tonoraain, jerihane rijijieein ichaohanete nainere, jerichanejeein ichaoha cachane,’ naain laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhanera,” nae jetao moconajaera rai Jesoso.

5 Niritoha raine baiha jetaote, Cana Coauneraacha que banijiaain nenaa Jerosaleeun
nese que nenaa Teenforo ecuunni choae Jesoso inaain jetao:
6 “Chajaain aihane esinae rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi neeine caalai caje
nomaroteeute coaracaa. Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhanete:
‘Rai letonocuru anjeraaurute
letoareein Cana Coaunera,
ii beraaihuruhane coina.
Acaaurute
rai biji que ii michuurureein,
nabana ajeri que necunaitaaine coataa,’
naain laenaerate Cana Coaunera,” naa rai moconajaerane jaun jetaote: 7 “Chaen techu
Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhane: ‘Jiaonriha ii Curuaanaa ii Coaunera coujuhin
coaraaine,’ naain laenanohineein ne,” nae jetao moconajaera rai Jesoso.
8 Satononejeein jetaote, jataain ecuuneein nenaa ichatane ucuuno que amaain
jetao, jitariin caa chauratane que nenacaauru neseeuru coaarateein, que nelateein
ichaonacaaurune maajeein coaarateein jetao:
9 “Jitariin caa ena iicha coaraine ichei tereeuni, neseeonriaain canu coroaequine,”
naa Jesoso rai moconajaerane jana jetaote: 10 “Cana Coaunera Quiricha inoaensi
cuhanete: ‘Leinjiin ii Curuaanaa ii Coaunera coroajeein raaicha nelateein rai nere
tonoraau,’ naain laenanohineein nera. Chajaain ena canu caje amuhachaaura mocona-
jaera,” naain jetao moconajaera sitae Jesoso. 11 Niritiin moconajaera sitaa Jesosone
jaaun caje amuhane jana jetaote, rene turuhacoaain coroatajanecure anjeraauru.

Calileea cachaauru relaane nunuhetiha Jesosone (Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

12 Caresero cuhane Joaan enoaauruhane coitucuuriin jetaote, Calileea nichae cuelu
Jesoso. 13 Nejetaote, Nasarete ichoaelanaala, Saboloon aina Nefatalii nefoerateeuru
atane que nenaa nemuri auhaniha Caferenaaon ichaoha cuelu.
14 Nitohaneein jetaote:
15 “Cucuana auhaniha Jorodaan jerau
Saboloon aina Nefatalii atane-
Calileea ichaonacaauru
Jorioniheichurute
inae jianacoon rai nichao baaso caje mituurureein.
16 Jana nii ooruhane bana nitajeeneeurite,
inae leeocha ichaonaa que ichaaore,”
naain laenaalu *profeta* inoaensi Isaihasine nainaelu.
17 Nii caje coaauneein jetaote: “Inae nichuuntaa Cana Coaunera cojoanonaa. Aihane
jaun nacoaauneein Cana Coaunera coitucuhin, caohachaain inara suujua coaraain,
caohachaain neeuche,” naain jetao cachaauru rai beebejeein acaauru relae Jesoso.

Jenai ate mucuurera cotihaca Jesosone (Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

18 Nii cachaauru relaane caje Calileea conemuri auhaniha cuujihane jaun jetaote,
coroatajai ita nejeraauru Simoon Fedoro neein acaauruhacha curuaatei, chaen rai
nejera Aanderesi, naaonjoainuri erue jetao Jesoso, acaauru amihaneeo niha ate mucu-
uruhane jaun, ate mucuuruhane coina acauhanau rai rede nalaecuruhane jana. 19 Nii
jana acaauru coaariin jetaote:
“Chajaauche canu ainate nii ate mucuhichene rijijieein, canu rai cachaauru mucuhin
raeraneein neeiche,” nae jetao acaauru rai Jesoso.
20 Nii rijieeoritiin jetaote, acaauru rai redeeuru ratiriin Jesoso aina cuure. 21 Nii caje
basiinjiin cutiin jetaote, coroatajai ita nejeraauru Sebedeeo calaohichuru Saantiaao,

Joaan, naaonjoainuri coaari Jesoso, leinjiin bote cuhane neein acaauru rai redeeuru rucuheca neeuruha rai inaca ainane jana. Nitohaneein coaarinajaain cotihanaaca Jesosone jaun jetaote, 22 nii rijieeoritiin bote cuhane acaauru inaca ratiriin caaijie cuure.

Arajii cachaauru relaa Jesosone
(Lc 6.17-19)

23 Nitohaneein cuhin jetaote, Calileea sacuritaain cuhecujueein, sinacocaauru naineein enohenojoeein cachaauru relaain, Cana Coaunera cojoanonaa erenaa raotono que ereerejeein, itolere cunai caaun cunaitenacaauru, jaberoco que cunainojoiriin nenacaauru, naaonjoainurine maajeein rautaacoae Jesoso. 24 Nii jana jetaote, satiin Siria batane sacuritaain inae Jesoso benaa coitucuhin jetao, araai laurii cunai caaun cunaitenacaauru, jaberoco que cunanacaauru, coitucuchuhi que suujueconacaauru, otonacaauru, bacosacuru, naaonjoainurine maajeein rene amaauruhane jana jetao, acaauru rautaacoae Jesoso.

25 Nitohaneein jetaote, Calileea nenacaauru neseeuru, Decapolis, Jerosaleen, Jodea, Jorodaan batene uurihuru, naaonjoainuri cajeeeurune maajeein cuhacoaain jetao, Jesoso sacuhin rene turuhacoaaure arajii cachaauru.

5

Ichatane ucuuno que cuhin ecu cachaauru relaa Jesosone
(Lc 6.20-23)

1 Arajiin rene turuuruha cachaaurune coaraane jaun jetaote, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin ichatane ucuuno que iniin jetao, ecu nelauriariin lauheque Jesoso. 2 Nitohaneein ecu netiin acaauru relaain jetaote:

3 “Nerausiaaecuruha latiha acaauru suujuane coitucuhin nenacaauru, Cana Coaunera Cojoanonaa que neeuruhane jaun.

4 Nerausiaaecuruha inaderaaeriin ichaonacaauru.
Niichurute cairichaaojoaain coarae Cana Coaunera.

5 Nerausiaaecuruha leeochaauru amurijiriin nenaa coacuelanaala raotojoeein ichaonacaauru.
Niichuru raite, acaauru que banihateein niicha rucujuei atane tereein Cana Coaunera.

6 Nerausiaaecuruha corajeein esinae rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein leeochaneein namute cacha coaraelanaala, niheichu namute cacha cairichanaa coacuhin niha leeochane jerelanaala, naaonjoaain caohateraneein nenacaauru niicha coaana jerei coaracururichaaine jaun.

7 Nerausiaaecuruha cairichaaojoaain leeochaauru coaraain, chaelai lateein neeuruhane, acaauru coroatajaneein naaonjoaain nenacaauru.
Nii rijijieeinte cairichaaojoaain acaauru coaraain, jeelai amuritoheriin acaauru coroatajanereein Cana Coaunera.

8 Nerausiaaecuruha caohachaain suujua coaraain caohachaain ichaonacaauru.
Niichurute esinae rauhijiriin Cana Coaunera aina jiniiquiin niha cuururreein.

9 Nerausiaaecuruha raotojoeein jiniiquiin ichaaoruha cachaaurune coina coroatajaneein ichaonacaauru.
Niichurute rai calaohineein teein acaauru coaareein Cana Coaunera.

10 Nerausiaaecuruha Cana Coauneraacha jerei ichacuruhane coreniha mucunojoineein, casetecanojoineein, arinojoineein, naaonjoaain nenacaauru, Cana Coaunera cojoanonaa que neeuruhane jaun.

11 Nerausiajeeinte neeiche canu cachaneein neeichene coreniha inara nocoeje chanuhin, inara sohin, joaereein inara que ereein, naaonjoaan cachane.

12 Nitohaneein techu cairichaerinojoineein rautanohinelanaala ichaaorelu Cana Coaunera ere bera inoaensihuru *profeta*curu, inara ajiniha nenacaaurulu.

Aihana jaun raotojoeein rachoojoeein, chaque tonajelanaala neeuche, dedeeu raoti ichaonaa que inara coreterihani Cana Coaunerane jaun.

Lenone raotono tera aina cacha conaeraneein nenaa (Mr 9.50; Lc 14.34-35)

13 Charijieein teeinti setuhane coataa, tebe que iniho colaain rucuhecaa. Nii rijijieeinte nabana nitajeeuruha cachaaurune coataa, acaauru ichao baaso rucuheraneein neeiche. Inae lenone cotebetenaa naineniha tebene, inae lenone raotono tenaa naineri-hei. Nechu joaaenreen atane ichoae jaonojoineein, shaonohineein nihane coinaachate nelate. Nii rijijieein inara netonai, cacha rai ichaonaa raotono coaaratelanaala cacha relaeneeichene, inara netonai nii chaque nelatelanaala neriquicheein.

14 Ichatane ucuuno que niha leinjiin nesene, nihei chuni coaraelanaala nainejei. Nii rijijieein techu satiin cacha notaracaae inara aina cuaain niicha jerei coaaratiha Cana Coaunerane jaan- cono rijijieein neeiche.

15 Nii rijijieein nihei chuni cono mocohin darohe asae tera. Bujuaihu telanaalate ucuun tihaca, satiin conohanau turuuruha loreri asae turunacaaurune coina.

16 Nii rijijieein cacha cononeein satiin cachaauru que caohacha ichaquichene coaara-teein, acaauru que coitucuerateein neeuche. Aihute esinae rauhijiriin caohacha ichaquichene coaraain Cana Coaunera coroaecuruhine cachaauru.

Cachaauru relaa Moisesane jaan- rauhi coitucueratiha Jesosone

17 Coatiha inara relaain nihalu Moisesane jaan rauhi jianeein neeichene coina, cau turuhin nihaaun. Nihieichu inara relaauruha *profeta*curune jaan jianequich-ene coina turuhaaun. Nenacaaen nejian, nii inara relaauruhane jaan coitucuhiche esinae rauhijiriin jeelai amuritoheriine coina, 'Naaonjoain quete aite,' naain inara rai biha uun. 18 Esinae rauhijiriine inara rai aitoreeunni, jaiti niha dede, chauratane, naaonjoainurine que tiaaojoaain, coatiha aninoaerarinaai le erenaanejeein, satiin nii aitohane rijijieein situhane reentiaain, nii Cana Coaunera tenojoin Rauhi Inoaensi. 19 Nitohanihane jaun nii rauhi inoaensi caje leinjiin leeochaauru fautaain nelatihei rijijieein nenaa rauhi tonoraelanaala nenaa, niheichu que leeochaauru relaenihane, acate Cana Coaunera Cojoanonaa que jataain nelatenereein. Nete caohachaain tono-raain, nii aitoha Cana Coaunerane rijijieein ichaohin, esinae rauhijiriin leeochaauru relaerate, jataain nelatineein nereein Cana Coaunera Cojoanonaa que. 20 Rauhijiriine inara rai aitoreeunni, Moisesa aitoonjoan rauhi que cacha relaaurera aina fariseeocuru amurijiriin, inara rai Cana Coaunera aitoonjoan tonoraain rijijieein niicha icharatei ichaeneeichene, coatiha Cana Coaunera Cojoanonaa que ichaonaa naineriheicheein.

Namute cacha aina obaaecane caseteco coaarihanine que cacha relaa Jesosone (Lc 12.57-59)

21 Inarate coitucuhiche: 'Jiaoriha sonajaain jaohichene. Sonajaain joaerate caseteco coaareein,' naauruha inara foerateeurera rai ne. 22 Nena laen canu inara rai aitoon. Chunocoha namute cacha aina obajei, nii obaecane jaan jera aina rucujueein que suujua acatelanaala nenaate, caseteconeein niha cureein. Jana rai nejera que 'Cha coitucuheei,' naain ereite, casetecaeratereein nitohanai rucuhecuruhane coina nenacaauru- *Junta Suprema*curu. Jana, 'Chaque nelatiheei inacojoeeinte neei,' naain namute cachaauru que ereite, usi tabai jana nijiaoreein.

23 Aihana jaun ii que suujua acatiha Cana Coaunerane coina chaelai amaai que belaaine coina Teenforo asae nenaa rori- *altar* ichoaene jana, ii cotaairiin niha chamute cachane que coaauquine, 24 jauriaanejeein caohachaain neein ii cotaairicha ainane coina, nii rori acatiha nii iicha amai ratiriin, aina rucuhenihu. Inae aina caohachaain

rucuhequine baihate laen nainereei jelaiha cuhin nii rori- *altar* ichoae nii Cana Coaunera belaaine jaan teeine.

25 Chunocoha inara amute cacha, cocoainanacaaihuru rai inara coulurujeein nihane, raotojoeein aina ereein rucuhecuche, joesio rai inara colurujihane coataa. Aineeichenete folisiaa rai inara tiha joesione, caresero cuhane inara enoaaurureein. 26 Nitohaneein ichaeneeichenete nii caresero cuhane neriquicheein mituhelanaala, nii baaso ichaquichene coretequichene reentiaain. Esinae rauhijiriine aitoon inara rai.

Comasainelanaala nenaa ene dadaeniha cachane coina relaa Jesosone

27 Inarate: 'Jiaonriha inara sinijeranelanaala nenaa ene dadaaichene,' naain inoaenlu inara relaauruhalune coitucuhiche. 28 Esinae rauhijiriine laen canu inara rai aitoon. Chunocoha suujua cuhane ene jereein coaarate, suujua cuhane nejelau ene que naosate.

29 Inara nota osa que inara sarunaa jerihane nii inara nota que coaraain, inaraacha jerei caje amuuche, nabana inara nota coreniha baaso ichaquichene, inara notaacha usi jana cuelanaala, satiin inara jaberoco usi jana nitajihane coataa. 30 Jana inara biji osa que inara sarunaa jerihane, coa nii inara biji turuaache nii inara sarueratenaa jerihane jaan que. Mucuhichene ajiniha caje amuuche. Nii inara bijiicha mocoelanaala, inara jaberocone maajeein usi tabai jana nitajihane coataa.

Ene raain joaeranihane, osa que nesaruha cachane que, cacha relaa Jesosone (Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

31 Chaen techu inoaenlu: 'Chunocoha comasai joaeranihane, nii comasai jaohane jaan cocoiricha teeuche raite aina comasai jaohine,' naain inara relaaurelu. 32 Esinae rauhijiriine laen canu inara rai aitoon. Leeocha cacha aina ichoaenihane jana comasai joaerate, inae osa que nesarue. Jana nii quicha jaonojoin ene raerate, jerichanejeein osa que nesarue.

Cana Coaunerate coaraje, naain nohaniha cachane que, cacha relaa Jesosone

33 Chaen techu inara inoaensihuru rai: 'Jiaonriha Cana Coaunera notaracae netiin, Cana Coaunera bajaain, rai chaelai benatequichene nihanatiin teneeichene,' naauruhane coitucuhiche. 34 Esinae rauhijiriine canu inara rai aitoon. Jiaonriha joaereein inacojoeein: 'Cana Coaunera coreniha,' naain ereeichene. Niheichu: 'Dede coreniha,' naain erenaa nainiheeiche, Cana Coaunera nelaurianaja niha dedene jaun. 35 Niheichu atane coreniha nihanatiin nainiheeiche, nichaauraa Cana Coaunerane jaan nihane jaun. Niheichu Jerosaleen coreniha nihanatiin, Cana Coaunera nese nihane jaun. 36 Niheichu inara couturi coreniha chaelai ichaquichene coina erenaa nainiheeiche, inara jerequichene que jichosiin, nesomaraain, naaonjoaain nenerihani inara coturijine jaun. 37 Chaelai que: 'Icharihanuhin,' naaichene ichacuche. Jana: 'Icharihaauni,' naaichene coa ichacache. Nelatihei cha ichaeraanu rijitiin nohaneein irihacane. Niite baaso ne.

Soeraane, nerinanaa naineniha chunine que cacha relaa Jesosone (Lc 6.29-30)

38 Inarate inoaenlu: 'Chatohaneein inara soeraniha inara cunaitaaine, inara netonai cunaitaain nii inara soera sooche,' naauruhane coitucuhiche. 39 Esinae rauhijiriine canu inara rai aitoon. Jiaonriha chatohaneein baasoneein teraquichene neurinanaa coaauquichene. Aihane jaun inara meri faohitoroanihane, rai jera netonai icharatecuche. 40 Chunocoha cocoainanacai rai inara colurujueein inara obiri ruluhane, nii jelaronaa bana inaraacha jiai inara obirine maajeein teeuche. 41 Inara que anajiin amaeratiha cocoainanacai, inara laurinelanaala nenaane, nii bajaane amuritoheriin amanaa nainequichene coaarateein amaauche. 42 Inara caje niicha latei bajaain niha

cachane, rai teeuche. Jana inara rai cainaane coina chaaelai bajaain niha cachane, chunaelanaa rai niicha latei teeuche.

Cotaicha belaain niha cachane coina cacha relaa Jesosone (Lc 6.27-28, 32-36)

43 Chaen techu inoaenlu: 'Inara belaichaauru belaain, inara cotaihurera cotaihuche,' naauruha inara raine coitucuhiche. 44 Nena laen canu inara rai aitoon. Inara que nejeratenacaauru belaihuche. Inara rerohecaera rai Cana Coaunera bajaauche. 45 Nitohaneein neeichenete, dedeeu nenaa Cana Inaca Cana Coaunera calaohineein neriquicheein. Acate enoto coaaunae, cojoanoonetojoeein nechu aansaineein nenacaauru rai, caohachaain nenacaauru rai, naaonjoainuri conaeranu que nihane coina. Chaen techu suujua coaraelanaala nenacaauru rai, suujua coaraain nenacaauru rai, naaonjoainuri rai elo letoae acaauru rai caohachanu que. 46 Jana acaihaniji inara belaichaauruhacha belaaichene, chatohanai que jana inara belaiche Cana Coaunera, inae cuu tihane bana. Coaracuche nachuhinti Roma curuaanaa rai *impoesto*nu que coriqui bajaaurera netonai jataain nechu aansaineein neeuruha natiin, nitohaneein ichaaoruhane. 47 Jana inara belaichaauruhacha rai raotojoeein ereein, leeochaauru aina raotojoeein erelanaala, naaonjoaain neeichene, chatohaneeinna jana esinae rauhijiriin inara ichao coreein neeichene coaracurure cachaauru, Cana Coaunera coitucuuruhi nihanatiinte, inara rijijieein neeure. 48 Aihana jaun caohachaain rauhijiriin neeuche, aiha Cana Coaunerane rijijieein.

6

Caohacha ichaa cachane coina cacha relaa Jesosone

1 Jiaonriha nechu raujiaain inara coaracuruha cachaaurune coinaacha cacha notaracaae Cana Coaunera jerenohin ichaquichene. Nitohaneein neeichene coatiha chaque inara rai cainarinaain Cana Coaunera. 2 Aihana jaun cha lateein nenacaauru coroatajanequichene, jiaonriha itolereneein cachaauru rai beein acaauru coroatajanequichene. Cana Coaunera coitucutoha nocoetonacaaurute cacha notaracaae, nechu jataain acaauru aina caohachaain niha cachane coina, Sinacoca asaae, bero cuhane, naaonjoaain cacha belaihure. Jiaonriha acaauru rijijieein ichaquichene. Acaaurute nechu jataain aihure, acaauruhacha esenetaain, caohachaain acaauru coaraa cachane coina. Nete inae caohachaain acaauru coaracuruha cachaaurune que inae cainanohine acaauru rai.

3 Aihana jaun inara, cairichaihuru coroatajaniha cha teeichene, jiaonriha jataain inaraacha belaai rai niha natiin beeichene. 4 Nitohaneein esinae chuni que coaaratelanaala teeichene coaraanete, inara rai cainareein cana Inaca Cana Coaunera.

Cana Coaunera bajanaa que cacha relaa Jesosone (Lc 11.2-4)

5 Cana Coaunera bajaaichene, coa bajaauruha Cana Coaunera coitucutoha nocoetonacaaurune rijijieein bajaache. Acaaurute sinacoca asaae, joaereein bero cuhane, naaonjoaainu neeichuru Cana Coaunera bajaaure, nechu jataain caohacha ichaa nocoetiin aihuruhane coaracuruha cachaaurune coina. Nete nii coaracuruha cachaaurune coina aihuruhaneecha que, inae cainanohine acaauru rai.

6 Nete laen ii Cana Coaunera bajanaa jereeine, caohacha jelai netiin coaraeniha chunine jana, bujuaihu ucuha cuhane netiin ii Inaca Cana Coaunera bajaaine caohachae. Nitohaneein chuni que necoharaeratelanaala netiin bajaaichene coaraanete, inara rai inaraacha bajai tereein ii Inaca Cana Coaunera.

7 Cana Coaunera bajaaichene, coa acaauru rai ecaantocuru bajaae bajaaecuruha araai saain Cana Coaunera coitucuhichurune rijijieein joaenreen ereerejeein bajaache. 8 Aihana jaun jiaonriha acaauru rijijieein neeiche inarane.

Cana Coaunerate, caje bajaaichene ajiniha inara suujua cuhane inaraacha latei latequichene coitucue.

9 Aihane jaun Cana Coaunera bajaaichene:
‘Satiin canacaanu Inacaneein dedeeu nenaa Ofa,
Iineein neeine coitucuurumiin satiin cachaauru.
10 Turuhine Ii Cojoanonaa.
Caa chauratane que iicha jerei ichacurumiin,
dedeeu ichacuruhane rijijieein.
11 Cojoanoonetojoeein canacaanu rai lenone ocoteeu.
12 Baaso ichacaaunne,
canacaanu que ii suujua acateeu,
canacaanu rai baaso icharaauru que,
canacaanu suujua acatichaanune rijijieein.
13 Jiaonriha osa que nesaruhin
nihacaanune nainatejeein neeine.
Canacaanu caje moconajaera sitaau.
Inae,’
naain Cana Coaunera bajaauche.

14 Inara rai baaso icharaauru que, inara suujua acateein, acaauru aina caohachaain neeichenete, Cana Coaunera netonai inara que suujua acatena nainereein. 15 Jana inara rai baaso ichaain neeuruha leeochaaurune jana, acaauru que inara suujua acateneeichene, Cana Coaunera netonai inara osa que suujua acatenereein.

Suri noitelanaala netiin Cana Coaunera bajaauruha cachaaurune que, cacha relaa Jesosone

16 Inara suri couu netiin Cana Coaunera bajaaichene, jiaonriha aihuruha Cana Coaunera coitucutoha nocoetonacaaurune rijijieein, nechu inara suri couu neeichene coaracuruha cachaaurune coina coa cunaitenaa meri tocohaneein inara meri tihache. Inae nitohaneein ichacuruhane coaraain acaauru belaichuruha cachaaurunete, nii acaauru belaichuruhaneecha que inae cainanohi ne acaauru rai. 17 Jana inara, inara suri couu netiin Cana Coaunera bajaaichene, inara meri culejeein neruujueein raotojoeein bajaauche, 18 inara suri couu netiin Cana Coaunera bajaaichene que nainacuruha cachaaurune coataa. Nii banate laen leinjiin Cana Coauneraacha inara belaicheein, inara suri couu netiin bajaaichene coreniha.

Dedeeu raoti ichaonaanaja
(Lc 12.33-34)

19 Coa caa chauratane que raotiin nenaa coacuhin, coriquihona neein itolere rucuhele sirina coaacuhin nihache, inara rai cojoanojoiin nitajeein, basijiaaurureein asijiautooru, naaonjoanrichaaine jaun. 20 Caa chauratane que caohachaain nenaa coacuhin mainajeein amihaneein coriqui taaojiaaichene jianeein, nii aaichene rijijieein mainajeein Cana Coaunera rai itolere caohachanu ichana que amihaneeuchete dedeeu inara rai cainanohinemii. Nii dedeeu laen asijiatooru nihanatiin turuhin inara basijiauna nainerinaain. Niheichu cojoano, ecu enohin aasaena nainerinaain. 21 Nitohanihane jaun jauriaanejeein caohatiin coaaucuche, inara ichao rai inaraacha ichanenu que. Inara ichao rai jataain nelateineein niha coriquine esenetaaichene acaacha ichacuche. Jana inara ichao rai nelateineein niha Cana Coauneraacha icharatenohine esenetaaichene acaacha ichacuche.

Cacha jaberoco conaeraneein niha cacha suujuane
(Lc 11.34-36)

22 Inara notate inara suujua que itolere inaraacha coarai coitucueratera ne. Aihana
jaun inara nota que inaraacha coarai coitucuhin, ichaquichene caohatiha inara su-
ujuane tonoraai ichaeneeichenete jianacoon neriquicheein. 23 Jana inara nota que
baasonihane coaraquichene saijieein, inara suujua nii baaso ichaquichene jerihane
rijitojoeein baaso ichaquichenete, nocohenaanau nijiaonreein inara suujue.

Coriquiicha que coacuhin Cana Coaunera jerenohi ichana jereniha cachane (Lc 16.13)

24 Nihei chuni coroatajai curuaana letononeein nenaa nainei. Leinjiin belaain
acaacha ere tonoraain, nii leeocha que jaolequiin nere tonoraenerihane jaun. Nii
rijijieeinte Cana Coaunera sacunaa nainene cacha, coriquiicha que coacuhin nihane.

Jerihane rijijieein ichaonacaauru cachaauru ichao beraiha Cana Coaunerane (Lc 12.22-31)

25 Nitohanihane jaunne inara rai aitoon. Coa lenoneein acau cohin ichaohich-
ene jaanu, inara cajione, naaonjoain que nererojoecaaeriin nihache. Tana lenone
amurijiriin nelatiha inara ichaone jana, cajione amurijiriin nelatiha inara jaberocone
coitucuhin neeichene. 26 Coaracuche nachuhinti temule jaain niicha quiineeuri taoji-
aain rucuhecuruhane jaanu coloheri siriin naaonjoaain neeururiha tajaaecuru. Nete
laen cana Inaca Cana Coaunera, lenoneein ichaaoruhane coina acaauruhacha quiine
teein ne. Inarate nii tajaaecuru amurijiriin jataain nelateein neeiche. 27 Inaaonjoan
saneein niha natiin itolereneein suujua cuhane coaauca cachane niha natiin, nichao
cariaain ichaonaa nainihei. 28 Chanuna inara cajione que nererojoecaaeriin nee-
iche. Coaracuche nachuhinti ajenacuru niicha jiaaenine que nichanaa ichaain,
amihaneein, naaonjoaane que airijiin omarohin, jataain caohatonanaain ujuaneein
naaonjoaain neeuruhane. 29 Jana *rey* Salomoon, coatiha nii aihuruha ajenacurune
rijijieein niheilu, caohati cajione que necoreeteein nihalune saijieein. 30 Tana mo-
cohin nitajerai niha ajaenane saijieein, caohachaain omarohin nihane jaanu teein
niha Cana Coaunerane coitucuhichene. Chanuna jana chaen, nii amuritoheriin inara
cajioneterichaain Cana Coaunerane esenetaeneeichete, cha esenetana jeriheichuru
cachaauru. 31 Nitohanihane jaun nainiheeiche: ‘Chaaque lenoneeinna acau cohin,
necoreeteein, naaonjoaain nerichaache,’ naain que nererojoecaain nenaa nainihee-
iche. 32 Cana Coaunera coitucuhichurute, niicha que nererojoecaain niicha sacunaa
jere. Nete laen Cana Coaunera inaraacha latei latequichene coitucue. 33 Aihana
jaun Cana Coaunera Cojoanonaacha que coacuhin, jeriha Cana Coaunerane rijijieein
ichaohin, niicha jereeicha ichaechajeein neeichenete, satiin caa inara rai aitocoaaunne
jaan tereein Cana Coaunera. 34 Jiaonriha eresi inaraacha ichaneni que coacuhin nererо-
joecaaichene. Le janonaa bana naineein, canaacha ichaneni que coaaucaachenete
caohachae.

7

Jiaonriha leeochaauru ichao coulurujueeichene (Lc 6.37-38, 41-42)

1-2 Coa leeochaauru ichao coaraain coulurujueein nihache. Nabana nii leeochaauru
colurujueeichene rijijieein, inara coulurujiha Cana Coaunerane coataa. Nii
leeochaauru coaraain neeichene rijijieeinte inara netonai coaareein Cana Coaunera.
3 Chanuna aansijiin laaojoiri ichaain baaso ichacuruha leeochaaurune coaraain,
acaauru que ereein neeiche, inara, acaauru amurijiriin jataain baaso ichaain
ichaohichene saijieein. 4 Inasiina jataain amurijiriin leinjiin enuha jaberoco que
funojoi niha ii notane saijieein, ‘Jereeune ii nota que nenaa utoone rocoe,’ naain
erenaa nainereei inejera rai. 5 Cha coitucuha nocoetohine saijieein cha coitucuhi.

Jauriaanejeein nii ii nota fuera enuha jaberoco rocohin jaaote, caohatiin coaraain nii inejera nota que nenaa utoone coaraain rocohi.
6 Coa remaaecuru rijijieein nenacaauru rai, inara que banijiaain Cana Coaunera
tenojoin tihache. Nabana inara coineteein inara cunaitaauruhane coataa. Niheichu
coosi rijijieein nenacaauru rai, inara rai nelateein nenaa nii Cana Coauneraacha tei
tenaa nainiheeiche, que jaolequiin chaque nelatihei rijijieein coaracuruhane jaun.

Cha lateein bajaera raite tereein Cana Coaunera

7 Cana Coaunera caje cha lateein bajaaichenete, inara rai inaraacha latei tereein. Cha
lateein ariin bajaera raite, cha teein ne Cana Coaunera. 8 Nii rijijieein techu lateein rene
cuha cachane, rae Cana Coaunera. 9 Coaracuche nachuhinti inara caje lenone bajaa
inara calaohine, rai ajeri telanaala lenone caohacha teeichene. 10 Ainihane inara caje
ate bajaane, rai acano telanaala rai iniho caohacha teeichene. Nii amuritoheriinte,
cha lateein caje bajaa cachane rai caohacha teein ne Cana Coaunera. 11 Coaracuche
nachuhinti inara netonai baasoneein inara suujua coaraain ichaaohichene saijieein,
cha bajaain niha inara calaohichurune, cha caohacha teein naaonjoaain neeichene. Nii
amuritoheriinte cha caohacha teein nereein inara rai Cana Coaunera, caje cha lateein
bajaaichene.
12 Nitohanihane jaun inara aina caohachaain neeuruha leeochaaurune jeriquichene
rijijieein, leeochaauru aina caohachaain neeuche. Nitohaneein ichoai coinate aite nii
rauhi aina *profeta*curu inoaensihuru laenanojoi. Aitoha nii rauhine rijijieein ichaoha
cachane coina.

Ichaonaa coero aina cacha itajera coero
(Lc 13.24)

13 Nii jaratoelanaala nenaa coero aina acuujua siricha jeloon enooche. Nii cacha
ichao itajeranu que nenaa bacuujua aina rai coerote, jaraaotohane jaun cuhane cuhin
arajiin nitajeeure cachaauru. 14 Jana ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nenaa
rene cacha turuaera bacuujua aina rai coerote, aansijin jaratohelanaala. Nii jaunte
caaintatoha ecu turuha cachane jaun, coroatajajeeincha turuujue cacha.

Ninaa caje enuha baaso coitucuhacane
(Lc 6.43-44)

15 Caohachaain necohalajiin neeuche, nii Cana Coaunera coitucuha nocoetiinchuru
erenacaauru casajeeuru que. Acaaurute turuurureein nii Cana Coaunera coitucuurera
tocorijianeeichuru inara rene. Nete acaauru suujua cuhane, inara ichao itajeranu
baaso uhaain inara rene turuurureein. 16 Inarate nainequiche coitucunajaaiche
acaauru ichao cajene. Coatiha inoeri que inaana nainihei ojoa, niheichu meseri que
inaana nainihei acusa. Nii rijijieeinte cacha baaso caje ocoona nainene ichaonaa
caohacha. 17 Nii rijijieein techu satiin temule caohacha, caohacha que inacae. Jana
enuha baasote, jerichanejeein baaso que inacae. 18 Satiin temule caohacha baaso
que inaana nainihei. Jerichanejeeinchu caohacha que inaana nainihei enuha baaso.
19 Satiin enuha baasooru- baaso que inaanacaaurute, inae sauhin moconojoiniha
cureein. 20 Nii rijijieein techu acaauru ichao caje cacha caohachaneein, cacha baa-
soneein, naaonjoaain ichaaoruhane coitucuriquicheein.

Coatiha satiin cachaauru, Cana Coaunera Cojoanonaa que ichaaorurinaain.
(Lc 13.25-27)

21 Coatiha satiin canu rai: ‘Canu Curuaanaa,’ naain erenacaauru, Cana Coaunera
Cojoanonaa que turuhin ichaonaa nainecururinaain. Canu Inaca Cana Coaunera
jerenohin icharate laen, nainereein rai Cojoanonaa que ichaoha ne. 22 Inae nii
cojoanonaa que turuhane banate, arajiin cachaauru nesoone caaun: ‘Curuaanaa,
Curuaanaa, canacaanune ii coitucuuruha cachaaurune coina, ii que ereerejetocoaanu,

ii curuaa corenihane moconajaera letonocuru sitaain, arajii cojoelanaacojoai icha-caanulu,' 23 naauruha canu raine janane: 'Coatiha inara coitucuhaaun, naain cacaje amuuche baaso ichajeein ichaonacaauru,' naain acaauru sitareeunni.

Canu ere aonaain caintoonjoan icharate, chabana nitajenereein
(Mr 1.22; Lc 6.47-49)

24 Nitohanihane jaun canu ere aonaain caintoonjoan icharate, leinjiin cacha jataain nainaain niicha ichai coitucuhi nenaa, enuha suujui caohacha que banesijiateein, ucuacaain temuhin neloheritihane jana, 25 uha elone jaun tabaacoaa nucuhecuru aina uha cujuana tabaine jana, nii loreri inasine, enuha caohacha suujui que banesijiateein ucuacaain temuhin ichaa nii icharane jaun. Nii rijiicha canu ere aonaain caitoonjoa ichara cacha. 26 Jana canu ere aohanra nii caintoonjoa ichaelanaala baaso ichajeein ichaonaate, leinjiin cacha aaso erenaa tonoraai, enuha suujui baaso que banesijiateein, araracaaeriin temuhin neloheritihane jana, 27 uha elone jaun tabaacoaa nucuhecuru aina uha cujuana tabaine jaun comohin neratanеein nitaje nii loreri. Nii rijiicha canu ere aonaane saijieein caitoonjoan tonoraain ichaelanaala nenaa cacha," naain jetao cachaauru rai ereereje Jesoso.

28 Niritiin acaauru rai beebejiha Jesosone jana jetaote, jataain cojoelatoore satiin cachaauru, 29 Moisesa aitoonjoan rauhi que acaauru relaaurera amurijiriin, esinae rauhijiriin suujua caje coitucuhin aitohane jaun.

8

Cosibi caaun cunaitenaa cacha rautaa Jesosone
(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

1 Inae nii cachaauru relaane nainaain, ichatane ucuunno caje fauha uha Jesosone jana jetaote, arajiin sacuure cachaauru. 2 Nii jana jetaote, turuha uhe leinjiin cacha cosibi caaun cunaitenaa. Aca jetaote, Jesoso rene turuhin nacatiha neseeonriaain jetao:

"Ii jereeine canu rautaau caa canu cosibi cajera Curuaanaa," naane jana jetao:

3 "Jerichaaun chujian. Ii caje amuhine caa ii cosibi," naain biji que dadaa Jesosone rijieeoritiin, nii rai cosibi caje nerautaain somaraain ne nii cacha. Nitohanai cunai siricha cacha rohan nichuuntaain dadanaa naineniha chunine que airijiin, rohan nichuuntaain dadae Jesoso. 4 Nitohaneein rautaain jetaote:

"Aonaau. Jiaonriha chuni rai catohaneein ii rautaain nihanune beeinera. Rauji-aaincha nii Moisesa aitoonjoan rijijieein, Cana Coaunera belaiha saseredote rai iicha teeni amaain cunihunte caje inae nerautaaine coaracurumiin cachaaurura. Chaen techu inae nii ii cunai caje nerautaain somaraain leeochaauru rohan turunaa naineeine coaracurureein satiin cachaauru," nae rai Jesoso.

Romanocuru rai soondarooru curuaanaa letono rautaa Jesosone
(Lc 7.1-10)

5 Inae Caferenaaon turuha Jesosone jana jetaote, rene turuhin jetao:

6 "Curuaanaa, canu letononeein nenaate cunaiteein ne canu loreri asae, itolereneein jiurohin cunaacoaa rai jaberocone jaun," naain Jesoso rai biha leinjiin Romanocuru rai soondarooru curuaanaane jaun jetao:

7 "Inae rautaa urichaaunni," naa rai Jesosone jaun jetao:

8 "Curuaanaa, coatiha chaque ichei nelatejeehaaun canu loreri asae turuha uhine coina. Raujiaaincha nii cunai sitaau canu letono caje, aihute nerautamiin. 9 Nitohaneeinne canu letoaain neeuruha canu curuaanaacurune acaauru ere tonoraain neeun. Nii rijijieein techu, neeure canuhacha letoaeni soondarooru. Leinjiin letoaanunete quere tonoraain cue. Jana leeocha cotihacaaunnete uhe. Chaelai ichaa canu letonone coina letoaanune techu ichae quere tonoraain," naa Jesoso rai Romanocuru rai soondarooru curuaanaane jana, 10 cojoelatiin jetaote:

“Esinae rauhijiriin coatiha nihei chuni Isaraeli cocoaicha, caa cacha rijijieein jataain quesenetaera coarahaaun chabana. 11 Esinae rauhijiriinte enoto mitu nichajai, enoto so nichajai, naaonjoainuri cajeeuru arajiin uhin, Abaraaun, Isaca, Jacobo, naaonjoainuri aina raotojoeein turuhin lenonecurureein, inae Cana Coaunera cojoanonaa que turuhane bana. 12 Jana Isaraelitaauru tabaaurute, rai cachanu que ranajaain nihalu Cana Coaunerane saijieein, inae Cana Coaunera cojoanonaa que turuhane bana, nocohenaanau jaoleneein chanaa curureein nesoone caaun,” nae jetao aina cunacaauru cachaauru rai Jesoso.

13 Niritohane baiha jetaote:

“Chajaain chenenajaun caunihute, nii esenetaain jereeine rijijieein nerautamiin ii letono,” nae Jesoso. Nii rijieeoritiin jetaote, inae nerautae nii soondarooru curuaanaa letono cunaitenaa.

Fedoro tano rautaa Jesosone (Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

14 Nii baiha jetaote, Fedoro loreri asae turuha cuha Jesosone jana jetao, ecu sininaja ichoae ajaa caaun cunaiteein niha Fedoro tanone jana eruuruha cue. 15 Inae ecu turuhin nii cunaitenaa biji mucuha Jesosone rijieeoritiin jetao, inae caje amuha nii ajaane jaun, nerautaain nimichuhin acaauru rai lenone chalue.

Arajii cunaitenacaauru rautaa Jesosone (Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

16 Inae nocohejihane jana, arajiin suujua cuhane coitucuchuhichuru siriin caaun cunaitenacaauru uhaain turuuruha cachaaurune jana jetao, nereecha que nii cacha suujua cuhane nenacaauru coitucuchuhichuru sitaain, satiin cunaitenacaaurune maajeein rautaacoae Jesoso.

17 Nitohaneeinte ichae Jesoso,

“Acate turureein
cana caje cana osa aina
cana cunainunru itajihane coina,”

naain besihalu Cana Coaunera ere bera inoaensi Isaihasine nainaane coina.

Jesoso aina cunaa jereraauru (Lc 9.57-62)

18 Nii jana arajiin curuhacaain neeuruha cachaaurune coaraane jaun jetaote, nemuri jerau amaauruha aina nerelanacaaurune coina acaauru rai aite Jesoso. 19 Nii jana jetaote, rohan nichuuntaain jetao: “Curuaanaa, ii ainane unaa jereeun, chunijiun cuhine jaaun niha natiin,” naa Jesoso rai Moisesa aitoonjoan que cacha relaerane jana jetaote:

20 “Arolarihurute sininajaanu siriin naaonjoaaunre. Jerichanejeein techu sininajaanu siriin naaonjoaaunre tajaaecuru. Nena laen canu Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaaunne, nene canu rai chunijiun nesurucuaaunne jaanura,” nae jetao rai Jesoso. 21 Nii jana jetaote, aina nerelanaa netonai jetao: “Curuaanaa, inae oha canu inacane janane conautichaaune baiha ii aina ureeuni,” naa raine jaun jetao:

22 “Niriimiin. Canu sacuhachaaute ecu nejesinajeein Cana Coaunera coitucuhi nesinanejeein ichaaoruhine ooruhane reentiaain,” nae jetao rai Jesoso.

Cujuana aina fichafichanaa suruaa Jesosone (Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

23 Niritiin jetaote, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin bote cuhane fauhin jelai caje amue Jesoso. 24 Nii jana inae bote cuhane cuujueeuruhane jana, uha cujuana tabai aina fichafichanaane jaun jetaote, enohe bote cuhane acau. Nii jana jetaote, tonajelanaala bote cuhane sinii siniicha Jesosone jana 25 nocoaain jetao:

“Curuaanaa, inae nalunaa jerichaache. Chajaain caa acau caje cana ichoterateeu,” naauruha aina nerelanacaaurune jana jetaote:

26 “Chanuna jataain nesooneeiche. Jataainachura ansijieeinijin cha esenetaeneeichete,” naain nimichuhin cujuana aina fichafichanaa suruaa Jesosone jaun jetao, inae neniha fichafichanaane jaun raotojoeein cuujueeure. 27 Nii jana cojoelatiin jetaote:

“Chatohanaineeinna ne caa cacha, cujuana aina cucuana cuhane niha natiin nere tonoraain nesuruhane coina,” naaure jetao ecu nejesinajeein aina nerelanacaauru.

Cadara batane que coroatajai suujua cuhane coitucuchuhi sirichaauru rautaa Jesosone
(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

28 Inae nemuri jerau aina nerelanacaauru aina jiniiquiin Cadara batane que turuha Jesosone jana jetaote, atanebana jelai caje cuhin jetao, coinetecure coroatajai cachaauru, suujua cuhane coitucuchuhi sirichaauru. Acaauru jetaote, enaacha cacha cunaitaane jaun, nene chuni nii neeurunaja bero cuhane amui. 29 Acaauru jetaote:

“Coa canacaanu rene turuhin canacaanu rerohecaa Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Nechu jataain canacaanu rerohecaain, canacaanu cairichaaine coinate, jaiti cojoanonaa que turuenihane jana turuhicha,” naaure jetao ehequiin. 30 Nii jana ecu rohan arajiin lenoniha neeuruha coosichurune jaun jetaote:

31 “Caa cachaauru suujua caje canacaanu sitanaa jereeine, nii coosichuru suujua cuhane canacaanu letoaaura,” naauruha Jesoso rai, nii cachaauru suujua cuhane nenacaauru coitucuchuhichurune jaun jetaote:

32 “Taa coosichuru suujua cuhane cunichuchera,” naain jetao nii coitucuchuhichuru letoae Jesoso. Nii jaun jetaote, nii cachaauru suujua caje mituhin, coosichuru suujuaniha enooruha nii coitucuchuhichurune rijieeoritiin jetao, satiin ramarau nemarotihacoaain nereeonohin ohacoaaure nii coosichuru.

33 Nitohanihane coaraain jetaote, jelai caje sorohin jetao, neseu turuhin nii coosichuru suujua niha enooruha coitucuchuhichurune jana, ooruha coosichurune beeure nii coosichuru beraihurera cachaauru. 34 Nii jaun jetaote, satiin nii nese caje cuhin, nii niha Jesosone jaaun rene turuhin coaraain jetao, rai aitocure chajaain jelai caje amuhane coina.

9

Jiurona cacha rautaa Jesosone
(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

1 Nii baiha jetaote, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin bote cuhane fauhin cuhin nemuri jerau ichaohalune jaaun Caferenaaon turuha cue Jesoso. 2 Inae ecu turuuruhane jana jetaote, nela cuhane leinjiin jiurona cacha turuaa cuuruha Jesoso rene cachaaurune jana, jataain rautaane esenetaain aihuruha nii cachaaurune coaraane jaun, nii cunaitenaa rai jetao:

“Nelararajiaaura cacalabi. Inae ii osa caje ichoteratenohi neeicha,” nae jetao rai Jesoso.

3 Nii aonaain jetaote:

“Chanuna caritiin Cana Coaunera baijiaraanu rijitiin ere caa cacha,” naain jetao suujua cuhane coarajeeure Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru tabaauru.
4 Nejetaote niritiin baasoneein suujua cuhane coaaucuruhane coitucuhane jaun jetao:

“Chanuna baasoneein itolere bana inara suujua coaraquiche. 5 Chaa quena caaintare: ‘Inae ii osa caje ichoteratenohineein,’ naenihacane: ‘Chajaain nimichuhin chela seriin amuun,’ naacane. 6 Coarajeeuche nachuhintine, canu Cana Coaunera Calaohi- cacha caje nejanoanaa nichaaunne cocoainaain letohanojoinichaaun osa

caje cacha ichoteratichaaunne coina, caa chauratane quene coaarate inara que," naa acaauru raine baiha jetaote, nii jiurona cacha rai jetao:

"Chajaain nimichuhin chela seriin chenenajaun cauninura," nae nii jiurona rai Jesoso. 7 Nii rijieeoritiin nimichuhin jetao, rai nenajaun cauha cue nii jiurona cacha. 8 Nii coaraain jetaote, rai suujua rauhi inaaoritelanaala que casiin Cana Coaunera coroaaecure. Nitohanai ichana nainiha cachane jaanu teein niha Cana Coaunerane coaraain.

Mateeo cotihaca Jesosone (Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

9 Nii jiurona cunaitenaa rautaane jaan jelai caje uhin canu- Mateeo nichaaunne, Roma curuaanaa rai *impoesto*nu que cachaauru cobaraain coriqui bajaanune jaan rori ichoae lauhecohanune jana canu coaraainte:

"Chajaau canu aina," naain canu cotihaca Jesosone jaun, nii rijieeoritiin nimichuhin Jesoso aina cuun.

10 Nitohaneein cuhine canu loreri asae turuhin, satiin aina nerelanacaauru aina curuaaecaain Jesoso coroaateeun. Nii janate ecu canacaanu rene turuhin nelauriaain lenonecure jataain arajiin Roma curuaanaa rai *impoesto*nu que coriqui bajaaureraauru canu leeochaauru, chaen leeochaauru cachaauru- nechu aansaineein ichaonacaauru, osaaonacaauru, naaonjoainuri. 11 Nii coaraainte Jesoso aina nerelanacaauru rai:

"Chanuna caa *impoesto*nu que coriqui bajaaureraauru aina, caa osaaonacaauru aina lenone caa inara relaera," naauruha fariseeocurune 12 aonaainte:

"Coatiha coichaera latecuruhi raurohin nenacaauru. Leinjiin cunaitenacaauruhachate coichaera latecure. Nii rijijieein canu latecuruhi caohachaain ichaoha nocoetonacaauru. 13 Chajaain nii Quiricha Inoaensi cuhane: 'Coatiha chaelai sohin mocohin que canu belaaichene jerinaaun. Raujiaaincha jiniiquiin cairichaaojoaain ita coaraain ita belaain neeichenena jereeun,' naain laenanohi nihane jaan que nerelanihuche. Aihane jaun, coatiha nii caohachaain ichaoha nocoetonacaauru cotihaca uhaaun, osaaocuruhane coitucuhin nichao coreein caohachaain ichaonaa jereraaurune cotihaca uun," nae fariseeocuru rai Jesoso.

Suri couu neein cosinacaain Cana Coaunera bajaauruhane (Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

14 Nii janate Jesoso rohan nichuuntaain:

"Chanuna fariseeocuru aina canacaanuhacha canacaanu suri couu netiin cosinacaain Cana Coaunera bajaacaanune jana, ii aina nerelanacaauru aihurene," naauruha Joaan Baotisita aina amuhemuhenacaaurune jana jetaote:

15 "Chasiina suri couu netiin cosinacaain inaderaaurure ene ranaa jerera beseta que cotihanohichuru, jaiti acaauru aina niha nii ene ranaa jerera cacha natiin. Nete inae nii jianacoon teein cacha ranaa jerera nichaaunne mucuhin amaauruhane banate laen, suri couu cosinacaain niha cuurureein- nii beseta que cotihanohichuru.

16 Coaracuche nachuhinti, nihei chuni obiri enachasine soaain, cajione siri que counera. Nitohaneein nii obiri enachasine soaihanete, nii obiri enachasine asaaere nii cajione siri. Chaen caohachaain nedanaa nainerihei nii obiri enachasine, nii cajione siri que couneraane. 17 Nii rijijieeinchu nihei chuni inae conaca que tiha coaaeraine jana, cuhane ichonai tera. Nitohaneein cuhane teraa ichonainete naasaaere nii coaaerai. Nitohanihane jaunte, caohachae coaaerai nejesinaneein niha coaaeraine. Chaen ichonai, ichonai nejesinajeein nihane caohachae," nae acaauru rai Jesoso.

Jesoso cajione dadaera ene aina Jairo cacunu (Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

18 Niritiin acaauru rai ereereeca Jesosone janate, rene turuhin nacatiha neseeonriaain:
"Jataain enate nijioaen canu cacunu. Nete canu jiniichaain uhin dadaaine nacoaauneein ichanareein," naain Jesoso cotihaca leinjiin Jorioocuru curuaanaane jaun,
19 nii rijieeoritiin nimichuhin aina nerelanacaauru que corihaneraain caaijie cue Jesoso. 20 Nii janate lechoonca coroata jaanacaain, rai jaberoco caje ichana jaohajeein niha leinjiin enene jaun, Jesoso rohan nichuuntaain caaijie cutiin cajione auha mucuuri: 21 "Caa rai cajione auha mucuhanuneecha caaunne nerautareeunni," naain esenetaane jaun. 22 Nete rai cajione auha mucuhane jana nauriteriin nii ene coaariin:
"Nelararajiaaura ene, jataain nerautaaine esenetaain aaine jaunte inae nerautaaicha," naa rai Jesosone rijieeoritiin, inae nerautae nii ene ichana jaohane caje.
23 Nii ene rautaane caje cuhin, nii Jorioocuru curuaanaa loreri asaae turuha Jesosone janate, inae atane rucuhecuruhane rai neein cojioriinchuru coinaderaauruha cachaaurune jana turuhin:
24 "Satiin caalai caje mituuche. Coatiha ohane jaun aihei caa ranuna, sinihane jaunte aicha," naa acaauru rai Jesosone jana coenacure ecu neein coarajeeurera cachaauru. 25 Nete coenacuruhane saijieein, jitariin nii loreri caje mitanajaane baiha, nii ranuna rene enohin biji que mucuhin michuha Jesosone jana nimichue nii ene.
26 Nii coaraainte ita rai beeuruha cachaaurune jaun, satiin jelai batane sacuritaain coitucunojoi ne nii o caje ranuna ichatiha Jesosone.

Coroatajai maosa rautaa Jesosone

27 Nii ranuna ichatihane baiha caje amuha Jesosone janate caaijie cuhin:
"Jataain cairichaaojoaain canacaanu coaraaura Rabiri nefoerate," naain eheehequiin sacuure coroatajai maosacuru. 28 Nii janate inae loreri asaae turuhin, ecu enoha Jesosone jana rohan nichuuntaauruha nii coroatajai maosacurune jaunte:
"Caa maosa neeichene caje inara nota teein nihanune esenetaaichena," naain acaauru caje bajaa Jesosone janate:
"Aihacaanura Curuaanaa," naauruhane jaun, 29 biji que acaauru nota dadaain:
"Nii esenetaaichene rijijieein conohine inara notara," naa acaauru rai Jesosone rijieeoritiin, 30 inae conoe acaauru nota. Nii jaunte:
"Coa leeochaauru rai caa inara nota teein nihanune bihache," naain acaauru suujuatiha Jesosone saijieein, 31 jelai caje amuuru rijieeoritiin beeuruhane jaun, inae satiin jelai batane sacutaain acaauru nota teein niha Jesosone coitucuure.

Erenaachara cacha rautaa Jesosone

32 Inae jelai caje amuuruha nii coroatajai maosacuru niicha rautaaurine janate, erenaachara cacha, coitucuchuhi que suujuequiin nenaa turuaa uure Jesoso rene.
33 Nii janate nii coitucuchuhi sitaa Jesosone rijieeoritiin, inae irihane nunuhete nii erenaachara cacha. Nii coaraainte:
"Coatiha chabana catohanai coarahaacache Isaraeli lauri nichaachene janata," naaure cojoelatiin cachaauru.
34 Nete:
"Jeelai coitucuchuhichuru curuaanaate, caa catohaneein coitucuchuhichuru sitaain niha caa cachane jaanu teein nera," naaure ecu neein coarajeein fariseeocuru.

Cairichaaojoaain cachaauru coaraa Jesosone

35 Nitohaneeinte neseeuru cuhecujueein nenaanajaauru naineein amuhemujueein, netaojiaain Cana Coaunera rai rauhi que ereereecuruhane jaan coloheri sinacocacuru naineein cuhecujueein, Cana Coaunera Cojoanonaa erenaa raotono que cachaauru relaain, itolere cunai caaun cunaitenacaaurune maajeein rautae Jesoso. 36 Nii jana cachaauru coaraa Jesosone janate, nii chaque nelatihei rijijieein beraicha colane nenaa

carenero rijijieein amuhemuhecuruhane jaun cairichaaojoaain acaauru coarae. 37 Nii jaunte:

"Jataainte esinae arajiin neeure cachaauru, Cana Coaunera coitucunaa jereraauru. Nete nene acaauru relaeranura. 38 Aihane jaun Cana Coaunera bajaauchete neeine acaauru raain acaauru relaeranu," nae aina nerelanacaauru rai Jesoso.

10

Aina nerelanaa nichaanune caje, lechoonca coroatajai nichaanune janijiin cocoainaa Jesoso afosotoneeine

(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

1 Nii jaunte lechoonca coroatajai aina nerelanaa nichaanune cotijiaain janijiin, canacaanu cocoainaain canacaanu letoae Jesoso, cachaauru suujua cuhane nenacaauru coitucuchuhichuru sitaain, itolere cunai caaun cunaitenacaaurune maajeein rautaacaanune coina. 2 Nii lechoonca coroatajai afosotoorunu que niicha cocoainai nichaanunete, jauriaanejeein Simoon Fedoroneein acaauruhacha curuaatei, rai nejera Aanderesi, Saantiaao aina rai nejera Joaan Sebedeeo calaohineein nenacaauru, 3 Ferifi, Bartolomee, Tomasi, chaen canu Mateeo nichaaunne Roma curuaanaa rai *impoesto*nu que cachaauru cobaraain coriqui bajaera nichaaunlune, Arafeeo calaohi Saantiaao, Tadeeo, 4 chaen jauriaanejeein Romanocuru que nejeratenacaauru aina nenaalu Simoon Seloteneein niicha curuaateeuri, chaen nii baiha Jesoso coulurujueranu Jodasi Isacariote, naaonjoainichaanu.

Cana Coaunera Cojoanonaa que cachaauru relaauruhane coina aina nerelanacaauru letoaa Jesosone

(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

5 Nitohaneein nii lechoonca coroatajai aina nerelanaa nichaanune letoaainte canacaanu suujuate: "Coa nii Cana Coaunera coitucuelanaala ichaonacaauru atane que cuhache. Niheichu Samaria cocoaichacuru rene niha natiin coa turuhache. 6 Ucuaae cuelanaala, Cana Coaunera cachaneein nitajerai nenacaauru Isaraeli cocoaichacuru rene cunichuche. 7 Chajaain ucuaae cuhin, inae nichuutaa Cana Coaunera Cojoanonaane benichuche acaauru rai. 8 Chaen cunaitenacaauru rautaain, onacaauru nihanatiin ichateein, cosibi caaun cunaitenacaaurune maajeein rautaain, cacha suujua cuhane nenacaauru coitucuchuhichurune maajeein sitaauche. Inarate core colane nitohanai ichana nainequichene jaanu raain neeiche. Aihana jaun nitohanai ichaain neeichene, coa core bajaache.

9-10 Coa inara coriqui, inara atora, inara cajione necoreeteeichene jaanu, inara safato, inara biji achune, naaonjoainuri amaain cuhache. Niha rauhi, amihanenacaauru coroaateeuruha cachaaurune coina. 11 Leinjiin neseu, nenaanajaun, naaonjoainu turuhichene, chunocoha caohachaain inara raera cacha ariin, rai loreri asaae neeuche jelai caje amuhichene reentiaain. 12 Inae nii loreri asaae turuhichene neein, loreri asaae nenacaauru rai ereein turuuche. 13 Nii jana raoti ichaonaa que ichaonaa jerecuruhanete, raotojoeein inara raaurureein nii loreri asaae nenacaauru cachaauru. 14 Jana caohachaain inara raelanaala inara aohana jerecurenihane, nii loreri caje, chaen nii nese caje, naaonjoaain caje inara amuneein inara tijia que nenaa utoone rihariaain ratiriin amuuche. 15 Esinae rauhijiriin acaaurute cana janonaa besaute que inae tihane bana, Sodoma, Comora, naaonjoainuri batane que ichaonacaauru amurijiriin caseteco coaracurureein.

Mucunojoinecuruhane coina arichacuruhane

16 Aonacuche, canune inara letoaaun janolari mululune jana situha cuha irine rijijieein cuhichene coina. Aihana jaun cacha cunaitaane coina nainaa acanone

rijijieein cunichuche. Chatohaneein teraane nihanatiin nerinanaa naineniha serorine rijijieein. 17 Aihane jaun caohachaain nainaain necohalajiin cunichuche. Cocoainanacaaihuru rai inara teeuruhane janate, sinacoca asaae inara amaain inara bisiin, 18 coberenadorocuru rene inara amaain, *rey*churu raine maajeein inara amaaurureein canu coreniha. Nii janate canuneein nihanune coitucuerateriquicheein acaauru que, chaen nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru quene maajeein. 19 Inae cocoainanacaihuri bijiu inara teeuruhane, coa acaauru tonoraain ereeichene jaanu que tonajianche. Inae ereeichene coina neeichene janate, Cana Coaunera Suujue, inara rai ereeichene jaanu tereein. 20 Aihane jaun coatiha inara ecu ereriheeicheein. Cana Inaca Cana Coaunera Suujuete inara coreniha ecu erereein.

21 Nitohanerichaaine jaunte, rai nejeraauruhacha, nejeraauru tereein ateinanohineeuruhane coina. Nii jana rai inacaauruhachate, rai calaohichuru tereein cocoainanacai rai. Nii jana acaauru calaohichuruhachate, inacaauru que nejerateein inacaauru teeurureein ateinanohineeuruhane coina. 22 Satiin cachaauru caa chauratane sacuritaain canu coitucuelanaala nenacaaurute, canu coreniha inara que nererojoecaa cuurureein. Nete nii esenetaane jianelanaala, atiin satono que tiaain jerichanejeein sacuera nichotereein. 23 Leinjiin neseu turuhichene jana, inara rerohecaain inara mucunaa jerecuruhane, leeocha neseu cuhin sorooche. Esinaene aitoon. Jaiti Isaraeli nefoerateeuru sacuritaain turuheneeichene janane, canu inara ichohaichaniha ecu turureeunni canu acaihaniji Cacha Calaohineein nejanoanaa nichaaunne.

24 Niheichu rai relaera amurijiriin nenaa nainihei aina nerelanaa. Niheichu rai fatoroon amurijiriin nenaa nainihei rai cachaneein nenaa. 25 Relanojoineein nenacaauru, acaauru relaera rijijieein neeuruhine. Jana letononeein nenacaauru acaauru curuaanaa rijijieein neeuruhine. Canu inara Curuaanaa neein inara relaera nihanune que moconajaera Beelseboo niha canu beeuruha natiin, tonacururiha jana inara que.

Coasinacaineein niha ohacachene baiha cana itajeraneein nenaane (Lc 12.2-7)

26 Aihane jaun, coa cachaauru coasichache. Coitucueraelanaala, asinojoineein chaachaain niha chunine niha natiinte, coitucunojoiniha cureein. 27 Jana caa coitucueraelanaala nenaa nii chuni aonaenihane jana, caa caitoonjoan coitucuerateeuche satiin cachaauru urichoo netiin. 28 Coa inara atinana naineraauru que casihache, inara atinaauruhane baiha chabana satonoelanaala neeni janonaa que neeni, inara suujue itajenaa nainecurenihane jaun. Nete laen nainequiche chabana satonoelanaala nenaa usi jana inara jaberoco aina inara suujue itajeranu neein nenaa- Cana Coaunera que casiin neeichene.

29 Tana nii chaque nelatejeecane que airijiin leinjiin moneda que coriha coroatajai tajaelinaane coitucuhichene. Nete jereniha cana Inaca Cana Coaunerane nii leinjiinijin nitajenaa nainecurene. 30 Nii amurijiriin inarate, inara couturijine maajeein leinjiana leinjianaain janiinojoineein ne. 31 Aihane jaun coa casiin ichaohache. Inarate jataain tajaelinaacuru amurijiriin nelateein neeiche.

Cachaauru que Jesocurisito coitucuerateeurera (Lc 12.8-9)

32 Chunocoha cachaauru que canuneein nihanune coitucueraneein, canu cachaneein nihane coitucueratera ne, acaentonai coitucueratereeunni dedeeu nenaa Ofa Cana Coaunera acatiha neein. 33 Nena laen canuneein nihanune coitucueraneein canu cachaneein nihane saijieein, canu coitucuerate lanaala nenaa que acaentonai coitucuenereeunni Ofa Cana Coaunera acatiha neein.

Ita caje cacha lerueraneein niha Jesosone (Lc 12.51-53; 14.26-27)

34 Coatiha raoti ichaonaanaja turuaa uhaaunlu caa chauratane que, ita que nererojoe-
caain ichaoha cachane jaane turuaa uunlu. 35 Nitohanihane jaunte, rai inaca que nejer-
atiha rai calaohine jana rai neba que nejeratereein rai cacunu. Jana rai nebaene quete
nejeratereein rai nacana. 36 Nitohaneeinte nechu naraaicha que nejeratenaaneein
neeurureein cachaauru. 37 Rai inaca, neba, calaohi, cacunu, naaonjoainuri belaihane
amurijiriin cacoelainihane, nii chuni canu cachaneein nenaa nainihei. 38 Itolere
necairichanaa abaantaain coroso que nerichaaunnine rijijieein necairichanaa abaan-
taenihane, canu cachaneein nenaa nainihei. 39 Nete laen canu, rai nichao ichoteratena
nainichaaunne coitucuhin canuhacha cohajeein nenaa, nichao ichoteratereein canu
coreniha. Jana canu esenetaelanaala, canu colane nichao ichoteratena jererate rai
nichao itajereein.

Cainanohinerichaain namute cacha rai cha tera (Mr 9.41)

40 Chunocoha inara raerate canu raa aicheein. Jana caohachaain canu raerate
canu letoaera raa aicheein. 41 Cana Coaunera letononiha leinjiin *profeta*ne coreniha
caohachaain raain nenaate, *profeta* rai cainanohiniha rai namihaneeone rijijieein
nii raane coreniha rai cainanohiniha cureein. Chunocoha leinjiin cacha caohachaain
nenaa raain neite, jerichanejeein nii cacha caohachaain nenaa rai cainanohinihane
rijijieein, nii raane coreniha rai cainanohiniha cureein. 42 Chunocoha caa ena canu
sacunaa nunuhetejeeureraauru rai, nechu jataain canu sacueranihane coreniha le
eraurujeein conacai teein nei raite, esinae rauhijiriin cainanohiniha cureein," nae aina
nerelanaanichaanune rai Jesoso.

11

Jesoso rene turuuruha Joaan Baotisita letonocurune (Lc 7.18-35)

1 Nii lechoonca coroatajai aina nerelanaa nichaanune relaane baihane, jelai batane
que nenacaauru neseeuru naineein cuhacaanu, Cana Coaunera beratenojoin ere-
naa beebejeein cachaauru relaa amuhemuheca Jesosone coina. 2 Nii janate care-
sero cuhane netiin benaa caje itolere ichaa Curisitone coitucuhin aina amuhe-
muhenacaauru letoae Joaan: 3 "Iina esinae rauhijiriin, nii turuha uheneni Curisito niha.
Aca neneeine beeune turuha leeochane cohacaanu," naain rene turuhin bajaauruhane
coina. Nii jaunte letoanajaane rijitojoeein aitocuruha rene turuhinne jaun:

4 "Chajaain caa inaraacha coarai, inaraacha aonai benichuche Joaan raicha. 5 'Inae
maosa neeuruhane caje conoa maosacuru notara. Bacosacuru niha natiinte, inae
nichaauraain amuurera. Cosibi caaun cunaitenacaauru niha natiinte, inae somaraain
neeure cosibi cajera. Urichosaaecuru niha natiinte, inae enene erenaa aonacur-
era. Onacaauru niha natiinte, inae o caje ichanacurera. Jana cairichainejeein ne-
nacaauru raite, Cana Coaunera beratenojoin erenaa beebejeein, nosa caje nichoteeu-
rurichaaine beebeje. 6 Nerausiaaejeeinte neeure rai suujua corelanaala acanihane
esenetaain acaacha cohajeein nenacaauru,' naain benichuche Joaan raicha," naain
Joaan letonocuru letoae Jesoso. 7 Inae jelaiha cauha cuuruha Joaan letonocurune
janate:

"Chatohanai coaraa cuhichelu cacha areroo cuhin. Leinjiin jiarana nujua cujuana
ichanohineein nerurujuanaana coaraa cuhichelu. 8 Ainihane leinjiin cacha, cajione
caohacha que necoreeteein neina coaraa cuhichelu. Inarate raotojoeein coitucuhiche,
cajione caohacha que necoreeteein nenacaauru, *rey*churu loreri asaae neeuruhane.
9 Chatohanai coaraa cuhichelu. Leinjiin Cana Coaunera ere bera *profeta*na coaraa
cuhichelu. Aiha laesinaae, nii choae tacaain jataain leinjiin *profeta* amurijiriin nenaate
esinae rauhijiriin coaraa cuhichelu. Acate Joaan ne. 10 Nii Joaan quete:

‘Canune ii ajiniha
cachaauru rai ereerecane coina
canu ere bera letoareeunni
turuhine jaanu rucuheranu que,’
naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha cuhane. 11 Esinae rauhijiriine aitoon, satiin cachaauru caje nihei chuni cacha Joaan amurijirii jataain nelateein nei, Moisesa que Cana Coauneraacha teratenojoi Cojoanonaa bana. Nete laen, ena turunaa Cana Coaunera Cojoanonaa, Joaan fautaain nelatihei rijijieein nenaa, jataain nii Joaan amurijiriin nelateineein ne.

12 Turuhalu Joaanne caje coauneeinte, enanetojoeein ena turunaa Cana Coaunera Cojoanonaa turuaera nichaaunne que nejerateein itajenaa coaaucure Cana Coaunera coitucuhichuru curuaanaacuru. 13 Satiin *profeta*curu aina Cana Coaunera aitoon-joaaunru rauhite, nii turuha uheni Cana Coaunera Cojoanonaa coitucuerateein neeurelu, turuha Joaanne que tiaaojoaain. 14 Inarate esinae rauhijiriin nacoaauneein turuha urichaain Irihasine que aitocuruhalune coitucuhiche. Acate nii Joaan neein turuhelu. 15 Caa aitocoaaunne aonacurumiin urichonacaauru. 16-17 Caa cachaauru, enene cojoanonaa que nenacaauru ichao bihanune jaannu coitucuhaaun. Aihuruha canaanaihuru nenaanaja cataaun nocoatijiaan, rai corihacuru rai eheehequiin:

‘Raansaichene coina auno totihacaanu. Nete canacaanu auno rautaelanaala raansanaa jereneeiche. Inara cotijiaain, berane jaain inaderaacaanune jana, canacaanu aina inaderaheeiche,’ naauruhane rijiichuruha.

18 Nii rijijieein techu, turuha Joaan joaenreen lenone que lenonelanaala, bino conaa inaelanaala, naaonjoaaine jana, moconajaera suujue siriha beeiche. 19 Nii baiha turuhanu canu, cacha calaohineein nejanoanaanichaaunne jana, bino cohin, joaenreein lenone que lenoneein, naaonjoaineeinne jana, ‘Achotoritiin, ajetoriaaneein, baasoneein ichaonacaauru osaaonacaauru belaichaneein, Roma curuaanaa rai *impoesto*nu que cachaauru cobaraain coriqui bajaaurera belaicha niha’ canu beeiche. Nete jataain itolere que nainaain, chaachaain niha Cana Coaunerane caje coaraain, coitucunojoi ne niicha ichai,” nae Jesoso cachaauru rai.

Caseteco coaracururichaain erenaa tonoraauruhi cachaaurune (Lc 10.13-15)

20 Cojoelanaacojoai ichaalu Jesosone saijieein nichao coreein nacoaauneein Cana Coaunera coitucuureniha nii nese que ichaonacaauru cachaaurune jaunte: 21 “Jataainte cairichaaojoaiche nohane, Corasiin cocoaichacuru. Cairichaaojoaiche nohane Betesaaida cocoaichacuru. Inara que cojoelanaacojoai ichaain coaaratihanulune tocohaneein, Tiro, Sidoon, naaonjoain cocoaichacuru rai cojoelanaacojoai ichaain coaaratihanulune jana nihanete, inae inoaenlu nejeein inae nichao coreein, nacoaauneein Cana Coaunera coitucueraneein neeuruhane coaarateeurure niicha jerenohin ichaain. 22 Nete inae coitucuhichuru coulurujueein casetecaeratihane jaan Cojoanonaa que turuhane bana, Tiro, Sidoon, naaojoainunri cocoaichacuru amurijiriin caseteco coaraa curiquicheein inara. 23 Jana inara, Caferenaaon cocoaicha neeichene, inacojoeein caohachaain niha nocoetiin raotiin nenaa coaauquiche. Nete ohichene bana nocohena tabai jana nitajiha curiquicheein. Nii inara que cojoelanaacojoai coaaratihanulune tocohaneein, Sodoma cocoaichacuru que coaaratihanune jana nihanete, enanetojoeein neeurure jelai cocoaichacuru. 24 Nete inae coitucuhichuru coulurujueein casetecaane coina turuha Cana Coaunera Cojoanonaa que turuhane bana, Sodoma batane cocoaichacuru amurijiriin caseteco coaraa curiquicheein inara,” nae cachaauru rai Jesoso.

Canu esenetaerate raotojoeein ichaoreein. (Lc 10.21-22)

25 Niritohane baihate: “Itolere chauratane, dede, naaonjoaain Coauneraneein neeine
coroaaejihanu jataaincha, Ofa, itolere coitucutoha nocoetonacaauru que iicha asii
coitucuerateei cairichainejeein nenacaauru quene jaaunra. 26 Aihara Ofa, nitohaneein
jereeine jaunte ichaaicha,” naane baihate:
27 “Canu Inaca Ofate satiin raineein nenaa teein ne carai. Nihei chuni Cana
Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunne coitucuera. Leinjiin Ofa Cana
Coauneraachate cacoitucue. Niheichu chuni, Ofa Cana Coaunera coitucuera. Canu-
Calaohineeichane coitucuun. Canu- Calaohi nichaaune coitucueratenaa jerichaaunne
jaaunru que, coitucueratihanune banaachate, Canu Inaca Ofa Cana Coaunera coitucu-
urureein cachaauru. 28 Nii inara baasoneein ichaonacaauru, inara nererojoecaeriin
ichaonacaauru, inara osaonacaauru, naaonjoaineeichene canu esenetaain canu sacu-
uchena raotojoeein ichaonaanaja te inara rai. 29 Caa inara rai caitoonjoa esenetaain,
Canu que nerelaain aihanune rijijieein ichaaoche. Coatiha chabana inara aina baa-
soneein nerinaaunni. Nii bana coatiha nitajerinaain inara suujue. 30 Coatiha caaintaai,
caa inara rai caitoonjoa tonoraa cachane,” nae.

12

Nebetacanaa cojoanonaa bana tirico inaa molooruha Jesoso aina nerelanacaaurune (Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

1 Nii amuhemuhecaaunne jaun, nebetacanaa cojoanonaa bana tirico coocana jana
situha cuhacaanu Jesoso aina jiniiquiin aina nerelanaa nichaanune. Nii janane mijiito-
hacaanune jaun, situnacanejeein nii tirico moloonejeein rai nucuhe quihacaanu. 2 Nii
coaraainte:
“Nii ii aina nerelanacaauru coaraau. Cocoaaeraa nebetacanaa cojoanonaa bana
nitohanai ichara natiinte, inae tirico taihure,” naauruha Jesoso rai fariseeocurune
jaunte:
3-4 “Tana lesajei que mijiitooruhane jaun, corihacuru aina jiniiquiin Cana Coaunera
loreri Teenforo asaae enohin, Cana Coaunera que banijiaain nenaa faan, saseredotecu-
ruhacha nii faan quinaa nainihane saijieein, corihacuru aina faan quiha curuaanaa Ra-
birine jaan reretaain coitucuhichene. 5 Tana Moisesa aitoonjoa cuhane nebetacanaa co-
joanonaa bana carenero narejeen sohin Teenforo asaae mocooruha saseredotecurune
niha natiin, osa que nesaruhin naaonjoaaurenihane jaan reretaain coitucuhichene.
6 Aihane jaun Teenforo amurijiriin jataain nelateein cau nihanune coitucuhin neeuche.
7 Coatiha: ‘Naaonjoain quete aite caa Quiricha cuhane,’ naain coitucuheeiche. Nii Cana
Coaunera Quiricha cuhane: ‘Nii inihocuru mocohichene jianeein inara amute cacha
belaain, naaonjoaain neeichenena jereeun,’ naain ne, laenanohineein. Nitohanai
coitucuhin neeichenenoote, chatohanai baaso ichaain neniha inara amute cachane
jana colurujueein naaonjoaain neriquiche. 8 Nitohanihane jaunna, canu- cacha calao-
hineein nejanoanaa nichaaunne, nebetacanaa cojoanonaa amurijiriin cocoainaain
letononeein neeun,” naain fariseeocuru tonorae Jesoso.

Leinjiin jiurona bijii cacha rautaa Jesosone (Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

9 Inae jelai caje amuhinte, ecu nenaa sinacoca asaae enoha cuha Jesosone jana, 10 ecu
najiniha ne leinjiin jiurona bijii cacha. Nii jana Jesoso colurujueeuruhane jaanu lera
ariiriichuruhane jaunte:
“Nainihanacha cocoaeraane saijieein, cunaitenaa rautaaca nebetacanaa cojoanonaa
banane,” naain Jesoso caje bajaauruha fariseeocurune janate:
11 “Tana chunocoha inara, leinjiin carenero siriquichene jana nebetacanaa co-
joanonaa bana acau mitunajaan ucuha jachu cuhane naluha inara raine coaraa
curiquiche jelai caje rocohichene coinane. 12 Tana leinjiin carenero amurijiriin

nelatiha leinjiin cachane coitucuhichene. Aihane jaun, cha caaunna cunaitenaa rai caohacha ichaa rautaenerichaaca nebetacanaa janonaa bana," naain fariseeocuru tonoraane baihate:
13 "Ii biji raujiaaura," naa nii jiurona bijii leinjiin cacha rai Jesosone janate, biji sijitaane rijieeoritiin, inae nerautae nii biji jera rijijieein nii cacha biji. 14 Nete jelai caje mituhin nejesinajeein ita suujua tacaaure fariseeocuru Jesoso sohin jaaoruhane coina.

Jaiti neniha Jesosone jana, tururichaaine biha Isaihasine

15 Nitohaneein inae sohin jaonaa jerecuruhane coitucuuriin jelai caje amuha Jesosone janate, sacuuruha arajiin cachaaurune jaun, jitaain cunaitenacaauru rautaain,
16 aonajeeuruha cachaaurune urichoo, nii rautanaacane que ereeuruhane caohate Jesoso. 17 Nitohaneeinte bihalu Cana Coaunera ere bera inoaensi Isaihasine nainaane coina:
18 "Caate,
janijiin belaain cocoainaain
Canu Suujue que suujuequiin
canu letononeein nenaa ne,
'Inae nerinaain baasoneein cachaauru cairichaaurera,'
naain,
satiin chauratane que
lauri lauri nenacaauru cachaauru rai
beebejihane coina.
19 Coatiha
cachaauru que nejerateein, cachaauru cotaain,
bero cuhane niha natiin
tonijiaain ereein cachaauru relaain,
naaonjoaane aohanrarinaain.
20 Coatiha
nelatelanaala nenacaauru,
cairicheineein nenacaauru,
naaonjoainuri cairichaeranu que airinaain.
Niheichu
aasaeriin esenetaeraauru que jaolecorinaain,
lauri lauri nenacaauru cachaauru
ichao rucuhecane jaan que
turuhane reen tiaaojoaain.
21 Satiin lauri lauri nenacaauru cachaaurute
acaacha que jaaecoorureein,"
naain belu Isaihasi.

Moconajaera letononeein niicha ichana nainei ichaa Jesoso beeuruhane (Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)

22 Nii janate, suujua cuhane coitucuchuhi siricha leinjiin cacha erenaachara maosa amaauruha Jesoso rene jana, irihane jaanu teein, rai nota cono te. 23 Nii coaraain cojoelatiinte: "Tana caa cacha Rabiri ichoala nihane," naain ecu nejesinajeein satiin ita caje bajaacoaaure.
24 Nii aonajeeinte: "Moconajaera curuaanaa Beelseboote, caa cacha rai catohanai ichana nainihane jaan teein ne," naaure fariseeocuru.
25 Niritiin coaaucuruhane coitucuha Jesoso raotojoeeine jaunte: "Satiin caa chauratane que ichaonacaauru cachaauru, ita que nejerateein neeuruhanete jiniiquiin nitajenaa nainecurure. Niheichu leinjiin nese que ichaonacaauru ita que nejerateein neeuruhane, jiniiquiin raotojeein ichaonaa nainecururihei. 26 Nii rijijieein techu, moconajaera netonai rai letonocuru que nejerateein nihane, nii rai letonohacha sitaain

nihane, nii chaque nelateein nenaa nainerihei. 27 Nii aitocohichene tocohaneein moconajaera suujue aina cuaain moconajaera sitaanu nechujianra, jeelai moconajaeraacha itajiha aicheeunna. Nete nii aitocohichene tocohanene, nitohanihane, cha jana inara letonocuru letohare nitohanai ichana naineein neeuruhane jaanu siriin neeuruhane coina. Nitohanihane jaunte, nechu jataain inara raajenihane jataain baasoneein aitocohichene coaarateeiche. 28 Caa cacha suujua cuhane nenacaauru moconajaeracuru sitaanu Cana Coaunera Suujue aina cuaainnete, inae inara aina niha Cana Coaunera Cojoanonaane coujunacaneein ichaaun.

29 Leinjiin cacha jataain laraajiin nenaa loreri asae enohin nihei nii chuni caje niicha sirii ruluhera. Biji ichojoaainchate naine nitohaneein caje niicha sirii ruluhane.

30 Chateeinti canuhacha ichai ichaene. Niite canu que nejeratenaaneein ne. Nii rijijieein techu canuhacha ichai itajeraneein ne canu esenetana jerihei.

31 Nitohanihane jaunne inara rai aitoon, satiin osaonacaauru cachaauru quete suujua acatereein Cana Coaunera. Nete laen tonaain baasoneein Cana Coaunera Suujue que erei que suujua acatenereein. 32 Canu- Cacha Calaohineein nejanoanaa nichaaunne que nihanatiin tonaain baasoneein erei quete suujua acatereein. Nete laen rai Suujue que tonaain baasoneein erei nihane, caa ena nenaa janonaa, caa baiha neeninu janonaa, naaonjoain que nihanatiin neein suujua acatenereein Cana Coaunera.

Ninaa caje temule caohacha coitucuhacane (Lc 6.43-45)

33 Tana temule jaain neeichene, caohacha que inaacane caje temule caohacha coitucuhin neeichene. 34 Nitohaneein necha ansaineein neeichene jaunte, inara suujua caje mitunaa nainene caohacha. Inara suujua cuhane baasoneein inaraacha coacuite, inara ujuae caje mitue. 35 Jana caohachaain suujua coaara cachate, caohacha nejesina que ereein ne, suujua cuhane niha caohachane jaun. Jana baasoneein suujua coaara cachate baaso que ereein ne, suujua cuhane niha baasone jaun. 36 Canune inara rai beeun, inae caseteco coaracururichaain satiin caa chauratane que nenacaauru cachaaurune bana, tonaain baasoneein ereeichene nihanatiinte coitucunojoinereein. 37 Nitohaneeinte, inara ujuaae caje baaso ichaain neeichene ujuaihoneein neneeichene, caohacha ichaain neeichene coitucunojoiniha cureein," nae acaauru rai Jesoso.

Cojoelanaacojoai bajaauruha necha aansai cachaaurune

38 Nii jaunte:

"Cacha relaera, canacaanu rai cojoelanaacojoai ichaain coaarateeinene jerichaanura," naauruha Moisesa aitonjoan que cacha relaaurera aina fariseeocuru tabaaurune janate:

39 "Caa necha ansaineein suujua coitucuelanaala ichaonacaauru cachaaurute, acaauru rai cojoelanaacojoai ichacaaunne jerecure. Nena inae acaauru que cojoelanaacojoai coaaratihalu *profeta* Jonasine jaun, inae nenacaaeneein acaauru que coaaratenaa jereneeun. 40 Nii nichata jiichoo nichata janotiineein, ate tabai suri cuhane nihalu Jonasine rijijieeine, canu- Cacha Calaohinichaaunne nichata jiichoo nichata janotiinejeeincha atane cuhane nereeunni. 41 Aihana jaun, coitucunojoiniha caohacha ichaeraauru aina baaso ichaeraauru ichao que tihane banate, nacoaauneein nimichucurureein Ninibe cocoaichacuru, acaauru coulurujueeuruhane coina, acaauru rai beratenojoin beebejiha Jonasine aonaain nacoaauneein Cana Coaunera que coacuhin neeuruhalune jaun. Jana ena cau inara aina neinichaaunnena Jonasi amurijiriin nenaa nichaaunne saijieeinte caitoonjoa esenetana jereneeiche. 42 Jerichanejeein techu nacoaauneein nimichureein enoto mitu nichajai coarajeein cana raotono nichajai que nenaalu ene curuaanaaneein nenaa netonai inae caseteco coaracururichaain caa ena nenacaauru cachaaurune bana acaauru coulurujihane coina, niicha coitucuhi

beebejiha cachaauru rai Salomoonne jana, coriaji atane caje uhin aonaa uhalune jaun. Cau caa ena inara aina neinichaaunnena Salomoon amurijiriin nenaa neeun. Nete nii saijieein canu esenetana jereneeiche.

Nacoaauneein cacha suujueniha jelaiha enoha coitucuchuhine
(Lc 11.24-26)

43 Cacha suujua caje mituha leinjiin coitucuchuhinete, cajihaneein amuhemujeein nihane jaanu ariirijie. Nii jana eruhenihanete: 44 'Taolu mituhanulune jaaunne jelaiha cauha cureeun,' naain coacue. Niritiin jelaiha turuhin nii cacha coaraane jana, aiha leinjiin loreri conera colane caohatiin lojoinojoineein nenaa rijijieein eruhanete, 45 nacoaauneein jelaiha cuhin, caainsineein amurijiriin baasoneein nenacaauru aina ita taojiaain, jiniiquiin nii cacha suujua cuhane jeelaiha enooruhane, jataain jeelai amuritoheriin baasoneein ichoae nii cacha. Nitohaneeinte, ichaoha cuurureein caa necha ansaineein ichaonacaauru cachaauru netonai," nae acaauru rai Jesoso.

Jesoso rene turuuruha neba aina nejeraaurune
(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

46 Niritiin jaiti cachaauru aina ereereeca Jesosone janate, rene turuhin aina erenaa jerecure neba aina nejeraauru. Loreri asae enohelanaala airiniha neeuruhane janate:
47 "Taute airiniha turuhin neeure ii neba aina ii nejeraauru, ii ainate erenaa jerecure," naain Jesoso rai beeure.
48-50 Nete, nii rai biha unaa rai:
"Caaurute canu neba aina canu nejeraaurune. Chunocoha caletoaera Ofa ere tonoraain niicha jerenohin icharate, canu nejera, canu bai, canu neba, naaonjoainuri ne," nae aina nerelanaa nichaanune cojeluhin Jesoso.

13

Temule jaera que cuaain cachaauru rai iriha Jesosone
(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

1 Nii bananeeinte, nii loreri nihacaanune jaan caje cuhin, nemuri auhaniha turuhin ecu nelauriaain lauheque Jesoso. 2 Nii jana, arajiin rene turuhacoaauruha cachaaurune jaunte, leinjiin bote cuhane fauhin lauheque, carene ichoae neeuruha cachaaurune tonohana. 3-4 Nii bote cuhane netiinte, araai laurii nereretanaa rijijiei *parabola* que cuaain cachaauru rai ereerejeein:
"Leinjiin temule jaera temule jaa cunajaun ucuhe riiaacane janate tabaauru bero cuhane naluha nii niicha riajaiine jaun, turuhin coaraain quihure tajaaecuru. 5 Jana le turijieein niicha riajaite, neniha mululuhin atanene jaan jeloon ajeri ichoae nalunacaauru carajaelanaala omaroe. 6 Nete inae omarohane jana mituhin ajajaa enotone jaun ohe, mululuhin neniha atanene jaaun, ucuacaain neniha rai cojoaisine jaun. 7 Le turijieein niicha riajai ucuhete, ajena jana naluhane jaun, amurijiriin omaroha ajaenane jaun atinae. 8 Jana atane caohacha que le turijieein niicha riajaite, le ucuhecuru caje le temuracuru lefashaananaain inacae. Jana tabaaurute saotachoonca ucuheneein, nichatachoonca ucuheneein, naaonjoaain inaacure. 9 Caa caitoonjoan aonacurumiin irichonacaauru," naain cachaauru rai ereereje Jesoso.

Jesoso caje parabola que cachaauru rai ereereecane bajaacaanu aina nerelanaa nichaanune
(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

10 Nii jaunne, Jesoso rohan nichuuntaain nii araai laurii nereretanaa rijijiei *parabola* que cachaauru rai ereereecane jaan bajaacaanu caje aina nerelanaanichaanune. 11 Nii jaunte: "Cana Coaunerate rai cachaneein neeichene jaun, coitucueraelanaala nenaa Cojoanonaa coitucuerate inara que. Nete laen rai cachanelanaala nenacaauru que

coitucueratenaa jerene. 12 Nitohanihane jaunte, naitoonjoa tonoraain niicha jerei
ichajeein nenacaauru rai, jataain jeelai amuritoheriin itolere coitucuhin neeuruhane
jaanu tereein Cana Coaunera. Jana naitoonjoa tonoraelanaala niicha jerei ichae-
lanaala nenacaauru cajete, jitariin acaihaniji acaauruhacha coitucuujei rulureein.
13 Nitohanihane jaunne araai laurii nereretanaa rijijiei que cuaain acaauru rai ereeun.
Coaracuruhane niha natiin coitucuurenihane jaun. Niheichu aonacuruhane niha
natiin aonaain coitucuurenihane jaun.
14 Nitohaneeuruhane coinate: Aonacuruhane niha natiin:
‘Naaonjoain quete aite,’
naain coitucuururihaain.
Niheichu
nii coaana jerecuruhane niha natiin coaracururinaain.
15 Inae jataain nauhacaa
caa cachaauru suujuane jaunte,
cha aonacuruhane nihanatiin,
‘Naaonjoai quete aite,’
naain coitucunaa nainecurene.
‘Niheichu
cha coaracuruhane niha natiin
coitucunaa nainecuruhi.
Nabana
canuhacha ichai coaraain,
aonaain coitucuhin
canu rene uuruhane,
acaauru rautaanune coataa,’
naain bihalu Cana Coaunera ere bera inoaensi Isaihasine jaa nainaelu,”
naain aina nerelanaa nichaanune rai bihane baihate:
16 “Nete laen inara nerausiajeein niha curiquicheein, aonaain, coaraain, coitucuhin,
naaonjoainchene jaun. 17 Arajii *profeta*curu, chaen caohachaain suujua coaaraauru
cachaauru, naaonjoainurine maajeeinte niqui, caa inaraacha coarai coaana jerecurelu.
Nete coaana nainecurenelu. Inaraacha aonaine maajeein aohana jerecuruhane sai-
jieein aonacuruhilu.

Temule jaera parabola que irihane biha Jesosone (Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

18 Aonacuchene caa temule jaera que cuaain araai laurii *parabola* que irihanune
be inara raite coitucuhiche. 19 Cana Coaunera Cojoanonaa que erenaa aonacuruhane
saijieein coitucuhichurute, nii bero cuhane nalunaa temule ucuhe rijijieein neeure,
acaauru suujua cuhane Cana Coaunera beratenojoi erenaa jereein aonacuruhane niha
natiin, turuha acaauru suujua cuhane baasone jianeraauru ne. 20 Jana nii ajeri ichoae
nalunacaauru temule ucuhecurute, Cana Coaunera ere aonaain esenetaain coroajeein
jereein raauruhane jana, 21 inae cairichaaerinojoineein mucunojoinecuruhane coina
arinojoineein neeuruhane, canu esenetaain neeuruhane jianeraauru rijijie. 22 Jana
nii ajaena jana temunojoin temule ucuhecurute, Cana Coaunera ere aonacuruhane
saijieein, nechu jataain caa atane que netiin necoriquijiaain, raotiin nenaa coacuhin,
niicha que suujua cuaain necoritanacaauru rijijie. Niite, inae nii erenaa esenetaau-
ruhane jianeein, leeochaauru relaauruhane jianeein neeure. 23 Nii atane caohacha
que temunojoin temule ucuhecurute, Cana Coaunera ere aonaain leeochaauru relaain,
naaonjoaain nenacaauru rijijie. Acaaurute, nii le ucuhecuru caje lefasha ucuheneein,
saotachoonca ucuheneein, nichata choonca ucuheneein, naaonjoaain le tijiriichuru
caje teeurera rijiichure,” naain aina nerelanacaauru rai beebeje Jesoso.

Tirico temuurera rai ajaena baaso temuha acaauru que nejeratenaane

24 Niritiinte, nacoaauneein leeocha nereretanaa que cuaain acaauru rai ereerejeein:
"Cana Coaunera Cojoanonaate, leinjiin cacha, rai nocoana jana cachaauru que tirico
temueratihane jana, 25 temuhin satiin sinihuruhane tonohana, nii tirico niicha temuuri
jana turuhin ajaena baaso temuha leinjiin cacha acaauru que nejeratenaane rijijie.
26 Nii jana inae omarohin, inae inaaca nii tiricone jana inanacae nii ajaena baaso
netonai. 27 Nitohanihane jana coaraainte: 'Curuaanaa, chasiinna temule caohacha
ucuhe nejesina temuerateeilune saijieein, jana mituhe ajaena baaso,' naauruha nii
ocoana erora rene turuhin nii amihanenacaaurune janate: 28 'Chunocoha canu que
nejeratenaate, nii ajaena baaso temucaiha,' naa acaauru rai nii ocoana erorane janate:
'Ta, nii ajaena baaso rocohin jaohacaanune jereeine,' naain bajaauruha nii amiha-
nenacaaurune jana: 29 'Niriimiin, nii ajaena baaso rocohalaainte tiricone maajeein
rocoriquiche. 30 Nirijieein ecu neein jiniiquiin omarocurumiin, tainaca que tihane
reentiaain. Inae tainaca que tihane banane jelai teein nii ajaena baaso raain, jelai
teein tirico raain rucuhecaaune jaa cuhane rucujueein, nii ajaena baaso jelai teein
mocoheratereeunni,' nae nii ocoana erora," naain cachaauru rai beebeje Jesoso.

Mosatasa ucuhe rijiicha Cana Coaunera Cojoanonaane que erenaa parabola (Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

31 Niritiinte nacoaauneein:
"Cana Coaunera Cojoanonaate leinjiin cacha, rai nocoana jana mosatasa ucuhe
temuhera rijijie. 32 Esinae rauhijiriinte, jataain leeochaauru temule ucuhecuru amuri-
jiriin aansijian rai nucuhene saijieein, inae omarohane leeochaauru ocoana jana
nenacaauru temulecuru amurijiriin fohecane, rai nunecuru que tajenajaanu ichacure
tajaaecuru," naain nereretanaa que cuaain beebeje cachaauru rai Jesoso.

Faan jorerera rijiicha Cana Coaunera Cojoanonaane que erenaa parabola (Lc 13.20-21)

33 Niritiinte: "Cana Coaunera Cojoanonaate nichata sajeein coujunaca que arina
coujunacateriin rai jorerera que jasiiteein tabaain nii coliha jorereein caje arajiin faan
jaa leinjiin enene rijijie. Nii neleeriha tabaain colihane coina nenaa jorerera rijijieeinte,
cacha ichao sacuritaain nefaane coina nenaa ne Cana Coaunera Cojoanonaa," naain
beebeje Jesoso.

Nereretanaa rijijiei parabola que ereerejihane biha Jesosone (Mr 4.33-34)

34 Nitohaneeinte, nereretanaa rijijiei *parabola* nejesina que cachaauru relae Jesoso.
Chabana nii *parabola* colane irihei cachaauru rai.
35 Nitohaneeinte:
"Cana rai chauratane coaaunaa Cana Coaunerane caje coaauneeinte,
satiin asinojoineein nenaa que erereein, nereretanaa rijijiei
parabola cuaaincha,"
naain beeuruhalu Cana Coaunera ere bera inoaensihuru *profeta*curune nainaane coina
nitohaneein ichae Jesoso.

Tirico temuurera rai ajaena baaso temuera que irihane biha Jesosone

36 Nitohaneein inae cachaauru rai irihane nainaainte, acaauru rai nocoeein jelai
caje cuhin nii neeuruhane jaan loreri asaae enoha Jesosone jana, rohan nichuuntaain
nii tirico coocana jana ajaena baaso temuhera que cachaauru rai iriha Jesosone
bajaacaanu caje aina nerelanaa nichaanune. 37 Nii jaunte: "Nii temule ucuhe caohacha
temuherate canu- Cacha Calaohineein nejanoanaanichaaunne rijijie. 38 Jana nii ocoana
que caitoonjoate, cana rai chauratane ne. Jana nii temule ucuhe caohachate, Cana
Coaunera esenetaain aina ijiin rai Cojoanonaa que neenihuru ne. Jana nii ajaena
baasote, moconajaera letononeein nenacaauru ne. 39 Jana nii ajaena baaso temuherate,

acaauru que nejeratenaa moconajaera ne. Jana nii taojiaera que aitocoaaunnete, inae ecu tihane bana sarichaain cana cojoanonaane que aite. Jana nii taain rucuheraaurute anjeraaurune. 40 Charijieein teeinti, ajaena baaso taojiaain mocohaca, nii rijijieeinte inae saa cana janonaane bana moconojoiniha cuurureein osa que leeochaauru saruhin nenacaauru moconajaera aina. 41 Nii banane canu- Cacha Calaohineein nejanoanaanichaaunne canu rai anjeraauru letoareeunni, nii cana cojoanonaa que nenacaauru baaso ichaain, osa que leeochaauru saruhin, naaonjoaain nenacaauru raain 42 usi charijibana jacanaacharanejeein nenaa jana jaonajaauruhane, ecu neein auhaauhaquiin chanaaurureein. 43 Inae nitohanihane banate, esinae rauhijiriin Cana Coaunera jerenohin ichaain tonoraain nenacaauru, aiha enotone tocohaneein jiquihaquiin conohin niha cuurureein, canu Inaca Cana Coaunera Cojoanonaa que neein. Caa aitocoaaunne aonacurumiin irichonacaauru.

Oro rijijieein nenaa coreti tesoro rijiicha Cana Coaunera Cojoanonaane

44 Charijieein teeinti, leinjiin oro rijijieein nenaa coreti tesoro eruha leinjiin cachane, nii eruhane jaaun teein conauteein ratiriin, rachoojoeein jitariin niicha sirii rucuhele que necorete nii cacha, nii niicha eruhi conautihane jaan atane coretihane coina. Nii rijijieeinte, itolere cachaacha jerei amurijiriin jataain nelateine Cana Coaunera Cojoanonaa.

Oro rijijieein nenaa perla coreti rijiicha Cana Coaunera Cojoanonaane

45-46 Charijieein teeinti, leinjiin recatoon, perla coretiin nenaa ariirijieein amuhin, inae nii perla coretiin nenaa eruhane, jataain nii corei eruhane coitucuhin rachoojoeein cuhin, rai rucuhele que jitariin necoreteein, nii niicha eruhi perla corete nii recatoon. Nii rijijieeinte, itolere cachaacha jerei amurijiriin jataain nelateine Cana Coaunera Cojoanonaa.

Rede que ate mucuhera rijiicha Cana Coaunera Cojoanonaane

47-48 Charijieein teeinti, nemuri cuhane rede jaaoruha ate mucuurerane jana, itolere ate mucuha nii niicha jaori redene, inae memoha ate caaunne jana carene ichoae inaain ate caohachaauru janijiin omari cuhane teein, nii baasooru foranacaauru jaaore nii ate mucuurera, nii rijiicha Cana Coaunera Cojoanonaa. 49-50 Nitohaneein techu, inae cana janonaa satono que turuhane bana, caohachaain ichaonacaauru janijiin raain, baasoneein ichaonacaauru jaaorureein usi chariji bana jacaelanaala nenaa jana anjeraauru. Nii banate chanaa cuurureein auhaauhaquiin," nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

Canacaanu relaane jaan aonaain coitucuhacaanune bajaa Jesosone

51 Niritiinte: "Caa inara rai caitoonjoan aonaaina coitucuhiche," naain canacaanu caje bajaa Jesosone janane: "Enjeen, aihacaanura Curuaanaa," naacaanu. 52 Nii jaunte: "Coaracuche nachuhinti leinjiin Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaera- cacha relaanete, 'Naaonjoaan caa Ena Turunaa Cana Coaunera Cojoanonaa Caohacha' naain beein, 'Naaonjoaan nii rauhi inoaesi' naain nii ena canuhacha bei Cana Coaunera Cojoanonaa aina rauhi inoaesi que aitiin caohatiin cachaauru rai beein cachaauru relae," nae Jesoso.

Rai nataneu Nasarete turuha Jesosone
(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

53-54 Inae nii nereretanaa rijijiei *parabola* biha cachaauru raine nainaainte, jelai caje canacaanu aina amuhin rai nataneu turuhin, ecu nenaa sinacoca asaae enohin, ecu nenacaauru cachaauru relaane nunuhete Jesoso. Nii janate cojoelatiin: "Chuna jataain cojoelanaacojoai ichaane coinane maajeein nerelaete toritiin itolere coitucuhin ere.

55 Tana enuha caje itolere ichana inaera cacha calaohi nihane, jana rai neba niha Marihane. Nii jana rai nejeraauru niha Saantiaao, Jose, Simoon, Jodasi, naaonjoainurine.
56 Jana rai baihuru netonai cau cana aina ichaaoruhane. Chaa cajena jataain nainaain itolere coitucuhin aite," naaure ecu neein aonajeeurera cachaauru.
57 Niritocuruhane jaunte inae Jesoso esenetaain nere tonorana jerecurene cachaauru. Nii jaunte acaauru rai:
"Chunijiun cuhane jaaunrute niqui leinjiin *profeta* que suujua acateein coitucuure laurinelanaala nenacaauru cachaauru. Nete laen esenetaaurene laurineein nenacaauru naraaichuru. Niheichu nii loreri ichaohane jaaun nenacaauru niha natiin," nae cachaauru rai Jesoso. 58 Nii jaunte ecu arajiin cojoelanaacojoai ichaenelu, esenetaaureniha ecu nenacaauru cachaaurune jaun.

14

Oha Joaan Baotisitane

1 Nii banate, Calileea batane curuaanaaneein niha Erodesine jaun, nii amuhemuheca Jesosone coitucuriin: 2 "Acate, Joaan Baotisitane. Inae o caje ichanacaihara. Acanihane jaunte, nii cojoelanaacojoai ichana nainera," naain jetao ereereje Jesoso que rai letonocuru rai.
3-4 Rai nocoala Ferifi comasai Erodiasi siriha comasaine que Erodesine jana jetaote: "Jiaonriha chocoala comasai sirii ii comasaine quera," naa Joaanne coreniha jetao, caresero cuhane Joaan enoaeratelu *cadena* que ichoarateein Erodesi.
5 Nitohaneein caresero cuhane enoaain jetaote, Joaan sohin jaonaa jerihane niha natiin, ichana nainenelu Erodesi, satiin cachaauru Cana Coaunera letononiha Joaanne esenetaauruhane jaun, cachaauru coasiha. 6 Nejetaote, nejanoaane bajaanaa bitoaane coina beseta ichaa Erodesine jana jetao, nii beseta bitoaa turunacaauru acatiha raansae nii Erodiasi cacunu. Nii acaauru acatiha raansaa nii ranunane coaraain jetaote, jataain rautatiin coaraane jaun, 7 niicha jerei bajaa caje nii ranunane, Cana Coaunera notaracaae rai tihane coina aite Erodesi. 8 Nii jaun jetaote, rai neba suujuatenojoineein Erodesi rai: "Canu rai aihane, leinjiin ojoaichu cuhane Joaan Baotisita coturi uhaau caraicha," naa nii ranunane jaun 9 inaderae *rey* Erodesi. Nejetaote, satiin niicha cotihacuri acatiha teein Cana Coaunera notaracaae, niicha jerei bajaa caje nii ranunane rai tihane coina aitohane jaun, 10 caresero cuhane niha Joaanne jana coturi moloherateein raerate. 11 Nii jaun jetaote, leinjiin ojoaichu cuhane Joaan coturi amaain teeuruha nii ranuna raine jaun, neba rai te nii ranuna.
12 Inae nitohaneein teratiha Erodesine coitucuhinte, Joaan jaberoco raain conauteein ratiriin, biha uure Jesoso rai Joaan sacuureraauru.

Saoqui oaraancai cacha coroaatiha Jesosone (Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

13 Nii jaunte, rai beeuruhane caje coitucuhin, nii nihane jaan jelai caje canacaanu aina amuhin, canacaanuhacha aina leinjiin bote cuhane fauhin, neniha cachane jaan cue Jesoso. Nete nii bote cuhane fauhin amuhacaanu Jesoso ainane coitucuuriin, neseeuru cajeeuru uhacoaain sacuure atanechoae uhi cachaauru. 14 Inae niicha coinetihu turuhin, bote caje fauhin, iniha cuha Jesosone janate, najiniha cunaitenacaauru uhaain arajiin neeuruha cachaaurune jaun, cairichaaojoaain acaauru coaraane jaun, niicha uhaauri cunaitenacaauru rautae Jesoso. 15 Nii jana, inae nocohena jerihane jaunte, Jesoso rohan nichuuntaain: "Chajaain caa cachaauru rai necoeeute, nenajaun cauha cuuruhinete, ucuhae rai lenone coretecurumiin. Coatiha caa jana ichaohi cacha," naacaanune jana: 16 "Chajaain inara acaauru coroaateeuche. Coatiha caohacharihei ena caauruhane," naa canacaanu rai Jesosone jaun: 17 "Nihei canacaanu rai lenone. Saoquijieein faan, itaque jerajejeein ate, naajeeinchate neeje," naacaanune janate:

18 “Cajiha carai uhauuche,” naain 19 omane choae nelauriaauruha cachaaurune coina
aitiin, biji cuhane nii ate aina faan mucuhin teberiaain: “Narihara Cana Coaunera,”
naain Cana Coaunera bajaain cataun nii faan teruhin aina nerelanaa nichaanune rai te
Jesoso, chaluhacaanune coina. 20 Nii jana satiin cachaauru naineein chaluhacaanune
janate, que lenoneein obeecuruhane jana, jaiti cautihane jaun, rai caute que lechoonca
coroata omarii, omari memoaaure. 21 Canaanaihunru aina enecuru janijilanaala,
quichaauruhacha janijiinte, saoqui oaraancai cachaauru nii lenonecure.

Acau ichoae amuha Jesosone (Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

22 Nii baihate, ecu nedaain cachaauru rai necoihane tonohanau, bote cuhane fauhin
ichoaichaniha nemuri jera jaaohacaanune coina aina nerelanaa nichaanune letoae
Jesoso. 23 Inae cachaauru rai necoihane baihate, jelai caje amuhin, acaachanejeein
ichatane ucuuno que cue, ecu Cana Coaunera bajaane coina. 24 Inae nocohejihane
janate, cuu acaachanejeein niha Jesoso nii ichatane ucuunone jana, inae coriaeneein
cue nii bote, atane auha caje. Nii jana, mijiaaineein uha cujuana aina fichafichanaane
jaunte, amusine nii bote. 25 Nii jana inae janonaa jerihane janate, nii ichatane ucuuno
nihane caje uhin, canacaanu caaijie uhe Jesoso acau ichoae rurujueein. 26 Nii jana acau
ichoae rurujueein uhane coaraainne, coasiha cojioriin: “Nechu aansai coitucuchuhite
aicha,” naacaanu aina nerelanaa nichaanune. 27 Nii jaunte: “Coa nesoonetoache.
Canune aihunra,” naain canacaanu rai iriha Jesosone jaunte: 28 “Ii aaine, jereeune ii rene tiaain uhe acau ichoaera Curuaanaa,” naa Jesoso rai Fedorone jaunte:
29 “Chajaaujian,” naa Jesosone jaun, bote caje fauhin acau ichoae cuhin ruruje Jesoso
rene cuhin Fedoro. 30 Nete jataain mijiaaineein uha cujuana aina fichafichanaane
coaraain, nesoonetohane jaun, asaaun naluha cue Fedoro. Inae naluhane jaunte,
nesoone caaun auhaquiin: “Curuaanaa, canu comaleeu,” naa Fedorone jaunte, 31 biji
que mucuhin: “Chanuna jataain cha esenetaeneei. Chanuna necoatohi,” nae Jesoso,
Fedoro rai. 32 Inae bote cuhane faauruhane rijieeoritiin, nesuruha nii fichafichanaa
aina cujuanane janane, 33 Jesoso acatiha neseeonraain: “Iite esinae rauhijiriin Cana
Coaunera Calaohineeincha,” naacaanu satiin nii bote cuhane cuinichaanune.

Jenesaree batane que turuhin, ecu nenacaauru cunaitenacaauru rautaa Jesosone (Mr 6.53-56)

34 Inae nii nemuri jerau turuhinne, Jenesaree batane que turuhacaanu. 35 Nii Jenesaree bataneu turuhacaanune janate, Jesoso coitucuure ecu ichaonacaauru cachaauru.
Nii jaunte, jelai batane sacuritiin ecu turuha Jesosone coitucuhin, rene cunaitenacaauru uhaacoaain 36 turuhin, caje acaauru rautana nainihane bajaaure, jeriha
Jesosone rai cajione auha mucuuruhane coina. Nii rai cajione auha mucuurera
cunaitenacaaurute satiin nerautaaure.

15

Baasoneein cacha ichao tera que iriha Jesosone (Mr 7.1-23)

1 Nii janate, Jerosaleen caje turuha uure Jesoso coaraa, Moisesa aitoonjoan rauhi que
cacha relaaureraauru aina fariseeocuru tabaauru. Acaaurute, Jesoso rohan nichuuntaain:
2 “Chanuna aihuruhalu canacaanu inoaesihurune rijijieein neeurene caa ii aina
nerelanacaauru. Chanuna jeriha canacaanu ichaone rijijieein lenonecuruhane ajiniha,
jauriaanejeein biji culeecurene,” naain Jesoso caje bajaauruhane janate:
3 “Chanunajian inara netonai Cana Coaunera aitoonjoa tonoraelanaala, inara ichaohacha sacuhiche. 4 Nitohaneeichene jaunte: ‘Ii inaca, ii neba, naaonjoainuri ere
tonoraain caohachaain ichaaoche. Necha ansai, naain baasoneein rai inaca, rai neba,

naaonjoaain que ereein neite ateinanohiniha cureein,' naa Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane natiin tonoraelanaala ichaohiche. 5-6 Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhanete niqui ne rauhi, satiin cacha, rai fojiaraauru rai cha teein nihane coina. Nete inara: 'Coatiha inara rai cha tenaa nainihaaun, satiin quiicha sirii inae Cana Coaunera que banijiaaineein nihane jaun,' naain erei cacha, inaca, neba, naaonjoain rai chaelai tenaa nainenihane que aitocoiche. Nitohaneeinte, Cana Coaunera aitoonjoan que jaolecohin tonoraeneeiche, nechu jataain inara ichaohacha sacuhichene coina. 7 Esinae rauhijiriinte, necha ansaineein neeichene que aitiin, inara que laenaelu Cana Coaunera Ere bera *profeta* inoaensi Isaihasi:

8 'Caa cachaaurute,
rai nereecha que
canu coroajeein neeure.
Jana
acaauru suujua cuhane aihuruhi.
Cacajete
coriaae ne acaauru suujua.
9 Nii jaun,
nii chaque nelatejeehai,
netaojiaain canu
coroaaecuruhane
nechu jataain acaauru relaauruha cachaaurune
que nejesinajeein ita relajeein
neeuruhane jaun,'

naelu inara que Cana Coaunera Ere bera inoaensi Isaihasi," nae acaauru rai Jesoso. 10 Niritohane baihate, nii ecu nenacaauru cachaauru cotijiaain: "Caohachaain caa inara rai aitocoaaunne aonacuchete coitucuhiche. 11 Coatiha baasoneein cacha ichao aasaehai joaereen lenone canaacha quii. Baasoneein suujua cuhane niicha coacui, nujuae caje mitunaate laen, baasoneein cacha ichao aasaje," naainte acaauru rai beebeje Jesoso. 12 Nii janate rohan nichuuntaain: "Nii aitohine aonajeein jataain ii que nererojoecaauruha fariseeocurune aonaaina," naain caje bajaacaanu aina nerelaa nichaanune janate: 13 "Niicha temunojoinelanaala nenaa ajaenate, cojoaisi aina curuataain rocohin jaoreein Cana Inaca Cana Coaunera. 14 Aihane jaun, coa acaauru rerohecaachete nainaaurumiin. Maosa rijijieein neeuruhane rijijieein nenacaauru relaeraneein neeuruhane jaunte aitocure. Chaen techu leeocha maosa amanaa jeriha leeocha maosane, jiniiquiin atane jachu cuhane naluhin nitajeeururihane rijiichuruhane jaun aitocure," nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso. 15 Nii janate Jesoso rai: "Canacaanu rai, nii aitohine jaan beeune coitucuhacaanu," naa Fedorone janate: 16 "Inara niha natiin inachura coitucueneeichete. 17 Tana satiin cacha ujuae cuhane enonaa, cacha suri cuhane cuhin, nii baiha cacha jaberoco caje mituhane coitucuhichene. 18 Jana cacha ujuae caje mitunaate, cacha suujua caje mituhe. Niite laen baasoneein cacha ichao aasaerane. 19-20 Nitohanihane jaunte, cacha suujua caje mituha itolere baasone jaun, sonajaain jaohin, sinijeranelanaala nenaa ene aina ichaohin, asijiauhin, casejenetiin, ita cotaain, naaonjoaan cachanete laen, baasoneein cacha ichao asaaerane. Jana nitohaniha cana ichaone tonoraelanaala cana biji culejelanaala lenonichaane, coatiha baasoneein cana ichao aasaehai," nae Jesoso.

Leinjiin ene Jorionelanaala nenaa Jesoso esenetaane (Mr 7.24-30)

21 Jelai caje amuhin Tiro, Sidoon, naaonjoainuri batane nichae cuha Jesosone jaun aina cuhin, 22 inae ecu turuhacaanune janate, eheehequiin: "Curuaanaa Rabiri nefoerate, cairichaaojoaain canu coaraau. Moconajaera siriha canu cacunune jaunne

aitoonchera," nae canacaanu caaijie uhin leinjiin Canaaun bene, natane caje uhin ecu ichaonaa. 23 Nii jana inauheneecha aonajian Jesosone jaunne: "Chajaain caa ene rai aitoote amuhine. Nete cana caaijie uujueein eheeheque," naacaanu rohan nichuuntaain aina nerelanaa nichaanune. 24 Nii jaunte: "Cana Coaunerate rai cachaneein nenacaauru Isaraeli cocoaichacuru nitajeeuruhane rai nenacaauru reneecha caletoaelu," nae Jesoso. 25 Nete, nacatiha neseeonraain: "Canu coroatajaneeuchera Curuaanaa," naa rai nii enene janate: 26 "Coatiha caohacharihei Cana Coaunera cachaneein nenacaauru que banijiaain nenaa ruluhin remaae rijijieein neinequichene rai tihanuchenera," naa Jesosone janate: 27 "Aihachechuhisi niquicha Curuaanaa. Nete remaae rijijieein canacaanu coaraaichene niha natiin, atiin canu coroatajaneeuchera Curuaanaa," naain Jesoso tonorae nii ene. 28 Nii jaunte: "Quesenetaaine corenihate, inae ii jerenohi rijijieein nerautareein nii ii cacunuchera," naa Jesosone rijieeoritiin, inae nerautae nii rai cacunu.

Arajii cunaitenacaauru rautaa Jesosone

29 Jelai caje amuhinte, Calileea conemuri auhaniha turuhin, ichatane ucuunno que iniin, ecu nelauriaain lauheque Jesoso. 30 Nii janate, rene netaojiaaure arajii cachaauru, bacosacuru, maosacuru, biji que jiuronacaauru, erenaacharaauru, leeochaauru arajii cunaitenacaaurune maajeein uhaacoaain, Jesoso acatiha tenajaauruhane acaauru rautaane coina. 31 Nitohaneein rautanaacane janate, inae nerautaain, nichaauraain, amuure bacosacuru, maosaneeuruhane caje conoe maosacuru nota, inae nerautaaure biji que jiuronacaauru, erenaacharaauru niha natiin inae ereeure, naaonjoaauruhane coaraainte, jataain cojoelatiin, Cana Coaunera Isaraeli Coaunera coroaecure nii ecu neein coarajeeurera cachaauru.

Jena oaraancai cachaauru rai lenone faa Jesosone (Mr 8.1-10)

32 Nii janate, aina nerelanaa nichaanune cotijiaain canacaanu rai: "Inae jataain cairichaojoaain caa cachaauru coaracaaun. Inae nichata janoha cau canu aina neeuruhane. Nii jana nihei acaauru lenone. Naininaaun coroatenajaelanaala acaauru letoaanu acaauru nenajaunne. Mijiintena caaun aterocuruha bero cuhanene coataa," naa canacaanu rai Jesosone jaunne: 33 "Chuna caa araaine cacha rai lenone erurichaache, neniha cachane jaaun nihacache natiin," naacaanu aina nerelanaa nichaanune janate: 34 "Inatajajeein nihun faan siriquiche," naa canacaanu rai Jesosone jaunne: "Caainsinejeein faan, coroatajajeein ate, naajeeichate neeje," naacaanune janate, 35 atane ichoae nelauriaauruha cachaaurune coina aitiin 36 rai biji cuhane faan aina ate mucuhin, Cana Coaunera bajaane baiha, cataaun taturiin aina nerelanaa nichaanune rai te, cachaauru rai chaluhacaanune coina. 37 Nii jaunne, satiin cachaauru rai chaluhacaanune jana, inae nainaain lenonecuruhane saijieein cautihane jaun, rai caute que caainsine omari memoaaure. 38 Canaanainuru, enecuru, uha elone jaun tabaacoaa nucuhecuru aina uha cujuana tabaine janijilanaala quichaauruhacha janijiinte jena oaraancaaure nii lenonenacaauru cachaauru. 39 Nii lenonecuruha cachaaurune baihate, cachaauru rai necoeein, leinjiin bote cuhane fauhin, Maadala batane que cue Jesoso.

16

Cojoelanaacojoai icharatecuruha sadoseeocuru aina fariseeocurune (Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

1 Nii janate, Jesoso coaraa uure fariseeocuru aina sadoseeocuru. Nitohaneeinte inae rene turuhin coulurujueeuruhane jaanu leranu ariha, acaauru rai cojoelanaacojoai

ichaane coina aitocure. Chaen esinae rauhijiriin, Cana Coaunera letono nihane coitucuuruhane coinane maajeein.
2 Nete acaauru rai: “Charijieein teeinti, sonaina cafarane nocohaca dedene: ‘Caohatorichaain janonaa,’ naain ereeiche. 3 Jana, janone cafarane nocohaca dede nijichoriaaojoaaine: ‘Urichaain elo,’ naain ereeiche. Nitohaneein dede caje itolere coitucuhin naaonjoaainchene natiin, chanuna jana: ‘Naaonjoaane coinate caa aicha,’ naain caa enene cojoanonaa coitucunaa naineneeiche. 4 Caa cachaauru nechu aansaineein suujua coitucuelanaala nenacaaurute, cojoelanaacojoai ichacaaunne coina canu rai aitocure. Nene inae acaauru que coaaratesihalu Jonasine jaun inae nenacaeneein acaauru que cojoelanaacojoai coaaratenaa jereneeun,” naane baiha acaauru ratiriin, jelai caje amuhe Jesoso.

Faan jorerera- lebadora rijiicha fariseeocuru ichaone (Mr 8.14-21)

5 Inae Calileea conemuri jerau cuhacaanune jaun faan baiteein ratirihacaanu aina nerelanaa nichaanune jaunte: 6 “Aonacuche. Faan jorera rijiicha fariseeocuru aina, sadoseeocuru ichaone que necohalajihuche,” naa canacaanu rai Jesosone jaunne: 7 “Chanuna caa aite. Faan uhaenihacachene jaunna caa aitohate,” naacaanu ita raine aonajeeinte:
8 “Chanuna faan uhaeneeinchene que aitocoiche. Jataain asaaeriinchate quesenetaaiche. 9 Tachu jaiti nainaquiche taolu saoquijiei faan chaluheratihanu, saoqui oaraancai cacha raine jana, inata omariin rai caute taojiaaichelu. 10 Niheichu taolu, caainsinejei faan chalueratihanulu jena oaraancai cacha raine coaauheeiche, inata omariin jana rai caute taojiaaichelu. 11 Chanuna faan que inara rai aitenihanune que nainaeneeiche. Faan jorerera rijiicha fariseeocuru aina sadoseeocuru ichaone que necohalajihuche,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso. 12 Nii jaunne, faan jorerera que aitelanaala, cacha relaauruha fariseeocuru aina sadoseeocurune que aitoha canacaanu rai Jesosone que nainacaanu.

Mesihasi niha Jesosone biha Fedorone (Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

13 Inae Filipo Sesareea batane que turuhinte, aina nerelanaa nichaanune rai: “Tonacuruha cachaauru, Cana Coaunera Calaohineein cacha caje nejanoanaa nichaaunne que,” naa Jesosone janate: 14 “Tabaaurute, Joaan Baotisita niha, ii beeure. Jana tabaaurute, Irihasi niha, ii beeure. Jana leeochaaurute, Jeremihasi niha ii beeure. Jana tabaaurute, chunocoha Cana Coaunera ere bera *profeta*ne caiha, naaure,” naain tonoraacaanune janate: 15 “Tonaquiche jana inara. Cha nichaaun jana Canu inara rai,” naain canacaanu caje bajaa Jesosone janate: 16 “Iite esinae rauhijiriin ichaaohin nenaa Cana Coaunera Calaohi Mesihasineei,” nae rai Simoon Fedoro. 17 Nii jaunte: “Raotojoeeinte rausiaaenojineein neei, Jonasi calaohi Simoon. Chuni cacha ichei benihane janate, Canu Inaca Cana Coaunera ii que canu coitucuerate. 18 Jana iite Fedoro neei. Canune ichei aitoon. Iite canuhacha tei ajeri rijijieein, canu coitucuuruha canu cachaneein neenihurune coina icharaneein neriquiin. Nii ii que canuhacha icharatei amuritonaa nainerinaain chuni, onaaniha natiin itajenaa nainerinaain. 19 Ii raine, Cana Coaunera Cojoanonaa que nenaa naineeine coina, ichei chabi tereeunni. Caa chauratane que netiin, iicha ichaite, Cana Coaunera Cojoanonaa que nereein. Jana caa chauratane que netiin, jaolecohine jaante, Cana Coaunera Cojoanonaa que tihane bana jaolenereein,” naa Simoon Fedoro raine baihate: 20 “Jiaonriha chuni rai: ‘Acate Mesihasine,’ naain beeichene,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

Orichaaine biha Jesosone (Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

21 Inae mainajiriin cairichaaururichaain Jorioocuru bichauhenaauru, saseredotecuru curuaanaacuru, Moisesa rai Cana Coauneraacha tei rauhi que cacha relaaureraauru, naaonjoainurine catainaane jaunte, Jerosaleeun curichaainne beebeje aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso. Sohin jaaoruhane nichata janone cuhane ichanarihanine que aitohane jaunte, 22 jelai Jesoso teteriin: "Jiaonriha nitohaneein chetecuruhane jeriha Cana Coaunerane Curuaanaa. Nitohaneein chetena nainecuruhi jerihane," naain caohatiha Fedorone janate, nauriteriin Fedoro coaraain: 23 "Naain cacaje amuura moconajaera. Nechu canu cairichaeranu quete aitohicha. Cana Coaunera jerenohin aina, cha coitucunaa nainiheei ii. Cachaauruhacha jerenohinchate coitucuujueei," naane baihate: 24 "Chunocoha canu esenetaain, canu aina nerelanaa jerihane, rainuhacha que niicha coacuhi jianeein, itolere necairichanaa abaataain canu sacuhine. 25 Jana canu colane rai nichao ichoteratena jererate, rai nichao itajereein. Jana, canu coreniha necairichanaate, rai nichao ichoteratereein. 26 Coatiha chaque nelatihei, itolere niicha jerei, niicha coacui sirihane nihanatiin, nichao itajiha cachane. Inaaonjoaain coretihane niha natiin, nii nichao ichoteratena nainihei cacha. 27 Inae Cojoanonaa que turuhane banane turuha ureeunni esinae rauhijiriin canu- Cana Coaunera Calaohineein cacha caje nejanoanaa nichaaunne, canu Inaca Cana Coaunera necaohacha que necaohachaain, rai letonocuru anjeraauru aina jiniiquiin. Nitohanihane banane, le cachaauruhacha ichai cainareeunni acaauruhacha ichai rijiinanaain. 28 Cau caa ena nenacaauru tabaaurute oorenereein, itolere curuaanaa neein nihanune coina turuhanu cacha caje nejanoanaa nichaaunne Cojoanonaa coaraane reentiaaojoaain," nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

17

Nejelauneein necoriha Jesoso jaberocone (Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

1 Nitohaneein atinaaururichaainne bihane baiha, saota janonejeeinte, Fedoro, Saantiaao, Saantiaao ocoala Joaan, naaonjoainuri amaain jelai acaauruhacha aina jataain ucuuneein nenaa ichatane ucuuno que cue Jesoso. 2 Inae ecu turuhin jetaote, acaauru acatiha netiin, necoriha Jesoso jaberocone jana, rai nomeri netonai enoto tocohaneein jiquihacohane jana, rai cajione netonai cono tocohaneein jiquihaque. 3 Nitohaneein necoriha nomeri aina rai cajionene jana jetaote, Jesoso rene ecocohin aina ereeuruha Moisesa aina Irihasine jana coarajeeure. 4 Nii jaun jetaote Jesoso rai:

"Curuaanaa, caohatoha cau nihacachene. Ii jereeinene nichatajaain loanari jareeunni, leinjiin ii rai, leinjiin Moisesa rai, leinjiin Irihasi rai, naaonjoaain," nae jetao rai Fedoro. 5 Niritiin ereereeca Fedorone jana jetaote, luhecotariin jiquihaquiin acaauru conaacotaa dede sacarine jana jetao: "Caate jataain belaain janijiin quiicha cocoainai Canu Calaohi ne. Rai nere tonoraain neeuche," naain jetao toni nii dede sacari jana erenaa. 6 Niritiin toniha erenaane aonaain jetaote, atane ichoae comoore jataain coasina caaun, nii nichatajaain aina cunacaauru aina nerelanacaauru. 7 Nii jana jetaote, acaauru rene nichuuntaain mucunajaain jetao:

"Nimichucuche. Coa casihache," naa Jesoso acaauru raine jana, 8 coaracuruhane jana jetao, inae neniha chuni ainane jana, jelai acaachanejeein ecu ne Jesoso. 9 Inae nii ichatane ucuuno caje jeelaiha fauha cuuruna jaun jetaote: "Jiaonriha chuni rai caa inaraacha coarai beeichene, Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunne ohanune caje ichanacaaunne reentiaain," naa aina nerelanacaauru rai Jesosone jana jetaote:

10 "Chanuna jana chaen: 'Irihasite jaurihanejeein turuha ureein,' naaure Cana Coauneraacha tei rauhi que cacha relaaureraauru," naain jetao Jesoso caje bajaaure aina nerelanacaauru.

11 Nii jaun jetaote: “Esinae rauhijiriin Irihasite ichoaichaniha turuha ureein. Acate itolere rucuhereein. 12 Nena canu inara rai aitoon. Nii Irihasite inae ichoaaichaniha turuhelu. Nete, acanihane coitucuelanaala que nocoatijiaain, mainajeriin cairichaaurelu. Nii rijijieeinne acaauru bijiu necairichaa cureeunni Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunne,” naa acaauru rai Jesosone jana jetaote, 13 Joaan Baotisita que, acaauru rai aitoha Jesosone que nainacure aina nerelanacaauru.

Suujua cuhane coitucuchuhi siricha canaanai rautaa Jesosone (Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

14 Inae nii cachaauru aina nihacaanune jaan turuuruhane janate, Jesoso rohan nichuuntaain, nacatiha neseeonraain: 15 “Curuaanaa, cairichaaojoaain canu calaohi coaraau. Araain saainte mijiaaineein mucuha rai cunaine, usihanauniha natiin comohin, acauhanau niha natiin naluhe. 16 Ii aina nerelanacaauru raine niqui teeun, nete rautasihurene,” nae rai leinjiin cacha. 17 Nii janate: “Cha esenetaain, caohachaain suujua coaranacharaauru cachaauru. Cha carajaneeina inara aina neein inara relaain, inara abaantareeun. Cajiha canu rene nii canaanai uhaauche,” naain 18 nii canaanai caje coitucuchuhi sitaa Jesosone rijieeoritiinte inae nerautae. 19 Nii baihane, jelai Jesoso teteriin: “Chanuna jana canacaanu coitucuchuhi sitanaa nainesinihacaanu,” naain Jesoso caje bajaacaanu aina nerelanaa nichaanune janate:

20 “Jataain aasaaeriin esenetaaichene jaunte, rautana nainesineeiche. Esinae rauhijiriin mosatasa ucuhe tabaainejeeinijin esenetaaichene jana nihanete, caa ichatane ucuunno rai: ‘Caalai caje amuhin, tajiha cunihun,’ naaichene amure jelai caje. Nihei chanerihei inara rai cha, rauhijiriin esenetaaichene. 21 Nete laen, catohanei moconajaera letono, cana suri couu neein Cana Coaunera bajaae bajajeein sitanacai ne,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

Caa quete orichaainne be coroata saain Jesoso. (Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

22 Inae nii canaanai caje coitucuchuhi sitaane baiha, jiniiquiin Calileea batane que amuhemuhecaaunne janate, aina nerelanaa nichaanune rai: “Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunnete necha aansaineein nenacaauru cachaauru bijihu canu tiha cuurureein, 23 casohin cajaaoruhane coina. Nena, nichata janone cuhane ichanareeunni,” naain aina nerelanaa nichaanune rai biha Jesosone jaunne, jataain inaderaacaanu.

“Coriqui tihana Teenforo rai nii inara relaera,” naain caje bajaauruhane

24 Niicha relainichaanune aina jiniquiin Caferenaaon turuha Jesosone janate, Fedoro coaraa uure, Teenforo asaae cacha caje coriqui bajaaureraauru. Inae Fedoro rene turuhinte: “Coriqui tihana Teenforo rai nii inara relaera,” naain caje bajaauruhane janate: 25 “Ejeen, coriqui tiha,” naain acaauru tonorae Fedoro.

Nii janate inae loreri asaae enoha cuhacaanune jana, Fedoro rai: “Tonaai iite Simoon. Charijihuru caje coriqui bajaaure caa chauratane que nenacaauru cachaauru curuaanaacuru. Rai lauri cajena. Ainihane, laurine lanaala nenacaauru cajena,” naain bajaa Fedoro caje Jesosone janate: 26 “Laurine lanaala nenacaauru cajete bajaaure,” naa Fedorone jaunte: “Nitohaneein, acaauru lauri coretena nainenihane chujian, cana netonai coretena nainerihaaca. 27 Nete nabana chunocoha acaauru caje nenaa baijiaera tocohanihacane coataa, caohachae coretichaane. Chajaain taa nemuri cuhane ate cojunihu. Chaen jauriaanejeein dadaera ate raain, rai nujuaaen cuhane coaraainete, cuhane nereein coata caje coriqui. Acaachate nainejereein que canu rai aina ii rai *impoesto* coretichaane. Chaen amaain coretenihun,” nae Fedoro rai Jesoso.

18

Charijicha jataain nelateineein ne Cana Coaunera Cojoanonaa que. (Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

1 Nii rijieeoritiinne, Jesoso rohan nichuuntaacoaain: “Charijicha jataain nelateineein ne Cana Coaunera Cojoanonaa que,” naain caje bajaacaanu aina nerelanaa nichaanune. 2 Nii jaunte, leinjiin canaanai cotijiaain, canacaanu cataaun teein: 3 “Esinae rauhijiriine aitoon. Inara ichao coreein, aiha caa canaanaine rijijieein nenaa naineneeichene, coatiha Cana Coaunera Cojoanonaa que nenaa naineriheeicheein. 4 Cana Coaunera Cojoanonaa que nelateineein neite, leeochaauru amurijiriin nenaa coacuelanaala, aiha caa canaanaine rijijieein rai nichao coreein ne. 5 Chunocoha, canu coreniha leinjiin canaanai raerate canu raa aicheein,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

Jataainte alalacarae osa que nesarucuaane (Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

6 “Chunocoha, caa ena Canu esenetaeraauru canaanaihunru saruheraniha osa quene, nuluno que ajeri jaberoco tijichaain, cucuana ucuaano jelon joaeraanete caohachae. 7 Jataainte cairichaaojoaaure caa chauratane que nenacaauru cachaauru, enaaicha osa que sarunojoineein neeuruhane jaun. Itolere banate nitohaniha cureein. Nete acaauru amuritoheriin jataain cairichaaojoareein nii osa que acaauru saruhera cacha. 8 Nii jaunte caohachae, ii biji, ii tijia, naaonjoain osa que ii saruhin nihane, molohin jaohine. Nenacaeneein tejian caohachare, ii biji, ii tijia, naaonjoain mauhecaain ichaonaa esine que neeine. Nabana, ii biji, ii tijia, naaonjoain, ii saruhane coreniha, satiin ijiabereeo chabana jacanaacharanejeein nenaa usi jana nijiaohine coataa. 9 Jana, ii nota, osa que ii saruhane, rocohin jaao. Nenacaeneein tejian caohachare, leinjiin ii nota aina ichaonaa esine que neeine. Nabana jerane ii nota aina jiniiquiin chabana jacanaachara usi jana nijiaohine coataa.

Carenero nitaje que cuaain relanajaane (Lc 15.3-7)

10 Jiaonriha, chunocoha caa canaanaihunru que jaolecohichene. Dedeeu neein itolere bana acaauru beraihuruha Ofa Cana Coaunera rohan neein rai letonocuru anjeraaurune jaunne inara rai aitoon. 11 Canu- Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunnena, nitajerai nenacaauru ichoterateraanu que turuhin neeun.

12 Aonacuche. Tana leinjiin cacha, lefashaain niha rai carenerone jana, nitajiha leinjiinne, ichatane ucuunno que nii iscoon choonca iscoonni ratiriin, 13 nii nitajenaa ariin eruhane, nii iscoon choonca iscoonneein nitajelanaala nenacaauru coroaecane amurijiriin, esinae rauhijiriin niicha eruhi coroaerihane. 14 Nii rijijieeinte, nii leinjiinejein nitajeeuruha caa canaanaihunrune jerene dedeeu nenaa cana inaca Cana Coaunera.

Chatohaneein nainecure ita que suujua acatecuruha Jesocurisito coitucuurerane. (Lc 17.3)

15 Chunocoha leinjiin inara caje Jesocurisito coitucuera, baaso ichaain niha chunocoha raine, jelai teein cotijiaain baaso ichaain niha raine coitucuerateein rai raotojoeein ereeine, nii rai irihane jana rai nere tonoraain coitucuhin nihanete, inae jataain raotojoeein neriquicheein jiniiquiin. 16 Jana ii ere tonoraenihane, leinjiin coroatajaainniji cotijiaain, acaauru aina jiniiquiin rai ereeuche, ii coroatajanena nainecuruha nii leeochaauru netonaine coina. 17 Jana, acaauru ere nihanatiin tonoraenihane, netaojiaain Cana Coaunera coroaeraauru rai beein, acaauru rai teeute rai ereeuruhine.

Nii netaojiaain Cana Coaunera coroaeraauru ere tonoraenihane, Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauruneein teein, Roma curuaanaa rai cacha cobaraain coriqui bajaaurera rijijieein coaracuche.

18 Caa chauratane que netiin, inara ichanohite, jerichanejeein dedeeu icharareein. Jana, caa chauratane que netiin jaolecohichene jaante, dede caje jaonojoinereein. 19 Caa quene inara rai aitoreeunni. Caa chauratane que netiin, ita que jerajejeein neein ita suujua rijijieein coacuhin Cana Coaunera bajaain, cha bajanaa jeriquichenete, inara rai inaraacha bajai tereein canu inaca Cana Coaunera. 20 Chunijiun neeichene jaaunru, Canu coreniha, coroatajaain, nichatajaain, naaonjoaain netaojiaain neeichenena canu netonai, ecu inara aina nereeunni," naa Jesosone janate:

21 "Curuaanaa, inata saain canejera que casuujua acatichaaunne caohachae, baaso ichaain niha caraine, caainsi saneeina," naa Fedorone janate: 22 " 'Coatiha, caainsi saneein,' nahaaun. 'Caainsichoonca saneein caainsinei quene aitoon, ii suujua acateeine coina,' " nae Fedoro rai Jesoso.

Rai fatoroon cachaauru rebe aninoana jereniha acaauru beraichaneein nenaane

23 "Nitohanihane jaunne, naaonjoaa Cana Coaunera Cojoanonaane que inara rai aitoreeunni. Aonacuche. Rebe rucuhena jeriha leinjiin curuaanaa *rey*ne rijijiei nereretanaa quene inara relareeunni. 24 Inae rebe rucuhena nunuhetihane janate, jataain arajiin que rebeeona rai cacha turuaa uure rene. 25 Nete, neniha cha coretihane jaanne jaun, jitariin bereecuru, rai sinijera, rai rucuheleeuru, naaonjoainuri aina curuaecaain, letononeein neeuruhane coina acaauru que necoretihane coina aite nii *rey*. Jitaain rai rebe coretihanereein tiaaojoaain satiin jiniiquiin amihaneeuruhane coina. 26 Nii jaunte, nii *rey* acatiha neseeonraain: 'Curuaanaa, atiin caque ii suujua acateein, canu cohacorihune ii rai jitariin corete,' naa rai nii cachane jana, 27 cairichaaojoaain coaraane jaun, nii rai rebe aninoaain que suujua acateein nirijieein jianerate. 28 Nete inae jianiha nii rebeeonajaane jana, caje cuhin rai corihanera que coroatajajeein rebeeona aina ita eruhin, nii rebeeoca quene coreniha mucuhin rai raro tororohin: 'Caque rebeeoquine jaan coreteeu,' naa raine janate, 29 nacatiha neseeonraain: 'Canu que ii suujua acateein, canu cohacune ii rai jitariin corete,' naa rai nii leeochane saijieein, 30 tonoraelanaala caresero cuhane enoaerate, cuu niha rebe jitaain coretihane reentiaaine coina. 31 Nitohaneein, caresero cuhane nii acaauru leeocha tihane coaraainte, jataain rautaaurenihane jaun, nii acaauru curuaanaa *rey* rai biha cuure leeochaauru. 32 Nii jaunte, que suujua acateein jianihane baiha nihane jaun, cotiharateein: 'Nechu aansaineein ichaonaa cacha. Nii rebe coreniha rebeeoquine janane, ii que casuujua acateein, carichaaojoaine jaun ii jianeeunlu carai aitohine jaun. 33 Chanuna jana, nii cairichaaojoaain ii coaraain casuujua acatichaaunne rijijieein, nii ii leeocha que, ii suujua acateneei,' naain, 34 inae jataain obaecane jaun, caresero cuhane enoaerate nii *rey*, jitaain rebe coretihane reentiaain," naain nii nereretanaa que canacaanu relaane baihate: 35 "Nitohaneeinte inara casetecareein canu inaca Cana Coaunera, inara suujua aina cutaain inara amute cacha que inara suujua acateein belaineeichene," naainte aina nerelanaa nichaanune rai beebeje Jesoso.

19

Sinijera joaera quete cacha relae Jesoso.
(Mr 10.1-12; Lc 16.18)

1 Niritiin acaauru rai irihane baihate, aina nerelanaa nichaanune aina Calileea caje amuhin, Jodea batane que turuhin, nucuhe Jorodaan jera que cue Jesoso. 2 Nii janate, arajiin sacuure cachaauru. Ecute arajiin cunaitenacaauru rautae. 3 Nii janate, nechu cairichaauruhane jaan lera ariha, Jesoso rohan nichuuntaain: "Tonaai. Caohachaana

joaereen coreniha rai comasai jaoha cachane," naauruha Jesoso rai fariseeocuru tabaaurune janate: 4 "Tana Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhane laenanohineein nenaa ereretaain aonaquichene. Jaurihanejeein itolere coaunaane nunuheneeinte, quicha, ene, naaonjoaain coaunaelu Cana Coaunera. 5 Nitohaneein acaauru coaaunaainte: 'Rai fojiaraauru caje amuhinte comasai raain, leinjiin cachaneein nenaa rijijieein ichaaorureein,' naalune coitucuhichene. 6 Nitohanihane jaunte, lesajeein necoansajiaa cachane, leinjiin ita jaberoco que jaberoconaa rijijieein neeure, rai comasai aina. Niheichu ita caje, Cana Coaunera tenojoihunru batunaa nainihei joaereen cacha," naain acaauru tonoraa Jesosone janate: 7 "Chanuna jana chaen, comasai jaonaa jerera nihane, rai ita jaaoruhane jaan cocoiricha teein, comasai joaera coina aitelu Moisesa tenojoi rauhi," naauruhane janate: 8 "Niritiinte aitelu Moisesa, nechu aansaineein nere tonorana jereneeichene jaun. Coatiha niqui jauriaanejeein nitohaneein niheilu. 9 Nena laen canu inara rai aitoon. Chunocoha, chuni quicha aina ichoaeniha rai comasaine jana, jaohin leeocha ene raanete, nii ene niicha rai coreniha inae osa que nesarue nii quicha," naa Jesoso fariseeocuru raine janate: 10 "Nitohanihane jaun chujian, caohacharihei necoasajiaa cachane," naacaanu aina nerelanaa nichaanune janate: 11 "Coatiha nitohanai coitucunaa nainesihuruhi satiin cachaauru. Acaihanijin coitucuuruhane coina, coitucueratiha Cana Coaunerane jaan curuhachate, nii coitucuujueeurureein. 12 Niha araai lauriin nitohaneein necoansaijianaa nainelanaala niha cachane jaanu. Tabaaurute, inae nejanoae nitohaneein necoasaijiaurenihane coina. Jana tabaaurute acaauru cule rocooruha acaauru amute cachaaurune jaun necoansaijianaa nainecurene. Jana leeochaaurute raotojoeein Cana Coauneraacha tei amihanenaa que amihaneeuruhane coina necoansaijianaa jerene. Nitohaneein ichaonaa jereraauru, nitohaneein ichaaoruhine," naain ereereje canacaanu rai Jesoso.

Canaanainunru rausiaaeca Jesosone (Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

13 Nii janate, canaanainunru uhaaure Jesoso rene cachaauru, acaauru rai Cana Coaunera bajaain, biji que acaauru mucuhin acaauru rausiaaecane coinane janane, acaauru que tacaain caohatihacaanu aina nerelanaa nichaanune. 14 Nii jaunte: "Coa Canu rene turuuruha canaanainunrune caohatihache. Cana Coaunera Cojoanonaate aihuruha caa canaanainunrune rijijieein nenacaauru raineein ne," naainte, 15 bijique nii canaanainunru mucuhin rausiaae najaane baiha, jelai caje amuhe Jesoso.

Jesoso ainate ere leinjiin enamanaa coriquihona. (Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

16 Nii janate, Jesoso rene turuhin: "Cacha relaera, chariji caohacha ichareeun, chariji bana nitajenaachara ichaonaa que ichaohanune coina," naa leinjiin enamanaa Jesoso raine janate: 17 "Chariji caohachana Canu caje bajaai. Caohachate ne leinjiincha. Nitajenaachara ichaonaa caohacha que ichaonaa jereeine, aitohalu Cana Coaunera rai Rauhine jaan tonoraain ichaao," naa rai Jesosone janate: 18 "Chariji Rauhina," naain baajaane janate: " 'Coa sonajaain jaoha. Jiaonrihachu, ii comasaine lanaala nenaa ene dadaain, asijiauhin, leeochaauru cairichaa casaje que ereein, naaonjoaain neeine. 19 Chaen ii fojiaraauru ere tonoraain, ijiabereeo belaaine rijijieein, chamute cacha belaain ichaao,' " naa Jesosone janate: 20 "Jitariinne, nii chaitoonjoa tonoraaun. Chana nenacaaen carai lanare," naa Jesoso rai nii enamanaane janate: 21 "Esinae rauhijiriin, chaque lanaelanaala Cana Coaunera aitoonjoa tonorana jereeine, chajaain jitariin nii iicha sirii que necoreteein, cairichaaihuru rai tenihun. Nii banaachate, jelai amuritoeriin nereein iicha latei dedeeu. Nii baiha canu sacuu," 22 naa rai Jesosone aonaainte, jataain inaderaain cauha cue nii enamanaa, jataain coriquihocane jaun. 23 Nii jaunte, aina nerelanaa nichaanune rai: "Esinae rauhijiriinte caaintate, Cana Coaunera

Cojoanonaa que enoha leinjiin coriquihonane. 24 Nacoauneeine aitoreeunni. Charijieein teeinti leinjiin toro seeonjoan amuritoojoaain nenaa camecho, oco jachu cuhane situnaa nainene. Nii amurijiriin enonaa nainihei leinjiin coriquihona Cana Coaunera Cojoanonaa que," nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso. 25 Niritoha Jesosone jaunne, jelai amuritoheriin canacaanu suujua elonaane jaun: "Nitohanihane, chariji jana enohin nichotenaa nainereein," naacaanu ita raine janate, 26 canacaanu coaariin: "Nihei chuni raajenihane enohin nichotenaa nainihei. Nete laen Cana Coaunera jerihane joaenreein cacha enohin nichotenaa naine," naa canacaanu rai Jesosone janate: 27 "Canacaanune, ii sacuhacaanune coina jitariin canacaanuhacha sirii ratirihacaanulu. Cha jana rarichaanuhin canacaanu nii coreniha," naa Fedorone jaunte: 28 "Esinae rauhijiriinte, inae Cana Coaunera cojoanonaa que turuhane bana canu, Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunne itolere cocoainanacaaihuri amurijijiriin cocoainanohi nichaaunne jaan rori- *trono* ichoae nelauriaanune banate, inara netonai lechoonca coroatajai cocoainanacai nequichene rori- *trono* ichoae nelauriariquicheein, nii lechoonca coroata lauriin nenacaauru Isaraeli cocoaichacuru ichanaa coaraain, 'Acaauru acaaurute caohacha ichae. Jana acaauru acaaurute baaso ichae,' naain beein coitucuhin rucuhequichene coina. 29 Chaen techu, canuhacha icharatei ichacuruhane coina, rai bereecuru, naraaichuru, comasai, fojiaraauru, rai natane, naaonjoain ratirichate, lefasha saneein jelai amurijiriin eruurureein. Chaen techu, chabana nitajenaachara nejeein nenaa ichaonaa que ichaoreein. 30 Chaen techu, caa ena leeochaauru amurijiriin nelaetoha nocoetonacaauru, caa ena chaque nelatihei rijijieein nenacaauru fautaain chaque nelatelanaala nedaaurureein. Jana ena caa leeochaauru fautaain nelatihei rijijieein nenacaaurute, jataain nelateineein neeurureein," naain Fedoro tonorae Jesoso.

20

Leinjiin ocoana erora- cacha amiharatera rijiicha Cana Coaunera Cojoanonaane que canacaanu relaa Jesosone

1-2 Niritoha canacaanu raine baihate nocoana que cacha amiharatiha leinjiin ocoana erorane rijiicha Cana Coaunera Cojoanonaane que canacaanu relae.

Niritiinte: "Leinjiin cacha janohetiin nimichuhin, nocoana jana amihaneeuruha cachaaurune coina ariin, inae cachaauru eruhin, rai nocoana jana le jiichooneineein acaauru amihaneeo coretihane coina rucujueein, nii cachaauru letoae nii amihanenaa erora. 3 Inae acaauru letoaane baiha, enoto chujutaaelalajeein nacoauneein mituhin cuhin leeochaauru cachaauru arihane janate, najiniha neeure nenaanaja cataaun nelanaaejeein cachaauru. 4 Nii jaunte, nii nelanaaejeeunruhane coaraane jaun: 'chajaain inara netonai amihanenihuche canu ocoana jana. Inara amihaneeon rijijieeine inara coretereeunni,' naa nii amihanenaa erorane jaun cuure nii cachaauru. 5 Nii baihate coaiteen, enoto chujutaain mituhin cachaauru ariin, nii baiha sonaiha mituhin cachaauru ari nii amihanenaa erora. 6 Inae nuna macohi ichoae teejiha enotone jana, mituhin nacoauneein cachaauru arihane jana, nenaanaja cataaun neeuruha rai namihaneeo colane nelanaaejeein cachaaurune jaun, erunajaain: 'Chanuna sonafaajeein amihanelanaala neeiche,' naain acaauru caje bajaa nii amihanenaa erorane jana: 7 'Neniha canacaanu rai amihanenaa terane jaunna, amihanenihacaanu,' naauruhane jaunte: 'Chajaain aihane inara netonai canu ocoana jana amihanenihuche,' naain letoanajae nii amihanenaa erora.

8 Inae nocohena jerihane janate, rai cachaauru beraicha rai: 'Chajaain, nii cachaauru cotijiaain, acaauru satononiha turuhin amihanenacaauru que nunuheteein coretenaacu, nii jauriaanejeein nunuheteraauru que satonoteein,' naa nii amihanenaa erorane janate, 9 inae ichoaichaniha cuuruha nii satononiha nuna macohi ichoae

teejiha enotone jana nunuheteein amihanenacaaurune jana, le cachaauru corete jerichanejeein le jiichooneein, nii coretera. 10 Nii janate, inae nii ichoaichaniha turuhin amihanenacaauru coretihane jaan que turuhane jaun: ‘Nii satononiha turuhin amihanenacaauru amurijiriin jecha, rai namihaneeo core raaurureein,’ naaure. Nete, nii satononiha turunacaauru rijijieein, jerichanejeein le jiichoo coreneein raaure acaauru netonai. 11 Nii jaunte, rai namihaneeo core raauruhane ucuaaetoha nejesinajeein nii amihanenaa erora rai: 12 ‘Caa canacaanu satononiha turunacaaurute, basiinjiincha amihaneeuruhane saijieein, canacaanu coreteeine jeeoneein acaauru coreteei, mainajeein amihaneein, enoto ajaanone maajeein abaantacaanune saijieein,’ naaure. 13 Niritocuruha nii amihanenaa erora raine jaunte, leinjiin rai: ‘Coatihana baasoneein ii coretihaaunte quiicha belaai. Tana canu aina, le janohineein ii coretichaaunne coina rucuhequine coitucuhine. 14 Aihana jaun, nocoa ii amihaneeo core. Chajaain amuu. Canune, nii inara satononiha turuhin amihanenacaauru rai, jerichanejeein inara coretichaaunne jeeoneein coreteeun, 15 carai niha rauhi cacoriqui aina quiicha jerei ichacaaunne jaanune jaun. Raunajetocoaaunne jaunna baasoneein canu coaraaite,’ naain nii cacha tonorae nii amihanenaa erora.

16 Nii rijijieeinte, caa enene ichoaichaniha nenacaauru satononiha neeurureein. Jana satononiha nenacaaurute, nunuheneein neeurureein,” nae Jesoso.

Orichaainne biha nacoauneein Jesosone (Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

17 Inae bero cuhane Jerosaleen nichaae cuujihacaanune janate, nii lechoonca coroatajaain aina nerelanaa nichaanune cotijiaain, jelai canacaanu teteriin: 18-19 “Inae enate laen Jerosaleeun cuhacache. Ecute, Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunne mucuhin, saseredote curuaanaacuru, chaen Moisesa rai Cana Coauneraacha tei rauhi que cacha relaaureraauru, naaonjoainuri rai canu tiha cuurureein. Chaen techu nejelau atane caje unacaauru cachaauru rai caetecurureein, caque nocoatijiaain, canu faojoaain coroso que canu teein canu ateinaauruhane coina. Nena nichata janojoin cuhane ichanareeunni,” naain aina nerelanaa nichaanune rai beebeje Jesoso.

Saantiaao aina Joaan nebaacha bajai (Mr 10.35-45)

20 Nii janate, Jesoso rene turuha uhe Sebedeeo comasai, rai calaohichuru Joaan, Saantiaao, naaonjoainuri aina. Turuhinte, nii calaohichuru rai atiin chaelai ichaa Jesosone coina nacatiha neseeonriaane jana: 21 “Chate jerequicheta,” naain caje bajaa Jesosone janate: “Inae ii Cojoanonaa que turuhane bana, atiin ii raotono nichajai que nelauriaa leijiinne jana, ii jaabiji nichajai que nelauriamiinche caa leeochara,” naa Jesoso raine janate: 22 “Cha bajaaichene, coatiha coitucuhin bajaheeiche. Necairichanaa abaantarichaaunnine rijijieeinna necairichanaa abaantana nainequiche,” naain acaauru caje bajaa Jesosone janate: “Abaantana nainichaanu,” naain tonoraauruhane jaun:

23 “Nii necairichanaa abaantana nainequiche niqui. Nete laen, canu raotono nichajai que, canu jaabiji nichajai que, naaonjoaain nelauriana naineneeiche, nitohanai rai tihanune coina nenihanune jaun. Banihateein ichaalu Ofane jaancuruhacha raite, tenojoin niha cureein,” nae acaauru rai Jesoso.

24 Nii Jesoso caje bajaa Sebedeeo calaohichuru nebane aonaainne, nii coroatajai ita nejeraauru que nejeratihacaanu nii lechooncaain aina nerelanaa nichaanune.

Nii jaunte, 25 canacaanu cotijiaain canacaanu rai: “Inarate rai cachaauru cairichaaeriin, acaauru amurijiriin niha nocohetiin neeuruha Cana Coaunera coitucuhichuru curuaanaacurune coitucuhiche. 26-27 Nete laen, inara nitohaneein nenaa naineneeiche. Aihana jaun, chunocoha inara jana leeochaauru amurijiriin

nenaa coaaucane, leeochaauru coroatajanemiin. Jana, chunocoha leeochaauru amurijiriin nenaa coaaucane, rai letononeein neeine.

28 Nitohaneein nihanune coinane cau turuhin neeun canu- Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunne. Coatiha carai quiicha latei teein niha cachane coina cau turuhaaun. Canune, cachaauru rai nelatichaaunne coina letononeein neeun. Canune, osa caje nichotiha arajii cachaaurune coina ohin cacoichana que coretiha cureeunni," nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

Coroatajai maosa rautaa Jesosone
(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)

29 Inae Jerico caje amuhacaanune janate, Jesoso caaijie uure arajii cachaauru. 30 Nii janate, bero cuhane babaecooruha coroatajai maosacurune jaun, acaauru rohan situha cuha Jesosone aonaain: "Canacaanu Curuaanaa Rabiri nefoerateneein nenaa, tana cairichaaojoaain canacaanu coaraaine," naauruha ehequiine janate, 31 aitocuruhane caohateeuruha cachaaurune jana, que rutaain tonijiaain ehehequiin: "Canacaanu Curuaanaa Rabiri nefoerateneein nenaa, cairichaaojoaain canacaanu coaraau," naauru janate ecu inacuhin acaauru cotijiaain: 32 "Chatohanai inara rai ichacaaunne jeriquiche," naain acaauru caje bajaa Jesosone janate: 33 "Conoha canacaanu notanena jerichaanura Curuaanaa," naauru jana, 34 cairichaaojoaain acaauru coaraane jaun, biji que acaauru nota dadaa Jesosone rijieeoritiin inae conoha acaauru notane jaun, Jesoso caaijie uure, nii coroatajai maosacuru.

21

Jerosaleen turuha Jesosone
(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

1 Inae Jerosaleen catainajeein leinjii nese Betafajee ichatane ucuunno- Oliboneein acaauruhacha curuaatei rohan turuhacaanune janate, aina nerelanaa nichaanune caje coroatajai letoae Jesoso. 2 "Chajaain taa niita canaacha coarajei neseu cunichuche. Ecute, cositenojoineein leinjiin bene, leinjiin curuaanaa narejeen, naaonjoaain borocuru eruriquicheein. Chaen inae erunajaaichene, carai cajiha acaauru cosichuru rututaain uhanajaauche. 3 Inae uhanajaaichene jana, chunocoa inara caje bajaane: 'Latenaaca curuaanaane jaunna amanajaacaanu. Enate jelaiha acaauru cainaratereein,' naain uhanajaauche," naain letoanajae Jesoso.

4-5 Nitohanihalu:
"Sioon cocoaichacuru,
joaenreen rijijieein nenaa inara *Rey*
coaracuche.
Acate, inara rene turuha uhe
leinjiin boro laaojoiri ichoae.
Cabario ichoae amuuruha
leeochaauru curuaanaacurune saijieeinte,
leinjiin boro
anajiin tabai ruhacaera
narejeen laojoiri ichoae uhe,"
naain beein laenaalu *profeta* inoaensine nainaane coina ailu.

6 Niritiin acaauru letoaa Jesosone jaun cuuruha nii coroatajai aina nerelanaa nichaanune caje cunacaaurune janate, nii beein letoanajaane rijijieein, 7 rai narejeen aina boro eruhin, nichoae cajione maritaain amanajaain, Jesoso rai tenajaaunruha aina nerelanacaaurune jana, nichoae lautoroaain cue Jesoso.

8 Nii janate, najiniha neeure arajiin cachaauru. Acaauru tabaaurute, bero cuhane
acaauru cajione maririjiacoaaure. Jana tabaaurute, ajaena raain, najiniha meri-
aacoaaure. 9 Jana, ichoaichaniha cunacaaurute, acaauru caaijie cunacaauru aina
coroajeein eheehequiin:
"*Rey* Rabiri ichoala coroaaecuruhine.
Raotojoeein turuhine acaneein nenaa rijijieein Cana Curuaanaa- Cana Coaunera
letono.
Dedeeune maajeein Cana Curuaanaa coroaaecuruhine," naaure Jesoso que.
10 Nii Jerosaleen turuha Jesosone coaraainte, satiin nii nese sacutaain que suujua
rerohecaain cajihaneei amuhemujueein: "Cha cajena unaa ne caa cacha," naain ita
caje bajaain: 11 "Caate, Cana Coaunera ere bera *profeta* Jesoso ne, taolu Calileea nenaa
Nasarete cocoaicha," naaure cachaauru.

Teenforo asajai caje cachaauru sitaa Jesosone (Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

12 Nii jana inae Teenforo asaae enoha cuhane jana, najiniha neeuruha necorete-
nacaauru aina acaauru caje coreteraaurune jaunte, jelai caje sitanajae Jesoso. Coriqui
coreeuruha cachaauru raina jaan rori lacohitiin, ecu serori que necoretiha nenacaauru
rorine maajeein lacohitiin:
13 "Cana Coaunera Quiricha cuhanete: 'Canu lorerite, acaihaniji Canu bajaaebajaae-
curuhane jaan coloherineein nereein,' naain ne laenanohineein. Nete, inara leinjiin
asijiaunanaja coloherineein teeiche," naain acaauru cotai Jesoso.
14 Nii Teenforo asae, rohan turuhacoaauruha maosacuru, bacosacuru, naaonjoain-
urine janate, acaauru rautae Jesoso. 15 Nii cojoelanaacojoai ichaain acaauru notaaca
Jesosone jana ecu neein coarajeeuruha saseredote curuaanaacuru aina Moisesa rai
Cana Coauneraacha tei rauhi que cacha relaaureraauru, naaonjoainurine janate:
"Coroaaenojoinemiin *rey* Rabiri ichoala," naain cojiorichuruha canaanainunru Teen-
foro asaaene aonaain obajeeinte:
16 "Toon ii rai ereeuruhane aonaaina," naain bajaaure.
Nii jaunte: "Aihanu. Aonacaaun. Tana: 'Canaanainunru, sisinacaaurune maajeein
ii coroaecuruhane coinate, caohacha ichaai,' naain laenanohineein nenaa reretaaich-
ene," naain acaauru tonorae Jesoso. 17 Niritoha acaauru raine baihate, ecu acaauru
ratiriin, nii nese caje amuhin, Betaniau cue Jesoso, ecu sinihane coina.

Inacaenihane coina iquera cojiotaa Jesosone (Mr 11.12-14, 20-26)

18 Inae janone jelaiha neseeu cuhane jana mijiitohane jaunte, 19 bero auhaniha niha
leinjiin *iquera*ne jaun nichuuntaain coarae Jesoso, inaacane lihane coina niqui. Nete
inacaenihane jaun:
"Inae chabana coaiteen inaariheeini," naa Jesosone rijieeoritiin ohe nii *iquera.*
20 Nii coaraainte: "Chasiinna luhecotariin ohe," naauruha cojoelatiin aina nerelanaa
nichaanune tabaaurune janate:
21 "Esinae rauhijiriin esenetaain, icharichaain Cana Coaunerane esenetaain nee-
ichene, caa ena *iquera* ichacaaunne amurijiriinte naineriquiche. Caa ichatane rai:
'Caalai caje amuhin, cucuana cuhane cunihun,' naaichene, nii aitocoichene rijieeoritiin
cucuana cuhane cure nii ichatane. 22 Nii rijijieein techu, Cana Coaunera caje cha ba-
jaaiche, terichaainne esenetaainne, inara rai inaraacha bajai tereein Cana Coaunera,"
nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

Cocoainaai letono niha Jesosone (Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

23 Nii baiha Teenforo asae enohin cachaauru relaa niha Jesosone janate, rene turuhin: “Chatohanai Cocoainanacai neeinna neei ii, catohanai ichaaine coina. Chana cocoainanacai neein ii cocoainae,” naain Jesoso caje bajaauruha saseredote curuaanaacuru aina Joriocuru bichauhenaaurune janate:
24-25 “Canuhetonaina inara caje bajanaa jereeun. Cha Joaan letoaelu cacha cojunacatihane coina. Cana Coaunerana letoaalu, ainihane cachaauru letononeeinna aihalu. Canu rai beeichenena, canuhetonai inara rai canu cocoainaera bereeunni,” naain acaauru tonoraa Jesosone janate:
“ ‘Cana Coaunerate letoaelu,’ naacachenete: ‘Chanuna jana esenetaeneeichelu,’ nareein cana rai. 26 Niheichu ‘Cachaaurute letoaelu,’ nanaa nainihaacache acaauru coasiha. Satiin cachaauru, Cana Coaunera, Joaan letoaalune esenetaauruhalune jaun,” naaure nejesinajeein ita rai. Niritiin ita rerohecaainte:
27 “Coitucuhaacaanu,” naauruha Jesoso raina jaunte acaaentonai:
“Aihana jaun chujian canuhetonai, inara rai canu cocoainaera benaa nainihaaun,” naain acaauru tonorae Jesoso.

Coroatajai calaohichuru letoaa leinjiin cachane rijijiei que acaauru relaa Jesosone

28 Nii baihate acaauru rai:
“Tonaquiche jana inara caa erenaa que. Leinjiin cachate coroatajaain neeuruha rai calaohichurune jana, leinjiin rai: ‘Canu calaohi, enene canu ocoana jana amihanenihu,’ naa rai inacane jana: 29 ‘Coatiha curinaaunni’ naain cunaa jerenihane baiha cue nii leinjiin rai calaohi. 30 Nii baiha coaiteen, nii rai calaohi coroataja letoaane janate: ‘Saan ahi. Inae curichaaunnicha ofa,’ naane saijieein cuene. 31 Chariji inara rai, rai inaca ere tonoraain niicha icharatei ichae,” naain canacaanu caje bajaa Jesosone janate:
“Nii ichoaichaniha rai inaca letoanojointe, inacaacha icharatei ichaain inaca ere tonorae,” naauru janate:
“Nii rijijieein techu, inara aineeichene jana, Cana Coaunera Cojoanonaa que niha cuurureein Roma curuaanaa rai cachaauru cobaraain coriqui bajaaurera aina ene cojoaelorohecuru. 32 Caohachaain rai nichao coreein neeuruha cachaaurune coina, relanajaa uhalu Joaanne jana, inara esenetaeneeichelune jana, Roma curuaanaa rai cachaauru cobaraain coriqui bajaaureraauru aina, nii ene cojoaelorohecuru esenetaauruhalune jaunte, Cana Coaunera Cojoanonaa que neeurureein. Jana inara, coaraquichene saijieein esenetaain inara ichao coreneeichene jaun, coatiha Cana Coaunera Cojoanonaa que neriheeicheein,” nae saseredotecuru aina Jorioocuru bichauhenaauru rai Jesoso.

Nechu aansaineein ichaonacaauru amihanenacaauru que cachaauru relaa Jesosone (Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

33 “Caa leeocha erenaa aonacuche. Leinjiin cachate oba coocana sirihane jaun, bino ichaane jaanu ichaain corihateein, nii baiha ucuuneein rori jae nichoae netiin amihanenacaauru beraihane coina. Inae satiin besautiaane baihate, rai leruhin teeuruhane coina que amihanenaa inaaureraauru cachaauru rai teein ratiriin amue. 34 Inae tainacaane janate, leruhin rai niicha teeuruheni teeuruha raine coina letonocuru letoaa nii ocoana erorane jana, cuhin bajaauruha nii letonocurune jana, 35 tabaauru letonocuru faojoaain, tabaauru atinaain, ajeri que tabaauru bodoosiin, naaonjoainchuru sonajaaure. 36 Nii jaunte, nitohaneein rai letonocuru letoaane jana, sonajaauruhane jaun, coaiteen jelai amuritoheriin, enacoauneein letonocuru letoaane jana, jerichanejeein sonajaaunre nii amihanenacaauru.
37 Nii letonocuru letoaane naineein sonajatocuruhane jaunte, satononiha rai calaohi letoae: ‘Canu calaohi nihane jaunte laen que suujua acatecurureein,’ naain niqui letoae.
38-39 Nete inae cuha nii rai calaohine jana coaraain ecu ita rai: ‘Caate laen, nerora calaohi nihane jaun, jitariin cana caje caa rai inaca raineein nenaa raa cureein satiin

aina nedaane coina. Coanete sohin jaohacache. Nii banate, satiin cana raineein nedareein nii raineein neenu,' naain nii rijia caje mitaain sohin jaaore nii amihanenacaauru.
40 Aihana jaun, inae turuhane bana, cha ichareein acaauru aina, nii amihanenaa erora," naain bajaa acaauru caje Jesosone janate:
41 "Nii nechu aansaineein ichaonacaauru cachaauru sohinte jaoreein, cairichaaojoaain acaauru coaraelanaala. Sohin jaonajaainte, leeochaauru rai nii amihanenaa tiha cureein, inae ecu tihane bana rai leruhin niicha taojiaauri teeuruhane coina," naauru janate:
42 "Tana, Cana Coaunera Quiricha cuhane:
'Nii ajeri, loreri ichacuruhane jaanu que nenaa jaolecooruhane jaan que temurateeinte loreri jaaure nii loreri icharaauru.
Niine cojoelatohacaanu,
nitohaneein ichaa Cana Coaunerane jaun,'
naain laenanohineein nihane reretaain aonaquichene.
43 Nitohanihane jaunna inara rai aitoon, rai Cojoanonaa que neeichene coina tihalune saijieein nii inara rai niicha teilu ruluhin, janijiin niicha ranojoinunru Cojoanonaanu que terichaain Cana Coaunerane jaun. 44 Jana canu nii ajeri nichaaunne ichoae comoite raajenihane chalutoroaain nedareein. Jana, canu nii ajerineein chunocoha ichoae comohanunete ajane neein nedareein," naain raajenihane neque aite Jesoso.
45-46 Niritiin acaauru que aitoha Jesosone que nainacuruhane jaunte, Jesoso mucueratena jerecuruhane saijieein, ichana nainecurene, satiin cachaauru coasiha nii saseredote curuaanaacuru aina Joriocuru bichauhenaauru, satiin cachaauru Cana Coaunera letono *profeta* niha Jesosone esenetaauruhane jaun.

22

Leinjiin rey calaohi nisirihatihane quete cacha relae Jesoso.
(Lc 14.15-24)

1-2 Nitohaneeinte coaiteen acaauru rai nereretanaa rijijie que cuaain ereerejeein:
"Leinjiin *rey,* nisirihatiha rai calaohine coina beseta ichaane jaunte niqui, 3 rai letonocuru letoae, nii cotihanohichuru cotihacuruhane coina. Nete tonoraelanaala, nii beseta que turunaa jerecurene. 4 Nii turunaa jerecurenihane jaunte, enacoauneein rai letonocuru leeochaauru letoae: 'Inae jatoroainjete ne lenone. Coerenetonanaain nenacaauru nirihurujete soerate. Chajaain beseta bitoaa uucheje,' naain cotihanaacuruhane janate, 5-6 tonorana jerelanaala nocoana jana cue leinjiin. Jana leeochate, rai rucuhele que necoretiha cue. Jana leeochaaurute, nii *rey* letonocuru mucuhin atinanajaain sonajaaure.
7 Nii corenihate jataain obajeein, rai soondarooru letoae acaauru *rey,* nii rai letonocuru sohin jaaoreraauru sohin jaohin, acaauru nese mocooruhane coina. 8 Inae nitohaneein turunaa jerecureniha niicha cotiharateeurine jaunte, 'Satiinte niqui inae jatoroaain ne, caa nisirihatenaa beseta. Nete nelatecurenihane jaun turunaa nainecurene nii jauriaanejeein cotihanohichuru. 9 Aihana jaun, chajaain nese cataun situnacaauru berooru cuhane cuhecujeein, inaraacha erui cachaauru cotihacuchete, caa nisirihatenaa beseta bitoaa uuruhine,' naain rai letonocuru letoae nii *rey.* 10 Nii jaunte, nese cataun situnacaauru berooru cuhane cuhin, aansaineein ichaonacaauru, cachaauru caohachaain suujua coaaraauru, naaonjoainurine majeein cotihacuruhane jaun, cacha que memoe loreri asajai.
11 Inae satiin nii *rey*cha tei cajione jiaain neeuruha cotihanoichurune jana enohin coaraa *rey* janate, ecu ne leinjiin cacha *rey*cha tei nisirihateeuruhane jaan cocoajione jiaelanaala nenaa. 12 Nii cacha raite: 'Chasiina nisiriatenaa cocoajione satiin

rai canuhacha tei jiaeralanaala cau enohite quiicha belaai,' naa rai nii *rey* jana, ecu inauheneeicha neein aonaje nii cacha. 13 Niritiinte lenonecuruha cachaaurune jana coaaraneein nenacaauru rai: 'Caa cacha biji aina, rai tijia ichojoaain airiniha nocohenaanau jaaochete, ecu neein chanaaine,' nae nii *rey*. 14 Arajiite niqui cotihanohi ne; nete coroatajaaecure janijiin ranojoinunri. Nii rijiicha Cana Coaunera Cojoanonaa," naain que jaolequiin nenacaauru que cuaain ecu nenacaauru cachaauru rai ereereje Jesoso.

Roma curuaanaa rai coriqui bajaaurera aina iriha Jesosone (Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

15 Niritiin acaauru que aitoha Jesosone que nainacuruhane jaunte, jelai caje amuhin Jesoso coulurujeeuruhane jaanu leranu arihure ita suujua tacaain fariseeocuru. Chaelai que aitocuruhane jana, baasoneein acaauru tonoraa Jesosone colurujeeuruhane coina. 16 Nitohaneein coacuhinte, acaauru ere tonoraeraauru, chaen Erodesi ere tonoraeraauru, naaonjoainuri letoaaure Jesoso rene, coulurujueeuruhane jaan lera ariha coritaauruhane coina. Nii jaunte rene turuhin:

"Cacha relaera, iite iique tonaain iriha cachane tonoraelanaala, esinae rauhijiriin aitiin jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaoha cachane coina relaai, rai suujua caje rocohin cacha relaauruha leeochaaurune rijijielanaala. Chaen nechu inanacaa cacha ichaone caje coaraain coulurujueneeine coitucuhacaanu. 17 Nii jaunna, canacaanu rai beeine jerichaanu. Caohachaana Romanocuru curuaanaacuru curuaanaa- enferadoroacha bajaeratenojoi coriqui *impoesto* tihacachene," naain bajaaure Jesoso caje. 18 Nete, nechu cairichanaa coacuhin letononeein aitocuruhane que nainaana jaun:

"Casajenetiin cacha caohacha niha nocoetonacaauru, chanuna baasoneein cacairichaa canu coritana coaauquiche. 19 Canu rai, nii enferadoro rai inaraacha tei coriqui uhaauchena coarae," naa Jesosone jaun, rai coata caje nenaa coriqui denario teeuruhane jaun coaraainte:

20 "Chariji coujunaca cau caa ne, rai curuaa aina laenanohineein," naain acaauru caje bajaa Jesosone jana:

21-22 "Caate enferadoro coujunacane," naain tonoraauruhane jaunte:

"Aihana jaun chujian, nii enferadoro raineein nenaa teeuche enferadoro rai. Jana, nii Cana Coaunera raineein nenaa teeuche Cana Coaunera rai," naa acaauru rai Jesosone jaunte inauheneeicha cojoelatiin ecu Jesoso ratiriin amuure.

Oha cachane baiha ichanaa cachane bajaauruhane (Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

23 Nii bananeeinte, Jesoso coaraa uure sadoseeocuru tabaauru, oha cachane baiha nacoauneein ichanaane esenetaaurenihane jaun, bajaauruhane coina. Nitohaneein uhinte:

24 "Cacha relaera, Moisesate canacaanu rai aitelu, chunocoha leinjiiniji canaanai sirilanaala rai comasai ratiriin ohane, nii onaa ocoala nii rai ninana autana raa rai comasaineein ne, nii onaa bereeneein teein, nii autana bereetihane coina. 25 Nii janate, cau canacaanu aina neeurelu caainsineein ita nejera nejesinaneein cachaauru. Nii acaauru inanate, leinjiiniji rai comasai aina canaanai sirilanaala ohe. Nete leinjiiniji canaanai sirilanaala ohane jaun, rai nocoala rai, nii rai nautana teein ratiri. 26-27 Nete jerichanejeein canaanai sirilanaala oha acaaentonaine jaun, que jaurii nocoala rai nii nautana teein ratiri. Nirijieein cuaajeeinte satiin ooruha nii ita nejera nejesinaaurune jana, ohe nii ene netonai. 28 Aihana jaun, inae nacoauneein o caje ichanaa cachane bana, chariji comasaineein nereein nii ene, satiin ita nejeraauru comasaineein nihalune jaun," naain Jesoso caje bajaauruhane jaunte:

29 "Cana Coaunera Quiricha inoaensi reretaain niicha ichana nainei coitucueneeichene jaunte, cha coitucueneeichene jaun aitocoiche. 30 Inae ohane caje ichanaa cachane,

ene, quicha, naaonjoainuri ita que nesinijerateein neeururinaain, inae Cana Coaunera letono anjera dedeeu nenacaauru rijijieein neeururichaaine jaun. 31 Tana o caje ichanacuruha onacaaurune que, raaje nujuae caje: 32 'Canune, Abaraaun, Isaca, Jacobo, naaonjoainuri Coauneraneeun. Aihana jaun, coatiha onacaauru Coauneranihaaun. Canune ichaohin nenacaauru coauneraneeun.' naain aitohalu Cana Coaunerane reretaain coitucuhichene," nae acaauru rai Jesoso.

33 Niritiin sadoseeocuru relaa Jesosone jaunte, cojoelatiin aonajeeure cachaauru.

Jataain leeochaauru amuritoeriin nelateein tenojoi Rauhi (Mr 12.28-34)

34 Nitohaneein acaauru relaa Jesosone jana, inauheneeicha aonajeeuruha sadoseeocurune coitucuhinte, ita taojiaaure fariseeocuru. 35-36 Nitohaneeinte, leinjiin acaauru caje Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaeraneein nenaa fariseeo, Jesoso rai:

"Cacha relaera, chariji rauhi cana ichao rai leeochaauru amuritoeriin jataain nelateineein tenojoin ne," naain nechu coulurijiane jaan leranu ariha, Jesoso caje bajaane janate:

37 "Ii Curuaanaa Cana Coaunera belaihu, ii coichana, ii suujua, ii suujue, iicha coacui, naaonjoain aina cuaritaain. 38 Caritiinte jataain jauriaanejeein cana rai nelateineein nenaa rauhi beratelu cana rai Cana Coaunera. 39 Nii que jauriineein tenojoite, jerichanetojoeein: 'Chamute cacha belaain coaraau, ichaajenihane ijiabereeo belaaine rijitojoeein,' nae. 40 Caa coroatajai rauhite, jataain nelateein cana ichao rai tenojoi ne. Acatechu nii Moisesa aitoonjoa rauhichuru cana relaauruha *profeta*curune jaan rauhi temuraneein ne," nae fariseeocuru rai Jesoso.

Cha caje nefoeratenaa ne Curisito Mesihasi. (Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

41 Nitohaneein jaiti netaojiaain ita aina neeuruha fariseeocurune janate:

42 "Tonaquiche inara Curisito Mesihasi que. Cha caje nefoeratenaa neeicha ne," naain acaauru caje bajaa Jesosone janate: "Rabiri caje nefoeratenaaneeinte ne Curisito Mesihasi," naain tonoraauruha fariseeocurune janate:

43 "Chasiina jana nitohanihane, que aitoroatiha Cana Coaunera Suujuene jaun: 'Canu Curuaanaa,' naelu Rabiri, Curisito Mesihasi que. Chaen techu:

44 'Canu Curuaanaa raite:
"Cau carohan,
caraotono nichajai que nelauriaau,
ii que nejeratenacaauru amuritiin
ii tijia asaae tenajaanune reentiaaincha," nae Cana Coaunera,'
naain belu Rabiri.

45-46 Aihana jaun, chasiina Rabiri caje nefoeratenaa nere Curisito Mesihasi: 'Canu Curuaanaa,' naalu rai Rabiri natiin," naa acaauru rai Jesosone janate, le erenaanejeeiniji tonoraaurenihane jaun, inae nii caje coaauneein, caje cha bajanaa jerecurene fariseeocuru.

23

Fariseeocuru aina, Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaaurera ichao biha Jesosone (Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

1 Nii baihate, ecu nenacaauru cachaauru, chaen aina nerelanaa nichaanune, naaonjoainichaanune rai:

2 "Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaaurera aina fariseeocurute, aitoha nii rauhine jaan belanaala joaenreen cuaain cachaauru relaaure. 3 Atiin acaauru ere tonoraain acaauru aitoonjoa ichacuche. Nete laen caohachaene chaachacuruhane

rijijieein cha ichaquichene, tonaain ereeuruhane nihanatiin, enaacha leeochaneein chaachacuruhane jaun. 4 Nitohaneeinte, nii chabana nitohanei ichaonaa que ichaonaa naineniha cachane saijieein, cachaauru rai caaintati ichaonaa teeure, nii acaauru nihanatiin nitohanei ichaonaa que ichaonaa naineralanaala.

5 Nechu caohacha ichaa nocoetocuruhane coaracuruha cachaaurune coinate, nitohaneein neeure. Nii jaunte, rai naurichuru, rai bijihuru cuhane, naaonjoaain Moisesa rai Cana Coauneraacha tenojoin rauhi laenanohineein nenaa amaauruhane rautatoore. Chaen techu jataain nelatiha nocoetocuruhane jaan coujunacanu que, cajione ererianohineein nenaa jiaainne maajeein aihure. 6 Nii rijijieein techu niha lenonena jaaunru rori caohachaauru janijiin ichoae nelauriaain lenoneein, sinacoca asaene maajeein enooruhane, rori caohachaauru janijiin nichoae nelauriaaure. 7 Nitohaneeuruhane jaunte, bero cuhane acaauru que tacaain, acaauru que suujua acateein iriha cachaaurune jereein: 'Cacha relaera,' naa acaauru rai cachane jereeinchuru aihure.

8 Nete laen inara: 'Canu relaera,' naain inara rai iriha cachane jereein nenaa naineneeiche, satiin inara ita nejeraneein neeichene jaun, leinjiincha niha inara Relaerane jaun. 9 Niheichu nainiheeiche chuni rai: 'Canu inaca,' naain erenaa nainiheeiche, leinjiincha niha inara Inaca dedeeune jaun. 10 Niheichu nainiheeiche: 'Canu curuaanaa,' naa inara rai cachane jereein neeichene, leinjiin Curisito nichaaunne inara Curuaanaa neein nihanune jaun. 11 Nitohanihane jaun, leeochaauru amuritoheriin nenaa coaauca chunocoha inara janane, cha lateein neeuruha leeochaaurune, acaauru coroatajanemiin. 12 Nitohaneein leeochaauru amurijiriin nenaa jerenacaaurute leeochaauru fautaain tenojoinereein. Jana leeochaauru fautaain neite, leeochaauru amuritoheriin tenojoinereein.

13 Coaraain nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaaureraauru aina fariseeocuru. Inarate Cana Coaunera Cojoanonaa que nenaa jerecuruha leeochaaurune caohateraneein neeiche. Inara netonai que ichaonaa naineneeichene jaunte, que ichaaoruha leeochaaurune caohateraneein neeiche. 14 Coaraain nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaaurera aina fariseeocuru, autanaauru loreri nihanatiin ruluhin neeichene jaun. Nitohaneein ichaohichene aninoaeraneeite, Cana Coaunera bajaaichene carajaain bajaaiche. Nitohaneein neeichene jaunte, jataain caseteco coaraa curiquicheein inara.

15 Coaraain nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaaureraauru aina fariseeocuru. Inarate chauratane sacuritaain cucuana cuhaneeuru amuhemujeein cachaauru ariiriiquiche, nechu jataain Cana Coaunera esenetaera niha nocoetiin relanajaainchene, coroata saain inara amurijiriin moconajaera cachaneein neeuruhane coina.

16 Coaraain nainacuche inara maosa rijijieein nenacaauru cachaauru relaeraneein nenacaauru. Inarate chunocoha, Teenforo coreniha cha ichaane coina aitohane sainejeein nii naitonjoa ichaeniha cachane, cha ujuaihoneein nenihane que aitocoiche. Nete laen Teenforo corujele oro coreniha chaachaain nihane coina aitohane jana, chatohanai ichaain nenihane cocoaeraane que aitocoiche. 17 Aaso aina maosa rijijieein nenacaauru cachaauru. Cha jataain inara rai nelateein nenaane orona. Tana nii Teenforo coreniha que banijiaineein niha nii orone jaun, jataain nelateineein nihane coitucuhichene. 18 Chaen techu: Chunocoha, Cana Coaunera que banijiai lenonecuru mocohichene jaan rori- *altar* coreniha cha ichaane coina aitohane sainejeein ichaenihane, cha ujuaihoneein nenihane que aitocoiche. Nete laen, nii rori- Cana Coaunera que banijiai iniho mocohichene jaan- *altar* ichoae nenaa coreniha cha ichaa cachane coina aitocoichene, esinae rauhijiriin nohanelanaala ichaane coina aitocoiche. 19 Maosa rijijieein nenacaauru cachaauru. Cha jataain inara rai nelateineein ne. Nii Cana Coaunera que banihateein tenojoin inihona, ainihane rorina. Tana nii rori

coreniha Cana Coaunera que banijiaineein niha nii inihone coitucuhichene. 20 Aihane
jaun nii rori coreniha chaachaain nihane coina aitoha chunine, nii roriicha coreniha
coatiha icharinaain, nii nichoae nenaa corenihane maajeeinte ichareein. 21 Jana
Teenforo coreniha chaachaain nihane coina aitohane, coatiha Teenforo corenihacha
ichaane coina aitorinaain, Cana Coaunera quene maajeeinte aitoreein ecu nihane
jaun. 22 Jana dede coreniha chaachaain nihane coina aitoha chuninete, Cana Coaunera
nelaurianajaneein niha dedene jaun, Cana Coaunera quene maajeein aitoreein.

23 Coaraain nainacuche fariseeocuru aina Cana Coaunera rai rauhi que cacha re-
laaureraauru, inaraacha ichai coitucuhin ichoaeneeichene jaun. Caohacha ichaa
nocoetiinte niqui jataain ansijiin laaojoiri niha natiin Cana Coaunera rai teeiche. Nete
jataain nelatei Cana Coaunera rai rauhi tonoraain neneeiche. ‘Caohacha nejesinaacha
ichaain, baaso coacuelanaala neein, cairichaaojoaain leeochaauru coaraain, Cana
Coaunera ere tonoraain aca jerihane rijijieein que asiin cha ichaelanaala neeuche,’
naa Cana Coaunera rai rauhine sainejeein tonoraeneeiche. Nii leeocha jianelanaala
nii rauhi aitoonjoa ichaquichenete caohachae. 24 Inarate, maosa rijijieein nenacaauru
cachaauru relaeraneein neeiche. Jataain ansijin laaojoiriniha natiinte niqui tonoraain
niha cachane jereein neeiche. Nete jataain banejelanaala baaso ichaain neeichene
coaraain coitucunaa naineneeiche.

25 Coaraain nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaaureraauru aina
fariseeocuru. Inara cacha coritaera nequichenete, acau cohichene jaan janoriicha
culeequiche. Nete cuhanai culejeneeichene jaun jataain calanine cuhanai. Nii rijiicha
inara suujua cuhanai, inara suujua cuhane coacuhin baasoneein cacha basijiaauhin,
inara amute cacha caje cha chunaain, naaonjoaainchene jaun. 26 Cha coitucuelanaala
nitajenaa neein nenacaauru fariseeocuru. Jauriaanejeein nii acau cohichene jaan
janori culeequichene rijijieein, nii inara suujua cuhanai itolere baaso ichaquichene
jaan caaun calanineein niha inara suujua cuhanaine jaan jaaochete, somaraain nee-
iche.

27 Coaraain nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaeracuru aina
fariseeocuru, aiha atanebana airichai nichajaine rijijieein somaraain, jana asaaun
itolere onaa bucuuru calani sirihane rijiicha inara suujua cuhanaine jaun. 28 Nii aiha
atanebanane rijijieeinte, cachaauru nota rai, inara jaberocohacha cacha caohacha
tocohaneein inanacae. Nete, inara suujua cuhane casajenetiin, cacha coritaeraniha
caohacha ichaa nocoetiin aaichene jaun, leinjiin calani rijijieein neeiche. 29 Coaraain
nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaeracuru aina fariseeocuru,
inaraacha ichai coitucuhin ichaeneeichene jaun. Casajenetohichene jaunte, nechu
cacha coritaeraniha, nii inara foerateracuru sonojoihunru *profeta*curu, cacha cao-
hachaain suujua coaaraauru, naaonjoainuri cojunaca ichaquiche ajeri caje, caohatiin
itolere que corujueleteein. 30 Nitohaneein ichaainte: ‘Cana foerateracuru jiniichaain
ichaohacachelune jana nihane, coatiha acaauru coroatajane rihahacache, *profeta*curu
sohin jaaoruhane jana,’ naain ereeiche. 31 Niritiinte, inara raajenihane, nii inoaenlu
*profeta*curu sohin jaaoreralu nefoeratenequichene coitucuhiche. 32 Inae nitohaneein
nunuheteeuruhalu inara foerateracurune jaan besautiaauche.

33 Acanocuru, acano caje nefoeratenacaauru. Coatiha usi tabai jana caseteco ner-
iquicheeinne caje nichoteriheicheein. 34 Nii coinate inara rene *profeta*curu, cha co-
joeluinanaa inaaurera, cacha relaeracuru, naaonjoainuri letoaanune jana, tabaauru
sohin jaohin, coroso que tabaauru teein, tabaauru faohariquicheein sinacoca asae
teein. Chaen techu, neseeuru neseeuru naineein arinajariquicheein. 35 Nii jaunte
inara, satiin cacha caohachaauru atinanohichuru coreniha caseteco coaariquicheein.
Caohachaain suujua coaara Abeli atinaauruhalune que nunuheteein, Cana Coaunera
rai jelai teein nenaa teeuruhane jaan rori rohan nenaa *santuario* rohan teein inaraacha

soilu- Berequihasi calaohi Sacariasi que tiaaojoaain, caseteco coaraa curiquicheein.
36 Esinae rauhijiriinte nitohanihane coreniha, caseteco coaracurureein caa enene
nenacaauru cachaauru," nae Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaaurera aina
fariseeocuru rai Jesoso.

Jerosaleen cocoaichacuru coreniha chanaa Jesosone

37 Niritohane baihate: "Cairichaaojoaaiche Jerosaleen cocoaichacuru, inara rene
Cana Coaunera letonocuru *profeta*curu sohin jaohin, Cana Coaunera ere beracuru
bodoosiiche ajeri quene jaun. Araai saaine niqui, ii cocoaichacuru ranaa jereeun,
nitaro asae calaohichuru taojiaa ataoharine rijijieein. Nete canu esenetaeneeichene
jaun canu rene unaa jereneeiche. 38 Aonacuche. Ena caje coauneein, inae inara
aina nerihaaunni. Aihana jaun, inae nerinaain inara beraicha. 39 Inae nacoauneein
canu coaariheeicheein, turuhanune bana: 'Caa ena turunaa Cana Curuaanaa coroae-
curuhine satiin chauratane que nenacaauru cachaauru,' nariquicheeine que tiaao-
joaain," nae Jesoso.

24

Nitajerichaain Teenforone biha Jesosone
(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

1 Inae Teenforo caje mituhin jelai caje amuhane rai niha Jesosone janane, rohan
nichuuntaacoain caohatiin ichanohiniha nii Teenforone coaracaanu aina nerelanaa
nichaanune.
2 Nii jaunte: "Caohatiin ichanohiniha caa Teenforonena coarajeeiche. Esinae rauhi-
jiriine inara rai aitoon, coatiha nii leinjiinniji ita ichoae nerinaain caa ena inaraacha
coarajei ajeri, inae satiin nitajerichaaine jaun," nae aina nerelanaa nichaanune rai
Jesoso.

Nacoauneein tururichaain Curisitone bajaauruha aina nerelanacaaurune
(Mr 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24)

3 Nii baihane, Oliboneein acaauruhacha curuaatei ichatane ucuunno cuhacaanu,
ecu turuhin jelai lauhecoha Jesosone jana, rohan nichuuntaacaanu aina nerelanaa
nichaanune. Nitohaneein rohan nichuuntaainne:
"Canacaanu rai nii chaitoonjoan beeinene jerichaanu Curuaanaa. Chabana na-
coauneein cau tururiquiin. Chatohanaicha inae turuhe lalajeeine jana, ii turu cojoinaca
beraneein coaarichaanuhin, inae saaelalajiha cana janonaane bana," naain caje bajaa-
caanune janate:
4 "Caohachaain necohalajiin neeuche, nabana inara coritaauruha chunocohacurune
coataara. 5 Arajii cachaaurute, canu niha nocoetiin inara coritana jerecurureein:
'Canune Curisito Mesihasineeunra,' naainte, arajii cachaauru coritaaurureeincha.
6 Niha sonaana cau, tajiha, naaonjoaaine coitucuhichene, jiaonriha nesoonetohich-
enera, nitohanihate cureein nii ajinihara. Nete, nitohanihane nihanatiin, jaiti cana
janonaa satono que turuenereeincha. 7 Nejelau lauri nenacaauru ainate, sonaana que
neeurureein leeocha lauri nenacaaurura. Nejelau atane que nenacaauruniha natiinte,
leeocha atane que nenacaauru aina sonaana que neeurureeincha. Chaen techu, itolere
sacuritaain niha mijetenane jana, araai laurii atanecuru que niha cureein carorara.
8 Nitohaneeinte nunuheca cureein, inae cana cojoanonaa satono que turuhelalajihane
jana, jataain inaderaauruha cachaaurune jaan cojoanonaara.
9 Nii jana inarate tenojoiniha curiquicheein cocoainanacaaihuri rai, inara faojoaain,
inara atinaain, naaonjoaain inara teeuruhane coina. Chaen techu, satiin cachaauru,
canu coreniha inara que nererojoecaaeriin neeurureeincha. 10 Nii banate, arajii canu
esenetaera niquichene, inaraacha esenetai jianeein, ita que nererojoecaain, nejesina-
jeein ita colurujueein ita teriquicheein cocoainanacaaihuri rai.

11 Arajiite *profeta*niha nocoetiin turuhin namute cachaauru coritaauruhane, acaauru
esenetaaurureein arajii cachaauru. 12 Nitohaneeinte, jataain baaso coacuhin inae
ita belaihuruhane jianeein niha cuurureein cachaauru. 13 Nete laen, nii niicha
esenetai esenetaane nunuhetihane caje coauneein, jerichanejeein satono que tiaain
sacuera nichotereeincha. 14 Caa ena nenaa ichaonaa erenaa raotono quiicha beebejei
Cana Coaunera Cojoanonaate, satiin chauratane sacuritaain benojoinereein, satiin
cachaauru inae coitucuuruhane jana, besaute que turuha cana cojoanonaane coinara.
15 *Profeta* Danieriicha laenailu reretaain coaarate nii coitucuhin nichotenaa
nainereein. Aihana jaun, inae nii Teenforo asaae jelai teein Cana Coaunera que
banijiaain *altar* ichoae ecooca Cana Coaunera que nejeratenaa casicheine coaraquich-
ene, 16 Jodeau nenacaauru sorooruhine ichatane ucuunno que cuhincha. 17 Jana, rai
loreri janori ichoae nenaa, jiaonriha fauhin rai rucuhele raane. 18 Jana rai nocoana
jana nenaa, jiaonriha rai nenajau cauhin rai cajione ranaa coaaucane. 19 Jataainte
cairichaaojoaaurureein nii cojoanonaa que turuhane bana ausurineein nenacaauru
enecuru, sisihajeein canaanai sirichaauru enecuru, naaonjoainuri. 20 Cana Coaunera
bajaauche, nabana jelaronaa bana, niheichu nebetacanaa cojoanonaa, naaonjoain
bana niha nii sorohichene jaan cojoanonaane coataa. 21 Nitohaneeinte niha cureein
jataain necairichanaa tabai, cana necoaauna caje coaauneein nii chabana niha nito-
hanaine que airijiin niheichu nerinaain nii baiha. 22 Jana, nii cojoanonaa sarotiaeniha
Cana Coaunerane, satiin cachaauru nichotenaa nainecururihei. Nete, atiin sarotia-
reein, janijiin niicha ranojoihunru belaitohane jaun acaauru coreniha.
23 Chunocoha inara rai: ‘Caute ne Curisito Mesihasicha. Chajaau tejian coaanicha,’
naa inara raine, jiaonriha esenetaaichene. 24 Turuururichaain inara rene casajeeuru
*profeta*niha nocoetonacaauru aina Curisito mesihasiniha nocoetonacaauru.
Nitohaneein turuhinte, itolere cojoelanaacojoai ichacurureein, janijiin Cana
Coauneraacha ranojoinunrune maajeein coritana nainecuruhane coritacuruhane
coina. 25 Nitohanihane ajinihane inara rai beeun, caje coitucuhin nainaain
ichaohichene coina. 26 Aihane jaun, inara rai: ‘Nota tajiha cacha areroote ne,’
naauruhane nihanatiin jiaonriha cuhichene. Niheichu: ‘Nocoa caute ne nasiincha,’
naa inara rai chunine, jiaonriha esenetaaichene. 27 Charijieein teeinti, enoto mitu
nichajai caje jilenetoha jiacane enoto soo nichaae cuhine, satiin coaanojoi ne. Nii
rijijieeinte, satiin coaanojoiniha cureein, inae nacoauneein cau turuhanu acaihaniji
Cacha Calaohineein nejanoanaa nichaaunne bana. 28 Charijieein teeinti, niha caanii
setune que fauha ichotarine caje coitucuerae. Nii rijijieeinte coitucunojoinereein
turuhanu canu Curisitonichaaunne bana.

Tururichaain acaihaniji cacha calaohineein nejanoanaane (Mr 13.24-37; Lc 21.25-33; 17.26-30, 34-36)

29 Inae nitohaneein niha nii necairichanaa tabai cojoanonaane janate, nocohena-
neein nerotoreein enoto cono. Atene netonaite, conohane jianereein nii cojoanonaa
bana. Jana arasijieeurute, dede caje naluurureein. Dedeeu nenacaauru nihanatiinte
nerurujuaaurureein.
30 Nitohanihane janate laen, inanacareein dede caje inae fauha uhanu canu acai-
haniji Cacha Calaohineein nenaa nichaaunne bera. Nii jana, satiin chauratane
sacuritaain nenacaauru cachaaurute, jataain coasinacaaun chanaain coaracuruhane
janane, dede sacari jana uhin fauha ureeunni acaihaniji Cacha Calaohineein nenaa
nichaaunne, jataain necaohachaain itolere ichana naineein nelateein. 31 Nitohaneein
turuhinne canu letonocuru anjeraauru letoareeunni, tonijiaain jaaiha toteein, satiin
chauratane sacuritaain, itolereneein satono tinonoritiin nenacaauru janijiin canu
ranojoinunri cachaauru taojiaauruha canu raine coina.

32 Aihana jaun, caa uhera que inara relaanune jaan que nerelaauche. Charijieein teeinti, inae rai nunecuru caohatonanaain alohacoaain ujuanihane caje, inae cataainjia ajaanaane coitucuhiche. 33 Nii rijijieein, caa inara rai caitoonjoa tocohanihane coaraquichene, inae turuhelalajihanu acaihaniji Cacha Calaohineein nejanoanaa nichaaunne que nainacuche. 34 Esinae rauhijiriinte, jaiti ooreniha caa enene nenacaauru cachaaurune jana aicheein. 35 Dede aina chauratanete nitajeeurureein. Nete laen, nitajenereein, caa caitoonjoa nainaane reeitiaain, canu ere. 36 Coatiha laen nihei chuni, rai cojoanonaa aina, 'Naaonjoain rijiu tiaainte aicheeincha,' naain nii coitucuera. Niheichu, Cana Coaunera letonocuru anjeraauru dedeeu nenacaauru nihanatiin coitucuuruhi; niheichu canu- Calaohinichaaune saijieein coitucuhaaun canuhetonai. Acaihaniji canu Inaca Cana Coauneraachate, nii coitucuhin ne.

37 Nihalu Nohene bana aihalune tocohaneeinte aicheein, inae nacoauneein turuha urichaaunni acaihaniji Cacha Calaohineein nenaa nichaaunne cojoanonaa que turuhane bana. 38 Coaracuche nachuhinti, jaiti uheniha elo tabaine jana, rai bote cuhane fauhin enoha Nohene que tiaaojoaain, raotojoeein lenoneein, acau cohin, necohansajiaain, naaonjoauruhalu cachaaurune. 39 Nejetaote laen, urichaain elo tabaine coaaujeeurenihane jana, uha elo tabaine jaun jetao, jitariin acaauru joocalu ne. Nii rijijieein nechu, coohatejeeureniha cachaaurune jana, nacoauneein turureeunni acaihaniji Cacha Calaohineein nejanoanaa nichaaunne. 40 Nii turuhanune rijieeoritiinte, ocoana jana neeurureein coroatajai cachaauru. Leinjiinte, amanojoinihane jana, leeocha ratirinojoinereein. 41 Nii jana, coroatajai enecurute, tutune jaa neeuruhane jana, leinjiin amanojoinihane jana, leeocha ratirinojoinereein.

42 Nitohaneein: 'Cuu tiaainte, turuha ureein canu Curuaanaa,' naain coitucueneeichene jaun, tururichaaunnine que nainaain ichaaoche. 43 Charijieein teeinti, leinjiin cacha: 'Cuu tiha janotiine janate turuha ureein cau asijiauto,' naain coitucuhane que nainaane jaun, nii chuni rai loreri asae enohane jerelanaala caohatiin rai loreri beraihane jaun, nenere basijiaera. Nii rijijieein inara netonai jatoroaain neeuche. 44 Aihane jaun, Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanonaa nichaaunne turu cojoanonaa coitucueneeichene jaun, inara netonai nainaain jatoraain canu cohacuche.

Fatoroon ere tonoraain nenaa cacha aina, fatoroon ere tonoraelanaala nenaa cacha (Lc 12.41-48)

45 Cha teeinti letoaain ratiriha rai fatoroonne tonoraain, inae cuu tihane jana rai loreri asaae nenacaauru cachaauru coroaate, 46 nii jataain raotojoeein neeine, nii letoaain ratirihane jaan ichajihane jana eruha nii rai fatoronne. 47 Nitohaneein rai fatoroon aitoonjoa tonoraain icharate, esinae rauhijiriin satiin rai niicha sirii beraichaneein tereein rai fatoroon. 48-49 Nete laen: 'Jaitijiecha carajareein rai fatoroon,' naain nii leeochaauru letonocuru faojoaain sonajaain, ajetoriaacuru aina netaojiaain lenoneein ajeein, naaonjoaan, 50 cha cohatejelanaala nihane jana turuhane, nii nechu aansai letono casetecareein rai fatoroon, 51 caseteco coaracuruha nechu cacha coritaa Cana Coaunera coitucuha nocoetonacaaurune rijijieein. Ecute catu rioneein chanareein," nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

25

Lechooncai ranunaauru ichanohi que erenaa

1 "Cana Coaunera Cojoanonaate, aihuruha lechooncai ranunacuru nisirihatenaa beseta quene rijijie. Nii lechooncai ranunacurute, rai cono erene que mocohin nenaa amaain, nii nisirihateneni cohaca cuure turu jana raauruhane coina. 2 Nii lechooncai ranunacuru caje, saoquii ranunacurute, niicha ichai que caohachaain coacuelanaala icharaauru ne. Jana, leeochaauru saoquii ranunacurute, jataain nainaain niicha ichai icharaauru ne. 3 Nii saoquii cha coacuelanaala nenacaauru ranunacurute, rai cono

amaauruhane saijieein, nacoaauneein noitecuruhane jaanu erene amaaurene. 4 Nete laen, nii saoquii jataain nainaain nenacaauru, rai cono amaauruhane choae tacaain, le botichananaain rai noinu erene amaaure. 5 Nitohaneein cuuru jana, jaiti turueniha nii nisirihatenine jaunte, inae siniitoruhane jaun, satiin sinihure nii ranunacuru. 6 Nii janate, inae dede catai rijiu: 'Inae uha nii cacha nisirihateneni. Chajaain que tacaain raauchera' naain toniha eheeonane jaunte, 7-8 nimichucutaain rai cono noitecuruhane jana, nii saoquii cha coacuhelanaala nenacaauru ranunacuru, nii saoquii nainaain cono noinu que erene uhaurera rai: 'Atiin canacaanu sihuche aansijiin, nii inara cono noi erene quera. Inae saa rai noi erenene jaun, jacaa canacaanu conone jaunne aitocoaanura,' naauruhane janate: 9 'Nainihaacanuta. Inara sihacaanune, canacaanu rai nihanatiin nerihane coaalanaalata. Chajaaincha que necoreteeuruhane jaun cuhin, coretenichuchera,' naaure nii rai cono noinu amaain cunacaauru ranunacuru. 10 Nete nii rai cono noinu erene coretiha cuuruha nii saoquii cha coacuelanaala nenacaauru ranunacurune jana, inae turue nii nisirihateneni cacha. Nitohaneein turuha nii cacha nisirihatenenine janate, aina jiniiquiin loreri asae enooruha beseta que nii saoquii ranunacuru nainaai nenacaaurune jana inae nefue acuujua. 11 Nii janate, inae nii acuujuaniha turuhin: 'Curuaanaa, atiin canacaanu rai acuujua joaracaaune canacaanu netonai enohacaanu,' naauruha nii saoquii ranunacuru cha coacuelanaa nenacaauru, rai cono noinu coretecuruhane caje turuhinne janate: 12 'Esinae rauhijiriin inara coitucuhanune coaalanaala,' nae acaauru rai nii curuaanaa. Nii rijiichate cureein Cana Coaunera Cojoanonaa.

13 Aihana jaun, itolere bana nii que nainaai jatoroaain ichaaoche, 'Naaonjoai janonaa banate aicheein. Cuu tiariinte aicheein,' naain coitucueneeichene jaun.

Cachaauru rai coriqui teein ratiricha fatoroon rijiicha Cana Coaunera Cojoanonaane (Lc 19.11-27)

14 Cana Coaunera Cojoanonaate, leinjiin cacha coriajai atane cuhane jaun, rai cachaauru cotijiaain, acaauru que coriqui beraichatera rijijie, 15 leinjiin rai saoqui oaraacai coreneein nenaa coata caje coriqui te. Jana leeocha raite, coroata oaraacaain te. Jana leeocha raite le oaracaain te, le cachaauru rai coretena nainecuruhane jeeonijihanaain teeinte amue. 16 Nii saoqui oaraancaain raera cachate, nii coriqui que rucuhele coreteein, que necoreteein saoqui oaraancaain nii coriqui jojoe. 17 Jerichanejeein techu, coroata oaraacaain niicha rai jojoe nii coroata oaraancaain raera cacha. 18 Nete laen, nii le oaraancaain raera, niicha bajei atane jachu cuhane nii rai fatoroon tenojoi coriqui asi. 19 Nii baiha carajaain catiaainte, inae turue nii acaauru curuaanaa coriqui teein ratiricha. Nitohaneein turuhinte, nii acaauru rai niicha tei coriqui coreniha acaauru rebe bajae. 20 Nii saoqui oaraancaain raerate ichoaichaniha turuhin: 'Curuaanaa, nocoha taolu canu rai, saoqui oaraancaain iicha tei coriqui. Nocoa chaen leeocha saoqui oaraancaain joocaaune jaan,' naain, nii coriqui niicha jojoi tiha nii rai cachane janate: 21 'Jataain caohachate ichaaicha, jelai amuritoriin nenaa beraichaneein ii tereeunnicha. Aihana jaun, chajaain caloheri asaae enoote jiniiquiin rachoojihacara,' nae nii curuaanaa. 22 Nii baihate turue, nii cacha coroata oaraacaain coriqui raera. Nitohaneein turuhinte: 'Curuaanaa, nocoa taolu canu rai coroata oaraancaain iicha tei coriqui. Nocoa chaen coroata oaraancaain joocaaunne jaan,' naa nii coroata oaraacaain raera cachane jana jetaote: 23 'Jataain caohachate ichaaicha, coroatajajei aina caohachaain erenaa tonoraain ichaine jaunne, jelai amuritoherii beraichaneein ii tereeunni. Aihana jaun, chaajaain caloheri asaae enoote, jiniiquiin rachoojihaca,' nae nii curuaanaa.

24 Nete laen, nii le oaraancaain raera cacha turuhin: 'Curuaanaa, nechu aansai cachaneeine jaun, temueneeine jaaunru jelai caje temule raain, ii ocoananelanaala nenacaauru caje nihanatiin temule raain, 25 naaojoaaine jaunna ii coasiha, atane jachu

cuhane ii coriqui asihun. Nete cau ne nii ii coriqui,' naain nii coriqui cainaa nii cachane jaunte: 26 'Iite, canu cacha baasoneein bajeriti cacha neei. Inae raotojoeein canu temulenelanaala nenaa niha natiin raain, canu ocoananelanaala nenaa caje temule raain naaojoaanune coitucuhine saijieein, 27 chanuna chaen, canu coriqui amaain teneei banco cuhane. Bana nitohanihane jana nihane, canu turuneeine nii banco cuhane neein nejoocane jaanne maajeein rareeun,' nae nii curuaanaa. 28 Niritiinte, ecu nenacaauru rai: 'Caje nii le oaraancai niicha sirii coriqui ruluhin, nii lechoonca oaraancaneein siricha rai teeuche. 29 Nitohaneeinte, siricha rai jataain jelai amuritoheriin tenojoinereein, jelai amuritoheriin sirihane coina. Jana, cha sirilanaala nenaate, acaihaniji niicha sirii, jitariin caje ruluerareein. 30 Aihana jaun, caa canu cacha baaso cha coitucuhi mucuhin, naain airiniha nocohenaanau jaaochete, ecu neein mainajeein chanaaine,' nae ecu nenacaauru rai.

Rucuhenoinerichaain baaso icharaauru aina caohacha icharaauru ichaone

31 Inae rai cono caohacha que conohin, rai anjeraauru cataaun uhin turuhin rai rori-*trono* ichoae nelauriaanu canu Cana Coaunera Calaohineein cacha caje nejanoanaa nichaaune banate, 32 satiin lauri lauri nenacaauru cachaauru turuurureein canu acatiha. Nitohaneein nacatiha turuuruhane janate, carenerocuru caje, jelai teein cabraauru leruha carenero beraichane rijijieein, 33 raotono nichajai que, nii janijiin niicha ranojoihunru- rai cachaauru teein, najaabiji nichajai que nii rai cachanelanaala nechu aansaineein nenacaauru tereein. 34 Nitohaneein jelai tihacoaain lerunajaainte, nii raotono nichajai que nenacaauru rai: 'Chajaauche cajiha satiin, nii canu Inaca rausiaenojoineein neiniquichene. Chajaauchete, cana rai chauratane coaaunaane caje coauneein, inara que banihateein canu Inaca Cana Coauneraacha rucujuei Cojoanonaa que ichaohiche. 35 Inarate, mijitichaaunne canu coroaateein, cocoirichaaunne acau que cacocaain, canu nesurunaja colane amuhemuhecaaunne, canu nesurunajaanu teein, 36 lanaa canu rai cajionene, carai cajione teein, cunaitichaaunne turuhin cacoharaain, caresero cuhane nihanune jana, turuhin canu coaraain, naaonjoaain canu rai nelateein nerejetocoiche,' narichaaunni acaauru rai canu Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaaune. Niritocoaaun acaauru raine janate: 37 'Curuaanaa, esinaaena mijiteeine ii coroaateein, cocoireeine ii cocoaain, 38 ii nesurunaja colane amuhemuhequine, ichei ii nesurunaja teein, ii cajione colane neeine, ichei cajione teein, 39 cunaiteein, caresero cuhane neein naaonjoaine turuhin ii coaraain, naaonjoa rejetocoaanulura,' naauruha rai nii couluuonojoi suujuaquiin nenacaaurune janate: 40 'Satiin canu nejeraauru cairicheinejeein nenacaauruhacha latei terejetocoichenete, canu rai tiha nii terejetocoichelu,' naain acaauru tonorareein nii acaauru Curuaanaa *Rey*," nae acaauru rai Jesoso.

41 "Niritohane baihate, nii najaa biji nichajai que rai cachanelanaala nenacaauru rai: 'Naain cacaje amuhin, moconajaera aina rai letonocuru que banihateein ichanohin chabana jacanaa charanejeein nenaa usi rene cunichuche, nii coina neiniquichene jaun,' naain usi rene letoanajareein. 42 Niritiin usi rene letoanajaainte: 'Inarate, mijitichaaunne niha natiin, canu coroatelanaala, cocoirichaaunne niha natiin, acau que canu cocoaelanaala, naaonjoa rejetocoichelu. 43 Niheichu canu nesurunaja colane amuhemuhecaaunne niha natiin, canu nesurunaja tiheeiche. Canu rai lanaa cajionene niha natiin, canu rai tiheeiche. Niheichu cunaiteein, caresero cuhane neein naaonjoaanune niha natiin turuhin cacoharaheeiche,' naanu acaauru raine janate: 44 'Curuaanaa, esinaaena ii coroaatelanaala, cocoireeine ii cocoaelanaala, ii nenajanu lateeine ii rai telanaala, cajione lateeine ii rai telanaala, cunaiteein, caresero cuhane neein naaonjoaaine jana turuhin ii coaraelanaala, naaonjoan rejetocoaanulu,' naain bajaauruhane janate: 45 'Esinae rauhijiriinte, satiin cairicheinejeein nenacaauru cachaauruacha latei teneeichene canu raite nii teneeiche. 46 Satiin nitohaneein nenacaaurute, chabana

sanaachara caseteco que neeurureein. Jana, coluunojoi suujuaquiin nenacaaurute, chabana sanaachara ichaonaa que neeurureein,' naain tonoranaareein nii acaauru Curuaanaa *Rey*," nae canacaanu rai Jesoso.

26

Jesoso mucuuruhane coina que ereereecuruhane (Mr 14.1-2; Jn 11.45-53)

1 Inae cachaauru rai niritohane nainaainte, niicha relai nichaanune rai: 2 "Nii coitucuhichene rijijieeinte, coroata janoi cuhane nereein Fasocoa beseta. Inae laen Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaaunne mucuhin teeururichaain coroso que catinaauruhane coina," nae Jesoso. 3 Nii bananeeinte, saseredotecuru curuaanaa curuaanaa Caifasi loreri asae ita taojiaaure saseredotecuru aina Jorionichaanune bichauhenaauru, 4 Jesoso mucuhin, nechu nohaneein colurujueein sohin joaerateeuruhane que coaaucuruhane coina. 5 Nejetaote: "Nainihaacache beseta cojoanonaa bana ichacaachene, nabana cachaauru suujua rerohecana coataa," naaure jetao ita rai.

Jesoso ichoaete nejujuaauruhane jaan choohite leinjiin ene. (Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

6 Betaniau, "Nabero caje nerautanaa," naain niicha curuaateeuri- Simoon loreri asae niha Jesosone janate, 7 ajeri coreti caje ichanohin boticha laaojoiri cuhane, le curuhin jujuhin- jataain coretiin nenaa amaain jetao, rori ichoae lauhecoha Jesosone jana, coturi ichoae nii jujuhi choohite nii leinjiin ene. 8 Nii coaraainte obajeein:

"Chanuna jataain coretohane saijieein, catohaneein jujuhi lanaje caa ene. 9 Bana jataain coreein que necoreteein, nii rai core coriqui que, cairicheihuru coroata-janelanaala," naacaanu aina nerelanaa nichaanune janate: 10-11 "Chanuna niritiin caa ene rerohecaaiche. Jataain canu rai caohachate ichae caa ene. Inae itolere bana inara aina nerihaaunni. Jana, cairicheihurute laen itolere bana neeurureein inara aina. 12 Caa jujuhi choroha cajabereeo ichoae caa enenete, canu conautecuruhane coina cajabereeo rucuheca ichae. 13 Esinae rauhijiriinte, cana rai chauratane sacutaain caa osa caje nichoterichaain cachane jaan que cachaauru relaauruhane jaaunru, caa cajabereeo ichoae jujuhi tiha caa ene quene maajeein cachaauru rai ereerecurureein. Nitohaneeinte, coaunojoinereein itolere bana caa ene," nae Jesoso aina nerelanaa nichaanune rai.

Jesoso coulurujiha Jodasine (Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

14 Nii jana, nii aina nerelanaa nichaanune lechoonca coroataja neein nenaa Jodasite, saseredotecuru curuaanaa coaraa cue. 15 Nitohaneein cuhin jetaote:

"Inaaojoaain carai coriqui tenaa nainequiche, inara rai Jesoso tihanune coinata," naain acaauru caje bajaane jana nichata chooncaain coata caje nenaa coriqui teeuruhane coina rai aitocure. 16 Nii jaun jetaote, jelai neeorihane jana inae acaauru rai Jesoso tenaa nainihane jaan que coacuhin jetao, amuhemujue Jodasi.

Aina nerelanaa nichaanune aina janotiin lenoniha Jesosone (Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

17 Inae nunuheca jorerera colane ichanohi faan quihuruhane jaan beseta Fasocoa cojoanonaane janate, Jesoso rohan nichuuntaacaanu:

"Chu Fasocoa cojoanaa nunuhe cojoanotiin que, canaacha quiineni lenone ichacaaunne jereeita," naain Jesoso caje bajaacaanu aina nerelanaa nichaanune janate:

18 "Chajaain taa neseeu leinjiin cacha loreri asaae cuhin: 'Cacha relaerate ichei, "Inae canu cojoanonaa que tihane jaunne ii loreri asaae ureeun, cuu canu aina

nerelanacaauru aina Fasocoa beseta bitoaanune coinara," naain aitoroate ii rai,' nanichuchera," naain canacaanu caje tabaauru letoae Jesoso.

19 Niritiin letoanajaa Jesosone jaun cuhin, nii naitoonjoa rijijieein Fasocoa cojoanotiin que canacaanuhacha quiineni lenone ichacure aina nerelanaa nichaanune tabaauru.

20 Nitohaneeinte, inae nocohecane jana, lechoonca coroatajaain aina nerelanaa nichaanune aina lenoniha ne Jesoso. 21 Nitohaneein lenoniha nihacaanune janate:

"Esinae rauhijiriin, leinjiin inara cajete, cacoelaichaneei neeichene saijieein, caque nejeratenacaauru rai cacolurujueein, acaauru rai caetereeincha," naa canacaanu rai Jesosone jaunne, 22 jataain inaderaain le cachanichaanune:

"Curuaanaa, canu quenacha aitohi," naacaanu satiin aina nerelanaa nichaanune janate: 23 "Caa ojoaichu cuhane faan setejiarichate nii cacolurujueein caetereein. 24 Nitohaneeine, canu que aitiin laenanohineein niha Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhanena rijijieein, Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaaunne, nii nainaa cureeunni. Nete laen, jataain cairichaaojoareein nii canu colurujuera. Caohatorihalu niqui nitohanesihane ajiniha nejanoaenihalu nii cachane," naa Jesosone janate:

25 "Cacha relaera, canu quenacha aitohi," naa nii colurujueranu Jodasine janate:

"Mmmjjjm, nii bajaaine rijijieeinte aicheein," nae Jodasi rai Jesoso.

26 Nitohaneein lenonichaanune janate, faan mucuhin: "Narihara Cana Coaunera," naain, cataaun nii faan tatuhin beeune beeuneein aina nerelanaa nichaanune rai teein:

"Caa quihuche. Caate, cajabereeo nenaaneein ne," naain canacaanu rai teeinte, jerichanejeein nii faan ichaane rijijieein 27 acau cooruhane jaan curu cuhane, conacai bino mucuhin: "Narihara Cana Coaunera," naane baiha canacaanu rai nii conacai teeinte:

"Satiin jiniiquiin leruune leruunein caa conacai cooche. 28 Caate cacoichananeein arajii cachaauru caohachanu que canuhacha ichaneni cojunacaneein chorohi jaonojoinereein. Acate arajii osaonacaauru que suujua acaterichaaine coina orichaaunine cojunacane. 29 Nena laen, inae nacoauneein inara aina jiniinquiin, caa oba caje ichanohin conacai coenereeunni, Ofa Cana Coaunera Cojoanonaa que inara aina jiniiquiin neein nii bana ocoonaneein nenaa bino cohacachene reeintiaaojoaain," nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

Coitucuha nocoetoenerichaain Fedorone biha Jesosone (Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

30 Nii baihane, Quiricha Inoaensi cuhane laenanoineein nenaa salmo tabaauru que nenatichaanune nainaain, Oliboneein niicha curuateeuri ichatane ucuunno que cuhacaanune janate:

31 "Enene cojoanotiin cuhanete, satiin inara, Canu esenetaain canu que jaaequiin neeichene jianeein, ita caje riaaneriquicheein, Quiricha inoaensi cuhane:

'Carenero beraicha sohin jaaoruhane janate,
ita caje riaaneeurureein
niicha beraihuri carenerocuru,'

naain canu que aitiin besihalune rijijieein. 32 Nena inae ohanune caje ichanacaaunne, inara ajiniha Calileea cureeunni, ecu nacoauneein jiniiquiin nenaa coinara," naa Jesosone janate:

33 "Ii esenetaain ii que jaaecooruhane jianeein, neeuruha leeochaaurune nihanatiin, coatiha laen canu ii esenetaain ii que jaaecohanune jianerihaaunni Curuaanaa," naa Jesoso rai Fedorone janate:

34 "Esinae rauhijiriinte, enene cojoanotiin cuhane jaiti ereniha ataohari curuaanane ajiniha, nichata saain canu coitucuha nocoetoeneriquiin," naa Fedoro rai Jesosone janate:

35 “Airihaauni bajiaata Curuaanaa. Ii aina curuaaecaain jereraa casohin ca-
jaaoruhane coinane nihanatiin, nainihaaun ii que jaaecohanune jianeein ii coitucuha
nocoetoenihanunera Curuaanaa,” naa Jesoso rai Fedorone janane, leeochaauru aina
canacaanu netonai, nii aitoha Fedorone rijitojoeein aitocoaanu.

Jetesemanii netiin Cana Coaunera bajaa Jesosone (Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

36 Nii baihate, aina nerelanaa nichaanune aina jelai caje amuhin, Jetesemaniineein
niicha curuateeuriu cue Jesoso. Inae ecu turuhacaanune janate:
“Cau nelauriaain canu cohacuchena, inara tonohanau tajiha cuhin Cana Coaunera
bajani,” naain 37 jiniichaain Fedoro, coroatajai Sebedeeo calaohichuru, naaonjoai-
hunri amaain jataain nererojoecaaojoaain naonaain jetao, jataain inaderae Jesoso.
38 Nitohaneein inaderaain jetaote:
“Jataaine onaanajaanu rijitocojoaain casuujua cuhane inaderaaunra. Cau nedaain,
canu jiniichaain ichaaojoeein cacohacuchera,” naain ratirinajaain jetao, 39 acaauru
caje, nita cuhin neseeonraain atane que coturi temetaain jetao: “Ofa, icheine aitoon.
Bana ii jereeine jana nihane, caa necairichanaa tabai caje canu rocohi. Nena can-
uacha jerei rijijieein ichaaine jereneeun. Ii jereeine rijijieein ichaainene jereeunra
Ofa,” naain Cana Coaunera bajaane nainaain jetaote, 40 jelaiha cuhin nii neeuruha
aina nerelanacaaurune jaau turuha Jesosone jana jetao, najiniha sinihuruhane jana
erunajaain jetao Fedoro rai:
“Chanuna canu aina leratojoeein, sinilanaala ichaaojoeein nenaa naineneeiche.
41 Sinilanaala ichaaojoeein neein Cana Coaunera bajaauche, nabana chatohanai que
nesaruhin neeichene coataa. Inara suujuate niqui aitona naine, nete inara jaberoco
jataain nii abaantasine,” naain jetao acaauru ratiriin jelaiha nii Cana Coaunera bajaane
jaan cue Jesoso.
42 Nitohaneein inae coroata saain, jelaiha cuhin Cana Coaunera bajaane cuhane
jetaote: “Ofa, caa necairichanaa tabai canu cojuhin canu coaaranu caje canu roconaa
jereneeine, ii jereeine rijijieein ichaau,” naain jetao Cana Coaunera bajae Jesoso.
43 Niritiin Cana Coaunera bajaane caje, nacoaauneein jelaiha cuhin, aina nere-
lanacaauru coaraa cuha Jesosone jana jetaote, jataain banetojoe niha acaauru rai
sinirenane jaun nimirichaa acaauru notane jaun, sinihuru jana erunajaane jaun
jetao, 44 ecu ratirinajaain jelaiha cuhin, Cana Coaunera bajaane nichatasatiha cue, nii
jauriaanejeein aitohane rijitojoeein Jesoso. 45 Nitohaneein jetaote, jelaiha nacoauneein
nii neeuruha aina nerelanacaaurune jaun, acaauru rene turuhin jetao:
“Jaitinachura caohacha nainetojoeein siniichete. Inae laen, Cana Coaunera coitu-
cuhichuru bijiu tenojoinichaaun, canu Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa
nichaaunne cojoanonaa que turuha. 46 Chajaain nimichucuchete amuhacachera, inae
nichuuntajiha nii acaauru rai caeteraanura,” nae jetao Jesoso aina nerelanacaauru rai.

Jesoso mucuuruhane (Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

47 Niritiin, jaiti aina nerelanaa nichaanune aina ereereeca Jesosone janate, tu-
ruha uhe, Jesoso aina nerelanaa nichaanune lechoonca coroatajaneein nenaa Jodasi,
letoanajaauruha saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa, chaen Jorionichaach-
ene bichauhenaauru, naaonjoainurine jaun, enuha, sabere, naaonjoain que biji
achunequiin nenacaauru arajii cachaauru uhaain. 48 Jaiti Jesoso rene turuelanaalate,
nii aina cunacaauru rai jetao: “Inae cuu turunaane: ‘Sohara cacha relaera,’ naain rai
nomeri lohitoreeuni, caje coitucuhin, aca mucuhichene coinara,” naain acaauru rai be
jetao. 49 Niritiinte Jesoso rohan nichuuntaain: “Sohara cacha relaera,” naain Jesoso
meri lohitoha Jodasine janate:

50 “Cacoelaicha, ii jereeine rijijieein coaraain chatohaneein caetecurumiin,” nae
Jodasi rai Jesoso.

Nii janate Jesoso rohan nichuuntaain, Jesoso mucuure nii Jodasi amanojoinuri
cachaauru.

51 Nii janate, rai sabere rocohitiin, que nii saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa
letono uricho sauhitiin beuhitoha leinjiin cacha, Jesoso aina cunaane janate:

52 “Jelaiha rai curu cuhane, nii ii sabere teeu. Satiin sabere que sonajaain jaaor-
eraaurute, sabere que acaauru netonai sonojoiniha cuururreeincha. 53 Tana ena
canu Inaca caje bajaanune, canu rai lechoonca coroata lauriin anjeraauru letoanaa
nainiha, acaauru aina canu coreniha ita sooruhane coinane coitucuhine. 54 Nene
naineneeun nitohanai ichacaaunne. Inae rai Quiricha inoaensi cuhane, catohaneein
caetecururichaainne que aitiin laenaeratihalu Cana Coaunerane nainaane nihane
jaun,” naainte nii mucuha unacaauru rai:

55 “Chanuna necha aansai cacha mucuha unaa tocohaneein, sabere, enuha, naaon-
joainuri que biji achunequiin canu mucuha uhiche. Cojoanoonetojoeeine inara no-
taracaae, Teenforo asaae cachaauru relaa nenajacoon. Nii saijieeinte, canu mucunaja
queneeiche, 56 inae nitohaneriquicheeine que aitiin, rai *profeta*curu que laenaeratihalu
Cana Coaunerane nainaaichene coina,” naa acaauru rai Jesosone janate, ecu jelai
ratiriin, satiin sorohacaanu aina nerelanaa nichaanune.

Niha chatohanaine rucuheraneein nenacaauru Jorioocuru bichauhenaauru acatiha niha Jesosone

(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

57 Nitohaneein Jesoso mucuhinte, saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa Caifasi
loreri asaae amaaure nii mucuureraauru. Nii janate, nii Caifasi loreri asaae ita
taojiaain neeure Moisesa aitoonjoa rauhi que cacha relaaurera aina fariseeocuru.
58 Nitohaneein, inae Jesoso amaauruhane janate, nita acaauru coarajeein cuujueein
sacuhin, Caifasi loreri chaje rohan neeuruha Teenforo beraichacurune jaaun, ecu
acaauru aina enohin lauhequiin, jelai caje coaauneein Jesoso coaraje Fedoro: “Chato-
hanerichaaincha,” naane jaun.

59 Nii janate, nechu jataain nohaneein, colurujueein Jesoso atinaeratecuruhane jaanu
que coaaucure saseredotecuru curuaanaacuru, chaen niha chatohanaine rucuhera-
neein nenacaauru Jorioocuru bichauhenaauru, naaonjoainuri. 60 Nete, nitohaneein
arajii cachaauru colurujeeuruha nohaneeine saijieein, nii chatohaneein teeuruhane
jaanu lera erusichurene. Nii jaunte inae satononiha coroatajaain nimichuhin:

61 “Esinaete chuhisi: ‘Nainichaaun caa netaojiaain Cana Coaunera coroaecuruhane
jaa coloheri Teenforo chamuhintiin, nichata janojoein cuhane jerichanejeein michuha-
nunera,’ naain erenajaquera,” naauruha nechu nohaneein colurijihane janate, inauhe-
neeicha acaauru aonaje Jesoso.

62 Nii jaunte laen nimichuhin:

“Chanuna ereneei iitonai. Esinaena rauhijiriin aitoine jaunna caa ii colurujeeuruha,”
naain caje bajae saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa, nete inauheneeicha aon-
aje Jesoso 63 Nii jaunte rai nacoauneein:

“Esinae rauhijiriin, Cana Coaunera coreniha beeinena jereeun. Iina esinae Cana
Coaunera Calaohi Mesihasineei,” naa rai saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaane
janate:

64 “Esinae rauhijiriinte, acanichaaunne que aitohicha. Canu Cana Coaunera Calaohi
cacha caje nejanoanaa nichaaunnena, coarajeeichene jana canu Inaca itolere ichana
nainera Cana Coaunera raotono nichajai que lauhecoreeunnicha. Chaen techu, dede

sacari jana uhin fauha uhanune coaariquicheeincha," nae nii saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa rai Jesoso. 65 Nii jaunte obaaecane cojunacaniha rai cajione romaromaain:
"Nechu jataain Cana Coaunera baijiaate, caritiin ere caa cacha. Cha nenacaaenneeina coaraain cana rai colurujuera laterihacache. Inae inara netonai, Cana Coaunera baijiaeraanu rijitiin irihane aonaquiche. 66 Tonaquiche jana inara, caa naitoonjoa que," naa rai leeochaauru rai janate:
"Esinaete chuhisi, aca colurujeeuruhane jaan ujuaihone. Aihane jaun ohanete caohachae," naaure.
67 Niritiinte, nomeri colunecuruha tabaaurune jana faohacure leeochaauru. 68 Jana leeochaaurute:
"Chajaain aihane, ii Mesihasineeine, caa ii soera cojoeluinaaura," naain rai nomeri faojoaain soore.

Jesoso coitucuha nocoeteniha Fedorone
(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15, 25-27)

69 Nii tonohanau, ecu airiniha lauhecoha Fedorone janate, rohan nichuuntaain:
"Iitonaite, Calileea cocoaicha Jesoso aina nerejetohilu," naa leinjiin ene coseenraneein nenaane janate:
70 "Nii aitohine jaan cacha coitucuhaaun," naain satiin aonajeeuruha ecu nenacaaurune urichoo suujue Fedoro.
71 Nii baihate jelai caje amuhin, rijia acuujua rohan cuha Fedorone janate, coaiteen coaraain:
"Caa netonaite, Nasarete cocoaicha Jesoso aina nenaa ne," naain leeochaauru rai biha leinjiine janate:
72 "Esinae rauhijiriin, Cana Coaunera notaracaae nii cacha coitucuaaunta," naain nacoauneein suujue Fedoro.
73 Nii catiariinte Fedoro rohan nichuuntaacoaain: "Esinae rauhijiriinte, iitonai aina nenaaneein, ii ereecha cajete necoitucuerateeicha," naaure nii ecu nenacaauru Fedoro rai.
74 "Esinae rauhijiriin, Cana Coaunerate coaraje nii cacha coitucuenihanunera," naain nesuujiha Fedorone janate, nii rijieeoritiin inae ere ataohari curuaana. 75 Nii jaunte: "Jaiti ereniha ataoharine janate, nichata saain cacoitucuhine suujueriquiincha," naalu rai Jesosone coacuhin, jelai caje mituhin amuhin, jataain inaderaain chanae Fedoro.

27

Filato rai Jesoso teeuruhane
(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

1 Inae janohane jana jetaote, satiin saseredote curuaanaacuru aina Jorioocuru bichauhenaauru, ita suujua rijitojoeein ita suujuau tacaaure, Jesoso sohin jaaoruhane coina. 2 Nitohaneein jetaote, Jesoso ichojoaain amaain, Roma cocoaichaneein nenaa coberenadoro Filato rai teeure.

Oha Jodasine

3 Inae nitohaneein Jesoso cairichaain atinaaururichaainne que nainaain jetaote, jataain inaderaain netojoeete nii coulurujuera Jodasi. Nii jaun jetaote, nii saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa, chaen Jorioocuru bichauhenaauru, naaonjoainuri rai jetao:
4 "Osa quene nesaruun, inara rai atinaaichene coina cha ujuaihonelanaala nenaa cacha teeincha," naain nii nichata chooncai coataneein nenaa coriqui coretecuruhane jaan cainaa Jodasine jana jetao, ranaa jerelanaala:

“Nihei cha coitucunaa nainihaacaanu nii aina canacaanuta. Iichate nii coitucuujueeicha,” naaure jetao Jodasi rai. 5 Nii jaun jetaote Teenforo asae nii coriqui rialaaitiin ratiriin jelai caje amuhin raajenihane rai raro ruluhi ohe Jodasi.

6 Nii jana jetaote, nii coriqui raain jetao:

“Caa coriquite, ichana corenihane jaun, leinjiin calaniheein ne. Aihana jaun, jelai teein Cana Coaunera rai canaacha tei coriqui curu cuhane, caa coriqui tenaa nainihaacache,” naaure jetao ita rai saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru.

7 Niritiin coacuhin ita suujua tacaain jetaote: “Atane rocooruha, caje ojoaichucuru jaauruhane coinane jaan,” naain niicha curuaateeuri jelai coretecure nii coriqui coreniha, niha nejelau atane caje uhin onaane, cuu teein conautecuruhane jaanu que. 8 Nii jaun jetaote, Ichana Batane neein jelai curuaateeure enanetojoeein cachaauru. 9 Nitohaneeinte: “Rai core nichata chooncaain coataneein nenaa coriqui, Isaraelitacuruhacha cainai raainte, 10 coreniha: ‘Atane rocooruha, caje ojoaichu ichacuruhane coinane jaan,’ naain acaauruhacha curuaatei atane coretecure,” naain beratihalu *profeta* Jeremihasi que Cana Coaunerane rijijieein, nii naitoonjoa nainaaure.

Filato acatiha niha Jesosone (Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-19.38)

11 Inae coberenadoro Filato rene Jesoso amaain turuaauruhane jana jetaote:

“Iina Jorioocuru curuaanaacuru curuaanaa- *Rey* ineein,” naain caje bajaa Filatone jana jetaote:

“Esinaete, acanichaaunne que aitohicha,” naain Filato tonorae Jesoso.

12 Nii nainiha jetaote, cuu teein, Filato rai coulurujeeuruha saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru aina, Jorioocuru bichauhenaaurune jana jetao, cuu inauheneeicha aonajenajae Jesoso.

13 Nii jaun jetaote:

“Toon ii que ereein ii coulurujueeuruhane aonaaina,” naa Jesoso rai Filatone jana jetaote, 14 cuu inauheneeicha tonoraelanaala aonajian Jesosone jaun jetao, inae rai tonaain irihane jaanu coitucuene Filato.

Jesoso ateinaauruhane rai neeuruhane (Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

15 Beseta bana naineein jetaote, janijiin: “Acate caohachae mituhanera,” naauruha satiin cachaurune jaan mitai nejesinane caseteco nihane caje Filato. 16 Nii bana jetaote, caresero cuhane niha itolere sacutaain cachaauruhacha coitucui Jesoso- Barabasineein acaauruhacha curuaatei caseteconeeinne jaun jetao, 17 satiin netaojiaain codohacooruha, nii Jesoso colurujeeurera cachaaurune jana:

“Chariji caa coroatajaaihuri caje, jianichaaunne jeriquiche. Caa Jesoso Barabasina jianerihanu. Ainihanena caa Jesoso Mesihasineein acaauruhacha curuaatei jianerihanu,” naain jetao acaauru caje bajae Filato, 18 nechu necoelai caaun, nii coulurujeeuruha raine que nainaane jaun.

19 Niritiin jetaote, nii cha rucuhecane jaan rori ichoae lauhaca Filatone jana: “Jiaonriha chatohaneein nii cha ujuaihonelanaala nenaa cacha tenaa coaauquine. Janotiine nii cacha coreniha, jataain baasoneein sinicoonni,” naain jetao berate rai comasai.

20 Nejetaote, satiin nii cuu nenacaauru cachaauru suujuau tacaaure, saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru aina Jorioocuru bichauhenaauru: “Nii Barabasi jianeein nii Jesoso atinaerateeu,” naauruhane coina. 21 Nii jana jetaote:

“Chariji jianichaaunne jeriquiche, caa coroatajaaihuri caje,” naain acaauru caje nacoauneein bajaa coberenadoro Filatone jana jetaote:

“Nii Barabasi que tacaajeein jianeeinena jerichaanu,” naauruhane jana:

22 “Chajana laen ichareeun, caa Jesoso Mesihasineein acaauruhacha curuaatei aina,”
naa Filatone jana jetaote:
“Coroso que laen aca teeu,” naaure jetao satiin. 23 Niritocuruhane jaun jetaote:
“Chatohanai baasona ichae,” naa Filatone jana jetaote:
“Chajaain coroso que teechaau,” naaure jetao tonijiaain ehequiin.
24 Nitohaneein Jesoso jianena jeriha Filatone saijieein, jianena jerelanaala rai suujua
rerohecaauruha jelai ichoae jauhecotojoeriin cachaaurune jaun jetao, acau raerateein
jetao:
“Coatiha canu, orichaain caa cachane ujuaihoneein nerinaaunni. Inarate nii ujuai-
honeein neriquicheein,” naain jetao, satiin coarajeeuruha nii cuu nenacaauru cachaau-
rune jana jetao, rai biji culeje Filato, nii ujuaihoneein nenihane coujunacaneein,
nitohaniha acaauru ichaone jaun.
25 Niritoha acaauru rai Filatone jana jetaote:
“Satiin canacaanune, canacaanu bereecuru aina jiniiquiin, oha caa cachane ujuai-
honeein nerichaanuhi,” naaure jetao Filato rai cachaauru.
26 Nii jaun jetaote, Barabasi jianeein, nii baiha Jesoso bisichateein acaauru bijiu teein,
coroso que terate Filato.
27 Nii jana jetaote, niha chatohanaine rucuhecuruhane jaan coloherineein nenaa-
loreri seeonjoa asae Jesoso amaain jetao, curuhacaain netaojiaain neeure satiin cober-
enadoro rai soodarooru. 28 Nitohaneein teein jetaote, rai cajione rocohin que cajione
lanajai curuhacure. 29 Chaen couturi que ojoa caje ichanohin comai lauriaain jetao,
rai biji raotono nichajai que otiha teeure. Nii baiha jetaote, nacatiha neseeonri-
aain: “Laraajiin ichaohine Jorioocuru curuaanaacuru Curuaanaa *Rey*cha,” naain jetao,
30 couluneeinchuru nii rai niicha teeuri otiha que jetao, rai couturi faoha facoaain
que ninichaajeeure. 31 Nitohaneein mainajeein ninichaajeeuruhane baiha jetaote,
nii cajione lanajai, que niicha curuhacuri rocohin, nacoauneein nii rai cajione esine
curujuaai amaaure coroso que teeuruhane coina.

Coroso que Jesoso teeuruhane (Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

32 Inae nii neeuruhane jaan jelai caje Jesoso amaauruhane jaun jetaote, Sirene
cocoaicha Simoon eruhin, que nii Jesoso teeuruhane jaanu coroso baijiaeratecure.
33 Inae nitohaneein cuhin: “Couturi Bejero,” naain acaauruhacha curuaateihu tu-
ruhin jetaote, 34 elonai que jasisii bino que jetao Jesoso cocoaaure. Nejetaote, aansijiin
cohin aonaain conaa jerene Jesoso.
35 Inae coroso que Jesoso teein jetaote: “Chariji raineeicha nedareein,” naain jetao
Jesoso cajione que nocoatijiaaure soodarooru. 36 Nii baiha jetaote, Jesoso asaae
nelauriaacoaain beraihure.
37 Nitohaneein teein jetaote, rai couturiniha nii casetecaauruhane jaan leranu rai
curuaa laenacure:

Caate Jorioocuru curuaanaacuru Curuaanaa *Rey* ne.

naain.
38 Cuu jetao techu aina teein, coroatajai asijiautooru teeure coroso que, leinjiin najaa
biji nichajai que, leeocha rai raotono nichajai que, naaonjoaain. 39 Jeloon situnacaauru
cachaauru jetaote, couturi jisijisihanaain jetao:
40 “Teenforo chamuhitiin, nichata janojoeein nacoaauneein michuhin jerichane-
jeein tiha nocoetona jereei inatiin, chajaain ichaajenihane ijiabereeo ichoterateeu.
Esinae rauhijiriin Cana Coaunera Calaohineeine, nii coroso caje faau,” naaure.
41-43 Jerichanetojoeein jetaotechu:
“Leeochaauru ichoteratihane saijieein, tana laen raajenihane rai jaberoco ichoter-
atena nainihane. Aca Isaraelitacuru Curuaanaa *Rey* nihane, coroso caje fauhinete

cana netonai esenetaacache. Cana Coauneraacha que jaaecohane jaun, chajaain ena ichoteratemiin Cana Coaunera, esinae rauhijiriin niicha belaai nihanete, cana netonai esenetaacache. Acate cana rai aitelu, Cana Coaunera Calaohi nihane que," naain jetao que ninichaajeeure saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru, Moisesa rai rauhi que cacha ralaaureraauru, chaen Jorioocuru bichauhenaauru, naaonjoainuri.

44 Nii coroatajai asijiautooru coroso que nenacaauru nihanatiin jetaotechu, nocoeje chanuure.

Oha Jesosone
(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

45 Nii jana jetaote, enoto chujutoroa caje coaauneein, nuna macohi amuritoheriha enotone reein tiaaojoaain nocojoe cana rai chauratane. 46 Nii rijieeoritiin jetaote, tonijiaain ehequiin: "Cana Coaunera, chanuna jelai canainatejeei," naane neein jetao: *"Eli Eli lema sabactani,"* nae jetao Jesoso.

47 Niritohane jana, tabaauru ecu neein aonajeeurera jetaote: *"Profeta* Irihasi cotihacate aite," naaure.

48 Nii jana, leinjiin acaauru caje jetaote, soroneein jeluhariin cuhin jetao, sie tocohaneein nenaa ariin ruhin, elohanti bino sisiaain jetao, jiarana nujua que nujuateein Jesoso ujuae que te, cohane coina. 49 Nii jana leeochaauru jetaote:

"Coa rerohecaate, ichoteratiha uha niicha cotijiai Irihasine coarajihacachera," naaure.

50 Nejetaote, nacoauneein tonijiaain auhaquiin inae ohe Jesoso. 51 Nii rijieeoritiin jetaote, ecui caje coauneein ocoai cuhin nesoaiheite Teenforo cuhanai bujuaneein nenaa cajione. Nii jana jetaote, nerurujuaa cana rai chauratanene jana jetao, netatujuacoae ajerichuru. 52 Atane banaaurune maajeein, netatujuacoaane jana jetaote, Cana Coaunera coitucueraneein onacaauru cachaauru nihanatiin jetao, o caje ichanajacoaain ichaaore. 53 Nitohaneein jetaote, inae o caje ichanaa Jesosone baiha jetao, Cana Coaunera nese Jerosaleeun cuuruha nii o caje ichananacaaurune jana jetao, coaranaacure arajii cachaauru.

54 Nitohaneein uha carorane jana, nihacoaa cojoelanaacojoaine jana coaraain jetaote, jataain nesooneein jetao:

"Esinaete chuhisi, Cana Coaunera Calaohine caa cacha," naaure jetao, soondarooru curuaanaa aina ecu Jesoso beraiha nenacaauru.

55 Nii jana jetaote, caje icharaain netiin Jesoso coarajeeure arajii enecuru Calileea caje coauneein coroatajaneraneein sacuureraauru. 56 Acaauru aina jetaote cuurelu Maadala bene Mariha, chaen Saantiaao aina Jose neba Mariha, chaen Sebedeeo calaohichuru neba, naaonjoainuri.

Jesoso jaberoco rucuhecuruhane
(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.28-42)

57 Inae nocohecane jana jetaote, turuha uhe leinjiin Jesoso ere tonoraera coriquihonaneein nenaa Arimatea cocoaicha Jose. 58 Nii Jose jetaote, Filato coaraa cue, caje Jesoso jaberoco bajaane coina. Nii jana rai Jesoso jaberoco teratiha Filatone jaun jetaote, 59 Jesoso jaberoco raain, lino caje ichanohi shojoera que conajaain, 60 que banijiaain niicha bajerateilu ajeri jachu cuhane Jesoso jaberoco rucujue Jose. Nii baiha jetaote, ajeri que caohatiin nii ajeri jachu bacuujua fuhin ratiriin jelai caje amue. 61 Nii jana, Maadala bene Mariha, chaen nii leeocha Mariha, naaonjoainuri jetaote, nii ajeri jachu Jesoso jaberoco teeuruhane jaan acatiha laurijiatiin nedaaure.

Jesoso jaberoco rucuhecuruhane jaan beraihuruha sondaroorune

62 Nii cojoanoo, inae nebetacanaa cojoanonaa nihane jana jetaote, Filato coaraa
cuure jiniiquiin saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru aina fariseeocuru.
Nitohaneein cuhin, inae rene turuhin jetaote:
63 “Curuaanaa, jaiti ichaohane banate: ‘Inae nichata janoha ohane baiha jete, o
caje ichanareein,’ naain ererejetoha nii casajeneein ichaonaa cachane quene coaau-
caaun. 64 Aihane jaun, nii rucuhecuruhane jaan ajeri jachu beraichateeu nichata
janoi reeintiaain. Ainihanete, janotiin uhin rai jaberoco amaain: ‘O cajete ichanae,’
naain cachaauru coritaaurure aina nerelanacaauru. Niite laen, nii jauriaanejeein
amurijiriin, jataain banejelanaala casaje nere,” naauruha Filato raine jana jetaote:
65 “Caa nitohanei beraichane que nenacaauru soondarooru aina cuhin, caohatiin
jerequichene tocohaneein nii ajeri jachu funichuche,” nae acaauru rai Filato. 66 Nii jana
cuhin jetaote, nii ajeri jachu niha Jesoso jaberocone jaan rai fuera sechaaure leinjiin
secho que. Nitohaneein sechaain jetaote, ecu beraichanu que soondarooru ratiriin
cauha cuure saseredotecuru curuaanaa curuaanaacuru aina fariseeocuru.

28

O caje ichanaa Jesosone
(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

1 Inae situha nebetacanaa cojoanonaane jana, inae ena janohajiha semana nunuhene
jana jetaote, Jesoso jaberoco rucuhecuruhane jaan- ajeri jachu coaraa cuure Maadala
bene Mariha aina leeocha Mariha. 2 Nii jana dede caje fauha anjerane jana jetaote,
luhecotariin uhe jataain mijiaainetiin carora. Nitohaneein fauhin jetaote, nii Jesoso
jaberoco rucuhecuruhane jaan ajeri jachu fuuruhane jaan ajeri jaberoco raain nichoae
laujuae nii anjera. 3 Nii anjera jetaote, aiha jiacanene tocohaneein jiquihacoha rai
jaberocone jana, jataain somajae rai cajione aiha dede sacarine tocohaneein. 4 Nii
coaraain jetaote, coasina caaun rijijijianeein onaa rijiinanaain nedaaure nii beraihur-
era soondarooru. 5 Nii jana jetaote, nii coaraa cunacaauru enecuru rai jetao:
“Jiaoriha casiichene. Inae, nii coroso que teein niicha ateinaauri Jesoso ariha
aaichene coitucuhanura. 6 Inae cau nihei. Inae nii aitoroaetohane tocohaneein o caje
ichanaa. Chajaauchete, nii teeuruhalune jaan jelai coarae,” naain acaauru que nii
Jesoso jaberoco teeuruhane jaan jelai coaarate nii anjera. 7 Niritiin jetaote: “Chajaain
erojoeein cuhin aina nerelanacaauru rai: ‘Inae jetao o caje ichanaa. Calileea cuhin
jetaote, inara ajiniha turureein. Ecu jetaote coaariquicheein,’ nanichuche. Inara rai
bihanune coinane cau turuun,” naain jetao, nii enecuru letoae anjera.
8 Nii jaun jetaote, jataain casihuruhane saijieein rachoojoeein nii Jesoso atane bana
jelai caje erojoeein uhin biha uure nii enecuru, aina nerelanaa nichaanune rai. 9 Nii
jana jetaote, uujueeuruha nii enecurune jana acaauru rohan neeoritiin acaauru rai
iriha Jesosone jana rohan nichuuntaain, rai tijia que nebalurucaain cutujuaain jetao
coroaaecure nii enecuru. 10 Nii jana jetaote:
“Jiaonriha casiichenera. Chajaain canejeraneein nenacaauru rai benichuchete,
Calileea cuuruhine. Ecune ita coaarichaanuhi,” nae jetao, nii enecuru rai Jesoso.

Niicha coarai beeuruha soondaroorune

11 Nitohaneein biha cuuruha enecurune nainiha jetaote, saseredotecuru curu-
aanaacuru curuaanaa rai jetao, neseeu cuhin jitariin niicha coaracuri biha cuure
nii atane banau Jesoso jaberoco beraiha nenacaauru soondarooru tabaauru. 12 Nii
jaun jetaote, ita suujuau tacaauruhane coina Jorioocuru bichauhenaauru coaraa cuure
saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru. Nitohaneein inae ita suujuau tacaain
jetaote, jataain arajiin soondarooru rai coriqui teein jetao:
13 “ ‘Janotiin sinihacaanune tonohanaute, turuhin Jesoso jaberoco amaaure aina
nerelanacaauru,’ naauche. 14 Nii jana coitucuhin, chatohaneein inara tenaa coaauca

coberenadoro Filatonena, ita suujua tacaain caohaterichaanuhi, nabana baasoneein
inara tihane coataa," naain jetao, nii soondarooru suujuateeure saseredotecuru curu-
aanaacuru curuaanaacuru aina Jorioocuru bichauhenaauru.
15 Nii jaun jetaote, nii coriqui raain jerichanetojoeein nii suujuatenajaauruhane
rijitojoeein jetao, aitocure nii soondarooru. Nii jaun jetaote, niritiin acaauru coritaau-
ruhane jaun, eneenetojoeein nii esenetaaure Jorioocuru.

Niicha icharatei ichacuruhane coina aina nerelanacaauru rai aitoha Jesosone (Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

16 Nitohaneein canacaanu rai beratiha Jesosone jaunne, Calileea nii naitoonjoa
ichatane ucuunno cuhacaanu lechoonca leinjiin Jesoso aina nerelanaa nichaanune.
17 Ecu turuhacaanune janate, ecu canacaanu ajiniha niha Jesosone jaun, rohan turuhin
jaiti acanihane esenetaaureniha tabaaurune saijieein coroaecaanu.
18 Nii janate canacaanu rohan nichuuntaain:
"Canu Inaca Cana Coaunerate, chauratane, dede, naaonjoainuri rai cocoainacaineein
nihanune coina caeteein ne. 19 Aihane jaun, chajaain satiin caa chauratane sacutaain
lauri lauri nenacaauru cachaauru relanichuche inara relaanune rijijieeinte, canu
ere tonoraera neeuruhine. Chaen, Canu Inaca, canu- rai calaohinichaaunne, Cana
Coaunera Suujue, naaonjoain nichaanune rai canacaanu cachaneein nenaa jereraauru
cojunacateein baotisanajaauche. 20 Chaen inara rai aitonajaaocaaunne rijijieein, nii
caitoonjoa tonoraain ichaaoruhane coina relanajaauche. Jerichanejeeinne besautiha
cana cojoanonaane reeintiaaojoaain itolere bana inara aina nereeunni," naain necoe
Jesoso.

Marocohacha laenai
Ena Nenaa Cana Coaunera Ere

Cana Coaunera ere beebejiha Joaan Baotisitane
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

1 Caate nunuhe caje coauneein Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito que erenaa
raotono ne. 2-3 Niite inoaenlu nere bera inoaensi Isaihasi que berateein laenaratiha
Cana Coaunerane jaun, nii aitohane rijitojoeein:
“Nii Canuhacha letoai
Canu ere berate,
ii ajiniha cuhin turuhine jaan
bero rucuhereein.
Nitohanihane jaunte:
‘Cana Curuaanaa turunajaanu
bero raujiaauche,’ naain cacha
areroo rohan situnacaauru
cotijiaain suujuatereein,”
naain nere bera inoaensi Isaihasi que berateein laenaratiha Cana Coaunera
4 Nii rijijieein jetaote chuhisi, inae cacha areroo cachaauru baotisaain:
“Inara osa jianeein, esinae rauhijiriin Cana Coaunera coitucuhin nacoauneein inara
ichao coreein neeichene cojunacaneein acauhanau teein baotisanojoineein neeichene
inara osa caje inara ichoteratemiin Cana Coaunera,” naain belu jetao acaauru rai Joaan.
5 Nii jana jetaote, satiin Jodea batane que nenacaauru aina Jerosaleeun nenacaauru
naaonjoainuri nii Joaan ere aonaa curejetecurelu.
Nitohaneein cuhin ecu turuhin esinae rauhijiriin suujuelanaala osaaocuruhane
beeuruhane jaun jetao, nucuhe Jorodaan cuhane teein acaauru cojunacatiha acaauru
baotisarejete nii Joaan.
6 Camecho ujui caje ichanohin cajione que cajionequin jetaote, jacari caje ichanohi
que ichoraquiin, sisiincho, irichaje, naaonjoainuri que jetao lenoneein nerejetelu nii
Joaan.
7 Nitohaneein jetaote, Cana Coaunera ere beebejeein jetao:
“Canu baihate ureein leinjiin jataain canu amurijiriin nelateein nenaa. Niheichu rai
safato ichora rutuhanune coina nihanatiin nelatejeerinaauni. 8 Canune acau que inara
camujuaain inara baotisaaun. Jana acate laen inara baotisaa ureein Cana Coaunera
Suujue que,” nae jetao cachaauru rai Joaan.

Jesoso baotisaa Joaanne
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

9 Nii cojoanonaa bana jetaote, Calileea batane que nenaa Nasarete caje amuhin,
nucuhe Jorodaan auhaniha turuha Jesosone jana jetao, ecu Jorodaan cuhane teein
acaentonai camujuaain baotisae Joaan. 10 Nii baotisaa Joaane jana acau caje mituhane
rijieeoritiin dede coaraa Jesosone jana jetaote, nejoracaa dede bacuujuane jana caje
uhin serori rijijieein nichoae fauha uhe Cana Coaunera Suujue. 11 Nii jana dedeeu tonii
jetaote:
“Ii te jataain canuhacha jereein canuhacha cocoainanohin cacalabineein neeicha,”
naain toniha erenaane jana jetao aonajeeure.

Baaso que Jesoso saruha Moconajaerane
(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

12 Nii baiha jetaote, cacha nenaja nihei que Jesoso amae Cana Coaunera Suujue.
13 Nii jaun ucuae ataibinaecuru jana niha jena chonca janohin Cana Coaunera Calaohi
Jesosone jana jetaote, baaso que saruhane coina cojuhin coaraa moconajaerane jana
jetao, Jesoso coroatajanecure Cana Coaunera letonocuru anjeraauru.

Calileea batane cuhin, rai namihaneeo nunuhetiha Jesosone (Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

14 Inae caresero cuhane Joaan enoaauruhane baiha jetaote, Calileea batane que cue
Jesoso, Cana Coaunera ere Erenaa Raotono que ereerejeein cachaauru rai bihane coina.
Nitohaneein inae ecu turuhin jetaote: 15 "Inae ichuunijiha Cana Coaunera Co-
joanonaa. Aihane jaun Cana Coauneraacha beratenojoin Erenaa Raotono esenetaain
tonoraauche," naain beebeje cachaauru rai Jesoso.

Jenai cachaauru ate mucuurera cotihaca Jesosone (Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

16 Nii jana jetaote, Calileea conemuri auhaniha cuujihane jaun jetao, coroatajai
ate mucueracuru Simoon, chaen nejera Aanderesi, naaonjoainuri coarae Jesoso,
acauhanau rai rede nalaaecuruhane jana. Nitohaneein acaauru coaraain jetaote:
17 "Chajaauche canu aina. Aihate nii ate mucuhichene rijijieein, canu rai cachaauru
mucuhin raeraneein neeiche," nae jetao acaauru rai Jesoso.
18 Nii rijieeoritiin jetaote, rai rede ratiriin Jesoso aina cuure.
19 Nii caje basiinjiin cutiin jetaote, coroatajai ate mucuurera- Sebedeeo calaohichuru
Saantiaao aina rai nejera Joaan eruha cue Jesoso, bote cuhane neein redeeuru rucuheca
neeuruhane jana. 20 Nii coaranaacane rijijieeoritiin cotihanaacane jaun jetaote, bote
cuhane acaauru coroatajaneraauru aina nii acaauru inaca Sebedeeo ratiriin Jesoso
aina cuure.

Leinjiin cacha suujua cuhane niha Moconajaera letonone (Lc 4.31-37)

21 Inae Caferenaaon turuhin jetaote, nebetacanaa cojoanonaa bana ita taojiaain,
Cana Coaunera rai rauhi que ereereecuruha Joriocurune jaan coloheri sinacoca asaae
cuhin cachaauru relaane nunuhetiha cue Jesoso. 22 Nii jana jetaote, cojoaelatiin aon-
ajeeure cachaauru, Moisesa aitonjoan rauhi que cacha relaaurera amurijiriin esinae
rauhijiriin suujua caje coitucuhin aitohane jaun.
23 Nii jana jetaote, nii netaojiaauruha cachaaurune jaan coloheri sinacoca asaae ne
leinjiin cacha- suujua cuhane Moconajaera letono siricha. 24 Aca jetaote ehequiin:
"Chanute canacaanu rene turuha uhita Nasarete cocoaicha Jesoso. Jerihane nechu
jataain canacaanu itajeranu quete turuha uhicha. Raotojoeeinne canu, ii Cana
Coaunera Calaohi neeine coitucuunra," nae Jesoso rai. 25 Nii jana jetaote:
"Coa iriha. Caa cacha jianeein amuura," nae jetao Jesoso, nii cacha suujua cuhane
nenaa Moconajaera letono rai. 26 Nii jana jetaote, rijijijianeein nii cacha teein, tonijiaain
ehequiin mitue nii Moconajaera letono, nii cacha suujua caje. 27 Nii jana satiin
nesoonetiin jetaote:
"Chatohanai cacha relaera cachana caa ai. Coatiha cacha relaauruha cacha relaaur-
erane rijijieein cacha relaai. Caate laen nohanelanaala esinae rauhijiriin cacha relae.
Chaen techu moconajaera letonocuru nihanatiin nere tonoraain cacha suujua caje
mituhin amuure," naain jetao ita caje bajaaure nii cachaauru.
28 Nii jana jetaote, coa carajaaeriin Jesoso benaa coitucuure satiin Calileea batane que
nenacaauru cachaauru.

Simoon Fedoro tano rautaa Jesosone (Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

29 Inae netaojiaain Cana Coaunera rai rauhi que ereereecuruha Jorioocurune jaan
coloheri sinacoca caje mituhin jetaote, Saantiaao, Joaan, naaonjoanuri aina jiniiquiin,
Aanderesi aina Simoon loreri asaae cue Jesoso. 30 Nii jana jetaote, inae nii loreri asaae
turuuruhane jana, ajaa caaun cunaiteein ecu tocoeeque Simoon tano. Nii jaun jetaote,
Jesoso rai beeuruhane jaun, 31 rohan nichuuntaain rai biji que michuhane jana jetao,
inae caje amue ajaa. Nii rijieeoritiin inae caje amuha ajaane jaun jetaote, nimichuhin
acaauru coroaate nii cunaitenaa Simoon tano.

Arajiin cunaitenacaauru rautaa Jesosone (Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

32 Inae sohane jaun nocohecane jana jetaote, Jesoso rene satiin cunaitenacaauru,
chaen suujua cuhane Moconajaaera letono sirichaauru, naaonjoainuri cachaaurune
maajeein amaaure, acaauru rautaa Jesosone coina. 33 Nii jaun jetaote, satiin nenaana-
jaauru caje cuhin, ecu acuujua niha netaojiaaure cachaauru. 34 Nitohaneein jetaote,
araai laurii cunai caaun cunaitenacaauru cachaauru rautaain, Moconajaera letono
sirichaaurune maajeein rautae Jesoso. Nejetaote laen ereeuruha nii cacha suujua
cuhane nenacaauru Moconajaera letonocurune caohate Jesoso, raotojoeein acanihane
coitucuuruhane jaun.

Calileea batane cuhin, Cana Coaunera ere beebejiha Jesosone (Lc 4.42-44)

35 Inae janonaa jerihane jaun jetaote, nimichuhin nii nese caje cuhin, jelai Cana
Coaunera bajaa cue Jesoso. 36 Nii jaun jetaote, leeochaauru aina jiniiquiin cuhin Jesoso
ariha cue Simoon. 37 Eruhin jetaote:

"Satiin cachaaurute ii ariirijia amuhemuhecure," naauruha Jesoso raine jaun jetaote:

38 "Chajaau chacuchete ichuun nenacaauru leeocha nenanajaauru cuhin Cana
Coauneraacha beratenojoin erenaa benichaache. Nii coinane jelai caje mituhin cajiha
uun," naain acaauru tonorae Jesoso.

39 Nitohaneein jetaote, cajihaneein nenaanajaauru amuhemujueein, satiin Calileea
batane sacuritaain Joriocuru rai netaojiaauruhane jaan coloherihuru asaae Cana
Coaunera ere beebejeein, moconajaera letonocuru sirichaauru cachaaurune maajeein
rautaain amuhemujue Jesoso.

Leinjiin cosibi siricha rautaa Jesosone (Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

40 Nii jana jetaote, Jesoso rene turuhin jetao: "Jereeine jana nihane canu rautaai
caa canu cosibi caje," naa leinjiin cacha cosibi caaun cunaitenaa, nacatiha neseeonri-
haainne jaun jetaote,

41 cairichaaojoaain coaraane jaun jetao, biji que mucuhin:

"Jerichaaun chujian. Ii caje amuhine caa ii cosibi," naa nii cacha rai Jesosone
42 rijieeoritiin caje amuha nii cosibine jaun jetaote, inae somaraain ne nii cacha. 43-44 Nii
nerautaane rijieeoritiin rai necoeein jetaote:

"Aonaaun. Coa caa ii rautaanune biha chuni rai. Raujiaain Cana Coaunera ere
que cacha relaera neein nenaa saseredote coaanihun ii coaraane coina. Chaen inae
nerautaai nii ii cosibi cajene coaracuruhane coina, aitoha Moisesa aitonjoan rauhine ri-
jijieein, Cana Coaunera belaaine jaanu amaain cunihute inae ii cosibi caje nerautaaine
coitucuurumiin satiin cachaauru," naain jetao jataain suujuateein nii cacha letoae
Jesoso. 45 Nii jana jetaote, satiin cachaauru rai nii nitohaneein jaberoco rautaa Jesosone
que nereretaa cue nii cacha. Nii jaun jetaote, inae neseeuru raotojoeein turunaa
nainenihane jaun jetao, neniha cachane jaaun cuhin amuhemujue Jesoso. Nejetaote,
lauri laurichuru caje cuhin coaraa cuure cachaauru.

2

Leinjiin jiurona cacha rautaa Jesosone (Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

1-2 Nii baiha janojanoheriin catiaain jetaote, coaiteen Caferenaaon cue Jesoso. Inae ecu turuhin, loreri asaae nihane coitucuhin jetaote, rene turuha cuuruha arajii cachaaurune jana jetao, acaauru rai Cana Coaunera ere beebeje Jesoso. Nitohaneein arajiin turuuruha cachaaurune jaun jetaote, jataain nemoha loreri asajine jaun, nii acuujua rohan nihanatiin nene turuha cachane jaannu. 3 Nii jana jetaote, Jesoso rene leinjiin cacha jiurona amaaure jenai cachaauru. 4 Nejetaote, jataain arajiin turuha cachane jaun, Jesoso rene nii jiurona cacha turuanaa nainecurenihana jaun jetao, loreri coarana joaracaain rai nela cuhane tijichaain, nii niha Jesosone jaan jeloon nii jiurona cacha faaure. 5 Nii cunaitenaa rautarichaainne esenetaain amaauruha nii amaaurerane coaraane jaun jetaote:

"Inae ii osa caje ii ichoterateein, ii que casuujua acatichaaunra cacalabi," nae jetao nii cunaitenaa rai Jesoso.

6-7 Nii jana ecu neein aonajeein jetaote: "Chanuna caritiin ere caa cacha. Nechu jataain Cana Coaunera niha nocoetohane jaunte aite. Leinjiin Cana Coauneraachate nainere osa sitaa cacha cajene," naain jetao suujua cuhane ereerejeein laurujualauru-juaain aonajeeure Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru tabaauru. 8 Niritiin suujua cuhane coaaucuruhane que nainaain jetaote:

"Chanuna niritiin inara suujua cuhane coaauquiche. 9 Cha caaintanerihana nii jiurona rai: 'Inae ii osa caje ichoteratenojoineein,' naain irihaca ne. Ainihane: 'Nimichuhin chela seriin amuu,' naacane. 10 Coarajeeuchenejian, Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunne, itolere curuaanaa neein nihanu caa cana rai chauratane quene coaaratete, rai nosa caje cacha ichotena nainichaaunne coitucuhiche," naain jetao, nii jiurona rai:

11 "Ii raine aitoon. Nimichuhin chela seriin chenenajau caunihu," naa Jesosone rijieeoritiin jetaote, 12 satiin nii ecu neein coarajeeurera notaracae jetao, nimichuhin rai nela seriin jelai caje amue nii jiuro caaun cunaitenaa. Nii jaun jetaote, satiin cojoelatiin jetao: "Chabana catohani coarahaacacheta," naain jetao Cana Coaunera coroaecure cachaauru.

Leinjiin cacha Lebi cotihaca Jesosone (Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

13 Nii baiha jetaote, coaiteen nemuri auhaniha cuha Jesosone jana, rene turuuruha arajiin cachaaurune jaun jetao, acaauru rai Cana Coaunera ere beebejeein acaauru relae Jesoso. 14 Nii caje cuujueein jetaote, Romanocuru rai *impoesto*nu que cacha cobaraain coriqui raeraneein nihane jaun rai rori ichoae lauhecoha Arafeeo calaohi Lebine jana coaariin jetao:

"Chajaau caniha," naa Jesosone jaun jetao, nii rijieeoritiin nimichuhin Jesoso aina cue Lebi. 15 Nii baiha jetaote, nii Lebi loreri asae lenoniha niha aina nerelanacaauru aina Jesosone jana jetao, cuu nii Lebi aina lenoniha neeure arajiin leeochaauru Romanocuru rai *impoesto*nu que cacha cobaraain coriqui raaurera, leeochaauru cachaauru- baa-soneein ichaoha benojoihunri, naaonjoainuri. 16 Nitohaneein Jesoso aina lenoniha neeuruha nii nitohaneein ichaonacaauru cachaaurune coaracuruhane jaun jetaote, nii Jesoso aina nerelanacaauru rai jetao:

"Chasiina taa Romanocuru rai *impoesto*nu que cacha cobaraain coriqui raaurera, baasoneein ichaoha benojoihunuri, naaonjoaihunri aina lenone inara relaera," naaure jetao fariseeocuru aina Moisesa aitoonjoan que cacha relaaurera, Jesoso aina nere-lanacaauru rai.

17 Nii jana jetaote, acaauru aonajeein jetao:

“Coatiha coichaera latecuruhi rauronacaauru. Leinjiin cunaitenacaauruhachate coichaera latecure. Coatiha osa colane nenacaauru cotihaca uhaaun. Osa aina nenacaaurune cotihaca uun,” naain jetao acaauru tonorae Jesoso.

Suri couu netiin Cana Coaunera bajaauruhane
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

18 Joaan Baotisita sacuurera aina fariseeocuru sacuurera jetaote niqui, suri couu netiin Cana Coaunera bajaebajaecure. Nii jana jetaote, Jesoso rene turuhin jetao:
“Chanuna jana chaen, Joaan, fariseeocuru, naaonjoaihunri relanojoinuru jataain Cana Coaunera bajaae bajaaecure suri couu netiin. Nete laen itolere bana ii aina nerelanacaauru, coaaerai cohin, lenoneein, naaonjoaunreta,” naauruha Jesoso raine jana jetaote:
19 “Aiha chuhisi niqui. Nete ene ranaa jeriha cachana jaa beseta que neeuruhane jaun, suri couu nenaa nainecurene caa cotihanohinchuru, jaiti acaauru aina niha nii ene raeranu cachane jaun. 20 Nete laen inae nii ene ranaa jerera cacha amaauruhane, suri couu neein inaderaa cuurureeincha,” naain jetao: 21 “Coaracuche nachuhinti, nihei chuni obiri enachasine soaain, cajione siri que counera. Nitohaneein nii obiri enachasine soaihanete, nii obiri enachasine asaaere nii cajione siri. Chaen caohachaain nedanaa nainerihei nii obiri enachasine, nii cajione siri que couneraane. 22 Nii rijijieeinchu, nihei chuni inae conaca que tiha coaaeraine jana, cuhane ichonai tera. Nitohaneein cuhane teraa ichonainete naasaaere nii coaaerati. Nitohanihane jaunte, caohachae coaaerai nejesinaneein niha coaaeraine. Chaen ichonai, ichonai nejesinajeein nihane caohachae,” naain jetao cachaauru tonorae Jesoso.

Nebetacanaa cojoanonaa bana aroso rijijieein nenaa tirico moloonejeein quihuruha Jesoso aina nerelanacaaurune
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

23 Nebetacanaa cojoanonaa bana aina nerelanacaauru aina jiniiquiin temule jana situhin, amuhemuheca Jesosone jana jetaote, quihuruhane coina aroso rijijieein nenaa tirico inaa moloonejeeure aina nerelanacaauru. 24 Nii coarajeein jetaote:
“Chanuna nebetacanaa cojoanonaa nihane jaun cocoaeraa nitohanai ichara natiin, nitohanai ichacure nii ii aina nerelanacauru,” naauruha Jesoso rai fariseeocurune jana jetaote:
25 Tana nitohanihalu Rabirine coitucuhichene: 26 “Nii Rabiri jetaote, saseredotecuru curuaanaa neein niha Abiatane bana Teenforo asaae enohin Cana Coaunera que banijiaain nenaa faan qui, nii rai corihacuru aina jiniiquiin mijiitooruhane jaun, saseredotecuruhacha nii faan quinaa nainihane saijieein,” tana naain laenanohiniha Cana Coaunera Quiricha cuhanene ereretaain aonaquichene.
27-28 “Nebetacanaa cojoanonaate coaunaelu Cana Coaunera, bana nebetacanaa nainiha cachane coina. Coatiha cacha cairichaeranu que nebetacanaa cojoanonaa coaunaailu Cana Coaunera. Nii jaunne laen canu naineeun nebetacanaa cojoanonaa bana nihanatiin quiicha ichana jerei ichaain nihanune. Nitohaneeinte inara rijijieein cachaneein rai Calaohi nichaaunne cocoainaain letoae Ofa Cana Coaunera,” naain jetao fariseeocuru tonorae Jesoso.

3

Jiurona bijii cacha rautaa Jesosone
(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

1 Nii baiha jetaote, coaiteen netaojiaain Cana Coaunera rai rauhi que ereereecuruha Joriocurune jaan coloheri sinacoca asae enoha cuha Jesosone jana jetao, cuu ne leinjiin cacha jiurona bijii. 2 Nii jaun jetaote, nebetacanaa cojoanonaa bana nihane jaun nii Jesoso coarajeeure fariseeocuru, nii jiurona bijii cacha rautaane niha nechu jataain

colurujeeuruhane jaan leranune coina. 3 Nii jaun jetaote, nii jiurona bijii cacha rai jetao:

"Nimichuhin nii cacha cataaun chujutoroaau," naain jetao: 4 "Chatohanai ichacaane caohachae nebetacanaa cojoanonaa bana, baaso ichaain cacha ichao itajihacanena. Ainihane cacha ichao rai caohacha ichacaanena," naain fariseeocuru caje bajaa Jesosone jana jetaote, inauheneecha curuaaequiin aonajeeure. 5 Nii jaun jetaote, nii nere aohana jerecurenihane jaun, nererojoecaaojoaain inaderaain, nii curuacaain nenacaauru coaraain jetao:

"Ii biji raujiaau," naa nii cacha rai Jesosone jana, biji sijitaain raujiaa nii cachane jana jetaote, inae nerautaain neraujiae rai biji. 6 Nii coaraain jetaote, airiniha mituhin ita sujuatiha cuure Erodesi ere tonoraeraauru aina fariseeocuru, Jesoso sohin jaaoruhane coina.

Nemuri auhaniha netaojiaauruha arajiin cachaaurune

7 Nii baihate, rene turuuruha arajiin Calileea cocoaichacurune jana, nii Calileea conemuri auhaniha cue aina nerelanaauru aina Jesoso. 8 Jataain itolere ichaain, cunaitenacaauru cachaauru rautaain, naaonjoaane coitucuuruhane jaun jetaote, coaraa cuure Jodea batane, Jerosaleen, Idomea batane, nucuhe Jorodaan auhaniha neein enoto mitu nichajai cajeeurune maajeeinchuru cuhin jetao, Tiro, Sidoon, naaonjoainuri batane cajene maajeein turuha cuure arajiin cachaauru. 9 Nii jaun jetaote, chajaain letona jatoraain bote coaracuruha aina nerelanacaaurune coina, acaauru rai aite Jesoso, nabana sururucuruha nii arajiin turunacaauru cachaaurune coataa. 10 Jataain araai laurii cunai caaun cunaitenacaauru rautaane jaun jetaote, satiin cunaitenacaauru Jesoso jaberoco dadanaa jerecure nerataauruhane coina. 11 Nii jana suujua cuhane moconajaenra letono sirichaauru jetaote, Jesoso coaracuruhane jetao, nacatiha neseeonriaain:

"Iite Cana Coaunera Calaohi neeicha," naain jetao cojiorichure.

12 Nejetaote aonajeeuruha cachaaurune jana, que ereeuruha nii moconajaera letonocurune caohate jataain Jesoso.

Afosotoorunu que, lechoonca coroatajai niicha cocoainanenu janiicha Jesosone (Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

13-14 Nii baiha jetaote, ichatane ucuuno que iniin caohachaain niicha coaracuri cotijiae Jesoso. Inae satiin netaojiaauruhane jana jetaote, janiinajaain acaauru caje lechoonca coroatajaain nenacaauru cocoainae, corihaneein jiniichaain amuhemujeein, chaen nere beraanu que naaonjoaaunruhane coina. Nii lechoonca coroatajai niicha cocoainaauri jetaote, afosotooruneein curuaatenajaain letoanajaen, 15 cacha suujua cuhane nenacaauru moconajaera letonocuru sitaain, cunaitenacaaurune maajeein rautaauruhane coina. 16 Nii lechoonca coroatajaain niicha janiichuri jetaote, nii jauriaanejeein Simoonneein niicha curuaatei Fedoro, chaen 17 nejera Joaan aina Sebedeeo calaohichuru Saantiaao naaonjoainurine. Acaauru jetaote, Boanerges neein curuaatenajae: "Arara calaohichuru," naaneneein. 18 Chaen Aanderesi, Ferifi, Bartolomee, Mateeo, Tomasi, Arafeeo calaohi Saantiaao, Tadeeo, Celoteneein niicha curuaatei-Simoon, 19 chaen nii acaauru lechoonca coroataja, Jesoso colurujueranu Jodasi Isacariote naaonjoainurine.

Moconajaera letononiha Jesoso beeuruha Moisesa aitoonjoan que cacha relaaurerane (Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

20 Nii baiha jetaote, leinjiin loreri asaae enoha cuha Jesosone jana jetao, ecu rene arajiin netaojiaauruha cachaaurune jaun jetao, nii aina nerelanacaauru aina jiniiquiin lenonena nainecurene. 21 Inae nitohaneein ecu niicha ichanenu coitucuelanaala niha Jesosone beeuruhane coitucuuruhane jaun jetaote, raa cuure naraaichuru.

22 Chaen Jerosaleen caje turunacaauru Moisesa aitoonjoan que cacha relaaurera
netonai jetaote,
"Moconajaeracuru curuaanaa Beelseboote, caa cacha rai catohanei ichaane jaan
teein ne, nii aina cacha suujua cuhane nenaa moconajaeracuru letono sitaane coina,"
naaure jetao ita rai.
23 Niritocuruhane aonaain jetaote, acaauru cotijiaain:
"Chasiina nejesinanejeein, chatohaneein ita teein, ita sitanaa nainere moconajaera.
24 Niheichu leinjiin atane que ichaonacaauru, nejesinajeein itaque nejerateein nihane
raotiin ita aina ichaonaa nainecururihei. 25 Niheichu leinjiin loreri asaei ita que
nejesinajeein nejerateein nenaa nainecuruhi coroatajai cacha, lesajeein ita que ne-
jerateein nihane raotiin ita aina ichaonaa nainecurenihane jaun. 26 Nii rijijieeinchu
ita que nejesinajeein nejerateein nenaa nainecuruhi moconajaera aina rai letonocuru,
enaacha jiniiquiin ita itajenaa nainecururihane jaun.
27 Nihei chunei jataain laraajiin nenaa cacha loreri asaae enohin niicha sirii rulunaa
nainera. Jauriaanejeein biji ichohacane banaachate nainere caje niicha sirii ruluhane.
28 Cana Coaunerate, itolere baaso ichaain neosateein, itolere baaso que ereein
naaonjoaaunruha cachaaurune niha natiin acaauru que suujua acateein ne. 29 Nete
laen rai Suujue que baasoneein iriha cachane, chabana que Suujua acatenereein
Cana Coaunera. Nii cacha baasoneein que ereite chabana satonoelanaala casete-
coniha cureein," nae jetao Moisesa aitoonjoan que cacha relaaurera rai Jesoso.
30 Moconajaaera letono siriha beeuruhane jaun jetaote, acaauru rai aite Jesoso.

Neba aina turuuruha Jesoso nejeraaurune
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

31 Nii jana jetaote, turuha uure neba aina Jesoso nejeraauru. Nejetaote loreri asae
enoelanaala, airiniha neein cotiharateeure. 32 Nii jana jetaote, nii Jesoso curuhacaain
nenacaauru cachaauru jetao: "Taute airiniha turuhin ii ariiriichure ii neba aina ii
nejeraauru aina ii baihuru," naauruha raine jana jetaote:
33 "Charijina canu neba, canu nejeraauru, naaonjoainere," naane baiha jetao, 34 nii
curuhacaain nenacaauru cachaauru coaraain jetao: "Caaurute canu neba, canu ne-
jeraauru, canu baihuru, naaonjoainuri ne. 35 Chunocoha jeriha Cana Coaunerane
rijijieein ichaohin, Cana Coaunera jerenohin icharate, canu neba, canu nejera, canu bai,
naaonjoainurine," nae jetao acaauru rai Jesoso.

4

Ucuhe riaara que cuaain cacha relaa Jesosone
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

1 Nii baiha nacoaauneein nemuri auha niha teein cachaauru relaa Jesosone jana
jetaote, ecu arajiin netaojiaauruha cachaaurune jana, nii nemuri cuhane niha leinjiin
botene jaun jetao, cuhane fauhin nelauriariin lauheque Jesoso, nemuri auhaniha neein
coarajeeuruha cachaaurune jana. 2 Nitohaneein bote cuhane fauhin jetaote, ecu neein
aonajeeuruhane jana araai laurii itolereeuru que cuaain acaauru relae. 3 Nitohaneein
acaauru relaain jetaote:
"Caohachaain caa quere aonacuche. 4 Leinjiin cacha, ucuhe riaacane jana tabaauru
bero cuhane nalunacaaurute turuhin quihure tajaaecuru. 5 Jana tabaauru jataain
neniha atane jioonone jaun samaata choae nalunacaaurute erojoeein omaroe, ucua-
caain neniha atane jioonone jaun. 6 Nete enoto ajaano caun, neniha cojoaisine jaun
ohe nii omarona. 7 Jana tabaauru ucuhecuru, ojoa jana nalunacaaurute omarohane
saijieein amurijiriin omarohin soha ojoane jaun, inacae lanaala ohacoae. 8 Jana
tabaauru ucuhecuru atane caohacha choae nalunacaaurute omarohin caohachaain

inaacane jaun, le ucuhecuru caje tabaauru nichata choonca ucujeein, saota choonca ucuheneein, le fasha ucuheneeichuru inacae," naain acaauru relaain jetaote:
9 "Caohachaain aonacurumiin urichonacaauru," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Acaauru relaa Jesosone jaan bajaauruha caje aina nerelanacaaurune (Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

10 Inae caje amuuruha nii cachaaurune jana, jelai nedaa Jesosone jana jetaote, nii cachaauru relaane jaan bajaaure caje, nii lechoonca coroatajaain aina nerelanacaauru aina ecu rohan nenacaauru leeochaauru cachaauru, coitucuuruhane coina. 11 Nii jana jetaote, acaauru rai: "Inara quete asinojoineein nenaa rai Cojoanonaa coitucuerate Cana Coaunera. Nete laen rai cachane lanaala nenacaauru que, nereretanaa que cuaain acaauru rai be, 12 coaracuruha neniha natiin coitucuurenihane coina. Niheichu aonacuruhane niha natiin, coitucuuruhane coataa. Nabana aonaain aina cuaain esenetaauruhane, acaauru osa acaauru ichoterateein acaauru que suujua acatiha Cana Coaunerane coataa," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Ucuhe riaara que acaauru relaane jaan coitucueratiha Jesosone (Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

13 Niritiin jetaote, aina nerelanacaauru rai jetao: "Ta caa inara relaanune jaan aonaain coitucuhichene. Chatohaneeina jana leeochaauru que cuaain inara relaanune coitucuriquiche. 14 Nii ucuhe riaarate Cana Coaunera ere bera rijijieein ainaa ne.
15 Niha nii coina tabaauru tabaauru nii bero cuhane naluhin nitajenaa ucuhe rijijieein nenacaauru cachaauru. Nii coinate Cana Coauneraacha beratenojoin aonacuruhane niha natiin, inae acaauru coritaa uha moconajaerane acaacha esenetaain, inae suujua cuhane Cana Coaunera coaaucuruhane jianecure.
16 Nii leeocha cachaaurute, nii samaata choae nalunaa ucuhe rijiichure. Nii jaunte Cana Coaunera beratenojoin jereein rautaain aonacuruhane baiha, 17 caohachaain acaauru suujua cuhane coaaucurenihane jaun, Cana Coaunera esenetaauruhane jianecure. Nii jaunte Cana Coauneraacha beratenojoin esenetaain neeuruhane jana, cairichanojoineein, cojunojoineein, naaonjoaauruhane, Cana Coaunera esenetaaruhane jianecure.
18 Jana leeocha cachaaurute, nii ojoa jana nalunaa ucue rijijieein neeure. Cana Coaunera beratenojoin aonacuruhane baiha niha natiin, 19 jataain acaauru ichaohacha que suujua teeuruhane jaunte, nechu jataain raaje necoritaain coriquihonaneein nenaa jereein, itolere sirina jerecuruhane jaun, caohachaain Cana Coaunera esenetaain tonoraaurenihane jaun nitajeeure.
20 Jana leeochaaurute atane caohacha choaae nalunaa ucuhe rijijieein neeure. Acaaurute Cana Coaunera ere aonaain, caohachaain Cana Coaunera esenetaaure, nii chabana jianelanaala.
Nii esenetaeraauru tabaaurute, le ucuhe caje nichata choonca ucuheneein le tijirii caje tera, saota choonca ucuheneein, le fasha ucuheneein tera, naaojoaain le tijirii caje teeurera rijijieein neeure," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Cono que cuaain cachaauru relaa Jesosone (Lc 8.16-18)

21 Niritiin jetaote: "Nihei chuni cono mocohin bujuaihu tera. Nitohaneein bujuaihu telanaalate, jianacoon conohanau neeuruha turunacaaurune coina ecuun teeure. 22 Nii cono aina cuaainte jianacoon coitucunojoiniha cureein coitucuerae lanaala itolere asinojoineein inaraacha ichai. 23 Aonacurumiin urichonacaauru," naain jetaote:
24 "Caohachaain nainaain inaraacha aonai aonacuche. Charijieein teeinti leeochaauru coaraquiche, nii rijijieeinte inara netonai coaareein Cana Coaunera. 25 Caohachaain niicha jerei rijijieein ichaohin nere tonoraerate, jeelai amuritoheriin

coroatajanereein Cana Coaunera. Nii rijijieein techu ena canuhacha tei raera jelai amuritoheriin rareein inae ecu tihane bana. Jana nii canuhacha tei latelanaala nenaate cha colane nedaareein inae ecu tihane bana," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Omaroha ucuhene que cuaain acaauru relaa Jesosone

26 Niritiin jetaote: "Temule jaera cacha rijiicha Cana Coaunera cojoanonaa.
27 Charijieein teeinti temule jaain, janotiin berailanaala sinii, jerichanejeein jiichoo berailanaala nihane tonohanau coitucuenihane jana omaroe nii niicha temui, nii rijiicha Cana Coaunera Cojoanonaa. 28-29 Charijieein teeinti, raajenihane omarohin, nalojoaacoaain, inacaain, inae tainaca que teein cataa nii temulene taihure cachaauru, nii rijiicha Cana Coaunera cojoanonaa," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Mosatasa ucuhe que cuaain acaauru relaa Jesosone (Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

30 Niritiin jetaote: "Chaaquenejianra inara rai Cana Coaunera cojoanonaa que cuaain aitete coitucuhicheta. 31 Leinjiin mosatasa ucuhe temunacai rijiicha. Acate itolere temulecuru ucuhe fautaain jataain aansijien. 32 Nete inae temunojoineein nihane, itolere temulecuru ocoana jana nenacaauru amurijiriin neleereein fojoeein nuna seeonjoan nihane jana, nichoae tajeein loroore tajaaecuru, nii rijiicha Cana Coaunera cojoanonaa," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Coitucunaa nainecuruha nereentiaain araai laurii que cachaauru relaa Jesosone (Mt 13.34-35)

33 Nitohaneein jetaote, araai laurii que cuaain itolere acaauruhacha coitucui-acaauru ichao que cuaain cachaauru relaain Cana Coaunera ere beebejeein acaauru relae, aonaain coitucunaa nainecuruha nereentiaain Jesoso. 34 Nitohaneein jetaote, rai cacha nelanaala nenacaauru relaa Cana Coaunera Cojoanonaa quene, acaauruhacha coitucui- acaauru ichao que cuaain relanajae. Jana aina nerelanacaauru relaane jetaote, rauhijiriin, "Naaonjoainte ne Cana Coaunera Cojoanonaa," naain Cana Coaunera Cojoanonaa beein que relanajae.

Fichafichanaa aina cujuana suruaa Jesosone (Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

35 Nii cojoanotiin bananeein aina nerelanacaauru rai jetaote:

"Jamaauchete nemuri jerau cunichaache," nae jetao acaauru rai Jesoso.

36 Nii jaun jetaote, ecu cachaauru ratiriin, nii fauhin lauhequiin cachaauru relaa Jesosone jaan bote cuhane fauhin amaauruha aina nerelanacaaurune jana jetao, acaauru jiniichaain cuure leeocha boteeuru. 37 Nitohaneein cuuruhane jana jetaote, jataain mijiaaineein uha cujuana tabai aina fichafichanaane jana jetao, acaauru bote cuhane acau enoaa fichafichanaane jaun, inae nalunaa jere nii cuurunaja bote. 38 Nii jana bote roe cuhane binaao choae tocoeequiin sinii siniicha Jesosone jana jetaote:

"Cacha relaera chajaain nocoo. Inae nalurichaacheje. Tana inae nalunaa jerichaachene que tonajeeine," naauruha nocoaain aina nerelanacaaurune jana jetaote, nimichuhin:

39 "Coaa inooniha. Chajaain nesuruu," naa nii nemuri fichafichanaa rai Jesosone rijieeoritiin jetao, nesuruha cujuana aina nii fichafichanaane jaun raotojoeein cuujeeure.
40 Inae nesuruha nii fichafichanaane baiha jetaote:

"Chanuna jataain nesooneeiche. Chanuna cha esenetaeneeiche," nae jetao nii aina nerelanacaauru rai Jesoso. 41 Nejetaote jataain nesoonetooruhane jaun jetao:

"Chatohanaineeinna ne caa cachate, nere tonoraain nesurue cujuana tabai aina nemuri fichafichanaa," naaure jetao ecu ita rai nii aina nerelanacaauru.

5

Cadara bataneu niha suujua cuhane moconajaera letono siricha cachane (Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

1-2 Nitohaneein cuhin inae nemuri jerau turuuruha Cadara batane que jana, iniha
cuha Jesosone jana jetaote, que tacaain coinetiha cue leinjiin cacha- suujua cuhane
moconajaera letono siricha. Nii cacha jetaote atane bana caje uhin ai, 3 ecu ichaohane
jaun. Nitohaneein rai suujua cuhane moconajaera letono sirihane jaun jetaote, *cadena*
que niha natiin ichohana nainene chuni. 4 Araai saain tijia aina biji ichohacuruha
cadena quene niha natiin jetaote, molomolonijihanaane jaun, chatohaneein tenaa
nainene nii chuni. 5 Nii jaun jetaote, janotiin, jiichoo netojoeeinchuru ichatane
janaauru amuhemujueein, atane banaauru ichoae amuhemujueein, eheehejeein, ajeri
jaberoco ichoae comohin, naaonjoain amuhemujue nii cacha. 6 Nii jaun jetaote, coriaae
uujiha Jesosone coaariin, jeluhariin coineteein nacatiha neseeonriaain ehequiin jetao:
7 "Jiaonriha caniha nenoaain carerojoecaaine, acaihanijin nenaa Cana Coaunera
Calaohi Jesoso. Jiaonriha atiin nohane Cana Coaunera coreniha chatohaneein cae-
teeine," nae jetao 8 nii cacha suujua cuhane nenaa moconajaera letono. Nii cacha suujua
jianeein amuhane coina: "Nii cacha suujua cuhane neein, cacha suujua aasaequine caje
mituhin amuura moconajaera letono," naa Jesosone jaun. 9 Niritiin jetaote:
"Tonaa ii curuaa," naain caje bajaa Jesosone jana jetao,
"Jataain araaichaanune jaunte Lejion ne canu curuaara," nae jetao Jesoso rai.
10 Nejetaote, jelai batane caje jaoha Jesosone caohate jataain nii moconajaera letono
nii cacha suujueniha nenaa. 11 Nii jana ichatane ucuuno rohan lenoniha neeuruha
arajiin coosichurune jaun jetaote:
12 "Atiin taa coosichuru suujua cuhane canacaanu letoaau," naaure jetao Jesoso rai,
nii moconajaera letonocuru cacha suujua cuhane nenacaauru.
13 Nii jaun caje bajaauruhane rijitojoeein jeriha Jesosone jaun jetaote, nii coosichuru
suujuaniha enooruhane jaun, ucui caje nomaroteein acauhanau naluhin, acau que
nereeonohin oore nii coroata oaraancai coosichuru.
14 Nii jaun jetaote, nii coaraain jelai caje sorohin, neseeu cuhin, nenaanajaaunru,
naaonjoainu cuhecujueein biha cuuruha nii coosichuru beraihurerane jaun jetao,
turuhin coaraa cuure cachaauru. 15 Nii jana jetaote, nii niha Jesosone jaun turuuruhane
jana jetao, cojurihu cacha caohachaneein nenaa tocohaneein necoreeteein laujuae,
nii suujua cuhane arajiin moconajaera letono coitucuchuhi siricha cacha. Nii jana
coaraain nesoonetooruha nii coaraa cunacaauru cachaaurune jana jetaote, 16 nii
coosichuru suujua cuhane enooruha nii moconajaera letonocurune jana, ooruha nii
coosichurune jana, nerautaa nii moconajaera letono siricha cachane beeure nii coaraa
cunacaauru rai, nii ecu neein coarajeeurera cachaauru. 17 Nii jaun jetaote, chajaain
erojoeein jelai caje amuha Jesosone luhecaaure cachaauru.
18 Nii jana, inae jelaiha bote cuhane fauha cuha Jesosone jana jetaote, aina cuhane
coina rai aite nii moconajaera letono sirihane caje nerautanaa cacha. 19 Nejetaote, aina
cuhane jerelanaala:
"Chajaaincha chenenajaun cauhin, charaaichuru rene turuhin, cairichaaojoaain ii
coaraain itolere ichaa iniha Cana Coaunerane benihun acaauru rai," nae jetao rai
Jesoso.
20 Nii jaun jetaote, Decapolis batane que nenacaauru nenaanajaauru cuhecujueein,
itolere ichaa coreniha Jesosone biha nii cachane jaun jetao, satiin cojoelatoore aona-
jeeurera cachaauru.

Jairo cacunu aina leinjiin ene rautaa Jesosone (Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

21 Nii baiha jelaiha nemuri jerau cauha cuha Jesoso, bote cuhane jana jetaote, najiniha
arajiin netaojiaain cohacuruha nemuri auhaniha cachaaurune jaun jetao, ecu turuhin
ne nii cachaauru aina Jesoso. 22 Nii jana jetaote, turuha cue leinjiin sinacoca curuaanaa
neein nenaa Jairo. 23 Turuhin jetaote:
"Onaa jeriha canu cacunune jaunne ii coaraa uun. Chajaaute atiin nohane turuhin
nichoae ii biji meracaete nerautaain ichaohine," nae jetao Jesoso acatiha neseeonriaain
nii Jairo.
24 Nii jaun jetaote, aina cuha Jesosone jana, jiniichaain cuuruha arajiin cachaau-
rune jaun jetao, jataain arajii cachaauru cataaun cuujue. 25 Nii arajiin cunacaauru
cachaauru jana jetaote cue, leinjiin ene lechoonca coroata jaanacaain jaberoco caje
ichana jaohajeein nenaa. 26 Aca jetaote, nii rai chaque nelatejeecane que airijiin
jitariin niicha sirii jaohin arajii cacha coicharaauru que nocoicharatihane niha natiin
nerautasilanaala jataain taaeneein cuujue nii rai cunai. 27 Nii ene jetaote, Jesoso benaa
inaaoriin cuhin coaraain, leeochaauru cachaauru jana cutiin, Jesoso janori nichae
marotiin cajione auha mucuuri, 28 "Caa cajione auha mucuurihanune niha natiine
nerautareeunni," naain esenetaane jaun. 29 Nii Jesoso cajione mucuhane rijieeoritiin
nesuruha ichanane jana jetaote, inae nerautanaaneein naonae rai jaberoco. 30 Nii jana
caje mituha niicha ichana nainei cacha rautaane jaaque nainaain jetaote, nii cachaauru
coaraain:
"Chana toon cacajione mucue," naa Jesosone jana jetaote,
31 "Tana jeranu ii sururucuruha cachaaurune coaraainete. 'Chana toon cacajione
mucue,' naain bajaai," naaure jetao Jesoso rai nii aina nerelanacaauru.
32 Nejetaote, rai cajione mucuera coaraane coina, nii rohan nenacaauru cachaauru
cajanaain coarae Jesoso. 33 Nii jaun jetaote, nesoone caaun rijijijianeein nacatiha ne-
seeonriaain, nii suujue lanaala esinae rauhijiriin, "Naaonjoaain ii cajione mucuhanune
rijijieeoritiinne caa canu cunai caje nerautaaun" naain be nii ene. 34 Nii jaun jetaote:
"Ii rautana nainichaaunne esenetaaine jaunte, inae nerautaai. Raotojoeein raurohin
caunihun," nae jetao nii ene rai Jesoso. 35 Niritiin ereereeca nii ene rai Jesosone jana
jetaote, nii ranuna inaca sinacoca curuaanaa Jairo loreri caje turuha uure cachaauru.
Rene turuhin jetaote:
"Inae oha ii cacunu. Coa inacojoeein nii cacha relaera rerohecaa," naaure jetao nii
cachaauru. 36 Nejetaote, nii acaauru aohana jerelanaala nii sinacoca curuaanaa rai
jetao:
"Jiaonriha acaauru esenetaain nesooneeine. Raujiaaincha rautaanune esenetaau,"
nae jetao Jesoso.
37-38 Nitohaneein inae nii sinacoca curuaanaa loreri asae turuuruhane jana tonijia-
aain cojioriin chanaauruha cachaaurune jana jetaote, aina cuuruha leeochaaurune
jerelanaala, Fedoro, Saantiaao, chaen nii Saantiaao nejera Joaan, naaonjoainuri aina
jiniiquiin enohin jetao:
39 "Chanuna niritiin cojioriin chanaaiche. Coatiha ohane jaun aihei caa ranuna.
Sinihane jaunte ai," naa Jesosone jana jetaote, 40 Jesoso coenacure cuu nenacaauru
cachaauru. Nii jana jetaote, satiin nii cuu nenacaauru cachaauru mitaain, nii ranuna
inaca aina neba, chaen corihaniha cunacaauru, naaonjoainuri aina jiniiquiin nii
ranuna rene enohin jetao, 41 biji que mucuuriin:
"Talita coom," nae jetao nii ranuna rai Jesoso. "Icheine aitoon ranuna. Nimichuu,"
naa jetaote aite Joriocuru ere cuhane.
42 Nii rijieeoritiin nimichuhin ruharuhaca nii lechoonca coroata jaanacai ranunane
jana jetaote, cojoelatiin coarajeeure nii cuu neein coarajeeurera cachaauru. 43 Nii jana
jetaote, jataain chuni rai beeuruhane caohatihane baiha jetao, nii ranuna coroaateeu-
ruhane coina aite Jesoso.

6

Nasarete cuha Jesosone
(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

1 Nii baiha jetaote, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin, jelai caje cuhin rai nataneu
cauha cue Jesoso. 2 Inae nataneu turuhin, nebetacanaa cojoanonaa bana sinacoca asae
enohin cachaauru relaane nunuhetiha Jesosone jana jetaote, nii relanajaa Jesosone
aonajeein jetao:
"Chuna nerelaete toritiin itolere coitucuhin que cacha relae. Chaa cajena itolere
coitucutiin, chabana coaaraai cojoelanaacojoai ichaane coinane maajeein nerelae.
3 Tana caa, Mariha calaohichuru Saantiaao, Jose, Jodasi, Simoon, naaonjoainuri nejera,
tabara caje itolere rucuhele icharaneein nenaa carfinteroneein nerejetohane. Tana
chaen rai baihuru cau cana aina ichaaoruhane," naain jetao ita caje bajaaure cojoe-
latiin, nii ecu arajiin nenacaauru cachaauru. 4 Niritiin rai nere tonorana jerecureni-
hane jaun jetaote:
"Itolere banate niqui cuhane jaaunru, Cana Coaunera ere bera *profeta* que suujua
acateein esenetaain neeure cachaauru. Nete laen rai nataneu nenacaauru naraaichuru
que suujua acateein esenetana jerecurene. Niheichu nii nihane jaan loreri asaae
nenacaauru niha natiin esenetaauruhi," nae jetao acaauru rai Jesoso.
5 Niritiin jetaote, ecu cojoelanaacojoai ichaelanaala, coroatajajeein ecu nenacaauru
cunaitenacaauruhacha mucuhin rautanajae. 6 Nitohaneein esenetana jerecureniha
cachaaurune jaun jetaote, acaauru cojoelate Jesoso.

Cana Coaunera cojoanonaa beebejeeuruhane coina aina nerelanacaauru letoaa Jesosone
(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

Nii baiha jetaote, Nasarete rohan nenacaauru neseeuru cuhecujueein, cachaauru
relaa cue Jesoso. 7 Nitohaneein jetaote, leeocha neseeuru cuhecujueein cacha suujua
cuhane nenacaauru moconajaera letonocuru coitucuchuhichuru sitaain cachaauru
rautaauruhane coina nii lechoonca coroatajaain aina nerelanacaauru cotijiaain co-
coainanajaain letoanajae coroatajaanana coroatajaananaain Jesoso. 8 Nitohaneein
letoanajaain jetaote, acaauru atora, acaauru achano, coriqui, naaonjoain amaelanaala,
9 acaauru safatocuruhacha curujuaain, nii necoreeteeuruhane coina acaauru ca-
jione amaelanaala, acaauru biji achuneecha baaejeein bero cuhane cuuruhane coina
acaauru rai aite. 10 Niritiin letoanajaain jetaote:
"Leinjiin loreri asae turuhichene, ecu sinihuche inaraacha ichai nainaain jelai caje
amuhichene reentiaain. 11 Chunijihun turuhichene jaaunru, caohachaain inara coaana
jerelanaala inara aohana jerecurenihane, jelai caje amuuche, inara safato que nenaa
utoone riariaain ratiriin, inae nitajeeuruhane rai neeuruhane que nainacuruhane
coina," naain jetao nii aina nerelanacaauru letoae Jesoso.
12 Nitohaneein cuhin jetaote, nacoaauneein Cana Coaunera coitucuhin aca jerihane
rijijieein neeuruha cachaaurune coina acaauru rai aitiin, 13 arajii moconajaera letono
sirichaauru cachaaurune maajeein raautaain, arajii cunaitenacaauru rautaaure erene
que rujuanajaain nii aina nerelanacaauru.

Oha Joaan Baotisitane
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

14 Nitohaneein itolere ichaa Jesosone beeuruha itolere sacuritaaine jaun jetaote,
Erodesi netonai coitucue.
Chaen jetaotechu: "Joaan Baotisitate ichanacaihara. Nii jaunte, nii itolere cojoe-
lanaacojoai ichana naineraneein necaihara," naa Erodesine jana jetaote; 15 "Jerihanete
Profeta Eliasinecaihara," naaure leeochaauru. Nii jana leeochaauru jetaote: "Inoaenlu
*profeta*curu rijijieein nenaa *profeta*te aicaihara," naaure. 16 Nejetaote, niritocuruhane

aonajihane jaun: “Acate Joaan ne. Rai nuluno moloeratihanulu natiinte, inae na-coaauneein o caje ichanacaiha,” nae jetao Erodesi.

17 Erodiasi coreniha jetaote, Joaan mucuerateein *cadena* que ichojoaain caresero cuhane terate Erodesi. Nii Erodiasi jetaote, Erodesi nejera Ferifi comasaineein nelu. Nejetaote, comasaineein sirilu Erodesi nii rai nejera comasainihane saijieein. 18 Nii jaun jetaote:

“Jiaonriha ii comasaineein taa inejera comasai siriinera,” nae jetao Erodesi rai Joaan.

19 Niritoha Erodesi rai nii Joaane caje coaauneein jetaote, nii Joaan cotaairiin sohin jaohene rijitojoeein nerejete Erodiasi. 20 Nejetaote sohin jaonaa nainene, esinae rauhijiriin leinjiin cacha- saantoneein Cana Coaunera letononeein nihane coitucuhane jaun, coasiha cocoaerateraneein niha Erodesine jaun. Nitohanihane jaun jetaote, iriha Joaane rautatiin aonaane jaun nii aina chatohanai niicha ichanenu coitucuelanaala ne Erodesi. 21 Nejetaote, nejanoa bajaanaa bitoaane coina lenone jaain, que jauriineein nenacaauru curuaanaacuru, chaen rai soondarooru curuaanaacuru, chaen Calileea co-coaichacuru jataain nelatecuri cotijiaain beseta ichaa Erodesine jana jetao, Joaan sohin jaohene rijitojoenajaaocane jana, suujua rijijieein erue Erodiasi. 22 Nii jana jetaote, nii beseta ichaane jaa coloheri asaae enohin raansaa cuha nii Erodiasi cacunune jana jetao, nii raansaane jana rautatiin coaraje Erodesi, nii ecu aina lenoniha nenacaauru aina jiniiquiin. Nii jana jetaote:

“Joaaereen iicha jerei bajaau cacajene ichei tera. 23 Cana Coaunera notaracaaene chaelai, iicha jerei bajaai cacajene tereeunicha. Nainichaaun cataaun leruhin caa quiicha beraai atane tihanunera,” nae jetao araai saain nii ranuna rai Erodesi. 24 Nii jaun jetaote, jelai caje mituhin:

“Cha bajareeun cajete oma,” naa cuha neba raine jana jetaote:

“Chajaain ena caje Joaan Baotisita couturi bajaau,” nae jetao nii ranuna neba.

25 Nii jaun jetaote, jelaiha soroneein enohin jetao,

“Ena carai leinjiin plato cuhane Joaan Baotisita couturi teeinene jereeun,” naa jetao cue nii ranuna Erodesi rai.

26 Nii jaun jetaote, jataain inaderae Erodesi. Nejetaote, satiin niicha cotihacuri uri-choo Cana Coaunera notaracae aitohane jaun, nii caje niicha bajai tenaa nainenihane que aitona nainene. 27 Nitohanihane jaun jetaote, nii rijieeoritiin leinjiin soondaro letoae Erodesi, Joaan couturi molohin raa cuhane coina. 28 Nii jaun jetaote, caresero cuhane cuhin Joaan couturi molohin leinjiin plato cuhane uhaain, nii ranuna rai tiha soondarone jaun jetao, neba rai te nii ranuna.

29 Nii jana jetaote, inae nitohaneein Joaan teeuruhane coitucuhin jetao, nii Joaan jaberoco raain conautiha cuure sacuureraauru.

Saoqui oaraancai cachaauru rai lenone faa Jesosone (Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

30 Nitohaneein letoanajaa Jesosone caje turuhin jetaote, aina netaojiaain itolere ichaain Cana Coaunera ere que cachaauru relaain, naaonjoaaunruhane beeure Jesoso rai, nii lechoonca coroatajaain niicha cocoainaauri afosotoorune jana jetaote:

31 “Chajaauchete neniha cachane jaun cuhin, jelai raotojoeein nebetacanichaachera,” nae jetao acaauru rai Jesoso, cauhajeeuruhane niha natiin arajiin turuhajeeuruha cachaaurune jaun, lenonecuruhane teeureniha acaauru raine jaun. 32 Nii jaun jetaote, leinjiin bote cuhane fauhin neniha cachane jaun, jelai Jesoso aina cuure nii niicha cocoainaauri afosotooru. 33 Nejetaote, arajii cacha cuuruhane coarajihane jaun, nii cu-uruhane jaan jelai coitucuhin, satiin neseeuru caje arajiin cuhin jetao, acaauru ajiniha soroneein jeluhariin cuhin turuure. 34 Nitohaneein cuhin acaauru ajiniha turuuruhane jaun jetaote, ecu turuhin bote caje iniha cunajaun jetao, arajiin ecu cachaauru coaraa Jesosone jana, beraicha colane nenaa carenerocuru rijijieein aihuruhane jaun jetao,

cairichaaojoaain acaauru coaraane jaun, ecu araai laurii niicha coitucui que relanajae Jesoso. 35 Nii jana inae sohane jaun jetaote, rohan nichuuntaain:

"Inae soha. Coatiha nihei caa jana cacha. 36 Chajaain cachaauru rai nocoeeute ichuun nenacaauru nenaanajaauru, neseeuru, naaonjoainuri cuhin, chaelai lenone ariin coretiha cuuruhine," naauruha aina nerelanacaaurune jana jetaote:

37 "Niriimiin. Chajaain acaauru coroaateeuche inara," naa Jesosone jana jetaote,

"Aihana jaunna, coroata fashai denario coreneein faan coretiha cuhacaanune jereei, acaauru coroaatichaachene coina," naaure Jesoso rai aina nerelanacaauru. Nii le denariote le jiichoo amihanenaa core ne. Niritocuruha aina nerelanacaaurune jaun jetaote:

38 "Inatajaain faan siriquiche. Chajaain coaanihuche," naa Jesosone jaun, coaraain jetaote, "Saoquijieein faan, ita que jerajejeein ate, naajeeichate neeje," naaure jetao aina nerelanacaauru.

39 Nii jaun jetaote, joaenreen omane ichoae nelauriaauruha cachaaurune coina aitoha Jesosone jaun jetao, 40 tabaauru le fashaain, tabaauru saoqui chooncaain, naaonjoaain neleruhin nelauriaaure cachaauru. 41 Nitohaneein laurianaacane baiha jetaote, nii saoquii faan aina coroatajai ate raaoriin jabaaequiin dede coarajeein jetao, Cana Coaunera bajaain cataaun faan taturiin aina nerelanacaauru rai te jetao Jesoso, cachaauru rai chaluuruhane coina. 42 Nitohaneein jetaote, jerecuruhane jaaun tiaojoaain nainaain lenonecuruhane baiha, 43 lechoonca coroata omariin, nii faan aina ate caute que omari memoaaure.

44 Saoqui oaraancai cachaauru jetaote, nii saoquii faan que lenonecure, acaauru rai faa Jesosone jaun.

Acau choaae amuha Jesosone (Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)

45 Nii baiha jetaote, aina nerelanacaauru letoae, bote cuhane fauhin nemuri jerau Betesaaidau ichoaichaniha turuuruhane coina. Nii tonohanau jetaote, ecu nedaain cachaauru rai necoe Jesoso. 46 Inae cachaauru rai nocoihane baiha jetaote, ichatane ucuuno que cuhin Cana Coaunera bajaa cue. 47 Nii jana jetaote, inae nocohejihane jana, nemuri cataaun cuujueeure nii aina nerelanacaauru bote cuhane. Nii jana jetaote, ecu jelai atane choae jaiti nihane jana, 48 acaauru que tacaain uha cujuanane jaun, necairichajeein taraacajeein cuujeeuruhane coaraje Jesoso. Nii jana inae janohe lalajihane jana jetaote, acaauru caaijie acau choae cuhin acaauru rohan situha cunaa rijijieein acaauru nichae cuujue. 49-50 Nitohaneein acau choae cuujihane jana, satiin coaracuruhane jaun jetaote, nesoonetiin anucainiha beein auhaaocure. Nii rijieeoritiin jetaote, acaauru rai:

"Jiaonriha inacojoeein nesoonetiin casiichene. Canune aihunra," naain, 51 acaauru aina bote cuhane fauha Jesosone jana jetaote, inae nesuruha cujuanane jaun, jataain cojoelatoore, 52 nii cojoelanaacojoaain faan faain acaauru notaacane sainejeein itolere ichana nainihane que nainaelanaala, "Naaonjoaanne jaunte catohanai ichae," naain coitucunaa nainecurenihane jaun.

Genesareta bataneu turuhin cunaitenacaauru rautaa Jesosone (Mt 14.34-36)

53 Nitohaneein cuhin nemuri jera jaaoruhane jaun jetaote, Genesareta bataneu turuhin, ecu acaauru bote jauriaain cositeeure. 54 Inae bote cositeein caje inihuruhane rijieeoritiin jetaote, Jesoso nihane coitucuure nii cocoaichacuru cachaauru. 55 Nii jaun jetaote, satiin nii jelai batane sacuritaain nii niha Jesosone jaan jelai coitucuhin jetao, rene cunaitenacaauru amaaure ela cuhane tijichanajaain. 56 Chunijihun ne-naanajaaunru, neseeuru, berooru cuhane, naaonjoainu cuha Jesosone jaaunru jetaote,

najiniha situnajaaunru jeloon ela choae cunaitenacaauru teein, Jesoso rai aitocure, cajione auha mucuuruhane coina. Nitohaneein satiin Jesoso cajione mucuurera cunaitenacaauru jetaote, nerautaacoaaure.

7

Baasoneein cacha ichao tera (Mt 15.1-20)

1 Nitohaneein jetaote, Jesoso coaraa cuure Jerosaleeun caje turunacaauru Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru aina fariseeocuru. 2 Acaauru jetaote, aihuruhalu acaauru inoaensihurune rijijieein acaauru rai rauhi tonoraelanaala lenonecuruhane ajiniha biji culejelanaala lenonecuruha Jesoso aina nerelanacaauru tabaaurune coaraain jetao, acaauru que ereeure. 3 Nitohaneein aihuruhalu acaauru inoaensihurune rijijieein ichaaoruha fariseeocuru aina satiin Jorioocurune jaun jetaote, lenonecuruhane ajiniha biji culejeein lenonecure itolere bana. 4 Jerichanejeein jetaote, lenone arihuruhane caje turuuruhane nii aitoha acaauru rai rauhine rijijieein biji culejeein lenonecure. Nitohaneein jetaote, araai lauriin ne acaauru ichao, lenonecuruhane ajiniha acau cooruhane jaan curu niha natiin culejeein, acau curu culejeein, coadarojoe culejeein, acaauru sininaja jelai niha natiin culejeein, naaonjoaaunruhane jaun.

5 Nitohaneeuruhane jaun jetaote:

“Chanuna nii aitoha rauhine rijijieein aihuruhalu cana inoaensihurune rijijieein, lenonecuruhane ajiniha biji culejeein lenonecurene ii aina nerelanacaauru,” naaure jetao Jesoso rai Moisesa aitoonjoan que cacha relaaurera aina fariseeocuru.

6 Nii jaun jetaote acaauru rai:

“Esinae rauhijiriinte, inara que aitiin laenaelu Cana Coaunera ere bera inoaensi *profeta* Isaihasi, nechu jataain nohaniha Cana Coaunera coitucutoha nocoenacaauru.

Nii que aitiin:

‘Caa cachaaurute,
nechu jataain nujuaaecha que
canu coroajeein neeure.
Nete acaauru suujua,
cacaje coriaae ne.
7 Nii jaun
nii chaque nelatejeehai
netaojiaain
canu coroaecuruhane,
nechu jataain
caitoonjoanelanaala nenaa que
nejesinajeein ita relajeein
aihuruhane jaun,’

naa Cana Coaunera acaauru quene laenaelu *profeta* Isaihasi.

8 Chanuna nitohaneein Cana Coaunera aitoonjoan que jaolecohin inara inoaensihuru rijijieein ichaonaa jeriquiche inara,” naa acaauru raine baiha jetaote:

9 “Itolere bana inara inoaensihuru ichao rijijieein ichaonaa jeriquichene jaunte, Cana Coaunera aitoonjoan que jaolecohin aohana jereneeiche.

10 ‘Inara inaca, inara neba,
naaonjoainuri que
inara suujua acateein neeuche.
Chateeinti
baasoneein neba, inaca,
naaonjoain que ereein ne.
Niite ateinanohiniha cureein,’

naelu jetao Moisesa. 11 Nete inara aitocoiche, leinjiin cacha, rai inaca, neba, naaonjoain rai. ‘Coatiha inara rai cha tenaa nainihaaun, satiin quiicha sirii corban neein nihane jaun,’ naane caohachae inara rai. (‘Corban,’ naane jetaote, acaauru ere cuhane, ‘Cana Coaunera que banijiaain nenaa,’ naa aite.) 12 Chaen techu, inara rai caohachae, inae niritiin erei cacha, rai inaca, neba, naaonjoain rai chaaelai tenaa nainenihane que aitocoichene.

13 Nitohaneein inara inoaensihuru ichao sacuhin neeichene jaunte, Cana Coaunera aitoonjoan tonorana jerelanaala itajeein neeiche, nejesinajeein jelaaicha que ita relaain neeichene jaun,” nae jetao Moisesa aitoonjoan que cacha relaaurera aina fariseeocuru rai Jesoso.

14 Niritiin jetaote, nacoaauneein nii ecu nenacaauru cachaauru cotijiaain jetao:

“Satiin caa ena inara rai aitocoaaunne jaan aonaain coitucuuche. 15 Coatiha joaereen lenone quiha cachane coreniha que jaolequiin nihei Cana Coaunera. Leeochaauru cairichanaa jerenacaaun, suujua cuhane baasoneein coacuhin baaso ichaeraauru quete laen jaolequiin ne Cana Coaunera. 16 Esinae rauhijiriin urichocoichene aonacuche,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

17 Niritohane baiha ecu cachaauru ratiriin loreri asae enoha cuha Jesosone jana jetaote, nii cachaauru relaane jaan bajaaure caje aina nerelanacaauru. 18 Nii jana jetaote:

“Tana inara netonai aonaain coitucuhichene. Tana joaereen lenone quiha cachane coreniha que jaolequiin neniha Cana Coaunerane coitucuhichene. 19 Nii cachaacha quii lenonete, nii cacha suriicha cuhane enohin, nii baiha mitue, suujua cuhane enoelanaala,” nae jetao.

Niritiinte, joaenreein lenone quiha cachane niha natiin, que jaoleconaa naineniha Cana Coaunerane coitucuerate cana que Jesoso. 20 “Cacha suujua caje mitunaa baaso niicha coacui, niicha ichai, naaonjoain corenihate laen, cacha que jaolequiin ne Cana Coaunera. 21 Nitohaneein suujua cuhane baasoneein coacuin baaso ichaeraaurute, namute quicha aina niha natiin ichao jeracohin, asijiauharitiin, sonajaain jaohin, 22 sinijeranelanaala nenaa ene aina ichaohin, laurijira rucuhele jereein, namute cacha cairichanaa jerenacaaun que ereein, namute cacha coritaain, itolere niicha jerei nejesina ichaain, necoelajauharitiin, namute cacha cairichaa casajenetiin, namute cacha que necohasitaain, suujua coaraain chaachaelanaala, naaonjoaaunre. 23 Niichurute satiin cacha suujua caje mituhin cacha que jaolequii niha Cana Coaunerane jaan teraneein ne,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Leinjiin Jorio nihei cacunu rautaa Jesosone (Mt 15.21-28)

24 Inae cachaauru relaane nainaain jetaote, jelai caje coaauneein Tiro bataneu turuha cue Jesoso. Nejetaote, ecu turuhin leinjiin loreri asae enoe, coitucuuruha jelai cocoaichacurune jerelanaala. Nii sainejeein jetaote, ecu turuhin nihane coitucuurihure. 25 Nii jaun jetaote, inae ecu nihane coitucuhane jaun, rene turuhin Jesoso acatiha neseeonriaa cue leinjiin ene, suujua cuhane moconajaera letono coitucuchuhi siriha rai cacunune jaun. 26 Nii ene jetaote, Jorio niheichuru Sirofenicia batane cocoaichacuru bene ne. Aca jetaote, Jesoso rene turuhin conujue cacunu suujua cuhane nenaa moconajaera letono coitucuchuhi sitaane coina. 27 Nii jaun jetaote:

“Coa canu rerohecaa. Naininaaun Cana Coaunera cachaneein nenacaauru que banijiaain nenaa ruluhin tihanu remaae raine,” naa rai Jesosone jana jetao:

28 “Aihachuhisi niquicha Curuaanaa. Atiin ii araaichuru Joriocuru rautaaine rijijieein canu cacunu rautaainene jereeunra. Remaae rijijieein canacaanu coaraaine niha natiincha,” naa Jesoso rai nii enene jana jetaote:

29 “Aihachuisi. Esinae rauhijiriinte aitohi. Inae ii cacunu caje mituhin amuha
moconajaera letono coitucuchuhi. Inae naineein jelaiha chenenajaun cauha cuhinera,”
naa Jesosone jaun, 30 nenajaun cauha cuhane jana jetaote, loreri asaae sininajaun niha
nii cacunu ranunane jana eruha cue nii ene. Nejetaote, inae nii ranuna suujua caje
mituhin amue moconajaera letono coitucuchuhi.

Urichoelanaala, raotiin eresilanaala naaojoaain nenaa cacha rautaa Jesosone

31 Nii baiha jetaote, nacoaauneein Tiro batane jelai caje amuhin, Sidoon batane,
Decapolis batane, naaonjoainuri nenacaauru neseeuru ichoae rauhijiriin situhin niti-
honohin cuhin jetao, Calileea conemuri turue Jesoso. 32 Nitohaneein inae ecu turuhane
jana jetaote, rene leinjiin urichoelanaala, raotiin eresilanaala, naaonjoaain nenaa turu-
aain jetao, biji que dadaain nii cacha rautaane coina rai aitocure. 33 Nii jaun jetaote, jelai
cachaauru udaa nii cacha amaain jetao, nuricho jachuuru cuhane biji couturichuru
enoaain, lune soriin lele ichoae teein, 34 ecuun jabatoroaain dede coaraain neraain
jetao: “Efata,” naane jetao: “Najachuu,” naa aite Joriocuru ere cuhane.

35 Niritohane rijieeoritiin, inae najachuha nurichone jana jetaote, inae raotojoeein
erenaa naine rai lele netonai. 36 Nitohaneein rautaain jetaote niqui, nii chuni rai
beeuruhane caohate Jesoso. Nejetaote, jataain beeuruhane caohatiha sainejeein
jataain que naurutaain beeure. 37 Nii caje coitucuhin jetaote: “Itolere banate caohacha
ichae, uricho saaecuru niha natiin urichohin, raotiin eresilanaala niha natiin erenaa
naineein, naaonjoaanne jaun,” naaure jetao cojoelatiin cachaauru.

8

Jena oaraancai cachaauru rai lenone faa Jesosone
(Mt 15.32-39)

1 Nii baiha nacoaauneein netaojiaauruha arajiin cachaaurune jaun jetaote, jataain
neniha acaauru lenonena jaun aina nerelanacaauru cotijiaain jetao:

2 “Inae nichata janohinte canu aina neeure caa cachaauru. Jana nihei caohachanaine-
jeein lenonecuruhane jaanu. Nii jaaunne jataain cairichaaojoaain acaauru coaraaun.
3 Coroaatenajaelanaala acaauru nenajaun letoanajaanunete mijitenacaaun aterona
nainecure, tabaauru coriae caje uuruhane jaun,” naa Jesosone jana jetaote:

4 “Chaa caje eruhin najian caa jeeoni cacha coroaaterichaache, caa jana ichaoha
chuni cacha, caje coretichaachene jaanune coaalanaala,” naauruha aina nerelanacaau-
rune jana jetaote: 5 “Inatajaain najian faan siriquiche,” naain acaauru caje bajaa
Jesosone jana jetaote:

“Caaunsinejeeinchate neeje faan,” naaure jetao aina nerelanacaauru.

6 Nii jaun jetaote, atane choae nelauriaauruha cachaaurune coina aitiin jetao, jerane
biji que nii caaunsini faan mucuhin Cana Coaunera bajaain, cataaun nii faancuru
tatuhin aina nerelanacaauru rai tiha Jesosone jaun jetaote, jitariin nii cachaauru
rai chaluure. 7 Nii jana niha coroatajajeein ate netonaine jaun jetaote, acaentonai
mucuhin Cana Coaunera bajaain nii ate nemaajeein chaluherate Jesoso. 8 Nitohaneein
nainaain lenonecuruhane baiha jetaote, caute que caaunsineein omari memoaaunre.
9 Itolereneein jena oaraancai cachaauru jetaote, lenonecure. Nii baiha jetaote, acaauru
rai necoeein, 10 aina nerelanacaauru aina bote cuhane fauhin jetao, Dalmanotau
bataneu cue Jesoso.

Cojoelanaacojoai ichaa Jesosone coina aitocuruha fariseeocurune
(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

11 Nitohaneein jetaote, Jesoso rene turuhin aina ereeuruhane baiha jetao, nechu
jataain coujuha, Cana Coaunera letononeein unaa nihane coaaratiha acaauru quene

coina cojoelanaacojoai ichaane coina rai aitocure fariseeocuru. 12 Nii jaun jetaote,
jataain mijiaaineein nerai raain jetao:
"Chanuna acaauru rai cojoelanaacojoai ichacaaunne coina aitocure caa cachaauru.
Coatiha nii acaauru que chatohanai cojoelanaacojoai coaaratenaa nainihaaun," naane
jaun jetao, 13 ecu acaauru ratiriin jeelaiha bote cuhane fauhin nemuri jerau cue Jesoso.

Faan jorerera lebadora rijiicha fariseeocuru ichaone (Mt 16.5-12)

14 Nitohaneein jelai caje bote cuhane fauhin amuuruhane jaun jetaote, rai nachano
baiteein leinjiin faancha amaain cuure. 15 Nii jana jetaote, acaauru nainalaaca jetao:
"Aonacuche. Faan jorerera lebadora rijiicha fariseeocuru aina Erodesi ichaone que
caohachaain nainacuche," nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.
16 Niritoha acaauru rai Jesosone jana jetaote, neniha acaauru rai faanne que nejesina-
jeein ita rai ereeuruha aina nerelanacaaurune aonajeein jetao:
17 "Chanuna faan sirineeichene que ereereequiche. Jataain nachura nainanachara
nejeein coitucueneeichete. Jataainte asoneeojoaain nainanachara nejeeiche. 18 Niha
niqui inacojoeein inara nota, inara uricho, naaonjoaain. Nete nii cha coaraain, cha
aonaain coitucunaa naineneeiche. 19 Saoqui oaraancai cachaauru rai saoquii faan
chaluhanune bana, inata omariin caute raaichelu," naa Jesosone jana jetaote:
"Lechoonca coroata omariin," naauruha aina nerelanacaaurune jana jetao:
20 "Chajana jena oaraancai cachaauru rai caaunsini faan chaluhanune bana, inata
omariin caute raaichelu," naa Jesosone jana jetaote:
"Caaunsi omariineein," naauruha aina nerelanacaaurune jaun jetao:
21 "Nii saijieein nachura jaiti nainaeneeichete," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Betesaaidau leinjiin maosa rautaa Jesosone

22 Nitohaneein cuhin Betesaaida turuuruhane jana jetaote, Jesoso rene leinjiin maosa
amaain rautaane coina conujeeunre cachaauru. 23 Nii jaun jetaote, biji que nii maosa
mucuuriin jelai cachaauru udaa amaain jetao, lune que jerane nii maosa nota rujuaru-
juariin nichoae biji teein: "Inae chaelai coaana naineei," naa Jesosone jana 24 nenotaain
jetaote:
"Nuna tocohaneeinte murimurihonanae carai cachaauru," naa nii maosane jaun
jetaote, 25 nacoaauneein jerane nota ichoae biji tiha Jesosone jana, nacoauneein nota
jirichaane jana jetao, inae conoha notane jaun, caohachaain cha coarae nii maosa.
26 Nitohaneein rautaain jetaote, rai nenajaun letoaain jetao:
"Coa taa neseu cauha," nae rai Jesoso.

Mesihasi niha Jesosone que aitoha Fedorone (Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

27 Nii baiha jetaote, Filipo batane que nenaa Sesareea nenacaauru neseeuru cue
jetao, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin Jesoso. Nitohaneein bero cuhane aina
nerelanacaauru aina cuujeeurunajau jetaote:
"Tonacuruha canu que cachaauru. Cha nichaaunje," naa Jesosone jaun jetaote:
28 "Tabaauru cachaaurute Joaan Baotisita niha ii beeure. Jana leeochaaurute,
inoaenlu nenaa Cana Coaunera ere bera *profeta* inoaensi Eliasi niha ii beeure.
Leeochaaurute, inoaenlu nenacaauru *profeta*curu tabaauru niha ii beeure," naauruha
raine jaun jetaote:
29 "Cha nichaaun jana inara rai," naa acaauru rai Jesosone jaun jetaote:
"Iite nii canacaanuhacha cohajei Mesihasineein," nae jetao rai Fedoro.
30 Nejetaote, chuni rai acaneein nihane beeuruhane caohate jetao Jesoso.

Orichaaine biha Jesosone
(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

31 Nii caje nunuheteein jetaote: “Canu Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunne cairichaaeriinte caque jaolecohin niha cuurureein Jorioocuru bichauhenaauru aina saseredotecuru curuaanaacuru, chaen Cana Coaunera aitoonjoan que cacha relaaureraauru, naaonjoainuri. Acaaurute catinaa cuurureein, nena nichata janone cuhane ichanareeunni,” naain jetao, 32 esinae rauhijiriin cachaauru rai bee Jesoso. Niritiin esinae rauhijiriin suujuelanaala aitohane jaun jetaote jelai amaain niritiin irihane caohate Fedoro. 33 Nejetaote niritoha Fedorone jaun, jaotoroaain nii aina nerelanacaauru coaraain jetao cotaicha rijitiin: “Coa carerojoecaa moconajaera. Cacaje amuun. Coatiha Cana Coauneraacha coacui coitucuheei- ii. Joaaereein cachaauruhacha coacuhite coaauqui,” 34 naane baiha jetaote, nii aina nerelanacaauru aina ecu nenacaauru cachaauru cotijiaain jetao:

“Aonacuche. Chunocoha canu cachaneein nenaa jerihane suujua letono ichana jerihane jianeein, coroso que canu teein canu cairichaaururichaaine rijijieein necairichanaa abaantaain caitoonjoa tonoraain, jerichaaunne rijijieein neeine. 35 Chunocoha canuhacha icharatei ichaelanaala neein nichao ichoteratena jerera, coatiha nichoterinaain. Nete laen canu coreniha, canuhacha beratei bihane coreniha, naaojoain coreniha nichao itajera, ichoteratenojoiniha cureein. 36 Chaaquena rai nelatere, itolere caa chauratane que nenaacha que coacuhin rai nichao itajiha cachane. 37 Nitohanihane jaun inaaonjoaain coretihane niha natiin nii nichao ichoteratena nainihei cacha. 38 Nitohanihane jaun, chunocoha canu nichaaunne beein quiicha beratenojoin biha caa necha aansaineein osaaonacaauru cachaauru raine que nocoejihanena, canu- cacha calaohi nichaaunne inae que tihane bana canu Inaca necaohacha que necohachaain rai letonocuru anjeraauru aina nacoaauneein turuha uhanune banane canuhetonai que necoejereeunni,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

9

1 Niritiin jetaote:

“Esinaae rauhijiriin coatiha oorurinaain cau ena canu aina nenacaauru tabaauru, niicha ichaneni ichaain turuha Cana Coaunera Cojoanonaane coaracuruhane que tiaain,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Nejelauneein ocooca Jesoso jaberocone
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

2 Saota janone baiha jetaote, ichatane ucuuno cue Jesoso, Fedoro, Saantiaao, Joaan, naaonjoainuriicha amaain. Inae ecu turuuruhane jana jetaote, acaauru notaracaae nejelauneein ocooca Jesoso jaberocone jana jetao, 3 jataain caohatiin bichoronohin cajione amurijiriin somajaain jiquihaquiin nedae rai cajione. 4 Nii jana jetaote, ecu Jesoso aina ecocohin ereeuruha inoaenlu nenacaauru Cana Coaunera ere bera inoaensihuru, Irihasi, Moisesa, naaonjoainurine jana coarajeeure.

5 Nii jaun jetaote,

“Cacha relaera, jataainte caohate cau nihacachene. Coanete nichatajaain loanari jaacache, leinjiin ii rai, leinjiin Moisesa rai, leinjiin Irihasi rai, naaonjoaain,” nae jetao Jesoso rai Fedoro.

6 Jataain nesoonetooruha nii Jesoso aina cunacaauru, aina nerelanacaaurune jaun jetaote, nii tonaain irihane jaa coitucuenihane jaaun aite Fedoro. 7 Niritohane jana acaauru conaacotaa dede sacarine jaun jetaote, nii dede sacari jana tonii: “Caate jataain quiicha belaai canuhacha letoai canu Calaohinera, nere tonoraain neeuchera,” naa erenaane jana jetao aonajeeure. 8 Nii rijieeoritiin roaichu coaracuruhane jana jetaote,

inae acaauru rohan neniha chunine jana jetao, ecu jelai acaauru aina niha Jesosone jana coaracure.

9 Nitohaneein jetaote, nii ichatane ucuuno caje jelaiha faaujueein, nii niicha coaracuri beeruha chuni rai nii aina nerelanacaaurune caohate Cana Coaunera Calaohi Jesoso, inae o caje ichanaane baiha beeuruhane coina. 10 Nii jaun jetaote, suujuaacha cuhane nii niicha coaracuri ruhecure, oo caje ichanarihanine que aitohane coitucu-urenihane jaun ita caje bajaaebajajeein. 11 Nii jaun jetaote:

"Chanuna jauriaanejeein Irihasi tururichaaine que aitocure- Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru," naain Jesoso caje bajaauruhane jana jetaote:

12 "Esinae rauhijiriinte niqui, itolere rucueraanu que jauriaanejeein tururichaain Irihasine que aitocurelu. Chanuna jana Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhane cacha Calaohineein nenaa cairichanojoineein, jaoleneein niha curichaaine que aite. 13 Aonacuche. Inae turuha uhalu Irihasine janate, que niicha jerei ichaain cairichaau-relu, nitohanihane coina Cana Coaunera Quiricha cuhane aitiin laenanohinihane rijijieein," naain jetao tonorae Jesoso.

Moconajaera letono coitucuchuhi siricha leinjiin enamanaa rautaa Jesosone (Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

14 Inae jelaiha nii neeuruha aina nerelanacaauru leeochaaurune jaaun turuuruhane jana jetaote, ecu acaauru aina neeure arajiin cachaauru. Chaen Moisesa aitoonjoan que cacha relaaurera tabaauru netonai ecu neein jetao acaauru aina ereereecure. 15 Nii jana uujiha Jesosone coaariin jetaote, que tacaain satiin jeluhariin cuhin jetao, jataain cojoelatiin rai iriha cuure. 16 Nii jana jetaote, acaauru rai:

"Tonaai acaauru aina ereereequiche," naain acaauru caje bajaa Jesosone jana jetaote:

17 "Cacha relaera, coaraaine coinane, cau ii rene canu calaohi uhaaun, moconajaera letono coitucuchuhi siriha suujua cuhanena jaun, erenaachara neein nihane jaun. 18 Nitohanihane jaunte, chunijihun cuhane jaaunru baasoneein mucuhane naineein atane choaae tocojoaain tacaain, nujuae caje lajaaqui mitaain, catu rihoneein, sefetaain te nii suujua cuhane nenaa coitucuchuhi. Nii jaunne niqui ii aina nerelanacaauru rai aitoon nii suujua cuhane nenaa coitucuchuhi sitaauruhane coina. Nete sitanaa nainesihurene," naa nii acaauru jana nenaa leinjiine jaun jetaote:

19 "Jataain cha esenetaaichuru cachaauru. Cha carajaneeinna inara aina nereeun. Cha carajaneeina inara abaantareeun. Chajaain cajiha nii enamanaa uhaauche," naa acaauru rai Jesosone jaun jetaote, 20 Jesoso rene nii enamanaa amaaure. Nii jana Jesoso coaariin jetaote, atane choae nii enamanaa siheite nii suujua cuhane nenaa moconajaera letono coitucuchuhi. Nii jana jetaote, najaabu jabubuhin nujuae caje lajaaqui mitujuae nii enamanaa. 21 Nii jana jetaote, nii enamanaa inaca rai jetao:

"Chabana caje coaauneein caa catohane," naa Jesosone jana jetaote:

"Causine caje coaauneeinte aicha. 22 Nii jaunte araai saain usihanaauru co-maaichuru, acaauhanaauru comaain ateinana jere nii suujua cuhane nenaa coitu-cuchuhi. Nitohanihane jaun, atiin cairichaaojoaain canacaanu coaraain, canacaanu coroatajaneeun, rautana naineeine," naa nii enamanaa inacane jaun jetaote:

23 "Tana rautana nainichaaunne esenetaainete cacaje bajaai. Satiin quesenetaera raine niicha bajai ichaain neeun," naa Jesosone jaun jetaote:

24 "Jataainnachujian chesenetaaun. Cacorataaneeune jataain jelai amuritoheriin chesenetaera," nae jetao ehequiin nii enamanaa inaca.

25 Nii jana arajiin netaojiaauruha cachaaurune coaraane jaun jetaote, nii enamanaa suujua cuhane nenaa moconajaera letono coitucuchuhi rai jetao:

"Erenaachara neein urichoelanaala caa enamanaa tera coitucuchuhi, canune ichei aitoon caa enamanaa jianeein caje mituhin amuhine coina. Jiaonriha nacoaauneein caa enamanaa suujua cuhane enohine," naain suruaa Jesosone jana jetaote,

26 nacoaauneein baasoneein nii enamanaa jaberoco teein cojioriae nii suujua cuhane
nenaa coitucuchuhi. Nitohaneein tihane baiha onaa rijijieein teein, caje mituhin
amuhane jaun jetaote, “Inae baasoneein jaberoco tihane caaunte jerihane inae ohe,”
naaure nii ecu arajiin neein coarajeeurera cachaauru. 27 Nejetaote, biji que mucuhin
michuha Jesosone jana jetao, nimichuhin nichaaurae nii enamanaa.
28 Nitohanihane baiha aina nerelanacaauru aina jiniiquiin leinjiin loreri asaae enoha
Jesosone jaun jetaote, jelai ecu teteriin:
“Chanuna canacaanu nii coitucuchuhi sitanaa nainesinihacaanu,” naain caje bajaau-
ruhane jana jetaote:
29 “Catohanai moconajaera letonote nainichaa Cana Coaunera bajaacane ainaacha
sitaacane,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Caa quete coroata sae ohane biha Jesoso.
(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

30 Nitohaneein nii canaanai rautaane jaan jelai caje amuhin jetaote, Calileea turuhin
rauhijiriin situujueein cuujeeure. Nejetaote, nii acanihane coitucuha chunine jerene
Jesoso, 31 aina nerelanacaauru relanaa nainihane coina. Nii acaauru relaane jaaun
jetaote:
“Cacha Calaohineein nenaate cachaauru bijiu tenojoinihane jana ateinaa cuu-
rureein. Nete nichata janohane baiha ichanareein,” naain aina nerelanacaauru re-
laane jana jetaote, 32 nii acaauru rai aitohane inaaureniha natiin jetao caje bajaaurene
necoatocuruhane jaun.

Charijina jataain nelateinneein nere
(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

33 Nitohaneein cuhin, inae Caferenaaon turuhin loreri asaae enooruhane jana je-
taote, aina nerelanacaauru rai jetao:
“Chaaque ita rai ereerejeein uhicheein bero cuhane,” nae jetao acaauru rai Jesoso.
34 Nejetaote inauheneecha curuaaequiin aonajeeure, bero cuhane uujueein, “Chari-
jina caa cana jana jataain nelateein nenaane,” naauruha ita raine jaun. 35 Nitohaneein
inauheneecha aonajeeuruhane jaun jetaote, nelauriariin nii aina nerelanacaauru
lechoonca coroatajai cotijiaain jetao: “Leeochaauru amurijiriin nenaa jeriha chunine,
acaauru rai nelateein itolereneein acaauruhacha jerei icharaneein neeine,” 36 naane
baiha jetaote, biji que leinjiin canaanai mucuuriin acaauru cataaun teein jetao:
37 “Canu coreniha caa canaanai raerate, jerichanejeein canu raane rijijieein aicheein.
Nii jaun canu raera coatiha canuhacha raa airinaain, caletoaera Ofa netonai raate
aicheein,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Canaacha ichai ichara, coatiha cana que nejeratenaa nihei.
(Lc 9.49-50; Mt 10.42)

38 Nii jana jetaote:
“Cacha relaera, ii curuaa aina cuaain moconajaera letono coitucuchuhi sitaain
que suujuequiin nenacaauru rautaa leinjiinne janane eruhin caohatihacaanu, cana
jana nenaaneein ainihane jaun,” naa Joaanne jana jetaote: 39 “Jiaonriha caohateein
neeichene. Chunocoha canu curuaaneein netiin cojoelanaacojoai ichaera, nii baiha
baasoneein erenaa nainihei canu que. 40 Canaacha ichai ichara, coatiha cana que
nejeratenaa nainihei. 41 Chunocoha canu Curisito cachanequichene coreniha inara rai
esinaeca niha natiin terate, esinae rauhijiriin rai cainanohiniha cureein,” nae jetao rai
Jesoso.

Jataain alalacaraa osa que nesarucuaane
(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

42 Niritiin jetaote: “Chunocoha ena canu esenetajeeureraauru saruha osa quenete,
nii ajiniha caohachare nuluno que leinjiin ajeri jaberoco tijichaain ichojoaain cucuana
cuhane joaeraane. 43 Jana osa que ii saruha ichohiine moloo. Nii amuritoheriintejian
caohachare le jerajei ichohii aina Cana Coaunera cojoanonaa que neeine. 44 Nabana
le jerajei ichoii coreniha, nii chariji bana nii riano niha natiin ohin, nii usi tabai
jacanaachara jana cuhine coataa. 45 Jerichanejeein osa que ii saruha ii tijiane moloo.
Nii amuritoheriintejian caohachare le jerajei ii tijia aina Cana Coaunera cojoanonaa
que neeine. 46 Nabana osa que ii saruha ii tijiane coreniha nii riano niha natiin ohin, nii
usi tabai jacanaachara jana cuhine coataa. 47 Jerichanejeein osa que isharuha inotane,
le jerajei inota rocoo. Nenacaaeneetejian nii amuritoheriin caohachare le jerajei inota
aina Cana Coaunera Cojoanonaa que neeine. Nabana usi que isharuha inotane, 48 nii
riano niha natiin ohin, nii usi jacanaachara, naaonjoain jana cuhine coataa.
49 Usi jana situnaa rijijieeinte nichoterichaacheein satiin. 50 Nelatiha niqui tebe. Nete
inae lenone cotebetenaa nainenihane, inae nii chaque nelatene. Nii rijijieeinte chaque
nelateneeiche inara que icharatenohi ichaain, raotojoeein ichaaoruha leeochaaurune
jaan ichaeneeichene,” nae jetao acaauru rai Jesoso

10

Comasai jianiha cachane que cacha relaa Jesosone (Mt 19.1-2; Lc 16.18)

1 Inae Caferenaaon caje amuhin jetaote, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin nucuhe
Jorodaan auhaniha cuhin, enoto mitu nichajai jeloon nenaa Jodea batane que cue Je-
soso. Ecu jetaote, rai netaojiaauruha cachaaurune jana jetao, nacoaauneein relanajae
Jesoso, cachaauru relanaa rautatohane jaun. 2 Nii jana jetaote, rohan nichuuntaain
jetao, nechu jataain cairichaauruhane jaanu lera ariha jetao, comasai jianena nainiha
cachane bajaaure jetao Jesoso caje fariseeocuru tabaauru. 3 Nii jaun jetaote:
“Tonaa inara rai Moisesa, comasai jianiha cachane que,” naain acaauru caje bajaa
Jesosone jana jetaote:
4 “ ‘Comasai jianiha cachane coina, jauriaanejeein comasai jianihane jaaque aitiin ne-
naa quiricha teeuchete, aina comasai jianemiin cacha,’ naainte aite Moisesa,” naauruha
fariseeocurune jana jetaote:
5 “Aiha niqui. Nete, nere tonorana jerelanaala neeichelune jaun, nitohaneein
ichaquichene rautaenihane saijieein ichaquichene coina aitelu Moisesa. 6 Nete jau-
riaanejeein itolere coaaunaane nunuheneein, quicha, ene, naaonjoaain coaaunaelu
Cana Coaunera. 7 Nii jaaunte, inaca, neba, naaonjoain ratiriin amuhin necoaansaijiae
cacha. 8 Chaen leinjiin cachaneein nenaa rijijieein coacuhin, jiniiquiin ita aina neeure.
9 Nitohaneein niha cachane coina ichaa Cana Coaunerane jaun, nii comasai jianena
nainihei cacha,” nae jetao fariseeocuru rai Jesoso.
10 Inae loreri asaae enooruhane jana jetaote, nii cachaauru relaane jaan bajaaure
nacoaauneein caje aina nerelanacaauru. 11 Nii jaun jetaote, acaauru rai:
“Comasai jianeein leeocha ene raerate, osa que nesaruha aicheein. 12 Jerichanejeein
techu, osa que nesarureein lana jianeein leeocha cacha que nelanajaane ene,” nae jetao
aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Canaanainuru rausiaaeca Jesosone (Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

13 Nii jana jetaote, acaauru mucuhin rausiaaeca cojiotanaaca Jesosone coina jetao, rai
canaanainuru amaaure acaauru fojiaraauru. Nejetaote, nii canaanainuru amaauruha
nii amaaurerane caohateeure nii Jesoso aina nerelanacaauru. 14 Nii rene amanajaau-
ruhane caohateeuruhane coarajeein jetaote, obajeein jetao:

“Coa carene turuuruha canaanainurune caohatihachete, canu rene turuuruhine. Aihuruha caa canaanainurune rijijieein nenacaauru raineeinte ne Cana Coaunera Cojoanonaa. 15 Esinae rauhijiriin aiha leinjiin canaanaine rijijieein neniha cachane coatiha Cana Coaunera Cojoanonaa que nenaa nainerinaain,” 16 naane baiha jetao, jerane biji cuhane nii canaanaihuru raane baiha jetao acaauru mucuhin, acaauru rausiaaeca cojiotanajae Jesoso.

Jesoso aina iriha leinjiin cacha coriquihonane (Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

17 Nitohaneein inae jelai caje amunaa jeriha Jesosone jana jetaote, rene jeluhariin cuhin turuhin jetao, nacatiha neseeoriaain:

“Caohachanejei cacha relaera. Cha ichareeun charijibana nitajenaachara ichaonaa raotono que nenaa nainichaaune coina,” naain Jesoso caje bajaa leinjiin cachane jaun jetaote: 18 “Chanuna caohachanejei cacha neein canu curuaateei, leinjiin Cana Coauneraachate caohachanejeineein ne. 19 Inae raotojoeein Cana Coaunera aitoonjoan coitucuhi: ‘Jiaonriha sonajaain jaohine. Coa ii sinijerane lanaala nenaa ene aina ichaohin niha. Coa asijiauha. Coa chamute cacha cairichanaa jerenacaaun chuni cacha coacuhin casaje que ereein niha. Chae efojiaraauru ere tonoraain caohachaain acaauru aina neeun,’ naane coitucuhi,” naa rai Jesosone jaun jetaote:

20 “Aihanu chujian. Canu enamanaca caje coauneeinne jitariin nii naitoonjoan tonoraain ichaaon,” naa nii cachane jana jetaote, 21 jataain cairichaaojoaain coaraain jetao:

“Esinae rauhijiriin, chaque lanaelanaala Cana Coaunera aitoonjoa tonorana jereeine, chajaain jitariin nii iicha sirii que necoreteein cairichaaihuru rai tenihun. Nii banaachate, jelai amuritoeriin nereein iicha latei dedeeu. Nii baiha laen canu aina uu,” naa rai Jesosone jaun jetaote, 22 jataain nererojoecaain jelai caje amue inaderaain nii enamanaa, jataain coriquihocane jaun.

23 Nii jaun jetaote, nii rohan curuacaain nenacaauru cachaauru coaraain, aina nerelanacaauru rai jetao:

“Jataainte caaintate Cana Coaunera Cojoanonaa que nenaa jeriha coriquihonane,” naa acaauru rai Jesosone jaun jetaote, 24 jataain cojoelatiin ecu aonajeeure aina nerelanacaauru. Nejetaote nacoaauneein acaauru rai jetao:

“Cacoelaichaauru, jataainte caaintate Cana Coaunera Cojoanonaa que nenaa jerichaane. 25 Leinjiin oco jachu cuhane situnaa naineniha leinjiin camechone amurijiriinte, jataain caaintate Cana Coaunera Cojoanonaa que nenaa jeriha coriquihonane,” naa aina nerelanacaauru rai Jesosone jaun jetaote, 26 jataain jeelai amuritoheriin naurutaain cojoelatiin jetao, ecu nejesinajeein ita rai jetao:

“Nitohanihane nichotenaa naineriaain chuni,” naauruha nii aitohane aonajeeinne jaun jetaote, 27 ecu coaranaacane baiha jetao:

“Caaintatiin cachaauruhacha coaraite, Cana Coaunera rai caaintajene,” naa Jesosone jaun jetaote: 28 “Canacaanune jitariin canacaanuhacha sirii ratiriin ii sacuhacaanulu,” naa rai Fedorone jaun jetaote:

29 “Chunocoha esinae rauhijiriin canu coreniha, chaen, cacha ichoteratera caitoonjoan- canu ere beebejeein, naaonjoaanne coina, rai loreri, rai nejeraauru, rai fojiaraauru, rai calaohichuru, rai natane, naaonjoain ratirichate, 30 caa chauratane que neein jataain jeelai amuritoheriin lefasha saneein rai loreri, rai nejeraauru, rai fojiaraauru, rai calaohichuru, rai natane, naaonjoainuri siricheein. Cairichaerinojoineein neeuruhane niha natiinte, turuha uheni Cana Coaunera Cojoanonaa charijibana nitajenaachara ichaonaa que niha cuurureein. 31 Ena jataain arajii itolere que nelaetoha nocoetonacaaurute, nii chaque nelatelanaala

niha cuurureein. Jana ena chaque nelatelanaala arajiin nenacaaurute, nelateein niha cuurureein," naain jetao Fedoro tonorae Jesoso.

Caa quete inae nichata sae orichaainne biha Jesosone
(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

32 Jerosaleen nichaae cuuruhane jaun jetaote, aina nerelanacaauru ichoaaichaniha cuujiha Jesosone jana jetao, cojoelatiin cuujeeuruhane jana jetao, nii niritohane que casiin jetao, cuujeeure acaauru caaijie cunacaauru. Nii jaun jetaote, jelai nii aina nerelanacaauru lechoonca coroatajai cotijiaain jetao:

33 "Inae caa ena coitucuhichene rijijieeinte, Jerosaleen cuujihacache. Inae ecu turunaate, canu inaraacha cohajei cachaneein nejanoanaa nichaaune mucuhin saseredotecuru curuaanaacuru rai, Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru rai, naaonjoainuri rai caetecuruhane jana, catinanacanejeein nejelau cachaauru Jorionelanaala nenacaauru bijihu caetecurureein. 34 Nii janate, caque necoatijiaain canu couluneein, canu bisiin catinaa cuurureein. Nena nichata janohane baiha, nacoaauneein ichanareeunni," nae jetao nitohaneein teeururichaainne que Jesoso.

Acaauru coroatajaniha Jesosone coina caje bajaauruha Saantiaao, Joaan, naaonjoainurine
(Mt 20.20-28)

35 Niritohane jana jetaote, rohan nichuuntaain jetao:

"Cacha relaera, caa ena ichei canacaanuhacha bajaaeni ichaainene jerichaanu," naauruha Sebedeeo calaohichuru, Joaan, Saantiaao, naaonjoainurine jana jetaote: 36 "Chatohanai inara rai ichacaaunne jerequiche," naa Jesosone jana jetaote:

37 "Canacaanu rai, inae ii Cojoanonaa necaohacha que neeine bana, ii ajaabiji nichajai que, ii raotono nichajai que, naaonjoaain nihacaanune jaanu ichaainene jerichaanu," naauruhane jana jetaote:

38 "Coatiha nohane inaraacha bajai coitucuhin aitoheeiche. Caa necairichanaa abaantarichaaunnine rijijieeinoote, necairichanaa abaantanaa nainequiche inara. Chaen noote, nitohanihanune coina cojunacatenohi nichaaunne rijijieein cojunacatenohineein neeiche," naa acaauru rai Jesosone jaun jetaote:

39 "Abaantanaa nainichaanu," naauruhane jana jetao:

"Inarate niqui, caa necairicharichaaunnine rijijieein necairichanaa abaantaain cojunacatenohineein niha curiquicheein, cojunacatenohineein nihanune rijijieein. 40 Nena laen, canu raotono nichajai que, canu ajaabiji nichajai que, naaonjoaain nelauriaaichene coina inaraacha bajai tenaa naineneeun, nii coina inae acaauru que banihateein rucuhenojoineein nenacaauru raineein nihane jaun," nae jetao acaauru rai Jesoso.

41 Niritoha acaauru rai Jesosone aonajeein jetaote, Saantiaao, Joaan, naaonjoainuri aina obaaecure nii lechooncaihuri aina nerelanacaauru. Nejetaote, acaauru cotijiaain jetao:

42 "Inarate raotojoeein, Cana Coaunera coitucuhichuru, leeochaauru amurijiriin nenaa jereein acaauru cocoainanacai neeuruhane que suujua acateein neeuruha leeochaaurune jereein neeuruhane coitucuhiche. 43 Nete laen nejesinajeein nitohaneein nenaa naineneeiche inara. Nitohaneein nenaa coacuelanaala, nejesinajeein ita coroatajaneein neeuche. 44 Jana leeochaauru amurijiriin nenaa jerera, leeochaauru letononeein neeine. 45 Coaracuche nachuhinti canu Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaaunne canu coroatajaneeichene coina tururichaaun. Arajii cachaauru osa caje nichoteein jianacoon neeuruhane coinane, nii coreniha cajabereeo cairichaeratiha uunlu acaauru coroatajaniha," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Maosanihane caje Bartimeeo rautaa Jesosone
(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

46 Inae Jericoo turuhin jetaote, ecu basiinjiin neeoriin jelai caje amuha aina nere-
lanacaauru aina Jesosone jana jetao, acaauru aina cuure arajiin cachaauru. Nii
jana bero auhaniha lauhequiin coriqui bajaa leinjiin Timeeo calaohi cairichei maosa
Bartimeeone jaun jetaote, 47 Nasarete cocoaicha Jesoso nihane aohanriin jetao:
"Rabiriicha foeratei Jesoso, cairichaaojoaain atiin cacoharaau," naain eheeoca nii
maosane jana jetaote, 48 arajiin cachaauru, ehequiin aitohane caohateeure inauhe-
neecha nihane coina. Nejetaote, que rutaain ehequiin:
"Rabiriicha foeratei, atiin cairichaaojoaain cacoharaau," naa nii maosane jaun je-
taote, 49 ecu inacuhin jetao:
"Chajaain cajiha cotihanihuche," naa Jesosone jaun jetao:
"Chajaauje nimichuhinte, toon ii cotihara coarae," naauruha nii maosa raine jaun
jetaote, 50 cajione buri rocohitiin siheeitiin ratiriin jetao, Jesoso rene jeluhariin turuha
cue nii maosa. 51 Nii jana jetaote:
"Chatohaneein chetichaaunne jereeita," naa Jesosone jaun jetao:
"Conoha canotanena jereeunra cacha relaera," naa nii maosane jana jetaote: 52 "Inae
jataain quesenetaaine jaun inae conoha inota. Inae naineein amuhinera," naa rai
Jesosone rijieeoritiin jetaote, inae conoha nii maosa notane jaun jetao Jesoso jiniichaain
bero cuhane cue nii maosa.

11

Jerosaleeun turuha Jesosone
(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

1 Nitohaneein cuhin, inae Jerosaleen catainaauruhane jaun jetaote, Betafajee, Be-
tania, naaonjoainuri rohan Olibo bichatane turuuruhane jaun jetao, caje coaauneein
coroatajai aina nerelanacaauru letoae Jesoso. 2 "Chajaain taa nita canaacha coarajei
neseu cunichuche. Inae ecu turuhichenete, ecu cositenojoineein teecoha jaiti chuni
cacha amunajanelanaala nenaa asno narejeene jana eruha curiquicheein. Cosi ru-
tuhin uhaaichene jana: 3 'Chanuna cosi rutuhin amaaiche,' naa chunocoha inara
raine: 'Latiha Cana Curuaanaane jaaunne raa uhacaanu. Inae enate ichei jelaiha
cainaratereein,' naauche," naain jetao letoanajae Jesoso.
4 Nii jaun jetaote cuhin, nii acaauru rai aitohane rijijieein bero auhaniha teecoha
cositenojoineein acuujua rohan asno narejeene jana, eruhin jetao cosi rutuhin amaau-
ruhane jana jetao: 5 "Cha ichaquiche inooneein. Chanuna nii asno narejeen cosi
rutuhin amaaiche," naain jetao, acaauru caje bajaaure nii cuu nenacaauru cachaauru
tabaauru.
6 Nii jaun jetaote, nii acaauru suujuateein letoanajaa Jesosone rijitojoeein nii
cachaauru tonoraauruhane jaun jetao, inauheneecha nii asno narejeen amaauruhane
coarajeeure. 7 Nitohaneein jetaote, nii asno narejeen ichoae cajione teein jetao,
Jesoso rai nii asno amaauruhane jana jetao, inae rene turuhaauruhane jana nichoae
nelauriaain cue Jesoso. 8 Nitohaneein asno ichoae nelauriaain cuhane jana jetaote,
najiniha bero cuhane rai cajione buri maririjiacoaauruhane jana jetao, leeochaauru
elele alo rijijieein nenaa ajaena alo raain najiniha bero cuhane maririchure. 9 Nii jana
najiniha cunacaauru, caaijie cunacaauru, naaonjoainuri jetaote:
"Raotojoeein turuhine Cana Coaunera rijijieein nenaa cana Curuaanaa.
10 Raotojoeein turuhine Cana Coaunera Cojoanonaa, cana inoaensihuru foerateraneein
nenaa Rabiri nefoerate cojoanonaa. Aihute coreniha raotojoeein neeurumiin dedeeu
nenacaaurune maajeein," naaure jetao cojioriin cachaauru.
11 Nitohaneein Jerosaleen turuhin jetaote, Teenforo asaae enohin, ecu basiijiin
neeoriin jitariin nasajai coaraane baiha jetao Betaniau cue lechoonca coroatajai aina
nerelanacaauru aina Jesoso, inae sohane jaun.

Inacaelanaala oha uherane coina cojiotaa Jesosone (Mt 12.18-19)

12-13 Nii cojoanoo Betania caje amuuruhane jana jetaote, niita bero auhaniha niha uhera alone jana coaraain jetao, coaraa cue Jesoso mijiintohane jaun. Nejetaote, inaacane bana rijiu nenihane jaun, ninaa colane nalohacha baaejeein ne. 14 Nitohaneein inacaenihane jaun jetaote:

"Inae nacoaauneein inacaeneriquiinne jaun, neriaain chuni ii inaa lerata," naain uhera cojiotaa Jesosone jana jetao, ecu aina neein aonajeeure aina nerelanacaauru.

Teenforo asaae necoretenacaauru sitaa Jesosone (Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

15 Inae nacoaauneein Jerosaleen turuhin jetaote Teenforo asaae enohin, nii Teenforo asaae chaelai que necoreteein, chaelai coretiha, naaonjoaain nenacaauru sitaain, atanichoae coriqui coreeuruha cachaauru raine jaa rorihurune maajeein lacojoaain jetao, serori que necoretenacaauru rorihurune maajeein lacojoaain, 16 nii Teenforo asaae nenacaaen rucuhele enoaauruhane caohate Jesoso. 17 Nitohaneein jetaote:

"Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhanete: 'Cana Coaunera bajaauruha satiin chauratane sacuritaain que nenacaauru cachaaurune jaan coloherineeite ne canu loreri,' naain laenanohineein ne. Nete asijiaauruhane jaan coloheri rijijieein teeiche inara," naain jetao ecu acaauru relae Jesoso.

18 Niritiin cachaauru relaane aonajeein jetaote, Jesoso sohin jaonaa coaaucuruhane jaun, sohin jaaoruhane jaanu lera arihure saseredotecuru curuaanaacuru, Moisesa aitoonjoanque cacha relaaureraauru, naaonjoainuri. Ne jetaote, sohin jaaoruhane coasichure, nii acaauru relaa Jesosone jaan rautatiin aonajeeuruha satiin cachaaurune jaun. 19 Inae nocohecane jana jetaote, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin nii nese caje amue Jesoso.

Inacaelanaala oha uherane (Mt 21.20-22)

20 Nii cojoanoo janone nii uhera rohan situha cuuruhane jana jetaote, inae cojoaisi aina curuaaequiin oha nii uherane jana coaracure. 21 Nii jaun jetaote, cojiotaa Jesosone coacuhin que nainaain jetao:

"Cacha relaera, inae raca cojiotaaine jaunte, inae ohe taa uhera. Coaraau nachuhinti," naa Fedorone jaun jetaote:

22 "Jataain Cana Coaunera esenetaauche. 23 Chunocoha esinae rauhijiriin airichaainne esenetaain nii batoelanaala: 'Niilai caje nefaruhin cucuana cuhane cunihun,' naa caa ichatane ucuuno rainete, esinae nii aitohane rijijieein aihane ne. 24 Nitohanihane jaaunne inara rai aitoon, inaraacha latei eruhichene coina Cana Coaunera bajaaiche, inara rai terichaaine esenetaainete eruriquicheein. 25 Inara rai chatohanai cotainacai ichaain neeuruha inara amute cachaaurune niha natiin, acaauru que inara suujua acateein Cana Coaunera bajaaichene bajaauche. 26 Aihute baaso ichaain osa que nesaruquichene niha natiin inara osa que suujua acatemiin cana Inaca dedeeu nenaa Cana Coaunera," nae jetao Fedoro rai Jesoso.

"Cha ii cocoainae," naauruha Jesoso raine (Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

27 Nii baiha jetaote, nacoaauneein Jerosaleen cauha cue aina nerelanacaauru aina Jesoso. Inae ecu turuhin Teenforo asaae enohin amuhemuheca Jesosone jana jetaote, rohan nichuuntaain jetao:

28 "Cha ii cocoainae catohanai ichaain neeine coina. Chatohanai cocoainanacai neeinna neei," naaure jetao Jesoso rai saseredotecuru curuaanaacuru, Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru, Jorioocuru bichauhenaauru, naaonjoainuri.

29-30 Nii jaun jetaote, acaauru rai: “Canuhetonaine inara caje bajareeunni. Cha
Joaan letoaelu, cachaauru cojunacatiha uhane coina. Cana Coaunera letoaenihanena
cachaauruhacha letoanojoineein uhalu. Catoonraain carai beeichenena, canuhetonai
canu cocoainaain canu letoaera bereeunni inara rai,” naain jetao acaauru tonorae
Jesoso.
31 Nii jaun jetaote, ecu nejesinajeein ita rai jetao: “ ‘Cana Coaunera letoanojoineeinte
uhelu,’ naacachenete: ‘Chanuna jana nere tonoraain esenetaeneeichelu,’ nareein.
32 Coatihachu: ‘Cachaauru letoanojoineeinte uhelu,’ nanaa nainihaacache,” naaure
jetao ita rai. Satiin cachaauru Cana Coaunera letoanojoineein uhalu Joaane esenetaau-
ruhalune jaun, cachaauru coasiha. 33 Niritiin jetaote:
“Chachaainti Joaan letoaain nelu. Coatiha coitucuhaacaanu,” naauruha Jesoso raine
jaun jetaote:
“Aihane jaaunchujian canuhetonai, caa catohanai ichacaaunne coina canu co-
coainaain canu letoaera berinaaunni inara rai,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

12

Ocoana jaaurera necha ansaineein ichaonacaauru que cuaain cachaauru relaa Jesosone
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

1 Niritohane baiha jetaote, ocoana jaaurera que cuaain cachaauru relaain jetao:
“Leinjiin cacha jetaote, ocoana jaain jitariin corihateein bino jaauruhane jaanu colo-
herinu que loreri jaain, leinjiin jataain ucuuneein teein rori jae ecu neein amihane-
nacaauru beraihane coina. Nitohaneein caohachaain rucuhecane baiha jetaote, nii
ocoana que amihanenacaauru rai atane teein ratiriin amuhe nii atane erora. Inae
tainaca que turuhane bana ita rai leruuruhane coina. 2 Nitohaneein teein ratiriin
jetaote, inae tainaca que tihane jaun, leinjiin rai cacha letoae, nii amihanenacaauru caje
que banihateein niicha taihuri bajaa cuhane coina. 3 Nejetaote, nii cacha mucuhin fao-
joaain sooruhane baiha, nii cacha letoaaure cha colane nii temule erora rene. 4 Nii jaun
jetaote, nacoaauneein leeocha cacha letoaa nii temule erorane jana, nocoejechanuhin,
couturi cunaitaain cha colane acaentonai letoaaure jelaiha. 5 Nii jana nacoaauneein
leeocha cacha letoaane jana jetaote, acaentonai sohin jaaore nii temule beraichacuru.
Nii baiha nacoaauneein arajiin rai cachaauru letoajeein sacuha nii temule erorane jana
jetaote, tabaauru sohin jaonajaain, tabaauru faojoaain cunaitanajaaure.
6 Satononejeein jetaote leinjiin jataain niicha belaai rai calaohi neeorihane jana, aca
letoae: ‘Jerihane canu calaohi quete laen suujua acatecurureein,’ naain coaaucane
jaun, sohin jaaoruhane esenetaelanaala. 7 Nejetaote, ita rai jetao: ‘Inae uha caa atane
erora calaohi. Coanete sohin jaohacachete, cana raineein nedaaine caa atane,’ naaure
jetao nii ocoana que amihanenacaauru cachaauru, uha nii atane erora calaohine jana
coarajeein. 8 Niritocuruhane jaun jetaote, inae acaauru rene turuhane jana mucuhin
ateinaain nii ocoana udaa amaain jaberoco jaaore,” naain jetaote:
9 “Tonaquiche jana inara, nii calaohi sohin jaaoruhane que, tohanrihacha jana nii
ocoana erora. Raajenihane cuhinacha nii ocoana que amihanenacaauru sohin jaohin,
leeochaauru cachaauru bijiu nii ocoana teriha beraihuruhane coina. 10 Tana Cana
Coaunera Quiricha inoaensi cuhane:
‘Ajeri jaolecooruha
loreri icharaaurune jaante,
jauriaanejeein
loreri nunuheneein ne.
11 Acate
jataain cana rai
cojoelanaacojoaain ichae

Cana Coaunera,'
naain laenanohinihane jaan reretaain aonaquiche chariji banane," naain jetao ocoana icharaauru que cuaain cachaauru rai ereerejeein acaauru relae Jesoso.
12 Niritiin acaauru que cuaain relanajaa Jesosone que nainacuruhane jaun jetaote, Jesoso mucunaa jerecure Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru, saseredotecuru curuaanaacuru, naaonjoainuri. Nejetaote, Jesoso aina neeuruha arajiin cachaaurune jaun cachaauru coasiha ecu ratiriin jelai caje amuure.

Impoestonu que coriqui teeuruhane que iriha Jesosone (Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

13 Nitohaneein ecu ratiriin jelai caje amuuruhane baiha jetaote, Erodesi ere tonoraeraauru, fariseeocuru, naaonjoainuri letoaaure, rai ereeuruhane jana tonaain acaauru tonoraa Jesosone nechu jataain coulurujueeuruhane jaanu lera ariha cuuruhane coina.
14 Acaauru jetaote rene turuhin jetao: "Ii que tonaain iriha cachane niha natiin, tonoraelanaala esinae rauhijiriin ereein neeine coitucuhacaanu. Chaen techu nohanelanaala esinae rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaoha cachane coina cacha relaai. Aihane jaun, caohachaana Romanocuru curuaanaa rai *impoesto*nu que coriqui tihacaanune. Ainihane chatohaneriha. Coretena nainichaanuna. Ainihanena niriiriha," naaure jetao Jesoso rai fariseeocuru aina Erodesi ere tonoraeraauru.
15 Nejetaote, nechu jataain cairichaa aitocuruhane que nainaane jaun jetao:
"Chanuna cacairichanaa coacuhin niritiin carai ereeiche. Carai cajiha nii coriqui uhaauchene coarae," naa acaauru rai Jesosone jaun, 16 rai coriqui teeuruhane jana jetaote: "Chaa curuaa caa laenanohineein ne rai cojunaca aina," naa acaauru rai Jesosone jaun jetao: "Romanocuru curuaanaa enferadoro curuaa," naaure jetao rai.
17 Nii jaun jetaote acaauru rai: "Aihana jaun chujian enferadoro que banijiaain nenaa teeuche enferadoro rai. Chaen Cana Coaunera que banijiaain nenaa teeuche Cana Coaunera rai," naain acaauru tonoraa Jesosone jaun jetaote, ecu jataain cojoelatiin aonajeeure.

Ohane baiha oo caje ichanaa cachane bajaauruha sadoseeocurune (Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

18 Nii jana jetaote, Jesoso coaraa uure sadoseeocuru, oo caje ichanaa cacha suujuene esenetaaurenihane jaun caje bajaauruhane coina. Acaauru jetaote rene turuhin jetao:
19 "Cacha relaera, Moisesate canacaanu rai laenaain ratirilu, oha leinjiin cacha nesirihateein nii comasai aina canaanai sirilanaalane, nii onaa comasai autana raa nii onaa nejerane, nii onaa aina siricha rijijieein canaanai sirihane coina. 20 Nitohanihane janate, ita nejera nejesinaneein neeuruha caaunsineein cachaaurune jana, jauriaanejeein acaauru nejera nesirihateein, nii nesirihatenajan aina calaojoilanaala ohe. 21 Nii jaunte, nii autana rae nii onaa nejera. Nete acaentonai ohe aina calaojoilanaala. Jerichanejeein techu ohe nii acaauru nichataja. 22 Nii jaaunte, nii chunocohacuru nii caaunsini ita nejeraauru calaojoilanaala oore. Nii janate tabiicha nii ene netonai ohe. 23 Aihane jaun ooruhane baiha nacoaauneein ichanaa acaauru suujuene bana, chariji comasaineein jana nereein nii ene, caaunsini ita nejeraauru aina nesirihateein nihalune jaun," naain jetao Jesoso caje bajaaure sadoseeocuru.
24 Nii jaun jetaote:
"Nechu jataain joaaenreeinte ereereequiche inara, Cana Coaunera Quiricha ereretaain aonaain niicha ichanenu coitucueneeichene jaun. 25 Ohane baiha jerichanejeein jaberoconeein nenaa rijijieein ichanaain niha quichaauru, enecuru, naaonjoainuri suujuene, inae nesirihatenaa nainecuruhi, dedeeu nenaa anjeraauru rijijieein inae neeuruhane jaun. 26 Tana ohane baiha jerichanejeein jaberoconeein nenaa rijijieein ichanaa cacha suujuene que aitoha nuna laaojoiri moconaau neein Moisesane jaa quiricha reretaain aonaquiche inarane. Ecu jetaote Moisesa rai: 'Canune Abaraaun,

Isaca, Jacobo, naaonjoainuri Coaunera neeun,' nae jetao Cana Coaunera. 27 Coatiha ohin nitajenacaauru coaunera nihei Cana Coaunera- ohin nii baiha jerichanejeein jaberoconeein nenaa rijijieein nenacaauru cachaauru coaunera Cana Coaunera. Nitohanihane jaunte, jataain joaaereein nii cha coitucuelanaala ereereequiche inara," naain jetao sadoseeocuru tonorae Jesoso.

Cana Coaunera aitoonjoan- jataain cacha ichao rai nelateein nenaa (Mt 22.34-40)

28 Niritiin esinae rauhijiriin sadoseeocuru tonoraa Jesosone jana aonajihane jaun jetaote, Jesoso rohan nichuuntaain jetao:

"Chariji jataain jauriaanejeein Cana Coaunera aitoonjoaneein cacha ichao rai nelateineein ne," nae jetao, rai Moisesa aitoonjoan que cacha relaera.

29 Nii jaun jetaote:

"Jauriaanejeein cana ichao rai nelateein nenaa Cana Coaunera aitoonjoante: 'Aonacuche Isaraeli cocoaichacuru. Cana curuaanaa Cana Coaunerate, leinjiin acaacha itolere curuaanaa neein ne. 30 Aihane jaun, ii suujua, ii suujue, ii coichana, naaonjoainuri aina curataain cana curuaanaa Cana Coaunera belaihu. 31 Chaen ichaajenihane ijiabereeo belaain coaraaine rijijieein chamute cacha belaain coaraau,' nae. Nihei caa baiha jataain cacha ichao rai nelateein nei Cana Coaunera aitoonjoan," nae jetao Moisesa aitoonjoan que cacha relaera rai Jesoso. 32 Nii jaun jetaote:

"Esinae rauhijiriinte chuhisi aitohicha cacha relaera. Leinjiinte chuhisi ne Cana Coaunera. Nihei nii baiha acaneein nei. 33 Cana suujua, cana suujue, cana coichana, naaonjoain aina curitaain Cana Coaunera belaain, cana jaberoco belaichaane rijijieein cana amute cacha belaain, naaonjoaancanete chuhisi, itolere inihocuru, itolere jujuaihuru, naaonjoainuri mocohaca rori ichoae teeinne amurijiriin jataain nelateine," nae jetao Jesoso rai Moisesa aitoonjoan que cacha relaera. 34 Niritiin esinae rauhijiriin tonoraa nii Moisesa aitoonjoan que cacha relaerane coitucuhane jaun jetaote:

"Coatiha icharaain niheei Cana Coaunera Cojoanonaa que neeine coina," naa Jesosone jaun jetaote, inae nii tonaai caje chatohanai bajanaa coitucuene.

"Chatohanai caje nefoeratenaa ne Mesihasi" naain bajaa Jesosone (Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

35 Nii baiha Teenforo asaae neein cachaauru relaane jaun jetaote:

"Chanuna Rabiri caje nefoeratenaa niha Mesihasine que aitocure Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru. 36 Cana Coaunera Suujue aitoroatenojoineein:

' "Cau carautono nichajai que
nelauriaau carohan,
ichei nejeratenacaauru amuritoherateein,
itiha asaae tenajaanune reen tiaajeein,"
naa Cana Coaunera cana curuaanaa rai,' naa Rabiri inatiin.

37 Aihane jaun, inasiina Rabiri nefoerate caje nenaanere Mesihasi, Cana Curuaanaa neein curuaatiha Rabiri netonai inatiin," naa cachaauru rai Jesoso jana jetaote, rautatiin Jesoso aonajeeure nii ecu arajiin nenacaauru cachaauru.

Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru ichao biha Jesosone (Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

38 Nitohaneein cachaauru relaane aina cuaain jetaote:

"Caohachaain nocohalajiin ichaaoche, Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru que. Cacha relaauruhane jaa cocajione jiaainte, bero cuhaneeuru acaauru que suujua acatecuruhane coaarateein neeuruha cachaaurune jereeinchuru amuure. 39 Chaente netaojiaain Cana Coaunera rai rauhi que ereereecuruhane jaan coloheri sinacoca asaae enooruhane jataain nelateein nenaa rijijieein rori caohacha ichoae nelauriana

rautatiin, beseta ichaain lenonecuruhane jaaun niha natiin rori caohachaauru ichoae nelauriana rautatiin aihure. 40 Chaentechu, autanaauru caje acaauru loreri niha natiin ruluure. Nitohaneeinte necha aansaineein ichaaoruhane que nainacuruha cachaaurune coataa sonafaajianaaichuru Cana Coaunera bajaae bajajeein ichaaore. Acaaurute leeochaauru amuritoheriin caseteco coaraa cuurureein," naain jetao cachaauru relae Jesoso.

Nichaonajaanu que niicha sirii coriqui tiha Cana Coaunera belaiha leinjiin autana cairicheine (Lc 21.1-4)

41 Nii jana jetaote, coriqui teeuruhane jaan curu cuhane coriqui teeuruha cachaaurune jana coarajiha lauhequiin Jesosone jana jetao, jataain araainanaain coriqui teeure coriquihonacaauru. 42 Nii jana jetaote, turuhin jataain coroatajajeei coreein nenaa coriqui tiha cue, nii teeuruhane jaa curu cuhane ita que jerajejeein, leinjiin autana jataain cairichei. 43 Nii coarajeein jetaote, aina nerelanacaauru cotijiaain jetao:

"Esinae rauhijiriin satiin caa curu cuhane coriqui teeurera amurijiriinte coriqui te caa leinjiin autana cairichei. 44 Jana satiin caa coriquihonacaaurute, acaauru rai cautena coriqui caa teeure. Nete laen caa ene jataain cairicheinijian natiin, acaihanijin nichaonajaanu que niicha sirii te jitariin," nae jetao acaauru rai Jesoso.

13

Itajenojoinerichaain Teenforone biha Jesosone (Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

1 Inae nii Teenforo caje mituha cuha Jesosone jana jetaote rai jetao:

"Cacha relaera, jataain caohatiin ajeri caje ichanohiniha caa Teenforone coaraaina," naa rai aina nerelanacaauru caje leinjiine jaun jetaote:

2 "Jataainte niqui caohatiin tasiojoaain ichanohineein coaraai. Nete inae turuha cojoanonaane bana, nii leinjiinijin nenereein caa ajeri ita ichoae teein ichanohineein inaraacha coarajei, satiin itajenojoiniha curichaaine jaun," naain jetao aina nerelanaa tonorae Jesoso.

Nacoaauneein tururichaain Cana Coaunera Cojoanonaane (Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

3 Nii baiha jetaote, nii Teenforo coarajeein rohan nenaa Olibo bichataneu cue jetao aina nerelanacaauru aina Jesoso. Inae ecu turuuruhane jaun nelauriariin lauhecoha Jesosone jana jetaote:

4 "Chatohanai janonaa banana nunuhereein nitohanai. Chatohanaina jana, inae jataain cataainjian nitohanaine jana coaarareein," naain caje bajaauruha jelai teteriin, Fedoro, Saantiaao, Joaan, Aanderesi, naaonjoainurine jaun jetaote: 5 "Inara coritaain niha chunine coataa caohachaain nainaain neeuche. 6 Arajiichurute canuniha nocoetiinchuru turuhin: 'Canune Curisito neeunra,' naa uuruhane, arajii cachaauru nii acaauru coritaauruhane esenetaa cuurureein. 7 Jiaonriha: 'Ecuuru ecuurute ne sonaana,' naain coitucuhichene nesooneein casiichene. Nitohaneeinte nunuheca cureein. Nete caa caitoonjoan cojoanonaa satono que turuhane jaun ainenereein. 8 Laurihu laurihu nenacaauru cachaaurute, leeochaauru aina nejerateein, ita que nererojoecaain niha cuurureein. Jana leeocha atane que ichaonacaaurute, leeocha atane que ichaonacaauru aina sonaana que niha cuurureein. Chaentechu araai lauriin aihane jaaunru, jataain mijiaaineein niha cureein carora tabai. Nii janate, niha cureein mijitena. Niite aasaaeriin necairichanaa nunuheniha cureein.

9 Aihane jaun caohachaain nainaain neeuche. Canu corenihate, cocoainanacaihuru, *rey*churu, naaonjoainuri bijiu inara teeuruhane janate, sinacocacuru asaaecuru teein inara bisiha cuurureein. Nitohaneein inara teeuruhane banate, esinae rauhijiriin

canuneein nihanune biha curiquicheein acaauru rai. 10 Jaiti nitohaneein satono que turuenihane ajinihate, satiin cachaauru chauratane sacutaain lauri lauri nenacaauru rai caa caitonjoan nosa caje nichoteeururichaaine beebejiha curiquicheein. 11 Aihane jaun, cocoainanacaihuru rene inara amaauruhane, jiaonriha acaauru rai ereeichene jaaque tonajeein cuichene. Inae ecu ereeichene coina turuhichene coatiha inara aitoriheeicheein. Cana Coaunera aitoroatenojoin Cana Coaunera Suujue letononeeinte aitoriquicheein. 12 Rai nejeraauruhachate nejeraauru colurujiha cuurureein ateinanohineeuruhane coina. Jana rai calaohichuruhachate colurijiha cuurureein acaauru inacaauru. Nii janate rai inaca colurujueeuruha acaauru calaohichurune jana, acaauru ateinaa cuurureein. 13 Canu cachaneein neeichene corenihate inara cotaairiin inara coaraa cuurureein satiin caa chauratane sacuritaain nenacaauru cachaauru. Nete nitohaniha sainejeein satono que tiaain caitoonjoan tonoraain neite ichoteratenojoiniha cureein.

14 Aihane jaun caa reretaain aonaain tonoraauche. Inae nii Teenforo asaae jelai teein Cana Coaunera que banijiaain *altar* ichoae ecooca Cana Coaunera que nejeratenaa casicheine coaraquichene, ichatane jana cuhin sorooruhine Jodea ichaonacaauru. 15 Ecuun rai loreri satono coarana ichoae niha chunine jana niha nitohanaine, jiaonriha rucuhele niha natiin roconaa coaaucane. Rauhijiriincha fauhi amuhine. 16 Jana ocoana jana nihane jana aihane, jiaonriha jelaiha nejenohin cajione ranaa coaaucane. 17 Jataainte cairichaaojoaaurureein nii cojoanonaa que inae turuhane bana ausirineein nenacaauru enecuru, sisihajeein canaanai sirichaauru, naaonjoainuri. 18 Nabana elohena bana niha nitohanaine coataa Cana Coaunera bajaauche inara. 19 Cana rai chauratane coaaunaain nihalu Cana Coaunerane baiha, nitohanai necairichanaa coaaraa chariji banane que airijiinte, jataain niha cureein necairichanaa cojoanonaa. 20 Nii necairichanaa cojoanonaa sarotiaeniha Cana Coaunerane, nerihei chuni nichotei nii caje. Nete rai cachaneein janijiin niicha ranojoinunri jataain belaihane jaun, nabana nitajeeuruhane coataa nii cojoanonaa sarotiareein.

21 Aihane jaun chunocoha inara rai: ‘Caute ne Mesihasi. Ecute ne,’ naa inara rene turuhinne, jiaonriha esenetaaichene. 22 Mesihasi niha nocoetiinchurute *profeta*ne lanaala nenacaaurune maajeeichuru, inara coritaa cojoelanaacojoai ichaa cuurureein. Janijiin Cana Coaunera ranojoinuru niha natiinte coritaaurureein. 23 Aihane jaun, caohachaain necohalajiin itolereneein neeichene coinane caraajenihane inara rai aitoon, que nainaain neeichene coina,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Nacoaauneein tururichaain cacha caje nejanoanaa Curisitone (Mt 24.29-35, 42-44; Lc 21.25-36)

24 Niritiin jetaote: “Nitohaneein inae niha necairichanaa cojoanonaane baihate, nocoena niha enotone jana, atene netonai conoenereein. 25 Nii janate, dede cajene maajeeichuru naluhacoaa arasijieeurune jana, nesoone caaun rijijijianiha cuurureein dedeeu nenacaauru netonai. 26 Nitohanihane janate, itolere ichana nainihane coaarateein nelate que nelateein dede sacari jana fauha uhanu canu Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaaunne jana coaariquicheein. 27 Acate rai anjeraauru letoareein, nii janijiin niicha raauri, rai cachaauru taojiaain raauruha satiin caa chauratane tinonoritiin nuurihuru cajeeurune maajeein, dede uurihuru cajeeurune maajeeichurune coina.

28 Caohachaain nainacuche, caa uhera que cuaain inara relaanune que. Inae satiin naluha nune alone baiha nacoaauneein nalojoaa uherane coaraquichenete, caje inae nichuuntaa ajaanaane coitucuhiche. 29 Nii rijijieein nainacuche caa caitoonjoan rijijieein aihane coaraquichene, canu Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanonaa nichaaune inae nichuuntaa turuhanune que. 30 Esinae rauhijiriine aitoon, jaiti ooreniha ena caa satiin canu aina nenacaaurune janate, 31 nitajereein caa chauratane

aina dede. Nete lae caa aitocoaaunne jaa quere, caa aitocoaaunne rijijieein que tihane reeintiaain nereein.
32 Nete laen: ‘Naaonjoain cojoanonaa banate ecu tiaain aicheein,’ nene naain nii chuni coitucuera. Niheichu dedeeu nenacaauru anjeraauru niha natiin coitucuuruhi. Niheichu canu niha natiin coitucuhaaun, leinjiin Ofaachate coitucuujue. 33 Niique tihaneree tiaain caohachaain nainaain Cana Coaunera bajajeein neeuche. Coatiha coitucueraai nii airichaaine jaa cojoanonaa. 34 Acate coriaji ataneu cunaa jeriha leinjiin cachane, rai cachaauru que loreri beraichateein, le cacha cachaauru rai amihanenaa teein, nii loreri beraicha que beraichatenajaain ratirinajaain amuhane rijijie. 35-36 Aihane jaun, caohachaain nainaain turuhane cohajeein neeuche inara. Coatiha coitucueraai turuha nii loreri erorane, sona naluque, dede cataaun, ataohari irihanau, janone, naaonjoaainijin, turuhane jana letona jatoroaain neneeichene coataa. 37 Caa inara rai aitocoaaunne rijitojoeeine leeochaauru rai netonai aitoon, caohachaain nainaain cohaquichene coina,” nae jetao, Fedoro, Saantiaao, Joaan, Aanderesi, naaonjoainuri rai Jesoso.

14

Jesoso mucuuruhane coina ita taojiaauruhane
(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

1 Coroata janohin lanajeeca jorerera colane ichanohin faan quihuruhane jaan beseta fasocoane jana jetaote, chunocoha que coritaerateein, Jesoso mucuhin ateinaauruhane jaan lera arihure saseredotecuru curuaanaacuru aina Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru. 2 Nii jana tabaauru jetaote:
“Nainihei nitohanai ichacaache beseta nunuhe banane. Nabana cana que nejerateeuruha ecu aina nenacaauru cachaaurune coataa,” naaure jetao ecu ita rai.

Alabastro caje ichanohi que curuhin nenaa jujuai choroha leinjiin ene Jesoso ichoaaene
(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

3 Betaniau cosibi ruhecaeraneein niicha curuaateeuri Simoon loreri asaae turuhin, ecu nelauriana najaan rori choae lauhecoha Jesosone jana jetaote, *alabastro* caje ichanohi que curuhin- ujuane nejesina caje ichanohi jataain coretiin nenaa jujuai nardo amaain turuha cue leinjiin ene. Nitohaneein turuhin jetaote nii jujuai curu raiheitiin Jesoso couturi choae chorohe. 4 Nii jana ecu neein coarajeeurera tabaauru jetaote obajeein jetao:
5 “Chanuna que cairichaaihuru coroatajanena richaae, nichata fashai denario core jeeoni amurijiriin nii jataain coretiin nenaa jujuai nardo que necoretelanaala joaereen nii jujuaain ichanohi jaohiche,” naain jetao nii ene que ereein nocoeje chanuure. Nii le denario jetaote le jiichoo amihanenaa core ne.
6 Nii jana jetaote acaauru rai:
“Coa nocoeje chanuhin, coa rerohecaache. Jataain caohachate ichae catohaneein canu teein. 7 Itolere banate inara aina neeurureein cairicheihuru. Nii jaunte, acaauru coroatajanena jeriquichene jaan que, acaauru coroatajanena naineriquicheein. Jana canu, itolere cojoanonaa bana inara aina neriaauni. 8 Caa enete niicha ichana nainei ichae, cajabereeo jujuaauruhane jaanu que niicha rucujui nihane jaun. 9 Esinae rauhijiriine aitoon. Chunijihuunru chauratane sacuritaain nosa caje nichoteeuru richaaine coina caitoonjoan canu ere beebejeeuruhane jaaunrute, caa catohaneein canu jaberoco jujuaa caa enene jaan coaauca cuurureein. Nitohaneeinte coaaunojoi niha cureein,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Jesoso coulurujiha Jodasine
(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

10 Nii Jesoso aina nerelanacaauru lechoonca coroataja Jodasi Isacariote jetaote,
saseredotecuru curuaanaacuru coaraa cue, acaauru aina ereein, Jesoso rene amana-
jaane coina. 11 Nitohaneein acaauru rene turuhin amanajaane coina acaauru rai aitoha
Jodasine jaun jetaote, jataain coroajeein rai coriqui tenaa jerecuruhane jaun, jelai
nedaaoriha Jesosone que coacue, rene amanajaane coina Jodasi.

Aina nerelanacaauru aina janotiin lenoniha Jesosone
(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

12 Jorerera colane ichanohin faan quiin, Cana Coaunera rai carenero narejeen
sooruhane jaan fasocoa beseta cojoanonaa nunuhe bana jetaote:
"Chu fasocoa cojoanotiin que lenonichaachene jaanu que lenone jaa cuhacaanune
jereei," naain jetao Jesoso caje bajaaure aina nerelanacaauru.
13 Niritocuruha raine jaun jetaote, coroatajai aina nerelanacaauru letoaain jetao:
"Chajaain taa neseu cunichuche. Inae ecu turuhichene jana, baichaje cuhane acau
baaibaaichaain cuujuiha leinjiin cachane jana eruhichene sacuuche. 14 Chaen inae
loreri asaae enohane, nii loreri erora rai: 'Cacha relaerate ii caje bajaerate, Chariji
ucuha cuhane canu aina nerelanacaauru aina lenonerichaanuhin fasocoa cojoanotiin
que, naain bajaerate,' naaiche rainete, 15 aca inara que ecuunetiin coaranai loreri asaae,
caohatiin rucuhenojoineein nenaa ucuha seeojoan coaaratereein. Chaen inae inara
que coaaratiha nii loreri erorane, ecu teein janotiin cana lenonenu enoalaauche," naain
jetao, nii aina nerelanacaauru suujuateein letoanajae Jesoso.
16 Nii jaun jetaote, nii neseu cuhin acaauru rai aitoha Jesosone rijijieein leinjiin cacha
eruha cuure nii coroatajai aina nerelanacaauru. Nii jana jetao acaauru que leinjiin
ucuha coaaratiha nii cachane jaun, ecu teein fasocoa cojoanotiin que lenonecuruhane
coina lenone jaaure.
17 Inae nocohejihane jana jetaote ecu leeochaauru aina nerelanacaauru aina turuha
cue Jesoso. 18 Nitohaneein lenonecuruhane jaaun neein jetaote:
"Esinae rauhijiriin ena cau caniha inara jiniichaain lenoniha nenaate, canu que
nesuujueein cacoluruheca cureein," naa acaauru rai Jesosone jaun jetaote, 19 jataain
inaderaain:
"Canuna ii coulurujuerichaaunte," naain caje bajaaure le cacha cachaauru. 20 Nii
jaun jetaote:
"Ena, cau canu aina lechoonca coroatajai nequichene caje nenaa, canu jiniichaain
canu ojoaichu cuhane faan setejiaain quichate acane. 21 Cana Coaunera Quiricha
inoaensi cuhane aitohane rijijieein itolereneein aihanete ne. Nete jataain cairichaao-
joareein nii caque nesuujueein cacoluruhera. Jataainte caohacharelu, nejanoaenihalu
nii cachane," nae jetao acaauru rai Jesoso.
22 Nitohaneein lenonecuruhane ucuaetoha jetaote, faan mucuuriin Cana Coaunera
bajaain, cataaun tacaain taturiin acaauru rai teein jetao:
"Nocoa caa quihuche. Caate cajabereeoneein nenaa ne," naain jetao acaauru rai te
Jesoso.
23 Nii baiha, acaauru coconeein nenaa bino curu mucuuriin, Cana Coaunera bajaain
acaauru rai tihane jana jetaote, satiin ita rai leruune leruuneein cooruhane baiha
jetao: 24 "Caa canaacha coite canu coichana ne. Acate arajii cachaauru osa coreniha
nijiaonrichaainne coina Cana Coauneraacha icharatei ichacaaunne jerichaaunne jaan
cojunacaneein nenaa ne. 25 Esinaae rauhijiriin nacoaauneein caa baiha bino cori-
haaunni, Cana Coaunera Cojoanonaa necaohacha que neein ecu nenaa bino cohanune
reentiaain," nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Coitucuha nocoetelanaala nesuujuerichaain Fedorone biha Jesosone
(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

26 Nitohaneein jetaote, salmo que nenateein Cana Coaunera coroaecuruhane baiha
jetao aina nerelanacaauru aina jiniiquiin Olibo bichataneu cue Jesoso. 27 Inae ecu
turuhin jetaote:
"Enene cojoanotiin cuhanete, satiin canu esenetaaichene jianeein ita caje riaaner-
iquicheein. Nitohaneeichene coinate: 'Carenerocuru beraicha sooruhane janate, caji-
haneein riaaniha cuururеein carenerocuru,' naain laenanohineein ne Cana Coaunera
Quiricha inoaensi cuhane. 28 Nena inae ichanacaaunne, jaiti Calileea turusiquichene
ajiniha, canu inara ichoaaichaniha ecu niha cureeunni," naa acaauru rai Jesosone
jana jetaote: 29 "Satiin ii esenetaauruhane jianecuruhane nihanatiin coatiha laen
airinaaunni canu," naa Fedorone jana jetaote:
30 "Esinae rauhijiriin enene cojoanotiin cuhanete, jaiti coroata saain ereniha atao-
harine jana, canu coitucuha nocoetelanaala nichata saain nesuujia curiquiin," naa
Fedoro rai Jesosone jana jetaote: 31 "Ii aina jiniiquiin ateinanohi nihanune coina
aitocuruhane nihanatiin, coatiha nii ichoitucuha nocoetelanaala nesuujuerihaaunni,"
naa Jesoso rai Fedorone jana jetaote leeochaauru netonai jerichanetojoeein aitocure.

Jetesemanii Cana Coaunera bajaa Jesosone
(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

32 Nii baiha jetaote, Jetesemaniineein niicha curuaateeuri cuhin, inae ecu turuu-
ruhane jana jetao:
"Cau nelauriaain canu cohacuchene, inara tonohanau Cana Coaunera bajani," nae
jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.
33 Niritiin jetaote, Fedoro, Saantiaao, Joaan, naaonjoainuri amaain cuhin jetao,
jataain inaderaain nererojoecae Jesoso.
34 Nitohaneein nererojoecaain jetaote: "Jataain onaanajaanu rijitocojoaainte in-
aderae casuujua. Cau nedaauche inara. Jiaonriha siniichene. Nirijieein ichaaojoeein
canu cohacuche," nae jetao acaauru rai Jesoso.
35-36 Niritiin ratirinajaain acaauru caje nita cutiin jetaote, notoroaain atane que nauri
temetaain jetao: "Ofa, coatiha ii rai caaintajerihei caa necairichanaa tabai caje canu
ichoteratena jereeine. Nena canu jerichaaunne rijijieein ichaaine jereneeun, ii jereeine
rijijieein ichaau," naain jetao Cana Coaunera bajae Jesoso. 37 Inae Cana Coaunera
bajaane baiha, jelaiha acaauru coaraa cuhane jana jetaote, sinihuruhane jana erunajaa
cue. Nii jaun jetaote: "Inaenachura siniite Simoon. Jataainachura aasaeriinijin sinirena
abaantaain ichaaojoenaa naineneeite. 38 Nabana osa que nesaruquichene coataa
sinirena abaantaain ichaaojoeein Cana Coaunera bajaauche. Jataainte niqui inara
suujua cuhane ainaa jeriquiche. Nete jataain abaantasine inara jaberoco," nae jetao
Fedoro rai Jesoso.
39 Niritiin jetaote, nacoaauneein jelaiha cuhin jerichanetojoeein Cana Coaunera
bajaa cue. 40 Inae Cana Coaunera bajaane baiha, acaauru coaraa cuhane jana jetaote
jataain siniitooruhane jaun, sinihuruha aina nerelanacaaurune jana erunajaa cue
Jesoso. Nii jaun jetaote, nii tonaain tonoraauruhane jaanu coitucuurene. 41 Inae nichata
saain jelaiha cuhane baiha nacoaauneein turuhin jetaote:
"Jaitinachura neloraain siniichete. Inae laen necha aansaineein osaaonacaauru
bijiu Cacha Calaohi nichaaune mucuhin teeuruhane rai nihane cojoinaca que tiha.
42 Chajaain nimichucuchete amuhacache. Inae tajiha nichuutaa canu belaihane sai-
jieein canu colurujuera," nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Jesoso mucuhin amaauruhane
(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

43 Niritiin jaiti ereerejiha aina nerelanacaauru aina Jesosone jana jetaote, sabere,
enuha, naaonjoainuri que biji achunequiin arajii cachaauru que corianeraain turuha

cue nii Jesoso aina nerelanacaauru lechoonca coroatajaneein nenaa Jodasi. Acaauru letoaauruha saseredotecuru curuaanaacuru aina Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru, Joriocuru bichauhenaauru, naaonjoainurine jaun. 44 Nitohaneein que nesuujueein colurujueein jetaote: “Nii quiicha meri lioracaite acanereein. Chaen mucuhin caohatiin biji ichojoaain amaauche,” naain jetao amanajae Jodasi.

45 Niritiin acaauru amaain jetaote, inae rene turuhin rohan nichuutaain jetao:

“Cacha relaera,” naain jetao Jesoso meri lohite Jodasi. 46 Nitohaneein jetaote, Jesoso mucuhin amaaure.

47 Nii jana jetaote, sabere mucuhaneecha neeoriin leinjiin saseredotecuru curuaanaa cacha uricho beuhite, ecu acaauru aina nenaa cacha. 48 Nii jana jetaote, nii mucuha cunacaauru cachaauru rai jetao: “Chanuna necha aansai asijiauto mucuera tocohaneein enuha, sabere, naaonjoain uhaain canu mucuha uhiche. 49 Itolere cojoanonaa banane inara jana Teenforo asaae neein cachaauru relanajacoon. Nii jana chabana canu mucunajaaoheeiche. Nete Quiricha inoaensi cuhane aitoha Cana Coaunerane nainaaichene coinate caa aaiche,” nae jetao nii mucuha cunacaauru cachaauru rai Jesoso.

50 Nii jana jetaote, ecu jelai Jesoso ratiriin, satiin soroore aina nerelanacaauru. 51 Nii jana leinjiin enamanaa jetaote, shojoera que shoheshohequiin caaijie cuujihane jana jetao, acaaentonai mucuuruhane jaun, 52 nii shojoera ratiriin machohequiin cha colane soroe.

Jorioocuru bichauhenaauru- niha chatohanaine rucuheraneein nenacaauru- Junta Suprema acatiha niha Jesosone

(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

53 Nitohaneein saseredotecuru curuaanaacuru curuaana rene Jesoso amaauruhane jana jetaote, satiin ecu netaojiaaure saseredotecuru curuaanaacuru, Joriocuru bichauhenaauru, Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru, naaonjoainuri. 54 Nii jana jetaote, nita coarajeein caaijie cuuje Fedoro, saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa loreri chajeniha tiaajeein. Inae ecu turuhin jetaote, Teenforo beraaihurera aina nelauriaain usi que nichaatiha nedae.

55 Nii jana jetaote, Jesoso sohin jaaoruhane jaanu lera airihure saseredotecuru curuaanaacuru, chaen satiin Joriocuru bichauhenaauru- *Junta Suprema*curu, naaonjoainuri. Nejetaote, nii chatohaneein teeuruhane jaanu lera eruurene, 56 nitohaneein nohaneein colurujueeuruha arajiin cachaaurune saijieein ita rijitojoeein aitocurenihane jaun. 57 Nii jana tabaauru jetaote, nimichuhin nechu jataain nohaneein:

58 “Canacaanu uricho quene aonacaaun: ‘Caa cachaauruhacha ichai Teenforo itajeeinne, nichata janojoeein cuhane leeocha ichana naineeun cachaauruhacha ichanohinelanaala,’ naane jana,” naain jetao colurujueeure.

59 Nejetaote, ita rijitojoeein cuaain colurujeeurenihane jaun esenetana nainecurene.

60 Nii jana jetaote, satiin nii ecu nenacaauru cataaun nichaauraain jetao: “Chatohanaina ichaaite, toon toritiin icholuruhecuruhane jana tonoranajaeneein,” naain jetao Jesoso caje bajae saseredotecuru curuaanaacuru curaanaa. 61 Nejetaote, tonoraelanaala inauheneecha aonaje Jesoso. Nii jaun jetaote, nacoaauneein rai jetao:

“Iina itolere icharaanu que turuha uheni Cana Coaunera Calaohi Mesihasi neei,” naain caje bajaa saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaane jana jetaote: 62 “Ejeen, acaneeunchujianrana. Inarate itolere ichana nainera neein nenaa Ofa raotono nichajai que lauhecohanune jana cacoarariquicheein. Chaen techu, inae ecu tihane bana dede caje, dede sacari jana uhin fauha uhanune jana canu coaariquicheein,” nae jetao rai Jesoso.

63 Nii jaun jetaote, obaecane cojunacaneein cajione soaisoaain jetao: 64 “Cha nenacaaeneeina coaara lateriquiche. Inara uricho quete, inae Cana Coaunera Calaohiniha nocoetiin irihane aonaquiche. Tonaquiche jana nii que,” naa acaauru rai saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaane jana jetaote, satiin ita suujua rijitojoeein nii coulurujeeuruhane ujuaaihoneein aca ohane coina aitocure.

65 Nii jana tabaauru jetaote, coluneeinchuru nota conajaain bisiin jetao: “Aihane caa ii bisicha coitucuhin beeu,” naauruhane jana jetao, Teenforo beraichacurune maajeein nomeri faohacure.

Jesoso coitucuha nocoeteniha Fedorone
(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-29)

66-67 Nii jana jetaote, loreri chajeniha usi que nichaatiha lauhecoha Fedorone coaariin: “Ii netonaite Nasarete cocoaicha Jesoso aina amuhemuhena neei,” nae jetao Fedoro rene turuhin saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa coseenra.

68 Nii jana jetaote: “Coatiha nii carai aitohine jaan cacha coitucuhaaun. Chaa que chaainti nii aitohi,” naain jetao neesuujue Fedoro. Niritiin jetaote, jelai caje amuhin acuujuaniha neeorihane jana, inae ere ataohari curuaanaa. 69 Nii jana jetaote, nacoaauneein Fedoro coaraain leeochaauru rai jetao:

“Caa netonaite, nere tonoraeraneein nenaa ne,” nae jetao nii coseenra, leeochaauru rai.

70 Nejetaote nacoaauneein nesuujue. Nii baiha neeoriin jetaote, nacoaauneein Fedoro rai jetao:

“Rauhijiriinte bajiaa acaauru caje nenaa neei. Nii choae tacaain Calileea cocoaicha neei inatiin,” naaure jetao nii cuu nenacaauru.

71 Nii jana jetaote: “Esinae rauhijiriin Cana Coaunerate coaraje, nii aitocoichene jaa cacha coitucuenihanune,” 72 naa Fedorone rijieeoritiin irihane coroata satiha ataoharine jana jetaote: “Jaiti coroata saain ereniha ataoharine ajinihate, cacoitucuha nocoetelanaala nichata saain nesuujueriquiin,” naalu rai Jesosone coacuhin jetao chanae Fedoro.

15

Coberenadoro Filato acatiha niha Jesosone
(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

1 Nii jana jetaote, jataain janohetiin netaojiaaure saseredotecuru curuaanaacuru aina Jorioocuru bichauhenaauru, Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru, chaen niha chatohanaine rucuheraneein nenacaauru- *Junta Suprema*curu, naaonjoainuri. Nitohaneein jetaote, Jesoso biji ichojoaain amaain Roma curuaanaacha letoai Jorionelanaala nenaa- coberenadoro Filato rai tiha cuure. 2 Inae nii Filato rene turuaauruhane jana jetaote:

“Iina Jorioocuru Curuaanaa *Rey* niha,” naa rai Filatone jana jetaote:

“Ejeen. Esinae rauhijiriin acanichaaunne quete aitohi,” nae jetao rai Jesoso.

3 Nii jana saseredotecuru curuaanaacuru jetaote, jataain araai laurii itolere ichaain nihane que aitiin colurujeeure.

4 Nii jaun jetaote, nacoaauneein rai jetao:

“Aonaaun, jataain araai laurii itolere ichaain neeine que aitiinte icholuruhecure. Chanuna jana tonaain acaauru tonoraeneei,” nae jetao rai Filato.

5 Nejetaote, tonoraeniha Jesosone jaun: “Chatohanihane jaunna caa catoonraene,” nae suujua cuhane Filato.

Ateinanohi niha Jesosone coina rucuhecuruhane
(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

6 Nitohaneein beseta bana naineein niha chuni colurujuenojoine jetaote, jerecuruha
nii cachaaurune rijijieein jianenajaque Filato. 7 Nii jana jetaote, caresero cuhane ne
leinjiin cacha Barabasineein niicha curuaateeuri. Nii Barabasite leeochaauru aina
acaauru curuaanaacuru que nejerateein sonajaain jaaorera ne. 8 Nii jana jetaote Filato
rene turuhin, nii beseta bana naineein ichanajaaocane rijijieein ichaa Filatone coina
caje bajaaure cachaauru. 9 Nii jaun jetaote, acaauru rai jetao:

"Aihane jaunna, inara Jorionequichene Curuaanaa *Rey* jianichaaunne jeriquiche,"
nae jetao acaauru rai Filato, 10 saseredotecuru curuaanaa amurijiriin coitucuhin
cachaauru relaa Jesosone jaun, arajii cachaauru esenetaain sacuuruhane jaun que
necoelai caaun mucuhin rai teeuruhane que nainaane jaun. 11 Nejetaote, cachaauru
suujuau tacaaure saseredotecuru curuaanaacuru, Barabasi jianeratecuruhane coina.
12 Nii jana jetaote, acaauru rai jetao:

"Chatohanai jana ichacaaunne jeriquiche caa Jorioocuru curuaanaa *Rey*neein
inaraacha curuaatei aina," naain acaauru caje bajaa Filatone jana jetaote:

13 "Coroso que teeinene jerichaanura," naauruha ehequiinne jaun jetaote:

14 "Chatohanai baasonajian ichae," naa acaauru rai Filatone jana jetaote, na-
coaauneein ehequiin jetao:

"Coroso que teechaaura," naaure cachaauru.

15 Nii jaun jetaote cachaauru aina caohachaain nenaa jerihane jaun Barabasi jia-
neein, Jesoso bisichatihane baiha acaauru rai te Filato, coroso que teeuruhane coina.

16 Nii jana jetaote, nii cocoainanacai loreri chajeniha Jesoso amaain, sondaro ne-
jesinanejeein ecu satiin netaojiaaure. 17 Nitohaneein netaojiaain jetaote, que cajione
jichohajiojoaai lanajai curujuaain, ojoa caje ichanohin comai lauriaaure coturi que.
18 Nii baiha jetaote:

"Acaneein neeine Jorioocuru Curuaanaa *Rey*," naaure jetao ehequiin nechu jataain
cairichaa que nocoatijiaa.

19 Niritiin jetaote, enuha que rai couturi faojoaain coulunecuruhane baiha, nechu
jataain que ninichaajia nacatiha neseeonriaaure soondarooru. 20 Nitohaneein jataain
que ninichaajeeuruhane baiha jetaote, nii cajione lanajai jichohajiojoai que niicha
curuhacuri rocohin jetao, rai cajione esine curujuaain, jelai caje amaain coroso que tiha
cuure.

Coroso que Jesoso teeuruhane (Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

21 Nii jana jetaote, ocoana caje caaujiha Alejaandoro, Rufo, naaonjoainuri inaca
leinjiin cacha Sirene cocoaicha Simoonne jana coaraain jetao cotihacure, nii Jesoso
teeuruhane jaanu coroso amaane coina.

22 Nitohaneein jetaote, Golgotau Jesoso amaaure. Golgota naane jetaote, "Niha
couturi bejerona jaan," naane aite. 23 Inae ecu turuhin sacari mirra jujuaain ne-
naa que jasiiteein bino que cocoanaa jerecuruhane jana jetaote conaa jerene Jesoso.
24 Nitohaneein cairichaain jetaote coroso que teein, "Chariji raineeincha nedareein,"
naain que nocoatijiaain ecu nejesinajeein ita rai Jesoso cajione chaluure soondarooru.
25-26 Janone nichae nuna macohi ichoae teejia enotone jana coroso que teein jetaote:
Jorioocuru curuanaa niha nocoetohane jaunte, "Jorioocuru curuaanaa *Rey* ne," naain
que aitiin, laenanohineein nenaa tabara teeure coturiniha. 27 Chaen jetaote ecu
aina corotajai asijiautooru teeure coroso que, leinjiin raotono nichajaique, leeocha
rai najaabiji nichajaique, naaonjoaain. 28 Nitohaneein jetaote: "Necha ansai asiji-
autooruneein nenaa rijijieeinte nereein," naain laenanohineein niha Cana Coaunera
Quiricha inoaensi cuhanene nainae.

29 Nii jana jetaote, coturi rurujuaain:

“Ichalaraa. Chajaain aihane Teenforo itajeein nichata janojoin cuhane nacoaauneein
michunaa jereeine rijijieein 30 ichaajenihane ijiabereeo ichoterateein coroso caje faau,”
naain jetao Jesoso nocoeje chanuure satiin ecu situnacaauru.
31 Saseredotecuru curuaanaacuru, Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru,
naaonjoainuri netonai jetaote:
“Leeochaauru ichoteratiha niqui, nete raajenihane jaberoco ichoteratena nainene.
32 Chajaain aihane caa coroso caje fauhine Mesihasi- Isaraelitaauru curuaanaa *Rey*te
coaraain esenetaacache,” naain jetao que ninichaajeeure nii Moisesa aitoonjoan que
cacha relaaureraauru. Nii ecu jiniichaain coroso que nenacaauru netonai jetaotechu
Jesoso nocoejechanuure.

Oha Jesosone
(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

33 Nii jana jetaote, enoto chujutora caje coaauneein nunuheteein nocohena ne satiin
caa chauratane nuna macohi ichoae teejiha sonanereentiaain. 34 Nii rijieeoritiin
jetaote, jataain tonijiaain jetao:
“Eloi, eloi, lema sabactani,” naane jetao: “Cana Coaunera cacorataaneeun, chanuna
catohaneein canu nainatejeei,” naa jetao aite Jesoso.
35 Nii jana nii ecuneein aonajeeurera tabaauru jetaote:
“Aonacuche *profeta* inoaensi Eliasi cotihacate aite,” naaure jetao ita rai.
36 Nii jaun jetaote, leinjiin acaauru caje nenaa cacha jetao, jeluhariin cuhin cajione
que bino baaso elohanti sisiaain amaain jetao, Jesoso rai sijirichae jiarana nujuan
macohi que teein cohane coina. “Coa rerohecaachete aihane coroso caje fauha uha
Eliasine coaracaache,” naain.
37 Nii jana jetaote, jataain tonijiaain auhaquiin inae ohe Jesoso. 38 Nii jaun jetaote,
ecui nichajai caje nunuheteein ecoai nichaae cuhin nesoaiheite nii Teenforo buju-
atecuruhane jaan cajione. 39 Nii jana, ecu neein coarajiha Roma rai soondarooru
curuaanaane jana niritiin oha Jesosone jaun jetaote:
“Esinae rauhijiriinte, Cana Coaunera Calaohinecaiha caa cachara,” naain jetao ecu
coaraje.
40 Chaen enecuru tabaauru jetaote, caje icharajeriin neein coarajeeuruhane jana,
ecu acaauru aina ne Maadala bene Mariha, chaen Jose ocoala Saantiaao neba Mar-
iha, chaen Salomee, naaonjoainuri. 41 Nii ecu neein coarajeeurera enecuru jetaote,
aina cuhin Calileea niha Jesosone bana coroatajaneraneein nenacaauru ne. Chaen
jetaotechu, ecu neeure arajiin leeochaauru cachaauru, Jerosaleeun cuha Jesosone jana
aina cunacaauru.

Jesoso jaberoco rucuhecuruhane
(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

42 Inae nocoheca nebetacanaa cojoanonaa que janohane coinane jana, neruujeeu-
ruha Jorioocurune jaa cojoanonaa jana jetaote, 43 Filato coaraa cue Arimatea co-
coaicha Jose, Jesoso jaberoco bajaane coina. Nii Josete Jorioocuru rai nelateein ne-
nacaauru Jorioocuru bichauhenaauru-*Junta Suprema*curu caje jataain nelateein nenaa
ne. Acaaentonaite tururichaain Cana Coaunera Cojoanonaane cohajeein nelu. 44 Nii
jaun jetaote, rene turuhin inae oha Jesosone que aitohane jaun cojoelatohane jaun
jetao soondarooru curuaanaa cotiharate Filato, esinae rauhijiriin ohane biha raine
coitcuhane coina.
45 Nii jana rene turuhin inae ohane bihane jaun jetaote Jose rai nii Jesoso jaberoco
terate Filato. 46 Nii jaun jetaote, Jesoso jaberoco fauhin jataain cajione caohacha lino
coreteein nii cajione que conajae Jose. Nitohaneein conaacane baiha jetaote, ajeri jachu
cuhane teein, rai bacuujua fuhin ratiri ajeri jaberoco que. 47 Nii jana jetaote, ecu aina

neein nii Jesoso jaberoco teeuruhane jaa jelai coarajeeure Maadala bene Mariha, chaen Jose neba Mariha, naaonjoainuri.

16

O caje ichanaa Jesosone
(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

1-2 Inae situha nebetacanaa cojoanonaane jana jetaote, semana nunuhe cojoanonaa tomiho bana jataain janohetiin enanejeein mituhajiha enotone jana jujuaihuru coreteein amaain, que Jesoso jaberoco jujuaa cuure Saantiaao neba Mariha, Maadala bene Mariha, Salomee, naaonjoainuri. 3 Nitohaneein cuhin jetaote ita rai:

“Chana jana cana rai nii fueraneein nenaa ajeri elonare,” naain jetao niqui cuure.

4 Nejetaote coaracuruhane jana, elonanohineein ne nii ajeri seeonjoan fueraneein nenaa. 5 Nii jana nii ajeri jachu cuhane enooruhane jana jetaote, acaauru raotono nichajai que lauhaca leinjiin enamanaa somajaain tarararoti que cajionecohine jana coaraain nesoonetoore nii enecuru. 6 Nejetaote, acaauru rai: “Coa nesoonetohache. Coroso que niicha teeuri Nasarete cocoaicha Jesosona ariiche. Inae ichanaane jaun coatiha inae cau nihei. Nii teeuruhane jaan jelai coaracuche. 7 Chajaain jelaiha cauhin, Fedoro, chaen aina nerelanacaauru, naaonjoainuri rai: ‘Inae inara ajinihate Calileea cue Jesoso. Ucuaaete coaariquicheein, inara rai aitoroaetohane rijijieeincha, nanichuche acaauru raicha,’ ” nae jetao nii enecuru rai anjera.

8 Nii jana jetaote, jataain nesoonetooruhane jaun chatatajaneein jelai caje sorohin, nii chuni rai belanaala inauheneecha neeure.

Maadala bene Mariha rai ecooca Jesosone
(Jn 20.11-18)

9 Inae semana cojoanonaa nunuhe bana ichanaane baiha jetaote, nii suujua cuhane caaunsini moconajaera letono siricha- niicha rautailu Maadala bene Mariha rene ococoe jauriaanejeein Jesoso. 10 Aca jetaote, chanaain inaderaauruha nii Jesoso aina nerelanacaaurune jana jetao, acaauru rene turuhin biha cue.

11 Nitohaneein acaauru rene turuhin, jerichanejeein jaberoconeein ichaoha Jesosone coaraain biha cuha acaauru raine jana jetaote esenetaaurene.

Coroatajai aina nerelanacaauru rai ocooca Jesosone
(Lc 24.13-35)

12 Nii baiha jetaote, bero cuhane cuujeeuruha coroatajai aina nerelanacaaurune jana nejelauneein acaauru rai ococoe Jesoso. 13 Nitohaneein acaauru rai ocoocane coaraain, leeochaauru rai biha cuuruhane jana jetaote, nii acaauru niha natiin esenetaaurene.

Niicha cocoainaauri afosotooru rai, acaauruhacha ichaneni tiha Jesosone
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

14 Nii baiha neeoriin jetaote, lenoniha neeuruha nii lechoonca leinjiin aina nerelanacaaurune jana jetao, ecu acaauru rai ococohin, nii o caje ichanaane coaraain beeurera esenetana jerelanaala baasoneein rai suujua coaracuruhane caohate.

15 Nii baiha jetaote: “Chajaain caa chauratane sacuritaain nenacaauru satiin cachaauru rai, nosa caje nichoteeururichaaine coina jitariin caa caitoonjoan beebejenichuche. 16 Caa caitoonjoan beeichene jana esenetaain acauhanau teein nebaotisaerateite nichotiha cureein. Jana caa caitoonjoan beeichene jana esenetana jeriheichurute caseteco coaraa cuurureein. 17 Canu esenetaain canu ere tonoraain neeichenete canu neein nenaa rijijieein moconajaera letonocuru sitaain, nejelauneeichuru nereeuru cuhane ereein, 18 acano niha natiin mucunaa naineein, naaonjoaain, corianiha natiin coichene nii chatohaneein baasoneein inara tenereein. Nii choae

tacaain techu, cunaitenacaauru mucuhichene nerautaa cuurureein," nae jetao niicha cocoainaauri rai Jesoso.

Dedeeu cuha Jesosone (Lc 24.50-53)

19 Niritiin niicha cocoainaauri afosotooru rai irihane baiha jetaote, dedeeu iniin rai
Inaca Cana Coaunera raotono nichajai que nelauriaa cuelu Cana Curuaanaa Jesoso.
20 Nii jaun jetaote, satiin chauratane sacuritaain amuhemujeein nosa caje nichoteeu-
rurichaaine beebejiha cuuruhane jana jetao, nii acaauruhacha beebejei esenetana
nainecuruha cachaaurune coina acaauru aina cuaain cojoelanaacojoai ichae Cana
Coaunera.

Locasiicha laenai
Ena Nenaa Cana Coaunera Ere

Teofilo rai Locasiicha laenai quiricha

1 Arajii cachaaurute caa canacaanu jana Jesoso ichanohichuru laenacurelu. 2 Nii
laenaeraaurute nunuhe caje coaauneein aina amuhemujueein niicha coarai que
canacaanu relaeraneein neeuruhane coina tenojoineein neeurelu. 3 Nii jaunna,
canuhetonai satiin coitucuurera caje bajaaun, rai nunuhe caje coaauneein colalajiin,
caohachaain coitucuhanune coina. Nii jana, carai netonai jataain caohachaane jaunna
carai nelatein neeine rai laenaaunra Teofilo, 4 esinae rauhijiriin erenaa niha nii ii
relaauruhalune jaa esenetaain caohachaain coitucuhin neeine coina.

Nejanoarichaain cacha baotisaera Joaanne biha anjerane

5 Jodea batane curuaanaa- *rey* neein niha leinjiin Jorioneein nenaa Erodesine
bana jetaote, ichoaelu leinjiin Cana Coaunera aina caohachaain niha cachane coina
rucuheraneein nenaa saseredote Sacariasi. Aca jetaote, acaauru inoaensi sasere-
dotecuru Abiasa lauri caje nenaanelu. Nii jana rai sinijera Isabeli jetaote, jauri-
aanejeein saseredoteneein nenaa Aaroon nefoerateeuru caje nenaanelu. 6 Acaauru
jetaote, esinae rauhijiriin jiniiquiin Cana Coaunera esenetaain naitoonjoan tonoraain
neeurelu. Nitohaneeunruhane jaun jetaote nii chuni- acaauru que chatohanai ujuait-
ena nainecurenelu.
7 Nejetaote, canaanai sirina inaeniha nii Isabeline jaun, leinjiinejei canaanai siri-
lanaala jiniiquiin biinaaneeurelu.
8-9 Nitohaneein jetaote, inae Cana Coaunera notaracaae saseredote neeuruhane
ichanohin jujui mocooruhane coina neeuruha Sacariasi laurichurune jaa cojoinacaque
tihane jaun jetaote, nitohaniha saseredote neeuruhane ichaone jaun, Sacariasi que
tacaajeein dadae, rori ichoaae teein jujui mocoha Teenforo asaaene coina.
10 Nitohaneein jujui mocoha enohane tonohanau jetaote, aerene neein Cana
Coaunera bajae bajaecure leeochaauru saseredotecuru aina cachaauru.
11 Nii jana jetaote, Sacariasi rai ecocohin, nii jujui mocohane jaa rori raotono nichajai
que jetao chujujuae Cana Coaunera letono anjera. 12 Nii jaun jetaote, nii anjera coaariin,
nesoonetiin cojoaelatoha Sacariasine jana jetao:
13 “Coa nesoonetohara Sacariasi. Bajaebajaequiine aonajian Cana Coaunerara. Nii
ii sinijera Isabelite leinjiin canaanai siricheeincha. Acate Joaan neein curuaateriqui-
incha. 14 Chaentechu aina jataain raotojoein neriquiincha. Leeochaauru cachaauru
netonaite nejanoa coroaecurureein, 15 jataain Cana Coaunera rai nelateinneein ner-
ichaainne jaunra. Coatiha bino, abariinti, naaonjoainuri corinaainta. Acate esinae
rauhijiriin Cana Coaunera suujue que suujuecoha cureein nejanoaane ajiniha caje
coaauneeincha. 16 Acate, Cana Coaunera Ere tonoraaiche Isaraeli cocoaichaneeichene
coina ichareeincha. 17 Nii Joaante turuha uheneni Cana Curuaanaa ajiniha cureein,
Cana Coaunera ere bera inoaensi Irihasi rai niicha tei suujueque suujuequiin- Cana
Coauneraacha ichana nainei ichaain naaonjoaaincha. Acate aicheein calaohichuru
aina jiniiquiin ita que suujua acateein neeuruha acaauru fojiaraaurune coinara.
Chaen erenaa tonorana jeriheichuru netonai erenaa tonoraain naaonjoaaunruhane,
raotojoeein Cana Curuaanaa ranaa nainecuruhane coinara,” naa rai nii anjerane jaun
jetaote:
18 “Inasiine bajiaa nitohaneein nerichaaunnine esenetareeun, inae casinejera aina
jiniiquiin jataain biinaanihacaanu natiinta,” naa Sacariasine jana jetaote:

19 “Canune, Cana Coaunera letono Cabirieli neeun. Acate caletoae, ichei caa erenaa
raotono bihanune coina. 20 Nete caa ichei aitocoaaunne esenetaeneeine jaun, ena caje
coaauneei caa ichei caitoonjoan cojoinaca que tihanereein tiaain erenaachara neein
neriquiincha,” nae jetao Sacariasi rai nii anjera.
21 Nii tonohanau jetaote, aerene neein Sacariasi cohacuruha cachaaurune jana,
jataain carajaane jaun jetao, “Chana jataain ichae carajaain Teenforo asaae caje
mituenihane coina,” naain jetao ita caje bajaaure nii aerene neein coharaauru.
22 Nii jana jetaote, tabiicha acaauru rene eresilanaala Teenforo caje mituha uhe nii
Sacariasi, acaauru rai biji nejesinaacha que bihajeein. Nii jaun jetaote: “Jerihanete
chaelai coaaratiha Cana Coaunerane jaa coaracaiha Teenforo asaaera,” naaunre jetao
ita rai.
Nii caje nunuheteein jetaote, erenaa nainelanaala nelu Sacariasi.
23 Inae nitohaneein teenmforo asaae niicha ichanenu nainaain jetaote, jelaiha nena-
jaun cauha cue Sacariasi. 24 Nii baiha neeonriin, inae ausirineein jetaote, rai loreri caje
amuelanaala ecuhacha ne saoqui ateein rai sinijera Isabeli:
25 “Cana Coaunerate, caa catohaneein caete, nabana caque nererojoecaain jaole-
cooruha cachaaurune coataa,” naain suujua ereein.

Nejanoarichaain Jesosone biha leinjiin anjerane

26 Inae saota ateniha canaanai siriha Isabeline jana jetaote, Calileea batane que nenaa
Nasareteu jetao, leinjiin letono anjera Cabirieli letoae Cana Coaunera. 27 Chariji bana
quicha aina ichoaelanaala nenaa leinjiin ranuna Mariha rene turuha cuhane coina. Nii
ranuna jetaote, cana inoaensihuru curuaanaa Rabiri nefoerateneein nenaa Jose que
nelanajaane rai ne.
28 Nitohaneein cuhin jetaote, nii niha Marihane jaaun rene turuhin enohin jetao:
“Ii renena bedaeniha uunra, Cana Coauneraacha rausiajei. Jataainte ii rausiaje
Cana Coaunerara” naa rai nii anjerane jaun jetaote, 29 coaariin nesoonetiin: “Chanuna
caritiin ere canu rai,” naa suujua cuhane Marihane jana jetao,
30 “Coa nesoonetohara Mariha. Cana Coaunerate ii janiji, ii rai caohacha ichaane
coina. 31 Inae leinjiin canaanai siririquiincha. Inae nejanoaane jana Jesoso neein
curuaateeunicha. 32 Acate itolere cacha amurijiriin itolere que nelateinneein, acai-
haniji Cana Coaunera Calaohineein nenaaneein coitucuha cuurureein cachaaurura.
Nii jana Cana Curuaanaa Cana Coaunerate, nii rai foeratera inoaensihuru curuaanaa
neein nenaa Rabiri rijijieein *rey*neein tereein, inara Curuaanaaneein nihane, 33 rai
nere tonoraaiche inara Isaraeli cocoaichaneeichene, chabana satonoelanaala inara
Curuaanaaneein nihane coinara,” naa nii anjerane jana jetao:
34 “Inasiine bajiaa nitohaneein leinjiin canaanai siricheeun nii chuni cacha aina
ichaohanune coaalanaalata,” naa Marihane jana jetao:
35 “Cana Coaunera Suujuete aiha suruaane rijijieein ichoae fauha ureein, leinjiin
canaanai siriine coinara. Nii jaunte nii canaanai iicha sirii, Cana Coaunera Calao-
hinereeincha.
36 Ii araai Isabeli netonai techu, inae leinjiin canaanai siricheeincha. Inae biinaa
nihane sainejeeinte inae canaanai siricha. ‘Canaanai sirina inaenihane jaun jete
canaanai sirine,’ naauruhane jaate, inae saota atene rai canaanaicha. 37 Coatiha Cana
Coaunera rai caaintaai chata,” naa Mariha raine jana jetaote:
38 “Aihachuhisicha. Niicha belai nichaaunne rai aitohine rijijieein, niicha ichana jerei
ichamiin Cana Coaunerara,” naa Marihane jana jetao, inae jelai caje amue nii anjera.

Isabeli rene turuha cuha Marihane

39 Nii bana jetaote, erojoeein cuhin Jodea bichatane que nenaa neseu cuhin Isabeli
rene turuha cue jetao Mariha.

40-41 Nitohaneein cuhin jetaote, inae ecu turuhin Sacariasi loreri asae enohin, Isabeli
rai iriha Marihane aonaain jetao, Isabeli suri cuhane neein nerurujuae nii rai canaanai.
Nii jaun jetaote, Cana Coaunera Suujue que suujuequiin jetao, 42 jataain tonijiaain:
“Cana Coaunerate, itolere enecuru rai caohacha ichaane amurijiriin ichei caohacha
ichae. Nii rijijieeintechu nii ii calaohi rai netonai caohacha ichae. 43 Nii jaun cha-
neeinna jana nereeun canu, Cana Curuaanaa nebaneeine saijieein carene turuha uhine
coina. 44 Nii carene turuhin ereeine aonaainte, rachoojoenaa caaun canu suri cuhane
neein nerurujuae carai canaanai. 45 Nii jaunte raotojoeein neei, ii rausiaaeca nii ichei
aitoha Cana Curuaanaane esenetaain tonoraaine jaun,” naa Mariha rai Isabeline jana
jetaote:
46 “Aihanuchujian.
47 Canu suujuate,
itolere niicha ichana naineei ichaain,
canu ichoterateein niha
Cana Curuaanaa
Cana Coaunerane jaun
coroaje,
48 rai chaneein nenihanune saijieein
canu janijiin canu rausiaaeca
Cana Coaunerane jaun.
Nii jaunte
ena caje coaauneein
Cana Coauneraacha rausiajeineein
cacurujuatiha cuurureein
itolere janonaa bana cachaauru,
49 nitohaneein
jataain canu belaiha
itolere que nelateein
itolere ichana nainera
Cana Coaunerane jaun.
Leinjiin acaachate
Acaneein ne.
50 Nii Cana Coaunerate,
cairichaaojoaai itolere bana
que suujua acateein
ichaonacaauru coarae.
51 Nitohaneein itolere niicha
ichana nainei ichaainte,
nii chaque nelatelanaala neeuruha
nii itolere que nelaaetoha
nocoetonacaaurune coina
icharaneein ne.
52 Chaentechu, curuanaacuru
*rey*churu nihanatiin,
53 inae cha nelanaala
neeuruhane coina ichae.
Chaentechu,
nii leeochaauru rai
chaque nelatelanaala
cairicheinejeein nenacaauru
rausiaeraneein ne, itolere que.
Jana nii coriqui nebaneein nenacaaurute,
nii cha colane bijiicha baaejeein

niha cuurureein.
54 Aihane jaunte
rai cacha Isaraelitanichaachene
cairichaaojoaain cana
coaraane jaun,
cana coroatajanereein,
55 inae nitohaneein ichaane coina,
cana inoaensi Abaraaun,
nii rai inamacooru,
naaonjoainuri rai aitohalu
Cana Coaunerane jaun,"

naain jetao Cana Coaunera coroaje Mariha.
56 Nitohaneein turuha cunajau nichata ateein Isabeli aina nihane baiha jetaote, jelaiha nenajaun cauha cuelu Mariha.

Inae nejanoaa cacha coujunacateein baotisaera Joaanne

57 Inae nejanoaane que tiha nii Isabeli rai canaanaine jaun jetaote, quicha cojoaajineein janoae rai neba Isabeli.
58 Nii jana jetaote, rene turuhacoaain jetao coroaeca cuure rai naraaichuru aina rai laurijiracuru, rai caohacha ichaa Cana Coaunerane coitucuuruha raotojoeeine jaun.
59 Inae fosa janoniha nii canaanai nejanoane jana jetaote, amaain rai jaberoco cari saerateein jetao, rai inaca Sacariasi curuaa que jetao curuaatenaa jerecure. 60 Ne jetaote jerelanaala:
"Aihei, jiaohine. Joaan neein curuaacanete caohachae," naa rai nebane jaun jetao:
61 "Chanuna. Inasiina niha niritocojoaain curuajaain charaaine coaalanaala niritocohare rai curuaa," naain jetao jerecurene.
62 Niritiin jetaote, nii canaanai inaca coujueluhin: "Tohanriani rai curuaata," naain jetao bajaaure coitucuuruhane coina.
63 Nii jaun jetaote, acaauru caje que teein laenaane jaanu bajae jetao biji nejesinaacha que. Nitohaneein bajaain jetaote, "Joaan neein curuaacanete ne," naain jetao laenae rai inaca, jaiti mituheniha rai nerene jaun. Nii jaun jetaote, satiin cojoelatoore cachaauru.
64 Nii rijieeoritiin inae nacoauneein mituha nerene jaun jetaote, rachoojoeiin Cana Coaunera coroaje Sacariasi. 65 Nii jana jetaote, nitohanihane jaun cojoelatoore rai laurijiracuru coarajeuurera. Nii jaun jetaote, itolereneein Jodea bichatane batane sacuritaain coitucuhin ita rai beebejerejetocurelu.
66 Nii aonaain cojoelatiin jetaote: "Chatohanai neeinna nereein nii canaanai," naaure jetao, esinae rauhijiriin niicha jerenohineein nenaa nihane coaaratiha acaauru que Cana Coaunerane coaracuruhane jaun.

Rachoojoiha Sacariasine

67 Nii jana, nii canaanai inaca Sacariasi suujueniha neein que beratiha Cana Coaunera Suujuene jaun jetaote:

68 "Jataainte caohacha ichae
Cana Curuaanaa Isaraeli Coaunerara,
raotojoeein neeuruha
rai cachaaurune coina,
ichoteratiha uhana jaunra.
69 Nii jaunte,
cana inoaensihuru curuaanaa
Rabiri nefoerateneein,
jataain itolere amurijiriin

nelateein laraajiin nenaa letoae,
jianacoon cana mitaeraanu quera.
70 Inae catohaneein
ichaane coinate,
rai nere bera inoaensihuru
que beratelura.
71 Itolere
cana que nererojoecaain,
cana aina nejerateein nenacaaru,
naaonjoaihunri caje
cana mitaane coina
aitohalune jaunte,
72 nii baitena nainene,
cairichaaojoaain
cana inoaensihuru coaraain
aitohalune jaun,
Cana Coaunerara.
73 Nitohaneein
esinae rauhijiriin ichaane coina,
cana foeratera inoaensi Abaraaun rai:
74 ‘Jianacoon,
cana aina nejeratenacaauru caje
jete cana mitaane,
cha que casilanaala nere tonoraain
leinjiin raaicha nelateein,
75 esinae rauhijiriin
caohacha nejesina ichaain,
baaso coacuelanaala
inoaenlu netojoeein,
itolere janonaa bana
nerichaacheeinje,’
naain belu Cana Coaunera,
cana foeratera inoaensi Abaraaun rai.
76 Jana ii, cacalabineeinete,
acaihanijin Cana Coaunera
neein nenaa ere beraneein,
Cana Curuaanaa ajiinchatera
neein niha curiquiin,
jeriha Cana Coaunerane rijijieein,
turunaa nainihane jaanu
beebejeeine coina,
77 acaauru osa caje
acaauru ichoterateriichaain
Cana Coaunerane
coitucuuruha cachaaurune coinara.
78 Jataain cairichaaojoaain
cana coaraane jaunte,
dede caje cana rai
ena nenaa Cojoanonaa teein
ne Cana Coaunera,
79 nocohena tabai caje nichoteein,
nii rai Cojoanonaa que
neconaain cuhin,

cana rai niicha tenojoin
raotojoeein rachoojoeein
ichaonaanaja que
turuhacachene coinara,”

naain jetao nii canaanai inaca Sacariasi suujueniha neein que beratiha Cana Coaunera Suujue.

80 Nii jana jetaote, esinae rauhijiriin Cana Coaunera Suujue que suujuequiin jetao, fohejeein cuujue nii canaanai. Nitohaneein fohejeein ichauhenaneein jetaote, cacha areroo amuhemujueein nelu, rai lauri Isaraelitacuru que necoitucueratihane reein tiaaojoaain.

2

Nejanoa Jesosone (Mt 1.18-25)

1 Nii nejanoa rai niha Jesosone bana jetaote, itolereneein cana rai chauratane sacuritaain cachaauru letoaelu *rey*churu curuaanaacuru curuaanaa enferadoro Aogosto, satiin cachaauru janijiin acaauru curuaacuru cocoirichaauruhane coina. 2 Nii jauriaanejeein cachaauru curuaa cocoirichaauruhane bana jetaote, Siria batane coberenadoro neein nelu Sirenio. 3 Nii jaun jetaote, satiin acaauru foerateracuru atane cuhacoaain, quiricha cuhane curuaa teratiha cuhacoaaurelu lauri lauri caje uhin ecu turunacaauru cachaauru.

4 Nii jaun jetaote, Calileea batane que nenaa Nasarete caje cuhin jetao, Jodea batane que nenaa Beleeun cuelu jetao Jose, jelai caje nejanoanaaneein nihalu rai foeratera *rey*neein nenaalu Rabirine jaun. 5 Nii jaun jetaote, canaanai cousurihu niha Marihane jana, aina jiniiquiin quiricha cuhane curuaa laenaratiha Beleeun cue jetao Jose, ita raauruhane rai netiin. 6 Nii jana inae nejanoaane que tiha nii Mariha rai canaanaine jaun jetaote, nii Beleeun neeurunajau nejanoaelu rai canaanai. 7 Nitohaneein, inae nejanoaa nii jauriaanejeein nenaa rai calaohine jana jetaote, rai belaae que conaconariin jetao, baca lenone omane ichoae tocoeecae rai neba, neniha loreri turuurunajaanune jaun baca coloheri asaae neeuru jana nejanoaane jaun.

Carenero beraihurera renete turuure anjeraauru.

8 Nii jana jetaote, Beleen rohan neeure fasoto jana janoaajihanaain, letononeein carenerocuru beraihurera cachaauru. 9 Nii jana jetaote, acaauru rai ecooca Cana Coaunera letono anjerane jana jetao, acaauru curuhacaain jilinetoha Cana Coaunera conone jaun, luaa nesoonetoore eluhatohane jaun. 10 Nejetaote acaauru rai: “Coa nesoonetohachera. Raotojoeein satiin rachoojoeein neriquicheeine jaanune inara rai jataain erenaa caohachaneein biha uunra. 11 Enenete inara inoaensihuru curuaanaa Rabiri neseu nejanoae inara Curuaanaa- inaraacha cohajei Mesihasi jianacoon inara ichoterateraanura. 12 Caa inara rai aitocoaaunne jaate, coaraa cuhichene, baca coloheri asaae omane ichoaae rai belaae que conaanojoineein tocoeecoha jana eruha curiquicheeincha,” 13 naa acaauru rai nii anjerane rijieeoritiin jetaote:

14 “Jataain rachoojoeein
Cana Coaunera coroaecuruhine dedeeu.
Raotojoeein rachoojoeein
neeuruhine cau chauratane quene maajeein
niicha rausiajeineein
nenacaauru-
rai cachaaurura,”

naain jetao Cana Coaunera coroaecure dede caje arajiin ecoojoacoaain anjeraauru, nii leeocha anjera rohan ecocohin.

15 Inae niritiin jelaiha dedeeu cuuruha nii anjeraaurune jana jetaote:
"Chajamaaunchete aihane, caa cana rai Cana Coauneraacha beratenojohin coaanichaache Beleeun cuhincha. Chatohanaiquecha aiteta," naaure jetao ita rai, nii letononeein carenerocuru beraaihurera- cachaauru.
16 Niritiin erojoeein cuhin coaracuruhane jana jetaote, Mariha aina Jose eruuruhane jana jetao, baca lenone omane ichoae rai belaaeque conaanojoineein tocoeeque nii canaanai. 17 Nitohaneein eruhin, nii acaauru rai nii canaanai que aitoha anjerane beeuruha nii letononeein carenerocuru beraihurerane jaun jetaote, 18 cojoelatoore jetao satiin ecu neein aonajeeurera cachaauru. 19 Nii jana, rai neba Mariha jetaote, rai suujua cuhane nitohanihane coacuhin jetao, suujuaacha cuhane coaraje. 20 Nitohaneein esinae rauhijiriin nii acaauru rai biha anjerane rijijieein, jitariin coaracuruhane jaun jetaote: "Caohachate ichae cana rai Cana Coaunerara," naain Cana Coaunera coroajeein jelaiha cauha cuure nii letononeein carenerocuru beraihureraauru cachaauru.

Cacha que suujua acatiha Cana Coaunerane jaa coloheri Teenforo asaae Jesoso causine amaauruhane

21 Inae fosa janoniha nejanoane jana jetaote, nii canaanai jaberoco macohi cari saerateein, Jesoso neein curuaateeure, jaiti ausirineniha Marihane jana aitohalu anjerane rijijieein.
22 Inae nii aitohalu Moisesane jaan cojoanonaa rijiu que tihane jaun jetaote, jiniiquiin nocoulucoherateeuruhane baiha jetao, Jerosaleeun nii canaanai amaain Cana Coaunera que coitucueratiha cuure. 23 Nitohanihane coina: "Satiin jauriaanejeein quicha cojoaajineein bereeconaa Cana Coauneraachaque nii rai beree banihatemiin. 24 Chaen coroatajai tajaae laaojoiri serori rijijieein nenaa torotola nenihane, coroatajai serori aao uhaaine," naain aitohalu Cana Coaunerane rijijieein nii niicha bajai tajaae amaain cuure, rai naitoonjoan rijijieein nii tajaae niicha amaauri mocohin que Cana Coaunera belaain, que nii beree banihateeuruhane coina.
25 Nii bana jetaote, Jerosaleen ichoaelu leinjiin cacha Simeon. Aca jetaote, esinae rauhijiriin Cana Coauneraacha jerei ichajeein, tururichaain jianacoon Isaraeli cocoaichacuru mitaeranune cohajeein nelu. Aca jetaote, que coitucueratiha Cana Coaunera Suujuene jaun, 26 nii niicha letoaeni Mesihasi coaraelanaala ohenihane coitucuelu. 27 Nitohanihane jaun jetaote, nii cachaauru que suujua acatiha Cana Coaunerane jaa coloheri Teenforo asaae Jesoso causine amaauruha rai fojiaraaurune jana que coitucueratiha Cana Coaunera Suujuene jaun coitucuhin, Teenforo asaae cuha Simeonne jana jetaote, que jiniichaain nii Jesoso causine turuaaure rai fojiaraauru Teenforo asaae, Cana Coaunera aitoonjoan nainaaruhane coina. 28 Nii jana jetaote, nii canaanai coaariin, raain baiichaain jetao:

29 "Inae laen
nii iicha ichanenu
carai chaitoonjoan
coaracaaunne jaun,
inae laen nainichaaun ohanu
iicha jerei icharanichaaunnera,
30 itolere notaracae
31 iicha tei jianacoon
canacaanu mitaeranu
coaracaaunne jaunra.
32 Acate Cana Coaunera
coitucuelanaala

Isaraelitaniheichuru
lauri lauri nenacaauru que
acaauru aina
Cana Coauneraacha
ichanenu coitucueratereein.
Chaentechu
raotojoeein rachoojoeein
neeurureein Isaraelitaauru,
acaauru lauri caje nenaa
neein niha caa iicha letoaine jaun,"

naain jetao Cana Coaunera coroaje Simeon.

33 Niritoha nii canaanai que Simeonne aonajeein jetaote, ecu cojoelatoore nii
canaanai fojiaraauru. 34 Nii jana jetaote: "Inara coroatajanemiin Cana Coaunera," naa
acaauru raine baiha jetao, Mariha coarajeein:

"Aonaaun. Caa canaanaite, arajii Isaraeli cocoaichacuru itolere que nelaaetoha
nocoetonacaauru nelatelanaala nedaauruhane jana, leeochaauru tabaauru itolere
que nelateein nedaauruhane coina nenaane. Nitohaneein nihane corenihate, que
jaolecoorureein arajii Isaraelitaauru, 35 satiin que acaauru ichao coitucueraterichaaine
jaun. Nete jataain cunaain cacha jaberoco sauha saberene rijijieein, jataain cunaain
ii suujuaque tacareein, que nejerateeriin neeururichaaine jaun," nae jetao Mariha
rai Simeon. 36 Nii jana jetaote, ecu nelu leinjiin ene netonoai- Cana Coaunera ere
beraneein nenaa. Acate Asere laurineein nenaa- Fanoeri cacunu camotojoe Ana ne. Aca
jetaote, jataain ranuna neein nelanajaain, caaunsi jaanacanejeein lana aina ichoaelu.
37 Nii baiha jetaote, fosachoonca jena jaanacaaneein nirijieein autananeein ichaohin
jetao, suri couu netiinchuru janotiin inetojoeeinchuru, sonafaajihanaainchuru Cana
Coaunera bajaae bajajeein nerejetelu nii Teenforo caje mituhelanaala. 38 Nii Ana
jetaote, nii Jesoso causine turuaauruhane jana ereereeca Simeonne coaraain jetao,
acaaentonoai nii Jesoso causine que ereereje, satiin nii nichoteeururichaain Jerosaleen
cocoaichacurune cohajeraauru cachaauru rai.

Jelaiha Nasarete caauruhane

39 Inae nitohaneein jeriha Cana Coaunerane rijijieein rai naitoonjoa ichacuruhane
baiha jetaote, jelaiha rai natane- Calileea batane que nenaa Nasarete jetao cauha cue
Jose, Mariha aina. 40 Nii jana jetaote, fohejeein itolere que nainaain ichauhenanihajeein
sacue nii canaanai, coroatajaniha Cana Coaunerane jaun.

Teenforo asaae niha canaanai Jesosone

41 Ajaanaa naineein jetaote, Jerosaleeun cuhin Fasocoa beseta bitoaa cunajaaoncure
nii Jesoso fojiaraauru. 42 Nitohaneeuruhane jaun jetaote, inae lechoonca coroata
jaanacaa Jesosone jana jetao, nitohaniha acaauru ichaone jaun satiin cuhin nii beseta
bitoaa cuure Jerosaleen. 43 Inae beseta bitoaauruhane baiha, jelaiha nenajaun cauha
cuuruha rai fojiaraaurune jana jetaote, Jerosaleeun nedae coitucuurenihane jana nii
canaanai Jesoso. 44 Nii jaun jetaote, "Inae jecha ichoaichaniha cunacaauru aina cauha
cuha nii Jesoso," naa fojiaraauru suuujuane jaun jetao, le janohin cuuru baiha, niicha
coitucuuri, naraaichuru, naaonjoaihunri jana arihure niqui rai fojiaraauru, nejetaote
eruurene. 45 Nitohaneein eruurenihane jaun jetaote, jelaiha nejenohin ariha cuure
Jerosaleeun.

46 Nitohaneein cuhin jetaote, nichata janohane cuhane jetao Teenforo asae, Moisesa
aitoonjoan que cacha relaaureraauru aina, ita rai ereeuruhane aonajeein, acaauru
caje nii ereeuruhane jaan bajaa lauhequiinne jana eruha cuure. 47 Nii jana, jataain
nainaain, nii ereeuruhane aonajeein, acaauru caje bajaain, acaauru tonoraane jaun

jetaote, cojoelatoore satiin ecu neein aonajeeurera cachaauru. 48 Nitohanihane jana eruhin jetaote:

"Chanuna canacaanu rai belanaala nitohaneeinte canaanai. Ii inaca ainane ii ariirijiacaanu, neeine jaa coitucuenihacaanune jaun ii coinaderaain," naa rai nebane jana jetaote:

49-50 "Chanuna canu ariirijieeiche. Tana canu inaca loreri asaae nihanu niicha jerenohineeine coitucuhicheneta," naain acaauru tonoraa Jesosone jana jetaote: "Naaonjoaiquete aitera," naain coitucusichurene rai fojiaraauru.

51 Nitohaneein fojiaraauru jiniichaain Nasarete cauhin jetaote, rai fojiaraauru ere tonoraain nerejetelu.

Satiin niriinanai jetaote, rai suujuaacha cuhane coarajerejetelu rai neba. 52 Nitohaneein fohejeein ichauhenanihajeein, itolere que jataain nainaain jetaote, satiin cachaauru aina caohachaain ne nii Jesoso, coroatajaneein aina caohachaain niha Cana Coaunerane jaun.

3

Cacha areroo niha cacha cojunacatera Joaan ne (Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

1 Inae lechoonca saoqui jaanacaain satiin cocoainanacaaihuri curuaanaa enferadoro neein niha Tiberione bana jetaote, Jodea batane rai coberenadoro neein nelu Ponsio Filato. Nii jana Erodesi jetaote, Calileea batane rai coberenadoro neein nelu. Nii jana rai nejera Ferifi jetaote, Taraconite, Itorea, naaonjoahuinri batane rai coberenadoro neein nihane jana, Abilinia batane rai coberenadoro neein nelu Lisania. 2 Nii jana Caifasi, Anasi, naaonjoaihunri jetaote, saseredotecuru curuaanaacuru- curuaanaaneein neeurelu. Nii bana jetaote, Sacariasi calaohi Joaan rai jetao erelu Cana Coaunera, cacha areroo rai ecocohin.

3 Nii jaun jetaote, Jorodaan auhaniha nenacaauru nenaanajaauru cuujecujueein jetao, "Jeriha Cana Coaunerane rijijieein inara suujua coreeuchete acauhanau teein cojunacatenohineein baotisanojoineein neeichete, inara osa caje inara ichoteratemiin Cana Coaunerara," naain jetao, cachaauru rai beebeje Joaan. 4-5 Nitohaneein jetaote, icharejete Joaan. Niritiin laenaalu Cana Coaunera ere bera inoaensi Isaihasine rijijieein:

"Nerichaain cacha areroo eheehejeein:
'Cana Curuaanaa turunajaanu coeroteeuche,
raujuiin cuaain.
Satiin turiararoorute
nemoanojoinereein.
Atane ucuunooru nihanatiinte
ranaasiin macaracanojoi
nijihacoaa cureein.
6 Nii banate,
satiin caa chauratane que
nenacaauru cachaauru
jianacoon cacha mitaeraanu
letoaa Cana Coaunerane
coaracurureein,' "

naain nii Joaan que aitiin laenaalu *profeta* inoaensi Isaihasine rijijieein jetaote ichae Joaan.

7 Inae nitohaneein cachaauru cojunacatiha acauhanau teein baotisaa Joaanne coitucuhin, rene cuuruha cachaauru, acaauru baotisaane coinane jana jetaote: "Chaa inara

osa coreniha caseteco tabai turu rai nenaa caje nichoteein, jianacoo mituriquicheeine que inara rai aite, taibinaecuru. 8 Nitohanihane jaun, nii ajiniha caohachaain inara ichao coreein, Cana Curuaanaa Cana Coaunera coitucuhin esenetaain neeuchete, Cana Curuaanaa coitucueraneein inanacaaichene coaracurumiin cachaauru. Chaenchu jiaonriha: 'Abaraaun nefoerate nichaanune jaun cha latihaacaanu canacaanu,' naain inara raajenihane necoritanaa nainiheeiche. Cana Coauneraachate nainere, caa ajeri jaberoco caje Abaraaun nefoerate coaaunaane. 9 Chaentechu, inae ajianojoineein ne tero, inaana inaeniha temulene rai cojoaisi aina curuataain sauhin usihanau mocohacane rijijieein, inae jaoleneein neeuruha Cana Coaunera coitucutoha nocoetonacaaurune coina," nae jetao acaauru rai Joaan.

Niritoha acaauru rai Joaanne jaun jetaote: 10 "Chatohanai jana icharihacaanu canacaanuta," naain caje bajaauruhane jaun jetaote:

11 "Coroatajaain obiri siricha, nii obiri colane nenaa rai leinjiin teeine. Chaen lenone siricha, nii lenone colane nenaa rai teeinera," nae jetao acaauru rai Joaan.

12 Nii jana jetaote, Roma curuaanaa rai *impoesto* nuque cachaauru cobaraain coriqui bajaaurera tabaauru netonai, acaauru baotisaa Joaan necoina turuhin jetao:

"Chatohanai jana ichariacaanu canacaanuta cacha relaera," naauruhane jana jetao:

13 "Jiaonriha aitocuruha inara curuaanaacurune amuritoojoaain cachaauru cobaraain leruhin basijiauhichenera," naa acaauru rai Joaanne jana jetaote:

14 "Chatohanai jana icharihacaanu canacaanuta," naain caje bajaauruha soondarooru tabaaurune jana jetaote:

"Jiaonriha chatohanai ichaeniha chunine jana coulurujeein sonaa coacuhin cotaain niicha sirii rulunaa coauquichene. Inara amihaneeo corenihacha ichaaochera," naa Joaanne jana jetaote, 15 jataain turuha Mesihasine cohajeeuruhane jaun jetao:

"Caa canaacha cohajei Mesihasi chara inae caa turuera," naain jetao ita caje Joaan bajaaure nii ecu neein coarajeeurera cachaauru.

16 Niritiin ita caje bajaauruhane jaun jetaote, acaauru rai: "Canune esinae rauhijiriin, raujiaain acauhanau inara teein inara baotisaaun. Jana nii cacaaijie uhenite, Cana Coaunera Suujue, usi, naaonjoain que inara baotisaa ureein. Acate jataain camurijiriin nelateein cocoainaain letononeein ne. Nii rai safato ichora rutueranuque nihanatiin nelatejeehaaun. 17 Chaentechu leinjiin inaro uhareein que aroso jiatuhin rai caohacha raain, rai bano mocoha charijibana jacanaacharanejeein nenaa usihanaau teeine coina. Nii rijijieeinte, nii jeriha Cana Coaunerane rijijieein nenaa jeriheichuru mocoha cureein, jerihane rijijieein nenacaauru janijiin raaincha," nae jetao satiin ecu rene turunacaauru cachaauru rai Joaan.

18 Niritiin acaauru suujuateein jetaote, acaauru rai Cana Coaunera beratenojoi Jesoso que Erenaa Raotono beebeje Joaan. 19 Chaen jetaotechu, coberenadoro Erodesi netonoai suujuate, rai nocoala Ferifi comasai Erodiasi siria comasaineeine jaun, chaen itolere baasooru ichaain nihane jianihane coina. 20 Nejetaote, nitohaneein nii baaso ichaane ichoae tacaain, caresero cuhane Joaan enoae, rai niritohane coreniha.

Jesoso baotisaa Joaanne (Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

21 Nitohaneein jetaote, jaiti caresero cuhane enoaeniha Erodesine jana, acauhanau satiin cachaauru teein cojunacatenaaca acaauru baotisarejete Joaan. Nitohaneein cachaauru baotisaa Joaanne jana jetaote, Jesoso netonai nebaotisaerateein Cana Coaunera bajaane jana, nejoracaa dede bacuujuane jana jetao, 22 nichoae fauhin nelauriaa uhe inanacaain Cana Coaunera Suujue leinjiin serori rijijieein. Nii jana jetaote: "Iite acaihaniji quiicha jereei, quiicha janijiin cacalabineein neeicha," naain toniha erenaa dedeeune jana jetao aonajeeure.

Jesocurisito foerateeureraauru (Mt 1.1-17)

23 Inae nii Cana Coauneraacha icharatenohin namihaneeon nunuhetihane bana jetaote, nichata choonca jaanaca nelu- nii Jose calaohi niha acaauruacha bei Jesoso.
Nii jana nii Jose jetaote Eli calaohi nelu.
24 Jana Mataa calaohilu jetao Eli.
Jana Lebi calaohilu jetao Mataa.
Jana Meriqui calaohilu jetao Lebi.
Jana Janaa calaohilu jetao Meriqui.
Jana Jose calaohilu jetao Janaa.
Jana Matatiasi calaohilu jetao Jose.
25 Jana Amoso calaohilu jetao Matatiasi.
Jana Naaoso calaohilu jetao Amoso.
Jana Esili calaohilu jetao Naaoso.
Jana Nacaai calaohilu jetao Esili.
26 Jana Maati calaohilu jetao Nacaai.
Jana Matatiasi calaohilu jetao Maati.
Jana Semei calaohilu jetao Matatiasi.
Jana Jose calaohilu jetao Semei.
Jana Jodaa calaohilu jetao Jose.
27 Jana Joanaan calaohilu jetao Jodaa.
Jana Resaa calaohilu jetao Joanaan.
Jana Sorobaberi calaohilu jetao Resaa.
Jana Salatieli calaohilu jetao Sorobaberi.
Jana Neeri calaohilu jetao Salatieli.
28 Jana Meriqui calaohilu jetao Neeri.
Jana Adiin calaohilu jetao Meriqui.
Jana Cosamii calaohilu jetao Adiin.
Jana Eremadaan calaohilu jetao Cosamii.
Jana Eri calaohilu jetao Eremadaan.
29 Jana Jesoso calaohilu jetao Eri.
Jana Eliseri calaohilu jetao Jesoso.
Jana Jorimi calaohilu jetao Eliseri.
Jana Mataa calaohilu jetao Jorimi.
30 Jana Lebi calaohilu jetao Mataa.
Jana Simeon calaohilu jetao Lebi.
Jana Jodaa calaohilu jetao Simeon.
Jana Jose calaohilu jetao Jodaa.
Jana Jonaaun calaohilu jetao Jose.
Jana Eliaquiin calaohilu jetao Jonaaun.
31 Jana Meleea calaohilu jetao Eleaquiin.
Jana Mena calaohilu jetao Meleea.
Jana Matata calaohilu jetao Mena.
Jana Nataan calaohilu jetao Matata.
32 Jana Rabiri calaohilu jetao Nataan.
Jana Isaihasi calaohilu jetao Rabiri.
Jana Oberi calaohilu jetao Isaihasi.
Jana Bosi calaohilu jetao Oberi.
Jana Sala calaohilu jetao Bosi.
Jana Nasoon calaohilu jetao Sala.

33 Jana Aminadaba calaohilu jetao Nasoon.
Jana Admin calaohilu jetao Aminadaba.
Jana Esroon calaohilu jetao Armi.
Jana Faresi calaohilu jetao Esroon.
Jana Jodaa calaohilu jetao Faresi.
34 Jana Jacobo calaohilu jetao Jodaa.
Jana Isaca calaohilu jetao Jacobo.
Jana Abaraaun calaohilu jetao Isaca.
Jana Tare calaohilu jetao Abaraaun.
Jana Nacoro calaohilu jetao Tare.
35 Jana Seroo calaohilu jetao Nacoro.
Jana Raco calaohilu jetao Seroo.
Jana Fele calaohilu jetao Raco.
Jana Eberi calaohilu jetao Fele.
Jana Sala calaohilu jetao Eberi.
36 Jana Cainaa calaohilu jetao Sala.
Jana Arafasa calaohilu jetao Cainaa.
Jana Sem calaohilu jetao Arafasa.
Jana Nohe calaohilu jetao Sem.
Jana Lamee calaohilu jetao Nohe.
37 Jana Matosalee calaohilu jetao Lamee.
Jana Enoco calaohilu jetao Matosalee.
Jana Jaredi calaohilu jetao Enoco.
Jana Malareri calaohilu jetao Jaredi.
Jana Cainaa calaohilu jetao Malareri.
38 Jana Enoso calaohilu jetao Cainaa.
Jana Seti calaohilu jetao Enoso.
Jana Adaan calaohilu jetao Seti.
Nii jana Adaan jetaote, jauriaanejeein Cana Coauneraacha coaunaineein nelu.

4

Jesoso coujuhin coaraa moconajaerane
(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

1 Nii baotisaa Joaanne baiha Cana Coaunera Suujue que suujuequiin nucuhe Jorodaaun caje cauha cuha Jesosone jana jetaote, cacha areroo amaa Cana Coaunera Suujuene jaun jetao, 2 ucuaae niha jena choonca janoneeinne jana, nechu cojuha sarue moconajaera.

Nitohaneein jenachoonca janoneein lenone lanaala nihane jaun mijiintohane jana jetaote:

3 “Chajaain aihane esinae rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi neeine, caa ajeri jaberoco rai aitoote lenoneneein nerotomiincha,” naa nechu saruha rai moconajaerane jana jetao:

4 “ ‘Coatiha lenoneecha que ichaonaa nainihei cacha,’ aite Cana Coaunera, rai Quiricha cuhane,” naain tonoraa Jesosone jaun jetaote, 5 luhecotariin ecuun amaain, satiin caa chauratane coaarateein jetao:

6 “Canune jitariin canuhacha ichana nainei aina satiin caa chauratane que nenacaauru curuaanaacuru curuaanaaneein neeine coina, ichei tenaa naineeun. Satiin acaauru canu raineein neeuruhane jaunne chunicoha jerera rai tenaa naineeun.

7 Aihane jaun neseeoriaain canu coroajeein, canu bajae bajaequinete satiin ichei niha cureein,” naa moconajaerane jana jetao,

8 “Nete, ‘Acaihanijin ii Coauneraacha coroajeein, rai nelateein niicha jerei ichaau,’
naain laenaerate Cana Coaunera, rai Quiricha cuhane,” naain jetao tonorae Jesoso.
9 Nii baiha jetaote, Jerosaleeun amaain ecuun Teenforo ichoae inaain jetao:
“Chajaain aihane esinae rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi neeine caalai caje ne-
maroteeute coaracaa. 10 Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhane te:
‘Rai letonocuru anjeraauru
letoarichaain Cana Coaunera
ii beraaihuruhane coina.
11 Acaaurute rai biji que
ii michuurureein, nabana ajeri que
necunaitaaine coataa,’
naain laenaerate Cana Coaunera, rai Quiricha cuhane,” naa moconajaerane jana jetao,
12 “Chaentechu: ‘Coa ii Coaunera coujuhin coaraara,’ naain laenaerate Cana
Coaunera, rai Quiricha cuhane,” naain tonoraa Jesosone jana jetaote, 13 ecu ratiriin
carajaaojoaain caje amuhe nii Moconajaera, neniha tonaain Jesoso coujuhin coaraane
jaane coitucuenihane jaun.

Calileea bataneu namihaneeo nunuhetiha Jesosone (Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

14 Nitohaneein, Cana Coaunera Suujue que suujuequiin niicha ichana nainei coitu-
cuhin, Calileea cauha cuha Jesosone jana jetaote, satiin atane sacuritaain jetao que
ereeure coitucuhacoaain cachaauru. 15 Nitohaneein cuhin jetaote, netaojiaain Cana
Coaunera rai Rauhi que ereereecuruhane jaa coloheri sinacocaauru naineein cuhecu-
jeein cachaauru relaane jaun jetao, satiin coroaecure cachaauru.

Nasareteu niha Jesosone (Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

16 Nitohaneein cuujue cuujueein jetaote, nii neein fohecalune jaan Nasareteu jetao
cauha cue Jesoso. Nii jana jetaote, nitohaniha rai nichaone jaun jetao, nebetacaanaa
cojoanonaa bana sinacoca asae enoha cue, Cana Coaunera Quiricha ereretaane coina.
Nitohaneein ecu enohin chujuhecohane jana jetaote, 17 rai *profeta* inoaensi Isaihasicha
laenai quiricha teeure, ereretaane coina. Nii Quiricha ereretaane coina jasasaane jana
jetaote:

18 “Cana Coaunera Suujuete
caniha ne,
niicha jerenohineein,
‘Inae raotojoeein neriquicheein,’
naain cairichaihuru rai bihanune coina.
Chaentechu,
‘Inae jianacoo neriquicheein,’
naain casetecocuru rai bihanune coina caletoae.
Nii choae tacaain techu,
maosacuru coichaain acaauru nota rautaain,
cairichaihuru ichoteratichaaunne coina caletoae,
19 nitohanerichaain
inaraacha cohajei Cana Coaunera Cojoanonaa
coitucueratihanu inara quene coina,”

20 naain ereretaane baiha jelaiha nii quiricha seriin, sinacoca curuaanaa rai teein
nelauriariin lauhecoha Jesosone jana jetaote, chaque tonaelanaala coarajeeure satiin
ecu nenacaauru cachaauru. 21 Nii jana jetaote: “Enenete esinae rauhijiriin caa
Cana Coaunera Quiricha cuhane aitohane rijijieein, satiin inara acatiha turuhe caa

naitoonjoa coarajeeichene notaracae," naa acaauru rai Jesosone jana jetaote, 22 ita rai ereerecure caohacha ichaa Jesosone que, satiin cojoelatiin coarajeein, acaauru rai raotojoeein ereerecane jaun. Nejetaote tabaauru:

"Tajian caa Jose calaohinihaneta," naain jetao ita caje bajaaure.

23 Nii jaun jetaote:

"Jerihanete esinae rauhijiriin caque, 'Aihane, cacha coichana inaeraneeine, ichaajenihane nocohichaain canacaanu notaacune coaracaanura,' naain caque ereeiche. Chaentechu jerihane, 'Aihane itolere ichaai Caferenaaonne rijijieein, cau chatane que jerichanejeein itolere ichaain canacaanu notaacune coaracaanura,' naain ereeiche canu esenetaeneeinchene jaun," naain jetaote:

24 "Esinae rauhijiriine inara rai aitoreeunni. Coatiha esinae rauhijiriin, caohachaain ranojoineein niheilu chuni Cana Coaunera ere beraneein nenacaauru *profeta*curu rai nataneque. 25 Coaracuche nachuhinti jataain arajiin neeuruhalu Isaraelitanichaachene benecuru autanaaunru, nihalu Cana coaunera ere bera *profeta* Irihasine banane. Nii banate nichata jaanaca amurijiriin uheniha elone jaun, banejelanaala cana atane Isaraeli batane sacuritaain nelu mijitena omaroeniha temulene jaun. Nete nii cana benecuru autanaauru rene letono nenelu nii bana nenaa *profeta* Irihasi. 26 Nete laen coriaae atane que leinjiin Sidoon nese roha nenaa Sarepta neein curuajai neseu cana lauri Isaraelitanelanaala nenaa autana reneecha letononeein cuhelu nii Irihasi, nii autana rai lenone faane coina. 27 Jerichanejeein techu, arajii cana laurichuru Isaraelitacuru somane cauun cunaitecuruhane jana, acaauru rautaaenelu Cana Coaunera ere bera *profeta* inoaensi Iriseeo, cana lauri caje nenaa nihane saijieein. Nete laen, leinjiin Siria cocoaicha cana lauri Isaraelitanelanaala nenaa Naamaancha jetaote rautaelu," nae jetao acaauru rai Jesoso.

28 Niritoha acaauru rai Jesosone jaun jetaote, satiin aina jataain obaaecure nii sinacoca asaae nenacaauru cachaauru. 29 Nitohaneein aina obajeein nimichucutaain jetaote, nii sinacoca caje sitaain, ichatane ecuunoo ichoae ichanohi niha nii nesene jaun jetao, ecu amaaunre jelai caje coaauneein nii Jesoso saruhitocuruhane coina niqui, 30 nejetaote, cha que tonajelanaala acaauru cataaun situhin amuhe Jesoso.

Suujua cuhane coitucuchuhi siricha cacha (Mr 1.21-28)

31 Nitohaneein sitaauruhane jaun amuhin jetaote, Calileea batane que nenaa Caferenaaon cue Jesoso. Nitohaneein cuhin, ecu turuhin jetaote, ecu neein nebetacanaa cojoanonaa bana, 32 ecu nenaa sinacoca asaae neein cachaauru relaane jana jetao, rautatiin aonajeeure cachaauru, leeochaauru cacha relaaurera rijijielanaala, esinae rauhijiriin rai suujua caje rocohin acaauru relaane jaun.

33 Nii jana jetaote, nii sinacoca asaae ne leinjiin rai suujua cuhane coitucuchuhi siricha cacha. Aca jetaote, tonijiaain ehequiin:

34 "Coa canacaanu rerohecaara Nasarete cocoaicha Jesoso. Nechu canacaanu cairichaain canacaanu itajihate uhicha. Canune raotojoeein ichoitucuunra. Iite acaihaniji Cana Coaunera letononeein nenaaneeicha. Canacaanu jianeeura," naane jana jetao,

35 "Coaa maitaa. Nii cacha suujua jianeein caje amuura," naa Jesosone jana jetaote, satiin cachaauru acatiha chatohaneein cunaitaelanaala atane ichoae nii cacha siheitiin rai suujua caje amue nii coitucuchuhi.

36 Nii jana jetaote, satiin nesoonetiin coarajeein jetao:

"Chatohanai cocoainanacaineein nenaana caa cacha, jataain chaque tonajelanaala nere nejesinaacha que caritohane jana caa cacha suujua caje mituha coitucuchuhi, rai nere tonoraainne coina," naain jetao ita caje bajaaure ecu neein nii coarajeeurera cachaauru.

37 Nitohanihane jaun jetaote, satiin nii atane sacuritaain jetao, Jesoso que ita rai
ereereecure cachaauru.

Simoon Fedoro tano rautaa Jesosone
(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

38 Inae nii sinacoca caje mituhin, Simoon loreri asae turuha cuha Jesosone jana
jetaote, najiniha ajaa caaun cunaiteein niha Simoon tanone jaun jetao, Jesoso rai
aitocure rautaane coina. 39 Nii jaun jetaote, nichoae nenoracaain nii ajaa sitaa Jesosone
jana jetao, inae caje amuhe nii ajaa. Nii jaun jetaote, inae nerautaane jaun nimichuin
acaauru rai lenone chalue.

Arajii cunaitenaacuru rautaa Jesosone
(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

40 Nii jana jetaote, inae nuna macohi ichoae teejia enotone jana, araai laurii cunai
caaun cunaitenacaauru turuaa cuure Jesoso rene, acaauru rautaane coina. Nii jana je-
taote, cajanae cajanajeein acaauru ichoae biji meracaane jaun jetao nerautaacoaaure.
41 Chaen jetaotechu, suujua cuhane moconajaera letono sirichaauru netonoai rautaane
nii nerautanacaauru cachaauru caje mituhin:

"Iite Cana Coaunera Calaohi neeicha," naauruha cojioriinne jetao, ereeuruha nii
coitucuchuhichurune caohate Jesoso, Aca Mesihasineein nihane coitucuuruha nii
coitucuchuhichurune jaun.

Sinacoca asae Cana Coaunera cojoanonaa beebejia Jesosone

42 Nitohaneein jetaote, inae nemataracaa janonaane jana, nii nese caje amuhin
neniha cachane jaa cue Jesoso. Nii jaun jetaote ariin, nii nihane jaa turuhin, jelai caje
amuhane caohateeuruha cachaaurune jana jetao,

43 "Nena leeochaauru nenaanajaaunru cuhecujueein Cana Coaunera Cojoanonaa
beebejia cureeun, nii coina letononeein nihanune jaun," nae jetao acaauru rai Jesoso.

44 Nitohaneein jetaote, Jodea batane sacuritaain nenacaauru Isaraelitacuru rai sina-
cocacuru naineein cuhecuje niicha beeni beebejeein.

5

Cojoelanaacojoaain ate mucuuruhane
(Mt 4.18; Mr 1.16-20)

1 Calileea conemuri auhaniha turuhin, ecu Cana Coaunera naitoonjoan que
cachaauru relaa Jesosone jaun, aonaa turuuruha arajiinne jaun jetaote, sururucure
cachaauru. 2 Nitohaneein sururucuruhane jana jetaote, caje fauhin redeeuru culeecu-
ruha ate mucuurerane jana, carene que conera colane coroatajaain boteeuru coaari
Jesoso. 3 Nii jana, Simoon rai niha nii ecu nenaa leinjiin botene jaun jetaote, cuhane
fauhin, nemuri auha caje acau cataaunjeri nii bote amaa Simoonne coina aite Jesoso.
Inae nemuri auha caje acau cataaunjeri amaauruhane jana jetaote, nii bote cuhane
netiin, ecu nelauriariin caje coaauneein cachaauru rai ereerejeein acaauru relaje.

4 Inae acaauru relaane nainaain jetaote:

"Taa nemuri ucuaano que caa bote amaain, ecu caa inara rai redeeuru jaochete ate
mucuhichera," naa Simoon raine jana jetaote:

5 "Nena inae janoaajeein rede jaohacaanu natiin, leinjiinnijin ate mucuelanaala
janohacaanura cacha relaera. Nenachu ii aitohine jaun, nacoaauneein caa redeeuru
jaohin coaraa curichaanura," naain jetao tonorae Simoon.

6 Niritoha acaauru rai Jesosone jaun redeeuru jaooruhane jana jetaote, jataain arajiin
ate mucuuruhane jaun jetao, ate caaun nesoaiji nii acaauru rai redeeuru. 7 Nii jaun
jetaote, leeocha bote cuhane nenacaauru acaauru leeochaauru cotihacure biji que,
acaauru coroatajaniha cuuruhane coina. Nii jaun jetaote cuhin, nii coroatajai bote

nemoaauruha ate quene jaun jetao, jataain naluhene rijijieein nelemue nii coroatajai bote. 8-9 Nitohaneein jataain arajiin ate mucuuruhane jaun jetaote, jataain cojoelatiin satiin nesoonetooruhane jaun, Jesoso tijia asae neseeonriaain jetao:

"Jataain osaaotohanune jaun ii rohan nenaa nainihaaunta Curuaanaa," nae jetao Simoon Fedoro nesoone caaun.

10 Nii jana jetaote, nii Simoon aina neeurelu Sebedeeo calaohichuru, Joaan, Saantiaao, naaonjoaihunri, nii Simoon aina ate mucueraneein neeuruhane jaun.

Niritoha Jesoso rai Simoonne jana jetaote:

"Coa nesoonetohara, Simoon. Inae ate mucueraneein neriheeini. Ena caje coauneeinte, cachaauru mucuhin raeraneein neriquiincha," nae jetao rai Jesoso.

11 Niritoha raine jaun jetaote, atane ichoae acaauru rai boteeuru inaain, jitariin niicha sirii ratiriin jetao Jesoso aina cuure Simoon Fedoro, Joaan, Saantiaao, naaonjoaihunri.

Leinjiin cosibi ruhecaera cacha rautaa Jesosone

12 Nii baiha leinjiin neseu neeuruhane jana jetaote, Jesoso rene turuha cue leinjiin cacha cosibi ruhecaain caaun cunaiteein, nitohanai cunai siricha cacha leeochaauru rohan turunaa nainenihane saijieein. Aca jetaote, Jesoso coaariin atane que nauri turuanacanejeein notoroaain jetao:

"Ii jereeine canu rautaau caa canu cosibi cajera Curuaanaa," naane jana jetao:

13 "Jerichaaun chujian. Ii caje amuhine caa ii cosibi," naain biji que dadae Jesoso, nihei chuni cacha, nitohaneein cosibi ruhacaera dadanaa nainenihane saijieein. Nitohaneein dadaa Jesosone rijieeoritiin jetaote, inae caje amue nii rai cosibichuru.

14 Nitohaneein rautaain jetaote:

"Inae nerautaaicha. Coa chaen chuni rai: 'Acate canu rautaera,' naain caque iriha. Raujiaaincha Cana Coaunera aina caohachaain niha cachane coina rucuheraneein nenaa saseredote rene turunihute, inae coulunohineein ii cosibi caje nerautaaine coaramiincha. Chaen nerautaaine coujunacane que nii aitohalu Moisesane rijijieein belaaine jaanu amaain teeu saseredote raicha. Aihute inae nerautaain somaraain neei nii ii cosibi cajene coaraain, inae acaauru rohan turunaa naineeine coitucuurumiin satiin cachaaurura," naain jetao letoae Jesoso.

15 Ne jetaote, niritiin bihane caohatiha Jesosone saijieein, acaauru rautaane coinane maajeein jataain jelai amuritoheriin turuhacoaain coaraain aonaa uure cachaauru. 16 Ne jetaote, tabaauru que acaauru caje amuhin, nii neniha cachane jaau cuhin jetao Cana Coaunera bajarejetelu Jesoso.

Leinjiin jiurona rautaa Jesosone (Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

17 Nii baiha, cachaauru relaa Jesosone jana jetaote, ecu nelauriaacoaain aonajeeure fariseeocuru tabaauru, Cana Coaunera naitoonjoa que cacha relaaurera, naaonjoainuri, Calileea batane, Jodea batane, Jerosaleen, naaonjoaihunri sacutaainchuru caje uhacoaain. Nii jana jetaote, aina cuaain niicha ichana nainei ichaa Cana Coaunerane jaun, cunaitenacaauru rautaacoaa Jesosone jana jetao, 18 leinjiin cacha jiurona turuaa uure cachaauru, rai nela cuhane tijichaain amaain. Inae turuaain jetaote, loreri asae enoanaa jerecure, nacatiha coaraa Jesosone coina niqui. 19 Ne jetaote, nene enooruhane jaanu, jataain araaicha cachana jaun. Nii jaun jetaote, loreri coarana joaracaain jetao rai nela cuhane tijichaain, satiin cachaauru cataaun jetao Jesoso acatiha nii jiurona cacha faaure. 20 Nii jana, esinaen rauhijiriin rautarichaainne esenetaain aihuruha nii cachaaurune coaraane jaun jetaote:

"Inae ii que suujua acateein ii osa caje ichoteratenohineeicha cacalabi," naa Jesosone jana jetao, inae nerautae nii cunaitenaa cacha.

21 Niritiin nii jiurona rautaa Jesosone aonaain jetaote:

“Chaneeinna ne caa cacha, caritiin ereein Cana Coaunera baijiaraanu rijitiin irihane coina. Leinjiin Cana Coauneraachate nainere nosa caje cacha ichoterateein cacha que suujua acateein nihanera,” naain jetao ereeure Cana Coaunera naitoonjoan que cacha relaaurera aina fariseeocuru.
22 Niritiin que ereeuruhane que nainaain jetaote: “Chanuna niritiin ereeiche.
23 Chaquena caaintare: ‘Inae ii que suujua acateein ii osa caje ichoteratenohineeicha,’ naenihacane: ‘Nimichuhin amuun,’ naacane. 24 Coarajeeuchenejian, Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunne, itolere Curuaanaa neein nihanu caa cana rai chauratane quene coaaratete, rai nosa caje cacha ichotena nainichaaunne coitucuhiche,” naain jetao, nii jiurona cacha rai jetao:
“Icheine aitoon. Nimichuhin chela seriin chenenajaun caunihu,” naane
25 rijieeoritiin jetao, satiin coarajeeuruhane notaracae nimichuhin, nii tocohacane jaa nela seriin jetao, Cana Coaunera coroajeein rai nenajaun cauha cue nii jiurohane caje nerautanaa cacha.
26 Nitohanihane coaraain jetaote, satiin cojoelatiin Cana Coaunera coroaaecuruhane saijieein jetao coasiin:
“Charijibana coaaraa catohanaine que airijiinte, enene catohanai cojoelanaacojoai coaracaachera,” naaure jetao ita rai.

Lebi cotijiaa Jesosone (Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

27 Nitohaneein nii jiurona cacha rautaane baiha, jelai caje mituha cuuruhane jaun jetaote, leinjiin cacha, Roma curuaanaa rai *impoesto*nu que coriqui que cachaauru cobaraera Lebi coaari Jesoso, nii coriqui teeuruhana jaa rori ichoae lauheco jana. Nitohaneein coaariin jetaote:
“Chajaau canihara,” naain cotihaca Jesosone 28 rijieeoritiin nimichuhin jetao, satiin niicha ichanenu ratiriin Jesoso jiniichaain aina cue Lebi, caaijie cunacaauru aina.
29 Nitohaneein Jesoso jiniichaain cuhin jetaote, nii baiha neenejeein coroaena caaun rai loreri asae beseta ichaa Lebine jana jetao, ecu neeure arajiin leeochaauru Roma curuaanaa rai *impoesto*nu que coriqui que cachaauru cobaraaurera, chaen leeochaauru cachaauru, naaonjoaihunri.
30 Nii jaun jetaote, Jesoso aina nerelanacaauru rai:
“Chanuna cocoaeraa Roma curuaanaa rai *impoesto*nu que coriqui que cachaauru cobaraaurera aina leeochaauru osaaonacaauru aina lenoneein, acau cohin, naaonjoainchene saijieein, nii acaauru aina netaojiaain lenonequiche,” naaure jetao acaauru rai, nechu jataain acaauru que iriha Cana Coaunera naitoonjoa que cacha relaaureraauru fariseeocuru aina leeochaauru fariseeocuru.
31 Niritocuruha nii aina nerelanacaauru raine aonaain jetaote:
“Coatiha coichara latecuruhi raotojoeein raurohin nenacaauru. Leinjiin cunaitenacaauruhachate coichara latecure. 32 Coatihachu baaso ichacuruhane nihanatiin coitucunaa jeriheichuru cotihaca uhahaun. Leinjiin osaaocuruhane coitucuureraaurune cotijiaaun, rai suujua coreein jeriha Cana Coaunerane rijijieein neeunruhane coinara,” naain jetao tonoranajae Jesoso.

Ena Niicha Tei Ichaonaa que cacha relaa Jesosone

33 Nii jana jetaote:
“Chanuna jana chaen, Joaan, fariseeocuru, naaonjoaihunri relanojoinuru jataain Cana Coaunera bajaae bajaaecure suri couu netiin cosinacaain. Nete laen itolere bana ii aina nerelanacaauru, acau cohin, lenoneein, naaonjoaunreta,” naauruha Jesoso raine jana jetaote:
34 “Aiha chuhisi niqui. Nete ene ranaa jeriha cachana jaa beseta que neeuruhane jaun, suri couu neein cosinacanaa nainecurene caa cotihanohinchuru, jaiti acaauru

aina niha nii ene raeranu cachane jaun. 35 Nete laen, inae nii jianacoon teein
cacha ranaa jerera nichaaunne amaauruhane suri couu neein cosinacaain inaderaa
cuurureeincha," naain jetao: 36 "Coaraanachuhinti, nihei chuni, obiri enachasine
soaain que cajione siri counera. Nitohaneein nii obiri enachasine soaihanete nii obiri
enachasine asaaere, nii cajione siri. Chaen caohachaain nedanaa nainihei nii obiri
enachasine, nii cajione siri que couneraane. 37 Nii rijijieeinchu, nihei chuni inae conaca
que tiha coaaeraine jana cuhane ichonai tera. 38 Nitohaneein cuhane teraa ichonainete
naasaaere nii coaaerai. 39 Niheichu coaaerati cohane baiha ichohanti coera, ichonai
amuritoheriin raotoha coaaeratine jaun," nae jetao, cacha relaauruha fariseeocurune
rijijielanaala, leeochaneein cacha relaane jaun.

6

Nebetacanaa janonaa bana tirico moloonejeeuruha Jesoso aina nerelanacaaurune (Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

1 Nebetacanaa janonaa bana tirico coocana jana situujueeuruha aina
nerelanacaauru aina Jesosone jana jetaote, nii tirico moloonejeein biji cuhane
situsitunijihanaain nucuhe quihure nii aina nerelanacaauru.

2 Nii coaraain jetaote:

"Chanuna nebetacanaa janonaa bana cocoaeraa nitohanai ichara natiin, nitohanai
ichacure nii ii aina nerelanacaauru," naain bajaauruha fariseeocuru tabaaurune jana
jetaote:

3-4 "Aiha niqui. Nete laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane. Tana lesajei
que Cana Coaunera loreri taberenacolo asae enohin Cana Coaunera que banijiaineein
niha nii faan natiin, mijitenacaaun rai corihacuru aina jiniiquiin nii faan quiha Ra-
birine ereretaain coaraquicheneta. Acaihaniji saseredotecuruhacha nii faan quihane
rai nihanatiinte quihurelu," naain jetao:

5 "Canu- cachaneein nejanoanaa nichaaunnena, nebetacanaa cojoanonaa amuri-
jiriin cocoainanohineein neeun." naain jetao acaauru tonorae Jesoso.

Jiurona bijihona cacha (Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

6 Nii baiha jetaote, coaiteen nebetacanaa cojoanonaa bana, sinacoca asae enohin
cachaauru relaa Jesosone jana jetao, ecu acaauru jana niha leinjiin cacha, rai biji
raotono nichajai que jiuronane jaun jetaote: 7 "Necha caa nebetacanaa janonaa bana ni-
hane saijieein, caa jiurona bijii cacha rautarichaainta," naain jetao, Jesoso cojoelaaure
colurujueeuruhane jaan lera ariha aihuruhane jaun, Cana Coaunera naitoonjoa que
cacha relaurera aina fariseeocuru. 8 Ne jetaote, nii cojoelaauruhane que nainaain jetao,
nii jiurona bijii cacha rai jetao:

"Nimichuhin nii ena cataaun nichaauraaura," naa nii Jesosone jana jetaote,
nimichuhin nichaauraa nii cachane jaun jetao, nii fariseeocuru rai:

9 "Inara raine leinjiin erenaa bajanaa jereeun. Chatohanai ichacaane caohachae. Ne-
betacanaa janonaa bana, cacha ichao rai caohacha ichacaanena caohachaa. Ainihane
cacha ichao itajihacanena caohachaa,"

10 Nii baiha jetaote, nii ecu satiin curuhacaain nenacaauru coaraain jetao, nii cacha
rai aitoha jetao:

"Ichoii raujiaaute coaracaara," naa rai Jesosone jana jetao, rai biji raujiaa nii cachane
jana jetao, jiurohane caje inae nerautae nii cacha biji.

11 Nitohaneein nii jiurona rautaane coaraain jetaote: "Chana icharihacache caa
aansai aina," naain jetao, jataain Jesoso aina obaaecure nii ecu neein coarajeeurera
fariseeocuru aina Cana Coaunera aitoonjoan que cacha relaaureraauru.

Lechoonca coroatajai rai afosotooru janiicha Jesosone
(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

12 Nii bana jetaote, ichatane ecuunno que cuhin, janoaajeein Cana Coaunera bajae-
bajajeein janoe jetao Jesoso. 13 Inae janohane jana jetaote, nii aina nerelaa amuhe-
muhenacaauru jitariin cotihanajaain acaauru caje janijiin lechoonca coroatajaihuri
cocoainaain, afosotooru neein acaauru curuaate. “Afosoto” naanete, “Letononeein
nenaa” naane aite.
14 Nii niicha janijiichuru jetaote, Simoon- nii Fedoro neein niicha curuhateeni, chaen
nii Simoon nejera Aanderesi, chaen Saantiaao, Joaan, Ferifi, Bartolomee, 15 Mateeo,
Tomasi, chaen Arafeeo calaohi- Saantiaao, chaen Selote neein niicha curuaateeuri-
Simoon, 16 chaen Saantiaao calaohi- Jodasi, chaen nii Jesoso coulurujueranu Jodasi
Isacariote, naaonjoaihurine.

Arajii cacha relaa Jesosone
(Mt 4.23-25)

17 Inae nitohaneeein ichatane ecuunno cuhin, nii rai afosotooru janijiin cocoainaane
nainaain jetaote, acaauru aina jiniiquiin atane macararo que fauha cue Jesoso. Nii jana
jetaote, ecu turuhin nii aina amuhemuhenacaauru aina netaojiaaure arajii cachaauru.
Jodea batane, Jerosaleeun, cucuhana auhaniha nenacaauru neseeuru- Tiro aina
Sidoon, naaonjoaihunri cajeeurune maajeein turuhacoaaure. Acaauru relaa Jesosone
aonanacanejeein, acaauru rautaa acaauru cunain cajene coinane maajeeinchuru turu-
uure jataain arajiin cachaauru.
18 Nii coitucuchuhi ichanohineein cunaitenacaauru rautaane jana jetaote, nerautaa-
coaaure. 19 Nii coaraain jetaote, satiin cachaauru, Jesoso dadanaa jerecure biji que, aca
jerihane rijijieein nerautaacoaauruha nii cunaitenacaaurune coaracuruhane jaun.

Raotojoeein neeuruha tabaaurune jana tabaaurute raotelanaala neeurureein.
(Mt 5.1-12)

20 Nii jana jetaote, nii aina nerelanacaauru coaraain jetao:
“Ena cairicheineein neeichene natiinte, nerausiajeein neeiche, Cana Coaunera co-
joanonaa inara rai nihane jaun.
21 Ena mijitenaanaun neeichene natiinte, nerausiajeein neeiche, nii chaque lanae-
lanaala neriquicheeine jaun.
Ena chanaaiche natiinte, nerausiajeein neeiche, rachoojoeein enoanaain ner-
iquicheeine jaun.
22 Canu cachaneein neeichene coreniha, inara cotaain, inara sitaain, inara nocoeje
chanuhin, inara que jaolequiin naaonjoaauruha canu corenihane nihanatiinte ner-
ausiajeein neriquicheein. 23 Nitohaneein inara teeuruhane nihanatiin jataain rao-
tojoeein rachoojoeein neeuche, canu coreniha dedeeu raotojoeein neriquicheeinne
jaun. Coaracuchenachuhinti, inara cairichaauruha inara araaichurune rijijieein, Cana
Coaunera ere beracuru *profeta*curu cairichaeriin nerejetucuruhalu acaauru inoaensi-
huru.
24 Coaraain nainacuche coriquihonacaauru. Inae ena aaichene rijijieein rachoo-
joeein niha curieeicheein.
25 Coaraain nainacuche ena raotojoeein lenoneein nenacaauru. Inae nerinaain inara
rai lenone.
Coaraain nainacuche ena enoanaain nenacaauru. Inae inaderanaa caaun chanaa
curiquicheein.
26 Coaraain nainacuche itolere neein atane sacuritaain coroaenohineein
nenacaauru. Nitohaneeinte *profeta*niha nocoetonacaauru coroajeein nerejetocurelu
inara inoensihuru.

Ichei nejeratenacaauru belaihu.

27 Nena laen inara canu ere tonoraera nequichene rai aitoreeunni. Inara que
nererojoecaain jaolequiin nenacaauru belaain caohachaain acaauru aina neeuche.
28 Nechu jataain inara cotaiha: ‘Coaraain nainacuche necha aansaihuru,’ naain inara
que ereein nei belaain, rai Cana Coaunera bajaauche. 29 Chunucoha lejerajei chomeri
faohitohane, rai jera netonai icharateeu. Jana chunucoha ii cajione buri ruluhane, rai
ii obiri netonoai teeute amaaine. 30 Jerichanejeeinchu, ii caje chaelai bajaeranihane
teeu. Coa ii caje iicha sirii rulueranihane, coa tonaain iriha. 31 Charijieeinchaainti, inara
belaiha cachane jeriquiche, nii rijijieein acaauru belaihuche inara netonai.
32 Inara belaichaauruhacha belaain neeichenete, aihuruha nii Cana Coaunera coitu-
cuelanaala nenacaaurune rijijieein neriquicheein. 33 Nii rijijieeintechu, inara coroata-
janeraauruhacha belaain neeichene, aihuruha nii Cana Coaunera coitucuelanaala
nenacaaurune rijijieein neriquicheein. 34 Chaentechu, chaelai lateein niha cachane
jana, inara rai cainaane coina teeichene, aihuruha nii Cana Coaunera coitucuelanaala
nenacaaurune rijijieein neriquicheein. 35 Jana laen, nii inara que jaolequiin, inara
que nererojoecaaeriin, naaonjoaain nenacaaru aina caohachaain neein, chaelai late-
curuhane acaauru rai teeiche, inara rai cainacuruhane latelanaalane, caohachae. Nii
rijijieein neeichenete, esinaen rauhijiriin jerihane rjijieein ichaquichene jaun, inara
rai nii cainareein Cana Coaunera, nitohaneein acaauru belaiha natiin coitucunaa
jerelanaala nenacaauru, neechu aansaineein ichaonacaauru, naaonjoaihunri belaain
ichaa Cana Coaunerane jaun. 36 Nii cairichaaojoaain cachaauru coaraa Cana Inaca
Cana Coaunerane rijijieein, inara netonoai cairichaaojoaain inara amute cachaauru
coaracuche.

Jiaonriha leeochaauru que baasoneein ereein neeichene (Mt 7.1-5)

37 Jiaonriha leeochaauru amurijiriin nenaa coacuhin, leeochaauru que baasoneein
ereein neeichene, nabana, nii leeochaauru ichaquichene rijijieein inara tiha Cana
Coaunerane coataa. Chatohanai ichaa inara leeochaaurune, acaauru que inara suujua
acatecuchete, inara que netonoai suujua acatemiin Cana Coaunera. 38 Chaelai lateein
neeuruha inara amute cachaaurune jana rai teeichenete, inara rai inaraacha latei
tereein Cana Coaunera. Jitariin inaraacha sirii teeichene nihanatiinte, jelai amurito-
heriin inara rai cainareein Cana Coaunera. Chaentechu leeochaauru coaraquichene
rijijieein, inara netonain coaareein Cana Coaunera,” naain jetaote:
39 “Coatiha nelaterihei, leinjiin maosa amaeraanu que niha leeocha namute maosane.
Enaachate nitohanihane, leinjiin ecuha jachu cuhane naluhin jiniiquiin nitajenaa
nainecurure.
40 Niheichu nii chuni, rai relaera amurijiriin nenaa nainera. Nii inara relaera
rijijieein nerelaaichene banaachate nainereeiche, raujiaain rijijieein neeichene.
41 Chanuna inejeraacha baaso ichajeein ichaohane coaraai. Tana iitonai jataain
amurijiriin baaso ichajeein ichaohine coaraaine. 42 Chasiina iitonai baaso ichajeein
ichaohine coitucueneeine, baaso ichajeein ichaoha inejerane coitucureei. Jauriaane-
jeein ii baaso ichajeein ichaohine coitucuhin jianeein ichaao. Nii baihate laen nainereei
inejera rai: ‘Baaso ichajeeinte ichaohi. Chajaain baaso ichajeein ichaohine jianeein
caohachaain ichaao,’ naain erenaa nainereei.

Rai ninaa cajete, coitucunacaine temule caohacha (Mt 7.17-20; 12.34-35)

43 Nihei chuni temule caohacha, baaso que inaana nainei. Niheichu temule baa-
soniha natiin caohacha que inaana nainei. 44 Nitohaneeinte, rai ninaa caje temule
caohacha coitucuhaca. Nitohanihane jaunte, chabana tijiemule que inaana nainene
ojoa. Jerichanejeeinchu chabana cajiauhi que, inaana nainihei ijiaaen soririji. 45 Nii
rijijieein techu, caohachaain suujua coaara cacha, caohacha nejesina que ere, satiin

caohacha- rai suujua cuhane nihane jaun. Jana cacha, baasoneein suujua coaarate baasoneein ere, satiin baaso- rai suujua cuhane nihane jaun. Nitohaneeinte cacha ujuae caje mitue satiin rai suujua cuhane nenaa.

Coroata laurii loreri icharaauru rijiicha nere aonaera biha Jesosone

46 Chanuna itolere bana, ‘Canu Curuaanaa,’ naainchene sainejeein quere tonoraain quiicha jerei ichaeneeiche.

47 Aonacuchena inara rai canu ere tonoraain caitoonjoan icharaauru que erete coitucuhiche. 48 Charijiein chaainti, loreri jaane coina jauriaanejeein ucuaatiin bajeein, enuha suuji caohachaauru temuhin ichaa leinjiin cachane jana, uha tabanaane jana que tacaa uujinaa mijiaaineein nihanatiin nii loreri comaene, caohatiin ichanohin nihane jaun. Nii rijiicha cacha, canu ere tonoraain caitoonjoan ichaa chabana jianelanaala ne. 49 Jana quere tonoraeniha cachanete, araracaaeriin atane bajeein, baasooru que banesijiateein loreri ichara cacha rijijieein ne. Nii jana uha tabanaane, que mijiaaineein tacaa uujuinaane jana, beraujuaain nitaje nii loreri, nii rijiicha nii canu aonaane sainejeein, quere tonoraelanaala nenacaauru cachaauru,” nae acaauru rai Jesoso.

7

Romanocuru rai soondarooru curuaanaa cafitaan letono rautaa Jesosone (Mt 8.5-13)

1 Inae nii cachaauru rai irihane nainaain jetaote, Caferenaaon cue aina nere-lanacaauru aina Jesoso. 2 Nii jana jetaote, nii Caferenaaon ichoae leinjiin Romanocuru rai soondarooru curuaanaa cafitaan. Nii jana nii cafitaan letono- jataain belaain niicha sirii jetaote, cunaiteein ohane rai ne.

3 Nii jaun jetaote, nii Caferenaaon turuhin niha Jesosone inaaoriin jetao, Jorioocuru bichauhenaauru letoae nii cafitaan, conujueein Jesoso cotihaca cuuruhane, nii rai letono cunaitenaa rautaa uhane coina. 4 Nii jaun jetaote, rene turuhin:

“Iine cotihaca uhacaanu canacaanu letoaa cafitaane jaunra. 5 Jataain canacaanu araaichuru belaichaneein, aca canacaanu rai sinacoca ichaerateein, naaonjoaain ni-hane jaunne, caa cafitaan coroatajaneein rai letono rautaaine jerichaanura,” naaure jetao Jesoso rai.

6 Nii jaun jetaote, acaauru aina cuhin, inae turuhe lalajeein cuujueeruha Jesoso ainane jana jetao, rai belaichaauru letoae nii cafitaan: “Curuaanaa, coatiha nii chaque ichei nelateein nihaaun canu loreri asae turuhine coina. 7 Nii jaunne caraajenihane ii cotihaca uheneeun. Acaihaniji aitoote nerautamiin canu letono. Ii aitohine rijijieein nerautarichaain canu letonone coitucuhanune jaunne ichei raujiaain berateeun.

8 Nii rijijieeinne canu letoaauruha canu curuaanaacurune tonoraain neeun. Nii rijijieeintechu, canu bijiu nenacaauru soondarooru caje chunucoha letoaanune, canu ere tonoraain cue. Jana chunucoha cotihacaaun uhane coinanete canu ere tono-raain uhe. Jana canu letono letoaanu chaelai ichaane coinanete canu ere tonoraain ichae, nanichuchera,” naain letoaa cafitaane jaun inae aitoha cuuruhane jana jetaote, 9 cojoelatiin, nii aina amuhemuhenacaauru cachaauru coarajeein jetao:

“Coatiha Isaraelita nichaachene lauri jana, caa cacha tocohaneein jataain quesene-taera coarahaaunta,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

10 Nii jana inae jelaiha cauha cuuruha nii cafitaan loreri asae nii niicha letoaaurine jana jetaote, inae acaauru ajiniha nerautaain niha nii rai letono cunaitenaane jana turuure.

Leinjiin autana calaohi ichatiha ohane caje Jesosone

11 Nitohanihane baiha jetaote, aina nerelanacaauru, chaen arajiin sacuurera
cachaauru, naaonjoaihunri aina leinjiin nese Naain ineein curuajai nichae cue jetao
Jesoso. 12 Nii jana jetaote, inae turuhelalajeein cuujueeruha nii nese quene jana
jetao, leinjiin ene autana calaohi- leinjiin acaacha calaohineein nenaa onaa conautiha
jetao cuure. Nii jana jetaote, nii nese caje cuhacoaain arajiin corihaniha cuure
cachaauru. 13 Nii jana nii autana coaraa Jesosone jana, cairichaaojoaain coaraane jaun
jetaote: "Coa chanaara," naain jetao, 14 nii rijieeoritiin, nii onaa roha nichuuntaain, nii
amaaunruhane jaa rori dadaane jaun jetao, ecu inacuhin coarajeeuruha nii baijiaain
amaaurerane jana jetao:

"Enamanaa, nimichuhin nelauriaaura," naa Jesosone jana jetao, 15 inae nimichuhin
nelauriaain ere nii onaa. Nitohaneein nii neba rai nii onaa ichateein tiha Jesosone
16 coaraain jetaote, satiin acaneein nihane que suujua acateein cojoelatiin jetao:

"Jataain itolere amurijiriin nelateein, itolere ichana nainera *profeta*te cana rene
turuera," naain jetao:

"Cana Coaunerate rai cacha nichaachene coroatajaniha uhera," naaure jetao Cana
Coaunera coroajeein, neebana nitohanai coaracuruhane jaun.

17 Nitohaneein coaraain jetaote, satiin Jodea batane sacuritaain jetao beeuruhane
jaun, nii onaa ichatiha Jesosone coitucuure.

Joaan Baotisita letonocuru (Mt 11.2-19)

18 Nitohaneein onacaauru ichateein, naaonjoan Jesosone coaraain jetaote, Joaan rai
biha cuure sacuureraauru. Nii caje coitucuhin jetaote, coroatajai sacuurera cotijiaain
jetao: 19 " 'Iina esinae rauhijiriin canacaanuhacha cohajei turuha uhenenineei. Aca
neneeine canacaanu rai beeu, leeocha cohacaanune coina,' naain bajanichuche rene
turuhincha," naain jetao letoanajae Joaan Baotisita. 20 Nii jaun cuhin, Jesoso rene
turuhin:

"Joaan Baotisitate canacaanu letoae, ii esinae rauhijiriin nii canacaanuhacha cohajei
turuha uhenenineeine bajaacanune coina. Aca neneeine leeocha cohacaanune coina,"
naauruha Jesoso rene turuhin Joaan letonocurune 21 rijieeoritiin jetaote, araai laurii
cunai caaun cunaitenacaauru cachaauru rautaain, arajii maosacuru nota teein, coitu-
cuchuhi caaun cunaitenacaaurune maajeein rautaacoaane baiha jetao, nii coroatajai
Joaan letonocuru rai jetao:

22 "Chajaain Joaan rai caa ena inaraacha coarai aina inaraacha aonai benichuche.
Chaen, inae maosa neeuruhane caje notaauruha maosacuru. Bacosacuru netonaite
inae nichaauraain amuure. Cosibinacaauru netonoaite inae cosibi caje nerautaa-
coaaure. Iricho saaecuru netonaite, inae irichohin neeure. Nii jana onacaaurute
jerichanejeein cacha neein jaberoconeein nichaauraain neeure. Jana cairicheine-
jeein nenacaauru raite, jataain acaauru rausiaaerichaain Cana Coaunerane beebeje.
23 Nitohanihane jaunte, nerausiajeein neeurureein canu que jaaecohane jianelanaala
nenacaauru," naain jetao, "Chajaain caritiin benichuche Joaan raicha," naain jetao
acaauru letoae Jesoso.

24 Niritoha acaauru raine jaun, jelaiha cauha cuuruha nii Joaan letonocurune
jana jetaote, nii Joaan que cachaauru rai ereereje jetao Jesoso. "Chatohanai coaraa
curejetocoichelu nii cacha areroo cuhin. Leinjiin jiarana nujuan cujuanaacha ruru-
juaina coaraquichelu. 25 Chatohanai coaraquichelu. Leinjiin cacha cajione caohacha
que necoreeteein neina coaraquichelu. Nete nii cajione caohacha que necoreeteein
nenacaauru, cocoainanacaihuru loreri asae neeuruhane coitucuhiche raotojoeein.
26 Chatohanai jian coaraquichelu. Leinjiin *profeta*na coaraquichelu. Aiha jerihane,
jataain *profeta*curu amurijiriin nenaa leinjiin *profeta*te coaraquichelu.

27 Nii Joaan que tejian, rai Calaohi nichaunne rai aitelu jetao:

‘Chajinihane quere beranu que leinjiin letoareeunni,
turuhine jaanu rucuheraanu quera,’
naain belu Cana Coaunera, niicha laenaeratenojoi rai Quiricha inoaensi cuhane.
28 Coatiha inoaenlu caje coaauneein, enanetojoeein nihei chuni nii Joaan amurijiriin
nei cacha. Nete laen ena turunaa Cana Coaunera Cojoanonaa, canuhacha tei que nenaa
cacha, leeochaauru fautaain nihane niha natiin jataain Joaan amurijiriin ne.
29 Nete cachaauru relaa Joaanne jana, satiin aonaraauru cachaauru, nii Joaan
que acauhanau teein nebaotisaerateeurelu. Nii choae tacaaintechu, Roma curu-
aanaa rai *impoesto*nu que cachaauru cobaraain coriqui bajaaurera netonai necha an-
saineein neeuruhane saijieein nebaotisaerateeurelu, esinae rauhijiriin Cana Coauner-
aacha icharatenohi ichaa Joaanne esenetaauruhane jaun. 30 Jana fariseeocuru
aina Cana Coaunera naitoonjoa que cacha relaaureraauru, itolere amurijiriin Cana
Coaunera coitucutoha nocoetocuruhane saijieein nebaotisaeratenaa jerecuruhilu,
Cana Coaunera icharatenohi icharaneein aiha Joaanne esenetana jerelanaala que
jaolecooruhane jaun.
31 Nitohaneeinte itolere acaauru rai baaso ne. Nihei acaauru rai chabana caohacha.
32 Acaaurute nenaanaja cataaun nocoatijiana jaun auno toteeuruha acaauru amute
canaanaihurune jana, raasanaa jerelanaala neein, niheichu berane ichacuruhane jana
chanaaurene acaauru amute canaanaihuru. Nii rijiichuruha caa enene nenacaauru
cachaauru. 33 Nii rijiichuruhane jaunte, turuha Joaan Baotisita coaaerai conaa inae-
lanaala, faan niha natiin quinaa inaelanaala, naaonjoaaine jana, ‘Nechu aansainihane
jaunte ai, nechu jataain coitucuchuhi siriha rai suujua cuhanene jaun,’ naain que
ereeichelu.
34 Nii baiha canu- Cachaneein nejanohanaa nichaaunne turuhin, coaaerai cohin,
lenoneein, naaonjoaanune jaunte, ‘Achotiritiinjiene tabaain lenoneein ajetoriaaneeun.
Chaen jene nechu aansaineein ichaonacaauru cachaauru belaain, Roma curuaanaa rai
*impoesto*nu que cachaauru cobaraain coriqui bajaaurerane maajeein belaitoon,’ naain
ereeiche caque. 35 Nete inae ecu tihane bana esinae rauhijiriin Cana Coauneraacha
icharatenohi ichacaaunne coitucuha cuurureein satiin cachaauru,” nae jetao acaauru
rai Jesoso.

Leinjiin fariseeoneein nenaa Simoon rene turuha Jesosone

36 Leinjiin fariseeo jetaote, Jesoso cotijiae rai loreri asae turuhin lenoniha cuhane
coina. Nitohaneein cotihacane jaun cuhin, inae loreri asae turuhin, lenonecuruhane
coina rori ichoae nelauriaa Jesosone jana jetaote, 37 turuha cue leinjiin ene cojoaeloro-
heri nii neseu ichaonaa. Nii ene jetaote, nii fariseeo loreri asaae turuhin lenoniha cuha
Jesosone inaaoriin jetao, lecuruhin jataain coretiin nenaa erene jujui amaain turuhin
jetao, 38 chanaain Jesoso tijia rohan nelauriaain, rai nota baca que jetao rai tijia rujuae.
Nitohaneein rujuaane baiha jetaote, rai couturiji que caruruhin jetao liosiin, erene jujui
que rujuae.
39 Nitohaneein ichaane coaraain jetaote: “Esinae rauhijiriin leinjiin *profeta*nihane
jana nihanete, caaoneein tiha caa ene cojoaeloroerine jana, baaso nihane coitucure caa
cachara,” naain jetao suujua ereein coaraje nii Jesoso cotihara fariseeo.
40 Nii jaun jetaote, nii fariseeo rai:
“Simoon, icheina erenaa jereeun aonaaine coina,” naa Jesosone jana jetao:
“Saan. Aitoo caraine aonaera, cacha relaera,” naa nii fariseeone jaun jetao:
41 “Leinjiin cacha jetaote, coroatajai cacha rai coriqui te, jelai amuritoheriin rai
cainacuruhane coina niqui. Nitohaneein jetaote, leinjiin rai te saoqui fashaain. Jana
leeocha rai jetaote, te saoqui chooncaain. 42 Ne jetaote, coretena nainecurenihane jaun,
nii coroatajai que rebeeonacaauru cachaauru cobaraelanaala acaauru que suujua

acate nii coriqui erora. Tonaai jana nii que. Chariji jana nii coroatajaaihuri caje, jataain nii coriqui erora belaain coaare," naa Jesosone jana jetao:

43 "Jerihane nii leeocha amurijiriin rebeeona cachate jataain nii coriqui erora belaain coaraera," naa nii Simoonne jaun jetao:

"Esinae rauhijiriinte aitohicha," nae jetao Jesoso.

44 Niritiin jetaote, nii ene coarajeein, nii Simoon rai jetao:

"Caa ene coaraaunachuhinti. Coatiha jauriaanejeein ii loreri asae turuhanune jana, catiha culeecaaunne coina carai acau tiheei. Nete laen caa ene, rai nota baca que catiha culejeein rai couturiji que caruruhin jacorae. 45 Coatihachu turuhanune jana canu meri lioracaheei. Caa enete laen turuhin enohane caje coaauneein canu tijia lioracaane jianene.

46 Niheichu nii jujui niha natiin cacouturi ichoae tiheei. Jana caa enete laen catiha ichoae erene jujui chorohin que catiha rujuae. 47 Nitohanihane jaunne ichei aitoon. Arajii rai nosate inae que suujua acate, jataain canu esenetaain canu belaihane coaaratiha caa ene ne jaun. Nete laen, nii leeochaauru amurijiriin caohachaain ichaoha nocoetonacaauru, rai nosa caje chabana nichoteeurenereein, chabana osaaocuruhane coitucuhin canu belaina jerecurenihane jaun," naa nii fariseeo raine baiha jetao, 48 nii ene rai:

"Inae itolere baaso ichajeein ichaohine caje ichoteratenojoineeichera," naa Jesosone jana aonajeein jetao:

49 "Chaneeinna ne caa cacha, itolere baaso ichajeein niha caa enene jaan caje niha natiin ichoterateein nihane coina," naauruha nii aina ecu cotihanohineei neein aonajeeurerane coitucuhin jetao:

50 "Quesenetaaine jaunte, ichoteratenojoineein neeiche, baaso ichajeein neeine jaan caje. Raotojoeein chenenajaun caunihuchera," nae jetao Jesoso, nii ene rai.

8

Jesoso coroatajaneraauru enecuru

1 Nitohaneein jetaote, itolereneein neseeuru naineein, nenanajaaunru naineein amuhemujueein Cana Coaunera cojoanonaa que ereerejeein amuhemuherejete Jesoso, lechoonca coroatajai rai afosotooru, 2 chaen coitucuchuhi caje, joaenreein cunai caje, naaonjoaihunri caje niicha rautaauri enecuru tabaauru que corihaneraain. Niichuru aina jetaote cuelu, nii caaunsineein suujua cuhane coitucuchuhi sirihane jana nii Jesosohacha rautai "Maadala bene" naain niicha curuaateeuri Mariha, 3 chaen Erodesi amihaneeo beraichaneein nenaa Cosa comasai Joana, chaen Sosana, naaonjoaihunri aina leeochaauru arajii enecuru jetao, acaauruhacha sirii que acaauru coroatajaneraneein cuure.

Temule jaera parabola que erenaa
(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

4 Nii jana jetaote, neseeuru caje cuhacoaain Jesoso coaraa cuuruha arajii cachaaurune jaun, arajiin netaojiaauruhane jaun jetao acaauru rai: "Aonacuchene ena inara rai temule jaera *parabola* que erete coitucuhiche.

5 Leinjiin cacha, ucuhe riaaca cuhane jaun jetaote, bero cuhane naluha nii niicha riaajai nucuhene jaun shaaocure cachaauru. Chaen tabaauru quihure tajaaelinaacuru. 6 Nii jana tabaauru ajeri choae nalunacaauru jetaote, omarohane sainejeein ohijiacoae. 7 Tabaauru ojoa neeonjoai jana nalunacaauru jetaote, omarohane jana amurijiriin omaroha ajaenane jaun ohacoae. 8 Jana tabaauru atane caohacha choae nalunacaauru jetaote, caohachaain omarohane jaun, ele ucuhecuru caje ele fashai ucuheneeinchuru nefae," naain jetaote, acaauru rai tonijiaain: "Caa caitoonjoan coitucunaa jeriquichene aonacuche," nae jetao Jesoso.

Temule jaera parabola que acaauru relaa Jesosone bajaauruhane (Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

9 Niritiin temule jaera que cachaauru relaa Jesosone jaun jetaote:
"Chatohanai quena nii temule jaera que cuaain cachaauru rai aitohi," naain Jesoso caje bajaauruha aina nerelanacaaurune jaun jetaote:
10 "Inaraacha quete rai Cojoanonaa coitucuerate Cana Coaunera. Nena laen, nii canu esenetana jeriheichuru cachaauru rai carijieein erenaa *parabola* que cuaain acaauru rai beeun, nabana coaracuruhane nihanatiin coitucuurenihane coina, niheichu aonacuruhane nihanatiin coitucuuruhane coataa.

Temule jaera parabola que cachaauru relaane biha Jesosone (Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

11 Nii temule ucuhe riaara que aitocoaaunne jaan erenaa *parabola*te, Cana Coaunera beratenojoi rijijieein ne.
12 Jana nii bero cuhane nalunaa nucuhe que caitoonjoante, Cana Coaunera beratenojoin aonaain inae esenetaain neeuruhane jana, nabana nichoteeuruhane coataa acaauru coritaa uha moconajaerane jaun suujua elonaain nenacaauru cachaauru rijijie.
13 Jana nii ajeri choae nalunaa nucuhe que caitoonjoante, Cana Coaunera beratenojoin aonaain, coroajeein esenetaain neeuruhane nihanatiin, carajaelanaala basiinjiincha esenetaaoriin, inae necairichanaa coaracuruhane que nererojoecaain jianeraauru rijijie.
14 Jana nii ajaena jana nalunaa nucuhe que caitoonjoante, tonoraain aonacuruhane nihanatiin, jeraaen jianejeein cuaajeein, jataain niicha lateeicha que coacuhin, coriquiquiin raotojoeein neeururichaainne coacuhin, itolere bana niicha jereeicha ichajeein, jeriha Cana Coaunerane rijijieein cha chana jerelanaala nitajerai nenacaauru rijijie.
15 Jana nii atane caohacha choae nalunacaauru nucuhe que caitoonjoante, nii jataain jereein aonaain, nii beratiha Cana Coaunerane rijijieein naitoonjoan ichajeein, itolere bana tonoraain laraajiin jianelanaala nenacaauru cachaauru rijijie,"

Cono que cacha relaa Jesosone (Mr 4.21-25)

16 "Nihei chuni cono mocohin bujuaihu tera. Niheichu arana asae tenaa nainihei, nabana nocohenaanau turuuruha loreri asaae turunacaaurune coataa. Nitohaneein bujuaihu telanaalate ecuun te, conohanau loreri asaae enooruha turunacaaurune coina. 17 Nii rijijieeintechu, ena caa inara relaanune jaan coitucuelanaala nenacaauru, rijieeori bana coitucuurureein.
18 Aihane jaun, caohachaain aonacuche. Nii rijijieeintechu ena canuhacha tei raera jelai amuritoheriin rareein inae ecu tihane bana. Jana nii canuhacha tei latelanaala nenaate cha colane nedaareein inae ecu tihane bana," naain acaauru rai be Jesoso.

Rai neba aina Jesoso nejeraauru (Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

19 Niritiin cachaauru rai ereerejiha Jesosone jana jetaote, rene turuha uure neba aina rai nejeraauru. Ne jetaote, rohan turunaa nainecurene, jataain arajiin ecu turuuruha cachaaurune jaun. 20 Nii jana ecu nenacaauru tabaauru jetaote,
"Taute aerene neeure ii nejeraauru, ii neba aina. Jataainte ii coaana jerecure," naain Jesoso rai beeuruhane jana jetaote,
21 "Aiha niqui. Nete Cana Coaunera beratenojoi esenetaain, rijijieein ichaohin, naintonjoa rijijieein ichara cachate, canu fojiara aina canu nejeraaurunera," naain jetao tonoranajaen Jesoso.

Fichafichanaa aina cujuana suruaa Jesosone (Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

22 Nii baiha jetaote: “Amaauchete caa nemuri jerau cunichaachera,” naain jetao,
aina nerelanacaauru aina leinjiin bote cuhane fauhin cuhin jetao, 23 nemuri jera
jaohajeeuruhane jana jetao, uhe cujuana tabai aina fichafichanaa. Nii jana, sinitoha
Jesosone jana jetao, inae nemoha acaune jaun, caaun nalunaa jere nii cuurunaja bote.
24 Nii jaun jetaote nesoone caun
“Cacha relaera, cacha relaera, inae nalurichaacheje,” naain Jesoso nocoaauruhane
jaun jetao, nimichuin cujuana aina fichafichanaa suruha Jesosone jaun jetao, tonaje-
lanaala cuujeeure.
25 Nitohaneein cujuana aina fichafichanaa suruaain jetaote, nii aina nerelanacaauru
rai jetao,
“Chanuna cha esenetaeneeiche,” naa acaauru rai Jesosone jana jetao, nesoonetiin
cojoelatiin jetao, “Chaneeina ne caa cacha, nere tonoraain nesuruha cujuana aina
fichafichanaane coina,” naain jetao nejesinajeein ita caje bajaaure.

Jerasa batane que nenaa coitucuchuhi siricha (Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

26 Nirijieein cuujeein jetaote, tabiicha nemuri jera jaohin, najauriaa cuure Calileea
jeraniha nenaa Jerasau batane que.
27 Inaen ecu turuhin najauriaain, atane choae iniha cuha Jesosone jana jetaote, nii
nese caje cuhin que tacaa cue suujue cuhane coitucuchuhi siricha cacha. Nii cacha
jetaote, nii chaabana cajione jiaain, niheichu loreri asae nihanatiin ichoaelanaala atane
bana ichoaecha ichoae.
28 Aca jetaote, Jesoso coaariin nacatiha auhaquiin semojoaain tacaain jetao;
“Coa caniha nenoaain carerojoecaara, acaihaniji nenaa Cana Coaunera Calaohi Je-
soso,” nae jetao Jesoso rai, 29 caje mituha, nii suujua cuhane neein aasaera coitucuchuhi
coina aitoha Jesosone jaun.
Nitohanihane jaun jetaote, araai saain *cadena* que caohatiin biji aina tijia ichohacu-
ruhane nihanatiin, rai molohin cacha nenajanihu amaauruha nii coitucuchuhicurune,
ecu nii cacha areroo ne. 30 Nitohaneein rai irihane jana jetaote:
“Tonaa ichurujuata,” naain caje curuaa bajaa Jesosone jana jetao,
“Lejioon niha canu curuaara,” nae jetao nii cacha, jataain arajiin suujua cuhane
neeuruha coitucuchuhicurune jaun. 31 Nii arajiin suujua cuhane nenacaauru jetaote,
usi jana acaauru letoaa Jesosone coataa jetao, 32-33 ichatane ucuunno que arajiin
lenoniha neeuruha coosichurune jaun jetao, nii coosichuru suujueniha enooruhane
coina Jesoso caje bajaaure. Nii jaun jetaote, nii jereein caje bajaauruhane rijijieein
jeriha Jesosone jaun jetao, nii cacha caje mituhacoaain nii coosichuru suujueniha
enooruhane jaun jetao, nemuri cuhane nichorohin acauhanau naluhin ohacoaaure nii
coosichuru.
34 Nii coaraain jetaote, satiin jelai caje sorohin, nenaanajaaunru, neseeuru, naaon-
joaihunri naineein biha cuure nii coosi beraihurera cachaauru. 35 Nitohaneein
beeuruhane jaun, cuhin coaraa cuuruha cachaaurune jana jetaote, Jesoso tijia asae
lauhaca coujurihu cacha neein necoreeteein nii suujua caje coitucuchuhichuru mitu-
naja cachane jaun jetao, coaraain coasichure nii cachaauru.
36 Nii jana, nii cacha caje mituuruha coitucuchuhichurune jana coaraauru jetaote,
esinae rauhijiriin nii nerautaane rijijieein beeure leeochaauru cachaauru rai.
37 Nitohaneein coaraain jetaote, satiin nii Jerasa batane que nenacaauru cachaauru
jetao, jelai caje amuha Jesosone jerecure, jataain coasichuruhane jaun.
Nii jaun jetaote, bote cuhane fauhin, jelai caje amuha Jesosone jana jetao, 38 aina
cunaa jere nii coitucuchuhichuru mitunaja cacha. Ne jetaote, aina cuhane jerelanaala:

39 “Jiaohine. Chajaaincha jelaiha chenenajaun cauhin, ii rautaain niha Cana Coaunerane beebejenihun,” nae jetao rai Jesoso.

Nii jaun jetaote, ecu nedaain, satiin nenaanajaaunru naineein cuhecujueein jetao, rautaain niha Jesosone beebejeein amuhemujuen nii cacha.

Jairo cacunu. Chaen leinjiin ene Jesoso cajione dadaera (Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

40 Nitohanihane baiha, jelaiha nemuri jerau cauha cuuruhane jana jetaote, jataain coroajeein Jesoso raaure, turuhane cohajeeuruhane jaun, satiin cachaaauru. 41 Nii jana jetaote, turuha uhe leinjiin cacha- sinacoca curuaanaa neein nenaa Jaironeein niicha curuaateeuri. Nii cacha jetaote, Jesoso tijia asae neseeoriaain jetao conujueein cotijiae, rai loreri asae turuha cuhane coina, 42 jataain ohane rai niha leinjiin rai cacunulechoonca coroata jaanacajine jaun.

Nii jaun cuha Jesosone jana jetaote, jataain arajiin sacuuruha cachaaurune jaun, sururucure cachaauru.

43 Nii arajiin cunacaauru jana jetaote cue leinjiin ene- lechoonca coroata jaanacaain nirijieein ichana jaohajeein cunaiteein nenaa. Nii jetaote, jitariin niicha sirii coriqui jaohin nocoicharate niqui. Nejetaote, rautasihurene nii chuni coichaeraauru.

44 Nii ene jetaote, Jesoso caaijie cuhin, rohan nichuuntaain rai cajione auha dadae. Nii Jesoso cajione auha dadaane rijieeoritiin jetaote, inae nesurue rai ichana.

45 Nitohaneein dadaane jana jetaote:

“Chatoon canu dadae,” naain bajaa Jesosone jana, satiin dadaauruhane suujueeuruhane jaun jetaote,

“Cacha relaera jataain araaicha cachane jaunte, ii sururucure jerane,” naa rai Fedorone jana jetaote:

46 “Aihei bajiaa. Chunucohate jerihane canu dadae. Cacaje mituha cacha rautacaaunne jaan cajene coitucuunra,” naain jetao bajae Jesoso.

47 Niritoha Jesosone jaun, nesuujuenaa nainenihane jaun jetaote, rijijijianeein Jesoso acatiha neseeorihaain: “Naaonjoaain cunaitichaaunne jaunne, nii caje nerautasinihanune jaun, ii dadaaunra. Nii ii dadaanune rijieeoritiine inae nerautaaun canu cunai cajera,” naain satiin aonajera urichoo jitariin biha nii enene jana jetaote;

48 “Aihachuhisi. Jataain ii rautaanune esenetaaine jaunte, ii cunai caje nerautaaicha ene. Chajaain chaque tonajelanaala chenenajaun caunihunra,” nae jetao rai Jesoso.

49 Nitohaneein jaiti ereerejiha Jesosone jana jetaote, turuhin jetao:

“Coa nenacaaeneein nii cacha relaera reroecaa. Inae oha ii cacunura,” naain jetao biha uhe letoaauruhane jaun leinjiin cacha, nii sinacoca curuaanaa Jairo rai.

50 Niritoha nii cachane aonajeein jetaote,

“Coa tonajian. Raujiaaincha quesenetaaute nacoaauneein ichanamiin oo caje ii cacunura,” nae jetao Jairo rai Jesoso.

51 Niritiin cuhin jetaote, nii Jairo loreri asaae turuhin, Fedoro, Saantiaao, Joaan, chaen, nii ene fojiaraauru, naaonjoaihunriicha enoae jiniichaain nii loreri asae. 52 Nitohaneein inae loreri asae enooruhane jana jetaote, jataain satiin coinaderaain nii ene coisichuruha nii loreri asaae nenacaaurune jaun:

“Coa chanaache. Coatiha ohane jaun aihei caa ranuna. Sinihane jaunte aicha,” naa acaauru rai Jesosone jana jetaote, 53 satiin esenetaelanaala coenacure- nii ecu neein coarajeeurera cachaauru, esinaen rauhijiriin oha nii ranunane coaracuruhane jaun.

54 Nii jana jetaote, biji que nii ranuna onaa mucuhin tonijiaain jetao: “Ranuna, chajaain nimichuura,” naa Jesosone rijieeoritiin nimichuhin jetao, 55 nacoaauneein raurononeein oo caje ichanae nii ranuna. Nitohaneein ichateein jetaote, corohateeuruhane coina aite Jesoso. 56 Nii jaun jetaote, jataain cojoelatooruha rai fojiaraaurune

jana jetao: “Jiaonriha caa catoaneein ichateein nihanune beeiche chuni rainera,” naain jetao suujuatenajaen Jesoso.

9

Cana Coaunera Cojoanonaa biha cuuruhane coina aina nerelanacaauru letoaa Jesosone
(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

1 Jelai lechoonca coroatajai aina nerelanacaauru taojiaain, acaauru aina neein
cocoainanajaain jetaote, letoanajae Jesoso, cacha suujua cuhane nenacaauru itol-
ere coitucuchuhichuru sitaain, cunaitenacaaurune maajeein rautaauruhane coina.
2 Nitohaneein jetaote, Cana Coaunera Cojoanonaa beein, cunaitenacaaurune maajeein
rautaauruhane coina acaauru letoae.
3 Nitohaneein letohanajaain jetaote:
“Coa inara biji achune, inara atora, inara achano, inara coriqui, necoreeteeichene
jaanu que inara cajione, naaonjoainuri amaain cuhache. 4 Chunijihun loreri asae
turuhichene ecu neeuche jelai caje amuhichene reentiaain. 5 Jana chunijihun nese
que turuhichene jana, inara ranaa jerelaanaala inara aohana jerecurenihane, jelai
caje amuuche. Inara tijia batane faofaohin riariaain ratiriinte, ‘Coaraain cau neein
nainacuche,’ naain ichaquichene coitucuurumiin caje,” naain jetao letoanajae Jesoso.
6 Nii jaun jetaote, nii letoanajaane rijijieein cuhin, neseeuru naineein cuhecujueein
jetao, ichoteratenajaane jaa erenaa rauhi raotono beebejeein jetao, cunaitenacaaurune
maajeein rautaacoaaure.

Suujua auhacaa Erodesine
(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

7 Nitohaneein itolere ichaechajeein niha Jesosone coitucuhin jetaote, que suujua
auhacaain nererojoecae Jorioocuru curuaanaa Erodesi. Tabaauru, “Joaan jete oo caje
ichanaain ai,” naauruhane jana, 8 leeochaauru, “*Profeta* Irihasi jiete, oo caje ichanae,”
naaure. Jana tabaauru jetaote, “Cana Coaunera Ere bera inoaensi tabaauru jete, oo caje
ichanaain ai,” naaure.
9 Ne jetaote, niritocuruhane coitucuhin jetao: “Caraajenihanena nii Joaan uluno
moloheratihanune jana moloorelura. Chaaquena jana, nii itolere ichaa beein ereeure,”
nae jetao Erodesi.
Nii jaun jetaote, jataain Jesoso coaana jere Erodesi.

Saoqui oharaancai cacha rai lenone tiha Jesosone
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

10 Inae nii letoanajaa Jesosone caje turuhin, jitariin acaauruhacha ichai beeuruha nii
cocoainaain niicha letoaauri afosotoorune jana jetaote, jelai cachaauru caje acaauru
amaain, leinjiin nese Betesaaidau amanajae niqui Jesoso. 11 Nejetaote, inae cuhane
coitucuuriin, sacuhin, rene turuha cuuruha cachaaurune jana jetao, raotojoeein
acaauru raain, Cana Coaunera Cojoanonaa que acaauru rai ereerejeein, cunaite-
nacaaurune maajeein rautae.
12 Nii jana inae sohane jaun jetaote, Jesoso rohan nichuuntaain:
“Chajaain caa cachaauru rai aitoote, taa ichuunucohacuru nenacaauru neseeuru
cuhin, nesurunajaanu aina lenone ariha cuurumiincha. Coatiha nihei cau cacha caje
lenone coreteein acaauru coroaatenaa jaanuta,” naauruha nii lechoonca coroatajai
aina nerelanacaaurune jana jetaote:
13 “Niriimiin. Atiin inara, acaauru coroaateeuche,” naa acaauru rai Jesosone jana
jetaote:
“Saoquijieeinchate neeje faan, chaen coroatajaain ate naajeeinchara. Coretiha cuha-
caanune banaachate nenaa nainere lenone, satiin caa cachaauru raicha,” naaure jetao

Jesoso rai, 14 itolereneein saoqui oharaancaain acaauru aina neeuruha cachaaurune jaun.

Ne jetaote aina nerelanacaauru rai jetao:

“Saoquichooncaa nanaain ita rohan teein acaauru lauriaauchera,” naa acaauru rai Jesosone jaun jetao, 15 nii aitohane rijijieein, ita rohan teein acaauru lauriaacoaaure nii aina nerelanacaauru.

16 Inae satiin nelauriaacoaauruhane jana jetaote, nii saoquii faan aina coroatajai ate mucuhin, coreniha dede coarajeein Cana Coaunera coroaecane baiha jetao, nii faan aina ate beeunebeeuneein aina nerelanacaauru rai jetao te Jesoso, jitariin cachaauru rai chaluuruhane coina.

17 Nitohaneein jetaote, inaeneeuruhane jaaun tiaaojoaain lenonecuruha satiin cachaaurune natiin jetao, lechoonca coroata omariin, omari nemoaaure caute que.

Esinae rauhijiriin Mesihasi niha Jesosone biha Fedorone (Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

18 Nii baiha jetaote, jelai aina nerelanacaauru aina cuhin Cana Coaunera bajaane jaun jetao:

“Tonacuruha canu que cachaauru. Chanichaaunchata,” naain acaauru caje bajaa Jesosone jana jetaote:

19 “Tabaaurute, ‘Joaan Baotisita jete, oo caje ichanaain ai,’ naaurera. Jana tabaaurute, ‘Cana Coaunera Ere bera inoaensi Irihasite ai,’ naaure. Jana tabaaurute, ‘Cana Coaunera Ere bera inoaensi caje leinjiin jete, oo caje ichanaain ai,’ naaure,” naain beeuruhane jaun jetaote:

20 “Tonaquiche jana inara canu que. Cha nichaaun,” naain acaauru caje bajaane jana jetaote:

“Iite, Cana Coauneraacha letoai Mesihasineeicha,” naain jetao tonorae Fedoro.

Orichaaine biha Jesosone (Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

21 Ne jetaote, niritocuruha raine jana, nii acaneein nihane beeuruha chuni raine coataa, caohate Jesoso.

22 Niritiin jetaote: “Nii inaraacha cohajei Cachaneein nejanohanune cairichaeriinte, caque jaolecoha cuurureein Jorioocuru bichauhenaauru aina saseredotecuru curuaanaacuru, chaen Cana Coaunera naitoonjoan que cacha relaaureraauru, naaonjoainuri. Acaaurute catinaa cuurureein niqui, nena nichata janohane cuhane ichanaa cureeunnicha,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

23 Nii baiha jetaote, nii satiin ecu aina nenacaauru rai jetao:

“Chunucoha canuhacha relaineein canu ere tonoraeraneein nenaa jerihane, itolere suujua letono ichana jerihane jianeein, coroso que canu teein canu cairichaaururichaaine rijijieein necairichanaa abaataain caitoonjoan tonoraain, jerichaaunne rijijieein neeine. 24 Nitohanihane jaunte, cacoreniha nichao itajera, nichotiha cureein. Jana suujua letonohacha ichajeein, itolere bana rai caohachanuhacha coacuhin neite nitajereein. 25 Chaaquena nelatere caa chauratane que neein, itolere rai nelateeicha que coacuhin rai nichao itajiha cachane. 26 Chunucoha, canu que coejeein caitoonjoa quene maajeein coejera quene necoejereeunni canuhetonai, canu- inaraacha cohajei Cachaneein nejanohanune, itolere ichana nainichaaunne coaarateein, Canu Inaca necaohacha que necaohachaain rai letonocuru anjeraauru aina turuha uhanune bana. 27 Esinae rauhijiriin satiin cau nenacaauru tabaauru cachaauru oorurinaain, Cana Coaunera Cojoanonaa coaracuruhane reeintiaain,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Nejelauneein nerotoha Jesosone (Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

28 Nii cachaauru rai irihane baiha, fosa janoneein catiaain, ichatane ucuuno que
cuhin Cana Coaunera bajaa cuha Jesosone jana jetaote, corihaniha cuure Fedoro,
Saantiaao, Joaan, naaonjoaihuri. 29 Inae ecu turuhin Cana Coaunera bajaane jana,
ecu neein coarajeeuruhane jana jetaote, itolereneein nejelauneein nerotoha nomerine
jana jetao, rai cajione netonai jataain somajaain jiquihaquiin nerotohane jana, 30 ecu
aina ococohin aina ereeure coroatajai cachaauru Moisesa, Irihasi, naaonjoainuri.
31 Nitohaneein jetaote, jataain cono caohacha que conaeraain neein jetao, Jerosaleeun
cairichanojoineein oha curichaain Jesosone que jetao ereeure.

32 Nii jana jataain siniitooruhane sainejeein jetaote, nirijieein ichaojoeein jetao,
cono caohacha cataaun neein coroatajai cacha aina iriha Jesosone jana, coaraje rai
corihacuru aina Fedoro.

33 Inae Jesoso rohan neeuru caje amuuruha nii coroatajai cachaaurune jana jetaote:

"Cacha relaera, jataainte caohate cau nihacachene. Coanete nichatajaain lohanari
jaacache, leinjiin ii rai, leinjiin Moisesa rai, leinjiin Irihasi rai, naaonjoaain," nae
jetao Fedoro. "Naaonjoaane coinate catohaneein coaarate Cana Coaunera," naain
coitucuenihane jaun nirite Fedoro.

34 Niritiin ereerejihane jana, acaauru conaacotaa dede sacarine jana jetaote, jataain
nesoonetooruhane jana jetao, 35 nii dede sacari jana toniin jetao: "Caate jataain jereein
canuhacha cocoainaain quiicha letoai Canu Calaohinera. Nere tonoraain neeuchera,"
naain jetao toni erenaa.

36 Niritiin toniha erenaane aonajeeuruhane baiha, Jesoso coaracuruhane jana je-
taote, inae jelai ecu ne. Ne jetaote, nii bana nii chuni rai nitohaniha Jesosone belanaala
inauheneecha suujua cuhane coarajeein nii chuni rai beeurene.

Coitucuchuhi siricha leinjiin canaanai rautaa Jesosone (Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

37 Nii cojoanoo nii ichatane ucuuno neeuru caje jelaiha fauha cuuruhane jana
jetaote, Jesoso que tacaa cuure arajiin cachaauru. 38 Nii arajiin que tacaa cunacaauru
cachaauru jana toniin jetaote:

"Cacha relaera, atiin nohane caa acaihanijin quiicha sirii canu calaohi coaraau.
39 Suujua cuhane coitucuchuhi sirihane jaunte, baasoneein tihane, auhaquiin toco-
joaain tacaane, nujuaae caje lajane mitae. Jataainte, baasoneein jaberoco teein jianena
jerene. 40 Nii jaaunne niqui ii aina nerelanacaauru rai aitoon, caje nii coitucuchuhi
sitaauruhane coina. Nete ichana nainesihurene," naa tonijiaain ehequiin, nii leinjiin
cachane jaun jetaote:

41 "Jataainachura cha esenetaeneeichete nitaje rai nenacaauru cachaauru. Inaaon-
joan saneeina inara aina neein inara abaantareeun. Chajaain cajiha nii ii calaohi
uhaaura," naa Jesosone jaun, 42 rohan nichuuntaa nii cunaitenaa canaanaine jana
jetaote, atane ichoae tacaain siheite nii suujua cuhane nenaa coitucuchuhi.

Nii jaun jetaote, nii suujua cuhane nenaa coitucuchuhi suruaain jetao, nii canaanai
rautaain, rai inaca rai te Jesoso. 43 Satiin nii coaraain jetaote, itolere que nelateein,
itolere ichana nainiha Cana Coaunerane coaraain cojoelatoore.

Orichaainne biha coroata saain Jesosone (Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Nitohaneein cojoaelanaacojoai ichaain, acaauru notaaca Jesosone cojoaelatooruha
satiin cachaaurune tonohanau jetaote:

44 "Caohachaain caa inara rai aitocoaaunne aonacuche. Coa baitichache. Canu acai-
haniji inaraacha cohajei Cachaneein nejanohanaa nichaaunne, cocoainanacaihuru
bijihu tenojoiniha cureeunicha," nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

45 Ne jetaote, acaauru que coitucuerateniha Cana Coaunerane jaun, nii acaauru rai
aitohane coitucuurenihane sainejeein, acaauru rai biha Jesosone coina caje bajanaa
nainecurene, bajaauruhane que nocoatocuruhane jaun.

Chariji jataain nelateineein ne
(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

46 Nii jana jetaote: “Charijina, caa cana jana, jataain leeochaauru amurijiriin nelati-
neein nere,” naauruha nejesinajeein ita rai aina nerelanacaaurune 47 aonajeein jetao,
leinjiin canaanai mucuhin rohan teein jetao:

48 “Canu coreniha, caa canaanai raerate, canu raane rijijieein aicheein. Jerichane-
jeein canu raain neitechu, caletoaera Ofa raa aicheein. Nitohanihane jaun, cau inara
jana nelatihei rijijieein inaraacha coaraite, jataain nelatineein ne,” nae jetao acaauru
rai Jesoso.

Canaacha ichai icharate, cana lauri rijijieein nenacaauru ne.
(Mr 9.38-40)

49 Nii jana jetaote: “Cacha relaera, ii letononeein nenaa rijijieein coitucuchuhi que
suujuequiin nenacaauru rautaain niha leinjiinne janane eruhin nii caohatihacaanu,
cana aina nenaaneein ainihane jaun,” naa Joaanne jaun jetaote:

50 “Jiaonriha nitohanai ichara caohateein neeichene. Canaacha ichai ichaain nenaate
cana lauri rijijieein nenacaauru ne,” nae jetao rai Jesoso.

Joaan aina Saantiaaocha ichana jerei caohatiha Jesosone

51 Inae jelaiha dedeu cuhane catainajeein jetaote, Jerosaleeun necairichanaa
coaraane rai nihane saijieein, atiin nelararajiaain, nii Jerosaleeun turuhane coina
ucuae cue Jesoso. 52 Nitohaneein cuhin jetaote, najiniha nere beraanuuru letoaelu,
turuhane jaanu ariha cuuruha leinjiin nese Samariaune coina. 53 Ne jetaote, ecu ranaa
jerecurenelu Samaria cocoaichacuru, rauhijiriin Jerosaleeun cuhane coitucuuruha
raotojoeeinne jaun.

54 Nitohaneein, acaauru ranaa jerecurenihane jaun jetaote:

“Curuaanaa, jereeune acaauru ichoae usi letoaacaanute, satiin mocohin nitajeeu-
ruhine,” naaure jetao Joaan aina Saantiaao. 55 Ne jetaote, acaauru rene nauriteriin
jetao:

“Caohachaai nitohanai ichaain nihacachene,” naain jetao, acaauru cotaicha rijitiin
caohate Jesoso.

56 Niritohane baiha jetaote, leeocha neseu jetao cuure.

Jesoso aina cunaa jerecuruha cachaaurune
(Mt 8.19-22)

57 Inae bero cuhane cuujeeuruhane jana jetaote:

“Curuaanaa, cuhine jaaun niha natiine, itolere bana ii aina nenaa jereeunra,” naa
Jesoso rai leinjiin cachane jana jetaote:

58 “Aonaaun, arolarihuru niha natiinte, sininajaanu siriin naaonjoaaurera.
Jerichanejeeintechu, sininajaanu siriin ne tajaaecurura. Nii jana canu
inaraacha cohajei- Cachaneein nejanohanune, coatiha nihei chunijihun neloraain
nesurucuaaunne jaanuta,” nae jetao rai Jesoso.

59 Niritiin jetaote, leeocha rai:

“Chajaau canihara,” naa Jesosone jana jetao:

“Curuaanaa, jauriaanejeein canu cohacune, oha canu inacane reentihaain aina
nenicha,” naane jana jetaote:

60 “Niriimiin, caa chabana nitajenaachara quiicha tei ichaonaa ranaa jeriheichuru,
ecu nejesinajeein ita coaracurumiincha. Ii caniha uute, Cana Coaunera Cojoanonaa
beebejeeicha,” naa Jesosone jana jetaote, 61 leeocha netonai:

“Curuaanaa, ii ainane unaa jereeun canuhetonai. Jauriaanejeein canu cohacune, canu nenajaun nenacaauru rai necoenicha,” naane jana jetao:
62 “Nete, Cana Coaunera Cojoanonaa que nenaa jeriha cachane, itolere bana niicha ichana jerei jianihane caohachae,” nae jetao Jesoso.

10

Caainsi choonca coroatajai Jesoso letonocuru

1 Nitohanihane baiha jetaote, caaunsi choonca coroatajaain jetao aina nerelacaauru janijiin jetao, coroatajaanana coroatajaananaain najiniha letoanajae Cana Curuaanaa Jesocurisito, nii turuha curichaainne jaaun neseeuru naineein cuuruhane coina.
2 Nitohaneein letoanajaain jetaote: “Esinae rauhijiriin arajiinte neeure Cana Coaunera coitucunaa jereraauru cachaaurura. Nete jataain coroatajaaecure acaauru relaeranuurura. Aihane jaun Cana Coaunera bajaauchete neeine acaauru relaeranuurura. 3 Nii nitohanihane jaunne ena inara letoaaunra. Nete jataain alalacaraain nii curiquicheein, taebiaen mululune jana situha cuha irine rijijieein curiquicheeinne jaunra. 4 Jiaonriha inara coriqui, inara atora, inara safato, naaonjoaihunri amaain cuhichenera. Coa chunijiun inacuhin, chuni rai caeneenejeein ereein cuhache. 5 Chaen chunijiun loreri asae turuhichene, ‘Raotojoeein neeuche saain caa loreri asae neinequichenera,’ naauche inara turuneeicha. 6 Nii jana nii loreri asae niha caohachaain nenaa jereraaurunete nerausiaejeein neeurureeincha. Jana caohachaain raotojoeein nenaa jerecurenihane, coatiha nerausiaecururiaainta. 7 Chaen chunijiun nese que turuhichene, leinjiin loreri asaecha neein, lenonecuruhane jaan que lenoneein, acau cohin, naaonjoaaunchera. Niha rauhi, coreteraauruha amihanenacaaurune jaanura. Jiaonriha lorerichuru naineein cajihaneein amuhemuhequichenera. 8 Chaen chunijiun nese que turuhichene jaaun, caohachaain inara raain inara coroateeuruhane jaan que lenonecuchera. 9 Chaen ecu neeuruha cunaitenacaaurune, acaauru rautaain, ‘Inaen ichuunnijiha, inara caje Cana Coaunera Cojoanonaara,’ naain acaauru rai beeuchera. 10 Leinjiin neseu turuhichene jana, ecu inara coaana jerecurenihane: 11 ‘Cau inara neseu turuhacaanune jana canacaanu tijia que nitiririchana utoonena riariaain ratirihacaanu, “Coaraain cau neein nainaacuche,” naain ichacaaunne que nainaquichene coina. Nete laen, inae ichuunnejeeoriha inara caje Cana Coaunera Cojoanonaane saijieein que jaolecohichene coitucuhichene caohachaera,’ naain acaauru rai beein, jelai caje amuuchera. 12 Nii inara coiinteraauru cachaaurute, neecha aansaineein ichaonacaauru Sodoma cocoaichacuru amurijiriin jataain caseteco tabai coaraa cuurureeincha,” naain nii rai niicha letoanojoinunri rai be Jesoso.

Erenaa tonoraaichuru cachaauru (Mt 11.20-24)

13 Niritiin jetaote: “Cairichaaojoaaiche, Corasiin, Betesaaida, naaonjoaain nese cocoaichacuru, jataain necairichanaa coaariquicheeinne jaun. Bana inara rai cojoelanaacojoai ichacaaunne rijijieein, Tiro, Sidoon, naaonjoaihun cana lauri Isaraelitanelanaala ichaonacaauru rai cojoelanaacojoai ichacaaunne jana niha nete, acaauru ichoaichaniha inae Cana Coaunera que suujua acatecuruhane coaarateein, baaso ichajeein ichaaoruhane jianeein neeuruhane coujunacane que inaderaain costaro siri caje nenaa cajione jiaain, ajane que nerujuaain neeurure.
14 Nitohaneeichene jaunte, inae nii cojoanonaa que turuhane bana, Tiro, Sidoon, naaonjoaihun cana lauri Isaraelitanelanaala ichaonacaauru amurijiriin, caseteco tabai coaraa curiquicheein. 15 Jana inara Caferenaaon cocoaichaneeinchene, inacojoeein dedeeu cuha nocoetona jereein coaauquiche. Inarate, usi tabai cataaun jaonojoineein nitajiha curiquicheein,” naain bihane baiha jetaote:

16 “Nitohanihane jaun, caohachaain inara raerate, jerichanejeein caohachaain canu
netonoai raa aicheein. Jana, inara que jaolequiin, inara ranaa jeriheichurute,
jerichanejeein canu que jaolequiin canu ranaa jerenihane jaun aihurureein. Nii
rijijieein techu, canu que jaolequiin, canu ranaa jeriheichuru, jerichanejeein caletoaera
Cana Coaunera que jaolecoha aihurureein,” nae rai nii letonocuru rai Jesoso.

Jelaiha cauha cuuruha caaunsi choonca coroatajai nii niicha letoanojoinunrine

17 Nitohaneein letoanajaane jaaun cuhin jetaote, caje jelaiha rachoojoeein turuhin
jetao:
“Curuaanaa, ii letononeein nihacaanune jaunte irihacaanune, coitucuchuhichuru
nihanatiin canacaanu ere tonoraain neeure,” naauruha nii caaunsi choonca coroatajai
letonocurune jana jetaote:
18 “Aihachuhisi. Jiacane amuneein dede caje naluha uha Moconajaerane janane
coarajeeun. 19 Canune, nitohaneein itolere que nelateein laraajiin cuhin, acanocuru,
canaaunru, naaonjoaihunri ichoae situhin, itolere coitucuchuhicuru amuritohiche, nii
necairichanaa coaraelaanaalane coina inara letoaaun. 20 Nete, nii nitohaneein inara
ere tonoraain neeuruha coitucuchuhichurune nihanatiin que rachoojoeein nenaa
naineneeiche. Inae laenanohineein niha Cana Coaunera Quiricha cuhane dedeeu inara
curuaacuruneecha quete laen nainequiche rachoojoeeichenera,” nae jetao acaauru rai
Jesoso.

Rachoojiha Jesosone
(Mt 11.25-27; 13.16-17)

21 Nitohaneein turuhin itolere ichacuruhane beeuruha nii rai letonocurune jaun
jetaote, rachoojoeein Cana Coaunera Suujue que suujuequiin jetao:
“Ii, dede, chauratane, naaonjoaain Coaunera neein, itolere Curuaanaa neein neeine
coroaecaaunra Ofa. Iite, nii itolere coitucutoha nocoetonacaauru que coitucuerate-
lanaala, nii cha que nelatihei rijijieein nenacaauru que nii coitucueraelanaala nenaa
coitucuerateeicha. Aihara Ofa. Nitohaneein jereeine jaunte ichaaicha,” naa Cana
Coaunera raine baiha jetao:
22 “Ofate caque itolere coitucuerateein ne, coitucuhin nihanune coina. Nihei chuni
canu coitucunaa nainera, cacoitucuerateniha Ofane. Nii rijijieeinchu canu, rai Calaohi-
neein, que coitucueratenihanune, nihei chuni Ofa coitucuera. Canu, rai Calaohineein
coitucueratenaa jerichaunne jaanruhachate Ofa coitucuurureein,” nae jetao rachoo-
joeein Jesoso.
23 Nii baiha jetaote, jelai teein aina nerelanacaauru rai jetao: “Nerausiajeeinte
neeiche, caa ena inaraacha coarai coaraain neeichene jaun. 24 Arajii *profeta*curu,
chaen *rey*curu, naaonjoaihunru inoaesihurute niqui, caa ena inaraacha coarai coaana
jereein, caa inaraacha aonai aohana jerecurelu. Nete, nii coaraain, aonaain, naaon-
jaaunrenelu,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Samaria cocoaicha que parabola que cuaain, leinjiin cacha relaera relaa Jesosone

25 Niritoha Jesosone jana jetaote, rene turuhin jetao, “Tohanrihanicha,” naain nechu
jataain coujuha jetao:
“Cacha relaera, cha ichareeun chariji bana nitajenaachara ichaonaa que ichaonaa
nainichaaunne coina,” naa rai leinjiin Moisesa naitoonjoan rauhi que cacha relaerane
jaun jetao:
26 “Tonaainjia laenanohineein ne Moisesa aitoonjoan rauhi cuhane ereretaain
coaraaine jana,” naa rai Jesosone jaun jetaote:
27 “ ‘Jataain ishuujua, ii suujue, ii coichana, naaonjoain aina cutaain, ii Curuaanaa ii
Coaunera que ii suujua acateein, aca jerihane rijijieein coitucuhin naitoonjoan ichaain
neeu. Chaen ijiabereeo belaain coaraain neeine rijijieein, chamute cacha belaain neeu,’

naainte ne nii rauhi cuhane," naain jetao tonorae nii Moisesa naitoonjoan rauhi que cacha relaera.
28 Nii jaun jetaote:
"Jataain caohatiinte aitohi. Nitohaneein neeinete, ichaonaa chariji bana nitaje-naachara que niha curiquiincha," nae jetao rai Jesoso.
29 Nii jaun jetaote, jaiti jitaain nii niicha coitucunaa jerei beniha raine que nainaa Jesosone coina jetao:
"Charijina camute cacha neein belaain ichaoreeun," naa Jesoso raine jana jetao:
30 "Aonaaun. Coaraaunachuhinti, leinjiin cacha jetao, Jerosaleen caje Jericoo cuhane jana, bero cuhane eruhin, enuha que faofoaain sohin- rai cajione ruluhin- jitariin niicha siriine maajeein ruluhin- ateinanee lalajeein ratiriin amuuruha necha aansaineein ichaonacaauru cachaaurune.
31 Nii jana jetao, nii jeelai bero cuhane cuujiha leinjiin Isaraelitanichaachene lauri caje nenaa saseredotene jana, najiniha niha nii cachane coaariin, comarohin rauhi-jiriicha situhin amue. 32 Nii jana jetao coaiteen caaijie cuujiha, leeocha Isaraeli-tanichaachene lauri caje nenaa Lebitane jaun, acaaentonai coaariin, inauheneeicha coarajeein comarohin rauhijiriicha situhin amue. 33 Nii jana jetao, acaauru caaijie cuujiha leinjiin cana lauri Isaraelitanelanaala nenaa inara jaole Samaria cocoaichane jaun jetao, coaariin, cairichaaojoaain coaraane jaun jetao, 34 rene nichuuntaain erene aina bino caje ichanohineein nenaa coi que culejeein jetao, nii nocoasaja coichaain, cajione que conajaain jetao rai cabario ichoae lauriaain, coreteein turunaanaja leinjiin loreri asaae amaain ecu teein jetao berai.
35 Nii cojoanoon jetaote, rai coriqui rocohin jetao nii nenaanaja erora corete jetao nii Samaria cocoaicha. Nitohaneein coreteein jetaote, 'Atiin canu rai caa cacha beraain coichaau. Caa cacha coreniha ii coriqui jaohinene ii rai cainareeunni caaujiataain,' nae jetao nii cacha, nii nenaanaja erora rai.
36 Nitohanihane jaun, chariji jana nii nichatajaihuri caje nii necha aansaineein ichaonacaauru cachaauru sonojoi cacha belaain coarae, rai jaberoco belaihane rijijieein," naa Jesosone jana jetaote:
37 "Nii cairichaaojoaain coaraain belaain coichaera," naa nii Moisesa aitoonjoan que cacha relaerane jaun jetaote:
"Inae laen coitucuhi. Nitohaneein iitonai ichaau," nae jetao, rai Jesoso.

Mariha aina Marata loreri asaae turuha Jesosone

38 Nii baiha jetaote, jelai caje amuhin leinjiin neseu turuhane jana jetao, rai loreri asaae rae leinjiin ene Marata. 39 Nii Marata nejera Mariha jetaote, ecu turuhin ereerejiha Jesosone jaun jetao aonaane coina rai tijia asaae nelauriariin lauheque.
40 Nii jana jetaote jelai niicha ichanenu aina ratiriin aihane jaun jetao, Jesoso rohan nichuuntaain jetao:
"Curuaanaa, tana itolereneein camijianeeon aina jelai caratiriin aiha caa canejerane coaraainete rai aiteneei canu coroatajaniha uhane coina." naa Maratane jaun jetaote:
41 "Marata, aonaaun. Jataain niha iicha ichanenune jaunna jataaain nererojoecaai.
42 Nete jataain leinjiincha ne cacha rai jataain nelatei. Caa Marihate nii jataain cacha rai nelateein nei janijiin rae. Nii jaun nerinaain chuni caje ruluera," naain jetao tonorae Jesoso.

11

Cana Coaunera bajanaa que aina nerelanacaauru relaa Jesosone (Mt 6.9-15; 7.7-11)

1 Jelai cuhin Cana Coaunera bajaa cuha Jesosone jana jetaote, inae nainaane jana jetao:

“Curuaanaa, aina nerelanacaauru relaalu Joaanne rijijieein canacaanu relaau Cana Coaunera bajanaa quera,” naauruha aina nerelanacaaurune jana jetaote: 2 “Saan ai.
Cana Coaunera bajaaichene:
‘Cana Coaunera,
ii acaihaniji Cana Coauneraneein
neeine coitucuhin neeurumiin satiin cachaauru.
Nihei chuni ii baiha ii rijijieein nei.
Dedeeu iicha jerei ichacuruhane rijijieein,
cau chauratane que netonai
ichacurumiin satiin chauratane que nenacaauru.
3 Canacaanu rai lenone teeute
canacaanu rai lanaeneeine lenone.
4 Baaso ichaechajeein
nihacaanune nihanatiin
canacaanu que ii suujua acateeu,
canacaanu rai baaso ichaain
nenacaauru que
canacaanu suujua acateein nihacaanune rijijieein.
Jiaonriha osa que nesaruhin nihacaanune
nainatejeein neeine,’
naain Cana Coaunera bajaauche bajaaichenera,” naain jetao acaauru relae Jesoso.

5 Niritiin jetaote:

“Coaracuchenachuhinti inara tabaauru niha rai belaichane jana, janotiin dede cataaun rai loreri asae turuhin: ‘Quiicha belaai, taa niha ii lenone cautene. 6 Ena canu loreri asae turuha jataain quiicha belaaine jaunne, que coroaatihanune coina aitoon, neniha rai canuhacha teeninune jaun. Ii raine jeelai que corereeunni,’ naane janate nainere: 7 ‘Coa carerojoecaa. Inae canu bereecuru aina nesurucuaaunne jaun nimichuhin tenaa nainihaaun,’ naainte nesurunajaun neein tonorana nainere nii belaicha. 8 Netechu nimichuhin tenaa jerenihane saijieein conujiha nii belaichane, atiin nimichuhin jitariin niicha latei tenaa nainere. 9 Nii rijijieeinte Cana Coaunera caje cha lateein bajaaichene, inara rai inaraacha latei tereein. Cha lateein ariin bajaera raite, cha teein ne Cana Coaunera. 10 Satiin cha lateein ariin bajaerate, niicha latei eruhin ne. Nitohaneeinte rohan nichuutaain cha bajaa cachane, rai cha teein naaonjoareein Cana Coaunera,” naain jetaote,

11 “Coaracuchenachuhinti inara, inara caje ate bajaain niha inara calaohine jana, inara, inacaneein rai acano teriquiche. 12 Ainihane inara caje taje bajaane jana rai canau teriquiche.

13 Coaracuchenachuhinti inara baasoneein ichaohichene natiin, caohacha nejesina teein neeiche inara bereecuru raine. Nii amurijiriin techu lateein caje bajaain neeichene, rai Suujue que suujuequiin neeichene coina, nii bajaera rai Suujue teein nereein dedeeu nenaa Cana Inaca Cana Coaunera,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Moconajaera ichanohineein niicha ichai ichaa Jesoso beeuruhane (Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

14 Nii baiha jetaote, suujua cuhane coitucuchuhi sirihane jaun, caaun eresilanaala niha leinjiin cachane jana jetao, caje sitaain rautae Jesoso. Inae caje mituhin amuha nii moconajaera letono coitucuchuhine jana, inae iriha nii eresilanaala nenaa cachane coaraain jetaote, jataain cojoaelatoore nii ecu neein coarajeeurera cachaauru. 15 Ne jetaote tabaauru: “Coitucuchuhichuru curuaanaa Beelseboote caa cacha rai catohanai ichaane jaan tihane jaun, caa catohanai ichaera,” naaure jetao Jesoso coarajeein.

16 Jana tabaauru jetaote, esinae rauhijiriin aina niha Cana Coaunerane coaracuruhane coina nechu cojuha jetao, cojoelanaacojoai ichaane coina caje bajaaure. 17 Ne jetaote, nechu cojuha aitocuruhane coitucuha raotojoeeine jaun jetao:

"Inarate caa coitucuchuhi ichanohineein cunaitenaa cacha rautaanune jaun, Moconajaera letononiha canu beeiche. Nete inara coitucuhichene rijijieein, satiin caa atane que nenacaauru ita que nejerateein neein ita sooruhanete, jiniiquiin ita ichao itajeeurureein. 18 Nii rijijieein techu, nii coaauquichene rijijieein, nejesinajeein ita que nejerateein neeuruha rai letonocuru ainane, ita ichao itajeeurureein Moconajaera aina rai letonocuru. Nitohanihane jiniiquiin nii cha que nelateein neeururihei. 'Nii coitucuchuhichuru curuaanaa Beelseboo caletoaane aina, coitucuchuhi ichanohineein cunaitenaa caa cacha rautaa,' canu beeichene jaunne caa inara rai aitoon.

19-20 Inara tabaauru, chunocoha cacha suujua caje coitucuchuhi sitanaa jerecuruhanete, 'Cana Coauneraacha ichaneni ichaeraniha' beriquiche. Jana laen canu, cacha suujua caje coitucuchuhi rocohanune jaunte, 'Moconajaeraacha ichai ichaeraniha' canu beeiche. 'Nete laen, Moconajaera letono coitucuchuhi rocohanu cajene jaun, canu, Cana Coauneraacha ichai ichaeraneein, Moconajaeraacha ichai itajeraneein nihanune coaraquichene saijieein aitocoiche.

21 Nii rijijieein techu, jataain laraajiin nenaa cacha, rai biji achune aina rai loreri beraihane, satiin rai loreri asaae nenacaauru rai rucuhele rulunaa nainene caje chuni. 22 Nete laen, jataain amurijiriin jataain laraajiiin nenaa, turuhin caje nii rai rucuhele niicha berai ruluha uhane, enaacha caje nii biji achune ruluhin jitariin raine que nii rai rucuheleeuru rulureein,' naain jetao Moconajaera amurijiriin laraajiin itolere ichana nainihane," be Jesoso.

23 Niritiin jetaote: "Nitohanihane jaun canuhacha ichai rautaelanaala coaarate, canu que nejeratenaa neein nihane jaun ai. Jana canu aina Cana Coaunera rai cachaauru ranaa jeriheite, moconajaera aina nitajeeuruha cachaaurune jerihane jaun ai," nae jetao Jesoso

Jelaiha mitunaja rene cauha moconajaera letono coitucuchuhine (Mt 12.43-45)

24 Niritiin jetaote: "Nitohaneein leinjiin cacha caje mituhin amuha coitucuchuhinete, enohane jaanu ariirijie cajianeein joaereein amuhemujueein. Nii jana erusinihanete, 'Jelaiha taolu mituhanune jaa rene cauha cuhanunete caohachae,' nae. 25 Niritiin nii mituhalune jaa cacha suujua cuhane turuhane, aiha leinjiin loreri coneraelanaala caohatiin lojoinojoineein rucuhenojoineeine rijijieein nii cacha suujua eruhane, 26 nacoaauneein jelaiha cauhin, caaunsineein amurijiriin jataain baasoneein nenacaauru coitucuchuhicuru cotijiaain amaain, nii cacha suujua cuhane enohin ichaaoruha nii coitucuchuhichurune, jauriaanejeein aihalune amuritoheriin jataain baasoneein ichoae nii cacha," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Esinae rauhijiriin rausiaenojoineein niha cachane jaan esine

27 Niritiin jaiti acaauru rai ereerejiha Jesosone jana jetaote, nii cachaauru jana toniin jetao:

"Nerausiaaeca ene ii janoaain efojiaralura," naa rai leinjiin ene ehequiine jaun jetaote:

28 "Aiha chuhisi niqui. Nete Cana Coaunera aitoonjoan aonaain tonoraain nenacaauru nii amuritoheriin nerausiaaecure," naain jetao tonorae Jesoso.

Cojoelanaacojoai bajaauruha necha aansai cachaaurune (Mt 12.38-42; Mr 8.12)

29 Nitohaneein netaojiajeein, jataain arajiin turuuruha curuhacaain cachaaurune jaun jetaote, acaauru rai: "Caa Moconajaera cojoanonaa que nenacaauru cachaaurute,

jataain necha aansaineein ichaooruhane jaun, acaauru rai cojoelanaacojoai icha-caaunne jerecure.

Nete Isaraelita neeurenihane saijieein, dede caje cojoelanaacojoai coaracuruhane latelanaala, acaauru rai Cana Coauneraacha beratei biha Jonasine jana esenetaaurelu Ninibe cocoaichacuru. 30 Nii rijijieeinne canuhetonai inaraacha cohajei Cachaneein nejanohanaa nichaaunne, caa enene cojoanonaa que ichaonacaauru cachaauru rai Cana Coauneracha ichaneni beraneein neeun.
31 Nitohanihane jaunte, inae satiin cachaauru ichao coitucuhin rucuheca Cana Coaunerane Cojoanonaa que turuhane bana, nimichureein Egipto bujuau nenaa atane curuaanaa eneneein nenaa reina, caa enene neiniquichene coulurujiane coina. Acate coriaji atane caje uhin turuelu, niicha coitucui biha Salomoonne jana aonaane coina. Nitohanihalu natiinte, Salomoon amurijiriin neinichaaunne saijieein, canu ere ao-hana jereneeiche. 32 Nii rijijieein techu, inae enene cojoanonaa que ichaonacaauru cachaauru ichao coitucuhin rucuheca Cana Coaunerane jaan Cojoanonaa que turuhane bana, inara colurujueeuruhane coina nimichua cuurureein Ninibe cocoaichacuru. Aiha nii Ninibe cocoaichacuru, inae caseteco coaracuruhane rai neeuru jana acaauru rai Jonasi que beratiha Cana Coaunerane jana, cojoaelanaacojoai coaracuruhane late-lanaala esenetaain nichao coreeuruhalune jaun. Nete laen, Jonasi amurijiriin nei nichaaunne sainejeein canu esenetaeneeiche," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Cacha cono niha cacha notane (Mt 5.15; 6.22-23)

33 Niritoha acaauru raine baiha jetaote: "Charijieein teeinti, nene chuni cono mo-cohin bujuaihu tera. Niheichu rori asae nii cono telanaala ecuun nii cono mocohin te, satiin nii loreri asaae turunacaauru conohanau neeuruhane coina. 34 Nii rijijieein techu inara jaberoco cononeein ne inara nota. Aihane jaun, esinae rauhijiriin jataain caohachaain cha coaraain coitucuhin neeichenete, satiin jianacoon niha cureein inara suujua. Nete laen caohachaain cha coaraquichene nihanatiin que jaolequiin joaenreein chachaquichene, jataain nocohena tabai jana niha cureein inara suujua. 35 Aihane jaun, cha coaraain coitucuhin caohachaain nocohalajiin neeuche, nabana cha coaraquichene nihanatiin que jaolequiin neeichene, nocohenaneein nerotoha nii inara conaerane coataa. 36 Aihute itolere inaraacha coarai coitucuhin ichaquichene, nocohena coaraelanaala satiin jianaacoon neeine inara suujua, raafariin conohanau cha coaana rijijieein, esinae rauhijiriin satiin itolere coaraain neeichene," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Cacha relaaurera aina fariseeocuru colurujiha Jesosone (Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

37 Inae niritiin cachaauru rai ereerejihane nainaa Jesosone jana jetaote, rai loreri asae lenoniha cuhane coina jetao cotijiae leinjiin fariseeo. 38 Nii jaun cuhin, rai loreri asae turuhin nitohaniha acaauru ichaone saijieein biji culeje lanaanla rori ichoae nelauriaa Jesosone jaun jetaote, cojoaelate jetao nii cotihara fariseeo.
39 Nii jaun jetaote:
"Inara fariseeo neeichenete jataain inara jaberoco culeena inaaiche niqui. Nete nii saijieein jataain banejelanaala calanaineein ne asijiauhin, naosateein, naaonjoaainch-ene coreniha inara suujua cuhanai. 40 Asoneeojoaaichenaate. Tana nii jianacoon nenaa inara jaberoco coaunera inara jaberoco cuhane nenaa, inara suujua netonai coaaunaane coitucuhichene. 41 Aihana jaun inara suujua coaraain inaraacha ichaneni ichaain neeuchete nuculocohin neeine inara suujua aina inara jaberoco," naain jetaote acaauru rai,
42 "Cairichaaojoaaiche fariseeocuru, cacha caohachaniha nocoetocoichene coaracu-ruha cachaaurune coina, biha inara rai rauhine rijijieein nii lechoonca turineein

inaraacha taojiai inara temule caje le turii teeichene saijieein jeriha Cana Coaunerane rijijieein inara amute cachaauru belaain, nii chuni que jaolequelanaala satiin ita rijijieein cachaauru coaraain neneeichene jaun. Aihane jaun, nii cacha caohachaniha nocoetocoichene jianeein inara amute cacha belaain, nii choae tacaain aitoha inara rai rauhine rijijieein ichaaoche.

43 Cairichaaojoaaiche fariseeocuru, esinae rauhijiriin jataain nelateein nenaa rijijieein sinacoca asaae rori caohacha janijiin nichoae nelauriaain, inara que suujua acateein, chunijiun inara eruuruhane inara rai ereein, naaonjoaaunruha cachaaurune jeriquichene jaun.

44 Cairichaaojoaaiche. Charijieein teeinti atane bana shaquiin nichoae situhin amue cacha, asaaun niha calanaine coitucuelanaala. Nii rijijieeinte ne, inara suujue cuhane calani neosateeichene coreniha," naa acaauru rai Jesosone jaun jetaote:

45 "Cacha relaera, fariseeocuru que niritiin canacaanu quene maajeein ereeine jaunne, saneein rautaenihacaanu," naa acaauru caje leinjiin Cana Coaunera aitoonjoan que cacha relaerane jaun jetaote,

46 "Cairichaaojoaaiche inara netonai. Nitohaneein ichaohiche inarane que ainaan tocohaneein, ichaonaa anajiin teein, inara amute cachaauru cairichaaeriin neeichene jaun.

47-48 Cairichaaojoaaiche, Cana Coaunera ere bera *profeta*curu sohin jaooruha inara foerateracurune coitucuhin, baaso ichacuruhane coitucuhichene saijieein inara netonai acaauru rijijieein neeichene jaun.

49 Nitohaneriquicheeine coitucuhinte: 'Acaauru raine, *profeta*curu, afosotooru, naaonjoainuri letoareeunni. Nii janate, tabaauru sohin jaohin, tabaauru que nejerateein, acaauru que nererojoecaa curiquicheeincha,' naain besilu Cana Coaunera, nitohaneeichene coitucuhane jaun.

50 Nii jaunte, cana rai chauratane coaaunaalu Cana Coaunerane caje coaauneein, nii inara foerateracuru aina nii inaraacha sohi inaraacha jaoorilu *profeta*curu coichana core coaaratiha cureein inara que Cana Coaunera. 51 Nitohaneeinte nii Abeli sohin coichana jaohalune jaan caje coaauneein, Cana Coaunera rai lenonecuru mocooruha saseredotecuruhachane jaan rori aina *santuario* cataaun teein inara foerateracuruhacha atinailu Sacariasi que tiaaojoaain caa enene neiniquichene que nii core coaaratiha cureein Cana Coaunera.

52 Cairichaaojoaaiche, Cana Coaunera ere bera Moisesa naitoonjoan que cacha relaaurera; Cana Coaunera naitoonjoan coitucuhin neeichene saijieein tonorana jerelanaala neein, coitucuhin tonoraauruha cachaaurune jerelanaalane maajeeine jaun," nae caauru rai Jesoso.

53-54 Niritoha acaauru raine jaun jetaote, aina obajeein, nechu jataain tonaane coulurujeeuruhane jaan lera ariha jetao, Jesoso rerohecaaure Cana Coaunera naitoonjoan que cacha relaaurera aina fariseeocuru.

12

Baaso ichacuruhane nihanatiin caohacha ichaa nocoetocuruhane coataa cachaauru relaa Jesosone

1 Nitohaneein araai oharaancaain netaojiaauruha cachaaurune jaun jetaote, nejesinajeein ita sururucuruhane jana jetao, aina nerelanacaauru rai jetao: "Jiaonriha aihuruha fariseeocurune rijijieein asinojoineein baaso ichaain caohacha ichaa nocoetiin nihache. 2 Nii asinojoineein coitucueraelanaala baaso ichaain caohacha ichaa nocoetocoichene nihanatiinte inae ecu tihane bana coitucunojoinereein. 3 Nitohanihane jaunte, inae nii cojoanonaa que inae turuhane bana, nii coitucueraane coataa asiin

ereeichene jaan coitucunojoinereein. Jana nii coaraa chunine coataa asiin inaraacha beite satiin aonajera urichoo coitucunojoinereein.

Esinae rauhijiriin coasinacai

4 Nitohanihane jaunne, jataain canuhacha belaaineeichene rai aitoreeunni. Jiaonriha inara sohin inara jaonaa jerera que casiin neeichene, nii inara atinaaruhane baiha nii chatohaneein inara teein inara itajenaa nainecurenihane jaun. 5 Nena laen esinae rauhijiriin coasinacai que inara rai aitoreeunni. Nii ohin niha inara jaberocone baiha usi jana inara suujue itajeranu quete laen nainequiche casiin neeichene. Aiha laen, nitohaneein cana tenaa nainerate laen naine coasiin ichaohacane.

6 Tana nii coitucuhichene rijijieein jataain corelanaala nenaa coroatajajei moneda coriqui coreniha saoquii tajae laaoinaa que necoreteeichene. Nete nitohaneein cachaauru rai jataain cha que nelatenihane saijieein, nii leinjiinniji acaauru baitene Cana Coaunera. 7 Nii rijijieein techu, leinjiana leinjianaain janiinojoineein ne inara couturijihuru. Aihana jaun, itolere tajaae laaoinaacuru amurijiriin nelateein neeiche Cana Coaunera raine jaun, jiaonriha casiin neeichene.

Cachaauru que acaneein nihane coitucuerateeuruhane jeriha Jesocurisitone (Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

8 Chunocoha cacoitucuhin canu coreniha laraajiin cachaauru acatiha netiin ereein neine, inae Cana Coaunera Cojoanonaa que turuhane bana, Cana Coaunera aina letonocuru anjeraauru notaracaae netiin canu, acaihaniji inaraacha cohajei cachaneein nejanohanaa nichaaunne aca coreniha erereeunni. 9 Jana chunocoha, cachaauru que canu neein nihanune coitucueratelanaala nenaane, acaaentonoai coitucuha cuhenereeunni canuhetonai, Cana Coaunera aina rai anjeraauru acatiha netiin.

10 Canu acaihaniji inaraacha cohajei Cachaneein nejanohanune que baasoneein ereein nei que nihanatiinte suujua acatena nainereein ofa Cana Coaunera. Nete laen baaso neein Cana Coaunera Suujue que ereein nei que suujua acatenereein.

11 Nitohanihane jaun inara colurujueein inara amaauruha sinacoca asae Joriocuru cocoainanacaihuri, joesiocuru, naaonjoainuri renene, jiaonriha chaque tonajeein cuhichene. Coa: ‘Tonaainnera erereeunta,’ naain nocoatiin ereeichene jaanu coacuhin cuhache. 12 Inae ereeichene coina neeichene janate, caohachaain ereeichene coina inara relaa cureein Cana Coaunera Suujue. Coatiha inara suujua caje rocohin ecu ereriheicheein,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Jataain alalacaraa coriquihonacaauru ichaone

13 Nitohaneein cachaauru relaa Jesosone jana jetaote, nii arajii cachaauru caje leinjiin cacha jetao Jesoso rai:

“Cacha relaera, canu nejera rai aitoote, canu rai canacaanu inaca amureecha ratirii rucuhele canacaanu raineein nenaa leruhin teeine canu raicha,” naa Jesoso raine jaun jetaote;

14 “Chana jana chaen, cocoainanacaineein canu teein, nitohanai rucuheraneein inara rene caletoae inara inaca amureecha sirii rucuhele leruhin tihanu inara raine coina,” naain jetao,

15 saain nii ecu neein aonajeeurera cachaauru rai jetao: “Jiaonriha itolere siriin necoriquijiaain nenaa coauquiche inara netonaine. Coatiha coriqui siriin nihacaneecha que nelateein nihei cana ichaota,” naain jetaote;

16 “Coaracuchenachuhinti niqui niha leinjiin cacha, jataain itolere siriin coriquihonane. Nii jaun jetao, jelai teein atane siriin, arajiin ocoana sirihane jaun jataain arajiin rai temulecuru taojiae.

17 Nii jaun jetaote: ‘Cha laen ichareeun canu temulecuru canuhacha taojiai ainata. Inae nihei rucuhecaaunne jaanuta,’ naain jetao coacuhin; 18 ‘Saan. Inae

canuhacha ichaneni coitucuhanu. Jitariin canu temulecuru coloherihuru comaain jaohinne, nacoauneein leeochaauru lorerichuru tabaihuri jareeun, jitariin catemuleeuru canuhacha taojiai rucujueein, jitariin carujueleeurune maajeein rucuhecaaun nasae teeinne coina. 19 Nii baihane laen caraajenihane: Inae niha araai jaanacaneein ichaohin, tonajelanaala acau cohin, lenoneein, rachoojoeein naaonjoaanune jaanu,' naain suujua cuhane iriha nii coriqui coriquihonane jana jetaote; 20 'Asoneeojoaainaate, ena cojoanotiin cuhanete oriquiincha. Nii ii rucuhele inacojoeein arajiin rucujueein chunaain iicha sirii, chaa raineein chaainti niha cureeinta,' nae jetao rai Cana Coaunera.
21 Nitohanihane jaunte, nechu jataain raineein chaque namute cacha coroatajanelanaala rucuhele siriin nenaa cacha, Cana Coaunera rai cairichainejeein ne, nitajihane rai nihane jaun," naain jetao nii coriquihona cacha que erenaa *parabola* que acaauru relae Jesoso.

Nere tonoraain jerihane rijijieein ichaohin nenacaauru beraiha Cana Coaunerane (Mt 6.25-34)

22 Niritohane baiha jetaote, aina nerelanacaauru rai jetao: "Caa quene inara rai erenaa jereeun. Jiaonriha lenoneein ichaohiche jaanu aina inara cajioneecha que nererojoecaaichene. 23 Jataain nelateein niha lenonene amurijiriinte, jataain nelateein ne inara ichao. Jerichanejeein techu nelateein niha cajionene amurijiriin jataain nelateein ne inara jaberoco.
24 Coaracuche nachuhinti temule jaain, niicha quiineeuri rucuhecuruhane jaanu coloheri siriin, naaonjoaain neeururiha rohirihuru. Nete laen Cana Coaunera, lenoneein ichaaoruhane coina acaauruhacha quiine teein ne. Inarate rohirihuru amurijiriin jataain nelateein neeiche.
25 Inaonjoa saain nihanatiin itolereneein suujua cuhane coaauca cachane nihanatiin, nichao cariaain ichaonaa nainihei. 26 Chanuna aansijiin laaojoiri que coacuhin neeichene nihanatiin, ichana nainequichene coaalanaala itolere que nererojoecaaeriin neeiche.
27 Coaracuche nachuhinti caohachaenanaain omarohin neeuruha caa ajaena ujuanecuru amihanejeein neeuruhane que airijiinne. Nete aihuruha caa ajaena ujuanecurune tocohaneein jataain caohachaain inanacaenelu *rey* Salomoon, cajione caohacha que necoreeteein nihalune saijieein. 28 Nitohaneein mocohenineein niha caa ajaena ujuanecuru natiinte, caohachaain omarohin neeuruhane jaanu teein ne Cana Coaunera. Tana nii amurijiriin inara- cachaneein neeichene cajione terichaain Cana Coaunerane esenetaaicheneta.
29 Nitohanihane jaun, coa lenoneein, acau cohin, naaonjoaaichene jaanuhacha que nererojoecaaeriin nihache.
30 Satiin caa chauratane que Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cachaaurute, nechu jataain nitohaneein nererojoecaaeriin neeure. Nete laen, satiin inaraacha latei coitucuhin teraneein ne Cana Inaca Cana Coaunera. 31 Nitohanihane jaun jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaaoruha cachaaurune jaan Cojoanonaa que coacuhin neeichenete lanaenereein inaraacha latei," nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Dedeeu charijibana satonohelanaala ichaonaana jaan (Mt 6.19-21)

32 Niritiin jetaote: "Jiaonriha casiin neeichene, charijieein teeinti carenero beraain neeure irilaain sirichaauru, nii rijijieein inara beraain nerichaaunnine jaun. Inara Cana Coaunera coitucuheraneeichenete, jataain coroatajajeein neeiche niqui. Nete jataain inara belaihane jaun rai Cojoanonaa que inara rareein Ofa Cana Coaunera. 33 Aihane jaun, jitariin nii inaraacha sirii rucuhele que necoreteein, cairichainejeein chaelai que latejiojoiriin nenacaauru coroatajanecuche. Nitohaneein neeichenete, dedeeu charijibana satonoelanaala nenaa Cana Coauneraacha teeninu rariquicheein.

Nerinaain inara caje nii dedeeu inara raineein nenaa ruluera. Nii bana asijiautooru nihanatiin ecu turuhin inara basijiahuna nainihei. Niheichu cojoano nihanatiin ecu enohin asaaena nainihei.
34 Nitohanihane jaun jauriaanejeein caohatiin, nii chabana satonoelanaala nenaa, nii
ena nitaje rai nenaa inara ichao, naaonjoai que coaaucuche.

Letonoa jatoroaain neeuche

35 Letona jatoraain inara cajione jiaain neeuche, inara siricho mocohin conohanau.
36 Charijieein teeinti, nesirihatenaa beseta caje cauhin, acuujua dadaa fatoroone
jana, acuujua joaracaain raaure nii letonocuru. Nii rijijieein jatoraain neeuche.
37 Raotojoeeinte neeurureein nii rai letonocuru, sinilanaala neeuruhane jana acaauru
eruha nii acaauru fatoroone. Esinae rauhijiriinte raajenihane rori ichoae acaauru lauriaain lenone que acaauru coroaatiha cureein nii acaauru fatoroon. 38 Dede cataaun,
janonaa nichae, naaonjoaain turuhane jana, sinilanaala cohacuruhanete, raotojoeein
neeurureein.
39 Caohachaain inara rai caitoonjoa aonacuchete coitucuhiche. Chunocoha loreri
erora turuhin basijiauha uha asijiatone coitucuhane, coatiha nii acuujua joracarihei,
nabana enohin basijiauha nii asijiautone coataa. 40 Nii rijijieein inara netonai nainaain
jatoroaain neeuche, turuha urichaain nacoauneein nii jauriaa acaihaniji inaraacha
cohajei Cachaneein nejanohanaa que," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Letoaera tonoraera aina letoaera tonoraai (Mt 24.45-51)

41 Niritoha Jesosone jaun jetaote: "Leinjiin canacaanuhacha ii aina nerelanaanichaa-
nune relanaa aitohi Curuaanaa, ainihane satiin raine maajeeinna aitohi," naain caje
bajaa Fedorone jaun jetaote,
42 "Tana coitucuhichene. Chariji jian, nii jataain nelateein nere tonoraeraneein loreri
beraichanu que ratiri rai fatoroon, turuhanereen tiaain nii rai cachaauru coroaateein
acaauru sirihane coina. Tana satiin canuhacha cocoainai neeichene, canu cachaauru
beraichaneein neeichene coitucuhichene. 43 Jataain raotojoeeinte nereein nii nere
tonoraera, nii letoain ratirihane jaa ichaa jerihane rijijieeine jana, eruha nii fatoroone.
44 Nii banate, esinae rauhijiriin jerihane rijijieein ichaohin nere tonoraain nihane, aca
cocoinaain itolere niicha sirii coaaranu que tereein rai fatoroon.
45 Jana, 'Jaitijiecha carajaain lanae turuha rai fatoroone' naain coacuhin baasoneein
niicha beraihuri quichaauru, enecuru, naaonjoainuri que jaolequiin acau cohin,
lenoneein, ajeein, naaonjoaane jana 46 eruhanete, rai cachaaurunelanaala rai nere
tonoraaichuru cairichaa curichaain Cana Coaunerane rijijieein acaentonai cairichaa
cureein nii rai fatoroon.
47 Jana inae nitohaneein coitucuhane saijieein, jatoroaain nelanaala nii letoaa rai
fatoroonne tonoraelanaala, nenaate casetecareein jataain banejelanaala bisiin rai
fatoroon. 48 Nete laen coitucuelanaala nenaa rai cacha, baaso ichaane nihanatiin
coitucuuruhane saijieein baaso ichaeraauru fautaeriin cairichanojoiniha cureein. Nitohanihane jaun, quiicha coitucui coitucuheratihanune jaancuru cajene, jataain jelai
amuritoheriin bajareeunni, canuhacha jerei ichacuruhane coina.

Jesoso coreniha ita que nejerateeuruha cachaaurune (Mt 10.34-36)

49 Canune caa chauratane que usi mocoha uun. Bajiaa nachuhinti chajaain mocohane
jana turueneeunlu. 50 Jataain necairichanaa tabai abaantanunete ne. Nii jaunne,
nii que turuhanereen tiaain, que nererojocaeriin neeun. 51 Inacojoeein chachu, 'Caa
cana rai chauratane que jecha raoti ichaonaanaja turuaa uun,' naaiche niqui. Aihei
bajiaa. Raujiaain ita caje neleruhin niha cachane coinane turuunlu. 52 Nitohanihane
jaunte, saoquiin le lorerijieeincha ita aina ichaonacaauru, ena caje coauneein ita

caje neleruhin, nii nichatajaihuri que nejeratiha cuurureein nii coroatajaihuri. Jana coroatajaihurite, nejeratiha cuurureein nichatajaihuri que. 53 Jana calaohi aina te nejeratereein rai inaca. Nii jana calaohite inaca que nejeratereein. Jana acaauru nebate, rai cacunu que nejeratihane jana, rai cacunu netonai que nejeratereein. Rai nacano que nejeratiha nebaenene janate, nebaene que nejeratereein rai nacano," naain jetao Fedoro tonorae Jesoso.

Janonaa cojoinacaauru coitucuha cachane (Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)

54 Nii baiha jetaote, leeochaauru cachaauru rai jetao:

"Enoto soo nichajai que nijichorianaa coaraaichenete, 'Urichaain elo,' naain ereeichene, nii aitocoichene rijijieein esinae rauhijiriin uhe elo. 55 Jerichanejeein techu, enoto mitu coarajeein cana raotono nichajai caje uaain jiatuha cujuanane, 'Ajaarotorichaain,' naaichene esinae rauhijiriin ajaarote. 56 Cha coitucunaa jeriheichuru casajeeuru. Nitohaneein dede, cana rai chauratane, naaonjoain caje coaraain cha coitucuhiche natiinte, canu coaraaiche natiin, 'Naaonjoaa ichaonaane coinate aicha,' naain canu coitucunaa jereneeiche.

Aina nejeratenaa aina raotojoeeein niha cachane (Mt 5.25-26)

57 Chanuna baaso ichaain neeichene niha natiin, baaso ichaquichene coitucuhi nenaa jereneeiche. 58 Nitohanihane jaunte, inae ena caje coauneein colurujuenojoi ineriquicheein. Aihane jaun, joesio rene inara amaa inara colurujueranu ajiniha aina rucuecuche. Ainihanete, inae coulurujuenojoi nequichene jaan cojoanonaa que turuhane bana, inara netonai colurujuiha nii nejerateeichene jaan jera joesio raine, inara tiha coaridiaauru bijihune, caresero cuhane inara enohaurureein. 59 Nii bana jelai caje mituriheeicheein nii baaso ichaquichene jaan core nainaaiche jitaain inara coriqui jaohinne reein tiaan," nae jetao cachaauru rai Jesoso.

13

1 Nii bana jetaote, turuha cuure cachaauru Jesoso rene. Nitohaneein rene turuhin jetaote, "Jerosaleen nenaa Teenforo asaae lenonecuru sohin mocohin, Cana Coaunera coroaeca neeuruha Calileea cocoaichacuru tabaaurune janate, acaauru sohin jaonajaain, nii lenone acaauruhacha sohi coichana que acaauru coichana jasiite Filatora," naain jetao Jesoso rai beeure nii cachaauru.

2 Niritocuruhane jana jetaote: " 'Jataain naraaichuru amurijiriin osaaocuruhane jaun jecha aihure nii Calileea cocoaichacuru' naaiche niqui. 3 Nete aine. Inara netonaite ohin nitajeriquicheein, inara ichao coreein jeriha Cana Coaunerane rijijieein neneeichene.

4 Jerichanejeein techu jerihane, 'Nii leeochaauru Jerosaleeun ichaonacaaurulu amurijiriin jecha osaaotooruhane jaun, nii le choonca fosaneeuri ichoae comoe nii ucuuneein ininaanaja nenaa Silohe,' naaiche niqui. 5 Nete aine. Nii aihuruhane rijijieein techu inara netonai ohin nitajeriquicheein, jeriha Cana Coaunerane rijijieein inara ichao coreein ichaonaa jereneeichene," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Inacaeniha temulene que parabola que cacha relaa Jesosone

6 Niritiin jetaote: "Leinjiin cacha nocoana jana leinjiin temule sirihane jaun jetaote, inaacane coaraa cue. Nii jana leinjiinniji inacaenihane jaun jetaote, 7 nii ocoana beraicha cacha rai jetao, 'Aonaaun. Nichata jaanaca naineeinne niqui le jaanacaauru naineein turuhin caa temule coaraa unajacoon. Nena chabana inaacane jana coaraeneeun. Aihane jaun chajaain ena sauhin jaao. Cha inacojoeeinte atane lanaaeca nere,' naane jana jetaote: 8 'Aihachuhisi niquicha curuaanaa. Jauriaa nirijieein coarajeeune, ena ajaanaa cuhane rai nasaji retuhin ajaena setuuru te temurau. 9 Nitohaneein

tihanune saijieein inacaenihanete laen nainere sauhin jaohine,' naain jetao tonorae nii ocoana beraicha," naain jetao cachaauru relae Jesoso.

Nebetacanaa cojoanonaa bana leinjiin ene janori rarohacaera rautaa Jesosone

10 Nii baiha jetaote, nebetacanaa cojoanonaa bana sinacoca asae enohin jetao, cachaauru relaa cue Jesoso. 11 Nii jana jetaote, ecu ne leinjiin ene- lechoonca fosa jaanacanihane caje coauneein baasoniha jaberocone jaun caaun cunaiteein. Nitohaneein jetaote, suujua cuhane neein jaberoco asaaeca coitucuchuhine jaun, nii chariji bana neraujiasilanaala janori rarohacaain ne. 12-13 Nii ene coaraain jetaote, cotijiaain nichoae biji meracaain:

"Inaen ii cunai caje nerautaaicha ene," naa Jesosone rijieeoritiin, cunai caje nerautaain nichaauraain jetao, Cana Coaunera coroajeein rachoojoe nii cunaitenaa ene. 14 Nitohaneein nebetacanaa cojoanonaa bana cunaitenaa rautaa Jesosone coaraain jetaote, obaje nii sinacoca curuaanaa. Nitohaneein obajeein jetaote:

"Niha saota janoneein amihanenaana jaan cojoanonaa. Nii amihanenaana jaan cojoanonaa bana nerautaeratiha uuchera. Coa nebetacanaa cojoanonaa bana nerautaeratiha uhachera," naa cachaauru raine jana jetaote:

15 "Chanuna nebetacanaa janonaa bana cha ichaain neeiche inara netonaine saijieein, cha ichaain neeuruha leeochaaurune jereneeiche. Tana inara netonai nebetacanaa cojoanonaa bana, inara baca, inara boro, naaonjoinuri cosi batuhin amaaiche jesinaaeca cohane coinane. 16 Nii rijijieeiina caa ene Abaraaun nefoerateneein nenaa, lechoonca fosa jaanacaneein Moconajaera ichanohineein caaun cunaiteein nihane caje, nebetacanaa cojoanonaa bana rautaaun," naa Jesosone jaun jetaote, 17 jataain nocoejeeure jetao, nii aina nejeratenacaauru. Ne jetaote jataain itolere que nelateein, itolere ichaa Jesosone coaraain jetao coroaecure satiin cachaauru.

Mosatasa ucuhe que parabola que cuuaain cacha relaa Jesosone (Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

18-19 Niritiin jetaote: "Coaracuchenachuhinti aansijihan mosatasa ucuhe natiin, nocoana jana temuha cachane jana omarohin fohecane, rai nunecuru que nucuhateeuruha tajaaecurune. Nii rijiicha cacha inae Cana Coaunera Cojoanonaa canuhacha tei que ichaoha cachane," nae jetao Jesoso.

Faan jorerera que cuaain parabola que cacha relaa Jesosone (Mt 13.33)

20-21 Niritiin jetaote: "Coaracuchenachuhinti faan ichacuruhane coina neleeriha tabaain nii colihane jaanu que jorerera teein, nichata sajeein coujunaca que arina coujunacate leinjiin ene, inae neleeriha tabaain nii colihane jana caje arajiin faan jaane coina. Nii rijijieeinte neleeriha tabaain colihane coina nenaa jorerera rijijieein, neruujiha cacha ichaone coina nenaa ne Cana Coaunera Cojoanonaa," naain jetao acaauru relae Jesoso.

Acuujua jaratoelanaala nenaa (Mt 7.13-14, 21-23)

22 Nii baiha jetaote, Jerosaleeun cuuruna jaaun jetao, situuruna jaaunru nenacaauru nenaanajaaunru, neseeuru, naaonjoainuri naineein cachaauru relajeein cuujue Jesoso. 23 Nii jana jetaote:

"Curuaanaa, jataainna coroatajaaecuruha caa nosa caje nichotenacaauru," naain caje bajaa leinjiinne jaun jetaote:

24 "Eenjeen. Nitohanihane jaun, nii acuujua jaratoelanaala nenaa cuhane enooche. Arajiite niqui enonaa jerereein nete nainecurenereein.

25 Inae ecu tihane bana nimichuhin acuujua fuha nii loreri erora nete, inara airiniha nedainequichene, 'Curuaanaa, acuujua joaracaaune enohacaanura,' naaichene janate,

‘Inara coitucuhanune coaalanaala, cha nequiche chaainti,’ naa inara rai nii loreri eroranete, 26 ‘Ii ainane lenoneein, acau cohin, naaonjoarejetocoaanulu. Iite canacaanu relarejetohi canacaanu berooru cuhanera,’ naaichene janate, 27 ‘Inae inara rai aitocoaaun, cha nequiche chaainti. Inara coitucuhaaun. Naain cacaje amuuche, baaso ichaechajeein ichaonacaauru,’ nareein. 28 Nii banate, inara airiniha nedainiquichene inara catu rihoneein chanaa curiquicheein, Cana Coaunera Cojoanonaa que neeuruha satiin *profeta*curu, Abaraaun, Isaca, Jacobo, naaonjoainurine coarajeeincha.

29 Nitohaneeinte enoto mitu nichajai coarajeein cana jaabiji nichajai caje, enoto mitu nichajai coarajeein cana raotono nichajai caje, enoto mitu nichajai caje, enoto soo nichajai caje, naaonjoainuri nichajai cajeeurute turuha uurureein cachaauru, Cana Coaunera aina rai Cojoanonaa que neein nelauriaain lenonecuruhane coina.

30 Nitohanerichaainne jaunte, nii ena jaolecooruhane jaaunru nelatelanaala nenacaauru tabaaurute, ichoaichaniha ranojoineein niha cuurureein. Jana leeochaauru amurijiriin nelaaetoha nocoetonacaauru tabaaurute, satononejeein ranojoiniha cuurureein,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Jerosaleen cocoaichacuru coreniha chanaa Jesosone (Mt 23.37-39)

31 Niritohane jana jetaote:

“Chajaain ena caalai caje amuu. Ii sohinte ii jaonaa jere Erodesicha,” naauruha Jesoso rene turuhin fariseeocuru tabaaurune jaun jetaote:

32 “Aiha niqui. Chajaain nii ataibinae rai: ‘Enene, eresi, eresi cojoanoon, naaonjoaichurune coitucuchuhichuru sitaain, cunaitenacaauru rautaain, naaonjoareeunni,’ naain benichuche. 33 Nena laen enene, eresi, eresi cojoanoo, naaonjoaainchuru canuhacha ichaneni ichaaechajeein cuujuereeunni, nii Jerosaleeun edaa onaa naineniha leinjiin *profeta*ne jaun, ecu turuhanune reentiaaincha,” naain Erodesi rai beratihane baiha jetaote:

34 “Cairichaaojoaaiche nohane satiin Jerosaleen cocoaichacuru, inara rene Cana Coaunera letonocuru, chaen *profeta*curu, naaonjoainuri bodoosiin ajeri que sohin jaonajaaonquichene jaun. Araai saaine niqui nitaro asae calaohichuru sararaain siniha ataoharine rijijieein, inara ranaa jereeun, nete cacoitucunaa jereneeiche. 35 Aihane jaunte inaen jelai neriquicheein. Inae cacohararihеeicheein nacoaauneein inara rene turuhanune reeintiaaincha. Nii nacoauneein tururichaaunine cojoanonaa banate: ‘Raotojoeein turuhine Cana Coauneraneein nenaa cana Curuaanaara,’ nariquicheein canu raicha,” nae jetao cachaauru rai Jesoso.

14

Laracaain cunaitenaa rautaa Jesosone

1 Nii baiha jetaote, nebetacanaa janonaa bana leinjiin curuaanaa fariseeo loreri asae lenoniha cuha Jesosone jana jetao colurujueeuruhane jaanu leratihane coaracuruhane coina, “Chatohanaicha ichareein,” naauruhane jaun jetao ecu coarajeeure leeochaauru fariseeocuru.

2 Nii jana, niritiin coaaucuruhane que nainaane jaun jetaote, ecu rohan niha leinjiin cacha laracaain cunaitenaane jaun jetao:

3 “Nainihana nebetacanaa janonaa bana rautaeraa leinjiin cunaitenaane. Tonaquiche inara,” naain jetao Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaaurera, chaen fariseeocuru, naaonjoainuri caje jetao bajae Jesoso.

4 Nii jana inauheneecha curuaaequiin aonajeeuruhane jaun jetaote, biji que nii cunaitenaa mucuhin rautaain jetao letoae amuhane coina.

5 Nitohaneein cunaitenaa rautaain jetaote:

“Chariji inara caje nebetacanaa janonaa bana naluha rai toro acau netaojianaja atane jachu ucuacaain nenaa cuhanene jana, inauheneecha rocoelanaala coarajere. Ainihane rai calaohi naluha acau netaojiana jaan atane jachu cuhanene, nirijieein rocoelanaala coarajere,” naain fariseeocuru caje bajaa Jesosone jana jetaote,
6 tonoraelanaala inauheneecha aonajeeure.

Nesirihatenaa beseta que cotihanojoihuri

7 Niritoha Jesosone jana, nelaurianaanaja rori caohacha janijiin nichoae nelauriaauruha nii cotihanojoihurine coaraain jetaote, acaauru suujuatiha:

8 “Chunocoha inara cotihaca nesiriatenaa beseta quene, jiaonriha rori caohacha janijiin nichoae nelauriaaichene. Nabana turuha uha inara amuritoheriin nelateein nenaa cotihanohinete, 9 ‘Nii ii rori jianeeute ecu nelauriamiin caa leeocha,’ naa uha nii inara cotiharane, coejetiin rori baaso ichoae nelauriaa cunaa nainequiche. 10 Aihane jaun nii ajiniha inara cotihara nihane, rori baasonejeein nenaa ichoae nelauriaauche. Nii banate turuhin, satiin nii ii rohan rori ichoae nelaurianacaauru notaracaae, ‘Caa rori caohacha ichoae nelauriaa uura quiicha belaai,’ naa nii inara cotiharane, ichei caohachanere. 11 Nitohaneein leeochaauru amurijiriin nelateein nenaa jerenacaaurute, necoeje chanunojoiniha cuurureein. Jana nii nelatecuruhane coaaratelanaala nenacaaurute, raotojoeein ranojoi niha cuurureein,” naain jetao suujuatenajae Jesoso.

12 Niritiin jetaote acaauru cotihara cacha rai jetao:

“Cachaauru cotijiaain coroatenaa jereeine, jiaonriha ii nejeraauru, charaaichuru, iicha belaihuri, ii laurijiracuru coriquihonacaauru, naaonjoainuri cotihaquine. Acaauru cotijiaain acaauru coroateeine jana, ii cotijiaain ii coroaateeuruhanete, inae ii rai nii cainaenereein Cana Coaunera.

13 Nitohanihane jaun beseta ichana jereeine, cairichaihuri, nelatelanaala nenacaauru, bacosacuru, maosacuru, naaonjoainuri cachaauru cotihacu. 14 Acaaurute laen ichei cainana nainecurenihane nihanatiin, Cana Coaunera ichei cainaa cureein, inae rai cachaneein nenacaauru ichatiha oo caje Cana Coaunerane bana,” nae jetao nii cotihara fariseeo rai Jesoso.

Cana Coaunera Cojoanonaa que cacha relaa Jesosone (Mt 22.1-10)

15 Niritoha Jesosone jana aonaain jetaote:

“Bajiaanachuhinti Cana Coaunera Cojoanonaa que neein lenonenihacache,” naa Jesoso rai leinjiin acaauru aina rori ichoae nenaane jaun jetaote:

16 “Coaracuchena chuhinti leinjiin cacha jetao, lenone jaain arajiin cachaauru cotiharate. 17 Nitohaneein jetaote, inaen jatoroaa nii lenonene jana jetao rai letono letoae cotihanajaane coina.

Nii jaun jetaote, cuhin acaauru rene turuhin: ‘Chajaauchejete lenone, inae jatoroaa lenonera,’ naain cotihanajaane jana jetaote: 18 ‘Saan, naininaaun. Ena atane coretichaaunne jaun coaraa cuhanunete ne. Canu que ii suujua acateeu,’ naain jetao berate leinjiin. 19 Nii jana leeocha jetaote: ‘Lechooncaain toro amihanenaa que nelatei coretichaaun enane jaunne, acaauru coujuhin coaraa cureeun, amihanenaa que nelatecuruhane coitucuhanune coina. Nii jaunne ichei aitoon caque ii suujua acateeine coina,’ naain beratihane jana jetaote, 20 leeocha netonai: ‘Ena nesirihatihanune jaun nainihaaun uhanune,’ naain jetao satiin ita rijitiin beratihacoaaure, acaauru que suujua acatiha acaauru cotiharane coina.

21 Nii jaun jetaote, jelaiha cauhin nii rai aitocuruhane rijitojoeein biha cue rai fatoroon rai nii letono. Nii jaun jetaote obajeein, ‘Chajaain soroneein nese sacutaain cuhin, cairichaihuri, cacha nelatelanaala nenacaauru, maosacuru, bacosacuru, naaonjoainuri cotijiaain cajia uhanajaau,’ nae jetao rai fatoroon nii letono rai.

22 Nii jaun jetaote, nii rai aitohane rijijieein satiin cachaauru chaque nelatelanaala nenacaauru cotijiaain jetao: ‘Curuaanaa, inae nii carai aitohine jaa ichacaaun. Nete jaiti caute nelaurihananajaauru,’ naa nii letonone jaun jetaote: 23 ‘Chajaain nenaanajaauru naineein cuhin, unaa jereraauru leeochaauru cachaauru cotihanihute nemomiin canu lorericha. 24 Coatiha inae canu loreri asaae lenonecururihaain nii jauriaanejeein cotihanojoinunrita,’ nae jetao nii letono rai fatoroon,” naain jetao nii cacha tonorae Jesoso.

Jesoso cacha nena jerichaane, necairichanaa abaantaacanete ne.
(Mt 10.37-38)

25 Jelai caje amuha Jesosone jana, arajiin sacuuruha cachaaurune jaun jetaote, acaauru rai: 26 “Chunocoha canu esenetaain canu cachaneein nenaa jerihane, rai inaca, rai neba, rai comasai, rai bereecuru, rai nejeraauru, rai baihuru, rai jaberoco, naaonjoainuri belaihane amurijiriin cacoelaain quere tonoraain nihanete ne.

27 Canuneein nihanune coitucuhin canu cachaneein nenaa jerera, coroso que airichaaunnine rijijieein itolere necairichanaa abaantaain letohaanune jaan ichaain neeine. Jana ainihane, coatiha canu cachaneein nenaa nainihei chuni.

28 Tana inara tabaauru, leinjiin loreri janaa jerihane jauriaanejeein nelauriaain: ‘Necha besautiana nainerichaaunni,’ naain coaaucane coitucuhichene. 29 Nitohaneein coacuelanaala ichaain, nunuheniha nenaa tihane baiha jianihanete, satiin ecu situhin coaaraauru nainere: 30 ‘Caa leinjiin cachate niqui caa loreri ichana jere. Nete jauriaanejeein besautiaane jaanu que coacuhin ichaenihane jaun nainaelanaala ecu jiane,’ naain erenaa nainecurure que cachaauru. Aihane jaun jauriaa nejeein besautiana nainihane coitucuhane coina coaauca nii loreri ichara cachane rijijieein coaumiin canu cachaneein nenaa jerera.

31 Nii rijijieein techu jauriaanejeein nelauriaain coaauna nainere leinjiin *rey*, leeocha *rey* aina sonaana que nenaa jerihane: ‘Necha lechoonca oharaancani soondarooru aina caa coroata choonca oharaancani soodaroo aina nenaa *rey* amuritonaa nainichaaun,’ naain coaaucane jana, 32 nainenihane coitucuhanete, jaiti coriaae niha nii nejeratihane jaa *rey*ne jana, raotojoeein jiniiquiin ita aina rucujueein ichaaoruhane coina jitariin nii leeocha *rey* nejeratenajaacha bajai tihane coina aitiin nere beranu letoare.

33 Nii rijijieein coacuelanaala, niicha sirii jianena jerelanaala nenaa, coatiha canu cachaneein nenaa nainihei.

Cotebihane jianihane, nii chaque nelateniha tebene
(Mt 5.13; Mr 9.50)

34 Coaracuchena chuhinti jataain nelatiha niqui tebene. Nete nii cotebihane jianihane, inae chaque nelateein nenere. 35 Niheichu temule jaacane coina, atane jasiitihacane jaanu que nihanatiin nelaterihei. Nechu jataain joaereeinte jaoleneein nere.

Nii rijijieein nii chaque nelaterihei, relaanune rijijieein ichaohane baiha, jianeein niha canu cachane. Caa caitoonjoan aonacurumiin uricho nacaauru,” nae jetao nii arajiin sacuurera cachaauru rai Jesoso.

15

Rai nitajenaa carenero eruha carenero beraichane que cuaain nenaa parabola que cacha relaa Jesosone
(Mt 18.10-14)

1 Satiin naraaichuru Jorioocuru cairichaeriin Roma curuaanaa rai *impoesto*nu que coriqui que cachaauru cobaraaurera, chaen leeochaauru cachaauru baasoneein ichaonacaauru, naaonjoainuri jetaote, Jesoso rene turuure irihane aonacuruhane coina.

2 Nii coaraain jetaote, “Caa cachate osaaonacaauru cachaauru raain nihanatiin
acaauru aina lenonenajaque,” naain jetao Jesoso necoeje chanuure Moisesa aitoonjoan
que cacha relaaurera aina fariseeocuru.
3-4 Niritocuruhane jaun jetaote, acaauru rai: “Tana chunocoha inara caje lefashaain
carenero siriquichene jana, nitajiha leinjiine nii iscoonchoonca iscooni ratiriin nii
nitajenaa carenero ariha curiquiche eruhichenereein tiaaine. 5 Nitohaneein inae
eruhichenete raotojoeein baijiaain turuaain, 6 loreri asaae inaraacha belaihuri, inara
laurijiracuru, naaonjoainuri cotijiaain, ‘Canu coroaecuche. Inae carai nitajenaa caren-
ero eruhanu,’ nanaa naineriquiche.
7 Nii rijijieein techu osaaocuruhane coitucunaa jerelanaala neeuruha nii iscoon-
choonca iscooneeurine jana, leinjiin cacha osaaocane coitucuhin, Cana Coaunera la-
teein rene turuhane, nii iscoonchoonca iscoonni coroajelanaala, nii leinjiin turunaacha
coroaaecure dedeeu nenacaauru,” naain jetao fariseeocuru tonorae Jesoso.

Coretiin nenaa moneda nitajenaa eruha enene que parabola

8 Niritiin jetaote: “Nii rijijieeintechu, leinjiin ene, lechooncaain moneda jataain
rai nelateineein nenaa caje nitajiha leinjiinne, tana raafariin mocohin, eruhanereen
tihaain loreri asaji lojoiin caohatiin aririhane. 9 Nitohaneeein ariin eruhane, tana
niicha belaihuri, chaen rai laurijiracuru, naaonjoainuri cotijiaain, ‘Canu coroaecuche.
Inaen canu rai nitajenaa jataain canu rai nelateineein nenaa moneda eruhanura,’
nariha nii ene ne. 10 Nii rijijieein techu, ita coroajeein neeure Cana Coaunera rai
anjeraauru, nosa caje nichoteein niha leinjiin cachanera,” naain jetao acaauru relae
Jesoso.

Rai calaohi ocoala que suujua acatiha rai inacane que parabola

11 Niritiin jetaote: “Niha jetao leinjiin cacha coroatajaain calaojoiin. 12 Nii jana, nii rai
calaohi ocoala jetaote: ‘Ofa, canu rai, ohine bana carainеein neeninu iicha sirii irihuru,
ii atane, ii rucuhele naaonjoaihunri leruu,’ naane jaun jetao, nii rai ninana aina acaauru
naineein jetao lerue nii acaauru inaca.
13 Nii jana rai nocoala jetaote, nii baiha neeoriin jetao nii que banijiaai que jitariin
necoreteein jetao nii coriqui aina coriajai atane cuhin, nechu jataain joaereein jitariin
rai coriqui jaohin nichao que ichoae.
14 Inaen jitariin rai coriqui jaohane jana, nii nihane jaan neniha quinacaine jaun
jetaote, ecu mijitena que necairichae.
15 Nii jaun jetaote, nii nihane jaan nenaa leinjiin cacha caje amihanenaa ariha cuhane
jaun, rai cosichuru beraihane coina jetao letoae nii cacha.
16 Nii jaun jetaote, nii cosichuru lenone raain que lenonenee rijitocojoae. Nejetaote
nene rai cha tera.
17 Nii jaun jetaote: ‘Arajiin neeuruha ofa rai amihanenacaauru natiinte, itolere
bana ne banejelanaala acaauru lenonenu, cau mijitenacaaun ohajihanu canune jana.
18 Jelaiha cauha cuhanunete ne ofa loreri asae. Chaenne inae ofa rene turuhanune:
“Jataainine banejelanaala baaso ichaaun Cana Coaunera aina, ii aina, naaonjoaaincha.
19 Aihane jaun jiaonriha inae ii calaohineein caeteeinera. Raujiaain ichei amihane-
nacaauru rijijieein caeteeura ofa,” nareeunni ofa raicha,’ naain jetao suujua ere nii
cacha calaohi ocoala.
20 Niritiin suujua irihane baiha bero cuhane cuhin jelaiha cauha cuha rai inaca loreri
asaene jana jetaote, jaiti nita nihane jana coaariin cairichaaojoaain coaraane jaun,
soroneein coineteein jetao que baluunetiin, jataain belaain rae nii rai inaca.
21 Nii jana jetaote: ‘Jataain banejelanaalane baaso ichaaun Cana Coaunera aina, ii
aina, naaonjoaaincha ofa. Aihane jaun jiaonriha ii calaohineein caeteeinera ofa,’ nae
jetao nii calaohi, rai inaca rai. 22 Nejetaote niritohane jana: ‘Chajaain erojoeein cajione
enachasine uhaain, caa rai cajione coreeuche. Chaen rai biji couturi que leinjiin anicho

teein, rai tijia quene maajeein safato curuhacuche. 23 Chaen leinjiin baca narejeen coereneti soochete, lenoneein beseta ichacaache, 24 ohin nitajihane rai ne caje turuha uha caa canu calaohine jaun,' naain jetao rai cachaauru letoae nii inaca.
25 Nii tonohanau jetaote, neeuruha irihurune jaaun nihane caje cauha uhe nii calaohi inana. Nii jana jetaote, inaen nenaanaja catainaane jana jetao, auno toteein raansaauruhane jana erunajae. 26 Nii jaun jetaote, nii leinjiin acaauru cacha cotijiaain jetao: 'Chatohanai besetate ichaquicheta,' naain caje bajaane jana jetao, 27 'Ii nejerate jerichanejeein raurohin turuhane jaun, baca narejeen coereneti soerateein beseta ichae ii inacara,' naain rai biha nii acaauru cacha, nii calaohi inana raine jaun jetaote, 28 jataain obajeein loreri asaae turunaa jerene. Nii jana jetaote, raajenihane coineteein raa cue nii rai inaca, acaauru aina nihane coina.
29 Nii jana jetaote, jataain rautaelanaala jetao: 'Iite raotojoeein araai jaanacaain ichei nelateein nihanune coitucuhi. Chaen nechu canu letoaaine chabana coiintelanaala ichaain neeun. Nii sainejeein chariji bana leinjiin niji carenero tiheei carai, canuhacha belaihuri aina sohin beseta ichacaaune coinata. 30 Nii saijieeinte turuha caa ii calaohi, ene cojoaeloroeerihuru aina nechu joaereein ii coriqui jaoinne janate, rai baca coereneti sohin teeicha,' naa coaetaain rai inaca raine jaun jetaote,
31 'Aiha chuhisicha cacalabi. Iite chuhisi itolere bana canu aina neeicha. Nitohanihane jaunte satiin quiicha sirii icheineein nera. 32 Nete laen ena esinae rauhijiriin caohachae beseta ichaain rachoojoihacachene, ohin nitajihane rai ne caje nacoaauneein turuha ii ocoalane jaunra,' nae jetao rai inaca," naain jetao acaauru relae Jesoso.

16

"Caohachaain jecha ichareein," naain loreri beraichaanu que cacha ratiriha rai fatoroonne que parabola

1 Niritiin jetaote, aina nerelanacaauru rai jetao: "Niha jetao leinjiin cacha jataain coriquihonaneein. Nii jetaote, rai loreri beraichaanu que leinjiin cacha ratiri jitariin rai rucuheleeuru, rai cachaauru, rai coriqui, naaonjoaihunri beraichanu que. Nii jana nii rai rucuheleeuru itajihacoaane jaun jetaote: 'Inae ichujeleeuru itajeein, ii coriqui que niicha jerei ichaa taa ii cachara,' naain jetao biha cuure nii fatoroon rai.
2 Nii jaun jetaote cotiharateein: 'Chatohanai ichaaine jaunna, ii biha uure canu rai. Chajaain jitariin chamijianeeocuru cocoirichaain uhane coitucue. Inaen nenacaen nainiheei canu loreri aina canu rucuheleeuru beraichanu que neeineta,' nae jetao nii rai fatoroon.
3 Nii jaun jetaote: 'Chana nohane jana ichareeun, camijianeeon caje canu sitaa canu fatoroone jana. Coatiha atane que chatohanai amihanenaa ichana que nelatejeecaaunne coaalanaalata. Chaen nechu jataain nocoejeeun cacha caje chaaelai bajaanune quera,' naain coaaucane baiha jetao 4 'Saan. Inae canuhacha ichaneni coitucuhanu, canu amihaneeon colane nedaanune bana canu raa chunocoha loreri asaaene coina,' naain jetao suujua ere nii loreri beraichanu que niicha ratirii.
5 Niritiin jetaote, leinjiana leinjianaain jetao, nii rai fatoroon que rebeeonacaauru cotijiaain: 'Inaoonjoaain rebeeoqui canu fatoroon queta,' naain bajaane jana jetaote;
6 'Lefasha bareranei erene que ne rebecoonra,' naain jetao tonorae nii jauriaanejeein niicha cotijiai. Nii jaun jetaote: 'Saan, aihachuhisi. Nocoa nii rebeeoquine jaan, ninu nelauriaain saoquichoonca bareranejeeicha laenaaura,' naane baiha jetao, 7 Leeocha cacha rai jetao: 'Inaaonjoaain jana rebeeoqui ii, canu fatoroon queta,' naain bajaane jana jetaote: 'Lefashai costaronei tirico quene rebecoonra,' naain tonoraane jaun jetaote: 'Saan, aihachuhisi. Nocoa nii ii rebe. Fosachoonca costaronejeeicha cau teein laenaaunra,' nae jetao rai.
8 Nitohaneein jetaote, jataain nainaain rai caohachanuhacha que coacuhin ichaa nii rai loreri beraichane que nainae nii rai fatoroon.

Nitohaneeinte Cana Coaunera Cojoanonaa que neenihuru amurijiriin, jataain nainaain rai caohachanuhacha que coacuhin neeure Cana Coaunera coitucuhichuru," naane baiha jetaote:

9 "Inara netonoaite nii rijijieein Cana Coaunera tenojoi beraichaneein neeiche. Aihane jaun nii itolere inara rai Cana Coauneraacha teei que, aca jerihane rijijieein niicha jerei ichaain neeuche, inae ohichene bana niha raotojoeein inara raeranune coina.
10 Nitohanihane jaun, aansijiin laojoiri raa cachane niha natiin caohachaain nii rai teraacha jerei icharate, arajiin cha raane jerichanejeein caohachaain ichareein.
11 Nitohanihane jaun, caa nitajerai nenaa chauratane que cha siriin neeichene nihanatiin caohachaain ichaeneeichene coatiha nerinaai inara rai esinaen rauhijiriin chabana nitajenaacharanejeein nenaa tera. 12 Aihane jaun, inara rai eroraqui tenojoi que caohachaain cha ichaain neneeichene, coatiha nerihaain inara raineein neeninu tera.
13 Nihei chuni coroatajai fatoroon rai niicha latei icharaneein nenaa nainei, nabana leeocha que jaolecohin, leeochaacha ere tonorana nainihane jaun. Nitohanihane jaun Cana Coauneraacha ere tonoraain nenaa jerichaane, nii canaacha jerei que coaauna nainihaaca," nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.
14 Niritoha Jesosone jana aonajeein jetaote, Jesoso necoeje chanuure fariseeocuru, acaauru jataain coriquiicha que coacuhin neeuruhane jaun. 15 Nii jaun jetaote, "Inarate caohacha ichaa nocoetiin neeiche itolere bana cachaauru notaracaae. Nete inara suujua cuhane inaraacha coacui coitucue Cana Coaunera. Nitohaneein jataain nelateineein cachaauruhacha coarai que te jaoleque Cana Coaunera.

Cana Coaunera rai rauhi inoaensi aina Jesosohacha tei rai cojoanonaa

16 Moisesa, chaen *profeta*curu, naaonjoainuri cojoanonaate turuha Joaan Baotisitane que tiaaojoaain nelu. Nii caje coauneeinte beebejenojoineein nelu Cana Coaunera cojoanonaa canuhacha turuai. Nii quete necounujueeure nii canuhacha teei Cojoanonaa sirichuruhane coina.
17 Canu Cojoanonaa que neeichene nihanatiin satiin Cana Coaunera rai rauhi inoaensi tonoraain neeichenete caohachae.

Comasai joaera que cacha relaa Jesosone (Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)

18 Leinjiin cacha rai comasai jaohin leeocha ene raanete jataain osa que nesaruha aicheein. Jerichanejeein techu, lana joaera ene raain niha cachane osa que nesauruha aicheein.

Jataain coriquihona aina oha cairichaineein nenaa Lasarone

19 Niha jetao leinjiin cacha jataain coriquihonaneein. Nitohaneein coriquihocane jaun jetaote, itolere bana jataain cajione caohacha que necoreeteein, lenone caohacha nejesina que beseta ichanajaque. 20 Nii jana jetaote, ecu ne jaberoco nainecojoaain abero siriin leinjiin cairicheinejeein nenaa Lasaro. Aca jetaote, nii coriquihona loreri chajeniha lauheque nejesinane atanichoae. 21 Nitohaneein cairicheinejeein nihane jaun jetaote, nii coriquihona rori caje nalunaa rai lenone coni raain que lenonena jere nii cairichei. Nii jana remaaecuru jetaote, rohan turuhacoaain nii rai nabero lojoihure.
22 Nitohaneeinne baiha inaen oha nii cairicheinejeein nenaa- nii Lasarone jana jetaote, amaaure anjeraauru Abaraaun aina dedeeu nihane coina. Nii jana jetaote, nii coriquihona netonai inae ohane jaun conautecure.
23 Nitohaneein ohin necairichaauruha onacaaurune jaan netiin necairichajeein, nita icharajeriin neein Abaraaun coaaraa nii coriquihonane jana jetaote, Abaraaun rohan ne nii jaiti jiniiquiin ichaaoruhane bana niicha cairichaerii Lasaro. 24 Nii jaun jetaote: auhaquiin: 'Cairichaaojoaain cacoharaaura ofa Abaraaun. Atiin nii Lasaro rai aitoote, esinaeca que biji coturi macohin setejiaain calele jelaroaa uhinera. Caune

jataain necairichajeeun usi tabai janara,' naane jana jetaote: 25 'Aiha chuhisi niqui. Nete jiniiquiin inara jaberoconeein ichaohichene bana, jataain raotojoei ichaonaa que ichaorejetohilura cacalabi. Nii jana caa Lasarote, jataain ichaonaa baaso que ichaohin cairicheinejeein nerejetelu. Nii jaunte nii coacuhin, necairichaaequi iine jana, aca caohachaain ranojoineein nera. 26 Nii choae tacaain techu, cana cataaun ne jataain ucuacaain ucuha jachu satonoelanaalara. Nii jaun nii inara nichae situnaa nainecuruhi cajicheique nenacaauru. Niheichu inara niha natiin nii cajicheique turunaa nainiheeicheta,' nae jetao Abaraaun, nii coriquihona onaa rai.

27 Niritoha raine jaun jetaote: 'Nii jaunne ichei aitoon, canu inaca loreri asaae 28 nii neeuruha saoquii canu nejeraaurune jaaun Lasaro letohaine, acaauru rai iriha cuhane coina. Nabana caa necairichaecaaunne jaaun acaauru netonai uuruhane coataara, ofa Abaraaun,' naa nii coriquihonane jana jetaote; 29 'Nete Moisesa aina *profeta*curuhacha laenanohin siriin neeure, nii tonoraain neeuruhinera,' naa Abaraaunne jana jetaote; 30 'Aiha chuhisicha ofa Abaraaun. Nete acaauru rene ichanaain turuhin biha leinjiin onaane, acaauru netonai nii esenetana nainecururera,' naa nii coriquihonane jana jetaote; 31 'Aiha chuhisi niqui. Nete Moisesa, chaen *profeta*curu, naaonjoainuri esenetaaurenihalune rijijieein, acaaauru rene ichanaain turuuruha onacaaurune nihanatiin, esenetana nainecurunerera,' naain tonorae Abaraaun," naain jetao fariseeocuru suujuate Jesoso.

17

Jataain necohalajiine osa que namute cacha saruera (Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42)

1 Niritiin jetaote:

"Itolere banate nereein osa que inara sarueranu. Nete laen jataain necairichanaa coaareein nii osa que leeochaauru saruera cacha. 2 Nitohaneein caa ena Cana Coaunera coitucuhajeraauru sarueratiha osa quene ajinihate caohachare nulunoque ajeri tijichaain cucuana cuhane joaeratenojoi nihane. Aihane jaun nii que necohalajiin neeuche.

3 Chatohaneein baaso ichaain niha ii nejerane suujua teeu. Suujua teeine jana ii ere tonoraain caohachaain nichao coreein nihane que ii suujua acateeu. 4 Lejiichoo cuhane caaunsi saneein ichei baaso ichaain nihane nihanatiin, caaunsi saneein turuhin, 'Inae laen coaiterihaaunnita,' naa uhane, que ii suujua acateeura," nae jetao Jesoso.

Esinae rauhijiriin esenetaacane itolere ichana nainichaane

5 Nii jana jetaote: "Jataain itolere ichana nainiha Cana Coaunerane esenetaain nihacaanune jaanu teeu canacaanu raicha," naauruha Jesoso rai niicha cocoainaauri afosotoorune jaun jetaote:

6 "Mosatasa ucuhe laojoiri jataain aansijieein nenaa rijijieein aasaeriin esinae rauhijiriin esenetaaichenete caa shabeento rai: 'Niilai caje nerocohin caa cucuana cuhane omaronihunra,' naaiche caa shabeento raine inara ere tonoraain aiche caa shabeentora," naain jetao acaauru tonorae Jesoso.

Letononeein nenaacha ichaneni

7 Niritiin jetaote: "Inara leinjiin cachaaoquichene jana, inara ocoana jana temule jaane jaanu que atane retuhin, baca beraain, naaonjoaanne caje cauhane janate rai: 'Nelauriaaute lenoneei,' nanaa coacuhelanaala: 8 'Chajaain ena canu lenonenu jaain, ena uhaaune lenoneein acau coe. Nii baihate ii netonai lenoneein acau coriquiincha,' nariquiche. 9 Nii choae tacaain techu, 'Narihara,' nanaa coitucueneeiche nii inara cacha rai, letoaain neeichene jaan ichaain nihane coreniha. 10 Nii rijijieein inara letoaain niha Cana Coaunerane jaan nainaain neeichene bana, nainiheeiche: 'Jataain cacha caohacha neeine nihacaanura' naain erenaa nainiheeiche. Raujiaain: 'Canacaanu

letoaain nihalune jaanchane inae nainacaanura,' naauche," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Lechoocaain cosibi aonaain caaun cunaitenacaauru rautaa Jesosone

11 Jerosaleeun cuhane jaun jetaote, Calileea, Samaria, naaonjoainuri batane cataaun
situhin cue Jesoso. 12 Nii jana jetaote, leinjiin neseu turuhane jana jetao, nii nese caje
que tacaa cuure lechooncaain cosibi caaun cunaitenacaauru cachaauru. Nitohaneein
cuhin jetaote, cocoaaeraa cacha rohan turuha nitohanai cunai aonaera cachane jaun
jetao, Jesoso caje coriaae netiin:
13 "Cairichaaojoaain nohane canacaanu coaraaura cacha relaera Jesoso," naaunre
jetao Jesoso rai ehequiin. 14 Niritocuruha raine jana jetaote:
"Chajaaincha saseredotecuru rene turunichuchete inara coaracurumiincha," naa
acaauru rai Jesosone jaun, cuujueeuruhane jana jetaote, inaen cosibi caje nerautaain
somaraain neeure, acaauru dadaelanaala aitoha Jesosone saijieein. 15 Inae nitohaneein
nerautaauruha acaauru cosibi cajene coaraain jetaote, jelaiha nejenohin cuhin, tonijiaain ereein Cana Coaunera coroajeein jetao, 16 Jesoso acatiha rai tijia asae atanichoae
neseeoriaain jetao, rachoojoe leinjiin cacha Samaria cocoaicha Jorionelaanaa nenaa.
17 Nii jaun jetaote:
"Tajian lechooncaauruhani caa cosibi caje nerautanacaaurune. Aancaauru chaen
leeochaauru iscoon neeurita. 18 Leinjiin caa Jorionelanaala nenaa cacha estaraajero-
hachate jelaiha nejenohin Cana Coaunera coroaeca uhe rautaanune corenihara," naain
19 "Esinae rauhijiriin esenetaaine jaunte, ii cunai caje nerautaai, chajaain nimichuhin
caunihura," nae jetao rai Jesoso.

Naaonjoaain tururichaain quiicha tei Cana Coaunera Cojoanonaane (Mt 24.23-28, 36-41)

20 Nii baiha jetaote, "Chabana turureein Cana Coaunera cojononaa," naain jetao
Jesoso caje bajaaure fariseeocuru.
21 Nii jaun jetaote: "Coatiha inanacaain tururinaain Cana Coaunera cojoanonaa.
Niheichu, 'Caute ne. Tajihate ne,' naain coitucurieeicheein. Inaen inara jana niha
quiicha tei Cana Coaunera Cojoanonaa," nae jetao acaauru rai Jesoso.
22 Niritohane baiha jetaote, aina nerelanacaauru rai jetao: "Inae amuhanune bai-
hate jaiti nacoauneein turuenihanune ajiniha le janojoeeinniji ena caa canuhacha tei
janonaa coarana jereriquicheein niqui, nete coaraeneriquicheein. 23 Nii jana tabaau-
rute inara rai, 'Caute ne. Tajihate ne,' naaurureein. Nete nelatene, niritocuruhane
jana acaauru esenetaain acaauru sacuhichene. 24 Nacoauneein turuha urichaaunni
acaihaniji cachaneein nejanohanaane Cojoanonaa que turuhane banate, charijijieein
teeinti jeraneeojoaain dede conaa jiacanone, saain coaanojoineein ne. Nii rijijieeinte
saain coaanojoineein coitunojoiniha cureein inae nacoauneein turuhanune bana.
25 Nete amuhanune ajiniha jauriaanejeein jataain canu que nererojoecaain canu que
jaolecoorureein, caa ena cojoanonaa que nenacaauru cachaauru.
26 Charijieein teeinte nihalu Nohene bana ailu, nii rijijieeinte jerichanejeein aiha
cureein nacoauneein turuha uhanu canu acaihaniji Cachaneein nejanohanune Co-
joanonaa que tihane bana.
27 Coaracuche nachuhinti nii chaque nererojoecaaeriin nelanaala, nisirihateein,
lenoneein, acau cohin, naaonjoaaunruhalu cachaauru bote cuhane enohin nichotiha
Nohene cojoanonaa que turuhanereein tiaaine. Nii jana uha elo tabaine jaunte satiin
ohacoaaurelu.
28 Nii rijijieein techu cha coacuelanaala raotojoeein neein, acau cohin, lenoneein,
netemulijiaain, namihaaneeo que necoreteein, niicha latei coreteein, neloheriteein,
naaonjoaaurelu cachaauru nihalu Lotone bana. 29 Nii jana, Sodoma neseu ichaohane

caje amuha Lotone janate, usi aina naluha asofere dede cajene jaun caaun satiin oorelu cachaauru. 30 Nii rijijieeinte jerichanejeein aiha cureein nacoaauneein turuha uhanu acaihaniji cachaneein nejanohanaa nichaaunne Cojoanonaa que turuhane bana," naain jetaote,

31 "Nii cojoanonaa bana inara loreri janori ichoae neeichene, jiaonriha jelaiha fauhin inara loreri caje inara rucuhele ranaa coaauquichene. Niheichu inara ocoana jana neeichene jana aihane, inara loreri asaae caunaa coacuelanaala rauhijiriincha sorooche. 32 Nitohanihane jaun, niicha ratirii coaaucane jaun aihalu Loto comasaine coacuhin nainaain ichaaoche. 33 Aihane jaun rai rucuheleeuru queecha coacuhin neite rai nichao itajereein. Jana nii rucuhele que coacuelanaala nichao rainuhachaque coacuhin neite nichotereein," naain jetaote,

34 "Nii airichaainne cojoanotiin banate, leinjiin eruhari cuhane niha cuurureein coroatajai cachaauru. Nii jana leinjiin amanojoinihane janate, ecu nedaa cureein leeocha. 35 Jana coroatajai enecurute, ederi que chaelai tutuurureein. Nii jana leinjiin amanojoinihane janate ecu nedareein leeocha. 36 Nii jana coroatajai quichaaurute nocohana jana neeurureein. Leinjiinte amanojoinereein, leeochate ratirinojoinereein," naane jana jetaote:

37 "Chatoanai bana, chucha nitohanereeinte Curuaanaa," naain caje bajaauruhane jaun jetaote:

"Inae ecu tihane banate coitucunojoinereein, canii setu que fauha uha ichotarine jana caje coaraain coitucunojoinihane rijijieein," nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

18

Joesio necha ansaineein nenaa rai cacha coulurujiha autanane que parabola

1 Coiinteerilanaala Cana Coaunera bajaauruhane, Cana Coaunera bajaauruhane coina *parabola* que cuaain acaauru relaa Jesosone.

2 Niritiin jetaote: "Coaracuchenachuhinti leinjiin neseu nihalu jetao leinjiin joesio cachaauru que suujua acatelanaala, niheichu Cana Coaunera batohane que casilanaala nenaa ne. 3 Nii jana jetao, nii neseu ichoae leinjiin autana. Nii autana jetaote, nii joesio rai leinjiin cacha nejeratenaja colurujiha cue. 4 Nii jana jetaote, carajaain nirijieein nere tonorana jerelanaala ne nii joesio. Nejetaote nii baiha: 'Cachaauru que nihanatiin casuujua acateein, niheichu Cana Coaunera batocoaaunne que casiin nihaaun niqui. 5 Nena raotojoeein nihanune rerohecaain, casuujua rerohecaain sacuha caa autanane coataa naitoonjoa tonoraain ichareeun caihanihane coina,' nae nii joesio. 6 Coaracuchenachuhinti, jataain necha aansaineein nihane saijieein suujua coaraa nii joesione. 7 Nii jaunte nii amurijiriin, nii janijiin nii raauri, janotiinetojoeein, jiichoonetojoeein, naaonjoaain bajaaebajaeraauru cocoaaeratenaa nainereein Cana Coaunera. 8 Nitohaneeinte carajaain cohacuruhane latelanaala enaacha acaauru cocoaaeratere. Nena laen inara caje bajaaun, canu inaraacha cohajei cachaneein nejanohanaa nichaaunne, nacoauneein turuhanune reeintiaainacha canuneein nihanune esenetaain caitoonjoa ichaaechajeein neeururichaain cachaauru," naain jetao acaauru relae Jesoso.

Roma rai coriqui bajaaurera aina fariseeocuru que parabola que cuaain cacha relaa Jesosone

9 Nii baiha jetaote, nii acaauruhacha caohachaain niha nocoetiin leeochaauru que jaoleconacaauru rai jetao, acaauru ichaohacha que *parabola* que cuaain jetao: 10 "Coroatajai cacha jetaote, Teenforo asae cuhin Cana Coaunera bajaa cuure. Leinjiin jetaote, nechu jataain naraaichuru cairichaa Roma rai *impesto*nu que

coriqui bajaerane. Jana leeocha jetaote fariseeone. 11 Nii fariseeo jetaote, ‘Narihara
Cana Coaunera ichoreniha ainacaauru tocohaneein asijiautoneein, necha aansaineein
ichaohin, joaereein ene canu sinijeranelanaala nenaa aina ichaohin, naaonjoaain
nenihanu canune coreniha. Chaen nechu, naraaichuru cairichaa Roma rai *impoesto*nu
que coriqui bajaaurera rijijieein neneeun. 12 Chaen nechu, jataain ii coitucuhanune
esenetaaine coina, le semanacuru cuhane coroata saain casuri couu lenone lanaala
neein ii bajaae bajajeein, lechooncaain chaaelai raanu camijianeeo corenihane, rai
lechoocani teein neeun ii raicha,’ naain jetao Cana Coaunera bajae chujuhequiin.
13 Nii jana nii naraaichuru cairichaeriin coriqui bajaera jetaote, caje icharaain neein
necoeje caaun najabaracaain dede coaraelanaala jetao: ‘Cairichaaojoaain cacoaraau
osaaotohanune jaaunra Cana Coaunera,’ nae nalarijia faone faoneein.

14 Niritiin bajaane jaunte, inae que suujua acatiha Cana Coaunerane jana jelaiha
nenajaun cauha cue nii naraaichuru cairichaa coriqui bajaera. Nete laen nii fariseeo
que suujua acatene Cana Coaunera.

Nitohaneeinte nii leeochaauru amurijiriin Cana Coaunera coitucutiin, itolere que
nelaaetoha nocoetiin nenacaaurute chaque nelatelanaala jaoleneein neeurureein.
Jana rai nichao coitucuhin leeochaauru amurijiriin nenaa coacuelanaala nenacaaurute
nelateein ranojoinecurureein,” nae.

Canaanaihuru belaiha Jesosone (Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

15 Jesoso rene canaanaihuru turuaa uuruha acaauru mucuhane coinane jana jetaote,
Jesoso rene turuanajaauruhane caohateeure aina nerelanacaauru. 16 Nii jaun jetaote,
nii aina nerelanacaauru cotijiaain jetao:

“Coa rerohecanajaachete canu rene turuuruhine nii canaanainuru. Jiaonriha canu
rene turuuruha canaanaihurune caohateeichenera. Cana Coaunera Cojoanonaate,
aihuruha caa canaanaihurune rijijieein nenacaauru raineein nenaa nera. 17 Esinaen
rauhijiriine inara rai aitoreeunni. Aihuruha caa canaanaaihurune rijijieein canu raain
neniha chunine, coatiha Cana Coaunera Cojoanonaa que nerihaain,” nae jetao aina
nerelanacaauru rai Jesoso.

Jesoso aina iriha leinjiin cacha coriquihonane (Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

18 Leinjiin cocoainanacai jetaote, Jesoso aina iriha uhe. Nitohaneein rene turuhin
jetaote:

“Caohachanejei cacha relaera, cha ichareeun chariji bana nitajenaachara ichaonaa
caohacha que ichaonaa nainichaaunne coina,” naain Jesoso caje bajaane jana jetaote;

19 “Chanuna ‘caohachanejei cacha relaera,’ naain cacurujuateei. Leinjiin Cana
Coauneraachate caohachanejeein ne,” naain jetaote: 20 “Inae raotojoeein Moisesa
aitoonjoan coitucuhi: ‘Jiaonriha nejelau ene ii sinijeranelanaala nenaa aina ichaohin
neeine. Coa sonajaain jaoha. Coa asijiauha. Coa chamute cacha cairichanaa jere-
nacaaun chuni cacha coacuhin, casaje que ereein niha. Chaen efojiaraauru que ii
suujua acateein acaauru coitucuhin neeun,’ naane coitucuhi,” naa rai Jesosone jaun
jetaote:

21 “Aihanu chujian. Canu enamanaca caje coauneeinne jitariin nii naitoonjoan
tonoraain neeun,” naain tonoraa nii cocoainanacaine jaun jetaote:

22 “Aihachuhisi niqui. Nete jaiti lanajejen leinjiin tonoraain ichaaine coina. Jitariin
nii iicha sirii rucuhele que necoreteein, cairicheihuru rai jitariin nii coriqui chaluu. Nii
banate dedeeu ichaonaa caohacha que ichaonaa naineriquiin. Nitohaneein ichaaine
baiha canu aina uu,” nae jetao rai Jesoso.

23 Nejetaote niritoha rai Jesosone jaun, jataain inaderae nii cacha jataain coriquiho-
cane jaun.

24 Nii jaun jetaote:
"Jataainte caaintate Cana Coaunera Cojoanonaa que ichaoa leinjiin coriquihonane.
25 Nii Cana Coaunera Coajoanonaa que ichaaoruha coriquihonacaaurune coina caaintaane fautaain caaintarihei leinjiin camecho rai oco jachu cuhane situhane coina," nae jetao inaderaa nii coriquihonane coaraain Jesoso.
26 Nii jaun jetaote:
"Nitohanihane nichotenaa nainerinaain chuni," naain caje bajaauruha ecu neein aonajeeunrerane jaun jetaote,
27 "Nii caaintatiin cachaauruhacha coarai, coatiha Cana Coaunera rai caaintajiehita," naa Jesosone jaun jetaote,
28 "Canacaanune jitariin canacaanuhacha sirii ratiriin ii sacuhacaanulu," naa Fedorone jaun jetaote:
29 "Esinae rauhijiriin chunocoha, Cana Coaunera Cojoanonaa que ichaohane coina, rai loreri, rai sinijera, rai bereecuru, rai nejeraauru, rai fojiaraauru, naaonjoin ratirichate, 30 jataain nii amuritoheriin caa chauratane que siriin, nii choae tacaain nii turuha uheni Cana Coaunera Cojoanonaa que chariji bana nitajenaachara ichaonaa siricheeincha," naain jetao Fedoro tonorae Jesoso.

Orichaainne bihane nichatasatiha Jesosone (Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

31 Nii baiha jetaote, jelai nii lechoonca coroatajaain niicha cocoainaauri cotijiaain jetao: "Enate laen Jerosaleeun cuhacache, cuu nii acaihaniji Cachaneein nejanohanaa nichaaunne que aitiin laenacuruhalu satiin *profeta*curune nainaanune coina.
32 Nitohaneeinte nejelau ataneu nenacaauru estaraanjerooru bijihu canu teeurureein nechu jataain cacotaiha baasoneein caeteein, canu nocoeje chanuhin, canu coluneein, naaonjoaaunruhane coina. 33 Nitohaneein canu teeinte, enuha que canu faohacuruhane baiha canu ateinaa cuururreein. Nena nichata janohane cuhane nacoauneein ichanaareeunni," nae jetao niicha cocoainaauri rai Jesoso.
34 Nii niritoha acaauru raine jana jetaote, nii naitoonjoan aonacuruhane saijieein esenetana nainecurene.

Jericoo leinjiin maosa rautaa Jesosone (Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

35 Niritohane baiha jelai caje amuhin Jericoo turue lalajeein cuujiha Jesosone jana jetaote, bero cuhane lauhequiin coriqui bajaa niha leinjiin maosane jaun jetao, 36 arajiin situha cachane aonaain jetao: "Chaauruna toon situha cue," naain bajaane jana jetaote: 37 "Nasarete cocoaicha Jesosote sacuureraaura cachaauru aina situha cuera," naain beeuruhane jaun jetao: 38 "Atiin nohane cairichaaojoaain cacoharaaura Rabiri nefoerate Jesoso," naa ehequiin nii maosane jaun jetao, 39 niritohane caohateeure sitonaane coina nii ichohaichaniha cunacaauru. Nejetaote, acaauru ere tonoraelanaala jeelai amuritoheriin ehequiin jetao:
"Atiin nohane cairichaaojoaain cacoharaaura Rabiri nefoerate Jesoso," nae jetao nii maosa.
40 Nii jaun jetaote, ecu inacuhin raerateein jetao inaen rohan nichuutaane jana jetao:
41 "Chate jereeita," naain caje bajaa Jesosone jana jetao:
"Canota rautaainene jereeunra Curuaanaa," naain tonoraa nii maosane jaun jetaote,
42 "Saan ai. Esinae rauhijiriin quesenetaaine jaunte inae maosaneeine caje nerautaaicha," nae jetao rai Jesoso.
43 Niritoha rai Jesosone rijieeoritiin maosanihane caje inae conoha rai notane jaun jetaote, Cana Coaunera coroajeein Jesoso sacue nii maosa.
Nitohaneein nii maosa rautaane jana, ecu neein coarajeeurera cachaaauru netonai jetaote, satiin Cana Coaunera coroajeein rachoojoeeure.

19

Saqueeo loreri asae cuha Jesosone

1 Jericoo turuhin jetaote, nii Jerico nese cataaun situha cue jetao Jesoso. 2 Nii jana
jetaote, ecu ichoae leinjiin cacha, naraaichuru Jorioocuru cairichaeriin nenaa, Roma
curuaanaa rai *impoesto*nu que coriqui bajaaurera curuaanaaneein nenaa coriquihona
Saqueeo. 3 Aca jetaote, jataain Jesoso coitucunaa jerihane jaun coaana jere niqui.
Nejetaote, jataain araaicha cachane jaun coaana nainesine Saqueeo, leeochaauru
fautaain ecoainijihane jaun. 4 Nii jaun jetaote, coaana nainihane coina soroneein
najiniha cuhin jetao situha curichaain nii Jesosone jaaun nenaa leinjiin enuha que iniin
jetao cohaca cue. 5 Nii jana jetaote, nii iniin cohacane jaan nenaa enuha asaae situha
cuhane jaun, jabatoroaain coaraain jetao:

"Saqueeo, chajaain soroneein niilai caje fauha uu. Enenene ii loreri asae nesurureeunni," naa rai Jesosone jaun jetaote, 6 soroneein nii enuha caje fauhin jetao, coroajeein
rai loreri asae Jesoso amae jetao nii Saqueeo. 7 Nii coaraain jetaote: "Chanuna jataain
osaaona niha taa cachane coitucuhane saijieein rai loreri asae aina nesuruha cue,"
naain jetao Jesoso que ereeure ecu satiin neein coarajeeurera cachaauru. 8 Niritiin
Jesoso que ereeuruhane jana jetaote, nichaauraain jetao:

"Aonaaun Curuaanaa. Jitariin quiicha sirii rucuhelene leruhin tereeunni cairichaaihuru rai. Chaen nechu chaaelai que chuni basijiauhin nihanune, jena saain jelai
amuritoheriin cainareeunnicha," nae jetao Jesoso rai nii Saqueeo.

9 Nii jaun jetaote:

"Caa cacha netonai inara rijijieein, Abaraaun nefoerateneein nihane jaunte, enene
caa rai loreri asae turue jianacoon osa caje mitaeranura. 10 Nii acaihaniji cachaneein
nejanohanaa nichaaunnena, caa chauratane que turuun, nii jaolecohichene jaan
cachaauru nitajenaa neein nenacaauru ariin, acaauru ichoterateein raanune coina,"
nae jetao rai Jesoso.

Coriqui raaurera cachaauru que parabola que cuaain cachaauru relaa Jesosone (Mt 25.14-30)

11 Niritoha Jesosone jana, ecu neein aonajeeuruha cachaaurune jaun jetaote, acaauru
relae *parabola* que. Inae Jerosaleen rohan nichuuntaauruhane jaun, "Inae jerihane turuhelalajiha Cana Coaunera Cojoanonaara," naain coaaucuruhane jaun jetao acaauru
rai:

12 "Coaracuche jetao nihalu leinjiin cacha *rey* araaineein nenaane. Nii cacha
jetaote, *rey* ineein cocoainaauruhane coina jetao coriaji atane cue, inae *rey* ineein
cocoainaauruhane jana jelaiha natane que cauha uhane coina.

13 Inae amuhane rai jetaote, lechooncaain rai letonocuru cotijiae, acaauru naineein
jequiin coriqui chaluhane coina. Nitohaneein acaauru cotijiaain coriqui chaluhin
jetaote: 'Caa coriqui aina amihaneeuche turuhanune reeintiaaincha,' naain ratirinajae.

14 Nejetaote, jataain que nererojoecaaure nii natane que nenacaauru cachaauru.
Nii jaun jetaote, caaijie acaauru ere beranu que leinjiin letoaaure 'Coatiha canacaanu
curuaanaa *rey* ineein niha caa cachane jerihacaanuta,' naa cuhane coina.

15 Nejetaote nitohaneein nere bera letoaauruha caaijiene sajieein, *rey* ineein cocoainaauruhane jaun, *rey* ineein jelaiha natane que turuha uhe.

Inae nenajaun turuhin jetaote, nii letonocuru coriqui teein ratirihane jaaunru cotiharate, 'Inaaonjoaaincha canu coriqui joocure le cacha cachaauruta,' naain coitucuhane coina.

16 Nii jana nii niicha cotiharatei ichoaichaniha rene turunaa jetaote: 'Curuaanaa
lechoonca saneeinte nefae ii coriqui,' naa turuhinne jaun jetaote; 17 'Saan. Aihane jaun
iite jataain caohati canu cachaneein neei. Inae acaihaniji que caohacha ichaai caa
coroatajaji coriqui ainane jaunne, lechooncai nese coaaranu que coberenadoroneein

chetereeunnicha,' nae rai nii *rey*. 18 Nii jana leeocha jetaote: 'Curuaanaa, saoqui saainte
nefae ii coriqui,' naa turuhinne jana jetaote, 19 jerichanetojoeein: 'Saan. Aihane jaun
saoquii nese coaaranu que coberenadoroneeinte neriquiincha,' nae jetao rai.
20-21 Nii jana leeocha jetaote: 'Curuaanaa, nocoa ii coriqui. Jataain necha aansai
cacha neeine jaunne ii coasiha, cajione que conajaain cau rucujueeun. Chaen chaelai
teneeine nihanatiin, enaacha temunojoi taain raain, naaonjoain neeine coitucuhanune
jaun,' naane jaun jetaote; 22 'Ichaajenihanete ii ereecha que necouluruhequi canu cacha
baaso. Chanuna chaen, nii chaelai tihanune que airijiin, enaacha temunojoi taain,
raain, naaonjoaanune coitucuhi raotojoeein inatiin, 23 baanco cuhane nii canu coriqui
tiha cueneei, canu loreri asae turuhanune, jelai amuritoheriin carai cainaainerichaae,'
naain jetao, 24 nii ecu nenacaauru rai: 'Caje nii coriqui ruluhin, nii lechoonca saneein
faera rai teeuchera,' naane jana jetaote: 25 'Curuaanaa, chanuna inae lechoonca saneein
jelai amurijiriin siriha natiin nacoaauneein tenacare raita,' naaunruha raine jaun
jetaote: 26 'Inae inara rai aitocoaaun, jataain siricha raite jeelai amuritoeeriin terareein.
Jana sirihei cajete, coroatajajeein sirihane nihanatiin jitariin caje ruluherareein,' naain
jetaote: 27 'Chajaain chaen nii *rey* ineein nihanune jerelanaala caque nejeratenacaauru
uhaain cau canotaracaae teein sohin jaonajaauche,' nae jetao nii *rey*," naain jetao
cachaauru relae Jesoso.

Jerosaleen cuha Jesosone
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

28 Niritohane baiha jetaote, Jerosaleen cunajaun, 29 nii Jerosaleen rohan ichuunejeein
nenaa ichatane ucuuno Olibo neeonjoain neein niicha curuateeuri rohan nenaa Betafa-
jee, Betania, naaonjoainu turuhin jetaote, coroatajaain aina nerelanacaauru rai:
30 "Chajaain taa cana ajiniha nenaa neseeu cunichuche. Ecute positenojoineein
teequi leinjiin boro chabana cacha amunajaniheine eruriquicheein. Chaen cajiha
carai cosi rutuhin uhaauche. 31 Inae uhaaichene jana, 'Chanuna nii boro cosi rutuhin
amaaiche,' naa chunine, 'Cana Curuaanaate latihane jaun raeratera,' naauche," naain
jetao letoanajae Jesoso.
32 Niritiin acaauru letoaa Jesosone jana, nii neseu cuuruhane jaun jetaote, nii acaauru
rai aitohane rijijieein nii boro eruha cuure nii aina nerelanacaauru. 33 Nitohaneein ecu
turuhin, nii boro cosi rutuhajeeuruhane jana jetaote:
"Chanute nii boro cosi rutuhicheta," naa acaauru rai nerorane jaun jetao:
34 "Cana Curuaanaate latihane jaun raeratera," naaure jetao rai.
35 Nitohaneein cosi rutuhin jetaote, nii boro ichoae rai cajione teein jetao, Jesoso rene
amaaure nichoae nelauriaain cuhane coina. 36 Nitohaneein nii boro amaain Jesoso
rene turuaauruhane jana jetaote, nichoae nelauriaain raotojoeein cuujiha Jesosone
jana jetao, najiniha bero cuhane rai cajione maririjiacoaaure cachaauru.
37 Inae Olibo neeonjoain bichatane ucuuno fauque cuujiha Jesosone jana jetaote,
itolere cojoaelanaacojoai ichanajaaoncane coaranajaaoncuruhane jaun jetao, cojioriin
Cana Coaunera coroaecure satiin nii sacuurera cachaauru.
38 "Raotojoeein turuhine aca neein nenaa rijijieein cocoainaain Cana Coaunera letono
*Rey*cha. Dedeeu raotojoeein nihacachene coina icharaneein nihane coitucuhin Cana
Coaunera coroaecuruhine cachaauru," naauruha cachaaurune jana jetaote:
39 "Cacha relaera, toon ii sacuurera cachaauru rai aitoote, toritocuruhane jianecu-
rumiincha," naauruha nii cachaauru jana cunacaauru fariseeocuru tabaaurune jaun
jetaote:
40 "Esinae rauhijiriine aitoonra. Toritocuruhane caje inauheneecha neeuruhanete,
cojiorichurureein caa ajerichurura," naain jetao tonoranajae Jesoso.
41 Inae Jerosaleen rohan nichuutane jaun, inae inanacaa nii Jerosaleenne coaraane
jaun jetaote, ecu nenacaauru cachaauru coreniha chanaain jetao: 42 "Bajiaana chuhinti

caa janonaa cuhane jianacoon inara mitaeraanu que cau turuhanune coitucuhin neneeiche. Nete quesenetaain canuneein nihanune coitucuhin coarana naineneeiche.
43 Nitohaneeichene jaunte, inaen nereein itolere neein inara curuhacaain inara corihateein, inara mucuhin niha nii nejerateein neeiche jaa cojoanonaara. 44 Caa inara nese fejeeinte itajeein, inara cocoaichucuru soaajeein jaoha cuurureeincha. Coatiha nerinaain leinjiiniji ajeri ita choae teein ichanohita. Inara ichoterateein, jianacoon inara mitaeraanu que turuha uhanu inara Coauneraneeinne jana canu esenetaain cacoitucunaa jereneeichene corenihara," nae jetao inaderaain Jesoso.

Teenforo couluuoca Jesosone
(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)

45 Inae Jerosaleen turuhin jetaote, Teenforo asae enohin, ecu necoretiha nenacaauru sitaain jetao:
46 "Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhanete aite: 'Canu lorerite nasae neein canu bajae bajaaecuruhane jaan coloherine,' naain. Nete necha aansai asijiautooru ucuhaneein teeiche inarara," nae jetao nii cachaauru rai Jesoso.
47 Nitohaneein cojoanoonetojoeein Teenforo asae cuhin cachaauru relaa Jesosone jana jetaote, nechu jataain sohin jaaoruhane jaa lera ariha jetao, cuhin coaracure saseredote curuanaacuru, Cana Coaunera naitoonjoa que cacha relaaureraauru, nii nese curuaanaacuru, naaonjoainuri. 48 Nejetaote, nii chatohaneein teeuruhane jaan lera erusichurene, satiin cachaauru jataain nii acaauru relaane jaa rautatiin aonajeeunruhane jaun.

20

Nitohanai ichaane coina cocoainaain letononiha Jesosone
(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

1 Teenforo asaae nosa caje nichoteeururichaain cachaaurune beebejeein, acaauru relaa Jesosone jana jetaote, turuha cuure saseredotecuru curuaanaacuru, Cana Coaunera naitoonjoa que cacha relaaureraauru, Joriocuru rai nelateein nenacaauru ichauhenaauru, naaonjoainuri. 2 Nitohaneein turuhin jetaote:
"Chatohanai cocoainanacaineeina neei catohanai ichaaine coina. Chate catohanai ichaaine coina ii cocoainaain ii letoaain neta," naauruhane jaun jetaote:
3 "Saan. Canuhetonaina inara caje leinjiin erenaa bajareeun catoonraaichene coina.
4 Cha Joaan letoaain nelu cachaauru baotisaain cachaauru coujunacatiha uhane coina. Cana Coaunera letoaenihanena, cachaauruhachana letoaain nihalu," naain acaauru caje bajaa Jesosone jana jetaote, 5 ecu inauheneeicha aonajeein jetao: " 'Cana Coaunera letononeeinte ailu,' naacachenete: 'Chanuna jana esenetaain tonoraain neneeichelu,' nareein. 6 Niheichu, 'Cachaauru letononeeinte ailu,' nanaa nainihaacache. Niritocoaachenete ajeri que cana bodoosiin cana sohin cana atinaaurureein cachaauru, satiin Cana Coaunera letononeein aihalu Joaanne esenetaauruhalune jaun," naain jetao, ecu nejesinajeein ita rai ereerejeeuruhane baiha jetao: 7 "Coatiha coitucuhaacaanu. Chachaainti cacha baotisaain coujunacatiha Joaanne coina letoaain neluta," naaure jetao.
8 Nii jaun jetaote:
"Niheichu canuhetonai nihanatiin 'Naaonjoainte canu cocoainaain nihane ainane, caa catohanai ichaaunra,' naain benaa nainihaaun inara raita," naain jetao acaauru tonorae Jesoso.

Necha aansaineein ichaonacaauru ocoana beraichacuru que parabola que cuaain cachaauru relaa Jesosone
(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

9 Niritohane baiha jetaote, necha aansaineein ichaonacaauru ocoana beraihurera que *parabola* que cuaain jetao: “Leinjiin cacha jetaote, leinjiin ocoana sirihane jaun jetao, que amihanenacaauru rai teein ratiriin jetao, coriajai ataneu cue, latihane naineein raineein nenaa letoaauruha raine coina.
10 Nitohaneein teein ratiriin jetaote, inaen tainaca que tihane jana jetao, leinjiin letono letoae, nii amihanenacaauru caje raineein niha nii ocoanane coreniha que banihateein niicha taihuri bajaa cuhane coina. Ne jetaote, nii cha telanaala faojoaain sohin jelaiha letoaaure. 11 Nii jaun jetaote, nacoauneein leeocha letono letoaa nii ocoana erorane jana jetao, nocoeje chanuhin faojoaain sohin, cha colane acaentonai letoaaure. 12 Nii jana coaiteen leeocha letono letoaane jana jetaote, jataain cunaitaain jelai caje acaentonai sitaaure nii ocoana que amihanenacaauru.
13 Nii jaun jetaote: ‘Cha laen ichareeun. Satononejeein caa jataain jereein canuhacha belaai canu calaohi letoaanunete ne. Quete laen acaneein nihane coitucuhin raotojoeein raain nere tonoraaurureein,’ nae nii atane erora.
14 Nejetaote niritiin nii rai calaohi letoaane jana jetao, cuujihane jana coaariin: ‘Taate caa atane erora calaohi ne. Acate inae oha rai inacane bana, caa itolere que banijiaain nenaa rareeincha. Coanete mucuhin sohin jaohacachete cana raineein nedaaine caa iolere que banijiaain nenaara,’ naain ita caje bajaacoaain jetao, 15 nii ocoana caje amaain sohin jaaore nii ocoana que amihanenacaauru.
Nitohanihane jaun, tonaquiche jana nii que inara. Chatohaneeicha acaauru tereein nii ocoana erora, nii rai calaohi mucuhin sohin jaaoruhane jaun. 16 Raajenihane uhin inacha nii ocoana que amihanenacaauru sohin jaohin, leeochaauru rai nii ocoana teriha nii ocoana erora,” naain jetao *parabola* que cuaain cachaauru rai ereerejeein relanajaen Jesoso.
Nii jana jetaote:
“Jiaonriha icharaa nitohaninera,” naaure jetao nii cachaauru.
17 Nii jana jetaote, acaauru coarajeein jetao:
“Chaquena jana chaen, Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhane: ‘Nii jaolecooruha loreri icharaaurune jaan ajerite jauriaanejeein loreri nunuheneein ichanohineein niha cureeincha,’ nae.
18 Aihana jaun chunocoha nii ajeri ichoae comoite, nichaluchaluriha cureein. Jana chunucoha ichoae comoha nii ajerinete jitohitoreein,” naain jetao be cachaauru rai Jesoso.
19 Niritiin acaauru que cuaain, cachaauru relaa Jesosone que nainacuruhane jaun jetaote, nii rijieeoritiin mucueratenaa jerecure saseredotecuru curuaanaacuru aina Cana Coaunera aitoonjoan que cacha relaaureraauru. Nejetaote chatohaneein tenaa nainecurene cachaauru coasichuruhane jaun.

Jesoso mucuuruhane jaan lera ariha Roma curuaanaa rai coriqui teeuruhane bajaauruhane
(Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

20 Nitohaneein sohin jaonaa jerecuruhane jaun jetaote, acaauru letono letoaaure, belaicha cacha rijijieein turuhin Jesoso caje chaelai erenaa bajaauruhane jana, tonaain acaauru tonoraane nohaneein colurujueeuruha coberenadoro raine coina. 21 Nii jaun jetaote, rene turuhin:
“Cacha relaera, nii aitiin cachaauru relaaine jaane esinae rauhijiriin chuni que suujuelanaala, satiin cachaauru rai jerichanetojoeein aitohine coitucuhacaanu. Iite esinae rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaoha cachane coina aitiin cachaauru relaai. 22 Nitohanihane jaunne ii caje bajaa uhacaanu. Caohachaana Romanocuru curuaanaa enferadoro rai *impoesto*nu que coriqui tihacaanune,” naain jetao Jesoso caje bajaaure.

23 Nii jaun jetaote, nechu jataain baasoneein coacuhin que iriha aitocuruhane que
nainaane jaun jetao:
24 “Saan. Canu que leinjiin nii coretequichene jaan coriqui coaarateeuche,” naane
jana, que nii coriqui coaarateeuruhane jana coaraain jetaote: “Cha cojunaca caa, ecu
laenanohineein curuaa siriin,” naa Jesosone jaun jetaote: “Enferadoro rai,” naau-
ruhane jaun jetao: 25 “Aihane jaun chujian- caa enferadoro raineein nenaa teeuche
enferadoro raicha. Jana Cana Coaunera raineein nenaa teeuche Cana Coaunera
raicha,” nae jetao nii cachaauru rai Jesoso.
26 Niritoha satiin cachaauru notaracaae Jesosone jaun jetaote, nii chatohaneein mu-
cuhin teeuruhane jaa lera eruurenihane jaun jetao, ecuhacha cojoelatiin inauheneecha
neeure nii saseredotecuru letonocuru, niritiin acaauru tonoraane jaun.

Chatohaniha cacha inae oo caje ichanaane (Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

27 Nii baiha jetaote, Jesoso coaraa cuure nii ohane baiha jerichanejeein jaberoco
rijijieein niha cacha suujuene esenetaauruhi sadoseeocuru. Nitohaneein cuhin rene
turuhin jetaote:
28 “Cacha relaera, Moisesate canacaanu rai laenaain ratirilu, oha leinjiin cacha
nesiriateein nii comasai aina canaanai sirilanaalane, nii autana raain aina canaanai
siriha rai ocoalane coina. Nitohaneein nii autana aina canaanai siriha nii ocoalane,
aca siricha rijijieein nii onaa calaohineein niha nii canaanaine coina. 29 Nii janate ita
nejera nejesinaneein caaunsineein neeure cachaauru. Jauriaanejeein acaauru inanate,
leinjiin ene aina nesirihateein, nii leinjiin niji canaanai sirilanaala ohe. 30-31 Nii janate
neeuruha coroatajaain rai nejeraaurune jaun, oha coaiteen nii nihanane jaun nii ene
rae nii rai nejera. Nii rijijieein techu satiin nii ene raaure acaauru ocoalacuru itolere
bana ooruha acaauru inanacurune jaun. Nete leinjiin niji canaanai sirilanaala oore nii
caaunsineeuri ita nejeraauru. 32 Nii janate inae oohe nii ene netonai.
33 Aihane jaun chariji comasaineein jana nereein nii ene, inae Cana Coaunera
Cojoanonaa que ichaaoruhane bana, caaunsineeuri ita nejeraauru aina nisiriatihalune
jaun,” naain jetao Jesoso caje bajaaure nii sadoseeocuru.
34 Niritiin caje bajaauruhane jaun jetaote:
“Caa chauratane que nenacaauru quichaauru, enecuru, naaonjoainurite nisiriateein
naaonjoaaunre. 35 Nete laen inae ooruhane baiha oo caje ichanaain Cana Coaunera
rene turuhenihuru quichaauru, enecuru, naaonjoainuri inae oo caje ichanacuruhane
nisirihateeurenereein, 36 onaa inaaureniha anjeraaurune rijijieein neeururichaainne
jaun. Chaen techu Cana Coaunera Calaohineein neeurureein acaauru ichateein
nerichaain Cana Coaunerane jaun. 37 Jerichanejeein techu ohane baiha ichanaain
neeuruha onacaaurune que laenaain coitucuerateein nelu cana que Moisesa, nii nuna
laaojoiri iihani netiin Cana Coaunera aina irihane bana, ‘Canune, Abaraaun, Isaca,
Jacobo, naaonjoainuri Coaunera, inara Coaunera neein neeun,’ naalu Cana Coaunera
Moisesa raine jaun. 38 Aihane jaun coatiha ichaonacaauruhacha Coaunera neein nihei
Cana Coaunera, onacaauru nihanatiin rai ichaohin neeuruhane jaun,” naain jetao
sadoseeocuru tonorae Jesoso.
39 Niritoha sadoseeocuru rai Jesosone jana jetaote:
“Jataain caohatiinte acaauru rai aitohicha cacha relaera,” naaure jetao Cana
Coaunera aitoonjoa que cacha relaaureraauru tabaauru, acaauru laen oo caje ichanaa
cachane esenetaauruhane jaun.
40 Niritoha acaauru rai Jesosone jaun jetaote, inae nenacaaen caje chatohanai ba-
jaanaa nainecurene.

“Cha caje nefoeratenaane Mesihasi,” naain bajaa Jesosone (Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

41 Nii jana jetaote:

“Chanuna Rabiri caje nefoeratenaaniha canaacha cohajei Mesihasine jaun, Rabiri amurijiriin nenaa naineniha beeiche. 42 Inasiina raajenihane, quiricha Salmo cuhane:
‘Cana Coaunerate,
Canu Curuaana Mesihasi rai:
“Cau carohan
canu raotono nichajai que
nelauriaain coarajeeuna,
43 nii iniha nejeratenacaauru amuritiin,
ii bijihu tenajaanune reeintiaaicha,”
naa Cana Coaunera, Canu Curuaanaa Mesihasi raicha,’ naain raajenihane Salmo cuhane bihalu Rabiri inatiin. Chanuna Rabiri amurijiriin nenaa nainenere Mesihasi. 44 Inasiinna jana chaen amurijiriin nenaa naineniha Mesihasine saijieein nii Rabiri netonai, ‘Canu Curuaanaa,’ naain Mesihasi nichaaunne curuaatihalu natiin,” naain jetao bajae Jesoso.

Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaaurera biha Jesosone (Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

45 Niritohane jana satiin ecu neein aonajeeuruha cachaaurune jana jetaote, aina nerelanacaauru rai jetao: 46 “Caohachaain necohalajiin neeuche, caa Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaaureraauru que. Acaaurute acaauru que suujua acatena nainiha cachane jaan cocoajione jiaain, itolere coitucueraneein, caohachaain niha nocoetocuruhane jaun, chunijihu nenaanaja cataaun nihanatiin, acaauru que suujua acateein niha satiin cachaaurune jereein neeure. Chaen techu, sinacoca asae nelauriaauruha jataain nelatenacaaurune jaan rori caohacha janijiin, nichoae ichoaichaniha nelauriaaure. Chaen techu ichoaichaniha nelaurianana jaan janiijiin, lenone rohan nelaurihaain lenonecure. 47 Chaen techu cairichei autanaauru caje acaauru lorerichuru nihanatiin ruluhin naaonjoaaunre. Nii choae tacaain techu nitohaneeuruhane jaun, jataain nohaniha Cana Coaunera coitucueraniha nocoetocuruha itolere amurijiriine jaun, satiin notaracaae Cana Coaunera bajaauruhane carajaain bajaaure. Nitohaneeuruhane jaunte leeochaauru osaaonacaauru cachaauru amurijiriin, jataain caseteco tabai coaraa cuurureein,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

21

Acaihaniji ichaaojihane jaanu coriqui tiha cairichei autanane (Mr 12.41-44)

1 Niritiin Teenforo asae coriqui coreniha Cana Coauneraacha icharatenohi amihanenaa ichacuruhane coina curu cuhane coriqui teeuruha cachaaurune jana, ecu coarajenajaa Jesosone jana jetaote, 2 leinjiin autana jataain cairicheinejeein nenaa netonai coroatajajeein jataain coretelanaala nenaa coriqui te, 3 jataain teeuruha leeochaaurune fautaaine jaun jetaote:

“Esinae rauhijiriine aitoon inara rai. Caa cairichei autanate, leeochaauru amuritoheriin coriqui te. 4 Satiin caa leeochaaurute nechu jataain inae acaauru rai cauteecha teeure. Jana caa autanate, jataain cairicheinejiha natiin jitariin acaihaniji ichaaojoihane jaanu te,” nae jetao Jesoso.

Nitajerichaain Teenforone biha Jesosone (Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

5 Nii jana jetaote, caohatiin ajeri caje ichanohiniha Teenforone coaraain, jataain caohatiin inanacaane coina, nasaae itolere niicha teeuri coaraain jetao que ereerejeeure cachaauru. Nii jana jetaote acaauru rai:
6 “Caa ena ajeri caje caohatiin ichanohineein inaraacha coarajeite, inae ecu tihane bana fejeein itajenojoinereein,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Nerichaain cojoelanaacojoaine biha Jesosone (Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

7 Niritohane jaun jetaote:
“Cacha relaera, chabanacha aicheein nii chaitoonjoan. Chatohanai cojoelanaacojoaicha inae que turuhelalajihane jana coararichaanuhin,” naain jetao caje bajaaure.
8 Nii jaun jetaote: “Caohachaain nainaain necohalajiin neeuche, inara coritaa chunine coataara. Inae nerichaain arajii canu niha nocoetiin inara coritaeraanuurura. Tabaaurute: ‘Canune acaneeunra,’ naaurureein. Jana tabaaurute: ‘Inae taolu caitoonjoa cojoanonaa que nihacachera,’ naauruha inara raine, jiaonriha esenetaain sacunajaaichenera. 9 Jiaonrihachu nejesinaneein ita sohin neeuruha satiin chauratane que nenacaauru cachaaurune coitucuhin neeichene nihanatiin nesoonetohichenera. Nitohaneeinte jaiti nii cojoanonaa que turuenihane ajiniha aicheeincha. Nete nitohanihane nihanatiin jaiti cana janonaa satono que turuhenereeincha,” nae jetao Jesoso.
10 Niritiin jetaote: “Leeocha atane que ichaonacaauru cachaaurute, lauriu ichaonacaauru cachaauru aina ita cotaiha cuurureein. Jana leinjiin atane que ichaonacaauru cachaaurute, leeocha atane que ichaonacaauru aina ita soorureein. 11 Nii janate itolere cana rai chauratane sacuritaain niha cureein jataain mijiaaineein carora, mijitena, cunai, naaojoainuri. Nii jana dede quete jataain coasinaacojoai coaraain, cojoelanaacojoai coaraa cuurureein cachaaurura.
12 Nete nii cojoanonaa que turuenihane ajiniha, inara rerohecaain inara mucuhin sinacoca asae inara amaain, curuaanaacuru, chaen coberenadorocuru, naaonjoainuri acatiha inara teein inara cairichaain caresero cuhane inara enohaa cuurureein canu ere tonoraera neeichene corenihara. 13 Nitohaneein inara teeuruhane banate, canu nichaaunne coitucuerateriquicheein cachaauru quera. 14 Jiaonriha, ‘Tonaainera erereeunta,’ naain inara jabereco coreniha ereeichene jaanu que coacuhin cuhiche inara amaauruhanene. 15 Canune jataain nainaain ecu ereeichene jaanu tereeunni inara raicha. Nii bana nii tonaain inara tonoracuruhane jaanu coitucuhin neeururihaain nii inara aina nejeratenacaauruta. 16-17 Nete laen inara cairichaeriin inara cotaairiin nenacaauru coroatajaniha cuurureein nechu jataain inara cairichaa, inara inacaauru, inara nejeraauru, inara araaichuru, inaraacha belaihuri, naaonjoainuricha. Nitohaneeinte inara tabaauru sohin jaaoha cuurureein. Satiin caa chauratane que nenacaauru cachaaurute Canu ere tonoraera neeichene coreniha inara que nererojoecaaeriin, inara cairichaeriin, inara cotaairiin, naaonjoaain neeurureeincha. 18 Nete nii leinjiiniji inara couturiji nihanatiin nitajenereein. 19 Nii jaun caohachaain laraajiin nii inara suujua corelanaala, raotojoeein neeuchete nii caje nichotenaa nainequiche.
20 Inae Jerosaleen curuhacaain neeuruha soondaroorune coaraquichene, inae nitajerichaainne cojoanonaa que turuhane que nainacuche. 21 Inae nitohaneeuruhane coaraquichene, Jodea nenacaauru naain ichatane ucuuno cuhin sorooruhine. Jana Jerosaleen nenacaauru, nii nese caje coriaae amuurumiiincha. Jana chunocoha rai nocoana jana nihane jana nitohanihane, jiaonriha jelaiha nii neseu turuha cunaa coaaucanera.
22 Inaen nitohanihane coina, niritiin inoaenlu quiricha inoaensi cuhane satiin laenacuruhane jaa cojoanonaa nainaane coina jataain caseteco tabai niha curichaaine jaunra. 23 Jataainte cairichaaojoaa cuurureein nii cojoanonaa bana ausirineein nenacaauru enecurura, chaen sisiajeein canaanai siriin nenacaauru, naaonjoainuricha.

Nitohaneeinte caseteco tabai coaraa cuurureein nii Jodea batane que nenaa aina Jerosaleen ichaonacaauru cachaaurura. 24 Tabaaurute sabere que sohin jaonojoiniha cuureeincha. Jana tabaaurute mucunojoineein corihaji ataneeuru amanojoiniha cuurureein. Nitohaneeinte Cana Coaunera coitucuhichuru, nii Jerosaleen nenacaauru itajiha cuurureein caohatenojoiniha nitohanei ichacuruhane jaan que turuhanereein tihaaincha," nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Nacoaauneein turuha urichaaunni Canu cachaneein nejanohanaa nichaaunne (Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37)

25 Niritiin jetaote "Enoto, atene, arasijie, naaonjoainuri quete cojunacateein coaaratenojoinereeincha. Nii jana satiin caa chauratane que nenacaauru cachaaurute, nesooniha cuurureein, 'Naaonjoaanne jaunte caa aicha' naain coitucuurenihane jana jataain tonihaca coasinacaain fichafichanaa cucuanane coaraaincha. 26 Nitohanihane janate inae nitajerichaain cana rai chauratanene coaracuruhane jaun, coasinacaaun acunoha cuurureein cachaauru. Dedeeu nenacaauru netonaite jataain nerurujuaa cuurureein. 27 Nii janate jataain nelateein itolere ichana nainichaaunne coaarateein turuha uuhanu Canu Cachaneein nejanohanaaneein dede sacari jana uuhinne coaraa cuurureein cachaauru. 28 Inae nitohanihane nunuhetihane jana, nii chaque tonajelanaala neeuche, inae inara que nejeratenacaauru caje nichoteriquicheeinine coitucuhichene jaun," nae jetao acaauru rai Jesoso.

29 Acaauru rai niritiin jetaote, nechu jataain nainacuruhane jaanu que jetao: "Coaracuchena chuhinti *iquera* aina joaenreein enuhacuru, satiin neroeeca nalone baiha 30 nacoaauneein omaroha nalone, inae elohena que turunaa jerihane que nainaquichene. 31 Nii rijijieein techu inae caa caitoonjoan cojoanonaa que tihane bana, inae coaraquichene, nichuuntaa Cana Coaunera Cojoanonaane que nainariquicheeincha.

32 Esinae rauhijiriinte jaiti ooreniha caa ena nenacaauru cachaaurune jana, satiin situha cureein caa caitoonjoan. 33 Dede, chauratane, naaonjoainurite nitajiha cuurureein. Nete laen caa caitoonjoan leinjiiniji nitajelanaala satiin aitocoaaunne rijijieein aihane rai ne.

34 Aihane jaun caohachaain necohalajiin, nii cajihaneein inara suujua coacuelanaala, nii ajelanaala, nii inara ichaohacha que nererojoecaaeriin neeichene jianeein neeuche, inae nii cojoanonaa que tihane bana, ujua cuhane foroaa chaelaine rijijieein inara foratiaa nii cojoanonaane coataa. 35 Itolere sacuritaain caa chauratane que nenacaauru cachaauru ichoaaete naluha cureein nitohanai. 36 Aihane jaun letona jatoroaain itolere cojoanonaa bana Cana Coaunera bajaaebajajeein neeuche. Aihate caa caitoonjoan tocoaneein situhane bana, caje nichoteein, nii acaihaniji Cachaneein nejanohanaa nichaaunne acatiha raotojoeein turunaa nainequiche inara," nae jetao caje bajaauruhane jaun aina nerelanacaauru rai Jesoso.

37 Nitohaneein jetaote, jiichoonihane Teenforo asae cachaauru relaain, inae nocohecane jana Oliboneein niicha curuaateeuri ichatane ucuuno cuhin nihane nesurure-jetelu Jesoso. 38 Nitohaneein jetaote, janohetiin Teenforo asae cuhin, acaauru relaa Jesosone aonaa curejetucurelu satiin cachaauru.

22

Jesoso mucuuruhane coina ita suujua tacaauruhane (Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)

1 Inae jorerera colane faan quihuruhane jaa cojoanonaa Fasocoa beseta catainaane jana jetaote, 2 Jesoso sohin joaerateeuruhane coina jetao, "Chatohaneein ichanaareta," naain coaaucure saseredotecuru curuaanaacuru aina Cana Coaunera aitoonjoa que

cacha relaaureraauru. Nabana raajenihane mucuhin sohin jaaoruhane, chatohaneein acaauru teeuruha cachaaurune que necasacuruhane jaun.

3 Nitohaneein inaen sohin jaaoruhane coina que nocousuujuaaruhane jana jetaote,
nii aina nerelanacaauru lechoonca coroataja Jodasi Isacariote neein niicha curuaa-
teeuri suujua saruha Moconajaerane jaun jetao, 4 batirichuru curuaanaacuru, Teenforo
curuaanaacuru, naaonjoainuri coaraa cue: "Canune naaonjoaain inara rai naineeun,
nii Jesoso mucuhinchene coina ecu inara turuaanunera," naa acaauru raine coina.
5 Inae niritoha acaauru raine jaun jetaote, jataain coroajeein coretena jerecure. 6 Nii
jaun jetaote, acaauru suujua rijitojoeein cachaauru colane niha Jesosone cojoae, ecu
Jorioocuru bijihu Jesoso tihane coina Jodasi.

Cana Curuaanaa aina lenonecuruha afosotoorune (Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

7 Nii jana inae jorerera colane ichanohin faan quiin carenero narejeen sooruhane
jaan beseta cojoanonaa Fasocoa que turuhane jaun jetaote, 8 Fedoro aina Joaan rai jetao:
"Chajaain Fasocoa beseta cosonaina que canaacha quiine ichanihuchete que lenon-
ichaachera," naain jetao acaauru letoae Jesoso.
9 Nii jaun jetaote:
"Chujian ichacaaunne jereeita," naain jetao caje bajaaure.
10 Nii jaun jetaote:
"Inaen cuhin nii neseu turuhichene janate, baichaje cuhane acau baaibaaichaain
cuujiha leinjiin cachane jana eruriquicheein. Chaen loreri asae enohane reenti-
aain sacuuchera. 11 Chaen inae nii loreri asaae turuhichene, nii loreri erora rai:
'Taa cana relaerate, Chariji loreri asae nenaa ecuha cuhane, Fasocoa beseta coson-
aina que lenonereeunni canu aina nerelanacaauru ainata, naain ii caje bajaeratera,'
naauche. 12 Niritocoichene janate, nii loreri coroata coarana ecuha seeonjoa siricha
coaaratereein inara que. Chaen inae nitohaneein inara que coaaratihane baiha, ecu
sonaina lenonichaachene jaanu jelai rucuhecuchera," naain jetao letoanajaen Jesoso.
13 Nii jaun jetaote cuhin, nii acaauru rai aitoha Jesosone rijijieein eruuruhane jaun
jetao, ecu teein Fasocoa beseta bitoaain, cosonaina que lenonecuruhane jaanu jelai
rucuhecure.
14 Inae nitohaneein enoalaauruhane jana jetaote turuhin, inae que lenonecuruhane
jaan rijiu tihane jana, rai afosotooru aina rori ichoae nelauriae lenonecuruhane coina
Jesoso.
15 Nitohaneein rori ichoae nelauriaain jetaote: "Jataaine inara aina carijieein caa
Fasocoa beseta bitoaain, cosonaina que lenonena jerenajacoon osichaaunne ajiniha.
16 Coatiha laen caa baiha, inaen caa Fasocoa beseta bitoaain inara aina lenonerihaaunni
Cana Coaunera Cojoanonaa que turuhanune reentiaain," naain jetao, 17 curu cuhane,
oba caje ichanohin bino teberiaain Cana Coaunera bajaane baiha jetao, acaauru rai
teein:
"Nocoa, inara nejesinajeein caa leruune leruuneein cooche. 18 Inae caa baiha
nacoaauneein caa oba caje ichanohin bino corihaaunni Cana Coaunera Cojoanonaa
que turuhanunereen tiaain," 19 naane baiha jetaote, faan mucuhin Cana Coaunera
bajaain, cataaun nii faan tatuhin beeune beeuneein acaauru rai teein jetao:
"Caa inara rai canuhacha teite cajabereeoneein ne. Acate jianacoon neeichene
coina, inara coreniha cairichanojoineein atinanohinereein. Aihane jaun, itolere bana
canuneein nihanune coacuhin que lenonecuche," nae jetao acaauru rai faan teruhin
teein Jesoso.
20 Niritoha acaauru rai Jesosone jana lenonecuruhane baiha jetaote, nii faan que
aitohane rijitojoeein, acaauruhacha coheni teein jetao;

“Caa oba caje ichanohin binote, inara caohachanu que cacoichana jaohin canuhacha
ichaneni icharihanuhinne cojunaca nera. 21 Nitohaneein caque nejeratenacaauru rai
caeteraanute ena cau cana aina lenoniha ne. 22 Nitohaneein acaihaniji Cachaneein ne-
janohanaa nichaaunne cairichaeriin neeuruhane coina, aitiin neeuruhalune rijijieein
aihanete ne. Nete jataain cairichaaojoaa cureein, nii caque nerotohin cacairichaerater-
anu,” naain jetao bino teberiaain Cana Coaunera bajaane baiha afosotooru rai te Jesoso.
23 Nii jaun jetaote, “Charijinachara toon totohaneein que nerotohin aina nejerate-
nacaauru rai coulurujueein cairichaeratiha cureein,” naain jetao ita caje bajaacoaaure
aina nerelanacaauru.

Charijina jataain nelateineein ne

24 Niritiin jetaote nejesinajeein: “Charijina caa cana caje jataain nelateineein coaano-
joineein ne,” naain jetao ita caje bajaacoaaure aina nerelanacaauru. 25 Nii jaun jetaote
acaauru rai: “Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru curuaanaacurute, itolere
amurijiriin nenaa jereein cachaauru cairichaeriin neeure. Niite acaauru cairichaau-
ruhane coitucuuruhane nihanatin coroaaecure caohacha ichaa benajaain. 26 Nete
laen inara naineneeiche nitohaneein neeichene. Nitohaneein nenaa coacuelanaala,
leeochaauru amurijiriin nelateein nenaa jeriha chuni inara cajene, leeochaauru ere
tonoraain, letoaauruhane jaan ichaain neeine. Jana chunocoha leeochaauru letoaer-
aneein nenaa jerihane satiin rai, chachaeraneein neeine.
27 Nitohanihane jaun chariji jataain nelateineein nere, nii lenonihane coina rori
ichoae nelaurianaana. Ainihane nii lenone chaluherana nelateein neriha. Aihei jeri-
hane. Nii rori ichoae lenonihane coina nelaurianaate nii lenone chaluera amurijiriin
nelateein niha nocoete.
Nena laen canu nitohanelanaala, inara letono rijijieein ena cau inara aina inaraacha
latei icharaneein neeun.
28 Inarate cajiniichaain necairichanaa coaraain nenajaaonquiche. 29 Nii jaunne itol-
ere Curuaanaa neein nelateein nihanune coina canu cocoainaain caeteein niha Ofane
rijijieein, inara netonai cocoainaaain nereeunni. 30 Nii banate inae nii cojoanonaa
que turuhane bana, cajiniichaain rorihuru ichoae nelauriaain acau cohin, lenoneein,
naaonjoanriquicheein. Chaen techu baaso ichacurenihane, caohacha ichacuruha
lechoonca coroata laurii Isaraeli cocoaichacurune coaraain coitucuhichene coina
cajiniinchaain nii coina banijiaain nenaa rori ichoae nelauriariquicheein, inae nii
cojoanonaa que tihane bana,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Coitucuha nocoetenerichaain Fedorone biha Jesosone
(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Jn 13.36-38)

31 Niritiin jetaote: “Simoon, inae Canu sacueraneein neeichene bajaa moconajaera
inara raane coina. 32 Nena ii coreniha Cana Coaunera bajaaun, canu esetaaine jianeeine
nihanatiin nacoauneein nelalararajiaain Canu esenetaain neeine coina. Aihana jaun,
inae nacoaauneein canu esenetaaine bana, inejeraauru coroatajanecuhin caohachaain
laraajiin, canu esenetaauruhane jianelanaala raotojoeein rachoojoeein neeuruhane
coina,” nae jetao Simoon rai Jesoso.
33 Niritoha raine jaun jetaote:
“Curuaanaa, canune ijiniichaain caresero cuhane enohin nihanatiin ii coreniha onaa
naineeun,” nae jetao rai Simoon.
34 Nii jaun jetaote:
“Fedoro, enene janotiin cuhanete, iriha janonaa rai ataohari curuaanaane ajiniha,
nichata saain canu coitucuha nocoetoeneriquiin,” nae jetao Fedoro rai Jesoso.

Inae nichuutaa coujunojoiniha Jesosone

35 Niritiin jetaote:

“Inara letoaain nihanulu coriqui curu, inara safato, inara atora, naaonjoain colane janana lanaain nihalu inara rai cha,” naain acaauru caje bajaa Jesosone jaun jetaote,

“Aihei. Coatiha nii lanaailu canacaanu rai chata,” naain jetao tonoraaure.

36 Niritocuruhane jaun jetaote:

“Nete laen ena chateeinti coriqui curu siriin, natora siri, nii amaain cuhane caohachae. Chateeinti sabere sirine nii jelaronaa bana niicha jiai cajione burique necoreteein leinjiin sabere coretemiin.

37 Inara raine aitoon, inae caque aitiin Quiricha inoaesi cuhane: ‘Naaonjoaain cairichaaeriinte necha aansai caseteco coaraane rai nenaa ichara rijijieeinte teeurureeincha,’ naain itolereneein niritiin caque aitiin laenacuruhalune rijijieein situhane rai te ne,” naa acaauru raine jaun jetaote:

38 “Curuaanaa, caute ne corotajaain sabere,” naauruhane jaun jetaote:

“Inae nainejerichaain niriimiin,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Olibo neeonjoaihu Cana Coaunera bajaa Jesosone (Mt 26.36-56; Mr 14.32-42)

39 Niritoha acaauru raine baiha jetaote, ecu nesurunajaaoncane jaun, Oliboneein niicha curuaateeuri ichatane ucuuno cuha Jesosone jana jetao, caaijie cuure aina nerelanacaauru. 40 Nitohaneein cuhin, inae nii Olibo neeonjoaihu turuhin jetaote:

“Cana Coaunera bajaauche nabana osa que nesaruquichene coataara,” nae jetao acaauru rai.

41 Acaauru rai niritiin jetaote, nita acaauru aonajeein cuhin neseeonrariin jetao;
42 “Ofa, ii jereeine caa jataain necairichanaa tabai caje canu mitaaura. Nena canu jerichaaunne rijijieein ichaaine jereneeunra. Ii jereeine rijijieein ichaaura,” naain jetao Cana Coaunera bajae Jesoso.

43 Niritohane jana jetaote, dede caje ecocohin lararajiaa leinjiin anjerane jaun jetaote, aina suujua nunaaojoae. 44 Nii aina jataain nesoonenaa cataau neein jelai rutaain, Cana Coaunera bajaaebajaaeca Jesosone jana jetaote, atanichoae tabaanaain nalue rai doroana ichananeein.

45 Nitohaneein inae Cana Coaunera bajaane nainaain, aina nerelanacaauru coaraa cuhane jana jetaote, jataain cotaaena aina inaderanaa caaun sinihure. 46 Nii jaun jetaote acaauru rai:

“Chanuna siniiche. Chajaain nimichuhin Cana Coaunera bajaauche nabana osa que nesaruquichene coataara,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Jesoso mucuuruhane (Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

47 Niritiin jaiti acaauru rai ereerejiha Jesosone jana jetaote, turuha cuure arajii cachaauru. Nii aina nerelanacaauru lechoonca coroataja neein nenaa Jodasi jetaote, acaauru ichoaichaniha acaauru amaeraneein cue. Aca jetaote, Jesoso rohan nichuuntaain nechu jataain belaicha rijijieein jetao rai nomeri lioracae. 48 Nii jaun jetaote:

“Jodasi, belaicha rijijieeina nomeri lioracaain nii acaihaniji cacha Calaohineein nenaa teei aina nejerateeriin nenacaauru bijihute,” nae jetao Jesoso.

49 Inae inooneeuruhane coaraain jetaote:

“Curuaanaa, coanene ii cocoaeratihacaanu sabere quera,” naaure jetao nii Jesoso aina nerelanacaauru.

50 Niritiin jetaote, leinjiin saseredotecucu curuaanaa letono uricho beuhite, rai raotono nichajai que tacaain sabere que, leinjiin nii Jesoso aina nerelanaa. 51 Nii jaun jetaote:

“Inae nirimiin, coa cunaitaa,” naain jetao jelaiha nii saseredotecuru curuaanaa letono uricho tirichaain jetao rautae Jesoso. 52 Nitohaneein rautaane baiha

jetaote, saseredotecuru curuaanaacuru, Teenforo beraihurera, chaen Joriocuru bichauhenaauru, Joriocuru rai nelateein nenacaauru, naaonjoainuri rai jetao:

“Chanuna leinjiin necha ansai ausijiautoneein sonajaain joaeraneein nihanune que airijiin sabereeuru aina enuhacuru uhaain canu mucuha uhiche. 53 Itolere cojoanonaa banara, inara aina Teenforo asae nenajacoonna. Nii jana nii chatohaneein coatiha canu dadanajaaoheeiche. Nete inae nitohaneein nocohena tabai osa que nesaruhin namuritocohichene cojoanonaa que tihane jaun aiiche inarara,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Jesoso coitucuha nocoeniha Fedorone
(Mt 26.57-58, 69-74; Mr 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

54 Nitohaneein jetaote, Jesoso mucuhin saseredotecuru curuaanaa loreri asae amaauruhane jana jetao, nita caaijie coarajeein jetao cuujue Fedoro. 55 Cuu turuhin jetaote, jelarotohane jaun, nenaanaja cataaun teein usi mocohin, curuhacaain nichaatiha neeuruhane jana jetao, Fedoro netonai cuu turuhin acaauru aina nichaatiha usi rohan lauheque. 56 Nii jana saseredotecuru curuaanaa coseenraneein nenaa leinjiin ene jetaote, cuu usi rohan lauhequiin nichaatiha Fedorone jana, cuu coarajihane baiha jetao coujueluhin:

“Caa netonaite aina nenaane,” naane jaun jetao:

57 “Ainaaunchenaate. Coatihana Jesoso coitucuhaaunche canute,” naain jetao suujue Fedoro.

58 Nii baiha neeoriin jetaote, leeocha netonai:

“Caa netonaite acaauru aina nenaanera,” naane jaun jetaote;

“Ainaaunnaate, coatihana aca nihaaunte,” naain jetao nii cacha tonorae Fedoro.

59 Nii baiha carajaaojoaain jetaote, coaiteen leeocha netonai;

“Esinae rauhijiriin caa cacha netonaite, aina nenaane. Nii choae tacaain techu Calileea cocoaichanera,” naane jana jetao:

60 “Coatihana nii carai chaitoonjoan cacha coitucuhaaunte,” nae jetao nii cacha rai Fedoro. Niritiin jaiti ereerejiha Fedorone jana, nii rijieeoritiin iriha ataohari curuaanaane jana, 61 jaotoroaain Fedoro coaraa Jesosone aina jetaote: “Enene cojoanotiin cuhanete, nichata saain cacoitucuha nocoetelanaala nesuujueeine jana erereein ataoharicha,” naa Jesoso raine coacuhin nainaain jetao, 62 nii neeurunaja loreri caje mituhin jetao jataain obajeein chanae Fedoro.

Jesoso que ninichaajeeuruhane
(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

63 Nitohaneein nii Jesoso mucuuruhane jana beraiha nenacaauru cachaauru jetaote, que ninichaajeein faohacure. 64 Nitohaneein faojoaain jetaote, nota conajaain:

“Aihane esinae rauhijiriin *profeta*neeine caa ii soera coitucuura,” naainchuru jetao sohin, 65 jataain que ereeinchuru nocoeje chanuure.

Jataain Jorioocuru rai nelateein nenacaauru Junta Suprema acatiha niha Jesosone
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

66 Nitohaneein teein jetaote, inae janohane jana, ita taojiaaure Jorioocuru coaaraneein nenacaauru bichauhenaauru, chaen saseredotecuru curuaanaacuru, Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaaureraauru, naaonjoainuri, jataain Jorioocuru rai nelateein nenacaauru *Junta Suprema* acatiha amaauruhane coina. Nitohaneein amaain inae cuu turuhaain jetaote:

67 “Esinae rauhijiriin Mesihasi neeine canacaanu rai beeune coitucuhacaanura,” naaunruhane jaun jetaote:

“ ‘Aca nichaaunchujian,’ naanune nihanatiin, nii quesenetareeichene coaalanaalata. 68 Nii inara caje erenaa bajaanune nihanatiinchu catoonrariquichene coaalanaalata.

69 Nena laen inae, enene caje coaauneein, itolere Coauneraneein nelateein nenaa
Cana Coaunera raotono nichajai que nelauriaa cureeinni, canu acaihaniji cachaneein
nejanohanaa nichaaunnera," nae jetao acaauru rai Jesoso.
70 Niritoha acaauru raine jaun jetaote, satiin:
"Aihane jaunna, ii Cana Coaunera Calaohineei," naauruhane jaun jetao:
"Esinae rauhijiriinte acanichaaunne que aitocoichera," nae jetao acaauru rai Jesoso.
71 Niritoha acaauru raine jaun jetaote:
"Cha nenacaaeneein cana rai berana laterihacache, inae raajenihane nujuaae caje
acanihane que aitohane aonacaache natiin," naaure jetao.

23

Jesoso coulurejeeuruha Filato raine
(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

1 Niritiin jetaote, satiin nimichucutaain coineteein mucuhin jetao, Filato rene Jesoso
amaaure. 2 Ecu turuaain jetaote, Filato acatiha teein Jesoso coulurujeeure:
"Caa cachane eruhacaanu, caa cana atane que nenacaauru cachaauru suujua rerohe-
caain, cana curuaanaa Romanocuru curuaanaa enferadoro rai coriqui tihacachene
caohateein, 'Aca jete nii canaacha cohajei *Rey* Mesihasi ne,' naain cachaauru suujua
auhacaane jana," naain jetao coulurujeeure.
3 Niritiin coulurujeeuruhane jaun jetaote,
"Iina chuhisi Jorioocuru Curuaanaa *Rey* ineei," naain caje bajaa Filatone jaun jetaote:
"Esinae rauhijiriin acanichaaunne quete aitohicha," nae jetao rai Jesoso.
4 Niritohane jaun jetaote, saseredotecuru curuaanaacuru, chaen ecu neein aona-
jeeurera cachaauru, naaonjoainuri rai jetao:
"Coatiha chatohaneein baaso ichaa caa cachane coarahaaun canuta," naa acaauru rai
Filatone jaun jetaote:
5 "Nete cachaauru relaane aina cuaain satiin cachaauru suujua auhacae. Nitoha-
neeinte Calileea batane caje nunuheteein, caa Jodea batane netonai que jerichanejeein
ichana jerera," naain jetao jataain acaauru esenetaa Filatone jereein counujeeure.

Erodesi rene Jesoso letoaa Filatone

6 Niritocuruhane aonaain jetaote: "Calileea cajena nenaana caa cachate," naain jetao
acaauru caje bajae Filato. 7 Niritiin acaauru caje bajaane jana, "Aca chujianrana,"
naauruhane jaun jetaote, Calileea coberenadoroneein bana niha Erodesine jaun rene
letoae Filato, nii bana nii Jerosaleeun turuhin niha nii Erodesine jaun. 8 Nitohaneein
Jesoso letoaa Filatone jana coaraain jetaote, jataain rachoojoe Erodesi, cojoelanaacojoai
ichaane coitucuhin, acaaentonai Jesoso coarana jeretohane jana rene letoaauruhane
jaun. 9 Nii jaun jetaote, araai saain niqui, "Chatohaneein nenaa neein," naain caje
bajae Erodesi. Nejetaote, nere tonorana jerene Jesoso. 10 Nii nainiha jetaote, ecu
neeure saseredotecuru curuaanaacuru, chaen Cana Coaunera aitoonjoa que cacha
relaaureraauru, naaonjoainuri, jataain acaauru esenetaain, Jesoso cairichaa Erodi-
sine coina counujeein coulurujiha neeure. 11 Nitohaneein nere tonorana jereniha
Jesosone jaun jetaote, coaetaain rai soodarooru aina jiniinquiin nocoeje chanuhin
jetao cairichaain, nocoreeteeuruha *rey*churune jaan tocohanai cajione que jetao Jesoso
cajione corerate Erodesi. Nitohaneein teein jetaote, nacoaauneein Filato rene letoae
Erodesi. 12 Nitohaneein Jesoso cairichaauruhane bana caje coaauneein jetaote, ita que
nejerateeriin neeuruhane baiha jetao, ita belaichaneein neeure Filato aina Erodesi-
huru.

Jesoso atinaauruhane coina rucuhecuruhane
(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39-19.16)

13 Nitohaneein Filato rene letoaa Erodesine jana jetaote, saseredotecuru curu-
aanaacuru, chaen cocoainacaihuru, satiin ecu nenacaauru cachaauru, naaonjoainuri
taojiaain jetao:
14 “Inarate canu rene caa cacha turuaa uhiche, ‘Cachaauru suujua reroecaain jete,
cachaauru suujua auhacae,’ naain coulurujeein. Nena caraajenihane inara acatiha
teein caje bajaaunune janate, nii chatohaneein cotainacai ichaain, nii coulurujeeichene
jaa lera coitucueneeun. 15 Niheichu caa cana rene jelaiha letoaera Erodesi nihanatiin,
nii chatoanai ichaane jaa lera coitucuhi. Aihane jaun inae coaraquiche inara, nihei
nii chatoaneein cairichaain ateinaacachene jaan lera. 16 Raujiaainchane casetecaain
nii baiha jianereeunni, 17 Fasocoa beseta naineein niha coulurujuenojoine, nirijieein
jianenajaaoncaaunne rijijieein,” naa acaauru rai Filatone jana jetaote,
18 satiin ita rijitiin jachaatorohaain jetao:
“Jiaohine. Jiaonriha nii Jesoso jianeeinera. Nii Barabasi jianeeujian laenra,” naaure
jetao Filato rai Jorioocuru.
19 Nii Barabasi jetaote, caresero cuhane enohaaure, nii neseu Romanocuru que
nejerateein, acaauru aina sonaana que neein leinjiin cacha sohin jaohane coreniha.
20 Nitohaneein nii chatohaneein Jesoso cairichanaa jerenihane jaun jetaote, nirijieein
jianihane coina jetao niqui, nacoaauneein acaauru rai ere Filato. 21 Nejetaote, jataain
tonijiaain jeelai rutaain jachaatoroaain jetao:
“Letonanocoriin coroso que teeute ecu neein ohinera,” naaure jetao ita rijitiin.
22 Niritocuruhane jaun jetaote:
“Chatohanai baasonajian ichae. Coatiha cairichaain atinaanune coina chatohaneein
baaso ichaain nihane coarahaaun canuta. Raujiaainchane casetecaain, nii baiha
nirijieein jianereeunnicha,” nae jetao acaauru rai Filato nichata saain.
23 Niritoha acaauru raine jana jetaote, jachaatoraain ehequiin jetao, “Coroso que
tihachaaura,” naauruha araai saaine cotabeniha jetaote, 24 nii aitocuruhane rijijieein
jetao ichae Filato. 25 Nitohaneein jetaote, nii Romanocuru que nejerateein sonaana que
neein sonajaain joaera caresero cuhane nenaa, acaauruhacha jianeratei cacha mitaain
jetao acaauruhacha jerei rijijieein jetao, acaauru bijihu Jesoso te Filato.

Coroso que Jesoso teeuruhane (Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

26 Nii jaun jetaote, coroso que Jesoso teeuruhane coina, amaauruhane jana, situ-
ujiha cuha leinjiin cacha Sirene caje unaa Simoonne jaun jetaote, cotijiaain que nii
Jesoso teeuruhane jaanu coroso baijiaeratecure. Nii jaun jetaote Jesoso caaijie, nii
coroso teeuruhane jaanu amae. 27 Nitohaneein amaauruhane jana jetaote, arajii
enecuru, quichaauru, naaonjoainuri jetao, caaijie cuure. Nii caaijie cunacaauru jana
cunacaauru enecuru jetaote, cojioriin chanaaure Jesoso coinaderaa. 28 Nii chanaau-
ruhane jana acaauru coaraain jetaote:
“Jiaonriha cacoreniha chanaaichenera Jerosaleen benecuru. Inara bereecuru, inara
jaberoco, naaonjoain coreniha chanaauchera. 29 Inae nerichaain inara cairichaau-
ruhane jaan cojoanonaa. Nii banate: ‘Caohatoriha canaanai sirilanaala nihacachene
niqui,’ nariquicheein. 30 Nii banate ichatane ecuunooru rai, ‘Canacaanu ichoae ner-
anuu,’ naa cuurureein cachaauru. Jana atane rarororooru raite, ‘Canacaanu asihu,’
naaurureein. 31 Coaracuche nachuhinti chatohanai baaso ichaain nenihanune saine-
jeein catohaneein caetecuruhane. Nii jaun chatohaneein teeinti inara teeurureein inae
amuhanune baiha,” nae jetao acaauru rai Jesoso.
32 Nii Jesoso jiniichaain jetaote, coroatajaain necha aansai baaso icharaauru
cachaauru amaaure, sohin ateinanajaauruhane coina. 33 Inae nii “Couturi Bejero”
neein acaauruhacha curuaateihu turuhin jetaote, coroso que Jesoso aina jiniiquiin nii
coroatajai necha aansai baaso icharaauru teeure. Leinjiin jetaote, Jesoso najaabiji

nichajai que teeure. Jana leeocha jetaote, raotono nichajai que teeure. 34 Nitohaneein coroso que teeuruhane jana jetaote:

“Caa catohaneein caetecuruhane coreniha, acaauru que ii suujua acateeura Ofa, cha coitucuurenihane jaunte aihurera,” nae jetao Jesoso. Nii jana jetaote, ecu nejesinajeein ita rai Jesoso cajione chaluure soodarooru. 35 Nitohaneein teeuruhane jana jetaote, ecu neein coarajeeure cachaauru. Nii nainiha jetaote, cocoainanacaaihuri netonai:

“Chajaain aihane ena esinae rauhijiriin Cana Coaunera tenojoi Mesihasineein niicha janijiineein nihane, raajenihane rai jaberoco ichoteratemiin leeochaauru ichoteratihane rijijieeinte coaracaachera,” naaure jetao nechu jataain cairichaain que ninichaajia.

36 Nii jana soodarooru netonai jetaote, Jesoso que ninichaajeein nechu jataain cairichaa rohan nichuutaacoaain jetao, bino elorajiojoaain nenaa que jetao cocoaain:

37 “Aihane esinae rauhijiriin Jorioocuru rai *Rey* neeine, ichaajenihane ijiabereeo ichoterateeune coaracaanura,” naaure jetao rai.

38 Nitohaneein coroso que teein jetaote, rai bichoeniha teein jetao: “Caate Jorioocuru rai *Rey*neein ne,” naain laenacure.

39 Nii jana nii necha aansaineein coroso que nenaa cacha coroataja jetaote, nechu jataain cairichaa cotaiha jetao:

“Aihane esinae rauhijiriin Mesihasineeine, ichaajenihane ijiabereeo ichoterateeute coaracurumiin, chaen canacaanune maajeein ichoterateeune coaracaanura,” naane jana jetaote: 40 “Coa niritoha. Tana ichasetecarichaain Cana Coaunerane coasiine. Itonai rijijieein caseteconeein neeinatiinachura aitohite. 41 Canatejian esinae rauhijiriin itolereneein baaso ichacaane coreniha necairichaecaa cau. Jana caa cacha, nii chatohanai baaso ichaain nihane coreniha caa aihei,” 42 naane baiha jetao:

“Canu coaaucuhin ii Cojoanonaa que neeine banara Jesoso,” naa nii baaso icharaauru coroso que nenaa leeochane jana jetaote:

43 “Enenete esinae rauhijiriin raotojoeein ichaonaana jaun caniha neriquiincha,” nae jetao rai Jesoso.

Oha Jesosone
(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

44 Nitohaneein inae ohane rai niha Jesosone jana jetaote, enoto chujutora caje coaauneein jetao, caohachanainejeein nocoenaneein nedae satiin chauratane, nuna macohi ichoae teejiha enotonereetiaain.

45 Nitohanihane jana jetaote, neleruhin nesoaihacoae nii Teenforo leruera cajione, ecu bujuaneein nenaa.

46 Nii jana jetaote, jataain tonijiaain auhaquiin jetao:

“Ii bijihune canu suujue teeunra Ofa,” naain jetao inae ohe Jesoso.

47 Nii jana ecu beraiha nenacaauru Roma rai sondarooru cafitaaun jetaote, Cana Coaunera coroajeein jetao:

“Esinae rauhijiriinte, nii chatoanai baaso ichaain nenecaiha caa cachara,” nae jetao.

48 Nitohanihane jana ecu satiin neein coarajeeurera cachaauru jetaote, nesoone caaun rai nalarijia faojoaain jelai caje cauhacoaaure. 49 Nejetaote, satiin nii Jesoso coitucuureraauru, chaen Calileea caje coauneein sacuurera enecuru, naaonjoainuri jetao ecu neein coarajeeure jelai caje amuelanaala nita netiin.

Ajeri jachu cuhane Jesoso jaberoco rucuhecuruhane
(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

50-51 Nii jana jetaote, ecu ne leinjiin cacha Jodea batane que nenaa Arimatea cocoaichaneein nenaa Jose. Aca jetaote, caohacha cachaneein, satiin Jorioocuru rai nelateein Jorioocuru coaaraneein nenacaauru-*Junta Suprema* tabaneein nihane sainejeein,

turuha uha Cana Coaunerane Cojoanonaane cohajihane jaun jetao, nitohaneein nii Jesoso teeuruha nii rai leeochaauru *Junta Supremac*urune rautaain coaraene. 52 Nii Jose jetaote, Filato caje Jesoso jaberoco bajaa cue, rucuhecane coina. 53 Nitohaneein bajaain jetaote, coroso caje fauhin jetao, shojoera que conajaain jetao, jaiti chuni onaa teeurenihane jaan ichatane ramara que nenaa ajeri jachu cuhane jetao rucuheca cuure. 54 Nitohaneein jetaote, inae nunuheneelalajiha nebetacanaa cojoanonaane jaun, inae niicha ichanenu ichana nainecuruhane nainejeein jetao, luhecaain nii Jesoso rucuhecure.

55 Nitohaneein Jesoso jaberoco rucuheca cuuruhane jana jetaote, acaauru aina cuure Calileea caje coaauneein jiniichaain unacaauru enecuru. Nitohaneein cuhin jetaote, caohachaain rai jaberoco rucuhecuruha ajeri jachu cuhanene coaracure. 56 Nitohaneein ajeri jachu cuhane rai jaberoco rucuhecuruhane jana caohachaain coaracuruhane baiha jetaote, nenajaun cauhin jetao, meetoon rijijieein jujuaain nenaa ichacuruhane nainaain jetao, Quiricha inoaensi cuhane aitoha Cana Coaunerane rijijieein, nebetacanaa cojoanonaa bana nebetacaaure nii enecuru.

24

Oo caje ichanaa Jesosone
(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

1 Nitohaneein nebetacaauruhane cojoanoo janohetiin jetaote, nii teeuruhane jaan ajeri jachu coaraa cuure nii acaauruhacha ichai jujui amaain nii enecuru. 2 Ecu turuhin coaracuruhane jana jetaote, elonanohi ne nii ajeri jachu fuuruhane jaa ajeri jaberoco. 3 Nii jana enohin coaracuruhane jana jetaote, inae ecu Cana Curuaanaa Jesoso jaberoco eruurene.

4 Nii jaun jetaote, niicha ichanenu coitucuelanaala nesoonetooruhane jana jetao, somaratohanai que cajionequiin, ecu luhecotariin acaauru aina ecocohin temeenete coroatajai cacha. 5 Nii coaraain jetaote, nesoone caaun, suujua acatecuruhane coaaratiha nenoracaauruhane jana jetao:

“Chanuna onacaauru jana, ichaohin nenaa ariiche inara. 6 Inae ichanaane jaun, coatiha cau nihei. Tana Calileea inara aina nihane bana inara rai: 7 ‘Acaihaniji cachaneein nejanohanaaneein nenaate, necha aansaineein ichaonacaauru rai tenojoineein niha cureein. Nii janate coroso que teein ateinaa cuurureein. Nete nichata janohane cuhane ichanareein,’ narejetoha inara raine que nainaquicheneta,” naaure jetao ecu ecoonacaauru cachaauru.

8 Niritocuruha acaauru raine que nainaain jetaote, acaauru rai aitoroaetoha Jesosone coaaucure. 9 Nitohaneein inae nainaain, nii atane bana caje jelaiha cauhin jetaote, jitariin nii acaauruhacha coarai biha jetao cuure lechoonca leinjiin afosotooru rai, chaen satiin acaauru aina nenacaauru cachaauru, naaonjoainuri rai. 10 Nitohaneein coaraain afosotooru rai biha cunacaauru jetaote, Maadala bene Mariha, chaen Joana, chaen Saantiaao neba Mariha, chaen leeochaauru enecuru acaauru aina cunacaauru, naaonjoainurine. 11 Nitohaneein turuhin beeuruhane jana jetaote, acaauru esenetana jerecurene afosotooru. 12 Nejetaote, nii acaauru esenetaaurenihane sainejeein soroneein jeluhariin cuhin turuhin, nii atane bana cuhanai coaraa Fedorone jana jetao, nii conaacuruhane jaa shojoeraacha ecu codoheque. Nitohaneein shojoeraacha eruhane jaun jetaote, jataain cojoelatiin jelaiha nenaanajaun cauha cue Fedoro.

Emaoso nese coero cuhane cuuruhane
(Mr 16.12-13)

13 Nii bananeein jetaote, enoto chujutora rijiu fautaain amunaanaja itaanejeein
nii Jerosaleen caje nenaa Emaoso neseu jetao, cuure coroatajai Jesoso aina nere-
lanacaauru. 14 Nitohaneein Jesoso ateinaauruhane que ereerejeein bero cuhane cuu-
jeeuruhane jana jetaote, 15 jaiti que ereerejeeuruhane jana, acaauru rohan nichuutaain
jetao, acaauru aina bero cuhane cuujue Jesoso. 16 Nejetaote, acanihane coitucuurene,
acanihane coitucuuruhane jereniha Jesosone jaun. 17 Nitohaneein jetaote, acaauru rai:
"Chaaquena bero cuhane ereerejeein cuujueeiche," naa acaauru rai Jesosone jaun
jetaote, ecu inaderatonanaain inacuhin jetao:
18 "Ii netonai Jerosaleeun neeinatiinna: 'Naaonjoain ichacuruha caa janonaacha
cuhanera,' naain coitucueneeite," naain tonoraa nii bero cuhane cuujuenaa coroataja
Cureeofasine jaun jetaote:
19 "Chatohaneeuruhanaate aitohi," naane jaun jetao:
"Nasarete cocoaicha Jesoso, satiin cachaauru notaracae nere que irihane naitoonjoan
ichaain, itolere que laraajiin Cana Coauneraacha letoai *profeta*neein nihanatiinte
20 Romanocuru rai coulurujueeure saseredotecuru curuaanaacuru, chaen cana rai
cocoinanacaihuri, naaonjoaihunri, coroso que teein ateinaauruhane coina.
21 Canacaanune niqui, cairichaerinojoineein neeuruha Isaraeli cocoaicha nichaach-
ene ichoteratihane cohajihacaanu. Nete inae nichata janoha nitohaneein ateinaau-
ruhane saijieein, 22 canacaanu aina nenacaauru enecuru tabaauru, janonaa aonaain
cuhin natane bana coaraa cuuruhane jana, 23 ecu Jesoso jaberoco eruurenihane jaun,
jelaiha nenaanajaun cauhin canacaanu rai beein canacaanu socoinaaure. Acaauru rai
ecocohin jete: ' "Coatiha cau nihei Jesoso jaberoco, inae oo caje ichanaane jaunta,"
naaunre anjeraauru,' naain beeure. 24 Niritocuruha turuhinne jaunte, canacaanu caje
nenacaauru tabaauru netonai cuhin, nii atane bana coaraa cuure. Nii janate chuhisi,
nii aitocuruha enecurune rijijieein, inae ecu nene Jesoso jaberoco. Niheichu nii Jesoso
nihanatiin coaracuruhi," nae jetao rai Cureeofasi.
25 Niritohane jaun jetaote acaauru rai:
"Chanuna cha esenetana jerelanaala, nii aitocuruhalu *profeta*curune coacuhin
esenetana jereneeiche. 26 Tana jauriaanejeein dedeeu cusihane ajiniha, catoha-
neein necairicharichaain Mesihasine coitucuhicheneta," naane baiha jetao, 27 Moisesa
quiricha caje coaauneein nunuheteein jetao, que aitiin laenacuruhalu *profeta*curune
beebejeein jetao, acaauru rai ereereje Jesoso.
28 Nitohaneein nii cuuruhane jaan, Emaoso neseu turuuru jana jetaote, rauhijiriin
situujiha cunaa rijijieein cuujue Jesoso. 29 Nejetaote:
"Cauna canacaanu aina nesuruure. Inae jataain sohane jaun nocohejia natiin," naain
jetao chunaaure. Nitohaneein chunaauruhane jaun jetaote, ecu acaauru aina nesurue
Jesoso.
30 Nitohaneein acaauru aina nesuruhin jetaote, lenonecuruhane coina nelauriaau-
ruhane jana jetao, faa teberiaain Cana Coaunera bajaane baiha jetao, acaauru rai
beeunebeeuneein te. 31 Nitohaneein faan tihane que nainaain jetaote, Jesoso nihane
coaraain acanihane coitucuuruhane jana jetao, inae acaauru caje jianatoroaain amue.
32 Nitohaneein jianatoraain amuha acaauru cajene jana jetaote: ecu jelai nedaain ita
rai nejesinajeein,
"Esinae rauhijiriin acanihane jaun jiara bero cuhane uujueein, ereerejiha Cana
Coaunera Quiricha inoaensi quene jana, aca netoojoaain naonae cana suujua
cuhanaina," naaure jetao ita rai.
33 Niritocuruhane baiha jetaote, caeneenejelanaala jelaiha bero cuhane soroneein
cuhin Jerosaleen, ita taojiaain neeuruha lechoonca leinjiin nenacaauru afosotooru
aina acaauru leeochaaurune jaan cauha cuure. Inae nii Jerosaleen nenacaauru rene
turuuruhane jana jetaote:

34 “Esinae rauhijiriinte inae ichanae Cana Curuaanaara, Simoon raite inae ecocoera,”
naain jetao acaauru rai beeure.
35 Niritocuruha acaauru raine jana jetaote, bero cuhane acaauru rai netonai ecocohin
acaauru aina cuujihane beein, acaauru aina lenoneein faan teberiaain, Cana Coaunera
bajaain acaauru rai tihane que nainacuruhane beeure jetao nii acaauru ajiniha netao-
jiaain nenacaauru rai, nii coroatajaihuri Emaoso coero cuhane cunacaauru.

Aina nerelanacaauru rai ecooca Jesosone (Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)

36 Niritiin acaauru rai bero cuhane ecoocane que jaiti ereereecuruhane jana jetaote,
luhecotariin acaauru cataaun neeoritiin:
“Raotojoeein neeuche,” naa acaauru rai Jesosone jaun jetao: 37 “Rai corii jecha
coaracure,” naauruhane jaun jetao jataain nesoonetoore. 38 Nitohaneein nesoone-
tooruhane jana jetaote:
“Chanuna jataain nesoonetohiche. Chanuna nainanacharanejeein, baasoneein
inara suujua cuhane coaauquiche. 39 Cacoiichuru, catihacuru, naaonjoaihunri
coaracuchenachuhiti, jeelai cajabereeoneeinte neeure caa cajabereeocuru. Cajabereeo
mucuhin cacoharaauche. Leinjiin onaa corii, caa cacoaraaichene tocoaneein bucuhin,
jaberoconeein nichaauraain nenaa naineriheita,” nae jetao acaauru rai Jesoso.
40 Niritiin jetaote, coroso que teein, rai tijia, biji, naaonjoain curuabaauruhane
jaacuru coaarate acaauru que. 41 Nejetaote, jataain esenetana jerecurene, jataain
cojoelatiin rachoojoeeuruhane jaun. Nitohaneeuruhane jaun jetaote:
“Tana cau enohalanohineein niha cau chaelai lenone nijine,” naain acaauru caje
bajaane jaun jetao,
42 niha ate basichone jaun, rai teeuruhane jaun jetao, 43 ecu acaauru notaracae netiin
que lenone. 44 Nitohaneein lenonihane baiha jetaote acaauru rai:
“Caa catohaneein caetecuruhanene quene inara rai berejetoonlu, jaiti canu atinaau-
renihane jana inara aina nihanune bana. Inae catoaneein caetecuruhane coina, rai
quiricha cuhane itolereneein caque aitiin laenaalu Moisesane nainaain, chaen aitiin
quiricha cuhane laenacuruha *profeta*curu, Salmo naaonjoain cuhanene rijijieeine inae
nainaaun,” naa acaauru raine baiha, 45 Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhane
aitoane rijijieein acaauru que coitucuherateein jetaote:
46 “Laenanohineeinte ne, canu Mesihasi nichaaunne ohanune baiha, nichata
janohane cuhane ichanacaaunne que. 47 Aihana jaun, canuhacha cocoainanohi-
neein Jerosaleen caje nunuheteein, satiin atanecuru sacuritaain cachaauru rai,
‘Esinae rauhijiriinte, coreniha ichoteratenohineein nerichaacheein,’ naain beeuchete,
nacoaauneein Cana Coaunera coacuhin suujua coreein neeuruhine acaauru osa
caje acaauru ichoteratiha Cana Coaunerane coina. 48 Inarate caa ohanune caje
ichanacaaunne coaaraneein neeiche. 49 Canune inara rai Ofa aitoonjoalu tereeunni.
Aihane jaun, jiaonriha caa Jerosaleen caje amuhiche, laraajiin neeichene jaanu dede
caje unaa raaichene reeitihaaineta” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Dedeeu cauha cuha Jesosone (Mr 16.19-20)

50 Niritoha acaauru raine baiha jetaote, Jerosaleen caje amanajaain jetao, Betaniau
turuanajaain, ecuun biji sijirichaain jetao acaauru cojiotae. 51 Nitohaneein acaauru
cojiotaain coroaenaacane baiha jetao, inae dedeeu cauha cue, ecu acaauru ratiriin.
52 Nii jana jetaote, ecu Jesoso coroaecuruhane baiha, jataain rachoojoeein jelaiha
Jerosaleeun cauha cuure. 53 Nitohaneein cauhin jetaote, itolere bana Teenforo asae
Cana Coaunera coroaerejetecurelu.

Joaancha laenai
Ena Nenaa Cana Coaunera Ere

Cana Coaunera Ere

1-2 Jaurianejeeinte nenaa ne caa Erenaa.

Itolere, dede, cana rai chauratane, naaojoain coaunaa Cana Coaunerane ajiinihate nelu caa Cana Coaunera Ere, jelai Cana Coauneraneein.

3 Nii jelai Erenaa quete itolere coauneratelu Cana Coaunera. Nihei nii colane necoaunaain nei.

4 Nii Erenaate ichaonaa teraneein ne.

Nii ichaonaa teerate, cacha cononeein ne. 5 Nii Erenaate, cononeein nocohena conaeraneein ne. Jacatiasihei nocohena tabai.

Charijieein teinti cana rai chauratane conae caa enoto. Nii rijijieinte cacha suujua conae nii Erenaa. Amuritonaa nainesihei nocohena tabai.

6-9 Inae chauratane que turuelalajia nii cono esine, satiin cachaauru conoaeranune janate, Joaan letoae Cana Coaunera, nii cono que ereerejeein cachaauru relaane, aonaain esenetaain coitucuuruhane coina.

10 Nii Erenaa quete, chauratane coaunerate Cana Coaunera niqui. Nete cajia chauratane que turuhane jana coitucuurene caa chauratane que nenacaauru, niicha coaunanohineein neeuruhane saijieein.

11 Caa niicha coaunai chauratane que turuhane janate, que jaolequiin raaurene cachaauru. 12 Nii janate, atiin raain esenetaaure coroatajajei cachaauru. Nii corenihate, calaohi raane rijiijieein acaauru rae Cana Coaunera. 13 Joaereein cacha calaohi rijiijieein nihei inae Cana Coaunera ere esenetaane cacha. Rauhijiriinte Cana Coaunera calaohi rijijieein nereein nii Erenaa esenetaane.

14 Nii Erenaate, cachaneein nejanoain canacaanu aina ichoae. Nii jaunna aina amuemujueein coaracaanune jaun, leinjiin acaihanejeein Cana Coaunera Calaohineein nihane coaracaanu canacaanu nota que, jerichanejeein Cana Coaunera rijijieein chabana nohanelanaala rauhijiriin canacaanu belaihana jaun. 15 Nii janate, turuha uhane jana: “Taa quenara aitonajacoonra, ‘Canu caaijiete turuha ureein canu ajiniha nenaara,’ naain aitonajacoon,” nae Joaan, nii Erenaa cojoeluhin.

16 Inetono janonaa banate, satiin cacha belaain cana coroatajane nii Erenaa.

17 Moisesa quete rai naitoonjoan berateein laenaeratelu niqui Cana Coaunera. Nete tonoraaurene cachaauru. Nii natiinte, atiin cachaauru belaiha ichaonaa rauhi que cachaauru relaane coina turue Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito, nii cacha relaana jaan ichaonaa rauhi raauruha cachaaurune coina. 18 Chabana Cana Coaunera coaracuruhi cachaauru niqui, nete inaca Cana Coaunera coitucuhane jaun, nii inaca que cana relae, acaihanejei Calaohineein nihana jaun.

Turuha urichain Jesocurisitone beebejiha Joaan- cacha coujunacaterane

19 Joaan renete batirichuru letoaaure nii Jerosaleen nenacaauru bichauhenaauru: “Chaneeita,” naain Joaan caje bajaauruhane coina.

20 Inae Joaan rene turuhin bajauruhane janate: “Curisito nihaunta,” naain rauhijiriin tonoranaaca Joaanne jana:

21 “Chaneei najian. Cana Coaunera ere bera Eliasineeina,” naain coaiteen bajaauruhane jana:

“Aca nihaunta,” naain coaiteein tonoranaaca Joaanne jana:

“Aca neneeina jaun, chaneei najian. Nii turuha niicha jerecuri canacaanuhacha cohajei Cana Coaunera ere beranecaai,” naauruhane janate:

"Ahan- aihei, aca nihaunta," naain tonoranaaca coaiteenne jana:
22 "Chaneei najian. Beeinete ne, bihacaanu canacaanu letoaurera raine coina.
Chatoanai icharaneei najian," naain bajauruhane jana:
23 "Canu quetejian, nerichaain leinjiin cacha, cacha areeroo cuhin eeheehejeein
cacha cotiaranura: 'Turuha cana curaanaane jaan coero raujiauchera, naain beranura,'
naa Isaihasi najaan nichaaunra," naain biha Joaanne jana:
24-25 "Chanuna jana chaen, acau que cachaauru coujunacateei, nii canaacha cohajei
Mesihasi neein, niheichu Eliasi neein, niheichu leeocha Cana Coaunera ere bera-
profeta neein, naaonjoainuri neein nenaalanaala," naain bajaauruha nii fariseeocuru
letonocurune janate:
26 "Acauhanau teeinne canu, cachaauru cojunacatiha baotisanajaaun. Inae turuha
urichaain canu caaijie inaraacha coitucuhi cacha. 27 Canu caaijiete turuha ureein, nii
inoaelu nenaa cacha- jataen canu amuritoeriin cocoainanacai," naain acaauru rai be
Joaan.
28 Nitohaneeinte, Jorodaan jeraniha nenaa Betabarau niha Joaanne jana, Jerosaleen
caje uhin Joaan rene turuhin bajauruhane janate: "Canuna laen cacha areeroo eehee-
hejeein cacha cotiaraneein neeunra," naain acaauru rai be Joaan- cacha coujunacatera.

Cana Coaunera carenero narejeen

29 Nii cojoanoote, tajia uujiha Cana Coaunera Calaohi Jesosone jana coaariin: "Notara
Cana Coaunera carenero narejeenta. Taate itolere caa chauratane que nenacaauru
cachaauru caje osa itajeranu que oha cureeincha. 30 Taa quenara aitonajacoonra,
'Canu caijiete turuha ureein nii canu ajiiniha nenaa cacha,' naain aitonajacoon. 31 Inae
niqui inoaelu caje coauneein nesianiha niqui, nete caa cacaijie turuha uhe. Canu
netonaichu coitucuhaunlu jauriaa nejeein. Jianacoo cana mitaeraunu que Cana
Coaunera letononeein nihane coitucuhaunlu. Nena laen inae ena coitucuun, carai
biha caletoaerana jaun. Isaraeli cocoaichacuru que coitucueratihanune coinate, carai
beein caletoae caletoaera. 32-33 Osa caje cana mitaeranu que letononeein nihane
coitucuhaunlu niqui. Nena, 'Leinjiin cacha choaae fauha uha serori rijiijiein Cana
Coaunera Suujuenete, Cana Coaunera Suujue que coujunacatihate aicheeincha,' naain
carai biha caletoaerana jaun, choaae fauha uha dede caje serori rijijieeine coaracaunna
jaunna coitucuun. 34 Nii jaunna, 'Acate Cana Coaunera Calaohi inecaihara,' naaun,
nitoanihane coaracaunna jaun," naain be Joaan.

Ichoaechania Jesoso Ere tonoraerauru

35 Nii cojoanoote jelaiha Betabarau coroatajai nere tonoraerauru Simoon Fedoro
ocoala Aanderesi, chaen canu, naojoaain nihacaanu Joaan ainane jana, 36 situha uhe
Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Nii janate: "Taa Cana Coaunera carenero narejeen
coaracuchera," naain biha Joaan canacaanu raine jaun, 37 Cana Coaunera Calaohi Je-
soso coaariin caijie cuhacaanu. 38 Nitohaneein caaijie cuhacaanune janate, jaotoraain
canacaanu coaariin:
"Chate ichaquiche niriirijieeinta cachaauru," naa Cana Coaunera Calaohi Jesoso
canacaanu raine jana:
"Chute neei aaita cacha relaera," naacaanune jana:
39 "Chajauchetejian coaanicha," naain canacaanu amaane jana, inae enuna macoijiu
teejia enotone jaun, cuu aina sonafaacaanu.
40-41 Nii baihate, nihana Simoon Fedoro ariha cue nii Aanderesi. Ariin, ruhin:
"Inae canaacha cohajei jianacoon cana mitaeranu que- Cana Coaunera letono Curisito
eruhacaanura," naain nihana Simoon Fedoro rai biha cue Aanderesi.
42 Nii baihate, Cana Coaunera Calaohi Jesoso rene, Simoon Fedoro turuaa uha
Aanderesine jana, Simoon coariin:

“Jonasi calaohi Simoonneei niqui, nete Fedoro nereein ichurujuara,” naain Fedoroneein curaate Cana Coaunera Calaohi Jesoso, aca laraajiin nere beraneein nerichaine coitucuhana jaun.

Ferifi aina Natanaaeli cotihaca Cana Coaunera Calaohi Jesosone

43-46 Nii cojoanoote Calileea batane que cuna jaaun, Ferifi aina itaque tacauruhana jaun: “Caniha neeorihura,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso, Ferifi rai.

Fedorooru nese Betesaaida caje unaa nii Ferifi netonai.

Niritiin cotihacane jaunte, Natanaaeli ariha cue Ferifi. Ariin, eruin: “Inae turuha nii Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhane turuha uha niicha jerecuri eruhacaanura. Nii cacha- canacaanuhacha eruhite, Jose calaohi- Nasarete cocoaichanera,” naain biha Ferifi, Natanaaeli raine jana jetaote:

“Chaquete nelatere Nasarete cocoaichata,” naane jana jetao:

“Chajaachaautejian coaanicha,” naa Ferifine jaun, Ferifi jiniichaain uhin turuha uhe.

47 Nii janate, inae rohan nichuuntaa Natanaaeline jana: “Nocoa inae uha Isaraeli cocoaicha esine- coritanacae lanaala nenaara,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone janate:

48 “Inasiinte cacoitucuhita. Cacoitucuhi inachute,” naane janate:

“Eejeen- aihanura. Ii cotihaca uha Ferifine ajinihana inae ii coitucuun. Nii uheraneein curajaain enuha asaae neeine janana, ichoharajeeunra,” naane janate:

49 “Iite Cana Coaunera Calaohineein canacaanuacha cohajei Isaraeli curaanaa *Rey* neeicha cacha relaera,” naa Jesoso rai Natanaaeline jana:

50 “Nii uhera asaae neeine coaracaunne que aitocoaunne najaanchana canu esenetaai. Inae jataain nii amuritoeriin coaariquiincha. 51 Rauhijiriina aitoonra. Inae nejoracaa dede bacuujuane janate inaraacha cohajei Cacha Calaohi nichaunne choae fauhin, jelaiha iniha cuuruha Cana Coaunera letonocuru aanjeraurune coaariquiincha,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

2

Nisirihatiha cachane beseta

1 Nii baihate nichata janohi catiariin Calileea batane que nenaa- Canaau neein curajain nenaa neseu ne nisirihatiha cachana jaan beseta.

Nii jaunte, cuu nii beseta bitoaa cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso neba.

2 Nii janate Cana Coaunera Calaohi Jesoso netonai cotihacure nii beseta que, aina nerelanacaauru aina cuhane coina.

3 Nitohaneein inae nii beseta que neeuru jana jetaote, inae saa binone jana: “Inae nihei binota,” naain Jesoso rai biha nebana jaun:

4 “Saan. Chanuna niriitohi caraite oma. Inasiina jaiti turuha canu amihaneeon nunuhetihanune jaan cojoinaca que ne coalanaala,” naa neba raine janate:

5 “Chajaaincha naitoojoaancha ichacuchera,” nae nii cuu bino chaluurera rai Jesoso neba.

6-7 Nii janate cuu ne Jorioocuru rai saotaneein baichaje tabaanaain- atane caje ichanohineein, Cana Coaunera notaracaae biji culejeein itolere acaauru lenonecuru culejeein ratirihuruhana jaanu que jesinaaeca teeuruhana jaan.

Nii jaunte: “Caa cuhane acau raain teeuche nainecolijiaanaaincha,” nae Jesoso nii bino chaluurera rai.

Nii le baichajete baichaje seeojoan cuhane coroata baichajihanaai curujuae.

Inae nii baichaje nainecolijiaanaain acau raain, teein beeuruhane janate: 8 “Soriin amaain, taa beseta erora cocoanihura,” naa Jesosone jaun, soriin amaain nii beseta erora cocoae nii acau chaluurera.

9 Nii janate Cana Coaunera Calaohi Jesosohacha rotoi nihane coitucuelanaala coe nii
beseta erora. Acaihanejein nii acau raureraachate coitucuure.
Nii jaunte nii bino cohin aonaain: 10 “Raotoha caa bino,” naain, “Chajataauraa,”
naain, nii ene ranaa jerera cotijiain: “Raaotoha caa ii bino. Aihuruha leeochaaurune
rijijieein, bino caohacha que nunueteein cana cocoaerate lanaalate aaita. Taoniin
nunueniha canaacha coi amuritoeriinte raaotera,” nae nii beseta erora, nii ene ranaa
jerera rai.
11 Nitohaneeinte Calileea batane que nenaa nese Canaau, binoneein jesinaaeca rotoe
Jesoso, esinae Cana Coaunera letononeein nihane coitucuuruha cachaaurune coina.
Nii coaraaina, esentaacaanu aina nerelanaa nichaanune.
Nitohaneein nunuheteeinte, itolere cunaitenacaauru rautaain, itolere ichae Cana
Coaunera Calaohi Jesoso.
12 Nii baihane Caferenaaon cuha Jesosone jana, corianiha cuhacaanu, nejeraauru,
neba, aina nerelanaa nichaanune naaonjoaain, cuu neeorihacaanu inata janojoeine
coina.

Jerosaleen nenaa Teenforo caje necoretenacaauru sitaa Cana Coaunera Calaohi Jesosone
(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

13 Nii janate Jorioocuru beseta Fasocoa que turuelalajihana jaun, turuha cue Cana
Coaunera Calaohi Jesoso.
(Fasocoa besetate bitohaure Jorioocuru ajelanaala, nii Teenforo asaae. Cairichaaeri-
najaain niha Egipto curaanaane caje jianacoo mitanajaa Cana Coaunera najaan- co-
joanonaaniha nii Fasocoa besetana jaunte, nitohaneein Fasocoa beseta cojoanonaa
bana Teenforo asaae itataojiain Cana Coaunera coroajeein bajaaure Jorioocuru.)
14 Nii janate Jerosaleeun nenaa Cana Coaunera rai ita taojiauruhana jaan loreri
inoaesi- Teenforo asaae necoretiha neeure Jorioocuru, itolere baca, carenero, serori
naaonjoain que. Nii janate ecu jelai teein ne cachaauru rai coriqui coreeurera.
Niite acaauru coriqui choae laurujua laurujuauruhane jana, 15 sicho coinori que
rajirajinajaain, nii acaauru rai bacaauru, carenerocuru, naaonjoain aina curuaataain,
acaauru sitaain, nii coriqui coreeurera rai coriqui riariae atane choae. Acaauru coriqui
rori raatiin sieitiin, 16 chujuhecoha nii serori que necoretenaane jana: “Naain caa
serorichuru amaauchera. Coa caa Ofa Cana Coaunera loreri asaae necoretihachera,”
naain sitanajae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.
17 Nii jaunte, “Jataain ii loreri beraihanunete ne,” naain aitosihalu Cana Coaunera
Quiricha Inoaesi cuhane nii canacaanuhacha cohajeine jaun, “Aca caara,” naain
canacaanu suujua cuhane Jesoso coarajiacaanu aina nerelanaa nichaanune.
18 Nii jaunte sitanajaa Jesosone jaun: “Chatohanai jana ichaain canacaanu notaareei
jana, esinae Cana Coaunera letononeeine coitucuhacaanune coinata,” naain Jesoso caje
bajaauruha Jorioocurune janate:
19 “Caa Cana Coaunera loreri chamuhitiin jaohichenena, nichata janojoeincha
cuhane michureeunni nacoaauneeincha,” naane janate:
20 “Inasiinte jenachoonca saota jaanacaain ichacuruhalu jetao natiin, iicha nichata
janojoeeincha cuhane michureeita,” naaure Joriocuru Jesoso rai.
21 Rai jaberocohacha quete aite, nii Cana Coaunera loreri que ujuaiteein. Nii jaunte
nichata janojoeein ichanae Jesoso- oo caje. 22 Nii jaunte nichata janojoeein ichanaane
coaracaanune jaun, inae jauriaa aitosihana jaun, canacaanu suujua neeoritohana jaun,
nii aitoha Jesosone esenetacaanu, Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhane aitohana
jaun.

Satiin cacha suujua coitucuha Jesosone

23 Fasocoa bana cuu Jerosaleeun neein, bacosacuru, maosacuru, urichosae, naaojoaunri rautaane coaraainte, Cana Coaunera Calaohi Jesoso esenetaacoaaure arajii cachaauru. 24 Nete, “Naaojoaainte chuhisi, esinae rauhijiriin quesenetaaurureeincha,” naene Jesoso, acaauru suujua coitucuhana jaun. 25 “Naaojoaaunruha caa cachaaurura,” naain biha chuneine que airijiinte, cacha suujua coitucuhana jaun, saneein esenetanajaene Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

3

Jesoso rene turuha Necodemone

(Niha lelauriin Jorioocuru fariseeo neein curuajaain. Niichurute, “Acaauruhachajete jataain leeochaauru amuritoheriin Cana Coaunera ere tonoraaure,” naaure.)

1 Leinjiin fariseeo Necodemo neein curajaain nenaate nii lelauriin Jorioocuru bichauhenaneein ne, acaauru rai jataain nelateineein. 2 Niite janotiin Cana Coaunera Calaohi Jesoso rene turuha uhe. Turuhinte:

“Eletoaa Cana Coaunerane coitucuhacaanura. Iite itolere bacosacuru aina cunaitenacaauru rautaeraneein neeicha. Nitohanai ichana nainihei jelai cacha Cana Coaunera colaneta, cacha relaera,” naa Necodemone janate:

3 “Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Enacoaauneein nejanoaeniha cachane, Cana Coaunera aina jiniiquiin nenaa nainihei” naa Jesosone jaunte:

4 “Inasiina enacoaauneein nejanoare ichauhena. Inasiinte coaiteen neba suuri cuhane neloroaain nejanoare ichauhena,” naa Necodemone janate:

5 “Esinaena rauhijiriin aitoon. Nihei acau nejei, Cana Coaunera Suujue naojoain que coujunacatenoineniha cachane, Cana Coaunera Ere tonoraeraneein nenaa nainihein cacha. 6 Jana, cacha caje nejanoanaate- jelai cachaneeinne. Jana, suujua culejeein caruruhin coriha Cana Coauneranete, Cana Coaunera cachaneein ne. Colane aihei. 7 Cana Coaunera Calaohi coitucuhin esenetaain nere tonorana jereraaurute nejanoaain Cana Coaunera cachaneein nereein. Coaa caa ichei caritocoaaunne cojoaelatiincha caeneein aonajiha,” naa Jesoso, Necodemo rai. 8 Niritiinte, “Charijieein teeinti tiririjiin uha cujuanane, ‘Naaojoain cajete uhera,’ naain coitucueneei. Niheichu ‘Cuute cuera,’ naain coitucuheneei. Nii rijijieein techu, ‘Naojoainte cacha rai ichaonaa te Cana Coaunera Suujue,’ naain coitucueneeicha,” naa Jesosone janate:

9 “Chatohanihana,” naa Necodemone janate:

10 “Jataain Isaraeli cocoaicha relaeraneei inatiin, ta carihanai coitucuhine. 11 Esinaena rauhijiriin aitocoaanu, canacaanu nota que coaracaanune jaun. Nete, aitocoaanune esenetaeneeichera. 12 Caa cana rai chauratane que aitocoaunne esentaeneeine, chatohaneein jana dedeeu ichaonaa bihanune esenetareei.

13 Nihei chunei dedeeu iniin coaara. Canuna laaen dedeeu nihanune caje uhin cau turuun cachaneein, itolere caa chauratane que nenaa cacha rijijieein nihanune coina. Canuna Cacha Calaohineein inaraacha cohajeineein neeun. 14 Charijiieein teeinti, coaata caje acano ichaain, enuha que nujuateein chujuraa Moisesane coitucuhi chachu natiin. Nii rijijieein techu, enuha que nujuateein Cacha Calaohi nichaunne chujuraa cuurureein, 15 nitajenaachara nejeein nenaa ichaonaa raa quesenetaerane coina,” naain,

Chauratane que nenacaauru belaitoha Cana Coaunerane

16 “Jataain caa chauratane que nenacaauru cachaauru belaitoha Cana Coaunerana jaunte, acaihanejein calaohi nichaaunne letoae caa chauratane que Cana Coaunera, nitajenaachara nejeein niha quesenetaain cacoitucuurera cachaaurune coina. 17 Coatiha cacha casetecaanune coina calaohi nichaaunne letoaai Cana Coaunera. Jianacoo osa caje cacha mitaanune coinate, cau calaohi nichaaunne letoae Cana Coaunera.

18 Nii Cana Coaunera Calaohi nichaaunne esenetaa cachane, caseteco coaarinaain.
Jana Cana Coaunera Calaohi nichaaunne esenetaaite, caseteconeein niha cureein,
acaihanejein Cana Coaunera Calaohi nichaaunne esenetaenihana jaun.
19 Cono rijijieeinne turuun caa chauratane que Cana Coaunera Calaohi nichaaunne,
cacha conaeranu que niqui. Nete nii cono jerecurene nii Cana Coaunera Calaohi
nichaaunne esenetaauruhi cachaauru. Acaihanejein nocohena janaachate nenaa jere-
cure, nocohenaanau neein suujua coaraelanaala baaso ichacuruhane coina. Nii coreni-
hate caseteconeein neeurureein. 20 Baaso ichacuruhane coaracuruhane coataate, cono
rohan nichuuntanaa jerecurene saain nii baasoneein nenacaauru cachaauru. 21 Jana
caohachaain ichaaoruhanete, cono rohan nichuuntaaure, Cana Coaunera jereno-
hin ichacuruhane coaracuruhane coina," naainte Necodemo rai aite Cana Coaunera
Calaohi Jesoso raaje neque.

Enacoauneeinte Jesoso que ereereje Joaan- Cacha Coujunacatera

22 Nii baihate Jodea batane que cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso, aina nerelanaa
nichaanune aina, cuu inata janojoeei nejeein neeoriin, acauhanau cachauru teein
coujunacatenajaain baotisanajaane coina. 23 Nii janate, Salim rohan nenaa Enoon,
cachaauru coujunacatiha ne Joaan, cuu niha tabaain acauna jaun. Nii janate cuu
turuhajeeure cachaauru, acauhanau teein coujunacatenajaain baotisanajaa Joaanne
coina.
24-26 Inae Joaan enoaene lalajeeuruha caresero cuhane janate, acauhanau teein
cachaauru coujunacateein baotisaa Jesosone jaun, ita cotaicha rijiitocure Joaan ere
tonoraaurera, leinjiin Jorioo aina. Nii baihate Joaan rene turuhin: " 'Cha,' naau. Taolu ii
aina Jorodaan jeraniha nenaalu leinjiin cacha canacaanu rai iicha beebejeilute, enene
acauhanau teein cachaauru coujunacateein baotisanajaa ne. Saainte inae aca ere
tonoraaure," naauruha Joaan rai nere tonoraaurerane janate:
27-28 "Saan. Jeriha Cana Coaunerane jaunte aihure. Inae inara rai rauhijiriin aiton-
ajaaocaaun, 'Coatiha Curisito nihaun,' nanajaaocaaun. Canute letoae Cana Coaunera
nii beraanu que. 29 Charijieein teeinti, inae comasai raa cachane coroaje rai belaicha.
Nii rijijieein inachu canu netonai coroajeeun, Cana Coaunera Calaohi Jesoso ere tono-
raauruha cachaaurune. 30 Aca ere tejian tonoraa cuurureein cachaauru, jelaichoae
jauhecotojoeriin. Jana canu erete tonoraa cuurureein fautojoeriin. 31 Nii dede caje
unaate, itolere cacha curuaanaa neein ne. Jana chauratane que nenaa cachate,
niicha coaraaicha coitucuujue. Jana aihei dede caje unaa. Itolere dedeeu nenaa,
itolere caa chauratane que nenacaauru, naojoainte coaraain coitucue. 32 Acate itolere
niicha coarai coaraain be niqui, nete esenetaaurene caa chauratane que nenacaauru.
33-34 Jana esenetaa cachanete, esinae rauhijiriin aitoha Cana Coaunerane coitucuha
cureein, jelai Cana Coaunera Suujue que suujuecoha Cana Coaunera Calaohi Jesosone
jaun.
35 Cana Coaunerate, nii letono calaohi belaitohana jaun, itolere cacha curuaanaa
nihane coina cocoainae. 36 Nii jaunte Cana Coaunera Calaohi esenetaera, nirijijieein
nitajenaachara nejeein nenaa ichaonaa raa cureein. Jana, nii Cana Coaunera Calaohi
esenetaite nitajiha cureein Cana Coaunera casetecanohi neein," nae Joaan- Cacha
Coujunacatera, nere tonoraaurera rai. Nitohanihalu inae Joaan enoaene lalajeeuruha
caresero cuhane rai.

4

Samaria bene rai iriha Jesosone

1 Joaan cacha coujunacatera ere tonoraauruhane amuritoheriinte, Jesoso ere
tonoraaure arajii cachaauru. Chaen "Aca jete, Joaan amuritoheriin acauhanau
teein cachaauru coujunacateein baotisanajae." naain coitucuure fariseeocuru.

2 (Coatiha aca, acauhanau teein cachaauru coujunacateein baotisanajaai. Acaihanejein
canacaanu aina nerelanaa nichaanunechana acauhanauteein cachaauru coujunaca-
teein baotisanajaacaanu.) 3 Nii jaunte nii coitucuhin, Jodea batane caje mituhin,
Calileea cauha cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

4-5 Nii Calileea batane que turuhane coina, nii Samaria batane choae situhin, Sicara-
neein curuajaain nenaa neseu turue Jesoso, calaohi Jose rai Jacoboacha tei atane rohan.

6 Nii jaunte cuu niha atane jachu ucuaatiin acau mitunajaan Jacobo curuaa siriina
jaun, enoto chujutaae lalajeein rijiu ecu lauturoaain lauhecoha Jesosone tonohanaune,
7-8 nii nese Sicarau, lenone coretiha cuhacaanu saain.

Nii jana jetaote canacaanu caaijie tocoriin tajiha acau raa uhe leinjiin Samaria bene.

Nii jaun jetaote: “Caisichuche nii ii acau quera,” naain acau bajaa Jesosone jana
jetaote:

9 “Chanuna Joriooneeinche natiin, cacaje acau bajaaiche, Samaria beneneein ni-
hanuche natiin,” nae jetao nii Samaria bene Jesoso rai, Samaria cocoaichacuru aina ita
belaihureniha Jorioocuruna jaun.

10 Nii jaun jetaote: “Ichei Cana Coauneraacha tenaa jerei coitucuhin, canu
nichaaunne coitucuhin cacaje laaen bajaaichene jana nihanena laaen, canu cocoire-
nachara nejeein niha cacha najaan acau ichaonaa tera tereeunche icheicha,” naa Cana
Coaunera Calaohi Jesosone jana jetaote:

11 “Chaquena acau soriin rariquiche, raina jaannu sirijieequichene coalanaalata.
Ucuhatohache caa atane jachu natiinta. Cha cajete ichaonaa tera acau tereeiche
caraita. 12 Canacaanu foeratera inoaesi Jacobohacha ratirineein nihache caa atane
jachu natiinta. Caje raain niha nete acau corejetecurechelu Jacobo calaohichuru,
rai nirihuru, naaojoaihunrichera. Iina amurijiriin nenaa jereeichete,” naa Samaria
benene jana jetaote:

13 “Satiin caa caje acau raain coorerate, jerichanejeein enacoaauneein cocoiriha
cureeinchera. 14 Jana, canuhacha tei acau coha cachanete, coaiteen enacoauneein
cocoirenereeinchera. Quiicha tei acaute, cacha suujua cuhane marohemarohereein,
cacha rai nitajenaachara nejeein nenaa ichaonaa teranu quera,” naa Jesosone jana
jetaote:

15 “Saan. Carai aihane nii acau uhauche coaiteen cocoirichaaunchene coataara,
enacoauneein coaiteen acau raanuchene coataara,” naane jana jetaote:

16 “Ii sinijiera cotihachanihuchera,” naa Jesosone jana jetaote:

17 “Niheiche casinejerata,” naane jana jetao:

“Esinaete chuhisi, rauhijiriin niicha que aitocoichera. 18 Jauriaate niqui saoquiin sini-
jieraoquichelura. Chaeen nii ena ii aina nenaate rauhijiriin isinejera neein nenecheta,”
naa Jesosone jaun jetaote:

19 “Cana Coaunera Ere beraneeina ichoaraaunchera. 20 Caa atane ucuuno quete
Cana Coaunera bajaebajaeraetoorechelu canacaanu foeratera inoaesihuruchera. Jana
inara Joriooneeichenete, naain Jerosaleeun cuhin Cana Coaunera bajaebajaecaanune
jerequichelura,” naa nii Samaria benene jana jetao:

21 “Quesenetaauchera. Inae ichuunnejeeonria caa atane ucuuno que uhichene laate-
lanaala, nii Jerosaleeun cuhichene laatelanaala, chunijiu niha natiin Cana Coaunera
bajaebajaequichenera. 22 Samaria cocoaicha neeichene, coatiha nii inaraacha ba-
jaebajajei coitucuujueein aitoheeiche. Jana canacaanu Jorioo nichaanunena nii
canacaanuhacha bajaebajajei coitucuhin laaen aitocoaanuche, Jorioocuru caje ecoona
nihache nii jianacoon cacha mitaerane jaun. 23 Enene caje coauneein, caa atane
ucuuno que unaa laatelanaala, nii Jerosaleeun cunaa laatelanaala, rauhijiriin suujua

cuhane Cana Coaunera bajaauruhineche nere tonoraeraauru esineeuru. Nitohaneeinte jereche Cana Coaunera, 24 suujue nejeesiha nijihachena jaun," naa Jesosone jana jetaote:
25 "Raotojoeeina turuha urichain Cana Coaunera letono Curisitone coitucuunche. Acate laen cana relaa ureeinche itolere que," naa nii enene jana jetaote:
26 "Saan. Canuna acaneein caa ichei aitoonchera," nae jetao Cana Coaunera Calaohi Jesoso.
27 Nii janana eruhacaanu aina nerelanaa nichaanune, nii ene aina ereeree jana. Nii natiine, "Chaquena ereereequiche," naain bajanaa nainenihacaanu, jataain cana curuaanaa nihane jaun.
28 Nii jaunte cuu baichaje ratiriin, canacaanu que janoriin naain neseu biha cue nii Samaria bene. 29 Inae neseu turuhin jetaote: "Chajaauchete, taa leinjiin cacha coaraera. Acate naaojoaain itolere ichacaunne que aite caraicha. Jerihane acate Cana Coaunera Letono Curisito necaihara," naa nii neseu nenacaauru rai turuhinna jaun 30 tajiha jiniichaain uhin, nii ratiriha najaun turuhin coaraa uure.
31 Nii tonohanauna jaiti uujeeuru jana: "Chaelainejein quiorihura," naain lenonihane coina counujichaanune janate:
32 "Niha caleeonne inaraacha coitucuhine lanaalara," naa Jesosone jaun:
33 "Jerihane chunicohanejeinte coroaatecaihara," naacaanu itaraine janate:
34 "Lenoneein inara suujua nunaaichene rijijieeina, casuujua nunaaun caletoaera amihaneeon ichaain jitaanune. Acate caleonne nera. 35-38 Inoaelu nere bera que catohaneein turuhanune beratiha Cana Coaunerana jaun, turuhanune cohajeein neeuruha cau nenacaauru cachaaurune jaunna inara letoareeunni, inae turuhanune beebejeeichene esenetauruhane, nitajenaachara nejeein nenaa ichaonaa raauruhane coina," naa Cana Coaunera Calaohi Jesoso, aina nerelanaa nichaanune rai.
39 Nii neseu turuhin niriitiin cachaauru rai beein, "Naaojoain itolere ichacaaunne quete aitera," naa nii enene jaun jetaote esenetaaure arajiin nii Samaria cocoaichacuru.
40 Nitohaneein Cana Coaunera Calaohi Jesoso rene turuhin: "Canacaanu aina neeorihura," naauruhana jaun, acaauru aina coroata janojoeein neeorihacaanuna jaun,
41 jataain jelai amuritoheriin esenetaacoaaure, nujuaae caje raaje aitohane jaun.
42 Nitohaneeinte nii jauriaanejeein Jesoso aina erenaa Samaria bene rai: "Ii cajena aasaaeriin coitucuhin esenetacaanuchelu. Inae laaen enene esenetacaanuche jataain nujuae caje raaje aitohane aonacaanuchene jaun. Acate Curisitonechera. Acate caa chauratane que nenacaauru itolere cachaauru jianacoon mitaera nechera," naaure nii ene rai.

Jorioocuru curuaanaacuru curuaanaa rey rai cocoainanacaineein nenaa calaohi rautaa Jesosone

43 Coroata janohin Samaria batane que nihane baihate, caje amuhin naain Calileea batane que cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso. 44 "Naaojoainte Cana Coaunera Letononeein nera," naain caohachaain coitucuhin, belaain, raaurenerichaain naraaichurune coitucuha raotojoein inatiinte, atiin Calileea cauha cue Jesoso.
45 Inae Calileea turuhacaanune janate, caohatiin Jesoso raaure jelai batane que ichaonacaauru. Jaurianejeein Jerosaleeun Fasocoa bitoauruhane jana cuu itolere ichaa Jesosone coaracuruhane jaunte caohatiin raaure.
46-47 Nii jaunte Calileea nenaa nese- Canaau turuha cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso, nii jauriaanejeein bino neein jeesinaaeca rotoha najaun.
Nii janate coitucuuriin coaraa uhe Jorioocuru curuaanaacuru curuaanaa *rey* rai cocoainanacaineein nenaa, cunaitiha calaohina jaun que rautaeratihane coina. Tajiha turuhinte: "Atiin canenajau Caferenaaon turuha uute carai canaanai rautaaicha," naa nii cocoainanacaine jana:

48 “Saan. Chatohanai coaraeneeiche inara nota quene, cha esenetaheeiche,” naane
janate:
49 “Chajaaojoaau atiin osiha carai canaanaine ajiinihara curuaanaa,” naane janate:
50 “Chajaaincha chaque tonajelanaala caunihu. Inae nerautaa ii rai canaanaicha,”
naa Jesosone jaun, esenetaain cauha cue.
51 Nii jana jetaote, inae turuhelalajeein cuujihane jana jetao, tajiha que tacaain: “Inae
nerautaa ii calaohicha,” naauruha que tacaain cachaaurune jaun jetao:
52 “Chu teejia enotone jana nejelajaain nerautaeta,” naain bajaane jana jetaote:
“Raca enoto cafetaainte nejelajaain nerautaera,” naaurua najaun jetaote:
53 “Nii rijiute chujian aite carai Jesosora,” naain jetao, nii caje coaauneein jetao
Cana Coaunera Calaohi Jesoso esenetaaure saain, sinijiera, bereecuru, naaojoain aina
jiniiquiin.
54 Nii quete coroata saain coitucuuruha cachaaurune coina niicha ichai ichae Cana
Coaunera Calaohi Jesoso, Jodea caje Calileea nenaa neseu turuna jaun.

5

Jiurona rautaa Cana Coaunera Calaohi Jesosone

1 Nii baihate Jerosaleeun cauha cue Jesoso, Jorioocuru beseta bitoaane coina.
2 Nii Jerosaleeunte, carenero bacuujuaneein curuajaain nenaa acuujua rohan ne
Beteseta neein curuajaain acau netaojia najaan. 3 Ecute saoquiin niha lohanarine jana
nasaae daraacoore arajiin cunaitenacaauru, maosacuru, bacosacuru, neluhinaauru,
jiuronacaauru, niichuru daraaque nerurujuaa nii acau netaojiane cohaca. 4 Nii acau
netaojia jetaote, tabaque nichoae fauha Cana Coaunera Letonone, nerurujuae nii
acau. Nitohaneein nerurujuaane jana, ichoaaichaniha cuhane fai cunaitenaa jetaote
nerautae.
5 Cuute ne leinjiin cacha, nichatachoonca fosa jaanacain cunaaicha aina nei. 6 Niite
tocoeecohane jana coarae Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Coaraane jana, inae nitoha-
neein carajaain cunai aina nihana jaunte, rai: “Nerautanaa jereeina,” naain caje bajaa
Jesosone janate:
7 “Eejeen, aihanu niquicha. Nete nene caa acau netaojianaja cuhane canu faeraanura.
Faunaa jerichaaunne naineeinte, canu ichoaechaniha faaure leeochaaurura,” naa nii
cunaitenaane janate:
8 “Saan. Chajaain nimichuhin chela seriin amuute coaracaara,” naa Jesosone janate,
9 nii rijieeoritiin caoachanainejeein nerautaain, nela seriin nichaauraain jelai caje
amue nii cunaitenaa.
Nii janate nebetacanaa janonaa bana nitohanai ichaane jaun, coaraain: 10 “Ta
cocoaeraa chaelai baijiera enenene coitucuhinete, nebetacanaa cojoanonaa nihane
saijieein anajiin baijiaai,” naauruha rai Jorioocurune janate:
11 “Aihanu niqui, nete caletoae canu cunai caje carautaera,” naane jana:
12 “Chate nii nitohanai ichaaine coina eletoaeta,” naain niqui bajaauruhane jana
13 coitucuene, arajii cacha jana nitajeoriha Jesosone jaun.
14 Nii baihate nii Jerosaleeun nenaa ita taojiaain Cana Coaunera bajauruha Joriocuru
najaan Teenforo asaae eruhin:
“Aonaau, inae laaen nerautaicha. Nijiaonria coaiteen naosatenaa coauquine.
Coaiteeinete jelai amuritoeriin coaraa curiquiincha,” naa Jesoso raine jaunte,
15 Jorioocuru rai biha cue:
“Acate carautaera,” naain. 16 Nii jaunte Jesoso aina nejerateein, jataain sohin jaonaa
jerecure Jorioocuru, nitohaneein nebetacanaa janonaa bana cacha rautaana jaun.
17 Nii jaunte: “Joaenreein bana amianiha Ofana jaunna, jerichanejeein ichaaunra,”
nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

18 Niritoha Jesosone jaunte, jataain jelaichoaae jauhecotojoeriin aina obajeein sohin
jaonaa jerecure. Chaen nebetacanaa janonaa que aitocuruhane tonoraelanaala, “Cana
Coaunera Calaohi nihane jaun jete, ichaa Cana Coaunerane rijijieein ichae,” naane
corenihane maajeein jataain rautaaurene Jorioocuru.

Rai inaca Cana Coaunera cocoainanohineein niha Cana Coaunera Calaohine

19 Nii jaunte: “Esinaena rauhijiriin aitoreeunni inara rai, Coatiha casuujua caje
coaauneein quiicha jerei ichana nainihaun, Cana Coaunera Calaohi nichaun natiin.
Acaihanejein Ofaacha jerenohichana ichaaun. Itolere Ofaacha ichaichana ichaaun
canu netonai. 20 Cacoelaiha Ofa Cana Coaunerana jaunte, itolere niicha ichai que
canotajae. Chaaen techu jeelai choae jauhecotojoeriin caque itolere ichaain inara no-
taaratihane, nii cojoaelatiin coaraa curiquicheein. 21 Onacaauru ichateein acaauru rai
ichaonaa tiha Ofa Cana Coaunerana jaunna, canu netonai quiicha belaihuri ichateein
acaauru rai ichaonaa teeun. 22 Chabana cacha coujuhin coaraai Ofa Cana Coaunera.
Coatiha ichana nainenihane caun aihei. Nii jaunte canu cocoainaain caletoae cacha
coujuhin coaraaunnuque, 23 chaen rijijieein jataain curuaanaa neein nihanune coitu-
cuhin, rai nere tonoraauruhane rijijieein quere netonai tonoraauruhane coina. Cha
teeinti quere tonoraene, niite caletoaera Ofa ere tonoraenereein.

24 Caletoaera ere esenetaain, quere tonoraain naaojoain neeichenena inara coujuhin
inara coaraelanaala rauhijiriin nitajenaachara nejeein nenaa ichaonaa tereeunni inara
rai, jaoleneein neeichene coataa. Esinaena rauhijiriin aitoon.

25 Enene caje coauneeinte Cana Coaunera Calaohineein nihanune ere aonacuruha
Cana Coaunera coitucuhi cachaaurune jana, quere tonorauruhane, acaauru suujua
coriha cureein Cana Coaunera. 26 Raajenihane ichaonaa nitajenaachara nejeein nenaa
ichaonaa teraneein niha Ofa Cana Coaunerana jaunna, jerichanejeein rijijieen nenaa
rai calaohi nichaunna jaun canu netonai nitajenaachara nejeein nenaa ichaonaa
teeun. 27 Inaraacha cohajei- cacha calaohi nichaaunne cocoainaainte caletoae, cao-
hachaain ichaaoruhane coaraain baasoneein ichaonacaauru ichao rucueranu que.
28 Coaa caa aitocoaunne cojoaelatohache. Inae cojoinaca que turuhane banate, rai
nere aonacurureein. 29 Nii banate natane bana caje mituurureein satiin onacaauru,
caoacha icharaauru nitajenaachara nejeein nenaa ichaonaa raauruhane jana, baaso
icharaaurute caseteco coaraa cuurureein.

30 Coatiha casuujua caje coauneein cacha coujuhin coarahaaun. Aitiin caletoaa Ofane
rijijieeina rauhijiriin cacha coujuhin coaraaun.

31 ‘Cana Coaunera Calaohi nichaunra,’ naain irihanu caraajenianene caohacharihei.
32-33 Inae Joaan caje bajaerateichene jana, rauhijiriin inara rai bihalu Joaan. Aihana
jaun, esenetaaichenete caohachae, Cana Coaunera ere beraneein niha Joaanne coitu-
cuichene jaun.

34 Esinaete rauhijiriinte caque aite Joaan- acauhanau teein cachaauru coujunaca-
teein baotisaera, caje bajaaichene jana niqui, nena cacha aitohane lateneeun. Jiana-
coon mituhin neeiche osa cajene jerena caaunna, caa niritiin aitoon.

35 Aca aiha leinjiin conone rijijieein niha Joaanne jaunte niqui, coroajeein neeichelu
basiijiin reeintiariin. 36 Chaaen techu, ‘Acate canaacha cohajeinera,’ naain inara
rai biha rauhijiriin Joaanne choae tacaain techu niqui, inara nota que itolere icha-
caaunne coaraquiche. Nii quiicha ichaina ichaaun, esinae rauhijiriin caletoaa Ofa Cana
Coaunerane coitucuhichene coina.

37-40 Chariji bana Cana Inaca Cana Coaunera coaraain nere aonaheeiche niqui.
Nete, nere bera inoaesihuru que catohaneein turuhanune berateein laenaeratihalu
Cana Inaca najaan que nerelaaiche niqui, caje ichaonaa nitajenaachara nejeein nenaa
raaichene coina. Nete nii aitohane rijiijieein caletoaa Cana Inacane esenetaeneeichene
jaun raenereicheein.

41 Nii jaunna caque tacaain canu coroajeein caraaichene jereneeun. 42 Chaaen nachu
raotojoeein Cana Coaunera jereein, nere tonoraain neneeichene coitucuun.
43 Cana Inaca Cana Coaunerate niqui caletoae. Nete, caohachaain caranaa jereneeiche. Jana inara rene turuhin, ‘Canuna Cana Coaunera letono neeunra,’ naa inara rene
turuhin Cana Coaunera letono niheinete laen caohachaain rariquiche.
44 Cana Coaunera coacuelanaala itaacha coroajeein, ‘Iite caohati cachaneein neeicha,’
naain neeichene jaunte, quesenetana naineneeiche.
45 Coatiha Ofa rai inara coulurujuenaa coauhaaun canu. Nii Moisesa inaraacha
esenetaite laen Cana Coaunera rai inara colurujuereein. 46 Moisesa aitoojoan esenetaaichene jana nihanete, quesenetareeiche, catohaneein turuhanune que aitiin
laenaalu Moisesane jaun. 47 Nii aitiin niicha laenai esenetaeneichene, chatohaneein
jana aitocoaunne esenetareeiche,” nae Jesoso.

6

Saoqui oharaancai cacha rai lenone tiha Jesosone

1 Nii baihate Calileea conemuri jeraque cuha Jesosone jana, 2 sacuha cuure arajiin
cachaauru, cunaitenacaauru rautaane coaracuruhana jaun.
3 Nii janate cuu atane ucuuno choae iniin nelauriariin lauheque Jesoso, aina nere-
lanaa nichaanune aina, 4 Jorioocuru beseta Fasocoa catainajeein.
5 Nii jaunte arajiin turuuruha cachaaurune jaun: “Chu lenone coreterihacache, caa
arajii cachaauru rai,” naain bajae Ferifi rai Cana Coaunera Calaohi Jesoso. 6 Niicha
ichaneni coitucuha natiinte bajae Jesoso Ferifi caje, “Toohanrichaaincha,” naain.
7 Niritiin bajaane jana: “Coroata fashai janonei amihanenaa core jeeoneein faan
coretichaachene niha natiin coatia caa arajii cacha naineriheta,” naa Ferifine baihate:
8-9 “Caute ne caa canaanai rai saoquijieein faan, nii baiha coroatajaain ate, naaon-
joaain niqui, nete caa araainein cacha nainenere carijiei,” naa nii Simoon Fedoro ocoala
Aanderesine jaunte:
10 “Saan. Acaauru rai aitocuchete nelauriaauruhine satiin,” naa Jesosone jaunte:
“Nii omane choae nelauriaauchera,” naauruhane jana, nelauriaaure nii saoqui
oaraancai quichaauru nejeesina, enecuru, canaanaihunru, naaojoain janijilanaala.
11 Nii janate nii faan teberiaain: “Nariha,” naain Cana Coaunera bajaane baiha, nii
aina nerelanaa nichaanune rai nii faan te Cana Coaunera Calaohi Jesoso, chaluha-
caanune coina. Chaluhacaanune janate, nii saoqui oharaancai cacha naine nii faan.
Jerichanejeein techu nainecohanajae nii ate.
12 Nii janate, inaeneeuruhana jana cautihana jaun: “Caa caute curujuaain
raauche nijiaohanne coataa,” naa Jesoso, aina nerelanaa nichaanune raine jaun,
13 curuhacaanune janate ne, elechoonca coroata omariin faan caute. Nitohaneeinte
caute, nii saoquijiei faan nefaain.
14 Nii coaraainte: “Caate caa chauratane que turuha uha niicha jerecuri Cana
Coaunera letono canaacha cohajeinecaihara,” naaure cachaauru.
15 Nii jaunte jataain acaauru curuaanaa *rey* neein Jesoso tenaa jereein, counujueein
amanaa jerecuruhane coarajihana jaun, acaauru que janoriin amue rautaenihana
jaun. Nitohaneeinte acaauru que janoriin amuhin, atane ucuuno que iniha cue Jesoso,
cuu jelai basiijiin neeorihane coina.

Acau choae amuha Jesosone

16-17 Nii janane, inae nocohecane jaun, jaiti turueniha Jesoso atane ucuuno cajena
jaun, fauha cuhacaanu. Fauhina, leinjiin bote cuhane naain jera jaoha cuhacaanu,
Caferenaaon turuhacaanune coina. Nii janate inae nalaaquiin cuhin nocojoe. 18-19 Nii
janate, inae bote cuhane fauhin cuujihacaanune jana, canacaanu sacuha uhe Jesoso,

acau choaae rurujueein uhin. Nitohaneeinte acau choae uhin canacaanu rohan nichuuntaain, nii acau jiheeitohane jana, fichafichanaa tabai nihane jana, nii bote nalaaene amuniha canacaanu rai janate coaracaanune jana, tajiha acau choaae uhin rurujue, nii bote nichaae uhin. Nii jaunne coasiha nesoonetohacaanune janate:

20-21 "Coaa nesoonetohachera. Canuna aihunra," naane jaun, que tacaain coroajeein, nii bote cuhane fauhin amaacaanu. Nii janana cohaneeoriin turutoha cuhacaanu canacaanuhacha coinetihu.

22 Nii cojoanoote, acaihanejein satononiha jera jaoha cunaa bote cuhane fauhin jera jaoha cuhacaanune jana, canaacaanu aina uheniha Jesosone jaun, nii que ereereecure.
23 Nii jana jetaote, Tiberia nese caje uhin turuha uhe leinjiin bote. Turuhin jetaote, najauriaa uhe nii Cana Coaunera bajaain niicha tei faan quihuruha najaan rohan.
24 Nii jana cuu nenihacaanune jana, Jesoso netonai niha natiin nenihana jaun, nii bote cuhane nefaujuaain cuhin, nii nihacaanune jaaun Caferenaaon turuhin ariha uure.

"Ichaonaa esine tera lenoneneeinne neeun," naa Jesosone

25 Nii janate jera jaohin coaraa uuruhane jana, cuu nii Caferenaaon ne Jesoso. Nii jaunte rai: "Chabana cau turuhite cacha relaera" naauruhane janate:

26 "Nii quiicha ichai coaraquiche natiin, 'Naaojoain caara,' naain inara suujuau erenaa coacuelanaala, nainaain obejeein lenonequichene jaunte cariirijieeiche," naainte,
27 "Coa sanaa inaera lenone corenihacha amihanihache. Acaihanejein ichaonaa terachabana sanaachara nejeein lenone coreniha amihaneeuche. Nii nitajenachara nejeein niha cacha najaan lenone tihanune coinate caletoae Ofa Cana Coaunera. Canuna inaraacha cohajei Cacha Calaohi ineeunra," naa Jesoso acaauru rai janate:

28 "Chatohaneein nerichaanu Cana Coaunera jerenohi ichacaaunne coina," naain bajaauruhane janate:

29 "Caa niicha letoai nichaunne esenetaichenete jere Cana Coaunera," naa Jesosone janate:

30 "Chatohanaina ichaain canacaanu notaareei, coaraain esinaaen rauhijiriin Cana Coaunera letononeeine esenetaacaanune coina. 31 Carene tabai que amuhemuhecuruha najaaun jetaote, neniha lenonene jaun jetao, dede caje faan rijijieei nenaa manaa neein curuajaain nenaa que jetao ichaohin amuhemuhecururejetelu canacaanu inoaesihuru. Nitohaneein jetaote, neniha lenonene jaun, 'Dede caje nenaa faan rijijieein nenaa manaa te Cana Coaunera,' naa Cana Coaunera Quiricha inoaesi cuhane" naauruhane jaunte:

32 "Coatiha Moisesa nii dede caje nenaa faan manaa tihei. Acaihanejein Ofa Cana Coauneraachate nii dedeeu nenaa faan esine teraneein ne. 33 Nii Ofa Cana Coauneraacha tei faante turue caa chauratane que, cachaauru rai ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nenaa teranu que," naa Jesosone jaunte:

34 "Atiin canacaanu rai inetono janonaa bana, nii faan que canacaanu sihura curuaanaa," naauruhane janate:

35 "Canuna cacha rai ichaonaa tera faan neein neeun. Cha teeinte carene uhe aca mijiteriaain. Cha teeinti quesenetae, aca cocoireriaain. 36 Nete inara rai aitocoaaunne esenetaeneeiche, inara nota que quiicha ichai coaraquiche natiin.

37 Satiin Ofa Cana Coauneraacha letoaite carene uhe. Nii jaunna carene uhi nihane sitaenereeunni.

38 Coatiha quiicha ichana jerei ichacaaunne coina, dede caje uhin turuha uhaaun caa chauratane que. Acaihanejein caletoaera Ofa Cana Coauneraacha jerei ichacaunne coinana cau turuun. 39 Nabana nitajeuruha cachaaurune coataate caletoae Ofa Cana Coaunera. Nii jaunna satiin nii carai niicha teeuri cachaauru ichateein michunajaa cureeunni inae saa cana janonaane bana.

40 Nii Cana Coaunera Calaohi coaracuruhane esenetaauruha satiin cachaaurunete
jere caletoaera Ofa Cana Coaunera, chabana nitajenaachara nejeein nenaa ichaonaa
raa esenetaeraaurune coina.
Nii jaunna inae saa cana janonaane bana ichateein michuunajaa cureeunni," naain
acaauru tonorae Jesoso. 41 Niritiinte, "Canuna dede caje faunaa faan neeunra," naa
Jesosone jaun nocoeje chanuure Jorioocuru.
42 Nitohaneeinte ita rai: "Ta Jose calaohi Jesoso niha caane. Raotojoeein inaca,
neba, naaojoain coitucuhacache natiin, dede caje faunaa nereta," naauruha ita rai
Jorioocurune janate:
43 "Inae canu necoeje chanuhichene jianecuchera. 44 Chunei carene unaa nainihei, nii
jereein neniha caletoaera Ofa Cana Coaunerane. Inae saa janonaane banana nii carene
uhine ichatiha cureeunni. 45 'Satiinte relareein Cana Coaunera,' naa Cana Coaunera
ere beracuru ioaensiuruhacha laenai quiricha cuhane jaunte, satiin Ofa ere aonaain
tonoraain que nerelanacaaurute, carene ureeincha.
46 Chabana Ofa coaraai chunei. Acaihanejein canuhachana coaraaun caje unaa
nichaunna jaun.
47 Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Quesenetaerate ichaonaa chabana nitaje-
naachara nejeein nenaa raa cureein.
48 Canuna ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nenaa tera lenoneneein nee-
unra.
49 Neniha leinjiinejein cacha najaaun carene tabai choae amuhemuhecuruha inara
inoaesihurune janate, que ichaaoruhane coina cojoanoo netojoeein manaa neein
curuajaain nenaa quinacai nalae Ofa Cana Coaunera, que ichaaoruhane coina. Nete,
satiin oore nii quihurera- inara inoaesihuru inae binaaneein. 50 Canuna dede caje
faunaa lenone neeun. Nii faan nichaaunne quicha, chabana orihain. 51 Canuna nii
lenone neein dede caje faunaa neein neeun. Nii lenone que ichaohin neite nirijijieein
nitajenaachara nejeein niha cureein.
Nii lenone quiicha tenaa jereite, cajabereonneein ne. Acane tiha cureeunni, que
ichaohin neeuruha caa chauratane que nenacaaurune coina," naa Jesosone janate,
52 "Chatohaneeina rai jaberoco que cana coroaatere," naain nejesinajeein ita cotaicha
rijitocure Jorioocuru.
53 Nii jaunte: "Esinaena rauhijiriin aitoreeunni inara rai. Canuna Cana Coaunera
Calaohineein, jelai Cacha Calaohineein inaraacha cohajei ineein neeun. Cajabereeon
quiin cacoichana coheneeichene, nihei ichaonaa esine ranaa nainiheeiche.
54 Cajabereeon quiin cacoichana coerate, chabana nitajenaachara nejeein nenaa
ichaonaa raa cureein. Acane, saa cana janonaane bana ichateein michuha cureeunni.
55 Ichaonaa tera lenone esine neein niha cajabereeonne janate, ichaonaa tera conacai
ineein ne cacoichana. 56 Nitohaneein cajabereeon quiin, cacoichana coerate, caniha
jiniiquiin nereein. 57 Nii caletoaera Ofa Cana Coaunerate ichaonaa siri. Nii jaunna que
ichaohin neeun. Nii rijijieein techu, cacoreniha ichaoha cureein caque lenoneein nei.
58 Nii dede caje faunaa lenone quena aitoon. Coatiha nii inara inoaesihuruhacha quii
manaa rijijieein nihei. Nii manaa quihuruha niqui inara inoaesihuru, nete satiin oore
nii quihurera. Jana nii caitoojoan dede caje faunaa lenone quiha cachanete, chabana
nitajenaachara nejeein niha cureein," 59 naain relanajae Jesoso, Caferenaaon, acaauru
rai sinacoca asaae netaojiauruha Jorioocurune jana.

Nitajenaachara nejeein nenaa ichaonaa tera erenaa

60 Caritiin relanajaa Jesosone jaunte: "Caaintatoha jataain caa naitoojoan. Chate nere
tonorare," naauruha nii caaijie arajiin cunacaauru cachaaurune janate, 61 aohanriin:
"Ta aihane carautaaichene. 62 Toohanreichecha, jauriaa nihanulune jaaun jelaiha in-
iha cuhanune coaraquichene. 63 Caa quere aonaain esenetaeraaurute, chaelai janonaa

bana nitajenereein. Jana, caa aitocoaunne esenetaelanaala erenaa tonoraauruhite, ichaoha jaberoco niha natiin, nitajiha cureein suujue. Cha que nelatihei cana jaberoco, cana suujue colane. 64 Nete jaiti caa aitocoaunne jaan esenetaaurene inara tabaauru," nae acaauru rai Jesoso, inae inoaelu caje coauneein, "Acaauru acaaurute quesenetaenereein. Jana, acate naaonjoain cacoulrujueein naaonjoain caeteratiha cureein," naain coitucuhana jaun.

65 Nii jaunte: "Nii jereniha Ofane, carene unaa nainihei chunei," naa Jesosone caijiete, 66 jianijihacoaaure nii arajiin aina nerelananichaanune aina amuhemuhenacaauru niritoha Jesosone jaun.

67 Nii jaunte: "Inara netonaiha cajaohin caratiriin amuriquiche," naain bajaa elechoonca coroatajai nichaanune cajene jana:

68 "Ahan aihei. Chuna nenacae curichaacaanu. Nii canacaanu relaina jaan tejian nenacaae ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nenaa teraneein ne. 69 Canacaanuna laaen ii esenetaacaanu. Nii jaunna acaihanejein Cana Coaunera Calaohi Curisitoneein neeine coitucuhacaanura," naa Fedorone janate:

70 "Canuna lechoonca coroatajai niquichene cotijiaain raain neeun niqui. Nete, nii inara lechoonca coroataja nechu aansain moconajaeraneein ne," nae Jesoso canacaanu rai. 71 Nii Simoon calaohi Jodasi Isacariote quete aite Jesoso, aina nerelanaa nichaanune lechoonca coroataja niha natiin coulurujuerichaaine coitucuhana jaun.

7

1 Nii baihate, Calileea batane que nenacaauru neseeuru neseeuru cachaauru relaa amuhemujue Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Jodea batane que cunaa jerihei, cuu sohin jaonaa jerecuruha cuu nenacaauru Jorioocuruna jaun. 2 Nii janate, inae ichuunejeonriha lohanari beseta bitoaauruha Jorioocurune jaun:

3 "Coa cau niha. Jodea cunihunte cuu chaaelai ichaaine coaracurumii cuu nenacaauru ii coitucuurera. 4 Coitucuha cachane jeriha chuneine, asiin cha ichana nainihei. Aihana jaun, letonoaneein satiin coarajeeurera notaracaae ichaaute coaracurumii," nae nocoalacuru. 5 Nihei nocoalacuru nihanatiin esenetaaurenihana jaunte aitocure.

6 Nii jaunte: "Inasiina jaiti turuha cuhanune jaan cojoinacane coaalanaala cureeun. Inara raite laaen caoachae joaenreein bana cuhichene, 7 neniha chatohaneein inara aina nejerateein, inara cotaain, chatohaneein inara tenaa naineniha caa chauratane que nenacaaurune jaun. Canihate laaen nejerateeure, itolere baaso ichacuruhane que rauhijiriin aitocoaunne coreniha. 8 Inara cunichuchete beseta bitoaaiche. Jaiti curihaunni canu, turueniha cuhanune jaan cojoinaca quene jaun," naain 9 nii Calileea nedae Jesoso.

Lohanari beseta bitoaaurera jana turuha Cana Coaunera Calaohi Jesosone

10 Nii baihate inae cuuruha nocoalacurune jana, acaaentonai cue acaauru caaijie nasina rijijieein, acaauru aina beseta bitoaa.

11 Nii janate inae nunuheca besetane jana ariirijieeure Jorioocuru: "Aancacha nii cacha," naain 12 cuu nejesinajeein coaucuhin ita rai ereerejeein:

"Acate caohachanejein cachaneein ne," naauruha tabaaurune janate, tabaauru:

"Caohachanejein cacha nihei jana canacaanu rai, cacha coritaain naojoaanna jaun," naaure tabaauru. 13 Nete, rauhijiriin "Aca," naain chaque erenaa nainene chunei Jorioocuru coasiha.

14 Nii janate, netaojiauruhana jaan loreri Teenforo asaae enoha Jesosone jana, inae sanaa jere nii beseta.

15 Nii janate cuu relanajaa Jesosone jana cojoaelatoore Jorioocuru. Cojoaelatiinte:

"Chatohaneeina nirijieein nerelaelanaala itolere coitucue," naauruhane janate:

16 “Coatiha casuujua caje quiicha rocohi nihei- caa inara relaanune jaan. Caa inara
relaanune jaante, nii caletoaera caje unaa ne. 17 Nii jaunte inae jatoroaain Cana
Coaunera jerenohi ichana jererate aitocoaunne aonaain coitucuha cureein. Nitoha-
neeinte esinaae rauhijiriin casuujua caje rocohin aitenihanune coitucuururreein.
18 Charijieein teeinti: ‘Canuna caoacha cachaneein neeun,’ naain suujua caje rocohin
raotono que ereereecane, ereereje cacha raotojoeein: ‘Caate jataain caohachanejeein
cachaneein ne,’ naain caohachaain belaain coaracuruha cachaaurune coina. Nete rai
letoaera curuaanaa coitucuhin coroaecuruhane coina, esinae rauhijiriin aite. Aihana
jaun, Nihei nii que: ‘Casaje,’ naain ereereecuruhane jaanu.
19 ‘Cana Coaunera ere bera Moisesa ere tonoraacaanu,’ naainte ereeiche niqui. Nete:
‘Coa sonajaain jaohache,’ naain aitoha Moisesa natiin tonoraeneeichene jaun, casohin
cajaonaa jerequiche,” naa Jesosone janate:
20 “Chana ishohin ijiaonaa jerete aansai,” naauruhane janate:
21 “Chanuna jana chaaen, nebetacanaa janonaa bana cunaitenaa rautaanune jana,
cojoaelatiin obaaequichelu caniha. 22 ‘Quichaneein nejanoaa inara bereene, inae
fosa janoniha nejanoaane jana, rai nacatichei cari jiununuhin saauche,’ naa Moi-
sesane jaunte niqui, nii tonoraain nebetacanaa janonaa bana niha natiin, canaanai
nacatichei cari jiununuhin sauhin naaonjoaain neeichelu. 23 Chanuna chaaen ne-
betacanaa janonaa bana lesajeein cunaitenaa rautaanune coreniha, caniha obajeein
caque nererojoecaaichelu. 24 ‘Cana Coaunera aitoojoaan tonoraacaanu,’ naaiche inara
suujua cuhane natiin, esinae rauhijiriin Cana Coaunera aitoonjoan coitucuhin tono-
raain niheeiche. Esinae rauhijiriin Cana Coaunera aitoonjoa coitucuhin neeinchene
jananihane, caniha obajeein caque nererojoecaain neriheeiche,” nae acaauru rai Cana
Coaunera Calaohi Jesoso.

“Naaojoain cajena unaa neeun,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone

25 Nii janate: “Tana caa cacha ariirijieuruha sohin jaaoruhane coinane,” naauruha
nii Jerosaleen nenacaaurune jana, 26 “Nocoa chujianra jianacoo neein satiin coarajera
notaracaae ereerejena. Chanuna colaraain inauhene coarajeeure. Jerihanete acaauru
esenetaain, ‘Acate Cana Coaunera letono Curisitone,’ naaurucaiha cocoainanacaihuru.
27 Canacaanuna laaen, nii uhana jaan coitucuhacaanu. Jana turuha Curisitone,
‘Naojoain cajete uhera,’ naain coitucuerariaain,” naauruhane janate, 28 cuu nii ita
taojiaauruhana jaan loreri Teenforo asaae aonajenajaain,
“Esinaena aihana jaun, canu unajaan coitucuhiche. Coatiha casuujua caje coauneein
uhaaun. Inaraacha coitucuhi Cana Coaunerate caletoae. 29 Dede caje, aca caletoana
jaunna coitucuun caje uhanune jaun,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso tonijiain.
30 Niritohane corenihate mucuhin amaain caresero cuhane Jesoso enoanaa jerecure
niqui, nete jaiti cuu tenihana jaun, chatoaneei que biji teeurene. 31 Nete, atiin esene-
taain:
“Turuha Curisitone, coatiha aiha caa cachane amuritoheriin araai saain niicha ichai
ichaain cacha notaariaain,” naaure arajii cachaauru.

Teenforo beraihurera folisiaacuru que Cana Coaunera Calaohi Jesoso mucuhin raera-teeuruha fariseeocurune

32 Jesoso queecha ereeuruha cachaaurune que urichocuruhana jaunte, rautaau-
renihana jaun nere tonoraeraauru Teenforo beraihurera folisiacuru letoaaure nii
fariseeocuru, nii cuu nenaa batirichuru curuaanaacuru, naojoaihuri, Jesoso mucuhin
raacuuruhane coina. 33 Nii jaunte:
“Basijiin reeintiariina cau neeorihun. Nii baihana nii caletoaera rene cauha curee-
unni. 34 Canu aririquicheein niqui. Nete cauruneriquicheein, nii cuhanune jaun

turunaa naineneriquicheei najaun," naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone jaunte,
35 nejeesinajeein itarai:
"Chuna curute, ariirijiacachene niha natiin eruhenerihacache. Jerihanete Curiecocuru que najasiiteein nenacaauru Jorioocuru ataneu cunaa jere, Curiecocuru relaane coina. 36 Chatohanerichaain naate aite: 'Canu ariichene niha natiin, caururiheicheein cuhanune jaun turunaa naineneriquicheeine jaun,' nae," naainte itacaje bajaebajaecure Jorioocuru.

"Cocoirei carene uhinena cocoae," naa Jesosone

37 Nii beseta satono janonaa banate, beseta nunuhe bana, bajaauruhane amuritoheriin Cana Coaunera bajaaure jiniiquiin nii beseta bitoaa turunacaauru.
Nii jaunte beseta satono que nimichuhin tonijiain, nii cuu nenacaauru rai:
"Cocoirei carene uhinena cocoae. 38 Aitoha Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhanene tocohaneein, quesenetaera cacha suujua cajete mitureein acau rijijieein sorohin, jelaiha suujua cuhane maroemaroereein, suujua rucujueein rai ichaonaa nitajenaachara nejeein nenaa teraaunu que, chaen leochaauru rai niha natiin tihane coina," nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso, nii beseta bitoaaurera rai.
39 Nitohaneein Cana Coaunera Suujue raaururichaain esenetaeraauru cachaaurune quete aite Cana Coaunera Calaohi Jesoso, coitucuuruane coina. Jaiti dede curuaanaaneein Jesoso enoaenihana jaunte, esenetaeraauru rai suujue letoaene Cana Coaunera. Nii quete aite Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

Jesoso coreniha ita caje nelerucuruha cachaaurune

40 Nii jaunte niritoha Jesosone jaun tabaauru:
"Acate nii turuha uha niicha jerecuri Cana Coaunera ere berane," naauruhane jana,
41 "Acate Curisitonera," naacoauruha leeochaaurune janate, tabaauru jana:
"Inasiin jetao Calileea caje uriha Curisitone coaalanaala. 42 'Jerichanejeeinte curuaanaa inoaesi Rabiri rijijieein Beleen cocoaichaneein nereein Curisito, curuaanaa inoaesi Rabiri ichoalaneein nenaa,' naa Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhane natiin, Curisito nere Calileea cocoaicha," naaure. 43 Niritiinte Jesoso coreniha cuu ita rerohecaain ita caje nelerucure.
44 Tabaaurute mucuhin amaain caresero cuhane tenaa jerecure niqui, nete ichana nainene chunei.

Jesoso esenetaaureniha cocoainanacaihurine

45 Nii jaunte, Jesoso colane turuha uuruha nii Teenforo beraihurera folisiaacurune jana:
"Chanuna mucuhin uhaeneeiche," naain bajaauruha cuu nenaa fariseeocuru, batirichuru curuaanaacuru, naaonjoaihurine jana:
46 "Cha corenihana mucuhin uharichaanu joaereein coreniha. Nihei chunei cacha irihane rijijieein erei," naauruhane janate:
47 "Inae nachu inara netonai coritaate. 48 Esenetaauruha cana curuaanaacuru, fariseeocuru, naaonjoainurine coaalanaala esenetaaiche. 49 Acaihanejein Cana Coaunera Ere coitucuuruhi, Cana Coaunera jaolecuru cachaaurute esenetae," naauruhane jana:
50-51 "Nainihei joaereein nere aonaelanaala, joaereein: 'Naojoainte ichae,' naain, caohachaain coitucuhelanaa, cacha casetecaacachene, niritiin aitoha cana quiricha inoaesi cuhanene jaunne," naa nii janotiin Jesoso rene turuha cunaa fariseeo Necodemone janate:
52 "Ii tonaina Calileea cocoaicha neei. Nihei chunei Calileea caje ecocohin Cana Coaunera ere bera. Cana Coaunera Quiricha cuhane arihute coitucuhi," naauruha

leeochaauru fariseeocuru Necodemo rai janate, 53 nenajau cauha cuure nii cuu nenacaauru.

8

Ene cojoaelorohe

1 Nii janate acaauru que janoriin, naain Oliboneein curuajaain nenaa atane ucuuno cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso. 2 Inae janohane janate naain Jerosaleeun cauha cue, coaiteen enacoaauneein cuu nenaa Teenforo asaae enohane coina.

Nii janate rene turuhajeeuruha arajii cachaaurune jaun, nelauriaain relanajae Jesoso. 3 Nii janate nejelau quicha que nicharatihane jana ene cojoaeloroe eruhin, mucuhin, tajiha turuaa uure, Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaaurera fariseeocuru. 4 Nitohaneein turuaainte, nii cuu nenacaauru cataaun teein:

“Naaojoaain nejelau quicha ainane janana, caa ene eruhin mucuhin uhaacaanura cacha relaera. 5 Cana Quiricha Inoaesi cuhanete laenaain cana rai rauhin teein letoaelu Moisesa, nitohaniha ene cojoaelorohe ne, sohin jaohacache ajeri que botosiine coina. ‘Tonaai jana ii,’ ” 6 naain bajaaure, nii ene sohin joaeratenaa jerenihane coulurujueeuruhane coina.

Nii janate acaauru tonoraelanaala notoroaain, biji couturi que atane laenaje. 7 Nii janate cuu tonoranajae lanaala atane laenajiha biji couturi quene jana, cuu jeelai coaineeinejeein bajaebajaecuruhana jaun, couturi michuriin:

“Niha cau leinjiin inara jana osa que lanaala, chabana baaso ichae lanaala nenaa ne, nii ichoaechaniha focoine ajeri que,” 8 naain coaiteen notoroaain atane laenaje biji couturi que Jesoso.

9 Niritoha Jesosone jaunte, aihuru bana acaauru netonai baaso ichacuruhana jaun, acaauru suujua que tacaana jaun, coejeein, biinaa que ichoaichaain leinjihana leinjihanaain mituhin cauha cuure. Inae satiin mituhin amuuruha nii ene coulurujueurerana jaun, nii eneecha que jerajejeein neeorihana jaun, 10 nimichuhin nichauraain:

“Aancaauruche icholurueraauruta. Ta ishohin ijiaohache chuneine,” naain nii ene caje bajaa Jesosone janate:

11 “Aiheicheta curuaanaa. Nihei casohin cajaohiche chuneita,” naa nii enene jana:

“Niheichu, canu niha natiin chatohaneein cheteein, ishohin ijiaonaa nainihaaunche. Inae caunichuche. Jiaonriha caa baiha coaiteen nosateichenera,” naain nii ene jiane Jesoso.

Cana rai chauratane cononeein niha Jesosone

12 Nii baihate coaiteen cachaauru rai beebeje Jesoso:

“Canuna caa chauratane que nenacaauru cononeein neeunra. Quere esenetaerate ichaonaa tera cono siricheein. Chabana nocohenaanau amuhemuheriaain,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone janate:

13 “Nohaneeicha. Ichaajenihane aitiinte aitohicha. Nii jaun chaque nelatihei nii aitohine jaanta,” naauruha fariseeocurune jana:

14 “Caraajenihane aitiin aitocoaaunne niha natiinte, nelate quere. Canuna nii uhanuluna jaan jelai coitucuun. Jana inara coitucuheeiche. Niheichu canu cunajaanu coitucuheeiche. 15 Nechu jataain Cana Coaunera coitucueneeichene jaunte, joaenreein inara suujua cuaaichene jaun, joaenreein ereereequiche. Aanca chunei coulurujuerichaaun canu. 16 Canu, cacha coulurujianunete, esinae rauhijiriin coulurujuenojoineei ne, canuhacha jelai caitono nenihana jaun, caletoaera Cana Inaca aina aitocoaunna jaun. 17 Charijieein teeinti ‘Ita rijiitojoeein ereeuruha coroatajai coaraaurune, esenetaacache nete ne,’ naain aite inara quiricha inoaesi cuhane, nitohaneein ichaquichene coina. 18 Nirijieeinna coaaraneein aitoon, nii caletoaera Ofate cajiniichaain coaaraneein ne. Nii jaun quesenetaaichenetene,” naa Jesosone jaunte:

19 “Aanca aihane nii chaca,” naain bajaauruhane jana:
“Cacoitucueneeichene jaun, Ofa coitucuheeiche. Cacoitucuhichene jana nihanete,
Ofa netonai coitucuriquiche,” 20 naain relanajae Jesoso, nii ita taojiaauruhana jaan
loreri Teenforo asaae, nii coriqui teeuruha cachaaurune jaaun neein. Niritoha Jesosone
jaunte mucuhin enoanaa jerecure. Nete enoaaurene, jaiti nitohaneein teeuruhane jaan
cojohinaca que turuenihana jaun.

“Nii cuhanune jaaun cunaa nainiheeiche,” naa Jesosone

21 Nii baihate coaiteen aitiin:
“Inae amuhanune baihate cariirijieriquicheein inacojoeein. Nete inara osa caaun
cauhacha neein oriquicheein, nii cuhanune jaun cunaa naineneeichene jaun,” naa
Jesosone jaun:
22 “Jerihanete raajenihane nesohin nijiaonreein. Nii jaunte nii cunajaun cuenerihacacheeine que aite,” naain ita rai ereereecuruha Jorioocuruna jaun:
23 “Inarate, caa chauratane que neeiniquiche. Canuna jana, cana choae caje nenaa
neeinneeun. 24 Nii jaunte oha curiquicheein osa caaun, canuneein nihanune esenetaeneeichene jaun,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone jana:
25 “Chaneeina jian,” naain bajaauruha Jorioocurune jana:
“Inae inara rai aitocoaacaaun turuhanune caje coauneein. 26 Niha arajiin erenaa
inara rai quiicha beenei. Nii caletoaerate rauhijiriin esinae aite. Cauricho que
aonacaaunna jaunna jerichanetojoeein beebejeeun, caa chauratane que neniquichene
rai,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone 27 janate coitucusichurene, “Naaonjoain Cana
Coaunera quete aitera,” naain coitucuurenihane jaun.
28 Nitohaneein coitucuurenihana jaunte:
“Inara araaineein nihanu natiinte, enuha que ecuu canu nujuateein canu chujuuraa
curiquicheein. Nii banate Curisitoneein nihanune coitucuhin, casuujua caje rocohin
aitenihanune coitucuha curiquicheein. Acaihanejein carelaa Ofa Cana Coaunerana
jaan que aitocoaaunne coitucuha curiquicheein. 29 Chabana jelai caratirihei caletoaera
Ofa, niicha jerenohin ichacaaunna jaun,” 30 naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone jaunte
esenetaaure arajiin cachaauru.

Jelai teein Cana Coaunera cacha, jelai teein Moconajaera cacha

31 Nii baihate esenetaaurera Jeroocuru rai:
“Rauhijiriin quere tonoraaichenete, canu ere tonoraera esineneein neriquicheein.
32 Nii banate esinae rauhijiriin, Cana Coaunera jerenohi coitucuhin raotojoeein jianacoo ichaonaa naineriquicheein,” naa esenetaerauru rai Cana Coaunera Calaohi Jesosone janate:
33 “Canacaanu foeratera Abaraaun caje coaauneein nihein chunei fatoroon
canacaanu cailichaera. Inasiinte nii aitohine tocohaneei enene cuhaneeicha
ichoreniha jianacoo mituhin nerichaanu. Nechu jataaina inoaelu caje coauneein
raotojoeein rerohecaeraelanaala ichohacaanu,” naauruha nii esenetaaichuru
Jorioocurune janate:
34 “Satiin quere tonoraauruhite jataain mululuhin osa tabai aiha ne. Nii chunijiu
cuhin nichotenaa nainerihaain. 35 Cana Coaunera Calaohineein nihanune jaunte ne
carai rauhi jianacoo nii osa caje inara mitaanune coina. 36 Canu nii caje jianacoo
inara mitaanunete esinaae rauhijiriin jianacoo mituhin neriquicheein. 37 Abaraaunte
chuhisi inara foeratera ne niqui, nete casohin cajaonaa jerequiche, quere esentaeneeichene jaun. 38 Carelaa Ofa najaan quena inara rai aitoon. Charijieein teeinti, inara
relaa inara inacana jaan ichaquiche, nii rijijieeina canu netonai caletoaa Ofane jaa
ichaaun,” naa Jesosone janate:
39 “Abaraaunte canacaanu inacane,” naauruha Jorioocurune janate:

“Esinae rauhijiriin Abaraaun calaohi neeichene jana nihanetera, aichejetohalune
rijijieein neriquiche inara netonai. 40 Nete esinaae caletoaa Cana Coaunerane que
aitocoaaunne coreniha casohin cajaonaa jerequiche. Chabana nitohanai que neruru-
juanaa jeriheilu Abaraaun. 41 Inarate aiha inara inacane rijijieein neeinche,” naa Cana
Coaunera Calaohi Jesosone janate:
“Coatiha unosineein nihaacaanu, Cana Coauneraachate canacaanu inacane,” naau-
ruha Jorioocurune janate:
42 “Cana Coaunera inara inaca niha netera, canu belaicheeiche, Cana Coaunera
caje uhin cau turuhin nihanune jaun. Coatiha casuujua caje coaauneein cau uhin
turuhaaun. Cana Coaunera te caletoae. 43 Quere esenetana jereneeichene jaunte, caa
inara rai aitocoaunne aonasineeinche. 44 Moconajaerate inara inaca ne. Nii jaunte,
caje nenaa neeichene jaun niicha jereeicha ichaquiche. Nii Moconajaerate inoaelu caje
coauneein soserejeein ne. Chabana rauhijiriin chaque irihei. Chaque irihanete nohane,
nichaon nihana jaun, casaje nujuaneein nihana jaun. 45 Esinae rauhijiriin aitocoaunna
jaunte quesenetaeneeiche. 46 Chariji inara caje osaquiin nihanune coitucue. Cha-
nuna esinae rauhijiriin aitocoaun natiin quesenetaeneeiche. 47 Cana Coaunera cacha
nequichenetera, Cana Coaunera ere rautaain aonaain tonorareeiche. Cana Coaunera
cacha neneeichena jaunte, Cana Coaunera ere aohana jereneeiche.

Abaraaun ajinihate nesihane Curisito

48 Esinaete rauhijiriin osaoquicha- Samaria cocoaicha,” naain Cana Coaunera Calaohi
Jesoso cotaihuruha Jorioocurune jana:
49 “Nihei aansijieein nejein osaaohaun. Nechu acaihanejein Ofaacha jerenohin
ichaain nihanune corenihate caansaine que ereeiche. 50 Coatiha, ‘Canuna caohacha
cachaneeun,’ naain irihaun. Curuaanaaneeinte caeteein ne Ofa. 51 Esinaena rauhijiriin
aitoon, quere tonoraerate chabana nitajenaachara nejeein nereein,” naa Jesosone
janate:
52 “Esinaete osaaoquicha. Inasiinte Abaraaun, satiin Cana Coaunera ere bera
inoaesihuru, naaojoaihunru inae oosichuruhalu inoaelu natiin, chere tonoraeraacha
nitajenaachara nejeein neeurureta. 53 Abaraaun amurijiriinna nereei iite. Inae ohane
jana ohacoaauruhalu Cana Coaunera ere bera inoaesihuru netonai natiin. Chaneeina
jana ii nereei,” naauruha Jorioocurune janate:
54 “ ‘Canuna inara curuaanaa caohati neeun,’ naain irihanune caohacharihei. Nete
caque: ‘Caate acaihanejein canu calaohine. Nere tonoraauche,’ nae Ofa Cana Coaunera.
‘Cacoaunera,’ naaiche niqui. Nete 55 coitucuujueneeiche. Canune laaen coitucuun.
Inara rijijieein casaje nichaaunnena, ‘Coitucuhaun,’ nareeun. Esinaena rauhijiriin
caraajenihane coaracaunna jaun, nere tonoraain caletoaana jaan ichaaun. 56 Inara
foeratera Abaraaunte, cau chauratane que catohaneein tururichaaunine coitucue.
Nii jaunte inae ena cau turuhanune jaun coroajeein rachoojoe,” naa Cana Coaunera
Calaohi Jesosone jaunte:
57 “Inasina saoquichoonca jaanacaaine coaalanaala, canacaanu foeratera Abaraaun
coaareei,” naauruha Cana Coaunera Calaohi Jesoso rai Jorioocurune jana:
58 “Aihanu. Esinaena rauhijiriin aitoon. Inae inoaeluna Abaraaun ajiniha nesiha
neeun canu,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone jaun, 59 ajeri mucuutaaure, que
botosihuruhane coina. Ajeri mucuutaauruhane janate, jianatoroaain acaauru cataan
cuhin, Teenforo caje mituhin amue.

9

Maosa rautaa Jesosone

1 Amuhemujuena jaunte leinjiin cacha maosaneein nejanoanaa coarae Cana
Coaunera Calaohi Jesoso. 2 Coaraane janate:

“Chanuna maosaneein nejanoae caa cacha. Rai fojiaraauru osa caaun nenihane, rai nosa caaunna,” naain Jesoso caje bajaacaanune janate:
3 “Aihei, coatiha nosa caun nihei. Niheichu fojiaraauru osa caaun nihei. Cana Coaunera ichanohi coaraa cachane coinate catohaneein nejanoae. 4 Inae caletoaeraacha icharatei ichacaaunnete ne, nainichaaunne cojoataa. Inae caa baiha nainerihaaunni. 5 Cau chauratane que nihanune quena, chauratane cononeein neeun,” 6 naainte, atane choaae lune churutaain, biji couturi que laculacunejeein, itacariin nii maosa nota rujuaain:
7 “Inae laaenra, taa necaojoanaa najaan Silohe inota culeenihura,” naa Jesosone jaun, cuhin culeecane caje turuhane janate, inae conoe nii maosa nota. (Silohe nanaate, Letono nanaa ne.)
8 Inae nerautaa jana coaraainte: “Caana lauhajelauhajeein coriqui bajanajaaoca,” naain ita caje bajaaure nii laurijiracuru- nii jauriaa nitohaneein coaaraauru.
9 Niritiin ita caje bajaainte:
“Aca chujianrana,” naauruha tabaaurune janate:
“Aca nihane coaalanaala. Tocohaniha chuhisi niqui, nete aca nene,” naaure leeochaauru.
Nii janate raajenihane:
“Acaneeun chujianrana,” naa raajene jaun:
10 “Inasina jana enene conoe inota,” naain bajaauruhane janate:
11 “Nii leinjiin cacha- Jesoso neein curuajaain nenaate, atane choae lune churutaain, biji couturi que laculacunejeein, tucuacaain canota rujuaain: ‘Inae laaenra, necaonjoanaana jaaun Silohe culeenihura,’ naain caletohana jaun: ‘Ai,’ naain culeecaunne janate, inae conoe caa canotara,” naain bihane janate:
12 “Aanca chaen nii cacha,” naain bajaauruhane janate:
“Jm, jm, jm. Aancachaainti. Coitucuhaun,” nae nii maosa nerautanaa.

Nii nerautanaa maosa caje bajaauruha fariseeocurune

13 Nii janate nii maosa nerautanaa amaauruha fariseeocuru renene janate:
14-15 “Inasiinte enene conoe inotata,” naain cotaain bajaaure fariseeocuru nii cacha caje, nebetacanaa janonaa bana atane choae lune churutaain biji couturi que laculacunejeein tucuacaain nii maosa nota rujuaain, rautaa Jesosone jaun. Bajauruhane janate:
“Itanicha que canota rujuarujuariin culeeratihane jana, culeecaaunne janate inae conoe canotara,” naane janate:
16 “Cana Coaunera caje nenaa nihei nitohanai cacha, amihaniha nebetacanaa janonaa banana jaun,” naauruha tabaaurune janate:
“Inasiinte Cana Coaunera tocohaneein ichaa natiin, osaona nihane nitohanai ichanaa nainerihei bajiaa,” naauruha nii leeochaauruna jaunte, 17 coaiteen enacoauneein:
“Tonaai jana ii, nii ichautaera cacha que,” naain bajaauruhane jana:
“ ‘Jerihane acate Cana Coaunera Ere berane,’ naanu canu,” naa nii nerautanaa maosane janate, 18 esentaaurene. Esenetaaurenihana jaunte, fojiaraauru caje bajaaure:
19 “Caana inara calaohineein maosaneein nejanoaa. Inasiina jana enene conoe rai nota,” naain bajauruhane janate:
20 “Aca chujian, acate canacaanu calaohi maosaneein nejanoanaa ne. 21 Inasiin chaaiti conoe enene rai nota. Niheichu nii rautaera coitucuhaacaanu. Cajejian bajaauche. Inae canaanai nihane coaalanaala. Acate naine raaje bihane,” 22 naaure nii fojiaraauru, Jorioocuru curuaanaa coasiha. “Acate Curisitone,” naain iriha chuneine, “Cau sinacoca asaae enohane jererihacacheein,” naauruha nii Jorioocuru

curuaanaacurune raotojoeein coitucuuruhana jaunte: 23 “Cajejian bajaauche. Inae canaanai nihane coaalanaala. Acate naine raaje bihane,” naaure nii fojiaraauru.
24 Nii janate coaiteen nii maosa niicha rautain cotijiain:
“Esinaen rauhijiriin beeu, Cana Coaunera notaracaae. Osaaotoha nii cachane coitucuhacaanu,” naauruha Jorioocuru curuaanaane janate:
25 “Osaaotoha nii cachane coitucuhaaun canu. Acaihanejein maosa nihanune caje, inae enene conoha canota neeinchana coitucuujueeun,” naane janate:
26 “Chatohaneeinte chete nitohaneein conoha inotane coinata,” naain bajaauruha coaiteenne janate:
27 “Inaera inara rai aitoonna. Chatonaaina nenacaaen bereeun. Chanuna coaiteen enacoaauneein inara rai bihanune jerequiche. Jerihane inara netonaite nere tonorana jerequiche,” naane janate:
28 “Iite laaen nii cacha ere tonoraai. Canacaanuna jana, jelai teein Moisesa ere tonoraacaanu. 29 Moisesa aina iriha Cana Coaunera neeichana coitucuhacaanu. Jana nii cacha coitucueraai caoachanainejeein. Chacaje chaainti ecoonane,” naain nii maosa nerautanaa cotaicha rijitucuruhane janate:
30 “Tara canota tihane caje coitucuhichene. Niheichu: ‘Naaojoain cajete uhe,’ naain coitucuheeiche. 31 Cana Coaunera bajaa osaaonaaurune tonoraeniha Cana Coaunerane coitucuhacaanu raotojoeein. Acaihanejein nere tonoraain niicha jerei ichaain nenaa cacha bajaanete coroatajane Cana Coaunera. 32 Nihei chunei, inoaelu caje coauneein nitohaneein maosaneein nejanoaa leinjiin cachane jana nota cono tera. 33 Cana Coaunera caje unaa nenihane noote catohanai ichare,” naane janate:
34 “Osaaotiin nejanoaaina jaun noote canacaanu relanaa jereeita,” naain nii maosa sitaaure ita taojiaauruhana jaan loreri caje.
35 Inae nii maosa sitaauruhane coitucuuriin, coaraa cuha Jesosone janate que tacaa uhe. Nii jaunte caje bajae:
“Cana Coaunera Calaohi esenetaaina,” naain bajaane janate:
36 “Eenje. Carai beeuna, rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi nihane coitucuhin esenetaera Curuaanaa,” naane jana:
37 “Canuna acaneeun,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone janate, 38 nacatiha neseeonraain:
“Esenetaanura Curuaanaa,” naane janate:
39 “Canuna caa chauratane que turuun, maosacuru niha natiin, conoha rai notane coina. Jana, notaa nocoetonacaauru maosaneein nihane coina,” naa Jesosone janate, 40 cuu aonajeeuruhana jaun:
“Canacaanu netonainoona maosaneein nihacaanu,” naa tabaauru fariseeocurune janate:
41 “Maosa neeichene, caseteco coaariheeicheein osa coreniha niqui. Nete, ‘Itolere canacaanuhacha ichai coaraain coitucuhin ichacaaunne jaun maosa nihaacaanu,’ naaichene jaun, caseteco coaraa curiquichein nii coreniha,” nae fariseeocuru rai Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

10

“Chariji teeinti, acuujua edaa enoe. Niite asijiauto ne,” naa Jesosone

1 Niritohane baihate: “Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Carenero ucuha acuujua edaa enoite asijiauto ne. 2 Jana, rauhijiriin nacuujua cuhane enoite beraicha esine ne. 3 Acuujua beraichate, janone acuujua joracaain, enohin curuaacuru curuaacuru que curuaateein, nii carenerocuru cotihacane tajiha uure, acaauru beraicha nihane ere coitucuuruhana jaun. 4 Nitohaneein cotihanajaain, inae saain mituuru jana, acaauru ajiniha cuujihane jana, caaijie cuure nii carenerocuru, acaauru beraicha nihane

coitucuruhana jaun. 5 Jana nejelau cotihanaacanete, que janoriin soroore, nejelau
ere nihane coitucuuruhana jaun," 6 naain niqui relanajae Cana Coaunera Calaohi
Jesoso, coitucuuruhane coina niqui. Nete, "Naaonjoain quete aite," naain aonaain
coitucuurene.

Cachaauru corenihate oha cureein Jesoso

7 Nii jaunte, rauhijiriin aonacuruhane coina:
"Leinjiin canuhachana jianacoo cacha mitaeranu que nenaa neeun. Cacolane cana
Inaca Cana Coaunera rene turunaa nainihei chunei. 8 Nii jauriaa cajiniha unacaaurute,
nechu jataain cacha coritaeraaunu que unacaaurulu ne niqui. Nete, nere tonoraau-
rene cacoitucueranuuru cachaauru. 9 Leinjiin cacorenihachate naine, cana Inaca
Cana Coaunera bijiu tacaain aina neeichene. 10 Arajiite inara curuaanaaneein nenaa
jere, nechu jataain nohaneein inara coritaain. Acaauru esenetaain, acaauru ere
tonoraeraaurute caoachanainejeein nitajiha cuurureein. Canuna turuun, raotojoeein
rachoojoeein cha latelanaala Cana Coaunera aina neeichene coina. 11 Canuna esinae
rauhijiriin inara curuaanaanu que letononeein neeun. Nii jaunna oha cureeunni
satiin canu cachaauru coreniha, nabana necairichaauruhane coataa, satiin quere
tonoraain esenetaeraauru, necairichanaa coaraelanaala rauhijiriin Cana Coaunera
aina nihane coina. 12 Nii curuaanaa neein nenaa jereraaurute, nechu jataain core
coinaacha aihuruhana jaun, niha acaauru aina nejerateein acaauru coineterane,
cachaauru jaohin ratiriin sorooruhane acaauruhacha mucuhin sooruhane, cajiha-
neein ita caje riaaneeure. 13 Nitohaneeinte rai cachaauru ratiriin soroore, nechu jataain
curuaanaa neein nenaa jerecuruha core coinana jaun, coaraain cuu nainaauruhane
coina. 14-15 Canunajian nenacaaen caohacha nejeein curuaanaaneein neeun. Chari-
jieein teeinti cacoitucuhiche nii rijijieeina Ofa coitucuun. Nii rijijieein inachu, canu
cachaauru coitucuun. Jerichanejeein techu coitucunajaanune rijijieein cacoitucuure.
Canuna canu cachaauru coreniha caraajenihane neteein oha cureeunni. 16 Nihachu
naain nejelau canu cachaauru, cotihanaacaaun nete ne, ita aina inara tihanune
coina. Cotianaacaun nete, quere tonoraain uururreein. Inae nitohanihanena leinjiin
canuhacha inara curuaanaa neein niha cureeunni, nitohaneein ita aina inara tihanu
ne.
17 Nere tonoraain caletoaana jaan ichacaaunna jaunte, jataain cacoelai cana Inaca
Cana Coaunera. Nii corenihana caraajenihane netiha cureeunni, casohin cajaaoruhane
coina, nena ichanaa cureeunni. 18 Canu jerenihanune, nihei chunei casohin cajaonaa
nainerihei. Nena caraajenihane netiha cureeunni, nitohanihanune coina caletoaa
Ofa Cana Coaunerana jaun," nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso. 19 Niritoha Jesosone
esenetaeraauru Jorioocurute, nii esenetaauruhichuru caje nejelau neleruhin neeure.
20 Niichurute:
"Chanuna caa osaaonaa nechu aansai jaeloroheneein nenaa cacha ere tonoraaure,"
naaure tabaauru itarai. 21 Nii jana nii esenetaaurerate laaen:
"Osaaocane noote caritiin erere. Chasiina jana osaaocane maosacuru nota cono tere,"
naaure ita rai nejesinajeein.

Cana Coaunera Calaohi Jesoso raaureniha Jorioocurune

22 Inae elohena nihane janate, Jerosaleeun ita taojiaain nii loreri inoaesi Teenforo
besaute beseta bitoaaure Jorioocuru. 23 Nii jana nii Teenforo coonri seeonjoan- Salo-
moon curuaa siriin nenaa asaae amuhemuheca Cana Coaunera Calaohi Jesosone jana
24 curuaacotaain, acaauru cataaun teteriin:
"Cha carajana erereei ii coitucuhacaanune coina. Rauhijiriincha letonoaneein ereeu,
esinaae Curisitoneeine," naauruha Jorioocurune jana:
25 "Inae bihanulu. Nii jana quesenetaheeichelu. Inae caletoaa Ofana jaan ichacaaun
inara notaracaae. 26 Nii coaraquiche niqui. Nete jauriaa aitocoaaunne tocohaneein

canu cacha neneeichene jaunte, caje nainaain quesenetaeneeiche. 27 Coitucunajaain
nihanune rijijieein techu, cacoitucuhin quere tonoraain neeure canu cachaauru.
28 Canuna acaauru rai nitajenaachara nejeein nenaa ichaonaa teeun. Chaaelai janonaa
bananeriaain nitajeeuruhane. Niheichu chaaen cacaje rulunajaera. 29 Satiin curu-
aanaacuru curuaanaa Ofa Cana Coaunera carai tenajaana jaun, nihei chunei cacaje ru-
lunajaera. 30 Canuna, Ofa aina leinjiin Cana Coauneraneein nihacaanu," naa Jesosona
jaunte, 31 ajeri mucuutaaure Jorioocuru, que bodoosihuruhane coina.

32 Nii jaunte: "Itolere caohachana ichaaun satiin coarajeeichene notaracaae, Ofa
letononeein. Chatohanei corenihana nitoaneein ajeri que canu bodoosicheeiche," naa
Cana Coaunera Calaohi Jesosone janate:

33 "Caohacha ichaaine coreniha ajeri que ii bodoosiriahacaanu. Cana Coaunera niha
nocoetiin, Cana Coaunera rerohecaaina jaunna ichana jerichaanu. Cana Coaunera
niheei. Raujiaain cachaneein natiinte Cana Coaunera niha nocoetohi," naauruhane
jana:

34-36 "Inarate casohin cajaonaa jerequiche, 'Ofa cana Inaca calaohi nichaaun,' naa-
nune coreniha. Chaaen techu nii coreniha, 'Ofa cana Inaca Cana Coaunera rerohecaa,'
cacoeeiche, Cana Coaunera chujian raajenihane, 'Canu calaohichuru' naa inoaelu
ichauhenaauru rai, rai quiricha inoaesi cuhanena jana, esenetaaichelu satiinina
jaun chujian, caa chauratane que caletoaa Ofa cana Inaca, niicha jerenohi icha-
caaunne coina natiin. Inasiina Cana Coaunera rerohecareeun, 'Ofa Cana Inaca calaohi
nichaaun,' naanune coreniha. 37 Ichaa Ofane tocohaneein cha ichaenihanune coa canu
esenetaache. 38 Aihane jaun, canu esenetaeneeichene nihanatiin, nii canuhacha ichai
coaraain esenetaaichenete caohachae. Nii ainate canu aina niha Ofa Cana Coaunerane
jana, canu rai Calaohineein aina nihanune esenetaaichene caohachae," naa Jesosone
jana,

39 coaiteen mucuhin amanaa jerecuruhane jana, acaauru que janoriin amue Jesoso.

40 Acaauru que janoriin amuhinte Jorodaan jerau cauha cue. Nii jauriaa cachaauru
coujunacatihalu Joaanna jaaun turuhin cuu ne. 41 Nii janate rene turuha uure arajiin
cachaauru. Cuu turuhin coaraain:

"Esinaete chuhisi rauhijiriin aite Joaan, caa cacha que. Niicha ichai ichaain cana
notaaca Jesosone rijijieein cana notaacane que airijiinte, esinae rauhijiriin aitohane
tocohane," naainte 42 Jesoso esenetaaure cuu nenacaauru cachaauru.

11

Oha Lasarone

1 Naain Betaniau coroatajai baihuru aina nenaa Lasaroneein curuajai jetaote, bane-
jelanaala cunaite.

2 Marata, Mariha, naa nii baihuru curuaa. Nii Marihate, Cana Coaunera Calaohi
Jesoso tijia choaae erene jujui jataain coreti chorohin, couturiji que jacoraera ne.

3 Nii jaunte cunaitiha nii acaauru cona Lasarona jaun, "Cunaitiha iicha belaaicha
curuaanaa," naain Jesoso rai berateeure.

4 Nii jaunte Jesoso rene turuhin beeuruhane jana: "Coatiha nii cuaaetoha nii cunai
caaun orihaain. Cana Coaunera coitucuhin, 'Caohatoha Cana Coaunera Calaohi,' naain
Cana Coaunera Calaohi coitucuuruha satiin cachaaurune coinate cunaite nii cacha,"
naainte cuelanaala cuu coroata janohin ne Cana Coaunera Calaohi Jesoso. 5 Nii baihuru
aina curataain belainaaca natiinte 6 "Cunaitiha Lasaro," naain berateeuruhane jana.
7 coroata janohi cuu nihane baiha:

"Chajaauchete coaiteen Jodea cunichaache," naa Jesoso, aina nerelanaa nichaanune
raine janate:

8 “Jaitinootera carajaje, ishohin ijiaonaa jerecuruha Jorioocuru, ajeri que ii bodoosiine. Nii atiin inachura coaiteen ucuaae cunaa jereeite cacha relaera,” naacaanune janate:
9-10 “Tana, cojoanonaateein caletoaa Ofa Cana Coaunerana jaan ichacaaunne nihane coitucuhichene. Ichaenihanune, canuhachana baasoneein nedareeunni,” nae Jesoso.
11 Nii baihate: “Siniha cana belaicha Lasaro, nocoa inae nocoaa curichaaun,” naa Jesosone jana:
12 “Aihana jaunte chujian, sinihana jaun nerautareein,” naacaanu. 13 Esinae sininaa que jecha aite naacaanuna jaunte,
14 rauhijiriin: “Inae oha Lasaro. 15 Caoacha quete cuu nenihanune jana ai. Inae laaen jataain quesenetaa curiquicheein,” naa Jesosone jana:
16 “Chajaauchete cana netonai aina cunichaache, aina jiniiquiin ohacachene coina,” nae nii Tomasi canacaanu rai. (Nii Tomasite curuaateeure Fafione neei, fafione nihana jaun.)

Onaa ichateein, rai ichaonaa tera niha Cana Coaunera Calaohi Jesosone

17 Nii janate Betaniau turuha Jesosone jana, inae jena janoha atane neruujuene beeure. 18 Saaneein itaraeniha Jerosaleen caje nii Betaniane jaunte, 19 tajiha caje turuhacoaaure Jorioocuru, nii onaa cacha baihuru Marata, Mariha, naaonjoain suujua nunaauruhane coina.
20 Nii janate turuelalajeein tajiha uujiha Jesosone coitucuuriin que tacaa uhe Marata. Jana, Marihate, loreri asaae nedae.
21 Nitohaneein cuhin Jesoso que tacaain: “Cau neeichene jana nihane, oriheiche canejerata curaanaa. 22 Nete, chaelai bajaaichene ichei tiha cureeinche Cana Coaunera,” naa Maratane jana:
23 “Ichanaainte coaiteen nichaurareeinche,” naa Marata rai Jesosone jana:
24 “Eenjeen airichaainche chuhisi. Inae besautiha cana janonaane banate, coaiteen ichanaain ichaoha cuurureeinche oonacaauru niquicha,” naa Maratane jana:
25 “Canuna onaa ichateein, rai ichaonaa nitajenaa charanejeein nenaana jaan teraneeunche. Quesenetaerate, ohane niha natiin ichaoha cureeinche. 26 Satiin jaiti ichaohin nenacaauru quesenetaanete, ohane niha natiin, chabana nitajenereeinche. Caa caitoonjoan esenetaaichena,” naa Jesosone jana:
27 “Eenjeen, iite Curisito neein- Cana Coaunera Calaohineeinchene esenetaanuchera. Iite caa chauratane que turuha uha niicha jerecuri canacaanuhacha cohajei ineinchera,” nae Marata.

Lasaro atanebana choae chanaa Jesosone

28 Niritohane baihate, nocoasai Mariha cotihaca cue Marata. Rene turuhinte: “Taute turue cacha relaera. Ichotijiaeratiha jaunna ii cotihaca uun,” naa Maratane jana, 29 luhecotariin nimihuritiin Jesoso coaraa uhe Mariha. 30 Nii janate nii ratiriha Maratana jaaun jelaiha ne Jesoso, jaiti nii neseu turuelanaala. 31 Luhecotariin nimihuritiin uha Marihana jaunte caaijie uure nii loreri asaae aina neein suujua nunaa nenacaauru Jorioocuru, “Naain atanebana choaae jecha inaderaa cue,” naain niqui caaijie cuure nii Jorioocuru.
32 Nii janate Jesoso rene turuhin nacatiha neseonraain:
“Cau neeichene jana nihane, oriheiche canejerata Curuaanaa,” naain 33 chanaa Marihane jana, aina chanaauruha Jorioocuruna jaun, jataain inaderaain:
34 “Chu atane rucuhecure,” naain bajaa Jesosone jana:
“Nota taute atane rucuhecurera Curuaanaa. Chajaautejian coaanicha,” naauruhane jana 35 chanae Jesoso.
36 Nii jaunte: “Jataainte coinaderae,” naaure Jorioocuru tabaauru.

37 Nii jana leochaaurute jana: “Tajian caa cacha, maosa nota cono tihalune. Tajian
jana naineriha chaaelai ichaa oheniha Lasarone coinane,” naaure nii leochaauru
Jorioocuru.

Oo caje ichanaa Lasarone

38 Nii jaunte atane bana rohan turuhin, coaiteen inaderae Jesoso. Ajeri jachu cuhane
ita rucuhecuruha Jorioocuru, jelai ajeri que fuhina jaun:
39 “Joracaauche,” naa Jesosone janate:
“Inae jerihane nirinihache cacha natiinta. Inae jena janohache aiha cachane natiinta
Curaanaa,” naa nii nijiaonaa cacha bai Maratane jana:
40 “Inaera ichei, ‘Esenetaaichenete Cana Coaunera ichanohin caohati
coaariquicheeincha,’ naain ichei aitoonchena,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone
jana 41-42 joracaauruhane jana, dede coarajeein:
“Nariha Ofa, ii bajaanune satiin quiicha bajanojoin tenajaaoqui bajaanune naineeine
coreniha. Nii jaunna ichei aitoon, aonacuruha nuricho que cau nenacaauru cachaau-
rune coina, aonaain esinae rauhijiriin ii caletohaine esenetaauruhane coinara Ofa,”
naane 43 baihate:
“Lasaro, mituu nii lai caje,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesoso tonijiaine jana, 44 tajiha
conaara tijianeein mituha uhane jana: “Batuhichuchete jianacoon mituhine,” nae Cana
Coaunera Calaohi Jesoso.
45 Nii ainate Cana Coaunera Calaohi Jesoso esenetaaure le lauriin Jorioocuru, nii
Mariha corianiha cunacaauru.

Jesoso mucuuruhane rai neeuruha fariseeocurune
(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

46 Nii jana, acaauru tabaauru jetaote turuhin biha cuure fariseeocuru rai. 47 Nii jaun
jetaote itataojiaaure fariseeocuru, batirichuru curuaanaacuru, saain cocoainanacai-
huri nii que ita rai ereereecuruhane coina. Nii jaun jetaote ita rai:
“Inae itolere ichaa nii cacha. Inasirihacacheta. Maosacuru rautaain, onaa icha-
teein, lenone faain, itolere ichaa inae. 48 Naajeein inauheneeicha coarajihacachenete,
esenetaacoaauruha satiin cachaaurune, cana cairichaaurureein Romanocuru rai co-
coainanacaihuri. Cana raite caa ita taojianaana jaan loreri Teenforo chamuhitiin cana
cairichaaurure,” naaure jetao Jorioocuru curuaanaacuru.
49 Nii jana jetaote, cuune leinjiin Caifasineein curuajaain batirichuru curuaanaa. Nii
jetaote:
“Joaereeinte ereereequiche. 50 Nita coitucuhichene, cana caohachanu que tejian oha
cureein nii leinjiin cacha, nabana necairichanaa coaracaache satiin Isaraeli cocoaicha
nichaachene coataa,” nae jetao acaauru rai nii Caifasi.
51 (Coatiha suujua caje coaauneein rocohin aitohi nii Caifasi. Nii ajaana cuhane
batirichuru curuaanaa neein nihana jaunte coroatajane Cana Coaunera, nabana
necairichaa Jorioocurune coataa oha curichaain Cana Coaunera Calaohi Jesosone que
aitohane coina. 52 Coatiha Jorioocuruhacha coreniha oha curihaain niqui. Satiin chau-
ratane sacutaain riaaneein nenacaauru Cana Coaunera calaohichuru jitariin taojiaane
coinate aicheein.) 53 Nitohaneein oo caje Lasaro ichatihane caje coauneeinte, Cana
Coaunera Calaohi Jesoso que necosuujuaaure Jorioocuru rai cocoainanacaihuri, sohin
jaaoruhane coina.
54 Nii jaunte Jorioocuru rai cocoainanacaihuri rai ecocoelanaala nii Jodea batane caje
mituhin naain Efaraaiun cue Jesoso. Cacha areroo rohan nenaa neseu Efaraaiun cuhin
cuu ne, canacaanu aina.
55 Fasocoa cataihajeein, neseeuru neseeuru caje naain Jerosaleeun cuhajeeure,
acaauru necoaauna rijijieein naunatajaain, necaaonjoaain jatoroaain Fasocoa beseta

bitohauruhane coina. 56 Nii Jerosaleeun turuhinte cuu cajianeein Jesoso ariirijieeure. Cuu nenaa ita taojiahuruna jaan Teenforo asaae ita taojiaain:

"Beseta bitohanacha urichaai," naain itacaje bajaaure, 57 "Chunocoha, 'Cuute ne,' naain coitucuhane, beeinete mucuhin raeratihacaanu," naauruha fariseeocuru, batirichuru curuanaacuru, naaonjoainurine jaun.

12

Jataain Jesoso belaiha Marihane

1 Saota janonejeein lanajeeca Fasocoa janonaane janate, nii oo caje niicha ichatei Lasaro coaraa cue Jesoso naain Betaniau. 2 Nii janate cuu beseta bana rijijieein Jesoso coroaateeure, raaoti lenone que. Lasaro bai Maratate, acaauru rai lenone lauriae.

3 Nii jana litoro cataaun uujoaain erene jujui coreti uhaain, que Cana Coaunera Calaohi Jesoso tijia rujuaain, couturiji que jacoraa Marihane jana, juujijiain bijiihaque nii loreri asajai.

4-5 Nii jaunte: "Chanuna nichata fashai janonei amihanenaa core tocohaneein necoretelanaala aihure, cairichaihuri coroatajanenarichaae," nae nii canacaanu lechoonca coroataja Simoon calaohi Jodasi Isacariote, nii Jesoso coulurujueranu. 6 Coatiha esinaae rauhijiriin cairichaihuri coroatajanena jerihane caaun aitohi. Asijiautonihana jaunte aite, nechu jataain aca nii coriqui raane jerena caaun. Aca canacaanu coriqui beraichaneein nihana jaun raotojoeein basijiauhane coinate aite.

7 Niritoha Jodasine janate: "Coa rerohecaa. Cajabereeo rucuhecuruha najaannu que niicha rucujuei nihana jaunte ichae. 8 Cairichaihuri coroatajanena jereeinete, nereein inoaenlu netojoeein arajiin cairichaihuri. Coatiha inoaelu netojoeein cau nerinaaunni inara aina," nae Jesoso.

Lasaro sohin jaonaa jerecuruha Jorioocurune

9 Nii baihate, Betaniau niha Jesosone coitucuuriin coaraa cuure Jorioocuru. Coatiha acaacha coaraa aihuruhi. Lasaro- nii oo caje niicha ichatei coaracuruhane coinane maajeeinte aihure.

10 Nii jaunte ita suujua rijitojoeein, ita suujuau tacaain, "Chatohaneeinte acaentonai sohin jaonaaneeineta," naain 11 nii Lasaro netonai que necosuujuaaure batirichuru curuaanaacuru. Ohane jana ichatiha Jesosone coaraain esenetaauruha le lauriin Jorioocuru, acaauru jianeeinna jaun.

Jerosaleeun turuha Jesosone
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)

12 Nii janate Jerosaleeun cuhacoaaure arajiin cachaauru, Fasocoa beseta bitoaa.

Nii cojoanoote turuha urichaain Jesosone coitucuure. 13 Nitohaneein coitucuhinte, elele alo saaujiin amaain que tacaa cuure. Que tacaain: "Caohacha quete uhichacanacaanu coroatajaneraunu que Cana Coaunera letono. Cachuura," naain, "Caa Cana Coaunera letono belaihuruhine itolere cachaauru. Caa Isaraeli Curuaanaa *Rey* belaihuruhinera," naain, ehequiin coroajeein Jesoso raaure. 14 Nii janate cabario tocohaneein nenaa boro ichoaae iniin laulauquiin turuha uhe Jesoso, aitoha Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhanene tocohaneein:

15 "Coa coasichachera
Jerosaleen cocoaichacuru.
Coaracuche, boro choaaete
laulauquiin turuha ureein
inara Curuaanaa *Rey*cha,"
naa Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhanene tocohaneeinte turuha uhe Jesoso.

16 Nii janana caoachanae netojoeein aonajihacaanu aina nerelanaa nichaanune. Nii
baiha inae dedeeu cuha Jesosone janate, canacaanu suujuau neeorite, niriitiin aitoha
Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhanene tocohaneein aihane coaracaanune jaun.
17 Oo jana nii Lasaro ichatiha Jesosone coaraauru cachaaurute nii leochaauru rai
beeuruhana jaun, 18 nitohaneein onaa ichatihane coitucuuruhana jaun, Jerosaleeun
turuha Jesosone jana, que tacaa cuure. 19 Nii janana coarajenajaain: "Inae coaraquiche.
Inae cha chana nainihaacacheta. Coaracuchera. Saainte aina cuurera," naain ita rai
ereerejeeure fariseeocuru nejesinajeein.

Jesoso arihuruha Curiecocurune

20 Naain Jerosaleeun cuhin Fasocoa beseta bitoha cunacaauru aina cunacauru
21 Curiecocuru tabaaurute Jesoso aina nerelanaa Ferifi rene turuhin: "Jesoso coaana
jerichaanura curaanaa," naaure. (Nii Ferifite Calileea batane que nenaa Betesaaida
cocoaichane.) 22 Nii janate Aanderesi rai bihana jaun, jiniiquiin cuhin Jesoso rai biha
cuure. Jesoso rai beeuruhane janate:
23 "Inae laen ecu tiha ohanune cojoinaca. Canuna inaraacha cohajei cachaneein
neeun. Ohanune baihate satiin curuaanaacuru curuaanaa niha caenoaa cureein Ofa
Cana Coaunera," nae Jesoso. 24 Niritiinte, "Esinaena rauhijiriin aitoon. Charijieein
teeinti lecuhejeein temueraeniha arosone, omaroelanaala jerichanejeein ne. Jana
atane choaae naluhane, omarohin arajiin inacaain nefae. 25 Nii rijijieein techu ne
cacha netonai. Niicha jereeicha ichaa cachanete, temueraeniha ne, aiha arosone
rijijieein jerichanejeein ne. Nirijieeinte, nechu jataain joaereein niha cureein. Jana
cha que casilanaala Cana Coaunera jerenohi ichaa cachanete, Cana Coaunera bijiu
tacaa cureein. Jana, ainihanete nitajiha cureeincha. 26 Quere tonorana jerera, quere
tonoraaine. Nii quere tonoraerate, nii cuhanune jaun niha cureein caniha. Chaen
techu, quere tonoraera, Ofa rai coroaaenacai ichareein," nae Jesoso.

Orichaaine biha Cana Coaunera Calaohi Jesosone

27 Nii baihate: "Nererojoecaa jataain casuujua. Chatohanerihanu coaetaata. Nihei,
'Cacorataaneeu Ofa, casohin canu ateinaauruhane coataa,' naain erenaa nainihaun, nii
coina cau turuhanune jaun," naane baihate, 28 "Ofa, coaiteen iicha ichana jerei ichaain
caa cachaauru notaacu, aihute coaraain, 'Caohatoha Cana Coaunerara,' naaurumiin
satiin cachaauru coaraaincha," naain Cana Inaca Cana Coaunera bajaa Jesosone janate
dedeeu tonii:
"Inae ichacaaun cacoitucuuruhane coina. Inae coaiteen icharichaaunni coaraain
canu nichaaunne coitucuuruhane coina," naain toni dedeeu. 29 Naa dedeeu toniine
jana:
"Arara jecha," naaure nii cuu neein aonajeeurera cachaauru. Nii jana tabaauru:
"Cana Coaunera letonote aite," naauruhane jana:
30 "Coatiha canu rai aitohi. Aonaquichene coinate inara rai aite. 31 Inae chauratane
curuaanaa Moconajaera aina jaoleneein neeururichaain inae Cana Coaunera coitucuu-
ruhi. 32 Inae ecuun coroso que nihanunena, satiin quesenetaaurera raa cureeunnicha,"
nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso. 33 Niritohane ainate, "Naaonjoaainte oha cureein-
cha," naain coitucuure satiin cachaauru.
Niritoha Jesosone jaunte: 34 " 'Onaachara nejeeinte nirijieein niha cureein Curisitora,'
naa canacaanu quiricha inoaesi cuhane natiin, chatohaneeina coroso que ecuun nere
nii cachaneein nejanohanaa. Charijina nii cachaneein nejanohanaa ne," naauruha
Cana Coaunera Calaohi Jesoso rai jana:
35 "Canuna cacha cononeein neeun. Basijiin reintiariinne inara aina neeorihun.
Quesenetaauche, inae inara ratirihanune, nocohenaanau nitajeeichene coataa. 36 Cau
jaiti nihanune cojoataa quesenetaauche, canu cachaneein neeichene coina," naane
baiha jianatoroaain acaauru caje naasi Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

Jesoso esenetaaureniha Jorioocurune

37 Itolere maosa rautaain, onaa ichateein, lenone faain, naojoaan acaauru notaracaae
Jesoso natiinte, esenetaaurene Jorioocuru.
38 Inae niritiin laenaain bihalu inoaelu Cana Coaunera Ere bera inoaesi Isaihasi
najaunte, nii laconaa nainene:
“Cha canacaanuhacha
beebejei esenetaete
curuaanaa,”
naainte:
“Chariji jana iicha ichai
coaraain esenetaete
curuaanaa”
naain laenaelu Isaihasi. 39 Nii jaunte esenetana jerecurenihaluna jaun coaiteen lae-
naain:
40 “Jauriaa esenetana
jerecurenihana jaun,
inae acaauru suujua anioaan
Cana Coaunerana jaunte,
turuha Cana Coaunera Calaohine jana
coitucuurene,
nota que coaraain
nesoone caaun
enaraa coitucuuruhane coataa.
Nitohaneeinte
tenajae Cana Coaunera,”
naainte 41 laenaelu Isaihasi inoaelu, cajiha cana rai chauratane que turuha uha Je-
sosone ajiniha. Ichoaichanihate nii coaraain caritiin laenaelu Isaihasi inoaelu.
42 Nii natiinte saain esenetaurenihane caniha, esenetaaure araijiriin. Cocoainanacai-
huru tabaauru niha natiinte esenetaaure niqui. Nete chunei rai beeurene, nii ita
taojiauruha najaan loreri sinacoca caje sitanajaa fariseeocurune coataa. 43 Acaauru
belaiha Cana Coaunerane rautaauruhane amuritoheriin acaauru belaiuruha acaauru
araichurune jerecuruhana jaun.

Nereecha que cachaauru coulurujiha Jesosone

44 Nii jaunte tonijiaain: “Quesenetaera, coatiha canuhacha esenetarinaain. Nii cale-
toaera Ofa niha natiinte esenetareein quesenetaera. 45 Cacoharaerate nii caletoaera
netonai coarae.
46 Canuna caa chauratane cono neeun. Canuna caa chauratane que turuun, nabana
nocohenaana niha quesenetaerane coataa. 47 Quere tonoraeniha chuneine coatiha
canu coulurujuerinaauni. Coatiha caa chauratane que nenacaauru coulurujueranu
que uhaun. Jianacoon niha caa chauratane que nenacaauru cachaaurune coinana
turuun. 48 Chariji teeinti, ‘Caohachaaita,’ naain quere tonoraene. Niite coulurujiha
cureein caa quicha beebejei Erenaa, inae saa cana janonaane bana, 49 casuujua caje ro-
cohin aitenihanune jaun. Caletoaera Ofa aitoonjoaacha quena caa aitiin inara relaaun.
50 Ofate caletoae nitajenaachara nejeein niha canu ere esenetaain tonoraerane coina.
Nii jaunna caletohane rijijieein, caa aitoon,” nae Jesoso.

13

Aina nerelanacaauru tijia culeeca Jesosone

1 Le janojoeein lanajeeca Fasocoa besetane janate, inae Cana Inaca rene cauha
cuhane catainaaecane coitucue Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Itolere janonaa bana
chauratane que nenacaauru cachaauru belaiha coichana aina cutaainna jaunte, esinae
rauhijiriin belainaacane coitucuuruhane coina raajenihane netiha cureein. 2-4 Nii

jaunte aina nerelanaa nichaanune aina lenone Jesoso. Nii janate cuune canacaanu aina Simoon calaohi Jodasi Isacariote, suujua saruha Moconajaerana jaun Cana Coaunera Calaohi Jesoso coulurujueranu. Nii jana satiin curuaanaa neein tiha Cana Inaca Cana Coaunerane baiha, Cana Coaunera caje uhane coitucuhin, inae jelaiha cauha cuhane coitucue Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Nii janane jaiti nitohaneein nerichaaine coitucuelanaala lenonejihacaanune jana, lenoneeo jiaaeriin, nobiri rocoriin, jaleri que faino balutaain, 5 baandeja cuhane acau chotaain, canacaanu tijia culejeein, nii rai faino que canacaanu tijia jacorae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

6 Nii baihate Simoon Fedoro tijia culeena jeriha Jesosone jana:

“Iina catiha culeena jereeite curaanaa,” naa Fedorone jana:

7 “ ‘Naaonjoain coinate caa ichae,’ naain coitucuheei. Nii baihate coitucuriquiin,” naa Jesosone janate:

8 “Chaaelai janonaa bana nihei catiha culeequine jerichaaunne,” naa Fedorone jana:

“Ii tijia culejenihanune, canu aina nenaa naineriheini,” naa Jesosone jana:

9 “Aihana jaun, coa catihacha culeeca, cacoii, cacoturi naaonjoaine maajeein culeecura Curuaanaa,” naa Simoon Fedorone jana:

10 “Enanejeein necaojoanaa, jitariin jaberocone maajeein culeera latiheei. Leinjiin rai tijia culeeraachate late, enanejeein necaojoane baiha niha natiin necalanoaaeca rai tijia najaun. Saainte niqui culeenohineein neeiche. Nete ne inara jana leinjiin jaiti 11 culeenojoinelanaala,” nae Jesoso, Jodasi Isacariote que, coulurujuerichaain Jodasi Isacariotene coitucuha najaun.

12 Acaauru tijia culeecane baihate, nobiri curujuaain, coaiteen mesa choae nelauriaain: “ ‘Naaonjoaane jaunte caa cana tijia culeje,’ naain coitucuuche. 13 Rauhijiriinte caque, ‘cacha relaera,’ naaiche. Chaen techu, ‘Curuaanaa,’ naaiche, rauhijiriin aca nichaaunna jaun. 14 Canu, inara relaeraneein, inara curuaanaa neein nihanu natiina, inara tijia culejeeun. Nirijieein inara suujua coaraain ita tijia culeequichenete caohachae. 15 Charijieein teeinti aihun, nirijiein chabana necoasitaelanaala, raotojoeein ita belaain neeuche.

16 Inara curuaanaa neein, inara relaera neein nihanu natiin, inara tijia culejeein nihanune jaun, jerichanejeein carijijieein satiin cachaauru belaain, inara suujua caje coauneein niha natiin, chaelai ichacuche, ‘Naaonjoaain nihanune jaun, naaonjoain ichana nainihaaun,’ nanaa coacuelanaala ichacuche. 17 Inara suujua coaraain, ita coroataja neein, ita belaain, caa caitono aonaain tonoraaichenete, raotojoeein neriquicheein. 18 Nete, caohachanainejeein satiin ena neeichene rijijieein nenereeicheein. Janijiina satiin inara raain neeunlu niqui. Nete, ‘Caniha nejeratereein leinjiin caniha lenonei,’ naalu Cana Quiricha Inoaesi cuhanene rijijieeinte, caniha nejeratereein leinjiin. 19 Jaiti aihei niqui, nena letonoha inara rai beeun, inae caque nejeratihane, Cana Coaunera Calaohi Curisito nichaaunne coitucuhichene coina.

20 Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Chunocoha quiicha letoai raanete, jerichanejeein canu raane rijijieein rareein. Nii canu raane rijijieein techu, caletoaera Ofa Cana Coaunera rareein,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

Coulurujiha Jodasine biha Jesosone (Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

21 Nii janate: “Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Leinjiin inara caje cachate cacoluruheca cureein,” naain be Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Niritiinte jataain inaderae Jesoso, coulurujuerichaain niicha belaaina jaun.

22 Nii janana, itaacha cajanacajanaain itaacha coaracaanu aina nerelanaa nichaanune, “Caa quete aite,” naain nii naitoonjoa coitucueniha caanune jaun.

23 Nii jana Jesoso roan neein lenonejianune jana, 24 canu cojoeluhin: “Chana icholuruherete, curuaanaa” naain caque bajaeratiha Simoon Fedorona jaun, 25 Jesoso roan naurutaain nuricho nainejeein metoroaain:

“Charijina icholuruherete, curuaanaa,” naain bajaanune janate:

26 “Saan. Coarajeeujia. Obene que faan setejiariin tihanune jana raerate, aca nereein,” naain obene que faan setejiariin, Simoon calaohi Jodasi Isacariote rai te Jesoso. 27 Obene que setejianohin faan raain quiha Jodasine rijieonritiinte, Jodasi suujua sarue Moconajaera, Cana Coaunera Calaohi Jesoso coulurujiane coina.

Nii jaunte: “Letonoaneein, ena nii iicha ichana jerei ichaau,” nae Jesoso, Jodasi rai. 28 Nii janana, “Naaonjoain ichaane coinate aite,” naain coitucuenihacaanu. 29 Nii jaunna, “Aca canacaanu coriqui beraicha nihana jaun jecha beseta rai chaelai inejei coretihane coina aite,” naacaanu. “Ainihane, cairichaihuru rai chaelai inejei coreteein tihane coina jecha aite,” naacaanu coitucuenihacaanune jaun. Nii janate aine. 30 Nii setejiariin Jesosohacha tei faan quihane baihate mituha cue, inae nocohecane jana Jodasi.

Namu biha Jesosone

31 Inae mituha cuha Jodasine janate:

“Inae laaen caohatiin, rauhijiriin inaraacha cohajei Cacha Calaohi nichaaunne coitucuriquicheein, chaen techu canu aina cuaain, ‘Naaonjoaan Cana Coaunera’ naain Ofa coitucuriquicheein. 32 Charijieein teeinti, aca neein niha Ofane coitucuerateeun inara que. Nii rijijieein techu, inara que canu neein nihanune coitucueratereein inae ena sorotiin Ofa Cana Coaunera. 33 Inae carajaain inara aina nerihaaunni canaanaihuru. Canu aririquicheein niqui. Nete, aitocoaaun Jorioocuru raine rijijieein, canu cunajaan cunaa naineneriquicheein. 34 Inae ena nenaa caa erenaa bihanu inara rai, cacoichana aina cutaain inara belaihanune rijijieein jiniiquiin ita belaain neeichene coina. 35 Satiin chauratane que nenacaaurute, quiicha relaaurineeichene coitucuha cuurureein, jiniiquiin ita belaaichene coaracuruhane,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

Jesoso coitucuha nocoeniha Fedorone
(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)

36 Niritoha Cana Coaunera Calaohi Jesosone jaun:

“Chuna cureeite Curuaanaa,” naa Simoon Fedorone janate:

“Cuhanune jaun jaiti casaauna nainihei. Nii baihate casaaureeini,” naa Jesosone jana:

37 “Chanuna ii sacunaa nainenereeunte curuaanaa. Nainichaaun ichoreniha ohanune,” naa Fedorone jana:

38 “Esinae chachu naineei cacoreniha ohine. Esinaena rauhijiriin ichei aitoreeunni. Iriha ataoharine ajinihate, nichata saain, ‘Jesoso cacha nihaunta,’ naa curiquiin,” nae Jesoso, Fedoro rai.

14

Cana Inaca rene turunaa najaan neein niha Jesosone

1 “Coa nererojoecaache. Cana Coaunera esenetaaichene rijijieein quesenetaauche. 2 Lanaai Ofa loreri asaae turunaa najaan cuu turuhin raotojoeein neeichene jaanu. Nenihane jananihane coatiha berihaun. Aihana jaunna, inara turunajaanu rucuheca cureeunni letonoa inara ajiniha. 3 Inara nenajaanu rucuheca cuhanune baihana coaiteen ureeunni, inara raa tajiha caniha neeichene coina. 4 Inarate nii curichaunnine jaan coitucuhiche. Nii jaunte nii cuhanune jaun turuha cunaa nainiquiche tonajelanaala,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone jaunte:

5 “Nii cuhina jaan coitucuhaacaanuta Curuaanaa. Inasiina coitucuhin urichaanuta,”
naa Tomasine jana:
6 “Quere esenetaain tonoraaichenete, Cana Inaca rene turuhin aina ichaoriquicheein.
Nete laaen cacolane turuenereein chunei, rauhijiriin ichaonaa rauhi tera nihanuna
jaun. 7 Rauhijiriin cacoitucuhichenete, Ofa Cana Coaunera coitucuhiche. Inae laaen
enene caje coauneein Ofa coitucuhiche, inae cacoharaichene jaun,” naa Cana Coaunera
Calaohi Jesosone jana:
8 “Cana Inaca Cana Coaunera coarateeujian canacaanu quena, nii aina raotojoeein
nihacaanune coinara Curuaanaa,” naa Ferifine janate:
9 “Inae carajaain inara aina nihanu. Ta jaiti cacoitucuhichenete, Ferifi. Cacoharaerate
Cana Inaca coarae. Aihana jaun, chanuna Cana Inaca Cana Coaunera coaaratihanu
inara quene jerequiche. Tajian, ‘Cacoharaerate Cana Inaca Cana Coaunera coarae,’
naanune aonaquichene. 10 Ta Ofa suujua que suujuaquiin nihanune coitucuhichene.
Coatiha casuujua caje rocohin quiicha jerei que irihaaun. Acaihanejeein Ofaacha
jerenohichana ichaaun, Ofa suujue que suujuequiin nihanune jaun. 11 Aihana jaaun
Ofa suujue que suujuequiin nihanune esenetaeneeichene nihanatiin, itolere icha-
caunne coaraquiche inara nota que najaun esenetaaichenete ne.
12 Esinae rauhijiriine aitoreeunni. Quesenetaerate quiicha ichai ichareein camuri-
toheriin niha natiin, Ofa rene tacaain aina nerichaunina jaun. 13 Cuu nihanune jana,
cacurajateein chaelai inaraacha latei bajaaichenena, tiha cureeunni. Nitohaneeina
Cana Inaca Cana Coaunera ichanohin coaaratiha cureeunni, Cana Inaca Cana Coaunera
coitucuhin coroaequichene coina. 14 Nii jaunna, chaelai bajaaichene tereeunni.
15 Rauhijiriin esinae cacoelaichene, quere tonoraauche. 16 Nitohaneein neeichenena,
Cana Inaca bajareeunni, inara Coroatajanera letoaane coina. Inoaelu netiin chabana
satonoe lanaalate inara aina niha cureein inara Coroatajanera. 17 Acate, esinae Cana
Coaunera Suujue nereein. Nii Cana Coaunera Suujue coitucunaa nainecuruhi cacoitu-
cuuruhi. Inarate laaen, raotojoeein coitucuhiche inara aina nihana jaun. Inoaelu
netiinte, chabana satonoe lanaala inara aina niha cureein. 18 Coatiha inara jaohin, inara
ratiriha cainerinaain. Turuhana ureeunni, coaiteen inara aina nihanune coina. 19 Inae
cacoharaaururinaain quesenetaaichuru. Inaraachate laaen cacoharaa curiquicheein,
inae coaiteen turuhanune. Ohanune caje ichanarihanuhina jaunte, jerichanejeein
nitajenaachara nejeein niha curiquicheein, ichaohin nihanune rijijieein. 20 Inae inara
suujua cuhane enoha Cana Coaunera Suujuenete, Cana Inaca aina nihanune coitu-
cuhin, canu aina neeichene coitucuhin, coitucuha curiquicheein. 21 Quere tonoraain
neite, esinae rauhijiriin cacoelaicha nereein. Niite belaiha cureein Cana Inaca Cana
Coaunera. Canu netonainiha natiinna inara belaain, inara que necoharaeratereeunni,
raotojoeein rauhijiriin cacoitucuhichene coina,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesoso
canacaanu raina jaun:
22 “Chanuna canacaanuhacha rai ecocohin, leeochaauru que necoharaeratenereeite
Curuaanaa,” naa nii leeocha Jodasine jana:
23 “Cacoelaichate quere tonorae. Niite belaiha cureein Ofa Cana Coaunera. Chaenna
aina jiniiquiin Ofa aina niha cureeunni. 24 Cacoelaiheite, caa quiicha beebejei es-
enetaene. Caa inara rai quiicha beebejei inaraacha aonajeite caletoaera- Ofa Cana
Coaunera ere ne. 25 Cau inara aina nihanune cojoataana, caritiin inara rai beebejeeun.
26 Chaaen, Cana Inaca rene cuhanunete, cacoreniha Suujue letoareein Ofa Cana Inaca,
inara suujua lararajiaain, inara suujuateein, inara coroatajanihane coina. Acate itolere
que inara relareein, itolere caitoojoan que coauquichene coina. 27 Raotojoeeinna inara
rai necoeeun. Canuhachana, Cana Coaunera tenojoin- raotojoeein neeichene jaannu
teeun. Nerinaain cabaiha nii rijijieein raotojoein neeichene jaannu teraanu. Aihana
jaun, chaque casilanaala, raotojoeein neeuche.

28 Esinae rauhijiriin besichaaunlune rijijieeina, cau niha ureeunni coaiteen. Esinae
cacoelaaichenete rachoojoeein neriquicheein. Nii caletoaera Ofa renene cureeunni,
jelai choaae jauhecotojoeriin inara coroatajanihane coina. 29 Amuhanune ajinihana
aitoon, inae ichacaaunne, 'Esinaete aitelu,' naain esenetaaichene coina.
30 Inae nenacaaeneein inara rai ereerejerinaaunni, inae urichaain canu coitucuuruhi
cachaauru letoaeranu Moconajaerane jaun. Canu jerenihanune, caniha cha chana
nainerihei. 31 Nena, inauhene coarajereeunni, caletoaera Ofa belaain nere tonoraa-
nune coaracuruha satiine coina. Chajaauchete amuhacache. Inae jitariin bihanu inara
rai, coitucuhichene coina," naainte canacaanu amaain amue Jesoso.

15

"Canuna esinae rauhijiriin lenacai oba esine rijijieein neeun," naa Jesosone

1-2 Nii baihate aina nerelanaa nichaanune rai:
"Canuna lenacai oba esine rijijieein neeun. Charijieein teeinti, lenacai oba une
beraihaca, ajaanaa naineein. Caohatiin anasitiin inaana nuune cataaun uhajeein
sauhin jaohaca, caohatiin nujua cutujuaain inaacane coina. Jana inacaeniha le unene,
temura nainejeein tacaain sauhin jaohaca.
Nii rijijieein techu, cacoitucue lanaala, suujua coaraelanaala, rai suujua letono-
hacha ichara, naaonjoain jaoha cureein moconajaera rene Ofa Cana Coaunera. Jana
quere tonoraain canuhacha icharatei icharate, jeelai amuritoheriin suujua lararajiaain
coroatajanereein Ofa Cana Coaunera. 3 Inara relaanune jaan Ofa Cana Coaunera aitoo-
joan esenetaain, tonoraain neeichene jaunte, inae inara suujua culeje Cana Coaunera,
jianacoo neeichene coina.
4-5 Coanete jiniiquiin Ofa Cana Coaunera jerenohin ichacaache. Ainihane, jelai
chujutoroaain cacolane ichana naineriheeiche. Charijieein teeinti, nujua caje nebeuha
lenacai oba unene, ojoiin inae inaana nainene. Nii rijijieein techu cacolane, jelai
caohachaain Ofa Cana Coaunera jerenohi ichana naineneriquiche. Jana, jiniiquin canu
aina ichaquichenete laaen esinae Ofa Cana Coaunera jerenohi ichariquicheein.
6 Chunocoha inara tabanejei, quere tonoraane jianihanete, nitajiha cureein ca-
hoachanainejeein, Moconajaera rene jaorichaain Ofa Cana Coaunerana jaun. 7 Esinae
rauhijiriin quere tonoraain neeichene, jiaonriha inara relaanune jaan baitiquichene.
Chaelai inaraacha latei bajaaichenete, tereein Ofa Cana Coaunera.
8 Nere tonoraain, naitoojoan beebejeeiche cachaauru rainete, inara coaraain, Ofa
Cana Coaunera coroaeca cuurureein inara coaaraauru. Nii banate esinae rauhijiriin
quere tonoraera neein neriquicheein.
9 Cacoelaiha Ofa Cana Coaunerane rijijieeina inara belaihun. Caa inara belaihanune
rijijieein, inara suujua coaraain cacha belaain neeuche. 10 Caa caitoonjoan tonoraain
ichaain neeichenena, itolere bana inara belaicheeunni. Charijieein teeinti caletoaa Ofa
Cana Coaunerana jaan tonoraain ichaain nihanune jaun, canu belaain ne, nii rijijieein.
11 Itolereneein raotojoeein rachoojoeein canu aina jiniiquiin neeichene coinana
aitoon. 12 Caa inara belaain nihanune rijijieein, ita belaain neeuche. Nitohaneein
neeuche, caa inara rai aitocoaunne rijijieein.
13 Nainihei chatohanai, onaa niha natiin coasiin nihacane. Cana belaichaauru
coreniha cana raaje netiha cuhacanetejian, nenacaaen caohachae, ichaohin neeuruha
canaacha belaihurine jerena caaun. 14 Inarate quiicha belaiineein neriquicheein, caa
inara letoaanune jaan ichaain neeichene. 15 'Canu cachaauru,' narihaunni. Rauhi-
jiriichana, 'Canu belaichaauru,' nareeunni. Chabana, 'Naaonjoainte ichae,' naain
curuaanaacha ichai coitucuhin neniha cachana jaun. Nii jaunna, 'Canu belaichaauru,'
naaun inara que. Carai aitiin caletoaa Ofa najaan coitucueratihanu inara quena jaun,
nainihaun canu, 'Canu cachaauru,' naain irihanu inara quene. 16 Coatiha inara, cariin

carene uhin niheeichelu. Canuna inara ariin inara raain neeunlu. Nii jaunna Ofa Cana Coaunera rai arajiin cacha ariin raeraanu que inara letoaaun, inoaelu netiin neeneinu que. Nitohaneein neeichenete, chaelai latequichene, bajaaiche cacorenihane, tiha cureein Ofa Cana Coaunera," nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

17 Nii baihate: "Aonacuchena caa que aite, raotojoeein jiniiquiin ita belaain neeuche.

Rai cachaauru aina curuataain Jesoso cairichaaeriin neeuruha caa chauratane que nenacaaurane

18 Inara coaana jerelanaala, inara belaihureniha caa chauratane que nenacaaurune, nii caje nainaauche, nenacaaen canu nichaun natiinte, cacoharanaa jerelanaala cacoelaihurene. Nii jaunte jelai amuritoheriin inara belaihurenereein. 19 Chauratane que nenaa cacha neneeichena jaunte, inara belaain, inara coaana nainecurenereein caa chauratane que nenacaauru cachaauru. Canuna caa chauratane que nenacaauru caje inara raaunlu. Nii jaunte inara belaain inara coaana nainecurene caa chauratane que nenacaauru cachaauru, inae caa chauratane que nenaa cacha neneeichene jaun. 20 Aitocoaaunlune tocohaneein, nihei chunei rai curuaanaa amurijiriin nei. Nenacaen canu rerohecauruhaluna jaunte, jerichanejeein inara rerohecaa cuurureein. Quere esenetaain tonoraeraurute, jerichanejeein inara ere tonoraain esenetaaurureein. 21 Nitohanihate, cuurureein nii caletoaera coitucuuruhi nechu aansaineein nenacaauru cachaauru. Nitohanihate cuurureein, canu ere beebejeichene coreniha.

22 Acaauru rene turuhin, acaauru relaenihanune jana nihane, chaelai ujuaihoneein neeururihei niqui. Nete inae enene acaauru osa coreniha chunijiun nichoteeurenereein. 23 Nii cacoharanaa jerelanaala quere tonoraichurute, jerichanejeein nii caletoaera Ofa Cana Coaunera ere tonoraaurene. 24 Itolere, lenone faain, itolere cunaitenacaauru rautaain, itolere ichaain acaauru notajaain, naaonjoaain inatiinte, coaracuruha nota que natiin, canu batohin, Ofa Cana Coaunerane maajeein batohin neeuruhane corenihate caseteco coaraa cuurureein. Nii coaracuruha natiin esenetaaurenihane colane aihururihei. 25 Aitoha acaauru quiricha inoaesi cuhanene rijijieeinte, aihure. 'Nechu jataain, joaereein corenihate aina nejerateein jerecurenereein,' naain aitoha acaauru quiricha inoaesi cuhanene rijijieeinte aihure, inae nitohanihane coina laenanohineein nihana jaun.

26 Inae turuha urichaain inara coroatajaneraanu. Canuna Ofa caje letoareeunni. Nii inara coroatajaneraanu- Cana Coaunera Suujuete esinae rauhijiriin caitoojoan que inara relaa ureein. 27 Nii ainate chaque casilanaala laraajiin canu aitoonjoan Cana Coaunera ere beebejeriquicheein cachaauru rai.

16

1 Nii jaunna inara rai aitoon, inara rerohecaauruhane, nererojoecaain inara letoaanune jaan jianeeichene coataana, caa caritiin aitoon inara rai, laraajiin abaantaain neeichene coina. 2 Acaauru ita taojiaauruhana jaan loreri asaae enohichene janate, caje inara sitaa cuurureein. Chaaente, chunicoha inara tabanejei sohin jaooruhane, 'Jeriha Cana Coaunerana jaunne, caa ichaaun,' naa cuurureein. 3 Nii chabana Ofa coitucuelanaala, canu nihanatiin coitucuurenihana jaunte, nitohanain ichaa cuurureein. 4 Inae cuutihane bana, 'Esinaete aitelu,' naaichene coinana caa aitoon.

Chaaelai ichana nainiha Cana Coaunera Suujuene

Jaiti jelai inara ratirihanune rai nenihanune jaunna, jauriaa caa que inara rai erenajaqueneeun. 5 Inae laaen curichaaunni nii caletoaera aina nihanune coina. Nihei chunicohanejein nii cunaa jerichaaunna jaan bajaane que airijiin, 6 satiin inaderaachaquiche caa que aitocoaunna jaun. 7 Inara rai tejian caohachare cuhanune. Jana

cuenihanune, urihei inara corianeein inara suujua lararajiaain, inara coroatajaneraaunu. Acate inara suujua lararajiaain, inara corihaneein inara coroatajanereein. Inae cuhanunena, canu letoareeunni. 8 Aca inae turuhanete, cacha relaa cureein, osaaocuruhane coitucuuruha cachaaurune coina. Chaaen techu, caohati ichaonaa que cacha relaa aicheein. Jana ichaonaa caoacha sacunaa jeriheichurute, casetecaa cureein Cana Coaunera, 9 osaaocuruhane saijieein quesenetaaurenihane coreniha. 10 Nii banate, esinaae rauhijiriin ichaonaa esine teraneein nihanune coitucuha cuurureein, Ofa nenajaun tacaa curichaaunnine jaun.

Inae canu coaariheicheein cuutihane reeintiaain. 11 Nii banate, Moconajaera aina jiniiquiin nosa coreniha caseteco coaraa cuururichaaine coitucuha cuurureein cachaauru.

12 Niha arajiin inara rai quiicha beeni niqui, nete ‘Quete toon aite,’ naain coitucunaa nainenerIquiche. 13 Inae turuha Cana Coaunera Suujuenete, rauhijiriin inara relaa cureein. Coatiha suujua caje rocohin aitoriaain. Aitoha Cana Coaunera najaan quete aitoha cureein, nitohaneein situsihane ajiniha coitucuhin neeichene coina. 14 Acate coroajeein canu nichaaunne biha cureein, cacoitucuhin neeichene coina. 15 Charijieein teeinti, itolere coauneraneein ne Cana Inaca. Niirijijieein inachu canu netonai neeun, Cana Inaca calaohi nichaaunne. Aihana jaun, coaa cojoaelatohache canu coitucueratiha Ofa Suujuene.

Inaderaichene baihate necoriha cureein inara suujua rachoojoenaa neein

16 Satonoote, caa basiijiin cacoharaa curiquicheein. Nii baihajirite canu coaraa curiquicheein coaiteen,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

17 Nii jaunte ita caje: “Tonaa nena, ‘Satonoote cacohararIriquicheein, Cana Inaca rene curichaaunnine jaun. Nii baihajirite cacoharaa curiquicheein,’ nae. 18 Chatonaa nena aite,” naacaanu ita rai.

19 Nii jaunte, caje bajanaa jerichaanune coarajihane jaun: “ ‘Satonoote basiijiin cacohararIriquicheein. Nii baihajirite cacohararеeicheein,’ naanune jaunna ita caje bajaaiche.

20 Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Inaderanaa caaunte chanaa curiquicheein. Nii janate inara coroaaeca cuurureein caa chauratane que nenacaauru cachaauru. Nete rachoojoenaaneein necoriha cureein inara suujua.

21 Charijieein teeinti, nejanoana jeriha rai canaanaine nererojoecaaure enecuru cunaa caaun. Jana inae lesajeein nejanoaane, inae nii cuna coacuelanaala raotojoeein rachoojoeein ne, nii canaanai coroaaeca.

22 Nii rijijieeinte nererojecaaiche niqui ena. Nete, turuhin inara coaraa uhanune, aitohi rijitojoeein rachoojoenaa neein niha cureein inara suujua cuhanai. Nihei chunei inara caje nii rulunaa nainera.

23 Nii bana inae cacaje, ‘Chatohanein icharihacaanu,’ naain cacaje cha bajariheicheein, inara netonai coitucuriquicheeina jaun. Chaaelai inaraacha latei bajaaiche cacorenihanete, tiha cureein Cana Inaca. 24 Nihei caniha neeichene caje coaauneein, cacoreniha chaaelai bajaheeiche. Bajaaiche cacorenihanete, tiha cureein Cana Inaca, raotojoeein rachoojoeein neeichene coina.

25 Inae cuutihane bana caritiin, ‘Charijieein teeinti naojoaen,’ naain cuaain, inara rai berihaaunni. Inae cuu tihane banane, nechu jataain rauhijiriincha cuaain Cana Inaca aitoojoan que inara relareeunni, rauhijiriin aonaain coitucuichene coina. 26 Nii banate, inara raaje inaraacha latei bajaa curiquicheein. Nitohanihane bana, coatiha canu Cana Inaca rai aitorihaunni, 27 inae raujiaain caje uhanune esenetaaichene coreniha inara belaiha Cana Coaunerana jaun. 28 Canuna, Cana Inaca nenaja caje mituhin, caa chauratane que turuha uun. Inae caa chauratane ratiriin, Ofa Cana Inaca Cana Coaunera rene curichaaunni,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone janate:

29 “Inae laaen aonacaaun rauhijiriin aitohina jaun. 30 Nii jaunna esinae itolere coitucuhin, esinae rauhijiriin Cana Coaunera caje uhine esenetacaanu. Aihana jaun, nihei nenacaaen canacaanuhacha bajaaenenu, inae coitucuhacaanuna jaun,” naacaanune jana:

31 “Nii jaunchana esenetaaiche. 32 Inae cojoinaca que tiha. Enenete satiin ita caje riatoroaain, jelai cajaohin caratiriin amuriquicheein, nena jelai caa neneeun, caniha niha Ofa Cana Coaunerana jaun. 33 Coitucuhichene jerena caunna caa aitoon, quesenetaain raotojoeein rachoojoeein neeichene coina. Chaaen inara netonai, caa chauratane que necairichanaa coaraa curiquicheeina jaunna, raotojoeein rachoojoeein necairichanaa abaantaichene coinana aitoon. Caa chauratane curuaanaa Moconajaera amuritohanune jaun, inara netonai laraajiin caa chauratane curuaanaa Moconajaera amuritohichene coinana, coitucuhichene jerena caaun aitoon,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso, aina nerelanaa nichaanune rai.

17

Cana Inaca bajaa aina nerelanaa nichaanune coreniha Jesosone

1 Niritohane baihate, jabatoroaain dede coarajeein:

“Inae caletoaina jaan ichacaaunne jaan cojoanonaa que turuha. Chajaain laaen cacorataaneeu, ii jerenohi ichacaaunne coina. 2 Iite ii calaohineein nihanune cocoainaain, caa chauratane que caletoaai, satiin carai iicha teeuri cachaauru rai nitajenaachara nejeein nenaa ichaonaa teraaunu que. 3 Leinjiin iichate nitajenaachara nejeein nenaa ichaonaa teraneei. Nii jana canuna, leinjiin ii letono Jesocurisitoneein neeun. Nii jaunte nitajenaachara nejeein neeurureein cana coitucuhin nenacaauru. Coatiha chabana nitajeeururinaain. 4 Inae caa chauratane que nenacaauru que ii coitucueratihanu. Chaaen nachu inae caletoaaina jaan nainaaun. 5 Inoaenlu, jaiti necoaunaeniha caa chauratanene ajiniha, cocoainanacaineein nihanulune rijijieein, ii rene turuhanune, coaiteen cocoainanacaineein caeteeu, coaracuruha satiine coinara Ofa.

6 Inae caa chauratane caje raain carai iicha tenojoinhuru cachaauru que ii neeine coitucueratihanu. Icheineeinte neeure, caa carai iicha teeuri cachaauru. Niichurute, chere aonaain tonoraain neeure. 7 Inae laaen cacorataaneei jaan aina caletoai jaan ichacaaunne jaunte coaraain inae esenetaaure. 8 Caletoaaina jaan que acaauru rai aitocoaaunna jaunte tonoraaure, carai iicha tenojoihuru cachaauru.

9 Coatiha caa chauratane que nenacaauru cachaauru, ii coitucuuruhi coroatajaneeine coina ii bajahaun. Caa carai iicha teeuri cachaauru icheineein nenacaauru coroatajaneeine coinana, canu Inaca neeine bajaaun. 10 Satiin canu cachaneein nenacaaurute, jerichanejeein ii cachaneein neeure. Jerichanejeein techu, canu cachaneein neeure ii cachaauru. Nii jaunte jerichanejeein aihanune rijijieein ichaoore.

11 Inae taenetojoeein caa chauratane que nerihaunni. Acaaurute jana jaiti caa chauratane que nedaa cuururеein. Canuna laaen inae ureeunni, ii aina nihanune coina. Ofa, carai caa iicha tenojoihuru cachaauru coroatajaneeu iicha jerei chana que. Charijieein teeinti canu coroatajaneein canu rai iicha tei ichana que, nii rijijieein acaauru coroatajaneeu. 12 Enanetojoeein cacorataaneeine que, caa carai iicha tenojoihuru cachaauru nihei leinjiinejei nitajihei. Leinjiin caa, ii quiricha inoaesi cuhane beein laenaerateeilune rijijieein cacoluruheraachate, inae nitaje.

13 Inae laaen enene, nii neeina jaaun urichaaunni iniha nihanune coina. Jaiti caa chauratane que nihanune cojoataana aitoon, raotojoeein rachoojoeein nihanune rijijieein, acaauru netonai canu rijijieein raotojoeein rachoojoeein neeuruhane coina. 14 Ii ere bihanu acaauru raine jana, esenetaain tonorauruhana jaunte, acaauru belaain, acaauru rautaain, acaauru coana nainecurene ii coitucuuruhi, aihanune rijijieei, inae caa chauratane que nenaa cachaneein neeurenihana jaun.

15 Ofa Cana Coaunera, coatiha ena, caa chauratane caje ranajaain dedeeu amanajaaine coina caitono nihei. Acaauru que Moconajaera janoriteein, acaauru coroatajaneeine jerena caunna aitoon. 16 Moconajaera cachaneein nenihanune rijijieein, carijijieein acaauru netonai inae Moconajaera cachaneein neeuruhi. 17 Ii raihuruneein neeuruhana jaunna aitoon, acaauru suujua rucujueein, acaauru coroatajaneeute, nejelau suujua cuaelanaala leinjiin ii jerenohicha ichacurumii. Ii erete esinaae rauhijiriin ichaonaa caohacha teraneein ne. Chaelai janonaa bana nihei nitajiha ii ere esenetaain tonoraain nenacaaurune. 18 Charijieein teeinti, casuujua lararajiaain canu cocoainaain caletoaai, nii rijijieeina acaauru cocoainaain acaauru letoaaun, ii ere beebejiha cuuruha caa chauratane que nenacaauru raine coina. 19 Acaauru corenihana nejelau casuujua cuaelanaala caletoaina jaancha ichaaun caraajenihane, acaauru netonai aihanune rijijieein nejelau suujua cuaelanaala relanajaanune rijijieein letoanajaanune jaancha ichacuruhane coina.

20 Coatiha acaauruhacha coroatajaneeine coina caitono nihei. Canu ere beebejeeuruhane, canu esenetaaichuru suujua rucujueein coroatajaneeute, 21 jiniiquiin aihacane rijijieein, ita aina jiniiquiin raotojoeein neein, nejelau suujua cuaelanaala ita coroatajaneein, neeuruhinete, esinaae ii caletoaine esenetaauruhine caa chauratane que nenacaauru. 22 Jeelai, nii canu cocoainaain neeina jaana teeun acaauru rai, ita neein nihacane rijijieein, acaauru netonai ita neein neeuruhane coina. 23 Chaaen nachu, casuujua cuhane neeine rijijieein, acaauru suujua cuhane neeun, jeelai ita neein neeuruhane coina, nii caje nainaain esinaae ii caletoaaine coitucuuruha caa chauratane que nenacaaurune coina. Aihute, cacoelaaine rijijieein, belainaaquine coitucuuruhine.

24 Carai tenajaaina jaunna, caniha nii nerichaunnine jaun caniha neeuruhane jereeun, nii ii necaohacha aina canu necaohacha coarajeein neeuruhane coina. Chaaen necoaunaa caa chauratanene ajiniha caje coauneein cacoelaaine coaracuruhane coinara Ofa," naain te, 25 "Rauhijiriin itolere coaunera Ofa neeine coitucuuruhi caa chauratane que nenacaauru niqui. Nena laaen canu ichoitucuun. Caa carai iicha teeurite laaen, esinaae ii caletoaaine coitucuure, 26 esinaae ii neeine coitucueratihanune jaun. Jelai choaae jauhecotojoeriine, ii coitucueratihajeein sacureeunni, esinaae cacoelaaine rijijieein acaauru belaaine coitucuuruhane coina, canu netonai nihanatiin acaauru aina nihanune coitucuuruhane coina," naainte Cana Inaca Cana Coaunera bajaaebajaje Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

18

Caseteconeein Cana Coaunera Calaohi Jesoso amaauruha Romanocurune (Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

1 Cana Inaca aina irihane baihate, aina nerelanaa nichaanune amaain, Sedroon neein curuajaain nenaa nucuesoro jera que cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso, cuu nii enuha inaa necojoai turuha canacaanu ainane coina.

2 Nii jaunte raotojoeein Jesoso cunajaa coitucuhana jaun, canacaanu caaijie turuha uhe Jodasi. Belaichaneein niha Jesoso natiin, Jesoso coulurujueein soondarooru uhaain turuha uhe. 3 Nii soondarooru, chaaen batirichuru curuaanaacuru, fariseoocuru, naaonjoainuri letono folisiaacuru uhaain turuha uhe nii Jodasi. Rejoon, sabere rijijieein nenaa- esefara, naaonjoain que biji achunequiin, raafariin, cohinee, naaonjoain que conoquiin turuha uure. 4 Nii jaunte inae raotojoeein nitohanai que siturichaainne coitucuhana jaun, acaauru que tacaain: "Chate ariicheta," naain bajaa Cana Coaunera Calaohi Jesosone jana:

5-6 "Nasarete cocoaicha Jesosona arihacaanura," naauruhane jana:

“Saan. Canune aca neeunra,” naa acaauru rai Jesosone janate, nii niicha uhauri soondarooru aina jiniiquiin janori nichaae richootoroalaain tocojoaai tacae nii Jesoso coulurujuera Jodasi. 7 Nii jaunte:

“Chate esinaae ariicheta,” naain coaiteen enacoauneein bajaa acaauru caje Jesosone jana:

“Nasarete cocoaicha Jesosona arihacaanura,” naauruhane jana:

8 “Inae rauhijiriin bihanu inara rai. Canuna aca neeun. Cariha aaichene, caa caniha nenacaauru jianecuchete amuuruhine,” nae acaauru rai Jesoso. 9 “Coatiha leinjiinejein nitajerinaain carai Ofa tenojoinunri cachaauru,” naain inae aitosiha Cana Coaunera Calaohi Jesosone jaunte nitohane.

10 Nii janate sabere sirihana jaun rocohitiin, que leinjiin uricho raotono nichajai beuhite Fedoro. Nii niicha uricho beuhitite batirichuru curuaanaa cachaneein nenaa-Malco ne.

11 Nii jaunte: “Jelaiha curu cuhane nii ishabere teeura. Ta caletoaa Ofana jaan icharichaunnine coitucuhin quesenetaaineta,” nae Fedoro rai Jesoso.

Batirichuru curuaanaa Anasi rene, caseteconeein Jesoso amaauruha soondadoorune (Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

12 Nii jaunte Cana Coaunera Calaohi Jesoso mucuure caseteconeein soondadooru acaauru curuaanaa aina uhin, chaaen Jorioocuru rai folisiaacuru, naaonjoahunri.

13 Nitohaneein mucuhinte Cana Coaunera Calaohi Jesoso amaaure soondarooru, Anasi loreri asaae. (Nii Anasite, Caifasi tanaa ne.) Nii janate, nii ajaanaa cuhane batirichuru curuaanaaneein ne nii Caifasi. 14 Nii Caifasite, jauriaa Jorioocuru rai “Cana caohachanu quetejian, cana atane coreniha ohane ore leinjiin cachara,” naain Jorioocuru rai erenaane.

Fedoro caje bajaa nii acuujua beraichane (Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

15 Canacaanuna, Simoon Fedoro aina Jesoso sacuha cuhacaanu. Nii jana, canu coitucuha batirichuru curuaanaa jaunna, Jesoso jiniichaain enoon batirichuru curuaanaa loreri asaae. 16 Jana Fedorote nedae airiniha acuujua rohan. Nii jaunna, acuujua beraicha ranuna rai ereeun, Fedoro enoaane coina.

17 Nii jaunte Fedoro enoaain: “Tana taa cacha aina nerelanaaneeine,” naain bajaa Fedoro caje nii acuujua beraichane jana:

“Acanihahaunta,” naain benaa jerene Fedoro. 18 Nii jaunte, jelarotohana jaun usi mocohin que nichaateeuruha Anasi cachaauru, Jorioocuru rai folisiaacuru, naaonjoainurine jaun acaauru aina nichaatiha ne Fedoro.

“Chaquete cachaauru relaaita,” naain, Jesoso caje bajaa batirichuru curuaanaane (Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

19 Nii jana, cuu nii loreri asaae ucuha cuhane niha Cana Coaunera Calaohi Jesosone janate:

“Chaauru caa iicha relaaurineein ne. Chaquete acaauru relaaita,” naain bajaa Jesoso caje batirichuru curuaanaane janate:

20 “Satiin aonajeeuruha cachaaurune acatiha teeinna canu, rauhijiriin aitonajacoon. Coatiha asinojoineein cachaauru relahaun. Sinacoca asaae, satiin itataojiauruha Jorioocuruna jaan Teenforo asaaene acaauru relanajacoon. 21 Chanuna nii bajaai cacaje. Nii relanajaanune jana aonaraauru caje bajaaute, raajenihane acaauru relaanune jaan beeuruhine,” nae Jesoso.

22 Niritoha Jesosone janate, ecu niha Teenforo rai folisiaana jaun: “Niritiina erereei batirichuru curuaanaa rai te,” naain Cana Coaunera Calaohi Jesoso meri faohitohane jana:

23 “Baaso neeinoona aitoon. Chanuna caque ichohi teein aitohi,” nae Cana Coaunera
Calaohi Jesoso nii Teenforo rai folisiaa rai.

“Acanihahaunta,” naain nesuujiha Fedorone (Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

24-25 Nii batirichuru curuaanaa Caifasi loreri asaae niha Jesosone tonohanaute, jelai
cuu inae neeoriha Fedorone jana: “Ta ii taa cacha aina nerelanaa neeine,” naain
bajauruhane jana:
“Acanihahaunta,” naain benaa jereniha Fedorone jana:
26 “Tana, ii coaracaaunlu aina, enuha inaa neeonjoai jana neeine jananeta,” naain
bajaa leinjiin batirichuru curuaanaa cacha- nii niicha uricho beuhiti cacha araineein
nenaane janate:
27 “Acanihahaunta,” naain nesuujiha coaiteen Fedorone jana, inae ere ataohari.

Jesoso coulurujeeuruha Filato raine (Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5)

28 Nii janate Caifasi loreri caje coberenadoro Filato loreri asaae Cana Coaunera
Calaohi Jesoso amaauruhane jana, inae nemataracajiha janonaana jaun, enonaa
nainecurene Jorioocuru, coberenadoro loreri asaae. Jorioo neniha nii coberenadorona
jaunte, coberenadoro loreri asaae enonaa nainecurene Jorioocuru, enooruhane Faso-
coa beseta bitoanaa nainecurenihane coataa. 29 Nii jaunte airiniha mituhin:
“Chatohanai ichaane corenihana caa cacha colurujueeiche,” naain bajaa cobere-
nadoro Filato, Jorioocuru cajene jana:
30 “Nechu aansai taebinaen neein nenihanenoona, ichei colurujuerichaanu,” naau-
ruha Jorioocurune jaunte:
31 “Saan. Aihachuhisi niqui. Inara, amaain jeriquichene tocohaneein teeuche,” naa
Filato, Jorioocuru raina jaunte:
“Nihei canacaanu rai rauhi, chunei sohin jaohacaanune coinata,” naaure Jorioocuru
Filato rai.
32 Rauhijiriin coitucuhin, “Naaonjoaainte catinaa cuurureeincha,” naa Cana
Coaunera Calaohi Jesosone rijijieeinte, rauhijiriin ichacure.
33 Nii jaunte coaiteen enacoauneein loreri asaae Jesoso cotijiain, caje bajae Filato: “Ii
ina Jorioocuru curuaanaa *rey* neei,” naain bajaa caje Filatone jana:
34 “Ishuujua cuhane aitiina bajaai. Ainihane leochaauruna ichei Jorioocuru curu-
aanaa nihanune que aitoha,” naa Filato rai Jesosone janate:
35 “Chasiinna Jorionichaaunne coalanaala caraajenihane aitiin aitoreeun.
Charaaichuru, batirichuru curuaanaacurute carai icholurujue. Chatohanai najian
ichaaite icholuruhecure,” naa Filatone jana:
36 “Coatiha cajiha caa chauratane que nenacaauru curuaanaa nihaaunta. Caa chau-
ratane que nenacaauru curuaanaa nihanunetera, sonaacurure quere tonoraeraauru,
catohaneein caetecuruha Jorioocurune coataa,” naa Jesosone jana:
37 “Aihana jaun, iina curuaanaa *rey* neeite,” naa Filatone janate:
“Ejeen, aca nichaaun. Nii aitohine rijijieeine acaneeun. Canuna caa chauratane que
uhin nejanoaaunlu- cachaneein, esinae Cana Coauneraacha jerei rauhi coitucuuruha
cachaaurune coina. Satiin Cana Coauneraacha jerei rauhi tonoraaurerate quere
tonorae,” naa Jesosone jaunte:
38 “Chatohanai Cana Coauneraacha jerei rauhi esinena,” naain bajaa Filato, Jesoso
cajene baihate, enacoaauneein coaiteen mituhin Jorioocuru aina iriha cue.
“Coatiha chatohanai ichaai carai caa cachata. 39 Inarate, Fasocoa beseta naineei,
Fasocoa beseta catainajeein, naaonjoaain niha catohanai casetecone, nii beseta situ
reeintiaain jianerate najaaoquiche. Tonaquiche, jerecuchene caa Jorioocuru curu-
aanaa *rey* jiane beseta situ reeintiaain,” naa Filato, Jorioocuru raine janate:

40 “Aihei. Coa nii jianiha. Nii Barabasi jianeeujian laaen,” naainte nujuaae soaisoai-
hure Jorioocuru, Filato rai, nii Barabasi asijiautoneein nenaa que.

19

1 Nii jaunte Cana Coaunera Calaohi Jesoso bisichate rai soondarooru que Filato.
2 Nitohaneein bisihuruhane baihate, ojoa caje janojoin comai curuhacure Jesoso
couturi que. Nii baihate coaiteen que cajione lanaajiojoai curuhacure.
3 Nitohaneein teeuruhane baihate, Jesoso rohan turuhin: “Caa Jorioocuru curuaanaa
rey coaracuchera,” naain Jesoso meri faohafacoaaure biji que Romanocuru rai soonda-
rooru.
4 Nii janate jelai caje mituhin Jorioocuru rai: “Coaraquichene coinana caa cacha mitaa
uun, neniha que chatoanai baaso ichaenihane coaracaunna jaun,” nae Filato.
5 Nii jaunte, inae ojoa que jerichanejeein comaiquiin, lanaajiojoai que cajionequiin
mituha uhe Jesoso. Mituha uha Jesosone janate: “Caa cacha coaracuchera,” nae Filato.
6 Niritoha Filatone jaunte, Jesoso coaraain: “Coroso que teeuche. Coroso que
teeuchera,” naain nujuae soaisoaiuruha batirichuru curaanaacuru, folisiacuru naaon-
joainurina jaun:
“Inara amaain coroso que teeuche. Neniha carai que chana jaunna, nitohaneein
tenaa naineneeun canu,” naa Filatone jana:
7 “Canacaanu quiricha inoaesi cuhanete aite, nitohaneein nei nihane sohin jaohacaa-
nune coina. Cana Coaunera Calaohi niha nocoetohane corenihate caohachae, sohin
jaohacane,” naauruha Jorioocurune 8 aonajihane jaunte, jataain casi Filato.
9 Nii jaunte nacoauneein loreri asaae enohin:
“Chaa cajena unaaneei,” naain bajaa Filatone jana, inauhene chujuhequiin aonaje
Cana Coaunera Calaohi Jesoso. 10 Nitohaneein tonoraeniha Jesosone jaunte: “Chanuna
catoonraeneei. Tana cocoainanacaineein nihanune coitucuhine. Canune nainereeun
coroso que ii teratihanune. Chaaen nachu naineeun caa ii colurujueeuruhane jaan caje
jianacoo chetichaaunne,” naa Filatone jana:
11 “Cocoainanacaine lanaala cheteein nii jereniha Cana Coaunerane, canasia nainihei.
Nii jaunte, chamurijiriin osaque caa catohaneein ichei caetera,” naa Cana
Coaunera Calaohi Jesosone jaunte, 12 Jesoso jianena jere Filato niqui. Nete:
“Jiaohine jianeeine. Aca, curuaanaa *rey* neein nenaa jerihane jaun, caohacharihei
jianeeine. Jianeeinete, satiin inara curuaanaacuru curuaanaa enferadoro aina nejer-
atenaa neriquiin,” naauruha nujuae soaisoain Jorioocurune jaun, 13 Jesoso raerate, nii
Cabata naauruha Ebereeo ere cuhanene jaan- ajeri caje ichanohineein nenaa aranichoae uhauruhane coina. Nitohaneein raerateeuruhane jaun, raain turaauruhane
jana, nii casetecocuru neruujuena jaaun nelauriariin lauheque nelaurianaana jaan
rori choaae, 14 enoto chujutaain Fasocoa catainajeein. Nii jaunte nitohaneein raera-
teein:
“Nocoa inara curuaanaa *rey*,” naa Filato Jorioocuru raine jana: 15 “Coroso que
teeuchete coaraain cuu ohine,” naain nujuae soaisoaiuruhane jana:
“Chasiinna inara curuaanaa *rey* tereeun coroso que,” naa Filatone jana:
“Romanocuru curuaanaa enferadorohachate canacaanu curuaanaa *rey* neein nera.
Nihei nii baiha curuaanaa *rey*ta,” naauruha batirichuru curuaanaacuru Filato raine
jaun, 16 acaauru que Jesoso amaerate Filato.
17 Nii jaunte nii Jesoso amaain, que corosonu baijieratecuruhane jana, Couturi
Bejeroneein curuajaain nenaa atane ucuuno que baibaichaain amaain, nii coroso tiha
cue Jesoso. (Nii Ebereeo ere cuhane Colocota naauru najaan- Couturi Bejeroo.)
18 Nii janate cuu coroatajai coroso que, cuu neeuruha coroatajaain soserenacaaurune
jaun, acaaru cataaun Jesoso teeure coroso que, leinjiin jera que, leocha jera que,
naaonjoaain.

19 Nii janate, cuu Jesoso curuaa laenaerate Filato. “Nasarete cocoaicha Jesoso, Jorioocuru curuaanaa *rey*” nasiin laenerate coroso que, tabara que teein Filato. 20 Nii jana arajiin Jorioocurute nii Jesoso curuaa Filatohacha laenaeratei ereretaaure, nii Jesoso teeuruha coroso quene jaan caje icharaeniha Jerosaleenne jaun. Ebereeo ere, Curieco ere, Romano ere, naaonjoain que nichata lauriin erenaa cuhane teeinte laenaaure, nii que erenaa inaurera ereretaauruhane coina.
21 Nii jaunte: “Coa, Jorioocuru Curuaanaa *rey*neein teein laenaratihara,” naaure Joriocuruneein batirichuru curaanaacuru Filato rai. “Nii Jorioocuru curuaanaa *rey* niha nocoeti, nasiin laenaerateeura,” nauruhane jana:
22 “Nii rijieeincha nedaainera,” nae acaauru rai Filato.
23 Nitohaneein coroso que Cana Coaunera Calaohi Jesoso curaboaain teeuruhane baihate, Cana Coaunera Calaohi Jesoso cajione raaure jenai soondarooru. Rai nobirine maajeein raaure. Rai nobiri, coaracuruhane jana nirijieein ijiabereeonu farueraelanaala tocoonojoi inelanaala niha nii rai nobirine jaun: 24 “Coa soaihachete naajeein amaacache, nenacaaentejian caohachare naajeen amaacachene. Aihute que necoatijianaa neeine, chariji rai neeincha nedareein,” naaure soondarooru. “Ita raite cacaijione leruhin raaurureein que necoatijiain,” naa Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhanene jaunte, nii Cana Coaunera Quiricha cuhane aitohane nainaane coina nitohaneein teeure soondarooru.
25 Nii jaunte, inae Jesoso mucuuruhane coitucuuriin, coroso asaae cuhin coaraje rai neba, nichatajai enecuru aina. Nocoasai, Cureeofasi comasaineein nenaa- Mariha, Mariha- Maadala bene, naaonjoaain. 26 Nii janana cuu nihacaanu, jataain niicha belaaii nichaanune temeecohacaanu neba ainane jana, neba coaariin:
“Nii ii calaoita oma,” naa neba raine baiha:
27 “Nii chobata,” naa caraina jaunna jerichanejeein cafojiara raanune rijijieein raain amaaun caloheri asaae.

Oha Jesosone niha
(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

28 Inae nitohaneein nihane coina letoaa Cana Inaca Cana Coaunerane nainaane coitucuha raotojoeinne jaunte, inae Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhane aitosiha inaena jaun: “Cocoiintohanura,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.
29 Nii janate baichaje laaojoiri nainecojoain ecu niha bino baasone jaun, enuha que sie rijijieein nenaa nujuateein, nii bino sisiaain Jesoso ujuaae que suesuecaauruhane jana, 30 nii bino baaso cohane baiha: “Inae laaenra,” naain ocoai couturi tijitiaain ohe Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

Jesoso jaleri rucuaitoha leinjiin soondaro rejoon quene

31 Le janojoeein lanaa Fasocoa besetane janate, Filato rai aitoha cuure Jorioocuru, coroso que nenacaauru anaae bacoerateein, naain nii coroso caje rocoeratenajaain, naain rucuhenaaratiha Filatone coina, nabana nebetacanaa janonaa bana cuu neeuruhane, coaranaaca cachaaurune coataa, acaauru rai jataain beseta tabaineein niha Fasocoa besetana jaun. 32 Nii jaun soondarooru letoaa Filatone jaun, cuhin nii Jesoso ajiniha coroso que nenacaauru anaae bucu bateeichure soondarooru.
33 Nii baiha Jesoso rohan turuhin coaracuruhane jana, inae oha Jesosone jaun, rai nanaae bacoorene. 34 Nete laaen rai nanaae bacoorenihane caniha laaen, rai jaleri rucuaaite leinjiin soondaro rejoon que.
Nii janate rai jaleri rucuaitohane jana chujuhare ichana, acau que jasisiin.
35 Canuna coaraneein aitoon inara rai, inara netonai rauhijiriin aonaain esenetaaichene coina.
36 “Nihei chatohaneei bacoorurihaainta,” naa Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhanena jaunte, Jesoso bucu bacoorene.

37 Cana Coaunera Quiricha Inoaensi leeocha cuhanete “Focooruhane janate, inauhene coarajiha cuurureeincha,” naain aitohane rijijieein coarajeeure.

Oo jana ajeri jachu cuhane Jesoso jaberoco teeuruhane
(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

38 Nii janate Cana Coaunera Calaohi Jesoso jaberoco bajae Filato caje Arimatea cocoaicha Jose, rucuhecuruhane coina. (Nii Josete asinojoineein Cana Coaunera Calaohi Jesoso ere tonoraera ne, leeochaauru Jorioocuru coasiha.)

Nii jaunte, Jesoso jaberoco jianiha Filatone jaun, Jesoso jaberoco raain amae.

39 Nii janate turuha uhe nii jauriaanejeein janotiin Jesoso rene turuhin erenaa Necodemo netonai, nichatachoonca quironeein meentoon tocohaneein nenaa ujujuai uhain.

40 Nitohaneein Jesoso jaberoco amaain, nii juujijiai que rujuaain, cajione que baluluhin conajaain, Jesoso jaberoco rucuheca cuhe Jose, Necodemo aina.

Nitohaneeinte onaa rucuhecure Jorioocuru, nitohaniha acaauru ichaona jaun.

41 Nii Cana Coaunera Calaohi Jesoso teeuruha Jorioocuruna jaaunte ne enuha inaa neeonjoai. Nii enuha inaa neeojoain janate ne atanebana. Ecute ne achasineneein ajeri jachu- jaiti lesajeeinejein onaa teeurenihana jaan. 42 Cuhanete Jesoso jaberoco teeure, ichuunejeein niha cajene jaun, chaaen inae beseta bitoauruhane coina neruujihajeeuruha Jorioocurune jaun.

20

Ohane baiha ichanaa Cana Coaunera Calaohi Jesosone
(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

1 Semana nunuhe tomiho cojoanonaa bana nocohejiriin cuhin, jaiti nocohetoojoaane jana turuhin coaraa Mariha Maadala benene jana, inae fueraene nii ajeri jachu. 2 Nii jaunte soroneein jelaiha uhin, Fedoro, canu, naaonjoainihacaanune rai biha uhe. “Aanca chaainti cana curuaanaa. Chu chaainti amaaureta,” 3 naain biha canacaanu raina jaun coaraa cuhacaanu.

4 Nii jaun, ita jiniichaain soroneein cuhin coaraa cuhacaanune jana, Fedoro rerориin cuhin, turuhin 5 metoraain coaracaunne janate, cuu ne cona. Nena laaen enohin coaraeneeun.

6 Nii janate canu caaijie turuhin, enohin, coaraa Fedorone jana, cuu ne jaberoco conaauru. 7 Nii janate nejelau ne nii Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito couturi cona, nejelau maromarorinohineein seeque.

8 Nii janane canu netonai enohin coaracaunna jaun, ichanaa Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone esenetaaun. 9 Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhane besihane jana niqui, “Naaonjoarichaaine quete aite,” naain coitucusinaaunlu. Nena canacaanu nota que coaracaanune jaun, caohachaain coitucuhin esenetaacaanu.

10 Nitohaneein coaracaanune bihane nenaanajaun cauha cuhacaanu.

Oo caje ichanaain ecooca Jesosone
(Mr 16.9-11)

11 Nii janate cuu nii ajeri jachu rohan nedaain chanaechanaje Mariha- Maadala bene. Chanaaechanajeein metoroaain nii ajeri jachu coaraane jana, 12 cuu laurujua laurujuaaure Cana Coaunera letonocuru anjeraauru somanerei que cajionequiin Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito jaberoco teeuruhana jaaun, leinjiin couturi nichajai que, leeocha tijia nichajai que naaojoain.

13 Niichurute: “Chate coisiita,” naauruhane jana:

“Carai curuaanaa jaberoco amaauruhana jaunna coisiunra. Chu chaainti amaain teeureta,” naane baiha, 14 jaotoroain janori nichajai coaraa Marihane jana, rai chujuhaca Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone jana, acanihane coitucuene.

15 Nii jana: “Chana coisiite ene. Chana arii,” naa Jesocurisitone jana:
“Nii enuha inaa beraicha niha,” beein: “Ii amaaine, carai nii amaain teeine jaa jelai beeune coaanicha,” naa Marihane janate:
16 “Mariha,” naa Jesocurisitone jana, nejaorocoaain rautaain Jesoso coaraain:
“Raboni,” nae Mariha.
“Cacha relaera,” naanete aite Ebereeo ere cuhane.
17 Niritiin coineteein mucunaa jeriha Marihane jana: “Caiha neeu. Jauriaa coaa cadadaara, jaiti iniin Ofa coaraenihanune jaunra. Chajaaincha cacoelaichaauru rai canu benihura. Jaitina iniin, Ofa Cana Inaca Cana Coaunera rene iniha cureeunnicha,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone jaun, 18 nii Cana Coaunera Calaohi aina nerelanaa nichaanune rai biha uhe Mariha Maadala bene.

Aina nerelanacaauru rai ecooca Jesosone (Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

19 Tomiho cojoanonaa bana nihana jaunna, nii cojoanotiin cuhane ita taojiaacaanu nii Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito aina nerelanaa nichaanune, caohatiin acuujua fuhin Jorioocuru coasiha.
Nii janate enohin, canacaanu cataaun neeoritiin: “Raotojoeein rachoojoeein neeuchera,” nae canacaanu rai Jesocurisito.
20 Niritohane baihate, biji que curabo cure, jaleri que rejoon cure, naaonjoain coaarate canacaanu que.
Nii jaunna rachoojihacaanu aina nerelanaa nichaanune, coaiteen canacaanu aina nihana jaun.
21 Nii baihate enacoauneein: “Raotojoeein rachoojoeein neeuchera. Charijieein teeinti, caletoae Ofa, nirijieeinna caa inara letoaunra,” nae canacaanu rai Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito.
22 Niritiinte canacaanu couturi jiririin: “Cana Coaunera suujue raauchera. 23 Chunei osaaona que inara suujua acatequichenena, canu netonai nii osaaona que casuujua acatereeunnicha. Jana aineeinchene, canu netonai airihaaunnita,” nae canacaanu rai Jesocurisito.

“Tomasi, caa canu biji alarijia cuhane ii biji couturi enoain coaraau,” naa Jesosone

24 Nii janate, inae amuha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone jana, turuha uhe Tomasi, nii fafione neein, niicha curuaateeuri. Nii Tomasite Jesocurisito aina nerelanaa nichaanune lechoonca coroataja ne.
25 Turuha Tomasine janate: “Cana Curuaanaa coaracaanura,” naain bihacaanu Tomasi raine janate:
“Biji larijia que curabo cure coaracaaunne banaachane, esenetareeunni. Chaaen cuhane canu biji couturi enoaain, chaaen jaleri que rejoon cure cuhane canu biji couturi enoaain, naaonjoain coaracaaunne banaachane nainereeunni esenetaanunera,” nae Tomasi, rai bihacaanune jana.
26 Nii baihate foosa janonei cuhane, coaiteen jelaiha enacoauneein ita taojiacaanune janate laaen, canacaanu aina ne Tomasi. Nii jana caohatiin fueraa acuujuane saijieein enohin canacaanu cataaun neeoritiin: “Raotojoeein, rachoojoeein neeuchera,” nae canacaanu rai Jesocurisito.
27 Nii baihate: “Tomasi, caa canu biji larijia cuhane, ii biji couturi enoain coaraau. Chaaenchu caa canu jaleri que rejoon cure cuhane, ii biji couturi enoain coaraain esenetaachaau, baaso coacuelanaala,” naa Jesocurisitone jana:
28 “Canu Curuaanaa Cana Coaunera” naa Tomasine jana:
29 “Inae laaen Canu esenetaai ichaajenihane coaraina jaun. Raotojoeeinte niha cuurureein, catohaneein nihanune coaraelanaala quesenetaeraauru,” nae rai Jesocurisito.

Esenetaaichene coinate, laenanohineein ne caa erenaa

30 Itolere ichaainte coaarate Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito. Nete satiin laenanohineein nene caa quiricha cuhane. 31 Cana Coaunera Calaohineein niha Jesosone esenetaaichene coinate, laenanohineein ne, esenetaaichene, ichaonaa caohacha, chabana nitajeniha cachane jaan raaichene coina.

21

Rede jaohajihacaanune jana, canacaanu rene ecooca Jesosone

1 Nii baihate Calileea conemuri auhaniha, aina nerelanaa nichaanune rai ecocoe coaiteen Cana Coaunera Calaohi Jesoso, rede jaoha nihacaanune jana. 2 Nii janana laaen Fedoro aina nihacaanu, Tomasi nii fafione naauru najaan, chaaen nii baiha Natanaaeli, Calileea caje unaa Canaau cocoaicha, chaaen Sebedeeo calaohi nichaaunne, chaaen eleeocha coroatajaain, naaonjoaain nihacaanu Fedoro aina. 3 Nitohanihane coinanu quete: “Redena jaoha cureeun,” naa Fedorona jaun:

“Tana iniha uhacaanu,” naacaanune jana:

“Chajaauchetejian aihane cunichaache,” naa Fedorona jaun, cuhin bote cuhane fauhin, cuhin janoaajeein rede jaohacaanu niqui. Nii janane leinjiinejein ate mucuujenihacaanu. 4 Nii jana, inae mataaquiin uha janonaane jana, nemuri auhaniha ecocoe Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Nii janana, aca nihane coitucuenihacaanu.

5 Nii janate: “Enamanaacuru, ta ate mucuhichene,” naane jana:

“Aihahacaanuta,” naacaanune janate:

6 “Cana raotono nichajai bote jera que, rede jaohichenete ate mucuriquicheein,” naane jana, nii bote jera que jaohacaanune jana, esinae ate mucuhacaanu.

Nii jaunna ate anaai caaun nii rede tijichasinihacaanu.

7 Nii janate: “Cana Curuaanaate aitera,” naanu Simoon Fedoro raine jana, aohanrihane rijieeoritiin torosaacha baaejeein nihana jaun, luhecotariin cajione curujuain acauhanau fautiin Jesoso rene turuha cue Simoon- Fedoro.

8 Nii janane bote cuhane caaijie cuujueein turuha cuhacaanu rede tararajeein, ate caaun lemuequiin, lefasha metoroneein lanaa nemuri auha cajena jaun. 9 Najauriaain inihacaanune jana, cuu ne canacaanu ajiniha usi lanarotiin. Nii jana nii usihanau niha leinjiin atene jana, cuu ne faan.

10 Nii janate: “Nii ena inaraacha mucuhi ate uhauche,” naa Jesocurisitone jaun, 11 bote cuhane fautiin nii rede tararae Simoon Fedoro, carene choaae. Lefasha saoquichoonca nichatajaa ate tabai inatiinte, nii rede soaine.

12 Nii janate: “Chajaauchete inara suuri noite,” naane jana, “Chaneeina” naain bajanaa nainenihacaanu, raotojoein Cana Curuaanaa Jesoso nihane coitucuhacaanune jaun.

13 Nii janate, tajiha uhin nii faan raaoriin, canacaanu nainetiin chalue. Jerichanejeein techu, nii ate basicho chalue canacaanu nainetiin. 14 Nitohaniha Cana Coaunera Calaohi Jesoso, oo caje ichanaain, canacaanu rai ecoocane nichata sai cuhane.

“Cacoelaaina” naain bajaa Jesoso, Fedoro caje ne

15 Inae nainaain canacaanu suri noitichaanune janate: “Jonasi calaohi Simoon, cau nenacaauru leeochaauru amuritoheriina ii coichana aina cutaain cacoelai” naain bajaa Cana Coaunera Calaohi Jesoso, Simoon Fedoro cajene jana:

“Ejeen. Iite ichoelaihanune coitucuhicha curuaanaa,” naane jana:

“Aihane quere esenetaurera beraihura,” naane baihate coaiteen:

16 “Jonasi calaohi Simoon ii coichana aina cutaain cacoelaaina,” naain bajaa Jesocurisitone jana:

“Iite ichoelaihanune coitucuhicha curuaanaa,” naane jana:

“Aihane quere esenetaain tonoraeraauru beraihu,” naane jana coaiteen:

17 “Jonasi calaohi Simoon, ii coichana aina cutaain cacoelaaina,” naain nichata saain
bajaane jaunte, inaderaain:
“Ejeen. Iite itolere coitucuhin, esinae ichoelaihanune coitucuhicha curuaanaa,”
naane jana:
“Aihane quere esenetaain tonoraeraauru beraihu. 18 Esinaena aitoonra. Enam-
anaaneeinne banate, necoreeteein, chunijiu cunaa jereinajaaun curejetohi. Jana, inae
biinaa neeinete, ichoii caaecaaecaaine jana, ichajione curujuaain, cunaa jereeneina
jaaun niha natiin chamaaurureeincha,” nae Simoon Fedoro rai Jesoso. 19 Niritoha
Jesoso, “Naaonjoainna Cana Coaunera ere tonoraanune coreniha oha cureeunni,”
naain coitucuha Fedorone coina.
Nii baihate: “Quere tonoraeraneein neeu, inoaelu netiin,” naane jana,
20 jaotoroaalaain canu coaari Fedoro, acaauru caaijie cuhanune jaun.
21 Nii jaunte: “Chataaenriha jana caa,” naa Fedorone janate:
22 “Chaquena aasare ichei. Canu jerichaaunete nacoauneein turuhanune que tiaao-
joaain ichaonaa naine, Ii laaen quereecha tonoraau,” nae.
23 Niritohana jaunte, orihaunnijiecha naaure ita rai nii canu aina Cana Coaunera
Calaohi coitucuurera. Coatiha oenerihanuhinne que aitohi. Netechu jataain,
“Chaquena aasare ichei. Canu jerichaaunnete, coaiteen turuhanune que tiaaojoaain
ichaore,” nae Fedoro rai caque Cana Coaunera Calaohi Jesoso.
24 Caraajenihane coaraain, laenaanune jaunte, esinae rauhijiriin erenaa ne.
25 Itolerete niqui ichae Cana Coaunera Calaohi Jesoso nete saain laenanohineein
neene. Satiin laenanohineein nihane, nerihei caa chauratane que tenaana jaan.

Cana Coaunera Calaohi Jesoso Cocoainanohichuru Afosotooru Ichanohichuru

Afosotooru rai, tururai niha Cana Coauneraacha letoanaa jerei- Cana Coaunera Suujuene

1-2 Nii nunuhe caje coauneein, niicha ichanohin ichaain, cachaauru relaalu Cana Coaunera Calaohi Jesoso dedeeu cauha cuhane que tiaaojoaaine quene, caa ichei beein, jauriaanejeein laenaunlu, jataain ii belaichaaunna jaunra Teofilo.

Chaen techu dedeeu cauha cuhane ajiniha, rai afosotooru- niicha cocoainaenenuuru cotijiaain raain suujua tenajaerate Cana Coaunera Suujue que acaauruhacha ichanenenu coitucuhin ichacuruhane coina. 3 Ohane baiha jetaote, jenachoonca janoneein cachaneein ecocohin, acaauru rai Cana Coaunera Cojoanonaa que ereereje esinae rauhijiriin oo caje ichanaain enacoauneein ichaohane esenetaauruhane coina.

4 Jaiti Jerosaleeun niicha cocoainaauri afosotooru aina nihane bana jetaote:

"Jiaaonriha caa Jerosaleen caje chunijiun cuhichenera. Aitocoaaunne rijijieein inara rai Ofaacha tenaa jerei cohacuche jauriaara," naain chunijiun cuuru caohateein jetao,

5 "Esinaete rauhijiriin acau que cacha baotisaain cojounacateraaete Joaan. Nete inara chaabana nejein Cana Coaunera Suujue que, baotisaain cojounacatenohineein niha curiquicheeincha," naain jauriaanejeein acaauru rai beelu jetao Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito nitohanihane coina.

Dedeeu iniha Cana Coaunera Calaohi Jesosone

6 Jesoso aina ita taojiaain neeuru najaaun jetaote:

"Enenena coaiteen jianacoo Isaraeli cocoaicha nichaachene mitareeita Curuaanaa, raotojoeein cana ichao que ichaohacachene coina," naain bajaauruha niicha cocoainanenuurune jana jetaote:

7 "Nainiheeiche inara nii coitucuhichenera. Chatohanai bana chaainti, nii ichaa cureein Ofata. Leinjiin acaachate nii coitucue niquicha. 8 Nete inara ichoae fauha Ofa Cana Coaunera Suujuene, nii aina itolere ichana naineriquicheein inara netonaicha. Chaente chatohanai que casilanaala, laraajiin itolere Jerosaleen sacutaain, itolere Jodea batane, Samaria batane, naaonjoainuri sacutaainchuru amuhemujueein canu ere beebejiha curiquicheein, itolereneein chauratane sacutaain canu coitucuuruhane coinara," nae jetao acaauru rai Jesoso.

9 Niritoha acaauru raine jaun jetaote, coarajeeuruhane jana jetao, dede sacari jana nitajeeoriin dedeeu cauha cue Jesoso.

10 Nii jaun jetaote, coaarihurenihane jaun, cuu caaijie cojoaelaauruhane jana jetao, somaratohanai que cajionequiin acaauru rene ecoocure coroatajai anjeraauru

11 Nitohaneein ecocohin jetaote:

"Chanuna dede cojoaelaaichete Calileea cocoaichacuru. Nii coarajeeichene jana dedeeu cauha cuhane rijijieeinte, coaiteen turuha ureein Jesosora," naaure jetao acaauru rai.

Jodasi coreenraniha Matiasi raauruhane

12 Nii jaun jetaote, nii Oliboneein curuajaain nenaa ichatane ucuunno neeuru caje cauha cuure Jerosaleeun, Jesosohacha cocoainaauri afosotooru, ichuunnejeein le oaraanca metoro fautaeriin nebetacanaa janonaa bana amuuruha cachaaurune jerecuruha Jorioocurune itaanejeein. 13 Inae nii neseeu turuhin jetaote, ecuunetiin coroatajaain coaranai loreri asaae sinii aihuruhane jaun jetao, iniha cuure ita caaijie,

Fedoro, Saantiaao, Joaan, Aanderesi, Ferifi, Tomasi, Bartolomee, Mateeo, Arafeeo calaohi Saantiaao, chaen, Selote naaurunaja- Simoon, chaen, Saantiaao calaohi- Jodasi, naaonjoaainunri. 14 Satiin nii afosotooru jetaote, inetono janonaa bana ita taojiaain, Cana Coaunera bajae bajaecururejetelu, Jesoso nejeraauru, chaen neba Mariha, chaen leeochaauru enecuru, naaonjoaainunri aina.

15 Nii cojoanonaa bananeein jetaote, ita taojiaaure lefasha coroata chooncaain nenacaauru- Cana Coaunera Calaohi Jesoso esenetaeraauru. Nii jana jetaote, acaauru cataaun nichaauraain jetao, acaauru rai:

16 "Jesocurisito coreniha canejeraauru, inae Quiricha Inoaensi cuhane laenaerateein Rabiri que beratihalu Cana Coaunera Suujuene rijijieein situhanetene. Nii jaunte Jesoso mucuha cunacaauru aina cue Jodasi, acaauru rai beranu que. 17 Canacaanu aina nere beranu quete niqui ranojoineein nelu. Nete nitohaneein ichae. 18 Nii Jodasi jetaote, coretecuruhane jaan coriqui coreniha atane coretihane jaun jetao, nii baiha nemarote. Nemarotihane jaun jetao, couturi que chujujuaain tacaane jaun jetao, nefohitoha rai surine jaun, jianacoon chatolene cacha suri. 19 Nii coitucuhinte, nii atane curuaateeure Jerosaleen cocoaichacuru Areseramaneein. Acaauru ere cuhane, 'Areserama' naanete, 'Ichana core- coriqui coreniha ranojoin atane.' naane aite. 20 Cana Coaunera Quiricha Inoaensi- Salmo cuhanete:

'Rai loreri quete jaole que.
Nihei nasaae ichoai.'

naain laenanohineein ne. Chaen techu:

'Niicha ichaneni neein nenaa
icharaaunu quete enoe
coreenranu que leeocha cacha.'

naain, Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane laenanohineein ne.

21-22 Nete, cau canacaanu aina neeure- Cana Curuanaa Jesoso baotisaa Joaanne caje coaauneein- dedeeu cauha cuhanereein tiaaojoaain- canacaanu corihaniha amuhe-muhenacaauru cachaauru. Aihana jaun, canacaanu lechoonca coroatajanu que, chunocoha acaauru caje enohanete caohachare, canacaanu aina, esinae rauhijiriin ichanaa Jesosone coaracuruhane jaun, canacaanu aina beraanu que," nae jetao Fedoro.

23 Nii jaun jetaote, "Barasaba Josto" naain acaauruhacha curuaatei Jose, Matiasi, naaonjoainuri, jelai ita rohan tenajaain jetao, niicha jerei biha acaauru rai Cana Coaunerane coina jetao:

24-25 "Cana Coaunera, iite saatiin cacha suujua coitucuera neein neeicha. Iite, canacaanu que nii coitucueratenaa naineeicha. Chariji, caa coroatajaihuri caje nainere, niicha jereeineein nosa coreniha cunaa jerena jaaun cunaa coreenraniha, iicha teei amihanenaa ichana nainereta," naain jetao, Cana Coaunera bajaaure acaauru rai.

26 Niritiin Cana Coaunera bajaauruhane baiha jetaote, niha ajeri catu, cojunaca siriina jaun, "Cojunaca siricha mucuerate aca nereeincha," naauru jana jetaote, rauhi-jiriin nii cojunaca aina nenaa mucue Matiasi. Nii rijieeoritiin jetaote, lechoonca coroatajaaure Jesocurisito letonocuru, lechoonca leinjiin neeuruhane baiha.

2

Fauha uha Cana Coaunera Suujuene

1 Jorioocuru beseta Feentecosetesi janonaa bana nihane jaun jetaote, satiin le lauri-jieein ita taojiaain neeure, Cana Coaunera bajaauruhane coina Jesocurisito esenetaer-aauru.

2 Nii jana jetaote, cuu le lorerijieein satiin codohacooruhana jana, luhecotariin tonijiaain cujuana rijitiin fauha uhe Cana Coaunera Suujue dede caje. 3 Nitohaneein tonijiaain fauhin jetaote, nii satiin- ecu nenacaauru suujueniha neeoritiin, acaauru

bichohe naainetiin, usi lanaro tocohaneein lanalanaaonanae. 4 Nii aina jetaote, nejelau
nejelaauru, lauri laurichuru caje uhin cuu turunacaauru cachaauru rai, acaauru
ere cuhane ereeure satiin Jesocurisito esenetaeraauru, erelanaaca Cana Coaunera
Suujuene rijijieein.
5 Nii bana jetaote, cuu nii Jerosaleeun turuhin neeure lauri lauri atane sacu-
taainchuru caje unacaauru- Cana Coaunera aitoonjoa rijijieein ichaonacaauru Jori-
oocuru, ecu Feentecosetesi beseta bitoaauruhane coina. 6 Nitohaneein inae acaauru
ichoaae fauha Cana Coaunera Suujuene jana jetaote, tonijiaain ereeuruha Jesoso
esenetaeraaurune jana jetaote, satiin codoonetoore nii lauri lauri caje unacaauru
cachaauru, acaauru ereeuru cuhane aitocuruhane aonaain. Nitohaneein jetaote,
suujuanu inaaoritelanaala 7 cojoaelatonajaain:
"Calileea cocoaichacuru nihanatiin, 8 inasiina cana ere cuhane aitocure aonacaach-
ene coina. 9 Caute nihacache itolere sacutaain caje uhinichaachene, Partia batane caje
unacaauru, Media batane caje unacaauru, Elam batane caje unacaauru, Jodea batane
caje unacaauru, Capadosia batane caje unacaauru, Poonto batane caje unacaauru,
chaen Asia batane caje- unacaauru, 10 Firijia batane caje unacaauru, Paanfilia batane
caje unacaauru, chaen Egipto batane caje unacaauru, tajiha Sirene bujua nenaa Libia
batane caje unacaauru. Chaen techu, cau neeure cana aina Romanocuru netonai.
11 Acaauru tabaaurute Jorionecure. Jana leeochaaurute, Jorionecurenihane saijieein
Joriooneein nerotocure. Chaen techu cau neeure cana aina Cureta batane caje un-
acaauru, chaen Arabia batane caje unacaauru, naaonjoaainunri. Nitohaneein araai
laurii caje uhacachene saijieeinte, satiin lauri lauri caje uhin nichaachene ereeuru
cuhane Cana Coaunera coroaecuruhane jana aonajihancache," naain jetao satiin co-
joelatoore.
12 Nitohaneein cojoelatiin jetaote: "Chatohanihana," naain ita caje bajaae bajaaecure
satiin.
13 Jana acaauru tabaauru jetaote: "Chaquena ereeure caa ajenacaauru," naain
acaauru batocure.

Cachaauru raite ere Fedoro.

14 Nii jaun jetaote, lechoonca leinjiin aina ecu nenacaauru afosotooru aina nichaau-
raain jetao tonijiaain:
"Aonacuche satiin Jorioocuru. Satiin cau Jerosaleeun neiniquichene raina aitoree-
unni coitucuhichene coina. 15 Coatiha aitocohichene jana, aansijiinijin ajeeuruhi caa
cachaauruta. Inasiina jaiti janoneniha natiin ajeeurureta. Ena nuna macojiu teejiha
enoto natiin, cha caaunna ajeeurure. 16 Nete catohanihane coina, inoaenlu inae aitiin
besihalu Cana Coaunera Ere bera inoaensi Joherine rijijieein:
17 'Inara rai quiicha tei janonaa
besautelalaje raina,
satiin chauratane que nenacaauru choae
canu suujue letoareeunnicha.
Nii banate,
quiicha chana jerei coaraain
beebejiha cuurureein canu coreniha,
inara nefoerateeurura.
Enamanaacuru niha natiinte,
acaauru que quiicha coaaratei
coaracurureeincha.
Binaacuru nihanatiinte,
quiicha coaaratei
coaraa cuurureein acaauru sinihura.
18 Nitohaneein inae cutihane banane,

saain canu cachaauru,
enecuru, quichaauru,
naaonjoainuri choae
canu suujue letoareeunni
canu ere beebejeeuruhane coinara.
19 Chaenna, naain dedeeu
jataain cojoaelanaacojoai
coaratiha cureeunnicha.
Jerichanejeeinachu,
chauratane que coaratiha cureeunnicha.
Nii banate ecooca cureein
ichana, usi tabai,
suruaa neeonjoaain,
naaonjoainuri chauratane sacutaaincha.
20 Nii banate conoenereein enotora.
Jana atenete,
ichana tocohanai jana niha cureeincha.
Nitohanihate cureein
inae ichuun nejeeonriha
turu rai niha inara Curuaanaane janara.
Nii cojoanonaa banate,
coasinacaain elunareeincha.
Nerinaain nii caje nichotei cachata.
21 Nete, cairichaaojoaain coaraa
Cana Curuaanaane coina
bajae bajajeein ichaonacaauru,
satiin nii caje nichotiha cuurureeincha.'
naain nere bera inoaensi Joheri que beratihalu Cana Coaunerane rijijieeinte, inae caa aihane jana coaraquichera.

22 Aihana jaun, caohachaain rautaain aitocoaaunne aonacuchena, caa que erete aonaquichera Isaraeli cocoaichacuru. Satiin coarajeeichene notaracaete, itolere ichaain inara notaarate Nasarete cocoaicha- Jesoso que Cana Coaunera rai letononeein nihane coitucuhichene coina niquicha. 23 Nete, inae inoaenlu nitohaneein teeichene coina, niicha jerei rijijieein ichaa Cana Coaunerane jaun, inara rai tiha nii terane jana, amaain teeiche nechu aansai cachaauru raine jaun, coroso que teein sohin jaaorelu. 24 Nete onaa caje ichatelu Cana Coaunera, onaa caje colucohin, amuritonaa nainesiniha onaane jaun. 25 Inoaenlu jaiti caa chauratane que turueniha Jesocurisitone janate, aitorichaain Jesosone rijitojoeein:
'Itolere janonaa banate,
cacorataanereein Cana Curuaanaara.
Aihana jaun,
nerinaain chatohaneein canu terata.
26 Nii jaaunte,
raotojoeein rachoojoeein ne canu suujuara.
Chaen nechu,
chaque casilanaala raotojoeein ichaaon,
27 curu cuhane nitajiha canu jaberecone nainatejelanaala,
niheichu
setuha canu jaberecone nainatejenereeinine jaunra.
28 Iite canu que,
onaa caje ichananaja coaarateeicha.
Nii jaunna,

raotojoeein rachoojoeein nereeunni,'
narichaain Jesoso, Cana Coaunera raine rijitojoeeinte belu curuaanaa inoaensi Rabiri que beratiha Cana Coaunerana jaun.
29 Jesocurisito coreniha canejeraauru, jerecuchene esinae rauhijiriin inara rai aitete aonaquiche. Nii coitucuhichene rijijieeinte, ohalu cana foeratera Rabirine jana, conautecuruhane jaun cau ne rai natanebana. 30 Nete, esinae rauhijiriin rai nere bera inoaensi niha Rabirina jaun, rai nichoala- cana curuaanaa- *Rey* neein tihane coina, rai besihalu Cana Coaunerane jaun, coaara rijijieein coitucuelu- curuaanaa inoaensi Rabiri:
'Ii ichoala ichoalacuru calaohite, Jorioocuru curuaanaa *Rey* niha cureeincha.' naain que coitucueratiha Cana Coaunerane jaun.
31 Nii jaunte, inoaenlu jaiti turueniha Cana Coaunera letono- Mesihasine jana, nota que coaara rijitojoeein:
'Naaonjoaainte, turuha ureeincha. Nihei nitajerinaain rai jaberecota. Niheichu ecu seturinaainta. Oo cajete ichanareein Mesihasicha,' naain caohacha nainejeein jitariin coitucuhana jaun, Jesoso coaara rijitojoeein belu curuaanaa inoaensi Rabiri.
32 Nii jaunna esinae rauhijiriin bihalune rijijieein, canaacaanu netonai, canaacaanu nota que ichanaa Jesosone coaracaanu, ichatiha Cana Coaunerana jaun. 33 Nitohaneein ichateeinte, enacoauneein dedeeu rae Cana Coaunera, rai raotono nichajai que, aina jiniiquiin nihane coina. Chaaen techu, nitohaneein dedeeu raain, nii rai niicha tenaa jerei rai Suujue te. Niite, caa inara notaracae canaacaanu nainetiin chaluhane jaun, satiin coaraain aonaquiche. Aihana jaun, inae laen coitucuhiche raaotojoeein.
34-35 Coatiha Cana Coaunera ere bera- curuaanaa inoaensi Rabiri, dedeeu iniha cuhilu. Cana Coaunera Calaohi Jesosote iniha cuelu. Nii jaunte,
' "Iite satiin Curuaanaa neeicha.
Cau caraaotono nichajai que carohan nelaurihaau,
ii que nejeratenacaauru amuritohine coina
ichacaaunne reentiaaincha,"
naa Cana Curuaanaa rai Cana Coaunerara,'
naain Jesoso belu Rabiri, beratiha que Cana Coaunerane jaun.
36 Aihana jaun, satiin Jorioneeichene raina caa beeun raotojoeein coitucuhichene coina. Nii coroso que teein inaraacha focoi- inaraacha atinai Jesosote, satiin Curuaanaa Mesihasineein te Cana Coaunera," naa Fedorona jaun jetaote, 37 que suujua rerohecaain, jataaen inaderaain:
"Jesocurisito coreniha canejeraauru, cha charihacaanuta," naain bajaauruhane jana jetaote:
38 "Cana Coaunera notaracae baaso ichaain, osa que nesaruhin naosateein, naaonjoaain neeichene jiaaneein, Cana Curuaanaa Jesocurisito coreniha nebaotisaerateeuche satiinte, inara osa caje inara mitaain, inara rai- rai Suujue teeine Cana Coaunerara. 39 Catohaneein tihane coinate, inoaenlu beratelu Cana Coaunera. Niite nenacaae inara caohachanu neein ne, satiin inara calaohichuru aina, satiin coriaae nenacaauru raine maajeein. Satiin niicha cotihacuri raite, rai Suujue tiha cureein Cana Curuaanaa- Cana Coaunerara," 40 naain acaauru suujuatiha, nii cachaaurubaasoneein ichaonacaauru caje mituuruhane coina, Fedorone jaun jetaote, 41 nii niicha beebejei esenetaain tonoraeraauru jetaote, baotisaain cojounacatenojoineein, Jesoso esenetaeraneein neeure, nii bananeein nichata oaraancai cachaauru.
42 Nii jaun jetaote, satiin rauhijiriin ichaaore, relanajaauruha nii afosotoorune rijijieein, ita suujua rijitojoeein jiniiquiin ita coroatajaneein, ita taojiaain ita aina Cana Coaunera bajaain, ita aina jiniiquiin lenoneein naaonjoaaunre.

Raotojoeeinte ichaaore Jesocurisito esenetaeraauru.

43 Nii jaun jetaote, satiin cojoaelatoore, itolere ichaain- cachaauru notaaratiha
afosotooru que Cana Coaunerana jaun. 44 Satiin nii esenetaeraauru jetaote, ita su-
ujua rijitojoeein neein, ita rai chaaelai sirichuruhane ita sihure ita acatiha tacaain.
45 Chaelai acaauruhacha sirii que necoreteeuruhane nenainetiinete, ita aina nii
core- coriqui teein ita rai leruhin raaure, raotojoeein latecuruhane rijiinanaain.
46 Cojoanoonetojoeein jetaote ita taojiaaure, ita taojiaauruhana jaan coloheri- Teenforo
asae. Rai lorerichuru asaae nihanatiin jetaote, ita taojiaain, ita rai lenone chaluhin
lenonecure jiniiquiin, raotojoeein rachoojoeein 47 Cana Coaunera coroajeein. Chaen
jetao techu, caohachaain neeuruhane coaracure satiin ecu nenacaauru cachaauru.

Cojoanoonetojoeeinte, niicha ichoteratecuri tiha acaauru aina, Cana Coaunerane
jaun nejeeotejeein sacuure.

3

Nerautaa leinjiin bacosane

1 Nuna macohi choae teejiha enotone jana jetaote, nii ita taojiaauruha Jorioocuruna
jaan loreri Teenforo asae cuure Fedoro, Joaan, naaonjoainuri cuu Cana Coaunera
bajaauruhane coina. Jelai rijiu enoto tiaajianaain jetaote, ita taojiaaure satiin Cana
Coaunera bajaauruhane coina. 2 Nii jana jetaote, nii Teenforo acuujuaniha ne lein-
jiin bacosaneein nejanoa caje coaauneein nenaa cacha. Cojoanoonetojoeein jetaote,
nii Teenforo acuujua- Caohachajeineein- acaauruhacha curuhateihu amaain teeure,
coriqui bajaa ecu enonacaauru cajene coina. 3-4 Nii jana jetaote, enooru coina iniijina
cuuruha Fedoro aina Joaanne jana jetaote, acaauru caje coriqui bajae nii bacosa.
Nitohaneein coriqui bajaa acaauru caje, nii bacosane jaun jetaote, coarajeein jetao:

5-6 “Aonaaunra,” naa nii bacosa rai Fedorone jana,

“Chaelai teeuruhane coina jecha aite,” naain acaauru coarajihane jana jetaote,

“Nihei nohane canacaanu rai coriqui. Nena quiicha sirii tereeuni icheicha. Nasarete
cocoaicha Jesocurisito coreniha, nimichuhin nichaauraain amuunte coaracaara,”
7 naain nii bacosa biji- raotono nichajai que mucuhin michuha Fedorone jana je-
taote, nii rijieeoritiin caohachanainejeein nerautae nii bacosa tijia aina- rai taji-
chocuru. 8 Nii jaun jetaote, nimichuhin nichaauraain, nii ita taojiaauruha Jorioocu-
runa jaan loreri Teenforo asae enoha cue jeluhate jeluhatiin Cana Coaunera coroae-
jeein. 9-10 Nitohaneein nimichuhin nichaauraain amuhin, Cana Coaunera coroae-
cane coaraain jetaote, satiin cojoaelatiin coasichure situuruhane naineein Teenforo
bacuujua- Caohachajeineein- acaauruhacha curuaateihu lauhequiin coriqui bajaera
nihane coitucuhin.

Teenforo chajeneein nenaa loreri Salomoonneein- acaauruhacha curuaateihu neein ereerejiha Fedorone

11 Nitohaneein jetaote, Fedoro aina Joaan caje coriaae nalunaa jerene nii bacosa
nihane caje nerautaanaa cacha. Nii jana jetaote, Teenforo chajeneein nenaa loreri Sa-
lomoonneein curuajaain nenaa asaae neeuruhane jaun, soroneein ruhanihajaaintiin
cuhin cojoaelatiin coarajeeure satiin nii cuu nenacaauru cachaauru. 12 Nii jaun jetaote,
acaauru rai:

“Chanuna canacaanu cojoaelatohichete Isaraeli cocoaichacuru. Coatiha
canacaanuhacha nejeein nihane nerautarihei caa cachata. Niheichu jataain
leeochaauru amurijiriin, Cana Coaunera ere tonoraeraneein nihacaanune jaun
niheinta,” nae Fedoro. 13 Niritiin jetaote:

“Nii cana inoaensihuru- Abaraaun, Isaca, Jacobo, naaonjoainuri coaunera- Cana
Coaunerate, jataain nelateein nihane coina, cocoainaain rai letono Jesoso letoaelu.
Acate, nii cocoainanacaihuri rai teeichene jana, jiaanena jeriha coberanadoro Filatone
saijieein, caohateein jianena jereneeichelu. 14 Nitohaneein caohachanejesina ichara

nihanatiinte, jianena jeriha Filatone jana, caohateein neeichelu. Coinanaa, nechu aansai sonajaaineein nenaa jianeratequichelu. 15 Nitohaneeinte, nii ichaonaa tera sohin joaerateeichene jana, ichatelu Cana Coaunera. Canacaanuna, nii ichatiha Cana Coaunerane coaaraneein nihacaanu. 16 Nii Jesoso corenihate nerautae caa cacha-inaraacha coitucuicha. Jesosohacha corenihate, caoachanainejeein nerautae caa cacha inara notaracaaera," naain jetao:

17 "Acanihane coitucueneeichene jaun, sohin joaerateeichelu inara curuanaacuru aina jiniiquine coitucuhanu raotojoeeincha canejeraauru. 18 Nitohaneein situhin nihanetene. Inae nere bera inoaensihuru que, 'Naaonjoaaite cairichaaeriin inae nirijieein cuaajeein sohin jaoha cuurureeincha,' naain nere bera inoaensihuru que beratihalu inoaenlu Cana Coaunerane jaunte, Cana Coaunera ere nainaane coina, nitohaneein nii inoaenlu- inara coroatajaneraaunu que- niicha letoanaa jereilu Mesihasi teeichelura. 19 Aihane jaun, chatohaneein baaso ichaain neeichene, suujuelanaala jitariin beein, jiaaneein Cana Coaunera ere tonoraain neeuchete caseteco coaraquichene rai neeichene caje inara ichotemiin- Cana Coaunera. 20 Chaen techu nitohaneein neeichene, nii inoaenlu- inara coroatajaneraaunu que- niicha letoanaa jereilu- Mesihasi-Jesoso letoareein nacoauneeincha. 21 Nete jaiti itolere rucuheca Cana Coaunerane reentiaan, dedeeu niha cureein nere bera inoaensihuru que, inoaenlu beratiha Cana Coaunerane tocohaneeincha. 22 Nii quete, cana inoaensihuru rai:

'Caa nere beraneein caletohane rijijieeinte, inara caje nacoauneein rai nere bera letoareein Cana Coaunerara. Itolere que tonaane, nere tonoraain neeuchera. 23 Nere tonorana jeriheichurute, caohachanainejeein nitajiha cuurureeincha.' naain belu cana inoaensihuru rai Moisesa.

24 Caritiinte aitoroaeetoorelu Cana Coaunera ere bera inoaensi- Samoeri caje coaauneein satiin nere bera inoaensihuru, catohaneein turuhane quera. 25 Nii jaun inarate, nii nere bera inoaensihuru que beratihalu Cana Coaunerane rijijieein, nii naitoonjoa sirichaneein neeichera. Chaen techu, inoaenlu cana foeratera inoaensi-Abaraaun rai:

'Satiin caa chauratane que nenacaaurune, caohachaain teratiha cureeunni ii nefoerateeuru coreniha.' naelu Cana Coaunera, cana foeratera inoaensi- Abaraaun rai. 26 Niritohane jaunte, oo caje nii Calaohi ichateein, jauriaanejeein inara rene letoaelu Cana Coaunera, nii coaraain neeichene, baaso ichaaechajeein neeichene jianeein neeichene, inara coroatajaneein nihane coinara," nae jetao Fedoro, nii cuu nenacaauru cachaauru rai.

4

Cocoainanacaihuri acatiha neeuruha Fedoro aina Joaanne

1 Niritiin jaiti cachaauru rai ereereeca Fedoro aina Joaanne jana jetaote, tajiha turuha uure saseredotecuru, Teenforo beraihurera- folisihacuru- curuaanaa, sadoseeocuru, naaonjoainuri. 2 Turuuruhane jana: "Coaraanachuinti oo caje ichana nainiha cachana jaun, oo caje ichanaalu Jesosone. Nii jaunne esinae rauhijiriin oo caje ichana nainiha cachane coitucuhacaanu," naain cacha relaauruha Fedoro aina Joaanne aonajeeuruhana jaun jetaote, obaaecure sadoseeocuru: "Nihei chunei onaa ichatera. Nihei Cana Coaunera niha natiin onaa ichatena nainiheita," naain cachaauru relaauruhana jaun.

3 Nitohaneein obajeein jetaote, Joaan aina curuataain Fedoro mucuhin amaain, inae sonaina nihana jaun, caresero cuhane tenajaain cuu janoaeratenajaaure.

4 Nii inatiin jetaote, atiin esenetaaure nii cuu aonajeeurera- arajii cachaauru. Nii jaun jetaote, ita que jooraain quichaauru nejesina janijiin, saoqui oharaancaelalajeein Jesocurisito esenetaeraneein neeure, enecuru, canaanaihuru, naaonjoainuri janijilanaala.

5 Nii cojoanoo jetaote, nii que ita rai ereeuru coina, Jerosaleeun ita taojiaaure
Jorioocuru curuaanaacuru, satiin acaauru bichauhenaauru, chaen Cana Coaunera
Quiricha Inoaensi que cacha relaaurera, naaonjoainuri. 6 Chaen jetao techu, cuu
neeure saseredotecuru curuaanaacuru Anasi, chaen Caifasi, Joaan, Alejaandoro, satiin
nii saseredotecuru curuaanaacuru araaichuru, naaonjoainuri. 7 Acaauru jetaote, care-
sero caje rocoeratenajaain, Fedoro aina Joaan raerateein, acaauru cataaun tenajaain
acaauru rai:

"Cha cocoainanacaineein inara tihane aina caa aaicheta. Cha corenihata," naain
Fedoro aina Joaan caje bajaauruhane jana jetaote, 8 coroatajaniha Cana Coaunera
Suujuene jaun, cha que casilanaala jetao:

"Aonacuche satiin caraaichuru curuaanaacuru, satiin Isaraeli cocoaichacuru
bichauhenaauru. 9 Nii cunaitenaa rai caohacha ichara coitucunaa jereein
bajaaichene jaaunna, inara rai berichaanuhincha, coitucuhin neeiche satiine
coinara. 'Nitohaneeinna nerautaa caa cachate.' naain coitucuhichene jerena
caaunra. 10 Satiin aonajeeichene urichoone berichaanuhin, satiin Isaraeli cocoaicha
neeichene coitucuhin neeichene coinara. Nii coroso que terateein- inaraacha sohin-
inaraacha joaerateilu Nasarete cocoaicha Jesocurisito- oo caje Cana Coauneracha
ichatei corenihate, caohachanainejeein cunai caje nerautaain, caa canaacaanu aina
inara acatiha ne caa cunai caje nerautanaa cachara. Inae satiin, inara nota que,
caohachanainejeein nerautaane coaraquichera. 11 Caa cacha rautaera- Jesosote,
letoae Cana Coaunera, satiin cacha coroatajaneraaunu que niqui. Nete, nere aonana
jerelanaala, que jaolequiin neeichera. 12 Acate letoae Cana Coaunera, nabana
nitajeein nihacachene coataara. Nihei chunei, leeocha cacha tihei Cana Coaunera,
caa chauratane queta. Leinjiin acaachate, chabana nitajenaa charanejeein nihacache
jaanu teraanu que- letononeein nenaa ne, itolere baaso caje- jianacoo cana mitaeraanu
quera," naa acaauru rai Fedorona jaun jetaote:

13 "Caaurute, Jesoso aina amuhemujeein nerelanacaauru nera. Coatiha jataain cana
tocohaneein, caohatiin- quiricha inaaurera niheita. Nete jataain coitucuera rijito-
joeein, erenaa inaaure caa cachaaurura," naaure cojoaelatiin nii cocoainanacaihuru,
cha que casilanaala ereeuruha Fedoro aina Joaanne jaun. 14 Chaen, cuu acaauru aina,
chujuhecoha nii cunai caje nerautanaa cachana jaun jetaote, nii chaque tonaain erenaa
nainecurene. 15 Nii jaun jetaote, nii ita taojiaauruhana jaan caje, mitaeratenajaaure.
Nitohaneein, mitaeratenajaain jetaote, cuu nejesinajeein, ita cotaicha rijitiin:

16 "Cha charihahacache, caa cachaauru ainata. Itolere caa Jerosaleeun nenacaauru
cachaaurute, cojoelanaacojoai ichaain, caa leinjiin cacha rautaauruhane coitucuurera.
Nii que, nainihei, 'Casaje.' naain, irihacacheneta. 17 Coanete, taeneein cuajeein, Jesoso
que- cacha relaauruhane coataa, nii caohatichaachete jianecurumiin, nabana chunei
cacha rai, Jesoso que ereein neeuruhane coataara," naain jetaote, 18 Fedoro aina Joaan
cotijiaain:

"Jiaonriha Jesoso coacuhin que ereerejeein chunei cacha relaain neeichenera. Nii
jianeechacuchera," naauruha acaauru raine jana jetaote:

19 "Inara suujua coaracuche jauriaanejeeincha. Inasiina Cana Coaunera ere tono-
raacaanune jianeein inara ere tonorarihacaanu, Cana Coaunera ere tonoraacaanune
colaihaje tacaainta. 20 Nainihaacaanu nii que ereerejihacaanune jianichaanuneta.
Inasiina, canacaanu uricho que- canacaanuhacha aonai, canacaanuhacha coarai,
canacaanuhacha coitucui, naojoaihunri que cachaauru relanaa jianerihacaanuta,"
naain tonoranaacuruha Fedoroorune jaun jetaote, 21 cacha relaauruhane caohateein:

"Nenacaen nitohanai ichaain, sacuhichenena, jelai choae jauhecotojoeriin inara
casetecarichaanuhincha," naaure jetao, acaauru rai cocoainanacaihuru.

Nitohaneein jetaote, casetecanajaelanaala, nirijieein jianenaacure. Jianenaana jerecuruhi jetao niqui. Ne jetaote, nii cacha rautaauruha Fedoroorune coaraain, Cana Coaunera coroaecuruha satiin ecu nenacaauru cachaaurune jaun jetao acaauru jianecure.

22 Nii cojoelanaacojoaain nerautanaa cacha jetaote, jenachoonca jaanaca amurijiri.

Cana Coaunera bajaauruha Jesoso esenetaureraauru, acaauru lararajihane coina.

23 Nitohaneein jianenaacuruhana jaun jetaote, nii neeuruha acaauru leeochaaurune jaun, turuha cuure Fedoro aina Joaan. Cuu acaauru rene turuhin jetaote, “Naaonjoaainte, canacaanu teeure canacaanu casataain, cana araaichuru bichauhenaauru, saseredotecuru curuaanaacuru ainara,” naain jitariin, nii acaauru leeochaauru rai beeuruhane jaun jetaote, 24 cuu jiniiquiin, aonajeeuruhane baiha:

“Cana Coaunera, iite cana janonaa coauneraneein neeicha. Iite cana rai dede, chauratane, cucuana, naaonjoaain coauneraneein neeicha. Iite itolere cautenurijihuru coauneraneein neeicha Cana Coaunera. 25 Iite, ii Suujue que berateein, ii ere bera inoaesi Rabiri que berateein:

‘Chanuna joaereein
rai suujua auhacaain
nererojoecaaure
laurilauri nenacaauru cachaauru.
Chanuna nitohaneein
baasoneein suujua coaracure
inacojoeein cachaauru.
26 Chaen techu
Cana Coaunera amurijiriin nenaa coacuhin,
nii niicha letoai Mesihasi que nejerateeure
cana rai chauratane coaaraneein
que nenacaauru aina *rey*curu.’

naain aitiin berateeilune jaun, niritiin bihalu ii ere bera inoaesi Rabirine rijijieeinte, 27 Romanocuru curuaanaacha tei Jorioocuru curuaanaa Foonsio Filato, Jorioocuru *rey* Erodesi, chaen nejelau atane nenacaauru, chaen Isaraelitaauru, naaonjoainuri, caa neseeu netaojiaain nejerateeure, nii ii jerenohin icharaanu que- ii letono Jesosoiicha janijii iicha rai Mesihasi ainara. 28 Nitohanihane coina, inae inoaelu coacuhin ichaailune rijijieeinte, aihurera. Nitohaneeinte, aitohine nainaaurera Cana Coaunera.

29 Aihana jaun, enene caje coauneein, canacaanu casataauruhane coaraaine, jelai amuritoheriin canacaanu coroatajaneeuna, cha que casilanaala, cachaauru rai, ii ere beebejihacaanura, Cana Coaunera. 30 Chaen, laraajiin itolere ichana nainichaanune jaannu teeu, canacaanu rai, cunaitenacaauru rautaain, cojoelanaacojoai ichaain naaonjoacaanune coina, esinaae rauhijiriin nii ii letono Jesoso letononeein nihacaanune coaracuruha satiin cachaaurune coinara,” naain jetao jiniiquiin Cana Coaunera bajaaure.

31 Inae Cana Coaunera bajaauruhane nainaauruhane rijieeoritiin jetaote, nerurujuaa nii netaojiaauruhana jaan jelaiine jana, acaauru suujuau neeoritiin, acaauru suujua lararajiae Cana Coaunera Suujue. Nii aina jetaote, chaque casilanaala, chaque tonajelanaala, satiin cachaauru notaracaae laraajiin, Cana Coaunera Ere beebejeeure.

Satiin rucuhelete, satiin acaauru raineein ne.

32 Satiin Jesoso esenetaeraauru jetaote, jataain arajiin ita aina neeuruhane saijieein, ita suujua rijitojoeein coacuhin jetao, “Coatiha leeinjiin cana rainuhachanu que, nihei caa canaacha sirii rucuheleta. Satiin cana raineeinte nera.” naaure jetao, satiin, ita rai. Nitohaneein jetaote, satiin raineein ne nii itolere acaauruhacha sirii.

33 Nitohaneein jetaote, jelai choae jauhecotojoeriin, laraajiin, oo caje ichanaa Cana Curuaanaa Jesosone beebejeeure jetao nii afosotooru, itolere ichaain, acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane que cachaauru notajaain. Nitohaneein jetaote, jelai choae jauhecotojoeriin, satiin, acaauru coroatajane Cana Coaunera. 34 Nii jaun jetaote, nii chunei leeinjiinejeein, chaque lanaain neeurene. Tabaauru atane sirichaauru, tabaauru loreri sirichaauru, naaonjoainuri jetao, que necoreteein, 35 nii afosotooru rai uhaain niicha raauri coriqui teeure, latecuruhane rijiinanaain acaauru rai leruuruhane coina. 36 Coaraaunachuinti jetao, nii acaauru jana nenaa Lebita- Joseneein curuajaain nenaa- Chifere cobena que nejanohanaa- Berenabeeneein afosotooruhacha curuaatei. “Berenabeen” naanete, “suujua nunaera” nae. 37 Nii cacha jetaote, atane sirihana jaun jetao, que necoreteein, coreniha coriqui raain jetao, jitaain nii coriqui tee, afosotooru rai.

5

Osa que nesaruhin, nohaneeuruha Ananihasi, Safira, naaonjoaihunrine

1 Nejetaote acaauru aina ne leeocha cacha- Ananihasineein curuajai, rai comasai Safira aina. Aca jetaote, nii comasai aina leeinjiin atane que necoreteein, 2 ita suujua rijitojoeein leruhin rai core raain, esi rijijieein jitariin amaera rijitiin: “Nocoa coriqui,” naain afosotooru rai teeure. 3 Nii jana jetaote,

“Ananihasi, chanuna ishuujua cuhane enoha Moconajaerane rijitojoeein, Cana Coaunera Suujue rai nohanena jereei leruhin coriqui raain. 4 Nihei chunei ichei, ‘Caa atane que necoreteeura,’ naain ereein neita. Nitohaneein, eletoaera que necoretenaa lanaalate, icheineein niha satiin coriquine maajeein inatiin, leruhin raain nohaneeicha. Nii atane necoreteeina jaan, coatiaa nejelau raineein nihein. Nii jaunte niqui, satiin, coriquine maajeein icheineein nera. Chanuna nitohanai ichana coacuhin ichaai. ‘Canacaanuacha jecha coritaai,’ naai jerihane niqui. Nete, Cana Coaunera notaracaae canacaanu coritaai,” naa Ananihasi rai Fedorone jaun jetaote, 5 cuu aonajeeorihane baiha, tocojoaain tacaain, inae cuu ohe Ananihasi. Nii coaraain jetaote, satiin nii coasichure banetojoelanaala nii ecu neein coarajeeurera cachaauru. 6 Nii jana jetaote, tajiha nichuuntaain coaraain, rai jabereco conajaain amaain conautiha cuure cachaauru.

7 Nii baiha jetaote, nichata oraai cuhane, tajiha turuhin enoha uhe nii onaa Ananihasi autana Safira: “Naaonjoaara,” naain coitucuelanaala, caohachanaenetojoeein. 8 Nii jana jetaote:

“Esinaena rauhijiriin, nii beeichene jeeoneei coreneein, inara rai atane que necoreteeiche,” naain bajaa Fedorone jana jetaote:

“Ejeen. Nii bihacaanune jeeonejeeine, necoretihacaanuchera,” naane jana jetaote:

9 “Chanuna ita suujua rijitojoeein, Cana Coaunera notaracaae canacaanu coritaquiche. Nota tajiha uujueeuruhache ii sinijera amaain, conauteraauru cachaauruchera. Inae itonaai amaaururichaainchera,” naa Fedorone rijieeoritiin jetaote, 10 Fedoro tijia asaae tocojoaain tacaain, cuu ohe nii ene. Nii jana jetaote, rai lana conautecuruhane caje turuhin, enoha cuuruha nii cachaaurune jana, inae oha nii enene jaun, rai jabereco amaain, rai lana rohan teein conautecure. 11 Nii jaun jetaote, banetojoelanaala coasichure nii satiin Jesoso esenetaeraauru, satiin nii nitohanihane coitucuurerane maajeein.

Afosotooru aina cuaain, itolere cojoaelanaacojoai ichaain cachaauru notaaratiha Cana Coaunerane

12 Nii afosotooru aina cuaain jetaote, itolere cunai caun cunaitenacaauru, bacosacuru, maosacuru, naaonjoaihunri rautaerateein, itolere icharateein cacha notaarate Cana Coaunera. Nii bana jetaote, nii Teenforo chajeneein nenaa Salomoonneein

curuajai asaae ita taojianajaaocure afosotooru, satiin Jesocurisito esenetaeraauru, naojoainunri. 13 Nejetaote, nii chunei acaauru aina netaojiana jerecurene casi caun, jataain belainaacuruha natiin. 14 Nejetaote, arajiin cachaauru enecuru netonaine maajeein Cana Curuaanaa esenetajeein nejeeotejeeure. 15 Nii jana jetaote, itolere cunai caun cunaitenacaauru mitaacoaain, cacha situnajaun bero auhaniha teeure, nela choae, rai rori choae, naaojoaain, tabaauru que neconaa Fedoro beraerane, nerautaauruhane coina. 16 Chaen nii Jerosaleeun rohan nenacaauru- neseeuru nenacaauru cachaauru netonai nihanatiin jetaote, tajiha turuha uure itolere cunai caun cunaitenacaauru, itolere coitucuchuhi cairichanojoineein ichaonacaauru, naaonjoainuri uhaain. Niichuru jetaote, rai cunai caje rautanaacuruhane, jataain raotojoeein satiin nerautaaure.

Afosotooru que nejerateeuruha cocoainanacaihunrine

17-18 Nii jaun jetaote, itolere cacha, acaauru belaihana jaun, nechu jataain necoelai caun, nii afosotooru mucuhin amaain, caresero cuhane tenajaaure nii saseredotecuru curuaanaa aina, nii oo caje cacha ichatena nainiha Cana Coaunerane esenetaaichurusadoseeocuru. 19 Nii jana jetaote, janotiin caresero bacuujua joracaain, acaauru mitae Cana Coaunera letono- anjera. 20 Nitohaneein mitanajaain jetaote:

“Naain Teenforo cuhane enohin, cacha cataaun nichaauraain, cachaaru rai beebejeein, caa Ena- Cana Coauneraacha Tei Ichaonaa beebejeeuchera,” naain jetao, letoanajae Cana Coaunera letono anjera. Nii jaun jetaote, mituhin cuhin, 21 janohetiin nii Teenforo asaae enohin, beebejeein cachaauru relaaure.

Nii nainiha jetaote, saseredotecuru curuaanaa, chaen acaauru aina nenacaauru, naaonjoaihunri, satiin- acaauru bichauhenaauru cotihacure, netaojiaauruhane coina. Nitohaneein, ita taojiaain jetaote, nii afosotooru raerateeure, caresero caje. 22 Nii jana jetaote, turuhin nii caresero joracaain coaracuruha nii acaauru letonocuru- folisihacurune jana, nii leeinjiinejeein, cuu neeurene. Nii jaun jetaote, letoanajaaurera rai, biha cuure. 23 Turuhin jetao te:

“Caohatiin funojoineein, acuujua naineeinchuru soondarooru que caohatiin beraichaain nihanatiinte, joracaain coaracaanune jana, neeurene leeinjiinejeeincha,” naain beeuruhane jaun jetaote:

24 “Nitohaneeuruhane, chachaainti ichaa cuurureein nirijieein taeneein cuaajeeinta,” naaure, satiin saseredotecuru curuaanaa, saain Teenforo beraichacuru- folisihacuru curuaanaa, jataain nelateein nenacaauru saseredotecuru, naaonjoaihunrine jana jetaote, 25 tajiha turuhin:

“Nota Teenforo cuhanete, cachaauru relaa neeure caresero cuhane inaraacha enoanojoihurura,” naain, acaauru rai beenajae leeinjiin cacha.

26 Nii jaun jetaote, nii rijieeoritiin cuhin, rai folisihacuru amaain, ranajaa cue folisihacuru curuaanaa. Nitohaneein cuhin jetaote, inae erunajaain, acaauru uhae, chatohaneein cunaain dadanajaelanaala cunaain, chatohaneein tenajaauruhane, ajeri que bodoosinajaauruha cachaaurune coataa. 27 Nitohaneein, turuanajaain jetaote, Jorioocuru curuaanaacuru, saseredotecuru curuaanaa, naaonjoaihunri acatiha tenajaain jetao:

28 “Inae inara rai, nii cacha que, cachaauru relaaichene coataa aitiin, caohatihacaanulura. Nii saijieeinte, enanetojoeein, nii jianena jereneeichera. Cha ichaquiche, nii que cacha relaainta. Inae itolereneein Jerosaleeun sacutaain, nii que cachaauru relaaichera. Chaentechu, canacaanu que, ohalu nii cachane ujuaitena jerequichera,” naa acaauru rai, saseredotecuru curuaanaane jana jetaote:

29 “Cacha ere tonoracaanune choae jauhecotojoeriin jataain Cana Coaunera ere tonoraacaanune jaunna aihacaanura. 30 Nii cana inoaesihuru Coaunera- Cana Coaunerate, nii coroso que teein, inaraacha sohi inaraacha joailu- Jesoso ichatelura. 31 Nitohaneein

jaurihaanejeein, oo caje ichateeinte, raotono nichajai que lauriaain, nii Jesoso cocoainae, itolere curuaanaa nihane coina, Cana Coaunerara. Chaen, itolere baaso caje- cacha mitaeraaunu quene maajeeinte, te Cana Coaunera, Isaraeli cocoaichacuru coroatajaneraaunu que, itolere baaso ichaechajeein neeuruhane jianeein neeuruhane, acaauru que suujua acatena nainiha Cana Coaunerane coinara. 32 Canacaanuna, nii coitucuhin, coaaraneein, que ereerejihacaanu. Chaen, nii nere tonoraain naitoonjoan icharaauru rai, Cana Coauneraacha tei Cana Coaunera Suujue netonoaite, canacaanu que nii coaaratera," naain tonoranaacure, Fedoro aina, leeochaauru afosotooru.

33 Niritiin, tonoranaacuruhane jaun jetaote, obajeein, acaauru sohin, acaauru jaonaa jerecure. 34 Nii jana jetaote, nii cocoainacaihunri aina cuu ne leeinjiin fariseeo Camalieli. Aca jetaote, Cana Coaunera Quiricha Inoaesi coitucueraneein, acaentonai cocoainanacaineein, jataain suujua acatecuruha itolere cachaaurune jaan ne. Nii jetaote, nimichuhin nichaauraain, basiinjiin afosotooru mitaerate, aerene. 35 Nitohaneein, inae mituuruhane jana jetaote:

"Aonacuche, satiin- Isaraeli cocoaichacuru. Caohachaain necohalajiin aihuchera. Nijiaonriha, joaenreein coitucuera lanaala, chatohaneein caa cachaauru terateein neeichene. 36 Aihalu Teeodane coaucuchenaainti. Coaracuchenachuhinti, leesajei que niqui, 'Aca jete, jataain itolere amurijiriin nelateineeinera.' naane jaun niqui, esenetaain sacuuruha jena fashai cachaaurune. Nii jana, sohin jaooruhane jaun, ita caje riaaneein, jianecuruhalu- sacuureraauruneta. 37 Coaraaunachuinti, itolere sacutaain nenacaauru cachaauru janiichatiha Romanocuru curuaanaane bana, coaiteen Romanocuru aina nejeratiha leeinjiin- Calileea cocoaicha- Jodasine jana, jerichanejeein, acaaentonoai sohin jaooruhane jaun, rai sacuurera netonoain, ita caje rihaaneein, jianecuruhaluneta. 38 Nii rijijieeintechu, Cana Coaunera letononeein aihureniha caa cachaaurune, raajenihane jianiha cuurureeinte, rerohecanacaaurureta. 39 Aihana jaun, Cana Coaunera letononeein aihuruhane jana, acaauru aina nejerateein, acaauru rerohecaaichenete, Cana Coaunera aina netonai nejerateriquicheeincha. Aihana jaun, coaa Cana Coaunera aina nejeratenaa amunena coaucachera," naa Camalieline jaun jetaote, nere tonoraaure.

40 Nitohaneein nere tonoraain jetaote, raujiaain nii afosotooru cotijiaain bisichatenajaain, "Nijiaonriha nenacae Jesoso que cacha relaain neeichenera," naain jetao, cacha relaauruhane caohateein, jianenaacure. 41 Nitohaneein jianenaacuruhane jaun jetaote, nii cocoainanacaihunru notaracaae raotojoeein rachoojoeein, jelai caje cauha cuure, bisiinajaain mainajeein, acaauru necoejechanuuruha, Jesoso coreniha, Cana Coaunera notaracaaene jaun. 42 Nii atiin jetaote, jianelanaala cojoanoonetojoeein, nii acaauruhacha cohajei Mesihasi niha Jesosone beebejeein, cacha relaaure, Teenforo asaae, loreri naineeine maajeein.

6

Caainsineein acaauru coroatajaneraaunu teeuruhane

1 Nitohaneein jetaote, nii bana nenacaen nejeeontejeein cuujueein, arajiin nefaaure Jesocurisito esenetaeraauru cachaauru. Nii jaun jetaote, nererojoecaaure nii Curieco ere cuhane erenacaauru- Jorioocuru, nii Ebereeo ere cuhane erenacaauru que. Nitohaneein, nererojoecaain jetaote:

"Chanuna lenone chaluuruhane, inara aina nenacaauru autanaauru rai teeuruhane fautaerihanaain, canacaanu aina nenacaauru autanaauru rai quinacai teeure chaluurerata," naaure Ebereeo ere cuhane- erenacaauru rai. 2 Nii jaun jetaote, jitariin, nii Jesocurisito esenetaeraauru taojiaaure nii lechoonca coroatajai Cana Coaunera letonocuru- afosotooru. Nitohaneein, taojianajaain jetaote, acaauru rai:

“Coatia caohacharihei, Cana Coaunera ere beebejihacaanune jiaaneein, cacha rai
lenone teeurera beraichaneein nihacaananuneta. 3 Aihana jaun, canejeraauru, caaunsine
cacha- itolere coitucuurera- Cana Coaunera Suujue que suujuequiin nenacaauru, inara
caje, chariji chaainti esinaae rauhijiriin nitohanai ichana nainaeraaurune, niichuru
janijiin beeuchene, canacaanu, acaauru rai amihanenaa tihacaanu, jelai teein, nii
coaaraneein neeuruhane coinara. 4 Canacaanuna laen, satiin rai, Cana Coaunera
bajaebajajeein, Cana Coaunera ere beebejeein sacurichaanuhicha,” naauruhane jana
jetaote, 5 satiin, ita suujua rijitojoeein jerecure.

Nitohaneein, jereein jetaote, Jesocurisito ere esentaain- Cana Coaunera Suujue que
suujuequiin nenaa Eseteba, chaen Ferifi, Poroocoro, Nicanori, Timoon, Paramenasi,
chaen leeinjiin cacha- Antioquiha caje nenaa- Joriooneein nerotona- Nicolasi, naaon-
joainuri janijiin raaure. 6 Nitohaneein janijiin ranajaain jetaote, tajiha turuanajaa
uure nii neeuruha afosotoorune jaaun. Nii jana jetaote, acaauru couturi choae biji
merecaain, Cana Coaunera bajaaure, acaauru cocoainaa Cana Coaunerane coina.

7 Nii aina, itolere sacutaain riaaneein, Cana Coaunera ere beebejeeuruhana jaun
jetaote, nenacaen jelai choae jauhecotojoeriin, Jerosaleeun, jataain nejeeonteeure Je-
socurisito esenetaeraauru cachaauru. Arajii saseredotecuru- Joriooneein nenacaauru
niha natiinte, Jesocurisito esenetaaure.

Eseteba mucuuruhane

8 Nii Eseteba jetaote, coroatajaniha Cana Coaunerane jaun, itolere que laraajiin,
itolere cunaitenacaauru rautaain, itolere ichaain cachaauru notajae. 9 Nii jaun je-
taote, Cairichaerinojoineein Neeuruhane Caje Mitanojoihuru neein curuajai sinacoca
nenacaauru- Sirene caje, Alejaandiria caje, Silisia caje, Asia caje, naaojoainuri caje un-
acaauru tabaauru jetao, Eseteba aina, ita cotaicha rijitocure. 10 Ne jetaote amuritonaa
nainesihurene, Eseteba suujuatiha Cana Coaunera Suujuene que laraajiin irihana jaun.
11 Nii coreniha obajeein jetaote, tabaauru coretecure, nechu joaereein caje rocohin,
irijiaain:

“Baasoneein Moisesa que ereein, Cana Coaunera netonai quete erera,” naain acaauru
aina coulurujueeuruha, nechu joaenreeine coina. 12 Nii jaun jetaote, niritii beeu-
ruhana jaun, Eseteba que nejerateein, codoonetiin Eseteba mucuure- satiin cuu ne-
nacaauru, satiin- nii Cana Coaunera Quiricha inoaesi- coitucuurera, satiin- acaauru
bichauhenaauru, naaonjoainuri. Nitohaneein mucuhin jetaote, tararaain amaain,
acaauru curuaanaacuru rai teeure, nii rucuhecuruhane coina. 13 Nii choae tacaain je-
taotechu, nohaneein acaauru aina colurujueraanu que- casaje cachaauru arihuruhana
jaun:

“Canacaanu netonaina chuhisi, aonajenajaaocaanura. Inetono janona bana te,
‘Chaque jete nelatere cana rai Teenforo. Chaque jete nelatere cana rai- Moisesa
aitoonjoa- Moisesa ere. 14 Nii Nasarete cocoaicha Jesoso jete, cana rai Teenforo
chamuhitiinjien jaohaje cureeinjien. Nii ichoae tacaain jete, cana rai Moisesa aitoonjoa,
cana ichao corereeinjien.’ nanajaaonca chuhisicha,” naauruha nii cocoainanacaihuri
rai, nii casajeeurune jaun, 15 nii Eseteba coarajeeuruha- saain- nii cuu nenacaauru-
cocoinanacaihuri, satiin- nii cuu nenacaauru- cachaaurune maajeeine jana jetaote,
Cana Coaunera letono anjera nomeri tocohaneein necore satiin rai nomeri.

7

Jabereco coreniha iriha Esetebane

1 Nii jaun jetaote: “Esinaaena rauhijiriin, ii que erenaaniha,” naain Eseteba caje
bajaa- saseredotecuru curuaanaane jana jetao:

2 “Aonacuche canejeraauru, satiin ichauhenaauruna, nii que rauhijiriin aitete, aon-
aquichera.

Jaiti Araaun ichaoha cueniha cana foeratera inoaesi Abaraaunne ajiniha jetaote, Mesepotamia batane nihane jana, rene ecocohin: 3 ‘Caa ii atane jiaaneein, satiin ii araichuru ratiriin, ichei quiicha coaarateeni atane que ichaonihura.’ naa Cana Coaunera, Abaraaun raine jaun jetaote, 4 Caldea atane caje mituhin, naain nejelau ataneu- Araaun neein curuajaihu ichaoha cuelu Abaraaun. Nii baiha jetaote, inae oha rai inacane jana, caa ena nihacachene jaan atane que Abaraaun letoae jetao- Cana Coaunera niqui. 5 Ne jetaote, nihei aansijineeiniji, rai atane tenelu Cana Coaunera. Ne jetaote, nii caaniha jetao: ‘Ohine baihate, ii calaohichuru rai, chichoalacuru rai, naaonjoainuri rai niha cureein atanera. Chaen coroatajajeein nefaaururihaain ii nefoerateeuruta.’ nae Cana Coaunera, Abaraaun rai. Nii bana, jaiti neniha leeinjiinejeein Abaraaun rai- canaanai inatiin jetaote, Abaraaun rai nirite Cana Coaunera.

6 Niritiin jetaote, Abaraaun rai: ‘Jauriaanejeeinte, jena fasha jaanacaneein, eroraqui nejelau atane que ichaoha cuurureein, belainohine lanaala, nechu caseteco rijijieein ii nefoerateeurura. 7 Nena, nii acaauru cairichaerichaauru cachaauru casetecaain, jelai caje Isaraelitacuru rocoerateein, nii caitoonjoa- acaauru que banihateein- quiicha rucujuei atane que teratenajareeunni, acaauru que banijiaain atane que ichaohin, quere tonoraain ichaooruhane coinara.’ nae Cana Coaunera, caa nihacachene jaan atane que. 8 Chaen techu esinaae rauhijiriin, Abaraaun rai aitohane coujounacanu que: ‘Quichaneein nejanoha ichei canaanaine, jaberoco cari jiununuerateein saerateeura.’ naa Cana Coaunerana jaun, nejanoaa rai calaohi Isacane jana jetao, fosa janoneein nejanoha baiha catiaain jetao, coriha cari jiununuerateein saerate Abaraaun. Nii jaun jetaote, jerichanejeein rai calaohi Jacobo icharate Isaca. Jerichanejeein jetaotechu, nii lechoonca coroatajai rai calaohichuru Isaraelitaauru foerateranuuru icharate Jacobo.

9 Nii Jacobo calaohichuru jetaote, cana inoaesihurune. Acaauru jetaote, nii acaauru ocoala Jose que nererojoecaain, que necoreteeure Egiptoo cunacaauru- cachaauru rai, Egiptoo amaain, que necoreteeuruha Egipto cocoaicha raine coina, nechu jataain nocoelai caun cotaiha. Nejetaote, atiin nii jana, Jose coroatajane Cana Coaunera, itolere necairichanaa caje mitaain. 10 Nitohaneein jetaote, itolere necairichaanaa caje mitaain, coroatajaniha Cana Coaunerana jaun, itolere coitucuha Josene coaraa Egipto curuaanaa Faraaonna jaun: ‘Acate, caque jauriineein- itolere coaaraneein- itolere curuaanaa neein- nerora rijijieein nihane caohachaera.’ naain, coberenadoro neein nii Jose cocoainae jetao Faraaon. Nii jaun jetaote, itolere- Faraaoncha sirii erora rijijieein, itolere atane curuaanaa neein coberenadoro neein nelu jetao Jose.

11 Nii baiha jetaote, carajaaojoaain catiaain, necairichaaurelu satiin cana inoaesihuru, caohachanainejeein neniha quinacai, Canaaun, nii Egiptoo nihanatiina jaun. Itolere caa cana atane sacutaain, niheilu chunijihun quinacai arihuruha cana inoaesihuru- cana fojiaraaurune jaanu. 12 Nejetaote, nii bana Egipto curuaanaa rai niha tiricone coitucuuriin, rai calaohichuru- cana inoaesihuru letoae Jacobo, Egiptoo tirico coretiha cuuruhane coina. Nii tirico coretiha cuuru que jetaote, jauriaanejeein, Egiptoo cunaa nunueteeurelu- cana inoaesihuru. 13 Nii baiha, coroata saain cuuruhane cuhane jetao te: ‘Inara caje- nenaa neeine neeunra.’ naain nihanacuru que, necoitucuerate Jose. Niritohane jaun jetaote: ‘Acaauru caje nenaa neeina nihate,’ naain Jose coitucue Egipto curuaanaa- Faraaon. 14 Nitohaneein jetaote, nii baiha neeoriin, acaauru inaca- Jacobo raerate, jitariin calaohichuru aina curuataain, satiin Egiptoo, cuuruhane coina, raeratenajae, rai nejeraauru que Jose. Itolere neein, caaunsichoonca saoquiinenacaauru naraaichuru raerate jetao. 15 Nitohaneein jetaote, Egiptoo ichaoha cuelu jetao Jacobo. Cuu neein jetaote, ohelu. Chaen jetaotechu, cuu oorelu nii calaohichuru, cana inoaesihuru netonai. 16 Nii baiha carajaain neein jetaote, nii Egipto caje mituurelu cana inoaesihuru ichohalacuru- Isaraelitaauru. Nitohaneein mituhin jetaote, nii

acaauru rinaja- Jacobo bucuuru rocohin amaain, Siqueeun, Amoro calaohichuru caje-
Abaraauncha coretei- atane que rai bucuuru amaain rucuhecurelu.
17 Nii baiha carajaaojoaain catiaain jetaote, inae Abaraaun rai jinateein, Isaraelitaauru rai- atane tenaa jeriha Cana Coaunerane cataiinaaecane jana, inae arajiin nefaaecure- Isaraelitaauru Egiptoo. 18 Nii bana jetaote enoelu, Jose coitucuelanaala nenaa- *Rey,* Egipto curuaanaa- nihane coina. 19 Nii *Rey* jetaote, cana inoaesihuru-
Isaraelitaauru coritaain cairichaain, acaauru bereecuru- ena nejanoanacaauru- quicha cojoaajihuru joaerate, nabana arajiin nefaauruhane, Egipto cocoaichacuru que nejerateeuruhane coataa, necohalaai caun.
20 Nii bana jetaote, nejanoaelu Moisesa. Nii nejanohaa Moisesane jana jetaote, jataain belaain coaraelu Cana Coaunera. Nii jana jetaote, nichata atejeeincha sirichurelu asinojoineein rai fojiaraauru. 21 Nii baiha jetaote, acaauru bereecuru- quicha cojoaajihuru jaohacoaauruhane coina, aitoha- nii Egiptoo curuaanaana jaun jetao, nemuri auhania, caohachajeein curuteein, nii Moisesa jiaanecure- rai fojiaraauru. Nitohaneein, curuteriin nemuri auhaniha teeuruhane jana jetaote, coaraain raain, rai beree rijijieeinnii Moisesa fojiae- nii curuaanaa- Faraaon cacunu. 22 Nitohanihana jaunte, Egipto cocoaichacuru rijijieein, acaauruhacha coitucui coitucuhin, acaauru relanojoineein, leeinjiin cacha mijiaaineein, nere que, nichanaa, naaonjoainunru que laraajiin nelu Moisesa.
23 Ninitohaneein jetaote, inae jena choonca jaanacaanihane jana, naraaichuru Israelitaauru rene, turuha cue Moisesa. 24 Nii jana jetaote, cuu leeinjiin- Isaraelita sohajiha- Egipto cocoaichane coaraain niqui, nii naraai Isaraelita cocoaeratiha, nii Egipto cocoaicha sohin joae- Moisesa, 25 nii caje nainaain: ‘Caate, letoae Cana Coaunera, cana coroatajaneraanu quera, naaururichaain jecha, nii naraaichuru Isaraelitaauru.’ naain. Nete caohacha naenetohecure.
26 Nii cojoanoo jetaote, ita sohajeeuruha coroatajai Isaraelitaaurune jana, runajaain: ‘Chanute nejesinajeein ita sohicheta,’ nae niqui Moisesa, nere tonoraa jerenajaain.
27-28 Nejetaote: ‘Chate, nii coaaranu que chenoaain, canacaanu curuaanaanu que eletoaeta. Raca, Egipto cocoaicha ichaaine tocohaneein inoonte, casohin cajaonaa jereeita.’ naain cotaain, Moisesa saruhite nii eleeocha sohajera Isaraelita.
29 Niritiin saruhitohane jaun jetaote, jelai caje sorohin, Madiaaun batane cuhin ichaoha cuelu Moisesa. Nitohaneein jetaote, ucuae sorohin, coroatajaain quicha cojoaajineein canaanai siriin, nejelau ataneu nenacaauru aina, ecu ichoaelu Moisesa.
30 Nii baiha, jena choonca jaanacai baiha jetaote, cacha areroo- desiereto cataaunichatane ucuuno- Sinaaineein curuajai rohan, chujuhecoha Moisesane jana jetao, iihane- ecu chujuhequi- enuha laaojoiri cacaaerii. Nii jana jetaote, nii enuha laaojoiri iihaneei cataaun ecooca leeinjiin aanjerana jaun jetao, 31 cojoaelatiin coarajeein, caohachaain rautaain coaraane coina, rohan nichuuntaaoriin coaraa Moisesane jana jetaote:
32 ‘Canuna, ii inoaesihuru Coaunera- Inara Coaunera neein neeunra. Canuna, ii inoaesihuru- Abaraaun, Isaca, Jacobo, naaonjoainuri- Coaunera neein neeunra.’ naane jana jetao, coaaneenetojoelanaala coasiha nesoonetiin rijijijianiha Moisesane jana jetaote:
33 ‘Nii ii safato rocoora. Canu turuna jaan nihana jaun, nainiheei nii ii safato ruhacaain caaelai shaaoquineta. 34 Naain, Egiptoote, inaderaain necairichanaa caun chanaaure canu cachaaurura. Nii jaunna, coaracaauna jaun, cau faaun, nii caje jianacoo tenajaanune coinara. Nii jaunna, eletoareeuni Egiptoo, jelai caje canu cachaauru rocoeraanuquera.’ nae Cana Coaunera, Moisesa rai.
35 Jauriha nejeein Moisesa batohin: ‘Chaate, canacaanu curuaanaa nuque, ii cocoainaain, nii coaaranuque eletoaeta.’ naauruhalu natiin jetaote, esinaae rauijiriin letono aanjera que Moisesa letoaerate Cana Coaunera, nii enuha laaojoiri- iihanei

cataaun ecocohin cocoainaain, nii cairichaeriinajaauruha Egipto cocoaichacurune caje Isaraelitaauru rocoeranu que.
36 Nii jaun jetaote, nii Moisesa, Egipto caje cana inoaesihuru rocoera nelu jetao, nii atane que, itolere ichaain cachaauru notajaain. Nii Egipto rohan nenaa Cucuana Lanajaijihu jetaote, nii rai biji achune tochataain jetao, aiha berone rijijieein, nii cucuana tabai jacoraain, acaterate, jera jaooruha Isaraelitaaurune coina. Chaen cacha areroo- desieretoo jenachoonca jaanacaneein, itolere acaune maajeein ecoteein, itolere ichaaechajeein, cachaauru notaarejetelu jetao Moisesa.
37 Nii Moisesa jetaote: 'Leeinjiin inara cajete, ecooca cureein caa caletohane rijijieein Cana Coaunera letononeein rai nere beraneein neenicha.' naain belu cana inoaesihuru Isaraelitaauru rai. 38 Nii Moisesatechu, cacha areroo desieretoo nasaae nedaauruha cana inoaesihuru Isaraelitaaurune jana, jelai nii ichatane ucuuno- Sinaain ichoae ucuun iniin, Cana Coaunera letono aanjera aina erelu. Nitohaneeinte, aanjera caje, nii cana rai Ichaonaa Tera Erenaa raain telu, cana inoaesihuru rai, cana rai beeuruhane coina.
39 Nitohaneein, nii raane coina, nii ichatane ucuuno que, siichoha Moisesane tonohana jetaote, renaatonorae lanaala, Egiptoo cauha cunaa jerecurelu jetao cana inoaesihuru Isaraelitaauru. 40 Nitohaneein jetaote, acaauru rai saseredote inoaesi- Aaroon rai: 'Cha que chaainti nerurujuae, Egipto batane caje canacaanu rocohin, canacaanu uhaeralu- Moisesata. Nii jaunna, canacaanu rai, ecaantooru rijijieein chosichuru ichaaine jerichaanu, cana coroatajanecuruhane coinara.' naauruhana jaun jetaote, 41 jeriha Aaroone jaun, baca calaohi rijijieein ecaanto ichacure. Nii rai nihane jetaote, lenone sohin teeure, Cana Coaunera rai ichacuruhane rijijieein. Nitohaneein jetaote, acaauru biji que ichanohin- ecaanto- chosi rai, lenone nihane sohin teein, beseta bitoaera tocohaneein ichaain, ecaanto- chosi coroaecure. 42 Nii coaraane jaun jetaote, acaauru aina obajeein, coroatajanenaacane jiaane Cana Coaunera, acaauru chosichuru niha acaauruhacha bei- dedeu nenacaauru, enoto, atene, arasijie, naaonjoainunruhacha coroaecuruhane coina. Nitohanihane jaun jetaote, nere bera inoaesihuru que aitiin laenaerateein:
'Isaraelitaauru:
coatia carai, nii jenachoonca
jaanacaneein, cacha areroo- desieretoo neeichene bana,
carai lenone sohin nihane
terejetoheeicheluta.
43 Nete, acaihanejeein biji que
cachaauru ichanohin inara chosi
niha- inaraacha bei- Moloco raiichate,
lenone nihane sohesojoeein, terejetocoichelura.
Chaen, Refaan neein curuajai
inara raajenihane inara chanaa-
inara chosi neein inaraacha bei- arasijie,
naaonjoai raaichate terejetocoichelura.
Nii jaunna, inara atane caje inara rocohin,
naain Babiloniaun bujuaau inara sitareeunnicha.'
naain, nii ajiniha bihalu Cana Coaunerana jaun, nii rijitojoeein laenacurelu nere bera inoaesihuru.
44 Nitohaneein nere tonoraelanaala, que jaolecooruhane saijieein jetaote, Moisesa que coaarateein jetao, canii cari caje nenaa loreri Taberenacolo icharate Cana Coaunera, nii cacha arero- desieretoo amuhemuhecuruhane jaaunru, acaauru jiniichaain, nii Taberenacolo amaauruhane coina. Nii taberenacolo jetaote, acaauru rai telu Cana Coaunera, 'Naaojoaainte cana aina ne- Cana Coaunerara.' naain itolere bana coaucuruhane coina. Nii asaaete, nii ajeri que teein- laenanohineein nenaa Cana

Coaunera Ere rucuhecure jetao. 45 Nii Taberenacolo jetaote, inae oha Moisesane baiha carajaain neein, uhaaurelu nii Moisesa coreenraniha nenaa Josoe aina cunacaaurucana inoaesihuru. Nitohaneein jetaote, nii acaauru rai Cana Coauneraacha tenaa jerei- atane que nenacaauru aina, sonohanaque nichaauraain, acaauru amuritoorelu, acaauru caje nii atane raauruhane coina coroatajanenaaca Cana Coaunerana jaun. Nitohanihalu jetao, enoha curuaanaa inoaesi Rabirinereein tiaaojoaain.

46 Nii Rabiri coroatajaniha, itolere que Cana Coaunerane jaun jetaote, turuha cana foeratera Jacobo Curuaanaa- Cana Coaunerane jaannu que Teenforo ichana jerelu niqui. 47 Ne jetaote, icharatiha Rabirine caohatiha Cana Coaunerana jaun ichaenelu. Nii janate, inae oha Rabirine baiha jetao, nii Teenforo icharatelu nii calaohi Salomoon, Cana Coaunera turunajaanu que. 48 Coatiha niqui, cacha ichanohineein nenaa loreri Teenforo asaae ichaohi niqui Cana Coaunera. Nitohanihane jaunte, rai nere bera inoaesihuru que beratihalu Cana Coaunerane jaun, nii aitoroatihane rijitojoeein:

49 ‘Caa dedete, canu nelaurihana jaan ne. Jana chauratanete, catiha rorine.
Chaen techu, chatohanai lorerina ichacurure, cuu nebetacaanune coina.
50 Tana, canu, caa itolere coaunaain nihanulune coitucuuruhaneta,’ naa Cana Coaunerara.”
naain beeurelu rai nere bera inoaesihuru.

51 “Nete, leeocha Cana Coaunera coitucuuruhi rijijieein, nere tonorana jereneeichene jaun, urichosae rijijieein neeiche, aohana jereneeichene jaun. Aiha, inara inoaesihurune rijijieeinte, inara suujuatenaa jeriha, Cana Coaunera Suujuene jana, aina nejerateein, aohana jereneeichera. 52 Satiin inara inoaesihurute, Cana Coaunera Ere bera inoaesihuru cairichaaeriin, sohin jaoorurejetelu. Jerichanejeein techu, nii turunaalu- cana coroatajaneraanu que Cana Coaunera letono turu beebejeeurerane maajeein, sohin jaoorelu nii inara inoaesihuru. Nii esinaae rauhijiriin, beeuruhane rijijieein turuhane janate, que nererojoecaain, nere aohana jerelanaala, colurujueein, sohin joaerateein neeinchelu- inara netonai. 53 Inara inoaesihurutejian niqui, laenanohineein Cana Coaunera Ere raaurelu, laenarateein letono aanjera que, teratiha acaauru rai, Cana Coaunerane jaun. Nete tonorana jerecurenelu inara inoaesihuru. Nii inara netonai nihanatiin, tonorana jereneeichera,” nae jetao acaauru rai Eseteba.

Eseteba sohin jaooruhane

54 Niritoha acaauru rai Esetebane jaun jetaote, obajeein, corajeein nujuae cari calaaure. 55 Nejetaote, Cana Coaunera Suujue suujuatenojoineein, najabaracaain dede coaraa Esetebane jana jetao, nejoracaa dedene jaun jetao, Cana Coaunera coarae. Nitohaneein coaraane jana jetaote, Cana Coaunera raotono nichajai que chujuheque Cana Coaunera Calaohi Jesoso. 56 Nii jaun jetaote:

“Coaracuchejian inara netonai. Nota, nejoracaa dedene jana, Cana Coaunera raotono nichajai que chujuheque nii canaacha cohajeilu- Cacha Calaohineein nenaa Jesosora,” naa acaauru rai Esetebane jana jetaote, 57 nuricho mucuutaain aohana jerelanaala, nujuaae soaisohaain, codoonetiin mucuure. 58 Nitohaneein mucuhin jetaote, nii nese caje naain amaain, acaauru cajione buuri rocohin jetao, leeinjiin cacha- Saoroneein curuajai que nii acaauru cajione buuri beraichateein jetao, ajeri que Eseteba bodoosiin sohin atinaaure- nii coulurujueracuru. 59 Nitohaneein, ajeri que bodoosijieeuruhane jana jetaote:

“Canu Curuaanaa Jesoso, cacorataaneeun. Casuujue raaura,” naain Jesoso bajae Eseteba, rai suujue raane coina.

60 Niritohane baiha, semotorohaain auhaquiin:

“Canu Curuaanaa, jiaonriha catohaneein caeteein, naosateeuruhane ujuaiteei acaauru quenera,” naain inae ohe Eseteba.

8

1 Nitohaneein, Eseteba sohin jaooruhane jana jetaote, rautatelu nii Saoro.

Jesocurisito ranojoihunru rerohecaa Saorone

Nii bana caje coauneein nunuheteein jetaote, satiin, Jesocurisito Ere esenetaain tonoraeraauru aina nejerateein, cairichaaerihure Jerosaleeun. Nii jaun jetaote, ita caje riaaneein, Jerosaleen caje soroore satiin Jesoso esenetaeraauru, Jodea batane sacutaain, satiin, Samaria batane sacutaainchuru cuhin soroore. Jana, nii afosotooruhacha jetaote, nii Jerosaleeun nedaaure.

2 Nitohaneein Eseteba atinaauruhane jana jetaote, mainajeein coisiin conautecure caohachaain rai suujua coaraain ichaonacaauru cachaauru tabaauru.

3 Nii nainiha jetaote, Jesoso esenetaain- tonoraeraauru rerohecaain, lorerichuru naineein enohin, enecuru aina curuataain- quichaauru tararaain amaain, caresero cuhane teratenajaain, cairichanajae Saoro.

Jesoso beebejeeuruha Samariaune

4 Nitohaneein, rerohecanajaauruhana jaun, nii Jerosaleen caje soronacaauru jetaote, turuuruna jaunru naineein, jianacoo osa caje- cana mitaeraneein niha- Cana Coaunera Calaohi- Jesosone beebejeeure. 5 Nii jana, leinjiin acaauru caje nenaa- Ferifi jetaote, nii Samaria batane que leeochaauru nese amurijiriin nenaa nese tabaihu cuhin jetao, inae cuu turuhin, cuu nenacaauru rai, Cana Coaunera Calaohi- Jesocurisito beebeje. 6 Nitohaneein cuu turuhin Jesocurisito beebejiha Ferifine jana jetaote, satiin netaojiaain, niicha beebejei rautatiin aonajeeure- cachaauru, chaen itolere cunaitenacaauru rautaane coaracuruhana jaun. 7 Nitohaneein jetaote, rai suujue cuhane coitucuchuichuru sirichuruha tabaaurune, acaauru caje sitaane, auhaauhaquiin, acaauru caje amuure nii coitucuchuhichuru. Chaen jihuronacaauru nihanatiin jetaotechu, rautaain, bacosacuru nihanatiin- rautaa Ferifine jaun jetao, 8 neebana nitohanai coaracuruha, nii neseeuna jaun, cojoaelatiin coarajeein, rachoojoeeure- satiin nii nere aonaa turunacaauru cachaauru.

9 Nii jana jetaote, cuu ne- leeinjiin cacha- Simoon neein niicha curuaateeuri- benane. Aca jetaote, batohi aina, Samaria cocoaichacuru coritae jetao, “Aca jete, itolere cacha amurijiriin, itolere que, jataain nelateeineein ne,” naain esenetaauruha cachaaurune coina. 10 Nitohanihane jaun jetaote, cocoainanacaihuri nihanatiin, coritaa, rai batohi ainana jaun, rautatiin esenetaain, aonacuruhane jaun: “Caa cachate, Cana Coaunera letono nera,” naaure jetao, nii Simoon que, satiin cachaauru, cocoainanacaihuri, naaonjoaihunri.

11 Nitohaneein jetaote, enanecoriin que airijiin esenetaain tonoraaure, rai batohi aina, acaauru coritaana jaun. 12 Nete, nii saijieein Ferificha beebejei- Cana Coaunera Cojoanonaa, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naaonjoaain esenetaauruhana jaun, quichaauru, enecuru, naaonjoaihunru- nebaotisaerateeure. 13 Nii jaun jetaote, nii- benane- Simoon netonai, esenetaain nebautisaerateein, Ferifi corihaniha amuhemujue, itolere ichaain cojoelanaacojoai ichaa Ferifine coaraana jaun, cojoelatiin.

14 Nitohaneein, inae Cana Coaunera beratenojoin esenetaain, tonoraauruha- Samaria cocoaichacurune coitucuhin jetaote, acaauru rene, Fedoro, Joaan, naaonjoaihunri letoaaure- afosotooru- Jerosaleeun nenacaauru, nii Samaria nenacaauru coaraa cuuruhane coina. 15 Nitohaneein, letoanajaauruhana jaun cuhin jetaote, acaauru rene turuhin, nii Jesocurisito esenetaain- tonoraeraauru rai, Cana Coaunera bajaaure, acaauru coroatajaneein, rai Suujue letoaa Cana Coaunerane coina, 16 jaiti leeinjiinejeeinacaauru caje nenaa ichoae fauheniha- Cana Coaunera Suujuene jaun, raujiaaincha- Jesocurisito corenihacha- baotisaain cojounacatenohineeincha, neeuruhana jaun. 17 Nii jaun jetaote, acaauru couturi ichoae, biji meracaain Cana Coaunera bajaauruha- Fedoro aina Joaanne jana jetao, tajiha, acaauru ichoae fauha uhe, Cana Coaunera Suujue.

Nitohaneein jetaote, Cana Coaunera Suujue rauure- Samaria nenacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru- cachaauru.
18 Nitohaneein, acaauru ichoae, biji meracaain, Cana Coaunera bajaauruha afosotoorune jana, fauha uha, acaauru ichoae, Cana Coaunera Suujuene coarajihana jaun jetaote:
19 “Carai netonai, nitohanai teeuchena, inara corete coriqui quete, chunicoa- cacha ichoae nihanatiin, cacoi meracaain, Cana Coaunera bajaanune, rai Suujue tiha Cana Coaunerane coinara,” naa acaauru rai Simoonne jana jetaote:
20 “Coaraain, nii ichoriqui aina jiniiquiin nitajeeura. Inacojoeein chachu, ‘Coriqui que jecha, coretenacaine Cana Coauneraacha tenojoin,’ naai chachu inacojoeeincha.
21 Esinaae rauhijiriin, esenetaain nere tonoraeneeine jaunte, ichei nii tenaa nainene Cana Coaunerara. 22 Nii ishuujua baaso jiaaneein, Cana Coaunera bajaaute, ichei suujua acatena nainihane, suujua acatemiin Cana Coaunerara. 23 Jataainte, banejelanaala necoelaain, osa tabai que nesaruhi rauhineerilanaalara,” naa Fedorona jaun jetao te:
24 “Atiin carai, Cana Coaunera bajaauche, nii aitohine tocohaneein, chatohaneein caeteein niha Cana Coaunerane coataara,” nae jetao, nii benane- Simoon, Fedoro rai.
25 Nitohaneein, nii Samaria neseeu, Cana Coaunera Ere beebejeeuruhane baiha jetaote, nii Samaria batane sacutaain nenacaauru- neseeuru cuhe cujeein, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito que Erenaa Caohati beebejeeuruane baiha jetao, Jerosaleeun cauha cuure Fedoro, Joaan, Ferifi, naaonjoaihunri.

Ferifi aina, ita que tacaauruha Etiopiha cocoaichane

26 Nii baiha jetaote, rai letono aanjera que Ferifi letoaerateein:
“Chajaain nimichuhin enoto mitu uuri- cana raotono nichajai jeloon cuhin, naain Jerosaleeun caje- Casau cunaa bero cuhane cunihura,” nae jetao, Cana Curuaanaa letono aanjera. Nii bero naitoonjoate, cacha areroo jeloon situnaane. 27 Niritoha rai aanjerana jaun jetaote, nimihoritiin cuha Ferifine jana, bero cuhane leeinjiin cacha-Etiopiha cocoaicha aina, ita que tacaaure. Nii Etiopiha cocoaicha jetaote, Etiopiha batane curuaanaa eneneein nenaa rai- coriqui beraichaneein nenaa ne. Aca jetaote, Jerosaleeun cuhin, Cana Coaunera coroaejeein bajaae bajaaecane caje, 28 tajiha cabario que tararaeraain nenaa namunaja cuhane lauhequiin, Cana Coaunera ere bera inoaesi Isaihasicha laenai quiricha ereretajeein cauha cue, jelaiha rai nataneu.
29 Nii jana jetaote, Ferifi rai: “Nii cacha rohan nichuutaain ereeura,” naa rai, Cana Coaunera Suujuena jaun jetao, 30 rohan nichuuntaa Ferifine jana jetao, Cana Coaunera Ere bera inoaesi- Isaihasicha laenai quiricha ereretate- nii Etiopiha cocoaichane jana jetao:
“Nii iicha ereretai aonaaina, coitucuhi,” naain caje bajaa- Ferifine jana jetaote:
31 “Aihaaunta. Cha cajena coitucuhin aohanreeunta. Niha chunei carai berane coaalanaalata. Chajaaute iniin cau carohan nelauriaera,” naa Etiopiha cocoaichane jaun jetaote, 32 iniin nelauriaain, nii niicha ereretai jelai coaraa Ferifine jana jetao:
“Carenero chacuruhane rijijieeinte,
amaa cuurureein, sooruhane coina.
Nii rijijieein techu,
nujuin saaujiha saaujichane jana
inauhene aonajiha carenerone rijijieein,
inauhene aonajenajaain,
caohachanaainejeein erenereein.
33 Nitohaneeinte
batohin joaereein coulurujueein,
cojoaisi aina ajaena rocohin jaonaa rijijieein,
sohin jaoorureein.

Nitohaneein sohin jaooruhane jaun,
nerihaain rai neferate,"
naain *profeta* Isaihasiacha laenailu ereretaain coaraane baiha jetaote, Ferifi caje:
34 "Atiin carai beeuna coitucuera. Cha quena aite, raaje ne quena aitoha caa Quiricha laenaera *profeta*te, ainihane leeocha quena aitohate," naain bajaa, nii Etiopiha co-coaichane jana jetaote:
35 "Jesoso sohin jaoorurichaaine quete aitera," naain jetao, nii Cana Coaunera Quiricha Inoaesi- Etiopiha cocoaichacha ereretai nunuhe caje coauneein nunuheteein jetao, Jesoso que Erenaa Caohati beebejiha Ferifine jana, 36 niha acauna jaan rohan nichuuntaauruhana jaun jetaote, Ferifi rai:
"Caute ne acaura. Taacha nainereei, cau canu baotisaain, canu coujounacateeineta," naa nii curuaanaane jana jetaote:
37 "Ichoichana aina cutaain, esenetainete, naainera," naa Ferifine jana jetao te:
"Cana Coaunera Calaohi niha Jesocurisito ne esenetaanura," naane jana jetao, 38 nii acaauru amaera- cabario que taraeraneein nenaa suraerateein, jiniiquiin fauhin, acauhana fauha cuure. Nitohaneein fauhin jetaote, baotisaa Ferifine jana jetao, 39 inae acau caje inihuruhane jana jetao, Ferifi amaa- Cana Coaunera Suujuene jaun jetao, inae coaraene- nii curuaanaa. Nejetaote, raotojoeein, rachoojoeein bero cuhane cuujue.
40 Nitohaneein amaa Cana Coaunera Suujuene jaun, cuhin jetaote, Asotoo turuhe Ferifi. Nitohaneein Asotoo turuhin jetao, caje coauneein, nunuheteein, nirijieein cuujue cuujeein, Sesareea turuhanereein tiaain, neseeuru neseeuru turunajaauru, Jesocurisito que Erenaa Caohati beebejeein, cuujue jetao Ferifi.

9

Jesocurisito esenetaeraneein nerotoha Saorone (Ich 22.6-16; 26.12-18)

1 Nii tonohana jetaote, Cana Curuaanaa ere esenetaain, tonoraeraauru que, nejeratihajeein, atinanaana jereein sacuhane jaun jetao, saseredotecuru curuanaa coaraa cue Saoro, 2 caje nitohanai ichana nainihane jaan- cocoiricha bajaane coina. Nii rai cocoiricha teeuruhane, aina naain Damasoco cuhin, ucuaae nenaa ita taojiaain Cana Coaunera bajaauruhane jaan sinacoca asaae enohin, nii Ena Nenaa Ichaonaa esenetaain tonoraeraauru ariin, quichaauru aina curuataain, enecuru tararaain uhanajaa caseteconeein Jerosaleeunne coina. 3 Nejetaote, inae nitohaneein ichaain cuujiha, Damasoco nese catainajeein, turuhelalajiha, Saorone jana jetao, luhecotariin conotiin, dede caje jilenete Cana Coaunera Cono. 4 Nii jaun jetaote, coasiha atane ichoae nalatoha Saorone jana jetao:
"Saoro, Saoro, chanuna jataain caque nejerateein, cacairichaeriin ichaohi," naain toniha erenaane jana jetao:
5 "Chaneei inaate Curuaanaa," naain bajaa Saorone jana jetaote:
"Canuna, nii nejerateeine jaan neein iicha cairichaerii Jesoso neeunra. Canu esenetaeraauru cairichaa aaine nihanatiinte ichaajenihane ijiabereeo- cairichaa nii aaicha," naa jana jetaote, coasiha rijijijihaneein: 6 "Chatohanai ichacaaunne jereeite, Curuaanaa," naain bajaa Saorone jana jetaote:
"Nimichuhin nichaauraain, nii neseeu turunihunte, cuu ichei, iicha- ichanenenu beeuruhinera," naain tonorae, nii erenaa.
7 Niritohane jaun jetaote, nuricho que aonacuruha acaauru netonoaine jaun, nesoonetoore, nii Saoro- corihaniha cunacaauru cachaauru, nii erenaa aonacuruha natiin, nii chuni cacha coaracurenihana jaun. 8 Nii jana, atane ichoae tocoha baiha nimichuhin, nenotaain coaraa Saorone jana jetaote, caohachanainejeein conohene rai nota. Nii jaun jetaote, inae caohachanainejeein conoheniha rai notana jaun, rai biji que

mucuhin, amaauruha Damasocone jana jetao, 9 cuune nichata janohin, maosaneein
notaelanaala, nii lenonelanaala, nii acau nihanatiin coelanaala.
10 Nitohanihane jana jetaote, nii Damasoco ichoae leeinjiin cacha- Ananihasineein
curuajaain. Acate, Jesocurisito Ere esenetaain, tonoraera ne. Nii jetaote, notajae Cana
Curuaanaa Jesocurisito, rai irihane coina. Nitohaneein, notajaain jetaote:
"Ananihasi," naain bajaane jana jetao:
"Cauna neeura Curuaanaa," naane jana jetaote:
11 "Chajaain nimichuhin, nii bero- Rauhijirineein curuajai cuhane cuhin, Jodasi loreri
asaae enohin, Taroso caje unaa leeinjiin cacha- Saoroneein curuajai bajaaura. Acate,
Ofa- Cana Coaunera bajaebajaecane jana, notaacane jaun, 12 coaraane jana, leein-
jiin cacha- Ananihasineein curuajai- turuhin, nichoae rai biji merecae, nacoauneein
conoha rai notane coinara," naa cana Curuaanaa Jesocurisito, Ananihasi raine jana
jetaote:
13 "Netejian, 'Nechu aansai- ataibiaen rijijieein niha,' beeurera. Nitohanihane jaun
jete, Jerosaleeun, ii ere esenetaain- tonoraeraauru cairichaaeriin ne, naauruha, coitu-
cueracuru natiinta. 14 Coaraaunachuhinti, saseredote curuaanaa caje, niicha rocohi
erenaa uhaa aina, satiin- ii ere tonoraeraauru mucuhin, caseteconeein, amaain tiha,
saseredotecuru curuaanaa raine coinaneta, Curuaanaa," naa Ananihasine jana jetaote:
15 "Chajaaincha cunihura. Nii cachana raain neeun, nejelau ataneu- nenacaauru
rai nihanatiin, canu ere beebejeein nihane coinara, itolere, acaauru curuaanaacuru
rai nihanatiin, canu ere beebejeein, chaen, Isaraelitaauru raine maajeein beebeji-
hane coinara. 16 Acaentonaite, canu ere beebejihane coreniha, necairichanaa coaraa
cureein, baneje lanaalara," naain letoaa Cana Curuaanaane jaun jetaote, 17 nii niha
Saorone jaan- loreri asaae turuha cue Ananihasi. Cuu, loreri asaae turuhin jetao te,
nichoae biji merecaain:
"Ichaso Saoro, nii uhina jaan bero cuhane, ichei ecoona Cana Curuaanaa Jesosote
caletoae, ichoae cacohi merecaain bajaanune, enacoauneein conoha inotane, ii su-
ujueniha enoha Cana Coaunera Suujuene coinara," naa Ananihasine 18 rijieeoritiin,
jeranu nota caje naluha- ate reje rijiinanaine jana jetaote, inae conoha rai notana
jaun, nimichuhin nebaotisaerateein, inae cojounacatenohineein ne- Saoro. 19 Nii baiha
jetaote, inae lenoneein suujua nunaain, nii Damasoco nenacaauru- Jesocurisito ere
esenetaain- tonoraeraauru aina ne, janojanoheriin.

Damasocoo Cana Curuaanaa Jesoso Ere beebejiha Saorone

20 Nii baiha jetaote, ita taojiaain- Cana Coaunera bajaauruhane jaan- sinacoca asaae
enohin, cachaauru rai, esinaae rauhijiriin, Cana Coaunera Calaohineein niha Jesosone
beebejiha Saorone jaun jetao, 21 cojoelatiin coarajeein:
"Taajian, caa cacha, Jerosaleeun, Jesoso aina cuaain Cana Coaunera bajaebajaer-
acuru que nejerateein, cairichaaerinajaain nenaa nihaneta. Tana, caa jeelai cacha
coaiteen cau turuhalu, Jesoso esenetaeraauru jitariin tararaain amanajaain, sasere-
dotecuru curuaanaacuru rai tenajaane coina neta," naaure jetao, cojoelatiin cuu ne-
nacaauru cachaauru.
22 Ne jetaote, niritiin cojoaelatooruhane jana, nii que rutaain nelararajiaain laraajiin,
canaacha cohajei- Curisitoneein niha Jesosone beebejiha Saorone jaun jetao, rai suujua
auhacaaure Damasocoo nenacaauru- Jorioocuru.

Jorioocuru caje, nichotiha Saorone

23 Nii nitohaneein araai janohin Damasocoo niha Saorone jana jetaote, ita suujuau
tacaain, Saoro sohin jaonaa jerecure Jorioocuru. 24 Ne jetaote, nii sohin jaonaa
jerecuruhane coitucue Saoro. Nitoaneein, que necousuujuaain jetaote, ajeri caje
ichanohineein nenaa, nii nese tionoritiin nenaa rijia ucuuneti bacuujuaniha, janoti-
inetojoeein beraain cohacure, mituha cuhane mucuhin amaain, sohin, jaooruhane

coina niqui. 25 Ne jetaote, omari seeonjoa cuhane teein jetao, janotiin tijichaain, loreri chaje nichajai que nii nese tionoritiin nenaa rijia bujuaniha faaure Jesocurisito ere esenetaain tonoraeraauru, nii nese caje mituhin nichotihane coina. Nitohaneein jetaote, onaa caje nichote Saoro.

Jerosaleeun turuha Saorone

26 Nii nitohaneein nichoteein jetaote, inae Jerosaleeun turuhin, cuu nenacaauru- Jesocurisito Ere esenetaain tonoraeraauru aina netaojiana jeriha Saorone jana jetao, coasiha netaojiana jerecurene, inae acaentonoain, Jesocurisito Ere esenetaain- tonoraeraneein nihane coitucuhin esenetaaurenihana jaun.

27 Ne jetaote, afosotooru rene Saoro amaain: “Naaonjoaain jetaote, bero cuhane cuujihane jana jetao, notajaain, rai erelu Cana Curuaanaa Jesocurisitora. Nitohanihane baiha jetaote, chaque tonajelanaala, nii chaque casilanaala, nii Damasoco nenacaauru rai, Jesocurisito Ere beebejera,” naain acaauru rai, be Berenabeen.

28 Nitohaneein acaauru rene turuaain, acaauru que coitucueratiha Berenabeenne jaun jetaote, inae raauruha raotojoeein, nii Jerosaleeun nenacaauru afosotooruna jaun, cuu acaauru aina neein amuhemujueein, chaque tonajelanaala, cuu cachaauru rai, 29 Cana Curuaanaa Jesocurisito Ere que ereerejeein, Curieco ere inaaunrera Jorioocuru aina, ita cotaicha rijitiinchuru, ereereeca Saorone jana jetao, sohin jaonaa jerecure, nii ita cotaicha rijitohane jaancuru- Jorioocuru.

30 Ne jetaote, nii sohin jaonaa jerecuruhane coitucuuriin, Sesareeau, Saoro amaain jetao, caje coauneein Tarosoo letoaaure, Jesoso Ere esenetaeraauru.

31 Nii inatiin jetaote, Jodea, Calileea, Samaria, naaonjoaihunri batanecuru nenacaauru que, Jesocurisito Ere esenetaain- tonoraeraauru, jeelai choae jauhecotojoeriin, raotojoeein, nii baaso coacuelanaala, Cana Curuaanaa Jesoso Ere tonoraaure, acaauru coroatajaniha, Cana Coaunera Suujuene aina nejeeotejeein.

Nerautaa Eneasine

32 Cajianeein amuhemujueein, Jesocurisito Ere esenetaeraauru rene bedaenihane ucuaetoha jetaote, Lidau nenacaauru- Jesocurisito Ere esenetaeraauru rene netonoai, turuha cue Fedoro. 33 Nii jana jetaote, cuu ne, leeinjiin cacha- Eneasineein curuajai. Aca jetaote, fosa ajaanacaain, niirijieein amuelanaala, nenajauhacha tocoeecoha, mucuha jiuronane jaun jetao:

34 “Eneasi, Jesocurisitote ii rautareeincha. Chajaain nimichuhin, chela seriin amuunra,” naa Fedorone jana jetao, nii rijieeoritiin, nimichuhin nela seriin amue- Eneasi. 35 Nii aichejetenihane baiha nimichuhin, amuha Eneasine coaracuruha- satiin- Lidau nenacaauru, Saroon nenacaauru, naaonjoaihunrine janate, Cana Curuaanaa Jesocurisito ranojoihunru neein nerotojoacoaaure.

Oo caje ichanaa Dorocane

36 Nii bana jetaote, nii Jofe neseeu nelu, leeinjiin Jesocurisito Ere esenetaain- tonoraera- Tabita neein curuajai. “Tabita” naane jetaote, Curieco ere cuhane, Doroca ne. Nii ene jetaote, caohachanejeein- caohacha ene neein ichoae. Nii jetaote, chaaelai latecuruha cairichaaurine, coroatajaneein, naaonjoae. 37 Nirijieein, ne lacuritiin jetaote, cunaiteein. Inae caun ohane jaun jetao, rai jabereco culejeein, naain ucuun nenaa loreri coroata coarana ichoae- ucuha cuhane, rai jabereco rucujueein teeure. 38 Nii jana, Jofeu caje, coriaae neniha, nii niha Fedorone jaan- Lidane jaun jetaote, cuu niha Fedorone coitucuuruha Jesocurisito Ere esenetaeraaurune jaun jetao, coroatajai cacha letoaaure:

“Chajaau jera, Jofeu luhecotariincha,” naauruha rene turuhine jaun jetaote, 39 acaauru aina cue Fedoro. Inae nii niha ene jaberecone jaan turuhin niha Fedorone jana jetaote, curuaacaain codohaquiin chanaain, Fedoro que, jaiti ichaohane

bana- acaauru cajione niicha tococoi- acaauru rai niicha tei obirichurune maajeein coaarateeure- autanaauru. 40 Nii jana jetaote, jelai caje jitariin mitanajaain, nii ene jabereco rohan, neseeonraain jetao, Cana Coaunera bajaain, nii ene jabereco coarajeein jetao:

“Chajaain, nimichuura, Tabita,” naa Fedorone jana jetaote, nota toretaain Fedoro coaraain, nelauhitohane jetao, 41 rai biji que mucuhin, michuhitoha Fedorone jana, nichaauraane jana jetao, satiin Cana Curuaanaa Jesocurisito Ere esenetaerauru, satiin, nii autanaauru aina curuataain, cotihanajaain jetao, jabereconeein chujuriaain acaauru que coaarate- Fedoro. 42 Nii nitohanihane coitucuhin jetaote, Cana Curuaanaa Jesocurisito Ere esenetaain tonoraaure- nii Jofe neseeu nenacaauru- arajiin cachaauru. 43 Nitohaneeinte, araai janohin, nii neseeu ne Fedoro, canii cari rucuhera- Simoonneein curuajai cacha loreri asaae.

10

Corenerio aina, Fedorone

1 Nii jana jetaote ne, leeinjiin cacha, soondarooru curuaanaa- Corenerioneein curuajaain, Sesareea neseeu. Nii jetaote, saota fashanei Romanocuru soondarooru, Italia cocoaicha neein acaauruhacha curuaatei, lefashai- curuaanaa cafitaan neein ne. 2 Aca jetaote, niqui Romanoneein ne. Nejetaote, atiin rai sinijiera, rai bereecuru naaonjoaihunri aina jiniiquiin, jataain Cana Coaunera ere tonoraeraauru ne. Aca jetaote, cairichaineein nenacaauru- Jorioocuru rai nihane, coriqui nihane tee tejeein, coroatajanenajae. Chaen jetaotechu, inetono janonaa bana, Cana Coaunera bajaebajajeein ne. 3 Nii jaun jetaote, letono anjera que, coaarate Cana Coaunera, sona nichae.

Nii jana jetaote, coarajihane jana, nii nihane jaun turuhin enohin: “Corenerio,” naa nacatiha turuhine jana jetao, 4 cuu anjera coaraain, nesoonetiin:

“Cha ichei ichareeunte, Curuaanaa,” naain tonoraa Corenerione jana jetaote:

“Bajaebajajeein neeine aonaa Cana Coaunerara. Chaen techu, cairichaihuru coroatajaneeine coaraain, satiin caohacha ichaaine rautate- Cana Coaunerara. 5 Aihana jaun, Jofeu cacha letoaaute, leeinjiin cacha- Simoonneein curuajaain nenaa- Fedoro cotihaca cuhinera. 6 Nii cuu nenaa cucuana auhaniha loreriquiin nenaa- jacari nojoenlaain rucuhera rijitocojoai curuajai- leeocha Simoon loreri asaaete nera,” nae jetao, rai Cana Coaunera letono anjera.

7 Niritohane baiha, inae amuha nii aina erenaa- Cana Coaunera letono anjerane jana jetaote, coroatajai nere tonoraeraauru, chaen leeinjiin soondaro- Cana Coaunera ere tonoraain- jataain Cana Coaunera coitucuera rai suujua rijitojoeein nenaa niichuru cotijiaain jetao, 8 rai aitoha Cana Coaunera letono- anjerane bee jetao, Corenerio. Nitohaneein, acaauru rai bihane baiha jetaote, letoanajae Jofeu.

9 Nii cojoano jetaote, enoto chujutaelalajeein, turuelalajeein cuujueeuruha, Jofeune jana jetao, loreri janori macararo ichoae, ucuun iniha cue jetao, Fedoro, cuu Cana Coaunera bajaane coina.

10 Nii jana jetaote, rai banetojoe niha mijiitenane jaun jetao, lenonenee rijitocojoaain jetao, Cana Coaunera bajae, lenone enohalaauruha icharaaurune cohaca. Nii jana jetaote, notaaca Cana Coaunerane coina, 11 nejoracaa dede bacuujuane jana jetao, caje mituha uhe, shojoera tocohaneein- jaraantiin. Nitohaneein ecocohin jetaote, tajiha fauha uhe, jena turiin rulunojohineei. 12 Nii jana, coaraane jana jetaote, nii shojoera tocohanai nainecojoaain jetao, uhe itolere cautenu rijihuru, atane ichoae terei lenone, itolere tajaaecuru, itolere ataibinaae acanocuru, itolere Jorionecuruhane lenone niheichuru, naaonjoaihunri jetao, uhe nainecojoaain. 13 Nii jana jetaote, coarajihane jana jetao dedeu toniin:

“Nimichuhin nichaauraain, niichuru soote que lenoneeicha Fedoro,” naain toniha dedeeune jana jetaote:

14 “Chabana, Jorionichaanune lenonenihei quinaa nainihaaunta, lanichana nainihaaunta. Nihei ataibinaae quinaa nainihaaunta, Curuaanaa,” naain tonoraa Fedorone jana jetaote:

15 “Coa Cana Coauneraacha, couluunojoi que, ‘Calanichareta. Ataibinaae quinaa nainihaaunta.’ naain irihara. Jauriaate chuhisi niqui, nainenelu que lenonequichenera, nete inae enene, que lenonena nainequichene coina couluunojoinera. Aihana jaun, Cana Coauneraacha coulucohi que, nainihein niritiin ereeineta,” naain jetao, dedeeu toni. 16 Nitohaneein nichata saain ecoocane baiha jetaote, inae jelaiha dedeeu iniha cue, nii shojoera tocohanai.

17 Nii jaun jetaote, nii que suujua rerohecaain, cuu suujuaau ereerejeein, “Chatohanai ichacaaunne coinacha, catohaneein canotajae Cana Curuaanaata.” naain suujuaau ereereeca Fedorone jana jetaote, turuure acuujuaniha nichatajai cachaauru Corenerio letonocuru, Simoon loreri bajaebajajeein. 18 Turuhin jetaote, acuujuaniha netiin jetao, tonijiaain:

“Cauna niha caa loreri asaae, leeinjiin cacha- Simoon- Fedoroneein acaauruhacha curuaatei,” naain jetao bajaaure.

19 Nii jana jetaote, cuu jaiti, nii rene ecoona que suujuaau ereereeca Fedorone jana jetao:

“Aonaaun, nichatajai cachaaurute ii ariirijiera. 20 Chajaain nimichuhin, acaauru aina cunihu necoatelanaalara. Canuna acaauru letoaaun ii renera,” nae jetao, nuricho rai Cana Coaunera Suujue.

21 Nii jaun jetaote, fauhin nii Corenerio letonocuru- cachaauru coaraain jetao:

“Canuna- nii inaraacha ariirijiei neeunra. Chate raaicheta,” naa Fedorone jana jetaote:

22 “Canacaanu letoaa, canacaanu curuaanaa cafitaan Corenerione jaunne, uhacaanura. Acate, caohacha cachaneein, jataain Cana Coaunera ere tonoraeranera. Nii jaunte, jataain que suujua acateein, belaihure satiin Jorioocurura. Acate, ii cotiharate, rai beein, que ii cotiharatiha Cana Coaunera letono- anjerana jaunra. Nii jaunne, ii cotihaca uhacaanu, nenajaun cuhin, iicha coitucui que rai ereeine, aonaane coinara,” naaure jetao, Fedoro rai.

23 Niritocuruhane jaun jetaote, nii notaaca Cana Coaunerane que nainaain jetao, nii nihanejaan loreri asaae ranajae Fedoro, Jorionecureniha nii cachaaurune saijieein. Nii jaun jetaote, cuu aina sinihuruhane cojoanoon, cauha cuuruhane jana jetao, acaauru aina cue Fedoro, corianiha cunacaauru- Jofeu neseeu nenacaauru tabaauru- Jesocurisito esenetaeraauru aina. 24 Nitohaneein cuhin jetaote, cojoanoo Sesareea turuha cuure.

Nii jana jetaote, le laurii naraaichuru, jataain belaichaauru, naaonjoaihunri cotijiaain, acaauru cojoae- Corenerio. 25 Inae turuha Fedorone jana jetaote, mituhin raain jetao, nacatiha neseeonraain coroaeca Corenerione jana jetaote:

26 “Nichaauraaura. Canu netonaina, ichejijieein cachaneein neeunra,” naain michuha Fedorone jaun jetaote, 27 ereerejeein, enoha cuuruhane jana, cuu najiniha netaojiaain cohacure arajii cachaauru. 28 Nii jaun jetaote, acaauru rai:

“Inarate raotojoeein coitucuhiche, canacaanu Jorionichaanune, nejelau cachaauru Jorioniheichuru aina, netaojiaain nenaa nainenihacaanunera. Niheichu. Nejelau cacha loreri asaae enonaa nainihaacaanuta, nitohane niha canacaanu ichaona jaunta. Nete, nii que, canu notajaain carelae Cana Coaunera, nabana chunein cacha que jaolequiin, ‘Nechu aansai ataibinaae,’ naain irihanu chunein nejelau cachaauru quene coataara. 29 Nii jaunna, cacotijiaaichene rijijieein inauheneecha, cha que erelanaala

uunra. Nii jaunna, ‘Chanunacha cacotijiaaureta.’ naain, coitucunaa jerichaaunne jaun, carai beeichene jereeunra,” naain jetao, acaauru caje bajae Fedoro.

30 Nii jaun jetaote:

“Inae, jena janoha, enarijiu, cau canu loreri asaae, cosinacaa casuri couu, canu ichaoneein Cana Coaunera bajaebajaecaaun sonainane jana, jataain somajai que, cajionequiin, cau, caatiha neeorite- leeinjiin cachara. 31 Nii cachate, carai: ‘Corenerio, bajaebajaequine aonaa- Cana Coaunerara. Chaen techu, cairichaihuri coroatajaneeine coarajeein, nii coacuhin coroaje Cana Coaunerara. 32 Nitohanihane jaun, cachaauru letoaaute, Jofeu, Simoonneein curuajaain nenaa Fedoro cotihaca cuuruhinera. Nii cucuana auhaniha, loreriquiin, cuu nenaa jacari nojoelaain rucuhera rijitocojoai curuajai- leeocha Simoon loreri asaaete nera.’ naa carai nii cachara. 33 Nii jaunne, nii rijieeoritiin ii cotiharateeunra. Caohachate jataain ichaai uhincha. Aihana jaun, caute jiniiquiin, Cana Coaunera notaracae nihacachera. Nii jaunna, canacaanu rai Cana Coauneraacha beratei que, ereeine aohana jerichaanura,” naain jetao, Fedoro tonorae Corenerio.

Nereretaa, Corenerio loreri asaae, Fedorone

34 Nii jaun jetaote, acaauru rai:

“Inae laen coitucuhanu, coatia nejelauneein, chunein cachaauru coaraain nihein, Cana Coaunerata. 35 Jerichanejeeinte, satiin coaraain, naain coriajai ataneeu nenacaauru nihanatiin, nere tonoraane, rae Cana Coaunerara, caohacha ichaain neeuruhanera. 36 Nitohanihane coina, Isaraeli inamacooru rai, baaso ichaain, Cana Coaunera que nejeratenaa neein, niha cachane niha natiin, niha leeinjiin, nii rucuhera, raotojoeein neeuruha Cana Coaunera aina cachaaurune que beratelu Cana Coaunerara. Acate, Jesocurisitoneein- satiin Curuaanaaneein nenaa nera. 37-38 Inarate, cachaauru rai, baaso ichaain neeuruhane jianeein, nebaotisaerateeuruhane, raotojoeein acaauru raa Cana Coaunerane coina, biha Joaanne coitucuhiche raotojoeeincha. Nii baihate, Nasarete cocoaicha- Jesoso baotisaa Joaanne jana, nii Jesoso ichoae, rai Suujue letoaa Cana Coaunera, itolere ichaain nenaa nainihane coinane coitucuhiche. Nitohaneein baotisaa Joaanne caje coaauneeinte, Jodea batane sacutaain, amuhemujuelu Jesoso, Calileea nunuheteeinte, itolere caohacha ichaain, moconajaera ichanohineein cunaiteein necairichanacaaurune maajeein rautaelura.

39 Nii jana, canacaanune, itolere ichaain niha Jesosone coaaraneein nihacaanu, aina amuhemuecaanulu, itolere Jodea batane sacutaain, Jerosaleeun nese sacutaain, naaonjoaina jaunra. Nitohanihane baihate, inae coroso que teein atinaaurelura. 40 Nete, atinaauruhane jana, nichata jano cuhane, ichatelu Cana Coaunerara. Nitohaneein ichateeinte, canacaanu rai, ecoocane coina, letoae Cana Coaunerara. 41 Coatia, satiin cacha rai, ecoohai. Leeinjiin canacaanu- Cana Coauneraacha janijii nii beraanu queniicha ranojoi nichaanune raiichate ecocoera. Nitohaneein oo caje ichanaa Jesosone baihana, aina lenoneein, aina acau cohacaanura. Inae inoaelu, nitohanihane coina, Cana Coauneraacha ranojohineein nihacaanulune jaunte, 42 canacaanu letoae, itolere ichaonacaauru, onacaauru, naaonjoaihunri coaraanu que- nii Jesoso teein nihalu Cana Coaunerane beebejihacaanu, cachaauru raine coinara. 43 Chaen techu, inoaelu najiincha caje coaauneein, nii Jesoso beebejeretocure, nere bera inoaesihuru: ‘Nere tonoraain esenetaeraaurute, baaso ichacuruhalune niha natiin, coreniha caseteco caje nichotiha cureeincha.’ naain beratihalu, nere bere inoaesihuru *profeta*curu que, aitiin Cana Coaunerane jaunra,” naain jetaote, acaauru rai beebeje- Fedoro.

Cana Coaunera Suujue raauruha Jorioooniheichuru netonaine

44 Nii jana jaiti niritiin beebejiha Fedorone jana jetaote, nii satiin nere aonajeeurera choae, fauha uhe Cana Coaunera Suujue. 45 Nii jaun jetaote, coarajeein cojoaelatoore, nii Fedoro aina unacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru- Jorioocuru, Jorioniheinchuru

rai netonai, tenojoi niha Cana Coaunera Suujuene jaun, 46 chaen, Cana Coaunera coroaecuruha, nejelau ere cuhane cuaain- nejelau ere que erenacaaurune jaun. Nii jaun jetaote:

47 " 'Nainihaacache cana, caa cachaauru baotisaain coujunacatechaachene, Jorioooneeurenihane jaunneta.' naain erenaa nainihaacache cana, inae cana rijiijieein, Cana Coaunera Suujue que, coujunacatenohineein neeuruhane jaunta," naa Fedoro nii corihaniha cunacaauru Jorioocuru raine baiha jetaote:

48 "Jesocurisito coreniha, baotisaain coujunacatenohineein neeuruhinera," nae jetao, acaauru rai Fedoro. Nii jaun jetaote, nii baiha, Fedoro chunaaure, acaauru aina, inata janojoeein neeorihane coina.

11

"Chanuna Jorioniheichuru aina lenoneei," naain Jerosaleeun nenacaauru Jesocurisito ranojoinunru Jorioocuru tabaaurune

1 Jodea bataneu netiin jetaote, inae Cana Coaunera ere esenetaain tonoraauruha Jorioniheichuru netonaine coitucuure Jesocurisito letonocuru afosotooru aina- cana nejeraauru Jesocurisito ranojoihunru. 2 Nitohaneein coitucuuruhane jaun jetaote, inae Jerosaleeun turuha Fedorone jana jetao, necoejechanuure- Jorioneein Jesocurisito ranojoihunru tabaauru. Niritiin necoejechanuhin jetaote:

3 "Chanute cocoaaeraa- cana Jorionichaachene ichao rai, Jorioniheichuru rene turuhin, acaauru aina, naaonjoaacachene natiin- acaauru aina lenoneeita," naain bajaaure jetao, Fedoro caje.

4 Nii jaun jetaote, satiin niicha coaraai bee jitariin nunue caje coauneein:

5 "Naain nii Jofe neseeu nihanune jaaunna niqui, Cana Coaunera bajaaunra. Nii jana, canu notaaca Cana Coaunerane jana coaracaaunne janate, shojoera tocohaneei jaraantiin, jenaain rulunojohineein dede caje faauha uhe caatiha, nii nihanune jaunra. 6 Nii jana, rautaain cuhanai coaracaaunne janate, cuu ne, itolere ataibinaaecuru, atane ichoae terei lenone, tajaaecuru, acanocuru naaonjoaaunricha. 7 Nii janate, carai dedeeu tonii: 'Chajaaojoaain nimioritiin, soote que lenoneeicha.' naane janana: 8 'Jiaohinera, Curuaanaa. Chabana cujuaae cuhane aansai calaani enohaaunta.' naanune janate, 9 dedeeu toniin: 'Coaa, "Aansai calaani," naain iriha, ii coauneraacha coulucohi quera.' naain 10 toniha nichata saain dedeeune janate, jelaaiha dedeeu iniha cue- nii shojoera tocohanaicha. 11 Nii rijieoritiinte turuure, Sesareea caje uhin, nichatajai canu ariha unacaauru cachaauru, nii nihacaanunejaan loreri asaaera. 12 Nii janate, caletoae Cana Coaunera Suujue, necoatoelanaala acaauru aina cuhanune coinara. Nii janate, canu aina cuure caa saotaneein Jesocurisito coreniha- cana nejeraaurura. Nitohaneein cuhina, Sesareea turuhin, nii canu coitihaca unacaauru letoaera- cacha loreri asaae enohacaanu saaincha. 13 Nii janate, canacaanu rai: 'Naaojoaainte, cau ecocoe Cana Coaunera letono aanjerara. Caute chujuhequiin, "Cachaauru letoaau Jofe neseeute, Simoonneein curuajai- Fedoroneein acaauruhacha curuaatei cotihaca cuuruhinera. 14 Acate, 'Naaonjoaain neeute, satiin, isinejiera, charaaichuru, ichoerejeeuru, naaonjoaihunri aina, raotojoeein jianaacoo neeincha.' naain ichei bereeincha," ' naa canaacaanu raine naainaa- nii loreri erorane jana, 15 acaauru rai irihanune nunuetihanune janate, acaauru chochae fauha uhe Cana Coaunera Suujue, cana chohae fauha uhalune rijijieeincha. 16 Nii janate casuujuaniha neeorite, 'Acau quete niqui cacha camujuaain, cacha coujounacate Joaanra. Nete inara laaen Cana Coaunera Suujue que, coujunacatenohi niha curiquicheeincha.' naain aitohalu Cana Curuaanaa Jesocurisito nera. 17 Aihana jaun, Jesocurisito esenetaacachene jana, cana rai rai Suujue tihane rijijieein, leeochaauru rai netonai, rai Suujue tiha Cana Coaunerane, nainihaaun nii caohatera rijitiin, irihanu canu neta. Chaneeina nereeun canu, Cana Coaunera

colaihaje cuaain, nii caohatera rijitiin irihanuneta," naa Fedorone janate, 18 inauhene cuuraatoraain, cuu aonajeeure nii Jerosaleeun nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejeraauru.

Nitohaneein aonajeeuruhane baihate, Cana Coaunera coroaecure, "Caohacha quete, Jorioniheichuru netonai coroatajane Cana Coaunera, acaauru netonai suujua coreein ichaonaa- chabana nitajenaa charanejeein nenaa raauruhane coinara." naain.

Antioquiha neseeu Jesocurisito ranojoineein nenacaauru

19 Eseteba sohin jaooruhane baiha neeoriinte, leeochaauru Jesocurisito esenetaeraauru netonai ariin, rerohecaaure. Nii jaun jetaote tabaauru Jodea batane caje sorohin, Fenisiau, chaen Chifereu, Antioquihau, naaonjoaihun- cuhinchuru sorohacoaaure. Nii cuhin sorooruhane jauncuru turuhin jetaote, leeinjiin Jorioocuru raiicha Jesocurisito beebejeein, que relanajaaure. Coatia jetao laen, leeocha cachaauru- Jorioniheichuru relaauruhi. 20 Ne jetaote, nii baiha, Chifereu, Sireneu naaonjoaihun nenacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru tabaauru, nii Antioquiha neseeu turuure. Cuu turuhin jetaote, nii cuu nenacaauru Jorioniheinchuru rai, Cana Curuaanaa Jesoso que Erenaa Caohati beebejeein, que acaauru relaaure. 21 Nii aina, acaauru coroatajaniha Cana Coaunera Suujuene jaun jetaote, jauriaa acaauruhacha esenetai jianeein, Jesocurisito esenetaaure arajii cachaauru.

22 Nii coitucuuriin jetaote, "Chatohaneeuruhachata," naain Antioquihau Berenabeen letoaaure, Jerosaleeun nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru. 23 Inae Antioquihau turuhin, acaauru coaracuruhane jana jetaote, caohatiin acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane coaraana jaun jetao, jataain coroaeje Berenabeen. Nitohaneein coroajeeinte, esinaae rauhijiriin Jesocurisito esenetaain, baaso coacuelanaala esinaae rauhijiriin nere tonoraauruhane coina, suujuatenajae Berenabeen. 24 Caohacha cachaneein, Cana Coaunera Suujue que suujuequiin, jataain Jesocurisito esenetaera nihana jaunte, nitohane Berenabeen. Nitohaneein jetaote suujua coreein Jesocurisito ranojoinunru aina neeure arajii cachaauru.

25 Nii baiha jetaote, Tarosoo cue Berenabeen, Saoro arihane coina. 26 Nitohaneein cuhin jetaote, cuu eruhin, amae Antioquihau. Cuu jetaote neeurelu, itolereneein lejaanacaain, cuu nenacaauru Jesocurisito ranojoihunru aina cuu nenacaauru cachaauru relaa. Nii Antioquihau jetaote, jauriaanejeein, "Curisitianoneein" Jesocurisito ranojoihunru curuaateeuruhane nunuheteeurelu.

27 Nii bana jetaote, Jerosaleeun caje cuhin, Antioquihau turuha cuure- *profeta*curu tabaauru. 28 Niichuru taba- Acaboneein curajai jetaote, ita taojiaauruha Jesocurisito esenetaeraaurune jana, acaauru cataaun nichaauraain:

"Aonacuchena, inara rai caa bete, coitucuhichera. Nerinaain jetao carajaaojoaain quinacai, Jodea batane sacutaainta," naain be nii Acabo, que beratiha Cana Coaunera Suujuene jaun.

Nii mijitena jetaote nelu, Romanocuru curuaanaacuru- curuaanaa niha enferadoro- Culaodione bana. 29 Nii niritoha Acabone jaun jetaote, naain Jodea nenacaauru Jesocurisito coreniha cana nejeraauru- coroatajanena jerecure, nii Antioquihau nenacaauru Jesocurisito esenetaeraauru. Nitohaneeinte, ita jeeonijianaain coriqui teein, taojiaaure, le cachaauru cachaauru caje, tenaa nainecuruhane rijiinanaain. 30 Nitohaneein taojiaain jetaote, nii Jodea nenacaauru Jesocurisito esenetaeraauru- bichauhenaauru rai letoaaure, Berenabeen, Saoro, naaonjoaihunri aina.

12

Saantiaao sohin jaohinte, caresero cuhane Fedoro enohaaure.

1 Nii bana jetaote, Jesocurisito ranojoinunru aina nejeratihane nunuheteein,
tabaauru mucuerate jetao, Isaraelitaauru curuaanaa *rey* Erodesi. 2 Nitohaneein je-
taote, sabere que, Joaan nejera Saantiaao sohin joaerate. 3 Nii rautatiin, coaracuruha Jo-
rioocurune jaun jetaote, Fedoro netonai mucuerate Erodesi. Jorerera colane ichanohin-
faan quihuruhane jaan- beseta cojoanonaacuru bana jetaote, nitohaneein Fedoro
mucuure. 4 Nii mucuherateein raeratihane baiha jetaote, Fedoro enoaerate caresero
cuhane- Erodesi. Nitohaneein caresero cuhane enoaerateein jetaote, caohatiin be-
raichate. Jena lauriin, jenaananain, nenacaauru soondarooru que, ita rerohererо-
joeein caohatiin beraihuruha le laurichuru cajene coina, letoanajae, nii Fasocoa beseta
bitohariin, satiin coarajeeurera notaracae, caresero caje rocohin, coaraain chatoha-
neein teeuruhane coina. 5 Nitohaneein caresero cuhane caohatiin beraichaain niha
Fedorone tonohanau jetaote, ita taojiaain, rai Cana Coaunera bajaaure mainajeein
Jesocurisito ranojoihunru.

Caresero Caje Fedoro mitaa Cana Coaunerane

6 Nii jaun jetaote, eresinejeeonriin lanajeeca, satiin coarajiha cachane notaracae,
chatohaneein Fedoro tihanerai niha- Erodesine jana jetao, coroatajai soondarooru
cataaun, jeranu *cadena* que cosiin sinitoha Fedorone jana, acuujua nihacuru neein-
beraihuruha soondaroorune jana jetaote, 7-8 rai letono- anjera letoae jetao, Cana
Coaunera. Nii jaun jetaote, luhecotariin, Fedoro rohan neeoritoha Cana Coaunera
letono anjerane jana jetao, jiichoo rijijieein conoe, caresero cuhane. Nii jana jetaote,
sinitoha Fedorone jana, jaleri dada dadariin nocoaain jetao:

"Chajaain nimiichuura," naa Cana Coaunera letono anjera, Fedoro raine rijieeori-
tiin jetao, rai biji caje nejasajasariha- nii biji ichora *cadena*ne jana jetao: "Chajaao-
joaain nimioritiin ichajione jiaain, ii safato jiaain, canu jiniichotaaura," naa, nii Cana
Coaunera letono- anjerane jana jetaote, nii aitohane rijijieein jiniichotae jetao, Fedoro.

9 Nitohaneein jetaote, mituha cue, Cana Coaunera letono- anjera caaijie cuhin, coeta-
caineein cuhin, mituha cuhane esenetaelanaala, "Nechu jataaen sini anuu jecha aite."
naain. 10 Nitohaneein cuhin jetaote, jaurihaanejeein acuujua beraicha caje situure. Nii
leeocha caje situhin jetaote, nii coata que bacuujuana jaun, turuuruhane jana jetao,
raajenihane nejoracae, nii coata que bacuujuanaa, naain aerene nenaa enonaanaja
rijia bacuujua. Nitohaneein mituhin, le cocoaantaain bero cuhane cuujueeru baiha
jetaote, jelai Fedoro ratiriin amuhe- Cana Coaunera letono anjera.

11 Nii jaun jetaote, nainacori Fedoro. Nainacoriin jetaote: "Esinaaete, rauhijiriin
letono anjera letoae- Cana Coaunera. Jataain caque necosuujuaain, canasineene
rijitoha Erodesi aina Jorioocurune janate, nabana chatohaneein caetecuruhane coataa,
letono anjera letoae Cana Coaunera, canu ichoteratihane coinara," nae jetao Fedoro.

12 Nitohaneein, inae nainaain jetaote, Joaan Maroconeein curuajai- neba- Mariha
rene turuha cue. Nii jana jetaote, cuu najiniha, nii Mariha loreri asaae, ita taojiaain,
Cana Coaunera bajaa neeure arajii cachaauru. 13 Nii jana jetaote turuhin, nii aerene
nenaa enonaanaja rijia acuujua faofaorihane jana jetao: "Cha cha aite," naain, coaraa
cue leeinjiin ranuna Rodee. 14 Nii jetaote, Fedoro ere nihane aonaain jetao, coroaena
caun jetao, nii acuujua joracae lanaala soroneein biha cue: "Fedoro te aitera," naain.
15 Nii jana jetaote: "Esinaaenna aitohite," naauruhane jana jetao:

"Esinaae rauhijiriin acate aicha," naane jana jetao:

"Rai suujuete jerihane ai caihara," naaure.

16 Nii tonohanau jetaote, nii acuujaniha neein, nii acuujua faofaonijianae, acaauru
bajaebajajeein Fedoro. Nii jaun jetaote, nii acuujua joracaain coaracuruhane jana,
esinaae aca nihana jaun, cuu nesoonetiin coarajeeure. 17 Nii jana jetaote, acaauru rai,
biji sarasarari, nabana tonaain ereeuruhane coataa. Nitohaneein jetaote:

“Naaonjoaainte, caresero caje, canu mitaerateein, canu ichoterate, Cana Coaunerara. Caritiin, Saantiaao rai benichuchera. Satiin, cana nejeraauru- Jesocurisito coitucuurera rai netonai beeuchete, coitucuuruhinera,” naain beratihane baiha jetaote, jelai caje mituhin jetao, amuhe Fedoro.

18 Nii jana jetaote, jano jana, cuu neniha Fedorona jaun, nesoonetiin: “Cha quena nerurujuae, caa aansai,” naain jetao, acaauru suujua auhacaain nererojoecaaure- nii beraihurera- soondarooru. 19 Nitohaneein, nenihana jaun jetaote, arihuruhane coina, acaauru letoaa- nii curuaanaa Erodesine jana, nitohaneein Fedoro arihuruhane jana, ruurenihana jaun, nii beraihurera choae nalutiaain jetao, acaauru sohin joaerate jetao Erodesi. Nii baiha jetaote, nii Jodea batane caje mituhin Sesareeau ichaoha cue jetao Erodesi.

Oha Erodesine

20 Tiro, Sidoon, naaonjoaain cocoaichacuru aina jetaote, niqui obaje Isaraelitaauru curuaanaa *rey* Erodesi. Nii jana jetaote, ita suujuau tacaain:

“Coanete, atiin rene turuhin raotojoeein erenaa neeinera,” naain jetao, jaurihaane-jeein, nii que jaurii- nere tonoraera Balasito rene turuhin jetao, ereeure nii curuaanaa Erodesi rai, nii Erodesiicha beraai atane cajeecha quinacai raajeein ichaaoruha, nii Tiro, Sidoon naaonjoaain cocoaichacurune jaun. Nii jaun jetaote, nii curuaanaa Erodesi rai:

“Coanete, nii cachaauru coroatajanena neeinera,” naa nii Erodesi que jaurii- Balasito najaun jetao, 21 “Banajian uunite coaana neeinera,” nae jetao, nii curuaanaa Erodesi. Nii jaun jetaote, nii aitohane bana, rene netaojiaauruhane jana jetaote, curuaanaa ni-hane cajione jiaain jetao, nii curuaanaa nihane nelauriana jaan- rori choae nelauriaain jetao, ereereje Erodesi. 22 Nii jana jetaote:

“Coatia caritiin erenaa nainihei, cana rijijieein cachata. Caate cana chosinera,” naaure jetao, eehequiin satiin nii cuu nere aonajeeurera cachaauru, nechu jataain acaauru belaiha Erodesine coina. 23 Nii jana, coroaeca Erodesine jaun jetaote, nii rijieeoritiin, letono anjera letoae- Cana Coaunera, nichoae cunai nalutiaane coina. Nii jaun jetaote, cunaiteein corianohin rihano jitanojoineein ohe, Cana Coaunera nujuaneein coroaeca ne jaun.

24 Nii jana jetaote, inae jelai amuritoheriin, Cana Coaunera ere coitucuhajeein cuujueeure cachaauru, itolere sacutaain, amuhemujueein beebejeeuruhana jaun.

25 Nii jana jetaote, inae Jerosaleeun, niicha ichanenu nainaauruha najaun jetao, Antioquiha cauha cuure, Berenabeen aina- Saorocuru, acaauru jiniichaain “Maroco” naain acaauruhacha curuaatei- Joaan amaain.

13

Letononeein amuhemujueein, Jesocurisito beebejeeuruhane nunueteeuruha- Berenabeen aina Saorone

1 Nihalu jetao, Antioquihau Jesocurisito ranojoinunru coaaraauru jelai teein, Cana Coaunera caje- erenaa raain acaauru rai beeureraauru *profeta*curu, chaen Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaureraauru, naaonjoainuri. Niichuru aina jetaote neeurelu, Berenabeen, chaen Simoon- jichojoaineein acaauruhacha curuaatei, chaen Losio- Sirene cocoaicha, chaen nii Calileea coberenadoroneein nenaalu- Erodesi aina fohena- Manaaen, chaaen Saoro, naaonjoainuri. 2 Niichuru jetaote, coroatajanenaaca Cana Coaunerane coina, cosinacaa suri couu ita taojiaain, Cana Coaunera bajaae bajaaecuruhane jana jetaote:

“Carai nii Berenabeen aina Saoro letoaauchete, jelai teein acaauru rai quiicha teei amihanenaa ichaa cuuruhinera. Nii ichacuruhane coinane cotihanajaain ranajaain neeunlura,” nae jetao, acaauru rai Cana Coaunera Suujue.

3 Nii jaun jetaote, coaiteen cosinacaa suri couu neein, Cana Coaunera bajaae bajaae-
curuhane nainaain jetao, acaauru choaae biji merecaain, Cana Coaunera bajaaure.
Nitohaneein acaauru rai, Cana Coaunera bajaauruhane baiha jetaote, acaauru rai
necoeeure.

Chifereu turuuruha, nii Cana Coaunera Suujue letoaeratenojoihunru- afosotoorune

4 Berenabeen aina Saoro jetaote, Cana Coaunera Suujue letononeein Seleosiau cuure.
Jelai caje coaauneein jetaote, Chifere cunaa bote cuhane fauhin, cucuana cuhane
coriaae cuuhin turuure, nii Chifere coobenau nenaa nese- Salaminau. 5 Nii nese
Salaminau turuhin jetaote, nii cuu nenaa ita taojiaauruhana jaan loreri- sinacoca asaae
netaojiaauruha Jorioocurune jana jetao, cuu enohin, acaauru rai, Cana Coaunera ere
beebejeeure. Joaan Maroco netonai jetaote, acaauru aina cue, acaauru coroatajanera
rijijieein.

6 Salaminau neeuruhane baiha jetaote, caje cuhin, jitariin nii obena tinonohin cuhin
jetao, nii cu nenaa leeocha nese- Pafosoo turuure. Nii Pafosoo turuuruhane jana
jetaote, cuu nee- leeinjiin benane- Jorioneein casajenetiin- Cana Coaunera letonon-
iha nocoetiin- cachaauru coritaera- Barajesoso. 7 Nii benane jetaote, cuu jataain
nainaain nenaa- Coberenadoro Serijio Faoro aina nei nejesina ne. Nii coberenadoro
jetaote, nii Pafosoo turuhin neeuruha- Berenabeen aina- Saorone coitucuhane jaun
jetao, cotiharatenajae, nenajaun cuhin, rai Cana Coaunera que ereereecuruhane ao-
hana jerihane jaun. 8 Ne jetaote, Berenabeen aina Saoro que nejerate nii benane-
Barajesoso- “Elima” neein Curiecocuruhacha curuaatei, nabana acaauru esenetaa nii
coberenadorone coataa. 9-10 Ne jetaote, Cana Coaunera Suujue que suujuequin jetao,
nunajeein coarajeein:

“Nechu aansai. Casaje. Moconajaera nebaneein nenaa. Ii te itolere caohacha aina
nejeratenaaneein neeincha. Chanute Cana Coaunera tenojohin ichaonaa caohacha
auhacaaita,” nae jetao Saoro- “Faboro” neein curuaaneni. 11 Niritiin cotaicha rijitiin
jetaote: “Nitohaneein neeine corenihate, ichasetecareein Cana Coaunerara. Maosa-
neeinte nedariquiin carajaojoaaincha. Nihei jiichoo coaaririheeinita,” naa Faborone
rijieeoritiin jetaote, maosaneein nedae nii benane.

Nitohaneein nocohenaneein nedaa rai notana jaun jetaote, rai biji que mucuhin-
amaeranu ari, amaa ne coina- nii Elima, inae conoeniha notana jaun. 12 Nii jaun
jetaote, cojoaelatiin, jataain caohatoha nii Cana Curuaanaa- Jesocurisito que aitiin,
acaauruhacha beebejei- Cana Coaunera ere esenetae- nii coberenadoro.

*Pisidia batane que nenaa- nese leeocha- Antioquihau turuha Faboro aina Beren-
abeenne*

13 Nii Pafosoo neeuruhane baiha jetaote, leeinjiin bote cuhane fauhin, Paanfiliau
cue nii corihaneraauru aina- Faboro. Jelai caje coaauneein jetaote, atane ichoaae
cuhin, turuha cuure, nii cuu nenaa nese- Perejeu. Nii jana, Joaan Maroco jetaote, cuu
ratirinajaain, Jerosaleeun cauha cue. 14 Nii Perejeu caje cuhin jetaote, nii Pisidia batane
roohan nenaa- nese Antioquihau turuure nii Berenabeen aina Faboro. Cuu jetaote,
nebetacanaa janonaa bana- ita taojiaauruna jaan- sinacoca asaae, ita taojiaauruha
Jorioocurune jana, cuu enohin nelauriaain, aonajenajaaunre. 15 Nii jana jetaote, cuu
aonajenajaauruhane jana, Cana Coaunera Quiricha Inoaesi ereretaaure. Inae nii
nainaauruhane baiha jetaote, acaauru rai:

“Chasocuru, niha chaaelai que ereeichene jaanne, ereeuche te, aonaain suujua
lararajiaauruhine- caa cachaauru,” nae nii netaojiaauruna jaan- sinacoca curu-
aanaacuru.

16 Nii jaun jetaote, nimichuhin nichaaurariin, acaauru rai, biji sarasarari Faboro,
inauheneeicha curuaequiin aonajeeuruhane coina. Nitohaneein acaauru rai, biji
sarasarariin jetaote:

“Aonacuche satiin- Isaraelitaauru, satiin Jorioniheichuru netonai- Cana Coaunera
ere esenetaain tonorana jerenacaauru. 17 Egiptoo cuhin ichaooruhane ajiniha jetaote,
cana foerateeurera Isaraeli cocoaichacuru janijiin ranajaelu Cana Coaunera. Nii baiha,
rai natane nihei que cuhin, nejelau ataneu- Egiptoo ichaooruha cana inoaesihuru
Isaraelitacurune jana jetaote, arajiin fanajaelu Cana Coaunera. Nitohaneein nii nejelau
ataneu netiin, inae arajiin nefaauruhane jana jetaote, jelai caje, niicha ichana nainei
coaarateein roconajaelu Cana Coaunera. 18 Nii Egipto caje roconajaane baiha jetaote,
nere tonoraaurenihane saijieein, atiin acaauru abaantaelu, jenachoonca janacaneein
desieretoo Cana Coaunera. 19 Nitohaneein nere tonoraaurenihane saijieein jetaote,
acaauru rai neein niha nii atanene coina, Canaaun batane que, caaunsineein nenaa
nese que ichaonacaauru cachaauru itaje jetao Cana Coaunera. 20 Itolereneein, Egiptoo
cuuruhane que jojohin jetaote, jena fasha saoqui choonca ajaanacaneein jetao, acaauru
que banihateein inoaelu- niicha tenaa jerei- atane que tenajae jetao Cana Coaunera.

Nii baiha jetaote, acaauru curuaanaacuru tihacoae, Cana Coaunera, enoha nere bera
inoaesi- Samoerinereein tihaojoaain. 21 Nii jana jetaote, itolere curuaanaaneein- itolere
sirichaaunu que jetao leeinjiin *rey* bajaaure jetao. Nii jaun jetaote, Beenjamiin lauri
caje neferatenaaneein nenaa Sisi calaohi- Saoro tee jetao, Cana Coaunera, jena choonca
ajaanacaneein, acaauru rai- *rey*neein nihane coina.

22 Nii jana jetaote, renaatonorae lanaala, jeriha Cana Coaunerane rijijieein, ichana
jereniha Saorone jaun jetao, Rabiri que core jetao Cana Coaunera, satiin Isaraelitaauru
curuaanaaneein- itolere sirichaneein- *rey*neein nihane coina. Nitohaneein teein je-
taote: ‘Inae laen, casuujua rijitojoeein nenaa- cacha ruhanura. Acate, Isaihasi calaohi-
Rabiri inera. Acate laen, jatoroaain ne, itolere quiicha jerenohi ichaane coinara.’ naain
jetao Saoro mitaain, Rabiri tee jetao, coreeraniha, Cana Coaunera. 23 Nii Rabiri caje
neferatenacaauru inamacooru caje nenaaneein jetaote, nenaanelu Jesoso. Aca jetaote,
letoaelu Cana Coaunera, nere bera inoaesihuru que beratihalune tocohaneein Isaraeli
cocoaichacuru ichoteratihane coina. 24 Inae turu catainajiha Jesosone jana jetaote,
Joaan letoae jetao Cana Coaunera, satiin itolere Isaraeli cocoaichacuru sacutaain,
beebejiha Joaanne coina. Nii jaun jetaote: ‘Caohachaain inara suujua rucujueein,
coaiteen Cana Coaunera aitoonjoa esenetaain tonoraain neeuche te, baotisaain co-
jounacatenohineeichera.’ naain, Isaraeli cocoaichacuru rai aite jetao, Joaan. 25 Inae
ohane catainaane jana jetaote: ‘Coatia nii inaraacha cohajei- cacaaijie- nii turuha
uhenenu nihaaun. Canute, letoae Cana Coaunera, nii beraaunu que. Acate laen,
caichoaae jauhecotojoeriin, jataaen cocoainaain letoanojoineein ne. Nii jaun, rai safato
ichora rucuheraane que nihanatiin, nelatihahaun.’ naain jetaote, rauhijiriin be jetao,
acaauru rai- Joaan.

26 Chasocuru, Abaraaun caje neferatenaaneein nenacaauru, satiin- Jorioniheichuru
netonai- Cana Coaunera ere tonorana jerenacaauru, satiin, caa inara rai quiicha
beebejeite- jianacoo cacha culucohin mitaeranute, satiin- inara rai beratenojoineein
ne. 27 Satiin- nii Jerosaleeun nenacaaurulu, acaauru curuaanaacuru, naaonjoaihunrite,
cajiha turuha Jesosone jana, coitucuurenelu. Nere bera inoaesihuru quete niqui,
laenaerateein beratelu Cana Coaunera. Nii jaunte niqui, nii Cana Coaunera ere bera
inoaesihuruhacha- laenanohilu ereretai nejesinanecure, nebetacanaa janonaa bana
naineein. Nitohaneein, ita taojiaauruhana jaan- sinacoca asaae ereretai nejesinanecu-
ruhane sajainejeeinte, cajiha turuha Jesosone jana, ‘Aca caara.’ naain coitucuurenelu.
Nii jaunte, sohin joaerateuruhana jaun, aitiin: ‘Naaonjoaante, cuureeincha.’ naain nere
bera inoaesihuru que laenaeratihalu beein- Cana Coaunerane nainauruhane coina,
28 Filato rai colurujueein, sohin joaerateeurelu, Filato que, lera colane. 29 Nitohaneein
teeinte, inae satiin aitoha Cana Coaunera Quiricha Inoaesine nainaane jana, nii coroso
caje fauhin, rai jabereco rucuhecure- ajeri jachu cuhane. 30 Nete, nii jana, oo caje ichate

Cana Coaunera. 31 Nii jaunte, nii Calileea caje coaauneein, Jerosaleeun tiaetiajeein namu corihaniha amuhemuhenacaauru rai ecocohin, cuu araai janohi acaauru aina nerejetelu. Acaaurute, enene itolere sacutaain amuhemuhejueein, nii Jesoso que ereereecure, itolere cachaauru rai.

32-33 Inara caohachanu quena, inara rai, caa caohati erenaa bihacaanu, coitucuhicheene coina. Caa quete, cana inoaesihuru rai aitelu Cana Coaunera, catohanihane coina. Nii jaunte, acaauru inamaconeein nihacachena jaun, cana rai, cana inoaesihuru rai naitoonjoa nainaane coina, catohaneein ichae Cana Coaunera. Acate, oo caje Jesoso ichate, rai Quiricha Inoaesi- Salmo- coroatajai cuhane aitohane tocohaneein. Raite, 'Iite, canu calaohineein neeicha. Canuna, chacaneein neeunra.' naain laenaeratelu Cana Coaunera, rai Quiricha Inoaesi cuhane. 34 Nitohanihane coinate, nii ajiniha: 'Oo caje jene, ichatereeuni, nabana setuha rai jaberecone coataara.' naain nii ajiniha- rai Quiricha Inoaesi cuhane belu- Cana Coaunera. Chaentechu: 'Satiin Rabiri rai caitoonjoane, ichaa cureunnicha.' naain belu Cana Coaunera. 35 Nitohanihana jaunte, coaiteen leeocha cuhane, 'Coatia laen, setuha nii ii letono jaberecone naihatejeriheeinita.' naain laenaelu Rabiri. 36 Aihana jaun, esinaaente niqui, Rabiri letoaa Cana Coaunerane rijijieein, nii nihane bana nenacaauru cachaauru coroatajanelu. Nete, nii baiha ohin, rai foerateeurera ainane jana, rai jabereco inae setuelu. 37 Nete, nii Cana Coauneraacha ichatei- Jesoso jabereco laen cuu neein setuenelu. 38-39 Aihana jaun, chasocuru, caa inara rai canacaanuhacha beebejei- Jesosohacha corenihate, atiin, osaaocane nihanatiin, rauhijiriin esenetaane, nosa caje nichotenaa nainereein- saain cachaauru, Jorioniheichuru nihanatiin. Aihana jaun, nii nosa coreniha caseteco coaracuruhane rai niha- Moisesaacha benojoinurute, Jesoso coreniha laen nainecurureein nii caseteco caje nichoteeuruhane. Aihana jaun, satiin- nii Jesoso esenetaeraaurute, atiin corenihaosa caje rocohin- culuhoca cureein Cana Coaunera. 40 Caohachaain coaracuche, batohin esenetana jereneeichenete, inara choaae nalureein inoaelu laenaratihalu Cana Coaunerane jaun, laenacuruhalu *profeta*curune rijijieein:

41 'Aonacuche.
Satiin caohacha ichaonaa-
caitoonjoa que jaolequiin nenacaauru
cojoaelatooche.
Nitajihate curiquicheein, inae ecu tihane bana.
Nii cojoanonaa banane,
itolere ichaain inara notaaca cureeunnicha.
Chunicoha inara rai, nii que ereein bihane, esenetariheeicheta.'
naain laenacuruhalu *profeta*curune rijijieein," naain jetao, nii Antioquihau nenaa sinacoca asaae- netaojianacaauru rai ereerejeein jetao beebeje Faboro.

42 Inae, nii que irihane nainaain jetaote, nii ita taojiaauruha Joriocurune jaansinacoca caje corihaneraauru aina mituha cue Faboro. Nii jana jetaote, jiniichaain cuhin mituha cunacaauru- Jorioneein nerotonacaauru jetaote:

"Coaiteen leeocha- nebetacanaa janonaa bana uhin, coaiteen nii que ererejiha uuni, canaacaanu rai," naain jetao, Faboro cotihacure. 43 Inae sinacoca asaae netaojiaauruhane nainaain jetaote, Faboro aina Berenabeen caaijie cuure- arajii Jorioocuru aina-Jorioneein nerotonacaauru- Cana Coaunera ere tonorana jerenacaauru, naaonjoaihunri. Nii jaun jetaote, acaauru rai: "Nijiaonriha, inara belaiha nere aina cuaain, inara cotihaca Cana Coaunerane jaan jianequichenera. Nirijieeincha, jianelanaala, nii jelai sacuuchete, inara coroatajaneein, inara belaine Cana Coaunerara," naain jetao, acaauru suujuateein, acaauru ratirihure.

44 Nii baiha jetaote, leeocha nebetacanaa janonaa bana coaiteen, netaojiaaure- nii nese sacutaain caje uhin- coroatajaje lanaanla cachaauru, acaauruhacha beebejei-

Cana Curuaanaa Jesocurisito beratenojoi aonacuruhane coina. 45 Nii jaun jetaote, nitohaneein coroatajaje lanaala, turuuruha cachaauru, Faboro aina Berenabeen aonaana jaun, nechu jataaen, acaauru que necoelai caun, nabana esenetaauruhane coataa, “Nechu aansai casaje cachaauru,” naain, Faboro necoeje chanuure Jorioocuru. 46 Nii jana jetaote, nii que nelararajiaain, chaque casilanaala:

“Inara Jorioneeichene raite niqui, jaurihaanejeein nere beebejihacaanune coina canaacaanu letoaain ne Cana Coaunera niquicha. Nete, naitoonjoa batocoichene jaun, rautaain aohana jerelanaala que jaolecohichera. Nitohaneein, inara rai, ichaonaa sanaacharanejeein nenaa bihacaanune coinate niqui, canacaanu letoaain ne- Cana Coaunerara. Nena aohanna jereneeiche coarajihacaanune jaun, Jorioniheichuru rene curichaanuhin. 47 Nitohaneein canaacaanu letoaainte:

‘Canuna, inara letoareeuni,
satiin- caa chauratane que nenacaauru- Jorioniheichuru rai nihanatiin,
amuhemujueein beein, canu neein nihanune coitucuerateein,
acaauru ichoterateein neeichene coinara.’

naain Isaihasi que beratihalune rijijieeinte, ena canaacaanu letoae Cana Curuaanaa-Cana Coaunerara,” naauruha Faboro aina Berenabeen, Jorioocuru raina jaun jetaote, 48 coroaaecure- nii Jorioniheichuru.

Nitohaneein coroajeein jetaote, esenetaain, “Caohatoha jataaen cana rai, Cana Coauneraacha beratenojoincha,” naain esenetaaure, satiin- nii ichaonaa sanaa charanejeein nenaa raaureraanu que nenacaauru- Jorioniheichuru. 49 Nitohaneein jetaote, nii jelai batane sacutaain nenacaauru- jelai cocoaichacuru rai, Cana Curuaanaa-Jesocurisito beebejeeure. 50 Nii jaun jetaote, nii rautaain coaracurenihana jaun, nii caohachaain suujua coaaraain Cana Coaunera bajaaurera- enecuru suujuau tacaaure-Jorioocuru. Nii cuu nenacaauru- acaauru rai jataaen nelatenacaauru cachaauru-suujuaune maajeein tacaaure, satiin ita suujua rijitocoriin, acaauru que nejerateein, jelai caje Berenabeen aina curuataain, Faboro sitaauruhane coina. 51 Nitohaneein, jelai caje sitanajaauruhana jaun jetaote, mituuru neein, nii acaauru safato que nenaa-utuune faofaohin, riariaain, ratiriin amuure. Nii jetaote ichacure: “Aihana jaun, inae canacaanu, nii ujuaihoneein nihaacaanu. Coaraain aihane nitajeeuche.” naauruhane coina. Nitohaneein rai safato que nenaa- utuune faofaohin riariaain ratiriin jetaote, jelai caje amuhin, Iconio cuure Berenabeen aina Faboro. 52 Ne jetaote, rachoojoenaa cataaun nedaaure, nii Antioquiha nenacaauru Jesocurisito ranojoihunru, acaauru suujueniha, niha Cana Coaunera Suujuena jaun.

14

Iconio turuuruha Faboro aina Berenabeenne

1 Antioquihau neeuru baiha, jelai caje amuhin jetaote, Iconioo turuure jetao- Faboro aina Berenabeen. Nii Iconioo turuuruhane jana jetaote, nii cuu nenaa ita taojiaauruna jaan- sinacoca asaae netaojiaaure Jorioocuru. Nii jana jetaote, cuu turuhin, enohin, Jesocurisito beratenojoi beebejeeuruha rauhijiriin, rauhi cuhane cuaaine jaun jetao, esenetaacoaaure arajii- Jorioocuru, Jorioniheichuru naaonjoainuri netonaine maajeein, esenetaacoaaure arajiin. 2 Nii jana, esenetaaichuru Jorioocuru jetaote, nii Jorioniheichuru suujuateeure jetao, esenetaauruhane coataa, baasoneein Faboro aina Berenabeen que ereein, nechu jataain acaauru cotaiha. 3 Nejetaote, cuu carajaain acaauru aina neeururejetocurelu jetao, nii Jesocurisito letonocuru afosotooru. Nitohaneein jetaote, acaauru coroatajanerichaain Cana Curuaanaane coitucuuruhane jaun jetao, cuu neein Cana Curuaanaa ere beebejerejetocurelu jetao, nii afosotooru. Nii jaun jetaote, acaauru coroatajaniha- Cana Curuaanaana jaun jetao, jataain cacha belaiha Cana Coaunerane beebejeein jetao, cunaitenacaauru rautaain cacha notaacure, esenetaauruhane coina, Faboro aina- Berenabeen. 4 Ne jetaote, nelerujuacoaaure, nii

jelai nese cocoaichacuru cachaauru. Tabaauru jetaote, Jorioocuru cocoaaeratiha jetao, jelai teein nelerucure nejesihajeein. Nii jana, afosotooru cocoaaerateeurera netonai jetao, jelai teein nelerucure. 5 Nitohanihana jaun jetaote, cocoainanacaainuru aina ita suujuau tacaaure jetao Jorioocuru Jorioniheichuru aina, Faboro aina- Berenabeen que nejerateein, ajeri que bodoosinajaain sonajaauruhanene coina niqui. 6 Nii jana jetaote, nii coitucuuriin jetao, Iconio caje, Licaoniha batane cuhin, Listrau, Derebeeu, naaojoainunri rohan nenacaauru neseeuru cuhin jetao sorohin, 7 amuemujueein, Jesocurisito beratenojoi- erenaa caohati beebejeeure jetao.

Listrau, Faboro bodoosihuruha ajeri quene

8 Nitohaneein, nii Listrau turuuruhane jana jetaote, ecu ne- leeinjiin bacosaneein nejanohanaa cacha. Nii jetaote, chabana nichaauraain amuhene, nejanoha caje coaauneein. 9 Aca jetaote, Cana Coaunera ere beebejiha Faborone jana, rautatiin, cuu lauhequiin aonaje. Nii jana, rautaain coaraa Faborone jana jetaote, esinaae rauhijiiriin, nerautaane esenetana nainihane coarajiha, suujua cuhanena jaun jetaote, 10 rai tonijiaain:

"Nimichuhin nichaauraute coaracaara," naa rai Faborone rijieeoritiin jetaote, chujuleneein, jeluhatiin inae ruharujuae nii cacha. 11 Nii coaraain jetaote, ita rijitiin jachaleneein jetao, nere cuhane cuaain jetao:

"Chosichurute cacha neein cana rai faaurera," naaure jetao, Licaoniha ere cuhane cuaain.

12 Niritiin jetaote, nii acaauru ichanohineein nenaa, acaauru chosineein acaauruhacha tei Seoso jecha naaure jetao, Berenabeen que. Jana Faboro que jetaote, leeocha chosi Eremesi jecha, naaure jetao, aca irihane jaun. 13 Nii jana jetaote, turuha uhe jetao, nii nese coenorau nenaa- acaauru chosi Seoso rai Teenforo rai saseredote. Nii saseredote jetaote, Seoso rai, lenone nihane sohin, mocohin tenajaaocane tocohaneein tajiha itolere torocuru, chaen, caohatiin curuteein rucuhenohineein nenaa- enuha juane, naaonjoaain uhaain turuha uhe jetao, que Faboro aina Berenabeen belaain coroaecuruhane coina. 14 Nii jana jetaote, nii coaraain, acaauru chosiniha benajaauruhane que, inae nainacorichure jetao, Faboro aina- Berenabeen. Nitohaneein, nainacoriin jetaote, nobiri soaisoaain jetao, acaauru jana cuhin, acaauru rai nujuaaen soaisoaain:

15 "Chanuna nitohanain ichana jeriquiche, inara rijijieein, cacha neein nihacaanu natiin. Nitohaneein neeichene jianequichene coinana turuha uhacaanu, inara rai bihacaanune, nii jiaaneein neeichene coinara. Nii jiaanecuchera. Coatia chaaelai que nelatejeehai niita. Inae nii jiaaneein, Cana Coaunera eesine- itolere dede, cana rai chauratane, cucuana, nii cuhane coneracuru, naaonjoaain coaunera- Cana Coaunera coroajeein, nere tonoraain neeuchera. 16 Inoaelute niqui, niicha jerei ichaa cachane nihanatiin, inauheneecha coarajerejetelu Cana Coaunerara. 17 Coatia, chaaelai janonaa bana, caohacha ichaain nihane jianihei- Cana Coaunerata. Nete, 'Naaonjoaaine neeunra,' naain chabana necoharaeratene cacha notajaaincha. Acate, inara coroatajane, temulejaain naaonjoaaineeichenera. Inara temule setejiaeraanuque, elo letoaain naaonjoaera. Setejiaane, caoachaain marohin, caohatiin tihane, jeeojoiriin nihane, raotojoeein quihajeein- aina raotojoeein neeichene jaan- teraneein nenaanera," 18 naain acaauru rai beeuruha Faboro aina Berenabeenne sainejeein jetaote, erenaa tonorae lanaala jetao, acaauru chosi rai ichara tocohaneein jetao, nii irihuru sohin, mocohin, acaauru coroaejeein, acaauru belaain, acaauru ranaa jerecure.

19 Nii jana jetaote, Antioquiha caje, Iconio caje, naaonjoaain caje uhin, tajia turuha uure- Jorioocuru. Nitohaneein, turuhacoaain jetaote, nii ecu nenacaauru suujua elonaauruhana jaun jetaote, ajeri que Faboro bodoosiin jetao soore. Nitohaneein sohin jetaote, "Inae jecha atinaauruha," naain jetao, tararaain amaain, nii nese caje, naain

jaoha cuure. 20 Nii jana jetaote, sacuhin, curuhacaain netaojiaain coarajeeuruha Jesocurisito ranojoihunrune jana jetao, nimichujuaaite Faboro. Nitohaneein nimichuhin jetaote, coaiteen nii neseeu cue. Nii cojoanoo jetaote, Berenabeen aina, naain Derebeeu cuure.
21 Nii Derebeeu turuhin, cuu raotojoeein, Cana Coaunera Ere Caohati beebejeeuruhane jaun jetaote, Jesocurisito esenetaeraneein nedaaure arajii cachaauru. Nitohanihana jaun jetaote, cuu neeure arajiin Jesocurisito ranojoinunru. Nii Derebeeu, cacha relaauruhane baiha jetaote, Listrau, Iconioo, Antioquihau, naaonjoaainunri coaiteen cuure. 22 Cuuru turuhin jetaote, Jesocurisito esenetaeraauru suujuateeure jetao, caohatiin, nirijieein jianelanaala, esenetaain tonoraauruha, caoachaain rauhijiriine coina. Nitohaneein jetaote: “Cana Coaunera Cojoanonaa que ichaonaa jerichaane, itolere necairichanaa coaraain, necairichanaa abaantaacanete nera,” naain jetao, suujuatenajaaunre. 23 Niritiin, suujuatenajaain jetaote, le laurichuru Jesocurisito ranojoinunru nainetiin, acaauru coaaraanuurune que, acaauru bichauhenaauru tihacoaaure. Nitohaneein, tihacoaain jetaote, acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane coina, suri couu neein cosinacaain, Cana Coaunera bajaain, nii acaauruhacha esenetai- Cana Curuaanaa bijiu tenajaain ratirinajaaure.

Siria batane que nenaa Antioquihau jelaiha cuuruha Faboro aina Berenabeenne

24 Pisidia batane choaae situhin cuhin jetaote, Paanfiliau turuure. 25 Inae Paanfiliau batane turuhin jetaote, nii neseeu- Perejeu, Jesocurisito beratenojoi beebejeeure, nii cuu nenacaauru rai. Nii baiha jetaote, Ataliau cuure jetao, Faboro aina Berenabeen. 26 Caje coaauneein jetaote, bote cuhane fauhin cuhin, Antioquihau turuure. Nii neeuruhalune jana, acaauru teeuruhalu acaauru leeochaauru, Cana Coaunera icharatenojoi ichacuruhane coinana jaun jetao, turuure, inae nii niicha icharatenojoi jitaauruhana jaun. 27 Nitohaneein cuhin jetaote, inae Antioquihau turuhin jetao, jitariin cuu nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru taojiaain jetao, acaauru rai, acaauru coroatajaniha Cana Curuaanaa- Cana Coaunerana jaun, Jorioniheichuru netonoai- rai suujua coreein, inae esenetaauruhane beebejeeure Faboro aina, Berenabeen. 28 Nitohaneein jetaote, cuu acaauru aina, carajaain neeururejetecurelu Faboro aina Berenabeen.

15

Netaojiaauruha Jerosaleeunne

1 Nii Antioquihau neeuruha Faboro aina Berenabeenne bana jetaote, Antioquihau cuure nii Jodea nenacaauru tabaauru. Nii Antioquihau turuhin jetaote, nii cuu nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejeraauru relaaure jetao, aitoha Moisesane jaan que. Inoaelu aitoha Moisesane rijitojoeein:
“Inara jabereco cari jiununuhin saaerateneeichene, inara osa caje inara culucohin, inara ranaa nainerihei Cana Coaunerata,” naaure jetao. 2 Nii jaun jetaote, coreniha acaauru aina, ita cotaicha rijitocure jetao Faboro aina Berenabeen. Nii jaun jetaote, inae Faboro aina Berenabeen que tacaajeein jetao, acaauru aina, nii cuu nenacaauru tabaauru naaonjoaainunri letoaaure jetao- nii cuu nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru- bichauhenaauru, nii que iriha cuuruha nii Jerosaleen nenacaauru- Jesocurisito ranojoinunru bichauhenaauru, afosotooru, naaonjoainuri ainane coina.
3 Nitohaneein jetaote, letoanajaauruhane jaun, nii Antioquihau- nese caje, Jerosaleeun cuure- Faboro aina Berenabeen, cuu nenacaauru- tabaauru aina. Nitohaneein cuhin jetaote, Fenisia batane, Samaria batane, naaonjoainuri choaae situuruneein jetao, nii cuu nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru rai beeure:
“Naaojoaainte, Jorioniheichuru netonai coroatajane Cana Coaunera, jauriaa acaauruhacha sacui jianeein, nere tonoraauruhane coinara,” naain beeuruhana jaun jetaote,

coroaaecure jetao- nii cana nejeraauru- Jesocurisito ranojoinunru, acaauru rai nii beeuruhana jaun coitucuhin.

4 Inae nii Jerosaleeun turuuruha- Faboro aina Berenabeen jana jetaote, raotojoeein acaauru raaure satiin- nii Jesocurisito ranojoinunru, saain nii acaauru bichauhenaauru, saain nii afosotooru, naaonjoaainunri. Nii jana jetaote, satiin itolere ichaain, acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane beebejeeure, acaauru rai. 5 Nii jaun jetaote, nimichuhin, nichaauraain jetao:

"Nii Jorioniheichuru Jesocurisito esenetaeraauru raite caohachae aitocoaachene, aitohalu Moisesane rijijieein rai jabereco cari saerateeuruhane coinara. Nii choaae tacaainte caohachae, satiin Moisesa aitoonjoalu rijijieein ichaohin, esenetaain tonoraauruha nii Jorioniheichurunera," naaure, tabaauru fariseeocuru- Jesocurisito ranojoinunru.

6 Nii niritocuruhana jaun jetaote, satiin netaojiaaure- afosotooru, nii cuu nenacaauru ichauhenaauru, naaonjoainuri, nii que ita rai ereein, coitucuuruha jiniiquiine coina. 7 Cuu nii que ereereecuruhane jana jetaote, Fedoro netonoai nimichuhin:

"Curisito coreniha- chasocuru, inarate raotojoeein, inae carajaa catohaneein canu cotijiaain canu raa Cana Coaunerane coitucuhiche, jianacoo nosa caje mitunaa nainecuruha Jorioniheichuru netonaine coina, Jorioniheichuru rai nere beebejihanune, esenetana nainecuruhane coinara. 8 Leeinjiin- Cana Coauneraachate, satiincacha suujua coitucuujuera. Nii Cana Coaunerate, cana que coaarateein, Jorioniheichuru rai, rai Suujue tera. Nii jaunte raotojoeein acaauru raane coitucuhacache, cana rai, rai Suujue tihalune rijijieein, acaauru rai netonai, rai Suujue tihane jaunra. 9 Coatia nejelauneein, Jorioniheichuru coaraain nihei- Cana Coaunerata. Satiin cana coaraane rijijieeinte, joaereein cacha coaraain ne Cana Coaunera. Nii jaunte, esenetaauruha acaauru netonaine jaun, acaauru suujue coulucoe Cana Coaunera, cana rai ichaane rijijieein. Satiinte, itaneein ne cacha. 10 Aihana jaun, chanute inara raajenihane, Cana Coaunera leratenaa jerequiche, caa nere esenetaeraauru rai caaintati ichaonaa- anajiin tenaa jereeinta. Nihei, canacaanu nihanatiin, nitohanai- ichaonaa abaantana nainera lanaalata. Niheichu cana inoaesihuru nihanatiin, nitohanai ichaonaa sacunaa nainesihuruhalune coalanaalata. 11 Nete, rai Calaohi Jesoso coreniha atiin nechu nirijieein core colane, cana suujue ichoterateein, couluuoca Cana Coaunerane coitucuhacachera, jerichanejeein acaauru suujue couluuocane rijijieeincha," naa acaauru rai Fedorone jana jetaote, ereeuruhane jianeein jetao, 12 curuatoroaain, satiin- curuaequiin aonajeeure. Nitohaneein:

"Naaonjoaainte, canacaanu aina cuaain cojoelanaacojoa ichaain, canacaanu coroatajane Cana Coaunera, Jorioniheichuru aina nihacaanune janara," naain acaauru rai jetao beebejeeure, Faboro aina Berenabeen. 13 Inae ereeuruhane nainaauruhane jana jetaote, acaauru rerohariha jetao ere Saantiaao:

"Aonacuche satiin Jesocurisito coreniha canejeraneein nenacaauruna, caa que erete aonaquichera. 14 'Naaonjoaainte, jauriaa Jorioniheichuru raenihane baiha, inae enene janijiin niicha ranojoinunru- Jorioniheichuru coroatajane Cana Coaunera, acaauru netonoai nichao que ichaooruha jerihane rijiijieeine coinara.' naainte canacaanu rai be Simoon- Fedoro. 15 Niritiin inoaelu beein, nere bera inoaesihuru que laaenaeratihalu- Cana Coaunerane tocohaneein:

16 'Rabiri inamacooru caje
neferatenaaneein nenacaauruna,
coroatajaniha cuureeunni.
Leeinjiin canuhacha jerenohicha
ichana jerenacaauruna,
coroatajaniha cureeunnicha,

17 itolere chaauruatane sacutaain
canu ere beebejeeuruhane,
cacoitucuhin carohan nichuuntanaa nainecuruha
Jorioniheichuru netonaine coinara.
18 Caritiinte,
inoaelu caje coaauneein berateein
Nere laenaeratelu Cana Coaunera,
coitucuhacachene coinara.'
naain Quiricha cuhane laenacuruhalu Cana Coaunera ere bera- *profeta*curune rijijieeinte, nii nainaauruhane coina aihurera.
19 Aihana jaun, coa Jorioniheichuru rai, caaintati ichaonaa tenaa coaucache, inae jauriaa acaauruhacha esenetai jianeein, Cana Coaunera ere tonoraauruha natiinta.
20 Raujiaainchate naine, quiricha cuhane laenaain: 'Jiaonriha, cacha ichanohineein nenaa chosi rai niicha teeuri lenone quichenera. Jiaonriha, sinijieraaoquichene nihanatiin, nejelau ene aina naosateeichenera. Niheichu, sinijieraquelanaala neeichene nihanatiin, jiaonriha jelai teein raelanaala, ene aina ichaohichenera. Jiaoarihachu, enecuru nihanatiin, sinijieraaocane nihanatiin, nejelau quicha aina ichaohanera. Niheichu, jiaonriha lanaquelanaala nihane nihanatiin, jelai teein raelanaala quicha aina ichaohanera. Niheichu, jiaonriha raro ruluhin sonojoin lenone quiin naaonjoaichenera. Niheichu chaen, ichana niha natiin, jiaonriha quiichenera. 21 Nii coataate neeure, inoaelu caje coauneein, neseeuru nainetiin, nebetacanaa janonaa bana nainetiin, nii netaojiaauruna jaan- sinacoca asaae netaojiauuruhane, nii Moisesa aitoojoan ereretaain que cana relaeranuurura.' naain laenaain letoaacachenete caohachare," naain jetao acaauru rai ereereje Saantiaao.

Jorioniheichuru rai Jerosaleen caje letoanojoineein nenaa- quiricha

22 Nii jaun jetaote, saain Jesocurisito ranojoinunru, acaauru bichauhenaauru, afosotooru, naaonjoaain jetao Jesocurisito ranojoinunru nejesinanejeein netiin, coacuhin jetao, acaauru tabaauru janiichure, Antioquihau, Faboro, Berenabeen, naaonjoainunru aina, letoanajaauruhane coina. Nitohaneein tabaauru janijiin jetaote, Jodasi-Barasabaneein acaauruhacha curuaatei, chaen Silasi, naaonjoainunru letoaaure. Acaauru jetaote, nii Jesocurisito ranojoinunru- cana nejeraauru rai, jataain nelatineein neeure. 23 Nitohaneein letoanajaain jetaote, acaauru aina quiricha laenaain jetao letoaaure, naain Antioquihau nenacaauru- Jesocurisito ranojoinunru rai, nii Jerosaleen nenacaauru- afosotooru, acaauru bichauhenaauru, naaonjoainuri.
Nii quiricha- acaauruhacha laenai cuhane jetaote:

> "Saainna- afosotonichaanu nena, inara coaucaanura. Saain, Jesocurisito ranojoineein nenacaauru- cana nejeraauru bichauhenaauru ainane, inara coacuhin, caa laenaain letoacaanura. Saain Jesocurisito coreniha- canacaanu nejeraneein, Antioquihau, Siriau, Silisiau naaonjoainun- Jorionelanaala- neniquichene raina, caa laenaain letoacaanu, 24 canacaanu letononelanaala, caa Jerosaleen caje cuhin, inara suujua rerohecaa cuuruha, inara jabereco cari molohiche, aitoha Moisesane rijijieeine que aitiin, leeinjiin chacoitucuhi rijijieein, inara tenaa jerecuruhane coitucuhacaanune jaunra. 25 Nii jaunna, satiin coacuhin, coroatajaain canacaanu caje nenacaauru-cachaauru letoaacaanu, jataaen canaacha belaihuri- Jesocurisito coreniha- cana nejeraneein nenacaauru- Faboro, Berenabeen naaonjoainunru aina, canacaanu aina nenacaauru coroatajai cachaauru letoacaanu, inara coaraa uuruhane coinara. 26 Nii Berenabeen aina Faboro ichaote, jataaen lunajeriin ne, Cana Curuaanaa Jesocurisito ere tonoraain, nere beebejeeuruhane corenihara. 27 Nitohaneeina, nii Jodasi, Silasi naaonjoaain letoacaanu acaauru ainara. Acaaurute, inara rai ereein, jitariin inara rai niriinanai biha cuurureein, nujuaaen cajera. 28-29 Cana Coaunera- Suujue-

suujuatenojoineeinte, canacaanu rai caohachae, inara rai ichaonaa caaintati tenaa nainenihacaanura. Raujiaainchane inara rai aitiin laenacaanu: ‘Jiaonriha, cacha ichanohineein nenaa- chosi rai niicha teeuri- lenone quiichenera. Jiaonriha, raro ruluhin sonojoin lenone quiin naaonjoaaichenera. Niheichu chaen, ichana nihanatiin, jiaonriha quiichenera. Jiaonriha, sinijieraaoquichene nihanatiin, nejelau ene aina naosateeichenera. Niheichu, sinijieraquelanaala neeichene nihanatiin, jiaonriha jelai teein- raelanaala ene aina ichaohichenera. Jiaonrihachu, enecuru nihanatiin, sinijieraaocane nihanatiin, nejelau quicha aina ichaohanera. Niheichu, jiaonriha lanaquelanaala nihane nihanatiin, quicha raelanaala jelai teein aina ichaohanera,’ Nihei nenacaaen nii baihata. Caa aitocoaanune rijijieein, tonoraain ichaohichenete, caohachaain ichaain, caohachaain ichaaonaa naineriquicheeincha. Raotojoeein neeuchera,”

naain jetaote, nii Antioquihau- acaauruhacha letoaaene- quiricha laenaaure, letoaauruhane coina.

30 Nitohaneein jetaote, inae nainaauruhane jaun jetao, ita rai necoeein, Antioquihau cuure nii Faboro, Berenabeen, Jodasi, Silasi naaonjoainuri. Nii Antioquihau turuhin jetaote, nii cuu nenacaauru- Jesocurisito ranojoinunru jitariin taojiaain jetao, nii acaauru rai- afosotooruhacha letoai- quiricha teeure jetao, acaauru rai. 31 Nii jaun jetaote, joracaain ereretaain coaraain jetao, coroaaecure jetao, nii cana nejeraauru- Jesocurisito ranojoinunru, caohatiin acaauru suujuaateein, acaauru suujua lararajiaain, ichacuruhana jaun. 32 Nii Jodasi aina Silasi netonai jetaote, Cana Coaunera caje erenaa raauruhane, cacha rai beebejeraneein neeure. Nii jaun jetaote, niha acaauru rai rauhina jaun jetao, nii Jesocurisito ranojoinunru rai ereein jetao, acaauru suujua lararajiaain jetao, acaauru suujua nunaaure, acaauru rai ereein acaauru suujuateein. 33 Nitohaneein jetaote, cuu carajaaojoaain neeuruhane baiha jetao, inae acaauru rai necoeeure nii Antioquihau nenacaauru- Jesocurisito ranojoinunru. “Raotojoeein caunichuchera.” naain jetao, acaauru rai necoeeure, 34 jelaiha Jerosaleeun cauhacuuruha, nii letoanajaaurera rene, Jodasi aina Silasichurune coina. 35 Nii jana, Berenabeen aina Faboro jetaote, cuu nii Antioquihau nedaaure. Nii cuu arajiin nenacaauru aina jiniinquiin, cuu jetaote, cojoanoonetojoeein Cana Curuaanaa ere beebejeein, cachaauru relaaure.

Misionero neein amuhane coroata satiha Faborone

36 Nii baiha carajaaojoaain neein jetaote:

“Coanete, turunichaaca, satiin nii jauriaa Cana Curuaanaa beratenojoi beebejihacaluna jaaunru- neseeuru sacutaaincha. Chatohaneeincha neeure, nii cuuru nenacaauru- cana nejeraauru- Jesocurisito ranojoihunruta,” naa Faboro, Berenabeen raina jaun jetaote niqui, 37 acaauru aina Joaan naain curuajai- Maroco amanaa jeriha aina- Berenabeenne jana jetaote, 38 rautaaojoaenihana jaun, jerecojoaene jetao Faboro, jauriaanejeein cuuru bana, Paanfiliau ratirinajaain, cauha cuhalune jaun jetao, acaauru jiniichaain- acaauru amihaneeon ichajeein sacuenihalune jaun. 39 Nitohaneein jataaen amaane jerelanaala, jataaen coiintiha Faborona jaun jetaote, jelai teein jetao, nii Maroco cotijiae jetao Berenabeen, corianeraaunu que. Nitohaneein cotijiaain jetaote, aina Chifereu cuure jetao, ucuae cunaa bote cuhane fauhin.

40 Nii jana, Faboro jetaote, jelai teein, corianeraaunu que Silasi cotijiae. Nii jana jetaote, acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane coina jetao, acaauru rai Cana Coaunera bajaain letoanajaaunre nii Antioquihau nenacaauru- Jesocurisito ranojoinunru. Nitohaneein jetaote, jelai caje nerocohin cuure jetao, 41 Siriau, Silisiau naaonjoainun. Cuuru turuuruna jaaun jetaote, nii cuuru nenacaauru- Cana Curuaanaa Jesocurisito ranojoinuru rai ereein jetao, acaauru suujuateeure, caohachaain rauhijiriin, jianelanaala Cana Coaunera ere tonoraain, niicha jerenohicha ichacuruhane coina.

16

Faboro aina Silasi corihaniha cuha Timoteeone

1 Nitohaneein cuhin jetaote, Derebeeu, chaen Listrau, naaonjoaihun, turuha cue
Faboro. Nii jana jetaote, cuu leeinjiin cacha- Jesocurisito esenetaera- Timoteeoneein
curuajai- Jorio bene que nebaain- Curieco que inacanaa ruha cue Faboro. Nii neba je-
taote, Jesocurisito esenetaera ne. 2 Satiin- Listrau, Iconioo, naaonjoaihun nenacaauru-
Jesocurisito coreniha cana nejeraauru jetaote, “Aca jete, jataain, caohacha cachaneein
ne,” naaure jetao que, coitucuureraauru. 3 Niritiin, rai beeuruhane jaun jetaote,
acaauru corihaniha cuha Timoteeone jere Faboro. Nitohaneein acaauru corihaner-
aanu que amaauruhane coina jetaote, Timoteeo jabereco cari jihunununrateein, saerate
Faboro. Nabana rautaelanaala, que nererojoecaauruha cuu nenacaauru- Jorioocurune
coataa jetaote, nitohaneein terate Faboro, inae, satiin cuu nenacaauru- Jorioocuru,
Curieconeein niha Timoteeo inacane coitucuuruhane jaun. 4 Nitohaneein, acaauru
aina Timoteeo amaain cuhin jetaote, situuruna jaun nenacaauru neseeuru naineein,
Jorioniheichuru- Jesocurisito esenetaeraauru rai jetao, aitiin berateeuruha afosotooru
aina- Jerosaleeun nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru- coaaraaurune rijitojoeein
beebejeein jetao cujueeure. 5 Nitohanihana jaun jetaote, jelai choae jauhecotojoeriin,
esenetajeein cuujueein nejeeonteejeein, sacuure Jesocurisito ranojoihunru.

Leeinjiin Masedonia cocoaicha que, Faboro notaaca Cana Coaunerane

6 Asia batane que nenacaauru rene cuhin beebejeeruhane jereniha Cana Coaunera
Suujuene jaun jetaote, rauhijiriin cuure, Forijia batane, Galasia batane, naaonjoaihunri
jeloon situhin. 7 Nitohaneein jetaote, rauhijiriin cuhin, Misia batane- nunuhe que
turuha cuure. Jelai caje coauneein jetaote, Bitiniau bataneun que turuha cunaa
coaaucure niqui. Ne jetaote, cuuruhane caohate jetao, Jesoso Suujue. 8 Nii jaun
jetaote, nirijieein, rauhijiriin Misiau turue lanaala, rauhijiriin situhin, Toroasi co-
fauhanaun, turuure. 9 Ecu netiin jetaote, janotiin sinihu coetacai rijitojoeein leeinjiin
cacha- Masedonia cocoaicha que notaaca Cana Coaunerane jaun jetao, nii Masedonia
cocoaicha aina, itaque tacaa cue Faboro. Que tacaain jetaote, nacatiha nichaauraain:
“Atiin, Masedoniau, turuha uute, cuu canacaanu relaaicha,” nae jetao, Faboro sinihu.
10 Nitohaneein notaaca Cana Coaunerane biha Faborone jaunne, nii rijijieein neruu-
jueein, Masedoniau cuhacaanu. “Jerihane, cuu Jesocurisito que erejeein beebejenaa
coinate, cuu cana cotiharate, Cana Coaunerara,” naaina, cuhacaanu.

Filipoo turuuruha Faboro aina Silasine

11 Nitohaneeina, Toroasi cofauhanaun caje, nesaruna- leeinjiin bote cuhane fauhin,
cucuana cuhane cuujueein, rauhijiriin Samotoroasi cobenaun, tacanacanejeein cuha-
caanu. Nii cojoanoo cuhine, turuha cuhacaanu Neapolisihu. 12 Jelai, cajena, atane
choaen cuhin, Filipoo turuha cuhacaanu. Nii Filipo te, Masedonia batane que nenaa-
nese tabaaineein- Romanocuru nejesina que cocoaichaquiin nenaane. Cuuna inata
janojoeein, neeorihacaanu. 13 Nitohaneeinna, cuu, nebetacanaa janonaa bana, naain
nese edaa cuhacaanu, nucuhe auhaniha cuhin. Cuu niha netaojiaain- Cana Coaunera
bajaauruha- Jorioocuruna jaan coitucuhacaanuna jaun. Cuuna turuhin, nelauriaain,
cuu netaojianacaauru- enecuru rai, Jesocurisito que ereerejeein beebejihacaanu. 14 Nii
cuu netaojianacaauru jana nenaa- leeinjiin- ene curuaate, Lidia ne. Acate Tiatira nese
caje unaaneein, cajione caohacha- lanaajihojoaain que- necoretiha nenaa ne. Nii enete,
aihuruha Jorioocurune rijijieein, Cana Coaunera coroaera nihana jaun, coroatajane
Cana Coaunera, rautaain, Faborohacha beebejei aonaane coina. 15 Nii jaunte, saain
loreri asae nenacaauru naraaichuru aina jiniiquiin, baotisanojoineein neeuruhane
baiha:

“Esinaaen rauhijiiiriin Cana Curuaanaa esenetaeraneein nihanune esenetaaichene, caloheri asaae, siniha uuchera,” naain canacaanu chunaa Lidiana jaun, cuu nihacaanulu.
16 Inae, ita taojiaain- Cana Coaunera bajaauruhane jaan cuhacaanune janate, leeinjiin ranuna- coseenraneein nenaa aina ita eruhacaanu. Nii ranunate, saruha Moconajaerane que, enaacha, chaaelai nihane, cojoeluhinae. Nitohaneein, enaacha chaaelai nihane, cojoeluhinaane jaunte, que nihane, chaaelai cojoeluhinaerateein, coreniha arajiin coriqui nihane, raerajeeure, nii sirichaauru. 17 Nii ranunate Faboro aina, cuujihacaanune jana, canacaanu caaijie uhin, ehequiin:
“Caa cachaaurute, acaihanejei Cana Coauneraneein nenaa- aitoonjoa beebejeeureranera. Acaaurute, raotojoeein caseteco caje nichoteein jianacoo nenaa nainiha cachanejaan beeureranera,” nae, ehequiin- nii ranuna.
18 Nii jaun jetaote, cojoanoonetojoeein, niriti nejesina nihane jaun, inauhene aonajenajaaocane baiha, inae tabiicha, coaetae Faboro, araai janohin, niritonajaaocane jaun, coaetaain jetaote, nii chaaelai cojoeluhinaa- enaacha- nii ranunane jaan rai:
“Cana Coaunera Calaohi-Jesocurisito coreniha, nii ranuna caje mituhin amuura,” naa Faborone rijijieein jetaote, caje mituhin amue, nii ranuna saruhera.
19 Nii jaun jetaote, inae neniha saruherane jaun, chaaelai cojoeluhinasinihane coaracuruha nii ranuna sirichaaurune jaun inae coreniha coriqui erunaa nainecurenihane jaun jetaote, Faboro aina curuataain Silasi mucuure nii ranuna sirichaauru. Nitohaneein, mucunajaain jetaote, amanajaaunre, cocoinanacaihuri acatiha, naain nese cataaun nenaa- ita colurujueeuruhana jaun amanajaaunre. 20 Nitohaneein, amanajaain turuhanajaain jetaote, joesiocuru rai, nechu jataain, acaauru cotaiha nohaneein jetao:
“Caa Jorioocurute, satiin canacaanu nese sacutaain, satiin- cachaauru rerohecaaurera. 21 Chaentechu, cana Romanonihacachene ichao corenaa jereein, nejelau ichaonaa que ichaohacachene coina, que cana relaaurera. Aihana jaun nainihei, nii que ereein, que cacha relaauruhane jerichaachenera. Nitohanei ichaonaa que ichaonaa nainihacache, cana Romanonihacachene jaunta,” naaure jetao.
22 Nii jaun jetaote, satiin acaauru aina obajeein jetao, mucunajaauruhane jana, acaauru cajione rocoerateein jetao, enuha que bisichatenajaaure joesiocuru. 23 Nitohaneein, mainajeriin bisichatenajaauruhane baiha jetaote, caresero cuhane enohanajaaure, caohatiin berainajaan caresero beraichane coina, aitiin. 24 Niritiin suujuateein letoaauruha joesiocuruna jaun jetaote, caresero fuuniha, tenajae, sefo que acaauru tijia mucuerateein, nii caresero beraicha.
25 Nii jana jetaote, cuu dede cataaun, Cana Coaunera bajaebajajeein, nenatecuruha-Faboro aina Silasine jana jetaote, cuu aonajeeunre, nii cuu nenacaauru leeochaaurucasetecocuru. 26 Nii jana jetaote, luhecotariin uhe cana lialiaera, mijieeinetiin. Nii jaun jetaote, mijieeineein nerurujuaa nii caresero cuhanaine jana jetao, nejoracaacoaa caresero bacuujuaarune jana, satiin- nii cuu nenacaauru- casetecocuru caje nerojoirojoiri nii acaauru biji ichoracuru- *cadena*curu. 27 Nii jana jetaote, jitoroaa nii caresero beraicha notane jana, nii caresero coaraane jana, satiin jetao, nejoracaacoae nii caresero bacuujuaauru. Nii jaun jetaote, “Inae jecha sorooruha, nii casetecocuru,” naain jetao, rai esefara rocohite, raajenihane nesohin nijiaohanne coina. 28 Nii jana jetaote, rai ehequiin:
“Coaa ichaajenihane, chatoaneein necunaitaara. Satiina cau nihacaanura,” nae jetao, rai Faboro.
29 Nii jaun jetaote, cono bajaain, soroneein cuhin, enohin jetao, Faboro aina- Silasi acatiha, rijijijianeein coasina caaun jetao, acaauru acatiha neseonrae nii caresero beraicha. 30 Nii baiha jetaote, caresero caje mitanajaain jetao:

“Cachaauru, cha ichareeun, nitajihanune coataa, nichotihanune coinata,” naain bajaane jana jetaote:

31 “Cana Curuaanaa- Jesocurisito esenetaaute, nichoteei, ii sinijiera, ii calaoichuru, satiin ii loreri asaae nenacaauru, naaonjoaihunri ainara,” naain jetao, tonoraaure, Faboro aina Silasi. 32 Niritiin tonoraain jetaote, rai Cana Curuaanaa Jesocurisito beratenojoi beebejeeure, satiin- nii loreri asae nenacaauru raine maajeein. 33 Nitohaneein, dede catairijihu nihanatiin jetaote, temuha acaauru que- acaauru bisihuruhane jaaunne jaun jetao, acaauru rai culeje nii caresero beraicha. Nii baiha jetaote, inae rai sinijiera aina, saain rai loreri asaae nenacaauru aina jiniiquiin, baotisanojoineein neeure. 34 Nitohaneein jetaote, rai loreri asaae jetao, Faboro aina curuataain Silasi amaain jetao, coroaatenajae nii caresero beraicha. Nitoaneein jetaote, rai loreri asaae nenacaacuru aina jiniiquiin satiin- sinijiera aina jetao coroajeein, raotojoeein neeure, inae Cana Coaunera esenetaauruhane jaun.

35 Inae jano jana jetaote, folisihacuru letoaaure jetao, joesiocuru, Faboro aina Silasi joracaeratiha cuuruha, caresero beraicha quene coina. 36 Nii jaun jetao te:

“Caraite, nere letoaaure joesiocuru, inara joracaain, inara jianichaaune coinara. Aihana jaun, inae nainiquiche, raotojoeein mituhin, amuhichenera,” naa nii caresero beraicha, Faboro raina jaun jetaote, 37 nii folisihacuru rai jetao:

“Canacaanu Romanonihacaanu natiinte, caohachaain rautaain, canacaanu rai bajaaorihei amuneein, satiin coarajiha cachane notaracae canacaanu bisiin, canacaanu enoaerateeure caresero cuhanera. Nii natiinte, nechu jataaen asinojoineein, inae canacaanu mitaeratenaa jerecurera. Aihana jaun coatia miturihaacaanuhi, raajenihane uhin, canacaanu mitaa uuruhinera,” nae jetao, Faboro, nii folisihacuru rai.

38 Nii jaun jetaote, turuhin beeuruha nii folisihacuru, joesiocuru raine jaun jetao, nesoonetoore jetao, Romano neeuruhane beeuruha acaauru raine beeuruha, nii acaauru letonocuru- folisihacuruna jaun. 39 Nii jaun jetaote, raaje cuhin jetao, turuhin, Faboro aina Silasi joracaerateein jetao:

“Atiin, inara rai, baasoneein ichacaanuneque, canacaanu que inara suujua acateein, atiin, caaelai caje amuuchera,” naaure jetao, nii joesiocuru, acaauru mitaain. 40 Nitohaneein, caresero caje inae mitanajaauruhane jaun jetaote, mituhin jetao, Lidia rene, turuha cuure jetao, Faboro aina Silasi, cuu nenacaauru- Jesocurisito corenihacana nejeraauru coaraain, acaauru suujuateein, acaauru suujua lararajiaauruhane baiha jetaote, jelai caje amuure.

17

Tesalonecau turuuruha Faboro aina Silasine jana, acaauru que nererojoecaain, acaauru aina baaecuruhane

1 Tesalonecau turuuruhane coina jetaote, Anfipolisi, chaen Apolonia, naaonjoaain neseeuru choae situhin, cuhin jetao, turuha cuure Tesalonecau Faboro aina Silasi. Cuu jetaote, ita taojiaauruhana jaan coloheri- sinacoca sirichure cuu nenacaauru Jorioocuru. 2 Nii asaae jetaote, turuha cue Faboro, nitohaniha rai nichaona jaun. Nitohaneein jetaote, nebetacanaa janonaa bana naineein jetao, nii sinacoca asaae cunajaque Faboro. Cuu jetaote, Jorioocuru aina nihane, ita cotaicha rijitonajaaocure jetao, cuu acaauru rai, Cana Coaunera Quiricha Inoaesi ereretaain, nichata semanaai reeintiaain. 3 Cuu nihane jetaote:

“Inae nitohanihane coina, letononeei nihana jaunte, ohin caje ichanaelu Mesihasi, Cana Coaunera Quiricha cuhane aitohane nainaane coinara,” naain jetao, rauhijiriin beebeje Faboro. Niritiin beein jetaote: “Caa inara rai- quiicha beebejeite, jeelai Jesosoneein, canaacha cohajei- Mesihasine,” naain jetao, beebeje Faboro.

4 Nii jaun jetaote, tabaauru Jorioocuru, arajii Curiecocuru- Jorioocuru aina ita
taojiaain- Cana Coaunera bajaaurera naaonjoainuri jetaote, esenetaacoaaure,
arajii enecuru- caohachanejeein nenacaaurune maajeein jetao, esenetaain jetao,
Faboro, Silasi, naaonjoainuri aina neeure. 5 Nii jaun jetaote, acaauru que
necoelai caaun jetao, acaauru aina obajeein, chachaelanaala, nelanaae caaun
bero cuhane amuhemuhenacaauru- neechu aansaineein ichaonacaauru ariin jetao
taojiaaure, nii esenetaichuru Jorioocuru nii nese sacutaain acaauru aina cachaauru
rerohecaain, cachaauru suujua auhacaeraanu que. Nitohaneein jetaote, arajiin cacha
taojiaain jetao, Jasoon loreri asaae jetao, codoonetoha cuure jetao, Faboro, Silasi,
naaonjoaain ariha, runajaauruhane, acaauru mucuhin, tararanajaain, cachaauru rai
tenajaauruhane coina jetao, niqui. 6 Ne jetaote, cuu Faboro aina Silasi ruurenihana
jaun jetao, Jasooncha aina curuataain- cuu nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana
nejeraacuru- tabaauru amaaure, tararanajaain, cocoainanacaihuru rene. Nitohaneein,
amanajaain jetaote, cocoainanacaihuru acatiha turuanajaain jetao, ehehequiin:

“Satiin cana rai chauratane sacutaain, cachaauru rerohecaain, cachaauru suujua
auhacaaurerate, inae cau netonai turuurera. 7 Nii inatiinte, turuuruhane jana rao-
tojoeein ranajae, caa Jasoonra. Acaaurute, Romanocuru curuaanaacuru curuaanaa
eenferadoro- aitoonjoa ichoae iniin: ‘Nihaje leeocha curuaanaacuru- curuaanaa-
Jesosoneein curuajaicha.’ naaure,” naain jetao, coulurujuenajaaure Jorioocuru
letonocuru- nechu aansaineein ichaonacaauru.

8 Nii jaun jetaote, niritocuruhane jaun jetao, aonacuruhane que nererojoecaaure
saain- nii cuu nenacaauru cachaauru, nii cocoainanacaihuru, naaonjoaihunri.
9 Nejetaote, nii cocoainanacaihuru rai coriqui tee jetao, Jasoon, nii aina nenacaauru
aina, inae nii nese caje mituhin amuuruha Faboroorune jana, acaauru rai
cainacuruhane coina. Nii aina jetaote, jianenaacure.

Bereau turuuruha Faboro aina Silasine

10 Inae nocohecane jana jetaote, luhecotariin, naain Berea nichae, Faboro aina Silasi
letoaaure jetao, Jesocurisito coreniha- cana nejeraauru, ucuaae cuuruha soronacane-
jeeine coina. Cuu turuhin jetaote, cuu nenaa- sinacoca asaae turuha cue jetao,
Faboro aina Silasi. 11 Nii cuu nenacaauru- Jorioocuru jetaote, naain Tesalonecau
nenacaauru- Jorioocuru amuritoheriin jetao, caohachaain suujua coaraain neeure. Nii
jaun jetaote, nii Faborohacha beebejei- Jesocurisito beratenojoi aonajeeure, coroajeein.
Nii jaun jetaote, cojoanoonetojoeein, Cana Coaunera Quiricha Inoaesi ereretaaure
jetao, jiniiquiin, esinaae rauhijiriin aitocuruha Faboro aina Silasine rijiichane coaracu-
ruhane coina. 12 Nii jaun jetaote, esenetaaure arajiin cachaauru- Jorioocuru, arajiin
Curiecocuru aina acaauru benecuru- caohacha nejeein nenacaauru, naaonjoainuri.
13 Nejetaote, nitohaneein, Bereau neein, Cana Coaunera aitoonjoa beebejiha Faborone
coitucuuriin jetao cuuhin, cachaauru suujua rerohecaa cuure jetao coaiteen, nii Tesa-
lonecau nenacaauru- Jorioocuru, acaauru que nejerateeuruha nii Bereau nenacaau-
rune coina. 14 Nii jaun jetaote, chajaain caeneenejelanaala, nii Bereau, Timoteeo
aina Silasi, naaonjoaain ratiriin, luhecotariin jelai caje mituhane coina jetao, Faboro
letoaaure jetao, cana temura nichae- cuu nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejer-
aauru. 15 Nii jaun jetaote, Faboro corianiha cuure jetao, nii aina amuhemuhenacaauru,
Atena neseeu tiaain. Nii baiha jetaote, cuu Faboro ratiriin cauha cuure, chajaaojoaain
coaraa cuuruha Silasi aina- Timoteeocurune coina aitiin, acaauru letoaa Faborona
jaun.

Atenau niha Faborone

16 Nii Atenau neseeu neein, Silasi, Timoteeo, naaonjoaain cohaca nihana jaun jetaote,
cuu itolere- araai laurii- cuu nenacaauru ichanohi- ecaanto coaraain jetao, jataain
nererojoecae jetao, Faboro. 17 Nii jana jetaote, sinacoca asaae, Jorioocuru aina ita

cotaicha rijite jetao, leeochaauru- ita taojiaain- Cana Coaunera coroaeraauru ainane maajeein. Nitohaneein jetaote, cojoanoonetojoeein jerichanetojoeein, jeelai que aitiin, ita cotaicha rijitonajaque, nese cataaun netaojianacaauru aina. 18 Chaen, cuu coroata lauriin nenacaauru- itolere coitucueracuru *filosofooru*, le laurii "epicoreeocuru," le laurii "estooicocuru," naaonjoaihunri aina jetaote, Faboro aina, ita cotaain jetao:

"Cha quena ereereje caa nereretanaa inatoroa," naauruha tabaaurune jana jetao:

"Nejelau ataneu nenacaauru rai chosichuru- bera necaihara," naaure jetao leeochaauru, raotojoeein, oo caje ichanaa Jesosone beebejiha Faborona jaun. 19 Nitohaneein jetaote, niha jataain chatohaneein, mijieineein rucuhenacaine, ita taojiaain rucuhecuruhana jaun jetao, ichatane ucuuno- ajerineeojoaain- Areopago neein, acaauruhacha curuaateihu jetao, Faboro cotijiaain amaain, cuu turuaain jetao:

"Nii canaacaanu rai- iicha beebejei- ena ecoona- erenaa benaa naineeina, canacaanu rai, 20 Jataain canacaanuhacha coitucuhi que ereeina jaunna, 'Naaonjoaain quene aitoonra.' naain, canacaanu rai beeine jerichaanu, jataain coitucunaa jerichaanune jaunra," naaure jetao, 21 satiin Atena cocoaichaneeuruhane, chaen nejelau atane caje uhin- cuu nenacaauru naaonjoaihunri, niha chatohanaine, aonaain, que ita rai ereereena rautatooruhana jaun.

22 Niritiin Faboro caje bajaauruha, nii niha chatohanaine rucuhecuruhane jaan- ichatane ucuuno- Areopago netiine jana jetaote, acaauru cataaun nichaauraain jetao:

"Satiin inara Atena cocoaichaneeichenete, esinaae rauhijiriin, inara chosichuru coroajeein ichaohin neeiche. 23 Nii jaunte, ita taojiaaichene jaancuru naineein, coara- caaunne jana, cuuru ne- inara chosichuru rai lenone mocohichene jaancuru rorihuru. Nii rorihuru naineein coaracaaunne janate, 'Chabana coitucueraai Cana Chosi rai' naain laenanohine- nii leeinjiin rori. Nii coitucuelanaala, inaraacha coroajeite, Acai- hanejei Nenaa- Cana Coaunerane. Quena, caa inara rai ereere jeein beebejeeun.

24 Acate, Cana Coauneraneein, itolere, cana rai chaauruatane Coauneraneein, itolere, que nenacaauru Curuaanaaneein, itolere, satiin cana janonaa sirichaneein ne. Coatia, raajenihane- cacha ichanohineein nenaa loreri- Teenforo asaaecha ichaohi. 25 Nieichu chaen, rai chaaelai icharaaunu latihei. Acate, itolere cana rai ichaonaa teein, neraain ichaonaana jaanu teein, itolerene maajeein coaunaelu cana rai.

26 Chaen jetaotechu, jauriaanejeein leeinjiin cacha coaunaelu, caje arajiin nefoer- ateein, laurilauri catohaneein- cana rai chauratane sacutaain- neenenu que. Nito- haneein, cacha coaunaain jetaote, nenajaauru nenajaauru neeuruha le laurichurune coina, acaauru ichaona jaannu jelai beein jetao, cuu ichaooruhane jinatelu Cana Coaunera. 27 Chaen, esenetaain coitucunaa nainihane, coitucuha cachane coinate, nitohaneein ichaelu Cana Coaunera. Coatia niqui, cana caje corihae nihei Cana Coaunera. 28 Cana Coaunera corenihate, ichaohin, nerurujuaain, naaonjoaain ichaoha- cache. Inara araaichuru tabaauru- raotojoeein erenaa que ereereena inaaureraauru jetaote: 'Cana Coaunera cajete, nefoeratenaaneein nihacache,' naain ererejetocure. 29 Nitohaneein, Cana Coaunera caje, nefoeratenaaneein nihacachena jaun, nainihei nejelauneein, cana suujua cuaain, 'Aiha coata, ajeri, naaonjoaain caje- cacha ichanohi- neein nenaa- chosichuru- ecaantoorune tocohaniha jecha, Cana Coaunera,' naain cana suujua cuaain nihacachene. 30 Inoaelu jetaote laaen, coitucuurenihaluna jaun, niicha rautaai ichaa cachane jana, inauheneeicha coarajerejetelu jetao, Cana Coaunera. Jana, enenete laaen, inae jinatihana jaan que tihana jaun, coitucuhin nere tonoraa, itolere sacutaain cachane coina berate. 31 Nitohaneein beratihana jaunte, inae Cojoanonaa- que banihateein- niicha rucujuei que tihane bana, caa chaauruatane que, satiin- neinichaachene coaareein Cana Coaunera, esinaae rauhijiriin rai cachaneein neein- caohachaain suujua coaaraauru coitucuha- nii leeinjiin cacha janijiin niicha ranojoi

aina cuaaine coina. Niite raotojoeein coitucuhacache, aca rai, nii ichaeraanu que, oo caje ichateein nihalune jaun," nae jetao Faboro.

32 Niritiin, oo caje ichanarichaain cachane biha Faborone jaun jetaote, oo baiha ichanaain nenaa nainiha cachane esenetaaurenihana jaun jetao, batocure tabaauru. Jana leeochaauru jetaote:

"Leeocha banana, ii ere aoharihacaanuhincha," naaure jetao Faboro rai. 33 Niritocuruha raine jaun jetaote, cuu ratirinajaain amuhe jetao, jelai caje Faboro. 34 Nii jana, tabaauru jetaote, esenetaauruhana jaun, caaijie cuure. Nii jana jetaote, cuu acaauru aina cue leeinjiin cacha- Dionisio. Nii jetaote, nii ita taojiaauruna jaan- Areopago- netaojianacaauru bichauhenaneein, niha chatohanaine rucuheraneein nenaane. Chaen leeinjiin ene- Damarisineein curuajai, chaen leeochaauru naaonjoainuri jetao, Faboro caaijie cuure.

18

Coriintoo turuha Faborone

1 Nii baiha jetaote, nii Atena caje amuhin, Coriintoo cue- Faboro. 2 Cuu jetaote, Poonto batane caje unaa- leeinjiin Jorio- Aquila neein curuajai aina, ita ruure. Aca jetaote, rai comasai- Firisila aina, enanejeein Italia caje turuhin neeure Coriintoo. Nii bana, Romanocuru curuaanaacuru curuaanaa- eenferadoro neein nenaa- Culaodio, nii Roma caje, satiin mituuruha Jorioocurune coina, mijieinetiin aitohane jaun jetao, jelai caje mituure. Nii jana jetaote, acaauru rene turuha cue jetao, Faboro. 3 Jerichanejeein, acaauru rijijieein, jacari caje lohanarinu que, acaauru ichanaa que amihaniha acaentonaina jaun- coaranaaca cue Faboro, cuu acaauru aina neein, jiniiquiin acaauru aina amihanihane coina. 4 Cuu jetaote, nebetacanaa cojoanonaa bana naineein, ita taojiaain- Cana Coaunera bajaauruha Jorioocuruna jaan loreri- sinacoca asae turuha cuhin nejesina ne Faboro. Cuu Jesocurisito beratenojoi beebejeein, Jorioocuru relaain, Jorioniheichurune maajeein relaane, esenetana nainecuruhane coina.

5 Inae Masedonia batane caje, rene turuuruha Silasi aina Timoteeocurune jana jetaote, jacari caje lohanarinu namihaneeo jianeein, Cana Curuaanaacha beratenojoi benaacha que ne Faboro, rauhijiriin, aitoha Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhanene rijitojoeein: "Jesosote esinaae rauhijiriin canaacha cohajei Mesihasi ne," naain coitucuruha Joriocurune coina. 6 Ne jetaote, rautaaurenihana jaun, aina obajeein cotaain, Faboro necoeje chanuure Jorioocuru. Nii jaun jetaote, rautaaureniha Jorioocuruna jaun, jelai caje mituhane, cojounacanu que jetao, cuu cajione romaromaain jetao,

"Inaraacha jerei ineeinte, caseteconeein nitajeriquicheeincha. Inae canu enene caje coauneein, cha ujuaihoneein nihaaunra. Inarate, nii ujuaihoneein neeiche. Inae aihane amuhanu. Ena caje coauneeine Jorioniheichuru rene aihane cureeunnicha," nae jetao Faboro, Jorioocuru rai.

7 Nitohaneein, nii ita taojiaauruhana jaan sinacoca caje mituhin jetaote, rohan nenaa- leeijiin cacha- Tisio Josto loreri asae turuha cue Faboro. Nii cacha jetao, Jorionihei. Ne jetaote, esiaaen rauhijiriin laaen Cana Coaunera ere esenetaain coroajeein, tonoraera ne. 8 Nitohaneein jetaote, sinacoca curuaanaa- Curisifo, saain rai bereecuru, rai comasai, saain rai loreri asae nenacaauru aina jiniiquiin, Cana Curuaanaa ere esenetaaure. Nitohaneein jetaote, arajii- Coriinto cocoaichanecuruhane jetao, beebejiha Faborone aonaain esenetaauruhana jaun, baotisanojoineein neeure.

9 Le janotiin cuhane jetaote, coetacai rijitojoeein jetao, Faboro siniha cue Cana Curuaanaa. Sinihu, rai ecocohin jetaote: "Coaa canu ere beebejeeine jianihara. Jiaohine casiin jianeeinera. 10 Canuna, ii aina nereeunicha. Nerihaain, caohachanaine-jeein chatohaneein cheterata, cau, caa nese que neeuruha arajiin canu cachaaurune jaunne ichei aitoonra," nae jetao, Cana Curuaanaa, Faboro sinihu. 11 Nii jaun jetaote,

coroata jaanacai cataaun tiaain jetao, nii Coriintoo neein, jelai cocoaichacuru rai, Cana Coaunera ere beebeje jetao Faboro.
12 Ne jetaote, Acaiha batane coberenadoro neein niha Calioonne jana jetao, Faboro aina nejerateein jetao, ita taojiaaure Jorioocuru. Nitohaneein, ita taojiaain jetaote, Faboro mucuhin amaaure, ita colurujueeuruhana jaan coloheri- *tribonal* asae. 13 Nitohaneein, mucuhin amaain, coberenadoro acatiha turuaain jetaote:
"Caa cachate, cachaauru suujua tacaain, nejelauneei Cana Coaunera coroajeein tonoraauruha cachaaurune jereein ne, cana rai cocoaeraa nitohanai ichaonaane saijieein, rautanaa cojoaelanaalara," naauruhane jana, 14 cuu irihane coina, aonajiha Faborone jana jetaote, cuu Jorioocuru cotaicha rijitiin jetao:
"Jataain baaso ichaain, sonajaain jaohin, naaonjoaain que inara ere nihane jana nihanena, nainereeun canu rerohecaaichene latelanaala, jeriquichene rijijieein, inara-Jorionequichene aonacaaun tonajelanaalanera. 15 Nena, inara aohana naineneeun, joaereein, nitohaniha inara ichaona jaun aitiin, inara raajenihane inaraacha coacui que aitocohichene jaunra. Inara nii rucuhecuche. Coatia canu, nii que enonaa nainihaaun, nitohanai rucuheranu que nenihanune jaun," naain jetao, 16 nii ita colurujueeuruhana jaan coloheri- *tribonal* caje, nii Jorioocuru sitae, coberenadoro Calioon.
17 Nii jaun jetaote, sinacoca curuaanaa- Sosetenesi mucuhin jetao, faohacure, nii ita colurujueeuruhana jaan coloheri- *tribonal* acatiha teein. Ne jetaote: "Coaraain nainauruinera," naain jetao cuu coarajenajae coberenadoro- Calioon.

Antioquihau cauhin, jelai caje nacoauneein misioneroneein cuhane nichata satiha Faborone

18 Araai janohin, Coriintoo nihane baiha jetaote, Jesocurisito coreniha- cana nejeraauru rai necoeeure jetao, Aquila- chaen rai sinijiera Firisila, naaonjoaain aina jiniiquiin- Faboro, Siria bataneu cuuruhane coina. Nitohaneein cuhin jetaote, cucuana cuhane cuujueein, Sencurea turuhin jetao, caje amuhane coina bote cuhane fau rai, rai couturi loroaecaain joaerate jetao Faboro, Cana Coaunera rai naitoonjoanlu nainane cojounacaneein. 19 Nitohaneein cuhin, inae Efesoo turuhin jetaote, cuu Aquila ratiri, rai sinijiera Firisila aina. Nitohaneein cuu ratiriinajaain jetaote, naain nenaa sinacoca asae turuha cue jetao- Faboro. Cuu turuhin jetaote, enohin cuu nenacaauru- ita taojiaeraauru- Jorioocuru rai ereerejeein jetao, relanajae Faboro. 20 Nii jaun jetaote, cuu carajaain acaauru aina nihane coina, Faboro chunaaure. Ne jetaote, ainaa jerelanaala, acaauru rai:
21 "Jeriha, Cana Coaunera nena, caa baiha inara rene turuha ureeunicha," naain jetao necoe acaauru rai Faboro.
Nitohaneein, necoeein jetaote, leinjiin bote cuhane fauhin, Efeso caje amuhe Faboro. 22 Nitohaneein amuhin jetaote, Sesareea turuhin, jelai caje coauneein, atane choae cuhin, Jerosaleeun turuha cue Faboro, cuu nenacaauru Jesocurisito ranojoinunru coaraane coina. Nii baiha jetaote, caje Antioquihau cue jetao- Faboro. 23 Nii baiha carajaaojoaain neein jetaote, coaiteen amuhemuhena nunuheteein, itolere Galasia batane, Firijia batane, naaonjoainuri sacutaain amuhemujueein, Jesocurisito esenetaeraauru suujuateein, acaauru suujua lararajiae jetao Faboro.

Efesoo Jesocurisito que ereerejiha Aforone

24 Nii jana jetaote, amuhemuheca Faborone naniha, Efesoo turuhe jetao, leinjiin cacha- Alejaandiria cocoaicha- Aforoneein curuajai. Nii jetaote, caohatiin Cana Coaunera Quiricha Inoaesi coitucuhin, raotojoeein ereerejeein, cacha relanaa coitucue jetao. 25 Aca jetaote, esinae rauhijiriin, Cana Curuaanaa aitoonjoa coitucuhin, esenetaain, tonoraain nenaane. Nii jaun jetaote, raotojoeein ereerejeein coroajeein, rauhi cuhane cuaain, Jesoso aitoonjoa beebejeein, que cacha relae. Ne jetaote, Jesocurisito esenetaeraauru rai, rai Suujue tiha Cana Coaunerane coitucuhelanaala,

acaihanejeein Cana Coaunera ere tonoraera neein niha cachane coujounacanu que, cacha baotisaa Joaan neeicha coitucuujiha natiin jetao, nitohaneein cacha relae jetao, Aforo. 26 Nitohaneein jetaote, chaque tonaje lanaala, ita taojiaauruha Jorioocuruna jaan loreri- sinacoca asae cacha relae, satiin aonajera urichoo. Nii jana cuu neein aonajiha Aquila, rai sinijiera Firisila ainane jaun jetao, cotijiaain bujuaihu amaain jetao, rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein jetao, beeure Aforo rai, jelai amuritoheriin coitucuhane coina. 27 Nii baiha jetaote, Acaiha batane cunaa jeriha- Aforone jaun jetao, quiricha laenaain, aina letoaaure, nii Acaiha nenacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru rai, caohachaain belaain raauruhane coina. Inae Acaiha turuhin jetaote, Cana Coauneraacha belainojoineein- Jesocurisito- esenetaeraauru coroatajane jetao, jataain Aforo. 28 Nitohaneein jetaote, rauhi coaraain, rauhi cuhane cuaain, Jorioocuru rai ere, satiin aonajera urichoo. Nitohaneein, acaauru rai ereerejeein jetaote, acaauru rai Cana Coaunera Quiricha Inoaesi ereretae jetao, Cana Coaunera jerenohineein, letononeein Mesihasi niha Jesoso ne que, aitoha Cana Coaunerane beein. Nii jaun jetaote, chunijiu cuaain tonaain Aforo batiin tonaain erenaa nainecurene jetao, Jorioocuru, acaauru que coaarateein aitohana jaun.

19

Efesoo turuha Faborone

1 Coriintoo niha Aforone nainiha jetaote, Efesoo cue Faboro. Efesoo turuhane coina jetaote, ichatane tabai ucuuno que iniin, ichatane tabai choae situhin, turuha cue jetao, Efesoo Faboro. Cuu jetaote, le laurijieein Jesocurisito esentaeraauru aina ita eruure jetao. 2 Nitohaneein, runajaain jetaote, acaauru rai:

"Tana, Jesocurisito esenetaichene nunuheteeichene bana, inae Cana Coaunera Suujue raain neeicheluneta," naain acaauru caje bajaa Faborone jana jetaote:

"Aihahacaanuta. Coatia chaabana niritiin, esenetaeraauru rai, rai Suujue tiha Cana Coaunerane coitucuhaacaanuta," naain tonoraauruhane jaun jetaote:

3 "Chatohanai quetejian, baotisanojoineein neeicheta," naain bajaa Faborone jana jetaote:

"Cacha baotisaain coujunacatihalu Joaanne rijijieeinchate, canacaanu cojounacateein neeurelura," naain tonoraauruhane jaun jetaote:

4 "Aiha chuhisicha. Nii Joaante chuisi rauhijiriin Cana Coaunera esenetaeraauru cojounacaatelu baotisaain. Chaentechu nii caaijie turuheneni- Jesoso esenetaauruha saain cachaaurune coina beebejelu," naain beebejiha acaauru rai Faborone jaun jetaote, 5 Cana Curuaanaa Jesocurisito coreniha, inae baotisaain cojounacatenohineein neeure. 6 Chaen, acaauru choae biji merecaain, Cana Coaunera bajaa Faborone jana jetaote, acaauru choae fauha uha Cana Coaunera Suujuena jaun, itolere nejelau ere que ereein, aitoroatiha Cana Coaunerane beebejeeure. Nitohaneein jetaote, rai nere cuhanene maajeein Cana Coaunera beratenojoi ita rai beebejeeure. 7 Itolereneein jetaote, lechoonca coroatajaaure, nii cachaauru- Cana Coaunera Suujue raeracuru.

8 Nichata ateein, cuu neein jetaote, netaojiaauruha- Jorioocuruna jaan loreri- sinacoca asaae cuhin, Cana Coaunera ere beebeje jetao, Faboro, chaque casilanaala. Cuu jetaote, "Naaojoarichaain nii Cana Coaunera Cojoanonaa- Ena Turunaa," naain beebeje, esenetaauruha cachaaurune coina. 9 Ne jetaote, tabaauru, nechu jataain, cotaiha esenetana jerecurenihana jaun, esenetana jerelanaala jetao, satiin aonajeeurera urichoo baasoneein, nii Ena Turunaa Ichaonaa que ereeuruhane jaun jetao, cuu ratirinajaain, cachaauru relaa- leeinjiin cacha- Tiranoneein curuajaine jaan- coloheri asaae, nii Jesocurisito esenetaeraauru- jitariin amaain jetao, nelonae Faboro. Cuu jetaote, cojoanoonetojoeein, Cana Coaunera ere beebeje jetao, Faboro. 10 Nitohaneein jetaote, cuu coroata jaanacaain, cacha relaane jaun jetao, Asia batane sacutaain nenacaauru,

Jorioocuru, Jorioniheichurune majeeinchuru, Cana Curuaanaa aitoojoan beebejiha Faborona jaun, aonacure.

11 Nitohanihana jaun jetaote, Faboro aina cuaain jetao, itolere cojoaelanaacojoai ichaain jetao, cachaauru notajae- Cana Coaunera. 12 Nitohaneein coroatajaniha Cana Coaunerana jaun jetaote, Faboro que, cajione turuaain, amaain jetao, cunaitenacaauru dadaauruhane jetao, nerautaaure- itolere cunai caaun cunaitenacaauru, itolere coitucuchuhichuru ichanaaneeinchuru- cunaitenacaauru caje jetaote, nii coitucuchuhichuru sitae.

13 Nii jana jetaote, neeurelu- benaneneein nenacaauru- Jorioocuru- amuhemujueeinmoconajaera ichanaaneein cunaitenacaauru rautaeraniha nenacaauru. Niichuru jetaote, "Jesoso coreniha mituuche," naain, nii suujua cuhane moconajaera letono sirichaauru caje sitaauruhane coina jetao, coacuhin, ichaa Faborone rijijieein jetao, nii moconajaera ichanohineein coitucuchuhi que, cojoeeonacaauru rai jetao: "Faborohacha beebejei- Jesoso coreniha, nii cacha caje mituhin amuura," naaure jetao.

14 Leeinjiin Jorio- Esesebaneein curuajai calaohichuru- caaunsineein nenacaauru jetaote, nitohanecure. Nii Esesebate, saseredotecuru curuaanaaneein ne. 15 Ne jetaote, coitucuchuhichuru sitanaa jerecuruha, que cojoeeonaa cajene jana jetao:

"Canuna, Jesoso coitucuhin, Faborone maajeein coitucuunra. Jana laaen, inara coitucuhaaun. Cha nequiche chaainti inarata," 16 naa nii cacha suujueniha netiinnii coitucuchuhine rijieeoritiin jetaote, acaauru choae tacaatiin jetao, sonajae jetao, acaauru amuritiin nunujuetohana jaun jetao, banejelanaala jataain cunaitanajaain, jitariin acaauru cajionene majeein, caohachanainejeein, soaisoairiin sonajae jetao, nii coitucuchuhi que- cojoeeona cacha. Nii jaun jetaote, machorojoa machorojoaain jetao, nii neeurunajaa loreri caje jetao, soroore. 17 Nii nitohanihana jaun jetaote, satiin- nii Efesoo nenacaauru Jorioocuru, Jorioniheichuru, naaonjoaihunri- satiin, nii coitucuhin casihure. Nii jaun jetaote, itolereneein, Cana Coaunera Calaohi niha Cana Curuaanaa-Jesocurisitone coitucuure jetao, beebejeeuruhane jaun.

18 Nitohaneein jetaote, arajiin cachaauru nii coaraain esenetaeraauru, satiin, aonajeeuruha cachaaurune jana jetao, jauriaa jaiti coitucuelanaala itolere baaso- acaauruhacha ichai beeure jetao, jitariin caohachanainejeein. 19 Chaen, arajiin benanecuru jetaote, nii nerelaauruhana jaan- acaauru quiricha jitariin uhaain jetao, satiin coarajeeurera notaracae teein, jitariin mocoore. Nii acaauruhacha mocoi- acaauru quiricha core rocooruhane jana jetaote, saoquichoonca oaraacani, acaauru coriquineein jataain coretineein jetao mitue rai core. 20 Nii jaun jetaote, itolere sacutaain, jelai amuritoheriin Cana Curuaanaa Jesocurisito esenetaain jetao neeure cachaauru. Nii jaun jetaote, esinaae rauhijiriin nelateein- itolere ichaa- Cana Coaunerane coaracuuruhane jaun jetao, leeochaauru cachaauru netonoai esenetaaure.

21 Nii nitohanihane baiha jetaote, coaiteen Masedonia, Acaiha, naaonjoaihunri, cunaa jere jetao, Faboro, nii caje cuaain, Jerosaleeun cuhin, caje coaauneein Romau cunaa jerihane jaun. 22 Nitohaneein coacuhin jetaote, ichoaichania coroatajaicoroatajaneraauru- Timoteeo, Erasto, naaonjoaihunri letoae jetao, Masedoniau, Faboro, turuha curichaaine beeuruha- ichoaichaniha, amaaine coina. Nitohaneein, ichoaichania letoanajaain jetaote, nii Asia batane que nedae jetao, Faboro.

Faboro aina, rai corihacuru que nejerateein, ita rerohecaauruha Efesoo nenacaaurune

23 Nii bana jetaote, satiin- nii Efesoo nenacaauru jetao, ita que nejerateein, ita rerohecaaure nejesinajeein, nii Ena Turunaa Ichaonaa que, acaauru relaauruhane jana, esenetaauruhane coreniha. 24 Leeinjiin cacha- Demetirioneein curuajai- coata que amihanenaa jetaote, nii leratera ne. Nii Demetirio jetaote, itolere ecaantoneenanain ichae jetao, coata caje, nii acaauru chosineein- acaauruhacha tei- eneneein nenaa- Aretemiasa rai Teenforo cojounaca sirijiacoaain. Nii que coretiin que cachaauru rai necoreteein

jetaote, nii aina amihanenacaauru coretenajaque jetao, jataain coretiin. 25 Nii Demetirio jetaote, jitariin coroatajaneraauru cotijiae jetao, leeocha cachaauru- acaauru rijijieein- jelai- ecaanto icharaneein- amihanenacaauru cotijiaain jetao, acaauru rai jetao:

"Niha naaonjoaain- raotojoeein amihaneein- raotojoeein ichaohacachenajaan- cana amihaneeo core aasaerane jaunna, inara cotijiaaun, nii que erenaa coinara," nae jetao, nii coata caje- ecaanto ichaera- Demetirio. 26 Niritiin jetaote: "Inara netonaite, raotojoeein coitucuhin, inara uricho que, nii aonaain neeichera. Nii Faboro naain acaauruhacha curuaatei cachate, cajianeein amuhemujueein, cachaauru rai: 'Nelatihejie caa canaacha ichai- cacha ichanohineein nenaa- cana chosicha.' naain, arajii cachaauru rai bihana jaun jetaote, inae esenetaaure arajiin cachaauru. Coatia leeinjiin cau Efesohacha nitohanai ichaaita. Itolereneein, Asia batane sacutaae lalajeeinte, amuhemujueein, nii chosi esetaauruhane jiaanecuruha cachaaurune coina relanajaane jaun, esenetaacoaaure. 27 Niite laaen, jataain cana rai ulunaain nedaera. Nabana chunei, cana amihaneeon coretena nainenihane, cana amihaneeon niha natiinte, nitajenaa naine. Chaentechu, Asia batane sacutaain, satiin chauratane sacutaain coroaenojoineein niha, jataain nelateein nihane corenihane saijieein, caa cana rai chosi- Aretemiasa que jaolecoorureein cachaaurura. Chaen inae turuururihaain rai Teenforo asaae, coroaeca," nae jetao Demetirio.

28 Nii jaun jetaote, nii aonaain obajeein nujuae soaisoaain jetao:

"Caohachaain laraajiin neeine- Efeso cocoaichanichaachene- chosi- Aretemiasara," naaure jetao, nii coata que- amihanenacaauru.

29 Nitohaneein jetaote, cajiaaneein, ita cotaicha rijitiin jetao, nii coroatajai cachaauru- Faboro corianiha cunacaauru- Masedonia caje unacaauru- Caiho, chaen, nii leeocha- Arisitaroconeein curuajai naaojoaihunri curuataain jetao, codoonetiin mucuunajaain jetao, acaauru tararaain, ita taojiaain- chaaelai coaracuruhana jaun- *teatro* neein acaauruhacha curuaateihu amanajaain jetao, ita taojiaeraauru acatiha jetao, tenajaa cuure. 30 Nii jaun jetaote, acaauru coreniha enohin, cachaauru rai, iriha cunaa jeriha Faborone jana jetao, caohateeure, ecu nenacaauru- Jesocurisitoesenetaeraauru, nabana, chatohaneein teeuruhane coataa. 31 Nii cuu- Asia batane nenacaauru- cocoainanacaihuru tabaauru jetaote, Faboro belaichaauru nihana jaun jetaote, "Jiaonriha jera, nenoainera," naerateeure jetao. 32 Nii nainiha jetaote, nii ita taojiaauruhana jaun jetao, ita rai cajianeein nujuae sooaichure jetao, ita rerohecaain. Jana, tabaauru jetaote, "Naaonjoaain coinate ne caa netaojianaara," naain jetao, coitucuurene. 33 Nii jaun jetaote, acaauru tabaauru jetao, "Naaonjoaana jaunte, nii rucuhecuruhane coina, netaojiaaure," naain jetao, leeinjiin cacha- Alejaandoro neein curuajai rai, beeure. Nitohaneein rai berateein jetaote, acaauru ajiniha teein jetao, Alejaandoro sarasaracaain amaaure Jorioocuru, nii netaojianacaauru acatiha, cuu nichaauraain, nii ita rerohecaeraauru rai, iriha Jorioonecuruhane corenihane coina. Nii jaun jetaote, turuhin, nii netaojianacaauru rai jetao, biji sarasarari, curuatoroaain aonajeeuruhane, acaauru rai, satiin urichoo, Jorioocuru coreniha, irihane coina. 34 Nitohaneein, irihane jana jetaote, nere cajeecha nainacorichure, acaaentonai, Jorionihane que. Nitohaneein, nainacoriin jetaote:

"Caohachaain, laraajiin neeine, Efeso cocoaichanihacachene- chosi- Aretemiasara," naaure jetao, ita rai nujuaen soaaijiin, carajaain, coroata oraain, acaauru chosi niha- Aretemiasa beuruhane jana, esenetaaureniha Jorioocurune coitucuuruhane jaun.

35 Nii jana, nii neseeu- acaauru rai- chaaelai que- ereeuruhane- laenaain rucuhera- "secretario" jetaote, inae aitoha acaauru raine jaun, sitonaaonjoauruhane jana jetao, acaauru rai:

“Aonacuche, Efeso nese cocoaichacuru. Satiin- itolere cachate, nii jataain- cana rai nelateein nenaa- cana chosi loreri- Teenforo, chaen, nii dede caje- ajerineein Aretemi-asa tocohaneein nalunaane maajeein beraihane coina nenaa- neein niha- caa nese co-coaichanihacachanene coitucuurera. 36 Nihei chunei, nii que, ‘Nohanenaa,’ naain iriha chuneine jaanu. Nii jaun, inae nii jiaanecuchera. Coa obaaecache. Coa caohachaain inara suujua coarihei amuneein, chatohaneein, baaso chana coaaucachera. 37 Coatia, chatonaain cana chosi que ereein, niheichu Teenforo asaae asijiauhin naaonjoaauruha caa inaraacha mucuhin inaraacha uhaauri- cachaaurune coaalanaalata. 38 Chatonaain, acaauru colurujueein niha, nii coata que amihanenaa- Demetirio, nii aina amihane-nacaauru ainane, taute neeure- nii rucuheraaunu que nenacaauru- joesiocuru, chaen, acaauru curuaanaacuru, naaonjoaihunri. Niha chunicoha, acaauru coulurujuerane, taa, nii rucueraaunu que nenacaauru rene amanajaauchete, neruujueeuruhine, ecu le cachaauru jabereco coreniha irihane coinara. 39 Niha esinaae rauhijiriin chato-hanaine, rucuhenaa jerequichene, satiin cocoainanacaihuru aina, ita taojiaain, nii rucujueein neeuchera. Nii banate, esinaae rauhijiriin, caohachaain ita taojiana esineneein rucuheriquicheeincha. 40 Jana, jerichanejeein, sacunaa coauquichenete, cana colurujuenaa nainecurureein, ‘Cana jecha cachaauru suujua rerohecache,’ naain. Nii quete, jataain lunaain nihacachera. Charijieein nejeein, coitucuhin, cana caje, ‘Chatoaneein, lerateein, ita rerohecaaureta,’ naain bajaauruha cocoainanacaihurune, tonaainte berichaacheta,” naain jetao:

41 “Chajaaincha cauhachanichuchera,” nae acaauru rai, nii chaelai que ereeuruha nii neseeu nenacaaurune- laenaain- rucuhera.

20

Masedonia, Curesia, naaonjoaihunri turuha cuha Faborone

1 Inae nitohaneein, cajianeein, ita rerohecaauruhane jianecuruhane baiha jetaote, jitariin, nii Jesocurisito coitucuurera cotijiaain jetao, suujuatenajae- Faboro. Nito-haneein, suujuatenajaane baiha jetaote, acaauru rai necoeein, Masedonia batane cue jetao. 2 Cuu jetaote, neseeuru neseeuru naineein, cuu nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejeraauru rene bedaeneein, cuu acaauru suujuateein, jelai amurito-heriin Jesocurisito esenetaauruhane coina, acaauru rai ereereje Faboro. Nitohaneein, acaauru rai ererejeein, acaauru suujua lararajihane baiha jetaote, Curesia batane cue jetao Faboro. 3 Nitohaneein, Curesia batane turuhin jetaote, cuu ne nichata ateein. Cuu nichata ateein nihane baiha jetaote, inae Siriau cuhane coina, bote cuhane fau rai, nihane jana jetaote, que necosuujuaauruha Jorioocurune coitucuuriin jetao, jelaiha atane ichoae cauha cunaa jere jetao, nacoauneein Masedonia choae situhin cuhin, Faboro. 4 Nii janate, canacaanu corihaniha uure, Berea cocoaicha- Firo calaohi Sofate, chaen Tesaloneca cocoaichacuru- Arisitaroco aina Secoondo, chaen Derebe caje unaa Caiho, chaen Timoteeo, chaen Asia batane caje unacaauru- Tiquico aina- Torofimo, naaonjoaihunri. 5 Satiin niichurute, ichoaichania amaain, Toroasihu, canacaanu cohaca cuure, Masedoniau canacaanu ratiriin. 6 Nii janana, canacaanu, Filipo caje nesaruhacaanu, leeinjiin bote cuhane, jorerera colane ichanohi faan quihuruhana jaan cojoanonaa- Fasocoa beseta bitoacaanune baiha. Nitohaneein nesaruhin cuhina, saoqui janone cuhane, turuha cuhacaanu Toroasihu. Cuuna canacaanu cohacuruha, nii ichoaichania cunacaauru- Jesocurisito coreniha- cana nejeraauruna jaun, cuu erunajaacaanu. Nii Toroasihuna, caaunsi janoneein nihacaanu.

Toroasihu nenacaauru rene bedainiha Faborone

7 Cuuna, semana nunuhe cojoanonaa bana ita taojiacaanu, cana coreniha ohalune coaaucuruha, satiin esenetaeraaurune coina, faan chaluhin quihalu- Jesocurisitone

rijijieein, ita aina jiniiquiin faan chaluhin quihacaanune coina. Nitohaneein netaojiaacaanune janate, Jesocurisito coreniha cana nejeraauru rai, carajaain itolere que, dede cataaun tiaain, ereereje Faboro, nii cojoanoo, jelai caje amuhane nihane jaun.
8 Nitohaneeina, leeinjiin loreri ucuunetiin nenaa nichata coarana saatono que, netaojiacaanu. Cuurute, nihacoae arajiin conooru, moconojoineein. 9 Nii janate, jelai caje nemarote, leeinjiin enamanaa- Eoticoneein curuajai. Acuujua laaojoiri bacuujuaniha lauhequiin, cuu carajaain ereereeca Faborone aonajihana jaunte, amuritooriha sinirenana jaun, nemarote, nii loreri ucuunetiin nenaa nichata coarana caje. Nii janate, soroneein fauhin, michuuruhane jana, inae ohe nii enamanaa. 10 Nii jaunte, fauhin nii enamanaa que baluunetiin, cuu nenacaauru cana nejeraauru rai:

"Coaa nesoonetohachera. Esinaaete niqui inae ohera. Nete, inae ichanaera," nae Faboro.

11 Nii baihate, jelaiha iniin, faan beeunebeeunein chaluhin quihane baiha, coaiteen janohajeein ereereecane baihate, inae jelai amue. 12 Nitohaneein, nemaroteein oha nii enamanaane jana, oo caje ichatiha Faboro aina cuaain Cana Coaunerane jaunte, jataain que nelararajiaaure.

Toroasi cajene Miletoo cuhacaanu.

13 Nii janana, ichoaichania bote cuhane cuhin, Asoo, Faboro cohaca cuhacaanu, aca nitohaneein jereein, atane ichoae cuhana jaun. 14 Inae nii Asoo, ita ruhacaanune janate, canacaanu aina, bote cuhane faain cue Faboro, Mitileneu. 15 Jelai caje nesaruhinna, cojoanoo Quihoo situha cuhacaanu. Nii cajena, le janohin turuha cuhacaanu, Saamo cofauhanau. Cajena cojoanoo cuhin, turuhacaanu Miletoo. 16 Asiau jeloon cuhin, carajanaa jerenihana jaunte, Efesoo cunaa jerene Faboro, Jorioonecuruhane beseta-Feentecosetesi bana Jerosaleeun nenaa jerihana jaun, chajaaojoaain Jerosaleeun turuhane coina.

Efesoo nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru- bichauhenaauru rai ereerejiha Faborone

17 Inae Miletoo turuhinte, jelai caje coaauneein, Efesoo nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru bichauhenaauru cotiharate Faboro. 18 Inae turuuruha nii niicha cotiharateeurine janate, acaauru rai:

"Cau caa- Asia batane que turuhanune caje coaauneein, inara ainaacha ichaohanulune jaunte, inara raotojoeein canu ichao coitucuhichera. 19 Itolere janonaa banana, joaereein cacha rijijieein inara aina amuhemujueein, Cana Curuaanaacha jerenohi ichajeein nerejetoonlu, casuujua fononoichuru, itolere necairichanaa abaantaain, canasinee rijitocuruha Jorioocurune abaantaain. 20 Nena, atiin jianelanaala, inara caohachanu que, tabaauru que inara loreri asae, tabaauru que nenaanaja cataaun, naaonjoaihun teeinchuru, satiin aonajeeurera urichoo inara rai, Cana Coaunera ere beebejeein, inara relarejetoonlu. 21 Chaen nechu, Jorioocuru rai, Jorioooniheichuru, naaonjoaihunri raine maajeein: 'Coaiteen enacoauneein Cana Coaunera ere tonoraain, rai Calaohi- Jesocurisito netonoai esenetaain tonoraauchera,' narejetoonlura. 22 Enana laen, inae Jerosaleeun cureeuni, ucuae caletoha Cana Coaunera Suujuene jaun. 'Naaonjoarichaauni cuura,' naain coitucuelanaalana, caa cureeunicha. 23 Leeinjiin, neseeuru naineein, cuhanunejaauru naineeinchurute, cuu turuhanune, caresero cuhane caenoaain, cacairichaaururichaaine benajaque canu rai, Cana Coaunera Suujue, acaihanejei niichane coitucuujueeun. 24 Nena, chaque tonajeneeun. Coatia chaque nelatihei canu rai, canu ichao. Nenacaenajian, cacairichaauruhane que nelararajiaain, rachoojoeein caletoaa Cana Coaunera Calaohi- Jesocurisitona jaan nainana jereeun. Niicha beratei- erenaa caohati beebejeein, jataain cacha belaiha Cana Coaunerane maajeeinna beebejereeunni.

25 Esinae rauhijiriine, satiin, cau neniquichene raina, beeoricheeuni, Cana Coaunera
Janonaa beebejihanune aonajera neeichene, coatia inae chunei enacoauneein cac-
hararihaain. 26 Nii jaunna, enene inara rai aitona jereeun, rauhijiriin, nihei chunei
coreniha, cha ujuaihoneein nenerihanuhine jaun, 27 nii chunei que suujuelanaala,
satiin cacha urichoo, Cana Coauneraacha jerei beebejihanune jaunna, cha ujuai-
honeein nenereeunni. 28 Aihana jaun, itolere que nainaain, necohalajiin, caohachaain
necoeraain neein, Cana Coaunera rai ita taojiaeraauru beraihuche, acaauru coreniha,
coroso que ohalu rai Calaohine jaun. Niicha ranojoihunru beraichanu quete, inara coti-
jiaain, nii beraichaanu que inara te Cana Coaunera Suujue. 29 Inae amuhanune baihate,
turuha uurureein nechu aansai ataibinaaeneein cacha quicha rijijieein nenacaauru-
cachaauru, nechu jataaen Jesocurisito ranojoihunru itajeene rijitiin. 30 Chaente, inara
tabaauru nihanatiin, nechu jataaen joaereein caje rocohin, relaa cuurureein, nii casaje
esenetaain, acaauru aina cuuruha Jesocurisito ranojoihunrune coina. Nitohaneeinte,
nechu jataaen casaje que, cacha relaa cuurureein, suujua caje rocohin. 31 Nii jaun,
inara aina, nichata ajaanacaain nihanune bana, cojoanoo netojoeein, janotiin in-
etojoeeinchuru, inara suujuaterejetocoaaunlu, casuujua fononohine coacuhin, que
nainaain necohalajiin ichaooche.
32 Nii jaun, Jesocurisito coreniha- canejeraneein nenacaauru, caa inara rai- quiicha
beebejei- naitoonjoa nerete, inara coroatajanereein, jelai amuritoheriin caohachaain
coitucuhin, esenetaichene coina. Cana Coaunerate naine satiin rai cachaneein neen-
inuru rai aitohane tocohaneein, inara coroatajanihane, nitohaneein coitucuhin es-
enetaeraauru coroatajanihane coina aitohaluna jaun. 33 Coatia, canu caohachanu
que, inara relarejetohaaunlu, nirijieein core colane. Nieichu, chunei cacha cajione
bajarejetohaaunlu. 34 Nii jaunte, inara raotojoeein, cacoii que amihaneein quiicha
latei raain, canu aina nenacaauru rai netonaine, acaauruhacha lateine majeein ranune
coaraain coitucuhichelu. 35 Nitohaneein, inara netonai, itolere janonaa bana ichao-
hichene coinana, inara que coarateein, inara rai aitoraaetoonlu, chaelai que jataaen
carichainejeein nenacaauru coroatajanequichene coina: ‘Nenacaetejian, tihacane,
raacane amuritoheriin raotojoeein nenaa nainichaa, chaaelai que, cairichainejeein
nenaa rai, cha teein coroatajanichaane.’ naain cana relaalu Cana Coaunera Calaohi
Jesosone coacuhin ichaquichene coina,” naain jetao, acaauru suujuate Faboro.
36 Niritoha, acaauru raine baihate, neseeonraain, acaauru aina jiniiquiin Cana
Coaunera bajae Faboro. 37 Nitohanihane janate, satiin Faboro que baalu balu-
uneeinchuru, loalocoaainchuru coisichure. 38 “Inae caachanijia cacohararriichenera,”
naain rauhijiriin biha Faborone jaunte, jataain coinaderaaure. Nii baihate, corianiha
cuure, nii cunaa jerihana jaan- bote nenajaun tiaain.

21

Jerosaleeun cuha Faborone

1 Nitohaneein, cuu Jesocurisito coreniha cana nejeraauru ratiriin, leinjiin bote
cuhane fauhin, cucuana cuhane, rauhijiriin cuhinna, Cos cobenau turuha cuhacaanu.
Nii cojoanoona, Rodasi cobenau turuhacaanu. Jelai caje coauneeina, turuha cuha-
caanu, Patara neseeu. 2 Nii Patarauna, leeocha bote Fenisiau cunaa eruhin, cuhane
fauhin cuhacaanu. 3 Nitohaneein cuhinna, Chifere cobena coarajeein situujihacaanu.
Caje situhinna, cana ajaabiji nichajai que tacaain, nii Chifere ratiriin cuhacaanu,
rauhijiriin Siria batane tiaain. Nii Siria auhaniha nenaa Tiro cofauhanau, niicha
amai rucuhele ratirihane niha nii botena jauna, cuu najauriha cuhacaanu. 4 Cuuna,
nii Tiro neseu, Jesocurisito esenetaeraauru eruhin, acaauru aina caaunsi janoneein
nihacaanu. Nii janate, acaauru que coitucueratiha Cana Coaunera Suujuene jaun,
coitucuhin, Jerosaleeun cuha Faborone caohateeure. 5 Nena, caaunsi janoneein, cuu,

acaauru aina nihacaanune baiha, inae jelai caje amuhacaanu. Nii janate, satiin, canacaanu corianiha uure, acaauru sinijieraauru, acaauru bereecuru, naaonjoaihunri aina jiniiquiin, naain nii nese bujuau tiaain. Cuuna, carene ichoae, acaauru aina neseeonraain, Cana Coaunera bajaacaanu. 6 Nii baihana, acaauru rai necoeein, bote cuhane fauha cuhacaanu. Nii janate, inae acaauru netonai, nenajaun cauha cuure, canacaanu que janoriin.

7 Tiro caje cuhinna, cucuana cuhaneeincha cuujueein Tolemaidau turuhacaanu. Nii Tolemaidauna turuhin, cuu Jesocurisito coreniha- cana nejeraauru eruhin, acaauru neeuruhane coitucuhin, cuu acaauru aina nihacaanu, le janohin. 8 Nii cojoanoonna, jelai caje nesaruhin cuhin, Sesareea turuha cuhacaanu. Cuu turuhinna, Ferifi rene turuha cuhacaanu. Acate, Jesocurisito coitucuuruha cachaaurune coina amuhemujueein- Jesocurisito bera- “evangelista” neein afosotooru coroatajaneraauru caaunsine ne. 9 Nii Ferifite, jenaain cacunuque, ichauhenanihacoaain lanaquelanaala. Nii Ferifi cacunucurute, Cana Coaunera caje erenaa raain- cacha rai beeurera- *profeta*curu ne. 10 Inae janojanoheriin, cuu nihacaanune janate, tajiha turuha uhe Jodea caje, Cana Coaunera caje erenaa raain- cachaauru rai bera- *profeta* Acabo. 11 Acate, canacaanu rene turuhin, Faboro ichora raaoriin, canacaanu acatiha, raajenihane biji aina tijia taotaain nichojoaainte:

“Cana Coaunera Suujuete, carai be. Catohaneein jetaote, Jerosaleeun, caa ichora erora teein, nejelau ataneu nenacaauru bijihu tiha cuurureein Jorioocurura,” 12 naain, bihana jaunna, Jerosaleeun cuha Faborone caohatihacaanu, nii Sesareea nenacaauru aina, niqui. 13 Nete:

“Chanuna chanaain, canu inaderaaquiche. Canuna, itolere que jatoroaain neeun. Coatia, leinjiin canu ichojoaain, camaauruhaneeicha coina jatoroaain nihaaun. Canuna naineeun, Cana Curuaanaa Jesoso coreniha ohanu Jerosaleeunne,” naainte, canacaanu tonorae Faboro. 14 Nii jaunne, inae tonaain chunijihu cuaain caohatenaa nainenihacaanune jaun jihaneein:

“Coanete aihane, aina niicha jerei ichamiin- Cana Coaunerara,” naain jianichaanu. 15 Nii baihana, inae neruujueein Jerosaleeun cuhacaanu. 16 Nii janate, canacaanu corianiha uure nii Sesareea nenacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru tabaauru. Acaaurute, canacaanu amaaure Chifere cocoaicha- Manasoon rene, cuu sinihacaanu ainane coina. Inae carajaa Jesocurisito esenetaera neein niha nii Manasoonne.

Saantiaao rene turuha cuha Faborone

17 Inae Jerosaleeun turuhacaanune janate, canacaanu coroajeein, canacaanu raaure, cuu nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejeraauru. 18 Nii cojoanoote, canacaanu aina cuhin, Saantiaao rene turuha cuhe Faboro. Nii janate, cuu neeure satiin Jesocurisito esenetaeraauru coaraneein nenacaauru- bichauhenaauru. 19 Nitohaneeinte, nii jitariin acaauru neeuruhane coitucuhane baiha, acaauru rai jitariin nunuhe caje coauneein, itolere que aina cuaain, Jorioniheichuru netonoai coroatajaniha Cana Coaunerane beebeje Faboro. 20 Nii jaunte: “Caohatoha Cana Coaunerara,” naain, Cana Coaunera coroajeein:

“Inae coaraai- ichaso. Arajii oharaancanei cana araaichuru Jorioocuru netonoaite, esenetaaure. Satiin acaaurute, jataain cana rai nelatiha Moisesa aitoonjoane que aitiin tonoraacachene jerecure. 21 Nete satiin, nejelau ataneu nenacaauru- Jorioocuru rai jete, Moisesa aitoonjoa tonoraauruhane caohateein, quichaneein nejanoha canaanaine, jabereco macohi cari saera teeuruhane caohateei, chaen cana ichaonijihanai que ichaooruhane jianeein ichaooruhane coina jete aitohi, naain ii beeure. 22 Tonareei jana, canacaanu rai, nii queta. Cha icharichaacheta. Satiin cachate, cau turuhine coitucuha cureeincha. Nihei chunei coitucuelanaala nainejerinaainta. 23 Aihana jaun, cana Jorionichaachene ichao rijijieein, ichaohine coitucuuruhane coina, cau caa jenaain

canacaanu aina nenacaauru- cana araaichuru, Cana Coaunera rai naitoonjoa nainacuruhane coina- nenacaauru 24 amaau ii jiniichaaincha. Chaen iitonoai, Jorioniheichuru jana neein iicha ichai caje nuculucohine coina, ii coturiji loroaecaain joaerateein, nii ii aina unacaauruhacha teeninuuru- itolere coreteeute, rai coturiji loroaecaain joeratenaa nainecurumiincha. Nii banate: ‘Acaaentonaite, Moisesa aitoonjoa tonorae. Aihana jaun chujian nohanihate, joaenreein nere rocohin coulurujueeure.’ naaurureeinsatiin cachaaurura. 25 Nena laen, Joriooniheichuru netonai esenetaaurera rai, quiricha cuhane: ‘Coa acaauru chosineein acaauruhacha tei- ecaanto rai- inara araaichuru tenojoi- lenone quihachera. Nijiaonrihachu, ichana jabereco quiichenera. Nijiaonrihachu chaen, raro ruluhin sonojoin lenone niha natiin quiichenera. Nijiaonrihachu, nejelau ene- inara sinijierane lanaala nenaa aina ichaohichera.’ naain laenecaanulura,” naaure nii Saantiaao rene turuhin nenacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru coaaraauru Jorioocuru- bichauhenaauru, Faboro rai.

Ita taojiaauruna jaan loreri- Teenforo asae Faboro mucuuruhane

26 Nii jaunte, niritiin Faboro letoauruhana jaun, nii jenaain cuu nenacaauru- Jorioocuru amaain, nii cojoanoo Teenforo acatiha jetao, acaauru aina jiniiquiin neculucoore. Nii baiha jetaote, Teenforo asae enohin jetao, “Naaonjoai banana, caa Cana Coaunera rai canacaanu aitoonjoa nainarichaanuhincha. Jana naaonjoaain banana, Cana Coaunera belaihacaanune jaan- itolere terichaanuhicha,” naain jetao bee Faboro.

27 Inae caaunsi janone naiinane lalajeeuruhane jana jetaote, Teenforo asae Faboro eruhin, cachaauru suujua rerohecaaure- Asia batane caje unacaauru- Jorioocuru. Nitohaneein Teenforo asae Faboro eruhin jetaote, 28 rene cuhin ruhanihajaaintiin leeochaauru Isaraelitaneeuruhane cotijiaain, nujuae soaijiin:

“Canejeraauru, canacaanu coroatajanecuche. Caa cachate, itolere atane sacutaain, cacha relaa amuhemujuera. Itolere Jorionichaache neecha rautai que, nechu jataaen cana cairichaa, itolere Moisesa aitoonjoan tonoraacachene caohateein, chaen, caa ita taojiaain- Cana Coaunera bajanaanaja- Teenforo quene maajeein ereeinchurura. Chaentechu, nejelau cachaauru- Curiecocuru cau enohain, caa ita taojiananaja- Teenforo aansaerate, jataaen colalajinacai niha, Cana Coaunera loreri nihana jaun natiincha,” naaure jetao.

29 Jauriaa Efeso caje unaa Torofimo aina, nii neseu coaracuruhane jaun jetaotera, “Teenforo asae jecha nii Torofimo enoaelu Faboro,” naain aitocure.

30 Nii jaun jetaote, cajihaneein suujua cuaain, satiin obajeein, soroneein ruhaneeure, satiin- nii neseu nenacaauru cachaauru, codoonetiin Faboro mucuuruhane coina. Nitohaneein inae mucuhin jetaote, tarataracaain mitaaure, nii ita taojiaauruhane jaan Teenforo caje. Nitohaneein tarataracaain mitaain jetaote, enonaanaja- acuujua fuhitocure jetao, 31 cuu atinanacaneein Faboro sooruhane coina, niqui.

Nii jana jetaote, le lauriin Romanocuru soondaro curuaanaa- comaandaanti rai beeorihure:

“Leinjiin ainate, satiin nejerateeure Jerosaleeun nenacaaurura,” naain jetao beeure. 32 Nii jaun jetaote, coitucuuriin luhecotariin nii rijieeoritiin, acaauru curuaanaacuru, acaauru rai soondarooru, naaonjoaain jitariin taojiaain jetao, soroneein cuhin, nii neeuruha cachaaurune jaun turuha cue comaandaanti. Nii acaauru curuaanaacuru, acaauru soondarooru, naaonjoaain aina cuha nii acaauru comaandaantine coaariin jetaote, Faboro faohacuruhane jianecure. 33 Nitohaneein cuhin jetaote, Faboro roha turuhin, Faboro mucuhin, coroatajai *cadena* que ichoharate. Nii baiha jetaote, acaauru caje bajae:

“Chatohanaina caa cacha. Chatohanaina ichae,” naain bajae.

34 Nii jana jetaote, cajihaneein joaereein nujuaen soaaichure. Nii jaun jetaote, cajihaneein, ohaohacooruhana jaun, caohachaain rautaain aonaain, rucuhenaa nainene nii

soondarooru curuaanaa- comaandaanti. Nii jaun jetaote, soondarooru que amaerate, acaauru loreri asae Faboro amaauruhane coina, acaauru comaandaanti. 35 Inae acaauru lorerihu turuaain jetaote, ininaana jaaun turuaain jetao, baijiaain Faboro inaaure soondarooru, nabana chatohaneein Faboro teeuruhane coataa, 36 satiin caijie cuhin nujuae soajiin:

"Coaraain atinaauchera," naain nujuae soaichuruhana jaun.

Satiin cacha notaracae ereerejiha Faborone

37 Inae nii soondarooru loreri asae enoanaa jerecuruhane jana jetaote, enoaauruhane ajiniha, nii le laurii soondaro curuaanaa- comaadanti rai jetao:

"Erenaa nainichaunna, ii aina basiinjiin," naain bajaa Faborone jana jetaote:

"Curieco ere inaainajian, 38 Taa ii, jauriaa Egipto cocoaichaneein- cacha areroo jena oharaancai sonajaain jaaoreraauru aina cuhin Romanonichaanune aina nejeratenaa neeineta," naain bajae. 39 Nii niritiin bajaane jana jetaote:

"Canuna Joriooneein, jataaen nelateein nenaa- Romano nese tabai- Silisia batane que nenaa- Taroso cocoaicha neein neeunra. Atiin jereeunna, cachaauru rai erete, aonacurumiincha," naa Faborone jana, 40 jeriha nii comaandaantine jaun jetaote, nii ininaanajaaun nichaauraain, cachaauru rai biji sarasarari Faboro, inauhene curuatoroaain, curuaequiin aonajeeuruhane coina. Nii jaun cuu inauheneeicha, curuatoroaain aonajeeuruhane jana jetaote, Ebereeo ere cuhane cuaain:

22

1 "Canu ere aonacuche, canejeraauru, ichauhenaauru, naaonjoaihunrina, canu jabereco coreniha caa que ere inara raite, aonaquichera," 2 naain jetaote, acaauru ere-Ebereeo cuhane cuaain, acaauru rai aitohane aonaain jetao, curuatoroaain, inauhene curuaaequiin aonajeeure. Nii jana jetaote, inauhene curuaaequiin, aonajeeuruhane jana jetao:

3 "Canuhetonoaina- Joriooneeun. Silisia batane que nenaa Tarosone, nejanohanaaneein neeun. Nena laaen cau, Jerosaleeun fojianohineein nenaaneeun. Jataain itolere coitucuhin nenaa- Camalieli relanojoineeina, rauhijiriin cana inoaesihuru jerenohi rijijieein nerelaain neeunlu. Nii jaunna, itolere bana, cacoichana aina cutaain, Cana Coaunera jerenohin ichana jereeun, nii ena netojoeein ichaquichene rijijieein. 4 Canuhetonainachu, caa Ena Nenaa Ichaonaa Caohacha esenetaain tonoraain- sacuurera rerohecaain, atinanacaneeinchuru, tabaauru mucuhin caresero cuhaneeuru, teratenajarejetoonlu, satiin quichaauru, enecuru, naaonjoaihunru aina curuaaecaain. 5 Satiin batirichuru curuaanaa, satiin Jorionichaachene coaraneein nenacaauru ichauhenaauru, naaonjoaaihunrite, rai nota que nii coaraneein neeure. Acaaurute, nii Damasoco nenacaauru cana araaichuru- Jorioocuru rai, quiricha letoaaure, jerecuruha acaauru netonoaine, Jesocurisito esenetaeraauru ariin mucunajaain, cau Jerosaleeun uhanajaanune, caseteco coaracuruhane coina," naain jetaote:

Jesocurisito coitucuhin, esenetaane nunuhetihane beebejiha Faborone (Ich 9.1-19; 26.12-18)

6 "Nete mucunajaanune coina, Jorionichaachene coaraneei nenacaauru ichauhenaauru caje erenaa rocohin, aina Damasoco cuhanune jana, enoto chujutaain turuhelalajeein, bero cuhane cuujihanune jana, luhantiin, dede caje conotiin, luhecotariin canu que jilenete. 7 Nii jaunne, coasiha nuluna caaun, nii canu cunaja caje nalatoon atane ichoae. Nii janate, canu curuaa que, cacurujuateein: 'Saoro, Saoro, chanuna, jataain, caniha nejerateein cacairichaaeriin, carerojoecaaita.' 8 naain tonihana janane:

'Chaneein inaate Curuaanaa.' naain, bajaanune janate:

‘Canuna, nii iicha cairichaaerii Nasarete cocoaicha- Jesoso neeunra.’ naain catoonrae nii erenaa. 9 Nii canu corihaniha cunacaauru netonoaite, nii cono coaraain, acaauru netonai nesoonetoore. Nete laaen, nii carai irihane aonacurene. 10 Nii jaunna:

‘Chatohanaina ichareeunte, Curuaanaa,’ naain bajaanune janate:

‘Chajaain nimichuhin, nii cuujueeine jaaun Damasoco neseu cunihute, cuu, ichei, iicha chanenenu beeuruhinera.’ naain, catoonrae Cana Curuaanaa.

11 Nii jana, maosaneein caratiriha nii conone jaunte, canu biji que canu mucuhin, canu taraetaraecaain, camaaure nii canu corihaneraauru, Damasoco neseu tiaaincha.

12 Nii janate, cuu nelu, leinjiin cacha- Ananihasineein curuajaain, nii Damasoco neseu. Nii jetaote, jeriha Cana Coaunerane rijijieein, rauhijiriin caohacha ichaain, Moisesaacha laenailu tonoraeraneein ne. ‘Acate, caohacha cachaneein nera.’ naauruha que, satiin Damasocoo nenacaauru- Jorioocuru. 13 Nii Ananihasite, turuhin cacoharaain: ‘Ichaso Saoro, coaiteen, enacoauneein conohine inotara.’ naane rijieeoritiinte, inae enacoauneeein conoha canotane jaun, nii Ananihasi coaraaun.

14 Nii baihate, carai:

‘Cana inoaesihuru Coaunera- Cana Coaunerate, ii coaraain, ichotijiae, niicha jerenohi coitucuhin, esinae rauhijiriin caoacha nejesina icharaneein nenaa coitucuhin, chaen raaje nujuae caje ichei irihane aonaaine coinara. 15 Iite, ichaajenihane, nii iicha coarai coaaraneein, aohanraneein, beebejiha curiquiin, itolereneein chauratane quenenacaauru sacutaaincha. 16 Chajaain, caeneeneje lanaala cuhin, Cana Curuaanaa Jesocurisito bajaain nebaotisaerateeute, ii colucomiincha.’ naain caletoae nii Ananihasicha,” naain jetaote:

“Naaonjoaainte, Jorioonihеichuru rene caletoae Cana Curuaanaara,” naain beebejiha Faborone

17 “Inae Damasoco caje cauhin, Jerosaleeun turuhin, cuu nenaa Teenforo asae enohin, Cana Coaunera bajaanune janate, carai ecocoe Cana Curuaanaara. 18 Carai ecocohinte: ‘Chajaain luhecotariin caa Jerosaleen caje amuura. Cauhacha neein canu ere beebejeeine, coatia chesenetaaururihaainta.’ naane janane:

19 ‘Canu Curuaanaa, acaaurute, raotojoeein, satiin sinacocacuru naineein ii ere tonoraeraauru mucuhinchuru raanu, caseteconeeuruhane coinane coitucuurera. Chaentechu, tabaauru faoharatihanune coitucuure raotojoeeincha. 20 Chaen, ii ere beebejera Eseteba sohin jaooruhane coina, mucuhin, ajeri que bodoosihuruhane janane, cuu neeunlu canuhetonoai, sohin jaooruhane coarajihanune coinara. Chaennachu, canu, nii soeraauru cachaauru- cajione beraichaneein neeunlura.’ naanune saijieeinte:

21 ‘Chajaain cuhachanihura. Canune eletohaaun, coriajai ataneeuru nenacaauru rai, canu ere beebejiha cuhine coinara.’ naain caletoae, Cana Curuaanaara,” naain jetaote, acaauru rai, beebeje Faboro.

Comaandaanti bijihu niha Faborone

22 Nii jaun jetaote, inauhene aonajeeonrihuruhane baiha jetao, nujuae soaijiin jetao:

“Ichaonaa nainihein caa cachata. Letonoaneein, caa cana rai chauratane caje betacaainera,” naauruha 23 nujuae soaijiin, cajionene maajeein romasiinchuru, cajihaneein ucuun cuaainchuru, butuuneneenanain riajaainna jaun jetaote, 24 soondarooru loreri asae, Faboro joaerateein jetao, bisichate niqui soondarooru curuaanaa- comaandaanti, “Naaonjoain ichacaaunne corenihate, caniha obajeein caque nejerateeurera,” naain biha Faborone coina niqui.

25 Nejetaote, inae bisihuruhane coina, ichohacuruhane jana jetao:

“Roma rai sioraranooru nihanatiin, bisichene coina nootejian- cocoainanojoineein neeicheta,” naain bajaain jetaote: “Nii ichoae tacaain, niheichu, ‘Naaonjoaain corenihate, ai caa cachara.’ naain coitucueralanaala, Roma rai siorarano casetecana nainiheeicheta,” naa nii comaandaanti que jaurii- cafitaan rai Faborone jaun jetaote, 26 nii comaandaanti coineteein jetao:

“Coaraain aihu, taa cacha ainara, Roma rai siorarano jetaora,” naain jetao be nii cafitaan.

27 Nii jaun jetaote, Faboro rohan nichuuntaain jetao:

“Esinae chachu rauhijiriin, Roma rai siorarano neeinta,” naain bajaa nii comaandaantine jana jetaote:

“Esinae rauhijiriine aca neeunra,” naa Faborone jaun jetaote:

28 “Caraite, banejelanaala core coriqui que, Roma rai siorarano nihanune coinara,” naa nii comaandaantine jana jetaote:

“Canu nejanoha caje coauneeina aca neein neeunra,” naain jetao, tonorae Faboro.

29 Niritoha Faborone aonaain jetaote, caje amuhacoaaure nii bisinaa jereraauru. Nii comaandaanti netonoain jetaote, coasiha nesoonete, Roma rai siorarano nihane saijieein, *cadena* que Faboro ichoaratihana jaun.

Jorioocuru curuaanaacuru, acatiha niha Faborone

30 Nii cojoanoon jetaote, caohachaain rauhijiriin, Faboro colurujueeruhane jaan leranu coitucuha rauhijiriine coina jetao, jauriaanejeein Faboro caje *cadena* batuhichateein, jitariin Jorioocuru curuaanaacuru, batirichuru curuaanaacuru, naaonjoaihunri taojiaerate comaandaanti. Nitohaneein, taojianaarateein jetaote, nii baiha Faboro raerateein, acaauru acatiha te jetao, cuu irihane aonajeeuruhane coina.

23

1 Nii jaun jetaote, nii Jorioocuru curuaanaacuru netaojiaain nenacaauru coarajeein jetao:

“Chasocuru, enanetojoeeine ichaaojoeein raotojoeein casuujua coaraain neeun, Cana Coaunera notaracaae,” nae jetao Faboro.

2 Nii jaun jetaote, cuu niha batirichuru curuaanaacuru curuaanaa- Ananihasineein curuajaine jaun jetao, nii Faboro roha nenacaauru letoae jetao, nii Faboro ujuae faohitocuruhane coina. 3 Nii jaun jetaote, nii batirichuru curuaanaacuru curuaanaa rai:

“Cana Coaunera netonaite, ishoeratereein, coitucuha nocoetohi inatiin, caohachaain ishuujua coariheei rijitohina jaunra. Esinae rauhijiriin baaso ichacaaune coaraaine, aitoha Cana Quiricha cuhanene tocohaneein ichaaine coinate, nii ii nelauriana jaun, nelauriaai. Coatia aitoha Cana Quiricha cuhanene reroitiin, casoerateine coina niheita,” naain jetao tonorae Faboro.

4 Nii jaun jetaote,

“Niritiina, Cana Coaunera rai batirichuru curuaanaacuru curuaanaa nocoeje chanureeite,” naaure jetao, nii cuu- nenacaauru.

5 Nii jaun jetaote,

“Batirichuru curuaanaa nihane coitucuhaaunnaate, chasocuru,” naain tonoranajaain jetao, “Cana Coaunera Quiricha inoaesi cuhane: ‘Coaa inara curuaanaa que, tonaain baasoneein iriachera.’ naa natiinna, coitucuenihanune jaun aitoonra,” nae jetao Faboro.

6 Nii baiha jetaote, “Caa batirichuru curuaanaacuru tabaaurute, sadoseeone. Jana tabaaurute, fariseeocurune,” naain, nainaain coaranajaain jetaote:

“Chasocuru, canuhetonaina fariseeo neeun, fariseeo caje nefoeratenaaneein nenaa nichaaunna jaun. Canuhetonai, ichanana nainiha onacaaurune esenetaanune corenihate, cacoluruhecure,” nae jetao tonijiaain Faboro.

7 Niritoha Faborona jaun jetaote, nejesinajeein, ita cotaicha rijitocure nii
fariseeocuru aina sadoseeocuru. Niritiin jetaote, ita cotaicha rijitiin jetao, ita caje
nelerucure, 8 “Ohane baiha jera, caje ichanaai nihei cacha. Chaen jera nihei Cana
Coaunera letono- anjeraauru. Chaen jera nihei cacha suujue, cacha corii,” naauruha
sadoseeocurune jaun. Jana, fariseeocurute laaen, niha nitohanaine esenetaaure,
itolereneein. 9 Nitohaneein, cuu ita rai nujuae soaichuruha, satiin cuu nenacaauruna
jaun jetaote, fariseeocuru laurineeuruha nii cuu nenacaauru cacha relaaurerana jaun
jetao, Faboro cocoaeratiha nimichuhin jetao:

“Coatia chatohaneei baaso ichaain nihei caa cachata. Jerihanete, leeinjiin suujue, rai
erecaihara. Ainihane, Cana Coaunera letono leeinjiin anjerate rai erecaihara,” naaure
jetao, nii Cana Coaunera Quiricha Inoaesi que cacha relaaurera- fariseeocuru.

10 Nii jaun jetaote, jelai choae jauhecotojoeriin, nejesinajeein ita suujua rerohecaain,
ita que nejerateeuruhana jaun jetao, nabana cunaitaain, Faboro teeuruhane coataa
jetao nii coasiha rai soondarooru tabaauru cotijiaain jetao, nacoauneein jelaiha soon-
darooru loreri asaae jetao Faboro joaerate, nii soondarooru curuaanaa- comaandaanti.

11 Nii cojoanotiin, Faboro rai ecocohin jetaote:

“Chaque casilanaala, laraajiin, chaque tonajelanaala, raotojoeein neura. Cau Jeros-
aleeun, quere beebejeeine rijitojoeein, jerichanetojoeein, Romau cuhin, Romau ne-
nacaauru rai netonai, quere beebejeeinete nera,” nae jetao Faboro rai, Cana Curuaanaa.

Ita suujuau tacaain, Faboro sohin jaonaa jerecuruhane

12 Nii cojoanoon jetaote, janone ita suujuau tacaaure Jorioocuru tabaauru, Faboro
sohin jaooruhane coina. Nitohaneein, ita suujuau tacaain jetaote: “Faboro sohin jaon-
aareein tiaain, coatia lenoneein, acau coriahacacheein. Jana, nii saijieein, Faboro sohin
joaelanaala lenoneein, acau cohin, naaonjoaacachene, cana carichaaine Cana Coauner-
ara,” naaure jetao, 13 jenachoonca amuritiin Jorioocuru, Faboro sohin jaooruhane
coina, ita suujuau tacaain. 14 Nitohaneein, coaaucuruhana jaun jetaote, batirichuru
curuaanaacuru, Jorioocuru coaraauru bichauhenaauru, naaonjoaihunri rene turuha
cuure jetao. Turuhin jetaote:

“Faboro sohin jaohacaanune reein tiaain, coatia lenoneein, acau coriaacaanuhinta.
Jana, nii saijieein, Faboro sohin joaelanaala, lenoneein acau cohin, naaonjoaacaanune,
canacaanu carichaaine Cana Coaunerara,” naaure jetao, acaauru rai. 15 Niritiin jetaote:
“Aihana jaun, inara le lauriin neiniquichene, inara leeochaauru aina, nii coaaraneein
neiniquichene, esine rijitojoeein eresi: ‘Caohachaain rai rucuhenacai bajaacaanu
cajene coina.’ naain esine rijitojoeein, comaandaanti caje bajaain, cotihacuchete, inara
rene jaoha uuruhane jana cojoaain, turuasichuruhane ajiniha, sohin jaohacaanura,”
naaure jetao.

16 Nii jana jetaote, beeorihuruhana jaun jetao, coitucuuriin, nii Faboro rai biha cue
jetao, soondarooru loreri asae turuhin, rai calaohi riji- rai bai calaohi. 17 Niritiin bihane
jaun jetaote, leinjiin cafitaan cotijiaain jetao,

“Carai caa enamanaa amaau comaandaanti renete, leinjiin erenaa beeinera,” nae
jetao Faboro.

18 Nii jaun jetaote, nii enamanaa amaain jetao, comaandaanti acatiha turuhaain
jetao,

“Nii caseteconeein nenaa Faborote, carai ereein caletoae, ii rene caa enamanaa
turuanune, ichei leinjiin erenaa bihane coinara,” naain jetao, biha nii cafitaan, nii
comaandaanti raine jana jetao, 19 biji que, nii enamanaa mucuuriin taratarajiaain, jelai
amaain jetao:

“Tonai erenaate carai benaa jereeita,” naain bajaane jana jetaote:

20 “Jorioocurute, ita suujuau tacaaure, ii caje bajaauruha eresine, nii coaaraneein
nenacaauru rene Faboro letoaaine coina jetao. Esine rijitojoeein: ‘Caje rai rucuhenacai

bajaacaanu raotojoeeine coinara.' naaurureein jetao. 21 Nijiaonriha, nii esenetaain neeinera. Jena choonca amuritiin acaauru cachaaurute, cohacure, bujuaihu netiin, letonoa jatoroaain, Faboro sohin jaooruhane coinara. 'Faboro sohin jaonaa reein tiaain, coatia lenoneein, acau coriaacacheein. Jana, nii saijieein, Faboro sohin joaelanaala, lenoneein acau cohin, naaonjoaacachene, cana carichaaine Cana Coaunerara.' naauruha jetao. Leinjiin, ii letoaineeicha jetaote, cohajeeure," naain biha nii enamanaane jana jetaote:

22 "Nijiaonriha, caa carai beeine rijitiin, chunei cacha rai beeinera," naain jetao, nii enamanaa suujuateein letoae nii comaandaanti, cauha cuhane coina.

Coberenadoro Ferisi acatiha neruujue coina, Faboro letoaauruhane

23 Nii jaun jetaote, coroatajai rai cafitaancuru cotijiaain, letoanajae jetao, coroata fashai soondarooru taojiaauruhane, tijiaacha que cuuruhane coina. Jana, caaunsi chooncaneein cabario choae cuuhenenuuru, naaonjoaain neruujueeuru coina. Jana coroata fashai rejoon aina cuhenenuuru, naaonjoaain jetao neruujueeure, Sesareea cuuru coina. Nitohaneein jetaote, netoona rijihu amuritoheriin, Sesareea cuuruhane coina jetao, niritiin erenaa te nii comaandaanti. 24 Chaen jetaotechu, nichoae cuha Faborone coina, leeijiin cabario terateein jetao: "Nijiaonriha chatoaneein cunaitaauruhane nainatejeein amaaichenera. Nirijieein raotojoeein raurono turuanichuchera," naain jetao, caohatiin beraichateein, Coberenadoro Ferisi rene, Faboro turuaerate jetao nii comaandaanti. 25 Chaen jetaotechu, acaauru aina quiricha laenaain letoae, Coberenadoro rai, nii comaandaanti. Cuu jetaote, nii niicha letoai quiricha cuhane jetao:

> 26 "Jataaen caohati Coberenadoro Ferisi neeine raina, ii coacuhin caa laenaain, ichei letoaaun. Canuna Calaodio Lisihasi neeun. 27 Jorioocurute, caa leinjiin cacha mucuhin, sohin jaonaa coaaucure. Nena, Roma rai siorarano nihane coitucuuriin, canu rai soondarooru taojiaain, acaauru aina cuhin ichoterateeun.
> 28 Nitohaneeinna, 'Cha jaun cha. Cha corenihacha caa colurujueeureta.' naain caraajenihane coitucuhanune coina, acaauru coaraauru bichauhenaauru- rene amaaunlu.
> 29 Nitohaneein, amaain bajaanune janate, acaauru quiricha cuhane aitohane rijijieein que aitiin, joaereein colurujueeure. Niha chatohaneein, sohin jaooruhana jaan lera colane techu, sohin jaonaa jerecure niqui. Nieichu, nii caresero cuhane nihane jaanu lera nihanatiin, nete, nii choae tacaain, sohin jaonaa jerecure.
> 30 Nitohaneein, sohin jaonaa coaucuruha Jorioocurune coitucuurina, caa ii rene letohaun. Chaennachu, raotojoeein, ii acatiha, caohachajeein colurujueeruhana jaan lera beein, rucuhecuruha caa colurujueeurerane coina aitoonra,"

naain jetaote, quiricha laenaain letoae Coberenadoro Ferisi rai, nii comaandaanti.

31 Nitohaneein, erenaa teein letohanajaa comaandaantine jaun jetaote, Faboro amaaure jetao, janotiin nii soondarooru, Antipatriau tiaain, nii letoanajaane rijijieein. 32 Nii cojoano jetaote, jelaiha soondarooru loreri asae cauha cuure nii tijia que cunacaauru soondarooru. Jana cabario choae cunacaauru jetaote, Sesareea tiaain cuure jetao, Faboro jiniichaain. 33 Nitohaneein, cuhin jetaote, Sesareea turuhin jetao, nii Coberenadoro rai, nii comaandaanti letono- quiricha teein jetao, Faboro netonai teeure jetao. 34 Nii jaun jetaote, quiricha jasaracaain ereretaain coaraane baiha jetao:

"Chaa cajete, unaa neeita," naain Faboro caje bajaa nii coberenadorone jana jetaote:

"Silisia batane cajena unaa neeunra," naain jetao rai be Faboro. Niritiin rai biha Faborona jaun jetaote:

35 “Inae turuuruha nii icholurueraaurunena, ii ere aohareeunicha,” nae jetao Faboro rai, nii coberenadoro.

Nii baiha jetaote, nii caohatiin ajeri caje- Erodesi charatenohin- loreri asae Faboro fuerate, caohatiin beraichateein.

24

Coberenadoro Ferisi acatiha ereejiha Faborone

1 Saoqui janohi baiha neeoriin jetaote, turuha uhe nii batirichuru curuaanaacuru curuaanaa- Ananihasi, acaauru bichauhenaauru tabaauru, ita coulurujueeurera coroatajanera Teeorotorosi neei curuajai *abogado*, naaonjoainuri uhaain turuha uhe. Acaauru jetaote, nii coberenadoro acatiha nichaauraaure, Faboro coulurujueeuruhane coina. 2 Inae nitohaneein, Faboro mitaain, turuaauruhana jaun jetaote, nii coberenadoro rai ere jetao nii *abogado* Teeorotorosi:

“Jataaen narihara, curuaanaa Coberenadoro. Ii corenihate, raotojoeein nihacache. Narihara, itolere coitucuhin, caohachaain cana atane rucuheca, nitohaneein ichaaine coreniha. 3 Itolere sacutaain, nitohaneein ichaaine coitucuhacaanu, inetono janonaa bana. Jataaente, caohati coberenadoro neein neeicha, Ferisi. Jataaena, ii coroaaejihacaanu banejelanaalara,” naain irihane baiha jetaote, inae Faboro coulurujuenaa nunuheteein jetao:

4 “Nabana, ii rai caeneenejihacaanune coataa, atiin canacaanu aonaauna irihacaanu. 5 Caa cachate, itolere baaso uhai nejesina ne. Acate itolere, cana rai chauratane sacutaain amuhemujueein, Jorioocuru lerurucoai nejesina ne. Acate le laurii cachanasarenoneein curuajaihuri curuaanaa neein nenaa nera. 6-7 Chaentechu, rautaenihacaanune asajainejeein, nejelau cachaauru enoae Jorionichaanune rai Teenforo asae. Nii corenihana, mucuhacaanulu. 8 Caje nachuinti bajaaute, esinae rauhijiriin, itolere ichaane coreniha caa coulurujihacaaune coitucuhi,” naain jetao, nii Faboro coulurujue nii ita coulurujueeuruha joricocurune, acaauru coroatajanera- *abogado* Teeorotorosi, coberenadoro Ferisi rai.

9 Nii jana jetaote, jerichanetojoeein cuaain coulurujeeure nii cuu nenacaauru leeochaauru Jorioocuru netonai. 10 Nii ainate, Faboro rai, biji lalari jetao nii coberenadoro, iriha Faborone coina. Nii jaun jetaote:

“Nihei chaque tonajelanaalana, ichei erereeuni cajabereeo coreniha, ii cana atane rai- itolere rucuheraanu que nenaaneei, bajaanacaain, inoaelu caje coauneeine coitucuhanune jaunra. 11 Lechoonca coroata janoheca, Jerosaleeun turuhin, Cana Coaunera bajaebajaecaaunera. Ichaajenihanete bajanaa naineeicha. 12 Coatia chunei cacha aina, ita cotaihajihaanune jana caurucuruhi, chaaelai janonaa banata. Niheichu chaen, ita taojiananaja- Teenforo asae nihanatiin, chunei cachaauru rerohecahaunta. Niheichu, ita taojiaauruhane jaancuru sinacocacuru asae nihanatiin. Niheichu, cuu netiin chunijiun cachaauru rerohecahaun. 13 Nii jaun, nihei, chunijiun cuain tonaain cacoluruecuruha caa cachaaurune jaanuta. 14 Nena caraajenihane, canu ichao bereeunicha, rauhijiriin. Canuna cana inoaesihuru coauneraneein nenaa Cana Coaunera rai niicha jerei icharaneein neeunra. Nii Ena Ecoona Ichaonaa Caohacha- Jesocurisito tenojoine, canu, esenetaain tonoraaun, Cana Coaunera ere bera inoasiuruhacha laenanohineein nenaa nihana jaun. Nete, nii canacaanuhacha esenetai que, ‘Chaqueje nelatihei,’ naaure, caa canu coulurujueracuru. 15 Aihuruhane rijijieeina, canu netonai inae cuu tihane bana, satiin onacaauru ichaterichaain Cana Coaunerana jaun, ichanacururichaain nechu aansaineein onacaauru, caohacha cachaneein naaonjoainurine esenetaaun. 16 Nii jaauna, caohachaain rauhijiriin, jeriha Cana Coaunerane rijijieein, casuujua coaraain neeun, Cana Coaunera notaracae, satiin cachaauru notaracaene maajeein. 17 Itolere sacutaain, cajihaneein amuhemuhecaaun bajaanacaaine baihana, coriqui uhaain,

jelaiha canu ataneu caaun, itolere que necairichajeein ichaonacaauru rai teein acaauru coroatajanichaaunne coina, chaen, Cana Coaunera bajanaanaja coloheri Teenforo asae, Cana Coaunera rai, itolere lenonecuru sohin tihanune coinara. 18-19 Nii ina ichaaun, nuculocohin, canu couturi loroaloroariin joaeratihanune baiha, aitoha cana Quiricha Inoaesi cuhanene rijijieein. Coatia arajii cacha codoriaain, ichahaaunluta. Niheichu chunei cacha rerohecaenihanune janate, nii ita taojiananaja Teenforo asae canu coaracurelu- Asia batane caje unacaauru tabaauru Jorioocurura. Acaaurutejian uhin, cacoluruhecuruhane laaen caohachae, esinae rauhijiriin chatohanai baaso ichacaaunne coaracuruhane. 20 Nete uurene. Caa cau turunacaauru Jerosaleen caje unacaaurute, Jorioocuru curuaanaacuru, batirichuru curuaanaacuru, naaonjoaain acatiha teein, acaauru rai, cacoluruhecuruhana jana, ecu neeurelura. Acaaurute aihane jaun naine, chatohaneein baaso ichacaaunne coitucuhin cacoluruhecuruhane caohachae, nete nainecurenera. 21 Acaihanejei, nii cacoluruhecuruhane banaachana, satiin codoaquiin aonajeeuruhane jana, tonijiaain: 'Ichanana nainiha onaane esenetaanune corenihacha nachura, cacoulurujueein, canasina coauquichete.' naaunlura," naain jetao be Faboro.

22 Nii jaun jetaote, inae raotojoeein, Nii Ena Ecoona Ichaonaa coitucuha, nii coberenadoro Ferisine jaun jetao, nirijieein nii ratiriin:

"Inae turuha comaandaanti Lisihasine banana, inara cotiaratereeuni enacoauneein, nii neruujue coina," nae jetao, Ferisi.

23 Niritiin jetaote, nirijieein mucuhineein Faboro sirichuruhane coina, cafitaan rai aite Ferisi. Chaen raotojoeein Faboro rene turuhin, rai niicha latei teein naaonjoaain, aina erenaa nainecuruha belaichaaurune coina jetao aite. 24 Nii cojoanoo cojoanoo jetaote, nacoauneein turuha uhe Ferisi, rai comasai Dorosila aina. Nii comasai jetaote, Jorioocuru bene ne. Nitohaneein turuhin Faboro cotiharatiha Ferisine jaun jetaote, turuhin acaauru rai Jesocurisito esenetaain, tonoraane que, acaauru rai ereerejiha Faborona jaun jetao, cuu rautatiin aonajeeure, itolere que, acaauru rai ereerejihana jaun. 25 Ne jetaote, "Caohacha nejesina ichaechajeein ichaoinete caohachae. Jana baasohacha ichajeein ichaohine caoachaai, inae cuu tihane bana, satiin colurujiha curichaain Cana Coaunerana jaunra," naain rai biha Faborona jaun jetaote laen nesoonete, nii Ferisi. Nesoonetiin jetaote:

"Inae, chajaain caunihu. Inae nainichaaune banana, coaiteen ii cotiharatereeunicha," nae jetao, Faboro rai, Ferisi.

26 Niritiin jetaote, coriqui que, coretiha Faborone jeriha, jianihane coinana jaun jetao, araai saain nihane cotijiae, rai irihane coina Ferisi. 27 Nirijieein, coroata jaanacaain ichaane baiha jetaote, coberenadoro nihane caje jetao mitue Ferisi. Inae mituha Ferisine jana jetaote, coreenraniha enoe- Forisio Fesetoneein curuajai. Ne jetaote, jerecuruha Jorioocurune rijijieein ichaane coina jetao, caseteconeein Faboro ratiriin jetao, mitue Ferisi, nabana baasoneein cotaairiin coaracuruha Jorioocurune coataa.

25

Feseto acatiha niha Faborone

1 Inae coberenadoro nihane coina, Sesareea turuhin, coberenadoro neein enohane baiha jetaote, nichata janohane cuhane jetao, Sesareea caje, Jerosaleeun cue jetao Feseto. 2 Nii jana jetaote, cuu rai Faboro coulurujueeure jetao, nii Jerosaleeun nenacaauru, batirichuru curuaanaacuru, Jorioocuru rai jataaen nelateein nenacaauru naaonjoainuri jetao, Faboro coulurujueeure. 3 Nitohaneein, coulurujueein jetaote:

"Atiin canacaanu rai, cau Jerosaleeun nii Faboro joaerateeura," naain bajaaure jetao, bero cataaun coharateein, Faboro sohin joaerateeuruhane coina coacuhin niqui. 4-5 Ne jetaote:

“Cuute, Sesareea caseteconeein nedaelura. Nena, ena chajaaojoaain jelaiha cureeunnicha. Inae jelaiha cuhanune janate, nainecure cajiniichaain uhin, cuu teein, chaaelai que situha, nii cachane, coulurujuenaa nainecure inara rai jataain nelateineein nenacaauru- cocoainanacaihurura,” naachae jetao, acaauru rai Feseto.

6 Nii Jerosaleeun, fosa janone nihane, lechoonca janoneein nihane baiha jetaote, jelaiha Sesareea cauha cue jetao Feseto. Nii cojoanoo jetaote, ita coulurujueeurera rucuhecuruhana jaan coloheri- *tribonal* asae rori ichoae nelauriaain jetao, Faboro raerate. 7 Inae Faboro turuaauruhane jana, enoha Faborone jana jetaote, rohan nichuuntaacoaain jetao, coulurujueeure Jerosaleen caje uhin turunacaauru- Jorioocuru. Itolere baaso cuhane cuaaichuru, joaereein caje erenaa rocohichuru, coulurujueeure jetao, baaso ichaenihane sainejeein. Nii jaun jetaote, esinae rauhijiriin erenaa nihane coitucuurene. 8 Nii jaun jetaote, acaaentonai, rai jabereco coreniha jetao:

“Coatia chatonai baaso que irihaun, Jorioocuru aitoonjoa, Jorioocuru ichao coacuhinta. Niheichu, ita taojiananaja Teenforo coacuhin irihaunta. Niheichu Romanocuru curuaanaa coacuhin irihaun baasoneeinta,” naain jetao, ere Faboro.

9 Nii jaun jetaote, caohachaain Jorioocuru aina nedanaa jerihane jaun jetao:

“Cureeina Jerosaleeun, cuu teein nii ichei rucuhenacai rucuhecaaunne coinaneta,” naain jetao, Faboro caje bajae Feseto.

10 Nii jana jetaote:

“Nena jerichanejeein, Romanocuru curuaanaa- cana netonai curuaanaa- eenferadoro icharatenohi neruujuenaanaja coloherihu *tribonal* asae caa neeun, cau teein neruujuenaa nainichaaune coinara,” naain jetao, tonorae Faboro. Niritiin tonoraain jetao te: “Ii te, raotojoeein Jorioocuru rai baaso ichaenihanune coitucuhin neeicha. 11 Esinae rauhijiriin, jataain baaso ichaain, baaso que situhin nihanune coaraain, nii coreniha casohin cajaaonaa jerera nihane, coatia nii caohaterihaaun, coatia onaa coasihaaun. Jana, esinae rauhijiriin, erenaa nenihane, nihei chunei acaauru rai canu tenaa nainihei, casohin cajaooruhane coina. Nii jaunna, ii caje bajareeunni, raajenihane canu rai- rucuhenacai rucuheca Romanocuru curuaanaa- eenferadorone coinara,” nae jetao Faboro.

12 Nii jaun jetaote, nii cuu nenacaauru rai coroatajaneraauru caohachaain suujua rauhi coaaraauru caje jetao bajae Feseto. Nitohaneein, bajaane baiha jetaote:

“Inae Romanocuru curuaanaa, ii rucuhecane coina bajaaina jaunte, Romanocuru curuaanaa rene curiquiincha,” nae jetao Feseto, Faboro rai.

Curuaanaa Aquirifa acatiha niha Faborone

13 Nii baiha neenejeein jetaote, namujera Berenisi aina jiniiquiin cuhin, Sesareea turuha cue, curuaanaa *rey*- Aquirifa, Feseto coaraane coina. 14 Cuu araai janohin aina niha- nii curuaanaana jaun jetaote:

“Cautene leinjiin cacha caseteconeein Ferisiicha ratirilura,” naain jetao, bee Feseto. 15 Niritiin beein jetaote: “Jerosaleeun turuhanune janate, carai coulurujeeurelu batirichuru curuaanaacuru, saain Jorioocuru bichauhenaauru, naaonjoainuri, casetecaanune coinara. 16 Nena, acaauru rai: ‘Coatiha nainihei aonaeniha cachane jana, nedaa coulurujueein niha namute cachane, nii coulurujuenojoi cacha casetecaain, chatoaneein teein, sohin joaera jereein, naaonjoaain niha Romanocuru rai rauhineta. Niha ita coulurujueranete, ita acatiha netiin, nii colurujera aina iriha nii coulurujuenojoinete jere Romanocuru rai rauhicha.’ naaina acaauru rai beeunra,” naain jetao beebeje Feseto. 17 Niritiin beebejeein jetaote: “Nii jaunna, cau turuuruha nii satiin coulurujueeurerane jana, nii cojoanoonecoriin, cacha rucuhecaaunna jaan coloheri *tribonal* asae rori ichoae nelauriaain, nii cacha raerateeun, nii rucuhecaaunne coina, 18 inacojoeein niqui, ‘Chatohaneein jecha sosereein, chatohaneein Romanocuru curuaanaa aitoonjoa tonoraa cachane caohatihane coreniha jecha carene letoaaure.’ naain

niqui. 19 Nete, leinjiin acaihanejeein, nii acaauruhacha esenetai que aitiin, chaen nii onaalu Jesosoneein curuajai queecha maroaain coulurujeeure, ‘Enanetojoeein jete, ichoae,’ naa que Faborona jaun. 20 Nii jaunna, nii aina, chaa coitucuenihanune jaun, Faboro rai: ‘Cureeina Jerosaleeun, cuu nii ichei rucuhenacai rucuhequine coina’ naain bajaaun. 21 Nii janate, ‘Cana curuaanaa, Romanocuru curuaanaa eenferadoro jete, rucuhere raajenihane,’ naain bajae, cana curuaanaacha rucuhecane coina. Nii jaunna, rucuheca eenferadorone coina letoaanunereein tiaain, caseteconeein nihane coina aitoon,” naane jana jetaote:

22 “Canuhetonaina, iriha nii cachane aohana jereeunra,” nae jetao, curuaana *rey* Aquirifa, Feseto rai. Nii jaun jetaote:

“Eresite aohanriquiincha,” naain jetao tonorae Feseto.

23 Nitohaneein jetaote, nii cojoanoo, ita taojiaauruha cachaauruna jaan coloheri asae, netaojiaauruhane jana, enoha cuure jetao, jataain nelateineein neeuruhane coaarateein Berenisi aina, *rey* Aquirifa, chaen soondarooru curuaanaacuru aina nii cuu nenacaauru nese cocoaichacuru, jataain nelateein nenacaauru naaonjoainuri aina jiniiquiin. Nii jana jetaote, Faboro joracaerateein jetao, raerate caresero caje, Feseto. 24 Nii jana jetaote, inae turuaauruhane jana:

“*Rey* Aquirifa, satiin cau canacaanu aina netaojiaain nenacaauru, nocoa- caa cacha coulurujuenojoin. Satiin Jorioocurute, carai coulurujueeure. Saain Jerosaleeun nenacaauru, cau Sesareea nenacaauru, naaonjoaihunrite nujuaen soaisoaihanaain, ‘Sohin joaerateeura.’ naain jataain ohane jerecure. 25 Nete, chatoaneein baaso ichaene, caa cacha. Nihein sohin jaoha- cachana jaan leranu carai. Nete raajenihane rucuheca-cana curuaanaa- Romanocuru curuaanaa- eenferadorone coina, bajaana jaun, inae nii jerichaauna jaun, ucuae letoareeunicha,” nae jetao Feseto. 26 Niritiin jetaote:

“Nete nene, ‘Naaonjoaain que situhin, naaonjoaain ichaana jaunte, caa cacha coulu-rujueeurera.’ naain beein, laenaain, canu curuaanaa Romanocuru curuaanaa- een-feradoro rai, beein quiicha letoaaene. Nii jaunna, satiin cau neeichene jaun, caa raerateeun, caohachaain, ii cau neeina jaunra curuaanaa Aquirifa. Inara acatiha teein, bajaanune, raotojoeein tonaain ereeuruhane, laenaain letoanaa nainichaaun, cana curuaanaa eenferadoro raine coinara. 27 Jana, ‘Naaonjoaain corenihana, caa ii rene, caa cacha letoaaunra.’ naain chaaelai que tonaain benihanunete, ‘Chanuna joaereein, caa cacha letoae, lera colane.’ naain nii que, nererojoecare cana curuaanaa-Romanocuru curuaanaara,” nae jetao Feseto.

26

Coulurujueeuruha Jorioocuru najaa lera biha curuaanaa Aquirifa rai Faborone

1 Nii jaun jetaote, Faboro rai:

“Inae laen naineein, ii jabereco coreniha ereeinera,” naa *rey* Aquirifane jaun jetaote, acaauru rai ucuun biji sijitaain jetao:

2 “Jataaenna coroaejeeun, *rey* neeine acatiha, cau ererichaaunine jaunra, *rey* Aquir-ifa. Aihana jaun, atiin canu ere aonaaunna, itolere que cacoluruhecuruha Jorioocuru najaa que, erete aonaain coitucuhicha. 3 Iite laen, jitariin itolere Jorionichaanune ichao coitucuhin, ita rerohecaain ita rai ereereecaanune jaanne maajeein coitucuhin neeicha- curaanaa. Nii jaunna, atiin quere aonaaine jereeunra- curuaanaa,” naain jetaote:

Jaiti Cana Coaunera coitucuhin, esenetaenihane bana, rai nichao biha Faborone

4 “Satiin Jorioocurute, canu ichao coitucuure, acaauru aina ichaorejetocoaaunlu, canu ataneu, chaen Jerosaleeun, naaonjoaihun, canu enamanacane caje coauneeina jaun. 5 Chaen techu, raotojoeein fariseeoneein nihanune coitucuhin, rauhijiriin benaa

nainecure ii rai, jerecuruhane. Nii coitucuhichene rijijieeina, leeochaauru amuritoheriin jataain rauhijiriin, canaacha esenetai tonoraera neein nihacaanu. 6 Cana inoaensihuru rai Cana Coaunera aitoonjoa nii niicha letoanaa jerei canaacha cohajei esenetaain tonoraanune corenihate, caa cacoulurujueein, caa chaatiha canu turuaerateeurera. 7 Canacaanu lechoonca coroata laurii Isaraeli cocoaichacuru- foeratenojoineein nihacaanunena, nii cana foerateeurera rai Cana Coaunera aitoonjoa cohajihacaanu enanetojoeein. Nii jaunte, Cana Coaunera coroajeein bajajeein, naitoonjoan niicha jerenohin ichacaaun, jiicho, janotiin, naaonjoaainchuru. Nii cana inoaensihuru rai Cana Coaunera aitoonjoa- canaacha cohajei ere tonoraanune corenihate, caa cacouluruhecure Jorioocurura, *rey* Aquirifa. 8 Chanuna onacaauru ichatiha Cana Coaunerane esenetaeneeiche inara."

Jesocurisito ranojoihunru rerohecaain cairichaerichaaetohalune biha Faborone

9 "Canuhetonainechu, jauriaa, 'Caohacha jecha ichaaun,' naain, Nasarete cocoaicha Jesoso ere esenetaain tonoraeraauru rerohecaain, acaauru cairichaain, 10 Jerosaleeun batirichuru curuaanaa letononeein caresero cuhanena maajeein arajii Jesocurisito esenetaeraauru teraterejetoonlu. Chaennachu, tabaauru sohin jaooruhane rautatiin coroaerejetoonlu. 11 Inaaojoan saneein chaainti, acaauru casetecaraetoonlu, 'Inae jian laaen, tonorarihaacaanuhinta.' naain, nii acaauruhacha esenetai acaauruhacha ere tonorai- Jesoso ere tonoraauruhane jianecuruhane coina. Jataaenna, nechu ansaineein mijiaaineein, acaauru rerohecaeraaetoonlu, naain coriaae nejelau ataneunenacaauru neseeurune maajeein cuhinchurura.

Coaiteen, 'Naaonjoaaina, nunuheteein, Jesocurisito coitucuhin esenetaain tonorana nunuheteeunlura.' naain biha Faborone
(Ich 9.1-19; 22.6-16)

12 Nitohaneein, Damasoco neseeu nenacaauru mucuhin raanune coina coaucuhin cuhanu, batirichuru curuaanaa letononeeine janate, 13 bero cuhane cuujihanu, turuelalajeeine jana, enoto chujutaain, luhecotariin, canu, nii canu aina unacaauru, naaonjoainihacaanune rohan enoto cono amurijiriin conotiin, luhantiin lanaanete dede cajera, *rey* Aquirifa. Nii jaunne, saain jiniiquiin, 14 atane ichoae nemarotihacaanune janate, carai Ebereeo ere cuhane cuaain: 'Saoro, Saoro, chanuna jataen caniha nejerateein carerojoecaai. Nechu jataaen ichaajenihanete, baaso ichaain, ijiabereeon cairichaain, cunaitaa nii aaicha.' naain canu caje bajaane jana ne: 15 'Chaneeinaate curuaanaa.' naanune janate: 'Canuna- nii iichaa cairichaaerii- Jesoso neeunra.' naainte: 16 'Chajaain nimichuuna, ichei erete aonaaicha. Cauna ecocoon, ichei irihanune, canu letononeein neeine coinara, chaen ena, caa iicha coarai beein, ii que caa baiha- quiicha coaaratenenine maajeein beein, canuneein nihanune coitucuerateeine coinara. 17 Canuna, Jorioniheichuru, Jorioocuru, naaonjoaihunri caje, ii ichoteratiha cureeunicha. Acaauru renena caa ena elotoareeunnicha. 18 Coanaanihute, acaauru nota jirichaeranuque, acaauru rai canu ere beebejeeite, Acaauru Coaunera nichaanune coitucuhin, quere tonoraain, canune maajeein coitucuuruhine, nabana taeneein cuajeein, moconajaera ere tonoraain sacuelanaala, canu, nosa caje cacha mitaeranichaaunne coitucuuruhane, nosa coreniha caseteconeein neeuruhane raineeuru caje nichoteein, Acaauru Coaunera nichaanune rene tacanaa nainecuruhane coina, leeochaauru Jesocurisito ranojoihunru aina jiniiquiin neeuruhane coinara.' naainte caletoae Cana Coaunera Calaohi Jesosora," naain jetao:

Rai ereein letoaa Jesocurisitone tonoraa Faborone

19 "Nii jaunna, dede caje ecocohin- caletoaera lacoelanaala, 20 jauriaanejeein Damasoco neseeu nenacaauru rene turuhin, acaauru rai Jesocurisito ere beebejeeunra, *Rey* Aquirifa. Nii caje cuaaina, Jerosaleeun nenacaauru rai beebejiha cuun, itolereneein Jodea batane sacutaain nenacaauru raine maajeeinchuru, chaen Jorioniheichuru

raine maajeeina beebejeeunra, baaso ichajeein, neosatihajeein ichaooruhane jianeein, Cana Coaunera esenetaain, niicha jerenohi rijijieein ichaohin, inae esinae rauhijiriin Cana Coaunera esenetaeraneein ichaooruhane coaarateeuruhane coinara. 21 Nii corenihate, ita taojiananaja Teenforo asaae canu eruuruhane jaun, canu mucuhin, casohin, cajaonaa jerecure Jorioocurura. 22 Nete atiin, cacorataaniha Cana Coaunerane jaun, enanetojoeein jaiti ichaojoeein, Cana Coaunera ere beebejeein sacuunra, satiin- cairicheihuru rai, saain cocoainanacaihuru raine maajeeincha. Coatia chaaelai janonaa bana, Cana Coaunera ere bera inoaensihuru- Moisesa, naaonjoaihunri aitoonjoa jojohin, rerohin irihaaunta. Jerichanetojoeeina, rauhijiriin, 'Naaonjoarichaain jetao,' narejetocuruhalune rijitojoeein: 23 'Ohanete ne nii Cana Coaunera letononeein unaa- Mesihasicha. Nete, nitohaneein ohane baiha, aca niicha ranojoihunru ajiinchateraniha, oo caje ichanananeein niha cureeincha. Nii baihate, itolere sacutaain, beebejenojoineein niha cureein, satiin cacha nota jirichaeraaunu quera, nii aina, Cana Coaunera coitucuuruha, satiin cana araaichuru necoina, chaen nejelau ataneu nenacaauru niha natiinine coinara.' naain aitoroaetooruhalune rijitojoeeina aitoonra," naain Aquirifa rai beebeje Faboro.

Jesocurisito esenetaain, tonoraa curuaanaa Aquirifane jereein, rai ereerejiha Faborone

24 Niritiin, ereereejiha jabereco coreniha Faborone jana jetaote, rai nujuae soaisoaain:

"Mainajiriin nerelaacha neeine jaunna, nesooneeojoaain joaereein ereeite, Faboro," naa rai Fesetone jana jetaote:

25 "Coatiana nesooneeojoaain joaereein irihaaunte, caohati coberenadoro Feseto. Caa aitocoaunne jaante, esinae rauhijiriin erenaane. 26 Caute ne, caa curuaanaa *rey* Aquirifa- itolere niriinanai coitucuera. Nii jaunna, chaque tonajelanaala, nacatiha caa ereerejeeun, acaentonai niriinanai coitucuhin nihane jaun. Coatia chaaelai asinojoineein nenaa que caitono nihei. 27 Cana Coaunera ere beracuru- *profeta*curu inoaesihuru aitoonjoa esenetaaina, *Rey*- Aquirifa. Rauhijiriina, itonai esenetaaine coitucuunra," naa Faborone jana jetaote:

28 "Basijiin lanajeje, caque jererateeine jaun, canuhetonai Jesocurisito raineein nihanunera," naa curuaanaa *rey* Aquirifane jana jetaote:

29 "Coatia jerihane, iicha aiheeita, curuaanaa. Satiin cau neein aonajeeurera raina, Cana Coaunera bajaaun, esenetana nainecuruhane, caa aihanune tocohaneein *cadena* que positenojoineein nelanaala esenetaauruhane coinara," nae jetao Faboro.

30 Nii jaun jetaote, nimichuhin, naain jelai cuure coberenadoro aina curuaanaa *Rey* Aquirifa, chaen, Berenisi, chaen, nii leeochaauru cuu acaauru aina nelauriaain nenacaauru, naaonjoaihunri aina, cuu jelai teein, 31 nii que ereeuruha nejesinajeein, ita raine coina. Cuu jetaote, ita rai nejesinajeein:

"Coatia chatoanei baaso ichaai caa cachata. Cha corenihate, sohin joaerareta. Nainiheinchu, caresero cuhane nihanatiin caseteconeein nihaneta," naaure jetao ita rai nejesinajeein. 32 Niritiin, ita rai ereeuru baiha jetaote, Feseto rai:

"Raajenihane rucuheca satiin curuaanaaneein nenaa- eenferadorone coina, aitoha caa cachane colanete, jianena naaineeicha," nae jetao *Rey* Aquirifa, coberenadoro- Feseto rai.

27

Romau, Faboro letoaauruhane

1 Inae Italiau canacaanu letoanaa jerecuruhana jaunte, casetecocuru coaraain raeraanu que le laurii soondarooru- Eenferadoro raineein- curuajaihuru rai cafitaan- Jorio neein curuajai rai, leeochaauru caseteconeein nenacaauru teeuruhane jiniichaain, rai

Faboro netonai teeure. 2 Nii jaunna, Andaramitio cofauhana caje cucuana cuhane
cuhin coriae nenaa- Asia batane que nenacaauru neseeuru- cofauhanau tiaain cunaa
bote cuhane fauhin, nesaru rai nihana jaun, cuhane fauhin cuhacaanu. Nii janate, ecu
neein, canacaanu corihaniha uhe- Masedonia batane que nenaa Tesaloneca cocoaicha
Arisitaroco. 3 Nii cojoanoo, Sidoon cofauhanau turuhin, cuu najaurihacaanune janate,
jataain Faboro belai, nii soondarooru curuaanaa Jorio. Caseteconeein cuha Faboro
natiinte, bote caje iniin, belaichaauru rene bedaeniha Faborone coarajeein, cuu rai
niicha latei teeuruhane coaraje, belaiha cafitaan Jorio. 4 Nii Sidoon caje nesaruhina,
canacaanu que tacaain uha cujuanane jaun, nii cujuana que acateraain, Chifere cobene
jeloon cuujihacaanu. 5 Nitohaneein cuhina, cucuana jera jaoha cuhacaanu, Silisia
batane auha jeloon. Inae cucuana jera jaohina, Silisia, Paanfilia, naaonjoainuri batane
auhaniha situhin cuhin, Lisia batane que nenaa neseu- Mira turuhacaanu.

6 Cuute, Alejaandiria caje unaa leinjiin bote Italiau cuujenaa rue, nii soondarooru
curuaanaa- cafitaan. Nii cuhanete, canacaanu fauherate, cuhane cuhacaanune coina.
7 Nitohaneeine, araai janohin, jataain jeraaen cuujihacaanu. Nii jaunna, necairicha-
jeein turuhacaanu Nidoneein- niicha curuaateeuri jeraniha. Nii jana, jaiti canacaanu
que tacaain uha cujuanane jaunna, Cureta cobena nichaae nitinonohin, Salomoon-
neein acaauruhacha curuaatei cobene jeraniha situha cuhacaanu. 8 Nitohaneeina,
necairichajeein cuhin, Cureta auhanihacha rauhijiriin cuujueein, Laseaneein curua-
jaai nese rohan nenaa- Caohatiin Cofauhanaineein curuajaihu turuhacaanu.

9 Inae carajaa cuhacaanune jaunte, nii tonohana inae cujuana aina jelarona que
turuhelalajihana jaun, luhante- cucuana cuhane amunaa, banejeniha cujuanane jaun.
Nii jaunte, acaauru rai:

10 “Aonacuchena caa que erete, aonaquiche. Jataaina banejelanaala, cana rai lunaa
curichaain, caa amunaane coitucuun. Baana cauhacha nelanaalate, aihacachera.
Saainte, nii iicha amai rucuhele aina jiniquiin nitajiha cureein, caa botera. Cana niha
natiinte, onaa nainichaachera,” naain niqui suujuatenajae Faboro.

11 Nete, nii bote erora, nii bote curuanaa cafitaan, naaonjoainunru, ereecha tonorae,
nii soondarooru curuaanaa- cafitaan, Faboro ere tonoraelanaala. 12 Nii jaunte, cao-
hachaojoaeniha saneein, nii neeuruhane jaan cofauhanane jaun, cuu neein cujuana
aina jelarona bitoanaa jerecurene. Nii jaunte, satiin lalajeein, leeocha fauhana- nii
jeelai Cureta cobena que nenaa- Fenisiau cunaa jerecure, cuu cujuana aina jelarona
bitoaauruhane coina. Jelaite, enoto soo jeloon neein, cana raoto nichajai que, cana
ajaabiji nichajai que naaonjoaain inanacae.

Cucuana cuhane niha cujuana tabaine

13 Nitohaneeinte, “Tonaje lanaala jecha cuujuerichaanuhin,” naain nesaruhin
cuhacaanu, enoto soo jeloon neein ajaabiji nichajai caje uha raujiaain aasaaeriin
jouhaquiin- cujuanane jaun. Nitohaneein cuhina, Cureta auhaniha cuujihacaanu
niqui. 14 Nete, nii baiha neeoriin, enoto soo nichaae cuujueein cana raotono nichajai
que, enoto mitu dararo caje uhe jataain mijieeinetiin cujuana. Niite, bote que tacaain,
richorocoae. 15 Nitohaneeinte, richorocoaain, cuanaa jerichaanune jaan edacai que,
bote cuae nii cujuana, que tacaain macohi auriteein, acatena nainenihacaanune jaun.
Nii jaunna, cuu canacaanu amanaa jerihane jaan jeloon, canacaanu amaane coaraji-
hacaanu. 16 Nitohaneein cuhina, leinjiin obena laaojoiri Caaodaneein curuajai rohan
situha cuhacaanu. Ucuajai que saneein mijieeinetiin tacaeniha cujuanane jaunna,
jataain necairichaaoriin, tijichaain canacaanuhacha amai- naluha botene nichoteeu-
ruhana jaan- bote laaojoiri inacaanu. 17 Nitohaneein mucuhin tararaain inaacaanune
baihate, cuu, inori que, nii cuhacaanune jaan bote ichohacure, nunaane coina. Ni-
tohaneeinte, carene araraca- Sireteneein curuajai que tacanaa coasichuruhane jaun,
cujuana aina amuuruhane jaan bela serichure, ocoai nichaae cuaain, cujuana ainaacha

cuujueeuruhane coina. 18 Nii cojoanoo, jaiti mijieeinetiin uha cujuanane jaunte, cucuana cuhane, nii bote coneracuru jaonaa nunuheteeure. 19 Nitohaneeinte, nesarucuaanune nichata jano cuhane, bela nujuaauru tabaauru, chaen itolere nii nichotihacaanune que nelatelanaala nenacaaurune majeein jaoore. 20 Nitoaneeine, araai janohin enoto coaarilanaala, nii arasijie nihanatiin coaarinihacaanu. Nechu jataain nirijieein nesurocorihei rijijieein, bote nalaaene amuneein sacuha fichafichanaane jaunne, "Inae jecha ecu ohacaanune nitajerichaanuhin," naacaanu niqui.

21 Nitohaneein, araai janohin lenonelanaala nihacaanune jaunte, satiin canacaanu cataaun nichaauraain:

"Coaracuche cachaurute, quere tonoraelanaala, cuhacha nenaa richae, Cureta caje cana uhaichelu. Colane chachu, cuu raotojoeein nihacache. Colane, catohanai baaso que siturihaacache. Nii colane, chaaelai que siturihaacache. 22 Nijiaonriha joaereein, inara suujua cuaaichene. Coatia leinjiinejeein orihaain chunei cacha. Caa botete laaen, nitajiha cureein. 23 Enene cojoanotiinte, canu rene, rai cacha neein- letononeein nihanune rai, letono anjera letoae- Cana Coaunera. 24 Canu acatiha ecocohinte: 'Coaa casihara, Faboro. Atiinte, Romanocuru curuaanaa- eenferadoro acatiha tururiquiincha. Ii corenihate, atiin onaa caje nichotiha cuurureein saain nii ii aina bote cuhane nenacaaurura.' nae carai Cana Coaunera letono- anjera. 25 Aihane jaun, cha que tonajelanaala, joaenreein inara suujua cuaelanaala, caa caitoonjoan esenetaachacuche. Nii aitoha Cana Coaunera letono anjerane tocohanihate cureein. Esinaete rauhijiriin aite. Canuna, esinae rauhijirin aitohane coitucuhin esenetaun. 26 Nete laen, leinjiin obena que tacaain baulenetoha caa botene jana, cuu nerarichaacheeincha," naain bee Faboro.

27 Inae coroata semanaa nesarucuaanunena janate, Ariaticoneein curuajai cucuana cuhane cuujihacaanu, janotiin. Nii janate, dede catai rijiu, cuu cajianeein bote amaa cujuanane jana, inae cucuana auhaniha nichuuntaacaanune que nainacure bote beraihurera- marinerooru. 28 Nitohaneeinte, inae coitucuuruhane jaun, nucuhaano cojounacateein coaracuruhane jana, nichatachoonca saota metorone rai nucuaano. Nii caje cuujueein, coaiteen nucuaano cojounacateein coaracuruhane janate, coroatachoonca caaunsi metorone rai nucuaano. 29 Nii jaunte, ajeri que tacanaa coasia, bote roeniha jenaain anajiin nenaa coata- aancla nalaaure, cuu bote acateein, cuu mucuhane coina. Nii nalaecuruhane nainihate, Cana Coaunera bajaaebajaaecure, chajaain janohane coina. 30 Nii janate, bote macohiniha anajiin nenaa coata- aanclaauru nalaera rijijieein, nii- naluha botene nichoteeuruhana jaan- bote laaojoiri faunaa nunuheteeure nii bote beraihurera- marinerooru, nii bote caje sorooruhane coina. 31 Nii janate, coaranajaain, nii soondarooru curuaanaa cafitaaun rai beein, nii soondarooru raine maajeein beein:

"Berainajaeneeichenete, caa bote ratiriin sorooruha acaauruhachane, nenereein nichoteeichene jaanura," nae Faboro.

32 Nii jaunte, acaauruhacha amaemajei bote laaojoiri ichora saaujihure, nii soondarooru, acauhanau naluhane coina.

33 Inae janonaa raite, satiin acaauru rai, lenonecuruhane coina:

"Inae coroata semanaa, nirijieein caohachaain lenonelanaala neein, situha cujuana aina fichafichanaane cohaquichenera. 34 Aihana jaun, chajaain chaaelainiji que lenonecuchete, nii aina abaantaain nichotenaa nainequichene, nichoteeiche. Coatia nitajerihaain leinjiinejeein nihanatiin chunei couturiujicha," nae Faboro.

35 Niritohane baihate, satiin acatiha teein, faan teberiaain, nichoae Cana Coaunera bajaane baiha, nii faan tatuhin, beeunebeeuneein que lenone Faboro. 36 Nii jaunte, lenonena coaujueeurenihane baiha, inae satiin lenonecure. 37 Itolereneeina, coroata

fasha caaunsi choonca saotaneein, nii bote cuhane nihacaanu. 38 Nitohaneeine jerenihacaanune jaun tiaaojoaain, nainaain lenonichaanune baiha, nii canacaaunu lenone tirico caute jaohacaanu cucuana cuhane, nesaracaa nii botene coina.

Cucuana cuhane naluha botene

39 Nii janate, inae janoe. Nete, “Caaelai caara,” naain, nii atane coitucuurene nii bote beraihurera marinerooru. Nete atiin, cuu- cucuana auha leororo- carene siricha coaraain, cuu nii bote jauriaanaa coaucure niqui. 40 Nitohaneein, cuu jauriaanaa coacuhinte, nii bote laracaauruha acau cataaunna jaan anajiin nenaa coata- aanclaauru ichora saujiin ratirihure. Nitohaneein teeinte, bote cocoihacuru, roeneraaunu que nelateein nenaa cosi lecoaracaaure. Nii baihate, bote macohiniha nenaa bela tocoore. Nii jaunte, nii aina inae erojoeein cucuana auhania nichuuntae nii bote. 41 Nitohaneein cuhinte, nichuuntaain carene araraca rarohaqui choae, baulenetoha cue nii bote. Nii jaunte, caohatiin baulenetoha nii bote macohi nichajaine jaun, carene rarohaco choaae liquiinetiin, rurujuanacaje lanaala nedae nii bote macohi. Nii jaunte, jataaen mijieineein tacaa- fichafichanaana jaun, fichafichanaa caaun, nefejeein, nichalunihaje bote roe nichajai. 42 Nii jaunte, nii caseteconeein cunacaauru sohajeein jaonaa jerecure nii casetecocuru beraihureraauru soondarooru, nabana joichohin sorooruhane coataa. 43 Nete, caohate nii soondarooru curaanaa cafitaan, Faboro coreniha, nabana Faboro netonai sohin jaooruhane coataa. Nitohaneein caohateeinte, joichona inaurera letoae ichoaichania, acauhana naluhin cuhin, atane que cohanaacuruhane coina. 44 Jana, leeochaauru, acaauru caaijie cuuruha tabara choaene jana, tabaauru leeochaauru netonoai cuuruha nii- bote nichalunenaa jerooru choaaene coina, letoanajae- nii cafitaan. Nitohaneeine, satiin, leeinjiin obene que neraain, onaa caje nichotihacaanu.

28

Malata cobena neraa Faborone

1 Satiin, obene que neraaina, Malataneein curuaaca nii obenene coitucuhacaanu. 2 Jelai cocoaichacuru cachaaurute, jataain caohacha nejeeuruhana jaun, saain canacaanu belaihure. Nii janate, uheuheca elone jaun, jelarotohane jaun, enuha codoriaain mocohin, iihane jana, canacaanu cotihacure, nichaatihacaanune coina. 3 Nii janate, enuha cohi taojiaain raane jaun, usi jana tihajiha Faborone jana, iihaniha usine jaun, ajaano caaun sorohalaain, Faboro biji que tijileneein calae acano. 4 Nii Faboro biji que tijileneein calaa acanone coaraainte: “Jerihanete, soserena necaiha caa cachara. Cucuana cuhane naluhin, onaa caje nichotihane jaunte, ichaohane jerene, dedeeu nenaa- nii rucuherara,” naaure Faboro coarajeein, nii cuu nenacaauru cachacuru.

5 Nii janate, nii usi iihanei cataaun, nii acano chatachataain siheitiin, cuu tonajelanaala nee Faboro. 6 Nii jaunte, satiin, “Laraarichaain jecha,” naain cuu, laraacane coarajeeure. Nii janate, laracaene. “Luhecotariin jecha cora aonaain, tocojoaain tacaain oreein,” naainte niqui, cuu, carajaain coarajeeuruhane jana, tonajeerinihane jaun, suujua elonaain:

“Leeinjiin chosi necaihara,” naaure Faboro que.

7 Nii nihacaanune jaan rohante ne nii obene que nenacaauru coaara Fobirio neein curuajai cacha rai atane. Nii Fobiriote, canacaanu belaain, canacaanu rae, rai loreri asaae. Nii jaunne, cuu aina nihacaanu nichata janohin. 8 Nii janate, ajaa que jeraain ujuee caaun cunaiteein ecu niha nii Fobirio inacana jaun, rene turuha cue Faboro. Rene turuhinte, coaraain nichoae Cana Coaunera bajaane baiha, nichoae biji merecaain, dadaain aonaane rijieeoritiin inae nerautae. 9 Nii coitucuhinte, satiin uure nii obene que nenacaauru leeochaauru cunaitenacaauru. Nii jaunte, rautanaaca Faborone jaun,

nerautaacoaain caaure. 10 Nii jaunte, satiin canacaanu belaihuruhane jaun, jelai caje amuhacaanune coina, bote cuhane fauhacaanune rai, cuujueein canacaanuhacha quiinenu que- canacaanu achanojoaaure, itolere amunaa rai nelatecuri teein.

Romau turuha Faborone

11 Nitohaneein, cuu nichata ateein nii obeneu nihacaanune baihana, leinjiin bote-Alejaandiria caje unaa- cuu cujuana aina jelaronaa bitoha nenaa bote cuhane fauhin, cuhacaanu. Nii botete, coujunacanu que nihane coina, fafione neein, acaauru chosichurune que Curiecocuruhacha tei- Castaro, Polosi, naain curuajaihuru ecaantooru- coujunaca amaerane, bote macohiniha teein. 12 Nitohaneein cuhina, turuha cuhacaanu, Siracosa cofauhanau. Cuuna nihacaanu nichata janohin. 13 Nii cajena, nesaruhin cuujihacaanu, cucuana auhaniha, rauhijiriin Rejioo turuhacaanune coina. Nii cojoanoonte, cuujihacaanune jana, canacaanu cunaja bote roe caje uhe, raujiaan jouhaquiin cujuana. Nii cojoanoon cojoanoonna, turuhacaanu Poteeolihu. 14 Cuuna, Jesocurisito coreniha cana nejeraauru tabaauru ruhacuhacaanu. Acaaurute, canacaanu cotijiaain, cuu canacaanu chunaaure, le semanaain acaauru aina nihacaanune coina. Nirijieein inacuhe inacujueein cuujueeina, tabiicha turuujihacaanu Romau. 15 Nitohaneein cuhin, atane ichoae inacuhe inacujueein cuujihacaanune coitucuuruha nii Romau nenacaauru Jesocurisito coreniha cana nejeraaurune jaunte, canacaanu que tacaa uure, Apio rai Foro neseu tiaain. Nii jana, leeochaaurute, Nichatajai Taberenaneein-acaauruhacha curuaatei neseu canacaanu cohacure. Nii cuu neeuruhane coaraainte, coroajeein, Cana Coaunera bajae Faboro. Nii ainate, raotojoeein suujua aonae Faboro. 16 Nii jana, Romau turuhacaanune janate, jelai loreri asae teein, nirijieein caseteconeein, jianacoo teein, leinjiin soondaro que beraichaain, Faboro sirichuruhane coina jerecure.

Romau niha Faborone

17 Nitohaneein, nichata janojoeein turu baiha neeoriinte, nii Romau nenacaauru-naraaichuru Jorioocuru rai nelateein nenacaauru- jitariin cotiharate Faboro, acaauru rai irihane coina. Inae satiin turuhacoaain, netaojiaauruhane janate, acaauru rai:

"Caraichuru, chaelai janonaa bana cana Jorionichaachene que baasoneein irihaaunta. Niheichu, chaelai janonaa bana, cana inoaesihuru ichao coacuhin baaso neein irihaaunta. Nii atiinte, Jerosaleeun cacoulurujueein, baaso ichara nihane rucuheraaunu que Romanocuruhacha cocoainanohi rai canu teeure Jorioocurura. 18 Nii janate, jitariin caohachanainejeein, cacaje bajaauruhane baiha, caihanenaa jerecure, neniha casohin cajaooruhane jaan- leranune jaun niquicha. 19 Nena, onaa caje nichotihanune jerecureniha nii cacouluruheraauru Jorioocurune jaun, canu rucuheca satiin- curuaanaa neein nenaa eenferadorone coina bajaaun, nii neniha caraaichuru coulurujihanune jaan lerane saijieeincha. 20 Nitohanihana jaunna, inara jitariin cotiharateeun, inara coaraain, inara rai irihanune coitucuhichene coinara. Cana Isaraelita nichaachene, canaacha cohajei esenetaanune corenihane, cau caa *cadena* que positenojoineein neeunra," naa acaauru rai Faborone janate:

21 "Coatiha chaelai quirichanejeein letoaauruhi Jodea caje canacaanu rai, ii que, 'Acate, naaonjoaain que situhin nera.' Nii jaunna, ii berenaa coitucuhenihacaanura. Niheichu, ucuajai caje turunacaauru- cana araaichuru- Jorioocuru nihanatiin, 'Acate, baaso ichaechajeein ne jetaora.' naain, ii que ereeuruhita. 22 Nena laen, nii le laurijieein- enanenaa Jorioocuru ichao beeine jerichaanura. Tonaai ii, nii queta. Itolere sacutaain, baasoneein nii que ereeuruhane coitucuhacaanune jaunna, ii, coitucuhina jaun, nii beeine aohana jerichaacaanura," naaure Romau nenacaauru Joriocuru, Faboro rai.

23 Niritiinte, "Naaonjoaain cojoanonaa banana, turuha urichaanuhin, nii que ereei canacaanu raine, coitucuhacaanune coinara," naaure. Nii jaunte, nii aitocuruhane

cojoanonaa bana, netaojiaaure arajii cachaauru, nii niha Faborone jaan loreri asae. Nii jaunte, janone caje coauneein, acaauru rai ereereje Faboro, Cana Coaunera Cojoanonaa que, sonafaajeein. Nitohaneeinte, Moisesa aitoonjoa quene maajeein, chaen Cana Coaunera ere bera inoaesihuru *profeta*curuhacha laenai, naaojoainunru aina cuaain, acaauruhacha cohajei Mesihasineein niha Jesosone esenetaauruhane coina, acaauru que jererateein, acaauru rai beebeje. 24 Nii ainate, tabaauru, nii aitoha Faborone esenetaain tonoraaure. Jana, leeochaaurute, esenetana jerecurene. 25 Nitohaneeinte, ita suujua rijitojoenaa jerelanaala, mituhajeein caunaa nunuheteeuruhane jaunte, acaauru rai:

"Esinaete, rauhijiriin nitohaneeichene coitucuhin, inara foerateeurera rai biha nere bera inoaesi Isaihasine coina, berateein:

26 'Caritiin benihu,
taa cachaauru rai:
Aonaquichene nihanatiin,
caohachaain aonaain,
coitucunaa naineriheeicheeinta.
27 Chaen,
nii coaraquichene nihanatiin,
coaranaa jeriheeicheeinta.'
naain berateein:
'Banejelanaala nauhacaa
acaauru suujuane jaunte,
raajenihane aonana jerecurene,
acaauru rai beraane nihanatiincha.
Niheichu,
acaauru notaracaae nihanatiin,
coana jerecuruhita.
Nii jaunte,
coitucunaa nainecurenera,
nabana nesoone caaun,
canu rene necohaleeuruhane,
acaauru rautaain nihanune coataara.'
naain rai nere bera inoaesi- Isaihasi que beratelu jetao, Cana Coaunera Suujuera.

28 Aonacuche. Caa acaihanejeein Cana Coaunera tenojoin jianacoon cana mitaeranu esenetana jerelanaala, aohana jereneeichene jaun, ena caje coauneein, Jorioniheichuru rai beebejiha cureeunicha. Acaaurute laen, aonaain esenetaain, tonoraa cuurureeincha," naa Faborone jaunte, 29 nejesinajeein, mainajeein ita cotaain cauha cuure Jorioocuru.

30 Nitohaneeinte, cuu itolereneein, coroata ajaanacaain neelu Faboro, nasae nihane coreniha coretejeein, niicha sirii loreri asae. Nii jaunte, rene turuha cunacaauruni-hane, cuu ranajaque. 31 Nitohaneeinte, cuu tonajelanaala, Cana Coaunera Cojoanonaa beebejeein, Cana Curuaanaa Jesocurisito quene maajeein ereerejenajaque, nii chunei rerohecaera colane.

Roma nenacaauru rai
Faborohacha letoai

Inara coaaucaaun.

1 Canune Jesocurisito letono Faboroneein inara rai caa quiricha laenaaun. Cana Coaunerate canu janijiin canu raain nelu, jelai teein rai letono afosotoloneein cacha ichoteraneein enachasine ichaonaa beebejihanu cachaauru raine coina.
2 Niite rai nere bera inoaensihuru *profeta*curu que berateein laenaeratelu rai Quiricha Inoensi cuhane Cana Coaunera. 3-4 Nii niicha berateite, Rabiri inamoconeein cachaneein niha Cana Curuanaa Jesocurisitone beraneein nenaa ne. Nete rai Suujue aina cuaain onaa caje ichateein, rai itolere que laraajiin nihane jaanu teein rai Calaohineein nihane coitucueratelu Cana Coaunera.
5 Nii rai Calaohi Jesocurisito aina cuaainte, rai letono afosotolo nihanune jaanu teein nelu Cana Coaunera. Acane beebejeeun, chauratane sacuritaain satiin laurilauri nenacaauru cachaauru netonai Cana Coauneraneein nihane coitucuhin, nere tonoraain neeuruhane coina. 6-7 Inara netonai nii Romau ichoainiquichenete laurilauri nenacaauru cachaauru aina jiniiquiin niicha ranojoineein neeiche. Inara belaitohane jaunte, Jesocurisito ranojoineein neein rai cachaneein neeichene coina inara raelu Cana Coaunera.
Satiin inacaneein nenaa Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito naaonjoainuri inara rai raotojoeein neeichene jaanu teeurumiin.

Romau bedainiha cunaa jeriha Faborone

8 Jesocurisito aina cuaaine satiin le cachanequichene coreniha, jataain Cana Coaunera coroajeeun, esinae rauhijiriin esenetaaichene coitucuuruha itolere sacutaaine coitucuhanune jaun. 9 Rai letononeein casuujua aina cuaritaain rai Calaohi que ereereecaaunne jaan- Cana Coaunerate, itolere bana bajaanune naineein inara coaaucaaunne coarajera ne. 10 Chaen nechu aca jerihane, tabiicha inara coaraa uhanune coina itolere bana caje bajaaebajajeeun. 11 Jataaine inara coaana jereeun, jeriha Cana Coaunerane rijijieein inara rai beein, inara coroataja nichaaunne, inara suujua corelanaala ijiin neeichene coina. 12 Jiniiquiin esenetaacachene rijijieein, ita suujua que corajerateein nihacachene coinane caa aitoon. 13 Cana Coaunera coreniha cajeraauru, coitucuhichene jerichaaunne jaunne inara rai bereeuni. Araain saaine niqui inara coaraa unaa jereeun. Nene enanetojoeein nainesineeun. Charijieeinteeinti leeochaauru lauri lauri nenacaauru aina acaauru rai caohacha ichaa aihun; nii rijijieein inara rai netonai caohacha ichacaaunne jerenacaaunne inara rene turunaa jereeun. 14 Chaque nelatenihanune saijieein canu rai Cana Coaunera tenojoi raeranichaaunne jaunne, satiin cha coitucuelanaala, aansijiin relanojoineein nenacaauru, itolere coitucueracuru, cha coitucunaa jeriheichuru, naaonjoaihunru rai, nii quiicha ranojoi tenaa jereeun. 15 Nii jaunne, nii Romau neiniquichene rai, jataain enachasine ichaonaa que inara rai erenaa jereeun.

Itolere ichana nainiha enachasine ichaonaane

16 Coatiha nii cana rai beratenojoi enachasine ichaonaa bihanune coejihaaun, aca niicha ichana nainei ichaa Cana Coaunerane jaan nihane jaun, satiin esenetaeraauru Jorioocuru osa caje jauriaanejeein ichoteratenojoiniha cuururichaaine jaun. Jorioniheichuru esenetaeraauru netonaite nichoteeurureein. 17 Nii cana rai beratenojoite, cana que esenetaacachene coreniha, cha ujuaihonelanaala nihacachene coina jianacoon cana tiha Cana Coaunerane coitucuerate. Nitohaneeinte ichae Cana Coaunera, nechu esenetaacachene jauncha. Nitohanihane coinate: “Leinjiin acaacha esenetaerate,

niicha ichai ujuaihonelanaala nenaa rijijieein ichaoreein," naain laenanohineein ne, Cana Coaunera quiricha cuhane.

Niicha ichai ujuaihoneein niha satiin cachaaurune

18 Cana Coaunerate, caohacha que ichaaoruhane coina cachaaauru rai niicha
tei caohateraauru nechu aansaineein ichaonacaauru casetecarichaain dede caje
coaauneeinne coaarate cana que. 19 Acaaurute niqui, nii acaauru que Cana Coauner-
aacha coitucueratei coitucuure raotojoeein, raajenihane coaaratihane jaun. 20 Cana
Coauneraacha ichai asinojoineein nenaate coitucunaa nainichaache, caohachaain
cana suujua coaraain niicha ichai que coaaucaachene. Necoaaunaain nihalu cana
rai chauratanene caje coaauneeinte, esinae rauhijiriin Aca Cana Coauneraneein ni-
hane jaun chabana satonoenerihani nii niicha ichana naineine coitucuhacache. Nii
jaun, nechu aansaineein coitucunaa jeriheichuru nii ujuaihoneein neeuruhane caje
nichoteeururinaain. 21 Nitohaneein raotojoeein, Aca Cana Coauneranihane coitucu-
uruhane saijieeinte, chabana nere tonoraain esenetaain, niheichu chabana acani-
hane coroaecurene. Nitohaneein nenaa coacuelanaalate, baasohacha que coaau-
curuhane jaun, inae nauhacaa acaauru suujuane jaun, nocohenaanau nenaa ri-
jijieein neeure. 22 Itolere coitucueranihate niqui nocoetocure. Nete cha coitu-
cuhin aitocurene. 23 Nitohaneein cha coitucuurenihane jaunte, Cana Coauneraacha
coaunanohineein- onaa inaeraneein nenaa cacha tocohaneein nenaa ecaanto jaaure.
Nii choae tacaain techu, tajaaecuru, atane choae terecuri, atane choae tijiariin amu-
nacaauru, naaonjoainuri tocohaneein ecaanto jaainchuru que chabana ohelanaala
nenaa Cana Coaunera necaohacha coreeure.

24 Nitohaneeuruhane jaunte, nii acaauru suujua baaso letono ichacuruhane coina,
inae acaauru jianiha Cana Coaunerane jaun, nejesinajeein ita rai coejenacai ichacure.
25 Esinae rauhijiriin Cana Coaunera niha Cana Coaunerane saijieeinte, aca coroaena
coacuelanaala niicha coaaunanojoihunri coroaaecure. Nii Cana Coaunerate, acaauru
netonai coaaunaain nihalune jaun, itolere bana leinjiin acaacha coroaenojoinihane
caohachae. Nitohanemiin.

26 Nii jaunte, inae acaauru que jaolecoha Cana Coaunerane jaun, itolere coejenacai
ichajeein necairichaaure. Acaauru benecuru nihanatiinte, inae aina niicha jerei ichaa
acaauru lanaaurune jerelanaala, inae nichao coreein namute ene aina niicha jerei
ichacure. 27 Nii rijijieein techu, acaauru cocoichacuru netonai, inae acaauru coma-
saihuru aina niicha jerei ichana jerelanaala namute quicha aina niicha jerei ichacure,
baasoneein acaauru letoaa acaauru suujuane rijijieein necoejelanaala. Nitohaneeinte,
necha aansaineein, erenaa tonoraaurenihane jaun, caseteconeein raajenihane jabe-
roco cairichaaure.

28 Acanihane coitucunaa jerecurenihane coreniha, acaauru suujua baaso
letononeein niicha ichai coitucuelanaala ichacuruhane coina, acaauru que jaolecoha
Cana Coaunerane jaunte nitohaneein neeure. 29 Nitohaneeinte caohacha ichana
coacuelanaala baaso nejesinaacha ichaain, itolere bana niicha lateeicha que coacuhin
baaso ichaain, namute cacha que necoelajaauharitiin, sonajaain jaohin, suujua
acatelanaala, enaacha nohaneein, acaauru ichaonihei que ichaohin, namute cacha
cairichaa casajenetiin, naaonjoaain neeure. 30 Chaen techu, leeochaauru coacuhin
acaauru que baasoneein ereein, Cana Coaunera que nejerateein, cha coitucueralanaala
enaacha cacha tonoraain, itolere baasohacha coacuhin necohasitaain, baaso ichaain,
inaca ere tonoraelanaala, 31 cha coitucunaa jerelanaala, tonaain ereeuruhane
nihanatiin chabana ichaelanaala, nihei chuni belaihuruhi, cacha que suujua acatena
inaelanaala, chabana cairichaaojoaain namute cacha coaracuruhi, naaonjoaaunre.
32 Raotojoeeinte niqui, satiin nitohaneein ichaonacaauru atinanohineein neeuruhane
coina, nitohanei rai rauhi tihalu Cana Coaunerane coitucuure. Nete, enanetojoeein

nitohaneein neeuruhane jianecurenihane jaun, leeochaauru netonai nitohaneein neeuruhane rautatiin coaracure.

2

Cana Coaunerate, esinae rauhijiriin niicha ichai ujuaihoneein nenacaauru casetecareein.

1 Nitohanihane jaun coatiha ii que suujua acatena nainerinaain Cana Coaunera, ii netonai acaauru rijijieein neeine saijieein acaauru que ereeine jaun. Chatohaneineein neeine nihanatiin coatiha nii caje nichoteriheeini. Acaauru rijijieein ichaohine saijieein acaauru que ereeine jaunte, ii raajenihane necoluruhequi.

2 Nete nitohaneein ichaonacaauru casetecaane bana, esinae rauhijiriin acaauruhacha casetecarihanine coitucuhacache raotojoeein. 3 Aihane jaun acaauru rijijieein ichaohine saijieein, acaauru que ereeine jaun jiaonriha ii casetecarihani Cana Coaunerane caje nichotenaa coaauquine. 4 Nitohaneeinte iicha jerenohicha ichaain neeine que nainaain, aca Cana Coauneraneein nihane coitucuhin neeine coina, ii cojoaain ne Cana Coaunera, chabana cacha belaitohane jianenihane jaun niqui. 5 Nete ii suujua coitucueneeine jaun, Cana Coaunera coitucunaa jerelanaala baasohacha ichaaine jaun, inae ecu tihane bana baaso icharaauru casetecaain, 6 lecachaauru naineein acaauruhacha ichai nainijianaain acaauru coretiha Cana Coaunerane bana caseteco coaariquiin. 7 Nitohaneeinte jataain nelateineein chabana satonoelanaala necaohachanaa coaracuruhane coina itolere bana caohacha nejesina ichajeein ichaonacaauru rai, chabana sanaachara ichaonaa tereein Cana Coaunera. 8 Nete laen, cha coitucunaa jerelanaala caohacha icharaauru que nejerateein baaso ichara neein nenacaauru coroataja neraauru casetecareein obajeein. 9 Satiin baaso icharaaurute inaderanaa aina necairichanaa coaracurureein. Jorioocurute ichoaichaniha casetecanohiniha cuurureein. Jorionihechuru netonai nihanatiinte jerichanejeein caseteco coaracurureein. 10 Nete laen satiin caohacha ichajeein ichaonacaauru rai, rai necaohacha aina jataain nelateineein nihane jaan tereein Cana Coaunera. Jorioocurute ichoaichaniha nitohanai raeraneein neeurureein. Jorionineichuru nihanatiinte nitohanai raeraneein neeurureein.

11 Nitohanihate cureein leeochaneein itolere cacha coaraeniha Cana Coaunerane jaun. 12 Satiin Jorioniheichuru- nii Moisesa rai Cana Coaunera tenojoin rauhi coitucuhelanaala onacaaurute, nii rauhi colane oorureein. Nii rijijieein techu Jorioocuru, nii Moisesa rai Cana Coaunera tenojoin rauhi sirichuruhane jaun, inae raotojoeein coitucuuruhane saijieein osaque nesarucuruhane jaun, nii acaauruhacha sirii rauhi aina cuaain colurujuenojoineein caseteco coaracurureein. 13 Coatiha nichoterinaain nii chuni nii rauhi aonaane saijieein tonoraelanaala nenaa. Nii rauhi aonaain, aitohane rijijieein tonoraain ichoaite laen, nii caje nichotereein. 14 Nete Jorioniheichuru, nii Moisesa rai Cana Coaunera tenojoin rauhi coitucuurenihane saijieein, nechu acaauru ichaoneein nii rauhi aitoonjoa ichacuruha suujua caje rocohinne, jelai teein nitohaniha acaauru rai rauhine jaun aihurureein. 15-16 Nii jaunte, acaauru nerurujua caje inanacareein nii rauhi acaauru suujua cuhane acaauruhacha sirii. Acaaurute baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoaaunruhane coitucueratereein acaauru suujua inae saa cana janonaane bana, Calaohi Jesocurisito aina cuaain satiin suujua cuhane asinojoineein cachaauruhacha ichai coitucuerateein rucuhereein Cana Coaunera, caa inara rai aitiin inara relaanune rijijieein.

Moisesa rai rauhi rijijieein niha nocoetocuruha Jorioocurune

17 Iite niqui Jorioneeine jaun, Moisesa rai rauhi coitucuhin, aina inae necoasitaain Cana Coaunera aina niha nocoetohi. 18 Inarate niqui Cana Coauneraacha jerei coitucuhin, itolere caohacha nejesina janijiin coitucueratiha ii que nii rauhine jaun, itolere

caohacha coitucuhi. 19 Nii ainate maosaneein nenaa rijijieein cha coaraelanaala
nenacaauru, 20 cha coitucuelanaala nenacaauru, naaonjoainuri relaain neeine coina ja-
toroaain niha nocoetohi, ii Cana Coaunera rai rauhi coitucucuhine jaun. 21 Nitohaneein
leeochaauru relaeraneein neeine saijieein, chanuna jana chaen ii raajenihane ii su-
ujua coaraain relaanaa naineneei. “Coa asijiauha,” naain ereeine saijieein chanuna
asijiauhi. 22 Chaen techu, “Nainihei nejelau ene aina ichaoha cachaneta,” naainte ereei
niqui. Chanuna jana chaen, ii nejelau ene aina ichaohi. Chosichuru ecaantooru quete
niqui jaolecoha nocoetohi. Chanuna jana chaen nii saijieein, acaauru rai Teenforo
asaae coretiin nenacaauru ecaantooru basijiauhi. 23 Cana Coaunera tenojoi rauhi
tonoraain cha chaain ichaonaa rijijieeinte niqui ereereequi. Nete rai rauhi tonoraain
cha chaeneeine jaun, baasoneein Cana Coaunera coaaratiha aitohi. 24 Nii quete esinae
rauhijiriin nitohaneeichene que: “Inara Jorionequichenete Cana Coaunera que jaole-
conaaneein Jorioniheichuru terateeiche,” naain laenanohineein ne, Cana Coaunera
Quiricha cuhane.

25 Esinae rauhijiriinte niqui nelate Moisesa rai rauhi tonoraain nihane, rai jaberoco
macohi cari saerateein niha cachane. Nete nitohaneein nihane saijieein, nii rauhi tono-
raain ichoaenihane, nirijieein jaberoco macohi saeratelanaala nenaa cacha rijijieein
ne. 26 Nete laen Jorionihechuru, rai jaberoco macohi saeratelanaala neeuruhane sai-
jieein, nii aitoha rauhine rijijieein tonoraain ichaaoruhane, jaberoco macohi saerateein
nenaa cacha rijijieein coaanojoinecurureein. 27 Nii jaberoco macohi saeratelanaala
nenaa, nii aitoha rauhine rijijieein tonoraain ichoaite, nii rauhi siriin rai jaberoco
macohi cari saerateein neeuruhane saijieein nii rauhi siriin tonoraelanaala nenacaaru
colurujueeurureein. 28 Nitohanihane jaun, coatiha esinae rauhijiriin Jorio esine nihei
nii jaberocohacha que Jorio nihane coaarateein nenaa. Niheichu coatiha Jorio nihei
nii jaberocohacha macohi cari saeratera. 29 Esinaen rauhijiiriin Jorio esinete, satiin rai
suujua cuhanene maajeein aca ne. Nii jaunte, rai suujua caje coaauneein coacuhin, rai
jaberoco macohi saeratihane latelanaala Jorio esine neein ne. Coatiha laenanohineein
niha rauhine lateein aihei. Niite Cana Coaunera Suujue ichanohineein ai. Nitohaneein
ichoai cacha, coatiha rijijiei cacha caohacha ichaane coitucuhane coina coujuhin
coarana nainerinaain. Leinjiin Cana Coauneraachate rai nichao coujuhin coaraain
coitucureein.

3

1 Nitohanihane jaun, chaque nelate Jorio neein, cana jaberoco macohi cari saerateein,
naaonjoaain nihacane. 2 Araai laurii coinate niqui nelate Jorio nihacane. Jauriaane-
jeeinte, Jorioocuru rai nere beratelu Cana Coaunera, esenetaauruhane coina. 3 Aihane
jaun chachareein nii naitoonjoa rijijieein neeurenihane coreniha. Nii naitoonjoa
rijijieein neeurenihane corenihanacha, aitohane jaan ichaenerichaain Cana Coaunera.
4 Aihei jerihane. Cana Coaunerate, casajenetooruha satiin cachaaurune nihanatiin,
itolere bana naitoonjoa rijijieein cha chaain nereein. Nitohanerichaaine quete:

“Inae cuu tihane banate,
esinae rauhijiriin aitohine rijijieein
chachaaine coitucuurureein.
Nii banate,
ii esenetaauruhi casetecaai nohanelanaalane
coitucuurureein.
Nitohaneeinte
joaenreein ii colurujuera amuritoriquiin,”
naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhane.

5 Nete nitohaneein aitocuruha tabaaurune rijijieein canaacha ichai baaso, jataain
necaohachaa Cana Coaunerane coaaratihane, chanuna jana chaen nii baaso ichacaach-
ene coreniha cana casetecae Cana Coaunera. Nete nii baaso ichacaachene coreniha
cana casetecaa Cana Coaunerane nihanatiin baaso icharaniha benaa nainenihacache.
6 Coatiha nitohanihei. Nitohaneein baaso icharanihane, coatiha satiin chauratane que
nenacaauru cachaauru ichao cojuhin coaraain rucuhena nainerihei.
7 Nitohaneein nohaniha cachane aina jataain necaohachaa Cana Coaunera beeichene
saijieein, chanuna jana chaen osaaotoha canu beeiche. 8 Nitohanihanete satiin baaso
icharichaache, niha caohachane coina. Niritiinte, cacha relaa canacaanu beeure,
nechu acaauru esenetaain, canu que jaolecooruhane coina. Nete niritiin erenacaauru
cachaauru inae caseteco coaracureein.

Satiinte cana osa ujuaihoneein nihacache.

9 Chatonaain chaainti coaauquiche. Cana Jorio nichaachenena, Jorio niheichuru
amurijiriin cacha caohachaneein nihacache. Aihei jerihane. Inae inaraque, Jorioocuru,
Jorioniheichuru, naaonjoainunru aina satiin osaaonaneein nihacachene coitucuerati-
hacaanu. 10 Nii quete:
“Nihei chuni cacha,
canu rai caohacha ichaain nei.
Nihei caohachanainejeein leinjiiniji.
11 Nihei leinjiiniji
Cana Coaunera coacuhin
caohacha coitucuhin ichara.
12 Satiinte
baaso jeloon suujua cuaain
caohacha ichana coacuelanaala
baaso ichacure.
Nii jaunte
nene leinjiiniji caohacha ichara.
Nihei caohacha nainejeein leinjiiniji.
13 Acaauru rarote
leeinjiin calani ne,
neforacaa atanebanane rijijie.
Jana acaauru lelete,
enaacha cacha coritaauruhane jaaneein ne.
Acaauru ujuaaete,
aiha acano catu corane rijijieein
cacha cunaitaeraniha ne.
14 Jana acaauru ujuaae cajete
enaacha mituhe cacha cotaain,
nechu aansainiha beeuruha ne.
15 Enaachate
sonajaain jaaonaa
jerecuruhane jaun
cuhin sonajaain jaaore.
16 Amuuruhane jaaunrute
aansijiiniji cautijiaelanaala
niicha eruuri itajeeure.
17 Nii jaunte,
chabana caohacha ichaain,
raotojoeein ichaonaa nainecurene.
18 Nii chabana
acaauru casetecarichaain
Cana Coaunerane que

coacuhin casihuruhi,"
naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha cuhane.
19 Nete satiin nii rauhi aitoonjoan tonoraain nenacaauru netonai, osaaonaneein
neeuruhane coitucuhin neeuruhane coina aitoha nii rauhine coitucuhacache. Aihane
jaun cacha coujuhin coaraa Cana Coaunerane bana, nerinaain nii que tonaain erenaa
nainei. 20 Nii jaun coatiha rauhi tonoraain necaauru nihanatiin, nii rauhi tonoraau-
ruhane coreniha acaauru osa caje ichoteratenajarinaain Cana Coaunera, nii rauhi,
esinae rauhijiriin osaaocaachene coitucunaa coinaacha nelatihane jaun.

Esenetaacachene aina cuaainchate nichoterichaacheein

21-22 Nete laen, inae ena nii rauhi colane cana ichoterateriichaaine coitucuerate Cana
Coaunera. Niite coitucunaa nainichaache, nii rauhi aina nere beracuru *profeta*curu
laenanohi ereretaain coaraain. Leinjiin Jesocurisito esenetaacachene aina cuaainchate
naine, cana osa caje cana ichoteratiha Cana Coaunerane. Nii rijijieein techu, satiin
esenetaain nenacaauru netonai ichoteratereein. 23 Satiin osa que nesarucuruhane
jaunte, Cana ichoteraneein niha Cana Coaunerane saijieein que jaolequiin neeure.
24 Nete jataain cana belaitohane jaun, Jesocurisito aina cuaain inara ichoterate core
colane Cana Coaunera. Coatiha rai caohacha ichaain neeichene jaun, inara ichoterati-
hei Cana Coaunera. 25 Nitohaneein jeriha Cana Coaunerane jaunte ohelu Jesocurisito,
rai coichana aina cuaain cana osa aninoaain, cana que suujua acatena nainihane coina.
Nechu queecha jaequiin nihacachene corenihachate, cha ujuaihonelanaala nenaa
rijijieein cana teein cana coaraane coitucuerate Cana Coaunera, 26 esinae rauhijiriin
luhecotariin cha coaetana inaenihane jaun. Enate esinae rauhijiriin caohacha ichaain,
canaacha ichai ujuaihoneein nenaa caje satiin Jesocurisito esenetaeranichaachene
ichoteratihane coaarate.
27 Nitohanihane jaun, coatiha chaelai que nelatihei Cana Coaunera coitucuhin rai
caohacha ichaa nocoetiin necoasitaa cachane. Nii necohasitanajate, caohacha naine-
jeein nitaje. Aihane jaun coatiha nii rauhi tonoraane coreniha, osa caje nichoteein
nihei chuni cacha. Nechu Cana Coaunera esenetaane corenihate nichoteein ne cacha.
28 Nitohaneeinte, nii rauhi tonoraain nihacachene, cana ichoteraterichaaine coina
aitelanaala esenetaacachene coreniha osaaocaachene caje cana ichoteratihane coina
aitoha Cana Coaunerane coitucuhacache inae.
29 Leinjiin Jorioocuruhacha Coauneraneeinna niha Cana Coaunera. Tana satiin lauri
lauri nenacaauru cachaauru netonai Coauneraneein nihane. Aihanete ne. Satiin lauri
lauri nenacaauru netonai Coauneraneeinte ne Cana Coaunera. 30 Coatiha nihei nii
baiha chuni Coaunera. Acate rai jaberoco macohi cari saeratelanaala neein esenetaer-
aaurune maajein ichoterateraneein ne. 31 Nitohanihane jaunna, nii canaacha esenetai
esenetaacachene jaun, inae chaque nelateniha nii rauhi. Coatiha aihei. Nii ainate
esinae rauhijiriin nelatiha nii rauhine que aitocoaache.

4

Cana Coaunera esenetaa Abaraaunne que erenaa

1 Nitohanihane jaun, tonarihacache cana foeratera inoaensi Abaraaun que. 2 Esinae
rauhijiriin caohacha ichaane coreniha, osa caje colunohineein nenaa raane rijijieein
teein raa Cana Coauneranete laen caohachare caohacha icharanihane que aitoha
Abaraaunne. Nete neniha leinjiinniji caohacha icharane jaun, caohacha icharani-
hane que aitoha cachane rautaene Cana Coaunera. 3 Nitohanihane quete: "Esenetaa
Abaraaunne jaunte, osa caje colunohineein nenaa raane rijijieein teein rae Cana
Coaunera" naain laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane. 4 Chunocoha
amihaneein nihane jana, rai coreteraa nii rai namihaneeonne, coatiha que nirijieein
joaereein coreniha belaiha rai tihei nii coretera. Nii rai namihaneeon coretihane
jaante, nii namihaneeon cainaeraniha rai tenojoi ne. 5 Nete laen Cana Coauneraacha

que jaaequiin neein esenetaera, nii esenetaaneecha coreniha osa caje colunohineein nenaa raane rijijieein teein rae Cana Coaunera, niicha ichai coreniha rai cha chaain neeuruhane que airijiin. 6 Nitohaneein osaaocane nihanatiin, esenetaain niha cachane, osa caje coulunohineein nenaa neein teein raa Cana Coaunerane quete:
7 “Rachoojoeeinte neeure,
baaso ichajeein osa que nesarucuruhane nihanatiin,
osa caje coulunohineein
nenaaneein teein
Cana Coauneraacha ranojoinunri.
8 Rachoojoeeinte ne,
nii nichotenaa cacha,
rai nosa coreniha
casetecaenerichaain Cana Coaunerane jaun,”
naain niha erenaane rijitojoeein aitelu cana inoaensi Rabiri amure.

9 Rai jaberoco macohi cari saerateeurera *circuncidado*curu raaicha aitenihanena, nirijieein rai jaberoco cari saeratelanaala nenacaauru raine maajeein niritiin niha nii erenaa. Inae acaihaniji que esenetaaneecha coreniha osa caje coulunohineein nenaa raane rijijieein teein Abaraaun raa Cana Coaunerane coitucuhacache raotojoeein. 10 Chatohaneein niha Abaraaunne jana osa caje coulunohineein nenaa raane rijijieein raelu Cana Coaunera. Inae rai jaberoco macohi cari saerateein nihane janana osa caje colunohineein nenaaneein teein raalu Cana Coaunera. Coatiha aihei. Jaiti rai jaberoco macohi cari saeratenihane janate raelu Cana Coaunera. 11 Inae nitohaneein osa caje colunohineein nenaa raane rijijieein teein raa Cana Coaunerane baihate laen, nii cojunacanu que rai jaberoco macohi cari saeratelu Abaraaun. Nitohanihane jaunte, satiin rai jaberoco macohi cari saeratelanaala neein, osa caje colunohineein nenaa rijijieein neeururichaaine esenetaeraauru netonai inacaneein ne nii Abaraaun. Nii rijijieein techu, nii esenetaauruhane coreniha osa caje coulunohineein nenaa raane rijijieein ranajae Cana Coaunera. 12 Jerichanejeein techu, jaiti rai jaberoco macohi cari saerateein nelanaala, esenetaalu Abaraaunne rijijieein neein esenetaeraauru cachaauru inacaneein ne nii Abaraaun. Nii rijijieein techu, jaberoco macohi cari saerateein neein, nii aihalune rijijieein esenetaeraauru netonai inacaneein ne nii Abaraaun.

Esenetaacachene aina cuaainte, cana rai naitoonjoa tereein Cana Coaunera.

13 Cana Coaunerate Abaraaun rai aitelu, rai nefoerateeuru aina nirijieein core colane acaauru rai chauratane tihane, neroraneein neeruhane coina. Coatiha, Moisesa rai rauhi tonoraain niha Abaraaunne jaun, nii rai chauratane tihane coina aitohilu Cana Coaunera. Nechu esenetaane jaunte, nii rai chauratane tihane coina aitiin, osa caje coulunohineein nenaa raane rijijieein teein raelu. 14 Nii rauhi tonoraeraauru, nii Cana Coauneracha tenaa jerei raeranuneein neeuruhane jana nihane, coatiha chaque nelateein nerihei nii canaacha esenetai. Inacojoeeinte esenetarichaache, nii tihane coina aitohalu Cana Coaunerane jaan nihanatiin cana raineein nerihei. 15 Nii rauhite cha ujuaihoneein caseteco coaracaachene coina nenaaneein ne. Nii niha rauhine colane nerihei cha ujuaihoneein caseteco coaraane rai nei.

16 Nii jaunte satiin nii rai nefoerateeuru aina Abaraaun rai niicha teeni tiha core colane esenetaauruhane aina cuaaine coina aitelu Cana Coaunera. Aihane jaun, coatiha nii rauhi tonoraeraauru raaicha nii tihane coina aitohilu Cana Coaunera. Acate esenetaalu Abaraaunne rijijieein, satiin esenetaeraauru raineein nenaa ne. Nitohaneein esenetaane jaunte, satiin cana inacaneein ne Abaraaun. 17 Rai Quiricha Inoainsi cuhane: “Canune, arajii lauri lauri nenacaauru cachaauru inacaneein ii tereeunni” naain rai aitohalu Cana Coaunerane rijijieeinte, nii Abaraauncha esenetai

Cana Coaunera, onacaauru rai ichaonaa teein, jaiti coaaunanojoinelanaala nenaa, naaonjoainuri Coauneraneein nenaa ne.

18 Inae calaohirichaainne esenetaeniha Abaraaunne janate: “Arajii lauri lauri nenacaauru cachaauru inacaneeinte neriquiincha” naa rai Cana Coaunerane esenetaain acaacha cohajihane jaunte, acaauru inacaneein ne Abaraaun, “Caa jeeonihate cuurureein ii nefoerateeurura” naain que arasijie coaarateein rai aitohalu Cana Coaunerane rijijieein. 19 Inae lefasha jaanacaneelalajeein ichaohane jaun, inae rai comasai Sara aina jiniiquiin biinaaneein, leinjiiniji canaanai sirilanaala ooruhane rai neeuru saijieeinte, nii rai aitoha Cana Coaunerane esenetaane jianenelu Abaraaun. 20-21 Nitohaneeinte, esenetaane jianena coacuelanaala, jelai amuritoheriin esinae rauhijiriin nii rai naitoonjoan icharihani Cana Coaunerane esenetaane jaun, Cana Coaunera coroajeein, acaacha cohajeein nelu Abaraaun. 22 Nitohaneein esenetaane jaunte, osa caje coulucohin raelu Cana Coaunera.

23 Coatiha nii esenetaa Abaraaunne jaun, leinjiin acaacha raane coina aitiin laenaeratiheilu Cana Coaunera, 24-25 cana netonai quete aitiin laenaeratelu. Nii jaunte, cana netonai esenetaacachene jaun, cana colucohin cana netonai rae Cana Coaunera. Satiin cana osa coreniha cana coreenraniha ohalu. Cana osa ujuihoneein nenaa caje cana mitaeranu que Cana Curuanaa Jesocurisitone esenetaacachene jaunte, cana netonai rae Cana Coaunera.

5

Inae cha ujuaihoneein nihaacache.

1 Aihane jaunte, esenetaacachene coreniha Jesocurisito aina cuaain inae cha ujuaihonelanaala Cana Coaunera aina raotojoeein nihacache. 2 Nii Jesocurisito esenetaacachene aina cuaainte, cana coroatajane Cana Coaunera. Nii ainate cana suujua letono ichana coacuelanaala rachoojihacache, rai Cojoanonaa que nerichaacheeinne cohajeein. 3 Coatiha acaacha nihei. Nii rijijieein techu, necairichanaa coaracaachene nihanatiin rachoojoeein nihacache, nii necairichanaa aina cuaain jelai amuritoheriin laraajiin itolere abaantaain nihacachene coitucuhacachene jaun. 4 Nii necairichanaa abaantaain laraajiin nenaate, inae esinae rauhijiriin ijiin neein canaacha cohajei cohana nainerichaacheein. 5 Nii canaacha cojoai coatiha inacojoeein cohahaacache, rai Suujue cana rai niicha tei aina cuaain jataain cana belaiha Cana Coaunerane jaan nihane jaun.

6 Nitohaneeinte, cana osa caje nichotenaa nainelanaala nihacachene jana, inae cojoinaca que turuhane jana, cana baaso icharanichaachene coreenraniha ohelu Jesocurisito. 7 Coatiha nerihei chuni, leeocha cacha baaso ichara coreenraniha nesohin nijioaenrateein nei. Niheichu caohacha ichara cacha coreenraniha nihanatiin nesohin nijioaeratenaa nainihei chuni. Coaraain aihane nihane chachu jerihane, leinjiin caohacha ichara cacha coreenraniha nesohin nijiaoenratere chuni. 8 Nete jataain cana belaitohane coaaratiha, cana osa coreniha oha rai Calaohi Jesocurisitone coina letoaelu Cana Coaunera. 9 Inae nitohaneein cana osa coreniha ohalu Jesocurisitone jaun, inae cha ujuaihonelanaala nihacachene jaunte, nii amuritoheriin aina cuaain caseteco caje nichoterichaacheein. 10 Nitohaneein jaiti que nejeratenaaneein nihacachene jana ohalu rai Calaohine aina cuaain, aina raotojoeein jiniiquiin nihacachene coina ichaalune jaun techu, nii amuritoheriin cana ichoteratereein Cana Coaunera, inae cana que suujua acatihane jaun. 11 Coatiha niicha nijihei. Rai Calaohi Jesocurisito aina cuaainte, Cana Coaunera coroaecaache. Nii Curisito, Cana Coaunera que nejeratenaaneein nihacachene caje, aina jiniiquiin raotojoeein cana teraneein nenaa nihane jaun.

Adaan aina Jesocurisito

12 Nii rijijieein techu, leinjiin cacha caje nunuheteein caa chauratane que turuhin
nelu osa, cacha itajeranu que. Nii cacha itajeranu onaate satiin cachaauru lomohelu,
osa que nesarucuruha satiine jaun. 13 Nitohaneeinte jaiti neniha Moisesa rai rauhine
jana, inae nii ajiniha nesilu chauratane que osa. Coatiha niqui coitucueraailu nii osa,
jaiti neniha nii rauhine jaun. 14 Nii jaunte nihalu Adaane caje coaauneein nihalu
Moisesane que tiaaojoaain osa que nesarucuruhane jaun, ohin nitaje rai neeurelu
satiin cachaauru. Coatiha niqui, leinjiin rauhi tonoraain neeurenihane coreniha osa
que nesaruhin neeuruhilu aiha Adaane rijijieein. Charijieein teeinti, nii jaurianejeein
nenaa Adaan- jauriaanejeein osa raain nelu, nii rijijieein techu, nii Adaan amurijiriin
nenaa canaacha cohajei- leinjiin cacha ichaonaa turuaain nelu.

15 Nete nii Adaancha ichai nii chaque nelateein nedae ne, amurijiriin jataain nelatiha
nii cana belaiha cana rai Cana Coauneraacha teine jaun. Nitohaneeinte baaso ichaa
leinjiin cachane coreniha, satiin osa que nesaruhin nitajenaaneein neeurelu satiin
cachaauru niqui. Nete core colane cana belaiha cana rai leinjiin Jesocurisito aina
cuaain Cana Coaunera tenojoi, nii amurijiriin nelateein, satiin cachaauru rai caohacha
ichaeraneein ne. 16 Nii naosatiha leinjiin Adaane jaan, coatiha chaque nelateein nedaai,
nii cana belaiha Cana Coaunerane jaan aina cuaain. Nii jaunte niqui, leinjiin cacha
osa coreniha, satiin caseteco coaracuruhane rai neeurelu cachaauru. Nete nii cana
rai niicha tei aina cuaain, nosa que namuritiin niha cachane nihanatiin, inae nii
ujuaihoneein neeureniha cachaaurune coina aitelu Cana Coaunera. 17 Nitohaneein
leinjiin cacha coreniha, cachaauru que niicha ichana nainei ichaain satiin cachaauru
itajiha nii onaane jaunte, nii amurijiriin niicha ichana nainei ichacurureein, jataain
acaauru belaitohane jaun, Jesocurisito aina cuaain enachasine ichaonaa que ichaohin
neeuruha nii core colane osa caje Cana Coaunera roconojoinunru cachaaurune coina.

18 Charijieein teeinti, osa que nesaruha Adaane coreniha satiin cachaauru caseteco
coaracuruhane rai neeurelu. Nii rijijieein techu, caseteco coaracuruhane rai neeuruha
cachaaurune jana, niicha ichai aina cuaain, jianacoon osa caje cacha rocoheranu
ichaonaa uhaain turuhelu Jesocurisito. 19 Nitohaneeinte erenaa tonorae niha Adaa-
neecha coreniha arajii cachaauru osa que nesarucurelu. Nii rijijieein techu, erenaa
tonoraain niha leinjiin cachane coreniha, jianacoon neeurureein cha ujuaihonelanaala
arajii cachaauru.

20 Moisesa rai rauhite niqui, osa que nesaruhane coitucuhin jianiha cachane coina
nenaanelu. Nete nii saijieein aina jelai amuritoheriin osa que namuritocurelu
cachaauru. Nete nitohaneein jataain osa que namuritocuruha cachaaurune jana,
jeelai amuritoheriin jataain cachaauru belaitohane coaarate cana que Cana Coaunera.
21 Charijieein teeinti cachaauru lomohin ne osa, cachaauru atinaain itajihane coina. Nii
rijijieein techu itolereneein cachaauru lomoritin ne, nii osa caje cacha mitaeranu que
cacha belaitohane jaan Jesocurisito aina cuaain ichaonaa satonohelanaala nenaa Cana
Coaunera tenojoin.

6

Osa coreniha onaaneein nihacachene nihanatiinte, Jesocurisito coreniha ichaorichaacheein.

1 Aihane jaun chajana icharihacache. Osa que nesarujueeinna ichaorichaache, jelai
amuritoheriin cana belaiha Cana Coaunerane coina. 2 Aihei jerihane. Inasiina inae osa
jianeein ichaonaa saijieein, nacohauneein osa que nesarujueein ichaorichaache. 3 Tana
inae cana baotisaauruhane aina cuaain, aina jiniiquiin o caje ichanaalu Jesocurisitone
rijijieein inae nihacachene coitucuhichene. 4 Nitohaneeinte Jesocurisito aina jiniiquiin
cana jaberoco conauteraneein ne cana baotisaauruhane jaan. Aina ohin, nii o caje

ichatihalu, jataain itolere niicha ichana nainei ichaain Cana Coaunerane rijijieein, cana netonai nii onaa rijijieein nenaa caje enachasine ichaonaa que ichaohacachene coina.

5 Aihane jaun inae aina jiniiquiin onaa rijijieein nihacachene jaunte, o caje ichanaain nihalune rijijieein cana netonai aina jiniiquiin cana o caje ichanaain nerichaacheein. 6 Nii jauriaanejeein cana ichao que ichaohacachelune jaante, inae Jesocurisito aina jiniquiin coroso que tenojoineein itajenojoi nelu. Nii cana ichao rijijieein ichaohin naosatenaanaja itajenojoineein nihane jaun, inae nainihei cana saruha osane rijitojoeein nacoauneein neosatihajeein nihacachene. 7 Leinjiin cacha inae ohane, inae nacoauneein naosatenaa nainihei. 8 Nii rijijieein techu inae Jesocurisito aina onaaneein cana jaberoco tihacachelune jaun, aina jiniiquiin ichaorichaacheeine cohajihacache. 9 Chaen techu, inae onaa caje ichanaalune jaun inae nacoauneein ohenerihani Jesocurisitone coitucuhacache, inae aina chachana naineniha onaane jaun. 10 Nii ohalu Jesocurisitonete, osa itajeranu que lesajeeincha ailu, inae chabana nacoauneein ohenihane coina. Nete laen inae enene, Cana Coaunera rai ichaonaa que ichoae. 11 Nii rijijieein techu, inara netonai osa coreniha onaaneein inara jaberoco teein, Cana Coaunera rai ichaonaa que Jesocurisito aina jiniiquiin ichaohichene caohachae.

12 Aihane jaun jiaonriha nenacaeneein inara jaberoco ohane rai nenaa amuritonaa jeriha osane rijitojoeein, inara jaberocohacha jerei ichaain neeichene. 13 Jiaonriha inara jaberoco aina cuaain niicha jerei baaso ichaa osane coina, rai inara jaberoco teein neeichene. Nitohaneein nenaa coacuelanaala, ohin caje ichanaain ainaa rijijieein, Cana Coaunera rai inara jaberoco teeuchete, coujuriu Cana Coaunera rai caohacha ichaeraneein neeiche. 14 Nitohaneein neeichene, coatiha inae inara amuritonaa nainerinaain osa, inae Moisesa rai rauhi aina nelanaala, inara belaiha Cana Coaunerane jaancha aina neeichene jaun.

Jaiti osa aina ichaonaa bana

15 Nitohanihane jaun chatohanerihacache. Inae Moisesa rai rauhi aina nelanaala, cana belaiha Cana Coaunerane jaan aina nenaa jaunna, osa que naosatihajeein ichaorichaache. Coatiha aihei. Nainihei nitohaneein ichaohacachene. 16 Inarate raotojoeein leinjiin fatoroon letononeein rai niicha jerei ichaquichene coina aina cuhin neeichene, leinjiin acaacha letononeein rai nere tonoraain neeichene coitucuhiche. Nii rijijieein osa letononeein nenaa jeriquichenete, ohin nitajeeichene rai neriquicheein. Jana Cana Coaunera esenetaain, Aca jerihane rijijieein neeichene coina ichohichenete, rauhijiriin ichaonaa esine que ichaoriquicheein. 17 Nete jataain caohacha ichae Cana Coaunera, inae inara jauriaa osaacha sacurejetocoichene jianeein, inae inara suujua aina cuaritaain inara relaacaanune jaan tonoraain acaacha esenetaain neeichene jaun. 18 Nitohaneeinte osa letononeein neeichene caje, inae jianacoon neein rauhijiriin ichaonaa esine que ichaonaa tera letononeein ichaohichene coina neeiche.

19 Aitoha joaereein cachane rijitojoeeine caa inara rai beebejeeun, jaiti joaereein cacha rijijieein neeichene jaun coitucunaa nainesineeichene coataa. Charijieein teeinti inara jaberoco teeichelu nii baaso icharaneein nenaaa rai, aina cuaain baaso ichaane coina, nii rijijieeinchu nii inara jaberoco teeuche nii caohacha ichaera rai, aina cuaain caohacha ichaane coina.

20 Jaiti osa letononeein neeichene bana, coatiha nii rauhijiriin ichaonaa esine rai cha chaeraneein ichaoheeichelu. 21 Nete inara ichao rai caohachanu erunaa nainеneeichulune jaun, ohin nitajeeichene coinaacha inara sarueranihalu nii baasone jaun, inae enene taolu inara ichao coejeein ichaohiche. 22 Nete laen inae enene, inae nii inara osa letononeein neeichene caje jianacoon neein, jeriha Cana Coaunerane rijijieein inaraacha ichai ichaain neeichene coina jatoroain neeiche. Niite laen jataain inara caohachanu que ichaquiche, Cana Coaunera que banijiaain nenaa ichaonaa que ichaoha aaichene jaun, chabana satonoelanaala nenaa ichaonaa rariquicheein. 23 Nii

inara osa inaraacha sacuhite, nechu inara rai onaa teein, inara itajeranu que nelu. Nete laen, nii ena inara belaiha Cana Coaunera tenojohin, ichaonaa sanaacharanejeein cana Curuanaa Jesocurisito aina jiniiquiin ichaohichene teraneein nereein.

7

Inae nisirihateein nihane aiha cachane rijijiei que erenaa

1 Canejeraauru, inarate raotojoeein Moisesa rai rauhi coitucuhin neeiche. Nii jaunte nii rauhi, jaiti ichaoha cachane tonohanau rai nelatejeecane coitucuhiche raotojoeein. 2 Coaracuche nachuhinti, nii rauhi, leinjiin ene nisirihateein nihane, oha nii lanane reeintiaajeein ainaacha ichaohane coina aitohane. Nete inae oha nii lanane, inae nii rauhi lanaacha aina ichaohane coina aitohane caje jianacoo ne nii ene. 3 Nitohanihane jaunte niqui, jaiti ichaoha rai lanane tonohanau, leeocha quicha aina niicha jerei ichaane, osa que nesarurichaainne que aite nii rauhi. Nete inae oha nii lanane, inae leeocha quicha raane nihanatiin osa que nesaruha aihane que aitene nii rauhi.

4 Nii rijijieein techu inara netonai inae Jesocurisito o aina cuaain rauhi caje nichoteeichene jaun, inae inara aina cha chana nainene nii rauhi. Nitohaneeinte inae nii o caje ichanaai nenaa Jesocurisito raineein neeiche. Inae nitohanihane jaunte, jataain Cana Coaunera notaracaae rai jataain nelateinneein ne cana ichao. 5 Jaiti joaereein cacha rijijieein naosatihajeein ichaohacachene banate, cana jaberoco aina cuaain baaso coacuhi baasohacha ichajeein nihacachene jaun, inae ohin nitajihacachene rai nihacachene coaaratiha cana quene coinaacha nelateein nelu Moisesa rai rauhi. 6 Nete laen inae ena aitoha rauhine tonoraain naitoonjoaacha ichajeein nihacachene itajeein jianichaache. Inae colane jianacoon neein, Cana Coauneraacha jerei ichajeein, rai Suujue tenojoi ichaonaa que ichaohacache, raujiaain inoaenlu rauhi laenanohineein nenaa tonoraain ichaohacachene jianeein.

Moisesa rai rauhi colane osa coitucuhaacache.

7 Nitohanihane jaunna osa que cana saruhane coina nihalu rauhine que aitorichaache. Aihei, coatiha osa que cana saruhi Moisesa rai rauhi. Nihalu nii rauhine colane, coatiha “Naaonjoaite osa ne” naain coitucurihaanulu. Niheichu: “Jionriha chamute cachacha sirii jereein coaraain que necoelaaine,” naain biha nii rauhine colane, coatiha chabana nii coitucurihaaun. 8 Nete nii rauhi aina cuaain nelararajiaain, nechu itolere baaso coacuhin aca jerihane rijijieein ichacaaunne coina canu sarue nii osa. Nii rauhi colane nerihei naosateein nihane coitucuhin nei. 9 Nii jaunna jaiti neniha rauhine jana, “Caohachaainne ichaaon,” narejetoonlu. Nete, inae niha nii rauhine aina cuaain canu ichao coaracaaunne jana, ohin nitajenaaneein niha canu ichaone coitucuunlu. 10-11 Nitohaneeinte, canu rai ichaonaa telanaala, ohin nitajihanune coina, cacha itajera rai canu te osa, nii rauhi aina cuaain nelararajiaain canu coritaain canu itajihane coina.

12 Nii inara rai aitocoaaunne rijijieeinte, nii rauhi leinjiin acaneein ne. Chaen nii rauhi naitoonjoante casajenelanaala jataain caohachaneein nenaa ne. 13 Nitohanihane jaunna, nii caohacha ichara canu ichao itajeriha. Coatiha aihei. Nii osa te, esinae rauhijiriin osa nihane coaaratiha canu quene coina caohachaneein nenaa rauhi aina cuaain canu atinaain canu itajelu. Nitohaneeinte jataain banejelanaala baasoniha naosatenaane coitucuerate canu que nii rauhi.

14 Raotojoeeinte Cana Coaunera tenojoineein niha niicha tei rauhine coitucuhacache niqui, nete canu jaberoco, osa letononeein nihanune jaun, itolere bana baaso ichaaun. 15 Chanuchaainti nitohaneein neeun. Coatiha canuhacha ichai coitucuhin ichahaaun. Nena laen, enaacha canuhacha ichana nainihei ichaaun. 16 Nii canuhacha ichana jerihei ichacaaunnena laen, aina cuaain jataain caohacha icharaniha nii rauhine coitucureeun. 17 Nitohanihane coatiha canu raajenihane ichahaaun, canu jaberoco cuhane

nenaa osate nii ichae. 18 Nii joaenreein cacha rijijieein osaaotohanune jaunte, canu
jaberoco cuhane neniha caohachane jaun, caohacha ichana jerichaaunne nihanatiin
ichana nainesineeun. 19 Nii jaunne caohacha canuhacha ichana jerei ichaelanaala,
baaso canuhacha ichana jerihei ichaaun. 20 Nitohaneein canuhacha ichana jerihei
ichacaaunne, coatiha canu inae nii ichahaaun. Nii osa canu suujueniha nenaate
ichae. 21 Nii ainane caohacha ichana jerichaaunne nihanatiin, itolere bana baaso
nejesinaacha ichacaaunne que inae naihaaun.
22 Canu suujua cuhanena niqui Cana Coaunera rai nii rauhi rautatoon. 23 Nete canu
suujua cuhane ne canu rai caohacha coaaucaaunne caohatera. Acate nii osa rai rauhi-
neein canu suujua cuhane neein baaso ichacaaunne coina canu suujua sarueraneein
ne.
24 Cairichaaojoaanu nohane. Chajana nohane, nii canu suujua siriha onaane caje,
jelai caje canu suujua rocore. 25 Cana Coaunera canuhacha coroajeite, rai Calaohi
Jesocurisito aina cuaain nainere, nii caje canu rocohin nihane. Nete jaiti joaereein
cacha rijijieein nihanune jaun, jaiti canu rerohecae osa. Inae satononejeeine Cana
Coaunera rai rauhi tonoraain nihanune coina aitoon.

8

Jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein ichaohacachene

1 Nitohanihane jaun coatiha inae caseteconeein neeururinaain leinjiinniji Je-
socurisito cachaneein Aca jerihane rijijieein aina ichaonacaauru. 2 Nitohaneeinte
Cana Coaunera Suujue rai rauhi, Jesocurisito aina cuaain cana rai ichaonaa tera, cana
atinaain cana itajihane rai niha osa rai rauhine caje cana rocoeraneein ne. 3 Rai
nichaohacha sacuhin satiin osaaotooruha cachaaurune jaun acaauru aina cha ichana
naineniha Moisesa rai Cana Coaunera tenojoin rauhine janate, Cana Coaunera laen
nii Moisesa rai rauhicha ichana nainesiheilu ichaelu. Nii icharaanu quete leinjiin
cacha rijijieein nenaa rai Calaohi letoaain nelu Cana Coaunera. Nitohaneeinte turuhin
joaenreein cacha osaaona rijijieein, satiin cana osa amuritiin coreniha ohelu cana
amute cacha rijijieein Jesocurisito. 4 Nitohaneeinte ichaelu Cana Coaunera, satiin
cana nii aitoha rauhine rijijieein tonoraain nihacachene, joaereein cacha rijijieein
naosatihajeein ichaohacachene jianeein, jeriha rai Suujuene rijijieein ichaonaa coina.
5 Joaereein cacha osaaona rijijieein ichaonacaauru cachaaurute, joaereein suujua
letonohacha ichajeein queecha coacuhin ichaaore. Nete laen jeriha Cana Coaunera
Suujuene rijijieein ichaonacaauru, Cana Coaunera Suujue jerenohicha que coacuhin
ichaaore. 6 Nechu jeriha cana suujuane rijijieein coaaucaanete, ohin nitajihacane coina
aihaca. Nete jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein coaauncaane laen, jataain raoto-
joeein ichaonaanaja que ichaohacane coina aihacache. 7 Nii jeriha suujuane rijijieein
coacuhin ichaonacaauru cachaaurute, Cana Coaunera que nejeratenaaneein ichaaore,
jeriha rai Suujuene rijijieein nenaa jerelanaala, niheichu tonorana jerecurenihane
jaun. 8 Nii jaun jeriha osane rijijieein coacuhin ichaonacaauru cachaaurute, Cana
Coauneraacha jerei ichana nainecurene.
9 Nete laen inara, nitohaneein coacuhin ichoaelanaala, inae jeriha Cana Coaunera
Suujuene rijijieein coacuhin ichaohiche. Aihachu esinae rauhijiriin inara suujueniha
niha Cana Coaunera Suujuene. Suujueniha Jesocurisito Suujue sirilanaala nenaa cacha,
coatiha Jesocurisito cachanihei. 10 Nete inara suujueniha niha Jesocurisito Suujuene,
inara rai ichaonaa tiha aicheein Cana Coaunera, inara osa coreniha inae ohin nitajee-
ichene rai neeichene jana, nii caje inara ichoterateein nihalune jaun. 11 Nitohaneein
inara suujueniha ichaoha nii o caje Jesocurisito ichateralu Cana Coaunera Suujuenete,
nii jeelai Jesocurisito ichateralu ohin nitajeeichene rai neeichene caje inara ichateein
inara rai ena nenaa ichaonaa tereein nii Cana Coaunera Suujue inara suujueniha
nenaa.

12 Aihane jaun coatiha cana letoaa cana suujuane rijijieein, leeochaauru osaaonaneein nenacaauru cachaauru ichao rijijieein ichaohacachene coina letononeein nihaacacheta canejeraauru. 13 Nitohaneein osaaona cacha rijijieein coacuhin ichaohichenete, ohichene bana nitajeriquicheein. Nete laen Cana Coaunera Suujue aina cuaain, nii baaso inaraacha coacuhi baaso itajeeichene, nitajenaacharanejeein nenaa ichaonaa que ichaoriquicheein.

14 Jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein naitoonjoa ichajeein ichaonacaaurute, satiin Cana Coaunera calaohineein neeure. 15 Nii Cana Coaunera Suujue inaraacha ranojoin coatiha coasinacai nihei, osa rene coaiteen cacha amaeranenihane jaun. Acate esinae rauhijiriin Cana Coaunera Suujueneein rai calaohineein inara terane. Nii rai Suujue canaacha rai aina cuaainte, Cana Coaunera coaaucaachene naineein, “Ofa” naain coaaucaache. 16 Nii jeelai Cana Coaunera Suujuete, cana suujue aina jiniiquiin ne, inae Cana Coaunera calaohineein nihacachene bihacachene coina. 17 Nitohaneein rai calaohineein nihacachene jaunte, nii cana que niicha banihatei naitoonjoalu raeraneein nerichaacheein. Niite Jesocurisito aina jiniiquiin rarichaacheein, esinae rauhijiriin rai Cojoanonaa que nihacachene coreniha necairichaacachene.

Rai Cojoanonaa que turuhenenu

18 Coatiha cha nihei, cau caa ena necairichaaecaachene jaan, cana rai caa baiha rai necaohacha niicha teeni aina teein coaracaane. 19 Itolere Cana Coaunera coaaunanojoinurute, coitucueratenojoinecuruha Cana Coaunera calaohineein nenacaarune que turuhane luhecaain cohaje. 20-21 Nitohanihalu cana necoaauna, coaaunanojoineein nihalune baiha cojiotanohineein nihalune jaun. Coatiha sujuua caje coaauneein aca jerihane jaun nitohaneein niheilu. Cana Coaunera nitohaneein ichaane jaunte ailu. Nete osa que nesaruhin necairichanaa tabai que ichaohane caje mitanojoinerichaaine cohaje itolere bana, jataain necaohachaain jianacoon tenojoinecuruha Cana Coaunera calaohineein nenacaaurune que nenaa nainiha acaaentonaine coina. 22 Nitohaneeinte necairichaa canaanai cuna aina nebane rijijieein, enanetojoeein necairichaaeca nii Cana Coaunera coaaunanojohine coitucuhacache. 23 Coatiha acaacha necairichaai. Cana rai niicha teeni ajiinchateranu que, rai Suujue tiha cana rai Cana Coaunerane saijieeinte, cananetonai necairichaacache. Nitohaneeinte, Cana jaberoco netonai jataain mainajeein necairichae, inae rai calaohineein cana raain, ena nenaa cana jaberoco tiha Cana Coaunerane que turuhane cohajeein. 24 Nii canaacha cohajei corenihate, ichoteratenojohineein nihacache. Inae nii canaacha cohajei coaracaachene jananihane, coatiha inae coharihaacache. 25 Nete nii Canaacha cohajei coaraenihacache jaitine jaun, itolere bana cana suujua corelanaala neein cohacaachene caohachae.

26 Nii rijijieein techu, necairichaacachene nihanatiin, nii cana necairichanaja que cana coroatajane Cana Coaunera Suujue. Cana Coaunera bajaacachene nihanatiin, coatiha inaain bajahaacache. Nete nii rai Suujue cana rai niicha tei, cana rai Cana Coaunera bajae, canaacha coitucuhi erenaa cuhane cuaain. 27 Nete itolere cachaauru suujua coitucueraneein nihane jaun, caje nii rai Suujue bajanojoi coitucue Cana Coaunera, nii Cana Coaunera jerihane rijijieein niicha ichaneni bajanaa jerecuruha cachaaurune rijijieein bajaane jaun.

Itolere laraajiha nocoetonacaauru amuritoeraneeinte nihacache.

28 Chaentechu rai cachaneein belaichaneein nenacaauru rai, inae nitohaneein ichaane coina coaausihalune rijijieein, itolere caohacha icharaneein niha Cana Coaunerane coitucuhacache. 29 Inae nii ajiniha caje coaauneein niicha coitucuurite, rai nejeraneein teein raelu rai calaohi Jesocurisito, tabaauru rai nocoalaneein, tabaauru baineein, naaonjoaain neeuruhane jana, Aca acaauru inananeein nihane coina. 30 Nii nunuhe caje coaauneein niicha ranojoineein neenihurune maajeeinte cotijiaain, niicha

ichai ujuaihoneein neeuruhane caje jianacoon mitanajaain rai Cojoanonaa que neeuruhane coina tenajaen.

31 Tonarihacache jana nii que. Nitohaneein cana cocoaaeratera neein niha Cana Coaunerane jaun, nerinaain chuni cana inasina nainera. 32 Cana coreniha oha rai Calaohine coina Cana caje chunaelanaala teein nihalune jaunte, nii amurijiriin rai Calaohi rai niicha teeni tereein, Calaohi aina jiniiquii raacachene coina. 33 Nii jaun nerinaain chuni Cana Coauneraacha janijiin niicha ranojoinunru colurujuenaa nainera, Cana Coaunera inae cha ujuaihoneein neeurenihane que aitiin jianacoon tenajaane jaun. 34 Chajana acaauru casetecareein. Jesocurisitote cana coreniha ohin, nii caje ichanaain ena Cana Coaunera raotono nichajai que neein, cana coreniha bajaaebajaje. 35 Cha cana belaitoha Jesocurisitone jaan caje cana rocohin nere. Necairichanaa, caaintati ichaonaa que ichaohin, arinojoineein, mijitena, cajione que latejiojoiriin, onaa coasina, naaonjoaihunrina cana belaitoa Jesocurisitone jaan caje cana rocohin neriha. 36 Nii quete:

“Ii corenihane saatiin ohacaanune coina jatoroaain nihacaanu.
Carenero sooruhane coina soera rene amaauruhane rijijieeinte canacaanu teeure,”

naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha cuhane.

37 Nete nitohanihane saijieein, nii cana belaitora aina cuaain, itolereneein nii cana amuritora amuritiin nihacache. 38-39 Nii jaunna nenerihani nii cana belaitoha Cana Coaunerane jaan caje, cana rocoerane esenetaaun. Onaa, ichaonaa, aanjeraauru, moconajaera letonocuru, ena nenaa, cabaiha neenihu, dede, chauratane, leeochaauru Cana Coaunera coaaunanojoineein nenacaauru, naaonjoaihunri nainecururinaain, cana belaitoha Cana Coaunerane caje cana rocooruhane. Niite cana que coaarateein coitucuerate Cana Coaunera, rai Calaohi cana Curuaanaa Jesocurisito aina cuaain.

9

Isaraelitacuru janijiinte raelu Cana Coaunera.

1 Jesocurisito esenetaeraneein nihanune jaunne, inara que asilanaala esinae rauhijiriin caa aitoon. Coatiha nohaniha aitohaaun. Nii ichoae tacaainte, Cana Coaunera Suujue coitucueratenojoineein, esinae rauhijiriin nohanelanaala aitocoaaunne coitucue canu suujua. 2 Jataaine itolere bana inaderaaun. Itolere banate jataain cunae casuujua. 3 Canu araineein nenacaauru corenihane caseteconeein nenaa jereeun, jelai teein Jesocurisito colane, nii coreniha nichotenaa nainecuruhane coina niqui. 4 Acaaurute niqui Isaraeli nefoerateneein neeuruhane jaun, rai calaohineein nenaa rijijieein neeuruhane coina ranajae Cana Coaunera. Aca techu rai necaohacha jana acaauru aina neein, acaauru rai tonoraain neeuruhane coina Moisesa rai rauhi teein, ita taojiaain coroajeein neeuruhane coina aitiin, cana rai niicha teenine maajeein belu. 5 Acaaurute cana foerateeurera inamaconeein neeurelu. Acaauru caje nenaaneeinte cacha neein turuelu Mesihasi jeelai itolere Coauneraneein nenaa. Itolere bana acanihane coroaecuruhine satiin cachaauru. Nitohanemiin.

6 Coatiha Isaraeli rai ichaane coina naitoonjoan aninoaa Cana Coaunerane jaun, nitohaneein caseteco coaracuruhane rai neeuruhi nii Isaraeli inamaconeein nenacaauru. Esinae rauhijiriin Isaraeli inamaconeein neeureniha tabaaurune jaunte aihure. 7 Niheichu, Abaraaun inamaconeein nenacaaru nihanatiin, coatiha Abaraaun inamaco esineneei neeuruhi tabaauru. Nii quete: “Ii inamaco esineneei neenihurute, Isacaacha caje nefoeratenaa neein neeurureein,” naain Abaraaun rai belu Cana Coaunera. 8 Niite chuni Cana Coaunera calaohineein nenaa naineniha nechu rai lauri coreniha cachane coitucuerate cana que. Nii cana rai niicha teeni bihane esenetaain coreniha rai calaohineein nenacaarute laen esinae rauhijiriin rai calaohi esine neein coitucunojoineein neeure. 9 Nii coinate: “Enene rijiu nacoauneein turuhanune janate,

inae canaanai siricheein ii comasai Sara," naain Abaraaun rai niicha ichaneni belu Cana Coaunera.
10 Nete acaachanejene. Coaracuche nachuhinti coroatajaain, Rebeca aina cana foeratera Isacaacha sirii rai calaohichuru, nii Isacaacha que inacaain neeuruhalu niquine.
11-13 Nete jaiti nejanoa que telanaala, niheichu jaiti baaso aina caohacha ichaain neeurenihane jana: "Rai inanate rai nocoala cachaneein nereein," naain acaauru neba Rebeca rai bihalu Cana Coaunerane rijijieein neeurelu. Nitohanerichaainne que techu: "Jacoboacha belaainne Esao coiintereeuni," naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha cuhane. Nitohaneeinte inae nunuhe caje coaauneein coacuhin, chatohanei ichaa cachane nihanatiin, niicha ichai coitucuhi rijijieein, niicha janijiin raain nihane coina aitohalune nainaelu Cana Coaunera.
14 Nitohanihane jaunna casajenetiin baaso icharaniha Cana Coaunera berichaache. Aihei. Coatiha niritiin erenaa nainihaacache. 15 Nitohanihane coinate:
"Canu suujua acatena jerichaaunne jaan quena casuujua acatereeunni.
Chaen nechu cairichaaojoaain canuhacha coaana jerei, cairichaaojoaain coarareeunni,"
naain Moisesa rai belu Cana Coaunera. 16 Aihane jaun raa Cana Coaunerane coina chatohanineein nenaa jeriha cachane nihanatiin coatiha cha que nelatihei, cairichaaojoaain niicha coaraaicha raa Cana Coaunerane jaun. 17 Nitohanihane jaunte, Egipto curuaanaa rai: "Canune curuaanaaneein ii teeunlu, ii que canuhacha ichana nainei ichacaaunne, canuneein nihanune coitucuuruha satiin chauratane sacutaain nenacaauru cachaaurune coina," naalu Cana Coaunerane jaan, laenanohineein ne rai Quiricha Inoaensi cuhane. 18 Nitohaneeinte cairichaaojoaain niicha coarana jerei cairichaaojoaain coarae Cana Coaunera. Jerichanejeein techu cairichaaojoaain niicha coarana jerihei coaraene cairichaaojoaain.
19 Nete chunocoha nainere: "Nitohanihane cha corenihana jana cha ujuaihoneein cacha tere Cana Coaunera, niicha jerei ichaane jana, niha rai nii caohateein neine coaalanaala," naain bajaane. 20 Chaneeina nereei ii, Cana Coauneraacha ichai que ereeine coina. Coaraaunachuhinti atane codarojoe jaera rai: "Chanuna catohaneein canu coaunaain neei," naain jaera caje bajanaa naineriha. 21 Nii atane caje darohe janaa inaerate, aca ichana jerihane rijijieein ichana naine. Nii jeelai atane cajete naine jataain rai nelateineein neeni, chaen raujiaain rai nelateneni, naaonjoaain ichana naine.
22 Nechu cacha casetecana nainihane coitucuuruhane coinate, niicha ichana nainei coaarateein, niicha casetecanohineein nitaje rai nenacaauru abaantaain cohanajae Cana Coaunera. 23 Nii aina cuaainte cairichaaojoaain cana coaraane jaun, jataain rai necaohacha coitucuhin nihacachene coina, inae nii ajiniha cana rai rucuhesihalune jaun, cana netonai rai necaohacha sirichaneein nihacache. 24 Nitohanihane jaunte tabaauru Jorioocuru caje, tabaauru Jorioniheichuru caje, naaonjoaain neinichaachene cotijiaain raain ne Cana Coaunera. 25 Nii quete,
"Canu cachanelanaala nenacaaurune,
inae canu cachaneein teein ranajareeunni.
Canuhacha belainohinelanaala nenacaaurune,
inae canuhacha belaaineein teein
belaicheeunni.
26 Jerichanejeein techu, taolu
'Coatiha inara,
canu cacha niheeiche,'
naa Cana Coaunerane jaaun nenacaauru raite,
'Ichaonaa Cana Coaunera calaohineein neeure,'
naaurureein,"
naain laenaelu rai Quiricha cuhane *profeta* Osiasi.

27 Isaihasi netonai techu Isaraelitacuru que:
“Cucuana cuhane nenaa-
carene catuneji jeeoneeite niqui
nefaaurureein Isaraelitacuru.
Nete acaauru cautecuruhacha,
coroatajajeein ichoteratenojoineein neeurureein,
28 inae nii aitohalune rijijieein,
satiin chauratane sacutaain
naitoonjoa icharihani
Cana Coaunerane jaun,”
naain belu Isaihasi.
29 Nii ajiniha techu:
“Nirijieein
cana foerateracuru coarajeein
nihalu Cana Coaunerane
colanete,
aihalu
Comora aina Sodoma cocoaichacurune rijijieein
nerichaache,”
naain aitelu Isaihasi.

Jorioocuru aina ena nenaa Cana Coaunera Ere

30 Tonarihacache jana nii que. Cana Coaunerate esenetaauruha Jorioniheichurune coreniha ichoteratenaajain nelu, nitohaneein nichoteeuruhane coacuelanaala neeuruhane jana. 31 Nete laen Isaraelitacuru, Moisesa rai rauhi tonoraain nichotenaa coaucuruhane saijieein nainesihurene, nii aitoha rauhine jitariin tonorasihurenihane jaun. 32 Chanuna nichotenaa nainecurene. Esenetaauruhane coreniha nichotenaa nainecuruhane esenetaelanaala, niicha ichai coreniha nichotenaa coaaucuruhane jaun. Nii jaunte nii lacurocuruhane coina tenojoi ajeri que lacurocure.
33 “Leeinjiin ajerine teeun Sioon. Nii ajeri quete lacuroha cuurureein cachaauru.
Nii jaunte nii ajeri que jaaequiin nenaa jaoleneein nenereein,”
naain Jesoso que aitiin laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

10

1 Canejeraauru, nichotenaa nainecuruha Isaraelitacurune coinane, acaauru que jataain coacuhin Cana Coaunera bajanajacoon. 2 Jataainte niqui jeriha Cana Coaunerane rijijieein nenaa jerecure. Nete esinae rauhijiriin coitucuhin aihurenihane jaun nainecurene. 3 Cacha ichoterateraneein niha Cana Coaunerane coitucuhin esenetaaurenihane jaunte, niicha letoai esenetana coacuelanaala, rai suujua letonohacha sacuure raajenihane nichotenaa coacuhin. 4 Nii rauhi aitoonjoante nelatelu turuhalu Jesocurisitone que tiaajeein. Caje coaauneeinte laen nechu Jesocurisito queecha jaequiin esenetaauruhane coreniha niicha ichai ujuaihoneein neeuruhane caje couluunojoineein neeure satiin esenetaeraauru.
5 Nicha bei rauhi tonoraain nihane coreniha nichotenaa coacuhin nei raite: “Leinjiiniji cautijiaelanaala caa rauhi tonoraain ichoai cachate, coreniha nichotereein,” naain laenaelu Moisesa. 6 Nete laen nii esenetaauruhane coreniha couluunojoineein nihane coina aitiin, “Cha inicheein dedeeu, caje Jesocurisito fauhane coina,” coa naain coaaucache. 7 Niheichu, “Cha onacaauru rene faureein ucuun Jesocurisito inaane coina,” coa naain coaaucache. 8 “Nii erenaate inae ii rohan neein ii suujua, ii ujuaae, naaonjoaainunri cuhane ne,” naain ne laenanohineein. Caa erenaate esenetaain nenacaauru rai beratenojoineein nenaa ne. Nii quene caa inara relaacaanu. 9 Aihane jaun, cana Curuaanaa niha Jesocurisitone coitucuhin que ereerejeein, ii suujua aina cuaritaain o caje ichatihalu Cana Coaunerane esenetaainete nichoteriquiin. 10 Nitohaneeinte,

cana suujua aina cuaritaain esenetaain nihacache, couluunojoineein canaacha ichai ujuaihoneein nenaa caje nichoteein nihacachene coina. Jana cana ujuaaete Jesocurisito coitucuhin inae nichoterichaacheeinne jaan beraneein ne.

11 Cana Coaunera Quiricha cuhanete: “Esinae rauhijiriin icharihanine esenetaain
acaacha cohajeein nenaa, coatiha inacojoeein airinaain,” naain ne laenanohineein.
12 Coatiha nejelau cachaneein neeuruhi Jorioocuru aina Jorioniheichuru, leinjiin
Curuaanaa- satiin acaauru Curuaanaa neein- caje acaauruhacha bajai teraneein ni-
hane jaun. 13 Nii coinate: “Cana Curuaanaa coitucuhin que ereerejeein ichaonacaau-
rute nichoteeurureein,” naain aitelu. 14 Chasiina que ereereena nainecurure, coitu-
cuhin esenetaauruhane coalanaala. Niheichu coitucuhin esenetana nainecuruhi, que
acaauru rai ereein nei aonacurenihane jaun. Niheichu aonana nainecuruhi neniha
acaauru rai beratenojoi berane jaun. 15 Chasiina nere acaauru rai bera, niha acaauru
coroatajaneein acaauru letoaeranune coaalanaala. “Jataainte caohate cana rene turuu-
ruha Ena nenaa ichaonaa tera Jesocurisito que erenaa turuaaurerane,” naain niha Cana
Coaunera Quiricha cuhanene rijijieein.

16 Nete satiinelanaa tabaauruhacha, ichoteratenojoineein neerurichaaine coina be-
ratenojoin esenetaaure. Nii quete: “Curuanaa, cha ii beratenojoi canuhacha beebejei
esenetae,” naelu Isaihasi. 17 Nii jaunte, nii canaacha aonai caje unaaneein ne nii
canaacha esenetai. Jana nii canaacha aonaite, Jesocurisito que aitiin beratenojoi ne.
18 Nena canu aitoon, acaauru rai beratenojoi aonacurenihane jaunna esenetaaureniha.
Aihei jerihane, aonacuruhane saijieeinte esenetaaurene. Nii que te aitiin:
“Chauratane sacutaainte
amuhemujueein que ereereecure.
Nii jaunte itolereneein
chauratane sacutaain nenacaauru rene turuhe
nii erenaa,”
naain laenanohineein nelu Cana Coaunera Quiricha cuhane. 19 Nii que jaiti
nainacurenihane jaunnacha esenetaaureniha Isaraelitacuru. Aihei jerihane, nainacu-
ruhanete ne. Jauriaanejeein acaauru rai:
“Canu cachanelanaala nenacaauru que
necoelaaichene coinane,
acaauru aina canuhacha ichaneni ichaain,
cha coitucunaa jerelanaala nenacaauru aina
nejerateeichene coina ichareeunni,”
naain beratiha acaauru rai Cana Coaunerane jaun belu Moisesa. 20 Nii baihate:
“Chabana canu aina nenaa coacuelanaala nenacaaurute,
canu aina neeurureein.
Chaen nechu
canu coitucunaa coacuelanaala nenacaauru quene
necoitucueratereeunni”
naain,
21 “Itolere banane
erenaa tonoraelanaala
nechu aansaineein nenacaauru cachaauru
cotijiaain cohajeeun,”
naa Isaraelitacuru nichaanune que Cana Coaunerane belu Isaihasi.

11

Janijiin ranojoin nihalu Isaraelitacurune

1 Nii quene canu aitoon. Rai cachaneein nenacaauru que jaolecohane jaun-
nacha aitoha Cana Coaunera. Coatiha aihei. Canuhetonaine Isaraelita neeun,
Abaraaun ichoala Beenjamiin lauri caje nefoeratenaa nichaaunne jaun. 2 Inoaenlu

caje coaauneeinte rai cachaneein neeuruha Isaraelitacurune coina ranajaain nelu Cana Coaunera. Nii jaun coatiha ena acaauru que jaolecohin nihei. Tana rai Quiricha inoaensi cuhane Isaraelitacuru que: 3 "Cana Coaunera, ichei *profeta*curu sohin jaohinte ichei rorihuru- *altar* ranuusiin itajeeure. Leinjiin canuhachane jaiti ichaaojoeeun. Canune maajeeinte inae sohin jaonaa jerecure," naain Cana Coaunera bajaa Irihasine laenanohineein nihane coitucuhichene. 4 Nete niritohane jana: "Inae acaauru chosi Baal coroajelanaala, caainsi oaraancaneein nenacaauru cachaauru jelai tihanu canu cachanu que," naain tonorae Cana Coaunera. 5 Nii rijijieein techu, ena coroataja-jeeincha neeure Isaraelitacuru nichaanune cautecuru, cairichaaojoaauruhane jaun acaauru belaiha janijiin ranajaa Cana Coaunerane jaun. 6 Nitohaneein acaauru belaiha acaauru raa Cana Coaunerane jaun, coatiha rai caohacha ichacuruhane coreniha ranajaain nihei Cana Coaunera. Caohacha ichacuruhane coreniha ranojoinecuruhane, coatiha chanerihei cana belaitohane jaan cana rai Cana Coauneraacha tei.

7 Nii jaunte nirijieein rai suujua letonohacha ichajeein nichotenaa coaaucuruhane jaun, nichoteeurenereein Isaraelitacuru. Nete laen janijiin Cana Coaunera ranojoi-neein nenacaauru nichoteeurureein. Jana leeochaaurute suujua letonohacha ichajeein neeuruhane jaun nichotenaa nainecurene. 8 Cana Coaunera Quiricha cuhane:

"Cana Coaunerate
niicha ichai coitucunaa
nainecurenihane coina ichae.
Nii jaunte enanetojoeein
cha coitucunaa nainelanaala neeure,
nechu cha coarana nainecurenihane jaan que
acaauru nota teein,
cha aonana nainecurenihane jaan que
acaauru irichotihane jaun,"
naain laenanohineein nihane rijijieeinte aihure. 9 Rabiri netonai techu:

"Ita taojiaain lenone jaain,
lenonecuruhane jaan baaso ichaain
osa que nesarucuruhane jaaneein neeinete
caseteco coaracurumiin.
10 Acaauru nota nihanatiin conoeneeinete,
cha coarana nainelanaala
baaso ichaain neeuruhane,
chabana satonohelanaala
caseteco coaracurumiin,"
naain aitelu.

Nichoteeuruha Jorionihechurune jaan

11 Canune aitoon. Nitohaneein baaso ichaain inae casetecanohineein neeuruhane jaunacha, inae caohachanainejeein jaoleneein neeuruha Jorioocuru. Aihei, coatiha caohacha nainejeein jaoleneein neeuruhi. Nenacaaen tejian erenaa tonoraaureniha Jorioocurune aina cuaain, inae ichoteretenojoineein neeurureein Jorioniheichuru netonai. Nitohaneein inae ichoteratenojoineein neeuruhane coaracuruhane banate, acaauru que necoelaihurureein Isaraelita nichaaunne laurichuru. 12 Aihane jaun baaso ichaain caseteco coaracuruha Jorioocurune, Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru Jorioniheichuru rai caohacha ichaa aihuruhane jaan cajete, jataain nii amurijiriin caohacha icharichaain, inae nacoaunneein Jorioocuru raane bana Cana Coaunerane coitucuhacache.

13 Nena laen canu, inara Jorionelanaala neiniquichene rai erenaa jereeun coitu-cuhichene coina. Nii coinate inara Jorionelanaala neiniquichene rene caletoaain nelu Cana Coaunera. Nii jaunna jataain inara aina neein, jataain corajeein canu amihaneeon ichana jereeun, 14 inara que necoelaain, canu foeratera caje nenacaauru

tabaauru netonai nichotenaa nainecuruhane coina. 15 Nii ranojoinelanaala neeuruha
Jorioocurune coreenraniha, inae Cana Coaunera que nejeratenaa rijijieein neeuru caje,
ranojoieein Cana Coaunera aina raotojoeein neeuruha Jorioniheichurune jaunte, nii
amurijiriin ranojoineein nenaa nainecure Jorioocuru. Nii jaunte ohin nitaje rai neeuru
caje inae nacoauneein ichaohin sanaacharanejeein nenaa que ichaaore. 16 Coaracuche
nachuhinti, coliha caje ichoaichaniha ichanohi faan, jelai teein Cana Coaunera que
banijiaain nihane jaun, satiin nii coliha netonai que banijiaineein nihane. Nii rijijieein
techu leinjiin enuha cojoaisi Cana Coaunera que banijiaain nihane, rai nunecuru
netonai que banijiaineein ne.

17 Charijieein teeinti toroonjoan nujuan sauriin cuhane limoon uune temuhacane,
rai nujuan que nujuaain nenaa rijijieein inacae nii limoon. Nii rijijieein techu, inara
Jorioniheichuru nequichene nii limoon uune rijijieein neeichene jana, Joriocuru nii
inara nujuan toroonjoan nujuan rijijieein neeure. Nitohaneeinte nii toroonjoan uune
sauhin jaohin, inara Jorioniheichuru nequichene nii limoon uune rijijieein nii toroon-
joan nujuan necuruha nii Joriocurune jaun, acaauru que temuratenojoineein neeiche.
18 Aihane jaun jiaonriha uune sauhin jaonojoineein nenaa coreenraneein neeine jaun,
nii uune esineneein neinichaanune amurijiriin nenaa coauhin nihache. Jiaonriha rai
nujuan esine neein neinichaanune cuhane teein temunojoineein neeichene baitiquich-
ene.

19 Nete, “Aiha niqui. Nete nii jauriaanejeein uune neein nenacaauru sauhi jaohin,
canu temuurelu coreenraniha,” nariquiin. 20 Nete esenetaenihacaanune jaun, sauhin
jaonojoin rijijieein nihacaanune jana, inara esenetaaichene jaun canacaanu coreen-
raniha ranojoineein neeiche. Aihane jaun jiaonriha niique necohasitaain neeichene.
Necohasitanaa coacuelanaala casiin neeichenete caohachae. 21 Nii, rai nune esineneein
nihacaanune saijieein jaonojoineein nihacaanulune jaun techu nii amurijiriin inara
que suujua acatena nainenereein baaso ichaquichene Cana Coaunera. 22 Aonacuche.
Jataainte caohachaneje Cana Coaunera. Nete laen suujua letonohacha ichaa cachane
abaantaene. Nitohaneein naitoonjoa esenetaauruhi casetecaa natiinte inara raain
nelu. Nete laen inara belaiha inara raain nihalune rijijieein ichaohichene caohachae,
inara netonai sauhin jaonojoineein neeichene coataa. 23 Jorionichaanune netonaite,
esenetaenihacaanune jianeein inae nacoauneein esenetaacaanune, jelaiha nune que
tenojoinerichaanuhi, niicha ichana nainei ichaain, jelaiha canacaanu temurichaain
Cana Coaunerane jaun. 24 Coaracuche nachuhinti inara Jorionelanaala neiniquichene,
limoon uune rijijieein neeichene saijieein temunojoineein neeiche, nii toroonjoan
uune esine neein neinichaanune coreenraniha tenojoineein ne. Nii jaun techu Jo-
rionichaanune inara amurijiriin nacoauneein jelaiha nii rai nujua esine que teein
temunojoineein nenaa nainerichaanuhi.

Satononiha ichoteratenojoineein neeururichaain Isaraelitacurune

25 Canejeraauru, Cana Coauneracha ichaneni asinojoineein nenaa coitucuhichenena
jereeun, nabana cha coitucuera niha nocoetiin neeichene coataa. Isaraelitacurute
baaso ichacuruhane jaun, Cana Coaunera que nejeratenaaneein jaoleneein neeurelu,
satiin Isaraelitanelanaala nenacaauru netonai ranojoineein neeuruhane que tiaao-
joaain. 26 Inae satiin ranojoineein neeuruha Isaraelitanelanaala nenacaaurune janate,
satiin ichoteratenojoiniha cuurureein Isaraelitacuru. Cana Coaunera Quiricha cuhane:

“Sioon jelai cajete ureein
jianacoon cacha mitaeranu.
Baaso ichajeein niha Jacobone cajete,
nii baaso rocoreein caje.
27 Nitohaneeinne
acaauru aina caitoonjoan

canuhacha ichaneni ichareeuni,
inae acaauru osa caje jianacoon tenajaanune bana,"
naain nii coina ne laenanohineein.
28 Nete beratenojoi niha ichoteratenojoineein neeururichaain cachaaurune aina
cuaain, Cana Coaunera que nejeratenaa neein neeure Jorioocuru, inara ichoaichaniha
coitucunaa nainequichene teranu que. Nete enanetojoeein cairichaaojoaain acaauru
coarae Cana Coaunera, acaauru foerateracuru janijiin raalune jaun. 29 Coatiha cana
rai niicha teeni ruluhin nihei Cana Coaunera. Niheichu janijiin niicha raauri que
jaoleconaa nainihei. 30 Jauriaalute inara netonai Cana Coaunera ere esenetaain
tonoraelanaala neeichelu. Nete nere tonorana jerecureniha Jorioocurune jaun, inae
enene cairichaaojoaain inara coarae Cana Coaunera. 31 Nii jauriaalu nere esene-
taain tonoraelanaala neeichelune rijijieeinte, enene nere esenetaain tonoraelanaala
neeure Jorioocuru, nechu cairichaaojoaain inara coaraain nihalune rijijieein, ena
cairichaaojoaain acaauru netonai coaraa Cana Coaunerane coina. 32 Cana Coaunerate
nitohaneein ita rijijieein nere tonoraeniha cachane coina ichae, ita rijijieein jiniiquiin
cairichaaojoaain cacha coaraain nihane coina.
33 Jataainte banejelanaala caohacha icharaneein, itolere ichara neein, cha coitucuer-
aneein ne Cana Coaunera. Coatiha nihei chuni, niicha coacui aina niicha ichaneni
coitucuhin beranu. 34 Nii jaun, "Cha Cana Coaunera suujua coitucue. Cha sujuatenaa
nainere. 35 Cha rai cha teein nelu rai cainaain nihane coina," 36 Itolerete Cana Coaunera
caje unaa neein ne, niicha coaaunanojoineein nihane jaun. Nii jaunte satiin itolere
raineein neeure.
Itolere bana coroaenohineein neeine Cana Coaunera. Nitohanemiin.

12

Cana Coaunera que banijiaineein nenaa ichaonaa

1 Canejeraauru inara raine aitoon. Jataain inara belaitoha Cana Coaunerane jaun,
inara raajenihane rai inara ichao teeuche jelai teein que banijiaineein, rautaa Cana
Coaunerane rijijieein. Niite laen jataain Cana Coauneraacha jereineein, rai caohacha
neein ichariquicheein. 2 Jiaonriha suujua cuhane coacuhin ichaaoruha Cana Coaunera
coitucuhichurune rijijieein, inae nenacaaen coacuhin acaauru rijijieein ichaohichene.
Nitohaneein ichaonaa coacuelanaala, inara suujua coreein ichaaochete, inara ichao
coreein ichaohin, Cana Coaunera jerenohineein, "Naaonjoainte caohachae. Naaon-
joaite rautae Cana Coaunera. Caate esinae rauhijiriin caohacha ne," naain coacuhin,
caohacha nejesina coitucuhin ichajeein ichaohiche.
3 Jataain cana belaitoha Cana Coaunerane jaun, canu cocoainaain caletoaain berati-
hane jaunna satiin inara rai aitoon, nabana leeochaauru amurijiriin nenaa coacuhin
niha chunine coataa. Aihane jaun jiaonriha esenetaaichene coreniha inara rai Cana
Coauneraacha tei rerohin, cha coacuhin ichana jereein neeichene. 4 Charijieein teeinti
cana ichao rai nelatihane coina araai lauriin nihacoae cana jaberoco que cana neruru-
juana jaan. 5 Nii rijijieein techu arajii Jesocurisito esenetaeranichaachene, ita ichao que
ichaohin Jesocurisito aina cuaain leinjiin que jaberoconaa rijijieein ita jaberoco que
jaberocohin nihacache.
6 Nitohaneeinte le cachanichaachene rai aca jerihane rijijieein tenaa jerihane jaan-
curu rai, lauri lauri canaacha ichaneni ichana nainena jaanu teein ne Cana Coaunera.
Aihane jaun, rai nere beraneein cana letoaa Cana Coaunerane esenetaacachene rijij-
ieein coitucuhin ichacaachenete ne. 7 Leeochaauru coroatajanera neein nihachene
coina, cana teein niha Cana Coaunerane, jerecuruhane rijijieein acaauru coroata-
janichaachenete ne. Jana chunocoha, cacha relaeraneein nihane coina aca tiha Cana
Coaunerane, leeocha ichana coacuelanaala acaacha ichamiin. 8 Jerichanejeein chu,
chunocoha cacha suujua anihoaeraneein nihane coina tenojoinihane cacha suujua

anihoaeraneein neeine leeocha ichana coacuelanaala. Chunocoha cha teein niha leeochaauru raine, chunaelanaala teeine. Jana chunocoha cacha letoaeraneein nihane, coujuriu rai namihaneeoneein nihane coitucuhin ichamiin. Cairicheihuru rai cha teeichene, tonajelanaala rachoojoeein teeuche.

Naaonjoaainte caohachae ichaoha Jesocurisito ranojoineein nenaane

9 Ita que asilanaala jiniiquiin ita suujua rijijieein ita belaain neein, itolere baaso
ichana coacuelanaala caohacha nejesinaacha ichacuche. 10 Jesocurisito aina cuaain ita
nejeraneein neeichene coitucuhin, jiniiquiin ita belaain ita suujua rijijieein coacuhin,
itaque inara suujua acateein ichaaoche.
11 Nelararajiaain coiintelanaala corajeein inara suujua aina cuaritaain Cana
Coaunera jerenohin ichacuche. 12 Rachoojoeein neeuche nii inaraacha cohajei
coreniha. Chaen laraajiin neein necairichanaa abaantaain itolere bana Cana Coaunera
bajaaebajajeein ichaaoche.
13 Cha lateein neeuruha Cana Coaunera cachaneein nenacaaurune, inara raajeni-
hane cha latera rijijieein acaauru coroatajanecuche. Inara rene turuhin niha cachane,
raotojoeein cotijiaain raauche.
14 Inara rerohecaeraauru rai caohacha ichacuche. Jiaonriha, “Coaraain nainamiin,”
naain acaauru que ereeichene.
15 Rachoojoenacaauru aina rachoojoeein, inaderaain chananacaauru aina inader-
aain chanaauche.
16 Ita rijijieein coacuhin ichaaoche. Jiaonriha chuni amurijiriin nenaa coacuhin
neeichene. Cairichaaerinojoineein ichaonacaauru rijijieein ichaaoche. Jiaonriha
leeochaauru amurijiriin cha coitucueraneein nenaa coaauquichene.
17 Jiaonriha chuni inara rai baaso ichaain nihane, inara netonai rai baaso ichana
coacuhi nihache. Nitohanena coacuelanaala satiin notaracaae, caohacha nejesina
ichajeein ichaaoche. 18 Atiin leeochaauru aina jiniiquiin raotojoeein acaauru cotainaa
coacuelanaala ichaaoche. 19 Canejeraauru, jiaonriha inara cairichaera cairichanaa
coacuhin neeichene, Cana Coaunera, baaso ichaeraauru ichanohin coitucuhin casete-
carichaaine jaun. Nii coinate rai Quiricha inoaensi cuhane:
“Canune baaso icharaauru coitucuhin casetecaain, caohacha icharaauru coreteree-
unni,”
naain aite Cana Coaunera. 20 Aihane jaun iicha cotaairii mijitihane coroaateeu. Jana
cocoirihane acau que cocoaerateeu. Aihute nocoejeein aonamiin. 21 Jiaonriha baaso
nejesina coacuhin jeriha inara suujuane rijitojoeein neeichene. Nitohaneein baaso
ichaelanaala caohacha nejesina ichajeein baaso amuritooche.

13

1 Satiin cocoainanohineein niha cocoainacaine jaun, satiin rai nere tonoraain aca jer-
ihane rijijieein neeuche. Nihei chuni cocoainanacai, Cana Coaunera tenojoinelanaala
nei. Satiin cocoainanacaihurite Cana Coaunera tenojoineein cocoainanohineein
neeure. 2 Nii jaunte chunocoha cocoainanacai ere tonoraelanaala nei, Cana Coaunera
jerenohin tonoraenihane jaun aicheein. Chaen techu caseteco coaracurureein, nii
nere tonoraauruhi, 3 caohacha icharaauru casetecaelanaala, baaso icharaauruhacha
casetecaraneein niha cocoainanacaine jaun. Aihane jaun ii casetecaa cocoainanacaine
coasiinne, baaso ichana coacuelanaala caohachaain neeute, esinae rauhijiriin cao-
hachaain neeine coaramiin cocoainanacaihuri, 4 acaauru jeriha Cana Coaunerane
rijijieein, ii rai caohacha ichacuruhane coina neeuruhane jaun. Nete laen baaso ichaain
neeinne, cocoainanacai coasiinne ne, esinae rauhijiriin baaso ichara casetecaane coina
teein niha Cana Coaunerane jaun. 5 Nii jaunte jeriha cocoainanacaine rijijieein nere
tonoraain ichaohacachene caohachae. Coatiha cana casetecaane coasihacha nihei.
Caohachaain cana suujua coaraain ichaohacachene coinate aihacache. 6 Nitohanihane

jaunte cocoainanacaihuri rai coriqui teein neeiche, Cana Coaunera jerenohineein leinjiin rai namihaneeocha ichajeein neeuruhane jaun.

7 Le cachaauru naineein, inara caje acaaruhacha raaeni teeuche. Niha chatohanei
inaraacha coretenenine rai coretecuche. Niha chatohanei, cobiereno rai inaraacha
coreteneni *impoesto*ne coretecuche. Niha cacha inara suujua acatequichene jaaneeine
que inara suujua acatecuche. Niha cacha inaraacha belainenine belaihuche.

8 Jiaonrihachu chuni que nerebeteein neeichene. Nete laen jiniiquiin ita belaaichene
caohachae. Chunocoha namute cacha belaain ichoaite, aitoha Cana Coaunera rai
rauhine rijijieein, inae ichaohane jaun aicheein. 9 Cana Coaunera rai rauhi cuhanete,
"Jiaonriha ii sinijieranelanaala nenaa ene aina ichaojeraquiin neeine. Jiaonrihachu
sonajaain jaohine. Jiaonrihachu asijiauhine. Jiaonrihachu chamute cacha rucuhele,
rai nirihuru, rai sinijera, naaonjoaaihunri jereein neeine," naain ne laenanohiheein.
Nete satiin nii naitoonjoan coitucuhin nihacachene coina: "Ii raajenihane ijiabereeo
belaaine rijitojoeein chamute cacha belaihu," naain ne laenanohineein. 10 Aihane
jaun namute cacha belaain ichoai, coatiha nainihei baaso ichaa namute cacha raine.
Nitohaneein jiniiquiin ita belaain nihacachenete, satiin aitoha nii rauhine rijijieein
ichaohacachene jaun airichaacheein.

11 Satiin sininaa rijijieein ichaohacachene caje nocohin cana ichao coaraain coitu-
cuhin ichaohacachene cojoanonaa que turuhane que nainacaachenete caohachae, inae
jauriaanejeein cana rai beratenojoi nihane jana esenetaacachene bana amuritoheriin
inae ichuunejeeonriha ichoteratenojoineein nerichaacheeinne jaun. 12 Inae satono-
helalajiha caa nocohenaanau ichaonaa rijijieein ichaohacahene jaan janonaa. Inae
turuhelalajiha nii ena nenaa janonaa canaacha cohajeine jaun, nocohenaanau nenaa
rijijieein baasohacha ichajeein ichaohacachene jianeein coujurihu Cana Coaunera
cachaneein nenaa tocohaneein nihacachene coaarateein nihacachenete caohachae.
Charijieein teeinti letona jatoraain ne sondaro, rai curuaanaa aitoonjoan ichaane
coina. Nii rijijieein techu cana netonai jatoroaain nihacache, Cana Coaunera aitoonjoan
ichacaache chuni que asilanaala satiin notaracaaene coina. 13 Aihane jaun caohacha
nejesina ichacaachene coaracuruha cachaaurune coina, nainihaacache joaenreein
ene jereein, ajetoritiin enaacha joaenreein cha ichaain, niheichu canamute cacha
cotaairiin coaraain, canamute cacha que necoelaain, naaonjoaain nenaa nainihaa-
cache. 14 Aihane jaun nitohaneein nenaa coacuelanaala, coujuriu Cana Curuaanaa
Jesocurisito cachaneein neeichene coaarateein laraajiin neeuche, joaereen cacha riji-
jieein inara suujua letono tonoraelanaala.

14

Jiaonriha inara nejera ichao que ereeichene.

1 Inara rene turuhin niha cana nejera canaacha esenetai aina ijilanaala nenaane, rai
tonaain erenaa coacuelanaala raotojoeein raauche. 2 Coaracuche nachuhinti tabaauru
itolere lenone que ita rijijieein lenoneein neeuruhane. Jana tabaauru iijilanaala nenaa,
iniho quilanaala jasisichuruhacha que lenoneeine. 3 Aihane jaun, itolere lenone
que lenoneein nenacaauru, nainihei nii itolere lenone que lenonena nainelanaala
nenacaauru que ereein neeuruhane. Jerichanejeeinchu nainihei, nii itolere lenone
que lenoneein nenaa que erenaa nainihei nii itolere lenone que lenonelanaala nenaa,
Cana Coaunera acaaentonai raain nihalune jaun. 4 Aihane jaun chaneeina neei ii,
leeocha rai niicha latei tera que baaso ichaa beein que ereein neeine coina. Nii
acaauru letoaeraneein nenaa Cana Coauneraachate baaso ichaain aihurenihane, cao-
hacha ichaa aihuruhane coitucureein. Nete itolereneein caohachaain raotojoeein
neeurureein, Cana Curuaanaa raotojoeein neeuruhane coina icharaneein nihane jaun.

5 Niha coaiteen tabaauru, jataain leeochaauru janonaa amuritoheriin nelateineein
lejanohane coaaraauru. Jana tabaaurute satiin janonaa ita rijijieein nelatihane que
aitocure. Nii jaunte lecachanichaachene, canaacha esenetai coitucuhin esenetaacach-
ene caohachae. 6 Leeochaauru janonaa bana amuritoheriin le janonaa coaraain, bana
Cana Coaunera coroaena jerihane, nii janonaa bana coroaemiin. Jana Cana Coaunera
rai caohacha ichaa itolere lenone que lenoneein nenaa jerihane, itolere lenone que
lenoneein Cana Coaunera coroaemiin. Jerichanejeeinchu Cana Coaunera rai caohacha
ichaa itolere lenonecuru que lenonena nainiheichuru, quilanaala neein Cana Coaunera
coroaemiin.
7 Coatiha cana jerichaachene jaun ichaohin, ohin, naaonjoaain nihaacache. 8 Nii
rijijieein techu ohin, ichaohin, naaonjoaain nihacachene nihanatiin Cana Coaunera
raineein nihacache. 9 Nii coinate ohin, o caje ichanaain, naaonjoaelu Jesocurisito,
ichaonacaauru, onacaauru, naaonjoaainunri Curuaanaaneein nihane coina.
10 Chanuna jana chaen nitohanihane saijieein, ii nejera ichao que ereein rai necoeje
chanuhin neei, Cana Coaunera acatiha satiin tururichaacheein aca canaacha ichai
coitucuhin rucuherichaaine saijieein. 11 Nitohanerichaaine quete:
“Canu ichao coreniha esinae rauhijiriin airichaainne quene aitoreeunni.
Satiin cachaaurute canu acatiha neseeonriaain canu nichaanune coitucuhin Cana
Coaunera coroaaecurureein,”
naa Cana Curuaanaane ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha Inoaensi
cuhane ne. 12 Nitohaneeinte le cachanichaachene, cana raajenihane canaacha ichai
berichaacheein Cana Coaunera rai.

Jiaonriha inara nejera ichao lacuroaaichene.

13 Aihane jaun inae nainihaacache cana nejeraneein nenacaauru que baasoneein
ereein, chatohanei ichaain, naaonjoaain nenaa nainihaacache. Chatohanei ichana
coacuelanaala neeichenete caohachae, nabana esenetaa cana nejerane lacuroaaichene
esenetaane jianihane coataa. 14 Canune esinae rauhijiriin Jesocurisito esenetaeraneein
aitoon. Nihei chuni lenone, calanineein quichaenihane coina coaaunanojoi. Nete
lenone tabaauru, leeochaauru cachaauru rai lenoneneein nene. 15 Niheichu nainiheei
quinaa inaelanaala nenaa ii nejera notaracaae rai baaso ichara tocohaneein quiine. Ii
lenoneecha coreniha nitajeein niha ii nejera, coreniha netonai ohin nihalu Jesocurisi-
tone saijieeine coataa. Nitohaneein neeine coatiha chamute cacha belaaine coaaratiha
airiheeini. 16 Aihane jaun itolere lenone que lenonena naineein neeichene jaan
aina cuaain nainiheeiche baasoneein inara que ereein neeuruha cachaaurune jaanu
ichaain neeichene. 17 Jeriha Cana Coaunerane rijijieein rai Cojoanonaa que ichaonaa
jerichaachene, coatiha joaenreein lenone que lenoneein nihacane latihei. Nete laen
esinae rauhijiriin baaso ichaelanaala rai Suujue aina cuaain rachoojoeein ichaohin,
raotojoeein nihacachene caohachae. 18 Nitohaneein ichaohin Jesocurisitohacha jerei
ichaa cachanete laen rautatiin coarae Cana Coaunera. Cachaauru nihanatiinte esinae
rauhijiriin caohacha ichaane coaracurureein.
19 Aihane jaun, atiin ita aina raotojoeein ichaohin nihacachene jaanuhacha icha-
caachenete caohachae. Nii banate laen esinae rauhijiriin, jiniiquiin ita coroatajaneein,
jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein nerichaacheein. 20 Nainihei lenoneecha
coreniha Cana Coaunera ichanohin itajeein nihacachene. Esinae rauhijiriinte niqui,
satiin lenonecuru lenone caohachaneein neeure. Nete caohachaene que lenonelanaala
nenacaauru notaracaae que lenoneein acaauru suujua lacuroaera tocohaneein ni-
hacachene. 21 Nii jaunte caohachaene, iniho leeochaauru quinojoinelanaala nenaa
quiin, bino cohin, naaonjoaain nihacachene. Niheichu leeochaauru suujua lacuroaera
tocohaneein nainihei joaenreein chachanaa nainihaacache. 22 Aihane jaun ii joaereen
lenone que lenoneeine, Cana Coaunera notaracaaecha que lenoneeu. Rachoojoeein
neeine suujua cuhane nocoatelanaala joaenreen lenone que lenoneein nenaa. 23 Nete

laen inae roaotojoeein quinaa naihenihane coituhane saijieein que lenoneein nei, aca nii ujuaihoneein ne, niicha quiinelanaala nenaanihane coitucuhane saijieein quihane jaun. Nii jaunte inae canaacha ichana nainihei ichacaa raotojoeein coitucuhane saijieeine, osa que nesaruha aihaca.

15

Ii rainuhacha que caohacha ichana coacuelaanaala chamute cacha rai caohacha ichaau.

1 Inae cana, jeriha Jesocurisitone rijijieein laraajiin neinichaachene, nii ena nunuheteein sacuhajeraauruhacha ichai que tonaain erenaa nainihaacache. Atiin acaauruhacha ichai rautaenihacachene nihanatiin abaantaacachenete ne. 2 Satiin canate, canamute cachaauru rai caohachanu que cha ichaain nihacachene caohachae, caa canaacha esenetai aina iijieein sacuhajeein ichaaoruhane coina. 3 Coaracuchenachuhinti Jesocurisito netonai, aca jerihane rijijieein nenaa nainenihane jaun: “Ii necoeje chanuureraauru coreenranihane canu caseteco coaaraaun,” naain que aitiin laenanohinihane nainaalu, rai suujua letono rijijieein nenaa coacuelanaalane. 4 Satiin Quiricha Inoaensi cuhane laenanohineein nenaate, cana suujuateraanu que laenanohineein nelu, itolere bana jianelanaala, cairichaaojoaain cana coaraane aina cuaain canaacha cohajei ranaa nainichaachene coina. 5 Nii Cana Coaunera itolere bana cairichaaojoaain cana coaara, inara coroatajanemiin. Cana relaalu Jesocurisitone rijijieein 6 jiniiquiin ita belaain rachoojoeein Cana Coaunera coroajeein ichaoche, jeriha Cana Coaunera Cana Curuaanaa Jesocurisito Inacaneein nenaane rijijieein neeichene coina.

Jorioniheichuru rai benojoiniha Jesocurisitone que erenaa

7 Aihane jaun Cana Coaunera rai caohachanu que inara raain nihalu Jesocurisitone rijijieein, inara netonai jiniiquiin raotojoeein ita raain neeuche. 8 Esinaena aitoreeunni inara rai. Inae cana foeratera inoaensihuru rai, nitohaneein ichaane coina aitosihalu Cana Coaunerane nainaane coinate, Jorioocuru nichaanune rai nelatihane coina turuhin nelu Jesocurisito, caje esinae rauhijiriin nohanelanaala tihane coina, naitoonjoan ichaa Cana Coaunerane coaracuruha cachaaurune coina. 9 Chaen techu Jorioniheichuru netonai, aca Cana Coauneraneein nihane jaun, cairichaaojoaain acaauru netonai coaraane coitucuhin, Acaneein nihane coroaecururichaaine coitucueratihane coinane maajeein turuhin nelu. Nii ajinihate nitohanerichaaine que:

“Nitohanei ichaaine corenihane
lauri lauri nenacaauru cachaauru aina neein-
iineein neeine coroajeein nenatereeunni,”

naain laenanohineein ne Quiricha Inoaensi cuhane. 10 Quiricha Inoaensi cuhane techu coaiteen:

“Cana Coaunera cachaneein nenacaauru aina jiniiquiin rachojeeuche
lauri lauri nenacaauru cachaauru,”

naain ne laenanohineein. 11 Rai Quiricha Inoaensi cuhane techu coaiteen:

“Lauri lauri neiniquichene
Cana Coaunera cachaneein nenacaauru aina jiniiquiin
Cana Coaunera coroaaecuche,”

naain ne laenanohineein. 12 Isaihasi netonai techu:

“Isaihasi caje nefoeratenaa-
Isaraelitacuru curuaanaa neein nenaa-
Rabiri cajete
ocooreein leinjiin Curuaanaa,
Isaraelitanelanaala nenacaaurune maajeein
curuaanaa neein nihane

acaacha que jaaequiin neeuruhane coina,”
naain laenaelu.
13 Canaacha cohajei teraneein nenaa Cana Coaunera, Aca acaneein nihane esenetaeraniquichene rai, raotojoeein rachoojoeein jiniiquiin neeichene jaanu teein, inara aina niicha ichana nainei ichaa rai Suujuene coina ichamiinte, leinjiin acaacha cohajeein neeiche.
14 Canejeraauru, saain inara leeochaauru belaain ichaohin, itolere coitucuhin, jiniinquiin ita suujuatenaa coitucuhin ichaohichene coitucuhanu. 15-16 Nena laen caa quiricha inara rai canuhacha laenai cuhane inara que asilanaala inara rai aitoon, nabana baitequichene chatohanei ichaquichene coataa. Nitohaneein Jorioniheichuru rai caohacha ichaa Jesocurisitone beebejihanune coinate, canu rai caohacha ichaane coina canu raain nelu Cana Coaunera. Nii jaaunne Cana Coaunera beratenojoi ichoterateneojoineein neeururichaainne beebejeeun. Nii canuhacha beebejei esenetaauruha Jorioniheichurune, Cana Coaunera rai iniho mocohin teeuruha saseredotecuru Jorioneei nenacaaurune rijijieein, Cana Coaunera rai, jeriha rai Suujuene rijijieein couluunojoineein Jorionihechuru tihanune coina.
17 Coujuriu Jesocurisito letononeein nenaa tocohaneein, Cana Coauneracha jerenohi ichaain nihanune jaunne raotojoeeun. 18 Nii jaunne Jorioniheichuru relaain nihanune jeriha Cana Coaunerane rijijieein neeuru coina, canu relaain nihalu Jesocurisitone jaan caje cuaain, leeochaneein cuaain Jorioniheichuru relanaa coacueneeun. Niine ichaaun acaauru rai ereerejeein, acaauru aina neein canu ichao que acaauru notajaain,
19 cojoelanaacojoai ichana nainichaaunne jaan aina cuaain, Cana Coaunera Suujue aina cuaain, naaonjoaain. Nitohaneeine cana ichoterateraneein niha Jesocurisitone beebejihanune nainaaun jataain caohatiin, Jerosaleeun caje nunuheteein itolere sacutaain Iliria batane que tiaaojoaain. 20 Nitohaneeine chabana turuureniha leeochaaurune jaaunru cuhecujueein chabana aonaeraeniha Jesocurisito que erenaane jaaunru Jesocurisito beebejeeun, nabana leeochaauru amihaneeona jaaunru turuhin, acaauru amihaneeo rerohecaanune coataa. 21 Nitohanei ichana coacuelanaalane,
“Chabana que erenaa
aonaelanaala nenacaaurute,
inae aca Acanihane coaracurureein.
Chabana aonaelaanaala nenacaaurute,
aonaain coitucuha cuurureein,”
naain laenanohineein niha Cana Coaunera Quiricha cuhanena rijijieein ichaaun.

Romau cunaa coaauca Faborone

22 Jaiti nii ichajihanune jaaunne, araai saain inara coaraa unaa coaaucaaunne nihanatiin nainesineeun. 23 Nene laen inae ena canu amihaneeo nainaaun, nii canuhacha beebejei atane sacutaainchurune jaun, inae inara coaraa unaa jereeun araai jaanacai baiha. 24 Nii jaunne Españau cuhanune ucuaetoha, cuujihataain inara rene bedaenereeuni, bajiaanachuhinti aineeun. Nene laen atiin, inae nainaain inara rene bedainichaaune baiha, jelai caje amuhanune coina canu coroatajaniquichene jereeun. 25 Nene jaiti ena Jerosaleeun cureeunni, ecu nenacaauru coroatajaniha leeochaauru cana nejeraauru taojiai tihanu acaauru raine coina. 26 Masedoniau nenacaauru, Acaihau nenacaauru, naaonjoainurite suujua caje coaauneein, Jerosaleeun cairicheinejeein nenacaauru coroatajaniha letoaauruhane coina, niicha letoaenihunru taojiaaure. Nitohaneeinte rai suujua caje coaauneein coacuhin, jataain caohacha ichacure. 27 Charijieein teeinti Jorionecurenihane saijieein, acaauru que Jesocurisito coitucuerateeurelu, Jorioocuru Jesocurisito esenetaeraneein nenacaauru, nii rijijieeinte Jorioniheichuru netonai, Jesocurisito esenetaeraneein nenacaauru Jorioocuru coroatajanecure, acaauruhacha sirii taojiaain letoaain. 28 Nii jaunne inae nii leeochaauru coroatajaniha acaauruhacha taojiai amaain tihanune baihane laen,

Españau cureeunni. Nii ucuaetohane laen cuujihataain inara rene bedaenereeunni.
29 Inara rene bedaenichaaune, cana coroatajanerichaain jelai amuritoheriin Jesocurisitone coitucuhanu.
30 Inara raine aitoreeunicha canejeraauru. Atiin Jesocurisito aina cana belaiha cana rai Cana Coaunera Suujue tenojoi coreniha, caohachaain cuha canu amihaneeone coina, canu rai atiin Cana Coaunera bajaauchete, 31 canu que chachana nainecureneeine Jodea nenacaauru Cana Coaunera coitucuhichuru. Chaen Jerosaleen turuhanune raotojoeein canu ranaa nainecuruha ecu nenacaauru cana nejeraaurune coina.
32 Jeriha Cana Coauneranena inara rene turuhin bedaenereeunni, inara coaraain rachoojoeein ecu inara aina neein nebetacaanune coina. 33 Raotojoeein nihacachene teraneein nenaa Cana Coaunera, inara coroatajanemiim. Nitohanemiin.

16

Arajii cachaauru coaauca Faboro.

1 Jesocurisito rai iclesia neein nenacaauruhacha latei que acaauru coroatajaneraneein Cencrea nenaalu- cana nejeraneein ene neein nenaa- Febe quene inara rai aitoreeunni, 2 coujurihu Jesocurisito esenetaeraneein nenaa tocohaneein, inara rene turuhane raotojoeein Jesocurisito coreniha raain, satiin niicha latei que coroatajanequichene coina. Acate leeochaauru coroatajaneein canune maajeein coroatajanelu.
3 Canu rai Jesocurisito tenojoi amihanenaa que canu coroatajanera neein nenacaaurulu- Aquila, Firisila, naaonjoainuri coaucaaunne beeuche acaauru rai.
4 Acaaurute canu coreniha nichao itajerateeuruhane rai neeurelu, canu sohin canu jaonaa jerecuruhane bana. Nii jaun coatiha canuhacha acaauru coaauhaaun, satiin Jesocurisito rai iclesianeein nenacaauru- Jorioniheichurute acaauru coreniha Cana Coaunera bajanajaaocure.
5 Jerichanetojoeeinchu Aquila, Firisila, naaonjoaainunri loreri asaae netaojianacaauru canejeraauru coaaucaaune beeuche acaauru rai. Jataain canuhacha belaai- Efeneto coaaucaaune beeuche. Acate jauriaanejeein Asia batane que Jesocurisito esenetaera neein nelu.
6 Taolu carajaain inara jana neein, inara coroatajaneraneein nenaa Mariha netonai coaaucaaune beeuche.
7 Chaen canu araaichuru canu aina jiniiquiin caresero cuhane nenacaaurulu- Andronico, Joniasi, naaonjoainuri rai acaauru coaaucaaune beeuche. Acaaurute afosotooru que caohacha cachanecuruhane coaarateein, canu ajiniha Jesocurisito esenetaeraneein neeurelu.
8 Jesocurisito coreniha jataain canuhacha belaineein nenaa- Ampliato rai coaaucaaune beeuche.
9 Chaen canu rai Jesocurisito tenojoi amihanenaa que canu coroatajaneraneein nenaa- Orobano, canuhacha belaai Estaquis, naaonjainunri coaaucaaunne beeuche acaauru rai.
10 Jesocurisito esenetaeraneein nihane jaun, mainajeein coujunojoineein nenaalu- Apeles netonai coacuhin, Aristobolo aina rai naraichuru coaaucaaune beeuche acaauru rai.
11 Chaen canu araai Erodion, nii baiha Narsiso aina nejeraauru Jesocurisito esenetaeraneein nenacaauru, naaonjoainuri coaaucaaune beeuche acaauru rai.
12 Jerichanejeeinchu Jesocurisito icharatenohi icharaneein nenacaauru- Tirifena, chaen Tirifosa, naaonjoainuri rai acaauru coaaucaaune beeuche.
Chaen cana nejera, Jesocurisito coreniha- cana baineein nenaa- Persida- nii mainajeein Jesocurisito tenojoi amihanenaa icharaneein nenaalu rai netonai coaaucaaune beeuche.

13 Rofo rai netonai coaaucaaune beeuche. Acate leeochaauru amuritoheriin Jesocurisito esenetaeraneein nihane coaarate.
Chaen rai nebate canu neba rijijieein cacoelaichaneein nelu.
14 Chaen Asiincrito, Fleconte, Eremesi, Patrobas, Eremasi naaonjoainuri, chaen acaauru aina nenacaauru canejeraauru netonai rai acaauru coaaucaaune beeuche.
15 Chaen Filologo, Jolia, Nereo aina rai bai Olimpias, naaonjoanunri rai acaauru coaaucaaune beein, canaacha esenetai coreniha canejeraauru rai netonai acaauru coaaucaaune beeuche.
16 Jiniiquiin raotojoeein ita rai ereein neeuche, ita nejeraneein nenaa rijijieein. Satiin Jesocurisito esenetaain rai cachaneein nenacaauru netonainte inara coaaucuruhane berateeure inara rai.
17 Inara canejera neeichene raine aitoreeunni, atiin nii jelai leeochaauru lerueraneein- inara amihaneeo lacuroaeraneein nenacaauru coaraain, acaauru que nainaain ichaohichene coina. Nitohanei icharate relanojoineein neeichelune jaan ichaquichene caohateraneein aicheein. Aihane jaun jiaonriha acaauru rohan neeichene. 18 Jesocurisitohacha jerei ichana coacuelanaalate nechu acaauru jerecuruhane rijijieein- raihunhacha que chachaain neeure. Chaentechu enaacha cacha coritana inatiin aihuruhane jaun, acaauru coitucuelanaala nenaa cacha coritacure enaacha.
19 Satiinte Jesocurisitohacha jerei tonoraain ichaohichene coitucuure. Nii jaunne jataain rachoojoeeun inara coreniha. Aihane jaun baaso ichana coacuelanaala, itolere coitucueraneein neeichene coaarateein caohacha nejesina ichacuche. 20 Aihate inara tijia asaae jaoleneein niha nii baaso icharatera moconajaerane coina ichamiin raotojoeein nihacachene teraneein nenaa Cana Coaunera. Inara coroatajanemiin Cana Curuaanaa Jesocurisito.
21 Canu amihaneeo que cacorataaneraneein nenaa- Timoteeo netonaite inara coacue. Chaen canu araaichuru- Locio, Jasoon, Sosipater, naaonjoaihunri.
22 Canu caa Faboroacha laenaeratei quiricha laenara- Tersio nichaaunena canuhetonai cana Curuaanaa coreniha inara coacuun.
23 Chaen caa nihanune jaan- loreri erora Caiho netonaite inara coacue. Acate rai loreri tee, satiin iclesianeein nenacaauru- turunacaauru nasaae netaojiaauruhane coina. Chaen caa nihacaanune jaan nese cocoaichacuru rai coriqui beraichaneein nenaa- Erasto netonaite inara coacue. Chaen cana nejera Coarto netonaite inara coacue.
24 Cana Curuaanaa Jesocurisito, satiin inara coroatajanemiin. Nitohaneeine.

Raotojoeein rachoojoeein Cana Coaunera coroaecuche.

25 Cana ichoterateraneein niha Jesocurisitone que inara relanaanune rijijieein, leeinjiin Acaacha jerihane rijijieein neeichene coina icharaneein nenaa Cana Coaunera coroaecuche. Nii inara relaanulune jaante, chuni que coitucueratelanaala sirihane caje, cana que coitucuerate Cana Coaunera. Acate asinojoineein sirilu, jaiti cana rai chauratane coaunaenihane ajiniha caje coaauneein Cana Coaunera. 26 Nete laen, inae enene cana que coitucuerate nere bera inoaensihuru-*profeta*curu que, aca jerihane rijijieein beein laenaeratihalu Cana Coaunera chabana satonoelanaala nenaane rijijieein. Nii niicha ichaneni asinojoineein nenaate, satiin lauri lauri nenacaauru cachaauru que coitucuerate Cana Coaunera, esenetaain tonoraain neeuruhane coina.
27 Leinjiin itolere coitucuhin nenaa Cana Coaunera necaohacha coitucuhin coaracurumiin chabana satonoelanaala rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain satiin cachaauru. Nitohanemiin.

Coriintoo nenacaauru rai
Faborohacha letoai leinjiin

Chatohaneein neeiche Coriintoo neiniquichene.

1 Canune Faboro neeun. Cana Coaunera jerenohi neeinne, Jesocurisito cocoainanohi afosoto neein neeun. Cana nejera Sosetenesi aina jiniiquiin neeinna 2 caa quiricha laenacaanu. Satiin Coriinto neseu Cana Coaunera que banijiaineein rai iclesianeein nenacaauru cana nejeraauru raina, caa laenaain letoacaanu.

Satiin inarate Cana Curuaanaa Jesocurisito aina cuaain araai laurii caje ranojoineein neeichene saijieein, Cana Coaunera que banijiaineein le laurii caje nenaa rijijieein neeiche, itolere sacutaain Jesocurisito coroaejeein nenacaauru aina jiniiquiin.

3 Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naaonjoainuri inara coroatajanemiin raotojoeein neeichene coina.

Jesocurisito aina cuaainte rausiaenojoinichaache.

4 Jesocurisito aina cuaain inara rausieca Cana Coaunerane corenihane, itolere bana coroajeeun. 5 Nii rai Calaohi Jesocurisito ere tonoraain esenetaaichene aina cuaainte, jataain inara coroatajane Cana Coaunera, niicha jerenohin coitucuhin que ita rai raotojoeein ereeichene coina. 6 Nitohanihane ainate, esinae rauhijiriin erenaa niha Curisito quene coitucuhin esenetaain rijijieein neeiche. 7 Nitohanihane jaun, inara rai lanarinaain caohacha ichaquichene coina inara rai Cana Coaunera tenojoin, ocooca uha Cana Curuaanaa Jesocurisitone coaraquichene que tiaojoaain. 8 Inara berairichaain Cana Coaunera satono que tiaain, inara suujua letono ichaelanaala neeichene coina, nabana turuha Cana Curuaanaa Jesocurisitone bana niha inara que tonaain ereine coataa. 9 Itolere banate, satiin naitoonjoa ichae Cana Coaunera. Acate inara cotijiae, jiniiquiin rai Calaohi Jesocurisito aina ichaohichene coina.

Ita caje nelerucuruha Jesocurisito ranojoinunrune

10 Canejeraauru, Cana Curuaanaa Jesocurisito corenihane inara rai aitoon, atiin ita suujua rijitojoeein nii leeochaneein inara suujua cuaelanaala jiniiquiin raotojoeein ichaohichene coina. Rachoojoeein ichaaoche ita rijijieein coacuhin, ita rijitojoeein abaantaain. 11 Nejesinajeein ita cotaairiin neeichene coitucuhanu Clohe laurichuru cajene jaunna, caa inara rai aitoon. 12 Chaen techu, inara aina nenacaauru tabaaauru, “Canune Faboro lauri caje neeun,” jana leochaaurute, “Canune Aforo lauri caje neeun” jana leochaaurute, “Canune laen Fedoro lauri caje neun” jana leochaaurute, “Canune laen Curisito lauri caje neeun,” naaure. 13 Chasiinna araai lauriin neleruhin niha Curisitone coalanaala niritiin ereriquiche. Coatihachu canu Faboro nichaaunne inara coreniha coroso que ohanulune coaalanaala. Niheichu, Faboro nichaaunne coreniha baotisanojohi niheeiche. 14 Cana Coaunera coroaaejihanu, Curisifo, Caiho, naaojoainunri baotisaanune baiha leeochaauru cachaauru baotisae nihanulune jaun. 15 Nitohanihane jaun nii chuni, Faboro nichaaunne laurinihane coreniha baotisanojohiniha nocoetiin erenaa nainihei. 16 Chaen nechu Esetefana lauri baotisaaunlu. Coatiha nii baiha chuni baotisaanune coitucuhaaun. 17 Coatiha cacha baotisaanune coina caletoaailu Curisito. Raujiaaincha jianacoon nenaa nainecururichain cachaaurune bihanune coinate caletoaelu. Coatiha amurijiriin cha coitucueraneein nihanune coina caletoaailu. Nitohanihane saijieein cha coitucueraneein nenaa rijijieein nere bihanune, cha que nelaterihei cana ichoteraneein nihane coina coroso que ohalu Curisitone.

Curisitote, niicha ichana naine aina niicha coitucuhi ichaa Cana Coaunerane jaan ne.

18 Nii coroso que ohalu Jesocurisitone que erenaate aonacure nii cha que nelatihei
rijijieein nii nitajeeuruhane coina nenacaauru coitucuhichuru. Nete laen cana rai
jianacoon cacha mitaeraneein ne nii erenaa, jeelai Cana Coaunera ichanohineein. 19 Rai
Quiricha Inoaensi cuhane:
“Itolere coitucuureraauru coitucunojoi itajeeinne,
nainaain ichaaoruha nainanacaaurune jaan itajereeunni,”
naain bihalu Cana Coaunera.
20 Inae cha que nelateein nedaauruhi itolere coitucuureraauru aina cacha relaaur-
eraauru. Niheichu nelateein nedaauruhi, caa cana rai chauratane que nenacaauru itol-
ere coitucuureraauru niha natiin. Satiin itolere coitucutoha nocoenacaaurute, leinjiin
aaso rijijieein ratiri Cana Coaunera. 21 Cana Coaunerate niicha coitucui ichae, nabana
nii niicha coitucui aina cuaain niicha tei ichaonaa coitucuhin nichotenaa nainecuruha
nii coitucuhichurune coataa. Nitohanihane jaaunte, rai nere letoae, satiin esenetaain
jeriha cachane jianacoon ichaonaa nainihane coina. Nete, nii nere esenetaaichuru,
joaenreein nelatihei rijijieein aonacuruhane niha natiin, esinae rauhijiriin jianacoon
cacha mitaeraneein ne.
22 Nitohanihane jaunte, cojoelanaacojoai coaana jerecure Joriocuru nichaaunne.
Jana Curiecocuru, cha coitucuuruhane jaanu ariiriichure. 23 Nena canacaanu, jiana-
coon cacha mitaeranu que Cana Coaunera letono coroso que onaalu beebejihacaanu.
Niite Joriocuru rai leijiin nererojoecanaaneein acaauru tee. Jana Jorione lanaala
nenacaaurute, nechu joaenreein nelatihei rijijieein aonacure. 24 Nete Cana Coaunera
cotihanoichuru, Jorioneein, Curieconeein, naaonjoaain nihacachene niha natiin, nii
letono Mesihasi Curisitote jeelai Cana Coaunera ichanohin ichaain, niicha coitucui
coitucuhin nihane coitucuhacache. 25 Cana Coaunera beratenojoin, joaereein nelati-
hei rijijieein coaraa cachane niha natiinte, satiin cachaacha coitucui amurijiriin
nelate. Chaen techu Cana Coaunera icharatenohi, nelatelanaala coaraa cachane niha
natiin, jataain cachaacha ichai amurijiriin, laraajiin mijiaineein nereein itolere bana.
26 Canejeraauru, coroatajajeeincha inara tabaauru cha coitucuera rijijieein neeichene
saijieein, jitariin inara cotijiaain niha Cana Coaunerane que nainaain ichaaoche.
Nii ichoae tacaain techu coroatajajeeincha inara tabaauru nelateinneein nenacaauru
cachaauru lauri caje neein, cocoainanacaineein, naaonjoaineein neeichene saijieein
jitariin inara rae Cana Coaunera. Nii que nainaain ichaaoche. 27 Nitohaneein
itolere que nainaa nocoetonacaauru necoeje chanunaa jerenacaaunte, jaolecooruha
nii nainanacaaurune jaancuru cachaauru janijiin cotijiae Cana Coaunera. Chaen
techu nii leeochaauru amurijiriin nelatenacaauru raelanaala, nii nelatelanaala acaau-
ruhacha coaracuri cachaauru raain ne Cana Coaunera, acaauru necoeje chanunaa
jerenacaaun. 28 Nitohaneeinte jerenohinelanaala, coiintenojoineein, nelatelanaala,
naaonjoaain cachaauruhacha coarai cotijiaain ranajaain ne Cana Coaunera, nechu
nii acaauruhacha itolere amurijiriin nelatiha nocoenacaauru que jaoleconaa jere-
nacaaun. 29 Nitohaneein Cana Coaunera acatiha nihacachene jaun, nainihaacache
leeochaauru amurijiriin nihacachene coaaratihacachene. 30 Cana Coaunerate raa-
jenihane inara raain ne, rai Calaohi Jesocurisito aina neeichene coina. Chaen techu
nii rai Calaohi Curisito coreniha chabana canaacha coitucuhi coitucuhin, coreniha
osa caje mituhin, cha juaihoneein nenaa caje ichoteratenojoineein, jelai teein que
banijiaain raotojoeein nenaa coina ichae Cana Coaunera. 31 Nitohanihane quete:
“Caohachaai cana raajenihane canaacha ichai coreniha necohasitaacachene. Cana
Curanaacha ichanojoiincha coroaecaachenete laen caohachae,” nae Cana Coaunera
Quiricha Inoaensi cuhane.

2

Coroso que atinanojoin Curisito beratenojoin

1 Aonacuche canejeraauru. Inara rai Cana Coauneraacha ichaneni coitucueraelanaala nenaa que iriha uhanune bana coatiha inaraacha coitucunaa nainihei que irinaaunlu. 2 Nii inara aina nihanune bana, coatiha leeocha coacuhin que inara rai irihaaunlu, esinae rauhijiriin coroso que neein onaalu Jesocurisitohachane coacuhin que inara relaaunlu. 3 Chaen nechu inara rene turuhanune nunuheneein, joaenreein cacha chaque nelatihei rijijieein turuunlu. 4 Niheichu Cana Coaunera jerenohin que inara relaanune bana coatiha canu esenetaaichene jerenacaaun nii aitocuruha nii itolere coitucuurerane rijitiin ereein inara relahaaunlu. Nena rai Suujue aina itolere ichana nainiha Cana Coaunerane jaan aina cuaain inara que jereratichaaune jaun nii aina esenetaaichelu. 5 Leinjiin Cana Coauneraacha ichanenu esenetaain que jaaecohichene coinane, nitohaneein inara relanajacoon, nabana suujua caje rocohin cachaauruhacha coitucunojoi que jaaecohichene coataa.

Rai suujue aina cuaainte necoitucuherate Cana Coaunera

6 Nena laen inae acaauru suujua cuhane niicha esenetai aina iinacaauru rai jelai amuritoheriin canacaanu que Cana Coaunera coitucueratenojoi que irihacaanu. Coatiha caa chauratane que nenacaauru cachaauruhacha coitucui que nihei. Niheichu acaauru rai cocoainanacaaihuri nitajerai nenacaauru coitucunojoineein nenaa que aitohaacaanu. 7 Acate caa cana rai chauratane coaunaane ajiniha, enene cana necaohachanu que niicha ichanenine que inae coaausilu Cana Coaunera. Nii quene caa inara rai irihacaanu. 8 Nii coitucueraelanaala nenaa niicha ichanenu coaausihalu Cana Coaunerane coitucuurenihane jaunte, coroso que teein nii cana rai caohacha icharaannu que letono atinaaurelu. Coitucuuruhane jananihane, coatiha coroso que teein atinaaururiheilu caa chauratane que nenacaauru cocoainanacaihuri. 9 Nete Quiricha Inoaensi cuhane:

“Cana Coaunerate
belaichaauru rai,
chabana coaanojoinelanaala nenaa
aonanojoinelanaala nenaa,
naaonjoainuri ichaain
acaauru que banihateein rucujue.
Niheichu chuni,
‘Naaonjoanrichaain’ naain que coaaura,”

naain beratihalune nainaane coina ichae Cana Coaunera. 10 Nii niicha ichaneni, niicha coacuilute cana que coitucuerate, rai Suujue aina cuaain Cana Coaunera. Nii Cana Coaunera Suujuete, satiin niicha ichaneni coitucue, satiin suujua cuhane niicha coacuine maajeein.

11 Nihei chuni ita suujua coitucuna nainera. Leinjiin nii suujua cuhane nenaa, rai suujuete naine cacha suujua coitucuhane. Nii rijijieein techu nene chuni Cana Coaunera Suujua coitucuera. Acaihaniji rai Suujue rai suujuaacha cuane nenaachate rai suujua coitucue. 12 Coatiha canacaanu, caa Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cachaauru rijijieein Moconajaera suuje rahaacaanu. Acaihaniji Cana Coaunera Suujuene raacaanu, aina cuaain jataain cana belaitohane jaun, cana rai niicha tei coitucunojoin aonaain coitucuhin nihacachene coina. 13 Canacaanu relaa Cana Coaunera Suujuene jaan quene aitocoaanu. Coatiha canacaanu suujua cuhane canacaanuhacha coacuhi que aitohaacaanu. Nitohaneeinna Cana Coaunera Suujue beratenojoi bihacaanu, Cana Coaunera Suujue coitucuhin nenacaauru rai.

14 Nitohanihane jaunte, Cana Coaunera Suujue raenihane coina ichaonaa, nii Cana Coaunera Suujue jerenohi coitucuhin tonorana nainene, nii chaque nelatihei rijijieein aonaane jaun. Niheichu aonaane niha natiin coitucunaa nainihei, Cana Coaunera Suujue sirinihane jaun. 15 Nete laen Cana Coaunera Suujue siricha itolere coitucuhin

coulurujuenaa nainereein. Nerinaain que tonaain que ereein aca coulurujuenaa nainera. 16 Nitohanihane coinate, “Nihei chuni suujua cuhane Cana Coauneraacha coacui coitucuera. Niheichu chuni suujuatenaa nainera,” nae rai Quiricha Inoaensi cuhane. Nete laen cana, coaauca Jesocurisitone rijijieein coaaucaache.

3

Canacaanune Cana Coaunera letononeein ita amihaneeon coroatajaneraneein nihacaanu.

1 Canejeraauru, nii jauriaanejeein inara relaa uhanune bana, coatiha Cana Coaunera Suujue letono rijijieein inae ijiin ichaonacaauru cachaauru relaanune rijijieein inara relanaa nainihaaunlu. Nii jaunna Cana Coaunera coitucuhichuru cachaauru rijijieein ichaohichene jaun, Cana Coaunera Suujue letono rijijieein inara relanaa naineneeunlu. 2 Nitohaneeichene jaunte, caaintaelanaala inara relaanulune jana, tonoraelanaala abaantana naineneeichelu. Niheichu enanetojoeein nihanatiin tonorana nainiheeiche. 3 Aihuruha Cana Coaunera coitucuhichurune rijijieein enanetojoeein inara suujua coaraquichene jaunte, nii ita que necoelaain, ita que nererojoecaain, naaojoaain neeiche, aihuruha satiin Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cachaaurune rijijieein. 4 “Canune Faboroacha ere tonoraaun,” jana leeochaauru “Canune Aforoacha ere tonoraaun,” naain ereeichene jaunte, jaiti Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cachaauru rijijieein ichaohichene jaun aitocoiche.

5 Coatiha canu Faboro nichaaunne chanihaaun. Niheichu cha nihei Aforo netonai. Canacaanune raujiaain Cana Coaunera letononeein, inara aina niicha ichaneni coitucuerateraneein canacaanu letoaa Cana Coaunerane rijijieein, niicha icharatenohin icharaneein nihacaanu. 6 Canune inara que Jesocurisito coitucuerateraneein neeun. Jana Aforote caohachaain coitucuhichene coina que inara relaeraneein ne. Nete laen Cana Coaunera, nii aina cuaain chabana nitajenaachara ichaonaa teraneein ne inara rai. 7 Nitohanihane jaun, nii inara que coitucueratera nichaaunne, nii inara relaera aina chaneein nihaacaanu. Cana Coaunerate laen nii inara relaacaanune jaan aina ijiin ichaohichene coina icharaneein ne.

8 Nitoanihane jaun, canu inara que nii Cana Coauneraacha ichai cotucueratera nichaaunne, nii que inara relaera aina jiniiquiin ita rijiichaanu. Nete laen nii inara que niicha ichaneni coitucueratihacaanune cainareein Cana Coaunera.

9 Canacaanune Cana Coaunera letononeein canacaanu rai niicha tei amihanenaa que ita coroatajaneraneein nihacaanu. Inarate leinjiin ocoana aina leinjiin loreri rijijieein neeiche Cana Coaunera rai. 10 Jana canune, inara que amihanenaa nunuheteraneein neeun Cana Coaunera letononeein. Jana leeochaaurute, nii quiicha banesijiatei bucutejeeure. Nete, le cachanichaachene caohachaain ichacaachene coaraain ichacaachene caohachae. 11 Nihei chuni nainihei nii banesijia quiicha tenojoin coreein leeocha tenaa nainera. Nii banesijia canuhacha teite Jesocurisito ne. 12 Nii rai banesijia quiicha temunojoin ichoaete nainere, coata coreti, ajeri coreti, enuha, elele, jiarana nujua, naaojoain caje nainecurure loreri ichacuruhane. 13 Nete, inae le cachanichaachene ichao cojuhin coaraa Cana Coaunerane cojoanonaa que turuhane bana, le cacha cachaauru amihaneeon inanacaa cureein. Nii banate, usi tabaineein ureein nii cana ichanaa cojuhin coaraane coina. 14 Chariji ichanaa teeinti mocohelanaala nii usi abaantae, nii icharate core raa cureein. 15 Jana mocoha nii niicha ichainete, nitajiha cureein rai namihaneeo. Jana nii que amihaneite, nii usi caje nichotereein cha colane.

16 Tana Cana Coaunera loreri neeichene jaun, inara suujue cuhane niha Cana Coaunera Suujuene coitucuhichene. 17 Nii Cana Coaunera loreri neeichene jaunte, osa que inara saruhin baasoneein inara teranihane, Cana Coaunera loreri aasaeca aicheein. Niite aca itajiha cureein Cana Coaunera, acaihaniji rai loreri neeichene saijieein inara ichao asaaecane coreniha. Inarate nii rai loreri neeiche.

18 Coa inara raaje necoritaache Cana Coaunera coitucuhichuru rijijieein itolere
coitucuha nocoetiin. Nitoaneein neeichene, nii baiteein enacoauneein Cana Coaunera
coitucuhin neeuchete, esinae rauhijiriin cha coitucueraneein neeiche. Nii banate
laen esinae rauhijiriin cha coitucueraneein neriquicheein. 19 Nii quete, “Nii itolere
coitucutoha nocoeeuruhane jaan aina raajenihane necoritaauruha que jaoleconacaau-
rune coinate ichae Cana Coaunera,” naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha
Inoaensi cuhane. 20 Chaen techu coaiteen, “Nii itolere coitucutoha nocoenacaauru
coaunojoite, nii cha que nelatenihane coitucue Cana Coaunera,” naain ne laenanohi-
neein Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane. 21 Nitohanihane jaun chunocoha
cacha, joenreein namute cacha rijijieein ichaohane nainihei, raotojoeein niha nocoetiin
necohasitaane. Satiin itolere inaraacha lateite, inara rai teein ne Cana Coaunera.
Aihana jaun, Cana Coauneraachate coroaaena nainequiche, inara rai itolere teein
nihane coreniha. 22 Canu, Aforo, cana rai chauratane, cana rai ichaonaa, caa ena nenaa,
cabaiha neenihun, niichurute Cana Coaunera tenojoineein neeure inara rai. 23 Jana
inarate Curisito rainequiche. Jana Curisitote Cana Coaunera raine.

4

Afosotooru amihaneeo.

1 Cana Coaunera ichanohi coitucuheraelanaala nenaa que Curisito letononeein rai
cacha relaeraneein nihacaanune coitucuhichenete caohachae. 2 Chaelai icharaanu que
letononeein nihacanete, nii cana letoaera suujua rijijiein nere tonoraain ichacaane
caohachae, nere tonoraain nihacane coitucunaa nainiha nii cana letoaerane coina.
3 Nena laen baasoneein ichacaaunne coitucueralanaala canu que ereein neeiche co-
coainanacaaihuri ainane nihanatiin, cha que tonajeneeun. Niheichu canu raajenihane
nihanatiin baasoneein, caohachaain, naaojoaain ichacaaunne coitucunaa nainihaaun.
4 Nena, nii casuujua cuhane baaso ichaenihanune coaucaaunne, canu baaso icha-
caaunne coitucunaa naineneeun. Cana Coaunerate laen, baaso ichaain, caohacha
ichaain, naaonjoaannune coitucuha cureein. 5 Aihana jaun, “Acate baaso ichae,” naain
leeochaauru que erenaa nainiheeiche acaauru ichao coitucueralanaala. Jauriaane-
jeein turuha cana Curuaanaane cohacuche. Acate laen nainereein, jitariin nii suujua
cuhane acaauruhacha coacuhi, acaauruhacha ichai, naaonjoainuri coitucuhane. Nii
banate caohachaain icharaauru lecachaauru coroaereein Cana Coaunera.
6 Canejeraauru, inara caohachanu quene caa inara rai Aforo, canu, naaonjoain
nichaanune ichanohin que cuaain inara rai beeun, caje coauneein canacaanu ichanohi
que coacuhin, rijijieein ichaquichene coina. Nabana Quiricha cuhane aitohane
edaa cuaain ichaquichene, nabana leeochaauru amurijiriin cha coitucueraneein ne-
naa coacuhin, acaauru que jaolecohichene coataa. 7 Chariji inara rai leeochaauru
amurijiriin neeichene jaannu teein ne. Chariji inaraacha sirii, Cana Coaunera teno-
joinelanaala siriquiche. Tana Cana Coaunera, inara rai itolere tihane coitucuhichene.
Nii saijieeinte inara raajenihane cha eruhera rijitiin inara necohasitaacha que neeiche.
8 Nitohaneeichene jaunte, itolere inaraacha jerei siriin, itolere cacha curuaanaa *rey*
niha nocoetiin, canacaanu latiha nocoeteneeiche. Bajiaanachuhinti esinae rauhijiriin
rey esineneein neneeiche, inara caje canacaanuhacha latei bajaain, inaraacha sirii
sirichaneein nihacaanu canacaanu netonaine coina. 9 Canacaanu afosotooru nichaa-
nune raite, jataain leeochaauru amurijiriin necairichanaa coaraain ohacaanune coina
ichara tocoaneein canacaanu te Cana Coaunera. Chaen nechu, satiin anjeraauru,
cachaauru, naaonjoainuri notaracae nihacaanu, nii cairichei coaraain.
10 Curisito esenetaain niicha jerenohin tonoracaanune corenihane, aaso cha coitu-
cuhi rijijieein nihacaanu. Jana inarate, itolere Curisitoacha jerenohin coitucutoha
nocoetiin neeiche. Chaen techu, joaereein nelatihei rijijieein nihacaanune jana,
inara itolere amurijiriin laraajia nocoetiin neeiche. Nitohaneeichene jaunte, inara

leeochaauru aina jiniiquiin, canacaanu que jaolecohiche. Jana leeochaaurute, inara que suujua acatecure.
11 Enanetojoeein mijitena, cocoiinina, cajione, naaonjoain que necairichaacaanune jianihacaanu. Nii canacaanu que jaolecooruhane ichoae tacaain techu, canacaanu que nererojoecaaure. Niheichu nii canacaanu nenaja niha natiin. 12 Chaen nechu cotaaecaanu canacaanu bijiicha que amihanejeein. Canacaanu cotaicha raine, caohachaain nihane coina irihacaanu. Chaen nechu canacaanu rerohecaauruhane niha natiin abaantaacaanu.
13 Canacaanu rai baasoneei iriha cachanena, raotojoeein tonoraacaanu. Nitohaneeinte caa cana rai chauratane que jaoleneein nenaa utoone rijijieein canacaanu coaraain, enanetojoeein canacaanu que jaolecoore.
14 Coatiha inara necoeje chanuha aitiin laenahaaun. Inara suujuatihane ichaaun. Inara belaihanu canu calaohi rijijieein neeichene jaun. 15 Inara Jesocurisito ranojoineein neeichene relaeraneein neeuruha lechoonca oaraancaneein niha natiin, coatiha acaauru inara inacanihei. Canune laen inara que, nii enene inaraacha esenetai Jesocurisito coitucuerateein, nii osa caje nichotiha cachane jaan ichaonaa, naaonjoain beraneein inara inacaneein neeun. 16 Nitohanihana jaunne inara rai aitoon, canu ichao rijijieein ichaohichene coina.
17 Nii ichaohanune rijijieein ichaohichene coinane, nii Cana Curuaanaa coreniha cacalabi- casuujua rijijieein nenaa Timoteeo letoaaun. Acate Jesocurisito esenetaeraneein nihanune ichao rijijieein, Jesocurisito ranojoihunru rene turuhanune jaaunru inara relaanune coauquichene coina inara rai bereein.
18 Inara tabaaurute inae itolere coitucuha nocoetiin raotojoeein neeure, inae inara rene nacoauneein tururichaaunine esenetaaurenihane jaun. 19 Nena Cana Curuaanaa jerihane enanocoojoa inara rene bedaeniha ureeunni. Nii banane, nii itolere coitucutoha nocoenacaauru coaareeunni, nii nelatecuruhane coaracaaunne coina.
20 Coatiha erenaacha nihei Cana Coaunera Cojoanonaa. Acate canacaanu cocoainae, itolere ichana naineein, itolere rucuhena nainichaanune jaannu teein. 21 Aihana jaun cha jeriquiche. Rauhijiriin inara casetecaa uhanunena jeriquiche. Ainihane jataain inara belaain inara coaraa uhanunena jeriquiche.

5

Baasoneein ichoai sitaauche inara caje.

1 Leinjiin nii inara jana nenaa, rai inaca comasai- nebaene siriha rai comasaineeinne coitucuhanu. Nitohaneein ichaonaate, jataain coasinacai ne. Nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru niha natiin, nitohaneein ichaonaa nainecuruhi. 2 Nii saijieeinte caohacha ichaa nocoetiin rachoojoeeiche, bana nii baaso ichaquichene que coacuhin inaderaelanaala. Aihana jaun inara jana nitohaneein ichaoa cachane sitaauche.
3 Canu jaberoconeein inara aina nenihanune niha natiinne, canu sujua cuhane inara coaaureeunni. Nii jaunna caa inara rai canu jaberoconeein netiin aitocoaaunne rijitojoeein aitoon, canu Jesocurisito cocoainanohineein nii caitoonjoa tocohaneein baaso ichara casetecaaichene coina.
4 Ita taojiaaichenena canu suujua cuhane inara coreniha Cana Coaunera bajareeunni, caohachaain inaraacha ichaneni ichaquichene coina. Chaen techu Cana Curuaanaa Jesoso netonai ecu nicha ichana nainei letoareein, ecu inara aina nihane coina. 5 Nii jana laen, nii baasoneein ichaonaa cacha teeuche Moconajaera rai, nitajiha rai jaberocone niha natiin, inae turuha Cana Curuaanaa Jesosone bana rai suujue nii caje nichotihane coina.
6 Nitohaneein neeichene jaun, nainiheeiche caohacha ichaa nocoetiin ereeichene. Inarate, “Coaerai curu cuhane jorerera tihacanete enaaicha coaerae,” naa erenaane

coitucuhiche. Charijieein teeinti nii jorerera lomohe nii coaaerai, nii rijijieein techu inara ichao aasaeraneein ne nii inara jana nenaa baaso ichara cacha. 7 Aihana jaun charijieein teeinti jorerera jaohin, jorerera colane faan jaaure Fasocoa beseta bana quihuruhane coina. Nii rijijieein nii inara jana nenaa cacha baso jaaoche, nabana rai nichao baaso aina inara ichao asaaecane coataa. Curisitote, carenero sooruhane rijijieein Fasocoa bana cana coreniha sohin jaaorelu, jianacoon nihacachene coina. 8 Charijieein teeinti baaso ichara cojunacaneein niha jorerera jaun, Fasocoa beseta bana nii jorerera colane ichanohi faan quihacache. Nii rijijieein techu nii jorerera colane ichanohin faan rijijieein, aihalu Jesocurisitone rijijieein, cana jana baaso sirilanaala ichaohacachene caohachae.

9 Nii leeocha quiricha, inara rene canu letoanojoin cuhanena beeun inara rai, nabana namute quicha aina, leeocha ene aina, canaanaihunru aina, naaonjoaainunri aina niicha jerei ichana jereein nenacaauru raain neeichene coataa. Nii rijijieeinchu enecuru nihanatiin namute ene aina, leeocha quicha aina, canaanainunru aina, naaonjoaainunri aina niicha jerei ichaai ichaonacaauru ranaa nainiheeiche. 10 Coatiha nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru, namute quicha aina, leeocha ene aina, canaanaihunru aina, naaonjoaainunri aina niicha jerei ichana jereein nenacaauru caje amuhichene coina aitohaaun, Chunijiun cuhichene niha natiin lanaenerichaain baaso icharaaurune jaun. 11 Raujiaaine inara rai aitoon nabana nii Cana Coaunera coitucuhin neeuruhane saijieein, nii nejelau sinijeranelanaala nenaa aina ichaonacaauru, barioneein ichaonacaauru, nii ichanohineein nenaa coauneraacha esenetaeraauru, casajenetiin, ajetoritiin, asijiauharitiin, naaonjoaain nenacaauru aina, “canejera,” naain acaauru rai ereein neeichene coataane aitoon. Jiaonriha Cana Coaunera coitucuha nocoetocuruhane saijieein nitohaneein ichaonacaauru aina nelaurihaain lenonequichene.

12-13 Coatiha nii joaenreein Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru, baaso ichacuruhane niha natiin acaauru rai ereein rucuhena nainihaaun canu. Cana Coaunera telaen, nii baaso ichacuruhane coitucuhin, acaauru que niicha ichaneni coitucureein. Nete laen inara nainequiche, nii cana rijijieein Cana Coaunera coitucuhin nenacaauru baaso ichacuruhane rucuhequichene caohachae. Aihana jaun, nii inara jana baasoneein ichaonaa cacha sitaauche.

6

Jiaonriha nejesinajeein inara rai niha chatohanai rucuhenacaine Cana Coaunera coitucuelanaala nenaa cocoainanacai rene cuhichene.

1 Chunocoha inara rijijieein Cana Coaunera coitucuera, inara rai baaso ichaane jana colurujuenaa jeriquichene, nainihei nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cocoainanacaihuri jaesiocuru rene coulurujueeichene. Raujiaainchate nainere Cana Coaunera coitucuurera bichauheneeuru rai beeichene, caohachae acaauru coitucuhin rucuhecuruhane coina. 2 Tana Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru, baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoaaunruhane coitucuhin, rucuherichaacheein Cana Coaunera coitucueraneeine coitucuhichene. Nitohaneein Cana Coaunera coitucuhichuru ichanohin coitucuhin rucuheraneein nerichaacheeinne saijieeinte, nii aansijiin laaojoiri caaintaelanaala nenaa rucuhena naineneeiche. 3 Tana Cana Coaunera letonocuru, anjeraaurune maajeein baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoaauruhane coitucuhin rucuhena nainerichaacheeine coitucuhichene. 4 Aihana jaun chanuna jana chaen jaiti cau nenaa ichaonaa que ichaohichene jana inara aina baaso ichaa inara rijijieein Cana Coaunera coitucuherane, nii Cana Coaunera coitucuurera rai chanelanaala nenacaauru joesiocuru rai coulurujueein naaonjoaainche. 5 Nocoejequichene jaan nuquene caa aitoon inara rai. Tana inara Cana Coaunera coreniha ita nejera nejesinaneeinne, ita rai baaso ichaain neeichene nihanatiin niha

leinjiin inara jana rucuhena nainerane coitucuhichene. 6 Chaen techu nii ita nejera
nejesinajeein ita cotaaichene, nirijieein jianena coacuelanaala cocoainanacaaihuri-
Cana Coaunera coitucuelanaala nenaa rene amaain naaonjoaainche. 7 Nitohaneeinte,
nejesinajeein ita rai aasaeriin baaso ichaquichene coreniha ita coulurujueein jataain
banejelanaala baaso ichaquiche. Chanuna baaso ichaain ita coulurujueichene ajiniha,
baaso icharanihane abaantaeneeiche. Chanuna coaraain inara basijiaauruhane
abaantana naineneeiche. 8 Nete nii abaantana coacuelanaala, Cana Coaunera coitu-
cuhera nejesinaneein ita basijiauhin naaonjoaainche.

9-10 Tana nitohaneein necha aansaineein nenacaauru, Cana Coaunera Cojoanonaa
que nenaa nainecurenerichaainne coitucuhichene. Nitohanihana jaun jiaonriha
inara coritaauruha Cana Coaunera coitucuhichurune esenetaaichene. Coatiha Cana
Coaunera Cojoanonaa que neeururinaain namute quicha aina, leeocha ene aina,
canaanainunru aina, naaonjoaainunri aina niicha jerei ichana jereein nenacaauru, nii
rijijieenchu enecuru nihanatiin namute ene aina, leeocha quicha aina, canaanainunru
aina, naaonjoaainunri aina niicha jerei ichaai ichaonacaauru, namute cacha ichanohi-
neein nenaa coauneraniha niicha beeuri belaichaauru, sinijeraocuruhane niha natiin
leeocha ene aina ichaojeraquiin nenacaauru, namute quicha aina ichaonacaauru,
asijiautooru, coriquiicha que coacuhin ichaonacaauru, ajetoriaacuru, namute cacha
cairichaa casajenetiin ichaonacaauru, nii nechu namute cacha cairichanaa jere-
nacaaun baasoneein suujuateeureraauru, naaonjoainurine coitucuhichene. 11 Nii
rijijieeinte nerejetocure inara tabaauru netonai. Nete inae enene nii caje couluuno-
joineein jianacoon neeiche, Cana Coaunera cachaneein. Chaen techu, inae nii ujuai-
honeein neeichene caje, inae Cana Curuaanaa Jesocurisito, Cana Coaunera Suujue,
naaonjoainuri coreniha jianacoon neeiche.

Suujua letono ichana nainihei cacha.

12 Chaen techu, “Nainichaaun joaenreein quiicha jerei ichacaaunne,” naain ereeiche.
Esinae rauhijiriinte niqui aitocoiche, nete caohachaene satiin itolere joaereeincha
ichana jerichaane. Aihana jaun nainihei cana jaberoco amuritoeratihaca nii canaacha
ichai que ne. 13 Esinae rauhijiriinte niqui, “Itolere lenonete coaunanojoi ne, que
lenoneein ichaohanune coina. Nii rijijieein techu jatoroaain ne, canu suri jitariin
canuhacha quii raane coina,” naain ereeiche. Nete inae ecu tihane bana, lenone, cana
jaberoco, naaonjoain satonotereein Cana Coaunera.

Nii rijijieein techu cana sinijera ainaacha ichaohacachene coina cana coaaunaain
nelu Cana Coaunera. Coatiha joaenreein cana sinijeranelanaala nenacaauru aina
canaacha jerei ichaai ichaonaa coina nihein.

Nii jaun nainihaacache joaenreein naosateein nihacachene. 14 Nitohanihane jaunte,
Aca jerihane rijijieein tonoraain nenaa, Cana Curuaanaa ichatiha O cajene rijijieein
cana ichatiha cureein Cana Coaunera. 15 Tana nii nitohanihana jaun, Curisito jaberoco
niha inara jaberocone coitucuhichene. Aihana jaun nainihei, Curisito jaberoco niha
inara jaberocone jaun, leinjiin coriqui jeriha quicha aricha ene jaberoco rijijieein
inara jaberoco teeichene. Nitohaneein jerihane inara jaberoco tenaa nainiheeiche.
16 Tana leinjiin ene cojoaeloroe aina, niicha jerei ichaa cachane, inae ita jaberoco
que jaberocoha cachane coitucuhichene. Cana Coaunera Quiricha cuhane techu,
“Ene aina ita raain niha cachanete, jiniquiin ita jaberoco que jaberoconaa rijijeein
ichaaorureein” naain ne laenanohineein. 17 Nitohanihane jaunte Cana Coaunera
coitucuhane, Cana Coaunera suujue aina suujue te cacha. 18 Nitoanihane jaun leeocha
ene jereein coaraain, aina inaraacha jerei ichana coaauquichene jelai caje amuuche
tonoraelanaala, nii rai sinijeranelanaala nenaa ene aina naosatelanaala. Leeocha osa
que neosatiha cachane niha natiin, coatiha laen rai jaberoco aasaehai. Nii coma-
sainelanaala nenaa ene aina niicha jerei ichaain niha cachanete laen, raajenihane

rai jaberoco aasajeein naosatiha ai. 19 Tana inara jaberoco, Cana Coaunera tenojoin rai suujue nenaja nihane jaun, inara suujue cuhane ichaoha Cana Coaunera Suujuene coitucuhichene. Aihana jaun coatiha inara, inara raajenihane inara jaberoco eroraniheeiche. 20 Cana Coaunera jataain coreein inara coreteein nihalune jaunte, acaihaniji raaichaneein neeiche. Aihana jaun naitoonjoan tonoraain niicha jerei ichaain neeichenete caohachae.

7

Nisinijerateein niha cachane que suujuatera

1 Enane laen nii quiricha inaraacha letoai cuhane, canu caje inaraacha bajai bereeunni inara rai. Caohachariha niqui ene raelanaala niha quichane. 2 Nete enaaicha joaereein ene aina niicha jerei ichana jeriha quichane jaun, le cacha cachaauru comasaihocane caohachae. Nitohanihane jaunte, enecuru netonai niha natiin caohachae nelanajaain neeuruhane.

3 Chaen techu jiniiquiin nii rai lana aina, ita ere tonoraain raotojoeein jiniiquiin ita coiintelanaala neeuruhane caohachae. 4 Coatiha nii ene inae lanaaocane raaje jaberoco eroranihei. Rai lanate rai jaberoco erora ne. Niheichu nii quicha niha natiin comasaihocane raaje jaberoco erora nihei. Rai comasaite rai jaberoco erora ne. 5 Aihana jaun nainihei inara sinijera aina ita coiinteein neeichene. Cana Coaunera bajanaa jeriquichenete laen jiniiquiin cosinacaaichene coina nainequiche inara sinijera rai beein, ita suujua rijitojoeein coacuhin ichaquichene caohachae. Nii baihate naineriquiche coaiteen jiniiquiin raotojoeein inaraacha jerei ichaquichene caohachae, nabana inara amuritoha moconajaerane osa que nesarucuichene coataa.

6 Coatiha inara letoahaaun necoansajiaaichene coina. Niheichu nii coatiha, “Coa necoansajiaache” nahaaun. 7 Raujiaainchane niqui canu rijijieein neeichene jereeun. Nete Cana Coaunera tenojoineein nejelaunihacoaain ichaohacache, tabaauru leeochaneein, naaonjoaain.

8 Ene colane nenacaauru, autanaauru, naaonjoainuri raine aitoon, nirijieein sinijieraaona coacuelanaala neeuruha canu rijijieeinne coina. 9 Jana nichao berainaa nainecurenihane necoansaijiauruhine. Nii amuritoeriinte caohachae sinijeraaocuruhane, nabana inacojoeein necairichaauruhane coataa.

10 Inae sinijera aina nenacaauru raine laen aitoon, casuujua letononeein que airijiin, caa caitoonjoante Cana Curuaanaa aitoojoanne. Jiaonriha inae leesajeein nisinijerateein niha enene, nii rai lana jaonaa coacuhin nihane. 11 Jana nii rai lana jaohin niha nii enene, jiaonriha nacoauneein leeocha quicha ranaa coaaucane. Chaen techu naine nacoauneein nii quicha niicha joai rai ereein, ajeteein cainaa nii enene caohachae. Nii rijijieein techu rai comasai jaonaa nainene quicha netonai.

12 Caa caitoonjoa caje cuaainna laen casuujua caje rocohin inara rai aitoreeunni. Coatiha laen Cana Curuaanaa aitoonjoan nihei. Chunocoa cana nejeraauru inae sinijieraquiin neein Cana Curuaanaa esenetaera nihane jana nii ene Cana Curuaanaa esenetaelanaala nenaa niha nii enene, ainaacha ichaonaa jeriha nii enene, nainihei nii ene jaoha nii cana nejerane. 13 Jana ene, inae leeinjiin quicha aina nisinijerateein neein Cana Curuaanaa esenetaera neniha nii rai lanane, ainaacha ichaonaa jeriha nii lanane, nainihei nii rai lana jaoha nii enene. 14 Nitohanihane jaunte nii quicha, Cana Curuaanaa esenetaelanaala nenaa nii Cana Curuaanaa esenetaera ene que sinijeraquiin nihane jaun, Cana Coaunera que banijiaain ne. Jerichanejeein techu Cana Curuaanaa esenetaera ene, Cana Curuaanaa esenetaelanaala nenaa quicha que lanaaocane, inae acaentonai Cana Coaunera que banijiaain ne, nii Cana Curaanaa esenetaera que sinijeraaocane jaun. Nitohaneein nenihane, coatiha Cana Coaunera que banijiaain

neein neeururihei inara bereecuru. Nete Cana Coaunera que banijiaain nenaa bereeneein neeuruhane jaun, jerichanejeein inara rijijieein Cana Coaunera cachaauru aina jiniiquin neeurureein. 15 Aihana jaun nii ene, quicha, naaonjoainuri Cana Curuaanaa esenetaelanaala nenacaauru, nii rai sinijera Cana Curaanaa esenetaera jaonaa jerihane jaohine. Nitohanihanete nii ene cana nejera, nii quicha netonai cana nejeranihane, nii ujuaihoneeuruhane caje jianacoon neeurureein. Cana Coaunerate inara raain nelu, raotojoeein caohacha ichaonaa que ichaohin neeichene coina. 16 Tana ii lana nihane jaun, ii coreniha ichoteratenojoineein jianacoon nenaa nainerihanine coitucuhine. Jana ii, lananeeine tana ii coreniha ichoteratenojoineein jianacoon nenaa nainerihani ii comasaine coitucuhine.

17 Atiin nainequichene rijijieein, inara rai cha chaquichene jaanu teein nihalu Cana Curuaanane rijijieein neein, nii inara cotijiaain nihalu Cana Coaunerane jana ichaohichelune rijijieein ichaaoche. Caa inara rai aitocoaaunne jaan quene, satiin Cana Coaunera ranojoineein nenacaauru rai aitoon. 18 Aihana jaun chuni jaberoco macohi cari molonojoin nihane jana cotijiaain niha Cana Coaunerane, jiaonriha molonojoin niha rai jaberoco macohi carine suujihane. Jana chunocoha jaberoco macohi moloeratelanaala nihane jana cotijiaa Cana Coaunerane, jiaonriha rai jaberoco cari moloeratihane. 19 Coatiha chaque nelatihei, molonojoineein, molonojoinelanaala, naaonjoaan cacha jaberoco carine. Cana Coaunera aitoonjoan tonoraain ichaohacanete nii amurijiriin nelate.

20 Nitohanihane jaun satiin Cana Coaunera cotihanohichurute naine, nii cotijiaain nihalu Cana Coaunerane jana ichaohalune rijijieein jerichanejeein ichaohane caohachae. 21 Aihana jaun inara amute cacha letononeein core colane rai amihanejeein esclavo neeichene jana inara cotijiaa Cana Coaunerane, coa nii que tonajeein nihache. Nete laen inae ena nii esclavo neeine caje nichotena naineine, raotojoeein jianacoo nichoteeu. 22 Nii rijijieeinte Cana Curuaanaa jerenohin esenetaane coina cotihanohichuru osaaonacaauru, inae enene rai nosa caje jianacoon, Cana Curuaanaa letononeein neeure. Jerichanejeein techu nii letononelanaala nenacaauru cotihanohichuru, enene Curisito letononeein rai niicha jerei icharaneein rai esclavo neein neeure.

23 Cana Coaunerate jataain coreein inara coreteein nelu. Aihana jaun nainiheeiche inara amute cacha letononeein nenaa coaauquichene. 24 Aihana jaun canejeraauru, atiin jerichanejeein nii cotihanohineein neeichene bana ichaohichelune rijijieein, inara ichao corenaa coacuelanaala Cana Curuaanaacha jerei rijijieein ichaaoche.

25 Nii necoansajiaeniha cachane que, carai beniha Cana Curuaanaane jaunna coitucuheneeun rauhijiriin. Nete aca canu coroatajanihane aina cuaain, inara rai rauhijiriin beeun. 26 Caraite nii nihane rijijieein, comasaihocane comasaiquelanaala, lanaaocane, lanaquelanaala, naaonjoaain neeuruha enecuru aina jiniiquiin quichaaurune caohachae, caa ena caaintati ichaonaa que ichahocachene jaun. 27 Aihana jaun comasaihoquichene jiaonriha jaohichene. Niheichu inara comasai colane neeichene jiaonrihachu ariichene. 28 Nete necoansajiain neeichene naosatiha aineriquicheein. Niheichu leinjiin ranuna niha natiin nelanajaane naosatiha aihei. Nete laen necoansajiaain neeichene necairichaa curiquicheein, nitohaneeichenena niqui jereneeun.

29 Canejeraauru, caa quene inara rai erenaa jereeun. Inae ichuunnejeeonriha cana rai janonaa. Aihana jaun nii sinijeraaonacaauru, rai sinijera colane nenaa rijijieein neeuruhine. 30 Jana nii onaa coinaderaa nenacaauru, beseta que nenaa rijijieein rachoojoeeuruhine. Jana nii beseta que nenacaauru onaa coinaderaera rijijieein inaderaauruhine. Itolere rucuhele sirichaauru, cha sirihei rijijieein neeuruhine. 31 Jana caa cana rai chauratane que netiin raotojoeein necoriquijiaain itolere niicha latei siriin

ichaonacaauru, cha sirihei rijijieein ichaaoruhine, caa janonaa canaacha coarajei saa curichainne jaun.
32 Leeocha que coacuhin neeichene cajene niqui inara rocohene rijitojoeeun. Aiha
sinijera colane nenaa, Cana Coauneraacha jerei que coaacuhin nihane jaun. 33 Nete
laen inae comasaiquiin nenaa, Cana Coaunera que coaaucane jianeein, rai comasai
rai caohachanuhacha que coacuhin ne. 34 Nitohaneeinte ita caje neleruhin neeure.
Jerichanejeein techu enecuru lana colane nenacaauru, chaen chabana lanaque lanaala
nenacaauru, naaonjoainuri Cana Coauneraacha jerei que coacuhin neeure, acaauru
jaberoconeein, acaauru suujueneein, naaonjoaain que banijiaain neeuruhane jaun.
Jana lanaaonacaaurute, acaauru lana rai caohachanuhacha que coaaucuruhane jaun
Cana Coauneraacha jerei que coaaucurene.
35 Coatiha inara rai caohatiha aitohaaun. Nenacaeneeinjian inara caohachanu quene
aitoon, caohachaain ichaohin Cana Curuaanaacha jerei ichajeein ichaonaa nainequich-
ene coina.
36 Chunocoha nii niicha jerei ene ranaa coaauca inae ichauhena nihane jaunne, rai
caohachaa nii coaucane tocohaneeinne, nii niicha coacuhi rijijieein nii ene raaine.
Coatiha naosatenaa nihei ene raain niha cachane. 37 Jana chunocoha nii cha que tonaje-
lanaala jelai jinacoon netiin niicha jerei ichaane coina, rai suujua cuhane sinijeraque-
nihane coina coaaucane, niite rai caohachanu que aicheein. 38 Jerichanejeein techu
caohacha ichareein, nii niicha jerei raain nihane. Jana nirijieein sinijeraquelanaala
nihanete, jelai amuritoheriin caohacha ichareein.
39 Inae lanaaocanete nii rai lanaacha sacunaa naine nii ene, oha nii rai lanane
que tiaaojoaain. Jana inae oha nii rai lananete nainere chunocoha raain niha rai
lananu quene caohachae, aihachu Cana Curuaana coitucuera quicha aina. 40 Nii
amuritoheriinte niqui nenaa naine raotojoeein, nacoauneein lanaquelanaala nihane.
Caritoha canu suujua. Chaen nechu Cana Coaunera suujue siriin caa aitoon.

8

Ichanohineein nenaa choosi ecaanto rai tenojoin lenone

1 Enane laen ichanohineein nenaa choosi ecaanto rai tenojoin lenone que erereeunni
inara rai. “Satiinte itolere coitucuhacache,” naain irihacache. Nete nii canaacha coitu-
cui aina, inae leeochaauru amurijiriin itolere coitucueraneein nenaa jerichaachene
chaque nelatene. Jana laen Cana Coaunera Suujue jerihane rijijieein jiniiquiin niha-
cachenete caohachae. 2 Aihane jaun chunocoha cha coitucueraneein nenaa coaaucane,
coatiha jitariin nii niicha coitucunaa jerei coitucurinaain. 3 Nete laen Cana Coaunera
belaain niicha jerei ichaa cachane, nii belaicha coitucue Cana Coaunera.
4 Ichanohineein nenaa choosi ecaanto rai tenojoin lenone quiha cachane niha natiin,
cha ichana naineniha nii ichanohineein nenaa choosi ecaantone coitucuhacache
raotojoeein. Nete laen ne, rauhijiriin leinjiin Cana Coaunera. 5 Neeuruha dedeeu,
chauratane que, naaonjoain nii acaauru choosichuru. Tabaaurute ichanohichurune.
Arajiinte neeure nii acaauruhacha esenetai choosichuru. 6 Nete laen cana rai ne leinjiin
cana inaca Cana Coaunera- itolere Coaunera neein nenaa. Chaen techu coreniha rai
cachaneein nihacache. Nii rijijieein techu, ne leinjiin Cana Curuaanaa Jesocurisito.
Corenihate ne itolereeuru. Cana netonaite coreniha nihacache. 7 Nete satiin Je-
socurisito esenetaeraauru nii coitucuhin neeurenihane jaun, tabaauru jaiti enaneto-
joeein nii choosi ecaanto ichanohineein nenaa rai tenojoin que lenonecure, chaelai
que nelatiha beein. Jaiti nii acaauruhacha esenetai aina caohachaain ijiniha acaauru
suujuane jaunte, jaiti aasaeriin nii choosi ecaanto esenetaauruha acaauru netonaina
jaun, “Baasojecha ichacure,” naaure. 8 Nete Cana Coaunera jerihana jaun, joaereein
lenonichaane niha natiin, chaachaene nii canaacha quii. Niheichu nii canaacha quii
coreniha jeelai amuritoheriin caohachaain nenaa nainihaacache. Niheichu quilanaala

nihacachene nihanatiin, jeelai amurijiriin baasoneein nerihaacacheein. 9 Nete inae inara ijiin neeichene jaun, leeochaauru jaiti ijilanaala nenacaauru saruhin, osa que acaauru nalutiaaichene jianequichene caohachae. 10 Ii raotojoeein coitucuhi natiin, nii ichanohin choosi rai tenojoin lenone quiiche nelauriaainne jana, inara coaraain niha leeocha cana nejera ijilanaala nenaane, acaentonai nelauriaain nii ichanohin choosi belaiha tenojoin lenone quinaa nainere. jaiti caohachaain coitucuenihane jaun rai cocoaeraa nitohanei icharane saijieein. 11 Nitohaneeinte jaiti caohachaain coitucuelanaala nenaa cana nejera itajerateein neeiche, jaiti rai cocoaeraa nii chosi rai tenojoin iniho que lenonihanene saijieein, inae ii raotojoeein coitucuhi natiin, notaracaae nii iniho que lenoneeine jaun, acaaentonai coreniha ohin nihalu Curisitone saijieein. 12 Nitohaneein cana nejeraauru caohachaain coitucuelanaala nenacaauru, niicha esenetai esenetaauruhane jana, acaauru rai bacohin neeinchene jaunte, inae Curisito que nejeratenaaneein, inara raaje osa que nesarucuiche. 13 Aihana jaun lenone que cana nejera saruhin nihanu canune, caraite caohachare chabana iniho quilanaala nihanune, nabana osa que leeocha saruhin nihanune coataa.

9

Esinae rauhijiriin afosotoneein nihacane

1 Canune laen cha ujuaihonelanaala jianacoon neeun. Chaen techu ne canu rai rauhi afosoto nichaaunne jaun. Nii ichoae tacaainechu, Cana Curuaanaa Jesoso coaraaun. Inarate, canu amihaneoo caje ecoona neeiche, Cana Curuaanaa icharatenohineein. 2 Tabaauru jerihane afosotonichaaunne esenetaain coaana jerecuruhi. Inarate laen afosotonichaaunne coitucuhiche. Nii Cana Curuaanaa esenetaaichene jaan caje coaauneeinte, canu esinae rauhijiriin acanichaaunne coitucuhiche inara. 3 Caate, nii canu que erenacaauru tonoraanune jaan ne. 4 Niha carai rauhi joaenreein lenone, conacai, naaonjoainuri tera nihane, raain naaonjoannune coina. 5 Chaen nechu naineeun leinjiin ene Jesocurisito esenetaera que comasaihocaaunne, aihuruha leeochaauru afosotooru, Cana Curuaanaa nejeraauru, chaen Fedoro, naaonjoainurine rijijieein. 6 Canu, Berenabeen, naaonjoinichaanune rai netonai te ne rauhi, canacaanuhacha latei teeuruha Cana Coaunera coitucuurerane coina. 7 Nihei chuni raajenihane aiha soondarone rijijieein namihaneeo coreteein nei. Niheichu chuni temule temuhane inae nihane bana quilanaala nei. Niheichu chunei, carenero beraihane rai nitaari niicha rocoi coelanaala nei. 8 Jiaonriha cacha suujue caje nenaa niha caa erenaa beeichene. Moisesa aitoonjoan netonaite jerichanetojoeein be. 9 Jerichanejeein techu rauhi rai quiricha cuhane, “Jiaonriha rojoene jaera *buey* ujuae conaaquichene,” naain ne laenanohineein. Niheichu coatiha *buey* que coaaucane jaun aitohi Cana Coaunera. 10 Cana quete aite canaacha que coaaucane jaun. Cana corenihate laenanohineein nelu nii rauhi siricha quiricha. Aihana jaunte nii rai nucuhe rojoera aina, nii atane retuurera netonai ita rijijieein inae taojiana que turuhane jana, acaauru netonai leruhin raauruhane coina ichacure. 11 Canacaanune mainajeriin inara coreniha amihanihacaanu, Cana Coaunera coitucunaa nainequichene coina. Aihana jaun coatiha baasonerihei coreniha canacaanu coroatajanequiche canacaanuhacha latei quene. 12 Coaracuche nachuhinti leeochaauru acaauru coroatajaneein neeichene jerecuruhane, cha caaunna canacaanu coroatajanequichene jerenerichaanu canacaanu netonai.

Nene jaiti chabana jerenihacaanu. Raujiaainchane abaantajeein nihacaanu, nabana Curisito que erenaa rerohecaacaanune coataa. 13 Inarate raotojoeein coitucuhiche, satiin Teenforo asaae amihanenacaauru, nii Teenforo asaae nenaa que ichaaoruhane. Nitohaneeinte, nii iniho mocooruhane jaan coaraneein nenacaauru, nii iniho Cana

Coaunera rai niicha teeuri caute que lenoneein ichaaore. 14 Nii rijijieein techu aitelu Cana Curuaanaa, nii niicha jerenohi que cacha relaera, nii namihaneeocha que ichaoane coina. 15 Nene chabana nitohanai ichana jereneeun. Niheichu coatiha carai cha teeichene coina caa aitiin laenahaaun. Jataaine raotojoeein neeun, cha teneeiche canu raine jana inara relaanune jaun. Nii colane raotiin nenaa naininaaun. 16 Coatiha carai coretera coina cacha relahaaun nii jianacoon cacha mitaera que. Jataain carai caohacha nihana jaunna, chatohaneein niha natiin, cacha relareeunni. Cairichaaojoarichaaun cacha relaenihanune. 17 Nii nitohanihane jaunte, canu raajenihane cacha relaanune, inae carai cainanojoineein ne. Jana coiintihanune saijieein ichacaaunnena jerichanejeein caletoaa Cana Coaunerane jaan ichareeunni. 18 Aihana jaunne, nii carai cainaane jaan aina, jataain raotojoeein core bajaelanaala cacha relaaun. Nii canu rai rauhi tonoraelanaala, core bajaelanaa cacha relaanune jaaunna, caa aitoon. 19 Coatiha niqui nii chuni rai cha icharaneein ninaaun, nena satiin rai niicha jerei icharaneein neeun, nainichaaunne jeeoneein Curisito rai cachaauru tenaa nainichaaunne coina. 20 Nii jaunna Joriocuru aina nihanune acaauru rijijieein neeun, esenetaauruhane reeintiaain. Esenetaauruhane coinane, nii Moisesa aitoonjoa rijijieein ichaonacaauru cachaauru rijijieein canuhetonai neeun, nii Moisesa aitoonjoan rijijieein nenaa nainenihanune saijieein. 21 Jerichanejeein nechu Moisesa aitoonjoan tonoraelanaala nenacaauru que coitucueratenaa jerenacaaun, acaauru jana turuhanune acaauru rijijieein neeun. Cana Coaunera aitoonjoan rijijieeina ichaaon, inae Curisito aitoonjoan tonoraain rijijieein ichaonune jaun. Nii saijieeina nii acaauru rijijieein neeun. 22 Nii jaiti ijii lanaala nenacaauru rene turuhanunena, acaauru ichao rijijieein ichaaon, coitucunaa nainecuruha acaauru netonoaine coina. Satiin rijijieeinchane neeun, tabaauru ichoteratichaaunne jianacoon nenaa nainecuruhane coina. 23 Satiin caa caitoonjoaaunrune ichaaun jianacoon cana mitaera coreniha, ecu nenaa nainichaaunne coina.

24 Inarate coitucuhiche, jiniquiin soronacaauru satiin sorooruhane niha natiin, leinjiincha rai core raane coitucuhiche. Aihana jaun inara netonai sorohichenete ne, nii aihuruhane rijijieein rai core raaichene coina. 25 Nocoatijianacaaurute inae leeocha aina nocoatijianaa jerecuruhane, chatohaneein acaauru jaberoco tenaa nainera que necohalajiin neruujueeure. Aiha leeinjiin ajaena jujuhin enaaicha ohina inaeraneein nenaa caje nenaa comai que coretenajaera coina. Jana canate necairichaaecaache coreniha chabana ohina charanejeein nenaa raacachene coina. 26 Aihana jaun coatiha canu joaereein coitucuhelanaala sorohoaaun. Niheichu coatiha joaereein sonacaaunne faoracahaaun. 27 Nitohanihana jaunna caraajenihane cajabereeo cairichaaun, casuujua tonorana nainichaaunne coina. Nabana leeochaauru relaeraneein nihanune saijieein, cha colane baasoneein nedaanune coataa.

10

Cana Coaunera nelanaala nenaa choosi ecaanto belaihuruhane coataate, suujuatenajae Faboro.

1 Canejeraauru, jiaonriha acaauru conaaca dede sacarine jana, satiin jana cuhin, Cucuana Lanajai jera jaaoruhalu, cana foerateracurune baitequichene. 2 Nitohaneein nii Moisesa aina nii dede sacari que amaeraain cucuana jera jaaoreraaurute ita rijijieein ichaaorelu. 3 Jerichanejeein techu, satiin jiniiquiin Cana Coaunera tenojoi lenone que lenoneein 4 cuuruhane corihanune que Cana Coaunera tenojoin ajeri caje nalunaa acau que netonai cocohin cuuruhane jaun, jerichanetojoeein Cana Coaunera tenojoin acau que cocohin neeurelu. Nii ajeri, acaauru corihaneraanu que Cana Coaunera tenojointe Curisito nelu. 5 Nete nitohaneein acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane saijieein niicha rautaai ichacuruhane jaun, cacha areroo neleruhin amurijiriin ohacoaaurelu.

6 Nitohaneeinte nabana cana netonai rai baaso ichana coaauna coataa, nii que
nainaain ichaonaa jaan nuque nitohaneein ichaelu Cana Coaunera. 7 Nitohanihana
jaun, jiaonriha Cana Coaunera aina iriha niha Moisesane tonohanau nii acaauruahacha ichai choosi ecaanto coroaecuruhalune rijijieein inara netonai ecaanto coroaequichene. “Satiin nelauriaain lenoneein cocooruhane baihate, satiin nimichuhuin rachoojoeeure,” naalu Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhanene rijijieeinte aihure.
8 Aihana jaun niheichu nainihaacache aihuruhalune tocohaneein nejelau ene dadaain nihacachene. Nitohaneeuruhane corenihate coroatachoonca nichata oaraancaain oorelu lejiichoo cuhane. 9 Jiaonrihachu inara casetecaa Curisitone coujuha chatonaain baasoneein que ereein neeichene. Tabaauru nitohaneein baasoneein erenacaaurute acano calanojoineein ohacoaaurelu. 10 Nii rijijieeinchu inara netonai baasoneein Cana Coaunera que erenaa nainiheeiche, tabaauru Cana Coaunera que baasoneein ereeuruhane jaun cacha atinaera aanjera letoaa Cana Coaunerane jaun, atinanaacane rijijieein inara atinaeratihane coataa. 11 Nitohaneein jetaote cana foerateracuru casetecaeratelu Cana Coaunera, nii caje nainaain ichaonaa coina. Chaen techu cana satiin enene ichaohacachene rai nii beeraanu que Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane laenanohineein ne. 12 Nitohanihane jaun chunocoha baaso ichana coacuelanaala, jeriha Cana Coaunerane rijijieein satono que tiaain nenaa jerihane, caohachaain necohalajiin neeine. 13 Nete inara jaiti chabana cacha nejesinaneein abaantanacainelanaala, inara coujuera coaraeneeiche. Aihana jaun Cana Coauneraacha que jaaecoochete inara beraaine, nabana inara cairichaain inara nainatijihane, jataain abaantanacaelanaala nenaa que cairichanojoinequichene coataa. Nii banate inae niha baasoneein inara teranune jana, caje inara ichoteratereein, abaatana nainequichene coina, Cana Coaunera.
14 Aihana jaun canejeraauru, jiaoriha Cana Coaunera nelanaala nenaa choosi ecaanto coroaeraauru aina cuhin coroaequichene. 15 Inarate caa inara rai caitoonjoan coitucuhiche. Nii jaunte baasoneein aitenihanune caohachaain aitocoaaunne coitucunaa nainequiche. 16 Nitohanihane jaunte Cana Coaunera coroajeein satiin cana ichao coreniha orichaaine rai neein rai coichana niha beein Cana Curuanaacha coi, rai coco bino cohacachene, nii rai coichana aina cuaain coichana que coichanaquiin nenaa rijijieein nihacache. Nii rijijieein techu nii jaberoco niha beein niicha taturii faan quihacachene, inae rai jaberoco aina cuaain aina ita jaberoco que jaberoconaa rijijieein nihacache. 17 Charijieein teeinti arajiin nihacachene nihanatiin, satiin nii leinjiin faan quihacache, nii rijijieein techu leinjiin jaberoco que jaberoconaa rijijieein nihacache. 18 Coaracuche nachuhinti cana foerateracuru inoaensihuru Isaraelitacuru, Cana Coaunera rai niicha mocoori iniho quihuruhane, acaauru raajenihane tera rijijieein saain que lenonecuruhane. 19 Coatiha chaque nelatiha Cana Coaunera coitucuhichuru chosine jaun aitoaaun, niheichu rai niicha mocoori iniho leeocha iniho amurijiriin nihane jaun aitoaaun. Acate joaenreein leeocha iniho rijijieein ne. 20 Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru, acaauru chosi rai lenonecuru mocooruhanete, moconajaera rai ichacure. Nitohanihane jaun coatiha nii moconajaera aina enohichene jerihaaun. 21 Aihana jaun nainiheeiche nii Cana Curuanaa que banijiaain nenaa, rai coco bino cohichene baiha, nii moconajaera coroaaeca acaauru chosi rai niicha ichacuri iniho quiha nenacaauru aina nenaa nainiheeiche. Niheichu nii Cana Curuaanaacha tei bino cohichene baiha nainiheeiche, moconajaera coroaaeca coconacaauru aina cocoin naaonjoaaichene. 22 Chasiina Cana Curuaanaa baijiaeraanu tocohaneein, jianeein leeocha sacurichaache cana casetecaane abaantanaa nainerichaachene coaalanaala.

Leeochaaururuhacha coacuhi que suujua acateein niha Jesocurisito ranojoine

23 “Chunite nainere joaereein niicha jerei ichaane” naaiche niqui. Esinae rauhijiriinte aitocohiche. Nete caohachaene itolere bana joaereeincha ichacaane. Chunite niqui esinae naine niicha jerei ichaane. Nete tabaauru joaereeincha ichana jerichaane,

coatiha cana coroatajanihei nii canaacha ichai Cana Coaunera jerenohin ichacaane coina. 24 Nitohanihana jaun caohachaai cana rai caohachanuhacha ichacaane, satiin rai caohachanu ichacaanete caohachae. 25 Inara rai teraa joaenreein iniho ne, inae coitucuhichene jaun bajaelanaala que lenonecuche, 26 satiin caa cana rai chauratane aina que nenacaauru, Cana Curuanaa rai nihana jaun. 27 Chunocoha esenetaeranelanaala nenaa inara cotihaca lenonequichene coinane jana, cunaa jeriquichene inae coitucuhichene jaun, bajaelanaala inara rai niicha teeuri que lenonecuche. 28 Nii lenonequichene coina, inara cotihacuruhane jana, chunocoha inara rai, “Caa inihote leinjiin canacaanu choosi rai moconojoine” naain bihane jiaonriha quiichene. Chaen inae raotojoeein coitucuhichene jaun, nabana nii inara rai bera cairichaaichene coataa. 29-30 Tabaaurute, “Chanuna nainichaaun joaereein lenonichaaunne saijieein caohatere nejelau cacha, itolere bana ‘Nariha Cana Coaunera’ naanu lenonichaaunne naineeinne saijieein, chasiinna canu que ereeurure,” naaurureein. 31 Nitohanihane jaan caje coaauneeinte, lenoneein, acau cohin, cha ichaain, naaonjoaaichene Cana Coaunera rai caohachanu que ichaquichene caohachae. 32 Jiaonriha baaso ichaain leeochaauru relaain neeichene, niheichu nii Joriocuru rai niha natiin, niheichu Jorioniheichuru rai niha natiin, niheichu Cana Coaunera cachaneein nenacaauru rai niha natiin ichana nainiheeiche. 33 Canune laen satiincha rai caohachanu ichana jereeun, canu raaicha caohachanu coacuhelanaala, acaauru netonai nichotenaa nainecuruhane coina.

11

1 Caa canuhacha ichai rijijieein cha ichaain neeuche. Charijieein teeinti, cha ichaain nihalu Curisitone rijijieein cha ichaain neeun, nii rijijieein.

Inara aina netaojianacaauru enecuru rai

2 Jataaine inara coroajeeun, itolere bana canu coacuhin inara relaanune jaan tonoraain neeichene coreniha. 3 Nena laen Curisito satiin quicha nichaachene couturi nihane jana, rai comasai couturi niha satiin quichane rijijieein, Curisito couturi niha Cana Coaunerane coitucuhichene jereeun. 4 Nitohanihana jaunte, leinjiin quicha, couturi conajaain Cana Coaunera bajaain, Cana Coaunera ere beein naaonjoaanne niha natiin rai couturiji conaaca, rai couturi niha Curisitone saijieeinna jaun, nii letoaa rai couturi Curisitone tonoraenihana jaun aicheein. 5 Jana enete laen naine couturiji conajaain, Cana Coaunera bajaain, Cana Coaunera ere beein naaonjoaanne caohachae. Jana couturiji conajaelanaala aihanete, rai couturineein nenaa rai lana tonoraenihane jaun aicheein, loroaecaain jaonojoiniha rai couturiji jaun aihane rijijieein. 6 Nitohanihane jaun leinjiin ene, rai couturiji conajaenihanete caohachare rai couturiji loroaecaain joaeratihane. Jana nii couturiji joeratiha loroaaecaainne coejiha nii enene, rai couturiji conaamiin. 7 Jana quicha laen nainihei rai couturiji conaacane, Cana Coaunera rijijieein neein, rai cacha neein nihane coaaratihane coina. Enete laen lana que suujua acatihane coaaratiha rai couturi conaacane caohachae. 8 Ene caje nenaa neniha quicha jaberocone jana, quicha jaberoco caje nenaa niha ene jaberocona jaunte nitoha ne. 9 Coatiha ene ichao coreniha necoaunaain niheilu quicha. Jana enete laen, quicha ichao coreniha necoaunaain nelu. 10 Nitohanihana jaunte anjeraauru naaonjoainuri coreniha, nii cojunacaniha rai couturiji conaaca enene caohachae. 11 Jana Cana Curaanaa Jesocurisito coitucuhin esenetaera nichaachene raite laen, ene colane ichaonaa nainenere quicha, jana ene netonai quicha colane ichaonaa nainihei. 12 Nitohanihane jaunte, esinae rauhijiriin quicha caje necoaunaain nenaa niha enene rijijieein, quicha netonai ene caje nejanoaain ne, nitohaneein jeriha Cana Coaunerane jaun. 13 Caohachaana inara rai couturiji conajaelanaala Cana Coaunera bajaa enene. 14 Nitohaneein niha cana necoaaunane jaan caje coaauneeinte, necoejenaa ne leinjiin quicha rai couturiji fojiaane. 15 Nete laen enecuru, nelatecuruhane coujunaca nihane

jaun, rai coturiji fojiaauruhane caohachae, nii coina tenojoi niha acaauru couturine jaun. 16 Chunocoha caa aitocoaaunne jaan que tonaain erenaa jerihane, Cana Coaunera ranojoihunru aina jiniiquiin leeocha ichaonaa coitucuenihacachene coitucuhin aitomiin.

Baasoneein Cana Curuaanaa que banijiain lenone que lenonecuruhane

17 Caa, que jauhecaain canuhacha laenai cuhane laen, inara coroaena naininaaun, netaojiaaiche inara caohachanu quene niha natiin, baaso ichaquichene coreniha. 18 Jauriaanejeeinte canu rai beeurelu, Cana Coaunera coroaequichene coina netaojiaaichene, ita caje neleruhin netaojiaaichene que aitiin. Nii jaunna acaauru aitoonjoa tabaauru esenetaaun esinae aitocuruhane jaun. 19 Nii ita caje nelerujuacoaain netaojiaaichenete ichaquiche, le nelerucuru coaaraauru esinaen rauhijiriin Cana Coaunera sacueraneein neeichene coaarateeichene coina. 20 Nii nelerujuacoaain netaojiaaichene jaun, Cana Curuaanaa que banijiain nenaa lenone que lenonequichene niha natiin, coatiha jeriha Cana Curuaanaane rijijieein ichaeneeichene jaun, que banijiaain nenaa lenone que lenoneriheeicheein. 21 Nii lenonequichene rai neeichene jana, tabaauru inae lenonihane jana, tabaauru mijitenaana neeure, jana nitonohana leeochaauru ajeein naaonjoaane jaunte, baaso ichaquiche. 22 Chanuna leeochaauru sinaa jereneeichene, inara loreri asaaecha lenonelanaala, Cana Coaunera cachaauru que jaolecohin, cha colane nenacaauru necoeje chanuhin naaonjoaainche. Chasiina nitohaneeinchene inara coroaaena nainereeun. Inara coroaaena naininaaun nitohaneein neeichene jaun.

Cana Curuaanaa que banijiaain nenaa lenone.
(Mt 26.26-29; Mr 14.22-25; Lc 22.14-20)

23 Canune laen Cana Curuaanaa caje, caa inara relaanune jaan raain neeunlu. Nii coulurujuenojoin nihane cojoanotiin cuhanete faan mucuhin teberiaain, “Nariha Cana Coaunera” naane baiha, 24 cataaun tacaain nii faan tatuhin, “Caa faante inara coreniha quiicha tei canu jaberoco ne. Caa ena ichacaaunne rijijieein ichacuche canu coacuhin,” naelu Cana Curuaanaa Jesoso. 25 Jerichanejeein techu inae nainaain nii faan que lenonihane baiha, bino mucuhin teberihaain, “Caa binote ena nenaa Cana Coauneraacha tei rai rauhi coujunaca cacoichana ne. Aihana jaun caa ena ichacaaunne rijijieein ichacuche canu coacuhin,” naelu Cana Curuaanaa. 26 Nitohanihane jaun nacoaauneein turuha Cana Curuaanaane que tiaaojoaain ohalune beeichene raite ne, nii lenone que lenonequichene naineein, chaen nii acau niicha cohi coohichene naineein.

Cana Curuaanaa lenone que lenoniha cachane.

27 Nitohanihane jaunte chunocoha nii bino, nii lenone, naaonjoain que lenonihane, jeriha Cana Curuaanaane tocohanelanaala ichaane, Cana Curuaanaa jaberoco rai coichana naaonjoain sarue osa que nii ichara. 28 Aihana jaunte nii lenone que lenoneein, nii bino cohin, naaonjoaanne ajiniha, jaurianejeein rai suujua coaraa cachane caohachae. 29 Jaurihanejeein suujua coaarii amuneein, “Naaonjoaane jaunte caa Cana Curuaanaa jaberocone. Naaonjoaane jaunte caa Cana Curuaanaa coichanaane,” naain coitucuhera amuneein que bino cohin, lenonihanete, raaje rai jaberoco casetecaa aicheein. 30 Nitohanihane jaunte inara tabaauru cunaiteein, aterojoeriin, tabaauru oore. 31 Caohachaain cana suujua coaraain nihacachene jana nihane, coatiha cana casetecarihei Cana Curuaanaa. 32 Cana casetecaane niha natiinte, raujiaain nacoauneein baaso ichaelanaala, jeelai amuritoheriin caohacha ichana que nerelana coina cana casetecae. Coatiha nii coitucuuruhi casetacaane tocohaneein nitajenaa coina cana casetecaai Cana Curuaanaa. 33 Nitohanihane jaan caje coaauneein, ita taojiaaiche Cana Curuaanaa lenone que lenonequichene coinane, ita jiniichaain lenonecuche. 34 Jana chunocoha mijitena caun leeochaauru ajiniha lenonena jerihane, nenajaun lenonemiin, nitohaneein baasoneein ichacuruhane coreniha inara casetacaa

Cana Curuaanaa ne coataa. Nitohaneein neeichenete caohachaera canejeraauru. Inae inara coraa uhanune banane, inara rai leeocha rucuhenacai rucuhereeunni.

12

Niicha nainei ichaa cachane jaanu tiha Cana Coaunera Suujuene.

1 Canejeraauru, niicha nainei ichaa cachane jaanu tiha Cana Coaunera Suujuene coitucuhichenena jereeun. 2 Inarate jaiti Cana Curuaanaa coitucuhin esenetaeneeichene bana, nii chosi ecaanto ichanohineein nenaa rene inara amaauruhane, aiha maosane rijijieein curejetocohichene coitucuhiche raotojoeein. 3 Nitohanihane jaunte inae enene chuni, “Nechu aansaineein ichaonaa Jesoso,” naain erenaa nainene, inae enene Cana Coaunera Suujue letononeein irihane. Nii coitucuhin ichaohichenena jereeun. Chaen nihei chuni, “Jesosote Curuaanaa ne,” naain erenaa nainihei cacha, Cana Coaunera suujue letononeein erenihane. 4 Araai lauriin cha ichana nainihane jaannute ranaa naine cacha, Cana Coaunera tenojoineein. Nete laen nii tera, jeelai Cana Coaunera Suujueneein leinjiincha ne. 5 Niha araai lauriin rai nelateein nihacane jaanu, cana que jeelai Curuaanaa icharatenojoineein. 6 Jerichanejeein techu araai lauriin ne nelateein cha ichana nainiha cachane jaannu. Nete araai lauriin nihane nihanatii nii jeelai Cana Coaunera caje satiin unaaneein ne. 7 Cana Coaunerate aina nihacachene coitucuhacachene jaa te rai cachaneein neinichaachene rai, nii aina raotojoeein nihacachene coina. 8 Rai Suujue aina cuaainte, le cachaauru tabaauru rai coitucuhin erenaa nainecuruhane jaannu te Cana Coaunera. Jerichanejeein techu jataain itolereneein cha coitucuhin neeuruha cachaaurune jaanu teein ne, nii jeelai Cana Coaunera. 9 Tabaaurute esenetaauruhane jaannu rae, jeelai Cana Coaunera Suujue tenojoineein. Tabaaurute, nelateein cunaiteenaa rautaane jaannu rae. 10 Tabaaurute cojoelanaacojai ichaain nelatihane jaannu rae. Jana tabaaurute, Cana Coaunera caje unaa erenaa bihane coina, nelatihane jaannu rae. Tabaauru te, Moconajaera suujue ichanohin aina Cana Coaunera suujue ichanohin coitucuhane jaanu rae. Tabaauru raite, leeocha erenaa cuhane erenaa nainecuruhane jaannu te. Chaen techu, tabaauru rai nii leeocha erenaa cuhane ereeruhane jaan aonaain benaa nainiha leeochane jaannu te. 11 Satiin niichurute te, tenaa jerihane jaaunru rai, nii jeelai Cana Coaunera Suujue; janijiin niicha rai cachaauru rai.

Araaichaache niqui nete leinjiin que jaberoconaa rijijieein nihacache.

12 Cacha nichaachene jaberocote, araai lauriin neleruhane niha natiin, jeelai cana jaberoconeein netiin ai. Nii rijijieeinte satiin nihacache araai laurii caje nihacachene nihanatiin Jesocurisito cachaneein neinichaachene. 13 Nii rijijieein techu satiin cana, Joriocuru, Jorioniheichuru, letononeein nenacaauru, letononelanaala nenacaauru, naaonjoainuri aina jiniiquiin coujunacatenohineein nihacache, leinjiin jaberoco que jaberocohin nenaa rijijieein nihacache, Cana Coaunera Suujue ichanaaneein. Nii rijijieein techu nii jeelai Cana Coaunera suujue caje ocoona que satiin cocohin nihacache. 14 Coatiha le turijieeincha nihei cana jaberoco, araai lauriinte ne cana jaberoco nelerucuru. 15 Nii nitohanihana jaun cana tijia, “Cacha biji nenihanune jaun coatiha cacha jaberoco nihaaun,” naane, coatiha cacha jaberoco neein nihane jianerihei. 16 Cana uricho netonain, “Chanuna nota neneeun,” naain irihane, coatiha cana jaberoco que nihane jianerihei. 17 Satiin cana jaberoco cana nota nejesina nihane, coatiha cha aonaain ichaonaa nainerihaacache. Satiin cana jaberoco cana uricho nihane, chaelai juuno aohanna nainerihaacache. 18 Nete lauri lauri cana jaberocooru coaaunaain rai caohachaain inanacaane jaan jeeloncuru teein coaaunaelu Cana Coaunera. 19 Le turijieeincha ijiabereeonu niha cana jaberoco, rai neleru colanene coatiha nerihei cana jaberoco esine. 20 Nitohanihane jaunte araai turiin neleruha cana jaberocone niha natiin, rauhijiriin leinji cana jaberoco. 21 Nii nitohanihane jaan caje coaauneein,

cana nota nainihei cana biji que, “Latinaaun,” nanaa nainihei. Niheichu cana couturi niha natiin cana tijia que, “Latinaaun,” nanaa nainihei. 22 Nete nii nelatihei rijijieein canaacha coarai cana jaberoco- jataain nelateineein ne. 23 Nii cana jaberoco leeochaauru fautaain canaacha colalajiite cajioneteein sirichaache. Jana nii cana jaberoco, coanojoinelanaala nenaate, jeelai amuritoheriin cajioneteein sirichaache coaara coataa, 24 nii cacha notaracaae nenaa sirichaachene amurijiriin. Cana Coaunerate, nitohaneein cana jaberoco coaaunae, nii coaaraelanaala canaacha sirii amurijiriin nii cacha notaracaae nenaa belaain, caohatiin beraain sirichaachene coina. 25 Nabana jeelai jaberoco neein nihane saijieein, rai jaberoco nelerucuru leeochaneein coaraelanaala, rai nelatena nainihane coina. 26 Nii nitoanihane jaunte, chatohaneein necunaitaa le turijieein cana jaberocone niha natiin, saain cana jaberoco necairichae leinjiin coreniha. Nitohanihane jaunte, cha lateein niha cana jaberoco nelerune jana, rai teraa nii niicha lateine, satiin cana jaberoco rachoojoe. 27 Nii rijijieein techu inara, Curisito jaberoco neleruneein neeichene jaun, le cachanequichene naineein inaraacha ichaneni siriin neeiche. 28 Nii coinate jere, satiin rai cachaauru iclesianeein nenacaauru jana niha afosotooru, Cana Coaunera suujue aina cuaain ichaonaa coitucuhin beeurera *profeta*curu, cacha relaaureraauru, cojoaelanaacojoai icharaauru cachaauru, cunaitenacaauru rautaeraauru, leeochaauru coroatajaneraauru, cachaauru coaaraneein nenacaauru, nejelau erena cuhane erenacaauru, naaonjoainuri neeuruhane jerelu Cana Coaunera. 29 Nete saain rai cachaauru afosotonena nainecurene. Niheichu saain *profeta*ne naanainecuruhi. Niheichu satiin cacha relaeraneein nenaa nainecuruhi. Niheichu saain cojoaelanaacojoai ichana nainecuruhi. 30 Jerichanejeeinchu saain cunaitenaa rautaauruhane coina nelatena nainecuruhi. Niheichu saain leeocha erenaa cuhane erenaa nainecuruhi, jerichanejeeinchu nihei saain nii leeocha erenaa cuhane erenacaauru aohana nainecuruhi. 31 Nii jaunte inara jataain caohachaain nelatei jerena nainequiche.

13

Cana coichana aina cutaain belaina inaacane

1 Leeocha cacha ere cuhane ereein, anjeraauru ere cuhane niha natiin irihanune saijieein, cacoichana aina cutaain belaina inaelanaala aihanunena, leinjiin coata tonijiaain nenaa fautaain chaque nelaterinaaun. 2 Jerichanejeein techu Cana Coaunera que ereerejeein, niicha ichanenu coitucuhin, leinjiin atane ucuunno rurujuanaa nainichaaune coina esenetaanune niha natiin, esinae rauhijiriin cacoichana aina cutaain belaina inaenihanune, coatiha chaque nelaterihei canuhacha ichai. 3 Cairicheihuru rai jitariin quiicha sirii teein, cajabereeone maajeein tihanu acaauru corenihane nihanatiin, esinaen rauhijiriin cacoichana aina cutaain belaina inaenihanune coatiha nii cha que nelaterinaaun.

4 Esinae rauhijiriin cana coichana aina cutaain belaina inaacanete abaantana coitucuhin, caohachaain leeochaauru aina neein, chaque necoelailanaala, cana rainuhachaque coacuelanaala, leeochaauru amurijiriin nenaa coacuelanaala, 5 erenaa baaso que erelanaala, niheichu itolere bana cana rai caohachanuhacha que coacuelanaala, obajelanaala, baaso icharaauru que cana suujua acateein, 6 baaso ichacuruha leeochaaurune coroajelanaala, caohacha icharaacha coroajeein nihacane te caohachae. 7 Cana coichana aina cutaain belaina inaacanete, satiincha necairichanaa abaantaain, cana coroatajanihane cojoaain, itolereneein esenetaain, itolere abaantaain, naaonjoaain nihacane caohachae.

8 Nii cana coichana aina cutaain belaina inaacane chabana sarihaain. Inae ecu tihane bana, coatiha nerihaain caa Cana Coaunera ere bera *profeta*curu. Niheichu coatiha leeocha erenaa cuhane erenacaauru niha natiin nerihaain. 9 Aihana jaun caa canaacha coitucui aina cana rai *profeta*curuhacha bei, coatiha jitariin canaacha coitucuheni

coitucueratihei. 10 Nete inae turuha nii cana relaera esine chaaeloon baaso sirilanaala
nenaane, sareein nii aasaeriin canaacha coitucui.
11 Jaiti canaanainichaaunne banane, canaanainichaaunne ere que ereein,
canaanainichaaunne suujua que coacuhin, naaonjoan rejetoonlu. Nene inae enene
ichauhenaneein nii canaanaineein canuhacha coacuhi jianeeun. 12 Enate aasaeriin
inanacaa cana suujuane jana coaracaache. Charijieein teeinti, acuhanau inanacae
cana cojunaca nii rijijieein. Nete inae ecu tihane bana, caohachaain coaraain
coitucurichaacheein. Aihane jaun caohachaain jaiti ena coitucuaaun. Nene inae
ecu tihane bana charijieein teeinti cacoitucue Cana Coaunera nii rijijieein canuhetonai
coitucureeunni.
13 Nichata lauriinte ne itolere bana canaacha coacuheeni. Jauriaanejeein Cana
Coaunera esenetaain ichaohacane, nii baiha cana ichao rucujueein niha Cana Coauner-
ane cohajeein nihacane, satononejeein esenetaain jereein ichaohacane, naaonjoaain
nihacachene te caohachae. Nete nii nichata laurii caje ne jataain nii coroatajai
amurijiriin jataain itolere que nelateineein nenaa. Acate cana coichana aina cutaain
belaiha inaacane jaan ne.

14

Leeocha erenaa canaacha aonaai cuhane irihacane.

1 Aihane jaun atiin inara coichana aina cutaain belaina inaeraneei neeuche, chaen
inara rai Suujue tiha Cana Coaunerane corajeein jerecuchete, inara que niicha beratei,
que erenaa beeichene jaannu que nelatei teeine inara rai. 2 Nii aonaelanaala nejelau
erenaa cuhane ereite, Cana Coaunera rai iriha aite. Coatiha cacha rai aitohi. Nii
jaunte aohana nainecurene cachaauru. Nii naitoonjoante Cana Coaunera Suujue caje
unaanihane jaun chuni coitucuene. 3 Nete laen Cana Coaunera aitoonjoa bera, satiin
que coitucuerate, leeochaauru quene maajeein. Chaen techu acaauru suujua aninoaain
acaauru suujuate jeriha Cana Coaunera Suujuane rijijieein neeuruhane coina. 4 Nii
nejelau erenaa coitucueraelanaala nenaa cuhane ereite, jelai acaachanejeein Cana
Coaunera Suujue coitucuhin aina ijiin ne. Nete laen nii Cana Coaunera aitoonjoan
berate, Cana Curuaanaa ranojoineein nenacaauru que coitucuerate aina ijiin, Aca
jerihane rijijieein caohachaain neeuruhane coina.
5 Nitohanihane jaunne niqui, Cana Coaunera Suujueecha tei erenaa cuhane satiin
ereeichene jereeun. Nena nii amurijiriin, Cana Coaunera aitoonjoan beeichene
jereeun. Acate jataain caohachane, nii leeocha erenaa cuhane irihacane amurijiriin.
Niite amuoora latelanaala aonaain, jelai amuritoeriin coitucunaa nainecure Cana
Curuaanaa ranojoineein nenacaauru. 6 Nitohanihana jaun canejeraauru, coatiha
nelaterihei inara coaraa uhanune bana, inara rai leeocha erenaa cuhane irihanune.
Caohacharihei inara rai cana ere cuhane Cana Coaunera aitoonjoa que erelanaala,
leeocha erenaa cuhane irihanune. Ainihane ichaonaa rauhi que inara rai erelanaala,
leeocha erenaa que irihanune caohacharihei. Niheichu caohacharihei leeocha erenaa
cuhane, inara rai irihanu, Cana Coaunera beratenojoi erenaa que ne. Niheichu
caoacharihei, inara relaelanaala, leeocha erenaa cuhane inara rai irihanune.
7 Satiin auno aina, ita rijitojoeein toniha quitarane, coatiha nejelauneein aohanrar-
ihei rai toni. 8 Nii rijijieeinchu, coatiha neruujueeururihei ita soha nenacaauru, nii
ita sooruhane bihane toni rijitojoeein, toroonfeta toteniha toterane. 9 Nii rijiiquiche
inara netonai, aonacuruhane coina ereeichene saijieein, leeocha erenaa cuhane eree-
ichene. Chasiina inara ere aohanre, nejelau erenaa cuhane ereeichene, nii ereeichene
jaancuru. Nechu joaereeinchate ereereeriquiche inacojoeein. 10 Esinae rauhijiriinte
niqui ne, araai lauriin caa cana rai chauratane que erenaa. Niite le laurichuru
nejelaunihacoaain ne rai toni. 11 Nii nitohanihane jaun, canu rai, nere cuhane iriha
nejelau cachane coatiha canu rai chaque nelaterihei nii erenaa. Nii rijijieeinchu nii

nejelau cacha rai canu ere cuhane irihanune jana aonaenihane, chaque rai nelatihei canu ere netonai. 12 Inae inara netonai Cana Coaunera Suujue caje nenaa sirina jeriquichene jaun, nii Cana Curuaanaa ranojoineein rai iclesianeein nenacaauru que jeelai amuritoheriin coitucuerateraneein nenaa raauche.

13 Aihana jaun, nejelau erenaa cuhane erei, Cana Coaunera caje bajaainete, rai amuucane jaannu teeine. 14 Canu nejelau erenaa cuhane Cana Coaunera bajaanunete, canu suujue ainaacha Cana Coaunera bajaaun. Nete laen, canu suujua coitucunaa nainene. 15 Aihane jaun Cana Coaunera bajaanune, canu suujua, canu suujue, naaonjoain aina jiniiquiin bajaanunete caohachae. Nenatichaaunne niha natiin canu suujue aina jiniiquiin canu suujua cuhane coitucuuhin aitocoaaunnete caohachae. 16 Aihana jaun, inara suujue ainaacha Cana Coaunera coroajeein que ereereequichene jana, nii inara aitoonjoan coitucuelanaala nenaa, inara aonaane niha natiin, nii inara aitoonjoan coitucuenihane, coatiha inara aina turuhin nii aitocohichene jaan aohanna nainerihei. 17 Nii inara aitoojoante niqui jataain nelateinere, nete, leeochaauru coroatajanena nainene, jeriha Cana Coaunera Suujuane rijijieein coitucuuruhane coina aonacurenihana jaun. 18 Nariha Cana Coaunera, leeocha erenaa cuhane irihanu inara amurijiriinne coreniha. 19 Nena, Cana Coaunera coitucuurera rai irihanune, saoquijiei erenaa acaauruhacha aonai cuhane erenaa jereeun, aonaain acaauru netonai nerelaauruhane coina, inacojoein leeocha erenaa cuhane lechooca oaraancaneein erenaa que acaauru rai irihanune niha natiin aonacurenihane ajiniha.

20 Canejeraauru, jiaonriha suujua coaauca canaanaine rijijieein inara suujua coaauquichene. Itolere baaso rai, canaanai rijiiquichenete laen caohachae. Nete laen, inara caohachanu que coaauquiche ichauhenaneeichene suujua que cuaainne caohachae. 21 Ichaonaa rai rauhi rai, quiricha cuhanete, “ ‘Leeocha erenaa cuhane ne, caa cachaauru rai erereeunni. Chaen nechu, nejelau caje unacaauru cachaauru que canu ere beratereeunni. Nitohaneein acaauru rai beratihanune niha natiin, coatiha canu ere tonoraaururinaain’ naa Cana Curuanaa,” naain ne laenanohinneein. 22 Aihana jaun, leeocha erenaa cuhane irihacanete, Cana Coaunera coitucuhichuru que, Cana Coaunera coituhacachene cojunacaniha aitocoaache. Coatiha laen Cana Coaunera coitucuurera rai cojunacaniha aihaacache. Nete laen, Cana Coaunera aitoonjoan bihaca, Cana Coaunera coitucuurera raine, Cana Coaunera coitucuurera rai Cana Coaunera coitucuhacachene cojunacaniha aitocoaache. Coatiha, Cana Coaunera coitucuhichuru rai nihei. 23 Satiin Cana Coaunera rai iclesianeein neiniquichene netaojiaain netiin, leeocha erenaa cuhane ita rai ereereequichene jana, inara rene enohin aonaa neechu joaenreein nenaa cacha aina Cana Coaunera coitucuelanaala nenaa cachanete nainere, “Caa cachaaurute joaenreein ereerejeeure jaeloroherihuruhane jaun,” naain erere. 24 Nete laen inara ere cuhane Cana Coaunera caje unaa erenaa que ereereequichene jana, enoha uha inara rene nechu joaereein cacha, leeocha cacha Cana Coaunera coitucuhi, naaojoaaurine, le cachanecuruhane laen nainere, nii aitocoichene jaan aonaain raajenihane osaaocane coitucunaa naine, jitaain nii aitocoichene aonaane jaaun. 25 Nii banate, satiin rai suujua cuhane niicha coacuhi coitucuhin, neseeonraain Cana Coaunera coroajeein, inara aina niha Cana Coaunerane coitucureein.

Cha ichaquichene caohachaain ichacuche, joaaenreein ichaelanaala.

26 Canejeraauru, aihane jaun caa inara rai caitono tocohaneein netaojiaaichene, tabaauru salmo que nenatemiin. Jana tabaaurute nainere cachaauru relaane. Tabaauru que Cana Coauneraacha coitucueratei que ereereemiin. Jana tabaauru leeocha erenaa cuhane ereerejeein, leeocha erenaa aonacuruhi rai beeine, nii niicha beebejei aonaain coitucuhin aina iichuruhane coina. 27 Chaen leeocha erenaa cuhane erenaa jeriquichene, coroatajaain nichatajaain netiin ita rerohererojoeein aitocuche le

cachanequichene. Jana chunucohate nainere, nii aitocoichene jaan biha leeocha erenaa aonacuruhi raine. 28 Jana neniha cacha, nii erenaa aonaain benaa coitucuelanaala, nii Cana Coaunera rai iclesianeein nenacaauru janane, jiaonriha nii leeocha erenaa cuhane ereeichene. Nii leeocha erenaa cuhane erenaa jeriquichene, le cachaauru ereeine jelai netiin Cana Coaunera aina. 29 Jerichanejeein techu, Cana Coaunera aitoonjoan erenaa que erenaajeriquichene, nainequiche coroatajaain, nichatajaain, naaonjoaain netiin ereeichene caohachae. Nii jana leeochaauru, nii inara aitoonjoan que coaaucuruhine. 30 Jana, Cana Coaunera rai ereeichene jana, nii ecu lauhequiin aonajera rai irihane coina aitoha Cana Coaunerane, jauriaanejeein irihane jianiha nii ichoaichaniha erenaane cohamiin. 31 Nii banate satiin le cachaauru irihane jaan que turuhane naineein, Cana Coaunera aitoonjoan bihane, satiin nerelaain suujua aninoaain jeriha cuurureein acaauru netonai. 32 Cana Coaunera aitoonjoan que ereite, nainere nii rai aitoha Cana Coaunerane rijijieein sacuhane. 33 Cana Coaunerate, jianacoon raotojoeein nihacachene Coauneraneein ne; coatiha joaereein coaunera nihei, Cana Coaunera.

Satiin Cana Coaunera cachaneein nenacaauru ichanaa rijijieein sacunaa jaun, 34 enecurute nainere netaojiaauruha Cana Coaunera cachaaurune jana, inauheneeicha erelanaala neeunruhane. Coatiha laen jereraai ereeuruha enecurune. Aitoha Cana Coaunera rai rauhine rijijieein rai lanaacha ere tonoraain jerecuruha acaauru lanaaurune rijijieein neeuruhine enecuru. 35 Aihana jaun, cha bajanaa jerecuruha enecurune, rai lana caje bajaauruhine rai loreri asaae neein. Caohachaai leinjiin ene iriha netaojiaanaa que netiinne.

36 Coatiha inara janaacha nunuheteein benojoineein nihein Cana Coaunera ere. Niheichu, coatiha inaraacha nii Cana Coauneraacha beratei sirichaneein niheeiche. Nii que, itolere bana nainaain ichaaoche. 37 Chunocoha, Cana Coaunera aitoonjoan bera *profeta*neein nenaa coacuhin, Cana Coaunera Suujue aitoonjoa rijijieein nihanete, caa inara rai quiicha laenai, Cana Coaunera letononeein ichacaaunne coitucureein. 38 Jana coitucueniha nete, Cana Coaunera coitucuhenihana jaun coitucuenereein. Niheichu Cana Coaunera niha natiin acaaentonain coitucuriaain. 39 Canejeraauru, nitohanihana jaun, jataain corajeein Cana Coaunera aitoonjoan beeuche. Jiaonrihachu leeocha erenaa coitucueraelanaala nenaa cuhane ereeuruhane caohateeichene. 40 Nete cha ichaquichene rauhijiriin joaenreein ichaelanaala leinjiana leinjianaain ichaquichene caohachae.

15

Oo caje ichanaa Curisitone.

1 Canejeraauru, enane laen inara relaanulune jaan, cana ichoteraneein nenaa erenaa coaauquichene jereeun. Nii inara rai canuhacha bei erenaate esenetaaichene jaun, nii aitohane rijijieein baaso ichana coacuelanaala neeiche. 2 Chaaen techu, nii inara rai beratenojoin erenaa coreniha raotojoeein jianacoon ichoteratenojoineein neeiche. Aiha nii naitoonjoan rijijieein, baaso ichana coacuelanaala neeichene. Jana aineeichene, inacojoeeinte inara relaanune bana esenetareeichelu.

3 Jaurihanejeeine, inara que nerelaanulune coitucuerateeunlu. Chaen nechu, cana osa coreniha ohalu Curisitone que inara relaaunlu; 4 Ajeri jachu cuhane conautecuruhane janate, “Nichata janone cuhane ichanae,” naain laenanohiniha Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhanene rijijieein. 5 Chaen techu, Fedoro rai ococoe. Nii baihate, lechooncai coroatajai afosotooru rai ococoe. 6 Nii baihate laen ococoe saoqui fashai amurijirii cana nejeraauru rai. Tabaaurute jaiti enanetojoeein ichaaore, inae ohacoaauruha leeochaaurune saijieein. 7 Nii baihate ococoe Saantiaao rai. Nii caje cuaainte leeochaauru afosotooru rai ococoe. 8 Satononihate inae dedeeu cuhane

baiha carajaaojoaain catiaain canu rai netonai ococoe, jauriaanejeein niicha ranojoineein nihanune que airijiin, esinae aca cana Curuaanaa nihane coitucuhanune coina. 9 Nitohanihana jaunna jataen leeochaauru afosotooru fauhecaain nelateeun. Cana Curuaanaa cachaauru rerohecaain sorejetocoaaunne jaun chanihaaun canu afosotoneein canu curuaateeuruhane coina. 10 Nena atiin jataain canu belaiha Cana Coaunerane coreniha canuneein neeun. Nete nii canu belaiha Cana Coaunerane inacojoeein aine. Nii jaunna mainajeriin amihaneeun, jataain leeochaauru amurijiriin caraajenihane aihanune que airijiin; jataain cana belaihana jaun, cacorataaniha Cana Coaunerane aina. 11 Coatiha canu ichacaauneecha que caohacharihei, niheichu leeochaauru ichaane niha natiin caohacharihei. Nete laen caa caitoonjoan Cana Coaunera aitoonjoan ne. Acate nii esenetaaichelu inara.

Oo cajete ichanacure onacaauru.

12 Canacaanune oo caje ichanaa Curisitone que inara relaacaanu. Chanuna jana chaen inara tabaauru oo caje ichanana nainiha cachane esenetaelanaala ereeure. 13 Oo caje ichanana naineniha cachane jana nihane, coatiha oo caje ichanarihei Curisito. 14 Niheichu coatiha nelaterihei naitoonjoan inara relaacaanune jaan, oo caje ichanaeniha Curisitone. Niheichu chaque nelaterihei nii inaraacha esenetai. 15 Nitohanihane chujianra nechu casajeneein Cana Coaunera que ererichaanuna, Curisito ichatihane que irihacaanune jana, esinae rauhijiriin oo caje ichanaeniha onacaaurune jana aitocoaanune. 16 Esinae rauhijiriin oo caje ichanaeniha onacaaurune coatiha oo caje ichanarihei Curisito netonai. 17 Jana oo caje ichanaeniha Curisitone, coatiha nii chaque nelaterihei nii inaaraacha esenetai. Jerichanejeeinte inara osaacha aina ichaoriquiche. 18 Nii oo caje ichanaeniha Curisitone chujianra, nitajeeurure nii esenetaain onacaauruna. 19 Curisitoaacha cohajihacache caa ichaonaa que netiinne jana, oo caje ichanaenihane chujianra, Cana Coaunera coitucuhichuru amurijiriin cairichaaojoaain nerichaache.

20 Nete esinae rauhijiriin oo caje ichanae Curisito. Acate jaurihanejeein ichoaichaniha oo caje ichanaelu. 21 Charijieein teeinti caa cana rai chauratane que leinjiin cacha coreniha turuhelu onaa. Nii rijijieein techu leinjiin cacha coreniha turuhelu, onaa caje ichanaa cachane jaanu. 22 Nii rijijieein techu Adaan coreniha saain ohe cacha, nii rijijieein techu Curisito coreniha satiin rai nereein ichaonaa. 23 Nete laen le cachanichaachene dadaane rijijieein nerichaacheein. Curisitote nunuhe neein nereein. Nii baihate rijijieein neeurureein rai cachaauru, inae nacoauneein turuhane bana. 24 Nii baihate laen nii curuanaaneein nenacaauru, cocoainanacaineein nenacaauru, nii nelaaetiin niha nocoenacaauru, naaonjoainuri amuritiin itajeein, rai cojoanonaa tiha Cana Curuanaa Cana Coaunera raine janate, inae Cana Coaunera Cojoanonaa que turureein. 25 Curisitote nii rucuhecane rai ne, satiin que nejeratenacaauru, rai tijia asae neseeonriaauruhane reeintiaain. 26 Satononiha niicha itajeenite nii cana que nejeratenaaneein nenaa onaa ne. 27 Cana Coaunerate satiin itolere Curuaanaa nihane coina nitohaneein telu niqui. Nete laen itolere Curuaanaa nihane coina aitoha Cana Coaunera natiin, Cana Coaunera Curuaanaanena nainene, Cana Coaunera itolere Curuaanaaneein cocoainaain tihane jaun. 28 Inae satiin Curuaanaa niha Curisitone coina ichaa Cana Coaunerane baihate, inae satiin itolere bijiu nihane jana, nii rai Calaohi Curisito, Cana Coaunera rai jitaain nii itolere tiha cureein. Nii banate Cana Coaunera itolere Curuaanaaneein nereein.

29 Aihana jaun nii onacaauru coreniha camujuaain baotisanojoinunru niriimiin. Oo caje ichanana naineniha onacaaurune, nainihei acaauru coreniha camujuaain baotisanojoinichaane.

30 Chanuna jana chaen, neniha ichanaa oo caje onaane jaanne saijieein, necairichaaecaache itolere bana. 31 Canejeraauru, esinaae rauhijiriine inetono janonaa bana

ohanune rai neeun. Nii rijijieeinechu raotojoeein neeun, Cana Curuaanaa Jesocurisito esenetaeraneein neeichene coreniha. 32 Chaen nechu Efesoo nii necha aansai taibinae neein nenanacaauru amuritoonlu mainajeein necairichanaa coaraain. Chaque jana canu rai jelaiha caaujue nii necairichaanune. Chanuna jana neniha onaa caje ichanaa cachane jaanne, inacojoeein necairichareeun. Aihana jaun chujianra, “Lenoneein, acau cohin ichaoacache, eresi onaa ajiniha,” naauruha tabaaurune rijijieein ichaorichaachena. 33 Jiaonriha inara coritaauruhane esenetaaichene. Chunocohate inara rai, “Chanuna baaso ichaquiche. Nechu joaenreein casajete nii ichaquiche. Nii jianeein caa aihacaanune rijijieein ichaaoche,” naain inara suujua auhacaaurureein. 34 Aihana jaun nacoauneein caohachaain inara suujua coaraain neeuche, naosatenaa coacuhelanaala. Inara tabaaurute jaiti Cana Coaunera coitucuurene. Necoejeeichene jaan nuquene caa inara rai aitoon.

Chatohaneeinna oo caje ichanacurure onacaauru

35 Tabaaurute jerihane, “Chatohaneeinna oo caje ichanacurure onacaauru. Nitohanihane chatohanai quena jana jaberocore,” naaure. 36 Jataain aasohachate nainere niritiin coaaucane. Chaaelai ucuhe temuhacanete ohe, nii rai nucuhe ichaohin omarona nainihane coina. 37 Aihana jaun coatiha canaacha temuhi nii ajaena neein omarohi. Nechu jataain aansijiin nenaa cajete omarohe, tirico caje, leeocha ucuhe caje, naaonjoaain. 38 Jana Cana Coaunerate Aca jerihane rijijieein teein le laurichuru rai acaauru jaberoco te. 39 Coatiha saain jaberocohin neinichaachene, ita rijijieein jaberocohaacache. Cana cachanichaachenete jelai teein ne cana jaberoco. Jana lenonecurute jelai teein rai jaberoco que jaberocoore. Tajaaecurute jelai teein jaberoco que jaberocoore. Ateeuru netonainte jelai teein jaberoco que jaberocohin neeure. 40 Nii rijijieein techu ne dedeeu itolere jaberocoori. Jerichanejeein techu jaberocohacoaain ne itolere caa cana rai chauratane que. Nete laen nii dedeeu nenaa nihane jaberoco necaohacha que necaohachaain neeure. Jana caa chauratane que nenacaaurute, chauratane que neeuru jaberoco caohacha que necaohachaain neeure. 41 Enoto cono niha natiinte nejelauneein conohe, atene, arasijie, naaonjoaaihunri cono aina ita rijijielanaala. Jerichanejeein techu arasijieeuru niha natiin nejelaunihacoaain conohe, ita rijijieein conohelanaala.

42 Nii rijiicha oo caje ichanaa onacaaurune jaan. Rai jaberoco conautenohinte setuhe, jana rai suujue ichanana coatiha chabana setuhi. 43 Jaberoco canaacha conautei nii cha que nelatihei. Jana rai suujue ichananate laen, nelateein necaohacha que necaohachaain ne. Nii jaberoco conautenohin, nii cha que nelatihei. Jana, rai suujue ichananate laen nelateein ne. 44 Nii jaberoco conatenohinte jaberocohin bucuhin ne. Jana nii rai suujue ichananate suujue nejesinaneein ne. Nete aiha jaberocohin cachane rijijieein ne, rai suujue netonai.

45 Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhanete, “Jaurihanejeein cacha nunuheneein nenaa Adaante cachaneein ichaoin nelu. Jana nii baiha cacha satononeein nenaa Adaante, suujue nejesinaneein ichaonaa teraneein ne,” naain ne laenanohineein. 46 Nitohanihane jaun coatiha suujue nejesinaneein nenaa ichoaichaniha niheilu. Jaberocohin nenaate, ichoaichaniha nelu. Nii baihate laen ne nii suujue nejesinaneein nenaa. 47 Nii jauriaanejeein cacha nenaate atane caje coaaunanojoineein nelu. Jana, nii baiha nenaa cachate laen dede caje nenaane. 48 Caa chauratane que nenacaauru jaberocote, nii atane caje nenaalu cacha jaberoco rijijie. Jana nii dedeeu nenacaauru jaberocoorute, nii dede caje nenaa jaberoco rijijie.

49 Nii cacha atane caje coaaunanohineein nenaa tocohaneein nihacachene rijijieein techu, nii dede caje nenaa cacha tocohaneein nerichaacheein.

50 Canejeraauru, inara raine benaa jereeun, jaberocohin bucuhin nenaa cacha, Cana Coaunera Cojoanonaa que nenaa nainihei. Aihana jaun nii setunaa inaera, niha

nii setuhelanaala nenaane jaun nenaa nainihei. 51 Nena laen coitucueraelanaala
nenaa coitucuhichene jereeun. Coatiha saain orihacacheein. Nete laen, corenejoin
niha cureein cana jaberoco. 52 Inae tonihane satonotiha jaihane janate, cana nota
mitaain cana nota toretana rijijieein, inae tururеein Cana Coaunera Cojoanonaa. Inae
Cana Coaunera Cojoanonaa que turuhane janate, ichanaa cuururеein onacaauru,
inae chabana ooruhane coina que airijiin. Nii jana canate laen, corenojoin niha
curichaacheein. 53 Nii cana jaberoco setu rai nenaate, necoriha cureein setunaa inaai
que. Jerichanejeein techu nii cana jaberoco onaa inaera nihane caje, onaa inaelanaala
nenaa que corerareein. 54 Inae nii cana jaberoco setunaa inaera, setunaa inaai que
coreraain, nii cana jaberoco onaa inaera netonai onaa inaai que necorihane janate,
inae Cana Coaunera quiricha cuhane, “Onaate corenojoinne, chabana onaa inaain
que. 55 Chu neeinte onaa. Itolere amuritiin nenaa jerei. Onaa, chu ne cachaauru
cairichaeriine jaan,” naain laenanoineein nihane que tururеein. 56 Nii cacha cairichaa
onaane jaante osa ne. Jana nii inoaenlu rauhi, acaauru aitoonjoante nii osa lararajiaera
ne. 57 Nariha Cana Coaunera. Cana Coaunerate, nii onaanaja itajerate Cana Curuaanaa
Jesocurisito aina cuaain.

58 Canejeraauru, aihana jaun nii baaso coacuelanaala, raotojoein itolere bana
neeuche. Itolere bana, jelai amuritoheriin Cana Curuaanaacha jerei ichajeein neeuche.
Inarate, Cana Curuaanaa aina jiniiquii canaacha ichai inacojoeein nenihane coitu-
cuhiche.

16

Coriqui taojiaauche cana nejeraauru rai.

1 Canaacha esenetai esenetaeraneein nenacaauru- cana nejeraauru rai coriqui
taaojiaaichene, Galasia bataneun nenacaauru, Cana Coaunera coitucuureraauru re-
laanulune rijijieein ichacuche. 2 Tomiho bana naineein, inara amihaneeo coreniha
inaraacha eruujuei neleru rucuhecuche jelai teein, nabana turuhanune janaacha tao-
jiana coaauquichene coataa. 3 Aihune inae turuhanune bana, inaraacha letoaenenuuru
cachaauru letoae, acaauru rai quiricha laenaain teein, nii coriqui inaraacha taojiai aina
amaain teeuruha cana nejeraauru raine coina. 4 Canuhetonai cunaa jerichaaunnena,
acaauru aina jiniiquiin curichaanuhin.

Coriintoote cunaa jere Faboro.

5 Inae inara rene turuha uhanunena, Masedonia batane jeloon cuhin, caje
coaauneein laen Coriinto tururеeunni. 6 Jerihanena, carajaaojoaain inara aina
nereeunni. Nainichaaunena inara aina nereeunni, situha elohenane reeintiaain.
Nii banate, canu coroatajanena naineriquicheein, jelai caje chunijiun cunaa
jerichaaunne. 7 Coatiha canu situneeicha inara coaana jerihaaun. Nii jaunna inara aina
carajaeriin nenaa jereeun, jeriha Cana Curuaanaa ne. 8 Nena laen Efesoo nereeunni,
Feentecosetesi janonaa bana que tiaaojoaain. 9 Aiha jataain ecu Cana Curuaanaa rai
amihanihanune, caohachaain mituha canu amihaneeonne rai nihane jaun. Arajiin
caque nejeratenaaneein neeuruhane saijieeinna aicheeunni.

10 Inae inara rene turuha Timoteeone caohachaain raauchete raotojoeein inara aina
neeine. Acaaentonainte jerichanejeein canu rijijieein Cana Curuaanaa amihaneeon
ichana coitucue. 11 Aihana jaun jiaonriha chuni nere tonoraenihane. Raujiaaincha
namu que coroatajanecuchete nii chaque situhelanaala raotojoeein canu coaraa uhine.
Cauna leeochaaauru canejeraauru aina cohajihacaanu.

12 Canejera Aforo netonai raine maajeeinne niqui aitoon, leeochaauru cana nejer-
aauru aina uhin inara coaraa uhane coina. Nete unaa jerene. Caa baiha nainihane
banate ureein.

Satononihate necoe Faboro.

13 Caohachaain nainaain necohalajiin, itolere que laraajiin baaso ichana coacue-
lanaala neeuche. 14 Chaelai ichaquiche leeochaauru raine, jataain belaain corajeein
ichacuche.
15 Canejeraauru, inarate rai naraaichuru aina curuaequiin jauriaanejeein Cana
Coaunera esenetaalu Esetefana, Acaiha batane quene coitucuhiche raotojoeein. Chaen
techu acaauru nii cana nejeraauru coroatajaneraneein neeure, canaacha esenetai
coitucuuruhane coina. 16 Nitohanihana jaunna nii Cana Coaunera coitucuurera
aina, satiin acaauru coroatajaneraaurune maajeein, que inara suujua acatequichene
jereeun.
17 Jataainne rachoojoeeun inara aina nenihanune jana, canu rene turuuruha Esete-
fana aina Forotonato, Acaico, naaonjoainurine jaun. 18 Acaauru ainate raotojoeein
nedae casuujua, jerichanejeein inara rijijieein aihuruhane jaun. Acaauru rijijieein cao-
hachaain nenacaauru cachaauru coitucuhin neeuche. 19 Asia batane que nenacaauru
Cana Curuaanaa Jesocurisito ranojoinunrute inara coaaucure. Aquila, Firisila, chaen
rai loreri asae netaojianacaauru naaojoainunrite inara coaaucure, Cana Curuanaa
Curisito coreniha. 20 Satiin cana nejeraaurute inara coaaucure. Raotojoeein ita rene
turuhichene ita raain neeuche. 21 Canune Faboroneein inara rai canu raajenihane
cacoii que caa laenaaun inara coacuhin. 22 Chunocoha Cana Curuaanaa belainihane,
baaso jana nijiaoine. Inae cataainjian Cana Curuaanaa. 23 Cana Curuaanaa Jesocurisito,
inara rai caohachaain neeinchene jaanu teeine. 24 Satiin inarane jataain belaihun cana
Curuaanaa Jesocurisito coreniha.

Coriintoo nenacaauru rai
Faborohacha letoai coroataja

Coriinto cocoaichacuru rai "Raotojoeein neeuche," naa Faboro.

1 Canuna Faboroneeun. Cana Coaunera jerihane jaunne, rai Calaohi Jesocurisito
letono afosotoneeun. Cana nejera Timoteeo aina jiniiquiina, Acaiha batane que nenaa
Coriintoo Jesocurisito ranojoineein iclesianeein neiniquichene rai, chaen nii Acaiha
batane sacutaain Cana Coaunera cachaneein satiin neiniquichene raine maajeeine caa
quiricha laenacaanu.
2 Cana Curuaanaa Jesocurisito, Cana Inaca Cana Coaunera, naaonjoaihunri raoto-
joeein jianacoon rachoojoeein neeichene jaanu teeuruhine inara rai.

Necairichaane biha Faboro.

3 Cana Curuaanaa Jesocurisito Inacaneein nenaa Cana Coaunera coroaecaachenete
ne. Acate satiin Cana Inacaneein nihane jaun, cairichaaojoaain cana coaraain cana
necairichanaja caje cana suujua nunaeraneein ne. 4 Acate satiin itolere necairichaa-
cachene jaaunru caje, cairichaaojoaain cana coaraain, cana suujua nunaeraneein
ne. Nitohaneeinte cana netonai nii cairichaaojoaain cana coaraain cana suu-
jua nunaane rijijieein, necairichaauruha leeochaaurune coaraain, cairichaaojoaain
acaauru coaraain acaauru suujua nunaain nenaa coina ichae Cana Coaunera. 5 Nii
mainajeein necairichaalu Jesocurisitone te, canacaanu que nerotohane jaunne nii ai-
halune rijijieein necairichanaa abaantaacaanu. Nii rijijieein techu nii Jesocurisito aina
cuaain cairichaaojoaain leeochaauru coaraain nihacaanu. 6 Nitohaneeine necairichaa-
caanu, inara netonai ichoteratenojoineein inara suujua nunaeraanu siriin nenaa
nainiquichene coina. Nii rijijieein techu, Cana Coaunera canacaanu suujua nunaane,
inara netonai suujua nunanohineein neriquicheein, aina cuaain itolere necairichanaa
abaantaain neeichene coina. 7 Nitohaneein neriquicheeine esenetaacaanu. Charijieein
teeinti necairichaacaanune rijijieein inara netonai necairichanaa abaataain neeiche.
Nii rijijieein techu cairichaaojoaain cana coaraain cana suujua nunaain cana rai Cana
Coauneraacha tei sirichaneein neeiche.
8 Canejeraauru, Asia batane que necairichaacaanulune coaaucuche. Ecune jataain
mijiaaineein cairichanojoineein cojunojoinichaanulu. Nii jaunne inae abaantasiniha-
caanune jaun, "Inae jecha orichaanuhi," naacaanu, 9 ohacaanune coina ichara tocoha-
neein cairichanojoinichaanune jaun. Nete Cana Coaunera onaa ichateein ichoterani-
hane que jaaequiin nihacaanune coina necairichaacaanulu, Cana Coaunera colane
nenaa rijijieein canacaanu jaberocohacha nejesina que itolere bana jaaecohacaanune
coataa. 10 Nii Cana Coaunerate, necairichaain ohacaanune rai nihacaanune caje
canacaanu ichoteratelu. Nii rijijieein techu satiin cana ichoteratereein, ohin nitajenaa
rai nenaa caje. Acatechu ohacachene bana nitaje rai niha cana suujuene caje, cana
suujue ichoterateraneein nereein. 11 Nitohaneeinte cana ichoteratejeein sacureein,
canacaanu aina bajaebajaequichene. Arajii cachaauru canacaanu coreniha Cana
Coaunera bajaanete, arajiin netonai Cana Coaunera coroaecururreein, canacaanu rai
caohacha ichaane coreniha.

Coriintoo cuenihane biha Faborone

12 Jataaine raotojoihacaanu inara coritana coacuelanaala, niheichu chatohaneein
caa chauratane que baaso ichaelanaala, niheichu inara aina nihacaanulune bana
inara rai baaso ichaenihacaanulune jaun. Coatiha canacaanu raajenihane cha coitu-
cuera nihacaanune jaun aihahacaanu. Cana Coaunerate jataain canacaanu belaito-
hane jaun, nitohaneei ichaohacaanune jerihana jaunna aihacaanu. 13 Caa inara rai

canacaanuhacha laenanajaqui quirichaauru cuhane, coatiha leeochaneein inaraacha coitucunaa nainihei laenahacaanu. Bajiaanachuinti jitaain aonaain caohatiin coitucueneeiche. 14 Nii reretaain aonaain coitucuhichene rijijieeinte, canacaanu coreniha raotojoeein neriquicheein, inae nacoauneein turuha Cana Curuaanaa Jesocurisitone bana. Nii rijijieeinechu canacaanu netonai raotojoerichaanuhi inara coreniha inae turuhane bana.

15 Niritiin esenetaainna niqui, jauriaanejeein inara coaraa unaa jereeunlu, atiin coroatasaain inara rene bedaenichaaunne coina. 16 Jauriaanejeeine niqui, Masedoniau cuujihataain inara rene bedaenena jereeun, coaiteen caje caaujihataain nacoaauneein bedainichaaunne baiha jelai caje coaauneein Jodea cuhanune que, nainequichene canu coroatajanequichene coina. 17 Niheichu canuhacha ichaneni coaucaaunne, coatiha inara coritaa inae leesajeein “Airichaaunni,” naanune, canu suujua cuhane “Airihaaunni,” naain coacuhin irihaaun. 18 Cana Coaunerate, inara rai cha que erenaa jerichaanune “Airichaanuhi,” naacaanune canacaanu suujua cuhane “Airihacaanuhi,” naenihacaanune coaraje. 19 Nii rijijieein techu, canu, Timoteeo, Siribano, naaonjoainichaanune, inara rai canacaanuhacha beebejei Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito esinae rauhijiriin acaneein ne. Nii Jesocurisitote esinae rauhijiriin ichaane coina, “Icharichaaunni,” naa Cana Coaunera, suujua cuhane “Icharihaaunni,” naelanaalane jaane. 20 Nii aina cuaainte, satiin niicha ichaneni niicha coacuilu ichae Cana Coaunera. Nii jaunte, Cana Coaunera coroajeein bajaacachene, “Nitohaneein ichamiin Cana Coaunera, Jesocurisito aina cuaain” naacache. 21 Chaen techu Aca cana janijiin cana taojiaain Jesocurisito aina cana teein, “Caaurute canu cachaauru ne” naelu Cana Coaunera. 22 Nitohaneein cana janijiin cana raainte, rai cacha cojunacatihane jaanque cana cojunacateein, cana rai rai Suujue telu Cana Coaunera, esinae rauhijiriin cana rai niicha teenu ichoaicha teranu que.

23 Nena jaiti nii coaaucaaunlune rijijieein Coriinto inara rene turuha uhenihanune, inara rai caohacha ichaa aihun. Cana Coaunerate inara rai caohacha ichaa aihanune coitucue. 24 Coatihachu inae caohatiin coitucuhin esenetaaichene jaun inara rai, “Naaonjoain ichaquichenete caohachae” naain erenaa nainihacaanu. Raujiaainchana inara coroatajanena jerichaanu, raotojoeein rachoojoeein esenetaaichene rijijieein neeichene coina.

2

1 Nitohanihane jaunne nabana inara inaderaacaaunne coataa, nacoauneein inara coaraa unaa jerichaaunne baiha aineeun. 2 Inara inaderaacaaunne, neneriha raotojoeein canu rachoojiaeraanune jaun. 3 Nii jaunne inara rene turuelanaala, raujiaaincha inara rai quiricha cuhane aitiin laenaaunlu, canu inaderaaquichene coina inara rene turunaa jerenihanune jaun, inae turuhanune bana inaderanaa coacuelanaala, nenacaeneeinjia jiniiquiin rachoojihacachene coina. 4 Nena laen nii quiricha laenacaaunlune bana, jataain inara coacuhin que nererojoecaain chanaaunlu. Coatiha nii que coacuhin inaderaaichene coina nii beein laenahaaunlu, jataain inara belaichaaunne coitucuhichene coinane niritiin beein inara rai laenaaunlu.

“Nii canu que nejeratenaa que inara suujua acatecuche” naa Faborone.

5 Nitohaneein inara rai baaso ichara cacha, canu raaicha inaderanaa tiha aiheilu, inara rai netonaite inaderanaa tiha ailu. Amuritiin rerohin aitona jerenihanune jaunne caa caritojoeein aitoon. 6-7 Inae nii cacha aina nejerateein mainajeriin casetecaaichene jianeein, que inara suujua acateein, belaain coroatajanecuche, nabana joaenreein suujua cuuaain inaderaane niicha ichanenu coitucuenihane coataa. 8 Nii jaunne inara rai aitoon, jauriaanejeein belaiquichelune rijijieein belaaichene coina. 9 Esinae rauhijiriin, canu ere tonoraain rijiijieein ichaquichene coaracaaunne coinane, nechu inara cojuha inara rai quiricha cuhane aitiin laenaaunlu. 10 Nitohanihane jaunne, inara suujua

acatequichene jaanque canuhetonai casuujua acatereeunni. Aiha niha chatohanai que casuujua actichaaunne jaanunena, Jesocurisito notaracaae que casuujua acatereeunni inara coreniha. 11 Nitohaneein ichaohacachene, coatiha canaque niicha jerei ichana nainerinaain moconajaera, inae raotojoeein rai nerurujua coitucuhacachene jaun.

Toroasihu turuhin raotocojoaeniha rai suujuane biha Faborone.

12 Jesocurisito beratenojoi beebejihanu cachaauru raine coina, Toroasihu turuhanune janate, Cana Curuaanaa jerenohi ichacaaunne coina jatoroaain neeunlu. 13 Nena ecu cana nejera Tito eruhenihanune jaun, raotenelu casuujua. Nii jaunna ecu nenacaauru rai necoeein jelai caje amuhin Masedoniau cuunlu.

Jesocurisito ainate namuritoroatena coacuelanaala nihacache.

14 Nariha Cana Coaunera itolere bana namuritoroatena coacuelanaala, cana aina cuaain Jesocurisitohacha ichai naitoonjoa beratihane jaun, itolere sacutaain bihacachene coreniha. Nii canaque naitoonjoa niicha berateite, aiha jujuhine rijijieein itolere lomoritiin riaaneein aonanojohi ne. 15 Canacaanuna Cana Coaunera rai Jesocurisitohacha mocoi jujui rijijieein, inae nichotenaaneein nenacaauru rene, nitaje rai nenacaauru rene, naaonjoainuri rene letono neein nihacaanu. 16 Nitajerai nenacaauru raite, leinjiin jujui cacha atinaeraanuneein toni nii canacaanuhacha beebejei. Nete laen nichote rai nenacaauru rai, leinjiin jujui ichaonaateraneein toni nii canacaanuhacha beebejei. Nihei chuni cacha nitohanei ichana naineraneein nei. 17 Chabana aihuruha leeochaaurune tocohaneein, Cana Coauneraacha beratenojoi beebejihacaanune coreniha, canacaanu coretera jerenihacaanu. Nenacaaennejian nitohaneein nenaa coacuhelanaala, esinae rauhijiriin nohanelanaala Cana Coaunera notaracaae, coujurihu rai letononeein netiin inara relaacaanu, rai calaohi Jesocurisito cachaneein nihacaanune jaun.

3

Ena nenaa Rauhi Cana Coauneraacha tei

1 Niritiin inara rai irihacaanunete, jerihane nechu caohachaain canacaanu raauruha itolere cachaaurune coina necoasitaa aitoha, canacaanu beeiche. Niritiin coaauquichene coataa, coatiha aihuruha nii leeochaaurune rijijieein, cajihaneein amuhemujueein: “Canacaanune naaonjoaineeinne nihacaanu,” naain cachaauru rai ereein nihaacaanu. Niheichu inara rai nihanatiin chabana, “ ‘Naonjoaineeinte neeure,’ naain canacaanu beein cachaauru rai quiricha laenacuchete aina canacaanu raauruhine,” naain chabana inara rai irihacaanu. 2 Inaraachane latichaanu, inara aina cuaain inanacaa canacaanu suujuau tenojoin que inara relacaanune coaarateeiche cachaauru quene coina. Nii ainate canacaanu ichanaa coaraain canacaanu coitucuurureein cachaauru. 3 Nitohaneeinte, quiricha laenanohineein nenaa rijijieein, Jesocurisito ichanohineein, cachaauru rai canacaanu aina cuaain teratenojoineein neeichene coaracure cachaauru. Coatiha nii aiha quiricha laenanohine rijijieein niheeiche. Inarate Cana Coaunera Suujue ichanohineein nitohaneein neeiche. Niheichu atane jeeu que teein laenanohi rijijieein quiricha neein niheeiche. Inarate cachaauru suujuau canacaanu aina cuaain Cana Coaunera teratenojoineein nenaa que suujuequiin neeiche.

4 Nii jaaunne, Jesocurisito aina cuaain, nii aitocoaanune rijijieein ichaa Cana Coaunerane esenetaacaanu. 5 Coatiha canacaanu raajenihane nitohanei ichana nainerihacaanu. Cana Coaunerate, nitohanei ichana inaeraneein canacaanu teein ne. 6 Nii jaunte Aca canacaanu relae, nii enachasine rauhi naitoonjoan beraneein nihacaanune coina. Nii rauhi coatiha laenanohineein nenaa nihei. Acate jeriha Cana Coaunera suujuene rijijieein nenaa ne. Nii laenanohineein nenaa rauhite, tonoraeniha cachane

ohin nitajihane coina aitelu. Nete laen nii ena nenaa rauhi jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein chabana nitajeniha cachane coina ichaonaa tera ne.

7 Nii rauhi atane jeu que teein laenanohineein nenaate, uhaa Moisesane jana, rai nomeri coaana nainecurenelu Isaraelitacuru, jataain jiquihacoha nii niicha uhai caun rai nomerine jaun. Nii rai cono jiquihaquite, jacaain satonohelu. Nete, nii rauhi cana atinarateraneein nihane saijieein, jataain necaohachaain cojoelanaacojoaain ococohin nelu. 8 Nii jaun techu jataain nii amuritoheriin necaohachaain cojoelanaacojoae nii ena turunaa Cana Coaunera rai rauhi- cana suujue cuhane niicha tei rai Suujue. 9 Nitohaneein, itolere canaacha ichai ujuaihoneein nihacachene coina tenojoinihane saijieein, cojoelanaacojoaain nihalu, nii cha ujuaihoneein nenaa coina tenojoine jaunte, nii amuritoheriin cojoelanaacojoaain nereein ena nenaa rauhi Cana Coaunera tenojoi, cha ujuaihonelanaala nenaa coina canacaanuhacha beebejei. 10 Nitohanihane jaun, coatiha inae chaque nelateein nihei nii jauriaanejeein nenaa rauhi, caa ena nenaa rauhi jataain caohachaain cojoelanaacojoaain amurijiriin nihane jaun. 11 Nitohaneein, nitajerai nihane saijieein, jataain cojoelanaacojoaalu nii jauriaanejeein nenaane jaun-techu, nii amurijiriin jataain cojoaelanaacojoaain nereein nii chabana satonoelanaala neenihu.

12 Nitohaneein nii que jaequiinne, satiin acatiha queecha ereerejihacaanu cachaauru rai. 13 Coatiha aihalu Moisesane rijijieein, canacaanu meri conajaain aihacaanu canacaanu. Moisesate, nabana jacajeein cuha nii nomeri jiquihaquine coaracuruha Isaraelitacurune coataa, rai nomeri conajaain ererejetelu acaauru rai. 14 Nete nii naitoonjoan aonaain coitucusichurenelu Isaraelitacuru. Enanetojoeeinte nii inoaenlu nenaa cana aina Cana Coauneraacha ichanenu naitoonjoan ereretaauruhane nihanatiin aonasihurene, jaiti acaauru suujua aina, acaauru nota caje itajenojoineniha nii conaarane jaun. Jesocurisitohachate naine, nii conaara itajeein niha cacha caje ne. 15 Nitohanihane jaunte, enanetojoeein nii Moisesa rai rauhi ereretaauruhane nihanatiin, acaauru suujua aninoaane jaun coitucusichurene cachaauru. 16 Nete laen naosatihajeein ichaohane jianeein, Jesocurisito esenetaain ichaoha cachane, nii cha coitucuhane coataa, rai suujua conaara itaje rai Jesocurisito. 17 Cana Coaunera Suujueneein niha Cana Curuaanaa Jesocurisitone jaunte, itolereneein niha nii rai Suujuene jaaunru, raotojoeein ichaohin, cha ujuaihonelanaala neeurureein cachaauru. 18 Inae cana, Jesocurisito ranojoineein nihacachene jaunte, inae cana caje nii cana suujua aina cana nota conaara itajihane jaun, aiha esefejo conone rijijieein conohe, cana aina jataain caohacha ichaa Jesocurisitone jaan cono. Nii jaunte Cana ichao corihajeein sacuha itolere bana Jesocurisito rai Suujue aina cuaainne jaun, rijijieein inae ichaohacache.

4

1 Cairichaaojoaain cana coaraane jaun, canacaanu rai nii amihanenaa tiha Cana Coaunerane jaun, nii canacaanu rai niicha tei amihanenaa bihacaanune coiinteein jianena nainenihacaanu. 2 Nii jaaune coejenacai ichana coacuelanaala, niheichu asinojoineein cha ichaelanaala, itolere que jaolequiin satiin notaracaae niicha icharatei ichacaaun. Coatihachu chaen canacaanu esenetaa cachane jerenacaaun, nohaneein nii Cana Coaunera beratenojoi udaa cuaain cacha relahacaanu. Nitohaneeinne cacha coritana coacuelanaala, esinaen rauhijiriin nii canacaanu coitucuhichene rijijieein, Cana Coaunera notaracaae aitocoaanu. 3 Aihane jaun chunocoha, nii osa caje cana ichoteraanu canacaanuhacha beebejei aonaane saijieein coitucuenihanete, inae nitaje rai nihane jaun aicheein. 4 Inae esenetaaurenihane jaunte, maosa rijijieein acaauru te moconajaera, nabana jataain necaohachaa Jesocurisito Cana Coaunera rijijieein nenaa tenojoin ichaonaane coaraain coitucunaa nainecuruhane coataa. 5 Coatiha canacaanu ichaoque inara relahacaanu. Acaihanijin Cana Curuanaa Jesocurisito ichao quene

inara relaacaanu. Jataain canacaanu belaitoha Jesocurisitone jaan aina cuaainne inara rai caohachanu ichaeraneein nihacaanu. 6 Charijieein teeinti nocohena jana conoha conone coina aitoha Cana Coaunerane jaun neconaelu cono. Nii rijijieein techu nii jeelai Cana Coaunera canacaanu suujua cuhane rai cono teein ne, aina cuaain Jesocurisito merique conoha rai conone coitucuhacaanune coina.

Canaacha esenetai aina cuaainte ichaohacache.

7 Nete laen nii Cana Coaunera tenojoi jataain nelatei raain, chaque nelatelanaala aiha atane codarojoene rijijieein nenaa cana jaberoco cuhane sirichaache. Nitohaneeinte chaneei nenihacachene saijieein cana aina cuaain rai nelate coaarate Cana Coaunera. 8 Nitohanihane jaunne necairichanaa coaracaanune nihanatiin, canacaanuhacha ichanenu chacaanu, chaque casilanaala. Coatiha chabana amuritonojoineein nihaacaanu. 9 Canacaanu ariiriichuruha canacaanu sohin jaaoruhane coina niqui, nete canacaanu nainatejene Cana Coaunera. Canacaanu comaauruha niqui, nete canacaanu itajenaa nainesihurene. 10 Itolereneein cuhacaanune jaaunru nihanatiinte, aihalu Jesocurisitone rijijieein cairichanojoineein ohacaanune rai nihacaanu, ichaohalune rijijieein canacaanu aina cuaain rai nichao coaracuruha cachaaurune coina. 11 Jataaina necairichaacaanu, Jesocurisito coreniha canacaanu atinaauruhane rai neeuruhane jaun. Nitohaneeinne Jesocurisitohacha tei ichaonaa que ichaohacaanune coaaratihacaanu. 12 Nitohaneeinne ohacaanune rai nihacaanu. Nete laen inara, inae raotojoeein ichaonaaque ichaohiche, canacaanu que inara rai niicha teratei ichaonaa coreniha.

13 Niique te, “Esenetaanune jaunne ereeun,” naain aitoha Cana Coaunera Quiricha cuhanene rijijieeinne, canacaanu netonai jerichanejeein esenetaacaanune jaun, que ereereecaanu. 14 Nitohaneeine nihacaanu, ohane caje Jesoso ichatihalune rijijieein, onaa caje canacaanu ichaterichaain Cana Coaunerane esenetaacaanune jaun. Nitohaneeinte onaa caje cana ichateein cana rareein nacatiha rai calaohi aina jiniiquiin nenaa coina. 15 Nitohaneeinte, jataain caohacha ichae inara rai Cana Coaunera. Nitohaneein araai laurii que inara coroatajaniha Cana Coaunerane coaracuruhanete, araai laurii cachaauru netonai Cana Coaunera necaohacha coroaecurureein. 16 Nii jaunna chabana bihacaanune jianena coacuelanaala, niheichu namuritoroatena coacuelanaala nihacaanu. Cau caa ichaonaa que ichaohinte inae binaanihacache. Nete, cana suujua cuhane, itolere janonaa bana nenamanacainaacache. 17 Cau caa chauratane que ichaohin necairichanaate sorotiin sareein. Nete, nii necairichanaa coreniha, jataain nii amuritoheriin, chabana sanaacharanejeein nenaa ichaonaa rarichaacheein. 18 Aihana jaun nainihei itolere cana notaracaae nenaacha que coaaucaachene. Nii chabana, coaaraelanaala nenaacha que coaaucaachenete caohachae. Nii satiin canaacha coaracurite, satiin nitajerai ne. Nete laen nii chabana canaacha coaraai chabana nitajenereein.

5

1 Cana jaberocote cana amunajau leinjiin loanari sorotiin nelatenenu rijijieein ne. Nete laen chatohaneein itajenojoiniha nii cana jaberecone niha natiin, dedeeu cana jaberoco ena nenaa rucuheca Cana Coaunerane coitucuhacache. 2 Nii jaunte ichanohineein nenaa, chabana nitajenaachara jaberoco cuhane inae ichaoha cunaa jere canacaanu suujue. 3 Nii jaberoco te laen canacaanu suujue que necurujuareein, machoequiin nenaane rijijieein nihane caje. 4 Jaiti nii loanari rijijieein nenaa cana jaberoco que jaberocohin ichaohacaanune jaunne, cha lateein, nererojoecaaeriin, naaonjoaain ichaohacaanu. Coatiha itolere bana, nii canacaanu jaberoco que ichaohacaanune colatiha aihahacaanu. Inae nii canacaanu que banihateein Cana Coaunera ichanohi jaberoco que ichaohacaanunete, nii canacaanu jaberoco jauriaanejeein loanari rijijieein nenaa, nii ena nenaa canacaanu jaberoco jana nitajereein. 5 Cana

Coaunerate nitohaneein nihacaanune coina canacaanu relaain nii ichoae tacaain canacaanu rai, rai Suujue te, nii cana rai naitoonjoan sirichaneein nerichaanuhine cojunacanu que. 6 Nii jaune satiin nii canacaanu rai naitoonjoa terichaaine coitucuhin esenetaacaanu. Jaiti canacaanu jaberoconeein ichaohin nihacaanune jaunne, Cana Curuaanaa rohan nenihacaanu. 7-8 Ena niqui coarahaacaanu rohan jaiti nenihacaanune jaun. Nete nitohaneein nerichaanuhine coitucuhacaanu, jataain esenetaacaanune coreniha. Inae niqui caa canacaanu jaberoco ratiriin Cana Curuaanaa rene turunaa jerichaanu. 9 Nii jaunne cana Curuaanaa jerihane rijijieein itolere bana ichaorichaanuhin, ohin, ichaohin, naaonjoaacaanune nihanatiin. 10 Inae itolere baaso ichara, caohacha ichara, naaonjoain ichao coitucuhane coina niha Cana Coaunerane bana nacatiha tururichaacheein, baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoaacachene coitucuhin, lecachanichaachene ichanohi coitucuhin rai niicha tenaa jerei tihane coina.

Aina raotojoeein nihacachenete jere Cana Coaunera.

11 Nii jaunne inae coitucuhacaanune jaun, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaaoruha cachaaurune coina acaauru que jereratiha acaauru rai ereereecaanu. Cana Coaunerate canacaanu coitucuhin, canacaanu suujuane maajeein coitucue. Bajiaanachuhinti esinae rauhijiriin rai letononeein Aca jerihane rijijieein ichaohacaanune coitucueneeiche inara netonai. 12 Coatiha canacaanu raajenihane necohasitaa caa aitohacaanu. Nenacaaenejian raotojoeein coitucuhin nainaain, nitohaneein suujua cuhane coaaralanaala nohaneein inara relaa nocoetonacaauru tonorana nainequichene coina caa inara rai aitocoaanu, nenacaaen inara coritaauruhane esenetaaichene coataa. 13 Jeriha Cana Coaunerane rijijieein itolere ichaain nihacaanune jaunte, leinjiin jaelorohe nerurujua cha que nelatihei rijijieein coaracure leeochaauru cachaauru. Jana inara, esinae rauhijiriin caohatiin coacuhin aihacaanune coaraquichenete, inara caohachanu que aihacaanune coitucuriquicheein. 14 Jataain cana belaitohane jaunte, cana ichao rucuheraneein beraichaneein ne Curisito, aca satiin ichao coreniha ohalune coitucuhacachene caje coaauneein nunuheteein. Nii ohane aina cuaainte satiin cana netonai ohacachelu rai ichaonaa que ichaohacachene coina. 15 Nitohaneeinte satiin cachanichaachene coreniha ohelu Jesocurisito. Inae satiin cana coreniha ohalune coitucuhin, esenetaain nihacachene jaun jeriha cana suujuane rijijieein ichaonaa coacuelanaala, Aca jerihane rijijieein ichaohacachene coina. 16 Canacaanu netonaine niqui, nii namute cacha que coaaucuruha Cana Coaunera coitucuhichurune rijijieein Jesocurisito netonai que coaaurejetocoaanulu. Nena laen inae enene nitohaneein coacuenihacaanu. 17 Aihane jaun inae Jesocurisito aina jiniiquiin esenetaain ichaoha cachanete, inae nii jauriaanejeein nenaa rai nichao jianeein nii ena nenaa ichaonaa enachasine que ichoae cacha.

18 Nitohaneeinte Jesocurisito aina cuaain ichae Cana Coaunera, que nejeratenaa rijijieein nenaa caje aina jiniiquiin ita belaain raotojoeein nihacachene coina. Nii jaunte canacaanu letoae inara que coitucueratihacaanune, inara netonai aina jiniiquiin raotojoeein neeichene coina. 19 Cana Coaunerate nitohaneein Jesocurisito aina cuaain satiin cachanichaachene osa que suujua acatihane, aina raotojoeein jiniiquiin nenaa coina ichaain, nii niicha ichai beranu que canacaanu telu. 20 Nii jaunte acaneei nenaa rijijieein canacaanu teein inara rai bihacaanune coina berate Cana Coaunera. Niine raajenihane aitoha Cana Coaunerane rijitojoeein, caa inara rai bihacaanu. Nitohaneein Jesocurisito letononihacaanune jaunne, inara rai aitocoaanu, atiin caa inara rai Cana Coaunera beratenojoi tonoraain esenetaain neeichene, inara osa que suujua acatena nainihane coina. 21 Coatiha aansijieeinniji osa que nesaruhin niheilu Jesocurisito niqui. Nete, satiin cana osa coreniha caseteco coaraelu, aina cuaain cana osa que suujua acateein jianacoon cana tihane coina nainatejiha Cana Coaunerane jaun.

6

1 Nitohaneein niicha ichai que Cana Coaunera coroatajaneraneein nihacaanune
jaunne, inara rai aitocoaanu. Nabana jataain inara belaitohane jaun inara rai
Cana Coauneraacha beratenojoi que jaoleconaa coacuelanaala que nerausiaequichene
coina. 2 Nitohanihane coinate rai Quiricha inoaensi cuhane:
“Canu bajaae bajaaequine aonajihanu.
Chaen nechu
nichotenaajereein,
canu ariirijieeine jana,
ii ichoterateeun,”
naain beein laenaeratelu, nii coina Cana Coaunera.

Enate, inae nii aitohalune rijijieein ichoteratenojoin nequichene caohachae, inae
rai cojoanonaa nihane jaun. 3 Coatiha chatohaneein baaso ichaain chuni nota-
jaain nihaacaanu. Nabana canacaanuhacha ichai baaso rijijieein cha ichaain neeu-
ruhane, inara rai canacaanuhacha beebejei esenetaelanaala que jaolecohichene
coataa. 4 Nitohaneein nenaa coacuelanaalane, Cana Coaunera letononeein nihacaa-
nune coaaratihacaanu, itolere necairichanaa, latijiojoiriin, caaintati ichaonaa que
ichaohin, 5 taba que canacaanu bisihure, caresero cuhane canacaanu enoaain, taba que
canacaanu que nererojoecaaure, jataain mainajeriin amihanenaa, sinerena, mijitena,
naaonjoainurine abaantacaanu chabana nererojoecaelanaala. 6 Jerichanejeein nechu
esinae rauhijiriin nii chatohaneein baaso ichaelanaala ichaohacaanune coaaratiha-
caanu, esinae rauhijiriin canacaanu aina niha Cana Coaunera Suujuene coaracu-
ruha cachaaurune coina, chunique asilanaala satiin cachaauru belaain ichaoin.
7 Nitohaneeina nihacaanu, esinae rauhijiriin canacaanuhacha beebejei esenetaain,
canacaanu aina cuaain niicha ichanenu ichaa Cana Coaunerane coaracuruha cachaau-
rune coina. Nitohanihacaanune jaunne, baasoneein canacaanu tenaajerera nihane,
chatohaneein baasoneein tenaa coacuhelanaala, rauhijiriin nohanelanaala rai irih-
caanu. Nitohaneeine canacaanu rai baaso icharanihane, baaso ichaelanaala ichaonaa
esine que ichaohin nihacaanune que cuaain acaauru rai ereein necocaaeratihacaanu.

8 Nete taba que canacaanu que suujua acateein, taba que canacaanu cotaain, taba que
canacaanu que raotojoeein ereein, taba que cacha baasoniha canacaanu beein, naao-
joaain canacaanu que ereeure cachaauru. Nitohaneeinte nohanelanaala cachaauru
rai irihacaanu natiin, nohaneein cachaauru coritaa canacaanu beeure. 9 Chaen
techu canacaanu coitucuuruhane saijieein, canacaanu coitucuhi rijijieein canacaanu
coaracure. Canacaanu sohinte niqui canacaanu jaonaa jerecure, nena jaiti ichaaoji-
hacaanu. Canacaanu casetecaauruha niqui, nete canacaanu atinaaurene. 10 Jataain
inaderanaanajaanu tocohaneeinte niqui canacaanu ichacure, nena atiin raotojoeein
rachoojoeein nihacaanu. Leinjiin cha coitucuhi cairichei rijiichaanu niqui, nene arajii
cachaauru rausiaecaanu canacaanuhacha coitucui que, raotojoeein neeuruhane coina.

11 Canejeraauru satiin Coriintoo neiniquichene. Esinae rauhijiriinne canacaanu
suujua aina cutaain, inara coreniha canacaanuhacha coacuhi que inara rai caa suu-
juelanaala aitocoaanu. 12 Coatiha aansijieeinniji inara que asiin irihacaanu. Nete laen
inara niha chatohaneine nihanatiin canacaanu que asiiche. 13 Nii jaunne atiin inara rai
aitoon, nere tonoraane coina bereecuru rai iriha cachane rijijieein. Esinae rauhijiriin
caa inara rai aitiin nihanune rijijieein, canu que cha suujuelanaala beein neeichene
coina.

Cana Coaunera rai Teenforo rijijieeinte nihacache.

14 Jiaonriha chatohanai ichaain neeuruha Cana Coaunera coitucuhichurune, acaau-
ruhacha ichai ichaain neeichene. Baaso ichajeein ichaonacaauruhacha ichai ichana
nainihei caohacha nejesina ichajeein ichaonaa cacha. Nii rijijieein techu jiichoo
amuritonaa nainene nocohena. 15 Charijieein teeinti moconajaera belaina nainene

Jesocurisito, nii rijijieein techu nainene moconajaera cacha aina chatohanai ichaain nenaa nainene Cana Coaunera cachaneein nenaa. 16 Nitohaneein nenaa nainihaacache cana, inae Cana Coaunera rai Teenforo rijijieein niha cana jaberocone jaun. Nitohaneein nihacachene coinate:

"Inara aina neeine inara aina jiniiquiin amuhemuhereeunni. Canuna inara Coauneraneeun. Inarate jana canu cachanequiche," naain raajenihane aitelu Cana Coaunera.
17 Nitohanihane coina techu:

"Acaauru aina neeichene caje amuhin jelai neeuche. Jiaonrihachu acaauru chosichuru rai lenone acaauruhacha tei dadaain neeichene. 18 Caa inara rai aitocoaaunne tonoraain neeichenena inara rareeunni, inara Inacaneein nihanune jana, inara canu calaohineein, canu cacununeein, naaonjoaaineein neeichene coina," naain aitelu itolere icharaneein nenaa Cana Coaunera.

7

1 Niritiinte aite cana rai Cana Coaunera. Aihana jaun cana casetecarihanine que casiin, cana ichao aasajeein, cana suujuene maajeein itajenaa nainera que necohalajiin nihacachenete ne. Nii jaun baaso ichaelanaala raujiaaincha cana rai Cana Coaunera aitoonjoan rijijieein ichaoha cachenete caohachaera canejeraauru.

Cana Coaunera coitucuuruhane coaarateeuruha Coriinto cocoaichacurune.

2 Caohachaain inara suujua coaraain canacaanu aonacuche. Coatiha chuni rai baaso ichaain, chuni cairichaain, chuni coritaain, naaonjoahaacaanulu. 3 Coatiha inara que iriha aitohaaun. Inara rai aitocoaaunlune rijijieeinne, casuujua aina cutaain inara belaain inara aina jiniiquiin neein ohanune coina jatoroaain neeun, nii te raotojoeein coitucuhiche inara. 4 Esinae rauhijiriina inaraneein neeichene coitucuhin, nii chuni que asilanaala inara rai aitoon, raotojoeein canu coitucuhin neeichene jaun. Itolere necairichanaa coaraain nihacaanune saijieeine, inara coacuhin jataain raotojoeein corajeein rachoojoeein neeun.

5 Masedoniau turuhacaanune caje coaauneein aansijieeinniji nebetacaaorihacaanu. Itolereneein turuhacaanune jaaunru naineeine necairichanaa coaracaanu. Chaen nechu necairichaecuruha leeochaaurune coaracaanune jaun, canacaanu suujua cuhane casihacaanu. 6 Nete Cana Coaunera, cha ichana coasiha cachane nihanatiin, enaacha que ichana corajerateraneein nihane jaun, canacaanu que corajerate turuha Titone aina cuaain. 7 Coatiha turuhane jaauncha nihei, raotojoeein neeichene coaraane jaun, acaaentonai suujua aninoaain corajihane jaunne, canacaanu netonai canacaanu suujua aninoaain corajihacaanu. Acate jataain canacaanu coaana jeriquichene que aitiin, canu coreniha inaderaain canu que coaauquichene beebeje canacaanu rai. Nii jaune jataain jeelai amuritoheriin rachoojoeein neeun. 8 Inara rai quiricha laenacaaunlune jaun, coaraain inaderaaichelune que inae enene netojoehaaun. Jariaalune niqui, nii inara rai quiricha laenacaaunne jaun, inaderaaichelu carajaelanaalane coitucuhin netojoeetoonlu. 9 Nena laen inae enene nii inara rai quiricha laenacaaunlune coroajeeun. Coatiha inaderaaichelune coroaehaaun. Nii inaderaaichelune aina cuaain inae nacoauneein jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohichene jaune coroajeeun. Inarate jeriha Cana Coaunerane rijijieein nii inaderanaa abaantaain neeichelu. Aihane jaun coatiha inara rai baaso ichaa nii quiricha laenahaacaanulu. 10 Nitohaneein jeriha Cana Coaunerane rijijieein, inaderanaa abaantaain cana ichao coreein nihacane, nii coreniha nichoterichaacheeine jaun, nihei chaque netojoeena jaanu. Nete laen Cana Coaunera coitucuhichuru nechu baasohacha que coacuhin, itolere bana inaderaauruha, niha leijiin itolere necairichanaa caje cana rocoerane que coacuelanaalane jaun inae nitaje rai neeure. 11 Nete laen inara, jeriha Cana Coaunerane rijijieein inaderaain, cha abaantaain neeichene jaun, inara rai bihanune rijijieein ichaain canu cocoaerateeichelu. Chaen techu nii choae tacaain obajeein, casiin, naaonjoaaichelu.

Nete atiin, nii baiha canu coaana jereein, nii inara jana baaso ichara casetecaaichene coina inae jatoroaain neeichelune jaun, esinae rauhijiriin inara nii ujuaihoneein neneeichene coaarateeichelu. 12 Nii inara rai quiricha laenacaaunlune bana, coatiha nii baaso ichara cacha que coacuhin, niheichu nii baaso ichaane jaan cacha que coacuhin, naaonjoaain laenahaaunlu. Cana Coaunera notaracaae canacaanu coacuhin aitocoaanune rijijieein ichaquichene coaarateeichene coinane inara rai laenacaanulu. 13 Niite jataain canacaanu suujua nunaain, canacaanu suujua aninoaelu.

Nete nii amuritoheriin canacaanu rachoojiae Tito, inae raotojoeein neeichene coaraain suujua aninoaain nacoauneein niicha ichaneni corajerateeiche quene jaun. 14 Nii Tito raine, chatohaneein inara rai baaso ichaenihanune jaun, jataain inara aina raotojoeein nihanune que aitoonlu. Nii nohanelanaala inara rai aitocoaanulune rijijieein nechu, inara coreniha raotojoeein nihacaanu que aitocoaanulu nohanelanaala Tito rai. 15 Chaen techu nere tonoraain que inara suujua acateein raaichelune coaaucane naineein, inara ainaacha itolere bana nenaa jere nii Tito. 16 Jataaine rachoojoeeun, inae inaraacha ichaneni coitucuhin nenaa nainequichene esenetaanune jaun.

8

Arajiin niicha teenihuru taojiaauruha Masedonia nenacaaurune.

1 Canejeraauru enane laen, Masedoniau nenacaauru Jesocurisito ranojoineein nenacaauru belaitohane coaaratiha, acaauru que Cana Coaunerane berichaanuhin inara rai. 2 Jataain maainajeriin cojunojoineein neeuruhalune jaun, necairichaauruhalune saijieeinte, inae chaque tonajelanaala raotojoeein enene neeure. Nii jaunte cairicheinejeeunruhane saijieein, coriquihonaneein nenaa rijijieein jataain arajiin, Cana Coaunera rai nii niicha teenihuru taojiaaure. 3 Canuna jataain arajiin nii tenaa nainecuruhane amuritoheriin, chunaelanaala nii Cana Coaunera rai niicha teenihuru teeuruhane coaraaun. 4 Chaen techu canacaanu rai aitocure nii niicha taojiaauri amaain, Cana Coaunera cachaneein nenacaauru rai tihacaanune coina. 5 Nitohaneeinte taojiaaururichaaine coaucaaunne amuritoojoaain teeure. Jauriaanejeein Cana Coaunera rai benatecuruhane baihate, jeriha Cana Coaunerane rijijieein canacaanu rai teeure. 6 Nii jaunne Tito rai aitocoaanu leeochaauru rai caohacha ichaa, inaraacha taojiai raa uha inara caje, jauriaa aihalune rijijieeine coina. 7 Inara leeochaauru amurijiriin esenetaain neein, cha que tonajelanaala leeochaauru rai erenaa inaain, itolere coitucuhin inara relaacaanune jaan rijijieein jereein neeichene coina jatoroaain, naaonjoaain neeichene jaun, nii rijijieein leeochaauru amuritoheriin, leeochaauru latijiojoiriin nenacaauru coroatajanequichene coina ichaquichenete ne. 8 Coatiha inara letoaa inara rai binaaun. Caohatiin ichacuruha leeochaaurune coitucuhin aina cuaain leeochaauru belaaichene coaarateein inara netonai tenaa nainequichene coina ne aitoon. 9 Inarate jataain itolere que nelateein itolere ichana naineraneein nihane saijieein, jataain inara belaitohane jaun, aina cuaain rausiaenojoineein raotojoeein neeichene coina, inara coreniha cha que nelatihei rijijieein cairichei coaraain nihalu Jesocurisitone coitucuhiche.

10 Inara rai caohachanu quene, nii que inara rai aitoon. Inae inara, leeocha jaanaa bana inae nitohanei ichana nunuheteeichelune jaun, satono que tiaain ichana corajeeuche. 11 Aihane jaun nii jauriaanejeein tenaa nunuheteeichene bana corajeein teeichulune coaarateeichelune rijijieein, enene tenaa nainequichene jeeonijihanaain tihajeein leeochaauru coroatajaniha inaraacha teenu taojiaaichene nainacuche. 12 Chunocoha Cana Coaunera rai cha tenaa jereein tenaa nainihane jeeonejeein tihanete, raotojoeein nii niicha tei rareein Cana Coaunera. Coatiha cha sirinihane saijieein, cha tiha cachane jerihei Cana Coaunera. 13 Coatiha cha sirineeichene nihanatiin, leeochaauru rai acaihaniji teein necairichaaichene coina erenaa

nihein. Raujiaain ita rijijieein ita coroatajaneein niha cachane coinate erenaane.
14 Enate inara, acaauruhacha sirihei siriquichene jaun, acaauru rai tenaa nainequiche.
Acaauru netonai cabaiha inaraacha sirihei sirichuruhane, inara rai netonai tenaa
nainecuruhane coina. Nitohanihanete ita rijijieein inaraacha latei siriin neriquicheein,
ita amuritoheriin sirina coacuelanaala. 15 Cana Coaunera Quiricha cuhane: "Nihei
cautihei amuritoheriin raera rai. Niheichu lanaai fautaeriin raera rai," naain lae-
nanohinihane rijijieein.

Rai corihaneraauru aina Tito letoaauruhane.

16 Nariha Cana Coaunera inara que coaaucaaunne rijitojoeein inara que coaauca
Titone coina, casuujua rijitojoeein rai suujua tihane coreniha. 17 Nii jaunte acaaentonai
inara que coaaucane jaun, rai aitocoaaunne tonoraain inae suujua caje coaauneein
inara coaraa uhe. 18 Nii Tito jiniichaaine inara rene leinjiin cana nejera letoaaun. Acate
raotojoeein coitucuure leeochaauru Jesocurisito ranojoihuru, acaauru rai ichoter-
atenojoineein nerichaacheeine beebejia raotojoeeine jaun. 19 Nii jaunte nii ichoae
tacaain aca janiichure Jesocurisito rai iclesianeein nenacaauru, canacaanu aina
amuhemujueein, cairicheinejeein nenacaauru rai Cana Coaunera que canacaanu
suujua acateein nere tonoraain leeochaauru coroatajanena jerichaanune coaarati-
hacaanune coina, taojiaain letoanojoin raeranu que canacaanu coroatajaneraanu
que. 20 Nitohaneeine ichana jerichaanu, nabana tonaain canacaanu que ereein neeu-
ruha cachaauru, nii leeochaauru coroatajaniha tenojoi canacaanuhacha taojiai quene
coataa. 21 Nii jaunna Cana Coaunera notaracaae, cachaauru notaracaae, naaonjoaain
itolereneein caohachaain ichana jerichaanu.

22 Acaauru jiniichaai nechu leeochaauru cana nejeraauru caje unaa leinjiin cana
nejera letoaaun. Acate satiin canacaanuhacha ichai que canacaanu coroatajaneein,
acaaentonai ichaane coina jatoroaain nihane coaarate. Nii jaunte teriquicheein
inara netonaine esenetaane jaun, jataain ena jeelai amuritoheriin ichana jere.
23 Chunocohacuru inara caje: "Chariji cachana caa inara aina uhin turue" naain Tito
bajaauruhane: "Caate Faboro corihaneraneein, cana coroatajanihane que coroatajan-
eraneein nenaane," naain acaauru rai beeuche. Jerichanetojoeeinchu, nii coroatajaain
aina unacaauru cana nejeraauru bajaeranihane: "Caaurute leeochaauru Jesocurisito
rai iclesianeein nenacaauru letononeein unacaauru ne. Chaen techu Jesocurisito
ere tonoraain, naitoonjoan icharaneei nenacaaurune," naain acaauru rai beeuche.
24 Chaen jataain acaauru belaaichene coaarateeuchete: "Esinaenachuhisi catohaneein
ichaaoruhane jaun, acaauru coreniha raotojoeein neeuruhate," naain inara coreniha
raotojoeein nihacaanune esenetaauruhine leeochaauru Jesocurisito rai iclesianeein
nenacaauru.

9

Leeochaauru cana nejeraauru rai inaraacha teenu.

1 Inae raotojoeein inara rai bihanune latelanaala, tenaa nainequichene coitucuha-
nune jaunna canaacha esenetai coreniha cana nejeraneein nenacaauru rai, taojiaain
inaraacha letoaaenu que aitiin inara rai laenaeneeun. 2 Nii jaunna itolere bana raoto-
joeein Masedoniau nenacaauru rai, inara Acaiha bataneu nenaa Coriintoo neiniquich-
ene, inae taolu ajaanaa situsina bana caje coaauneein inae nitohaneein leeochaauru
cana nejeraauru coroatajanequichelu jatoroaain neeinne beebejeeun acaauru rai. Nii
ainate caohacha ichaa leeochaauru coroatajaniha ichaquichene coaraain, neleruhin
amurijiriin acaauru netonai ichana corajeein, inae jatoroaain neeure, acaauru netonai
ichacuruhane coina. 3 Nii coaaranu quene caa cana nejeraauru letoaaun inara rai
beranu que, letona jatoroaain neeichene coina. 4 Nabana inae uhanune bana, canu aina

uuruha Masedoniau nenacaauru tabaaurunijine, acaauru aina uhin jaiti ichaeneeichene jana inara rene turuhacaanune coataa. Nitohaneein ichaquichene esenetaain leeochaauru rai beebejihanune saijieein, jaiti ichaeneeichene jana turuhacaanunete laen jataain canacaanu rai necoejenaa tiha airiquicheein. Chaen techu, inara raajenihane inara rai nocoejenaa tiha airiquicheein. 5 Nitohanihane coataanejian, jauriaanejeein ichoaichaniha uhin inara coaraa uruha nii cana nejeraaurune jerichaaunne jaun, acaauru rai aitoon inara coaraa uuruhane coina. Jaiti nii aitocoichelune tocohaneein taojiaaichene nainaeneeichene, inara coroatajanecuruha taojiana quene coina. Nitohaneein inae jatoroaain taojiaain neeiche jana, inara rene turuhacaanunete laen, esinae rauhijiriin chunaelanaala tenaa jereein teeichene coaaratiha leeochaauru amuritoheriin teriquicheein.

6 “Chunocoha coroatajajeein temule jaerate, coroatajajeein taicheein. Jana arajiin temuerate arajiin taicheein,” naain niha erenaane que coaaucuche. 7 Aihana jaun le cachaaurute naine suujua cuhane coacuhin tenaa jerihane jeeonijihanaain tihane caohachae. Nainihei chunocoha tenaa jerenihane, tihane coina conujiha chunine. 8 Itolere quete inara coroatajanereein Cana Coaunera, itolere bana latequichene rijijieein inaraacha latei siriin neeiche cauteeinne, nii caute que leeochaauru coroatajaniha acaauru rai teein, naaonjoaain caohacha ichajeein ichaohichene coina. 9 Cana Coaunera Quiricha cuhane:

“Cairicheinejeein ichaonacaauru cachaauru raite,
chunaelanaala
acaauruhacha latei te.
Acate
chabana satonoelanaala
itolere bana
caohacha nejesina ichareein,”

naain laenanohineein ne. 10 Cana Coaunera temule jaera coina rai nucuhe teraneein lenonene maajeein teranihane jaun, nii rijijieein Aca inara rai arajiin nucuhe tereein arajiin temuhin arajiin taojiaain neeichene, latejiojoiriin nenacaauru coroatajaniha teeichene coina. 11 Nii ainate itolere siriin, cha latelanaala raotojoeein neein, jelai amuritoheriin leeochaauru rai tenaa naineriquicheein.

Nii canacaanu aina, inaraacha letoaaenu inaraacha taojiai corenihate, Cana Coaunera coroaecurureein leeochaauru cana nejeraauru. 12 Coatiha acaauru rai lanaane jauncha, nii acaauru rai inaraacha taojiai amarihacaanuhin, nechu Cana Coaunera coroaecuruha inara corenihane coinane amarichaanuhi. 13 Jesocurisito aina cuaain, enachasine ichaonaa que ichaohichene coaaratihate nii inaraacha sirii taojiaain letoaaiche. Nii te coaraain Cana Coaunera coroaecurureein. 14 Nii ichoae tacaain techu, jataain inara belaain, inara rai Cana Coaunera bajaaurureein, inara belaitoha Cana Coaunerane coaaratiha ichaquichene coreniha.

15 Narihara Cana Coaunera, nitohanei ichana nainichaachene jaanu tihane coreniha. Nihei que tonaain erenaanajaanu.

10

Afosotoroneein cocoainanohinihane coaaratenaa jeriha Faborone.

1 Canuna Faboroneein inara belaiha Jesocurisitone rijijieein inara belaaichaaunne jaun inara rai aitoreeuni. “Inara caje coriaae nihanunejene, enaacha inara rai tonaain ereeun,” naauruhane coitucuhanune jaun. 2 Nii jaunna inara rai aitoon, nii joaereein cacha rijijieein, cha ichaa canacaanu beracuru aina, nii rucujueein neeichene jana, inara rene turunaa jerichaaunne jaun. Inae niritocuruhane rucuhecaaun acaauru ainane coina jatoroaain urichaaunni. 3 Esinae rauhijiriina niqui cachanichaanu, nena

niha chatohanei rucuhenacaine, aihuruha Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaaurune rijijieein rucujuenihacaanu. 4 Coatiha niha chatohanaine caa chauratane que nenaa que biji achunequiin neein rucuhehaacaanu. Nii canacaanu biji achunete Cana Coauneraacha ichana nainei caje unaaneein, itolere que laraajiin nenaa jerenacaauru amuritiin itajenaa naineraneein nenaa ne. 5 Nitohaneeine canacaanu que ereein, Cana Coaunera coitucuuruha cachaaurune coina beebejihacaanune caohateraauru itajerichaanuhin. Itolere cachaauruhacha coacuine Jesocurisito rai teein nihacaanu, leinjiin Acaacha tonoraain neeuruha cachaaurune coina. 6 Nii jaunne esinae rauhijiriin, canacaanuhacha beebejei esenetaain tonaraain neeichene, nii tonoranajerelanaala nenacaauru casetecarichaanuhin.

7 Inarate itolere bana inaraacha coarai cacha esenetaquiche, itolereneein coitucueralanaala. Aihana jaun chunocoha Jesocurisitohacha jerei icharate, canacaanu netonai Jesocurisitohacha jerei ichacaaunne coaraain coitucureein. 8 Caa cocoainanohi nichaaunne rerohin canu ere tonoraaichene coina inara counujichaaunne que coatiha coejinaaun. Cana Coaunera, canacaanu cocoainaain nihalu inara que Acanihane coitucueratihacaanune, nere tonoraain neeichene coinana jaun. Coatiha inara itajihacaanune coina, canacaanu cocoainaain niheilu Cana Coaunera. 9 Niheichu caa quiricha cuhane cuaain inara casataa aitohaaun. 10 Inara aina nenacaauru tabaaurute: “Nechu quiricha cuhaneeicha cuaainjene mijiaaineein inara rai aitoon. Nete laen inae inara aina nihanune, inara rai tonaain mijiaaineein erenereeuni. Coatihaje cacha rai irihanune tonijiaain cacha rai erenaa nainichaaunne coaalanaala,” naaure. 11 Nena laen mijiaaineein erenaa nainenihacaanune saijieein, coriaae caje quiricha cuhane cuaain mijiaaineein aitocoaanune rijijieein, inae inara rene turuhacaanune bana icharichaanuhine coitucuha nii aitine jerichaanu.

12 Coatiha nii raajenihane necohasitaain nenacaauru rijijieein nenaa jerihacaanu. Nete laen acaauru cha coitucuurenihane jaun, leeochaauru amurijiriin niha nocoetiin raajenihane necohasitaaure. 13 Canacaanu laen coatiha canacaanuhacha ichana nainei rerohin necohasitanaa nainihaacaanu. Nii rijijieein chu Cana Coaunera cachaauru relaacaanune jaaunru cojunacateraneein nihane jaun, nii canacaanu rai cojunacatihane jaan rerohin turunaa nainihacaanu. Nii jaunte Aca canacaanu turuaelu Coriintoo neiniquichene rene tiaaojoaain. 14 Aihana jaun coatiha nii canacaanu rai cojunaca rerohin turuhaacaanu. Chabana inara rene turuenihacaanune saijieein, ena turuhacaanune jana nihanena laen, canacaanu rai cojunaca rerohitiin tururichaanu. Canacaanune jaiti inara rene turueniha chunine jana, ichoaichaniha inara rene turuhin, Ichaonaa Enachasine teraniha Jesocurisitone beebejihacaanulu inara rai. 15 Coatiha chabana turuenihacaanune jaan turuhin, chuni amihaneeo ruluhin neroraneein nihaacaanu. Nitohaneein canacaanu turunajanihei cunaa coacuelanaalane, inara ainaacha neein Cana Coaunera icharatenojoin amihanenaa ichajerichaanuhi. Aiha leinjiin Acaacha esenetaain ichaohin, ichacaaunne jerequichenene airichaanuhin. 16 Chaen nechu, nii neeichene jaan jelai caje coriaae cuhin, osa caje nichotenaa nainecururichaaine beebejenaa jerichaanu leeochaauru rai. Nene laen, inae cachaauru relaauruha leeochaaurune jaaun turunaa jerenihacaanu. Nabana leeochaauru amihaneeo ruluhin necohasitanaa tocohanihacaanune coataa.

17 Chunocoha raajenihane necoasitanaajerihane, Cana Coaunera coasitaainne. 18 Cana Coaunera coitucueraneei rai cachaneein nenaa cachate, Cana Coauneraacha ichanohicha coasitaain ichoae, chabana raajenihane necohasitanaa coacuelanaala.

11

Afosotoneein niha nocoetonacaauru que ereereeca Faborone.

1 Bajiaanachuhinti cha coitucuhi jaelorohe rijitojoeein inara rai ereereecaaunne
rautaain aonaeneeiche. Atiin aonacuchene inara rai aitete coitucuhiche. 2 Jataain
leeochaauru esenetaain acaauruhacha ere tonoraain, Jesocurisito esenetaaichene
jianequichene jaun rautaeniha Cana Coaunerane jaan quene inara rai aitoon. Canune
rai lanaacha ere tonoraain neeuruha enecurune rijijieein, leinjiin Jesocurisitohacha
ere tonoraain neeichene coina, rai inara teein inara que coitucuerateeunlu. Nii jaunna
leinjiin Acaacha ere tonoraain queecha coaauquiche leeochaneein inara suujua cuae-
lanaalane coina aitoon. 3 Nena laen Eba coritaalu acanone rijijieein inara coritaeranihane
esenetaaichene coasihun. Nabana Jesocurisitohacha que coacuhin neeichene
jianeein, leeocha que coaauquichene coataa. 4 Inarate inara relaacaanune jaan nihei
que, nechu nejelauneein cuaain Jesocurisito nihei que inara rai ereeuruhane rautatiin
neeichene jaun, Cana Coaunera Suujue inae inaraacha esenetailunihei esenetaain, osa
caje ichotenojoineriquicheeine jaan, inaraacha esenetailunihei esenetaaiche. 5 Coatiha
nii inaraacha esenetacuri, afosotonichaanune amurijiriin niha nocoetonacaauru fau-
taain nenaa jerinaaun. 6 Cacha rai irihanune que nelatinaaun niqui, nena laen
esinae rauhijiriin coitucuun banejelanaala. Niite raotojoeein coitucuhiche inara, satiin
canacaanu ichanaa coaaraneein neeichene jaun.

7 Inara rai baaso ichaana, inara caje core bajaelanaala inara fautaeriineein ne-
naa rijijieein neein inara relaaunlu ichoteratenojoineein nerichaacheeine que, canu
amurijiriin neeichene jerenacaaun. 8 Nitohaneeine inara caje chaelai bajanaa coacue-
lanaala, leeochaauru Jesocurisito ranojoineein nenacaauru coriqui ruluera tocoha-
neein raaunlu, inara coroatajanena nainichaaune coina, canu rai teeuruhane rijito-
joein raanune jaun. 9 Coatihachu inara aina nihanune bana, inara caje cha lateein
cha bajaain nerejetohaaunlu. Masedoniau caje uhin turunacaauru cana nejeraau-
ruhachate canu rai canuhacha latei terejetocurelu. Aihana jaun coatiha inara caje cha
bajarejetohaaunlu. Nirijieeine itolere bana nereeunni. 10 Nitohaneeine satiin Acaiha
batane sacutaain turuhanune jaaunru naineein neeunlu, esinae rauhijiriin Jesocurisito
coitucuhin rijijieein naitoonjoan tonoraain nihanune jaun. Nerinaain canu caje nii
ruluera. 11 Coatiha inara cotaiha aitohaaun. Jataain inara belaichaaune jaunne aitoon.
Cana Coaunerate jataain inara belaichaaunne coitucue. 12 Nena laen inara aina inae
canuhacha ichailu ichajeein sacureeunni, nabana nii canacaanu rijijieein raotojoeein
nenaa coaauca nocoenacaauru rausiaecaaunne coataa. 13 Acaaurute nechu casejeneein,
Jesocurisito letono afosotoniha nocoetocure. Nete esinae acaneein aitocurene.
14-15 Coatiha enaacha nihei nitohanei. Moconajaera netonai, Cana Coaunera cononiha
nocoetiin tocohaneein nedaane jaunte, rai letonocuru netonai rijijieein neeuruhane
jaun, cacha caohacha rijijieein inanacaaure. Nete, caohacha ichacurenihane jaun, ecu
tihane bana casetecaain itajenojoiniha cuurureein moconajaera aina jiniiquiin.

Jesocurisito letono afosoto nihane jaun necairichaa Faborone.

16 Nacoauneeine coitucuhichene coina inara rai aitoreeunni. Jiaonriha cha coitu-
cuenihanune jaun leinjiin jaelorohe rijijieein iriha canu biha chunine. Atiin canu
aonacuchene inara rai aasaeriin necoasitaete aonaquiche. 17 Coatiha jeriha Cana
Curuanaane jaun nii necoasitarihaauni. Nechu cha coitucuhi rijijieein ereereecaaune
jaune aitoreeunni. 18 Coaracuchenachuinti, Suujua caje rocohin niicha ichai coasitaau-
ruha nii leeochaaurune, nii rijijieeinechu canuhetonai necohasitareeunni. 19 Inarate
niqui itolere coitucuhiche. Nete cha coitucuelanaala nenacaauru cachaauru inara
relaauruhane, acaauru aonaain acaauru rautatiin neeiche. 20 Nitohaneeichene jaun te
inara basijiauhin, inara coritaain, inara que jaolequiin, inara meri faoracaain, naaon-
joauruhane niha natiin acaauru abaantaain neeiche. 21 Jataaine coejeeun, nelatihei

rijijieein nii aihuruhane tocohaneein nenaanainenihacaanune jaun. Nene laen, necoasitanaa coaaucuruha nii leeochaaurune canuhetonai necohasitareeunni. Cha coitucuhi rijijieeine ena caa ereerejeeun. 22 "Canacaanune Ebereeo nichaanu" naauruhane, canuhetonaine Ebereeo neeun. Jana, "Canacaanune Isaraelita nichaanu" naauruhane, canuhetonaine Isaraelita neeun. Jana, "Canacaanune Abaraaun nefoeratenichaanu" naauruhane, canuhetonaine Abaraaun nefoerateneeun. 23 Jana, "Canacaanune Jesocurisito letononeein nihacaanu," naauruhane, canune jataain acaauru amuritoheriin acaneein neeun. Cha coitucuhi rijijieein aitocoaunne nihanatiine, esinae rauhijiriin aitoon. Canune acaauru amurijiriin amihaneein araaisaain caresero cuhane enoanojoineein, acaauru amurijiriin mainajeriin bisinojoineein, araai saain onaa caje nichoteein, naaojoaain neeun. 24 Saoqui sai cuhanete, nichatachoonca isocoon tacanei bisicha que canu casetecaaure Jorioocuru. 25 Nii rijijieein techu nichata sai cuhane enuha que canu faojoaain, lesajei que ajeri que canu bodoosihure. Nichata saicuhanetechu naluha cuhanune jaan botena jaun ohanune rai neeunlu. Nii jaunna lesajei que cucuana cataaun, lejiichoo lejanotiineein neeunlu. 26 Araai saain nucuhe cuhane amuhanune jaaunrune necairichanaa coaraaun. Tabaauru quene canu basijiaauruha asijiautoorune que, chatohaneein canu teeuruha canu araaichuru Jorioocurune que, nejelau cachaauru nihanatiin chatohaneein canu teeuruhane que, naaonjoaainunri que casihun. Jerichanejeeinechu, neseeuru nihanune jaaunru, bero cuhane, cucuhana cuhane, naaonjoainunru nihanune jaaunru, necairichanaa coaraain neeun. Nii rijijieeinechu, necairichanaa coaraain neeun, nii Jesocurisito coreniha cana nejera niha nocoetonacaauru cataaun nihanune. 27 Chaenechu mainajeriin amihaneein necairichanaa coaraaun. Tabaauru que sinilanaala, tabaauru que mijitena aina cocoirena abaantaain, naaonjoaaun. Araai saain tabaauru que lenoninaaun. Jelaronaa caaunne taba que necairichaaun neniha canu cajionene jaun.

28 Nitohaneein itolere que necairichaanune saijieeine, jeelai amuritoheriin satiin Jesocurisito ranojoineein nenacaauru iclesiacuru que coacuun. 29 Nii jaunna chunocoha cunaitihane inaderaaun coreniha. Jana chunocoha suujuateeuruha baasoneein suujua coaraane coinanete, jataain canu baijiae. 30 Canu necoasitaanunena nelatenihanune nainejeein canuhacha ichai que necoasitareeuni. 31 Cana Curuaanaa Jesocurisito Inaca Cana Coaunera itolereneein coroaenojoineein nenaate, esinae rauhijiriin nohanelanaala aitocoaaunne coitucue.

32 Damasoco nihanulune banate, *rey* Aretasi rai coberenadoroneein nenaa rai coardiaauru letoaelu, nii nese rai rijia bacuujuaaru naineein neein canu cojoaain canu mucuuruhane coina niqui. 33 Nete nii coitucuuriin, omari seeonjoa cuhane canu teein, nii nese rai rijia bujuau, acuujua laojoiri ucuun nenaa cuhane cuaain canu faauruhane jaun acaauru caje nichoteeunlu.

12

Notajaain que necoitucueratiha Jesocurisitone beebejiha Faborone.

1 Nihei chaelai que rai cainera, raajenihane necohasitaain niha cachane. Nena laen canu, canu notajaain canu que niicha ichai coitucueratiha Cana Curuaanaane bereeunni inara rai. Aihana jaun coatiha canu raajenihane necohasitaa aitorihaauni. 2 Inae lechoonca jena jaanacaa Jesocurisito esenetaeranichaaunne dede nichata burihu amanojoinichaaunlune. Nechaainti canu jaberoconeein amanojoine nihanulune canu suujueneein amanojoin nichaaunlu. Coatiha coitucuhaaun, Cana Coauneraachate coitucuujue. 3-4 Nena laen esinae rauhijiriin dedeeu amanojoineein, ecu chabana aohanraai erenaa aonaaunlu. Nechaainti canu jaberoconeein netiin aonaenihanulune, canu suujueneein netiin aonacaaunlu, Cana Coauneraachate coitucuujue. Nihei chuni cacha que chabana aohanratenojoineein nihei nii canuhacha aonai erenaa.

5 Chunocoha nitohaneein nihanena naineeun coasitaanune. Nene laen caraajenihane niritiin necohasitaanaa naineneeun. 6 Coatiha esinae niqui, necohasitaanune nohaniha aitorihaaun, esinae rauhijiriine casajenelanaala aitoreeun. Nena aitona jereneeun, nabana ainihanune saijieein nechu canu esenetaera coina aitoha canu beeuruha cachaaurune coataa. 7 Nitohaneein canu notajaain niha Cana Coaunerane aina cuaain nabana canuneein nihanune rerohin necohasitaanune coataate, leinjiin moconajaera tenojoi cunai tocohaneein, ojoa que foconojoi rijitocojoaain canu jaberoco cunaitaerate Cana Coaunera. 8 Nii jaunne niqui, canu jaberoco caje nii cunaitaera jaohane coina nichata saain Cana Coaunera rai aitoon. 9 Nete, “Nelatelanaala nenacaauru aina cuaain canuhacha ichana nainei coaaratihanune coina ichacaaune jaunte aaicha. Jataain, ii belaitohanune jereeine jaunte nii aaicha,” naain canu tonorae Cana Coaunera. Nii jaunne, canu rai niritoha Cana Coaunerane jaun, jataain rachoojoeein neeun, chaque nelatenihanune saijieein canu aina cuaain niicha ichana nainei ichaa Jesocurisitone coina. 10 Nii jaunna nelatenihanune que ereein, latijiojoiriin, arinojoineein, Jesocurisito coreniha necairichaain, naaonjoaain nihanune saijieein jataain rachoojoeein ichaaon. Nitohaneeine, itolere que nelatihei rijijieein nihanune saijieein, jataain itolere que laraajiin neeun.

Coriintoo Jesocurisito ranojoineein necaauru iclesiacuru que jataain coaauca Faborone.

11 Inara canu rai lerateeichene jaune, cha coitucuhi jaelorohe rijijieein inara rai ereerejeeun. Inara, canu coreniha erenaa nainequichene saijieein, acaauru fautaain nelatenihanu que, inara rai ereeuruha nii Jesocurisito letono afosoto niha nocoetonacaaurune jana, acaauru rijijitojoeein acaauru esenetaain acaauru ere tonoraquichene jaunna aitoon. Coatiha nii canu amurijiiriin nenaa jeriha nocoeein ereeuruhane que tonajihaaun. 12 Nena laen canu Jesocurisito letono esine nichaaune jaun, inara abantaain itolere cojoelanaacojoai ichaain inara notajaain neeunlu. Nii cajete esinae rauhijiriin canu afosoto esine nichaaunne coitucuhiche. 13 Inara rai cotainacai que irihanune, canu que inara suujua acatecuche. Jerihane leeochaauru Jesocurisito ranojoineein nenacaauru iclesiacuru caje, canuhacha latei bajarejetocoaaunlune rijijieein, inara caje canuhacha latei bajaenihanune jaaunne jerihane, inara rai baaso ichaaunlu.

14 Inae jatoroaain nihanu, nacoauneein inara coaraa uhanune coina. Quete nichata sareein inara rene turuhanune. Nenechu inara caje canuhacha latei bajaanune coina ainereeunni. Coatiha inaraacha sirii latichaaune jaun coina airinaauni. Inara caohachanu que inara coroatajanichaaune coinane inara rene turuha ureeunni. Rai bereecuru caje cha lateein nelanaalate, rai bereecuru rai acaauruhacha latei teein ne acaauru inaca. Nii rijijieeinechu canuhetonai inara inaca rijijieein nihanune jaun, inara rai nelatichaaune coina neeun. 15 Nii jaunne, acaihaniji canuhacha ichana nainei ichareeunni inara caohachanu que. Canu jaberoco nihanatiine inara coreniha tereeunni. Nete, nitohaneein inara caohachanu ichaain, jataain inara belaain inara coroatajanena jereein nihanune saijieein, canu que nererojoecaain, canu coointeein, naaonjoaain neeiche.

16 Coatiha niqui inara rai chatohanei ichaain nihaaunlu. Nete inara tabaauru: “Acaauru coritaainjena baasoneein osa que acaauru ichao saruerateeun,” naaure. 17 Niheichu coatiha nii cachaauru canuhacha letoaauri que, inara coritaeratihaaunlu. 18 Canu jerichaaune jaunna, nii coroatajai cana nejeraauru aina Tito letoaaunlu, inara coaraa uhane coina. Chaen techu inara raotojoeein Tito aina ita rijijieein ita suujua que suujuaain, inara coroatajanichaanulune coitucuhiche. Nii jaun chasiina inara coritare Tito.

19 Jerihanete: “Canacaanu que inara suujua acatequichene coinajecha inara rai
aitocoaanu,” naaiche. Nete aine. Nitohanei coacuelanaalane Cana Coaunera no-
taracaae, cojoerihu Jesocurisito letononeein nihacaanune jaun, coitucuhichene coina
aitocoaanu. Satiin caa inara rai canacaanu aitoonjoate, jelai amuritoheriin Cana
Coaunera coituhin ichaohichene coinanera canejeraauru. 20 Inara coaraa uhanune
bana, baasoneein neeichene jana inara eruhanune rautaenihanune, inara netonai
rautaeneeichene coataane aitoon. Nii jauna ita suujua rijijieein coacuelanaala, ita
que necoelaain, ita cotaairiin, inara rainuhacha que coacuhin, leeochaauru cairichaa
nohaneein, ita que ereein, necohasitaain, ita caje neleruhin, naaonjoaain neeichene
jana, inara rene turuhanune que necoatoon. 21 Chaen nechu nacoauneein inara rene
turuha uhanune jana, inae Jesocurisito esenetaeraneein neeichene saijieein, chabana
nitohanei osa que nesaruna naineniha cachane saijieein, inara amute quicha aina osa
que nesaruhuin neeichene Cana Coaunera notaracaae inara que necoejeein chanaree-
unni.

13

Acaauru suujuateein necoiha Faborone.

1 Nii inara coaraa urichaaunine quete, inae nichata sareein inara rene tururichaau-
nine. Aihane jaun nii caitono tocohaneein niha chatohanei rucuhenacaine, nihanete ne
coroatajaain nichatajaain, naaonjoaain baaso ichaane coaarain beranu. 2 Nii jauriaa
osa que nesarunacaauru rai, satiin inara rai, naaonjoaain raine caa coriaae caje
coauneein aitoreeunni. Nii inara coaraa uhanune coroata sacuhane, caraajenihane
inara rai aitocoaaunlune rijijieein, inae nacoauneein inara coaraa uhanune bana, niha
chatohanei ichara inara janane inae laen nii baaso ichara que canu suujua acateri-
naauni, 3 Jesocurisito letononeein aihanune esenetaeneeichene jaun. Coatiha chaque
nelatenihane jaun, inara aina niicha ichanenu ichaai Jesocurisito. Acate inara que
itolere que laraajihane coaaratenaa naine. 4 Esinae techuhisi cairichei ichara rijijieein
coroso que teein atinaaurelu niqui. Nete niicha ichana nainei ichaain ichatihalu Cana
Coaunerana jaun enanetojoein ichoae. Nii rijijieein nechu, canacaanu netonai nelati-
hei rijijieein nihacaanune saijieein, niicha ichana nainei ichaa Cana Coaunerane aina,
aina jiniiquiin ichaohin laraajiin nerichaanuhin inara coroatajanichaaunne coina.

5 Aihana jaun inara raajenihane inara suujua cuhane Jesocurisito esenetaeraneein
neeichene jaun, esinae rauhijiriin baaso ichaeneeichene coaracuche. Tana inara aina
niha Jesocurisitone coitucuhichene. Nii jaun coujunojoinequichene rijitojoeein inae
baaso ichaquichene coitucuriquichene. 6 Nena laen canacaanu jerichanejeein nii
leeochaneein coacuelanaala nihacaanune coaraain coitucuhichene jerichaanu. 7 Nii
jaunna Cana Coaunera bajaacaanu inara coreniha. Nabana nenacaaen baaso chaain
neeichene coataa. Coatiha canacaanu baaso ichacaaunna jaun nihei. Nechu inara
caohachanu ichaquichene jerichaanuna jaunna canacaanu baaso ichara rijijieein aito-
coaanu. 8 Nitohaneeine nihacaanu, canacaanuhacha esenetai que jaoleconaa naineni-
hacaanune jaun. Acaihaniji nii canacaanuhacha esenetai rai caohachanuhachane
ichana jerichaanu. 9 Nii jaunna nelatihei rijijieein nihacaanune que rachoojoeein
nihacaanu. Nii aina nelararajiaain Aca jerihane rijijieein, baaso ichaelanaala neeich-
ene coinana, inara rai Cana Coaunera bajaaebajajeein nerichaanuhi. 10 Nitohanihana
jaunna inara coaraa uhane ajiniha caa inara rai beein laenaaun. Nabana Jesocurisito
cocoainanohineein nihanune coaarateein, jataain mijiaineein inara rai aitocoaaunne
coataa. Coatiha inara itajihanune coina, cocoainanohineein nihaaunlu, raujiaain
esinae coujuriu Cana Coaunera cachaneein neein, itolere bana jelai amuritoeriin coitu-
cuhajeein ichaoichene coina, inara coroatajanichaaunne coinane cocoainanohineeun.

11 Inae satononejeeine jianichaaunne coina caa aitoreeunicha canejeraauru. Jataaina jiniiquiin raotojoeein ichaohin, inara ichao rucujueein baaso ichana coacuelanaala ichaohichene jereeun. Esinae rauhijiriin corajeein, raotojoeein ita suujua rijijieein coacuhin ichaaoche. Raotojoeein ichaohacachene coina cana belaitora Cana Coaunerate inara coroatajanereein. 12 Coujuriu Cana Coaunera cachaneein, jelai amuritoheriin ita belaain ita rai ereein neeuche. 13 Satiin Jesocurisito coreniha cana nejeraneein nenacaaurute inara coaaucure. 14 Cana Curuaanaa Jesocurisito, inara rausiaemiin cana belaicha Cana Coaunera aina. Cana Coaunera Suujue itolere bana inara aina neeine raotojoeein neeichene coina.

Galasia batane nenacaauru rai
Faborohacha letoai

"Inara coaaucaaun," naa Faboro.

1 Canuna Faboroneeun. Coatiha, cachaauru canu cocoainaain canu letoaain nihei. Jesocurisito aina rai Inaca Cana Coaunera- nii ohane caje ichateralute canu cocoainaain caletoaain nelu. 2 Cau canu aina nenacaauru- canejeraauru aina jiniiquiin neeinna, satiin Galasia batane que Jesocurisito ranojoineein neiniquichene rai caa quiricha laenaaun. 3 Cana Inaca Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito, naaonjoainuri aina jiniiquiin raotojoeein neeichene jaanu teeuruhine inara rai. 4 Nii Jesocurisitote cana osa coreniha ohelu, cau chauratane que itolere curuaanaaneein niha moconajaerane jaun aina jiniiquiin caseteco coaracaachene rai nenaa caje, aina cuaain cana ichoteratihane coina, nitohaneein jeriha Cana Coaunerane jaun. 5 Nii coreniha Cana Coaunera coroaaecuruhine itolere bana. Nitohanemiin.

"Coatiha nihei nii baiha cana ichoterateraanu," naa Faboro

6 Jataaine inara cojoelatoon, inara belaiha rai Calaohi Jesocurisitone coreniha inara raain nihalu Cana Coaunerane saijieein, nii niicha tei erenaa que jaolequiin leeocha cana ichoteranihei erenaa sacuhichene jaun. 7 Nete nene leeocha cana ichoteraanu erenaa. Inara laurijiracuru tabaaurute, inara rerohecaain, nii inara ichoteraneein niha Jesocurisitone que erenaa corenaa jerecure. 8 Nete laen, inae nii inara relaacaanune jaan corenaa coacuhin leeochaneein nenaa erenaa que inara relaera nihane casetecareein Cana Coaunera. Canu leeocha erenaa que inara relaanune nihanatiinte canu casetecareein Cana Coaunera. Leinjiin anjera dede caje fauhin, leeocha erenaa que inara relaane nihanatiinte casetecareein Cana Coaunera. 9 Jerichanetojoeeine nacohauneein caa aitoreeunni. Chunocoha inae nii jauriaanejeein nenaa erenaa inara relaacaanune jaan coreein leeochaneein inara relaerate casetecareein Cana Coaunera. 10 Coatiha baaso ichaenihanune caohacha ichacaaunne coaracuruha cachaaurune jerenacaaun aitohaaun. Cana Coaunerate baaso ichaenihanune caohacha ichacaaunne coitucureein. Jana jerecuruha cachaaurune rijijieein jerichaaunne coatiha esinae rauhijiriin Jesocurisito letononeein nerihaaun.

Jesocurisito letono Afosoto niha nunuhetihane biha Faboro.

11 Aonacuche canejeraaurune caa que inara rai aitete coitucuhiche. Coatiha cacha sujua caje unaa nihei nii osa caje cana ichoterateraanu erenaa- caa inara rai canuhacha beebejei. 12 Niheichu, leinjiin cacha nii que canu relaain niheilu. Leinjiin Jesocurisitohachate canu que nii coitucuerateein nelu.

13 Nii coitucuhichene rijijieeine, canuhetonai jaiti Jorionichaanune ichao que ichaohanune bana Cana Coaunera rai Jesocurisito ranojoineein nenacaauru- iclesiacuru laurichuru que nejerateein, acaauru rerohecaain acaauru itajenaa jereeunlu. 14 Nii Jorionichaanune ichao que jaiti ichaohanune banane, jataain leeochaauru canu araaichuru, canu rijiu nenacaauru amurijiriin canacaanu foerateracuru ichao rijijieein ichaohin, nii canacaanu ichao corera caohateein beraain nerejetoonlu. 15 Nete, inae catohaneein rai letononeein nihanune coina- jaiti nejanoaenihanune jana canu janijiin canu raain nelu Cana Coaunera, jataain canu belaitohane jaun. 16 Nii jaunte, inae nitohaneein jerihalune jaan que inae tihane jaun, canu que rai Calaohi coitucuerate, coreniha osa caje nichoteeururichaain cachaaurune beebejihanu Jorioniheichuru raine coina. Coatiha nii chuni aina ereein aihaaunlu. 17 Coatihachu, Jerosaleeun nii

canu ajiniha Jesocurisito letono afosoto neein nenacaauru coaraain acaauru rai irihanune coina cuhaaunlu. Nitohanena coacuelanaalane jauriaanejeein Arabia batane cuhin- nii baiha Damasocoo cauha uunlu.

18 Nii baiha nichata jaanacaain catiaainne Jerosaleeun cuunlu, ecu Fedoro coaraain coitucuhanune coina. Ecuna aina neeunlu lechoonca saoqui janohin. 19 Nena laen, leeochaauru afosotooru coaraeneeunlu, acaihaniji cana Curuaanaa Jesocurisito ocoala Saantiaaochane coaraaunlu. Ecu, niheilu nii baiha chuni. 20 Cana Coaunera notaracaaene esinae rauhijiriin nohanelanaala aitiin caa laenaaun inara rai.

21 Nii baihane Siria, Silisia, naaonjoaiunru batanecuru cuunlu. 22 Nete, jaiti raajenihane canu coitucuurenelu Jodea nenacaauru- Jesocurisito ranojoineein nenacaauru iclesiacuru. 23-24 Raujiaainchate: “Taolu jauriaa cana que nejerateein cana rerohecaain cana itajenaa jerera jetaote, inae enene amuhemujueein caa canacha esenetai erenaa que cachaauru relae,” naain canu benaa coitucuhin, canu coreniha Cana Coaunera coroaecurelu.

2

Afosoto niha Faborone esenetaauruha leeochaauru afosotoorune

1 Lechoonca jena jaanacaain nii baiha catiaainne, nacoaauneein Jerosaleeun cuhacaanulu Berenabeen aina. Chaen nechu canu jiniichaain Tito netonai amaaunlu. 2 Nitohaneein cuhanune jeriha Cana Coaunerane jaunne ucuaae cuunlu. Inae turuhinne, ecu nenacaauru Jesocurisito ranojoihunru coaaraneein nenacaauru aina nejesinajeein ita taojiaain, “Naaonjoaainne Jorioniheichuru rai ichoteratenojoinichaachene que erenaa beebejeeun,” naai beeun acaauru rai, nabana joaereein cachaauru relaa canu beein baasoneein caetena coaaucuruhane coataa. 3 Nete, ecu niha canu aina Tito- Curiecocuru caje nenaanihane saijieein, jaberoco macohi cari saeratihane coina aitocurene saain nii ecu canu aonajeeureraauru. 4 Nii janate, nechu joaaenreein acaneein nelanaala Jesocurisito coreniha cana nejeraauru niha nocoetonacaauru-canacaanu que nasiin turuure nechu esinae rauhijiriin- Moisesa rai Cana Coauneraacha tei rauhi tonoraelanaala Jesocurisito aitoonjoaacha tonoraacaanune coaracuruhane coina. 5 Nena nii aansijiiniji acaauru ere tonorana jerenihacaanu, nabana inae inara relaacaanune saijieein nii inara relaacaanune jaan jianeein acaauru esenetaaichene jerenihacaanune jaun.

6 Nii iclesianeein nenacaauru curuaanaa neein coitucunojoineein nenacaauru, coatiha nii canuhacha beebejei baiha cuaain cha beeuruhi. Nete leeochaauru curuaanaa neeuruhane niha natiin, canu curuaanaa neeurene, namute cacha rai chaneein niha cachane niha natiin leeochaneein coaraeniha Cana Coaunerane jaun. 7 Nitohaneein canu relanaa coacuelanaalate, Cana Coaunera, Jorioocuru rene cuhin acaauru relaa Fedorone coina letoaalune rijijieein, Aca, Jorioniheichuru rene cuhin, acaauru netonai osa caje ichoteratenojoineein neeururichaaine beebejihanune coina canu letoaane que inae nainacure. 8 Nitohaneeinte, nii jeelai Cana Coaunera, afosoto neein Fedoro cocoinaain Jorioocuru rene letoaera- afosoto neein canu netonai cocoainaain canu letoaelu Jorioniheichuru rene.

9 Nii jaunte, nitohaneein inae Cana Coaunera, nii canu rai amihanenaa tihane esenetaauruhane jaun, acaauru amihaneeo que acaauru coroatajanera neein Berenabeen aina canacaanu raauruhane coaaratiha, satiin notaracaae canacaanu belaain raotojoeein canacaanu raaure, nii ecu nenacaauru rai jataain leeochaauru amurijiriin nelateineein acaauru coaaraneein nenacaauru, Saantiaao, Fedoro, Joaan, naaonjoainuri. Nitohaneein canacaanu raainte, Jorioocuru aina neein acaauru relaauruhane tonohanau canacaanu netonai Jorioniheichuru rene cuhin acaauru relaacaanune jerecure. 10 Raujiaainchate laen inae jauriaalu caje coaauneein coaaucaaunlune rijijieein,

cairicheihuru coacuhin acaauru coroatajanichaanu chaelai quene coina canacaanu rai aitocurelu.

Antioquihau Fedoro suujuatiha Faboro ne

11 Nena laen, Antioquihau nihanune jana canu rene turuha uha Fedorone bana,
rai nacatiha neein aitoonlu raujiaain baaso neein ichaane jaun, 12 jauriaanejeein
Jorioniheichuru aina lenoneein naaonjoaane saijieein inae ecu turuuruha Saantiaao
laurichuru- Jorioneein nenacaaurune jana inae nii Jorioniheichuru caje nelerue Fe-
doro, nii ena turunaa jaberoco cari macohi moloorera coasihane jaun. 13 Nii jaunte
nitohaneein baasoneein ichaa Fedorone rijijieein ichacure leeochaauru Jesocurisito
esenetaeraauru Jorioocuru, Berenabeen netonaine maajeein. 14 Nii jaunne, nitoha-
neein esinae rauhijiriin naaonjoaain osa caje ichoteratenojoineein nerichaacheeinne
que cana relaalu Jesocurisitone rijijieein ichacurenihane coaracaaunne jaun, satiin ecu
Jesocurisito esenetaeraneein nenacaauru acatiha nii Fedoro teteriin: “Chanuna jataain
baaso ichaai Jorioniheichuru rerohecaain, Jorioneein nihacachene ichao rijijieein
ichaaoruhane coina. Ii Jorioneein, inae acaauru ichao rijijieein jauriaa ichaohilune
saijieein,” naain rai aitoonlu.

*Esenetaauruhane corenihachate Jorioniheichuru aina jiniiquii osa caje nichoteeu-
rureein Jorioocuru*

15 Canate cana foerateracuru caje coaauneein Jorioneein nihacache. Coatiha
leeochaauru cachaauru, nechu Cana Coaunera coitucuelanaala neein osa que nesaru-
jueein nenacaauru rijijieein nihaacache. 16 Nete laen, nii Moisesa rai Cana Coaunera
tenojoi ichaonaa rai rauhi tonoraa cachane niha natiin, itolere niicha ichai ujuaihoni-
hane caje nichotenaa nainenihane coitucuhacache raotojoeein. Jesocurisito esenetaa
cachanete laen, itolere niicha ichai ujuaihoneein nihane caje ichoteratenojoineein
nereein. Nitohaneein nii Moisesa rai Cana Coaunera tenojoi- rauhi esenetaain tono-
raain niha cachane nihanatiin, itolere niicha ichai ujuaihoneein nihane caje nichote-
naa naineniha cachane jaunejian, canacaanu netonai Jesocurisito esenetaacaanu.
17 Nitohaneein itolere canaacha ichai ujuaihoneein nenaa caje cana ichoteratiha
Jesocurisitone jaaunna, osa que nesaruhin nihacache. Aihei, coatiha Jesocurisito es-
enetaacacachene osa que nesaruha aihaacache. 18 Inae nii Moisesa rai Cana Coaunera
tenojoi rauhi jianichaaunne saijieein, nacoauneein rijijieein nenaa jerichaaunena laen
osa que nesaruha aicheeun. 19 Esinae rauhijiriin, Cana Coaunera tenojoi ichaonaa que
ichaohanune coinane Moisesa rai jauriaa niicha teilu rauhi tonoraain ichaohanune
jianeeunlu. 20 Nitohaneeinte coroso que ohin, itolere baaso ichajeein ichaohanune
jaan itajeein canu ichao coreein, canu suujueniha rai Suujue te Jesocurisito. Aihana
jaun, jataain canu belaitohane jaun, canu coreniha ohalu Cana Coaunera Calaohi
Jesocurisitone esenetaanune jaunne, acaacha que jaaequiin ichaaon. 21 Coatiha canu
belaihane jaun, canu rai Cana Coauneraacha tei ichaonaa que jaoleconaa nainihaaun.
Nitohaneein itolere canaacha ichai ujuaihoneein nenaa caje cana ichoteraneein niha
nii Moisesa tenojoi rauhine chujianra, inacojoeein cana coreniha orelu Jesocurisitona.

3

Moisesa rai rauhi aina canaacha esenetai.

1 Galasia cocoaichacuru- aansocuru. Cha inara suujua auhacaain inara ichao core,
cha coitucuhi rijijieein ichaohichene coina. Nii coataane niqui, esinae rauhijiriin
cana coreniha Coroso que ohalu Jesocurisitone coitucuerateein, inara que coaarateein
inara relaacaanulu. 2 Raujiaain canu tonoraaichene coinane, inara caje bajaree-
unni: Moisesa rai rauhi tonaraaichene jaunna, inara rai Suujue teein nihalu Cana
Coaunera. Tana, nii inara relaacaanune esenetaaichene jaun inara rai Suujue tihalu

Cana Coaunerane coitucuhichene. 3 Jataainachura cha coitucuhi rijijieein neeiche, inae
acaihaniji que Cana Coaunera Suujue raaichelune saijieein, jerecuruha cachaaurune
rijijieein ichaohin nichotenaa coaauquichene coinate. 4 Jataainachura inacojoeein, nii
caohacha- inaraacha esenetai jianeriquiche caohacha nainejeeinte. Aihei jerihane.
Coatiha inacojoeein nihei. 5 Nii inara rai Suujue teein cojoelanaacojoai ichaa Cana
Coaunerane, coatiha nii Moisesa rai rauhi tonoraaichene jaaun ichaai. Inae nii inara
relaacaanune jaan aonaain esenetaaichene jaunte ichae Cana Coaunera.

6 Coaracuchenachuhinti, rai aitoha Cana Coaunerane esenetaain queecha jaae-
coha Abaraaunne jaun, nii esenetaane corenihacha niicha ichai ujuaiho nelanaala
teein raa Cana Coaunerane. 7 Aihane jaun, satiin Cana Coaunera esenetaain que
jaaequiin nenacaauru, Abaraaun nefoerate esine neein neeururichaaine coitucuhin
neeuche. 8 Inoaelu jaiti turueniha Jesocurisitone ajiniha caje coaauneein, nitohaneein
Jorioniheichuru netonai, itolere niicha ichai ujuaihoneein neeuruhane caje niicha
ichai ujuaiho nelanaala tenajarichaaine jaunte: “Satiin caa chauratane sacutaain
nenacaauru cachaaurune ii aina cuaain rausiaereeunicha,” naain Abaraaun rai beein,
nii caohati erenaa raotono laenaeratelu Moisesa que rai Quiricha Inoaensi cuhane
Cana Coaunera. 9 Aihana jaunte, nii esenetaalu Abaraaun ne rijijieein esenetaerate
rausiaereein Cana Coaunera.

10 Nitohanihana jaunte, nii Moisesa rai rauhi tonoraain ichaoha cachane nihanatiin
caseteco coaraa cureein, “Caseteco coaraate cureein, jitaain caa rauhi laenanohi tono-
raelanaala nenaa,” naain beein laenaratihalu Moisesa que Cana Coaunerana jaun.
11 Nitohanihane jaunte, rauhijiriin nii Moisesa rai rauhi tonoraain ichaoha cachane
coreniha coatiha caohacha ichaeraneein teein rarinaain Cana Coaunera. “Jesocurisito
esenetaain queecha jaaequiin nenaate caohacha ichaeraneein teein rareein Cana
Coaunera,” naain laenanohineein nihane rijijieein. 12 Nete laen, nii Moisesa rai rauhi,
raujiaain esenetaa cachane coreniha ichoteratihane coina aitelanaala: “Esinae rauhi-
jiriin aitoha nii rauhine rijijieein, leinjiin niji cautijiaelanaala tonoraerate ichaoreein,”
naain laenanohineein ne. 13 Nitohaneeinte, cana cairichaeranu que niha nii rauhine
jana, caje cana ichoteratihane coina leinjiin osaaona rijijieein cana osa coreniha
ohelu Jesocurisito. Nii quete: “Niicha ichai ujuaihoneein nenaa- saain enuha que
ucuun teein atinanohi cacha,” naain Cana Coaunera Quiricha cuhane laenanohineein
ne. 14 Nitohaneeinte ichaelu Cana Coaunera, satiin cachaauru rausiaaecane coina,
Abaraaun rai aitohalune rijijieein, Jesocurisito aina cuaain Jorioniheichuru netonai
rausiajeein, nii esenetaain queecha jaaecohacachene, nii naitoonjoan rai Suujue tiha
cana raine coina.

Moisesa rai rauhi aina, cana rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoan.

15 Aonacuchene inara rai, joaenreein cacha rijijieein inara rai aitete coitucuhichera
canejeraauru. Leinjiin cacha, chaelai ichaane coina aitiin laenaain, ecu teein curuaa
laenaa ne. Nihei nii niicha laenai jojohin, niheichu nii niicha laenai jaonaa nainihei
chuni. 16 Nii rijijieeinte, Abaraaun aina rai nefoerate, naaonjoain rai, esinae rauhijiriin
niicha teenu tihane coina aitelu Cana Coaunera. Coatiha: “Nefoerateeuru,” naain
laenanohinihei Cana Coaunera Quiricha cuhane. Nitohaneein arajii que aitelanaalate
leinjiincha que: “Ii nefoerate,” naain laenanohineein ne. Jesocurisito quete nii aite.
17 Naaonjaain quene inara rai caa aitoon; Cana Coaunerate, Abaraaun aina cuaain
cana rai niicha teeni tihane coina esinae rauhijiriin nohanelanaala aitelu. Inae jau-
riaanejeein Abaraaun rai besihalune baiha jena fasha jaanacaneein catiaainte nenaa
ne nii Moisesa rai rauhi. Nii jaunte, nii ichoaichaniha Abaraaun rai aitosihalune jaan
itajenaa nainene Cana Coaunera. 18 Nii Moisesa rai rauhi aina cuaain nii Abaraaun rai
niicha benatei tiha Cana Coaunerane, coatiha chaque nelaterihei nii cana rai niicha
benatei. Nete niha Moisesane ajiniha Abaraaun aina cuaain cana rai niicha teenu tiha

core colanene coinate aitelu Cana Coaunera. 19 Aihana jaun chaque nelate nii Moisesa rai rauhi. Acate, turuha nii nefoeratenaa- nii Abaraaun rai naitoonjoane reeintiaain, esinae rauhijiriin tonoraain ichaaoreniha cachaaurune coaaratihane coina tenojoineein nelu. Rai letono aanjera quete nii rauhi teratelu Cana Coaunera. Jana Moisesate cachaauru rai beraneein nelu. 20 Nete laen, bera colane raajenihane nii niicha teenu que aitelu- leinjiin acaacha neein nenaa Cana Coaunera.

Naaonjoaain coinate nelu nii rauhi.

21 Cana Coauneraacha ichanenu aina ita rijijieein niha nii Moisesa rai rauhina jaunna nii niritiin niha. Aihei, coatiha ita rijiihai. Nii rauhi, cana rai ichaonaa teranihanechujianra, satiin nii rauhi tonoraain nenaa, itolere canaacha ichai ujuaihoneein nenaa caje nichoteein nerichaachena. 22 Nete, Cana Coaunera Quiricha aina cuaain, satiin nii Moisesa rai rauhi tonoraain nenihacachene coreniha osaaonaneein nihacachene coitucuhacache. Nitohaneein coitucuhin, Jesocurisito esenetaacachenete, inae nii Cana Coauneraacha teenu ranaa nainerichaacheein.

23 Nii jaunte, jaiti turueniha nii canaacha esenetai jaaeconaanajane jana, caseteco coaracaachene coina mucuhineein cana sirilu nii Moisesa rai rauhi, turuha nii canaacha esenetaine reentiaaojoaain. 24 Nii Moisesa rai rauhite, canaanaihuru amaa beraichane rijijieein, Jesocurisito rai cana amaeraneein nelu, nii Jesocurisito esenetaacachene, itolere canaacha ichai ujuaihoneein nenaa caje ichoteratenohineein nihacachene coina. 25 Nii jaunte laen ena, inae turuha nii jaaecohacachene jaan canaacha esenetaine jaun, cana beraichaneein niha nii rauhine caje mituhacache. 26 Nitohaneein inae Jesocurisito esenetaaichene jaunte, satiin inara, Cana Coaunera calaohi rijijieein neeiche. 27 Inae nii esenetaaichene aina cuaainte baotisaain coujunacatenohineein Jesocurisito aina neeichene, niicha tei ichaonaa que ichaohiche. 28 Aihana jaun, Jorioneein, Curieconeein, letononeein, nirijieein letononelanaala, quichaauru, enecuru, naaonjoaaineein neeichene nihanatiin, inae nihei nii que cha. Inae Jesocurisito aina jiniiquiin neeichene jaunte, lelaurijiei caje ranojoineein nenaa rijijieein neeiche. 29 Nii jaunte, Jesocurisito esenetaeraneein neeichene jaun, Abaraaun nefoerateneein, nii rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoalu raeraneein neeiche.

4

1-2 Naaonjoaane jaunne caa inara rai aitoon. Jaiti canaanainiha nii itolere rai inaca rucuhele eroraneein neeninete, jerichanejeein letono rijijieein ne, esinae rauhijiriin satiin nii rucuhele erora nihane saijieein, jaiti canaanai nihane jaun. Nitohaneeinte leeocha cacha que beraichaain ne jinaa tiha inacane jaan que tihane reeintiaain. 3 Nii rijijieein techu, jaiti turueniha Jesocurisitone bana, nechu cana itajeranuneein caa chauratane que nenaa que beraichaain nihacachelu. 4 Nete, inae nitohanihane coina jinaa tihalune jaan que inae turuhane jaun, rai Calaohi letoaelu Cana Coaunera, cachaneein leinjiin ene caje nejanoaane coina. Acaachate cana amute cachaneein nii Moisesa tenojoi rauhi tonoraera rijijieein ichoaelu. 5 Nii corenihate cana cairichaeraneein niha nii rauhine caje cana rocohin nelu, rai calaohineein cana teein cana raa Cana Coaunerane coina. 6 Nii jaunte, inae esinae rauhijiriin rai calaohi nihacachene coaaratiha rai Calaohi Suujue te cana suujueniha Cana Coaunera. Nii rai Suujuete cana suujueniha neein: “Ofa,” naain Cana Coaunera bajae. 7 Aihane jaun inae ii, nii rauhi tonoraeraneein niheei. Iite, inae Cana Coaunera calaohineein neei. Nitohaneein rai calaohineeine jaunte, Aca jerihane rijijieein, ii que banijiaineein nenaa raeraneein neriquiin.

Jesocurisito esenetaeraauru que suujuaa Faborone

8 Jaiti, Cana Coaunera coitucuelanaala neeichene banate, cha nelanaala nenaa- cana coaunera niha nocoetonacaauru letononeein nerejetocoichelu. 9 Nete laen, inae enene

Cana Coaunera coitucuhichene jaun, inara coitucue Cana Coaunera. Aihana jaun, chanuna coaiteen nacoaauneein nii chaque nelatiheichuru- cairicheineein nenacaauru tonoraain letononeein nenaa jeriquiche. 10 Nitohaneein neeichene jaunte, nii enanetojoeein jauriaa aichejetocoichelune rijijieein, atenecuru, cojoinacaauru, ajaanaacuru, naaonjoaaihunri cojoinaca que turuhane inara rai chosichuru coroajeein bitoaaiche. 11 Nii jaunne jataain casihun, cacoichana aina cutaain inara relaanulune saijieein nitohaneein neeichene jaun.

12 Canejerauru, canu Jorionichaaunne jaunne niqui nii taolu inoaelu nenaa rauhi tonoraain ichaorejetoonlu. Nena inae enene nii jauriaa nii rauhi tonoraelanaala ichaorejetocoichene rijijieein inae enene ichaaon. Aihana jaun nacoaauneein nii rauhi colane inoaenlu ichaohichelune rijijieein ichaaoche.

Nii jauriaanejeein inara relaanulune bana coatiha canu que jaoleconaa coaauheeichelu. 13 Nenacaaentejia cunaitichaaunne saijieein jauriaanejeein inara rai ichoteratenojoineein neriquicheeine beebejihanune bana, jataain rachoojoeein canu coroajeein canu raaichelu canu coiintena coacuelanaala. 14 Nii cunaitichaaunlune banate, esinae rauhijiriin, nii canu cunai coreniha canu que jaolequelanaala, niheichu canu coiintelanaala, naaonjoaain leinjiin Cana Coaunera letono- anjera aina Jesocurisito raera rijijieein canu raaichelu. 15 Chanuna jana chaen, inae enene nii aaichelune rijijieein rachoojoeein nenaa naineneeiche. Esinaete chuhisi niqui, nii cunaitichaaunne jana rachoojoenaa caaun roconacainiha inara notane jana nihane, inara nota rocohin teriquichelu canu rai. 16 Nitohanihane saijieein rauhijiriin nohanelanaala inara rai aitocoaune jaaunna inara que nejeratenaa nichaaun.

17 Nii cachaaurute niqui jataain inara aina nenaa jerecure. Nete, caohachaain inara tenaa jerenacaaun aihurene. Nechu canacaanu que jaolequiin, acaauruhacha tonoraain neeichene coinate aihure. 18 Esinaetechuhisi niqui caohachae, leeochaauru cachaauru rai caohacha ichacaane coina coaaucaane. Aiha esinaen rauhijiriin acaauru rai nelatenenu nihane. Nete itolere bana coacuelanaala, inara aina nihanuneecha que coaacuruhane nelatene. 19 Cacalabi rijijieein neiniquichene corenihane, jataain coacuhin cunaiteeun. Charijieein teeinti, canaanai janoanaa jerihane cunae rai neba, nii rijijieeine inara coreniha cunaiteeun. Nirijieeine, itolere bana cunaiteeriin nereeuni, esinae rauhijiriin jeriha Jesocurisitone rijijieein neeichene reeintiaaojoaain. 20 Bajiaana chuhinti ena inara aina neneeun, canu raajenihane inara rai leeochaneein raotojoeein aitocoaaunne coina. Nena inara caje coriaae nihanune jaun inara aina cha chana coitucueneeun.

Acara aina Sara

21 Inara, Moisesa tenojoi- rauhi tonoraain nenaa jereraauru, canu rai aitocoichenena jereeun. Tana esinae rauhijiriin, aitohalu nii Moisesa rai rauhine aohanraneein neeichene. 22 Aonacuche: “Coroatajaainte canaanai sirilu Abaraaun. Leinjiin rai calaohite sirilu rai coseenra neein nenaa Acara aina. Jana, nii leeocha rai calaohi coroatajate sirilu rai comasai esine neein nenaa Sara aina,” naain aitohane coitucuhichene. 23 Nii jaunte, nii rai coseenra aina Abaraauncha sirii- rai calaohi cachanichaachene ichao rijijieein nihane coina nejanoaelu. Nete laen, nii rai comasai esine- Sara aina niicha siriirai calaohi, rai aitosihalu Cana Coaunerane jaan nainaane coina nelu. 24 Naaonjoaane jaunte nii nitohane, nii coroatajai Abaraaun comasaichurute, coroatajaain cana aina niicha ichanenenu ichaa Cana Coaunerane coujunacaneein neeure. Nii Acarte Sinaai bichataneu, Moisesa rai ajeri caje nenaa- tabara que teein laenanohineein nenaa- rauhi tihalu Cana Coaunerane coujunaca ne. Nii rauhi tonorana nainelanaala neenihurute nii coina nejanoaain neeure. 25 Nitohaneeinte, nii Arabia nenaa- Sinaai bichataneu Moisesa ranojoi rauhi tonoraeraneein, Jerosaleen cocoaichaneein nenacaauru foeratera ne Acara. 26 Nete laen cana, nii Jerosaleen cana que banihateein coaaunanojoi

cocoaichaneein nihacachene coina, nii comasai esine Sara aina Abaraauncha sirii nefoerateneein nejanoaain nihacachelune jaun, rai calaohi esineneein nihacache. 27 Nii quete:

“Rachoojoeein neeu canaanai sirina inaelanaala nenaa ene, cojioriin rachoojoeeu
chabana canaanai sirineeine saijieein.
Jaoleneein neeinne nihanatiin, lanaaona amurijiriin arajiin canaanai siririquiine
jaun,” naain laenanohi ne.

28 Canejeraauru, ichaane coina aitohalu Cana Coaunera, Abaraaun raine rijijieeinte nenaanelu Isaca. Nii rijijieeinte inara netonai nenaaneei neeiche. 29 Nii bana cachanichaachene ichao rijijieein Acara aina Abaraauncha sirii rai calaohite nii Cana Coaunera Suujue ichanohineein nejanoanaa Isaca ichao rerohecaelu. Nii rijijieein techu enanetojoeein inara netonai rerohecaaure nii Cana Coaunera Suujue ichanohinelanaala nenacaauru cachaauru. 30 Nete nii que: “Nii rai calaohi aina, nii ii coseenra sitaaute amuhine. Coatiha nainihei, nii ii comasai esine aina iicha siriii calaohi aina, nii ii rucuhele eroraneein nihane,” naain laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane. 31 Aihana jaun, coatiha nii coseenraneein nenaa nefoerateneein nihaacache. Nii comasai esineneein nenaa nefoerateneeinte nihacachera canejeraauru.

5

Inae Moisesa tenojoi rauhi caje jianacoon nihacache.

1 Jesocurisitote, Moisesa tenojoi rauhi coreniha caseteco coaracaachene rai nenaa caje cana rocohin nihane jaun, inae raotojoeein jianacoon nihacache. Aihana jaun, nainiheeiche nacoauneein nii Moisesa tenojoi rauhi tonoraain nenacaauru aina acaauruhacha ichai ichaain nihache.

2 Canu Faboro nichaaunne aonacuchena, inara rai aitete aonaquiche. Aitocuruha Jorioocurune rijijieein nii Moisesa rai ruhin tonoraain inara jaberoco macohi cari saerateeichene, coatiha inara rai cha que nelateein nerinaain jianacoon neeichene coina Jesocurisito esenetaaichene jaan. 3 Coaiteen nacoauneeine aitoon. Chunocoha Jesocurisito cachaneein nenaa Moisesa tenojoi rauhi caje ichoteratenojoineein nihalune saijieein nacoauneein nii rauhi tonoraane coina rai jaberoco cari saerateein nenaate leinjiiniji cautijiaelanaala nii Moisesa rai rauhi tonoraanete ne. 4 Inara, inae jauriaa jeriha Jesocurisitone rijijieein ichaohichene coina esenetaaichene saijieeinte, ena Moisesa rai rauhicha tonoraain nenaa jeriquiche, Jesocurisito aina inara belaiha Cana Coaunerane jaan que jaolequiin. 5 Nete laen cana, rai Suujue cana rai niicha tei aina cuaain esenetaacachene jaun, itolere canaacha ichai ujuaihoneein nenaa caje nichoterichaacheeinne que jaaequiin cohajihacache. 6 Aihana jaun, Jesocurisito aina jiniiquiin nihacachene, inae nelatihei cana jaberoco macohi cari saeratihacachene. Esenetaain queecha jaaequiin nihacachenete laen nelate, nii esenetaain nihacachene aina cuaain ita belaain ichaohacachene coina icharihanine jaun.

7 Inarate niqui inae esenetaain queecha jaaequiin neeichelu. Chariji cacha inara coritaane jaun, nii inaraacha esenetai tonoraain neeichene jianequiche. 8 Tana Cana Coaunera jerihane jaun inara cotijiaain nihalune coitucuhichene. 9 Nete, “Aansijiin coaerati que rai coliha jasiitihacanete, jitaain nii rai coliha ichonai coaeralae,” naain nihane coitucuhiche. Nii rijijieeinte leinjiin cacha inara ichao auhacaain aasaeraneein ne. 10 Nena canu, leeochaneein inara suujua cuaaichene coataa, inara coroatajanerichaain cana Curuaanaa Jesocurisitone esenetaaun. Nete laen, nii joaenreein inara suujua auhacaera cacha casetecareein Cana Coaunera. Coatiha chunocoha aihane nihanatiin que Suujua acatena nainerinaain.

11 Canejeraauru, jauriaa aihanulune rijijieein enanetojoeein rai jaberoco macohi saerateeuruha satiin Jesocurisito esenetaeraaurune coina acaauru conujichaaunne, coatiha canu cairichaaururihei Jorioocuru. Nitohaneein jerecuruhane rijijieein nii Jesocurisito beratenojoi beebejihanune acaauru baijiaenerichaaunne jaun. 12 Nete, raajenihane jitariin rai jaberoco molohin jaaoruha nii inara suujua rerohecaeraaurune caohachae.
13 Canejeraauru, inarate cha ujuaihonelanaala jianacoon raotojoeein neeichene coina, cotijiaain ranojoineein neeichelu. Nete, inae cha ujuaihonelanaala neeichene jaun, naineneeiche inara suujua letono rijijieein cha ichaain neeichene. Nenacaaentejia caohachae nii amuritoheriin, ita belaain, cha lateein niha leeochane coroatajaneein, naaojoaain neeichene. 14 Satiin nii rauhi aitoonjoan cajete leinjiincha neeje. Acate: “Chamute cacha belaain ichaao, ii raajenihane ii jaberoco belaaine rijitojoeein,” nae. 15 Aihane jaun, nii que necohalajiin neeuche. Jana necohalajilanaala nejesinajeein ita aina obaaejeriin, ita cotaairiin, naaonjoaain neeichenete inara raajenenihane nitajeriquicheein.

Joaenreein cacha ichao aina, Cana Coaunera Suujue tenojoi ichaonaa

16 Nii jaauna inara rai aitoon, jeriquichene rijijieein baasohacha que coacuhin ichoaelanaala, jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein coacuhin ichaohichene coina. 17 Nii cana suujua cuhane baaso canaacha coacuite, cana aina Cana Coaunera Suujue ichanenu caohateraneein ne. Nii rijijieein techu nii cana suujua, Cana Coaunera Suujue que nejeratenaaneein ne. Nii corenihate inaraacha ichana jerei ichana naineneeiche. 18 Nete esinae rauhijiriin, inaraacha ichanenu ichaquichene coina inara rai beraneein niha Cana Coaunera Suujuene, inae nii Moisesa tenojoi rauhi rijijieein cha ichaquichene jianeriquicheein.
19 Caaintiaai, “Acaauru acaaurute, jeriha suujuane rijijieein baaso ichajeein ichaaore,” naain coitucuhacane. Nitohaneein ichaonacaaurute, sinijeranelaanaala nenaa ene que ichaojeraquiin, rai chosi rai niicha teeuri iniho que lenoneein, naaonjoaaunre. 20 Chaen techu, acaauru chosichuru coroajeein, benaneneein, ita coiinteein, ita coaana jerelanaala, ita que necoelajaauharitiin, enaacha obajeein, ita amurijiriin nenaa coacuhin, ita caje neleruhin, acaauruhacha coaaucuruhane rijijieein neeuruha leeochaaurune jereein, 21 ajetoritiin, achotoritiin, naaojoaain neeuruhane cajete enaacha nitohaneein ichaonacaauru cachaauru coitucuhaca. Nacoauneeinne inararai aitoreeunni, que nainaain ichaohichene coina. Nitohaneein ichaonacaauru, coatiha Cana Coaunera Cojoanonaa que ichaonaa nainecuruhi.
22-23 Nete laen Cana Coaunera Suujue tenojoi ichaonaa, ita belaain, rachoojoeein, raotojoei ichaonaa que ichaohin, cha abaantaain, cana rai chaelai que cainaane latelanaala cacha rai cha teein, nii cana ichao corenaa coacuelanaala, leeochaauru amurijiriin nenaa coacuelanaala, cana suujua letono tonoraelanaala nihacachene coina, naaonjoaain nihacachene jaanu teraneein ne. Coatiha nihei nii chuni rauhi nitohaneein ichaohacachene caohatera. 24 Nitohanihane jaunte, Jesocurisito ranojoineein nenacaauru, inae coroso que teein itajera rijijieein, itolere rai nichao rijijieein ichaohin neosateein necairichanaa, rai suujua baaso, naaonjoaihunri itajeein inae ichoae. 25 Nii jaun, inae ena Cana Coaunera Suujue aina ichaohacachene jaun, coanete jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein ichaohacache. 26 Aihane jaun, necohasitaain, ita amuritonaa coacuhin, itaque necoelaain, naaonjoaain nenaa nainihaacache.

6

Le cachanequichene ita coroatajanecuche.

1 Canejeraauru, osa que nesaruha chunocohane coaraquichene, inae inara Cana Coaunera Suujue que suujuecohichene jaun, rai aitocuchete raajenihane baaso ichaane

coitucuhin rai suujua coaraain ichaohine. Nete inara netonai, nitohaneein coujunojoineein neeichene coataa que necohalajiin jataain belaain rai aitocoichene caohachae.
2 Nejesinajeein itolere que ita coroatajaneein neeichenete, esinae rauhijiriin jeriha
Jesocurisitone rijijieein ichaoriquicheein. 3 Jana chunocoha, chanelanaala nihane
saijieein leeochaauru amurijiriin nenaa coaaucanete raajenihane necoritareein. 4 Nii
jaunte caohachae, le cachaauru baaso ichaelanaala caohacha ichaane coitucuhin, raotojoeein rachoojoeein nihane caohachae. Nete laen, leeochaauru baaso ichacuruhane
coaraain, acaauru que necohasitaain rachoojoeein nihane caohachaene. 5 Aihana
jaun, le cachaaurute naine itolere niicha ichai coitucuhin rai suujua coaraain ichaane
caohachae.
6 Ena Nenaa Cana Coaunera Ere que relanojoineein nihane, nii relaera coroatajanemiin itolere niicha sirii que.
7 Jiaonriha inara raajenihane necoritaaichene. Chateeinti baaso ichae, niite
baaso raeraneein nereein. Jana caohacha ichaerate caohacha raeraneein nereein.
8 Nitohanihana jaunte, chunocoha rai suujua letono baasohacha ichajeein ichaonaa
itajereein nii baaso- rai suujua cuhane coacuhin niicha ichai. Nete laen, chunocoha
jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein itolere caohacha nejesina ichajeein ichaohane, nii caohacha- rai suujua cuhane coacuhin caohacha niicha ichaite chabana
sanaacharanejeein nenaa ichaonaa que tereein. 9 Aihana jaun, caohacha ichacaachene coiinteein jianena nainihaacache, inae cojoanonaa que turuhane bana cana rai
cainanohinerichaain nii canaacha ichaine jaun. 10 Nii jaunte, satiin rai, nainichaachene
jaan que leeochaauru belaain coroatajaneein nihacachenete caohachae. Chaen jeelai
amuritoheriin nii canaacha esenetai coreniha cana nejeraneein nenacaauru coroatajaneein nihacachenete caohachae.

Acaauru suujuateein acaauru rai necoiha Faborone

11 Enane laen, canu raajenihane canu biji que caa quiricha laenaaun. Nii jaunte,
tabaanae caa canuhacha laenai. 12 Nii inara jaberoco macohi cari molohichene
coina inara rerohecaeraaurute, nechu rai lauri aina caohachaain nenaa jerenacaaun
aitocure. Nabana Jesocurisito esenetaeraneein neeuruhane coitucuhin acaauru
sooruhane coataa acaauru coasiha. 13 Nete, acaauru jaberoco macohi cari moloerateein
neeuruhane nihanatiin, satiin aitoha nii Moisesa tenojoi rauhine rijijieein tonorana
nainecurene. Chaen techu, inara netonai inara jabereco macohi moloerateeichene,
inae coujunaca siriha inara jaberocone que necohasitaauruhane coina nii inara rerohecaaure. 14 Nena laen canu, joaereein coreniha necohasitanaa naineneeun. Canu
coreniha coroso que ohalu Jesocurisitone corenihachane naineeun acaacha coasitaanune. Nitohaneein, canu coreniha coroso que ohalu Jesocurisitone jaun, coitucuelanaala ichaonacaauru cachaauru ichao rijijieein ichaonaa nainihaaun. Niheichu Cana
Coaunera coitucuhichuru nihanatiin, canu arinaa nainecuruhi acaauru rijijieein ichaohanune coina. 15 Coatiha chaque nelatihei, cana jaberoco macohi cari moloerateein,
moloeratelanaala, naaonjoaain ichaohacane. Jesocurisito esenetaacachene jaunte, ena
coaaunanojoi nihacache. Niite jataain nelate.
16 Satiin caitoonjoan tonorain ichaonacaauru cairichaaojoaain coaramii Cana
Coaunera, raotojoeein neeuruhane coina, satiin Cana Coaunera cacha esineeuru aina
jiniiquiin.
17 Ena caje coaauneein, inae nenacaaen canu cairichaerateeichene jerinaaun. Inae
esinae rauhijiriin Jesocurisito letononeein nihanune coujunacaneein cajabereeo que,
canu bisihuruhane jaan cure sirichaaune jaun.
18 Canejeraauru, cana Curuaanaa Jesocurisito jataain jelai amuritoheriin coroajeein
neeichene jaanu teeine inara rai. Nitohanemiin.

Efesoo nenacaauru rai
Faborohacha letoai

"Chatohaneeiche," naa Faborone

1 Canune, Cana Coaunera jerenohineein rai Calaohi Jesocurisito cococainanohineein
rai afosoto Faboro neeun. Efesoo satiin, Cana Coaunera cachaneein rai Calaohi
Jesocurisito esenetaeraauru raine caa quiricha laenaaun. 2 Cana Coaunera aina rai
Calaohi Jesocurisito inara rai raotojoeein neeichene jaanu teeuruhinete raotojoeein
neeiche.

Naaonjoaainte Jesocurisito aina cuaain rai cachaauru rausiaje.

3 Cana Curuaanaa Jesocurisito Inaca Cana Coaunera coroaecaachenete ne. Acate
dedeeu cana suujue que itolere caohacha ichaain cana rausiaje, rai Calaohi Jesocurisito
cachaneein nihacachene jaun. 4 Jaiti cana rai chauratane coaunaane ajinihate, cana
janijiin cana raain nelu Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain cha ujuai-
honelanaala notaracaae que banijiaineei rai cachaneein nenaa coina. 5 Jataain cana
belaihane jaunte, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain rai calaohineein nenaa coina
ichae Cana Coaunera, nitohaneein coaausihalune rijijieein. 6 Nitohaneein raotojoeein
nenaa coina cana belaiha cana rausiaeca jataain niicha belaai- rai Calaohi Jesocurisito
aina cuaaine corenihate, itolere bana Cana Coaunera coroaaecaache. 7 Jataain cana
belaitohane jaunte, rai Calaohi coichana aina cuaain cana osa caje cana rocohin,
cana que suujua acatelu Cana Coaunera. 8 Nii cana rai itolere coitucuhin, itolere que
nainaain, naaonjoaain ichaohacachene jaannu tihane cajete jataain cana belaitohane
coitucuhacache. 9 Chaen techu nitohaneein cana belaitohane jaun, cana que nii
asinojoineein nenaa niicha ichaneni niicha coacui coitucuerate. 10 Inae cuu tihane
banate, nii aitiin coaaucalune rijijieein nii naitoonjoan nainaain, satiin nere tonoraau-
ruha chauratane que nenacaauru, dedeeu nenacaauru, naaonjoainurine coina satiin
curuaanaaneein rai Calaohi tereein Cana Coaunera.
11 Acate cana janijiin cana raain nelu, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain rai calaohi
rijijieein cana que banihateein niicha rucujuei tiha nii coaausihalune rijijieein, niicha
jerei ichaane coina. 12 Nitohaneeinte jauriaanejeein cana raain nelu Cana Coaunera,
rai Calaohi Jesocurisito esenetaain queecha jaaequiin ichaohacachene, cana ichao
coaraain, niicha ichai coroaecuruha cachaaurune coina. 13 Nii rijijieein techu, esinae
rauhijiriin inara osa caje nichoteriquicheeine beeuruhane aonaain, Jesocurisito esene-
taain jerihane rijijieein ichaohichene jaun, rai Suujue aina cuaain rai cachanequichene
cojunacate Cana Coaunera, nitohaneein ichaane coina aitohalune rijijieein. 14 Rai
Suujuete nii cana que banihateein niicha rucujuei tihane jaan rarichaacheeinne co-
junacaneein ne. Nitohaneeinte ichareein Cana Coaunera, satiin nosa caje ichoter-
atenojoniha rai cachaneein neenihurune coaraain, itolere ichana nainihane coitucuhin
coroaecuruha cachaaurune coina.

Coitucuurera rai, cha coitucuuruhane jaanu tiha Cana Coaunerane coina bajaa Faborone.

15 Nitohanihane jaunne, Cana Curuaanaa Jesocurisito esenetaain, satiin Cana
Coaunera cachaneein nenacaauru aina ita belaain neeichene coitucuhanune jaun,
16 inara coreniha bajaanune naineein inara coacuhin, Cana Coaunera coroaenajacoon.
17 Cana Curuaanaa Jesocurisito Inaca necaohachaain nenaa Cana Coaunera cajene
bajaaun, inara rai inara suujue cuhane chacoitucuhin neeichene jaanu tihane, nii caje
inara aina niicha ichana jerei coitucuhin, jelai amuritoheriin Acanihane coitucuhin
neeichene coina. 18 Chaen nechu, "Naaonjoain cohajihacachene coinate cana raain

nera," naain coitucuhichene coina inara suujua que coitucueratiha Cana Coaunerane coina caje bajaaun. Jataainte itolere caohacha amurijiriin necaohachae satiin rai cachaneein nenacaauru que banihateein niicha rucujuei. 19 Nii rijijieeinechu chabana satonoelanaala nenaa niicha ichana nainei ichaain, esenetaeraneein nenaa coina ichaane coitucuhichene coina caje bajaaun. 20 Nii jeelai jataain laraajiin mijiainetiin nenaa niicha ichana naineite coaaratelu, o caje rai Calaohi Jesocurisito ichateein que jauriineein teein, 21 itolere cocoainanacaaihuri, curuaanaacuru, naaonjoainuri amurijiriin cocoainanacaineein niha ena janonaa que, chaen nii baiha neeni janonaa que, naaonjoain quene coina. 22 Nitohaneein itolere curuaanaaneein Jesoso cocoainaainte, satiin niicha ranojoihunru, rai cachaneein nenacaauru iclesia curuaanaaneein telu, acaauru suujua raujiaeraneein nihane coina. 23 Nii jaunte, satiin niicha ranojoihunrurai jaberoco iclesianeein neeuruhane jaun, itolere que Jesocurisito corihaneraneein neeure. Nii Jesocurisito corenihate ne satiin itolere. Nihei colane nenaa nainihei itolere cautene rijihuru.

2

Jataain cana belaiha Cana Coaunerane corenihate cana osa caje nichoterichaacheein

1-2 Jauriaalute, ichaaoruha cana rai chauratane sacutaain nenacaauru cachaaurune rijijieein, baaso ichaechajeein osaque nesarujueein ichaohichene jaun, nitajenaaneein nerejetocoichelu, Cana Coaunera coitucunaa jeriheichuru suujua saruera moconajaera inara suujua saruhane rijijieeincha ichaohichene jaun. 3 Nitohaneeinte jauriaa joaereein cana suujua letono rijijieein, baaso ichaechajeein jerichaachene rijijieein ichaorejetocoaachelu satiin. Nii jerichaachene rijijieein, cana suujua letononeein baaso ichaechajeein, osa que nesarujueein ichaohacachelune jaunte niqui, cana casetecaane rai nelu Cana Coaunera. 4 Nete jataain cairichaaojoaain cana coaraain cana belaihane jaun, nii osa que nesaruhin inae nitajenaa neein nihacachene jana, 5 rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain, cana osa caje cana coulucohin nelu Cana Coaunera, chabana nitajenaa charanejeein nenaa ichaonaa que ichaohin nenaa nainichaachene coina. Jataain caohachanijihane jaunte, inara osa caje nichoteeichene jaanu terate inara rai. 6 Nii jeelai Acate, inae ohacachene bana, nitaje rai niha cana suujuene jana, o caje rai Calaohi Jesocurisito ichatihane jiniichaain cana suujue ichateein raain, rohan cana suujue lauriaelu dedeeu. 7 Nitohaneeinte ichaelu, caa baiha rai Cojoanonaa neeni que neein jataain cana belaiha rai Calaohi Jesocurisito aina cuaritaainne coitucunojoineein nihane coina. 8 Inara belaiha Cana Coaunerane jaunte nii esenetaaichene jaan aina cuaain nii nichoteeichene jaan raain neeiche. Nii jaun coatiha inara raajenihane inaraacha eruineein nihei. Acate inara rai Cana Coaunera tenojoineein ne. 9 Coatiha inara raajenihane inaraacha ichai que nii inara osa caje nichotiheeiche. Niicha ichoteratenohineeinte nii inara osa caje nichoteeiche. Nii jaun nainiheeiche inara raajenihane, nii inara osa caje nichotenaa rijitiin, nii que ereein necohasitaaichene. 10 Acate rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain cana coaaunaain nelu, coujuriu rai cachaneein, aca- Cana Coaunera nihane coroajeein, ita belaain, chaaelai lateein neeuruha leeochaaurune, acaauru coroatajaneein, naaonjoaain nii inoaenlu coaausihalune rijijieein nihacachene coina.

Jesocurisito corenihate, leeochaneein nii chuni coaraelanaala ita aina raotojoeein nihacache

11 Inara Jorioneneeichene jaunte, "Jaberoco cari moloelanaala nenacaauru," naain inara curuaateeure Jorioocuru. Jana acaauru Jorionecuruhanete, rai jaberoco cari molooruhane jaun: "Canate laen, Jaberoco cari moloorera neein curuaacaache," naain raaje necurujuatecure. 12 Esinaente chuhisi jauriaalu, inara Jorioneneeichene jaun, Jesocurisito cachaneein nenaa nainelanaala, niheichu Isaraelitacuru rene turuhin, ita

rai ereein, naaonjoana nainerejeteneeichelu, nii que coacuhin neeuche. Chaen techu, nii niicha ichanenu naitoonjoan tenaa nainenelu inara rai Cana Coaunera, inara que jaolecohane jaun. Nii jaunte colane nenaa rijijieein, inara coroatajanerihanine cohana coacuelanaala nitajenaaneein neeichelu. 13 Nete satiin coreniha ohalu rai Calaohi Jesocurisitone jaun, nii rai coichana aina cuaain coreniha atiin Jorioneneeichene saijieein inara raain ne, inara netonai esenetaaichene jaun. 14 Nii Jesocurisitote, canacaanu Jorionichaanune, inara Jorioneneeichene aina ita que nejeratenaaneein ita coarajenaa caje, ita jaberoco que jaberoconaa rijijieein raotojoeein ita belaain, ita coroatajaneein, naaonjoaain nenaa coina, nii ita que nejeratenaaneein nihacachene jaan itajeein, lelaurijiei caje nenaa rijijieein rai cachaneein cana te. 15 Nitohaneeinte nii tonoraain niha cachane coina nenaa rauhi cacha relaalune jaan itajelu nii Jesocurisito. Nitohaneein itajeeinte, le laurijiei caje nenaa rijijieein cana raain ne, jiniiquiin raotojoeein neein le laurijieein rai cachaneein nenaa coina. 16 Canacaanu Jorionichaanune, inara Jorioneneeichene aina lenoneein, inara loreri asaae turunaa nainelanaala, naaonjoaacaanune janate, coroso que ohin nii itajeein, jiniiquii raotojoeein Cana Coaunera cachaneein nenaa coina, ita jaberoco que jaberoconaaneein cana te Jesocurisito.

17 Nitohaneeinte Cana Coaunera cachaneein nenaa naineneeichene caje, coreniha inae canacaanu aina jiniiquiin rai cachaneein nihacachene coina, cana rai nii enachasine ichaonaa que ichaorichaacheeine bera Erenaa Raotono turuaelu Jesocurisito. 18 Jataain caohachate ichae cana rai Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaainte coreniha Jorioniheichuru, Jorioocuru, leeochaauru cachaauru, naaonjoaihunru aina leinjiin rai Suujueecha coreniha rai inaca Cana Coaunera rene turunaa nainichaache satiin. 19 Aihane jaun inae enene nejelau natane edaa ichaonaa cacha rijijieein niheeiche. Inae inara netonaite, aihuruha Jorioocurune rijijieein ne inara rai rauhi. Jerichanejeein rai cachaneein neeuruha Jorioocurune rijijieeinte, inara netonai, rai cachaneein neeiche. 20 Inarate loreri ichacuruha icharaaurune rijijieein, loreri ichanohi rijijieein neeiche. Nii jaunte, nii loreri nunuheneein nenaa ajeri rijijieein neeuruha Jesocurisito cocoainanohichuru afosotooru aina *profeta*curune jana, inara acaauru ichoae tenojoineein neeiche. Jana Jesocurisitote, nii loreri ichoae satononiha nunaera aina janori bucuneein ne. 21 Charijieeinteeinti loreri jaane, jauriaanejeein anesijia temuhin jitaain bucutejeein loreri besautiae ichara. Nii rijijieein techu Jesocurisito ranojoinichaachene, inae satiin jiniiquiin rai cachaneein nihacachene jaun Cana Coaunera loreri rijijieein nihacache. 22 Nii rijijieein techu Jesocurisito ranojoineein rai loreri Teenforo rijijieein neeichene jaun, inara suujue jana ichoae Cana Coaunera Suujue.

3

Jorioniheichuru rai Cana Coaunera ere beebejihane coina letononiha Faborone

1 Nitohaneeine canu Faboro nichaaunne, Jesocurisito coreniha caresero cuhane neeun, inara Jorioneneeichene rai caohachanuque. 2 Inae coitucuhichene rijijieeinte, jataain inara belaihane jaun, nii inara rai caohacha icharichaaine beebejeranu que canu teein nelu Cana Coaunera. 3 Acate canu que nii asinojoineein coitucueraelanaala nenaa niicha ichanenu coaarateein coitucuerate, nii inara rai beein laenacaaunne rijijieein. 4 Inae ereretaain coaraquichenete, esinae rauhijiriin Jesocurisito aina cuaain Cana Coauneraacha ichaneni asinojoineein nenaa coitucuhanune coitucuriquicheein. 5 Coatiha niqui nii chuni que nii coitucuerateein niheilu jauriaa. Nete inae enene rai afosotooru, rai *profeta*curu, naaonjoainuri que coaarateein coitucuerate rai Suujue aina cuaain Cana Coaunera. 6 Niicha ichaneni asinojoineein coitucueraelanaala nenaa

niicha coitucuerateite, nii osa caje cana ichoteraanuneein nenaa esenetaauruha Jorioniheichuru netonaine jaun, inae acaauru netonai Jorioocuru rai niicha teeni raauruhane rai neeure. Inae acaauru netonai, rai jaberoconeein neeuruhane jaunte, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain niicha teeni eroraneein neeurureein.

7 Jataain baaso ichaechajeein ichaorejetocoaaunne saijieeinte, itolere ichana nainihane jaan ichaain, quichao coreein, niicha ichanenu beebejihanune coina canu telu Cana Coaunera. 8 Nitohaneein leeochaauru, rai cachaneein nenacaauru amurijiriin baasoneein chaque nelatenihanune saijieeinte, canu janijiin canu cocoainaain Jorioniheichuru rai janiinacajelanaala caohacha icharihani Jesocurisitone que, caohati erenaa beebejihanune coina canu raain nelu. 9 Chaen techu niicha ichaneni itolere bana coitucueraelanaala asinojoineein nenaa coaarateein, inara que coitucueratihanune coina caletoae nii itolere Coauneraneein nenaa Cana Coaunera. 10 Nitohaneeinte ichaelu, ena caje coauneein janijiin niicha ranojoihunru aina cuaain, itolere niicha coitucui ichana nainihane coaracuruha dedeeu mijiainetiin nenacaaurune coina. 11 Cana necoaauna ajiniha caje coaauneein, chabana satonoelanaala inae nitohaneein icharihanine coina coaausihalune jaunte, nii coaaucalune rijijieein rai Calaohi Cana Curuaanaa Jesocurisito aina cuaain ichae. 12 Nii jaunte rai calaohi Jesocurisito aina cuaain inae rene turunaa nainerichaacheein, tonajelanaala acanihane esenetaacachene jaanu teranihane coitucuhin. 13 Nii jaun nainiheeiche, inara coreniha caa caresero cuhane nihanune que nererojoecaain, inara relaanune jaan rijijieein neeichene jianeein neeichene, nenacaaenejia inara rai caohacha ichaane ainun, que nelararajiaain neeichene coina.

Naaonjoaainte cana belaite Cana Curuaanaa Jesocurisito.

14-15 Nii corenihane, satiin rai cachaneein dedeeu, caa cana rai chauratane que, naaonjoaain laurilauri neinichaachene Inacaneein nenaa Cana Coaunera bajanajacoon neseeonriaain. 16 Jerichanejeeinnechu inara rai, Suujue aina cuaain chachana naineein laraajiin neeichene coina, acaihaniji rai jataain caohachaneein nenaa tiha inara suujuaune coina Cana Coaunera bajaaun. 17 Chaen inara suujuau ichaonaa nainiha esenetaaichene coreniha Jesocurisito Suujuene coina, nitohaneein nii jataain inara belaiha Jesocurisitone esenetaain, jerihane rijijieein neein sacuhichenete, 18 satiin esenetaeraauru aina jiniiquiin, naaonjoaain itolere cautenu rijihuru ichaa cana belaiha Cana Coaunerane coitucuriquicheein. 19 Nitohaneeinne jataain coitucunaa nainichaachene amuritoheriin cana belaiha Cana Coaunerane coitucuhichene coina Cana Coaunera bajaaun, Aca Acaneein nihane coitucuhin, Acaacha cohajeein queecha jaaequiin neein leeocha coacuelanaala Cana Coaunera ainaacha neeichene coina.

20 Aihane jaun, Acaneein nihane coitucuhin Aca coroaaecaachenete ne, jataain coaaucaachene amurijiriin cana aina cuaain itolere niicha ichana nainei ichana nainihane jaun. 21 Jerichanejeeinchu coroaecuruhine, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain niicha ranojoihunru cachaauru, cana janonaa besaute que turuhanereein tiaain. Nitohanemiin.

4

Cana Coaunera Suujue aina cuaain ita jaberoco que jaberoconaa rijijieein neeuche.

1 Nii jaunne Jesocurisito coreniha cau caresero cuhane netiin atiin inara rai aitoon, esinae rauhijiriin caohachaain inara suujua coaraain Cana Coaunera ranojoineein neeichene jaun nitohaneein ichaaoche. 2 Leeochaauru amurijiriin nenaa coacuelanaala, leeochaauru belaain, chatohanai ichaa chunocoha inara leeochaaurune niha natiin que inara suujua acateein abaantaain, jiniiquiin ita belaain neeuche. 3 Atiin rai Suujue aina cuaain inara coroatajanihane aina, itolere bana jiniiquiin ita suujua

rijijieein coacuhin jataain raotojoeein neeuche. 4 Leinjiin Jesocurisito jaberocohachate iclesianeein ne. Jerichanejeein techu leinjiincha ne Cana Coaunera Suujue. 5 Leinjiin Jesocurisitohachate Cana Curuaanaa ne. Leinjiinchate ne cana osa caje cana ichoteraanu canaacha esenetai. Jerichanejeein techu leinjiincha ne cana coulucohin cana cojunacatecuruhane jaan baotisimo. 6 Nii rijijieein techu leinjincha ne Cana Coaunera, satiin Inacaneein, satiin ichoae neein, satiin suujue cuhane neein aina cuaain itolere icharaneein.

7 Nete laen tenaa jerihane jaancuru rai le cachanichaachene nainetiin aina cuaain cana que niicha icharatei ichaain nihacachene jaanu te. 8 Nii quete:

"Dedeeu cuhinte jiniichaain caseteconeein nenacaauru amaain, cachaauru que niicha icharatei ichacuruhane jaanu te," naain belu rai Quiricha Inoaensi cuhane.

9 Nii Dedeeu cuhalune que aitohane jaante, jauriaanejeein cana rai chauratane que turuhin nihalune baiha, jelaiha cuhalu dedeeune que aite. 10 Nii jeelai dede caje unaate, jelaiha dedeeu cuelu, Aca acaneein itolereneein dedeeu netonai Acaneein nihane coaaratihane coina. 11 Acatechu, tabaauru sacuureraauru cocoainae afosotoneein curuaatenajaain. Jana tabaaurute cocoainae *profeta*neein, jana tabaauru nosa caje jianacoo neeururichaain cachaaurune beraneein, jana tabaauru esenetaain rai cachaneein nenacaauru beraicha fastoroneein cocoainanajaen, jana tabaaurute acaauru relaeranuurune que cocoainae. 12 Nitohaneeinte acaauru relae ita belaain ita coroatajaneein neeuruhane nefaa rai jaberoco iclesiane coina, 13 jerihane rijijieein, jiniiquiin ita suujua rijijieein coacuhin niicha ichanenu ichaane coitucuhin nihacachene coina. Nitohaneein nihacachenete laen, esinae rauhijiriin itolereneein jiniiquiin canaacha esenetai aina ijiin, aiha Jesocurisitone rijijieein nerichaacheein. 14 Inae laen aihuruha canaanainurune rijijieein, joaereein cana suujua letonoacha ichajeein, joaenreein cana relaera esenetaelanaala neein nechu jataain baaso que cana coritana jeriha cachaauru baasoneein ichaonacaaurune nihanatiin esenetariaacacheein. 15 Nenacaeneeintejian caohachae, esinae rauhijiriin ita suujua rijitojoeein, ita rai ereerejeein, jeriha Jesocurisitone rijijieein iijieein ichaohacachene caohachae, aca cana suujua temura rijijieein nihane jaun. 16 Nii jaunte rai jaberoconeein nenaa rijijieein neein ita suujua rijijieein coacuhin raotojoeein nihacache. Nitohaneein neeinte, cana rai niicha tei aina cuaain jiniiquiin canaacha ichana nainei ichacaachene aina raotojoeein ijiin nihacache.

Jesocurisito ainate, enachasine ichaonaa que ichaohacache.

17 Atiin Jesocurisito corenihane, caa que inara rai erenaa jereeun. Jiaonriha inae nenacaaen aihuruha, Cana Coaunera coitucuuruhine rijijieein ichaohichene. Acaaurute joaereein suujua letonohacha ichajeein, niicha ichai coitucuelanaa chachaain neeure. 18 Nii jaun coatiha niicha tei ichaonaa que ichaaoruhi baasohacha coaauca acaauru suujuane jaun, nii niicha tei ichaonaa que jaolecooruhane jaun. 19 Nitohaneein nauhacaa acaauru suujuane jaunte, inae ichaonaa baaso que ichaohin, rai nichao colalajilanaala itolere baaso ichajeein ichaaore. 20-21 Nete laen inara nabana nitohaneein ichaohichene coataa, Jesocurisito coitucuhin neeiche, esinaen rauhijiriin naitoonjoan aonaain tonoraain neeuche. 22 Aihane jaun nii jauriaanejeein inara ichao, nechu inara coritaa inara suujuane sacuha baaso ichajeein ichaohichene jaan jianeein ichaaoche. 23-24 Inarate inae nainequiche inaraacha coacui coreein, inara suujue coreein, naaonjoain ichaohin, nii ena jerihane rijijieein ichaohichene coina Cana Coaunera tenojoin ichaonaa que ichaohin, inae esinae rauhijiriin ichaonaa esine que ichaohichene coaarateein neeichene caohachae.

25 Aihana jaun inae ita jaberoco que jaberoconaa rijijieein nihacachene jaun, le cachanequichene inae nainiheeiche inara amute cacha coritaaichene. Chaelai que erenaa jeriquichene, esinaen rauhijiriin nohanelanaala aitocuche. 26-27 Jiaonrihachu

ita que nejerateein ita sonaa coacuhin neeichene. Itaque nejerateeichene nii rijieoritiin baitecuche. Coa inara suujua cuhane enoha moconajaerane jaanu tera tocohaneein sonafaajeein obaaecache. 28 Asijiautoneein ichaorejeti, asijiauhane jianeein amihaneeinete, chaelai sirijieecane, chalateraauru rai chaelai tenaa nainemii. 29 Jiaonriha erenaa baaso que ereeiche leeochaauru raine. Erenaa caohacha nejesina que ita rai ereeuchete, caohati erenaa que aitocoichene aonaain, jeelai amuritoheriin esenetaain tonoraain neeuruhine aohanraauru cachaauru. 30 Inae ecu tihane bana, inara osa caje nichoteeichene coina jelai teein rai cachanequichene jaan cojunacaneein inara cojunacatiha Cana Coaunerane jaan rai Suujue nocoeje chanuera tocohaneein nenaa nainiheeiche.
31 Jiaonriha obajeein, ita cotaairiin, ita que nererojoecaaeriin, leeochaauru que ereein, naaonjoaain neeichene. 32 Charijieinteeinti Jesocurisito coreniha, inara osa que suujua acateein ne Cana Coaunera, nii rijijieein ita que inara suujua acateein, jiniiquiin ita belaain ichaaoche.

5

Chatohaneein nainere ichaoha Cana Coaunera cachaaurune.

1 Jataain inara belaain rai calaohineein teein inara raa Cana Coaunerane jaun, inara netonai belaain naitoonjoan tonoraain ichaaoche. 2 Charijieein teeinti rai coichana aina cutaain jataain cana belaihane jaun chaaelai jujui mocohin que Cana Coaunera belaihuruha saseredotecurune rijijieein cana coreniha rai jaberoco telu Jesocurisito, nii rijijieein inara coichana aina cutaain jiniiquiin ita belaain ichaaoche.
3 Inae inara, rai cachaneein neeichene jaun, inae nainiheeiche leeocha ene coacuhin, niheichu que ninichaajeein, erenaa baaso que ereeein, inaraacha lateeicha que coacuhin, barijiitiin, naaojoain ichaonaa nainiheeiche. 4 Jiaonriha erenaa baaso que ereein neeichene. Coatiha cha que nelatejeehai niritiin iriha cachane. Nenacaaentejian, niritiin erenaa coacuelanaala, Cana Coaunera coroajeein ichaohichene caohachae. 5 Inae coitucuhiche, sinijeranelanaala nenaa ene aina ichaohin, erenaa baaso que ereein, niicha lateeicha que coacuhin, barijiitiin ichoae, nii Cana Coaunera aina Jesocurisito Cojoanonaa que ichaonaa nainihei. 6 Jiaonriha rai suujua caje rocohin joaenreein inara rai chaque iriha cachane tonoraain neeichene. Nitohaneein joaenreein rai suujua caje rocohin erenacaaurute, raujiaerilanaala casetecareein Cana Coaunera, rai aitoonjoan tonoraelanaala que jaolequiin aitocuruhane coreniha. 7 Aihana jaun acaauru rijitiin ereein, acaauru rijijieein ichaonaa nainiheeiche inae inara. 8 Inae nocohena tabai jana nenaa rijijieein ichaorejetocoichelune caje, ena Jesocurisito esenetaain naitoonjoan tonoraaichene jaunte, inae nii nocohena caje jianacoon ena ichaohiche. Aihane jaun cojoeriu jianacoon ichaohichene coaarateein, 9 chaaelai lateein neeuruha leeochaaurune acaauru coroatajaneein, esinae rauhijiriin baaso ichaelanaala, niheichu nohanelanaala, naaonjoaain ichaaoche. 10 Atiin Cana Coaunera jerenohicha ichajeein ichaaoche. 11 Jiaonriha nii nocohenaanau nenaa rijijieein, chachaeraauru cachaauru rijijieein ichaohichene. Acaauru rijijieein ichaonaa coacuelanaala, nii nocohena caje acaauru mitaauchete, acaauru netonai jianacoon mituhin, niicha ichai coaraain coitucuhin ichaaoruhine. 12-13 Jataainte coejenacaain benacatocojoelanaala nihanatiin, asinojoineein chachaain neeure. Nete inae nii nocohena caje mitanajaaichene jianacoon neeuruhane, jitariin niicha ichai coitucuhin coaraain neeurureein, inae jianacoon nocohena caje mituhin neeuruhane. 14 Nitohanei que tejian:
“Sininaa rijijieein neeichene caje
inara nota jirichaauche.
Ohin nitajeeichene rai neeichene caje
Jesocurisito aina ichaaochete,
inara que itolere coarateeinete,

coaraain coitucuhichera,"
naain ne erenaa. 15 Aihana jaun chatohanei ichaquichene que necohalajiin neeuche. Jiaonriha chacoitucuhi cacha rijijieein ichaohichene, itolere coitucuhin, itolere que nainaain ichaaoche. 16 Atiin necohalajiin neeuche, jataain baasoneein ichaonacaauru cachaauru cataaun ichaohichene jaun. 17 Jiaonriha chacoitucuelanaala nenacaauru cachaauru rijijieein, joaereein chachaain nenaa coacuhin neeichene. Atiin jeriha Cana Coaunerane rijijieein inaraacha ichai ichaain ichaaoche. 18 Jiaonrihachu ajeeichene, nabana ajenaacha que coacuhin baasohacha ichajeein ichaohichene, inara ichao aasajeein neeichene coataa. Nenacaaen tejian, ajenaa coacuelanaala Cana Coaunera Suujue jerenohi nejesinaacha que coacuhin, jerihane rijijieein ichaohichene caohachae. 19 Nejesinajeein ita rai salmo beebejeein, nenatenanaja que nenateein, inara suujua aina cutaain Cana Curuaanaa coroajeein rachoojoeeuche. 20 Itolere bana Cana Curuaanaa Jesocurisito aina cuaain, Itolere Inacaneein nenaa Cana Coaunera coroaecuche itolere niicha tei coreniha.

Raotojoeein sinijiera aina ichaaoruhine Jesocurisito ranojoihunru.

21 Jesocurisito que inara suujua acatequichene coaarateein, jiniiquiin ita suujua rijijieein ita belaain ichaaoche. 22 Enecuru nihanatiin jeriha Cana Coaunerane rijijieein jerecuruha acaauru lanaaurune rjijijieein neeuruhine. 23-24 Charijieein teeinti niicha ranojoihunru iclesia neein nenacaauru coturineein niha Jesocurisitone jaun, rai jaberoconeein itolereneein jerihane rijijieein neeure niicha ranojoihunru, nii rijijieein rai sinijiera coturineein neeuruhane jaun, rai lana jerihane rijijieein nere tonoraain ichaaoruhine enecuru. Nii jeelai Jesocurisito techu, nii rai jaberoconeein nenacaauru iclesia ichoterateraneein ne. 25 Charijieein teeinti rai coichana aina cutaain, jataain niicha ranojoihunru belaihane jaun, acaauru coreniha rai jaberoco telu, sohin jaaoruhane coina Jesocurisito, nii rijijieein rai coichana aina cutaain sinijiera jereein belaihuruhine acaauru lanaauru. 26 Nitohaneeinte niicha ranojoihunru coulucoelu rai naitoonjoan aina cuaain, acau que camujuaain, 27 esinae rauhijiriin niicha ranojoi iclesia neein, jelai teein raineein que banijiaain necaohachaain osa colane neeuruhane coina. 28 Charijieein teeinti ii rai caohachanu ichaain neei, nii rijijieein ii comasai rai netonai caohacha ichaain neeu. Rai comasai belaain ichoai cachate, raaje rai caohachanu ichaa aicheein. 29-30 Nihei chuni raajenihane rai jaberoco que nejerateein nei. Nitohaneein nenaa coacuelanaalate, raotojoeein lenoneein, rai jaberoco colalajiin ichoae. Nii rijijieein techu, rai jaberoco rijijieein neeuruha niicha ranojoihunrine jaun, acaauru colalajiin ichaolanajaen Jesocurisito. Canate nii jaberoconeein nihacache. 31 Nii quete:

"Nii jaunte rai inaca aina rai neba naaonjoain ratiriin, rai sinijiera raain nereein cacha, ita jaberoco que jaberoconaa rijijieein neeuruhane coina," nae Cana Coaunera Quiricha cuhane. 32 Niite asinojoin rijijieein nihane jaun, coitucunaa nainene chuni. Nene laen canu, aiha niicha ranojoinunru iclesia aina Jesocurisitone que aitoon. 33 Aihane jaun le cachaauru rai jabereco belaihane rijitojoeein rai sinijiera belaain neeuruhine. Enecuru netonai rai lana que suujua acateein, niicha jerei rijijieein neeuruhine.

6

Inaca ere tonoraain ichaaoruhine acaauru calaohichuru.

1 Ranunacuru, enamanaacuru, naaonjoaineeichene, Cana Coaunerane belaaichene rijijieein inara inacaauru belaain acaauru ere tonoraain neeuche. 2 Jauriaa nejeein tonoraain ichaoha cachane, rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoate: "Ii inaca, ii neba, naaonjoainuri belaihu Cana Coaunera belaaine rijijieeine, 3 raotojoei ichaonaa que nerausiaaejeein ichaohi," naain ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

4 Aihana jaun, inara acaauru inacaneein, inara belaain inara relaa Jesocurisitone rijijieein, inara bereecuru baijiaelanaala belaain, chatohanei ichaane coataa suujuateein relaauche.
5 Nii rijijieeinchu caa cana rai chauratane que acaauru fatorooneein nenacaauru ere tonoraain, que suujua acateein, amurijiriin nenaa coacuelanaala, que asinojoineein cha coacuelanaala, naaonjoaain neein letoaane jaan ichamiin rai cacha, Jesocurisito rai ichaane rijijieein. 6 Cojuriu Cana Coaunera cachaneein neeichene jaun, jerihane rijijieein inara fatoroon icharatenohin ichaain neeuche. Jiaonriha nechu inara aina caohachaain nihane coina, notaracaaecha caohachaain chachaain neeichene. 7 Inara letoaane jaan ichaquichene, jiaonriha rai ichaquichene que coacuhin ichacache, Cana Curuaanaa Jesocurisito rai ichaquichene que coacuhin, corajeein ichacuche. 8 Fatoroon cachaneein neein, fatoroon cachanelanaala, naojoaain netiin, caohacha ichaa cachane, rai cainarihani cana Curuanaa, niicha ichai rijijieeine coitucuhin neeuche.
9 Jana inara acaauru fatoroon nequichene, nii leeochaneein chuni coaraeniha Cana Coaunerane coitucuhin, nii inara que suujua acateein jeriquichene rijijieein neeuruha inara cachaaurune rijijieein, inara netonai acaauru que inara suujua acateein nii chatohaneein acaauru tenaa coacuhelanaala, naaonjoaain acaauru belaain neeuche, inae acaauru aina jiniiquiin Cana Coaunera cachaneein neeichene coitucuhin.

Jesocurisito aina cuaain laraajihururichaain niicha ranojoihunrine.

10 Jesocurisito aina jiniiquiin neein, nii itolere que laraajiin neeichene jaanu niicha teenu aina cuaain, itolere que laraajiin neeuche canejeraauru. 11 Nabana inara coritaa moconajaerane esenetaain neeichene coataa, que acatena nainequichene coina, inara biji achune, inara rai Cana Coaunera tenojoi que acateein tonoraelanaala neeuche. 12 Coatiha cana tocohaneein cachaneein bucuhin nenaa, cana que nejerateein cana saruhin nihein. Acaaurute moconajaera letononeein dede caje uhin, nechu joaenreein baasoneein cacha saruhin, Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru que niicha ichana nainei ichaane coina letononeein nenaa neeure. 13 Aihana jaun inara rai nitohanei acateein neeichene jaanu que, inara rai Cana Coauneraacha tei aina jatoroaain neeuchete, chatohaneein inara tenaa coaauca moconajaerane niha natiin, abaataain amuritiin neeiche. Inaen leesajeein jatoroaain neein amuritohichene, nii namuritoratena coacuelanaala neeuche.
14 Nitohaneein namuritoratelanaala, niheichu nohanenaa coacuelanaala, naaonjoaain neein esinaen rauhijiriin ichaohichene que necouhateein neeuche. 15 Itolere bana jatoroaain neeuchete, Ena Nenaa ichaonaanaja que jiniiquiin raotojoeein neriquicheeinne coina beratenojoi beebejeeiche amuhemujueein. 16 Nii itolere caje inara ichoteratena nainera inaaraacha esenetai, moconajaera rai usi cofatojoi bujuateein caje inara ichoteratemiin. 17 Jana inara rai Suujue tenojoi rai Nere, inara biji achune neeine. Jana nii jianacoon cha ujuaihonelanaala neeichene coina inara mitaera, inara asihoneein inara coturi bujuatera niha neeine, chatohaneein inara amuritonaa nainiha moconajaerane coataa. 18 Itolere bana Cana Coaunera bajaebajajeein, rai Suujue jerenohin rijijieein neeuche. Itolere que nainaain jatoroaain inara suujua corelanaala neein, satiin rai cachaneein nenacaauru coreniha Cana Coaunera bajaauche.
19 Bajaaichene naineein, atiin canu coacuhin canu rai netonai bajaauchete, canu rai laraajiin ereein nihanune jaanu teeine ne, aina laraajiin ereein Aca cana osa caje cana ichoteranihane beebeje coitucuelanaala nenacaauru raite coitucuurumii. 20 Acate coreenra niha canu teein rai naitoonjoan beebejihanune coina caletoaain ne. Nii corenihate caa caresero cuhane canu enoaauruhane jaun, ena caresero cuhane neeun. Chaque casilanaala, Acanihane beebejihanune coina canu rai atiin bajaauche.

Necoiha Faborone.

21 Canu rai Cana Coaunera tenojoin amihanenaa que casuujua rijijieein cacorataanera cana nejera Tiquicote, inara rai canuhacha ichai beein, canu ichaone maajeein bereein. 22 “Naaonjoaainne nihacaanu,” naain inara rai beein, inara suujua aninoaane coinane nii inara rene letoaaun. 23-24 Cana Inaca Cana Coaunera, rai calaohi Jesocurisito aina esenetaain jiniiquiin ita belaain raotojoeein ichaaoruha canejeraaurune jaannu teeine. Jerichanejeeinchu itolereneein, satiin belaain naitoonjoan rijijieein jianelanaala nenacaauru canejeraauru rai, raotojoeein neeuruhane jaanu teeine.

Filipoo nenacaauru rai
Faborohacha letoai

Caresero cuhane neein Filipoo nenacaauru Cana Coaunera coitucuurera rai laenaa Faborone

1 Canuna Faboro neeun. Timoteeo ainane Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito cachaneein nihacaanu. Satiin nii Filipoo neiniquichene Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito esenetaeraauru raina caa laenain letoacaanu. Saain nii inara beraihurera ichauhenaauru, chaen nechu nii inara coroatajaneraauru- diaconooru, naaonjoainuri rai reein tiaaina caa letoaacaanu.
2 Raotojoeein neeichene coina, inara belaain inara coroatajaneeine Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naaonjoain.

Cana Coaunera Ere esenetaeraauru rai Cana Coaunera bajaa Faborone

3 Inara coaaucaaunne naineeine, “Nariha” naaun Cana Coaunera rai inara coreniha.
4 Cana Coaunera bajaanunena, rachoojoeein bajaaun inara rai, inara coroatajanihane coina, 5 nunuhe caje coaauneein, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito Ere que cacha relaacache jiniiquiin ena netojoeeina jaun. 6 Rauhijiriina coitucuun, inara suujua rucujueein coriha Cana Coaunerana jaunte, jerichanejeein rucuhejeein sacureein, enacoauneein turuha rai Calaohi Jesocurisito nereein tiaan. 7 Cacoichana aina cutaain satiin inara belaihanuna jaunte ne carai rauhi, nitohaneein inara que coaucaaunne coina. Caresero cuhane nihanune janate, cacoelaain cacorataane Cana Coaunera. Chaen techu nii choae tacaain, cocoainanacaaihuri acatiha teein cacorataane, esinae rauhijiriin jianacoo cana mitaera neein niha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone que irihanune coina. Nii cacoratanihane rijijieein inara coroatajanerichaain Cana Coaunerane coitucuhanu.
8 Esinae Cana Coaunerate coaraje, inara belaain inara jeriha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone rijijieeina jataain inara belaihun.
9 Jeelai amuritoheriin Cana Coaunera Ere coitucuhin, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito jereein, 10 nii que inara suujua coarain, inara suujua coitucuhichene coinana Cana Coaunera bajaaun inara rai. Nitohaneein neeichenete nenereein inara que cha, coaiteen turuha Jesocurisitone bana. 11 Nitohanihanete inara coroatajanereein Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito, raotojoeein jiniiquiin ita coroatajaneein leeochaauru aina ita belaain neeichene coina. Nitohaneein neeichenete, caohatiin inara coroatajaniha Cana Coaunerane aina cuaain rai caohacha ichaquichene coaraain, nii coreniha Cana Coaunera coroaaeca cuurureein cachaauru.

“Chanu nihei ohanune, jerichanetoheca carai,” naa Faborone

12 Aonacuchena inara rai erete aonaquiche. Caresero cuhanete niqui caenoaain, cacairichaaure niqui. Nenacaen tejian carausiaaeca catohaneein caetecure, nenacaaen jeelai amuritoheriin Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito Ere beebejihanu cau nenacaauru raine coina. 13 Nii jaunte Jesocurisito ere tonoracaaunne coreniha, caa caseteco neein nihanune coitucuure saain Roma curuaanaa rai soondarooru, saain cau nenacaauru, naaonjoainunru. 14 Nitohaneein caseteco neein nihanune coitucuuruhane jaunte, nii que nelararajiaain laraajiin nihei chaque casiirilanaala Cana Coaunera Ere beebejeeure cana nejeraauru Cana Coaunera coitucuurera cachaauru.
15-16 Tabaaurute caichoae ininaa coacuhin Jesocurisito ere beebejeeure. Leeochaaurute laen esinae rauhijiriin, suujua coaraain Jesocurisito ere beebejeeure cacoelaain cacorataanena jerena caun, laraajiin Jesocurisito ere beebejihanune coreniha cau casetecoo neein nihanune coitucuuruhana jaun. 17 Nii caichoae ininaa coaauraaurute,

suujua coaraelanaala Jesocurisito ere beebejeeure, cacairichanaa jerena caaun niqui.
18 Chanu nihei caohatoha nitohanai caraina jaun. Joaenreein cacha Jesocurisito Ere
beebejihanena nenacaaen rachoojoeein nereeunni.
19 Nitohanihana jaunna carai Cana Coaunera bajaebajaequichene coreniha caco-
rataanerihani Jesocurisito suujuene coreniha, raotojoeein jianacoo miturichaaunine
coitucuun.
20 Nii jaunna chunei que necoejelanaala nihanune jereeun. Jerichanejeein cuaajeein
nenacaaen nauruta naurutaain Jesocurisito rijijieein nihanunena jereeun. Chanu
nihei ohanune jerichanetoheca carai. 21 Ichaaojihanunena jataain Jesocurisito ere
tonoraera neein niha cureeunni. Jana ohanunena jian nenacaen raotojoeein aina
nereeunni. 22 Jana ainihanena carijieein atiin ichaaojoein sacuhanunena, cana Curu-
aanaa Jesocurisito tenojohin amihanenaa ichana nainereeunni. Chariji teeinti carai
caohachare. 23 Tabaquena ohanune luhecaaun, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito
aina niha cuhanune coina. Niite laen jataain carai caohachare. 24 Nete laen inara
caohachanu que caohachae carijieein ichaaojoeein sacuhanune. 25 Aihana jaunna
jaiti ichaojoereeunni, inara coroatajanichaaunne Jesocurisito ere esenetaain, tono-
raain raotojoeein rachoojoeein jeelai amuritoheriin neeichene coina. 26 Nitohanihana
jaunna coaiteen enacoauneein inara aina nereeunni. Nii banate raotojoeein Cana
Coaunera Calaohi Jesocurisito coroaejeriquicheein, caohatiin cana belaihana jaun.
27 Atiin coujurihu Jesocurisito coitucuera neein nenaa tocohaneein, inara suu-
jua coaraain inara ichao que ichaaoche. Inara coaraana uhene rijitojoeeun niqui,
nechaainti nainerichaaunni. Jana inara coaraa uhenihanune nihanatiin, jiniiquiin
laraajiin Jesocurisito ere tonoraain neeuche atiin. Nii inara aina nejeratenacaauru
coasijirilanaala raotojoeein neeuche atiin.
28 Nitohaneein neeichenete chaque casineeichene coaracuruha inara aina nejer-
atenacaaurune, raajenihane Moconajaera rene tacaa cuururichaine coitucuha cuu-
rureein. Nitohaneein coitucuhinte esinae rauhijiriin Cana Coaunera coreniha jianacoo
neeichene coitucuha cuurureein, que acaauru notaarichaain Cana Coaunerana jaun.
29 Coatiha raujiaain esenetaaichene coinaacha jianacoo inara mitaai Jesocurisito.
Coreniha necairichanaane maajeein abaantaain neeichene coinate jianacoo inara
mitae.
30 Ita rijitojoeeinte necairichanaa abaantaain laraajihacache. Inarate necairichanaa
abaantaanulu laraajiine coaraquichelu. Nii rijijieeine chu nii inara rai beeuruhane
tocohaneein laraajiin enanetojoeein necairichanaa abaantaain neeun.

2

Suujua coaraa Jesocurisitone rijijieein inara suujua coaraain neeuche.

1 Inaderaaichene nihanatiin inara belaain, inara coroatajaneein, inara suujua
lararajiaain, naaonjoaan Jesocurisito suujuena jaun, 2 ita belain raotojoeein jiniiquiin
neeuche, coujurihu Jesocurisito ere tonoraera neein nenaa tocohaneein. Aihuna inara
coaracaaunne, raotojoeein rachoojoeein ne.
3 Coa leeochaauru choae ininaa coacuhin, leeochaauru que necohasitanaa coacuhin
nihache. “Acaaurute jian cana amuritoherihure,” naaiche neechate caohachae.
4 Coa inara caohacha nuhacha que coacuhin inaraacha ichai ichaain nihache.
Leeochaauru rai netonai caohachanu quene maajeein nelateneni coacuhin ichaain
neeuche.
5 Charijieein teeinti suujua coarae Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito. Nii rijijieein
inara suujua coaraain neeuche. 6-7 Jerichanejeein Cana Coaunera rijijieein niha nati-
inte, Cana Coaunera letono neein cacha neein nejanoaa natiinte, “Naaonjoaina Cana
Coaunera rijijieein neeun,” naain erenelu. 8 Nitohaneeinte nejanoaain ichauhena

neein letoaa Cana Coaunerana jaun, nere tonoraain leeocha ataibinae necojenaachara rijijieein coroso que ohe, Cana Coaunera rijijieein nihanatiin.
9 Nii jaunte satiin leeocha cocoainanacaihuri choae jauhecotojoeriin Jesocurisito
cocoainae Cana Coaunera, 10 jataain cocoainanacai neein nihane coitucuhin, nere
tonoraauruha saain dedeeu nenacaauru, caa chauratane que nenacaauru, saain cana
asae nenacaauru, naaonjoaihunri nihanatiin nere tonoraauruhane coina. 11 Jataain
acaauru curuaanaanu que Jesocurisito tiha Cana Inaca Cana Coaunerane coitucuhin,
“Iite Cana Curuaanaa neei, nitohanein jeriha Cana Coaunerana jaun,” naain ereeuruha
saain caa chauratane que nenacaaurune coinate satiin leeocha cocoainanacaihuri
choae jauhecotojoeriin Jesocurisito cocoainae Cana Coaunera.

Chauratane que nenacaauru rai cono rijijieein neeuruha Cana Coaunera esenetaaurerane

12 Aihana jaun, caa ena inara caje coriaae inara caje nihanune jaun, inara aina
nihanune bana quere tonoraraaetohichene amuritoheriin quere tonoraauche. Inara
suujua coaraain, raotojeein Jesocurisito ere tonoraain neeuche atiin, inara casetecaa
Cana Coaunerane coataa. 13 Inara coroatajanerichaain Cana Coaunera, inara suujua
coaraain nere tonoraain niicha jerei ichaquichene coina.
14-15 Chatohanai amihanenaa que inara letoaera nihane, nii inara letoaera
que chaque ere lanaala raotojoeein ichacuche, nabana baaso chaquichene inara
necoejechanuha chuneine coataa. Nechu aansai ataibinae cachaauru quete
laurijiraquiin neeiche. Aihana jaun coa nohaneein, cacha coritaain, asijiauhin,
naosateein, naaonjoaain nihache, Cana Coaunera Calaohineein neeichene jaun.
Aihute neneeine inara que tonaain baasoneein chaque erei. Cana Coaunera Ere
tonoraaichene corenihate jianacoo osa que lanaala neeichene coitucuha cuurureein nii
inara curuhacaain nenacaauru, Cana Coaunera coitucuuruhi cachaauru.
16 Nitohaneeinte coitucuha cuurureein, ichaonaa tera Cana Coaunera ere que ereeiche acaauru raine.
Nitohaneein neeichenena raotojoeein nereeunni, coaiteen enacoaauneein cau turuha Jesocurisitone, inacojoeein laraajiin inara relaenihanune coitucurichaaunine
jaun.
17 Chanu nihei coaraain casohin cajaaoruha Cana Coaunera Ere bihanu inara raine
coreniha ne. Nenacaaenna jian raotojoeein nereeunni ohanune nihanatiin, atiin Cana
Coaunera Calaohi Jesocurisito ere tonoraa curiquicheeina jaun.
18 Nitohaneein raotojoeein nihanune jaun, carijitojoeein caniha raotojoeein neeuche
inara netonai.

Timoteeo letoanaa jeriha Faboro ne

19 Jeriha Jesocurisito nena, enanecoojoa Timoteeo letoaaene rijitojoeeun, inara
coaraa uhane coina, inara coaraain chunocoha que carai beratihane raotojoeein nihanune coina.
20 Coatiha nihei nii Timoteeo rijijieein coaaucaaunne rijijieein inara caohachanu que
coacuhin nei. 21 Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitohacha jerei ichana amuritoheriin
acaauruhacha ichana jereeicha que coaaucuruha saain nii leeochaauruna jaun. 22 Nii
coitucuhichene tocohaneeinte caohatiin cacorataane Cana Coaunera Ere beenaa que
nii Timoteeo, Fojiara coroatajaniha rai calaohine rijijieeinte cacorataane.
23 Cha teeinti ichacurureein caniha cocoainanacaihuri. Inae nii coitucuhanunena
letoaaene rijitojoeeun, inara coaraa uhane coina niqui. 24 Jeriha Cana Curuaanaanena,
canu netonai inara coaraa ureeunni enanecoojoa.
25 Caraite caohachare nii cacorataaneraannu que inaraacha letoailu cana nejera
Efaforoto letoaanu ichoaichanihane. Acate laraajiin cacorataane camijianeeo que.
26 Cunaitihane coitucuichena jaunte, nii que suujua rerohecaaeriin nihana jaun jataain

inara coaana jere. 27 Esinaete chuhisi rauhijiriin banejelanaala ninauhene neein cunaitelu niqui. Nete cairichaaojoaain coaraana jaun rautae Cana Coaunera. Coatiha leinjiin acaacha cairichaaojoaain coaraai Cana Coaunera, canu netonai nihanatiin techu cairichaaojoaain coaraana jaun rautae Cana Coaunera, ohane ena amuritoheriin jataain inaderaain nihanune coataa.

28 Nii jaunna letoanaa jereeun, luhecotariin turuhin inara coaraa uhane coina. Inara netonai coaiteen coaraain raotojoeein rachoojoeein neeichene coina. Nitoanihanena canuhetonai raotojoeein niha cureeunni. 29 Inara coaraa uhane, coroajeein belaain raauche, coujurihu Cana Curuaanaa Jesocurisito coreniha ita nejera neein nenaa tocohaneein. Jerichanejein chu rijijieein nenacaauru belaihuche. 30 Basiijiin lanajeje Jesocurisito jerenohin ichaane coreniha oha ne. Inara raajenihane canu coroatajanenanaine neeichene janate, lunaa nitohanai ichana saijieein acaacha canu coroatajanelu.

3

Ena nenaa Cana Coaunera Ere rauhi que acaauru relaa Faboro ne

1 Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuera neein neeichene jaun raotojoeein rachoojoeein neeuchera chasocuru. Jauriaana inara rai laenasihunlu niqui. Nena jerichanejeein coaiteen enacoaauneein caa laenaain letoareeunni, raotojoeein coitucuhin neeichene coina.

2-3 Coaracuche, “Esinae rauhijiriin Cana Coaunera Ere tonorana jeriquichene, inara jaberoco cari sauhichenete neere,” naain inara coritaa nii nechu aansai, jaberoco cari saaurerane coataa. Nitoaneeinte niqui cojunacaacoaa nitohanaine coina cacha relaelu Moisesa inoaenlu niqui. Nete inae cau chauratane que turuha Jesocurisitone jaun, inae nene nitohanai, inae Jesocurisito Suujue que cana suujua cojunacatiha Cana Coaunerana jaun.

4 Canuhetonaina Isaraeli nefoerate esine neein- Moisesa aitoonjoan tonoraera neein neeunlu jauriaa itolere amuritoheriin. 5 Inae fosa janoniha nejanoaanune janate, cajabereeon cari jiununuhin moloorelu, Isaraeli esine nichaaun- Isaraeli niha canu inacane jaun. Canuna Beenjamiin lauri caje nefoeratenaa neeun. Ebereeo ere quete ereeure cafojiaraauru, jerichanejeeina chu acaauru rijijieein Ebereeo ere que ereeun. Canuna fariseeo neein Moisesa aitoonjoan rijijieein ichaera neein neeunlu. 6 Casuujua coaarihei amuneeinne Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere tonoraaurera cairichaeriin nerejetoonlu. Jataainna rauhijiriin Moisesa aitoonjoan rijijieein icharaaetoonlu.

Nii jaunte caque chaque erenaa nainenelu chunei.

7 Nitohaneeinte carai nelateeinneein nelu carai nii Moisesa aitoonjoan niqui. Nena inae canu ichao coriha Jesocurisitona jaun, inae enene jianeeun, inae nelateniha caraine jaun.

8 Nitohaneeinte inae Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito coitucuhanune jaun, carai inae nelatene, nii jauriaa carai nelatei. Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere tonoraananuna jaunna jitariin nii itajeeun. Coatiha canu rai chaque nelatejeehai nii jitariin canuhacha itajei, inae que jaolecohanune jaun. Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuhin 9 aina nihanune coreniha inae chaque nelatihei nii jauriaanejeein nenaa. Coatiha nii Moisesaacha aitoonjoan tonoraanune coreniha jianacoo caeterihei Cana Coaunera. Jesocurisito esenetaanune corenihate, jianacoo caete Cana Coaunera.

10-11 Aihana jaunna Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito suujua que suujuaquiin nihanune jereeun. Acaihanejein nitohaneein nihanunena coacuun. Charijiein teeinti necairichanaa abaantaain ohane caje ichanaain nelu Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito. Nii rijijieeina canuhetonai nenaa jereeun.

Itolere jianeeinna satono que turuhane reentiaain laraajiin nereeunni.

12 Coatiha, “Inae esinae rauhijiriin aca jerihane rijijieein nihanu,” naain irihanune
jaun aitohaaun. Nena laen Aca jerihane rijijieein sacureeunni, caa baiha rijijieein
nihanune coina.
13 Coatiha, “Rijijieeinna inae neeun,” naanune caun aitohaaun. Itolere canuhacha
icharaaetilu jianeeinna jelai choae jauhecotojoeriin laraajiin nereeunni satono que
tiaain, 14 Jesocurisito aina cuaain cana rai niicha teeni tihane coina cana raain nihalu
Cana Coaunerane jaan raanune coina.
15 Caitono tocohaneein coaaucaachenete ne, esinae rauhijiriin cana suujua coitu-
cuhin, Jesocurisito esenetaeraneein ijiin niha cana suujuane coina. Jana ainihanete,
inara que nii coaaratereein Cana Coaunera, inara netonai nii coaraain coitucuichene
coina. 16 Nete laen inae nii coitucuujihacachene rijijieein tonoraain ichaohacachene
caohachae.
17 Chasocuru charijieein teeinti cha ichaain neeun, nii rijijieein inara netonai cha
ichaain neeuche. Chaen nii aihacaanune rijijieein nenacaauruhacha ichai rijijieein cha
ichaain neeuche inara netonai.
18 Inae araai saain aitocoaaun. Niite jataen canu inaderajae. Atiinne coaiteen aitoree-
unni. “Cana Coaunera coitucuhanu,” naainte niqui ere cacha tabaauru, nete satiin
coreniha coroso que ohin nihalu Jesocurisitone saijieein aina nejeratenaa tocohaneein
ichaaore, joaenreein necairichanaa abaantanaa nainecurenihane jaun.
19 Nitohaneein ichaonacaaurute nitajiha cuurureein, necoejenaa charaneein ataib-
inae rijijieein ichaaoruhana jaun. Cana Coaunera coacuelanaala, acaihanejein caa
chauratane que nenacaauru itolereeicha que coaucuruhane jaun. 20 Nitohaneein
nihaacache laen cana. Dede curuaanaa neein niha cana Curuaanaa Jesocurisitona
jaunte, dede cocoaicha neein nihacache. Aihana jaunte enacoauneein dede caje fauha
uha nii jianacoo cana mitaera Jesocurisitone cohajihacache. 21 Acate cana jaberoco
coriha cureein culocohin rai jaberoco tocohaneein necaohacha que necaohachaain.
Itolere amuritonaa nainihane jaan aina cuaainte nitohaneein ichareein.

4

Raotojoeein inetono janonaa bana rachoojoeein neeuche

1 Nitohaneein rauhijiriin Cana Curuaanaa ere tonoraauchera cacoelaichaauru
chasocuru. Jatainna inara coaana jeretoon. Inara ainana raotojoeein rachoo-
joeein neeun, quesenetaaichene coreniha Cana Curuaanaa coitucuhichene jaun.
2 Aonacuchena inara rai aitete, acaauru rai aitocoiche. Ita aina obaejerihuruhane
jianeeincha, jiniiquiin ita belaijieeincha neeuruhine, nii Ebodia, Siintique, enecuru,
naaonjoaihunri coujurihu Cana Coaunera coreniha cana nejera neein nenaa tocoha-
neein.
3 Nii Filipoo nihanune bana saain Culemente, leeochaauru, naaonjoain aina cajini-
ichaain ichaonaa tera erenaa que amihaneeuruhalune jaun. Acaauru curuaate inae
laenanohineein ne ichaonaa tera- Cana Coaunera Quiricha cuhane.
4 Raotojoeein inetono janonaa bana rachoojoeein neeuche, Cana Curuaanaa Je-
socurisito aina neeichene jaun. Aonacuchena coaiteen inara rai aite. Raotojoeein
rachoojoeein neeuche.
5 Aihute esinae rauhijiriin inara amute cacha belaina inaera cachaneein neeichene
coaraain inara coitucuurumiin saain cachaauru itolere bana. Inae cataainjia turuha
Cana Curuaanaane.
6 Jiaonriha aansijiin laaojoiri coreniha nererojoecaaiche ne. Niha inara que chato-
hanaine Cana Coaunera coroajeein bajaain, rai beeuchete coitucuhine. 7 Nitohaneein
ichaquichenete, inara suujua rachoojiaa cureein Cana Coaunera, raotojoeein neeich-
ene coina.

Nitohaneeinte itolere cachaauruhacha coitucunojoi amurijiriin raotojoeein ichaonaanaja tereein inara rai Cana Coaunera. Nii Cana Coaunera tenojoin cana suujua rachoojiaerate inara suujue suujuatereein Jesocurisito aina jiniiquiin neeichene coina.

Coa cajihaneein inara suujua coaracache

8 Satononejeeinne ena cuhane ichei caa que erereeunni. Coa cajihaneein inara suujua coaracache. Acaihanejein rauhi cuhane cuaain cana suujuatera erenaa que inara suujua ereein nii que coaaucuche. “Leeochaauru belaain, caohatiin leeochaauru coaraain, caohatiin camijianeeonne maajeein ichaain, naaonjoain nihanunete caohachae,” naain inara suujua tocharaain inara suujua coaracuche.

9 Nii inara relaanulune jana aonaain esenetaaichelune tocohaneein neeuche. Charijieein teeinti cuu nihanune bana quichao que ichaorejetoon, nii rijijieein inara netonai caohachaain inara ichao que ichaooche. Nitohaneein neeichenete, inara aina niha cureein cana suujua rucuhera Cana Coaunera, raotojoeein neeichene coina.

Cairicheineein nihanune nihanatiina jerichanejeein raotojoeein nereeunni.

10-11 Tabiicha carajaain cacoaauquichene jaunna, Cana Curuaanaa coroaejeeun. Naaonjoaainte, “Cacoaaucurenera,” coatiha naa casuujuane caaun caitono nihei, neniha chuni letoaichene jaannune jaun, cacoelaaichene jaannu coriqui letoaeneeichene coitucuhanune jaun. Coatiha inara caje chaaelai bajaa caitono nihei. Cairicheineein nihanune nihanatiina jerichanejeein raotojoeein nereeunni. Inae nitohaneein nerelaain nihanune jaun. 12 Aihanune banana necairichanaa coaraain neeun. Ai banana, chaque latijiojoiri lanaala neeun. Nii jaunna itolere necairichanaa, mijitena, naaonjoaain ichaonaa que ichaonaa coitucuhin neeun. Inae nitohanei coriaanune jaunna, neniha chaaelai caraine nihanatiin chaque tonajelanaala neeun. 13 Jatoroaaina neeun, chatohaneein caetera nihane abaantaain nihanune coina. Nitohaneeinna joaenreein abaantana naineeun, casuujua lararajiaa cacorataaniha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitona jaun. 14 Chaen caohachate ichaquiche, necairichaaecaaunne jana canu rai coriqui letoaain.

15 Coaauquiche chachu inara netonai natiin, taolu inara ratiriin Masedoniau cuhanune bana techu, inara Filipoo Jesocurisito ranojoineein neiniquichene coaiteen carai coriqui letoaaichelu. Acaihanejein inaraachete Jesocurisito que cacha relaanune nunuhetihanune caje coaauneein cacorataanera neein neeiche, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito que inara relaanune cainaera rijijieein. 16 Atiin Tesalonecau nihanune jana techu, coroata sai cuhane coaiteen le cachaauru cachaauru caje coriqui taojiajeein carai letoaaichelu.

17 Coatiha cacorataaneeichene coina caitono nihei. Nitohaneein cacorataaneeichene corenihate jeelai choae jauhecotojoeriin nii cainaa cureein Cana Coaunera dedeeu.

18 Ena cuhanena raaun latichaaunne amuritoheriin Efaforoto aina inaraacha letoai que jojohin. Nitohaneein inara suujua caje coaauneein ichaquiche Cana Coaunera notaracaaena jaunte, nii coaraain rachoojoe Cana Coaunera, nitohaneein ichaera cacha rautaana jaun. 19 Nii jaunte chaelai lateein neeichene inara rai ecotiha cureein Cana Coaunera, Jesocurisito ere tonoraera neeichene jaun. Acaachate Cana Coauneraneein nihana jaun nitohanai ichana naine.

20 Aihana jaun coanete Cana Inaca Cana Coaunera coroaejeein nihacache inoaenlunetiin. Nii rijijieein neeine atiin.

“Inara coaauca jera Faboro,” naain beeuche.

21 Satiin nii cuu nenacaauru Jesocurisito coitucuurera rai, “Inara coaauca jera Faboro,” naain beeuche. Cau caniha Cana Coaunera Calaohi coitucuurerate chu inara coaaucure. 22 Romanocuru curuaanaa loreri asaae nenacaauru netonai techu inara coaaucure, saain cau nenacaauru Cana Coaunera coitucuurera netonai techu inara coaaucure.

23 Inara suujua lararajiaain, inara coroatajaneeine Cana Curuaanaa Jesocurisito.
Inae jianichaaun.

Colosau nenacaauru rai
Faborohacha letoai leinjiin

Chatohaneein neeiche Colosau neiniquichene.

1 Canuna Cana Coaunera jerenohineein, rai Calaohi Jesocurisito letono- afosotoro Faboroneeun. 2 Jesocurisito coreniha cana nejera Timoteeo aina jiniiquiine caa quiricha laenacaanu, satiin Cana Coaunera cachaneein, canacaanu suujua rijijieein Colosau Jesocurisito coreniha canacaanu nejeraneein neiniquichene rai. Cana Inaca Cana Coaunera jeelai amuritoheriin inara coroatajaneeine jiniiquiin raotojoeein neeichene coina.

Jesocurisito esenetaeraaru rai Cana Coaunera bajaa Faborone

3 Inara rai Cana Coaunera bajaacaanune naineeine, itolere bana: “Narihara Cana Coaunera,” naain Cana Curuaanaa Jesocurisito Inaca Cana Coaunera coroaecaanu, 4 aiha Jesocurisito esenetaain neein, satiin Cana Coaunera cachaneein nenacaauru aina jiniiquiin ita belaain neeichene coitucuhacaanune jaun. 5 Inae dedeeu inara que banijiaain rucuhenojoineein nenaa rariquicheeine cohajeein neeichene jaunte, leeochaauru aina ita belaain neeiche. Cana osa caje cana ichoteraneein nenaa erenaa caohacha aonaquichene caje coaauneeinte, nii inaraacha cohajei sirichaaneein neeiche. 6 Nii erenaa inara rai beratenojoite, itolere chauratane sacutaain coitucuhin, inae rijijieein ichaaore cachaauru. Charijieein teeinti esinae rauhijiriin cana belaitoha Cana Coaunerane beeuruhane aonaaain, esinae rauhijiriin erenaa nihane esenetaaichelune rijijieein. 7 Nii quete jeriha Jesocurisitone rijijieein inara relaain nelu, nii jataain canuhacha belaineein nenaa Efaforasi. Acate canacaanu amihaneeon que canacaanu coroatajaneraneein, inara rai jeriha Jesocurisitone rijijieein cha ichaeraneein nenaa ne. 8 Aca techu canacaanu rai, inara suujuatiha Cana Coaunera Suujuene rijijieein leeochaauru belaain ichaohichene benaa belu.

9 Nii jaunna coituhacaanune caje coaauneein jianelanaala inara rai Cana Coaunera bajaacaanu, inara que jeelai amuritoheriin niicha jerei coitucuerateein, itolere inaraacha ichai coitucuhin, rai Suujue jerenohin coitucuhin, naaonjoaainchene coina. 10 Nii ainate Cana Curuanaacha jerei rijijieein itolere caohacha nejesina ichaain neriquicheein, jeelai amuritoheriin Cana Coaunera coitucuhin coujuriu Cana Coaunera cachaneein nenaa tocohaneein. 11 Nii coinana itolere amurijiriin niicha ichana nainei aina cuaain, inara lararajiaa Cana Coaunerane, laraajiin nererojoecaelanaala neeichene coina bajaacaanu. 12 Nii ainate rachoojoeein, nii satiin notaracaae rai cachaneein nenacaauru rai niicha teenu- rai Cojoanonaa raain neeichene coina, inara rai teranuneein nenaa Cana Inaca Cana Coaunera coroaequiche.

13 Cana Coaunerate, cana curuaanaaneein niha moconajaerane jana, caje cana ruluhin Cana Curuaanaa niha rai Calaohi Jesocurisitone coina rai Cojoanonaa que cana telu. 14 Nii rai Calaohi corenihate cana osa caje cana ichoterateein, cana que suujua acatelu Cana Coaunera.

Ohalu Jesocurisitone corenihate Cana Coaunera aina raotojoeein ichaohacache.

15 Chabana Cana Coaunera coarahaacache niqui. Nete rijijieein nenaa- rai Calaohi Jesocurisito coaracaache. Acate, jauriaanejeein rai Calaohineein nelu, itolere coaaunaane ajiniha caje coaauneein. 16 Aina cuaain techu itolere dedeeu neenihuru, chauratane que neenihuru, chabana coaanojoinelanaala neenihuru, chabana inanacaelanaala itolere ichana naineraneein itolere que mijiaaaineein neenihuru, naaonjoainuri coaaunaeratelu Cana Coaunera. Satiin niichurute raineein nihane coina,

aina cuaain coaaunanojoineein nelu. 17 Nitohaneeinte itolere ajiniha nenaanelu Jesocurisito. Chaen techu coreniha, Aca jerihane rijijieein neeure satiin niicha coaaunaauri. 18 Chaen techu satiin niicha ranojoineein nenacaauru, rai iclesia neein neeure. Nii iclesiate Jesocurisito jaberoco ne. Jana nii jaberoco coturite jeelai Jesocurisitohacha ne. Aca techu itolere ajiniha nihalune rijijieein, aca satiin ajiniha o caje ichanaelu. Nitohaneeinte nelu, itolere que satiin ichoaichateraneein nihane coina. 19-20 Jesocurisito aina itolere bana nenaa jerihane jaunte, aina cuaain satiin itolere cana rai chauratane, dede, cana janonaa, naaonjoainuri que neein, que nejeratenaaneein neeuruhane caje, aina raotojoeein neeuruhane coina ichaelu Cana Coaunera. Niite ichaelu, coroso que rai coichana jaohin ohalu Jesocurisitone aina cuaain.

21 Jauriaalute niqui Cana Coaunera cacha nelanaala aina inara suujua cuhane que nejeratenaaneein neeichelu, nechu baasohacha ichajeein ichaohichene jaun. 22 Nete laen inae enene, aina raotojoeein rai cachaneein que banijiaaineein neeichene coina, inara que suujua acatelu Cana Coaunera. Nii coinate joaenreen cacha rijijieein, atinanohinelu rai Calaohi Jesocurisito. Nitohaneeinte inara coulucoelu, nacatiha cha ujuaihonelanaala, osa colane neeichene coina. 23 Nete nitohaneein nenaa jeriquichene, inara rai benojoiniha ichoteratenojoineein neriquicheeine jaanune jana, aonaain esenetaaichelune rijijieein, leinjiin acaacha cohajeein, leeocha ichana coacuelanaala neeichene caohachae. Nii jeelai inara rai beratenojointe, satiin chauratane sacutaain benojoineein ne. Chaen canu Faboro nichaaunnena nii que cachaauru relaaurera coroatajaneraneein neeun.

Jesocurisito cachaneein iclesiacuru coroatajaneraneein niha Faborone.

24 Ena inara coreniha necairichanaa coaracaaune jaunna rachoojoeeun. Nii Jesocurisito jaberoco- niicha ranojoineein nenacaauru- iclesiacuru coroatajanena quete Jesocurisito coreenraniha necairichanaa coarae cajabereeo. 25 Nitohaneeinte Jesocurisito cachaneein iclesiacuru coroatajaneraneein nihanune coina, canu telu Cana Coaunera, inara caohachanu que, inara rai niicha beratenojoi beebejihanu, aca jerihane rijijieeine coina. 26 Nii niicha coitucuerateite inoaenlu caje coaauneein chuni que coitucueratelanaala asinojoineein sirilu Cana Coaunera. Nete laen inae enene, satiin rai cachaneein neinichaachene que coitucuerate. 27 Nii jataain caohachaneein niha Jesocurisitonete, satiin Jorionelanaala nenacaauru que coitucuerate Cana Coaunera. Nii asinojoineein nenaa niicha coitucuerateite, Jesocurisitoneein inae inara suujueniha ne. Acaachate cohajeeiche.

28 Nii jaunna Jesocurisito que cachaauru relaacaanune, itolere niicha ichai coitucuhin ichacuruhane coina acaauru suujuatihacaanu, esinae rauhijiriin caohachaain aca jerihane rijijieein, Jesocurisito rai tenajaacaanune coina. 29 Nitohanei amihanenaa ichacaaunne coina canu lararajiaain, itolere ichana nainichaaunne jaanu tiha Jesocurisitone ainana caa niicha icharatei ichaain neeun.

2

1 Laodiseau nenacaauru, chae inara, chaen chabana canu coaraelanaala nenacaauru- canu benaa caje cacoitucuureraauru, naaonjoainuri neeichene corenihane, jataain mainajeriin necairichaaun. 2 Nitohaneeinne caohachaain rai suujua lararajiaain, jeelai amuritoheriin jiniiquiin corajeein, itolere bana ita belaain neein, nii chuni que Cana Coauneraacha coitucueratelanaala nenaa- Jesocurisito coitucuhin neeichene coina jataain laraajihun. 3 Esinae rauhijiriin Jesocurisito coitucuhin neeichenete, rai caohacha aina itolere coitucuhin neriquicheein. 4 Nabana chuni inara coritaa raotojoeein inara rai ereein, osa que inara saruhane jana, esenetaaichene coataane caa inara rai beeun. 5 Inara aina canu jaberoconeein nenihanune niha natiine, itolere bana canu suujua cuhane inara coacuun. Nii jaunna

jiniiquiin rauhijiriin inaraacha ichai ichaain neein, Jesocurisito esenetaaichene jaun, aca jerihane rijijieein ichaohichene coitucuhanune jaun jataain rachoojoeeun.

Ena nenaa ichaonaa teraneeinte ne Jesocurisito.

6 Nitohanihane jaun jeriha Jesocurisitone rijijieein ichaohichene coina esenetaaichelune jaun, itolere bana aca jerihane rijijieein ichaaoche. 7 Aihana jaun, leinjiin acaacha jerihane rijijieein inara suujua aina cutaain ichaohin nii acaneein nenaa rijijieein ichaohichene coina inara relaauruhalune jaan esenetaaichelune rijijieein, itolere bana Cana Coaunera coroaecuche. 8 Itolere que necohalajiin neeuche, nabana nechu joaereen nichao que inara coritaain nenaa jereranihane, esenetaain neeichene coataa. Nii cacha coritaeraneein nenacaauru, coatiha Jesocurisitohacha jerei icharaneein neeuruhi. Acaaurute nechu Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cachaauru ichao que cacha relaain, moconajaera icharatenohin icharaneein neeure.

9 Jerichanejeeinte rai Inaca Cana Coauneraacha ichai ichana naineraneein ne nii rai Calaohi Jesocurisito. 10 Nii jaunte Jesocurisito aina neeichene jaun, rai Inaca Cana Coaunera aina netonai neeiche. Nii Jesocurisitote, itolere que laraajiin satiin Cana Coauneraacha cocoainanojoineein nenacaauru Curuaanaaneein ne. 11 Chaen techu inae Jesocurisito aina neeichene jaun, inae cojunacatenohineein neeiche. Coatiha rai jaberoco que coujunacatenohineein neeuruhalu Jorioocurune rijijieein nihei. Niite inae necoriha inara suujuane jaun, inoaenlu osa que nesarujueein ichaohichene jianeein neeichene jaan cojunacaneein rauhijiriin Jesocurisito caje unaa neein ne. 12 Nii atinaain conautenojoineein nihalune caje ichanaalu Jesocurisitone rijijieeinte, inara atinaain inara itajihane rai niha osane caje, Curisito aina cuaain nichoteeichene coujunacaniha acauhanau teein baotisanojoineein neeichelu. Nitohaneeinte neeiche, niicha ichana nainei ichaain oo caje ichateralu Cana Coaunera esenetaain neeichene jaun. 13 Inara Jorionelanaala neiniquichenete jauriaa inara jaberoco que coujunacatenohinelanaala neeichelu, jauriaanejeein nenaa Moisesa tenojoi rauhi tonoraelanaala nitajenaaneein neeichelune jaun. Nete laen inae ena, Jesocurisito aina jiniiquiin ichaohichene coina, inara rai ichaonaa teein ne Cana Coaunera, nii Jesocurisito cana osa caje cana ichoterateraneein nihane jaun. 14 Nii jauriaanejeein nenaa Moisesa rai rauhi tonoraenihacachene jaunte niqui, caseteco coaracaachene rai nihacachelu. Nete coroso que ohalu Jesocurisitone aina cuaain, nii itajeein nelu Cana Coaunera. 15 Nitohaneeinte Jesocurisito aina cuaain, moconajaera aina rai letononeein nenacaauru amuritoheratelu Cana Coaunera, satiin coarajeeurera notaracaae tenajaain.

Itolere dedeeu nenaacha que coacuhin neeuche.

16 Aihana jaun, inara ichao que ichaohin, inara lenone que lenoneein, inara coco que cocohin, naaonjoaain neeichene, nihei chuni nii que ereein nenaa nainei. Jiaonrihachu nebetacanaa cojoanonaa bitoaain neein, atene ujuarichuru bitoaain, naaonjoaauruhane rijijieein ichaohichene coina inara counujeeunruhane tonoraaichene. 17 Nete satiin necorereein inae ecu tihane bana. Jana Jesocurisito tenojoi ichaonaa chabana necorerinaain, niheichu chabana satonorinaain. 18 Jiaonrihachu baaso ichaa inara beein, acaauru rijijieein neeichene coina, inara rai aitiin neeuruha nii Cana Coaunera letono aanjeraauru letononiha nocoetiin, acaauru notaaca Cana Coaunerane beein, nechu jeriha acaauru suujuane rijijieein ichaohin necohasitaacha que nenacaaurune tonoraain neeichene. 19 Jesocurisito cachaneein rai suujua cuhane sirichurenihane jaunte, jeriha Cana Coaunerane rijijieein, jiniiquiin neein ita belaain ichaohacahene coina cana teein niha Jesocurisitone saijieein ita caje neleruha cachane jerecure.

20 Jesocurisito esenetaain neeichene jaunte, inae nii jauriaanejeein inara relaauruhalune jaan jianeein neeichelu. Aihana jaun, inae nainiheeiche ichaaoruha Jesocurisito coitucuelanaala nenacaaurune rijijieein ichaohichene. 21-22 Nii jaiti Jesocurisito coitucuelanaala ichaohichene bana: “Jiaonriha dadaain, niheichu quiichene. Niheichu inara biji cuhane teberiana nainiheeiche,” naain dadaain quiichene caohateein inara relaauruhalune jaante, nechu cachaauru suujua caje unaaneein nihane jaun inae nitaje. 23 Esinaete chuhisi niqui rauhijiriin Cana Coaunera coitucuera rijijieein neein aitocure. Nete cana jaberoco cairichaeraneein ne. Nii acaauru aitoonjoan osaacha que coacuhin nenaa caje cana suujua corenaa nainenihane jaunte, nii chaque nelatene.

3

1 Nitohaneein inae ohin nitajenaa rijijieein neeichene caje Jesocurisito esenetaain neeichene jaun, rai Inaca Cana Coaunera aina jiniiquiin, rai raotono nichajai que niha Jesocurisitone jaan- dedeeucha que coacuhin ichaaoche. 2 Nii jaun, inae nainiheeiche Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru rijijieein coacuhin neeichene. Dedeeu nenacaauruhacha que coacuhin neeuche. Jiaonriha caa chauratane que nenacaauruhacha que coaauquichene. 3 Nitohanihana jaun, inae jauriaalu nenaa inara ichao que ichaoheeiche, ena nenaa inara ichaote, Jesocurisito aina Cana Coaunera aina asinojoineein ne. 4 Nitohaneein Jesocurisito, inara ichao sirichaneein nihane jaunte, inae ecu tihane bana nacoauneein turuhane bana, aina jiniichaain inara ocotiha ureein, aina jiniiquiin necaohacha que ichaohichene coina.

Jauriaanejeein nenaa ichaonaa aina ena nenaa ichaonaa.

5 Aihane jaun, coaaucuruha Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaaurune rijijieein coacuhin ichaohichene jianecuche. Jiaonriha joaenreein ene aina ichaohin, quicha nejesina neein ichaohin, ene nejesinaneein ichaohin, naaonjoaain Cana Coauneraacha rautaainelanaala nenaa ichaain, chaaelai siriquichene chunaain, naaonjoaaincha que coacuhin ichaohichene. Nitohanei ichaonaate jataain cana ichao aasaaera ne. 6 Nere tonoraelanaala nitohaneein ichaonacaaurute, jataain mainajeein casetecaeratereein Cana Coaunera. 7 Nii rijijieeinte inara netonai ichaorejetocoiche, jaiti necoreniha inara ichaone bana. 8 Nete inae necoriha inara ichaone jaun, ita cotaairiin, ene aina ichaohichene coinaacha baasoneein coacuhin, inara amute cacha baijiaain, rautanacaai que ereein, naaonjoaain ichaohichene jianequiche. 9 Inae nitohaneein necoriha inara ichaone jaun, jiaonriha jaiti necoreniha inara ichaone bana, inaraacha ichai ichaain, ita coritaain, naaonjoaain ichaohichelune rijijieein ichaonaa nainiheeiche. 10 Nitohaneeinte, ena nenaa ichaonaa que ichaohin, ena nenaa cachaneein nenaa rijijieein, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohichene, itolereneein niicha jerei coitucuriquicheein. 11 Aihana jaun, coatiha chaque nelatihei, Curieconeein, Jorioneein, Jorionelanaala, leeocha cachaneein, cha coitucuelanaala cairicheineein, letononeein, letononelanaala, naaonjoaineein nihacane. Jesocurisito cachaneein nihacanete, jataain itolere amurijiriin nelate.

12 Jataain inara belaitohane jaunte, rai cachaneein neeichene coina, inara janijiin inara raain nelu Cana Coaunera. Aihana jaun, coujurihu inara ichao coreein nenaa tocohaneein esinae rauhijiriin cairichaaojoaain ita coaraain, ita coroatajaneein, leeochaauru amurijiriin nenaa coacuelanaala, ita que nererojoecaelanaala, naaonjoaain ichaaoche. 13 Jiniiquiin ita que nererojoecaelanaala neein, tonaain itaque ereein neeuruha chunocohacurune, que inara suujua acateein, naaonjoaain neeuche, inara que suujua acateein nihalu Cana Coaunerane rijijieein. 14 Itolere baaso caje inara suujua coreein, ita belaain jiniiquiin neeuche. 15 Nitohaneein neeichenete, inara suujua

raujiareein Jesocurisito, raotojoeein neeichene coina. Nii coinate inara raain nelu Cana Coaunera, jiniiquiin rai jaberoco rijijieein neeichene coina.

16 Itolere bana inara rai Jesocurisitohacha beratei coaaucuche inara suujua cuhane. Inara suujua que coitucueratiha Cana Coaunerane rijijieein, jiniiquiin ita relaain, ita suujua aninoaain, chatohanai ichaain niha chunine coataa ita suujuateein, naaon-joaain neeuche. Inara suujua aina cutaain Cana Coaunera coroajeein, salmo que nenateein, itolere nenatena Cana Coaunera coroaenanaja que nenatecuche. 17 Itolere inaraacha ichai ichaquichene, jeriha Jesocurisitone rijijieein aina cuaain ichacuche. Jerichanejeeinchu chaelai que ereein neeiche cacha raine, aca jerihane rijitojoeein ereein neeuche. Chaen chu, nii rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain, rai Inaca Cana Coaunera coroaecuche.

Curisito ranojoineein nenacaauru ichao.

18 Inara ene neeichene, inara lanaauru ere tonoraain jerecuruhane rijijieein neeuche, acaachate inaraacha ichanenineein ne, coujuriu Jesocurisito esenetaeraneein nenaa tocohaneein neeichene coina. 19 Jana inara lananeein inara comasaihuru belaain neeuche, jiaonriha inara comasaihuru cotaairiin coaraquichene.

20 Canaanaihuru nihanatiin, rai fojiaraauru ere tonoraain neeuruhine. Nitohaneein neite rautaain coarae Cana Curuaanaa Jesocurisito. 21 Jiaonrihachu, inara acaauru inacaneein, inara bereecuru baijiaain neeichene, nabana caoacha coroaecuruhane jianecuruhane coataa.

22 Fatoroon letononeein nenacaauru, cau chauratane que acaauru fatorooneein nenacaauru ere tonoraain neeuruhine. Jiaonriha coarajeeuruhane notaracaaecha acaauru belaihuruhane jerenacaauncha acaauru ere tonoraain neeuruhane. Coaracurenihane jana nihanatiin, suujua aina cutaain, jerecuruha acaauru fatorooncurune rijijieein neeuruhine, nitohaneein jeriha Cana Curuaanaa Jesocurisitone jaun. 23 Itolere inaraacha ichai ichaain neeichene, esinae rauhijiriin corajeein ichacuche, inara amute cacha rai ichaquichene que coacuelanaala, Jesocurisito rai ichara rijitojoeein. 24 Inarate inae ecu tihane bana, inara rai aca cana Curuaanaa nihane rai niicha jerei ichara neein neeichene jaun, raineein nenaa que inara coreterihani Cana Curuaanaa Jesocurisitone coitucuhiche raotojoeein. 25 Nii choae tacaain coatiha nejelauneein chuni coaraain nihei Cana Coaunera.

4

1 Inara, fatoroon neeichene, inara letonocuru aina caohachaain inara suujua coaraain, rauhijiriin acaauru aina neeuche. Inara netonai leinjiin dedeeu nenaa Curuaanaa letononeein neeinchene jaun, rai inaraacha ichai beeichene rai neeichene que nainaain ichaaoche.

2 Itolere bana Cana Coaunera coroajeein bajaae bajajeein itolere que nainaain ichaaoche. 3 Canacaanu rai netonai Cana Coaunera bajaauchete canacaanu rai acuujua joracaaine ne itolereneein cuhin Jesocurisito que Erenaa coitucueraelanaala nenaa- ni-icha beratei beebejihacaanu. Nii coitucueraelanaala nenaa Erenaa canuhacha beebejei corenihane, caa caresero cuhane neeun. 4 Cacoreniha Cana Coaunera bajaauchene raotojoeein aohana nainecuruhane coina, rauhijiriin nii Erenaa beebeje cachaauru rai.

5 Chaen techu Cana Coaunera coitucuhichuru que caohacha nejesina ichajeein itolere bana ichaohichene coaarateein, caohachaain coacuhin nii canaacha esenetai que acaauru rai raotojoeein beebejeeche caeneenejelanaala. 6 Nitohaneein ereeichene raotojoeein ereeuchete itolere bana rautatiin aonacurumiin aohanraauru. Chaen tonaain ereeuruhane nihanatiin, raotojoeein baaso coacuelanaala acaauru tonoraain neeuche.

Necoiha Faborone

7 Canu suujua rijijieein, Jesocurisito icharatenohi amihanenaa que cacorataanera-
jataain canuhacha belaai- Jesocurisito coreniha cana nejera Tiquicote, inara rai canu
benaa bereein. 8 Nii coinane inara rene aca letoaaun, inara rai: “Naaonjoaaine
nihacaanu,” naain inara suujua lararajiaane coina. 9 Ainate uhe inara laurijira-
neein nenaalu- jataain canuhacha belaai- Jesocurisito coreniha cana nejera Onesimo.
Acaaurute inara rai caaelai benaa beeurureein. 10 Canu aina caresero cuhane nenaa-
Arisitarocote, inara coacue. Chaen Berenabeen calaohiriji- Maroco netonaite inara
coacue. Inae inara rai bihanulune rijijieein, inara rene bedainiha nii Marocone rao-
tojoeein raauche. 11 Chaen techu Josto neein acaauruhacha curuaatei- Jesoso netonai
inara coacue. Acaauruhachate canu araaichuru- Jorioocuru caje, Cana Coaunera
icharatenohi amihanenaa que cacorataaneraneein, jataain canu suujua nunaeraneein
neeure. 12 Inara laurijiraneein nenaalu Jesocurisito cachaneein nenaa- Efaforasite
inara coacue. Acate itolere bana inara rai Cana Coaunera bajaae bajaaenaja que,
leeocha ichana coacuelanaala itolereneein Cana Coauneraacha jerei ichaquichene
coina. 13 Canune nitohaneein, Laodiseau nenacaauru, Erapolisiu nenacaauru, chaen
inara, naaonjoaineeichene que, jataain coaaunajaaoca nii Efaforasine coarajenaja-
coon. 14 Canuhacha belaaineein nenaa- docotoro Locasi netonaite inara coacue, chaen
Demasi netonai.
15 Laodiseau nenacaauru Jesocurisito coreniha cana nejeraneein nenacaauru rai
acaauru coaaucaaunne beeuche. Chaen Ninfasi aina rai loreri asaae netaojianacaauru
coaaucaaunne beeuche. 16 Inae nainaain caa inara rai canuhacha laenai quiricha rere-
taain coaraquichene nainaquichene, Jesocurisito ranojoineein Laodiseau nenacaauru
rai letoaauchete, acaauru netonai reretaain coaracurumiin. Acaauru netonai, acaauru
rai quiicha letoai quiricha, letoaauruha inara rene ne, reretaain coaracuche inara
netonai. 17 Chaen Arquipo rai: “ ‘Atiin ichei Cana Curuaanaacha icharatei amihanenaa
ichaauje, nii icharatihalune rijijieeincha.’ naainte ichei nere letoae Faboro,” naain
beeuche.
18 Inae satonotichaaunne raine Canu Faboronichaaune caraajenihane, caa quiricha
cuhane inara coaaucaaunne laenaaun. Atiin Caresero cuhane nihanune que coaau-
cuche. Jeelai amuritoheriin inara coroatajanemiin Cana Coaunera.

Tesalonecau nenacaauru rai
Faborohacha letoai leinjiin

Tesalonecau nenacaauru rai laenaauruha Faboroorune

1 Canuna Faboro neeun. Inara raina Siribano, Timoteeo, naaonjoain nichaanunena laenaain letoarichaanuhin. Saain nii Tesalonecau nenacaauru Cana Coaunera rai ita taojiaera neeichene raina caa laenaain letoacaanu. Saain nii Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naaonjoain coitucuhin neeichene raina caa letoaacaanu. Inara belain, inara coroatajaneeine Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito naaonjoainte raotojoeein neeiche.

2 Cana Coaunera bajaacaanune naineeina, “Nariha,” naain coroaejeein, inara rai bajaacaanu inara coroatajanejeein sacuha Cana Coaunerane coina.

3 Nitohaneeina inara coaucuhin nihacaanu, Cana Inaca Cana Coaunera bajaacaanune naineeinna rauhijiriin inara coroatajanerichaain Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone esenetaain, caohachaain laraajiin necairichanaa abaantaain amihaneein leeochaauru belaain neeichene jaun. 4 Coichana aina cutaainte inara belai Cana Coaunera. Aihana jaunna, janijiin Cana Coaunera ranojoineein neeichene coitucuhacaanu.

5 Coatiha joaenreen erenaa rijijieein nihei caa cacha relaacaanune jaan Cana Coaunera Ere. Mijiaainetiinte cacha suujua que tacae, nitohaneein tiha Cana Coaunera Suujuene jaun. Nitohanihana jaunna esinae rauhijiriin Cana Coaunera Ere neein nihane coitucuhacaanulu.

Inarate canacaanu ichao coitucuhiche, inara aina nihacaanune bana inara nota que canacaanu coaraquicheluna jaun. Nenacaen inara caohachanu que tejian canacaanu coaraquichelu inara nota que, jerichanejeein caohachaain ichaohichene coina.

6 Nii jaunte jerichanejeein canacaanu ichao rijijieein, Cana Curuaanaa Jesocurisito naaonjoain rijijieein inara netonai inara ichao que ichaohiche. Nitohaneein caohacha ichaain ichaohichene corenihate inara rerohecaain, inara cairichaerihure niqui, nete inara coroatajaneein naaonjoaan Cana Coaunera Suujuene jaun, raotojoeein rachoojoeein Cana Coaunera Ere aonaain tonoraaiche atiin.

7 Nitohaneein atiin laraajiin necairichanaa abaantaain raotojoeein neeichene jaunte, inara coitucuuruhana jaun, jerichanejeein inara rijijieein ichaonaa caohacha que ichaonaa coaaucure saain Masedonia, Acaiha, naaonjoaihunri nenacaauru Cana Coaunera coitucuurera. 8 Nitohaneeinte Masedonia batane, Acaiha batane, itolere sacutaain Cana Curuaanaa Ere coitucuerateeichene jaun, esinae rauhijiriin Cana Coaunera esenetaain rauhijiriin nere tonoraain neeichene coitucuure itolere neein. Nitohaneein itolere neein raotojoeein inara coitucuuruhana jaunna, inae cha que erenaa nainenihacaanu canacaanu inae.

9 Nii jaunte inae acaauru rai cha que irihacaanune latecurene, jauriaa nejeein inara rene turuha uhacaanune jana, canacaanu belaain, canacaanu raain, canacaanuhacha beebejei Cana Coaunera Ere esenetaain tonoraain, nii enuha caje cacha chanohineein nenaa inara coaunera niha inaraacha tei jianeein raatiriin, esinae rauhijiriin nii ichaohin nenaa Cana Coaunera Esine Ere esenetaain tonoraain, nii beebejeeiche leeochaauru raine coitucuuruha itolere neeina jaun.

10 Chaen techu enacoauneein dede caje turuha uha nii Cana Coaunera Calaohi, nii oo caje Cana Coaunera ichatenohin Jesosone cohajeeichene beebejeeure. Nii Cana Coaunera Calaohi Jesosote cana casetecaeratihane rai niha Cana Coaunerane jana jianacoon cana mitaeraneein ne.

2

Tesalonecau namihaneeo ichaa Faborone

1-2 Nii coitucuhichene tocohaneeinte jauriaa nejeein Filipoo turuhacaanune jana,
canacaanu batohin, canacaanu necoejechanuhin, canacaanu que jaolecooruha nati-
inte, inae enene esinae rauhijiriin aitocoanune coitucuure. Nii coitucuhichene to-
coaneeinte canacaanu aina nejerateeuruha nii Tesaloneca cocoaichacurune jana,
canacaanu coroatajane Cana Coaunera, acaauru que casilanaala laraajiin inara rai nere
bihacaanune coina.
3 Nitohaneeina joaenreein caje rocohin inara relaenihacaanu. Nitohaneein rauhi-
jiriin aitocoaanu natiinte canacaanu ataibinaene beein, naaonjoaaunre canacaanu
belaiheichuru, chaelai chunei coritana coacuhin joaenreein canacaanu ereniriaala que
aitona rijitiin.
4 Canacaanu suujua coarajihana jaunte, canacaanu letoae Cana Coaunera, jianacoon
cana mitaain, Cana Rai Ichaonaa Tera Nere bihacaanune coina. Coatiha canacaanu
belaain niha cachane jerena caaun cacha relaain nihaacaanu. Canacaanu belaiha Cana
Coaunerane jerena caaunna jerihane tocohaneein cacha relaain nihacaanu.
5 Nii coitucuhichene tocohaneein, coatiha canacaanu coretequichene coina inara
belaihaacaanu. Esinae Cana Coaunerate coaraje.
6 Canacaanu cocoainaain canacaanu letoaain niha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisi-
tona jaunte niqui neere canacaanu rai rauhi. Nena “Naaonjoain canacaanu que
suujua acateein neeine cachara,” naain erenihacaanu inara rai nihanatiin. 7 Nechu
jataen joaenreein cacha rijijieein turuhin, canacaanu nerotohin inara belaain inara
jana amuhemuhecaanulu. Charijieein teeinti bereecuru belaain fojiae neba. Nii
rijijieeina inara belaain inara relaacaanu. 8 Coatiha Cana Coaunera Ereeicha que
inara relaacaanuneeicha coina turuhin inara aina nihaacaanulu. Inara netonai
canacaanu ichao coaraain jerichanejeein canacaanu rijijieein ichaohichene coinana
itolere necairichanaa abaantaain turuhin nihacaanulu, canacaanu coichana aina cu-
taain inara belaain nihacaanune jaun.
9 Jauriaana janotiinnetojoeein, laraajiin mainajeein amihaneraetoacaanulune
coaauquiche chachu natiin. Nitohaneeina canacaanu raajenihane amihaneein,
coreniha canacaanuhacha latei coreteein, Cana Coaunera Ere beebejeein
ichaorejetocoaaunlu, nabana inara cairichaacaanune, chaelai que latejihojoiriin
neeichene coataa.
10 “Baaso chaainjene nihacaanu,” naain iriha cacha natiin, chatohaneein baaso
chaain nihaacaanu. Inara, Cana Coaunera, naaonjoain neeichenete rauhijiriin
canacaanu suujua coaraain, Cana Coaunera coitucuera neeichene que canacaanu
suujua acateein nihacaanune coarajerejetocoichelu. Nii jaunte nene nihei chaelai que
ujuaiteein canacaanu coulurujiha chuneine jaannu.
11 Nii choae tacaainachu calaohi suujua nunaain lararajiaa inacane rijijieein inara
suujua nunaain lararajiaain nihacaanune coitucuhiche. 12 Nitohanihana jaun, coujuriu
Cana Coaunera coitucuera neein nenaa tocohaneein rauhijiriin ichaooche, nii jauriaa
inara rai aitocoaanulune tocohaneein raotojoeein rachoojoeein aina neeichene coina
inara cotijiaain nihalu Cana Coaunerana jaun.
13 Coatiha joaenreein cacha ere aonajenaa rijijieein Cana Coaunera Ere aonajihee-
ichelu inara rai bihacaanune jana. Nii jaunna Cana Coaunera bajaacaanune, “Nariha,”
naain bajaacaanu. Nii caje coaauneeinte esinae rauhijiriin caohachaain inara ichao
coreein ichaohichene coaarateein neeiche. Nitohanihane cajete esinae rauhijiriin Cana
Coaunera Ere nihane que necoaarate.
14 Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere tonoraaichene corenihate inara aina nejer-
ateeurelu inara araaichuru. Nii rijijieein techu nii Jodeau nenaa Cana Coaunera Calaohi
Jesocurisito ere tonoraaurera aina nejerateeurelu acaauru araaichuru Jorioocuru.

15 Nii Jorioocurute acaauru rai Cana Coaunera ere beera inoaensi sohin jaaoruhane
rijijieein Cana Curuaanaa Jesoso sohin jaaorera ne. Nitohaneeuruhana jaunte acaauru
aina nihacaanune bana canacaanu sitaaurelu. Nihei aansijieeiniji Cana Coaunera
jerenohin ichana coaaucuruhi, nechu satiin cacha aina obaejeriin ichaaoruha neechate
laen jerecure. 16 Nii jaunte jianacoon mituhin neeuruha Jorioniheichurune coina,
Jorioniheichuru rai Cana Coaunera Ere benaa jerichaanune, caohateeure. Nitoha-
neeuruhana jaunte jataen mululuhin osaquiin neeure. Nii jaunte tabiicha acaauru
abaantana nainene Cana Coaunera. Nii jaunte inae cuu tihane, nii core coaraa
cuurureein acaauru notaanaa.

Coaiteen Tesalonecau turuha cunaa jeriha Faboro ne

17 Inara caje amuhacaanune caje coaauneeina, inara coacuhin nihacaanu. Carajaain
ita coaarinihacache natiine jericha nejeein inara coacuhin nihacaanune jaun, inara
coaraa uhene rijitojoihacaanu.

18 Inara coaraa unaa jerichaanune naineeinte canacaanu acate Moconajaera. Ca-
nuna Faboro neein caraaje nihane inara coaraa unaa jereeun araai saain.

19 Inae coaiteen cau turuha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone banana, raoto-
joeein rachoojoeein nereeunni, cacoreniha coitucuhin rai cacha neeichene jaun. 20 Nii
jaunna esinae rauhijiriin raotojoeein rachoojoeein nihacaanu.

3

1 Jataenna inara coaraa unaa jeretohacaanu niqui, nena nainenerichaanuhin.
Nii jaunna cau Atenau nerichaanuhin. 2 Acaihanejein cana nejera Timoteeochana
letoarichaanuhin inara coaraa uhane coina. Acate Cana Coaunera letononeein
canacaanu coroatajane, Cana Coaunera Ere benaa que. Nii jaunte inara coaraa
ureein, inara suujua lararajiaain nihane, nii aina nelararajiaain, inara suujua nunaain
neeichene coina, 3 nabana chatohaneein nejelau suujua cuaain niha chuneine coataa.
Inarate raotojoeein niriinanai coitucuhiche. Saain nitohaneein necairichanaa coaraain
nihacache nete ne. 4 Nii inara aina nihacaanune bana, inara rai aitocoaanulune
tocohaneeinte nelu cana suujua reroecaeraauru. Nitohaneeinte situelu, nii coitu-
cuhichene tocohaneein. 5 Nitohaniha jaunna inara coaarateeunlu. “Esinaete chuhisi
rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere esenetaain tonoraain neeure,”
naain nitohaneein coitucuhanune jerena caaunna inara coaarateeunlu. “Baaso que
sarunajaain niha Moconajaerane, baaso chaain neeuruhane inacojoeein inachujian
acaauru rai Cana Coaunera Ere benaa que amihanihacaanulu,” naanune jaunne, inara
coaarateeunlu, nitohaneein coitucuhanune coina.

6 Nii jaunna nitohaneein esinae rauhijiriin Cana Coaunera Ere esentaain, tono-
raain ita belaain, raotojoeein neeichene coitucuun, inara caje turuhin biha Timo-
teeo canacaanu raina jaun. Chaen techu canacaanu belaain canacaanu coacuhin,
canacaanu coaana jeretohichene be. Inara coaana jeretohacaanune rijitojoeein
canacaanu coaana jeretohichene be canacaanu rai.

7 Nii jaunna necairichaacaanu natiin, raotojoeein nii que nelararajiaain atiin rachoo-
joeein nihacaanu. 8 Nitohaneein rauhijiriin Cana Curuaanaa ere tonoraain neeichene
jaunna, cha que tonajelanaala nihacaanu. 9 Nii jaunna inara coreniha, “Nariha jataen,”
naacaanu, Cana Coaunera notaracae. 10 Nii jaunna janotiin netojoeein Cana Coaunera
bajaain nihacaanu, canacaanu coroatajanihane inara rene turuhin inara rai beebejiha-
caanune, jataain jelai amuritoheriin esenetaain queecha jaaequiin neeichene coina.

11 Aihana jaunna canacaanu coroatajaniha Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curu-
aanaa Jesocurisito naaonjoaine jerichaanu inara coaraa uhacaanune coina. 12 Inara
coroatajaneeine Cana Curuaanaate jelai amuritoheriin esenetaain, tonoraain neein
ita belaain, cachaauru belaain, naaonjoaain neeiche inara belaichaaunne rijitojoeein.

13 Aihute nitohaneein rauhijiriin inara suujua coaraain ichaohichene jana inara
eruhine Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito, raineein nenacaauru aina turuha uhane
bana.

4

Nitohaneein ichaoha cachane jeriha Cana Coaunerane

1 Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuera neeichene jaunna, atiin inara rai
aitorichaanuhin, nii jauriaa inara relaacaanune rijijieein ichaohin neeichene coina.
Nenacaenjian jelai choae jauhecotojoeriin neeichene coinana aitocoaanu, nitohaneein
jeriha Cana Coaunerana jaun.
2 Inarate nere coitucuhiche, canacaanu que inara relaeratiha Cana Curuaanaa Je-
socurisitona jaun. 3 Acaiha nejein nere tonoraaiche neechate jere Cana Coaunera.
Nabana ita raelanaala ene aina ichaojeraquiin niha chuneine coataa. 4 Acaiha nejein
sinijiera ainaacha ita jereein jiniiquiin suujua coarain niha cacha nete caohachae.
5 Caohachaai, Cana Coaunera coitucuuruhi rijijieein inara suujua coarihei amuneein
neeichene. 6 Coa nejesinajeein ita coritaain ita shaquiin nihache. Nitohaneein
neinihanete banejelanaala choae osa nalutiareein Cana Curuaanaa, nii core coaraain
nihane coina, nii inara rai aitiin inara relaain bihacaanulune tocohaneein. 7 Coatiha
canaacha jerei ichaechajeein ichaonaa coina cana cotijiaain, cana raain niheilu Cana
Coaunera. Rauhijiriin cana suujua coaraain ichaohacachene coinate cana raain nelu
Cana Coaunera. 8 Cha teeinti, caa inara relaacaanune jaan batoe. Nihei canacaanu
batoha aitorinaain. Nechu nii rai Suujue que cana suujua lararajiaera Cana Coaunera
batohate aitoreein.
9 Jiniiquiin raotojoeein ita belaijieein saain itolere cacha belaain neeichene coina,
inara relaa Cana Coaunerana jaunna, inae nii que inara relanaa nainenihacaanu.
10 Nitohaniha jaunte, saain Masedonia nenacaauru Cana Coaunera coitucuurera be-
laain neeiche. Nii jaunna jelai choae jauhecotojoeriin inara suujua coaraain inara
amute cacha belaain neeichene jereeun. 11 Inara letoacaanune tocohaneein raoto-
joeein ichaohin, nihei casaje que erenaa coacuelanaala inara amihaneeocha ichacuche.
12 Aihute inara que suujua acateein naaonjoanruhine Cana Coaunera coitucuuruhi.

Coaiteen turuha uha Cana Curuaanaane

13 “Naaonjoaainte neeure Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito esenetaain
onacaauru,” naain inara netonai coitucuhichenena jerichaanu. Nabana cha
coitucueneeichene ohin naaonjoan chuneine, nabana Cana Coaunera coitucuuruhi
cachaauru rijijieein jataen tabai inaderanaa que inaderaain neeichene coataa.
14 Charijieein teeinti, ohin ichanae Cana Coaunera Calaohi Jesoso, nii rijijieein techu
aina ichanaa cuurureein esenetaain onacaauru.
15 Nii jaunna inara rai aitocoaanu, cacha relaa Cana Curuaanaane rijitojoeein. Cha
teeinti, coaiteen turuha uha Cana Curuaanaa nereen tiaain ichoae, nii ichoaichaniha
onacaauru ajiniha Cana Curuaanaa aina niha curinaain. 16 Letonocuru- anjeraauru
curuaanaa que beratiha Cana Coauneranete inae toniha Cana Coaunera rai jaihane
jana, dede caje fauha uha nii Cana Curuaanaane, ichanaa cuurureein esenetaain
onacaauru. 17 Nii baihate acaauru aina jiniiquiin nihacachene coina, dede sacari
jana Cana Curuaanaa aina ita ruhin curichaacheein jiniiquiin. Nitohanihanete Cana
Curuaanaa aina niha curichaacheein cha bana satonoelanaala. 18 Aihana jaun caa
erenaa que ita suujua lararajiaain neeuche raotojoeein.

5

1 “Naaonjoain banate turuha ureein Cana Curuaanaara,” naain coitucuhi chunei,
nii coitucuhichene tocohaneein. 2 Nii coitucuhichene tocohaneeinte cha coatajeniha
chuneine jana turuha ureein. Charijieein teeinti janotiin turue asijiauto. Nii rijijieeinte

turuha ureein. 3 Nitohanerichaine banate, “Jataain raotojoeeinte ichaohacache. Coatiha nihei cana que nejerateein chatohaneein cana ichao itajeranu,” naain ereein neeurureein Cana Coaunera coitucuuruhi cachaauru. Nii lacuritiinte caseteco coaraa cuurureein luhecotariin, acaauru casetecaa Cana Coaunera ne. Nihei chunijihun cuhin nichotenaa nainecururinaain. Charijieein teeinti, canaanai siriha enene, inae saa rai batenene, rai cunaane, cuna caje nichotenaa nainene. Nii rijijieein techu luhecotariin cau turuha Cana Curuaanaane acaauru casetecaane nii cuna aonacurureein. 4 Jana inara laen nesoonenaa coaariheeicheein, cohajeeichene jana tururichaaina jaun. 5 Cana Curuaanaa jerenohin coitucuhin tonoraaichene jaunte, jiichoo conaera- cono cachaneein neeiche. Coatiha Cana Curuaanaa ere tonoraauruhi rijijieein nocohenaana nenaa cacha neein nihaacache. 6-7 Nii jaun nainihei ninauhene neein ajenacaauru rijijieein nihacachene. Itolere bana cana suujua coaraain nihacache nete caohachae. 8 Charijieein teeinti, nalarijia que coata teeure soondarooru, acaauru jaberoco acateraanu que, nabana chatohaneein tenajaera nihane, acaauru que temuhin nihane coataa. Nii rijijieein techu inara netonai, cana acateraanu que Cana Curuaanaa esenetaain, tonoraain, ita belaain, cacha belaain, naaonjoain nihacachenete cana acatera niha nereein nii canaacha esenetai. Nitohaniha cachenete cana rohan nichuutaain cana coritana nainenereein Moconajaera. Charijieein teeinti, coata caje ichanohin asiho lauriae soondaro, nabana chatohaneein couturi tiha aina nejerateine coataa. Nii rijijieein techu, chatohaneein cana suujua tenaa nainenereein Moconajaera, batoelanaala esinae rauhijiriin jianacoo cana mitaa Cana Mitaerane esenetaacachene. 9 Coatiha caseteco coaraain nihacachene coina, cana raain nihei Cana Coaunera. Rai Calaohi Jesocurisito coreniha jianacoo mituhin nihacachene coinate cana raain ne Cana Coaunera. 10 Ohacachene nihanatiin aina nihacachene coinate cana coreniha ohe Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito. 11 Nii jaun nii aaichene rijijieein jiniiquiin ita suujua lararajiaain laraajiin neeuche.

Satono nejeein Cana Coaunera coitucuurera suujuatiha Faborone

12 Aonacuchena inara rai irihacaanu. Nii inara beraihurera que inara suujua acateein, nere tonoraain neeuche, Cana Coaunera coitucuurera beraichaneein neeuruhana jaun. 13 Nii jaun acaauru que inara suujua acateein belainajaain, leeochaauru aina jiniiquiin raotojoeein neeuche.

14 Amihanenaa jeriheichuru cotaicha rijitiin suujuateein letoaauche. Chaen chu nererojoecaain nenacaauru belaain suujuateeuchete, suujua tocharaain suujua nunaain neeuruhine. Chaen chu nacanacaenaauru coroatajanecuche. Raotojoeein satiin acaauru suujuateein, acaauru suujua lararajiaain neeuche.

15 Coaracuche, jiaonriha inara rai baaso chara nihane coa nacatiha tacaain cainaain nihache. Ita belaain, saain itolere cacha, Cana Coaunera coitucuuruhi nihanatiin belaain neeuche.

16 Raotojoeein rachoojoeeriin neeuche inetono janonaa bana. 17 Cana Coaunera bajaebajajeein neeuche inetono janonaa bana. 18 Chatohaneein inara tera nihane nihanatiin coroaaecuche, nitohaneein coujuriu Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito esenetaera neein nenaa tocohaneein neeichene jeriha Cana Coaunerana jaun.

19 Inara suujuatenaa jeriha Cana Coaunera Suujuene, aonaain tonoracuche.

20 Cana Coaunera Ere biha Cana Coaunera letonone, nijiaonriha batohin neeichene. 21 Esinae rauhijiriin suujua coaraain inara relaacaanune rijitojoeein inara relaauruhane esenetaain tonoraauche. 22 Itolere baaso jianeein neeuche.

23 Acaiha nejein nere esenetaain tonoraera neein neeichene coina inara suujua coreeine atiin cana rai raoti ichaonaa tera Cana Coaunera. Aihute neculocohin neeine inara jaberoco, inara suujue aina coaiteen turuha Cana Curuaanaa Jesocurisito nereein tiaain. 24 Nitohaneeinte ichareein nii Inara Cotiharalu, nitohaneein nihana jaun.

Laenaane satononiha acaauru coroajeein acaauru coaaucane biha Faborone

25 Cana Coaunera bajaauche canacaanu rai atiin.
26 “Inara coaaucuruha jera Faborooru,” naauche satiin cana nejeraauru Cana Coaunera coitucuurera rai.
27 Aihana jaun acaauru rai caa canuhacha laenai erereteaauche, Cana Curuaanaa letoaeratenojohin neein nihana jaun.
28 Inara coroatajaneeine Cana Curuaanaa Jesocurisitote raotojoeein neeiche.
Nitohaneein neeine.

Tesalonecau nenacaauru rai
Faborohacha letoai coroataja

"Chatohaneein neeiche" naa Faborone

1 Canu Faboro nichaaune, Siribano, Timoteeo, naaonjoain nichaanunena caa laenaain letoarichaanuhin. Saain nii Tesalonecau nenacaauru Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito naaonjoaunri coitucuurera raina caa laenaain letoaacaanu. 2 Inara coroatajaneein Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito naaonjoainte raotojoeein neeiche.

"Nariha" naain coroajeein Cana Coaunera bajaa Faborone

3 Esinae rauhijiriin jelai choae jauhecotojoeriin Cana Coaunera esenetaain, ita belaain neeichene jaun, "Nariha," naain Cana Coaunera rai inara coroaecaanunete caohachae. 4 Nii jaunna Cana Coaunera rai ita taojiaeraauru rai raotojoeein inara beebejihacaanu, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito coitucuhichene coreniha inara rerohecaain, inara cairichaauruhane nihanatiin, cha que erelanaala abaantaain itolere necairichanaa abaantaain neeichene jaun. 5 Nitohaneein abaantaain neeichene jaunte esinae rauhijiriin caohatiin inara raain niha Cana Coaunerane coaraa cuurureein inara coaaraauru.

6 Nii inara cairichaaeriin nenacaauru cairichaain niha Cana Coauneranete caohachae. 7 Inae dede caje turuha uha Cana Curuaanaa Jesocurisito, rai letonocuru mijiaainetoori- anjeraauru ainane banate, nebetacanaa tereein cana rai Cana Coaunera. Nebetacaacachene jana, acaauru cana rerohariha necairichaauruhane coina. 8 Cana Coaunera esenetaauruhi, chaen nii jianacoo cana mitaera Jesocurisito ere esenetaauruhi, casetecaa usi tabai quene coinate turuha ureein Cana Coaunera Calaohi. 9-10 Canacaanuhacha beebejei esenetaaichene jaunte, Cana Curuaanaa coroaecurureein saain esenetaeraauru inae turuhane bana. Nii banate caseteco coaraa cuurureein, cha bana jelai caje mituuruhane coina que aina rijijieein. Nii banate coriae Cana Curuaanaa coarihei rijijieein niha cuurureein nii nere esenetaauruhi.

11 Nii jaunna inara rai Cana Coaunera itolere amurijiriin nenaa bajaacaanu, inacojoeein inara cotijiaeniha Cana Coaunerana jaun. Chaen nachu caohachaain coaauquichene rijijieein inara tiha Cana Coaunerane coina Cana Coaunera bajaacaanu. Chaen nachu nii nunuheteeichene rijijieein, jerichanejeein inara amihaneeo ichaain neeichene coina Cana Coaunera bajaacaanu, esenetaain ichaquichene jaun. 12 Nitohaneein ichaquichene jaunte, inara coreniha Cana Curuaanaa Jesocurisito coroaecurureein satiin. Nitohaneein Jesocurisito letononeein neeichene jaunte inara coroaeca cuurureein, nitohaneein jeriha Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naaonjoaine jaun.

2

Inae cuu tee lalajiha Cana Curuaanaa turune janate niha cureein leinjiin cacha coritaraanu

1-2 "Naaonjoaainte turuha ureein Cana Curuaanaa Jesocurisito," naain bihacaanulu inara raina jaun, coa inara coritaera nihane esenetaain nihache. Inara rene turuhin, "Canacaanu rai beein beratiha Cana Coaunerana jaunna coaiteen turuha Cana Curuaanaane bihacaanune coina, cau inara rene turuha uhacaanu," naa chuneine nijiaonriha esenetaaichene. Chaen chu, "Canacaanuhacha letoai je," naain inara rai quiricha tera nihane nijiaonriha esenetaain neeichene. 3 Nijiaonriha chatohaneein nihanatiin, tonaain inara coritana jerera nihane esenetaain neeichene. Inae cuu tee

lalajiha Cana Curuaanaa turune janate niha cureein leinjiin necha ansai cacha coritaera, Cana Coaunera niha nocoetiin. Nii erete tonoraa cuurureein, Cana Coaunera ere tonorana coacuelanaala. Niqui nete nii acaauruhacha ere tonorai itajiha cureein Cana Coaunera. 4 Niite Cana Coaunera aina nejerateein, niicha tonorai tonoraa cachane, aina nejeratereein. Acaihanejein acaacha ere tonoraacachane jereein Cana Coaunera niha nocoetiin nelauriaa cureein Jerosaleen nenaa Cana Coaunera Loreri asaae.

5 Coauquiche chachu natiin, inara aina nihanune banana chu caritiin inara rai bihacaanulu. 6 Inarate cojoinacatiha Cana Coaunerane ajiniha turuenerihanine coitucuhiche raotojoein. 7 Inae nunuejiha nii Osa Neba amihaneeon asinojoineein. Inae jianiha nii acatera neechate cohaje, 8 ecooca nii nechu aansai atebinaene coina. Nii banate turuha uha Cana Curuaanaa Jesocurisitone, neraaicha que jiheitiin itajiha cureein Cana Curuaanaa Jesocurisito. 9 Nii nechu aansai ataibinaen osaaonate turureein nechu aansai atebinaen Moconajaera letono neein, nechu jataen itolere ichaain cacha coritaeraanu que, nohaneein itolere ichaain cacha notaaranu que. 10 Nitohaneeinte itolere que nohaneein ichaonaa rauhi aonana jerecuruhi coritaa cureein. 11 Nitohaneeinte casajeje esenetaauruhane coina, inauhene coarajenajareein Cana Coaunera, 12 nitajeeuruha nii nere rauhi jerelanaala casajeeicha tonoraeraaurune coina.

13 Nii jaunna inetono janonaa bana, “Nariha,” naain Cana Coaunera coroaecaanu inara coreniha. Jataaente inara belai Cana Curuaanaara, canejeraauru, jauriaa nejeein inara que tacaajeein inara raa Cana Coaunerana jaun. Nere rauhi esenetaaichene corenihate, rai Suujue que inara suujua coreein inara rae Cana Coaunera. 14 Nii jaunte nii canacaanuhacha beebejei nere aina cuaain inara cotijiae Cana Coaunera aina Cana Curuaanaa Jesocurisito rijijieein aina neeiche caohatiine coina.

15 Aihana jaun nitohaneein rauhijiriin ichaaoche. Coa nii quiricha cuhane reein tiaain inara suujuateein nihacaanune jaan baitichache. 16-17 Inara suujua lararajiaain, nunaaine Cana Curuaanaa Jesocurisito, Cana Inaca Cana Coaunera nii inoaenlu caje coaauneein cana belaicha, nii cha bana satonohane que ainaa rijijieein aina niha curichaacheine tera. Aihute inara suujua coaraain raotojoeein ereerejeein caohacha ichaain neeiche, Cana Coaunera coreniha.

3

Cana Coaunera bajaauchete, canacaanu coroatajaneeine

1 Inae satono nejeeine caa inara rai aitoreeunicha canejeraauru. Cana Coaunera bajaauchete canacaanu coroatajaneeinete, itolere sacutaain turuhine caa canacaanuhacha beebejei Cana Curuaanaa ere. Aihute nii aaichene rijijieein caohachaain esenetaain, caohatiin raain tonoraauruhine. 2 Esenetaeniha saain cachana jaun, aihute nii aansaineein nenacaauru canacaanu que janoriteeine Cana Coaunera, nabana chatohaneein canacaanu teeuruhane coataa. 3 Cana Curuaanaate inetono janonaa bana inara suujua lararajiaain inara beraicheein, nabana chatohaneein inara tiha joaenreein chaelaine coataa. 4 Nitohaneeinte esinae rauhijiriin inara coroatajaniha cureein Cana Curuaanaa caa canacaanu aitoonjoan rijijieein ichaechajeein ichaohichene coina. 5 Inara coroatajaneeine Cana Curuaanaate, inara belaain niha Cana Coaunerane coitucuhin, aiha Curisitone rijijieein chatohanai nihanatiin abaantaain neeiche.

6 Cana Curuaanaa Jesocurisito cocoainanohineeinna mijiaainetiin inara rai aitiin letoarichaanuhin, chunei cana nejera, Cana Coaunera coitucuera amihanena jerelanaala, caa inara relaacaanune jaan tonorana jerenihane ratiriin caje amuuche. 7-8 Inarate raotojoeein coitucuhiche, inara aina nihacaanune bana chaelai janonaa bana nirijieein amihanelanaala nirijieein core colane inara caje lenone bajaain nenihacaanune coitucuhiche. Nitohaneeina janotiin inetojoeein amihaneein coreniha

canacaanu lenone coreteein nerejetocoaanulu, nabana canacaanu coreniha chaelai que latejiojoiriin niha chuneine coataa. 9 Niha canacaanu rai rauhi, inara caje chaaelai bajaacaanune natiina amihaneein coreniha canacaanuhacha latei coreteein nerejetocoaanulu, jericha nejeein canacaanu rijijieein neeichene coina. 10 Nii inara aina nihacaanune bana inara rai aitocoaanulune rijijieein, “Chunei amihanena jerenihane coa lenoniha,” naacaanulu. 11 Nii inara laurijiracuru tabaauru jetaote, “Nechu jataen nirijieein amihanelanaala nechu jataen amuhemujeeure, joaenreein acaauruhacha jerei ichaechajeein,” naaina coitucuhacaanu. 12 Aihana jaunne Cana Curuaanaa Jesocurisito cocoainanohi neein nihacaanune jaun aitorichaanuhin, acaauru rai aitocoichene raotojoeeincha amihaneein ichaaoruhane coina.

13 Coa caohacha ichaain neeichene jianichache coiinteein. Jericha nejeeincha sacuuche.

14 Cha teeinti, erenaa tonoraelanaala caa quiricha cuhane aitiin, aitocoaanune tonoraene; nitohanei nihane, nijiaonriha tonaain ereichenete necoejeeine. 15 Nijiaonriha aina obajeein nejerateeichene. Coujuriu Cana Coaunera coreniha ita nejera neein nenaa tocohaneein, raotono que cuaain suujuateein neeuche.

Satonotihane rai, “Raotojoeein neeuche” naa Faborone

16 Inetono janonaa bana inara coroatajaneeine cana rai raoti ichaonaa tera Cana Curuaanaate, raotojoeein neeiche. Satiin inara coarajeeine Cana Curuaanaa.

17 Canuna Faboro neein caraaje nihane cacoii que laenaain caa quiricha letoaaun. Catohaneeina laenaain letoaun canu.

18 Satiin inara coroatajaneeine Cana Curuaanaa Jesocurisito.

Nitohanemiin.

Timoteeo rai
Faborohacha letoai leinjiin

Jauriaa nejeein Timoteeo rai Faboroacha letoai quiricha

1 Canuna Jesocurisito letono Faboro neeun. Cana Coaunera corenihate jianacoo
nihacache. Aihana jaun, Jesocurisitohachate cohajihacache coaiteen enacoauneein
cau turuhane chabana satonoelanaala rai Cojoanonaa que nihacachene coina. Cana
Coaunera, Calaohi Jesocurisito, naaonjoainte canu cocoainaain caletoae.
2 Ii raine caa quiricha laenaunra cacalabi Timoteeo. Cacoreniha Cana Coaunera
Calaohi Jesocurisito coitucuhina jaunte, cacalabi neeincha. Raotojoein neeine coina
rai raotonoque ii rausiajeein ii coroatajaneeine Cana Inaca Cana Coaunera, Cana
Curuaanaa Jesocurisito, naaonjoain.

Baasoneein cacha relaaurera que necoeraain niha Timoteeone coina suujuatiha Faborone

3 Masedonia cuhanulune ajiniha ichei aitocoaunlune tocohaneein nii Efesohacha
neeu. Coa baaso que nii quiicha relaauri relaeranihane, coa inauhene coarajiha. 4 Coa
nereretanaa inoaesi baasoque nereretanacaauru aina inara suujua cuaain nihache.
Coatiha Cana Coaunera Aitoonjoan ichaain tonoraacachene coina cana letoaera ni-
hei. Rauhijiriin relanajaau Cana Coaunera esenetaain tonoraauruha caohatiin saaine
coina.
5 Baaso coacuelanaala caohatiin inara suujua coaraain, esinaaen rauhijiriin Cana
Coaunera esenetaain, ita belaaichene coinana caa caritiin inara rai laenaun. 6 Baaso
erenaa que ita rai ereerejeein, Cana Coaunera Ere esine tonorana jihaneein raaje nita-
jeeuruha tabaaurune jaunna aitoon. 7 Nitorijihanei cachaaurute, cacha relaeraneein
nenaa jerecurureein nechu jataen joaenrein.

Jeriha Acane rijijieein ichaoha cachane coinate, aitiin Naitoonjoan laeneratelu inoaenlu Cana Coaunera

8 Acaihanejein Cana Coauneraachate, rauhijiriin caohacha ichae. Baasoneein
ichaoha cachane coataate niicha jerei tocohaneein aitiin laenaeratelu inoaenlu Cana
Coaunera, Moisesa que. Aihana jaun, caohachaain rauhijiriin Cana Coaunera Aitoon-
joan tonoraacachenete caohache. 9 Coatiha caohacha cachaauru suujuateraanu que
aitiin Naitoonjoan laenaeratiheilu Cana Coaunera. Erenaa tonoraauruhi, itolere cacha
amuritoheriin suujua coaraain niha nocoetocuri suujuateraanu quete aitiin Naitoon-
joan laenaeratelu Cana Coaunera. Nechu aansai osaaonaauru, Cana Coaunera Ere
tonoraauruhi suujuateraanu quete nitohaneein laenaeratelu Cana Coaunera. Fojiara
que suujua acatieichuru, sonajaain jaorera, 10 chaenchu sinijeranelanaala nenaa ene
aina ichaojeracoori, ene rijijieein namute quicha aina ichaojeracoori, quicha riji-
jieein namute ene aina ichaojeraqui, cacha basijiauhin necoretenacaauru, casajeeuru,
chaenchu “Cana Coaunera te coaraje,” naain nohanenacaauru, naaonjoainuri su-
ujuateraannu quete niicha jerei tocohaneein aitiin Naitoonjoan laenaeratelu Cana
Coaunera. Caohati cacha relanaanajaa caohateraneein nenacaauru suujuateraannu
quete, niicha jerei tocohaneein aitiin Naitoonjoan laenaeratelu Cana Coaunera.
11 Caa inara relaanune jaan caletoaera Cana Coaunera Ere rijijieeinte aite caa Cana
Coaunera Aitoonjoan Inoaensi.

Faboro letoaa Cana Coaunerane

12 Jataainna coroajeeun, laraajiin cacha relaanune coina caletoaa Cana Curuaanaa
Jesocurisitona jaun. Caohachaain rauhijiriin icharichaaunnine coitucuhana jaunte
caletoae niicha jerenohin ichacaaunne coina.

13 Baasoneeinna Jesocurisito que erein nere tonoraaurera cairichaerichaetoonlu. Nii atiinte atiin cacoelaain carae Cana Coaunera. Nii bana esenetaain coitucuenihanuluna jaunna nitohaneein nerejetoonlu. 14 Jataen cacoelaiha Cana Curuaanaana jaunna, nii ucuaetoha caa esenetaain jereein neeun.

15-16 Esinaente rauhijiriin turuha uhe caa chauratane que Jesocurisito, jianacoon osaonaauru mitaane coina. Jana canuna osaonaauru nujuaneein neeunlu niqui. Nete atiin cacoelai Cana Coaunera, osaonaauru nujua belaiha Cana Coaunerane coitucuuruha satiin cachaaurune coina. “Charijieeinteeinti Faboro belai Cana Coaunera. Nii rijijieeintechu canu belaichein,” naain Cana Coaunera esenetaerate nitajenaa charanejeein nenaa ichaonaa raa cureein.

17 Nii coreniha coanete caohatiin chabana onaa charanejeein nenaa Cana Curuaanaa que raotojoeein ereerejeein nihacache. Coanete acaihanejein chabana coaarai Cana Coaunera ere tonoraain, caohatiin que ereerejeein nihacache inoaenlu netojoein.

Timoteeo suujuatiha Faborone

18 Nere beracuru que eletoaeratiha Cana Coaunerane rijijieein, laraajiin, neeunaain nere tonoraain ichaaura cacalabi Timoteeo. 19 Tabaaurute Cana Coaunera sacunaa jerecuruhane nihanatiin, suujua coaraelanaala neein, rauhijiriin ichacurenihane necairichanaa coaracure. 20 Nitohaneeinte situurelu Imeneeo, Alejaandoro, naaonjoaunri. Nii caaijiena Moconajaera que casetecaeratenajaaunlu, coaiteen enacoauneein Cana Coaunera que baasoneein ereeuruhane coataa. Nijiaonriha iitonai nitoanein situhine.

2

Bajaebajaecuchete satiin cachaauru coroatajanemiin Cana Coaunera

1 Jauriaanejein Cana Coaunera bajaebajaecuchete satiin cachaauru coroatajanemiin. 2 Bajaichenete, satiin curuaanaacuru, cocoainanacaihuri, naaonjoaunri suujuatiha Cana Coaunerane, raotojoeein Cana Coaunera ere tonoraain ichaaorureein cachaauru. 3 Nitohaneeinte jeere nii jianacoo cana mitaera Cana Coaunera. 4 Acate satiin jianacoo neein, nere esine coitucuhin neein nihacachene jeere. 5 Jana, Jesocurisitote laen, Cana Coaunera aina caohachaain nihacachene coina, nii rucuheraanu que nenaa ne. Cana rijijieein cachaneein nihana jaunte naine. 6 Inae nitohaneein letoaa Cana Coaunerana jaunte, raajenihane cana coreniha coroso que ohe Jesocurisito, coreniha osa caje jianacoo nihacachene coina.

7 Nii jaunna Jorio niheichuru relaeraannu que Cana Coauneraacha letoanojoineein neeun, rauhijiriin Jesocurisito coitucuuruhane coina. Curisito esenetaera nihanuna jaunna, rauhijiriin aitoon noanenaanelanaala.

Caohachaain suujua coaraain neeuruha quichaauru aina enecurune

8 Nii jaunna itolere sacutain, Cana Coaunera bajaauruha satiin cachaaurune jereeun canu. Ita baijiaelanaala, raotiin suujua aina neein, biji michuin Cana Coaunera bajaa satiin nere tonoraeraaurune jereeun.

9 Coa cajione jataen coreti que necoreeteeuruha enecuru. 10 Coujuriu Jesocurisito esenetaeraneein nenaa tocohaneein cacha belaihuruhine enecuru. 11 Cacha relaa relaerane, inauheneeicha aonajeein nerelaauruhine enecuru. 12 Coatihachu chaen quichaauru relaauruha enecurune jerinaaun. Nijiaonria quichaauru amuritiin letoaauruha enecurune, 13 necoaunaa Ebane ajiniha, Adaan coaunaain niha Cana Coaunerana jaun. 14 Cachaauru coaunaa Cana Coaunerane bana, coatiha nii Adaan coritaai Moconajaera. Acaihanejein nii Ebaachate laen coritae. Nii jaunte osa que nesaruelu nii ene. 15 Nii jaunte canaanai sirihane, inae janoaane rai cuna caaun necairichanaa coaareein ene. Nete atiin jianacoon niha cuururein ichoteratenajarichaain Cana Coaunerane esenetaain nere tonoraaurera enecuru.

3

Cana Coaunera cachaauru beraicha neein nenacaauru

1 Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Cana Coaunera coitucuurera beraicha neein
nenaa jeriha chuneinete, caohati amihanenaa ichana jererein. 2 Caohachaain ichao-
hanete caohachae, neniha cotaichane coina. Leinjiin ene lananeein nihanete cao-
hachare. Chaen suujua coaraneein nihanete caohachae. Chaen nenajaun turuhi
nihane, caohachaain raeraneein neinihanete caohachae. Chaen caohachaain cacha
relaanete nere. 3 Niheinchu chaen ajetoritelanaala, cacha leratelanaala, que tonaain
chaque ereinihane abaantaain, coriqui mucuhanajaacha que coacuelanaala, naaon-
joain nihanete caohachae. 4 Chaen, caohachain sinijiera suujuateein, bereecuru suu-
juateein, saain nii loreri asaae nenacaauru suujuateein nihanete caohachare. Chaen
suujua acateein, erenaa tonorain neeuruha bereecurunete caohachare. 5 Inasiinte co-
masai suujuatenaa inaelanaala, niheichu bereecuru suujuatenaa inaelanaala nihane,
chaen Cana Coaunera coitucuurera beraiche- beraichacuru. 6 Chaenchu ena Cana
Coaunera aina enonaa nihane, caohacharihei leeocha cachaauru amuritoheriin suujua
coaraain itolere inaa nocoetohane. Charijieein teeinti ai Moconajaera, nii rijijieein
situhane casetecaa Cana Coaunerane coataa. 7 Chaenchu Cana Coaunera coitucuuruhi
cachaauru rai nihanatiin, suujua coaraneein nihanete caohachare, nabana batocu-
ruhane coritaa Moconojaerane, nabana baasoneein ichaane coataa. Nitohaniha Cana
Coaunera coitucuurera beraichanete caohachae.

Cana Coaunera coitucuurera coroatajanera- diaconooru

8 Suujua coaraneein niha Cana Coaunera coitucuurera coroatajaneranete cao-
hachare. Chaenchu casajenetelanaala, ajetoritelanaala, niheinchu chaen coriqui
basijiauna coacuelanaala, 9 chaenchu chatohaneein teeinti nerejetelu Jesocurisito,
caohatiin nii coitucuera nihanete caohachare. Chaenchu nii niicha coitucui suujue-
lanaala nihanete caohachare. 10 Nitohaneein neeuruhane acaauru coujuhin acaauru
coaracuchete, neniha acaauru rai lanaine Cana Coaunera coitucuurera coroatajaner-
aneein neeuruhine. 11 Jerichanejeein enecuru netonai, caohachaain suujua coaraain
neeuruhanete caohachare. Chaenchu casajenetelanaala, niheinchu erenacaaote-
lanaala neeuruhanete caohachare. Itolereneein rauhijiriin caohachaain neeuruhanete
caohachae. Nitohaneein neeuruha Cana Coaunera coitucuurera coroatajaneraneein
nenecaauru- diaaconooru enecurunete caohachae. 12 Jana quicha nihane leinjiin
ene sinijieraneein nihanete caohachare. Chaenchu, sinijiera suujuateein bereecuru
suujuateein, saain nii loreri asae nenacaauru suujuateein nihanete caohachare. Nito-
haneein neite caohachae Cana Coaunera coitucuurera coroatajanera- diaacono neein
nihane. 13 Nitohaneein caohatiin acaauru amihaneon ichacuruhanete, acaauru belaiha
cuurureein cachaauru. Chaentechu jeelai amuritoheriin laraajiin Jesocurisito que
cacha relanaa nainecurureein.

Cana Coaunera ranojoihunru cachaauru

14 Enanecoojoana turuhin ichoharaa uhene rijitojoeun niqui, nechaainti nainer-
ichaaunni. 15 Nii jaunna inaen ichei caa quiricha letoareeunni, cojoainihanune,
coujuriu Cana Coauneraacha ranojoineein nenaa nicha tei idesia neeichene jaan toco-
haneein caohachaain neeichene coina. Cana Coaunera Ere Rauhi acateranihate neeure
Cana Coaunera ranojoinunru cachaauru. 16 Jataainte caohate esinaae rauijiriin nii
canaacha esenetai Jesocurisito niqui, nete coitucuurene Cana Coaunera coitucuuruhi
cachaauru.

Caa chauratane quete ecocoe Jesocurisito cachaneein.

Nii janate coujuhin coaraa Cana Coaunera Suujuene jana caohate.

Coujuhin coaraane janate, coarajeeure Cana Coaunera letonocuru anjeraauru.

Nii jaunte amuhemujueein laurilaurichuru nenacaauru cachaauru rai beebejeeure Cana Coaunera coitucuurera, itolereneein caa chauratane sacutaain coitucuuruha cachaaurune coina.
Chaentechu enacoauneein dedeeu rae Cana Coaunera. Nitohaneeinte saain coitucuhacache.

4

Baaso que cachaauru relaaurera

1 Rijieeori banate Cana Coaunera ere jianeein ratiriin casaje que acaauru relaain, acaauru coritaa osaaonaaurune esenetaain tonoraa cuurureein tabaauru.
2 Nitohaneeinte necoejenaa charaauru casaje cachaauru ere tonoraa cuurureein, niritiinte be rauhijiriin Cana Coaunera Suujue. 3 Nitohaneeite ene ranaa jeriha cachane caohatiha cuurureein. Chaentechu nelanajanaa jeriha ene ne caohatiha cuurureein. Chaentechu joaenreein lenone que lenoniha cachane caohatiha cuurureein. Raotojoeein coroajeein Cana Coaunera bajaain que neleeonijiaain niha Cana Coaunera Ere coitucuhin esenetaaurera cachaaurune coina, itolere lenone coaaunaain niha Cana Coaunera natiinte, que neleeonijiaain niha cachane caohatiha cuurureein.

4 Itolere Cana Coauneraacha coaaunanohinte caohachae. Nii jaun nainihei chaque irihacane. Nitohanihana jaunte, coroajeein Cana Coaunera bajaain joaaereein raacachene caohachae. 5 Nitohaneein biha Cana Coaunera Erena jaunte caohachae. Chaenchu lenonichaachene ajiniha bajaacachenete caohachae.

Jesocurisito letono esine

6 Caa caitoonjoan que cana nejeraauru- Cana Coaunera cachaauru relaainete, esinaaen rauhijiriin Jesocurisito letono esineneein niha curiquiin. Charijieein teeinti, lenonihane baiha raotojoeein nelararajiae cacha. Nii rijijieeinte Cana Coaunera ere coitucuhine laraajiin niha curiquiin, nii caohati nerelana najaan coitucuhin tonoraaine. 7 Aihana jaun, casaje tonoraelanaala Cana Coauneraacha jerenohincha ichajeeincha neeu.

8 Najaicharoaa cana jaberocone coinate nelate cojoanoonetojoeein necoatijiaacane. Nii amuritoheriinte nelate itolere que rauhijiriin Cana Coaunera Ere tonoraacachene.
9 Esinaaena aitoon, aihane jaun esenetaaichenete ne. 10 Acaihanejein Cana Coaunera esenetaacachena jaunte cana batohin, cana necoeje chanuuruhane niha natiin, neeunaain mainajeein amihanihacache.

Satiin cachate coroatajane Cana Coaunera. Jana esinaen rauhijiriin esenetaauruhanete, nii esenetaaurera coroatajaniha cureein, leeochaauru coroatajanihane amuritoheriin. 11 Caritiin suujuatenajaain relanajaau. 12 Enamanaa neeina jaun, ii batohin, ii necoeje chanuuruhane niha natiin, coa tonoraa. Aihana jaun, atiin caohacha ichaain neeute, ii coaraain ichejijieein caohachaain neeuruhine Cana Coaunera esenetaaurera. Caohatiin ereerejeein, caohatiin ii ichao que ichaohin, Cana Coaunera, leeochaauru, naaonjoaainunri belaain, Cana Coaunera Ere esenetaain, ishuujua coaraain, naaonjoaain neeu atiin.

13 Turuhanune reeintiaain, ita taojiaa cachaaurune jana Cana Coaunera Ere coaraain itolere bana ereretaau. Chaenchu Cana Coaunera coreniha cana nejeraauru suujuateein relanajaau. 14 Jiaonriha ichei Cana Coauneraacha tei amihanenaa jianeeine. Acaauru letoaa Cana Coaunera Suujuene jaunte, ichouturi ichoae biji teein, ii cocoainaaunre Cana Coaunera coitucuurera ichauhenaauru, nii niicha tei amihanenaa nainaaine coina. Aihana jaun, coa jianiha.

15 Atiin itolere bana ii amihaneeon chaaechajeein neeute, taeneein naurutanaurutaain cuujiha ii amihaneeonne coaracurumiin satiin cachaauru.

16 Aonaau. Caohatiin ishuujua coaraain necohalajiin neein rauhijiriin cachaauru relaau laraajiin. Nitohaneein ichaainete, nichoteein jianacoo nerequiin ii ere aohanraauru aina.

5

Cana Coaunera coitucuurera aina suujua coaraain nihane

1 Baasoneein ichaa chunei ichauhenane, coa cotaicha rijitiin suujuatiha. Charijiein teeinti chaca suujuateeine suujuateei. Nii rijijiein raotojoeein belaain suujuateeu. Chaenchu chocoalacuru belaaine rijitojoeein enamanaacuru belaihu. 2 Jericha nejeeinchu choba aina caoachaain neeine rijijieein enecuru aina caoachaain neeu. Jericha nejeeinchu ii baihuru aina caoachaain neeine rijijieein ranunaauru aina netonai caoachaain neeu.

3 Niha autananeein enene coroatajaneeu, esinaen rauhijiriin cairichaineein nihane. 4 Jana, niha calaohi, nichoala, naaonjoainne fojiaraauru nihane coitucuhin, coitucueracuru neein nihane coitucuhin coroatajanecuruhinete, nii acaauru fojiaa acaauru fojiarane acatiha tacaain cainaauruhine, nitohaneein jeriha Cana Coaunerana jaun.

5 Canaanai sirilanaala jataen jelai nihanete, Cana Coaunera bajaebajaecure janotiin netojoeein autanaauru esineeuru, acaauru coroatajanena nainiha Cana Coaunerane coitucuuruhana jaun. 6 Jana, itolere rucuheleeuruhacha coacuhin caohatiin neruujuein raotojoeein ichaonaa coaauca autananete, ninauhene nenaa rijijiein niha cureein.

7 Caritiinchu acaauru relaau, suujuatera latecuruhane coataa. 8 Chunicoha chaelai latiha naraaichurune jana coroatajanena jerenihane choae tacaain fojiaraauru coroatajanenaa jerenihanete, Cana Coaunera coitucuuruhi fautaeriin nereein, “Cana Coaunera coitucuhanu,” naane niha natiin, Cana Coaunera Ere tonoraenihane.

9 Coa joaenreein autana curuaa laenaa, autana esine canaacha coroatajaneeni curuaacuru siricha quiricha cuhane. Caohachaain saota choonca ajaanaca niha autanane curuaa laenaau. Chaen leijiin quicha aina neein autana nihane, curuaa laenaau. 10 Chaenchu jaiti jiniiquiin ichaohin neeuruhane caje coauneein, caohatiin bereecuru fojiara neein, rene bedaenecuruha niicha coitucuuruhi cachaaurune jana caohatiin raera neein, rene bedaenecuruha cana nejeraauru- Cana Coaunera coitucuurerane jana jataen belaain raera neein, necairichaa chuneine jana coroatajanera neein, naaonjoaain neinihanete caohachare.

11 Jana jaiti ena nichauhenane cataaun tiha autanane, coa curuaa laenaa quiricha cuhane. Nabana “Inae coaiteen nelanajariaunni,” naain iriha Jesocurisito raine baiha, 12 Jesocurisito ere tonorana coiinteein enacoauneein nelanajaane, caseteco coaraane coataa. 13 Chaenchu bajeritiin neein, le lorerichuru asae cuhin cajihaneein casaje que ereerejeein itolere cachaacha rautaai que enohane coataa.

14 Nii jaunna, jaiti ranunaniha autanane nelanajaane jereeun. Nelanajain bereecuru fojiaain, rai namihaneon ichaane jereun, nihei cha que lerateein coulurujuenaa naineniha Moconajaerane coina. 15 Tabaauru Cana Coaunera jianeein, Moconajaera ere tonoraauruha autanaaurune jaun.

16 Cana Coaunera coitucuhin esenetaeraauru enecuru, autananiha chuni naraaine coroatajanemii. Nabana jataen mainajeein amihaneein coroatajanecuruha Cana Coaunera rai ita taojieraauru cachaaurune coataa. Nitohaneein ichaquichenete, esinaen cairicheineein nenacaauru autanaauru coroatajanena nainecurureein Cana Coaunera rai ita taojiaeraauru cachaauru.

Cana Coaunera rai ita taojiaeraauru cachaauru ichauhenaauru coroatajanecuche

17 Atiin caohatiin Cana Coaunera rai ita taojiaeraauru cachaauru suujuateein beraihurera ichauhenaauru belain coroatajanecuruhine. Chaenchu acaihanejein

Cana Coaunera Ere beebejeein cachaauru relaaureraacha coroatajanecuruhine, leeochaauru coroatajanecuruhane amuritoheriin.

18 "Baca amiharateeiche aroso rojoeenaa quene, coa aroso quihane coataa borasa que
nujuaen conajain amiharatihache," aitoha Cana Coaunera ere cuhanaine jaun, ami-
hanihane coreniha quihanete caoachae. Nii rijijiein core raauruha nii Cana Coaunera
Ere beebejeein cacha relaaurera ichauhenaaurunete caohachae.
19 Neniha coroatajaain, nichatajaain, naaonjoain coaraaurune jana ii rai ichauhena
coulurujiha chuneine coa tonoraa. 20 Chaenchu baaso ichaechajeein nosatihajeein
sacuha chunei ichauhenane, ita taojiaauruha cachaaurune jana, aonajeeuruha sati-
inne urichoo mijiainetiin rai aitiin suujuateeute caje coaraain casihuruhine nii
leeochaauru.
21 Chunei jataain ii suujua acateeine jaan niha natiin baaso ichaane, ita taojiaauruha
cachaaurune jana acaauru suujuateeu, caa aitocoaunne tocoaneein. Cana Coaunera,
Cana Curuaanaa Jesocurisito, chaen janijiin nii niicha raauri letonocuru anjeraauru,
naaonjoaihunri notaracaaena caa caritiin eletoaun, atiin nitohaneein ichaine coina.
22 Ena Jesocurisito esenetaera nihane, coa Cana Coaunera rai ita taojiaeraauru
bichauhenaneein enoha, nabana enoin baasoneein ichaane, coroatajaneraneein ii
nerotohine coata. Atiin ishuujua coaraain neeu.
23 Cunaitejerii ii suriquene rijijiein, coa jeesiaanca nejeesinaacha coha. Aansijiin bino
cohin coaraau.
24 Inanacaa tabaauru osaque nesaruhane, "Naaonjoaainte nera," nain que iriha
chuneine latelanaala. Jana tabaauru raite inanacaene, "Naaojoaainte nera," nain que
erei colane.
25 Jericha nejeeintechu nii rijijiein inanacae caohacha ichaain niha cachane. Jana
jauriaanejeein inanacaenihane nihanatiinte nirijieein cuaajeein inanacaa cue.

6

Niha fatoroonne

1 Rebeeocuruha fatoroon quene, nere tonoraauruhine. Nabana Cana Coaunera
que ereein, nii Jesocurisito que cacha relaacachene que ereein cana que baasoneein
ereeuruhane coataa. 2 Chaenchu Jesocurisito coitucuhin esenetaera niha fatoroonne
jerichanejeein nere tonoraauruhine. Jesocurisito coitucuha fatoroonne coreniha
acaauru nejera rijijiein nihane coreniha, coa baasonein nere tonoraauruha. Nii
choae jauhecotojoeriin coroatajanecurumiin nere tonoraain, Jesocurisito esenetaera
fatoroon nihane.

Itolere coitucuha nocoetocuri

3 Caritiin relanajaeniha chuneine, Cana Curuaana Jesocurisito ere rauhi tonorae-
lanaala neeuruhane coataa, rauhijiriin cana relaa cana relaaurerane jaan tonorae-
lanaala nenaate, 4 itolere coitucuera niha nocoetoreein. Niite ita cotainaa jererein
joaenrein casaje coreniha nejesinajeein. Nitoaneeinte ita inasinee rijitoherijito-
joeein, ita cotaain, ita que ereein, ita esenetaelanaala, 5 ita que nejesinnajeein ne-
jerateein ita cotaairiin neeururein. Nitohaneeinte neeururein esinaen erenaa rauhi
baiteein naasaenacaauru. Nitorijia neeinchurute necoriquijiaain, nerujueletein nenaa
coacuhin Cana Coaunera Ere tonorana jererein inacojoeein. Nitohanai nihane, caje
neloonau.
6 Jataaente nelate, caa chauratane que nenaa rucuhele que cana suujuatelanaala,
raotojoein Cana Coaunera esenetaain tonoraacachene.
7 Charijiein teeinti nejanoaacachene cha colane nejanoaacache. Nii rijijieintechu
ohacachene, cha amaelanaala curichaachein dedeeu. 8 Aihana jaun neejiha cana
lenone, cana cajione naajeine, niicha aina raotojoeein nihacachenete caohachae.

9 Jana coriqui, rucuhele, naaonjoain taojiana jereraaurute raaje necairichaaurure.
Inacojoeein necoriquihana que suujuateeinte, raajenihane necoritaain necairichaau-
rureein nitohaneein nenaa jereraauru. 10 Caohachaai jataen coriquiicha jeriha
cachane, cacha aasaeraneein niha coriquina jaun. Nii corenihate Cana Coaunera
esenetain tonorana jianeein, raajenihane necairichaaure cacha tabaauru.

Jesocurisito esenetaain neunaain ichaau

11 Jiaonriha nitohanei ichaain neei Cana Coaunera coitucuera neeina jaunne. Cana
Coaunera Ere tonoraain, Cana Coaunera Ere esenetaain, Cana Coaunera belaain,
cachaauru belaain, joaenreein abaantain, ishuujua coaraain, naaonjoaain nii ichaonaa
caohachaacha sacuu.
12 Arajiin aonajeeurera urichoo, “Inaen Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito esene-
taain nere tonorarichaunni,” naailune jaun, laraajiin neeunaain, caohachaain nii
sanaachara nejeein nenaa ichaonaa caohati que nemucuhin atiin ichaau. Nii ichaaine
coina ichotijiaa Cana Coaunerana jaan ichaau.
13 Itolere cachaauru rai ichaonaa tera Cana Coaunera notaracaae, chaen nii co-
coainanacai Ponsio Filato rai caohati erenaa que erei Jesocurisito notaracaaena, ichei
caa aitiin eletoaun. 14 Caa ichei aitocoaunne rijijiein rauhijiriin ichaau. Nabana
coaiteen caa chauratane que turuha Jesocurisitone bana que necocauhatiaaine coataa.
15 Inae cuu tihane banate, Jesocurisito ecotiha cureein acaihanejein Cana Coaunera-
canaacha belaai satiin curuaanaacuru curuaanaa. 16 Acate chariji bana onaachara
nejeein ne. Chabana cacha turunaja nihein cono tabai jana ne nii Cana Coaunera
inanacaelanaala nenaa. Acate acaneein nereein itolere amuritoheriin laraajiin itolere
bana coroaenohineein.
Nitohaneein neeine.

Coriqui nebaauru suujuatihane

17 Coriqui neba niha chuneine, coa “Chabana, cha lateriaunni,” naain leeochaauru
que necohasitaain niha. Enaaichate nitajihane, nitajeeoricheein coriqui. “Cana
coroatajanerihani Cana Coaunerana jaun cha lateriaunni,” naauruhine. Acate
canaacha latei teraneein ne, raotojoein cha latelanaala nihacachene coina. 18 Aihana
jaun cairichaihuru coroatajanejeein neein, raotojoeein neein chaelai latecuruha
leeochaaurune, acaauru rai tihajeein neeuruhine coriquihonaauru. 19 Nitohaneein
neeuruhanete, nii acatiha tacaain belainaanca Cana Coaunerane, nii niicha tei
ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nenaa raa cuurureein, necairichanacaauru
coroatajanecuruhane jaun.

Satonotihane rai Timoteeo suujuatiha Faborone

20-21 Caa ichei caitoonjoa erenaa rauhi tonoraau inoaenlu netojoeein. Coa caa
chauratane que ecocohin nenaa erenaa tonoraa. Coa, coitucuhera rijitiin turuhin
casaje que inara relaeranihane coa tonoraa. Nitohanai tonorauruhane, Cana Coaunera
bero rauhi edaa cuuruha tabaaurune jaun.
Ichoelaain ii beraaine Cana Coaunerara Timoteeo.
Inaen saa.

Timoteeo rai
Faborohacha letoai coroataja

Coaiteen enacoauneein Timoteeo rai quiricha laenaa Faborone

1 Jeriha Cana Coaunerana jaunte caletoae, Jesocurisito que cachauru relaanune,
esenetaauruhane ichaonaa esine raauruhane coina. 2 Ii raine enacoauneein laenaunra
quiicha belaai cacalabi Timoteeo. Raotojoein neeine coina, rai raotonoque ii rausia-
jeein ii coroatajaneeuruine Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito,
naaonjoain.

"Nariha," naain ichoreniha Cana Coaunera coroajeeun

3 Jerichanejeein aichejetocuruha caferateracurune rijijieina Cana Coaunera be-
laain, nere tonoraain casuujua coaraain neeun. Itolere banana janotiin netojoein
Cana Coaunera bajaebajaecaaunne jana casuujuaniha neeoritohine, "Nariha," naain
ichoreniha Cana Coaunera coroajeeun.
4 Itolere banana inonta baca raainaaine coaaujeeun. Nii jaunna ichoaranaa jereun,
jataen raotojoein raachoojoein nihanune coina. 5 Ishuujua coarain Cana Coaunera
esenetaaine quena, casuujua ereerejeun coaaucaaunne. Jerichanejeein techu Cana
Coaunera esenetaaurelu edaae Loira, choba Eonise, naaonjoaaihunri. Nii jaunna,
"Daae, rai neba, naaonjoaaihunri rijijieeinte esinae rauhijiriin Cana Coaunera tonorae
Timoteeo," naain casuujua ereerejeun.

Atiin coejelanaala, "Canacaanu Curuaanaa Jesocurisito ere tonoraera nichaaun" naain joaenrein cacha rai beeu.

6 Nii jaunna ichei aitoon, atiin enacoauneein que nemucuhin, nii Cana Coaunera
tenojoin amihanenaa ichaaine coina. Nii ichouturi choae cacoii meecaanune jana Cana
Coauneraacha tei amihanenaa ichaau. 7 Coa casiha. Coatiha casiinaa najaannu que
rai esenetaera suujua corihei Cana Coaunera. Laraajiin, neunaain, Cana Coaunera,
leeochaauru, naaonjoain belaain nererojoecaelanaala neein, suujua coaraain nihane
coinate esenetaera suujua core Cana Coaunera.
8 Atiin coejelanaala, "Canacaanu Curuaanaa Jesocurisito ere tonoraera nichaaun,"
naain joaenreein cacha rai beeu. Coa caresero cuhane caseteco neein nihanune
que necoejiha, Jesocurisito que cacha relaanune coreniha caseteco neein nihanune
jaun. Aihana jaun, iitonai Jesocurisito que cacha relaaine coreniha, iitonai rerohe-
caauruhane, atiin laraajiin neeunaain neeu. Ii coroatajanerichaain Cana Coaunerana
jaunte, abaantaain neunanaa naineriquiin.
9 Caohachaain nihacachene que ainaa tocohaneeinte, cana cotijiaain cana rae Cana
Coaunera, acaihanejein nere tonoraera neein nihacachene coina. Niritiin jauriaane-
jeein aitiin cacha coaunaane jaunte, Jesocurisito cacha nichaachene coreniha cana
belaain cana rae Cana Coaunera. 10 Nitohanihana jaunte jianacoon cana teranu que
Jesocurisito letoae Cana Coaunera, coaraain coitucuhacachene coina. Cana coreniha
ohin ichanaa Jesocurisitona jaunte, ohacachene necairichanaa coaraelanaala, neculu-
cohin onaacharanejeein nerichaachein coaiteen turuha Jesocurisitone.
11 Nii jaunte canu cocoainaain caenoaain caletoae Cana Coaunera, rai nere beebe-
jeein Jorioniheichuru relaanune coina. 12 Nii jaunna chaque casilanaala nere beebe-
jeein cachaauru relaanune coreniha, caa catohaneein caseteco neein neeun niqui, nena
coejelanaala caa neeun, cana coroatajanera coitucuhanune jaun. Acate laen naine
cacorataaneein cacoeraiha ne, coaiteen enacoauneein turuhane reeintiaain.

13 Nii jauriaa ichelaanulune rijijieein ichaechajeein neeu. Jesocurisito cacha
nichaachene jaun, coanete Jesoso esenetaain, Cana Coaunera, leeochaauru, naaon-
joain belaain nihacache. 14 Cana suujua cuhane ichaoha Cana Coaunera Suujuena
jaun uhaain, atiin que neeunaain nii ichei Cana Coauneraacha tenojoin erenaa rauhi
tonoraain ichaau.

Cacoelaain cacorataaniha Onesiforo ne

15 Nii coitucuhine tocohaneeinte caque jaolecoore saain Asia cocoaichacuru. Fijelo,
Eremojene, naaonjoaaihunri nihanatiinte saain caque jaolecoore.
16 Onesiforo sinijiera, bereecuru, naaonjoain belaain coroatajaneeine Cana Coaunera
atiin carai, araai saain cacoelaain cacorataanihane coreniha. Acate caseteco neein
nihanu natiin, cacoreniha necoejelanaala cacorataane. 17 Cau Romau turuhinte, maina-
jeein amuhemujueein caariin, tabiicha cauruhin atiin cacorataane. 18 Nii choae tacaain
techu, nii Efesoo nihaca jiniiquiine bana, jataain cana coroatajanelu nii Onesiforo. Nii
coreniha atiin belaaine Cana Curuaanaa Jesocurisito, inae coaiteen cau chauratane que
turuhane bana.

2

Coujuriu Jesocurisito ere tonoraera neein nenaa tocohaneei necairichanaa abaantaain neeu

1 Laraajiin atiin neeunaau, ichorataaniha Jesocurisitona jaunra cacalabi.
2 Cha teeinti letoaera nihane erenaa tonorain ichae, nii coaraain relaaute
leeochaauru relaera neein neeine. Inae araai saain cachaauru relaanune jana,
aonajerejetohilune jaun, nii rijijieein acaauru relaau.
3 Charijiein teeinti letoaa acaauru curuaanaane, atiin necairichanaa abaantain
ichacure caohati soondarooru laraajiuruhane. Nii rijijieein coujurihu Jesocurisito ere
tonoraera neein nenaa tocohaneein necairichanaa abaantaain neeu. 4 Joaenreein
cacha rijijieein ichaonaa nainihei soondaro. Curuaanaa ere tonoraain nihanete ne.
Nii rijijieein chu cana Curuaanaa neein niha Jesocurisitona jaun, abaantaain nere
tonoraacachenete ne, rai letono neein nihacachene jaun.
5 Charijieein teeinti necoatijiaacane, cacha amuritonaa nainenihaca necoatijianaa
beraicha ere tonoraain necoatijiae nihacane. Nii rijijieein techu nii Moconajaera
amuritonaa nainenihaca Cana Coaunera Ere tonoraenihacane.
6 Charijiein teeinti temule jaacane jana inae nihane, tonajelanaala caje raain que
lenoneein nihacache. Nii rijijieein techu Cana Coaunera tenojoin amihanenaa icha-
caachene, tonajelanaala raotojoeein nerichaacheein, itolere que cana belairichaain
Cana Coaunerana jaun.
7 Caa caitoonjoan que ishuujua ereerejeein coaaucute, coitucueneeine ichorataane-
miin Cana Coaunera, aonaain coitucuhine coina.

Jesocurisito que coaaucu

8 Cana Curuaanaa inoaainsi Rabiri feratenojoineein niha Jesocurisitone que ishuujua
ereerejeeu. Acate ohane caje ichanae. 9 Nii beebejeein relanajaanune corenihate,
leeocha ataebinae chara tocohaneein *cadena* que canu cositeein, catohaneein cacasete-
caaure niqui, nete caa quere cacha relaanune jaan cositenaa nainecurene laen.
10 Nii jaunna itolere necairichanaa abaantaain atiin Cana Coaunera janiinohinchuru
relaaun, Jesocurisito coreniha jianacoo neein, nitajenaa charanejeein neeuruha Cana
Coaunera janiinohinchuru cachaaurune coina.
11 Esinaena rauhijiriin aitoreeunni.
Cana Coaunera esenetaain ohacachenete aina ichaorichaachein.
12 Necairichanaa abaantaacachenete, aina rai Cojoanonaa que nerichaachein.
Que jaolecohacachenete, acaaetonai cana que jaolecoreein.

13 Cana aitoonjoan ichaenihacachenete, aca laen naitoonjoan ichaa cureein.
Nitohaneein laen niha acana jaun.

Caohachaain suujua coaraain niha Timoteeone

14 Caohachaeniha nitohanaina jaunna ichei aitoreeunni, suujuatenajaain neeine coina, nabana nitohaneein neeuruhane coataa. “Coa erenaa laaojoiriicha coreniha ita cotaaine rijitocoache,” naain Cana Coaunera Ere beeurera suujuateeu, atiin Cana Coaunera notaracae. Nelatihei erenaa laaojoiriicha coreniha ita cotaicha rijitiin iriha cachane, nabana que nererojoecaain neeuruha aohanraaurune coataa.
15 Atiin naineeine jaun uhajeein Cana Coaunera Ere que relanajaaun rauhijiriin, charijieein teeinti ai leeinjiin cacha, laraajiin amihanihane letoaera que necasaene nii rijijieein Cana Coaunera acatiha caohatiin ichei amihanenaa niicha tei ichaau. “Caohatoha chamijianeeonra,” naain ichei iriha Cana Coaunerane coina. Jana rauhijiriin relanajaeneeinete ii necoeje chanureein Cana Coaunera.
16 Aihana jaun, coa Cana coaunera coitucuuruhi rijitiin erenaa baaso que irihache, nabana nirijieein cuaajeein Moconajaeraacha ere tonoraaichene coataa.
17 Charijieein teeinti, nijiiriha cachane, inae suujua lomoha nii cunaine ohe. Nii rijijieein techu, nii erenaa baaso que ereerejeein tonoraaichene, inara suujua lomoha nii erenaa baasone nitajiha curiquicheein. Nii corenihate nitajeeure Imeneeo, Fileto, naaonjoaaihunri, 18 “Chabana oo caje enacoauneein nejaberecaain nichaauraain nerinaain cacha,” naauruhana jaun. Niritiin ereeuruhana jaunte, nererojoecaaure acaauru aohanraauru tabaauru.
19 Nii jaun, “Cana Coaunerate esinaen esenetaeraauru suujua coitucue. ‘Cana Coaunera coitucuera nichaaun,’ naain iriha chunei cachane, baasoneein ichaohane jianemiin,” naa Cana Coaunera Erena jaunte, esinaen Cana Coaunera cachaneein nihacachene coitucuhacache, inae nii jianeein nihacachena jaun.
20-21 Charijieein teeinti coriquihona loreri asaae ne itolere coata coreti caje ichanohin ojoaichu, baichaje, atane caje ichanohin ojoaichu, baichaje, darohe, enuha caje ichanohin jecoro, coshara, erauru, naaonjoain; tabaauru nelateein joaenreein lenone curunu que; jana tabaauru nechu jataain joaenreein calani joanaana jaannu que nelatei. Nii rijijieein techu, osa jianeein Cana Curuaanaa Jesocurisito ere tonoraacachene, nelatiha curichaacheein Jesocurisito cachaneein joaenrein amihanenaa caohati ichacaachene.
22 Aonaau. Enamanaa neeine rai caohacha tocohaneein nenaa baaso caje naururuu. Suujua coaraauru cachaauru aina jiniiquiin Cana Curuaanaa bajaebajajeein neeu. Cana Coaunera tenojoin ichaonaa rauhi sacuhin, esenetaain Cana Coaunera, chamute cacha naaonjoain belaain raotojoeein neeu.
23 Casaje que ita rai ereereecuruha leeochaurune coa iriha, nabana ita baijiaain ita cotaaichene coataa. 24 Nainihei Cana Curuaanaa Jesocurisito ere que cacha relaeraneein nenaa namute cacha aina nejerateein nihane. Itolere cacha aina jerichanejeein ita belaain nihanete caohachae. Chaenchu raotojoeein caohatiin rai suujua coaraain, cotailanaala relaain 25 raotono que cuaain cacha suujuateein nihanete caohachae. Caitono tocohaneein nihanete jerecureniha tabaaurune nihanatiin, acaauru suujuateein acaauru suujua corenaa nainereein Cana Coaunera. 26 Inae nitohaneein acaauru suujua coriha Cana Coauneranete, erenaa rauhi coitucuuruhane caohachanainejeein nichotiha cuurureein Moconajaera caje.

3

Naaonjoaante cururеein cana janonaa satono rai coaiteen cajiha turuhelalajiha Jesocurisitone bana.

1 Aonaaute coitucuhi. Cana janonaa satonohelalaje raite, Cana Coaunera coitucuurera cairichaeriin rerohecaa cuurureein Cana Coaunera coitucuuruhi. 2 Nitohaneeurite nelaaetoha nocoetiin, jataain coriqui mucunaa coacuhin leeochaauru que necohasitaain, ita cotaain, niheichu fojiaraauru ere tonoraelanaala, nechu jataain aansai ataibinaen rijijieein Cana Coaunera Ere tonoraelanaala niha cuururein. 3 Chaentechu necairichanacaauru coroatajanena coacuelanaala, casajenetiin, baaso ichana jerecuruhane suujua coaraelanaala ichaain, naaonjoaan cuururein. Chaen techu nechu aansai ataibinaen rijijieein itolere ichaonaa caohacha aina nejerateein, naaonjoaan cuururein. 4 Chaen techu itolere coitucuha nocoetiin niicha jerei ichaain niha cuurureein, Cana Coaunera arinaa coacuelanaala. 5 Baaso neein ichaohinte Cana Coaunera coitucuha nocoetoha cuurureein.

Coa nitohanai cacha raa. 6 Nabana raaichene jana, nechu aaso ene cojoaelorohe coritaain nihane coataa. Nitohaneeurite, suujua coaraelanaala niicha ichana jerei ichaain neeururein. 7 Itolere banate niqui nerelaaurureein, nete chabana ichaonaa rauhi coitucuurenereein.

8 Charijieein teeinti Moisesa ere tonoraaurene nii coroatajai benanecuru- Janesi, Jambresi, naaonjoaaunri. Nii rijijieein techu Cana Coaunera Ere Rauhi tonoraaurenereein nitorijianei cachaauru. Naasaaheca acaauru suujua cuhanena jaunte, Cana Coauneraacha tei ichaonaa rauhi aasaaena jerecurureein. 9 Jataain chatohanai ichacururiaain, nechu aasoneeojoaaunruhane coitucuururichaain saain cachaaurune jaun. Charijieein teeinti aihure nii Moisesa ere tonoraauruhi. Nii rijijieeinte situha cuurureein nitohaneeuri.

Timoteeo suujuatiha necairichanaa que Faborone

10 Ichelaanune tocohaneeinte chuhisi caohachaain neei. Chaen techu cachaauru relaanune jaan coitucuhin, quichao coitucuhin, camijianeeon coitucuhin, esenetaain quicha belaai coitucuhi. Chaen techu neunaa casuujuane coitucuhi. 11 Chaen techu caniha nejerateeuruhane jana abaantaanune coitucuhi. Antioquiha, Iconia, Listra neein curuajaihuri neseeuru nihanune janate, caniha nejerateein carerojoecaauruhane jana, jianacoo camitaa Cana Coaunerane coitucuhi.

12 Esinae rauhijiriina caa aitoon. Jesocurisito ere tonorana jereraaurute rerohecaa cuurureein niqui, nete 13 raajenihane necairichaa cuurureein nechu aansai casajeeuru. Nechu jataain nii rijijieeinte ita coritajeein jeelai amuritoheriin necairichaa cuurureein nechu jataain casajene jaun

14 Ii laen rauhijiriin nii que nerelaaina jaun iicha esenetai sacuu. Iite nii ichelaera coitucuhi. 15 Canaanai neeine caje coaauneeinte, Cana Coaunera Quiricha coitucuhi. Nii Cana Coaunera Quiricha que nerelaain esenetaaichenete, jianacoo inara tereein Jesocurisito.

16 Satiinte Cana Coaunera tenojoineein ne Cana Coaunera Quiricha. Acate cacha relaain, cacha suujuateein, cacha suujua raujiain, naaonjoainu que nelate, ichaonaa rauhi coitucuhin caohachaain ichaoha cachane coina. 17 Itolere Cana Coaunera jerenohin amihanenaa ichaain niha Cana Coaunera coitucuurerane coina.

4

"Atiin aohana jerecureniha cachaaurune nihanatiin beeu," naa Faborone

1 Cana Coaunera aina nii turuha uhenenu, nii cau chauratane que nenacaauru ichaonacaauru, saain onacaauru, naaonjoaaihunri rucuheranu notaracaaena caa mijiaainetiin eletoaaun Cana Coaunera Ere beebejeeine coina. 2 Atiin aohana jerecureniha cachaaurune nihanatiin rauhijiriin beeute esenetaauruhine. Baaso ichacuruhane raotojoeein raujiaain cuaain suujuatenajaaun, 3 inae ecu tihane bana erenaa rauhi aohana jerecurenerichaaine jaun. Nitohaneeinte, baasoneein coacuhin arajiin acaauru relaeranu ariha cuururein, acaauruhacha jerei tocohaneein baaso que relanajaeraanu que.

4 Nitohaneeinte erenaa rauhi aohana jerelanaala que janoriin amuurureein. Amuhin
joaenreein casajeeicha esenetaain tonoraain raaje necairichaaurureein. 5 Ii laen ishu-
ujua coaraain necairichanaa abaantaain Cana Coaunera Ere beebejeeu, jianacoo osa
caje mituhin neeuruha esenetaaurerane coina. Nitohaneein caohatiin chamijianeeon
ichaau.

Inae Cana Coaunera tenojoin amihanenaa jitaanu

6 Inae ichuunejeeonriha ohanune que tihane.
7 Inae Cana Coaunera tenojoin amihanenaa jitaanu jianelanaala rauhijiriin ichaain.
8 Inae nerichaain canu amihaneeo core, caque banihateein Cana Coauneraacha ru-
cujuei, acaachana inae caa cohajeeun. Inae turuha nii Cana Curuaanaa Joesio, cao-
hacha nejesina ichara neein nenaanete, Aca nii canu amihaneeo coretereein. Coat-
iha canuhacha rai coreterinaain. Satiin nii turu jereein cohajeraauru rai netonaite
coretereein.

Saatono

9 Cacoharaa uu atiin chajaaojoaain. 10 Caquete jaoleque Demasi, caa chauratane
que nenacaauru itolere rucuhele cautenu rijihuru jerihana jaun. Nii jaunte naain
Tesalonecau cue. Jana Cresentete Galasia bataneu cue. Jana Titote Dalmasia bataneu
cue. 11 Acaihanejein Locasichate caniha ne cau. Maroco ariin cotijiaain ijiniichaain
uhaau. Acate laen camijianeeo que cacorataanena naine.
12 Tiquicona laen letoaaun Efesoo.
13 Toroasihu nihanune banana Carpo loreri asaae quela ratirihunlu, uhaau carai
uhine. Chaenchu nii canu quirichaauru nii quiicha laenajacoaine maajeein uhau.
14 Nii coata que amihanenaa Alejaandorote, jataain baaso neein caete niqui, nete inae
cacocaeratereein Cana Curuaanaa. 15 Coaraau. Necoeraain neeu, Cana Coaunera Ere-
canaacha beebejei que nejeratihana jaun.
16 Camucuhin, cacaje bajaauruha cocoainanacaaihurine janate, cajaohin caratiriin
amuure satiin. Nii coreniha jiaonriha chatohaneein tenajaa Cana Coaunerane.
17 Nii janate, canu coroatajaneein casuujua lararajie Cana Curuaanaa. Nii jaunna,
itolere caa chauratane que nenacaauru Jorio niheichuru rai Cana Coaunera Ere
beebejeeun, jianacoo neeuruha esenetaaurerane coina. Nitohaneeinte necha aansai
ataibinaen leeon ujuaae caje jichorocoaain jianacoon caete Cana Curuaanaa. 18 Itolere
baaso cajete canu mitaain canu beraicheein, aina dedeeu nihanune coina. Coanete
Cana Curuaanaa coroajeein belaihacache inoaenlu netiin. Nitohaneein neeine.

Cana Coaunera esenetaeraauru rai necoiha Faborone

19 “Inara coaaujiha jera Faboro” naain beeu, Firisila, Aquila, Onesiforo araaichuru,
naaonjoaihunri rai. 20 Coriintoote nedae Erasto. Jana Torofimona ratirihun Miletoo,
cunaitihana jaun. Naineeine elohena ajiniha uu. 21 Eobolo, Poreente, Lino, Cularia,
naaonjoaihunrite ii coaaucure. Chaenchu saain cana nejeraauru Cana Coaunera
coitucuurerate ii coacue.
22 Ii aina neeine cana Curuaanaa Jesocurisito. Satiin inara belaain inara coroataja-
neeine atiin Cana Coaunera.
Nitohaneein neeine.

Tito rai
Faborohacha letoai

“Inara coaaucaaun” naa Faborone

1 Canu Faboro nichaaunnena, nii coitucuhiche raotojeeinne rijijieein, Cana Coaunera
jerenohineein rai Calaohi Jesocurisito letono afosotoneeun. Acate caletoae, satiin
chauratane sacuritaain janijiin nii ranojoihunru rai amuhemujueein beebejihanune,
2 rauhijiriin coreniha cana osa caje nichoteein jianacoon neein, chabana satonoe-
lanaala nenaa ichaonaa teranihane cohajihacachene coina. Chabana cana coritaai
Cana Coaunera. Acate nitohaneein cana rai ichaonaa tihane coina aitelu, cana rai
chauratane coaaunaane ajiniha. 3 Inae nii jihanteein aitohalune jaa que turuhane
jaaunte, inae nii aca jianacoon cana osa caje cana mitaeranihane coitucuerateein
beebejihanune coina caletoaelu Cana Coaunera.

4 Nii jaunna caa ichei quiricha laenaain letoaaunra Tito. Iite esinaen rauhijiriin
canu calaohineei, cacoreniha nii canaacha esenetai Jesocurisito esenetaaine jaun.
Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Ichotera Jesocurisito, naaonjoaain raotojoeein neeine
jaanu teeuruhine ii raite aina raotojoeein jianacoo neeine coina.

Curetau Cana Coaunera coitucuurera relaa Titone

5 Nii Curetau cobenau ii ratirihanune ajiniha taone, jaiti rucuhera coina
lananacaauru rucujueein, iclesiacuru naineein Cana Coaunera coitucuureraauru-
canaacha relaauri coaaranu que acaauru bichauhenaauru cocoainaaine coina ichei
aitoonlu. 6 Nii le iclesiacuru bichauhenaauru bichauhena cocoainanohichuru,
cojuriu nitohanei coaaraneein nenaa tocohaneein suujua coaraain ichaohine,
nabana que tonaain iriha chunine coataa. Chaen techu leinjiin eneecha que
sinijeraaocane caohachae. Jana rai calaohichuru netonai Jesocurisito esenetaeraneein,
caohachaain suujua coaraain erenaa tonoraain neeuruhine, nabana baasoneein
erenaa tonoraelanaala ichaaoruhane, acaauru que ereein niha chunine coataa.
7 Nii Cana Coaunera ranojoinuri iclesia coaaraneein- acaauru bichauhenaneein
nenaate, jeriha Cana Coaunerane rijijieein caohachaain suujua coaraain, que
Cana Coauneraacha icharatei ichaain rauhijiriin ichaohane caohachae. Nainihei
erenaa tonoraelanaala, namute cacha coiintetiin, ajetoritiin, ita cotainaa rautatiin,
asijiautoneein, naaonjoaain ichaohane. 8 Nitohaneein baasoneein ichoaelanaala,
turuhin niha cachane belaain, cotijiaain, loreri asae raain, naaonjoaain ichaohine.
Chaen techu caohacha ichaera cachaneein, caohatiin suujua coaraain, Cana
Coaunera que banijiaaineein neein, chabana jeriha suujuane rijijieein ichoaelanaala,
naaonjoaain nihane caohachae. 9 Nii esinaen rauhijiriin aitiin relaeraalune jaacha
tonoraain, acaacha esenetaain que leeochaauru relaaine, acaauru netonai leeochaauru
suujua lararajiaain nerelaacachene jaan coitucuerateeuruhane coina. Chaen nii
caohateein erenacaauru relaain acaauru suujua baaso aninoaainete, acaauru netonai
esenetaauruhine.

Relanajaaurera baaso

10 Arajiichurute, nii acaauru relaacane jaan tonorana jerelanaala, “Jorioniheichuru
jaberoco macohi cari saeratelaanaala nenaa, nainihei Cana Coaunera esenetaeraneein
ranojoineein nihane,” naain nechu jataain cha coitucuurenihane jaun cachaauru
coritaaure. 11 Niritiin erenacaauru erete, caohachare niritocuruhane coataa caohati-
hacane. Nii casaje aina cuaainte laurijiracuru aina arajii cachaauru suujua auhacaain,
cachaauru coritaain, arajii coriqui ranaa coaaucure.

12 Coaraaunachuhinti nii Cureta cobenau nenaa *profeta,* nii jeelai acaauru araaicha:
“Satiin Cureta cocoaichacurute casajenetiin, necha ansai ataebinae rijijieein neein,
bajeritiin, achotoritiin, naaonjoaaunre,” naain acaauru ichao bihalune. 13 Esinae
rauhijiriinte acaauru ichao coaraane jaun aitelu. Aihana jaun, caohachaain laraajiin
acaauru relaau, coujurihu Jesocurisito esenetaeraneein nenaa tocoaneein neeuruhane
coina, 14 nabana, nii suujua caje rocohin relanajaaunruha Joriocurune jaancha esene-
taauruhane coataa. Niheichu nainecuruhi Jesocurisito esenetaeraneein neeuruhane
sainejeein que jaolequiin, nii naitoonjoan tonoraelanaala nenacaauru ere tonoraau-
ruhane.
15 Caohachaain suujua coaraain niha cachanete, itolereneein nichanaane maajeein
caohachaain coaanojoi ne. Jana canaacha esenetai esenetaelanaala nenaate baaso
nejesina que coacuhin itolere bana baasoneein ne, nichanaane maajeein, nechu jataain
baasoneein coacuhin cha ichacuruhane jaun. 16 Cana Coaunera coitucutohate niqui
nocoetocure, nete acaauru ichanaacha caje coitucunojoinecure baasoneeuruhane.
Namute cacha cotairiin, namute cacha que erenajaauharitiin, erenaa tonoraelanaala
neein, nii charijibana caohacha ichaain neeuruhi.

2

Nohanelanaala relanajaacachene jaan

1 Caohachaain nii ichelaanune jaan tonoraain, esinae rauhijiriin que acaauru
relainete caohachae. 2 Nii acaauru bichauhenaaurute, esinae rauhijiriin tonaain
ereeuruha chaachacuruhane coinane, nii naitoonjoa ichaain ichaaoruhane cao-
hachae. Esinae rauhijiriin nii niicha esenetai rijijieein neein, satiin belaain, laraa-
jiin, naaonjoaain ichaohine, itolere necairichanaa abaataain nenaa nainihane coina.
3 Jerichanejeein techu, coujuriu inara bene bichauhenaauru jeriha Cana Coaunerane
rijijieein ichaohin, ajetoriaanelanaala, erenacaaotelanaala, naaonjoaain que coacue-
lanaala, caohachaacha que coacuhin neeuruhane caohachae.

Coujurihu ranunaauru bichauhenaneein nenaa tocohaneein, ranunaauru notajaain,
4 rai sinijeraauru aina rai bereecuru belaain neeuruha ranunaaurune coina acaauru
relaain, 5 caohachaain itolere que nainaain suujua coaraain, loreri asae nenacaaurune
maajeein beraain, osa que nesaruhin, barijiitiin, naaonjoaain neeuruhane coataa
acaauru suujuateein nihanete caohachae. Chaen acaauru sinijeraauru aina ita suujua
rijijieein coacuhin neeuruhine, nabana tonaain Cana Coaunera coitucueraneein neeu-
ruhane sainejeein acaauru que iriha cachane coataa.

6-7 Jerichanejeeinchu caohacha nejesina ichaain nii enamanaacuru notajaain
acaauru que corajerateeu. Acaauru relaaine caohachaain ii suujua coaraain, coujuriu
ichauhenaneein nenaa tocohaneein, 8 raotojoeein acaauru rai ereein canaacha
esenetai que aitiin acaauru relaau, nabana tonaain baasoneein cana que erenaa
nainiha chunine coataa. Nitohaneein ichaainete cana que nocoejeeurureein nii
acaauru relaacane jaan caohatera rijitiin erenacaauru.

9 Chaen rai fatoroon ere tonoraain, letoanajaa acaauru fatoroone jaan ichaain,
tonaain baasoneein tonorana coacuelanaala neeuruha rai letononeein nenacaaurune
coina suujuateein relanajaau. 10 Jiaonrihachu asijiauhin neeuruhane. Baaso coacue-
lanaala caohatiin suujua coaraain neeuruhine. Nii banate, acaauru ichao caje jataain
caohatoha Cana Coaunera cana ichoterateraneein nenaa que acaauru relaacachene
jaan coaracurureein satiin cachaauru.

11 Cana Coaunerate cana belaitohane coaaratiha, satiin caa chauratane que rai
cachaneein neinichaachene ichoteraanu letoaelu. 12 Acate cana relae, Cana Coaunera
coitucuhichuru rijijieein baaso ichaaechajeein nihacachene jianeein, caohacha que
coacuhin, coujuriu Cana Coaunera cachaneein nenaa tocohaneein rauhijiriin Cana

Coaunera coroajeein caa chauratane que ichaohacachene coina. 13 Nitohaneeinte nii
cana rai tihane coina naitoonjoan nainaane cohajeein raotojoei ichaonaa que ichaohin,
turuha urichaain nii Cana Coauneraneein cana ichoteraneein necaohachaain nenaa
Jesocurisitone cohajeein nihacache. 14 Acatechu itolere baaso canaacha ichai cana osa
caje cana ichoteratihane coina rai jaberoco teein nelu, oha cana corenihane, nii baaso
caje cana coulucohin rai cachaneein caohacha ichanaacha que coacuhin nenaa coina
ichaelu.
15 Nii ichei aitocoaaunne rijijieein, coointeeuruhane nihanatiin, acaauru que cora-
jerateein acaauru relaau, coujuriu cocoainanohineein nenaa tocohaneein, nabana nii
relanajaaine jaan tonoraelanaala ii que jaolecoha chunine coataa.

3

*Esinae rauhijiriin caohachaain suujua coaraain neeuruha Cana Coaunera coitucuur-
erane*

1 Nabana baitecuruhane coataa, acaauru rai nacoaauneein aitoote, coujuriu Cana
Coaunera coitucueraneein nenaa tocohaneein, rai curuaanaa, cocoainanacaaihuri,
naaonjoainuri ere tonoraain itolere bana jatoroaain neeuruhine caohacha nejesina
ichacuruhane coina. 2 Jiaonriha tonaain baasoneein chuni coacuhin ereein neeu-
ruhane. Niheichu ita sonaa coacuelanaala caohacha cachaneein ichaohin, jiniiquiin
ita belaain, caohachaain neeuruhane coarateein neeurumiin.
3 Jauriaalute cana netonai tonaain irihacachene joaenreein ererejetocoaache, Cana
Coaunera ere tonoraelanaala nechu jataain nitajenaaneein neein, cana suujua letono
rijijieeincha itolere baaso ichaonaa ichaaechajeein nerejetocoaachelu. Nitohaneeinte
baaso ichaaechajeein ichaonaa jana, cana que nererojoecaeriin nerejetecuruha
leeochaaurune rijijieein ita que nererojoecaaeriin nerejetocoaachelu. 4 Nete satiin
caa chauratane que cachaneein ichoainichaachene belaitohane coaaratiha, satiin ca-
chanichaachene ichoteratelu cana osa caje Cana Coaunera. 5 Coatiha rai caohacha
ichacaachene jaun nii cana ichoteratiheilu. Cairichaaojoaain cana coaraane jaunte, nii
cana osa caje cana coulucohin cana ichoteratelu. Rai Suujue aina cuaain cana coulu-
cohinte, nacoauneein nejanoaain nenaa rijijieein nenaa coina cana rai nacoauneein
ena nenaa ichaonaa telu Cana Coaunera. 6 Jataain cana belaitohane jaunte, rai Calaohi
cana Ichoteraneein nenaa Jesocurisito aina cuaain, cana rausiaaeca jelai amuritoeriin
rai Suujue telu cana rai Cana Coaunera, 7 itolere ujuaihoneein nenaa caje caohachaain
neein nii chariji bana sanaachara nejeein nenaa- canaacha cohajei ichaonaa que nenaa
coina.
8 Esinaetechuhisi nitohaneein cana osa caje cana coulucohin cana raain ne Cana
Coaunera. Nii jaaunna ichei aitoon, nii Cana Coaunera esenetaeraauru itolere bana
caohachaacha que coacuhin neeuruhane, nii leeocha relanajaera ere tonoraelanaala
neeuruhane coina acaauru rai aitohine coina. Nitohaneein ichaohacachenete, jataain
cana rai nelateineein nereein. 9 Nete laen nii cana rai aitocuruhalu cana coitu-
cueracurune esenetaain, Moisesa aitoonjoan que ita rerohecaain naaonjoaain nenaa
naineneei. Niite nechu jataain nohanenaaneein nii chaque nelatene cana rai.
10 Niha nitohanei que cachaauru relaain lerunaa jererane, coroata saain, nichata
saain, naaonjoaain cotijiaain rai aitohine jana chere tonorana jerenihane, jelai caje
sitaaute amuhine. 11 Nitohaneein nenacaauru cachaaurute itolere osa que nerotocu-
ruhane jaun aihure. Nitohaneeinte acaauruhacha ichai caje osa que nesarucuruhane
coaanojoi ne.

Nicopolisihu canu cohacu

12 Inae ichene Artemasi letoaenihanune, Tiquico letoaanune, atiin Nicopolisi cuhin
canu cohanihute ecu ita coaracaa. Ecune jelaronaa bitoaanune coina ucuae ureeunni.
13 Chaen nii ecu nenaa *abogado* Senasi aina Apolo coroatajaneeun acaauruhacha

latei teein, nabana nii cuuruhanejaun turuuruhane reetiaain lanaa acaauru rai acaauruhacha lateine coataa. 14 Canaacha relaineein nenacaauru, itolere que caohacha ichaain, cha lateein niha chunucohane coaracuruhane coroatajanena que nerelaaurumiin, nelateineein niha acaauru ichaone coina.

Raotojoeein neeuruhane coina aitiin necoiha Faborone

15 Satiin caniha cau nenacaaurute ii coaaucure. Nii ecu nenacaauru canaacha esenetai Jesocurisito coreniha canaacha belaihuri- cana nejeraauru coaucaaune beeu acaauru rai. Satiin raotojoeein neeichene jaanu teein, inara coroatajanemiin Cana Coaunerate raotojoeein neeiche.

Filemoon rai
Faborohacha letoai

Acaauru coaaucane biha Faborone

1 Canune Faboroneein Jesocurisito coreniha caresero cuhane neein cana nejera
Timoteeo aina, ii canacaanu amihaneeo que canacaanu coroatajaneraneein neeine
rai, caa quiricha laenaain letoaacaanura Filemoon. 2 Chaen Jesocurisito ranojoineein
iclesianeein nenacaauru- ii loreri asaae ii aina netaojianacaauru, chaen canacaanu
amihaneeo que canacaanu coroatajaneraneein nenacaauru- cana nejera ene neein
nenaa- Apia aina Arquipo, naaonjoainuri rai netonaine caa laenaain letoaacaanu.
3 Cana Inaca Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito, naaonjoainuri jeelai amuritoeriin
inara coroatajanecurumiinte raotojoeein neeiche.

Coichana aina cutaain belaina inaain esenetaain niha Filemoonne

4 Cana Coaunera bajaanune naineeine, itolere bana ii coacuhin Cana Coaunera coroa-
jeeun, 5 Cana Curuaanaa Jesocurisito belaain jataain esenetaaine rijijieein satiin Cana
Coaunera cachaneein nenacaauru belaaine beeuruhane jaun. 6 Nii jaunne ii canacaanu
rijijieein acaacha esenetaain neeine jaun, jataain canacaanu rai caohacha ichara-
neein, canacaanu coroatajaneraneein niha Jesocurisitone coitucuhin neeine coina,
Cana Coaunera bajaaun ii rai. 7 Jataaina jeelai amuritoheriin corajeein rachoojoeeun
casuujua cuhane. Jataainte caohacha ichaai canejera, Jesocurisito esenetaeraneein
nenacaauru belaain, acaauru suujua nunaaine jaun.

Atiin canu coreniha ii letono Onesimo raau.

8 Canu Jesocurisito rai afosoto nichaaunne jaunte niqui ne canu rai rauhi, iicha
chanenu ichaaine coina ii letoaanune coina. 9 Nena raujiaain nii canaacha belaaineein
canaacha esenetai coreniha ichei aitoreeunni. Canuna Faboroneein- inae biinaaneein-
Jesocurisito coreniha caresero cuhane netiin ichei aitoon, 10 cau cajinichaain caresero
cuhane neein, Jesocurisito coreniha cacalabi rijijieein nenaa Onesimo belaaine coina.
11 Jauriaalute niqui ichei chaque nelatelanaala, ii letononeein nelu Onesimo. Nete
laen inae ena jiniiquiin cana rai jataain nelateinneein ne. 12 Inae nacoauneein jelaiha
ii rene cauhane coina letoaanu. Atiin canu coaraaine rijijieein nii coaraain neeu.
13 Cana Coaunera ere beebejihanune coreniha, cau caresero cuhane nihanune jaunne,
iineein nenaa rijijieein canuhacha latei icharaneein nihane coina, cau canu aina nihane
jereeun niqui. 14 Nena jereneeine coataa aihane jereneeun. Nabana canu ii caje bajaa-
nune jaauncha jereeine coataa, ii suujua caje coauneein jereeine jerichaaunne jaun.
15 Jerihane ena chabana satonoelanaala ii aina nihane coinate, ii caje amuhin nelu- nii
ii letono Onesimo. Nete inae naineneei ii letono siriine rijijieein siriine. 16 Raujiaain
ii letono siriine amuritoheriin, ii nejeraneei teein belaain coaraau. Jataaina belaain
coaraaun canu. Nete nii amuritoheriin joaenreein cacha rijijieein coaraelanaala, Cana
Curuaanaa Jesocurisito coreniha, ii nejeraneei teein coaraaine caohachae.
17 Aihane jaun canaacha esenetai coreniha ii nejeraneein canu coaraain neeine, nii
canu coaraain neeine rijijieein acaaentonai coaraain raau. 18 Ichei chatohaneein baaso
ichaain, ichei rebequiin, naaonjoaain nihalune canu cobaraau coreniha. 19 Canuna
Faboroneein ichei aitiin caraajenihane caa laenaaun. Nii ichei aitocoaaunne rijijieeina,
canu ichei coretereeuni. Nainichaaun niqui canu que ijiabereeo coreniha rebeeoquine
coaaucaaunne. 20 Aihara canejera. Cojuriu Jesocurisito cachaneein nenaa tocohaneein
caa ichei bajaanune rijijieein atiin ichaain, Jesocurisito coreniha canejeraneeine jaun
canu suujua nunaau. 21 Canuhacha bajai amuritoheriin ichariquiin quere tonoraaine
esenetaanune jaunne caa ichei aitiin laenaaun. 22 Nii choae tacaainechu turuhanune

jaanu rucuhequine jereeun, caresero cuhane nihanune jaun, cacoreniha bajaaebajaaequichene tonoraain, inara coaraa uhanune jererichaain Cana Coaunerane cohajihanune jaun.

Ii coaaucuruha raotojoeein neeu.

23 Jesocurisito coreniha caresero cuhane canu aina nenaa Efaforasite ii coacue.
24 Chaen Maroco, Arisitaroco, Demasi, Locasi, naaonjoainuri canu coroatajaneraneein
nenacaaurute ii coaaucure.
25 Cana Curuaanaa Jesocurisito jeelai amuritoheriin inara coroatajanemiin.

Ebereeocuru rai letoai

Rai Calaohi aina cuaainte cachaauru rai erelu Cana Coaunera.

1 Inoaelu jetaote nere bera inoaesihuru- *profeta*curu aina cuaain araaisaain cana
inoaensihuru rai ere Cana Coaunera, ecoetacaaeneein mituhelanaala, taba que
acaauru sinihu, taba que letonocuru anjeraauru letoae, acaauru rai ecocohin beeu-
ruhane coina, naaonjoaain. 2 Nete laen inae enene Calaohi que nere berate Cana
Coaunera, Cana Coaunera nihane coitucuhacache itolereneeinne coina. Nii rai Calaohi
aina cuaainte, itolere cana rai chauratane, dede, itolere cautenu rijihuru, itolere cana
janonaa, naaonjoainuri coaaunaain niichuru Curuaanaa neein telu Cana Coaunera.
3 Nihei chunei cacha niqui Cana Coaunera coaraai. Nete caje uhin canaacaanu rene
ecooca rai Calaohine jaun, canaacaanu rohan turuaain coaracaanune jaun, “Naaon-
joaan Cana Coaunera,” naain coitucuhacaanu, jeelai Cana Coaunera tocohaneein
necaohachaain nichao que ichaohana jaun. Acate Cana Coaunera Calaohineein itolere
sirichaneein coaaraneein ne. Acate Cana Coaunera Calaohineein caa chauratane que
ohelu, jianacoon osa caje cana mitaeranu que. Nitohaneeinte inae osa caje cana
mitaeranu que ohane baiha, rai Inaca Cana Coaunera raotono nichajai que rori- *trono*
ichoae nelauriaa cuelu.

Anjeraauru amurijiriinte cocoainanojoineein ne Cana Coaunera Calaohi.

4 Jataain rai letonocuru anjeraauru cocoainaane amurijiriinte, rai Calaohi co-
coainaelu Cana Coaunera, acaauru amurijiriin nihane coina. 5 Nitohanihane jaun,
nihei chuni letono anjera rai:
“Iite cacalabineein
canuhacha jereineein
canuhacha teineein
nenaaneeicha,”
naain irihei Cana Coaunera. Niheichu chuni letono anjera que:
“Leinjiin acaacha
canu calaohineein nihane janana,
Canu, leinjiin
inaca neein nereeunicha,”
naain irihei Cana Coaunera. 6 Caa chauratane que nenacaauru cachaauru que, leinjiin
acaacha rai calaohineein nihane coitucueratihane coinate laen:
“Quere tonoraain
canu coroaaequichene rijijieein,
jerichanejeein nere tonoraain
coroaaecuche satiin,”
nae, rai letonocuru anjeraauru rai, Cana Coaunera. 7 Nii rai letonocuru anjeraauru
quete laen:
“Canu letonocuru- anjeraaurute laen aiha cujuanane rijijieein, usi rijijieein
naaonjoaain canuhacha jerei icharaneein neeurureein,” nae Cana Coaunera.
8 Jana rai Calaohi quete laen:
“Chabana sarinaain
itolere Curuaanaa neein-
itolere Coaunera neein neeine.
Chaen techu
chabana satonoenereein
caohacha ichaain neeine.
9 Nii rijijieein techu

caohacha nejesina ichara
curuaanaa neein neeina jaun,
esinae rauhijiriin
baaso ichaain nenacaauru aina nejerateein,
caohacha icharaauru belairiquiin.
Nii coinane
Canu, Itolere Coaunera neein
ii Coauneranichaaunne
ii teein neeun,
ii, jataain
leeochaauru amuritoheriin
raotojoeein rachoojoeein
neeine coina,"
nae Cana Coaunera.
10 Chaen techu:
"Ii canuhacha tei
Curuaanaa neeinete,
jauriaanejeein
nunuhe caje coaauneein niha
cana rai chauratanene coina
aitiin dede coaaunaailu.
11 Satiin iicha coaaunanojoite sareein.
Jana iite laen chabana nitajenereeini.
12 Inae ecu tihane banate,
siriteein saa cajionene jaohin,
enachasine que coreein jianaa rijijieein,
janonaa coreriquiin.
Nete laen,
ii chabana satonoelanaala
ichaoriquiin,"
naelu rai Calaohi rai Cana Coaunera.
13 Nii jaun coatiha chuni, rai letono anjera rai:
"Chajaaute
caraaotono nichajai que nelaauriaena,
ii tijia asaae
iniha nejeratenacaauru
amuritiin tee te coaraaicha,"
naailu Cana Coaunera. Chabana nii Calaohi que aitohane rijijieein letono anjeraauru que irihei.
14 Nechu raujiaain ichoteratenojoineein nerichaacheeinne rai, cha beraneeichate suujueneein Cana Coaunera tenojoineein neeure rai anjeraauru.

2

Cana ichoterateraneein nenaa que jaoleconaa nainihaacache.

1 Nitohanihana jaun, nere beracuru que Cana Coauneraacha beratei aonaain tonoraain- esenetaain nihacachenete caohachae. Jana nii cana rai niicha beratenojoin aonaain caohatiin coitucunaa saijieein tonoraenihacachenete, aihuruha coitucuelanaala nenacaaurune rijijieein nitajerichaacheein. 2 Coaracuche nachuhinti, nii rai letonocuru- anjeraauru que niicha teratei niha nii rai jauriaanejeein nenaarauhine saijieein tonoraelanaala naosatenacaauru cachaauru- esinae rauhijiriin baaso ichacuruhane coreniha caseteco coaracuruhalune. 3 Nitohanihane jaun, caseteco caje

nichotenaa nainerihacacheein, nii jauriaanejeein nenaa amuritoheriin, cana ichoteraneein nenaa esenetaenihacachene. Esenetaain nihacachene coinate, jauriaanejeein raaje nihane cana rai beein nelu Cana Curuaanaa Jesocurisito. Nii baihate cana rai beeurelu aina amuhemujueein nota que coaaraauru. 4 Nii ichoae tacaain techu, cana que coitucuerate Cana Coaunera itolere cojoelanaacojoaihuru ichaain. Chaaen techu Aca jerihane rijijieein, le cacha nichaachene rai niicha tei- Suujue aina cuaain cana que coitucuerate.

Cana nejera rijijieein niha Jesocurisitone

5 Coatiha rai letonocuru anjeraauru, nii cabaiha neenihu rai Cojoanonaa caa ereereecaachene jaan coaaraneein neeuruhane coina aitohi Cana Coaunera.
6 Nitohanenihane quete:
“Chaneein ne cacha.
Chatohanaineeina nenaane cacha.
Chanuna acaacha coacuhin,
jataaen queecha coaauqui.
7 Jauriaanejeeinte niqui
ii letonocuru- anjeraauru
cocoainaaine fautaain cocoainaailu.
Nete nii baiha laen,
jataain leeochaauru amurijiriin cocoainaain,
que itolere Curuaanaa nihane comai lauriaain,
8 satiin nere tonoraain
neeuruhane coina ichaain,
tijia asaae que nejeratenacaauru
teeilu,”
naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha cuhane. Nitohaneein satiin nere tonoraain nihacachane coina, cocoainaain rai tijia asaae que nejeratenacaauru tihane coina, aitohane saijieein jaiti nitohaneein ichaa Cana Coaunerane coarahaacache.
9 Nete laen, inae anjeraauru fautaain nelatihei rijijieein turuhin nihalu carajaaojoaain Jesocurisitone coaracaache. Nitohaneein turuhinte, rai chaneein nenihacachene saijieein, jataain cana belaitohane jaun, cana coreniha ohane coina ichaelu Cana Coaunera. Nii cana coreniha cairichanojoineein ohalune corenihate, itolere curuaanaacuru Curuaanaa neein nihane cojunacaneein necaohachaa Cana Coaunerane que comaitenojoineein ne.

10 Satiin itolerete Cana Coaunera raineein ne, niicha coaaunanojoineein niha itolerene jaun. Nii jaunte niicha coaaunanojineein rai calaohi neein nihacachene jaun, rai Cojoanonaa caa baiha neeni que nihacachene jere Cana Coaunera. Nii jaunte cana coreniha necairichaa Jesocurisitone aina cuaain, nii aansijiiniji osa colane telu, satiin niicha coaaunanojoinunru ichoteraneein nihane coina. 11 Nitohanihane jaunte, ita Inaca que Inacaain nihacache, nii cana osa caje cana ichoteratera aina jiniiquiin. Nii jaunte, rai nejera neein inae nihacachene jaun coejelanaala: “Canejeraauru,” nae cana rai Cana Coaunera Calaohi. 12 Niritorichaaine quete:
“Canejeraauru raine
Iineein neeine beebejeein,
netaojiaain
Ii coroaeraauru cataaun
nenatereeunni,”
naalune, laenananohineein nelu Cana Coaunera Quiricha cuhane.

13 Chaen techu:
“Leinjiin Acaachane
niicha ichai ichaane coina
cohajereeunni,”

naain.
“Cauna neeun,
canu rai Cana Coaunera
tenojoihunru- cacalabihuru
ainara,”
naain ne laenanohineein.
14 Charijieein teeinti, ita araaineein niha cachane, ita iniho que inihoquiin, ita coichana que coichanaain, naaonjoaen cacha, nii rijijieeinte cacha iniho que inihoquiin cacha coichana que coichanaain naaonjoaelu Jesocurisito, caa chauratane que ohin, nii cacha itajeraneein nenaa moconajaera amuritohane coina. 15 Nitohaneein moconajaera amuritiinte, ohin nitajeeururichaaine que satiin casiiriin ichaonacaauru-cachaauru ichoteratelu. 16 Aihane jaun, coatiha anjeraauru coroatajanihane coina turuhin niheilu, Abaraaun nefoerateneein nenacaauru coroatajanihane coinate turuhin nelu. 17 Nitohanihane coinate, jerichanejeein cana nejeraneein, nihacachene rijijieein tenojoineein nelu, Cana Coaunera notaracaae coujurihu cana rai saseredotecuru curuaanaacuru Curuaanaaneein, cairichaaojoaain cana coaraain, cana coreniha cairichei coaraain ohane, satiin cachaauru osa que suujua acatena nainiha Cana Coaunerane coina. 18 Nitohaneein raajenihane necairichanaa coaraain, cojunojoineein nihalune jaunte, rijijieein necairichanaa coaraain, cojunojoineein niha cachane coaraane, coroatajaneein naaonjoaen.

3

Moisesa amurijiriin cocoainanohi niha Jesosone

1 Canejeraauru, aihane jaun Cana Coaunera ranojoineein, inae rai cachaneein neeichene jaun, niicha icharatenohi icharaanu que niicha tei- Jesocurisitohacha que coaaucuche. Nariha jataain coreniha chabana satonoelanaala esenetaacachene jaun. 2 Jerihane rijijieein nere tonoraain niha Jesocurisitone jaunte, niicha icharatei icharaanu que cocoainaain nelu Cana Coaunera. Nii rijijieein techu, Cana Coaunera cachaneein nenacaauru aina, niicha icharatenohi icharaneein nelu Moisesa. 3 Charijieein teeinti, niicha jai loreri amurijiriin jataain nelateineein ne loreri ichara, nii rijijieeinte, jataain Moisesa amurijiriin nelateineein nelu Jesocurisito. 4 Itolere lorerite, niha icharane jaun neein naaonjoaen. Nete laen Cana Coaunera coaaunaane jaun, neein naaonjoaen itolere. 5 Nii rijijieein techu, rai cachaneein nenacaauru rai Cana Coauneraacha icharatei icharaneein nihane jaun, raujiaain nota que coaraain, que niicha beratei beraneein nelu Moisesa. 6 Nete laen rai Calaohi Jesocurisito, cana rai cachaneein- rai loreri rijijieein nihacachene amurijiriin, cocoainaain cana inana neein telu. Nii jaunte, rai loreri rijijieein nerichaacheein, esinae rauhijiriin jerihane rijijieein neein, chabana cohajihacachene coiinteein jianelanaala canaacha cohajei cohajihacachene.

Acaauru que Cana Coauneraacha banihatihu turuurenerichaain rai cachaauru tabaaurune

7 Nitohanihane jaun, rai Quiricha Inoaensi cuhane:
“Enene cojoanonaa
cuhane inara rai niicha jerei
biha Cana Coaunerane,
8 jiaonriha
inara suujua aohana jerelanaala,
aihuruhalu nere tonoraelanaala,
nechu acaauru casetecaa
Cana Coaunerane cojuhin coaraa
cacha areroo ichatane janane

rijijieein nihache.
9 Ecute
jenachoonca jaanacaneein
mainajeriin acaauru notajaain,
acaauru coroatajanichaaunne saijieein,
acaauru casetacaanune coujuha
quere tonoraaurenelu- inara foerateracuru.
10 Nii jaunna,
nii inara foerateracuru aina obajeein:
‘Nechu itolere bana
joaenreein rai suujua cuaauruhane jaunte,
acaauru que
canuhacha coitucueratenaa
jerei coitucunaa jerecurene.’
naain:
11 Aihane jaun,
coatiha acaauru que banihateein
canuhacha rucujueihu
turuururinaain,”
naain biha Cana Coaunera Suujuene jaun ne laenanohineein.
12 Aihane jaun canejeraauru, le cacha nequichene- inara netonai nabana cana rai Cana Coaunera beratei esenetaain neeichene jianequichene coataa, que nainaain necohalajiin ichaaoche. 13 Nitohaneein nenaa coacuelanaala, jianeein lecacha nequichene jiniiquiin ita suujua lararajiaain neeuche: “Enene cojoanonaa,” naain aitoha Cana Coaunera Quiricha cuhanena jaan que turusihane ajiniha. Nabana inara tabaauru saruhin niha osane, rijitojoeein chatohanai ichaquichene, inara netonai canaacha esenetai esenetaelanaala naitoonjoan tonoraeneeichene coataa. 14 Nitohanihane jaun, esinae rauhijiriin Jesocurisito aina nenaa jerichaachene, nii esenetaacachene bana canaacha cohajei que turuhane reeintiaain esenetaacachenete ne.
15 Nii coinate:
“Enene cojoanonaa cuhane
inara rai niicha jerei biha
Cana Coaunerane,
jiaonriha
inara suujua aohana jerelanaala,
aihuruhalu
nere tonoraelanaala
nenacaaurulune rijijieein nihache.”
nae Nere Inoaesi.
16 “Charijihuru Cana Coaunera ere aonacuruhane saijieein nii baiha nere tonorana jerecurenelu,” naaichena. Acaaurute, satiin Egipto batane caje Moisesaacha rocoorinelu. 17 Nii jeelaihuru que techu, nitohaneein nere tonoracurenihane jaun, acaauru que nejerateein acaauru coroatajanihane jianiha jenachoonca jaanacaneein Cana Coaunerane jaun, ichataneu cacha areroo satiin ohacoaaurelu. 18 Chaen techu nii jelaihuru, rai nitohaneein nere tonoracurenihane jaun, esinae rauhijiriin acaauru que banihateein niicha rucujuihu enoorenerichaaine que aitelu Cana Coaunera. 19 Nii jaunte, esenetacurenihane coreniha nii acaauru que banihateein niicha rucujuihu turuurenerichaaine coitucuhacache raotojoeein.

4

1 Aihane jaun, jaiti cana rai niicha teeni, rai nebetacanaa cojoanonaa tihane rai niha Cana Coaunerane jaun, ecu turunaa nainichaachene coina, jataain necohalajiin

ichaohacachenete caohachae. Nabana inara tabaauru, ecu turunaa nainecurenihane coataa.
2 Nitohaneein cana netonai ecu turunaa nainichaachene coinate, nii Moisesa que beratihalu acaauru raine rijijieein, cana rai netonai beratelu.
Nete laen inacojoeein acaauru rai beratelu, aonacuruhane saijieein, aihuruha nii niicha beratei esenetaain tonoraeraaurune rijijieein, acaauru netonai esenetaaurenihane jaun.
3 Nete laen cana, esenetaera neein nihacachene jaun, nii Cana Coaunera aitoonjoannebetacana jaaun enorichaacheein. Nitohaneein nere tonoraaururichaaine jaun, aitorichaaine quete:
“Nii jaunna obajeein,
esinae rauhijiriin
nebetacaanune jaaun
turuurenerichaaine que aitoon”
naain belu Cana Coaunera. Nete cana rai chauratane coaaunaane nainaalune caje coaauneein nelu, nii nebetacanajaa cojoanonaa naitoonjoa.
4 Nii jaunte rai Quiricha Inoaensi cuhane:
“Caainsi janone cuhane jetaote,
itolere coaunaane nainaain- bana
nebetacaelu Cana Coaunera,”
naain laenanohineein ne.
5 Nii baihate coaiteen rai Quiricha cuhane, nii Isaraelitacuru que:
“Coatiha canu nebetacana jaaun turuururinaain,”
naalu Cana Coaunerane, ne laenanohineein.
6 Nete, nere tonoraain ichoteratenojoineein neeururichaaine aonacuruha ichoaichaniha natiin, esenetacurenihane jaun, nii nebetacana jaan Cana Coaunera aitoonjoaun turuureniha Isaraelitacurune coina aitohalune saijieein, jaiti neeure satononiha nii naitoonjoan esenetaeraauru, acaauru coreenraniha nii nebetacana jaaun turuheninuunru.
7 Nii jaunte, nii nacoauneein le janonaa que cojoinacate Cana Coaunera:
“Enene cojoanonaa,”
naain. Nii Quiricha Inoaensi caje coitucuhichene rijijieeinte, que beratiha Cana Coaunerane jaun:
“Enene cojoanonaa cuhane
niicha jerei beratiha
Cana Coaunerane,
jiaonriha tonoraeneeichene,”
naain belu Rabiri.
8 Nii aina cunacaaurulu- Isaraelitacuru turuaalu Josoene jaan jelai que, aitohalu Cana Coaunerane jana nihane, coatiha leeocha janonaa berihei Cana Coaunera, rai nebetacana jaaun nihacachene que aitiin. 9 Nitohanihane jaunte, satiin Cana Coaunera cachaneein nenacaauru rai, ne jelai teein acaauru que banijiaain nebetacaauruna jaanu. 10 Charijieein teeinti itolere coaaunaane nainaain nebetacaelu Cana Coaunera, nii rijijieein techu, rai namihaneeo caje nebetacaa aicheein, nii Cana Coaunera nebetacanajau turuhin nei. 11 Aihane jaun, nii nere tonoraelanaala nenacaauru rijijieein nenaa coataa, atiin caaintati ichacaachene coina cana letoaane nihanatiin nere tonoraacachenete ne, nii rai nebetacanajau turunaa nainichaachene coina.
12 Nii cana rai Cana Coaunera beratenojoi Erenaate, cana ichao coreein, cana rai leeocha ichaonaa teraneein, naaojoaineein nenaa ne. Acate aiha soondarooru rai sabere- jerane ajinaain nenaane amurijiriin nihane jaun, cana suujua cuhane enohin cana suujuene maajeein coitucue. Nii jaunte cana suujua cuhane canaacha coacui,

canaacha ichana jerei, naaonjoainuri baasoneein, caohachaneein, naaonjoaane coitucue raotojoeein. 13 Nitohanihane jaun, nihei chuni Cana Coaunera coaaunanojoineein nenaa, que nasiha nainera. Acate inae ecu tihane bana rai canaacha beenei coitucue.

Saseredotecuru curuaanaa Curuaanaa Jesoso

14 Cana Coaunera Calaohi Jesosote, acaihaniji cana rai saseredotecuru curuaanaacuru Curuaanaa neein dedeeu cuelu. Aihane jaun, leinjiin acaacha esenetaain cohajihacachene rijijieein, itolere bana jianena coacuelanaala beebejeein, acaacha cohajihacachenete caohachae. 15 Acate cana rai saseredotecuru curuaanaacuru Curuaanaa nihane jaun, coujunojoinichaachene enaacha osa que nesaruna nainichaachene coitucue; acaaentonai aihacachene rijijieein coujunojoineein nerejetohalune jaun. Nete laen, nii saijieein chabana osa que nesaruenelu. 16 Aihane jaun, chaque tonajelanaala, atiin cana belaicha Cana Coaunera rori- *trono* rohan netichaachenete ne; cairichaaojoaain cana coaraain, latichaachene naineein cana rai caohacha ichaain cana coroatajanena nainihane coina.

5

1 Satiin saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaate, cachaauru jana janijiin, Cana Coauneraacha teineein ne, aca cachaauru osa coreniha, Cana Coaunera rai itolere teein, inihocuru mocoeranu *sacrificios* que nihane coina. 2 Nii jaunte acaaentonai joaenreein cacha rijijieein nihane jaun, cairichaaojoaain- cha coitucuelanaala nenacaauru, nitajerai nenacaauru, naaonjoainuri coarae. 3 Nitohaneein joaaenreein cacha rijijieein nihane jaunte, rai nosa, cachaauru osa, naaonjoain coreniha, Cana Coaunera rai itolere lenonecuru *sacrificios* sohin mocoe. 4 Nihei chuni raajenihane jerihane rijijieein, saseredote neein cocoainanohineein nei. Aaroon janijiin raain cocoainaalune rijijieein, raain cocoainaa Cana Coaunerane banaachate laen saseredote neein nenaa naine cacha. 5 Nii rijijieeinchu coatiha raajenihane saseredote neein nihane coina, cocoainanohineein niheilu Jesoso, Cana Coaunerate cocoainaain nelu. Acate rai:
“Iite canu calaohineein,
enene canuhacha teineein
neei,”
naelu. 6 Chaen techu, rai Quiricha Inoaensi cuhane:
“Iite chabana satonoelanaala
saseredote neein neriquiin,
aihalu Melquisedee ne rijijieeincha,”
naain ne laenanohineein.
7 Jaiti cana rai chauratane que ichaohane bana, atinaaururichaaine caje ichoteratiha Cana Coaunerane coina, jataain chanaain, caje bajaa Jesocurisitone janate, jataain nere tonoraeranihane jaun, coroatajanelu nii cairichaaururichaaine abaantana nainihane coina rai Inaca Cana Coaunera. 8 Nitohaneeinte Cana Coaunera Calaohinihane saijieein, necairichaanaa coaraain nelu Jesocurisito, jeriha rai Inaca Cana Coaunerane rijijieein nenaa jerenacaaun. 9 Nitohaneein jataain Inaca ere tonoraeraneein nihane jaunte, Aca, satiin nere tonoraain neinichaachene ichoterateraneein ne. 10 Nii jaunte Melquisedee rijijieein nenaa saseredote neein cocoainaelu Cana Coaunera.

Jataainte elunae esenetaain nihancane jianichaane.

11 Niha jataain arajiin inara rai irihanune jaanu niqui. Nete jataain caaintate inara rai bihanune, cha aonaquichene nihanatiin coitucusineeichene jaun. 12 Inae niqui carajaa, inara cacha relaeraneein neeichene jaanu rijijieein Jesocurisito coitucuhin neeichene. Nete enanetojoeein caaintajelanaala cana relaa Cana Coaunerane jaan que nihanatiin nacoauneein inara relaera jerequiche. Nii jaunte aiha leinjiin canaanai ujuarine rijijieein neeichene jaun, iniho quinaa nainenihane jaun, itariicha cohajiha canaanai

ujuarine rijijieein jataain caaintaelanaala nenaa que inara relaera jerequiche. 13 Nii itari coha canaanai ujuarine rijijieein, caaintajelanaala relaera jereraaurute, leinjiin canaanai rijijieein neein niicha ichai coitucuelanaala ichoae. 14 Nete laen nii iniho que cuaain inara relaanune jaan Cana Coaunera Ere neein nenaa ne. Acate, inae acaauruhacha coacui coitucuhin, “Naaonjoainte baaso ne,” jana, “Naaonjoainte caohacha ne,” naain coitucuhin nenacaauru rai benojoi ne.

6

1 Aihane jaun, inae caohatiin jauriaanejeein Jesocurisito que nerelacaachelune jaun, inae leeochaneein coacuelanaala, ainaacha iicha cana suujuane reentiaain sacuhacachenete ne.

Inae nainihei nacoauneein jauriaanejeein esenetaacachene nunuhetihacachelune rijijieein neein, baaso ichaquichene coreniha cana nitaje rai nihacachelune rijijieein nenaa nainihaacache. 2-3 Raujiaain Cana Coaunera esenetaain, cachaauru baotisaain, biji que Jesocurisito esenetaeraauru dadaain acaauru rai Cana Coaunera bajaain, o caje ichanaain neeururichaain onacaaurune, nerichaain chabana satonoelanaala casetecone, naaonjoainuri coitucuhacache caohatiine jaun, jianeein nenaa coacuelanaala que leeochaauru relaacachenete ne. Jeriha Cana Coauneranete nitohaneein icharichaacheein.

4 Nitohanihane jaun, inae le sajeein itolere coaraain coitucuhin, Cana Coaunera Suujue siriin, 5 jataain caohatoha cana rai Cana Coaunera beratenojoine coitucuhin, itolere que jataain nelateineein nerichaain caa baiha neeni janonaa quene coitucuhin, 6 naaonjoaain neeichene saijieein jianequichene, inae nacoaauneein jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaonaa naineriheicheein, coroso que Jesocurisito teein, nocoeje chanuuruhalune tocohaneein rai nocoeje chanuha airiquicheeine jaun. 7 Nete laen atane caohacha que temule jaera rai, atane setejiaa elone caohatiin omarohin inacaain nihane rijijieein, jeriha Cana Coaunerane rijijieein neeichene, inara rai caohacha ichaain inara coroatajanereein Cana Coaunera. 8 Jana nii temule jaera rai ojoa aina omane neeojoaain niha nii temulene rijijieein neeichenete, laen inara cojiotaain inara mocoeratereein Cana Coaunera.

Canaacha cohajeite leinjiin acaacha cohajihacachene icharaneein ne.

9 Nete, inara rai caritiin aitocoaaunne rijijieein, inara inae jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohin iiquichene coina, nichoterichaacheeine esenetaaichene caje cuaain leeochaneeein coacuelanaala neeichera canejeraauru. 10 Nii jaunte, chabana baaso ichaenihane jaun, nii enanetojoeein ichaquichene rijijieein, leeochaauru cana nejeraauru- canaacha esenetai esenetaeraauru belaiquichene coaarateein, coroatajanequichelune baitenereein Cana Coaunera. 11 Nete laen, jataain ainaacha iiquichene reeintiaain, acaacha cohajeein, esinae rauhijiriin corajeein ichaquichene coaarateein, inaraacha ichai ichaquichene caohachae. 12 Coatiha chaque nelatihei chachaain neeichene coiinteein ichaquichene. Charijieein teeinti itolere bana jianelanaala esenetaain neeuruhane jaun acaauru rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoa raeraneein neeure esenetaeraauru, nii rijijieein neeuche inara netonai.

13 Abaraaun rai niicha teeni tihane coina aitohalune banate, leinjiin Acaacha itolere amurijiriin nihane jaun, inae neniha amurijiriin neine jaun, aca Cana Coaunera neein coarajeein icharichaaine coina: 14 “Canune ii coroatajaneein, arajiin janiinacajelanaala nefaauruha iicha foerateeurine coina ichareeunicha,” naain Abaraaun rai biha Cana Coaunerane jaun, 15 luhecaelanaala carajaain cojoaain, nii rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoa raelu Abaraaun. 16 Nete laen cachaauru cha chana jerecuruhane, “Cana Coaunera coarajihane jana icharihanine que,” aitiin ichae. Nii jaunte, cha chana jereein nihane esinae rauhijiriin icharihanine esenetaera coina, “Cana Coaunera

notaracaae icharihanine coina," aitohane, inae nene nenacaaen rerohecaera. 17 Nii rijijieein techu, nii niicha teeni raeraneein neenihuri rai, aansijiinniji nii aitohane corelanaala, esinae rauhijiriin icharichaaine coitucuuruhane coina, aca Cana Coaunera-neein coarajeein icharihanine que aitelu Cana Coaunera. 18 Cana coritaelanaala niicha teeni naitoonjoan, aca- Cana Coauneraneein coarajeein icharihanine coina, Cana Coaunera aitoonjoante raacache, Aca itolere baaso caje cana beraichaneein nihane coina, naitoonjoaacha cohajeein nihacachene jaun. 19 Nii cana rai niicha teeni- canaacha cohajeite, nitajihane coataa cana suujue nunaeraneein ne. Charijieein teeinti, cujuana nichajai que auriteein bote nunae rai nunaera- ancla, nalaa fichafichaanaane coataa nii rijijieein. Nii canaacha cohajeite chabana turunaa nainenihacache Teenforo cuhanai bujuaneein nenaa ne jaaun- cana turuhaeranu que nenaaneein ne. 20 Nitohaneein ecu cana turuaeranu quete cana rai chabana satonoelanaala nenaa saseredoteneein nelu Jesoso, aihalu Melquisedee ne rijijieein.

7

Saseredote inoaensi- Melquisedee rijijieeinte nelu Jesoso.

1 Nii Melquisedee jetaote- Cana Coaunera rai saseredote neein, Saleen batane curuaanaa neein nelu. Nii Melquisedee jetao techu, leeochaauru curuaanaacuru *rey*churu cachaauru amuritiin sohin jitariin acaauruhacha sirii ruluha acaauru cajene baiha caaujiha Abaraaunne jana, que tacaain cuhin, coroatajaniha Cana Coaunerane aina leeochaauru amuritohane que aitiin cojiotaain coroajelu. 2 Nitohaneein coroaaecane jaun jetaote, nii leeochaauru amuritiin sohin acaauru caje niicha ruluhi lechooncanu telu rai Abaraaun. "Melquisedee" naane jetaote: "Caohacha ichara curuaanaa" naane aite. Jerichanejeein jetao techu: "Saleen" naane: "Raotojoeein nenaa" naa aite. Nii jaun jetaote, nii Saleen batane curuaanaa nihane jaun: "Raotojoeein nihacachene tera curuaanaa" naaure Melquisedee que. 3 Nihei coitucueraai rai inaca, rai neba, foerateracuru, naaonjoainuri. Niheichu coitucueraai nejanoa, ohin, naaonjoaane. Nii jaunte, acaihaniji chabana satonoelanaala nenaa Cana Coaunera rai saseredoteneein ne, aihalu Cana Coaunera Calaohine rijijieein.

4 Coaracuche nachuhinti jataain nelateineein niha nii Melquisedee ne jaun, nii leeochaauru curuaanaacuru cachaauru sohin, niicha rului lechooncanu tihalu rai, cana foeratera inoaensi Abaraaunne. 5 Moisesa tenojoi rauhite niqui, Lebi nefoerateneein nenacaauruhacha- saseredote neein leinjiin acaauruhacha, satiin cachaauruhacha sirii lechooncanu raauruhane coina aitelu, satiin cachaauru, acaauru araaineein- acaauru rijijieein Abaraaun nefoerate neeuruha acaauru netonoaine saijieein. 6 Nii Melquisedee coatiha laen niqui, Lebi inamoco nihei. Nete nii saijieein, nii Cana Coaunera aitoonjoa raeraneein niha Abaraaun natiin, caje nii niicha rului lechooncanu bajaain Abaraaun cojiotaain coroaje. 7 Nii coitucuhacachene rijijieeinte, nii cojiotaain niicha coroajei cacha amurijiriin nelateineein ne, nii cojiotaera. 8 Satiin caa chauratane que cachaauru caje acaauruhacha sirii lechooncan raaurerate ooruhane rai neein aihure. Nete laen nii Cana Coaunera Quiricha cuhane, Melquisedee que naitoonjoa enanetojoeein jaiti ichaonaa que aitona rijitojoeein aite. 9 Nii rai niicha rului tiha Abaraaunne cajete, nii Lebi inamoconeein nenacaauru- saseredotecuru, enene cachaauru caje acaauruhacha sirii lechooncanu bajaain raeraneein neenihuru netonai, Melquisedee rai niicha sirii teeuruhalune coitucuhacache. 10 Nii que tacaa cuha Melquisedeene jana, rai jaberoco cuhane jaiti najanoaelanaala neeuruha niicha foerateenihurune jana, rai niicha rului tihalu Abaraaunne jaunte, jaiti nejanoaelanaala netiin acaauru netonai acaauruhacha sirii lechooncanu teein neeurelu.

11 Nii coitucuhichene rijijieeinte, Aaroon foeratenojoineein nenaa- Lebi inamocoorusaseredote neein nenacaauru aina cuaain, Isaraelitacuru rai rauhi teein nelu Cana

Coaunera niqui. Nete nii rauhi tonoraeraauru, esinae rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein neeurenelu. Nii jaunte nacoaauneein saseredote letoaelu Cana Coaunera. Nete laen, nii niicha letoai Aaroon nefoerate caje nenaanelanaala nihalu Melquisedeene rijiijieein nenaane. 12 Nii jaunte, nitohaneein necoriha saseredotene jaun, Cana Coaunera rai rauhi netonai necore. 13 Nii ena nenaa cana rai saseredote-cana Curuaanaate, leeocha Isaraelitacuru lauri caje nenaa nihane que aitiin lae-nanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane. 14 Nii jaunte, nii coitucuhacachene rijijieein, Jodaa lauri caje nenaaneein nelu cana Curuaanaa. Jana Moisesa coatiha nii Jodaa lauri caje nerichaain saseredotene coina coacuhin iriheilu, neeururichaain saseredotecurune bihane bana.

15 Nii jaunte, jataain caohati saseredote Melquisedee rijijieein niha, nii ena nenaa cana Curuaanaa- saseredotene coitucuhacache. 16 Aihane jaun, coatiha aihuruha leeochaaurune rijijieein, “Acate rai laurineein ne,” naain rauhi cuhane laenanohineein nihei. Acate chabana nitajenaachara ichaonaa caje unaaneein ne. 17 Nii jaunte, nii rai:
“Iite Melquisedee rijijieein
chabana satonoelanaala
saseredote neein neriquiincha,”
naa Cana Coaunerane, ne laenanohineein Quiricha Inoaensi cuhane.

18-19 Nitohaneeinte nii jauriaanejeein nenaa rauhi, Moisesa rai rauhi, naaonjoain aina chaque nelatenihane jaun, jeriha Cana Coaunerane rijijieein cachaauru ichao rucuhena nainenihane jaun, itajeein nacoauneein jataain amurijiriin nelateineein nenaa te Cana Coaunera. Acate laen Cana Coaunera rene cana turuaeraneein ne.

20 Chaen techu, aca Cana Coaunera neein coarajeein chabana satonoelanaala nihane coina, cocoainarihanine esenetaacachene coina raajenihane aitelu. Jana leeochaauru saseredotecuru, coatiha chabana satonoelanaala neeuruhane coina, aca Cana Coaunera neein coarajeein cocoinaane coina aitohi Cana Coaunera. 21 Nete laen cana Curuaanaa, chabana satonoelanaala nihane coina, aca raajenihane coarajeein cocoainaane que:
“Canune
Cana Coaunera neein
caraajenihane coarajeein
icharihanuhine coina aitoon.
Nii jaun
nii caitoonjoan corerihaaunni.
Iite chabana satonoelanaala
saseredote neein neriquiin,”
naain ne laenanohineein rai Quiricha Inoaensi cuhane.

22 Nitohaneeinte nii jauriaanejeein nenaa amuritoheriin nenaa, cana rai Cana Coauneraacha teeni terateraneein nenaane Jesoso. 23 Leeochaauru jauriaanejeein saseredote neein nenacaaurute, cana rijijieein cachaneein neeuruhane jaun, arajiin neeurelu, ohin nii baiha ichanana nainecurenihane jaun. 24 Nete laen Jesoso ohin nitajenaa nainenihane jaun, leinjiin acaacha chabana satonoelanaala cana rai saseredoteneein ne.

25 Nii jaunte, aina cuaain Cana Coaunera coacuhin ichaonacaauru ichoteratereein chabana satonoelanaala nihane rijijieein, acaauru netonai chabana satonoelanaala Cana Coaunera aina neeuruhane coina. Nitohanihane jaunte, chabana ohenihane jaun, itolere bana satiin esenetaeraauru coreniha bajaae bajaaereein Cana Coaunera caje.

26 Nitohaneeinte esinae rauhijiriin canaacha latei saseredotecuru curuaanaacuru Curuaanaa neein letono neein ne Jesoso. Acate Saantoneein baaso colane- nihe-ichu osaquelanaala- osaaonacaauru caje, jelai dedeeu tenojoineein ne. 27 Coatiha leeochaauru saseredotecuru rijijieein, jauriaanejeein rai nosa coreniha, nii baiha cachaauru osa coreniha, naaonjoaain iniho mocohin Cana Coaunera rai tihane coina

nenaa nihei. Nitohanelanaalate, le sajeein chabana coaiteen ohenihane coina, raajenihane cana coreniha rai jaberoco telu sohin atinaauruhane coina. 28 Jana nii Moisesa rai rauhi que cocoainanohineein nenacaauru saseredotecurute- nechu joaereein cachaneein osaaonaneein neeurelu. Nete laen, nii Moisesa rai rauhi que cocoainanohichuru baiha, ena nenaa saseredote cocoainaane coina, aca Cana Coaunera neein coarajeein icharihanine que aitohalune jaan, rai Calaohineein osaquelanaala- chabana satonoelanaala saseredote neein nihane coina cocoainaelu Cana Coaunera.

8

Ena nenaa- cana rai, Cana Coauneraacha teeni terateraneein niha Jesoso ne.

1 Nii cana rai saseredote curuaanaacuru Curuaanaa- caa inara rai ereereecaaunne jaante- jataain itolere amurijiriin nelateineein Cana Coaunera rijijieein nihane jaun, Cana Coaunera nelaurihanaja raotono nichajai que nelauriaelu Cana Coaunera rohan. 2 Acate cana rai esinae rauhijiriin saseredote esine neein Cana Coaunera ichanohineein nenaa- *santuario* cuhane neein, Cana Coaunera rene cacha turuaeraneein ne. Coatiha aihuruha leeochaauru saseredotecurune rijijieein, raajenihane cacha ichanohineein nenaa- *santuario* cuhane nihei. 3 Satiin saseredotecuru Cana Coaunera rai chaaelai teraneein, inihocuru mocohin teranihane coina cocoainanohi nihane jaunte, Jesocurisito netonai nii rijijieein cana osa coreniha raajenihane netelu atinaauruhane coina. 4 Coatiha caa chauratane caje nenaa nihane, saseredote nenaa nainerihei. Inae caa chauratane que arajiin neeuruha saseredotecuru, Moisesa rai rauhi cuhane aitohane rijijieein niqui, Cana Coaunera rai nii Teenforo asaae lenonecuru sohin mocooruhane coina. 5 Nii saseredotecurute, nechu dedeeu ichacuruhane cojunacaneein nitohanei icharaneein neeurelu. Canate esinae rauhijiriin, nechu dedeeu nenacaauru rijijiei icharaneein ichacuruhane coitucuhacache, *santuario* ichaa Moisesane coina rai: “Aonaaun. Nii ichei ichatane ucuunno coaaratihanulune rijijieein ichaaura,” naalu rai Cana Coaunerane caje. 6 Nete cana rai saseredote laen, jataain nii leeochaauru amurijiriin, jataain cana rai caohacha ichaain, cana rai tihane coina aitohalu Cana Coaunerane rijijieein, Cana Coaunera rene cana turuaeraneein ne.

7 Bana caohachaain cachaauru ichao rucuhena nainiha, nii jauriaanejeein nenaa Cana Coauneraacha teine, coatiha neriheilu Jesocurisito caa ena niicha tei ichaane coina.

8 Nete nii jauriaanejeein niicha tei rijijieein neeureniha cachaaurune jaun:

“Inae cojoanonaa que turuhane banane,
Isaraeli, Jodaa, naaonjoainuri aina,
enachasine canuhacha ichaneni
ichareeunnicha.
9 Nii ena acaauru aina
canuhacha ichanenu,
coatiha
Egipto batane caje
acaauru foerateracuru
rocohanulune coina,
canuhacha ichailu rijiirinaai.
Nene,
nii acaauru aina
canuhacha ichanenu
tonoraelanaala
ichaaoruhane jaun,
acaauru que jaolecoonlu.
10 Nii caa baiha Isaraeli aina
canuhacha ichanenute,
acaauru suujua cuhane laenanohineein niha

Canu rai rauhine,
suujua caje coaauneein
coitucuuruhane coina
canuhacha ichanenu ne,
Canu,
acaauru Coauneraneein
nihanune coitucuhin,
canu cachaneein neeuruhane coina.
11 Nii bana,
inae le cachaauru,
leeochaauru,
acaauru laurichuru,
acaauru araaichuru,
naaonjoainuri,
inae Canu que
ita relaauruhane latelanaalate,
Canu,
acaauru Coaunera nichaaunne
coitucuurureein
satiin ichauhenaauru,
canaanaihunru,
naaonjoainuri.
12 Nii banane
baaso ichacuruhane que casuujua acateein,
acaauru osa que canu suujua acatereeunni,"
naelu Cana Coaunera.
13 Nii cana rai nacoauneein enachasine niicha ichanenu biha Cana Coauneranete, inae chaque nelatelanaala nitaje rai niha nii jaurihaanejeein niicha ichanenune coitucueratiha aite.

9

Santuario chauratane que nenaalu aina dedeeu nenaa santuario.

1 Nii jauriaanejeein Cana Coauneraacha teite, caa chauratane que rene nichuuntaauruhane jaanu que *santuario* neein telu Cana Coaunera. 2 Nitohaneeinte, nii jauriaanejeein *santuario* neleru asaae jetao nelu leinjiin usi nujua, leinjiin mesa Cana Coaunera que banijiaain nenaa faan siriin, naaonjoaain. 3 Jana, que jauriin nenaa bujua cuhane jetaote, jelai teein Cana Coaunera turunajaneein curuajaelu. 4 Nii cuhane jetaote, nelu oro caje ichanohineein nenaa rori, jujui- incienso mocooruhane jaanu que, chaen camela itolereneein oro que carihanojoineein nenaa. Nii camela cuhane jetaote nelu, oro caje ichanohineein nenaa- leinjiin baichaje, cuhane manaa neein curuajaain nenaa quinacai- manaa siriin. Chaen jetao techu, nii camela cuhane nelu Aaroon bastoon omaronalu, Cana Coaunera rai rauhi- ajeri caje nenaa tabara que teein laenanohineein nenaa, naaonjoainuri. 5 Nii camela ichoae jetaote nelu- coroatajai cacha rijiinanai itaroojianaain. Acaauru jetaote, ecu niha Cana Coaunerane beraneein jetao, nii nitaro que nii camela fuera asaaraneein ne. Nete ena nelatene jitariin nii coitucuerateein niique irihacane. 6 Inae nitohaneein satiin ichanohineein nihane jana jetaote, itolere bana nii nunuheneein nenaa- Cana Coaunera rene nichuuntaauruna jaaun turuure saseredotecuru, ecu Cana Coaunera rene nichuuntaain ereereecuruhane coina. 7 Nejetaote nii que jauriin nenaa- jelai teein Cana Coaunera turunaja neein nenaau jetao, saseredote curuaanaacuruhacha ecu turue le sajeein le jaanacaauru naineein. Ecu enohane naineein jetaote, lenonecuru coichana amaaure, jauriaanejeein rai nosa coreniha teein, nii baiha coitucuelanaala neosateeuruha cachaaurune coreniha tihane coina. 8 Niite cana que coitucuerate Cana Coaunera Suujue, nii nunuheneein nenaa- Cana

Coaunera rene nichuuntanaanaja neein nihane jaun, jaiti neniha nii jelai teein Cana Coaunera turunajaaun cana turuaerane jaaun, ecu turunaa nainenihacachene que.
9 Satiin niite, nechu cau jaiti ichaohacachene tonohanau cana que coitucuerateranu que nelu. Nii itolere inihocuru mocohin Cana Coaunera belaihuruhane jaan, coatiha nitohanei ichaain coroaeraauru cachaauru suujua couluoona nainiheilu. 10 Acate raujiaain lenonecuru, conacaihuru, naaonjoainuri couluooraneein, cachaauru netonai chatoanai ichacuruhane, rai jaberoco caje niicha ichai jaaoruhane coaarateeuruhane jaanu que nelatelu, cana suujue coriha Cana Coaunerane que turuhane reentiaajeein.

11 Nete laen inae turuhelu Jesocurisito. Acate enene inae cana rai saseredotecuru curuaanaa Curuaanaa esineneein- chabana satonohelanaala nereein. Nii saseredote neein niicha ichai ichaane jaan- *santuario*te, esinae rauhijiriin nesineneein nenaa ne. Coatiha raajenihane cacha chanohineein nenaa nihei, niheichu cau chauratane que nihei. 12 Nitohaneeinte *santuario* cuhane enohelu Jesocurisito, coatiha aihuruha caa chauratane que nenacaauru saseredotecurune rijijieein, Cana Coaunera rai, cabara curuanaa, toro narejeen, naaonjoainuri coichana tihane coina nihei. Acate raajenihane rai coichana tihane coina, le sajeein enohelu chabana coaitenihane coina. Nitohaneeinte cana rai ichaonaa chabana satonoelanaala nenaa teraneein nihane jaanu raelu.
13 Esinaete niqui, nii toro narejeen coichana, cabara curuaanaa coichana, baca narejeen moco bajane, naaonjoaainunri que, chaaelai Cana Coaunera que banijiaelanaala nenaa cabuuruhane couluoorejetelu, Cana Coaunera que banijiaaineein nihane coina. Nete laen cacha suujue couluoona nainenelu nii ichanacuru. 14 Nete laen jataain nii amuritoheriin nelateineein ne Jesocurisito coichana, aca Cana Coaunera Suujue, chabana nitajenaacharanejeein nenaa aina cuaain, raajenihane Cana Coaunera rai cana coreniha ohane coina netihalune jaun. Nitohaneeinte cana suujua letononeein, canaacha ichai coreniha, cana nitaje rai nenaa caje, cana suujua coreein nelu nii rai coichana- osa colane nenaa- Cana Coaunera jerei ichaain nihacachene coina.

15 Nii coinate ohelu Jesocurisito, ena nenaa Cana Coauneraacha ichaneni aina cuaain, ichoaichaniha neein onacaaurulu, ena neinichaachene, naaonjoainichaachene Cana Coaunera aina cana tihane, nii inoaenlu jauriaanejeein niicha ichai, raujiaain cachaauru osa bujuateraneein nihane caje, acaauru osa que suujua acatena nainiha Cana Coaunerane, satiin niicha ranojoineein nenacaauru netonai nii naitoonjoa niicha teeni chabana satonohelanaala nenaa ichaonaa raeraneein neeuruhane coina. 16 Oha cachane baiha, rai rucuhele niicha cocoirichai raauruhane coinate, jauriaanejeein oha nii cachane coitucuuruhane rai ne. 17 Nii jaun, jaiti oheniha nii rucuhele erora cachane, coatiha nii niicha cocoirichai rucuhele ranaa nainihei cacha. Inae ohane baihate laen naine nii rucuhele raa nii banihatihane jaan ne. 18 Nitohanihane jaunte, nii jauriaanejeein nenaa Cana Coaunera ichai tonoracuruhane coina, carenero sohin rai coichana chororejetucurelu. 19 Jerichanejeein jetao techu, aina nenacaauru cachaauru rai jetao, nii Cana Coaunera aitoonjoa rauhi bihane baiha jetao, carenero ujui caje, lana caje ichanohi cajione lanajai aina, leinjiin enuha- isopo uune raain jetao, toro narejeencuru, cabara curuaanaa, naaonjoainuri coichana acau que jasiitenohineein nenaa que setejiaain jetao, Cana Coaunera tenojoi rauhi laenanohineein nenaa ichoae riajaain cachaauru ichoae netonai riajae Moisesa. 20 Nitohaneein acaauru ichoae riajaain jetaote: “Caate nelaterichaain nii cana rai tonoraacachene coina Cana Coaunera tenojoine coitucuhichene coina, coitucuerateraneein nenaa Cana Coaunera icharatenohi ichananera,” nae jetao Moisesa. 21 Chaen jetao techu, loanari *santuario* aina, nasaae enohane saseredote rai nelatenei corujueleeuru, naaonjoainuri ichoae riajae Moisesa.
22 Nitohaneeinte, satiin itolere coichana que rujuaain, jelai teein culuoonojoineein nihane coina aitelu nii rauhi. Nii jaun, neniha coichana joaera cana corenihane, nerihei cana osa que suujua acatiha Cana Coaunerane jaanu. 23 Nitohaneeinte carenerocuru

sohin rai coichana que, nii dedeeu nenacaauru cojunaca neein nenaa couluoocurelu. Nete laen, jataain nii amuritoheriin couluoora latelu nii dedeeu esineneein nenaa.

Cana osa caje cana rocoeranu quete ohelu Jesocurisito.

24 Coatiha nii Cana Coaunera nenaja esine cojunacatiha cachaauruhacha ichai asaae enohilu Jesocurisito. Acate rauhijiriin Cana Coaunera nenaja dedeeu cuhin, Cana Coaunera rai, enene cana coreniha iriha ne. 25 Coatiha aihuruha saseredotecuru curuaanaacuru, le jaanaca naineein nejelau coichana teeuruhane coina araai saain nii *santuario* enohine rijijieein, araai saain ohilu Jesocurisito. 26 Nitohanihane chujianra, necoaaunaa cana rai chauratanene caje coaauneein, ore araai saain Jesocurisitona. Nete aca satononiha ecocohin- le sajeeincha raajenihane neteein ohelu- chabana satonoelanaala cana osa caje cana rocoeranu que. 27 Charijieein teeinti le sajeein ooruhane caseteco coaracure cachaauru, 28 nii rijijieeinte le sajeein atinaain, arajii cachanichaane, osa aina nenaa caje cana rocoeranu que tenojoineein nelu Jesocurisito. Inae nacoauneein tururichaain niqui. Nete osaaonacaacuru ichoteratihane coina ainereein, esenetaain acaacha cohajeein nenacaauru ichoteratihane coinate aicheein.

10

1 Nii Moisesa rai rauhi, nechu raujiaain nii turuha uhenenilu rijijieein nihalu nesinenelanaalane jaunte, acaauru osa caje- nii le jaanaca naineein- araai saain jeelai lenonecuru mocohin Cana Coaunera rai teeurera couluoona nainenelu. 2 Bana nii acaauru osa caje acaauru couluooca nii Moisesa rai rauhine jana nihanete, inae osa caje couluoonohineein neeuruhane coitucuhin, inihocuru mocohin teeuruha Cana Coaunera raine jianecurure. 3-4 Nete nii toro narejeencuru, cabara curuaanaa, naaonjoainuri coichana, acaauru osa caje, acaauru couluoona nainenihane jaun, osaaonaneein neeuruhane coaauca, nii le jaanacaauru naineein, nii inihocuru mocohi teeure Cana Coaunera rai.

5 Nitohanihane jaunte, inae chauratane que uhane rai:
“Ii rai lenonecuru teein,
que ii belaihuruhane
jereneeine jaunte,
ii rai canu jaberoco tihanune coina
caletoaaicha.
6 Niheichu
acaauru osa caje
couluoonaaquine coina,
ii rai iniho mocohin teein,
chaaelai que
ii belaihuruhane coina jeriheei.
7 Aihane jaun, nocoaaun,
nii Quiricha cuhane
laenanohineein nihane rijijieein,
iicha jerei icharaneein
nihanune coinara
Cana Coaunera,”
naelu Jesocurisito Cana Coaunera rai. 8 Niritiin nii acaauru osa caje couluoonajaane coina, rai lenonecuru sohin teein, chaaelai que belaihuruhane coina aitiin, rai lenonecuru mocooruhane coina aitiin, naaonjoaan, rai naitoonjoan rauhi rijijieeine saijieein, rautaeniha Cana Coaunerane que rai aitohane baihate: 9 “Nocoa inae cuhanu iicha jerei ichacaaunne coina” naain aite Cana Coaunera rai. Nitohaneeinte nii lenonecuruhacha sohin teeuruhane coina nenaa rauhi itajeein, raajenihane rai jaberoco tee, ena nenaa cana rai Cana Coauneraacha teineein nihane coina. 10 Nitohaneein

jeriha Cana Coaunerane rijijieein, le sajeein chabana coaitenihane coina, cana coreniha ohane coina, raajenihane rai jaberoco tihalu Jesocurisitone corenihate, cana osa caje cana couluocoelu Cana Coaunera.
11 Chabana osa caje cacha couluoona naineniha lenonecuru sohin teeuruhane saijieeinte, satiin saseredote Jorioneein nenacaauru, araai saain itolere bana lenonecuru sohin teeurelu. 12 Nete laen Jesocurisito, le sajeein, chabana coaiteen ichaenihane coina, osa coreniha rai jaberoco tihane baiha, Cana Coaunera rohan nelauriaelu. 13 Ecute ena neein, que nejeratenacaauru amuritoeratiha Cana Coaunerane cojoae, 14 rai jaberoco teein coreniha Cana Coaunera cachaneein neeuruha cachaaurune coina couluoocane jaun. 15-17 Jana Cana Coaunera Suujuete:
“Inae chabananiji
acaauru rai canuhacha ichanenite;
acaauru suujua cuhane laenanohineein niha
Canu rai rauhine,
suujua caje coaauneein coitucuuruhane jaan nereein.
Nii jaun inae nenacaaeneein
acaauru osa aina baaso ichacuruhane coaaurihaaunni,”
naain aitohalu Cana Coaunerane coitucuerate cana que.
18 Aihane jaun, inae nitohaneein cana osa que suujua acatiha Cana Coaunerane jaun, inae nainihei nenacaaen osa coreniha iniho mocohin tenaa nainihei cacha.

Cana Coaunera rohan nichuuntaacachenete ne.

19 Nitohanihane jaunte rai coichana jaohin ohalu Jesocurisitone coreniha, aina cuaain, inae enene nainichaache, chaque casilanaala tonajelanaala Cana Coaunera nenaja esine *santuario* turuhacachenera canejeraauru. 20 Nitohaneeinte Cana Coaunera rene turunaa nainenihacachene jaan bujuateraneein nenaa itajeein, nii ena nenaa ichaonaa que turunaa nainichaachene jaanu ajiinchateraneein, rai jaberoco telu Jesocurisito. 21 Nii jaunte Jesocurisito cana rai saseredote esine neein nihane jaun, aca Cana Coaunera nenaja acatiha cana turuaeraneein ne. 22 Aihane jaun cana suujua cuhane asinojoineein cha coacuelanaala, niheichu leeocha coacuelanaala, canaacha cohajeeicha que coacuhin, esinae rauhijiriin cana suujua cuhane coitucuhachene saijieein, chachaain nihacachene jianeein, Jesocurisito aina cuaain couluoonojoineein Cana Coaunera rohan turuhacachenete ne. 23 Nii jaun coujurihu Jesocurisito esenetaeraneein nihacachene jaun, itolere bana esenetaacachene rijijieein nihacachenete ne. Inae ecu tihane bana, cana rai niicha teenu naitoonjoalu terichaain Cana Coaunerane jaun. 24 Nitohanihane jaun ita rijijieein caohachaain neein, itolere bana ita belaain nihacachene coina, ita coroatajaneein nihacachenete caohachae. 25 Aihane jaun nainihei aihuruha leeochaaurune rijijieein, ita aina netaojiaain ereerecaachene coiinteein jianena nainihaacache. Coiintelanaalate naine, inae tururichaain Cana Curuaanaa cojoanonaa que turuelalajihane que nainaain, jiniiquiin itaque corajerateein, ita rai coitucueratihacachene caohachae.
26 Jana inae raotojoeein Jesocurisito coitucuhin nihacachene saijieein, naosatenaa coacuhin nihacachene inae nerinaain nacoauneein cana osa coreniha ohenu. 27 Nechu usi tabai jana necairichanaa coaraain nitajeeururichaain Cana Coaunera coitucunaa jerelanaala que nejeratenaa rijijieein nenacaaurune que banijiaain nenaachate cohajerichaacheein. 28 Chunocoha, Moisesa rai rauhi tonoraelanaala nihane jana, neeuruha nichatajaain coaraain beeureranete, cairichaaojoaain coaraelanaala, sohin jaaorurejetucurelu. 29 Tana, nii amurijiriin casetecanohiniha cuururichaain, chaque nelatihei rijijieein Cana Coaunera Calaohi teein, cana coreniha ohin rai coichana jaohin naaonjoaan, cana belaiha Cana Coaunera Suujuene saijieein, que jaolequiin nenacaaurune coitucuhichene. Nii rai coichana cana coreniha ohin niicha joailute niqui, acaauru rai niicha teeni terichaain Cana Coaunerane coitucuerateein, jelai

teein Cana Coaunera cachaneein neeuruhane coina, acaauru couluooraneein nenaane.
30 Chaen techu: “Canuna cachaauru rai caohacha icharaneein coretereeunni,” naain
“Cana Coaunerate rai cachaauru rucuhereein,” naelu Cana Curuaanaa. 31 Nii jaunte,
jataain coasihacaine Cana Coaunera nere tonoraain nenihacane.
32 Nete inara, jauriaanejeein Jesocurisito esenetaaichene nunuheneein, itolere que
laraajiin necairichanaa abaantaaichelune coaauquichene caohachae. 33 Inara tabaau-
rute, satiin notaracaae teein nocoeje chanuhin bisihururejetelu. Nii jana inara tabaau-
rute, inara aina jiniiquiin necairichaaururejetelu inara coinaderaa. 34 Jerichanejeein
techu, cairichaaojoaain caresero cuhane nenacaauru coaraain acaauru coinaderarej-
tocoichelu. Chaen techu inara rucuhele ruluuruha inara cajene nihanatiin, raotojoeein
rachoojoeein nerejetocoichelu cochunaelanaala. Inae nii amurijiriin chabana nitaje-
naa nainelanaala dedeeu niha inaraacha raenine coitucuhichene jaun. 35 Aihane jaun,
jiaonriha nitohaneein rariquicheeine esenetaain ichaohichene jianiquichene. Acate
inara rai jeelai amuritoheriin cainareein. 36 Nii jaunte, jataain jeelai amuritoheriin
necairichanaa abaantaain nenaa nainequichene jaanu que, itolere que laraajiin nee-
ichene jaanu latequiche. Cana Coaunera jerei ichajeein ichaohichene, tihane coina
naitoonjoa raeraneein neeichene coina. 37 Nitohanihane coinate:
“Inae ena caeneenejelanaalate turureein nii turuha uheni.
Coatiha inae carajarihaain.
38 Canu cachaneein, canuhacha esenetaain ichaonacaaurute,
chabana nitajeeurenereein. Nena laen canu cachaneein
nihane jianeein, jauriaa ichaohalune rijijieein ichoai que
nejeratereeunni,”
naalu Cana Coaunerane, ne laenanohineein rai Quiricha inoaensi cuhane. 39 Jana
cana, coatiha nii rai cachaneein neeuruhane jianeein, jauriaa ichaoruhalune riji-
jieein ichaonacaauru caseteco coaracuruhane rai nenacaauru nihaacache. Canate
esenetaain ichaaoruhane jaun, ichoteratenojoineein neeururichaaine rai nenacaauru
rijijineein nihacache.

11

Cana Coaunera esenetaain niha cachane

1 Esinae rauhijiriin Cana Coaunera esenetaacanete, chabana canaacha coaraai
terichaain cana raine cohajeein ichaohaca. 2 Cana foerateracurute raujiaain esenetaau-
ruhane jaun, cacha caohacha rijijieein acaauru coarae Cana Coaunera.
3 Cana Coaunera esenetaacachene jaunte, nereecha que chauratane coaaunalune
coitucuhacache. Nii jaunte, chabana cachaacha coaraai caje coaaunanojoineein nene,
caa enene canaacha coarai.
4 Cana Coaunera esenetaane jaun techu, nii rai nihana Caain amurijiriin, jataain
caohacha nejesina mocohin que Cana Coaunera belaiha Abeline jaun, caohacha icha-
raneein raain nii rai niicha tei raelu Cana Coaunera. Nii jaunte, inae ohalune saijieein
enanetojoeein Abeli coaaucaache, Cana Coaunera esenetaeraneein nihane coitucuer-
atiha cana quene jaun.
5 Cana Coaunera esenetaane jaun techu, nabana ohane coataa jaberoco neein Enoco
raa Cana Coaunerane jaun, inae nii baiha coaarihurenelu. Cana Coaunera Quiricha
inoaensi cuhanete, jaiti raeniha Cana Coaunerane ajiniha, jeriha Cana Coaunerane
rijijieein ichaohalu Enocone que aite. 6 Nete esenetaenihane Cana Coauneraacha jerei
ichajeein ichaonaa nainene chuni cacha. Cana Coaunera aina nenaa jerichaanete,
niha Cana Coaunerane esenetaain, aina nenaa jerenacaaun, niicha jerei ichajeein
ichaonacaauru cainaeraneein niha Cana Coaunerane esenetae esenetaera.
7 Cana Coaunera esenetaane jaun techu, inae chabana acaauruhacha coaraai
icharichaaine beein suujuatiha Cana Coaunerane tonoraain, leinjiin bote tabai jaelu

Nohe, cuhane rai comasai aina saain rai bereecuru aina nichotihane coina. Nitohaneein esenetaane jaun techu, nii esenetaelanaala chauratane que satiin nenacaauru cachaauru caseteco coaracuruhane jana, esenetaain nenacaauru ichoteratenojoineein neeruhane rijijieein ichoteratenojoineein nelu Nohe.

8 Nii rijijieein techu, Abaraaun netonai Cana Coaunera esenetaane jaun, cotihacane tonoraain rai natane ratiriin, nii cunaja jelai coitucuelanaala cuhin, esenetaeraneein nihane cainaeraneein, rai Cana Coaunera teenu atane que ichaoha cuelu. 9 Nitohaneein Cana Coaunera esenetaane jaunte, nii rai Cana Coaunera teenu atane que leeocha atane caje unaaneein ichoaelu Abaraaun. Ecu jetaote, neloheritelanaala raujiaain loanariicha asaae ichoaelu, aihuruhalu nii rai, Cana Coauneraacha tei raeraneein neeninunru Isaca, Jacobo, naaonjoainurine rijijieein. 10 Cana Coauneracha ichai- chabana nitajenaachara nese que ichaonaa jerihane jaunte, leeocha neseu cuhin ichoaelanaala loanariicha asaae ichoaelu Abaraaun.

11 Cana Coaunera esenetaane jaun techu, inae camotojoe nihane jaun canaanai sirina naineniha Sarane jana, inae Abaraaun netonai biinaa nihane saijieein, rai naitoonjoan icharihani nohanelanaalane esenetaane jaun, lararajiaa Cana Coaunerane aina nelararajiaain canaanai sirilu Abaraaun. 12 Nitohaneeinte, inae jataain biinaa nihane saijieein, janiinacajelanaala cucuana cuhane nenaa carene catu aina arasijie jeeoneein, cachaauru foerateraneein nelu Abaraaun.

13 Satiin nii cachaaurute ohelu, jaiti nii acaauru rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoa jitaain raelanaala. Nete jataain Cana Coaunera esenetaauruhane jaun, nota que coaara rijijieein coitucuuruhane jaun, nechu leeocha atane caje unaaneein, caa cana rai chauratane que ichaaoruhane coitucuurelu.

14 Nitohaneein ichaaoruhalune coitucuhacachene cajete, jaiti caa chauratane que, nii acaauru rai Cana Coauneraacha teenu chabana satonoelanaala acaauru ichaonajaanu atane raaurenihalune coitucuhacache. 15 Bana nii jeelai nataneecha que coaaucuruhane jana nihanete, jelaiha caaururelu. 16 Nete nii acaauru rai Cana Coaunera teenu atane raauruhane coina, jelaiha caunaa nainecurenelu. Nii atane acaauruhacha raaenute dedeeu nenaane. Nii jaunte, nitohaneein acaauru que leinjiin nese banihateein rucuhecane jaun, acaauru Coauneraneein nihane coejene Cana Coaunera.

17 Nitohaneein Cana Coaunera esenetaane jaun techu, esenetaane cojuha rai calaohi Isaca sohin mocohane coina, rai aitoha Cana Coaunerane jana, Isaca sohin mocoha nejerelu Abaraaun. 18 Nitohaneeinte: “Ii calaohi Isaca cajete nefoerateeurureein iicha foerateeuricha” naa rai Cana Coaunera natiin, acaihaniji rai calaohiniha Isaca ne saijieein rai sohin mocoha Abaraaun ne jere Cana Coaunera. 19 Ohane caje, cacha ichatena nainiha Cana Coaunerane esenetaane jaunte, nii rai calaohi atinaain tihane jere Abaraaun. Nii jaunte, Cana Coaunera rai tihane baiha, nacoauneein nii rai calaohi raelu. Nitohaneeinte jataain chaque nelateineein nelu nii Abaraaun.

20 Cana Coaunera esenetaane jaun techu, rai calaohichuru- Jacobo, Esao, naaonjoainuri coroatajanerichaain Cana Coaunerane coitucuhin cojiotaelu Isaca.

21 Cana Coaunera esenetaane jaun techu, inae ohane rai netiin, rai calaohi Jose calaohichuru- le cachaauru cojiotaain coroatajanerichaain Cana Coaunerane que aitiin, rai nunera que netemeriaain, Cana Coaunera coroajelu Jacobo.

22 Cana Coaunera esenetaane jaun techu, inae ohane rai netiin, Egipto caje mituururichaain rai naraaichuru Isaraelitacurune que aitiin, rai jaberoco amaauruha acaauru jiniichaaine coina aitelu Jose.

23 Cana Coaunera esenetaauruhane jaun techu, canaanaihuru soaajeratiha Egipto curuaanaa *rey*ne jana, nejanoaa Moisesane jana casilanaala, nichata ateein asinojoineein aina sirichurelu, jataain caohachajei canaanai nihane jaun, rai fojiaraauru.

24-25 Cana Coaunera esenetaane jaun techu, *Rey* Faraaon cacunu, calaohi rijijieein nenaa jerenihane jaun, inae ichauhenaneein rai naraaichuru- Cana Coaunera cacha neein nenacaauru aina jiniinquiin cairichanojoineein nelu Moisesa. Jaiti caa chauratane que osaonacaauru aina ichaohane bana. 26 Nitohaneeinte, jataain Cana Coaunera esenetaane jaun, rai cainarichaain Cana Coaunerane coitucuha nota que coaara rijijieeine jaun, Egiptoo raotojoei ichaonaa que ichaonaa nainihalune que jaolequiin, jataain nii amuritoheriin nelateineein cacha ichoteratera- Mesihasi rijijieein cocoainanohineein necairichanaa jerihane jaun, naraaichuru rene cuelu Moisesa.

27 Cana Coaunera esenetaane jaun techu, sohin jaohane coina arichatiha curuaanaa *rey*ne jana, casilanaala Egipto batane caje amuhin, ecu aina neein coarajiha Cana Coaunerane jana ainaan rijijieein, Aca jerihane rijijieein nelu Moisesa. 28 Nitohaneein esenetaane jaun techu, besetaneein neeni- Fasocoa janonaa nunuhe bitoaain, satiin Isaraelitacuru nenaja bacuujuaauru rujuaerate ichana que Moisesa. Nabana Isaraelitaneeuruhane calaohichuru ajichacuru atinaa Cana Coaunera letono anjerane coataa.

29 Cana Coaunera esenetaauruhane jaun techu, atane jacoro que ainaa rijijieein, cucuana jera jaaorelu Isaraelitacuru. Jana Egipto cocoaichacuru acaauru caaijie cuhalaain satiin naluhin oorelu.

30 Cana Coaunera esenetaauruha Isaraelitacurune jaun techu, caainsi janoneein cojoanoonetojoeein cuhin, caainsi saneein Jericoo nese tinonocuruhane jana, neranuha tinonoritiin nenaa nii ajeri caje ichanohineein nenaa nii nese tinoritiin ucuuneti rijiane jana, satiin cocoaichacuru sohin jaaorelu. 31 Cana Coaunera esenetaane jaun techu, nii Jericoo nenacaauru cachaauru sohin jaaoruhane ucuaetoha, nii ecu nenaa ene cojoaelorohe sohin jaaorenelu. Nitohaneein esenetaane jaun, acaauru letonocuru coroatajai cunacaauru raa raotojoeein rai loreri asaaene jaun.

32 Jaitite lanacure Gedeeon, Baraca, Saansoon, Jefete, Rabiri, Samoeri, chaen *profeta*curu, naaonjoaainunri que inara rai irihanune, nena inae jianeeun. 33 Satiin niichuru jetaote, Cana Coaunera esenetaauruhane jaun, lauri lauri nenacaauru atanecuru ruluhin jetao, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaain jetao, acaauru rai niicha teeni Cana Coaunera aitoonjoan atane raaurelu. Tabaauru leeon ucuha cuhane jaonojoinecuruhane nihanatiin quinaa nainenelu leeon, leeoncuru ujuae fuhane coina, rai anjera letoaa Cana Coaunerane jaun. 34 Jana tabaauru jetaote, Cana Coaunera esenetaauruhane jaun, usi tabai jana jaonojoinecuruhane nihanatiin, tonajelanaala usi caje nichoteeurelu. Chaen tabaauru jetaote, sabere caje nichoteein sonaana que casihuruhane saijieein, nii baiha nelararajiaain sonaana que acaauru que nejeratenacaauru amuritoorelu. 35 Tabaauru enecuru rai jetao techu, acaauru araaichuru onacaauru ichatecurelu.

Jana tabaaurute cairichanojoineein neeuruhane caje nichotenaa coacuelanaala oorelu, ooruhane nihanatiin Cana Coaunera aina raotojoei ichaonaa que ichaaorurichaaine esenetaauruhane jaun. 36 Jana tabaaurute acaauru nocoeje chanuhin bisinojoineein, *cadena* que ichoanojoineein caresero cuhane tenojoineein, naaonjoaaurelu. 37 Jana tabaaurute, ajeri que bodoosiin, sera que cataaun terunojoineein, sabere que sonojoineein, naaonjoaain oorelu. Chaen techu, cajihaneein amuhemujueein caricheinejeein, carenero, cabra, naaonjoainuri ujui que cajionecoojoeein, cairichanojoineein nererojoecaaeriin, naaonjoaain neeurelu. 38 Nii cachaaurute chauratane que, nelatihei rijijieein, cunaja coitucuelanaala cajihaneein, cacha areroo cuhin, ichatane ucuunno cuhin, ajeri jioararo jachu cuhane neein, atane jachu ucuacaain nenaa cuhaneeuru cuhin amuhemujueein nerejetocurelu.

39 Nete nitohaneein esenetaain neeuruhane coreniha cacha caohacha rijijieein coaranaaca Cana Coaunera natiin, chuni rai naitoonjoan niicha teeni tenelu, 40 cana coacuhin cana rai jataain caohachaneein niicha tei esenetaeraneein neinichaachene

aina cuaain, acaauru netonai cana aina jiniiquiin esinae rauhijiriin caohacha icharaneein ranojoineein neeuruhane coina.

12

Jesoso coarajeein nenaa rijijieein, itolere bana queecha coaaucuche.

1 Nitohaneein inae cana que Cana Coaunera esenetaauruhane coaarateein coitucuherateeuruhalu nii cachaaurune jaun, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaonaa jerichaachene nihanatiin itolere bana osaacha ichana coacuhin nihacachene coina cana acateraneein nenaa jianeein, canaacha esenetai jerenohi ichajeein laraajiin ichaohacachenete caohachae. 2 Aihane jaun, nii esenetaacachene jaan tera neein aca cana suujua rucuheraneein niha Jesosone jaun, queecha coaaucaachenete ne. Inae nii baiha raotojoeein rachoojoeein Cana Coaunera rori- *trono* raotono nichajai que nelauriaain nerichaainne coitucuhane jaunte, rai nocoeje chanuhin coroso que teein atinaauruhane jana, coejenelu.

3 Nitohanihane jaun, itolere bana Jesoso cairichaaeriin neeuruhalu osaaonacaauru cachaaurune que, inara suujua cuhane coaaucuche. Aihane jaun, chatohanei coaraain neeichene nihanatiin, jiaonriha coiinteein esenetaaichene jianequichene. 4 Niheichu nii osa que nesarucuhichene coataa necairichanaa coraquichene jaun coreniha oriheeicheein. 5 Nete inae inara, rai calaohi suujuatiha casetecaane rijijieein, inara suujuatiha inara casetecaa Cana Coaunerane jaan baitequiche. Rai Quiricha cuhanete:

“Jiaonriha
ii suujuatiha, ii casetecaa
Cana Curuaanaa que jaolecoinera cacalabi.
Niheichu
baaso ichaaine coreniha
ii casetecaane,
nainiheei
esenetaaine jianeeine.
6 Niicha belaaite suujuate
Cana Curuaanaa.
Jerichanejeein techu,
rai calaohi rijijieein
niicha rai casetecaain ne,”
naain ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

7 Nitohanihane jaun, inara casetecaane abaantaain neeichenete, rai calaohi belaihane rijijieein inara belaicheein Cana Coaunera. Nihei chuni canaanai- inacaacha suujuateinelanaala nei. 8 Jana rai calaohi rijijieein nenacaauru casetecaa suujuatihane rijijieein inara suujuatiha, inara casetecaeniha Cana Coauneranete, rai calaohi esinenelanaala, rai nere tonorae neeichene jaun aicheein. 9 Chaen techu, caa chauratane que nenacaauru- cana fojiaraauru- cana casetecaain cana suujuateeuruhane, tonoraain nerejetocoaachelu, tonaain erenaa coacuelanaala. Nitohanihane jaun, cha caaunna nii amuritoheriin dedeeu nenaa Cana Inaca Cana Coaunera cana suujuatiha, cana casetecaane abaantaain nenerihacache, chabana satonohelanaala nenaa ichaonaa raacachene coina. 10 Cana fojiaraaurute, jaiti caa chauratane que ichaohacachene jana, nechu raujiaain acaauru jerecuruhane rijijieein nihacachene coina, cana suujuateeurelu. Nete Cana Coaunera laen, Nesineneein caohacha icharaneein nihane jaun cana rai caohacha ichaa cana suujuatiha cana casetecae. 11 Coatiha niqui raotohi caseteco coaracaane, rijieeoritiin cunaain tacaane jaun. Nete nitohaneein cana teein cana relaera tonoraain ichaohacane, rauhijiriin raotojoei ichaonaa que ichaohaca.

Jataainte elunae cana rai Cana Coauneraacha beratei que jaolecohacane

12-13 Aihane jaun, nacoauneein nelararajiaain caohachaain ichaaoche. Nacoaauneein caohachaain rauhijiriin inara suujua coaraain ichaohin, jerichanejeein nacanacaaena coacuelanaala neeichene coina.

14 Satiin cachaauru aina raotojoeein ichaaoche, cojoerihu jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohichene coina. Jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichoaeniha cachane, nihei chuni Cana Curuaanaa coarana nainerinaain. 15 Atiin jiniinquiin, jeriha Cana Coaunerane rijijieein, ita coroatajaneein neeuche. Nabana chuni nitohaneein nihane jianihane, cacha atinaa ajaena corainei rijijieein leeochaauru ichao aasaecane coataa. 16 Jiaonrihachu chunocoha inara caje, nejelau ene aina ichaohane. Niheichu rai Cana Coauneraacha tei que jaoleconaa nainihei. Nitohaneein ichaane jaunte, nechu lenoneecha coreniha, aca nihana saijieein, raineein nenaa telu rai nocoala rai Esao. 17 Nii jaunte, nii coitucuhichene rijijieein, rai caohachanu tiha rai inacane coina bajaane saijieein tenelu rai inaca. Mainajeein chanaain bajaane saijieeeinte, tenelu inae nitohanihane jaun.

18 Nete laen inara, aihuruhalu Isaraelitacurune rijijieein, chatohanai dadaain coaanacai, usineein iihanei, nocohena tabai, cujuana tabai aina nocohena, naaonjoain nenaa rohan nii nichuuntaeneeiche. 19 Niheichu toniha jaihane aonaheeiche. Niheichu toniha Cana Coaunerane aonaheeiche. 20 Nii aohanraauru jetaote laen, nii naitoonjoan tonorana nainesihurenihane jaun, abaantasilanaala acaauru rai iriha Cana Coaunerane jianeratecurelu. “Chunocoha, caa nihanune jaan- ichatane ucuunno rohan nichuuntaain, ecu turuhin, jelai shaquiin, naaonjoainte ajeri jaberoco, rejoon, naaonjoain que sohin jaonojoinereein, lenone neein aihane nihanatiin” naain iriha Cana Coaunerane jaun. 21 Nitohaneein jataain coasinacaa, nii acaauruhacha coaraine jaun jetaote: “Jataaine rijijijianeeun canu nesoone caaunra” nae jetao Moisesa. 22 Nete laen inara nii amuritoheriin, Cana Coaunera nenaja esine Sioon bichatane ucuunno, dedeeu nenaa Jerosaleeun nichuuntaaiche. Chaen techu oaraanca neein netaojiaain Cana Coaunera coroaecuruha coina, netaojiaain neeuruha anjeraaurune jana coaraquiche. 23 Chaen techu, ichoaichaniha Cana Coaunera calaohi neein dedeeu cocoirichanojoineein nenacaauru rohan turuhin coaraquiche. Nitohaneeinte satiin caohachaain ichaonacaauru cachaauru, aca jerihane rijijieein teein niicha ranojoihunru rai Joesioneein nenaa- Cana Coaunera rene turuhiche. 24 Chaen techu nii ena nenaa Cana Coauneraacha teratei teraneein nenaa Jesocurisito- rai coichana que cana couluoorane maajeein coaraquiche. Nii rai coichanate jauriaanejeein cana cairichaeranu que nihalu Abeli coichana jana, jataain nii amuritoeriin cana rai nelateineein ne.

25 Nitohanihane jaun, cana rai ereein niha Cana Coaunerane que jaolecohin, batiin neeichene que necohalajiin neeuche. Coaracuche nachuhinti nii jaiti cau chauratane que ne bana, suujuatenajaane coina Cana Coauneraacha cotihacurilu, caje nichotenaa nainecururiha. Aihane jaun, nii amuritoheriin nichotenaa nainerihacacheein dedeeu netiin cana suujuatihane que jaolequiin nihacachene. 26 Nii iriha Cana Coaunerane bana jetaote, nii rai nereecha caun nerurujuaelu canarai chauratane. Nete ena laen: “Nacouneeina chauratane rurujuareeunni le sajeein. Coatiha Chauratanecha nerurujuarinaain, cana rai dede netonaite nerurujuareein,” nae Cana Coaunera. 27 Niritiin: “Nacoauneein le sajeein” naain aitohanete, satiin niicha coaunanojoineein nerurujuanaa naineein nenacaauru itajihane jana, nerurujuanaa nainelanaala nenaacha nedaane coina aitoha Cana Coaunerane coitucuerate cana que. 28 Nii cana rai Cana Coauneraacha tei- rai Cojoanonaate chabana nitajenaa nainene. Nii coreniha “Narihara Cana Coaunera,” naain jiniiquiin rai cachaneein neeuruhane coaarateein aca jerihane rijijieein coroaeraauru aina coaroaecaachenete ne, 29 itolere baaso itajera- usi rijijieein niha Cana Coaunerane jaun.

13

Naaonjoaain, rai suujua rijijieein nihacachenete jere Cana Coaunera.

1 Jiaonriha ita nejeraneein nenaa rijijieein, jiniiquiin ita belaain neeichene jianeein
neeichene. 2 Niheichu inara rene turunacaauru belaain raaichene jianeein nenaa
nainiheeiche. Nitohaneein nenacaaurute, acanihane coitucuelanaala Cana Coaunera
letonocuru anjeraaurune maajeein raaurelu rai loreri asaae.
3 Aitiin caresero cuhane nenacaauru netonai coaaucuche, acaauru aina jini-
iquiin caresero cuhane nenaa rijijijieein. Chaenchu cairichaaerinojoineein ne-
nacaauru netonai coaaucuche, inara netonai acaauru rijijieein cairichanojoineein
nenaa nainequichene jaun.
4 Nitohanihane jaun, inara quichaauru, enecuru, naaonjoaineeichene nisirihateein
neeichene, itaque inara suujua acateein, leeocha inara sinijerane lanaala nenaa
coacuelanaala, inara sinijiera ainaacha ichaaoche; satiin baaso ichaain rai sinijerane
lanaala nenaa aina ichoai casetecarichaain Cana Coaunerane jaun.
5 Jiaonrihachu coriquiicha que coacuhin neeichene. Inara rucuhele inaraacha sirii
ainaacha raotojoeein ichaaoche: “Chabana nihei inara jianeein inara que jaolecoha-
nune” naalu Cana Coaunerane jaun. 6 Niritohalu cana rai Cana Coaunerane jaun
chaque tonajelanaala nainichaache:
“Cana Coaunerate canu coroatajaneraneein ne.
Nii jaun chaque casinaaun.
Chatonai ichana nainihei canu que camute cacha,” naain erenaa nainichaache.
7 Inara suujuateein Cana Coaunera ere que inara relaaureralu coacuhin, acaauru
ichao que coacuhin, esenetaain ichaaoruhalune rijijieein ichaaoche.
8 Jesocurisitote jeelaineein nereein, chabana satonoelanaala. 9 Aihane jaun jiaonriha
nejelau cuaain inara relanaajerera nihane, rijitojoeein esenetaain neeichene. Nii
amuritoeriinte jataain nelate, jeriha Cana Coaunerane rijijieein cana suujua ilaain
ichaohacachene. Coatiha chaque nelatihei, nii niicha quiinelanaala nenaa iniho
quiniha cachane nihanatiin. Coatiha chabana cana rai chaque nelatejeehai nii.
10 Canate coroso que ohalu Cana Coaunera Calaohi Curisitone coreniha jianacoon
osa caje nihacache. Nii *santuario* teein saseredotecuru ichanaa coatiha inae chaque
nelateein nedaai. 11 Jana jauriaanejeein nenaalute, saseredotecuru curuanaacha
lenonecuru sohin, *santuario* cuhane rai coichana terejetelu osa anihoaeraanu que.
Nete laen, nii lenone jaberocooru, acaauru loanari caje naain amaain jelai teein
mocorejetocurelu. 12 Nii rijijieein techu Jesoso netonai, naain nese caje amaain jelai
teein atinanohinelu; rai coichana que satiin rai cachaneein neinichaachene culuo-
cane coina. 13 Aihane jaun, aina jiniiquiin nese caje amanojoineein cana netonai
necarichanaa abaantacachenete ne, aihalune rijijieein. 14 Coatiha caa chauratane que
nihei cana rai leeinjiin nese chabana nitajenaacharanejeein nei. Nii jaun, chabana
nitajenaacharanejeein nenaa ariirijiacachenete ne. 15 Aihane jaun, itolere bana Cana
Coaunera coroaecaachenete ne, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain. Nii Cana Coaunera
coroaecaachenete belaiha rai canaacha teenineein nereein. Aihana jaun cana ujuaae
caje coroaecaachenete ne. 16 Jiaonriha caohacha ichana baiteein, leeochaauru rai
inaraacha sirii teein naaonjoaain neeichene jianequichene. Nitohaneein ichoaite
rautaain coarae Cana Coaunera.
17 Inara relaaurera ere tonoraain jerecuruhane rijijieein neeuche. Acaaurute nebe-
tacaelanaala inara beraaihure, Cana Coaunera rai jitaain inara aina nichanaa beeu-
ruhane rai neeuruhane jaun. Aihane jaun, acaauru jerecuruhane rijijieein, inaraacha
ichai ichaain neeuche; acaauruhacha rautaai ichaelanaala. Jana aineeichene, coatiha
inara rai chaque nelateriaain inaraacha ichai.

18 Atiin canacaanu coreniha Cana Coaunera bajaauche. Jataain raotojoiha canacaanu
suujuanena jerichaanu; itolere que caohachaain ichana jerichaanune jaun. 19 Jataain
inara aina nacoauneein nenaa jerichaaunne jaunna, inara aina nihanune coina Cana
Coaunera bajaaichene coina, inararai aitoon.

Raotojoeein jiniiquiin neeuche.

20 Rai coichana aina cuaain chabana satonoelanaala nenaa ichaonaa tera- rai cacha-
neein nihacachene beraichaneein nenaa- nii o caje Jesoso ichatera Cana Coaunera,
21 inara ichao rucuerateeine Jesocurisito que, aca jerihane rijijieein cha chaain neeich-
ene coina. Chaen Jesocurisito aina cuaain canacaanu que niicha jerei ichamiin. Itolere
bana satonoelanaala, Curisitoneein niha Curisitone coitucuurumiin satiin cachaauru.
Bajiaanachuhinti aihurene.

22 Atiin raotojoeein caa inara suujua nunaeraanu que inara rai canuhacha lae-
nai raauchera canejeraauru. 23 Cana nejera Timoteeote, inae caresero caje mitue.
Enanocoojoa turuhanena, inae inara coaraa uhanune, canu jiniichaain uhareeunni.

24 Satiin inara bichauhenaauru aina, satiin Cana Coaunera cachaneein nenacaauru
rai, acaauru coaaucaaunne beeuche. Italiau nenacaauru netonoaite inara coaaucure.

25 Jataain jeelai amuritoeriin inara coroatajanemiin Cana Coaunerate, satiin raoto-
joeein neeiche.

Saantiaaocha letoai

Jesocurisito esenetaeraauru rai Saantiaao letono quiricha

1 Canuna Saantiaao neeun Cana Coaunera ere tonoraera neein, calaohi Jesocurisito naaojoain ere tonoraeraneeinne neeun. Nii Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere esenetaain nenacaauru, caa cana rai chauratane sacutaain riaaneein nenacaauru raina, caa quiricha letohaun.

2 Aonacuche satiin Cana Coaunera Calaohi coreniha canejeraauru. Chatohaneein nihanatiin inara tera nihane chaque tonajelanaala raotojoeein rachoojoeein neeuche. 3-4 Cana Coaunera esenetaaichene coreniha itolereque coujunojoinequichene coitucuhin, nelararajiaain itolere necairichanaa abaantaain neeuche. Nitohanihane banate itolere necairichanaa nihanatiin abaantana naineriquicheein aina iiquichene. Nii banate esinaae rauhijiriin Cana Coaunera jerenohi ichana naineriquicheein. Aihute coujurihu Jesocurisito ere tonoraera neein nenaa tocohaneein neeiche rauhijiriin.

5 Inaraacha chanenu coitucuheneeichene, Cana Coaunera caje bajaauchete inara coroatajanemiin. Acate inara rai coitucuhichene jaanu tereein, Cana Coaunerate canaacha latei tera ne chaque tonajelanaala. 6 Cana Coaunera bajaaichene, esinae rauhijiriin esenetaain necoatoelanaala bajaauche. Necoatiin Cana Coaunera bajaerate, esinaae rauhijiriin Jesocurisito ere tonorana nainene, cajianeein suujua letono sacuhane. 7 Nitohaneein neeichene, inara coroatajanena nainerihei Cana Coaunera esenetaeneeichene, 8 leinjiincha que suujua cuaain nenaa naine niha nitohaneein nenacaauru cachaaurune jaun.

9 Cairichaineein neeichene jana, inara raa Cana Coaunerana jaun, raotojoeein rachoojoeein neeuche. 10-11 Cana Coaunera coitucuhin esenetaera coriquihona neein nihane, coriqui que nanejiaane niha natiin raotojoeein rachoojoeein neeine, Cana Coauneraacha tenojoin amuritoheriin jataaen nelatena naineniha coriquine coitucuhin. Cana rai Cana Coauneraacha tei ichaonaa laen, chaaelai janonaa bana nitajenaa nainihei. Nii coitucuhin raotojoeein rachoojoeein neeine.

Chabana nitajenaachara ichaonaa terichaain Cana Coaunerane

12 Nerausiaaequiche esinaae necairichanaa abaantaain Cana Coaunera coitucuhin, esenetaain, jereein, nere tonoraain neeichenete, chabana nitajenaa charanejeein nenaa ichaonaa caohacha esine tereein inara rai Cana Coaunera, belaain nere tonoraeraauru rai nitohaneein tihane coina aitiin nihalune jaun.

13 Chunei chatohanei baaso ichana coacuhin nihane, coaa “Cana Coaunerate jere caa baaso coaucaaunne coina,” naain iriha. Coatiha joaereein cacha rijiijieein chabaaso coacuhin nihei Cana Coaunera. 14 Nii cana raajenihane canaacha coacuite, ecocoe cana suujua caje baasoneein. Aihana jaun baasoneein sacuichechene coataa, caohachaain coaracuche. 15 Baasoacha coacuhin nenaate, nechu jataaen caohacha nainejeein nitajiha cureein. Coatiha Cana Coaunera jerihane jaun, nii baaso neein ichaoheeiche. Niheichu nii nitajiha chuneine jerihei Cana Coaunera.

16 Coaa inara raajenihane nohanihache canejeraauru. 17 Coatiha Cana Coaunera caje uhi chabaaso. Coatiha chaaelai janonaa bana suujua lonaai Cana Coaunera. Leinjiin acaachate aca neein ne. Itolere neeincha caohacha nejesinaachate uhe Cana Coaunera caje. Acate itolere rai cono neein ne. Aca techu enoto, atene, arasijie, naaojoainunri coaaunaelu dedeeu. Chabana coreenrai Cana Coaunera. 18 Nii jaunte nere berate cana rai, aonaain, coitucuhin, esenetaain tonoraacachene coina. Nii jaunte, nere esenetaain

tonoraacachene jaun, ichaonaa esine tee cana rai, raotojoeein Cana Coaunera nihane coroaejeein niicha jerei ichacaachene coina.

19 Nii coreniha canejeraauru, caohachaain rauhijiriin esinaae Cana Coaunera ere aonaain, Cana Coaunera ere tonoraauche, chaaenchu erenacaaotelanaala, chaaenchu joaereein coreniha obaje lanaala, naaonjoaain. 20 Joaereein coreniha obajei cacha, nihei Cana Coauneraacha jerenohi ichaai. 21 Aihana jaun itolere baaso nejesina inaraacha sacui jianecuche. Nii Cana Coaunera ere, inara suujua cuhane inaraacha rucujuei Cana Coaunera ere tonoraauche, caohachaain inara suujua coaraain. Acate osa caje jianacoo inara suujue mitareein.

22 Cana Coaunera ere coitucuhin neeichene jaun, tonoraain Cana Coaunera jerenoicha sacuuche. Aineeichene nelatihei raujiaain aonaquichene. Niite nechu jataaen inara raajenihane necoritariquicheein. 23 Cha teeinti Cana Coaunera ere beebejiha beebejerane aonaa natiin tonoraene. 24 Niite enaaicha Cana Coaunera ere baitereein. 25 Cha teeinti aitoha Cana Coaunera erene baitelanaala rauhijiriin tonoraain ne, niite raotojoeein nereein. Cana Coaunera ere tonoraacachenete nainichaache caohachaain ichaohacachene. Niicha jerenohicha ichacaachenete caohachae. Nii jaun Cana Coaunera ere tonoraain naitoonjoan ichajeein sacuhacachenete caohachae, cana aina niha caohachaain Cana Coaunerane raotojoeein ichaohacachene coina.

26 “Aitoha Cana Coaunerane rijiijieeina caohachaain rauhijiriin neeun,” naa natiin joaenreein baaso neein leeocha cacha que irihanete raajenihane necoritae. 27 Cha lateein neeuruha ujuatejeeurune coroatajaneein, cha lateein niha autanaaurune coroatajaneein nihacanete, esinaae rauhijiriin aitoha Cana Coaunerane rijiijieein nerichaacheein. Nainihei Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito coitucuuruhi rijiijieein nihacachene.

2

Nejelauneein leeocha cacha coaana naineniha cachane

1 Nitohanihane jaun Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito esenetaera neein neeichene jaun, jiaonriha nejelauneein chunei coaraain neeichene. 2 Ita taojiaain Cana Coaunera bajaaichene jaan coloheri- Teenforo asaae ita taojiaaichene jana, enoha leinjiin coriquihona, oro que anichoquiin, cajione caohacha que necoreeteeine jana, cajione siri ruhecaain enoha cairichaiineein nenaane, 3 nii oro que anichoquiin cajione caohacha ruhacaera belaain, rori caohacha choaae lauriaain, nii cairichai cacha rai, “Nihu chujuhecoo. Ainihane nihu atanichoaae nelaurihau,” naaichenete, 4 baaso ichariquicheein, caohachaain cairichai belaain coaraeneeichene. Nii coriquihona belaaichene rijiijieein, cairichaihuru belailanaala, “Nelatihei cairichaihuru belaihacane,” naaichene jaun. Satiin coriquihona, cairichai, naaojoainunri belaihacanete caohachae. Nihei cana belaihuruha caohachaaine jerena caaun nihei. Nitohanai ichaquichenete baaso ichariquicheein.

5 Caohachaain aonacuchena inara rai caa que aite te coitucuhiche. Nere esenetaain tonoraa cairichaineein nenaa cacha netejian, nenacaaen belaain coroatajane Cana Coaunera, jeelai amuritoheriin esenetaain tonoraain nihane coina. Cairichaineein caa cana rai chauratane que nihane niha natiinte, belaain coroatajane Cana Coaunera, aitohane tocohaneein chaaelai janonaa bana satonoelanaala aina nihane coina. 6 Nete inara, cairichaihuru necoejechanuhin neeiche. Coatiha cairichaihuru, inara necoejechanuhi, inara cairichaairiin neeuruhi chaaelai janonaa bana. Coriquihonaaurutejian, inara necoejechanuhiriin, inara cairichaaeriin neeure. Cunaa jereneeichene niha natiin, inara tararaain inara amaain cocoaina nacaihuru rai inara teeure, caseteconeein neeichene coina. 7 Chaaen techu inara que baasoneein ereein neeure, Cana

Coaunera Calaohi Jesocurisito sacuhin neeichene coreniha. Caohachaain inara belaihuruhane coaraelanaalate inaraacha acaauru belaaiche, cairichaihuru belaaichene amurijiriin. Coaa nitohaneein nihache.

8 Quiricha cuhane aitoha Cana Coaunerane tocohaneein, charijieein teeinti nii raotojoeein ichaonaa jereein neeiche. Nii rijijieein raotojoeein ichaonaa nainecuruha acaauru netonaine coina, nii leeocha cachaauru coroatajanecuchete, acaauru netonai raotojoeein ichaonaa nainecurumiin. Nitohaneein neeichenete esinaae rauhijiriin Cana Coaunera aitoojoan ichariquicheein. 9 Inara araaichuruhacha caohachaain coaraain belaain, coroatajaneein, nii nejelaauru coroatajanena jereneeichenete osa que nesarureeicheein, Cana Coaunera notaracaae aitoha Cana Coaunerane tonoraelanaala, nitohaneein rauhijiriin ichaeneeichene.

10 Cana Coaunera aitoonjoan tonoracaache neniha natiin, jitariin caohacha nainejeein Cana Coaunera aitoonjoan tonoraenihacachenete, cana nii ujuaihoneein nerichaacheein. 11 Nabana nitohaneein neeichene coataa: “Jiaonriha chu chaaen nejelau ene, inara sinijerane lanaala nenaa aina naosateein neeichene. Chaaen techu jiaonriha sinijera nelanaala nenaa quicha aina naosateein niha enene,” nae Cana Coaunera. Chaen techu, “Jiaonriha sonajaain jaohine,” nae Cana Coaunera. Aihane jaun rai sinijeranelanaala nenaa aina ichoaenihane nihanatiin sonajaain jaohanete, Cana Coaunera rai rauhi tonoraenihane jaun aicheein. 12 Aihana jaun coa nejelauneein chunei coaraain nihache. Cairichaineein nihacachene sajainejeein, cana belaain cana raa Cana Coaunerana jaun jerichanejeein belaain cacha coaraain nihacachenete caohachae. 13 Inae ecu tihane banate caseteco coaraa cuurureein nechu ansaineein nenacaauru, necairichanacaauru que “cairichaaojoaa” naelanaala nenacaauru. Necairichanacaauru coroatajanena jeriheichurute, “cairichaaojoaa” naelanaala casetecaeratiha cureein Cana Coaunera. Jana, necairicha nacaauru que, “cairichaaojoaa” naain coroatajaneraaurute, caseteco caje nichotiha cuurureein. Niite belaain raa cureein Cana Coaunera.

Cana Coaunera coitucuhin esnetaane coaaratiha cachane

14 Cana Coaunera coreniha canejeraauru, chaque nelatihei raujiaain Cana Coaunera coitucuhin esenetaeranichaaun naain iriha cachane. Coatiha nii coreniha osa caje jianacoon nerianaain jeriha Cana Coaunerane rijijieein cha lateein niha namute cachane belaain coaraain coroatajaneein netiin naitonone nihane jaun. 15 Lenone, cajione, naaojoain que, anejiin niha, Jesocurisito coreniha cana nejera, cana bai naaojoain ine jana, 16 “Cairichaaojoaa nohane, bajiaa nachuhinti chunijihu lenone, cajione, naaojoain eruujue ne,” naaca cha telanaalane, nihei cairichai coroatajanihaaca. Niicha laatei teein coroatajanichaa nete caohachae. 17 “Cana Coaunera coitucuhanu,” naaichene jaun esinaae Cana Coaunera coitucueraneein neeichene, leeochaauru notaaquiche nete caohachae. Jana leeochaauru notajaelanaala, raujiaain esenetaaichene chaque nelateein nedariheeicheein.

18 Inasina caohacha ichaain cacha notajaenihane, “Esinaete chuhisi Cana Coaunera coitucuhin esenetaera ne,” naain coitucuurure cachaauru. Jana esinaae rauhijiriin Cana Coaunera coitucuhin esenetaera nihanete, quiricha cuhane aitoha Cana Coaunerane rijijieein ichaa cachane laaen esenetana nainichaache. 19 “Cana Coaunera coitucuhanu canu,” naa chuneine, caohacharia niqui Cana Coaunera esenetaane niqui, nete nechu aansai ataibinaaecuru coitucuchuhichuru niha natiin, niha Cana Coaunerane esenetaain que casihure nere tonoraaurenihane coreniha, acaauru casetecarihani Cana Coaunerane coitucuuruhane jaun. 20 Niicha jerei ichaelanaala, raujiaain esenetaa cachane rarihaain Cana Coaunera. Tana nii coitucuhin neeiche ne.

21-23 Coaraauna chuhinti nii coitucuhichene tocohaneein, nihei leinjiinejeein canaanai sirilanaala biinaa niha Abaraaunne jana jetaote, “Inae nerichaain ichai leinjiin canaanaicha,” naa Cana Coaunerane jana, esenetaa Abaraaunne jaun,

laenaeratelu quiricha inoaesi cuhane Cana Coaunera. Nitohaneein Cana Coaunera esenetaa Abaraaunne jaunte, caohachaain rae Cana Coaunera. Nii baihate Abaraaun coujuhin coarae Cana Coaunera, nechu jataaen coujuha, “Carai nii acaihanejein leinjiin nenaa ichalabi Isaca uhaain, sohin mocoo carai,” naa Abaraaun rai Cana Coaunerane jana, nere tonoraain calaohi sohin jaohane coina, inae anojoan mucuha Abaraaunne jana: “Ichalabi sohin jaohine coataa, caa carenero soora. Coa canaanai sohin jaohara. Esinaete chuhisi quesenetaain quere tonorana jereeina jaunte, caohacha ichaaicha,” nae Abaraaun rai Cana Coaunera. Nitohaniha Abaraaunne jaunte Cana Coaunera belaichaneein Abaraaun curuaateeure satiin cana inoaesihuru.

24 Jerichanejeein techu coitucuhin, nere tonoraain, caohacha ichaain nenacaauru rae Cana Coaunera. Coatiha raujiaain esenetaaneecha coreniha nihei.

25 Charijieein teeinti ai leinjiin ene- Raba neein curuajaain nenaa, jaurihanejeein jaelorohe neein nihane jianeein, esinae Cana Coaunera coitucuhin esenetaane jaun, coroatajaniha Cana Coaunerane que tonajelanaala, nihei chaque casilanaala Jericoo turuuruha coroatajai Isaraeli cocoaichacurune jana, coitucuuriin arinajaauruha sohin jaonajaauruhane coina Raba araaichurune jana, acaauru coasilanaala nii coroatajai Isaraeli cocoaichacuru asi loreri asaae teein Raba, sohin jaonajaauruha Jerico co-coaichacuru Cana Coaunera coitucuuruhine coataa ichoteratenajae.

Nitohaneein caohacha icharate belaain rae Cana Coaunera. 26 Esinaae rauhijiriin Cana Coaunera esenetaerate, nere tonoraain naitoonjoan ichaain ne. Jana “Cana Coaunera coitucuhanu,” naain iriha natiin Cana Coaunera jerenohi ichaelanaala ne-naate Cana Coaunera coitucuene. Nitohaneein niha cachane coatiha ichaonaa chabana sanaacharanejeein nenaa ranaa nainerinaain.

3

Caaintaeniha baaso que iriha cachene

1 Cana Coaunera ere benaa que cacha relaera neein nenaa jeriquichene caohachaain aonacuche. Nelatihei joaereein cacha, caohachaain suujua coarae lanaala Cana Coaunera ere benaa que arajiin enonaa jerihane. Niite nere aohanraauru ichoaae jauecotojoeriin caseteco coaraa cureein, nii cacha rai beebejihane rijiijieein Cana Coaunera ere tonoraenihane.

2 Inaaojoan saneein chaainti Cana Coaunera rai baaso que nesarucuaache satiin. Chaen techu inaaojoan saneein chaainti baaso que irihacache, jerenihacache neniha natiin. Nihei caaintiaai baaso que irihacachene. Chateeinti tonaain baaso que erene. Niite itolere neein caohachaain ichaonaa naine.

3 Aonacuche. Tasinojoaan cabario natiinte nujuae cuhane coata laaojoiri teein, que raujiaeraujiajeein jerichaane jaan jeloon rauhijiriin amaaca. 4 Jerichanejeein techu timoon laaojoiri que, jerihanajaan jeloon raujiaeraujiajeein rauhijiriin bote seeojoan niha natiin amae timoon inaera. 5-6 Charijieein teeinti ocoana mocohaca fosocoro busi laaojoiri quene, nii fosocoro busi laaojoiri caje necoaaunaain tabaain neleereein, jitariin ocoana mocohe nii usi. Nii rijijieein techu chatohaneein, cacha cunaitaain cacha itajenaa nainere baasoneein cana ujuae caje mitunaa cana ere, chatonaain, cacha inauhene cunaain cacha janoriteein nihaca ne. Moconajaerate nii que cana saruhin ne, nitohaneein usi tabai que cacha sarueranihane jaun.

7 Caaintatohane sainejeeinte, itolere nunaana nenacaauru, itolere tajaaecuru, itolere atanichoaae teerei cana lenone, itolere ataibinae, janolari, acano, itolere acauhana nenacaauru, taji, itolere cautenu rijihuru irilaaure irilaeraauru. 8 Nete chunei, rai nere baaso jianeein nenaa nainene. Charijieein teeinti cacha calaa acanone nii acano catu caje cuhin, nii cacha coichana lomoha nii acano catu corane, ohe nii acanoacha calai. Nii rijiicha cana suujua baaso caje coaauneein, cana ujuae caje mitunaa cana ere, leeochaauru cana laurijiracuru, naaojoainunri jitariin aasaecane jaun.

9 Nii jeelai cana suujua baaso, cana ujuae caje mitunaa Cana Inaca Cana Coaunera coroaecaachene jaan quete rijijieein niicha coaunanojoineein nihane baiteein, “Cha quete nelatere caa cacha,” naain irihacache obajeein cacha aina nererojoecaacachene, “Coaraain nainaaine caa aansai,” naain irihacache, coaraain cuu necairichaane coina, chatohaneein necairichaa cachane coaracaachene. 10 Nii jeelai cana ujuae caje mitunaa quete, Cana Coaunera coroaaecaachene jaan que techu cachaauru cotaihacache. Caohachaai nitohaneein nihacachene, canejeaauru.

11 Charijieein teeinti le curuhacha caje mitunaa nainene acau ichonai, acau elonai, naaojoain. Nii rijijieein techu cana suujua cuhane nefaa baasone, erenaa caohacha que erenaa nainenihacache.

12 Charijieei teeinti leeocha enuha inaaque inaana nainene *iquera*, nihechu acau cotebei nihana natiin ichonaineein nerotona nainihei. Nirijieein techu caohacha que erenaa nainene cacha, baasoneein niha rai suujuane.

Cana Coaunera coitucuhane coaaratiha cachane

13 Esinaae rauhijiriin Cana Coaunera jerenohi coitucuhin neeichene, inara suujua coaraain, leeocha cachaauru rai caohacha ichaain, itolereneein caohachaain raotojoeein neeuchete, esinaae rauhijiriin Cana Coaunera jerenohi ichana coitucuhichene coaracurumiin cachaauru. 14 Jana inara leeochaauru que necoelaain, inara suujua cuhane obajeein, inaraacha jerei ichaquichene, “Cana Coaunera coitucuera nihanu,” naain coa raotiin nenaa coaaucache. Niite laen nohanenaa ne, Cana Coaunera esenetaenihana jaun. 15 Nitohaneein neeichenete Cana Coaunera coitucuuruhi cachaauru rijiiriquicheein. Acaaurute nitohaneein coaaucure, nitohaneein acaauru suujua tiha Moconajaerane jaun. Nihei leeochaauru cachaauru aina, ita belaiha cachane jerihei Moconajaera. Moconajaerate ita belai lanaala, itaque nejeratiha cachane jere. 16 Nenainetiin rai caohachanuhacha que coacuhin nenacaauru cachaaurute, ita que nererojoecaain, ita que necoelaain naaojoaauruhane jaun, nainecurene ita belaain leeochaauru cachaauru aina caohachaain nenaa nainecurene. 17 Nii Cana Coaunera coitucuhin nenacaaurute, nejelauneein caohachaain ichaaore. Cana Coaunera ere tonoraauruhana jaunte, caohachaain ichaaore, rai caohachanuhacha que coaaucuruhane jianeein, leeochaauru belaain, ita belaain, ita que nererojoecaelanaala, inae nohanelanaala, leeochaauru coroatajaneein, cha latiha leeochaaurune teein, suujua coaraain, naaojoaain neeuruhana jaun. 18 Nitohaneein neeichenete, Cana Coaunera jerenohi ichaaechajeein, nauruta naurutaain cuujeein, jelai choaae jauhecotojoeriin caohachaain ichaohichene, ita aina, leeochaauru, naaojoainunri ainane coaraanete, raotojoeein nereein inara aina Cana Coaunera. Acate inara suujua cuhane raoti ichaonaa esine tereein, rachoojoeein neeichene coina. Nitohaneein raoti ichaonaa esine que ichaohichene, coaracuruha leeochaauru nete, acaauru netonai nii inara rai raotojoeein ichaohichene jaan ichaonaa esine teera Cana Coaunera, ere tonorana jerecurureein.

4

Caa chauratane que nenaa baasohacha jereein sacuha cachane

1 Nitohaneein Cana Coaunera jerenohicha, ichana coacuhincha ichae lanaala, inaraacha jereeicha coaauquichene jaunte, ita que nejerateein, ita que nererojoecaain neeiche, leeochaauru aina ita belaain neeichene jeriha Cana Coaunerane niha natiin. 2 Cha teeinti chaaelai sirihane jana, inara rai nenihane que necohelaain, nii niicha sirii rucuhele coreniha que nererojoecaain cotaain, coaraain inae nii niicha sirii basijiauhichene jana tonaa nii nerorane, inae coreniha sonaa coacuhin que nererojoecaain, tabaque sohin jaohin, naaojoaainche, cha lateein neeichene Cana Coaunera caje

bajaelanaala. 3 Tabaque bajaaichene niha natiin inara rai terihaain Cana Coaunera, niicha jerei ichana coacue lanaala leinjiin inara raihuancha que bajaaichene.

4 Cana Coaunera coitucuuruhi cachaauru. Tana caa chauratane que nenaacha jereein sacuera cacha, Cana Coaunera que nejeratenaa neein nihane coitucuhichene. Aihane jaun chunocoha caa chauratane que nenacaauru jereein Cana Coaunera aitoonjoan que jaolequiin nenaate Cana Coaunera que nejeratiha aicheein. 5 Nii que nainaquichene jaanu quete quiricha inoaesi cuhane, laenaera que laenaerateein aitoha Cana Coaunerane rijijieein, esinaae rauhijiriin aitohane rijijieein inetono janonaa bana inara suujua letonohacha ichana jerequiche. 6 Nete jataain cana belaihane jaun, itolere janonaa bana cana coroatajane Cana Coaunera, rai Quiricha Inoaensi cuhane aitohane tocohaneeinte que ninichaajenaa tocohaneein rai baaso icharaauru que nejerate Cana Coaunera. Jana esinae rauhijiriin esenetaain nere tonoraeraaurute belaain coroatajane Cana Coaunera. 7 Nitohanihana jaun nelararajiaauche, Cana Coaunera ere tonorana que. Atiin nii Moconajaera sitaauchete inara caje amuhine. 8 Aihana jaun, Cana Coaunera rai caohacha rene nichuuntaain Cana Coaunera jerenohicha ichajeein ichaaoche. Aihute inara rohan neeine Cana Coaunera. Enate ichaonaa baaso que ichaohiche. Nii jaun Cana Coaunera bajaauche. Aihute inara suujua rucujueein, baasoneein neeichene caje jianacoo inara mitaain, inara coroatajanemiin Cana Coaunera. Aihute nii baaso ichaquichene jianeein itolere bana Cana Coaunera jerenohicha ichaquiche. Aihana jaun cajihaneein inara suujua coaraquichene jianecuche. Coaa cajihaneein inara suujua coaracache. 9-10 Cana Coaunera jerenohi ichaquichene jianeein neeichene coejeein, inara jaberoco coinaderaain, baaso ichaain neeichene coitucuhin, rauhijiriin suujuelanaala beein Cana Coaunera bajaauche. Bajaaichenete inara coroatajanereein jeelai choaae jauhecotojoeriin Cana Coaunera.

Cunaain nejera coacuhin niha cachane

11-12 Canejeraauru jiaonriha cunaain ita coacuhin, ita janoriteein neeichene. Chunei Cana Coaunera coreniha rai nejera inauhene nejerateein nenaate Cana Coaunera rai baaso ichareein. Inasiina Cana Coaunera colaihaje tacaain nejelaauru ichao coaraain, “Acate naaojoaain ichoae,” naain coulurujuera rijitiin ereriquiche. Leinjiin Cana Coaunerate laen, chatohaneein baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoaain ichaonacaauru coaraain, nii que, “Acaauru acaaurute, naaojoaain jataaen baaso ichaechajeein ichaaore,” Jana, “Acaauru acaaurute laen caohachaain suujua coaraain caohachaain ichaaore,” naain cacha ichao coitucuhin que erenaa naine. Aitoha quiricha cuhane Cana Coaunerane tonorae lanaala, leeochaauru ichao coaraain coulurujuera rijitiin ereeichenete, chatohaneein inara itajeein, chatohaneein inara tenaa nainereein Cana Coaunera. Aca techu chaen naine, jianacoo baasoneein neeichene caje inara mitaane.

“Naaojoanrichaain eresi,” naain coitucueniha cachane

13 Tabaaurute, “Naaojoain neseuna cureeunni, cuu amihanenaa que necoreteein coriqui taojiaa,” naaure. Caohachaai nitohaneein coauquichene. 14 Niheichu, “Naaojoanrichaauni eresi,” naain coitucuheeiche. Inoaelu netojoeein inoo tejian ichaoriquicheine coitucuhiche. Tana janoneecha mituhin nii baiha nitajiha suruaa neeojoaine rijiicha inara ichaone coitucuhichene. 15 Raujiaaincha caohachaain coaaucuche. “Cana Coaunera jerihanena ichaaojoihanune caa ichaain, leeocha ichaain, naaojoanreeunni,” naauche. 16 Nii inatiinte chaelai nihane coasitaain ereeiche. Caohachaai niritiin irihacane. 17 Cana Coaunera jerenohi coitucuhacache natiin, nii canaacha coitucuhi caohachaain ichaenihacache nete osa tabai que nesarurihacacheein.

5

Caseteco coaracuururichaain cairichaihuru cairichaaurera coriquihonaaurune

1 Aonacuche satiin coriquihona neein nenacaauru, nii que caohachaain casiin neeichene coina. Tabai inaderanaa caaunte chanaa curiquicheein, ecu tihane bana necairichaa curiquicheeina jaun. Satiin nii inara coriqui aina caohacha nainejeein nitajeeichene coina, tururichaain Cana Coaunerana jaun. 2 Inara coriquihona neeichenete arajiin coriqui jaohiche, leinjiin inaraacha latei corenihacha. Nihei chaque nelaterinaain nii inaraacha sirii rucuhele. Nii inaraacha rucujuei rucuhele nacodohaqui, nii inara coriqui, inara cajione, inara lenone nacodohaqui, nechu inacojoeein nelaterinain, cororoneein setuhin naaojoanrichaaine jaun, chaen quirichaain cojoanone jaun. 3 Coriqui niha natiinte, caohatiin rucuhequichene niha natiin nitajiha cureein.

Inae saa cana janonaane banate satiin baaso icharaauru itajeratereein usi tabai que Cana Coaunera. Nii banate, nii nacododojoanei acaauruhacha rucujuei rucuhele, chabana lateein neeuruha cairichaineein nenacaaurune, acaauru coroatajaneein, naaojoaunrenihane coaraane jaun, nii coreniha coriquihonaneein nenacaauru casetecareein Cana Coaunera. 4 Nitohaneein cairichaihuru cairichaauruha acaauru amihaneeo corete lanaalanete rautaene jataain Cana Coaunera. Cana Coaunerate jana, nii cairichaihuru cachaauru cairichaaeriin neeuruha coriquihona neein nenacaaurune coaraje. Nihei chaen aohana jerecuruhi rai namihaneeon coreniha aitucuruha cachaaurune. Cana Coaunerate laen aitocuruha cairichaihurune aonaje.

5 Satonoote raotojoeein caa chauratane que ichaohiche, itolere inaraacha latei que nerujueleteein, nete inae nii coreniha inara que, nii core coaaratiha cureein Cana Coaunera inae cuutihane bana. 6 Joaereein lera colane cairichai cha coitucuuruhi cachaauru sohin jaohin naaojoaaiche, inara rijijieein neeurinaauruhane jaan que airijiin. Nii corenihate inara casetecaain, jataain inoaelu netojoeein inara cairichareein Cana Coaunera.

Cana Coaunera bajajeein raotojoeein cohacuruhine Cana Coaunera coitucuurera

7 Nitohaneein cuu tihane bana nii core coaraterichaain Cana Coaunerane jaun coa nererojoecaache. Nii inara cairichaaurera aina abaantaain, turuha Cana Coaunerane reeintiaain cohacuche. Charijiijieein teeinti, nocoanajaauruhane, temule jaauruhane, omarohin nihane cohajeeure, inacaain, tainacaa que turuhane taihuruhane coina. 8 Nii rijiijieein turuha Cana Coaunerane reeintiaain cohacuche. Jiaonriha Cana Coaunera ere tonorana jianiquichene. Atiin cohacuche, inae carajarinaain turuha caa cana rai chauratane que Cana Curuaanaa Jesocurisitone. Nii coreniha atiin inara suujua lararajiaain, Cana Coaunera ere tonoraain sacuuche. 9 Canejeraauru jiaonriha ita que inara suujua rerohecaain ita que nejerateein neeichene. Nitohaneein neeichenete inara casetecaeratereein nii rucueraaunu que nenaa, nii turuha uhenenu Cana Coaunera.

10 Chatohaneein necairichaaichene niha natiin, charijieein teeinti aichejetecurelu *profeta*curu, nii rijijieein neeuche. Inoaelu aitiin acaauru letohaa Cana Coaunerana jaan que, cachaauru rai ereerejeein beebejeeure, jataain necairichaauruhane niha natiin. Nii necairichanaa abaantaain, nihei Cana Coaunera ere beebejeeuruhane jianelanaala, nii aihuruhalune rijiijieein nihacachenete caohachae. 11 Acaaurute jataain caohatiin neeurelu Cana Coaunera aina. Coaraauna chuhinti, nii inara netonai coitucuhichene tocohaneein jetao, tabai inaderanaa que situhin nihalu Joobe ne. Nii baiha caohacha icharichaain rai Cana Coaunerane esenetaana jaunte, nitohaneein jeelai amuritoheriin coroatajaniha Cana Coaunerana jaun, enacoauneein calaojoiin, cacunuquiin, baca siriin, caohatiin raoti ichaonaa que ichaohin nelu Joobe. Aiha Joobene rijiijieein necairichanaa abaantaain, inara coroatajanerihani Cana Coaunerane coitucuhin esenetaain neeuche.

12 Caohachaain aonacuchena inara rai aite. Baasoneein ichaonaa corihaaichena
jaunte joaenreein, “Cana Coaunerate coaraje. Acate esinae aitocoaaunne coitucue,”
naain esinae rijitiin nohaneeiche. Coa niritiin nohanihache inara casetecaa Cana
Coaunerane coataa. “Icharichaaunni,” naain chaelai que ereeichene ichacuche.
Jana, “Coatiha icharihaaunni,” naaichene coa ichacache. Jiaonrihachu chaen, “Cana
Coaunerate coaraje,” naain nohanenaa coaauquichene, nabana inara casetecaa Cana
Coaunerane coataa.
13 Chatohaneein necairichajeein niha chuneine, Cana Coaunera bajaaine. Jana
chunei inae raotojoeein nihane, rachoojoeein Cana Coaunera coroaejeein nenatemiin.
14 Chatohaneein cunaitiha chuneine, Cana Coaunera coitucuurera ichauhenaauru
cotihacuchete, erene que rujuaain rai Cana Coaunera bajaauruhinete, nii cunaitenaa
rautaaine Cana Coaunera. 15 Esinae rauhijiriin, nii cunaitenaa rautarichaain Cana
Coaunerane esenetaain bajaauruha nete, nerautareein nii cunaitenaa. Aihute, chaen
chatohaneein osa que nesaruhin nihane niha natiin, atiin que suujua acatena naine-
miin Cana Coaunera. 16 Nitohanihane jaun, chatohaneein baaso ichaain osa que
nesaruhin neeichene suujue lanaala ita rai beein, ita rai Cana Coaunera bajaauche
jiniiquiin. Nii banate, chatohaneein baaso ichaain osa que nesaruhin naaojoaain
neeichene niha natiin, atiin inara que suujua acatena nainereein Cana Coaunera.
Caohachaain nere tonoraera caohachanejein cacha bajaa nete tonorae Cana Coaunera.
17 Coaraauna chuhinti Cana Coaunera ere bera inoaesi Irihasi. Cana rijijieein cacha
neein niha natiin jetaote, uheniha elone coina Cana Coaunera bajaane jana, nichata
jaanaca cataaun tiaaojoaain uhene elo aansijieeinijin. 18 Nii baiha coaiteen Cana
Coaunera bajaa Irihasine jana jetaote, elo letoae Cana Coaunera, atane setejiaane
enacoaauneein omarona nainiha temulene coina.
19-20 Aonacuche, saatono neeina inara rai aitoreeunni. Chunei baaso ichaaechaejeein
ichaoha Cana Coaunera baiteein inete, ohane bana cuhanete nereein necairichana
jaun, cuu nitajihane coina. Nihei nitohaneein chunei casetecana jerihei Cana Coaunera
niqui. Esinae Cana Coaunera esenetaera neein nenaa tocohaneein, nii Cana Coaunera
esenetaauruhi rai ereein relaacachenete jere Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Je-
socurisito naaojoaain, acaauru netonai Cana Coaunera esenetaain nere tonoraau-
ruhane nii baaso neein neeuruhane caje roconajaain ranajaa Cana Coaunerane coina.
Chaen techu tabaauru Cana Coaunera coitucuurera, inae nere baiteein baaso ichacure.
Nabana caseteco coaraa nii Cana Coaunera baiterane coataa, caohachaain aina ereein
coroatajanecuchete nacoaauneein Cana Coaunera ere esenetaain tonoramiin. Nito-
haneein osa que nesaruha namute cachane jana, Cana Coaunera rai caohacha que
namute cacha suujua raujiaain nenaate, osa que namuritohane niha natiin que suujua
acatereein Cana Coaunera.

Fedoroacha
letoai leinjiin

Inara coaaucaaun.

1-2 Canuna Jesocurisito letono afosoto Fedoro neeun. Inae jauriaalu caje coaauneein coaausihalu cana Inaca Cana Coaunerane rijijieein nii niicha ranojoinequichene, Poonto, Galasia, Capadosia, Asia, Bitinia, naaonjoainuri batane que cuhin inara atane udaa riaaneein neinequichene raine caa quiricha laenaain letoaaun. Nitohaneein rai cachaneein naitoonjoan tonoraain neeichene coinate, jelai teein rai Suujue que inara suujue teein, Calaohi Jesocurisito coichana aina cuaain inara coulucohin inara raain nelu. Aihane jaun, jeelai amuritoheriin inara coroatajanemiin Cana Coaunera jiniiquiin raotojoeein neeichene coina.

Itolere bana canaacha cohajei ichaonaa

3 Cairichaaojoaain cana coaraain, cana coreniha ohane baiha caje ichanaa Jesocurisitone aina cuaain, nacoaauneein ena nejanoaain nenaa rijijieein nenaa jaun, cana Curuaanaa Jesocurisito Inaca Cana Coaunera coroaecaachenete ne. Nii Cana Coaunerate itolere bana canaacha cohajei ichaonaanaja tereein cana rai. 4 Chaen techu aca inara que banihateein dedeeu Cana Coauneraacha rucujuei- nii ichaonaa caohacha inaraacha cohajei tereein. Nii inara rai niicha teeni nii chatohaneein nitajenaa nainerinaain. 5 Nitohaneein esinae rauhijiriin inara ichoteraterichaain Cana Coaunerane esenetaain neeichene jaunte, niicha ichana nainei ichaain inara beraicheein, jianacoon neein nii inara ichoteraterichaaine jaan que turuhichene, inara que banihateein niicha rucujuei coitucueratiha inae ecu tihane bana inara quene coina.

6 Nitohaneein neriquicheeine jaunte, raotojoeein rachoojoeein neeiche ena, itolere que coujunojoineein cairichanojoineein neeichene nihanatiin. 7 Charijieein teeinti usihanau oro teein mocoore caje mituha baasone coina, nii rijijieeinte inara netonai coujunojoineein neriquicheein. Inae nitohaneein coujunojoineein coaanojoinequichene jana, itolere necairichanaa abaantaain, inara sarunaa jeriha moconajaerane tonoraelanaala, itolere que laraajiin neeichenete, nii jataain coreti- nitaje rai nenaa oro amurijiriin nelateineein neriquicheein. Nitohaneein coujunojoineein neeichene abaantaain laraajiin neeichenete, coroaenojoineein neriquicheein inae turuha cana Curuaanaa Jesocurisitone bana.

8 Coatiha niqui charijibana Jesocurisito coaraain niheeiche inara. Nete coaara rijitojoeein jataain belaain coroajeein rachoojoeein neeiche. Chaen techu, “Naaonjoaan,” naain inara ere nejesinaacha que benaa nainiheeiche, jataain necaohachanaa nihane jaun. 9 Nitohaneein inae ichoteratenojoineein niha inara suujuene jaunte, raotojoeein rachoojoeein neeiche. Nitohaneein neeichene coinate Jesocurisito esenetaain neeiche.

10 Nitohanihane coinate inoaenlu caje coaauneein jianacoon cana ichoteraanu que cuaain caohachaain coitucuuruhane coina que nerelaain, cairichaaojoaain cana coaraain ichoteratenojoi nichaachene jaanu terichaain cana rai Cana Coaunerane beebejerejetecurelu *profeta*curu. 11 Nitohaneeinte inae jauriaalu caje coaauneein *profeta*curu que coitucueratelu Jesocurisito Suujue, ateinaauruhane baiha nacoaauneein ichanaain rai caohacha icharaanu que tiha Cana Coaunerane coitucueratelu. Nii jaunte niqui: “Charijicha nii aicheein. Chatohanai banacha aicheein,” naain niqui coitucunaa jerecure, acaauru que coitucueratiha Cana Coaunera Suujuene jaun. 12 Nete acaauru raineein nenerihani nii Cana Coauneraacha beratenojoi- inara rai caohachaneein neeninu coitucueratelu acaauru que Cana Coaunera. Nii jaunte nii ichoteratenojoineein neeichene jaan, inae inara que coitucuerateeure nii Ena Nenaa Cana Coaunera

Ere beracuru dede caje letononeein nenaa Cana Coaunera Suujue aina cuaain. Niite niqui jataain caohatiin coaraain coitucunaa jerecurelu Cana Coaunera letono anjeraauru netonai.

Esinae rauhijiriin aca jerihane rijijieein ichaonaa coinate cana cotijiaain ne Cana Coaunera.

13 Nitohanihane jaun jatoraain niicha que coacuhin coujurihu inara suujua coaraain, nacoauneein turuha uha Jesocurisitone jana inara rai Cana Coauneraacha tenaa jereiicha que jaaequiin neeuche. 14 Coujuriu Cana Coaunera calaohineein nenaa tocohaneein naitoonjoan tonoraain neeuche. Jiaonriha jauriaalu Cana Coaunera coitucuelanaala inara suujua letono rijijieein ichaohichelune rijijieein ichaohichene. 15 Nitohaneein ichoaelanaala, Cana Coauneraacha que banijiaaineein saantoneein ichaaoche, nii inara cotihara acaihanejei Cana Coauneraacha Saantoneein nihane jaun. 16 Nitohanihane jaunte rai Quiricha inoaensi cuhane: “Acaihanejei inara Coauneraneein Saantoneein nihanune jaun, canu que banijiaaineein saantoneein leinjiin canuhacha cachaneein ichaaoche,” nae Cana Coaunera.

17 “Cana Inaca Cana Coaunera,” naaiche Cana Coaunera quene jaun, aca chuni ichotelanaala canaacha ichai caje cana ichao coaraain rucuheraneein nihane coitucuhin esenetaain ichaohichene coaarateein ichaaoche, jaiti cau chauratane que ichaonaa que neein.

18 Inara foerateracuru ichao rijijieein nii chaque nelatelanaala nitaje rai nenaa ichaonaa que ichaohichene janate, inara ichoteratelu Cana Coaunera. Nii jaunte inara nii nitajerai nenaa oro, coriqui, naaonjoain que coretenohineniha nii inara ichaone raotojoeein coitucuhiche. 19 Nitohaneeinte caohatiin chaeloon baasoneerilanaala nenaa carenero narejeen sohin acaauru osa coreniha coichana terejetocuruhalu cana inoaensihurune rijijieein, nii chaeloon osaaojoejelanaala nenaa Jesocurisito sohin, coichana jataain necaohachaain nenaa que coretenojoineein ne nii inara ichao. 20 Inae nitohaneein cana coreniha orichaaine coinate jaiti necoaunaeniha cana rai chauratanene ajiniha caje coauneein nesilu Cana Curuaanaa Jesocurisito. Nii jaunte inae ecu tihane jaun jeriha Cana Coaunerane jaun, nii bana inara caohachanu que ecocohin nelu. 21 Jesocurisito aina cuaainte, nii oo caje ichateein rai caohacha icharaanu teraneein nenaa Cana Coaunera coitucuhin esenetaain neeiche. Nitohaneein inara coroatajaneraneein niha Cana Coaunerane jaunte, leinjiin acaacha cohajeein que jaaequiin neeiche.

22 Inae nitohaneein Cana Coaunera beratenojoi esenetaain tonoraain neeichene jaunte, inae couluunojoineein ne inara suujue, jataain inara suujua aina cutaain jiniiquiin Jesocurisito ranojoineein nenacaauru canejeraauru aina ita belaain neeichene coina. Nitohaneein le cacha nequichene atiin ita acatiha tacaain, inara suujua aina cutaain ita belaain neeuche, nii baaso coacuelanaala. 23 Enate nacoaauneein nejanoaain nenaa rijijieein neeiche. Coatiha cacha onaa inaeraneein nenaa jaberoco caje nii nejanoaheeiche. Cana Coaunera Ere chabana nitajenaa charanejeein satonoelanaala nenaa aina cuaainte nii nacoauneein nejanoaaiche. 24 Nitohanihane coinate: “Satiin cachate nejanoaain fojoeein ichauhenaneein inae biinaanihane ohe. 25 Nete laen Cana Coaunera ere nii charijibana satonoelanaala nereein,” naain laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane. Nii inara rai beratenojoineein nenaa Erenaa esenetaaichene jaunte, inae ichoteratenojoineein neeiche.

2

1 Inae nitohaneein ichoteratenojoineein neeichene coina, inara rai beratenojoin Erenaa esenetaaichene jaun, jauriaalu baasoneein ichaohin inara amute cacha cairichaa nohaneein, necoelajauharitiin, inara amute cacha cotaairiichene nihanatiin belaicha rijitojoeein rai ereein neeichene coaarateein neeichene jianeein neeuche. 2 Aiha ena

nejanoanaa canaanai ujuari, itaariicha que coacuhine rijijieein, Cana Coauneraacha jerei que coacuhin, aca jerihane rijijieein ichaohin, inara suujua ilaauchete ichoteratenojoineein neeiche. 3 Nitohaneeinte neriquicheein, esinae rauhijiriin caohacha teraneein niha Cana Coaunerane coitucuhin esenetaain neeichene.

Ajeri neloheriteeuruhane jaan rijiicha Curisitone que cuaain acaauru relaa Fedorone.

4 Nii Cana Coaunera rai ajeri ichaohin nenaa Jesocurisito, nii chaque nelatihei rijijieein jaolecohin neeuruhalu Isaraelitaacurune jaancha que coacuhin raaicha nelateein neeuche. Nitohaneein nelatihei rijijieein coaracuruhane sainejeeinte, ajeri ichaohin jataain itolere que nelatineein janijiin Cana Coauneraacha tenojoineein nenaa ne. 5 Nirijieein techu esinae rauhijiriin aca jerihane rijijieein ichaohichene- ajeri ichaohin nenaa caje Cana Coaunera lorerineein ichanohin Teenforo rijijieein rai saseredote esine neein Cana Coauneraacha jerei ichajeein saantoneein neriquicheein. Nete inoaenlu aichejetocuruha saseredotecurune rijijieein, carenerocuru sohin coichana teraneein nenereeicheein. Inarate Jesocurisito aina cuaain Cana Coauneraacha jereineein, rai cachaauru suujuateraneein neriquicheein. 6 Nitohanerichaaine quete:
“Sioon neseeune, ajeri jataain
nelateinneein nenaa quiicha janijii teeun.
Aihana jaun esinae rauhijiriin
caohachaniha nii ajeri quiicha teeine coitucuhin esenetaain nenaa que
chabana jaolecorinaauni,”
naain laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

7 Cana, esenetaera nichaachene rai nii Cana Coauneraacha tei ajerite jataain nelateineein ne. Nete Cana Coaunera Quiricha cuhane laen nii esenetaelanaala nenacaauru que:
“Jaolecooruha loreri icharaaurune jaan ajerite,
loreri nunuheneein temuraneein nerotoha cureein.
8 Acate leinjiin ajeri jaberoconeein
lacurocuruhane jaaneein nereein,”
naain laenanohi nihane rijijieeinte, inae lacurocure, nitohaneeuruhane coina inae ichanohineein neeuruhane jaun.

9 Nete inara le lauriineeichene, Cana Curuaanaa rai saseredoteneein niicha janijiineein, Cana Coauneraacha jereineein rai cachaneein neeiche. Nitohaneeinte inara raain nelu Cana Coaunera, jataain rai caohachaneein nenaa niicha beratei beeiche leeochaauru raine coina. Acate nocohenaanau nenaa rijijieein neeichene jana, inara cotijiaain nelu, rai caohachaneein nenaa Cojoanonaa que neeichene coina. 10 Jauriaalu niqui cairichaaojoaain inara coaraain niheilu Cana Coaunera, rai cachaneein neneeichene jaun. Nete inae enene rai cachaneein neeichene jaun, inae cairichaaojoaain inara coarae Cana Coaunera.

Cana Coauneraacha icharatei ichajeein ichaaoche

11 Canejeraauru, atiin inara suujua coaraain, inae nejelau cachanequichene ichao que ichaaoche, nabana nitajiha inara suujuene coataa. 12 Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru aina neeichene nihanatiin, coujurihu Cana Coaunera coitucueraneein neeichene coaarateein neeuche. Nitohaneein ichaohichenete, baaso ichara niha inara beeuruhane nihanatiin caohacha ichaquichene coaraain Cana Coaunera coroaecurureein, inae le cachaniquichene caje inaraacha ichanohi rucuhecane cojoanonaa que turuhane bana.

13 Inae Cana Coaunera cachaneein neeichene jaun, satiin inara amute cachaaurucocoainanacaineein nenacaauru ere tonoraain neeuche. Chaen leeochaauru cocoainanacaihuru amuritoheriin cocoainanacaineein nenaa enferadoro ere tonoraain neeuche. 14 Nii rijijieeinchu nii rai letonocuru- baaso icharaauru casetecaain caohacha

ichaeraauru coroaeraneein nenacaauru ere tonoraain neeuche. 15 Nitohaneein nee-
ichenete jere Cana Coaunera, nabana tonaain ereeuruha inara que caohacha ichaera
cacha nocoeje chanuheriin ichaonacaauru aina cha coitucuhichuru cachaaurune
coataa.
16 Inaraacha jerei ichana nainequiche niqui. Nete laen nii inaraacha ichai aina
cuaain naineneeiche leeochaauru rai baaso ichaquichene. Aihana jaun coujuriu Cana
Coaunera cachaneein caohacha ichaain neeuche. 17 Satiin que inara suujua acateein
jiniiquiin ita belaain- jeriha Cana Coaunerane rijijieein neein- enferadoro que inara
suujua acateein neeuche.

Cana relaeranu que necairichaain nihalu Curisitone

18 Nitohanihane jaun rai fatoroon ere tonoraain aca jerihane rijijieein neeine
letononeein nenaa. Jiaonriha caohachaain belaain aca jerihane rijijieein siriha fa-
toroone jauhancha nere tonoraain nihane. Nechu aansaineein cotaitiin niha fatoroone
nihanatiin nere tonoraain neeine. 19 Jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohacach-
ene coreniha, lera colane rai cacha nihacachene corenihacha cana casetecaain cana
cairichaane nihanatiin, jianelanaala abaantaacachenete jataain caohate. 20 Jana esinae
rauhijiriin baaso ichaquichene coreniha inara casetecaain neeuruhane abaantaain
neeichene, coatiha caohacha ichaa airiheicheein. Nete laen caohacha ichaquichene
coreniha, inara casetecaain inara cairichaeranihane, soroelanaala abaantaaichene
Cana Coaunera notaracaae caohacha ichaa airiquicheein. 21 Nitohaneein neeichene
coinate, inara cotijiaain nelu Cana Coaunera. Inara coreniha necairichanaa abaan-
taain nihalu Curisito inara que coaarateeine rijijieein, inara netonai necairichanaa
abaantaain neeuche. 22 Coatiha niqui aansijieeiniji osa que nesaruhin nihei chuni cori-
taain niheilu Curisito. 23 Niheichu nocoejechanuuruhane nihanatiin coatiha acaauru
nocoejechanuhin nerejetohilu. Niheichu cairichaauruhane nihanatiin tonaain ereein
nerejetohilu. Cana Coaunera esinae rauhijiriin baaso icharaauru coitucuhin nii ru-
cuhecane coinaachate aitoraaetelu. 24 Nii Curisitote jaberoco aina cuaain cana osa
amaain coroso que ohin aina jiniiquiin cana osa atinaelu, aina cuaain ichaonaa esine
que ichaohin osa colane nenaa coina. Nitohaneeinte cana osaacha que nesarujueein
nihacachene caje cana mitaeranu que coroso que ohelu Curisito. 25 Jaurihaalute niqui
aiha beraicha colane nenaa carenerone rijijieein nitajenaa neein nerejetocoaachelu.
Nete laen inae ena carenerocuru beraiha beraichane, nitajenaa nainecurenihane
rijijieein inara beraain niha Curisitone jaun, nitajenaa naineneeichene jaan ichaonaa
que ichaohiche.

3

Naaonjoaai ichaaoruhine sinijeraaonacaauru.

1 Aihana jaun inara lanaauru ere tonoraain neeuche enecuru. Aihute inara ichao
cajeecha coaraain, acaauru rai erenaa latelanaala, nii Cana Coaunera beratenojoin
erenaa coitucuhin esenetaain neeuruhine esenetana jerelanaala nenacaauru inara
lanaauru, 2 esinae rauhijiriin caohachaain neein, nii baaso ichaelanaala inara suu-
jua acateein ichaohichene coaracuruhane. 3 Esinae rauhijiriin caohachaain nenaa
jeriquichene, nii nitajenaa inaaurera rucuhele oro caje ichanohichuru, cajione cao-
hachaauru, naaonjoainuri que coacuelanaala, 4 inara suujua aina cutaain esinae rauhi-
jiriin Jesocurisito suujue que coacuhin neeuchete raotojoeein neeiche. Caohachaain
Cana Coaunera notaracaae nihacanete jataain nelate. 5 Nii rijijieein techu nerejetocure
cana inoaensihuru benecuru- jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaonacaauru. Nito-
haneein jeriha Cana Coaunerane esenetaauruhane jaunte, jeriha acaauru lanaaurune
rijijieein acaauru ere tonoraain neeurelu nii acaauru benecuru. 6 Nitohanihane jaun
techu: “Canu curuaanaa,” narejete lana Abaraaun rai Sara, nere tonoraain aca jerihane

rijijieein nihane jaun. Nii aihalu Sarane rijijieein casilanaala coejelanaala neeichenete, rauhijiriin coujuriu nii Abaraaun aina Sara nefoerateneein nenaa rijijieein neriquicheein.

7 Jana inara acaauru lananequichene, jeriha inara sinijeraaurune rijijieein jiniiquiin ita suujua rijijieein neeuche. Coa ene neeuruhane amihaneeon amurijiriin, inara sinijeraauruhacha ichanenu teein nihache. Inara rijijieein acaauru caohachane quete, nitohaneein acaauru rai ichaonaa teein nelu Cana Coaunera. Aineeichenete Cana Coaunera bajaain neeichene, inara ere tonoraenereein Cana Coaunera.

Satiin Cana Coaunera ranojoineein nenacaauruhacha ichanenu

8 Aihana jaun ita suujua rijijieein neein ita janojera rijijieein ita belaain, leeochaauru coroatajaneein, nii leeochaauru amurijiriin nenaa coacuelanaala neeuche. 9 Jiaonriha tonaain baasoneein inara que ereein neinihane, nii tonaain que baasoneein ereeichene. Niheichu inara nocoeje chanuheranihane, coa inara netonai nocoeje chanuhache. Nitohanenaa coacuelanaala acaauru rai caohacha ichacuche. Nitohaneein inara rai caohacha ichaane coina inara raain nihalu Cana Coaunerane rijijieein. 10 Nii coinate:

“Chunocoha nichao colalajiin
raoti ichaonaa que ichaonaa jerihane,
namute cacha que baasoneein erelanaala,
nii casajenelanaala,
11 baasoneein ichaonacaauru aina nelanaala,
caohachaacha ichaain
raotojoeein ichaohane jaanuhacha ariin
acaacha sacuhine.
12 Cana Coaunerate
caohachaain suujua coaraain ichaonacaauru beraichaneein nihane jaun,
bajaauruhane aonaain ne.
Nete laen baaso ichajeein ichaonacaauru que
jaoleconaa rijijieein ne,”
naa Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhane.

13 Nitohaneein itolere bana caohacha nejesinaacha que coacuhin neeichene, nerihei inara rai baaso ichara. 14 Nete laen caohacha ichaquichene coreniha necairichanaa coaraquichene nihanatiin rachoojoeein nerausiaejeein neriquicheein. Jiaonriha nii chuni que casiin nesooneein neeichene. 15 Nesoonenaa coacuelanaala raujiaaincha inara suujua cuhane Cana Curuaanaa Jesocurisito coacuhin bajaebajaecuche. Chaen letona jatoroaain neeuche chunocoha inara caje, “Chatohanihana nii jaaecoichene jaan,” naain bajaa inara cajene, raotojoeein belaain beeuchete coitucuhin neeine. 16 Nete acaauru amurijiriin nenaa coacuelanaala, acaauru que inara suujua acateein acaauru rai beeichene caohachae. Nitohaneein coujuriu Jesocurisito esenetaeraneein caohacha nejesina ichaain neeuchete nocoejecurumiin inara que baasoneein erenacaauru.

17 Baaso ichacaachene coreniha necairichanaa coaracaachene amuritoeriintejia nenacaaeneein caohachae caohacha ichacaachene coreniha necairichanaa coaracaachene, nitohaneei jeriha Cana Coaunerane jaun. 18 Nii rijieein techu Jesocurisito netonai lesajeeincha cana osa coreniha cairichanojoineein ohin nelu. Coatiha niqui nii chatohanai baaso ichaain osa que nesaruhin niheilu aca, nete erenaa tonoraelanaala baasoneein ichaonacaauru coreniha necairichaain nelu, rai Inaca Cana Coaunera rene cana amaane coina. Joaenreein cacha rijijieeinte niqui ohin nelu rai jaberoco. Nete aca Cana Coaunera suujuenihane jaun oo caje ichanaain enanetojoeein ichaohin ne. 19-20 Nitohaneeinte suujue nejesinaneein cuhin, acau tabai itajenojoineein moconajaera casetecanohineein nitajenacaauru suujue relaelu. Acaaurute bote nainaa Nohene reentiaain esenetaauruhane cohaca Cana Coaunerane sainejeein, esenetaaurenihane

jaun nitajeeurelu. Acaauru tabaauru esenetaeraauruhachate, itolereneein fosanejeein acau tabai caje nichoteeurelu. 21-22 Nii acaute cana osa jianeein ichaohacachene coina baotisanojoinichaane jaa cojunacaneein nenaanelu. Nii aina cuaainte, inae ichoteratenojoineein nihacache cana netonai. Coatiha raujiaain culuonojoiniha cana jaberocone coina baotisanojoi nihaacache. Acate raujiaain cana jaberoco coulocohin, oo caje ichanaai dedeeu cuhin Cana Coaunera raotono nichajai que neein, itolere anjeraauru amurijiriin, cocoainanacaihuru amurijiriin nihane coina nenaa Jesocurisito aina cuaain, aina nenaa coina cana suujue coulooca Cana Coaunerane jaan neein ne.

4

Cana Coaunera tenojoi inaraacha ichana nainei que leeochaauru coroatajanecuche.

1 Aihane jaun cana coreniha jaberoco cairichaain nihalu Curisitone rijijieein, inara netonai necairichanaa coaraquichene coina jatoraain neeuche. 2 Suujua letono rijijieein ichaohane jianeein Cana Coaunera jerenohicha ichaane coreniha necairichanaa coaraain neite osa caje nichotereein. 3 Jauriaalute inara netonai aihuruha nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaaurune rijijieein nerejetocoichelu. Nitohaneeichene jaunte, jataain baasoneein ichaohin, inara suujua coaraelanaala necha ansaineein nerejetocoichelu, jianelanaala cocohin, tonijiaain ichaain ajenacaauru aina niha natiin neein, nii ichanohichuru ecaantooruniha natiin coroajeein, naaonjoaain nerejetocoichelu. 4 Nete laen inae enene, chabana jianelanaala baaso ichaain nenacaauru aina ichaorejetocoichene jianequichene jaun, inae inara coaracureniha acaauru aina nejaun inara cojoelatiin inae baasoneein inara que ereeure. 5 Nete inae ecu tihane bana onacaauru, ichaohin nenacaauru, naaonjoainuriicha ichai coitucuhin nii rucuheraanu que nenaa cojoanonaa que tihane bana, raajenihane niicha ichai biha cuurureein. 6 Nii onacaauru raite Cana Coaunera ere berejetecurelu, ohin neeuruhane nihanatiin aitoha Cana Coaunerane rijijieein suujue nejesinaneein ichaohin neeuruhane coina. Jerichanejeein techu niqui, aitocuruha cachaaurune rijijieein caohacharelu jaiti jaberoconeein neeuruhane bana rucuhenohinihalu niine.

7 Inae satonoha itolerene que tururichaje. Aihane jaun inara que Cana Coaunera icharatenohin ichajeein Cana Coaunera bajaae bajajeein ichaaoche. 8 Itolereneein inara suujua aina cutaain jiniiquiin ita belaain ichaaoche. Jataain ita belaain ichaoha cachanete arajii rai nosa que suujua acatereein Cana Coaunera. 9 Inara rene turuhin niha chunine tonaain leeochaauru que erenaa coacuelanaala inara loreri asaae raauche. 10 Coujuriu lauri lauri inara que Cana Coauneraacha icharatenohi icharaneein nenaa tocohaneein, ichana nainequichene rijijieein inara rai Cana Coauneraacha tenojoi aina cuaain leeochaauru coroatajanecuche. 11 Chunocoha tonaain erenaa jerihane jaa que irihane, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ereein neeine. Chunocoha coroatajanera latihane, ii rai Cana Coauneraacha tei que laraajiin coroatajaneeu. Itolere iicha ichai ichaaine, itolere bana caohachaain ichaaute ii coroatajaniha Cana Coaunera aina Jesocurisitone coaraain coroaecuruhine cachaauru. Acate rai necaohacha que necaohachaain itolere ichana naineraneein ne- chariji bana satonoelanaala. Nitohanemiin.

Coujuriu Jesocurisito ranojoineein nenaa tocohaneein necairichanaa abaantaauche.

12 Canejeraauru, jiaonriha mainajeein coujunojoineein neriquicheeine que jatoroaelanaala neeichene. 13 Raujiaaincha aihalu Curisitone rijijieein necairichanaa coaraain neeichene nihanatiin rachoojoeein neeuche- inae turuha necaohachane bana rachoojoeein neriquicheeine jaun. 14 Curisito cachaneein neeichene coreniha inara batohin nei nihanete, nerausiaaequiche jataain caohachaain nenaa Cana Coaunera Suujue

inara aina nihane jaun. 15 Nitohanihane jaun necoejemiin, sonajaain jaohin, asijiaotoneein, leeochaauru rai cotainacai ichaain, naaonjoain ichaane coreniha cairichanojoineein nenaa. 16 Jana Jesocurisito cachaneein neeichene coreniha inara casetecaain neinihane, jiaonriha nocoejequichene. Raujiaaincha coreniha Cana Coaunera bajaain coroajeein neeuche.

17 Inae cana rai cachanichaachene ichanohi rucuheca Cana Coaunerane cojoanonaa que turuha. Nitohaneein rai cachanichaachene que nunuheteein, nitohaneein icharichaainne jaun, chatohaneeururichaain Cana Coaunera ere tonoraelanaala nenacaauru. 18 Coaracuche nachuhinti rai cacha nichaachene saijieein, necairichanaa coaraain nichoterichaacheeine. Nii jaun chatohaneeururichaain chaainti, nechu aansaineein osaaonacaauru. 19 Nitohanihane jaun, Cana Coauneraacha jerei ichaquichene coreniha necairichanaa coaraain neeichene nihanatiin, itolere bana caohacha ichajeein ichaohin, naitoonjoa rijijieein cha ichaeraneein nenaa Cana Coaunera bijiu inara suujue teeuche.

5

Jesocurisito ranojoineein nenacaauru suujuatera

1 Enane laen nii inara aina ita taojieraauru bichauhenaauru suujuatenaa jereeun. Canuhetonaine acaauru rijijieein ichauhenaneein cana coreniha necairichaalu Jesocurisitone beraneein neeun. Nii rijijieeinechu canuhetonai acaauru aina jiniiquiin Cana Coaunera Cojoanonaa que nereeunni, inae ecu tihane bana. 2 Nii inara que Cana Coauneraacha beraichatenojoi, rai cachaneein nenacaauru beraihuche. Nii coinate inara que beraichatenajae Cana Coaunera. Caohachaain inara suujua coaraain jeriha Cana Coaunerane rijijieein acaauru beraihuche. Jiaonriha inara letoaera lateein core coinaacha ichaquichene. Raujiaain jeriha Cana Coaunerane rijijieein corajeein ichacuche. 3 Acaauru curuaanaaneein nenaa coacuelanaala, raujiaain caohacha nejesina ichaain neeichene coaarateeuche acaauru quete, acaauru netonai inara caje nerelaaurumii. 4 Nitohaneein neeichenete, inae turuha cana beraicha esineneei nenaane bana, inara que rai necaohacha que necaohachaain nenaa- comai lauriareein inara couturi que. Nii comai chariji bana setuhin naasaerinaain.

5 Jana inara enamanaacuru, jerecuruha inara bichauhenaaurune rijijieein neeuche. Satiin ita suujua rijitojoeein ita amurijiriin nenaa coacuelanaala nii:

“Cana Coaunerate,
itolere amurijiriin nenaa jereraauru
lacuroaeraneein,
cairichanojoineein nenacaauru cairichaaojoaain coaraain
coroatajaneraneein ne,”

naain niha erenaane que nainae. 6 Aihane jaun Cana Coaunera bijihu neein, nii chaque nelatihei rijijieein neeuche. Acate inae ecu tihane bana jataain nelateineein neeichene coina icharеein. 7 Coa itolereecha que coacuhin nererojoecaaeriin nihache, itolereecha que inara berairichaain Cana Coaunerane jaun.

8 Aihana jaun caohachaain jataain itolere que nainaain neeuche. Charijieein teeinti jatoraain quihane rai netiin nesari ariirijie janolari, nii rijijieeinte jatoraain inara ariirijie moconajaera inara itajihane coina. 9 Charijieeinijin chatohanai que inara sarunaa jereranihane, jiaonriha rijitojoeeichene. Raujiaaincha nii inaraacha esenetai aina cuaain laraajiin, satiin chauratane sacuritaain nenacaauru cana nejeraauru netonai, nii jelai necairichanaa abaantaain neeuruhane coitucuhin abaantaain neeuche. 10 Nete inae carajaaojoaain necairichanaa abaantaain neeichene baiha, inara coroatajaniha Cana Coaunerane aina rauhijiriin baaso ichana coacuelanaala laraajiin acaacha esenetaain neriquicheein. Nii jeelai Cana Coaunerate, jataain cana belaitohane jaun,

rai calaohi Jesocurisito aina cuaain cana cotijiaain cana raain nelu, rai Cojoanonaa que aina nenaa coina. 11 Nitohaneein itolere ichana naineraneein neeine chaabana satonoelanaala. Nitohanemiin.

Satono tihane rai nocoiha Fedorone.

12 Casuujua rijijieein nenaa cana nejera Siribano quene caa quiricha laenaerateeun inara rai- chaque tonaelanaala inara suujuatiha. Chaen jataain esinae rauhijiriin inara belaiha Cana Coaunerane jaun, coujunacaniha rausiaenojoineein neeichene jaanu tihane coitucuhichene coina. Aihane jaun jataain inara belaiha Cana Coaunerane jaun, aca jerihane rijijieein ichaaoche itolere bana.

13 Janijiin inara raain nihalune rijijieein, Babiloniau janijiin Cana Coaunera ranojoineein nenacaaurute inara coacue. Cacalabi rijijieein nenaa- Maroco netonaite inara coacuhe. 14 Ita rene turuhin neeichene, raotojoeein jiniiquiin ita belaain ita raain neeuche. Satiin Jesocurisito cachaneein neiniquichene raotojoeein neeuche.

Fedoroacha
letoai coroataja

Acaauru coaaucane biha Fedoro

1 Canuna Jesocurisito letononeein- rai afosotolo Simoon Fedoroneeun. Cana
Coaunera, chaen nii cana ichoteraneein nenaa Jesocurisito, naaonjoainuri chabana
nohanelanaala cana rai caohacha jataain nelatei teraneein neeuruhane esenetaer-
anequiche canacaanu rijijieeine raine caa quiricha laenaaun. 2 Nii Cana Coaunera
aina Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuhichene jaan aina cuaain, itolere inaraacha
latei que inara rausiaemiin Cana Coaunera, jeelai amuritoheriin raotojoeein neeichene
coina.

Jesocurisito ranojoi ichao

3 Cana Coaunerate itolere niicha ichana nainei ichaain, cana ichao rai canaacha latei
teein, leinjiin cana suujua coaraain nihacachene jaanu teein ne. Nitohaneeinte nii
niicha ichana nainei ichaain, cana cotiharaneein nenaa coitucuerate cana que Cana
Coaunera. 4 Satiin nii cana rai niicha tei aina cuaainte, cana rai tihane coina naitoonjoa
jataain itolere amurijiriin itolere que nelateein nenaa te Cana Coaunera. Nii aina
cuaain niicha tei ichaonaa que ichaohin, nii itolere bana baaso coacuhin nitajerai niha
cachane jaan jianeein ichaohichene coina. 5 Aihana jaun, jereniha inara suujuane
nihanatiin, atiin jeelai amuritoheriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein esenetaain cha
coitucuheraneein neeichene coaarateein, 6 inaraacha coitucui aina cuaain caohatiin
coacuhin, baasoneein coaauquiche inara suujua cuhanene tonoraelanaala, nererо-
joecaelanaala neein, 7 inara belaiha Cana Coaunerane rijijieein jiniiquiin ita belaain
ichaaoche.

8 Nitohanai ichaain ichaohichene, coatiha inacojoeein nelatelanaala nerinaain inara
ichao. Niheichu inacojoeein Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuriheeicheein. 9 Nete
laen, nitohanai ichaelanaala nenaa, leinjiin maosa rijijieein cha coaraelanaala ni-
hane jaun, jauriaalu rai nosa caje couluonohinihane baiteein nihane jaun aicheein.
10 Canejeraauru, nitohanihane jaun, inae inara janijiin inara raain nihalu Cana
Coaunerane jaun, esenetaaichene ilaauche inara suujua cuhane. Nitohaneein neeich-
ene coatiha chabana esenetaaichene jianeriheeicheein. 11 Chaen techu nitohaneein
neeichene, cana Curuaanaa Jesocurisito Cojoanonaa chabana satonoelanaala nenaa
bacuujua nejoracaane jana ranojoineein neriquicheein.

12 Nii jaunne, inae caohachaain inara relaauruhane jaan coitucuhin jeriha Cana
Coaunerane rijijieein ichaohichene nihanatiin, itolere bana inara rai coaaureeunni
nabana baitequichene coataa. 13 Jaiti ichaaojihanune jaunte ne carai rauhi inara
suujuateein nihanune coina. 14 Cana Curuaanaa Jesocurisitote, inae enanocoojoa
orichaaunine coitucuerate canu que. 15 Nena atiin nainichaaunne jaaun tiaajeein inara
coroatajanereeunni, inae ohanune baiha satiin canuhacha ichai coacuhin neeichene
coina.

Itolere amurijiriin niicha ichana nainei ichaa Jesocurisitone

16 Nii niicha ichana nainei ichaain, turuhalu Cana Curuaanaa Jesocurisitone que
inara relaacaanune jaan, coatiha raujiaain nereretanaa neein nenaa nihei. Nihe-
ichu coatiha canacaanu suujua caje rocohin cojoeluinaain nohaniha aitohacaanu.
Canacaanu nota que itolere ichaa Cana Curuaanaa Jesocurisitone jana coaracaanune
jaan quena aitocoaanu. 17 Coarajihacaanune jana techu, rai necaohacha teein jataain
erenaa raotono que ereein rai Calaohi nihane cocoainaa: “Caate jataain canuhacha
belaaineein, janijiin canuhacha tei cacalabine,” naain rai nii Calaohi cocoainaelu Cana

Coaunera. 18 Nitohaneeine que banijiaain nenaa ichatane ucuunno neein, Cana Curuaanaa aina jiniiquiin neein, dedeeu neein rai iriha Cana Coaunerane jana aonacaaunlu.
19 Niite, esinae rauhijiriin berejetocuruha *profeta*curune coitucuhin esenetaain neeichene jaanu neein nenaa ne. Aihana jaun, caa canacaanuhacha beebejeite, leinjiin nocohenaanau jeraaen conohajeein conoha conone rijijieein inara conoaera neein, janonaa rai mituhin conoha soaaene rijijieein, inara suujua cuhane conaeraneein nereein, turuha rai cojoanonaane que tiaain. 20 Aihana jaun, esinae rauhijiriin berejetocuruha *profeta*curune esenetaaichenete ne. Nii jaun, satiin Cana Coaunera Quiricha cuhane laenanohineein nenaa, coatiha suujua caje rocohin aitocuruha *profeta*curune jaan nihei. 21 Aihana jaun, satiin *profeta*curu coatiha rai suujua caje rocohin aitoroaetocuruhi, Cana Coaunera Suujue acaauru que coitucueratihane jaunte, acaauru que coitucueratihane rijijieein berejetocurelu.

2

Nechu joaenreen nohaneein cacha relaauruhane.

1 Isaraelitaauru jana nihalu nohaneein cacha relaaurera *profeta*curune rijijieeinte, inara jana netonai neeurureein cacha coritaain cacha relaaureraauru. Acaaurute jerichanejeein inara relaa nocoetiin, inara que asinojoineein nechu nohaneein inara relaaurureein suujua baaso caje rocohin. Nitohaneeinte inara ichoteraneein niha Jesocurisitone saijieein, acaacha esenetaaichene caohateraneein neeurureein. Nitohaneeuruhane jaunte itajenojohi necurureein. 2 Arajiichurute nechu nichao aasaaeraanu que acaauru ichao baaso rijijieein ichaaorureein. Nii coaraainte chabana satonohelanaala nenaa ichaonaanaja coero cuhane cana amaeraneein niha Jesocurisitone saijieein que baasoneein ereeurureein cachaauru. 3 Nitohaneeuruhane jaunte, coriquiicha que coaaucuruhane jaun inara cairichaaurureein, inara coritaain inara relaauruhane coreniha. Nete inae inoaenlu caje coaauneein casetecanohineein neeuruhane coina, inae ichanohineein nihane jaun caseteco coaracuruhane rai neeure. Nerihaain nii caje acaauru ichotera.
4 Cana Coaunerate, osa que nesaruhin neeuruha rai letonocuru aanjeraaurune jana, acaauru que suujua acatelanaala, usi tabai aina nocohena tabai jana *cadena* que ichohanohineein jaonajaelu, satiin coulurujuenojoi niha cachaaurune cojoanonaa que turuhane reeintiaain cuu neeuruhane coina. 5 Nii rijijieein techu satiin coitucuelanaala nenacaauru cachaauru que suujua acatenelu Cana Coaunera, inoaenlu acau tabai que chauratane jooratihane bana. Acaihaniji Nohechate esinae rauhijiriin aca jerihane rijijieein ichaohin nihane coaaratihane jaun ichoterateein, chaen aina caainsineein nenacaauru cachaauru ichoteratelu. 6 Jerichanejeein techu, Sodoma, Gomora, naaojoaihunri neseeuru cocoaichacuru mocoeratelu ajaneneein nitajeeuruhane que tiaaojoaain Cana Coaunera. Nitohaneeinte ichaelu Cana Coaunera, nii baiha neenihuru baaso ichajeein ichaonacaauru cachaauru notaaca niqui, nii caje nainaain baaso ichaelanaala ichaaoruhane coina. 7 Nete laen Loto ichoteratelu, aca caohachaain ichaohin, nii baaso ichacuruha necha aansaineein ichaonacaauru cachaaurune rautaain coaraenihane jaun. 8 Nitohaneein jetaote, cojoanoonetojoeein baaso ichaain neeuruhane coaraain, baasoneeinchuru ita rai ereeuruhane aonaane jaun, que suujua rerohecaeriin niha Lotone jana ichoteratelu Cana Coaunera.
9 Nitohaneeinte esenetaain rai cachaneein nenacaauru ichoterate cairichanojoineein neeuruhane caje Cana Coaunera. Nii rijijieein techu, caseteconeein neenihuru casetecae, rai cojoanonaa que turuhanereein tiaain caseteco neeuruhane coina. 10 Nitohaneeinte letoaa suujuane rijijieein baasohacha ichajeein, Cana Curuaanaa Jesocurisito batojoeriin nenacaauru casetecareein Cana Coaunera. Chaen techu erenaa tonoraelanaala enaacha joaenreein cha chaain, chaque casilanaala acaauru

amurijiriin nenacaauru necoeje chanuhin naaojoaaunre. 11 Nete laen anjeraauru acaauru amuritoheriin cocoainanohineein neeuruha natiin, acaauru amurijiriin Cana Coauneraacha cocoainanohineein nenacaauru nocoeje chanunaa nainecurene.

12 Nii suujua letono rijijieein baaso ichajeein ichaonacaauru cachaaurute, nechu aiha leinjiin ataebinaene rijijieein cha coitucuelanaala ichaaoruhane jaun, cha coacuelanaala joaereein niicha ichai ichacure. Chaen techu sohin jaonojoineein itajenojoineein neeuruhane coina inae ichanohineein neeure. Chaen techu niicha coitucuhi que nihanatiin enaacha baasoneein ereeure. Nete ooruha ataebinaecurune rijijieein ohin, 13 acaauru netonai leeochaauru cairichaain neeuruhane coreniha cairichei coaracurureein. Raotojoeein niha nocoetiin niqui rachoojoenaa nitaje rai nenaa que rachoojoeeure. Chaen techu jataain coejenacai aina osa que inara saruha inara aina rachoojoeeure nechu inara coritaa beseta ichaain neeichene.

14 Chaen techu ene coaracuruhane itolere bana jereein coaracure. Nii jaunte chabana osa que nesarucuruhane coejeein jianena nainecurene. Chaen techu enaacha osa que leeochaauru saruhin, itolere niicha latei jereein, queecha coacuhin nechu aansaineein ichaaore. 15 Nitohaneein neeuruhane jaunte, inae nitajenaaneein neeure; Cana Coaunera bero rijijieein rene cana turuaeraneein niha Jesocurisitone saijieein, sacuelanaala jianeein neeuruhane jaun. Nii jaunte aihalu Beor calaohi *profeta* Balaamne rijijieein neeure. Aca jetaote coriqui jeriha baaso ichana jerihane jana jetao, 16 rai suujua coaarihei amuneein baaso ichaa cuhane coataa jetao, cacha rijitiin rai ereein, baaso ichaane caohate nii amaera cabario rijijieein nenaa asno.

17 Nitohaneei cacha relaeraneein nenacaaurute, caohacha que cacha relaelanaala, nechu cacha ichao asaaeraneein nenaa que cacha relaaure. Nii jaunte chabana satonoelanaala nenaa nocohenaanau caseteconeein neeurureein. 18 Itolere quete niqui ereeure. Nete jataain joaenreein aitocure. Nitohaneeinte, acaauru ichao rijijieeein ichaaoruhane jianeein, ena Cana Coaunera coitucunaa nunuhetejeeureraauru-cachaauru saruure osa que. 19 Itolereneein niicha ichana jerei ichaa cachane jereeinte niqui ereeure. Nete acaauru itajeranu letononeein netiin aitocure, satiin cacha, rai suujua saruhera tonoraain nenaa rai letononeein nihane jaun. 20 Nitohanihane jaunte inae Cana Coaunera coitucuhin, cana ichoteraneein nenaa Jesocurisitone maajeein coitucuhin nihane jaun, inae Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru ichao rijijieein ichaohane caje nichoteein nihane saijieein, nacoauneein nii jauriaalu aihalune rijijieein ichaohin niha cachane, jauriaa aihalune amuritoheriin baasoneein ichoae. 21 Nitohanihane coataate niqui nirijieein, cana ichoteraneein niha Jesocurisitone coitucuelanaala neeuruhane caohachae. Nabana acaauru rai tenojoineein niha nii cana rai beratenojoi Cana Coaunera caje nenaane saijieein que jaolecooruhane coataa. 22 Nete inae nitohaneeururichaaine que: “Narohane baihate jeelai naro qui remaae. Caohatiin culeenojoinihane saijieeinte inae nacoauneein naticho cuhane cue coosi,” naa acaauru que erenaane rijijieein neeure.

3

Nacoauneei tururichaain Jesocurisitone

1 Caa quete, inae coroata sae quiricha laenaain letoaanu jataain canuhacha belaaineein neiniquichene rainera canejeraauru. Nii coroatajai canuhacha laenai quiricha cuhanena inara suujuateeun, caohachaain inara suujua coaraain, baaso coacuelanaala rauhijiriin coacuhin neeichene jerichaaunne jaun. 2 Inoaenlu inara rai berejetocuruha Cana Coaunera tenojoineein nenacaauru *profeta*curune coacuhin, inara relaerateein nihalu rai afosotooro que cana ichoteraneein nenaa Jesocurisitone coacuhin neeuche.

3-4 Inae caa baihate nechu inara necoeje chanuha: “Aanca Jesocurisito. Nacoauneein turuhane coinate niqui aitelu. Inae ohacoaauruha cana foerateracuru niqui, nete jerichanejeein sacue necoaaunaa cana rai chauratanene caje coaauneein nihane rijijieein,” naain ereeururichain nechu jeriha acaauru suujuane rijijieein baaso ichajeein ichaonacaauru cachaaurune que nainaain ichaaoche. 5 Nitohaniha acaauru ichaone jaunte, jaiti necoaunaeniha satiin itolerene ajiniha, inae nesiha dedene jana, acau nejesinaneein niha caa chauratanene jana, nitohaneein jeriha Cana Coaunerana jaun, acau caje coaunanohineein nihalu caa cana rai chauratanene coitucuhin esenetana jerecurene. 6 Nii rijijieein techu, elo tabai aina cuaain itajenojoineein nelu caa cana rai chauratane. 7 Nete laen, caa ena nenaa dede, chauratane, naaonjoainuri, inae nitohaneein jeriha Cana Coaunerana jaun, usi tabai que nitajeeuruhane coina rucuhenohineein neeure. Nii usi tabai, baaso icharaauru itajeranuneein nenaate, acaauru mocoreein cana janonaa satono bana.

8 Canejeraauru, jiaonriha Cana Coaunera rai le jiichoo, le oaraanca jaanacanei carajanihane jana, le oaraanca jaanacanei le jiichoonejihane baitichache. 9 Coatiha niqui aitocuruha esenetaaichuru tabaaurune rijijieein, cana rai naitoonjoan tihane baitihane jaun, caeneenejihei Cana Coaunera. Chuni nitajihane jerenihane jaunte, saain nichoteein niha cachane jerihane jaun, jaiti inara cojoae Cana Coaunera.

10 Nete inae ecu tihane bana, coitucueraelanaala turuha asijiautone rijijieein, coitucueraelanaala turureein cana Curuaanaa Jesocurisito. Nii janate tonijiaain coasinacaain neranuha cureein caa canaacha coarajei dede. Itolere, que nenacaauru netonaite itajereein usi. Jana chauratanete satiin que nenacaauru aina jiniiquiin coaraain benojoinereein Cana Coaunera rai.

11 Nitohaneein nitajerichaain itolerene jaun, leeocha que coacuelanaala, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaaoche. 12 Aihana jaun, chajaain jeriha Cana Coaunerane rijijieein neeuchete carajaelanaala turuhine. Inae turuhane banate, usi tabai que itajenojoiniha cureein caa dede canaacha coarajei. Itolerete nii usi jana neein mocoreein. 13 Nete nitohanihane nihanatiin, cana laen ena nenaa dede, ena nenaa chauratane, naaonjoaihunri cana rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoa cohajerichaacheein. Ecu coatiha inae nerinaain baaso, caohacha nejesinaachate nereein.

14 Canejeraauru, aihana jaun, nii que turuhane cohajeein, caohachaain ichaaochete osa colane raotojoeein cha ujuaihonelanaala neeichene jana, inara eruhine Cana Coaunera. 15 Aihana jaun, satiin nichotenaa coina, cana cohaca jaiti turueniha cana Curuaanaane coitucuhin que nainaain neeuche. Nii quete inara rai niicha laenai quiricha cuhane beein laenaeraete cana nejera Faboro, que coitucueratiha Cana Coaunerane caje coitucuhin. 16 Le quirichaauru niicha laenai nainetiinte, nii que aitiin beein laenaeraaete cana nejera Faboro. Nete tabaauru coitucunacaene caaintatiin aitohane jaun. Nii jaunte, leeochaauru Quiricha laenanohineein nenaa ichacuruhane rijijieein, acaauru jerecuruhane rijijieein rotohi que cacha relaaure, tabaauru caohachaain suujua coaraelanaala nenacaauru cachaauru. Nii corenihate, caseteco coaracurureein inae ecu tihane bana.

17 Canejeraauru, nitohanihane jaun, inae nii ajiniha caje coaauneein nii coitucuhin neeichene jaun, inara coritaauruha nechu aansai cachaaurune esenetaaichene coataa que nainaain ichaaoche. Nabana inara coritaauruhane esenetaain inara suujua coreein acaauru rijijieein neeichene coataa. 18 Nete jeelai amuritoheriin cana ichoteraneein nenaa Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuhin, jiniiquiin aca jerihane rijijieein ita belaain neeichene caohachae. Aca acaneein nihane coitucuhin coroaecuruhine chabana satonoelanaala. Nitohaneein neeine.

Joaancha
letoai leinjiin

Ichaonaa esine tera erenaa

1 Necoaunaa cana janonaane ajiniha inoaelu caje coauneein nesina, canacaanuhacha
aonai, canacaanuhacha coarajei, naaonjoainne caa beein inara rai laenaain letoa-
caanu, canacaanu nota que coaraain, biji mucuhin, naaonjoaacaanune jaun. Acate,
ichaonaa chabana nitajenaa charanejeein nenaa esine tera Erenaa ne. 2 Canacaanu
rene ecocohin iriha nii ichaonaa esine chabana sanaacharanejeein nenaa terane
jaunna, inara rai nii que ereereecaanu. Acate, Inaca Cana Coaunera aina nelu.
Nii jianeein ratiriin turuhinte, canacaanu aina neein, jianacoon teteriin satiin rai
beebeje, amuhemujueein itolere sacutaain. 3 Nitohaneeinte itolere ichaain satiin
cachaauru notajae. Niine canacaanu raajenihane coaraain beebejihacaanu, inara
netonai canacaanu aina jiniiquiin esenetaain neeichene coina. Charijieein teeinti
canacaanu, Cana Inaca Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito, naaonjoain aina
jiniiquiin nihacaanu, nii rijijieein inara netonai canacaanu aina jiniiquiin raotojoeein
neeichene coina. 4 Nii jaunna, jitariin beein inara rai laenaain caa letoaacaanu, inara
netonai coitucuhin neeichene, raotojoeein rachoojoeein jiniiquiin nihacachene coina.

Cacha cononeein niha Cana Coaunerane

5 Caa erenaa- canacaanu relaa Jesocurisitone jaan- inara rai canacaanuhacha bee-
bejeite, cacha cononeein niha Cana Coaunerane jaun, nota beroteniha cachaacha
ichaine jaan ne. Nihei charijieein niha natiin jetao, que nasina nainihei chaaelai, Aca
itolereneein baaso ichaain nihacachene nii coarajeein nihane jaun. 6 "Ainate jiniiquiin
nihacache," naain irihacachene saijieein, asiin canaacha jerei ichacaache suujueeinete,
cana raajenihane nohaneein necoritarichaacheein. 7 Nete laen satiin acatiha cana
ichao teteriin aiha Cana Coaunerane rijijieein asinojoinelanaala chachaain jiniiquiin
ita suujua rijijieein nihacachene, cana osa culeereein rai coichana que rai Calaohi
Jesocurisito.

8 "Chatohanai baaso ichahaaun. Coatiha chaque osaaojoeehaaun," naain irihacach-
enete, cana raajenihane necoritarichaacheein. Cuute casajenetiin nedarichaacheein.
9 Jana laen chatohaneein baaso ichaain nihacachene, suujuelanaala beein, Cana
Coaunera nitohanei rucuheraneein nihane que jaaecohacachenete, cana osa coreniha
caseteco coaracaachene rai nihacachene caje, cana que suujua acateein, itolere baaso
ichacaachene berotiha cureein cana caje Cana Coaunera. 10 "Chaaelai janonaa bana,
chatohaneein naosateein nihaaun," naain irihacachenete, Cana Coaunera ere tono-
raene richaacheein. Cuute casaje tocohaneein Cana Coaunera ratiririchaacheein.

2

Cana Coaunera acatiha cana rai cha rucuheranu Jesocurisito

1 Cana Coaunera coreniha cacalabi rijijieein nenacaauru, nabana Cana Coaunera ere
lacohin, chatohaneein nosateein neeichene coataane catohaneein laenaain letoaaun.
Chunocoha chatohaneein baaso ichaain osa que nesaruhin nihane, niha cana rai Cana
Coaunera acatiha nii rucuheranu Jesocurisito- esinae rauhijiriin caohacha esine coitu-
cuhin rucuheraneein nenaa. 2 Osaotohacachene caje cana que suujua acatiha Cana
Coaunerane coinate raajenihane netelu Jesocurisito, coroso que teein atinaauruhane
coina. Coatiha leinjiin cana corenihacha aiheilu. Satiin caa chauratane sacutaain que
nenacaauru caje osa berotihane coinate nitohaneein nelu.

3 Esinae rauhijiriin naitoonjoan tonoraacachenete, esinae rauhijiriin Cana Coaunera
coitucuera nihacachene coitucunaa nainerichaacheein. 4 Jana tabaauru: “Cana
Coaunera coitucuhanu,” naa natiin naitoonjoan tonoraenihanete, nechu jataain
casajenetohane jaun aitoreein. 5 Esinae rauhijiriin, nere tonoraerate esinae rauhi-
jiriin Cana Coaunera belaichaneein nihane coitucunaa nainereein. Nii ainate esinaae
rauhijiriin jiniiquiin, aina nihacachene coitucunaa nainichaache. 6 Chunocoha “Jeriha
Cana Coaunerane rijijieeine ichaaon,” naain erei, nii ichaohalu Jesocurisitone rijijieein
ichaohine.

Ena nenaa Cana Coaunera aitoonjoan

7 Chasocuru, caa inara rai canuhacha laenai canuhacha letoai- Cana Coaunera
aitoonjoan, coatiha ena ecoonaneein nihei. Acate inoaelu caje coauneein, inara rai be-
ratenojoineein nenaane. Nii Cana Coaunera aitoonjoante, inae inoaelu caje coaauneein
inae inaraacha aonai ne. 8 Nete laen, caa ena inara rai quiicha laenai quiicha letoaite,
ena Cana Coaunera aitoonjoan- ena nenaa ne. Esinae rauhijiriin Curisito aina jiniquiin
nenaa neein, inae nocohena caje mituhajeein, jihanacoo jiichoo mituhichene jaunte,
inara raajenihane nii coaraain coitucunaa naineriquicheein.

9 “Cana Coaunera cono conohanau neeinne, jianacoon teteriin chachaain neeun,”
naa natiin nejelau namute cacha belainiha chunocohanete, jaiti moconajaera aina
nocoenaana nihane jaun aicheein. 10 Chunocoha nejelau namute cacha belaain neite,
jianacoon ichaohane coaaratiha aicheein. Nitohaneein ichaohane nerinaain chuni
osa que sarunaa nainera. 11 Jana, namute cachaauru aina nejerateein belaiheite,
nocohenaana joaenreein moconajaera aina jaiti amuhemujue aiha maosane rijijieein,
nii nocohena rai suujua aninoaane jaun.

12 Nii jaunna, cacalabihuru rijijieein neiniquichene rai caritiin rauhijiriin inara
rai beein laenaain letoaaun, inoaelu beratihalune tocohaneein nere nainaane coina,
Acaneein nihane aina cuaain inara caje inara osa beroteratiha Cana Coaunerane coitu-
cuhichene coina. 13 Saain ichauhenaauru, inara rai netonaina caa laenaain letoaaun,
inoaelu caje coauneein nii nesina coitucuhin neeichene jaun. Saain enamanacaauru
raine maajeeinna, caa caritiin laenaain letoaaun moconajaera amuritiin ichoae iniich-
ene jaun.

14 Cana Inaca Cana Coaunera coitucuhin neeichene jaunna, caa caritiin inara rai
laenaain letoaaunra cacalabihuru. Saain inara ichauhenaneeichene raine maajeeinna
laenaain letohacaanu, nii inoaelu caje coauneein nii nesina coitucueraneein neeichene
jaun. Saain enamanacaauru raine maajeeina letoaaun, chaae inara coichana aina
cutaain Cana Coaunera Ere esenetaain, caohachaain laraajiin moconajaera choae
iniichene jaun.

15 Coa nechu jataain cacha sarueraanu que caa chauratane curuaanaa moconajaera
tenojoin nichaae inara suujua letoaache. Chunocoha nii moconajaera tenojoin itolere
nichaae suujua letoaerate, nechu Cana Coaunera que jaolequiin belainihane jaun
aicheein, 16 Cana Coaunera caje nenaa neniha nii chauratane que tenojoine jaun. Nii
chauratane que tenojoite, nechu jataain osa que cacha sarueraanu que nenaa ne.
Acate cana nota rai caohati tocohanihane nichaae suujua letoaera, niicha sirii aina
cuaain leeochaauru amurijiriin nenaa coacuhin, naaonjoaain niha cachane jaan tera
ne. 17 Nete inae cuu tihane bana, chauratane aina jiniiquiin nitajiha cureein, nii
satiin cacha sarueranu tera moconajaera. Nete laen chaaelai janonaa bana nitajenaa
charanejeein niha cuurureein Cana Coaunera jerenohi ichajeein ichaonacaauru.

Esinae rauhijiriin nohanelanaala niha leinjiin ereine, nii caje mitunaa naineniha casajene.

18 Aonacuche cacalabihuru. Inae besaute nichaae cuujiha cana janonaa. Nii jaunte,
inae uhe lalaje nii Curisito aina nejerateein nenaa cacha cairichaera moconajaera. Ni-
tohaneeinte, inae caa arajiin ocoojoacoaaure Jesocurisito que nejerateein nenacaauru.
Nii cajete inae besaute nichaae cuujiha cana janonaane coitucuhacache. 19 Cana ainate
neeururejete niqui, nete mituhin amuurelu cana caje. Coatiha acaauru, cana suujua
rijijieein coacuhin neeuruhilu. Baana cana suujua rijijieein coacuhin aihuruhalunete
enanetojoeein cana aina neeurure. Nitohaneeinte neeurelu, acaauru caje esinae
rauhijiriin cana suujua rijitojoeein neeureniha cana aina nenacaaurune coitucunaa
coina.
20 Nitohaneeinte inara rai Cana Coaunera Suujue teein nelu Curisito, aina cuaain
inara itolere coitucuhin neeichene coina. 21 Esinae nohanelanaala erenaa niha Curisito
que erenaane coitucueneeichene jauna caritiin inara rai laenaaun, coatiha coitucue-
neeichene jaun nihei. Nitohanihane jaun inarate coitucuhiche, casajenelanaala nenaa
caje mitunaa naineniha casajene. 22 Aihana jaun, chateeinti casajenetiin ichoae, niite:
“Canaacha cohajei Mesihasi nihei Jesocurisito,” naain Jesocurisito esenetaelanaala que
erereein. Acatechu, nii rai Inaca Cana Coaunera aina rai Calaohi Jesocurisito batohin
acaauru que nejeratenaaneein ne. 23 Chunocoha cacha, Jesocurisito coitucunaa jereni-
hanete, acaaentonai ranaa jerenereein rai inaca Cana Coaunera. Nete laen chunocoha,
nii rai Calaohi Jesocurisito coitucuhin leeochaauru que coitucuerateraneein nihane,
acaaentonai coitucuhin rareein rai Inaca Cana Coaunera.
24 Nii inoaelu caje coauneein, inara rai beratenojoin inaraacha aonai rucujueein
sirichuche, inara suujua cuhaneeicha. Chaen jiaohine Cana Coaunera Calaohi caje
naluhichene. Aihate Cana Coaunera caje netonai naluheneeiche. 25 Nii cana rai tihane
coina aitoha Jesocurisitone jaante chabana nitajenaacharanejeein nenaa ichaonaa
esine ne.
26 Nabana inara coritacuruha nii inara coritana jereraaurune coataane, caa inara
rai aitiin laenaaun. 27 Nete laen inara, inara relaain inara suujuateranu lateneeiche,
Jesocurisitohacha teratenojoin, Cana Coaunera Suujue siriin neeichene jaun. Nii inara
rai niicha teratei Cana Coaunera suujuete, caohachaain rauhijiriin inara relaa cureein,
inara suujuateein. Inara rai cha bihane, coatiha nohanenaa nerinaain. Esinaete erenaa
nereein. Aihana jaun, Curisito esenetaaichene jianena coacuelanaala aina jiniiquiin
neein inara relaa rai Suujuene rijijieein ichaaoche.
28 Aihana jaun cacalabihuru, enene caje coaauneein, jiaohine Jesocurisito esene-
taaichene jianeein neeichene. Aihate chaque casiin necoatelanaala jiniiquiin queecha
jaaequiin, niheichu Jesocurisito que coejelanaala nihacache enacoaauneein turu bana.
29 Inarate raotojoeein esinae rauhijiriin caohacha ichaeraneein ichaoha Jesocurisitone
coitucuhin neeiche. Nii rijijieein techu, baaso ichaelanaala esinae rauhijiriin caohacha
nejesina ichara cacha, Cana Coaunera calaohineein inae nihane coitucuhin neeiche.

3

Cana Coaunera calaohineein nenacaauru

1 Aonacuche. Jataain mainajeein cana belaain niha Cana Inaca Cana Coaunerane
que nainaain coitucuhin neeuche. Nii jaunte nainecure, Cana Coaunera calaohi ineein
cana curuaateeuruha cachaaurune, esinae rauhijiriin acaneein nihacachene jaun. Nii
jaunte cana coitucuhin, cana belaain cana coaana nainecurene caa chauratane que
nenacaauru cachaauru Cana Coaunera coitucuurenihane jaun. 2 Canejeraauru, inae
esinae Cana Coaunera calaohi neeinte nihacache. Nete nii baiha: “Naaojoain ineeinte
niha curichaachein,” naain rauhijiriin coitucuenihacache. Leinjiin, coaiteen ena-
coauneein cau turuha Jesocurisitone bana, rijijieein niha curichaacheinnete laen coitu-
cuhacache, aitohane rijijieein, jerichanejeein coaraa curichaacheinna jaun. 3 Satiin

acaacha esenetaain queecha jaaequiin nenaate, raajenihane itolere baaso caje necoulucohin neeurureein, baaso colane ichaoha Jesocurisitone rijijieein ichaaoruhane coina.
4 Nete laen, satiin osa que nesaruhin nenacaauru baaso ichaain neeure, baaso icharaneein niha satiin osane jaun. 5 Inara netonaite cana caje osa beroteraanu que caa chauratane que turuhalu Jesocurisitone raotojoeein coitucuhin neeiche. Coatiha Aca charijieeinniji chaque osaaojoejeein niheilu. 6 Nitohanihane jaun, Cana Coauneraacha jerei ichajeein jianelanaala nenaate, osa que nesaruna nainenereein. Nete osa que nesaruhin nenacaauru, coaracuruhane niha natiin chabana coitucuurenereein, nii jaun coatiha rai cacha necururinaain. 7 Coa inara coritaain neeuruha nejelau cachaaurune esenetaain nihachera cacalabihuru. Chateeinti baaso que jaolequiin caohacha nejesina ichae, niite caohacha ichara ne, aiha nii caohacha nejesina icharane rijijieein. 8 Chateeinti osa que nesarujueein ichoae, nii te moconajaera raineein nihane jaun aicheein, inoaelu caje coaauneein osa neba niha moconajaerane jaun. Nii jaunte caa chauratane que turuha uhelu Cana Coaunera Calaohi, nii moconajaera ichanaa itajeein beroteraanu que.
9 Cana Coaunera coitucuin, Cana Coaunera calaohineein nenaa, inae osa que nesarujueein ichaonaa nainihein, inae rai Cana Coaunera tenojoi ichaonaa que ichaohane jaun. Chaen inae Cana Coaunera calaohi nihane jaunte, inae osa que nesarujueein ichaonaa nainene. 10 Coitucunojoineeinte neeure Cana Coaunera calaohichuru. Nii rijijieein techu coitucunojoineein neeure moconajaera calaohichuru, caohacha ichaelanaala, namute cacha belailanaala, naaonjoaain nenacaauru, Cana Coaunera cachaneein neeurenihane jaun.

Leeochaauru aina jiniiquiin ita belaain nihacane

11 Caate nitohaneein nihacachene coina: “Jiniiquiin ita belaain, leeocha cachaauru niha natiin belaain, naaonjoaain ichaaoche,” naain inoaelu caje coauneein beratenojoineein nenaa ne. 12 Aihana jaun, nainihaacache moconajaera cacha neein nihalune jaun nocoala sohin jaohalu Caainne tocohaneein ichaohacachene. Chanuna nocoala sohin joae Caain. Caohachaain suujua coaraa nii rai nocoalane jaunte sohin joae, baasoneein ichaoha nii Caainne jaun.
13 Inara belaihureniha Cana Coaunera coitucuuruhine coaa nii que nererojoecaache. Coatiha enaacha inaraacha coarai inerinaainta canejeraauru. 14 Ohin nitajenaa rai nenaa janate nii caje cana ichoterate, chabana nitajenaa charanejeein nenaa ichaonaa que ichaohacachene coina. Nii jaunte cana amute cachaauru belaain naaonjoaacache, inae raotojoeein coitucunaa jaun. Chateeinti namute cacha belaine, niite ohin nitaje rai nihane jaun aicheein. 15 Satiin namute cacha que jaolequiin nenacaaurute leinjiin nechu aansai sonajaineein ne. Inarate raotojoeein coitucuhin neeiche, nitohaneein nechu aansai sonajaain nenaa, coatiha chabana ichaonaa nitajenaa charanejeein nenaa ranaa nainihei. 16 Coichana aina cutaain cana belaiha Jesocurisitona jaunte, Cana osa corenia coroso que neteein ohalune coitucuhacache. Nitohanihana jaunte, raotojoeein jianacoon ichaoha cana amute cachane coina coreniha itolere necairichanaa abaantaain acaauru coroatajaneein nihacachene caohachae. 17 Raotojoeein ichaohane jaanu que coriqui siriin niha chunine jana, jataain cairichei inejeein coroatajanera lateein niha leinjiin namute cachane jana tenihanete, aina cutaain Cana Coaunera belainihane jaun aicheein. 18 Cacalabihuru, nainihei cana ereecha que cana amute cacha belaiha nocoetiin ereein nihacachene. Esinae rauhijiriin cana amute cacha belaichaachene, niicha latei teein belaichaachenete ne.

Chaque necoatoelanaala tonajelanaala Cana Coaunera acatiha nihacachene

19 Nitohaneein nenaate, esinae rauhijiriin ichaonaa chabana nitajenaa charanejeein nenaa tera aina esinae nihacachene coitucuha curichaachein, Cana Coaunera acatiha

nenaa bana. 20 Chatohanei ichaain nihacachene coreniha cana coulurujiha cana suujuane sainejeeinte, canaacha ichai coitucueraneein ne jianacoon cana tera- Cana Coaunera, Aca itolere coitucueraneein nihane jaun. 21 Canejeraauru, jana cana suujua cuhane chatohaneein baaso ichacaachene coaracaachene jana, chatohanei ichaeniha cachenete, Cana Coauneraacha que jaaequiin nacatiha nerichaacheein. 22 Acate satiin canaacha bajai tereein, cana rai naitoonjoan tonoraain, Aca jerihane rijijieein chachaai nihacachene jaun. 23 Nitohaneein tonoraain nihacachene coina cana rai naitoonjoante, rai Calaohi Jesocurisito esenetaain, le cacha nichaachene jiniiquiin ita belaain ichaohacachene coina ne. 24 Satiin naitoonjoan tonoraain nenacaaurute, nii naitoonjoan jianena coacuelanaala, aina jiniquiin neeuruhane jaun, acaaentonai acaauru aina ichoae. Nitohaneeinte cana aina ichaohane coitucuhacache, cana que coitucueratiha nii cana rai niicha tei rai Suujuene caje.

4

Cana Coaunera Suujue aina nejeratiha moconajaera suujuene

1 Aonacuche canejeraneein cacoelaichaauruna caa que erete aonaquiche. Coa Cana Coaunera letono niha nocohetiin inara rai satiin erenacaauru esenetaain nihache. Nitohaneein inara coritana jerera nihane, esinae rauhijiriin Cana Coaunera Suujue sirichuruhane coitucuhichene coina coujunajaain coaranaacuche, jataain lanaeniha arajiin caa chauratane que casajeeurune jaun, tabaauru cana Coaunera letononiha nocoetiin ereuruhane jaun. 2 Nitohaneein coujunajaain coaranaaquichenete, esinae rauhijiriin Cana Coaunera Suujue siricha coitucuriquicheein. Satiin, cachaneein turuhin nejanoaalu Jesocurisitone coitucuhin nenacaaurute, esinae rauhijiriin Cana Coaunera Suujue siricheein. 3 Jana nitohaneein niha Jesosone coitucunaa jerelanaala nenacaauru, coatiha Cana Coaunera Suujue siririnaain. Leinjiin Curisito aina nejeratena moconajaera suujuete siricheein. Inarate coitucuhin neeiche, inara uricho que bera aonaain naaonjoaain neeichene jaun. Nii moconajaera suujuete inae caa chauratane que turuhin ne. Acate Curisito que nejeratenaa nera cacalabihuru.

4 Jana inarate Cana Coaunera Suujue siriin neeichene jaun, nii casajeeuru ichoae inii neeiche. Nii inara suujua cuhane inaraacha siriite, jataain mijiaainetiin ne, caa chauratane que nenacaauru rai tenojoin ichoae jauhecotojoeriin. 5 Acaaurute jelai teein caa chauratane que nenacaauru neein neeure. Nii jaunte raujiaain caa chauratane que nenacauru itolereeicha que ereereecure. Nii jaunte acaauru ere aonaain esenetaain tonoraaure acaauru rijijieein caa chauratane que nenacaauru cachaauru. 6 Jana canate Cana Coaunera caje nenaa nichaache. Nii jaunte Cana Coaunera coitucuurera, cana ere aonaain tonorae. Jana Cana Coaunera coitucuuruhite cana aohana jerene. Niicha cajete nainacaache, “Acate Cana Coaunera Suujue siri. Jana acate casaje moconajaera suujue siri,” naain coitucunaa nainichaache.

Jataain cacha belaiha Cana Coaunerane

7 Canejeraauru, coanete cana laurijiracuru, chaen nejelau cachaauru, naaonjoainuri belaain nihacache, Cana Coaunera caje coaauneein unaaniha ita belaichaachene coinane jaun. Satiin nitohaneein namute cachaauru belaichate Cana Coaunera calaohineein ne. Niite esinae rauhijiriin Cana Coaunera coitucureein. 8 Chateeinti namute cacha belaine, niite Cana Coaunera coitucuene. Cana Coaunera coitucuera, aiha Cana Coaunerane rijijieein jataain cacha belaihane jaun. 9 Cana quete jataain cana belaitohane coaarate Cana Coaunera, caa chauratane que acaihanejeein rai Calaohi letoaain, nitajenaa charanejeein nihacachene coina. 10 Belaain cana arihacachene que ainaa tocohaneein cana belaiha Cana Coaunerana jaunte Calaohi letoaelu, cana osa coreniha raajenihane onaa que netihane coina, nabana cana osa coreniha necairichanaa coataa, atiin cana ichoterate cana osa coreniha necairichanaa caje.

11 Aonacuche canejeraauru. Nitohaneein jataain cana belaain niha Cana Coaunerane
jaun, coanete cana netonai cana laurijiracuru, nejelaauru, naaonjoain belain niha-
cache. 12 Coatiha Cana Coaunera coaraain nihei chunei cacha niqui, nete, ita belaain,
cana laurijiracuru, nejelau cachauru, naaonjoain belaichaachene cana aina nereein
Cana Coaunera. Nii cajete cana belaitoha Cana Coaunerane rijijieein ichaohacachene
coaracurureein cachaauru. 13 Nitohaneeinte aina nihacachene jana, acaaentonai cana
aina nihane coujunacanu que cana rai Suujue te Cana Coaunera. 14 Canacaanune,
caa chauratane que osa caje cachaauru ichoteratihane coina, nii rai Calaohi letoaa
Cana Inaca Cana Coaunerane coaraneein caa beebejihacaanu. 15 Satiin cacha, Cana
Coaunera Calaohineein niha Jesosone coitucuhin berate Cana Coaunera aina ne. Jana
Cana Coaunera netonaite, aina nereein.
16 Nitohanihane jaunna Cana belaiha Cana Coaunerane coitucuhin esenetaacaanu.
Cana Coaunera cana belaichaneein nihane jaun, rijijiein namute cacha belaichate,
Cana Coaunera aina ne. Jana Cana Coaunerate aina netonai ne. 17 Nitohaneeine esinae
rauhijiriin jianacoo teteriin cacha belaain nihacaanune jaun, chaaelai que casilanaala,
chaque tonajelanaala nerichaanuhin, inae cacha coulurujuihane coina coaitee turuha
Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito bana. 18 Esinae rauhijiriin cana amute cacha
belaain ichaohacachene, nihei chaque casiin ichaonaana jaanu. Ita belaain ichao-
hacanete, jaoleneein ne nii cana casataera cana casetecaeraanu. Jana chaque casiin
nihacachenete, cana amute cacha belaai ichaoenihacachene jaun airichaacheein.
19 Canacaanune Cana Coaunera belaain nihacaanu, aca jauriaanejein ichoaichaniha
canacaanu belaain nihalune jaun. 20 Chunocoha: “Canune Cana Coaunera belaihun,”
naain iriha natiin, namute cacha belainihane, acate leinjiin casaje neba ne. Coaracuche
nachuhinti, notaracaae neeuruha nii namute cachaaurune saijieein acaauru belairiha.
Nii jaun techu, nii amuritoheriin Cana Coaunera belaina nainene, chabana coaraain
esenetaenihane jaun. 21 Jesocurisitote cana rai: “Chateeinti Cana Coaunera belaain ne,
nii namute cachaauru belaain neeine,” naain cana letoaain cana ratirilu.

5

Canaacha esenetai aina cuaainte moconajaera amiritohacache.

1 Satiin Cana Coaunera letono Mesihasi niha Jesosone esenetaaurerate Cana
Coaunera calaohineein neeurureein. Nii cana inaca Cana Coaunera belaichate, satiin
rai calaohineein nenacaauru belaicheein. 2 Cana Coaunera belaichaache esinae rauhi-
jiriinete, cana letoaane jaan icharichaachein. Nii banate Cana Coaunera calaohi-
neein nenacaauru netonai belaichaachene coitucurichaacheein. 3 Cana Coaunera
belaihacanete, nii cana letoaane jaan tonoraain rijijieein chaachacaane ne. Niheichu
coatiha caaintai ichaonaa nihein nii naitoonjoan. 4 Satiin Cana Coaunera calaohineein
nenacaaurute, chauratane que nenacaauru itolere baaso choae ini. Satiin nii canaacha
esenetaite cana suujua lararajiain cana coroatajane, chauratane que nenacaauru
cana que nejeratenacaauru amuritoeraneein nihacachene coina. 5 Cana Coaunera
Calaohineein niha Jesosone que jaaequiin nenaate, caa chauratane que nenacaauru
moconajaera letonocuru amuritoreein.

Caa nichata laurii erenaate, “Naaonjoaaineeinte ne Jesocurisito,” naain berane.

6 Cau chauratane que niha Jesocurisitone janate, acau que baotisanojoineein
neein, coroso que ohin rai coichana jaohalune que, naaonjoain que cojunacateno-
hineein nedaelu. Cana Coaunera suujuete esinaaen nitohanihane coitucuerate cana
que. Nii Cana Coaunera Suujuete chabana nohanelanaala cana rai beraneein ne.
7 Nichatajaainte neeure rai Suujue que, nii Aca nihane coitucuhin beracuru. 8 Nii coitu-
cuhin nenacaaurute, Cana Coaunera Suujue, acau, ichana, naaonjoainuri ne. Acaau-
rute ita suujua rijijieein beraneein neeure. 9 Cachaauru, cana rai nii acaauruhacha

coarai beebejeeuruane esenetana nainichaache niqui. Nete jataain nii amuritoeriin nelate, “Naaojoaan” naain biha Cana Coaunerane, nii rai Calaohi que aitohane jaun.
10 Cana Coaunera Calaohi esenetaerate, esinae rauhijiriin aitoha Cana Coaunerane rucujueein siricheein suujua cuhane. Chateeinti Cana Coaunera esenetaene, niite casaje tocohaneein Cana Coaunera tereein, Calaohi que aitoha Cana Coaunerane esenetaenihane jaun. 11 Nii erenaa cajete cana rai chabana nitajenaa charanejeein nenaa ichaonaa tiha Cana Coaunerane coitucuhacache. Jana rai Calaohi Jesocurisitote nii ichaonaa chabana satonoelanaala nenaa teraneein nenaa ne. 12 Chateeinti Cana Coaunera Calaohi esenetaain ne, nii netonaite chabana ichaonaa nitajenaa charanejeein nenaa rareein. Jana Cana Coaunera Calaohi esenetaaite raenereein.

Niicha letoai satonotihane rai acaauru suujuatiha Joaanne.

13 Cana Coaunera Calaohi esenetaera niquichene raina caa caritiin laenareeunni, ichaonaa chabana nitajenaa charanejeein nenaa raeraneein neeiche inara netonaine coitucuhichene coina.
14 Cana Coauneraacha quete jaaequiin nihacache, jeriha rai Suujuene rijijieein caje cha bajaain nihacachene cana rai nii canaacha bajai teraneein nihane coitucuhacachene jaun. 15 Nii caje cha bajaacachene aonaa Cana Coaunerane coitucuhin nihacachene rijijieein techu, cana rai nii canaacha bajai terichaaine coitucuhin nihacache.
16 Osa que nesarujuiha chunei cana nejerane coaara chuneine, rai Cana Coaunera bajaaine. Aihate jianacoon osa caje teeine Cana Coaunera, jataain nitajena jaanu osa tabai nenihane. Jana nitajena jaanu que, jataain osa tabai que nesaruhin nei nihane, coa rai Cana Coaunera bajaache. 17 Satiin itolere osate baaso neein ne. Nete ne cacha itajeranune lanaala nenaa osa.
18 Saain canate, inacaneein teein Cana Coaunera coitucuera, inae osa que nesaruna nainenihane coitucuhacache. Inae Cana Coaunera Calaohi que beraichaain nihane jaun inae dadanaa nainihei moconajaera. 19 Canate Cana Coaunera caje nenaa nichaachene coitucuhacache. Jana caa chauratane sacutaain nenacaauru Cana Coaunera coitucuuruhite satiin moconajaera bijiu neeure. 20 Chaen techu rai Inaca Cana Coaunera coitucuhin nenaa coina turuhin cha coitucuhin nihacachene jaanu teein cana que rai Inaca Cana Coaunera esine neein nenaa coitucuerateein nihalu rai Calaohi Jesocurisitone coitucuhin nihacache. Nii jaunte, nii esine neein nenaa rai Calaohi Jesocurisito aina ichaohacache. Acate Cana Coaunera esine neein, ichaonaa chabana nitajenaa charanejeein nenaa teraneein ne. 21 Cacalabihuru caohachaain necoeraain neeuche, nabana inara coritana coaaucuruha nechu aansaineein nenacaauru, Cana Coaunera letononiha nocoetonacaauru casajeeurune coataa.

Joaancha
letoai coroataja

Ichaonaa rauhi aina ita belaain nihacane

1 Canuna, Cana Coauneraacha janijiineein rai ita taojiaain coroaeraneein neiniquichene bichauhenaneein, inara rai caa quiricha laenaain letoaaun. Jataaine casuujua aina cutaain inara belaihun. Coatiha canuhacha nii inara belaihaaun. Satiin nii canaacha esenetai ichaonaa nitajenaachara tera esenetaeraaurute inara belaihure. 2 Ichaonaa chabana nitajenaa charanejeein nenaa tera coitucuichene corenihane inara belaain neeun. Nii ichaonaa niicha tei cana suujua cuhane nenaate cuu niha cureein, nirijieein inoaelu netiin nitajenaa charanejeein. 3 Atiin cairichaaojoaain inara coaraain inara belaain inara coroatajanemiin Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito aina.

4 Jataaina rachoojoeeun, jeriha Cana Coaunerane rijijieein caohachaain ichaaoruha inara caje nenacaaurune jana erunajaanune jaun. 5 Aonacuche quiicha belaihuri canejeraaurune caa que inara rai aite, inara laurijiracuru, nejelauru cachaauru, naaonjoain belaain ichaaoche. Coatiha niqui ena ecoona cana letoaa Cana Coaunerane jaan nihei, jeelai inoaelu caje coauneein cana letoaa Cana Coaunerane jaan quene, aitiin caa inara rai laenaaun. 6 Nii cana letoaa Cana Coaunerane jaante, belaain neein ichaohacachene jaan ne. Nii nunuhe caje coaauneein aitoha Cana Coaunerane aonaquichene rijijieein ita belaain ichaaoche.

Cachaauru coritaa amuhemuhenacaauru

7 Caa chauratane sacutaainte amuhemujueeure nechu jataain casajeeuru cacha coritaa. Acaaurute itolere que nelatei cachaneein cau nejanoaain turuhalu Jesocurisitone esenetaain coitucunaa jerecurene. Nitohaneein ichaonacaaurute, Jesocurisito que nejeratenaaneein ichaoruhane jaun, aihure. 8 Coaracuche, nabana inara coritaain neeuruhane nii esenetaain neeichene, joaenreein nitajiha inara relaacaanune jaanne coataa. Aihute coreniha inara rai nii cainaain neeine Cana Coaunera. 9 Chateeinti, cacha relaalu Jesocurisitona jaan edaa cuaain cacha relae. Niite Cana Coaunera coitucuenihane jaun aicheein. Chateeinti, jerichanetojoein rauhijiriin aitoha Jesocurisitone rijitojoeein cacha relae. Niite Cana Inaca Cana Coaunera coitucuhin, nii Calaohi netonai coitucuhana jaun aicheein.

10 Jana, caa caitono tocohanelanaala rauhijiriin cacha relaelanaala, nejelauneein cuaain cacha relaeraneei, inara rene turuhane, coa inara loreri asaae raache. Coachu tonaain rai irihache. 11 Chateeinti, rai ereein loreri asaae raain ne. Niite nii baaso turuaane ujuaihoneein nereein.

Satononejeeinne caa inara rai aitoreeunni.

12 Banejelanaalate ne inara rai irihanune jaanu niqui. Nena quiricha cuhane cuaain aitona jereneeun. Nii jaunna inara rene turuha unaa jeretoon caraajenihane. Inae turuha uhanune banana inara rai beebejereeunni, inara netonai nii coitucuhin neeichene, jiniiquin raotojoein rachoojoeein nenaa coina.

13 Cana Coaunera rai ita taojiaain Cana Coaunera bajaaurera aina nenacaaurujanijiin Cana Coaunera ranojoinunru inara nejeraaurute saain inara coaaucure.

Joaancha
letoai nichataja

Caiho coroaeca Joaanne

1 Canu inara bichauhenaneeinne, caa quiricha laenaain letoareunni jataain esinae
rauhijiriin quiicha belaai Caiho rai.
2 Cana Coaunera coreniha quiicha belaai Caiho, icheina Cana Coaunera bajaaun
ichorataanihane, nii ena caohatiin jeriha rai Suujuene rijijieein neeine tocohaneein
raotojoeein raurohin neeine coina. 3 Jerichanejeein caohachaain rauhijiriin ii suujua
corelanaala Cana Coaunera aitoonjoan tonoraain neeine beeuruha cana nejeraauru
tabaauru turuhinne jaunna, nii coitucuhin jataain rachoojoeeun. 4 “Esinaete chuhisi
aitoha Cana Coaunerane tonoraajeein neeure Cana Coaunera coreniha cacalabihuru,”
naaina jataain rachoojoeeun.
5 Casuujua aina cutaain quiicha belaai, jataain caohatiinte erenaa tonoraain nii cana
letoaa Cana Coaunerane jaan ichaain neei. Leeochaauru cana nejeraauru coroata-
janeein, nii coriajai caje uhin turunacaauru cana nejeraaurune maajeein coroata-
janeeine jaunte, jataain jelai amuritoheriin caohacha ichaai. 6 Nii jaunte, turuhin
satiin aonajeeuruha Cana Coaunera ranojoineein nenacaaurune jana, jataain acaauru
belaain caohatiin ichaain neeine beebejeeure. Atiin chaaelai latecuruha namuna jaan
raine quene acaauruhacha latei teeu, jeriha Cana Coaunerane rijijieein. 7 Acaaurute
Jesocurisito que erenaa beebejenaa que amihanenaa ichaa nii uure. Coatiha acaauru
coroatajanena jerecuruha Cana Coaunera coitucuhichurune jana jerecuruhi. 8 Nii
jaunte, cana itolere que acaauru coroatajanichaachene caohachae, aina raotojoeein
abaantaain Cana Coaunera ere beebejeeuruhane coina.

Baasoneein ichaa Diotrefesine jana, caohacha ichaane coaaratiha Demetirione

9 Cana Coaunera rai ita taojiaain Cana Coaunera bajaaurera raina leinjiin quiricha
laenaain letoaaunlu. Nete cocoainanohineein nihacaanune ere tonorana jerene Diotre-
fesi, acaacha cacha letoaane rautatohane jaun. 10 Chaente jataain casajenetiin, nechu
jataain joaenreein canacaanu ere rocohin canacaanu irijiae. Nii jaunna rautaeni-
hacaanu. Chaen jetaote, Cana Coaunera coroaecuruhane coina ita taojiaauruhane
jana turuuruha cana nejeraaurune, enooruhane caohateein sitanajae. Chaen jetaote,
niha cotijiaain ranajaerane caohate. Niina jataain rautaenihanune jaun, inae turuha
uhanune bana cotijiaain rai aitoreeunni.
11 Aonaaun canejera. Jiaonriha ii netonai, nitohaneein baaso jeloon ii suujua
cuaain neeine. Caohachaacha que ii suujua coaraain neeun. Caohacha ichaera
cachate, Cana Coaunera aina nereein. Jana baaso ichaera cacha, Cana Coaunera aina
nerinaain. 12 Satiin cachaaurute caohachaain suujua coaara cachaniha Demetirione
beeure, esinae rauhijiriin caohachanejeein nihane jaun. Canacaanu netonainechu
caohachanijihane bihacaanu. Iite chabana nohanelanaala irihacaanune coitucuhi.

Niicha laenai quiricha satono tiha Joaanne

13 Jataainte ne banejelanaala ichei irihanune jaanu. Nena quiricha cuhane cuaain
ichei aitona jereneeun. 14 Nii jaunne ena ichoharaa unaa jereeun, caraajenihane ichei
aitocoaaunne coina.
15 Chaque tonajelanaala raotojoeein neeun. Satiin cana belaichaaurute ii coaaucure.
Atiin, “Inara coaaucuruhajera,” naain nii cuu nenacaauru cana belaichaauru rai beeu.

Jodasiicha
letoai

Inara coaaucaaun

1 Jesocurisito cachaneein Saantiaao nejera Jodasi nihanunena caa quiricha laenaaun,
Cana Inaca Cana Coaunera niicha jereineein niicha cotihacuri- Jesocurisito berainojoi-
neein nenacaauru rai. 2 Cairichaaojoaain inara coaraain inara coroatajanemiin Cana
Coaunera, leeochaauru aina jiniiquiin ita belaain raotojoeein neeinchene coina.

Nechu jataain nohanenaa que inara relaaureraauru
(1Fd 2.1-7)

3 Jataaina niqui inara aina jiniiquiin cana ichoterateraneein nenaa que cuaain lae-
nana jereeunlu niqui inara rai, canejeraneein neeinchene jaun. Nete laen jataain ena
caohachae inara rai laenacaaunne, Cana Coaunera cachaneein neeichene jianelanaala,
canaacha esenetai esenetaain neeinchene coina. 4 Inae Cana Coaunera Quiricha
cuhane besihalune rijijieein, inara aina neeuruha nechu jataain nohaneein cacha re-
laaureraauru, caseteco coaracuruhane rai nenacaaurune coitucuhanune jaun. Acaau-
rute jataain necha aansai cachaauru ne. Necha jataain cana belaiha cana rai Cana
Coaunera tenojoineein nenaa aasaaeraneein nenacaauru ne. Chaen techu cana
eroraneein nenaa- Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuha nocoetelanaalane maajeein
aihure.
5 Inae niqui coitucuhiche inara, nena nacoaauneein inara rai benaa jereeun, Egipto
caje coitucuurera Isaraeli cocoaichacuru rocohane baihate, esenetaaurui cachaauru
itajelu Cana Coaunera. 6 Coaracuche nachuhinti coujurihu Cana Coaunera letononeein
nenaa tocohaneein neeurenihalu anjeraaurune jaun, charijibana satonoelanaala ne-
naa nocohena tabai jana neeuruha, satiin rucuheca Cana Coaunera que tihanereen
tiaaine. 7 Nirijieein techu ailu Sodoma, Gomora, naaonjoainuri cocoaichacuru aina
curuaequiin, rohan nenacaauru neseeuru cocoaichacurune maajeein, nejelau ene aina
ichaohin, ajenaacha que namuritiin, namute quicha aina ichaojeraquiin naaonjoaaun-
relu, nitohaniha cana ichaone que airijiin. Nii jaunte charijibana satonoelanaala
nenaa usihanaun caseteco coaracure. Niite satiin cana suujua coaraain, que nainaain
ichaohacachene coina ailu.
8 Nitohaneein inae coitucuuruha sainejeeinte, nii inara rene turunacaauru
cachaauru, nechu joaereen raaje osa que jaberoco aasajeein, sini anuu caje cha
coitucuha nocoetiin cachaauru relaain, Cana Curuaanaa Jesocurisito nocoeje
chanuhin, acaauru amurijiriin cocoainanacaineein nenacaauru quene maajeein
mainajeein ereeure. 9 Coaraanachuhinti nenacaeneein Moisesa jaberoco amanaa
jeriha moconajaerane jana, nii tonaain batohin, que baasoneein ereein nocoeje
chanunaa coacuelanaala, raujiaain acateein: “Ii suujua raujiaaine Cana Coaunerara,”
naain nihalu moconajaera rai anjeraauru curuaanaaneein nenaa Miqueline. 10 Nete
niritiin erenaa nainiha cacha natiin, niicha coitucuhi que nihanatiin ereein neeure
cachaauru. Nechu jataain leinjiin ataebinae rijijieein neein, nitajia acaauru jaberocone
coina, jaberoco teeure.
11 Jataainte cairichaaojoaaure, aihalu Cainne rijijieein ichaaoruhane jaun. Aihalu
Balaam aina Corene rijijieein coriquiicha que coaaucuruhane jaunte, Cana Coaunera
sacuuruhane jianecuruha erenaa tonoraelanaalane jaun nitajerai neeunre. 12 Ita
belaaihuruhane jaa beseta bitoaaiche jiniiquiine jaaunrute, nechu jataain inara rai
nocoejenaa tiha, inara aina lenoneein acau cohin rachoojoeein naaonjoaaunre no-
coejelanaala, nii chuni sinaa coacuelanaala. Cacha beraicha niha nocoetiin churute

aihure. Nete nii chuni berailanaala, nechu jataain jaberocohacha beraihure. Acaaurute nii conacainelanaala nenaa acau rijiichure. Aiha temule inaacane cojoanonaa bana, inacaelanaalane rijijieeinte neeure. Chaen cojoaisi aina curuataain enuha rocohin jaohacane rijijieeinte neeure. 13 Enaachate baaso ichaa cucuana cuhane fichafichanaane rijijieein, chunijihun nihanatiin baaso ichacure coejelanaala. Chaentechu sona nalu rijijieein mituhin janoaajeein cuujueein, jaiti cunajaun turuelanaala, nocoenaanaun nitajia arasijiene rijijieein nitajiha cuurureein nocoenaanaun acaauru netonai.

14-15 Chaen techu nitohaneeururichaain nii cachaaurune que aitoroatiha Cana Coaunerane jaun, Adaan que jauriichuru baiha, acaauru caaunsini ineein nenaa-Enoco netonai jetao: “Satiin nere tonoraeraauru cachaauru janijiin raain, jataain necha aansaineein ichaonacaauru, naansaine aina cuhaain nocoejenaa charaneein, osaaocuruhane jaun naansaine caaun que baasoneein erenacaauru casetecaain itajenajaane coina, araai oaraancanei rai nere tonoraeraauru anjeraauru uhaain uha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone janane coaraaun,” naain belu beratiha Cana Coaunerane jaun. 16 Chaen techu acaauru cha coitucueraniha nocoetiin, satiin que nererojoecaain, satiin que maihajeein ereein, niicha jereeicha que coaaucure. Nechu jataain cacha que niicha jerei ichacuruhane coinaachate, cacha rai raotojoeein ereeure.

Cana Coaunera coitucuurera rerohecaeraauru

17-18 Canejeraauru, inara rai: “Cana janonaa satonoelalaje raite nereein, nechu jataain baasoneein suujua letonohacha ichajeein ichaonacaauru cachaauru,” naain inara rai beeuruhalu Cana Curuaanaa Jesocurisito rai afosotoorune coaaucuche. 19 Acaaurute ita caje neleruhin niha cachane jereein, nechu jataain suujua letono rijijieein ichaohin ichacuruhane jaun, Cana Coaunera Suujua sirichurenihane jaun aihure.

20 Nete inara, coujurihu Cana Coaunera esenetaeraneein, rai cachaneein Cana Coaunera Suujue que suujuequiin, Cana Coaunera bajaebajajeein neeiche inarane caohachaera cacoelaichaneein nenacaauru canejeraauru. 21 Cairichaaojoaain inara raain, inara belaain nihalune rijijieein ichaohin, chariji bana satonoelanaala nenaa tiha Cana rai Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone cohajeein neeunche.

22 Atiin cairichaaojoaain nii esenetana jeriheeichuru coaraain neeuche. 23 Nabana nitajeeuruha usi tabai jana nii esenetaichurune coataa, cairichaaojoaain acaauru coaraain, tabaauru ichoteratecuche usi tabai caje, acaauru que nocohalajiin, jataain baasoneein ichaohin nichao aasajeein neeuruhane jaun.

Raotojoeein rachoojoeein neeuche

24-25 Acaihanijin cana ichoterateraneein nenaa Cana Coauneraachate, inara beraicheein chatohaneein baaso ichaain neeinchene coataa. Nii chaeloon baasoneerilanaala, aca Cana Coaunera nihane acatiha rachoojoeein turuhin neeinchene coina. Jauriaa caje coaauneein nii chariji bana satonoelanaala, aca itolere que laraajiin cocoainanacaineein niha Cana Coaunerane coitucuerateein neeine Cana Curuaanaa Jesocurisito. Nitohanemiin.

Jesocurisitohacha Coaaratei
Afocarifisi

"Naaonjoanrichaain," naain coaaratiha Jesocurisitone

1 Caate, inae nichuuntaa nitohanerichaainene jaun rai cachaneein nenacaauru que
coaaratiha rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain Cana Coaunerane jaa ne. Nii jaunte rai
nere beraneein nenaa Joaan nichaaunne rene, rai nere bera anjera letoae Jesocurisito,
canu que niicha coaaratei coaaratiha nii anjerane coina. 2 Nii jaunna, canu que
coaaratiha Jesocurisito aina cuaain Cana Coaunerane rijijieein, esinae rauhijiriin nii
coaaraneein coaracaaunne rijijieein laenaaun.
3 Nerausiaecururichaain caa Cana Coaunera beratenojoin reretaera aina aonaain
caa laenanohineein nihane rijijieein tonoraain nenacaauru, inae ichuunejeeoriha
nitohanerichaainene jaun.

Caaunsi laurineein Jesocurisito ranojoineein nenacaauru iclesiacuru rai laenaa Joaanne

4 Asia batane que caainsii laurineein Jesocurisito ranojoineein nenacaauru icle-
siacuru raine canu Joaanneein caa laenaaun. Raotojoeein neeichene jaanu teein
neeuruhine- nii nunuhe caje coaauneein neein- ena acaneein neein turuha uheneni
neein nenaa Cana Coaunera, rai nelaurianajaan- *trono* acatiha caainsiineein suujue-
neein nenacaauru aina, 5 chaen esinae rauhijiriin, aca jerihane rijijieein neein nere
beraneein nenaa Jesocurisitone maajeein. Acate jauriaanejeein ohane caje ichanaelu.
Nii jaunte, satiin chauratane sacuritaain nenacaauru curuaanaacuru curuaanaaneein
ne Jesocurisito. Nii Curisitote jataain cana belaitohane jaun, rai coichana aina cuaain
osa caje cana rocoelu. 6 Nitohaneein cana teeinte, jelai teein rai cachaneein aihuruhalu
saseredotecurune rijijieein- rai Inaca Cana Coaunera rai caohacha icharaneein- niicha
jerenohin ichacaachene coina cana teein nelu. Aihana jaun Cana Coaunera necaohacha
aina, itolere niicha ichana nainei itolere bana Jesocurisito raineein neeine. Nitohane-
miin.

7 Inae nacoaauneein dede sacari jana uhin fauha uha Curisitone janate,
satiin coaanojoinereein.
Nii sohin jaaoreraluniha natiinte coaraa cuurureein.
Nii jana caa chauratane que laurihu laurihu ichaonacaauru cachaaurute,
chanaa cuurureein coreniha.
Aiha nitohanerichaain.

8 "Canune nunuhe caje coaauneein itolere coauneraneein satono que tiaain acaneein
neeun," naa Cana Curuaanaa Cana Coaunera- itolere curuaanaaneein turu rai nenaa.

Jataain caohacha que necaohachaain necoaaratiha Jesocurisitone

9 Canune satiin inara nejera Joaanneeun. Jesocurisito corenihate, canu nejeraneein
neeiche. Nii rijijieein techu, jiniiquiin coujunojoineein necairichanaa abaantaacache,
laraajiin cana coroatajaniha Cana Coaunerane jaun. Nitohanihane jaunne, Cana
Coauneraacha jerei Jesocurisitohacha coitucueratei beebejihanune coreniha casete-
coneein Patmo cobeneu neeun. 10 Ecute tomiho cojoanonaa bana, caniha neeoritoha
Cana Coaunera Suujuene jana, canu janori nichaae toniin: 11 "Leinjiin quiricha cuhane
iicha coarai laenaain, caainsii laurineein Asia batane que nenacaauru- Efeso, Esmirna,
Pergamoo, Tiatira, Sardisi, Filadelfia, Laodisea, naaonjoainun Jesocurisito cachaneein
nenacaauru rene letoaau," naain mijiaaineein toniha carai jaiha rijijieein nenaa-

toroonfeta rijitiin erenaane jana aonaaun. 12 Nii carai erenaa coaracaaunne coina nauriterichaaunne janate, tirichotiin jiquihaquiin ne ecu caainsineein cono nujua- oro caje ichanohin. 13 Nii caainsiineein cono nujua- oro caje ichanohin cataaunne cacha tocohaneein- tijia que uujoai cajionequiin, somajain cajione que cajionequiin- nalarijia que uujoaain oro caje ichanohin sintoroon que ichoraane coaraaun. 14 Nii jana rai couturi ujuite dede sacari tocohaneein somajae. Jana, rai notate tirichotiin usi lanaro tocohane. 15 Nii jana rai tijiaaurute, orono cuhane tucuhacaain ichanohin bronce tocohaneein jiquihaque. Nii jana rai nerete, jataain mijiaaineein caraturi toni rijitiin tonihane jana, 16 rai raotono nichajai que caainsiineein arasijie siri biji cuhane. Nii jana rai nujuae cajete mitue jerane jataain ajinaain sabere. Nii jana rai merite, jataain conotiin conoha enotone tocohaneein jiquihaque.

17-18 Nii jaaunne coaariin tijia asae comoon onaa rijijieein. Nete biji raotono nichajai que canu mucuhin: “Jiaonriha casiine. Canune ichaohin itolere coaaunaain satono que tiaain Coauneraneeun. Canune niqui oonlu, nene ichanaaun. Inae charijibana orinaaunni. Canune cana asaae nitajenacaauru rai chabi sirihun. 19 Caa ena nenaa iicha coarai laenaain, caa baiha neeninu iicha coarai laenaaun. 20 Caa canu biji raotono nichajai que caainsiinei arasijie, chaen caainsiinei cono nujuaneein nenaa oro, naaonjoainuri iicha coaraite, charijibana coitucueraelanaala asinojoineein nenaa ne. Nii caainsiinei arasijiete Cana Coaunera ranojoineein nenacaauru- iclesiacuru beraihurera anjeraauru ne. Jana nii caainsiinei cono nujua oro caje ichanohinte, caainsii laurineein Cana Coaunera ranojoineein nenacaauru- iclesiacuru ne.”

2

Caaunsi laurinei iclesiacuru rai beratenojoin. Caate nii caainsii beratenojoi caje Efesoo Cana Coaunera ranojoineein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai beratenojoine

1 “Caritiin Efesoo Cana Coaunera ranojoinuri- iclesia beraichaneein nenaa- anjera rai laenaau.

‘Aonacuche, caritiinte inara rai laenarate nii biji raotono nichajai que caainsinei arasijie siichaain- cainsinei oro caje ichanohi usi nujua cataaun amunaa: 2 Canuna, itolere iicha ichai coitucuhin, caaintatohane niha natiin jianelanaala neeine coitucuun. Chaen nechu, nii necha ansaineein ichaonacaauru abaantasineeine coitucuun. Chaen techu, afosotooru niha nocoetonacaauru niha natiin coujuhin coaraaine jana aca necurene. Nitohaneeinte casajenetooruhane coitucuhi. 3 Itolere banate coiinteein jianelanaala jataain canu coreniha necairichanaa abaantaai.

4 Nete jauriaanejeein aailune tocohaneein corajeein quiicha jerei icharaneein neneei. 5 Aihane jaun, jauriaa aichejetohilune que coacuhin, nii nunuheneein corajeein icharejetohilune rijijieein nacoauneein corajeein quiicha jerei icharaneein neeun, jeriha Cana Coaunerane rijijieein. Ainihanena, nii nihane jaa jelai caje, nii cono nujuaneein nenaa rulureeuni ii caje, nacoaauneein Cana Coaunerraacha jerei icharaneein ichoaeneeine. 6 Nete caohacha ichaai, nii Nicolasa sacuureraauru ichanohichuru rautaain coaraeneeine jaun. Canuhetonaichu acaauru ichanohichuru rautaain coarahaaun.

7 Aohana jereraauru, caa ereretaain Cana Coaunera ranojoinuru- iclesiacuru rai Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin. Itolere necairichanaa abaantaain satono que tiaain sacuerate, nii chariji bana sanaachara ichaonaa tera enuha inaa Cana Coaunera nenajaun nenaa que lenonereein,’ naain laenaau Efeso beraicha-anjera rai,”

nae nii canu notaara.

Esmirnau Cana Coaunera ranojoineein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai beratenojoi

8 "Caritiin Esmirnau Cana Coaunera ranojoinuri- iclesia beraichaneein nenaa- anjera rai laenaau:

'Aonacuche, caritiinte inara rai laenaerate nii nunuhe caje coaauneein satono que tiaain acaneein nenaa- ohalune caje ichanaain nenaa: 9 Canune jataain necairichanaa abaantaain, cairichainejeein neeichene coaraaun. Nete chaque lanaeneriquicheein dedeeu. Chaen nechu jataain baasoneein ichei ereeuruha Jorioooniha nocoetonacaaurune coitucuun. Acaaurute esinae rauhijiriin moconajaera letono laurineein neeure. 10 Jiaonriha necairichanaa coaariquiine que casiin neeine. Moconajaerate caresero cuhane inara tabaauru enoaeratereein, nii aina cuaain satiin inara coujunojoineein coaanojoinequichene coina. Jataainte necairichariquicheein lechoonca janohin. Nete ohichene que tiaaojoaain nirijieein jianelanaala abaantaain sacuhichene, canu nii cainaraanuque chariji bana nitajenaacharanejeein nenaa ichaonaa tereeunni inara rai.

11 Aohana jereraauru caa Cana Coaunera ranojoinunru- iclesiacuru rai Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin. Laraajiin itolere necairichanaa amuritiin nenacaauru- coatiha ooru baiha nacoaauneein ohin nitajerinaain acaauru suujue,' naain laenaau Esmirnau Cana Coaunera ranojoinuri iclesia beraichaneein nenaa anjera rai,"

nae nii canu nae nii canu notaara.

Pergamoo Cana Coaunera ranojoineein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai beratenojoi

12 "Caritiin Pergamoo Cana Coaunera ranojoineein nenacaauru iclesia beraichaanjera rai laenaaun:

'Caate aitiin laenaerate nii nujuaae cuhane jerane jataain ajinaain sabere siricha: 13 Raotojoeeine moconajaera rori rohan ichaohichene coitucuun. Nete atiin caitoonjoa esenetaain canuhacha icharatei ichaquichene jianelanaala neeiche. Niheichu nii canu ere bera Antipas sohin jaaoruhalu, nii moconajaera neseu natiin, canu esenetaain neeichene jianeein niheeiche.

14 Nete neeje ichei baaso, iniha nenacaauru que ichei aitocoaaunne jaanu coitucuhine coina. Nii iniha nenacaauru tabaaurute, Isaraeli inoaensihuru relaain nihalu Balaamne jaacha tonoraain jianena jerecurene. Nii Balaamte baaso que Balac suujuatihane jaun, ecaantooru que banijiaain nenaa lenone que Isaraelitaauru coroaateein, itolere osa que sarueratenajaaine maajeein naaonjoaenlu. 15 Chaen techu, tabaauru iniha nenacaauru acaauru relaain nihalu Nicolasa sacuurerane jaan jianena jerecurene.

16 Aihana jaun, chajaain ena esinae Cana Coaunera esenetaeraneein jeriha Cana Coaunerane rijijieein quiicha jerei icharaneein neeuche. Ainihanena ena inara rene uhin, nii canu ujuae cuhane jerane ajinaai nenaa- sabere que acaauru soreeunni.

17 Aohana jereraauru Cana Coaunera raonojoinuru iclesia rai Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin. Itolere necairichanaa abaantaain satono que tiaain sacuurera raine chariji bana coaaraelanaala asinojoineein nenaa manaa que acaauru coroaatereeunni. Chaen nechu, nii chariji bana coitucueraelanaala nenaacacha curuaa siriin laenanohineein leinjiin ajeri somajain nenaa tereeuni acaauru rai. Nete laen nii ajeri raera, nii curuaa erora coitucureein,' naain laenaau Pergamoo Cana Coaunera ranojoinuri iclesia beraichaneein nenaa anjera rai,"

nae nii canu notaara.

Tiatirau Cana Coaunera ranojoinuri beraicha- anjera rai beratenojoin

18 “Jerichanejeeichu, Tiatirau janijiin Cana Coaunera ranojoineein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai laenaau:

‘Caritiinte aitiin laenaerate nii usi lanaro tocohanei notaain- coata lanajai jicharoanohi tocohanei tijiaain nenaa- Cana Coaunera Calaohi: 19 Canune jitariin iicha ichai coitucuun, jataain cachaauru belaain, iicha esenetai esenetaain, itolere necairichanaa abaantaain itolere ichaaine coitucuhanu. Chaen nechu, jataain jauriaalu amuritoheriin ena caohachaain ichaaine coitucuun.
20 Nete neejen ichei aitocoaaunne jaanu, Canu cachaneein nenacaauru coritaa, nechu Cana Coaunera coitucueraniha nocoetiin, ecaantooru que banijiaain nenaa lenone que acaauru coroaateein, chabana nitohanai osa que nesaruna naineniha cachane saijieein itolere osa que acaauru rerohecaa nii ene Jesabeline abaantaaine jaun. 21 Canune niqui Cana Coaunera coitucueraneein nihane cojoaaun. Nete ainaa jerelanaala, niheichu osa tabai que nesaruhane jianena jerene.
22-23 Nii jauna, nii ene cunaitaain bereecurune maajeein ateinareeunni. Chaen nechu, nii ene aina ichaojeraquiin neeuruhane jianelanaala nenacaauru ateinaain, jataain necairichanaa tabai que cairichanajareeunni. Nitohaneein ichacaaunne banate, suujua cuhane cachaauruhacha coacuhi coitucuhanune que nainaa cuurureein satiin Cana Coaunera ranojoineein nenacaauru iclesiacuru. Jana inara raine, le cacha cachanequichene rai, inaraacha ichanohin rijijieein inara rai tereeunni. 24 Nete laen inara Tiatirau neinequichene, nii relanajaain neeuruhalune jaan moconajaera suujua asinojoineein nenaa coitucuhin tonoraain neneeichene, nihei nii que tonaain inara rai irihanune jaanu. 25 Aihana jaun, turuhanune reentiaain jerichanejeein sacuuche jianelanaala.
26 Itolere necairichanaa abaantaain satono reentiaain canuhacha jerei ichajeein sacuureraaurune cocoainareeunni, lauri lauri nenacaauru cachaauru curuaanaaneein neeuruhane coina. 27-28 Charijieein teeinti canu cocoainaain nelu Ofa Cana Coaunera, nii rijijieeine inara cocoainareeunni, lauri lauri nenacaauru cachaauru curuaanaaneein neeichene coina. Nii banate coata caje nenaa otiha que erenaa tonoraelanaala lauri lauri nenacaauru tuteneriquicheein, darohe tutenecuruhane rijijieein. Chaen nechu nii choae tacaain janonaarai mitunaa arasijie tereeuni acaauru rai.
29 Aohana jereraauru, caa Cana Coaunera ranojoinuri iclesiacuru rai, Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin,’ ”

naain laenarate nii canu notaara.

3

Sardisihu Cana Coaunera ranojoineein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai beratenojoi

1 “Caritiin Sardisihu Cana Coaunera ranojoinunru beraicha anjera rai laenaau, naain laenaerate nii caainsiinei Cana Coaunera suujue aina caainsiinei arasijie siricha:

‘Canune jitariin iicha ichai coitucuun. Ichaohate niqui ii beeure. Nete inae ohi.
2 Aihana jaun, itolere que caohachaain nainaain nii cautenacaauru lararajiaau. Inae ohin nitajeeuruhane raite neeure. Chaen nechu esinae rauhijiriin Cana Coaunera notaracaae, caohachaain iicha ichai ichaain neneeine coitucuun. 3 Nii jeriha Cana Coaunerane rijijieein, caohachaain ichaohin neeine coina nerelaailune coacuhinnacoaauneein caohachaain ichaao. Canu jerichaaune rijijieein, itolere que nainaain

caohachaain ichaeneeine ne, coitucueniha cachane jana turuhin basijiauha asijiautone rijijieein cha coatejeneeine jana turuhin ii casetecareeunni.
4 Nete nii Sardisihu neeure coroatajajeein chabana cajione calanoajelanaala nenacaauru. Acaaurute cajione somajai jiaain cajiniichaain amuhemuhecurureein, nitohaneein neeuruhane coina nelatecuruhane jaun. 5 Itolere necairichanaa abaantaain, canu jerichaaunne rijijieein nenacaaurute, nitohaneein cajione somajai que necoreeteeurureein. Nii choae tacaainchu, canu quiricha caje acaauru curuaa elonarinaaunni. Chaen nechu, canu Inaca, rai anjeraauru, naaonjoainuri acatiha teein acaauru coitucureeuni.
6 Aohana jereraauru, Cana Coaunera ranojoinuri iclesia rai Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin,' "

naain laenarate nii canu notaara.

Filadelfiau Cana Coaunera ranojoineein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai beratenojoi

7 "Caritiin Filadelfiau Cana Coaunera ranojoineein nenacaauru iclesia- beraicha rai laenaaun:
'Caate aitiin laenaerate nii Rabiri rai chabi siricha- Cana Coaunera esineneein nenaa. Acate acuujua joracaane, nii chuni funaa nainene. Jana acuujua fuhane, nihei chuni joaracaera. 8 Canune jitariin iicha ichai coitucuun. Aonaaun, ii raine joaracanojoineein canu acuujua siricheeunni, nerinaain chuni funaa nainera. Jataain laraajiin neeineque airijiinte, quere tonoraain quiicha jerei icharaneein neei.
9 Canune ichareeunni nii nechu moconajaera rai cacha raeraneein nenacaauru- nii Jorioooneeuruhane que airijiin Jorioooniha nocoetonacaauru- casajeeuru itiha asae neseeonriaauruhane coina. Nii banate, jataain ii belaitohanune coitucuha cuururreein.
10 Esinaete rauhijiriin, itolere bana caitoonjoan tonoraain canu jerichaaunne rijijieein neei. Nii jaaunne, inae cojunojoinecuruhane coina, satiin colurejenojoinecururichaain caa chauratane que nenacaaurune bana, ii beraicheeunni chatohaneein teraaine coataa.
11 Enane nacoaauneein turureeunni. Aihane jaun, caa ena neeine rijijieein jerichanejeein sacuu, nabana chuni ii que banijiaain nenaa ruluhin raane coataa.
12 Itolere necairichanaa abaantaain sacuureraaurune, Cana Coaunera loreri banesijianeein tihanune, nii chariji bana satonoelanaala caje mituelanaala ecu neeurureein. Chaen nechu, acaauru jaberoco que teein Cana Coaunera curuaa laenaain, dede caje ena nenaa Cana Coaunera nenajan Jerosaleen curuaane maajeein laenareeunni, acaauru jaberoco que teein. Chaen nechu acaauru jaberoco que teein ena nenaa canu curuaa laenareeunni.
13 Aohana jereraauru, Cana Coaunera ranojoinuri iclesia beraicha- anjera rai Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin,' "

naain laenarate nii canu notaara.

Laodiseau Cana Coaunera ranojoineein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai beratenojoi

14 "Caritiin Laodiseau Cana Coaunera ranojoineein nenacaauru beraicha- anjera rai laenaaun.

'Caate aitiin laenarate nii Cana Coauneraacha ichai coaaraneein, nohanelanaala beraneein itolere Cana Coauneraacha coaaunai Coaunera Esine neein Nenaa:
15 Canune jitariin iicha ichai coitucuun. Bajianachuhinti canu jerichaaunne rijijieein, corajeein quiicha jerei ichaeneei. Jana ainihane corajeein moconajaeraacha jerei ichaeneei. 16 Nete quiicha jerei corajeein ichaelanaala, niheichu moconajaeraacha

jerei corajeein ichaeneeine jaun, nii chaneein neneei. Nitohaneein ajajaineein niheichu, jelajerilanaala, naaojoaain neeine jaun, chaneein neneeine jaunne ii naroaareeunni canu ujuaae caje. 17 Iite niqui Inae jataain raotojoeein nihanu cha latejelanaala, inae caohacha ichacaaune jaun, naain ereei. Nete jataain cairichaaojoaai, cairichanojoineein aiha leinjiin cairichai cha colane nenaa rijijieein neein- maosa rijijieein neeine jaun. 18 Nii jaunne ichei aitoon, canu caje mocohin tucuacanohin oro coreteeine coina. Nii banate esinae rauhijiriin canu jerichaaunne rijijieein neein, aiha leinjiin cairichainejeein cha colane nenaa rijijieein neeine caje, cha caohacha ichaain, caohachaain chaachaain neeine coaraain neriquiin.

19 Canune satiin canuhacha belaai canu cachaauru baaso ichaain neeuruhane coaracaaunne, acaauru cotaain acaauru suujuateein cairichanajaaun. Aihane jaun, nii baaso ichajeein neeine jianelanaala baasoneein jerichanejeein sacuhinene ii cairichareeunni. Aihane jaun, chajaain ena caje coaauneein nunuheteein jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaao.

20 Aonaaun, canune itolere bana acuujua beraicha rijijieein acuujuaniha neein inara cotijiaaun. Chateeinti bajaae bajaaecaaunne aonaain canu raain ne rai suujua cuhane, nii ainane jiniiquiin lenonerichaanuhin.

21 Chateeinti itolere necairichanaa abaantaain jerichanejeein jianelanaala sacue, nii raine canu rohan nelauriaane jaanu rori tereeunni. Charijieein teeinti, itolere necairichanaa abaantaanune jaun, canu Inaca Ofa nelaurianajan rori ichoae jiniichaain nelauriaaun, nii rijijieein.

22 Aohana jereraauru Cana Coaunera ranojoinuri iclesia beraicha- anjera rai Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin,’ ”

naainte laenarate, nii Cana Coauneraacha ichai coaaraneein nohanelanaala beraneeinitolere Cana Coauneraacha coaaunai coaunera esine neein nenaa.

4

Dedeeu Cana Coaunera coroaecuruhane

1 Niritoha caraine baiha dede coaracaaun jabatoroaainne janate, joaracaeratihaneein ne cana dede bacuujua. Nii janane, jauriaanejeein leinjiin jaiha rijijieein nenaatoroonfeta rijitiin tonihane jana aonacaaunne janate:

“Chajaau cajiha iniha uune, caa baiha nitohaneein airichaaine coaarate ii quete coaraaicha,” naain carai toni eheeona.

2 Nii rijieeoritiin, caniha neeoritoha Cana Coaunera Suujuene janane, dedeeu jataain caohatiin nelaurianananaja rori- *trono* coaracaaunne janate, ecu nii nelaurianananaja rori- *trono* ichoae laujuae leinjiin. 3 Nii nelaurianananaja rori ichoae nenaate, ajeri jataain caohati colohin nenaa- jaspe tocohanenihane cornalino tocohaneein jataain caohatiin colohe rai jaberoco. Nii nelaurianananaja rori tinonoritiinte, tinohanre leinjiin iino, jataain conotiin beraurosihojoaain colonaa esmeralda tocohaneein. 4 Chaen nechu nii nelaurianananaja rori- *trono* tinonoritiin niha jataain caohatiin coroata choonca jenaain rori caohachaaurune jana coaracaaune janate, ecu nichoae neeure coroata choonca jenaain ichauhenaauru, somajaain cajione que cajionecohin, oro caje ichanohin comai siriin. 5 Nii rori- *trono* cajete, jataain mijiaaineein mitue jiacano, erenaa, arara, naaonjoainuri. Nii janate, nii rori acatiha lanalanaque caainsineein siricho. Nii caainsine lanalanaqui sirichote, nii caainsine Cana Coaunera suujueneein ai. 6 Chaen techu, nii rori- *trono* acatiha cucuana baca tocohaneein, jataain ajiarojoeritiin asaaun tiaain jiquihaquiin inanacae. Nii nelaurianananaja rorihuru cataaun nenaa rori tinonoritiinte ne, jenaain cacha tocorijianeein, janori, nacatichai, naaonjoain jeloon notaacoaain. 7 Nii leinjiinte aain tabai- leeon tocohane. Leeochate jana, baca curuaanaa toro tocohane. Jana nii acaauru nichatajate leinjiin cacha tocohane. Jana acaauru nejenate,

uujuirii tabai- aquila tocohane. 8 Nii jenai jelai rai nichao que ichaohi nenacaaurute,
nenainetiin saotaneein itarohin, jianacoon, asaaun, naaonjoaain acaauru jaberoco
nainecojoaain nota sirichure. Janotiin, jiichoo, naaonjoaainte:

"Cana Curuaanaa Cana Coaunera esine,
itolere que laraajiin
itolere ichana naineraneein nenaa,
iite iineein neeilu,
enanetojoeein acaneein neei-
iineein turuha uriquiin,"

naaure jiichoo, janotiin, naaonjoaain jianelanaala.

9-10 Nii cacha tocohaneein nenacaaurute, acaneein necaohachaain niha- nii rori
caohacha ichoae- nii chariji bana ohelanaala nenaane coroaaecure. Nii nainihate
coroata choonca jenai ichauhenaauru, nii ecu nenacaauru nacatiha neseeonriaain
coroajeein, nii rori acatiha acaauru rai comai siheitiin:

11 "Iite esinae rauhijiriin,
canacaanu Curuaanaaneein canacaanu Coauneraneein-
ii necaohacha que iineein neei, laraajiin.
Iite itolere coaaunaain neeilune jaaun,
ii jereeine rijijieein necoaaunaain nihacoaelu,"

naaure coroaecuruhane naineein.

5

Quiricha laenanohineein nenaa aina carenero narejeen

1 Nii janate nii rori caohacha choaae lauheconaa coaracaaunne jana biji raotono
nichajai que leinjiin Quiricha sichaain lauheque. Nii quirichate retutonohineein,
jeranu laenanohineein ne, caainsinei fuera que caohatiin funojoineein. 2 Nii jana coara-
caaunne janate ecu ne leinjiin anjera jataain itolere ichana nainihane que nelateein.
Nii anjerate jataain tonijiaain: "Chana jataain nelate que nelateein, caa quiricha fuera
beuhin joracanaa naaine," naain bajae.

3 Nete dedeeu, chauratane tinonocoritiin, chauratane asaae, naojoaain niha natiin
nene chunei nii quiricha joaracaain coaana nainera. 4 Nitohaneein neniha chunei nii
coina nelateein nii quiricha joracaain coaraain ereretanaa nainera cachana jaaunne
jataain chanaaun. 5 Nii janate: "Coa jataain chanaa. Niha leinjiin nii coina nenaa- nain-
era. Acate Joda lauri caje nenaa Leeon- cana curuanaa inoaensi Rabiri nefoerate ne.
Niite nitohanei ichana nainihane coina itolere amuritiin nihane jaun, nii cainsineein
nenaa rai fuera soaain joaracareein," nae canu rai leinjiin acaauru bichauhena.

6 Nii janate, nii nelaurianananaja rori caohacha- *trono* aina nii jenaain rai nichao
que ichaohin nenacaauru, nii coroata choonca jenai ichauhenaauru, naaonjoaain-
unri cataaun niha Carenero Narejeen ne jana coaraaun. Nii Carenero Narejeen
coaracaaunne janate ecu chujuheque, cairichaain atinanojoinihalune saijieein, Cana
Coaunera Calaohi Jesosoneein. Nii Carenero Narejeente, caainsiniha rai jichone jana
caainsine rai nota. Niichurute Cana Coaunera suujueneein satiin chauratane que
letononeein neeure. 7 Nii Carenero Narejeente cutiin, nii rori caohacha choaae raotono
nichajai que quiricha siichaain lauheconaa caje quiricha raaori. 8 Nitohaneein nii
quiricha raaoriha nii Carenero Narejeenne rijieeoritiinte, neseeonriaaure nii Carenero
Narejeen acatiha, nii jenaain ichaohin nenacaauru aina, nii coroata choonca jenaain
nenacaauru ichauhenaauru. Satiin acaaurute, nenainetiin quitara rijijieein nenaa-

arapa sirichure. Chaen techu, nenainetiin oro caje nenaa acau cooruhane jaancuru nainecojoaain enuha sacari jujuaain nenaa sirichure- nii coroata choonca jenai ichauhenaauru. Nii enuha sacari juujuite Cana Coaunera bajaauruha Cana Coaunera cachaneein nenacaaurune jaan neein ne. 9 Nitohaneein neeinte ena nenaa nenatena que nenateein:

“Iite nii quiricha fuera soaain joracanaa naineei.
Ii sohin jaaoruhane janate,
ii coichana que acaauru coreteei,
acaauru ranaa nainiha Cana Coaunerane coina.
Nitohaneeinte,
satiin caa chauratane tinonocoritiin lauri lauri neein nenacaauru cachaauru,
lauri lauri nere que ereein,
naaonjoaainunri caje raain,
cachaauru coreteei
acaauru ranaa nainiha Cana Coaunerane coina.
Nitohaneein ichaaina jaunte,
quiricha fuera soaain joracanaa naineei.
10 Nitohaneeinte acaauru cocoainaai,
saseredote neein, curuaanaa neein,
naaonjoaineein neeuruhane coina.
Nii jaunte, satiin chauratane sacutaain curuaanaa neein neeure,”

naain nenatecure nii coroata choonca jenai ichauhenaauru.
11 Nii baiha coaracaaunne janate, ecu ereereecure arajiin nii rori- *trono* caohacha rohan nenacaauru anjeraauru. Nii baiha nii jenai ichaohin nenacaauru, nii coroatachoonca jenai ichauhenaauru naaonjoainuri. Nii janate ecu neeure jataain arajiin oaraanca milloonneein amurijiriin. 12 Acaaurute jataain tonijiaain:

“Jataainte nelate
nii sohin jaonojoineein nenaalu Carenero Narejeen.
Nii jaunte,
itolere ichana nainihane jaanu,
itolere nerausiajeein nihane jaanu,
itolere coitucuhin nihanu jaanu,
itolere que laraajiin nihanu jaanu,
coasitanojoinihane jaanu,
necaohacha que necaohachaane jaanu,
coroaaenojoineein nihane jaanu,
naaonjoaain raeraneein ne,”

naaure nii araai oaraanca milloonneein nenacaauru anjeraauru.
13 Nii rijieeoritiinne, ereereecuruha satiin Cana Coauneraacha coaunanohine jana aonaaun. Satiin dede que teein niicha coaaunai, atane que teein niicha coaaunai, nii baiha satiin cana temurau cucuana cuhane nenacaauru, atane cuhane nenacaauru, naaonjoaainunri Cana Coauneraacha coaaunai ere aonaaun.

“Nii rori choae lauheconaa,
chaen nii Carenero Narejeen, naaonjoaaihunrite,
coroaenojoineein aca neein
necaohacha que necaohachaain nelate que
nelateein neeuruhane jaanu teeure,”

naain ereereecure.
14 Nii janate, “Nitohaneein neeine,” naaure nii jenai ichaohin nenacaauru.
Nii jana, nii coroata choonca jenai ichauhenaaurute, nii Carenero Narejeen acatiha neseeonriaain coroaaecure.

6

Caainsine fuera

1 Jaurihanejeein, leinjiin fuera joracaa nii Carenero Narejeenne jana coarajihanune janate, nii jenaain ichaohin nenacaauru caje leinjiin ere arara rijitojoaaintiin tonijiaain toniin: “Chajaau cajiha,” naane jana, 2 coaracaaunne janate ecu leinjiin cabario somajain choaae laujuae leinjiin cacha tenuna sijiaain. Nitohaneein comai teeuruha nii cacha raine baihate, amue nii que nejeratenacaauru amuritiin, itolere bana acaauru amuritoeraneein nihane coina.
3 Nii janate, nii fuera que jaurii joracaa nii Carenero Narejeenne jana, nii ichaohin nenacaauru coroataja: “Chajaau,” naane jana aonaain coaracaaunne jana, 4 ecu mitue leeocha cabario lanajaain. Nii janate nii cabario choaae nelaurianaa rai nelatei teeure, ita sohin ita jaaoruha caa chauratane sacutaain nenacaauru ne coina. Nitohaneeinte leinjiin Sabere seeonjoa teeure nii cabario choaae nelaurianaa cacha rai.
5 Nii baiha, nii fuera nichataja joracaa Carenero Narejeenne jana coarajihanune janate, nii ichaohin nenacaauru caje acaauru nichataja:
“Chajaau” naane jana coaracaaunne janate, ecu mitue cabario jichojoaain. Nii janate, nii cabario jichojoai choaae lauheconaa leinjiin balaansa siichae. 6 Nii janate, nii jenai ichaohin nenacauru caje ecu toniin:
“Le quilojoei aroso rijijieein nenaa tiricote corereein le janohin amihanenaa neein. Nii jana, nichata quiloi aroso rijijieein nenaa sebadate corereein le janohin amihanenaa neein. Coa laen erene, bino, naaonjoaain aasaeca,” naain toni erenaa nii jenaain ichaohin nenacaauru cataaun toniin.
7 Nii fuera nejena joracaa nii Carenero Narejeenne janate: “Chajaau,” nae nii jenai ichaohin nenacaauru caje leinjiin. Nii jana coaracaaunne janate, 8 ecu ne cabario somaajiojoaain. Nii cabario choaae nelauriaain cunaa curuaate Onaane. Nii ichohachaniha unaa caaijie unaate onaa curuaanaa moconajaerane. Nii Onaa curuaanaa- moconajaera raite, chauratane neleru nejena que niicha ichana nainei ichaane jaanu teeure, ita sohin ita jaaoruha arajiin cachaaurune coina, tabai mijitena caaun ooruha cachaaurune coina, cunai caaun ooruha cachaaurune coina, cachaauru sooruha atane que nenacaauru aain tocohaneein nenacaauru coitucuchuhichurune coina.
9 Inae nii fuera nesaoqui joracaa Carenero Narejeenne jana coaracaaunne janate, Cana Coaunera belaihuruhane jaan rori- *altar* asaae neeure Cana Coaunera beratenojoin beeuruhane coreniha atinanohichuru. 10 Nitohaneein ecu neeinte jataain tonijiaain: “Itolere curuaanaacuru amuritoheriin Curuaanaa- osa colane nenaa saantocha ichaaine coina aitohine icharaneein nenaa, chatohanai bana caa chauratane que nenacaauru ichao colurujueein, canacaanu atinaeraauru cairichareei,” naaure nii ecu nenacaauru onacaauru.
11 Niritocuruhane janate, acaauru rai cajione somajain teein: “Jauriaa nebetacaaorihuche coa carajaaeriin. Jaiti lanajeeca, inara sohin jaaoruha ne rijijieein, leeochaauru inara nejeraauru Jesocurisito beratenojoin beeuurera sohin jaaoruhane nainaauruhane reeintiaain cohacorihuche,” nae acaauru rai.
12 Nii fuera nesaotane joracaa Carenero Narejeenne jana coaracaaunne janate, uhe jataain mijiaaineein carora tabai. Nii janate, jataain jicholeneein conoene enoto. Nii janate, atene netonai conoelanaala ichana tocohaneein ne. 13 Nii janate, jataain mijiaainetiin uhin liaaca cujuanane jana naluha *iquera* inaa nujuarine amuneein nalue

dede caje chauratane choaae arasijie. 14 Nii janate, retutunohiniha faferone tocohaneein nereetuhitiin nitajiheite dede. Nii janate, nerurujuaacoaain nelonae satiin situha cataaun nenacaauru obenecuru aina ichatane ucuunooru. 15 Nii jaunte, chauratane que satiin curuaanaa neein nenacaauru atane jachuuru cuhane, ichatane cataaun nenacaauru ajeri cuhaneeuru nasichure, tabaaihuri aina jiniiquiin, chaen soondarooru curuaanaacuru, coriquihonacaauru, jataain itolere que laraajiin nenacaauru. Cairichanojoineein nenacaauru, chaen cha ujuaihonelanaala nenacaauru, naaonjoainuri nasichure atane jachu, ajeri jachu, naaonjoaainunri cuhane. 16 Nitohaneeinte: “Canacaanu choaae nefaruhin canacaanu asihu, canacaanu coaraa taa rori caohacha*trono* choaae laujuaine coataa, jataain necairichanaa cuhane canacaanu casetecaa Carenero Narejeenne coataa. 17 Inae catohaneein caseteco coaraain necairichanaa cojoanonaa que turuhane jaun, nerinaain chunei abaantanaa nainera,” naaure.

7

Isaraeli laurichuru cojunacatenohineein nenacaauru

1 Nii baiha coaracaaunne janate, enoto mitu jeloon, enoto soo jeloon, enoto soo coarajeein cana raotono jeloon, enoto soo coarajeein cana ajaabiji jeloon, naaonjoainuri jeloon chujurijiatocure jenaain anjeraauru. Ecu neeinte situha nii jenai laurii jeloon caje uhin cujuanane coataa acatecure. Nabana situhi chauratane, cucuana, nuna, naaonjoainuri ichoae situhin jiatuhane coataa. 2 Chaen techu coaracaaune jana, enoto mitu asajai caje uhe leinjiin anjera. Acate Cana Coaunera ichaohin nenaa cojunaca *seecho* siri. Nii anjerate tonijiaain eheque, nii jenaain nenacaauru anjeraauru, chauratane, cucuana cuhanai, naaonjoainuri aasaaena nainecuruhane jaanu raaurera rai. Nitohaneein tonijiaain ehequiinte:

3 “Jiaonriha jaiti Cana Coaunera cachaneein nenacaauru nauri que Cana Coaunera cojunaca siricha *seecho* tenihacachene jana, chauratane, cucuana, nunacuru, naaojoainunri aasaaecache,” naain, eeheeque nii leinjiin nii jenaai naraai aanjeraauru rai.

4 Nii jana, aonacaaunne janate, le faasha jena choonca oaraancaain satiin Isaraelitaauru lauri caje nauri que Cana Coaunera cojunaca *seecho* sirichaauru curuaacuru janiichure. 5 Nitohaneeinte,

Jodaa lauri caje lechoonca coroata oaraancaain nauri que Cana Coaunera cojunaca *seecho* que cojunacatenoine.

Jana Robeen lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Gada lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

6 Jana Asere lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Nefatalii lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Manasee lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

7 Jana Simeon lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Lebi lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Isacara lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

8 Jana Saboloon lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Jose lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Beenjamiin lauri caje lechoonca coroata oaraancaain naaonjoaain Cana Coaunera cojunaca siricha *seecho* que acaauru auri que cojunacatenoinecuruhane janiichuruhane jana aonaaun.

Arajiin cachaauru somajai que cajionecooruhane

9 Nii baiha coaracaaunne janate, ecu araai lauriinchuru satiin chauratane sacutaain nenacaauru, araai lauriin nere que ereein nenacaauru, jelai natane que ichaohin nenacaauru, naaonjoainuri cachaauru ecu arajiin neeure. Acaaurute rori caohacha*trono* aina Carenero Narejeen acatiha ecu arajiin chujuhacoore janiinacaje lanaala.

Nitohaneeinte cajione somanerei que cajionecohinte, elele tocorijiane siijiariin cuure.
10 Nitohaneein cuhinte, tonijiaain ehequiin:

“Cana Coaunera- rai rori caohacha- *trono* ichoae nenaa aina nii rai Carenero Narejeente,
arajiin itolere, que nejeratenacaauru amuritoeraneein ne,”

naaure tonijiaain nii ecu satiin caa chauratane sacutaain nenacaauru araai laurii cachaauru. 11 Nii janate nii rori caohacha aina nii coroata choonca jenai ichauhenaauru, nii jenai ichaohin nenacaauru, naaonjoainuri tionoritiin chujuhacoore satiin anjeraauru. Nitohaneeinte nii rori caohacha acatiha neseeonriaain, atane que nauri turuanacanejeein nenorocoaain Cana Coaunera coroaaecure nii anjeraauru.

12 “Nitohaneein neeuruhine.
Jataain caohatoha Cana Coaunerane coitucuuruhine itolere bana.
Necaohacha que necaohachaa Cana Coaunerane coitucuuruhine itolere bana.
Jataain itolere coitucueraneein niha Cana Coaunerane coitucuuruhine itolere bana.
‘Narihara,’ naauruhine acaauru rausiaaeca Cana Coaunerane coreniha itolere bana.
Jataain nelatiha Cana Coaunerane coitucuuruhine itolere bana.
Acaneein nihane coitucuhin, itolere icharaneein laraajiin nihane coitucuuruhine.
Nitohaneein neeuruhine chabana satonoelanaala. Nitohaneein neeine,”

naain, Cana Coaunera cocoasitaaure satiin nii ecu nenacaauru anjeraauru.
13 Nii janate, nii coroata choonca jenaain ichauhenaauru caje leinjiin canu rai:
“Chaauruna caa somajai cajione que cajionecohacoaain cau ne. Chaaelai cajena uure,” naain canu caje bajaane janane: 14 “Iite acaauru coitucuhicha curuaanaa,” naain tonoraaun.
Nii jaunte canu rai: “Caa cachaaurute necairichanaa tabai abaantaauruhana jaaun, Carenero Narejeen coichana aina cuaain somarianohiniha acaauru cajionene jaaun nesomariaain nedae acaauru cajione.
15 Nii jaaunte,

nii Cana Coaunera rai rori caohacha- *trono* acatiha neeure,
jiichoo, janotiin, naaonjoaain Cana Coauneraacha jerei ichacuruha rai Teenforo asaaene coina.
Nii rori caohacha choaae lauheconaate acaauru beraicheein acaauru rohan neein.
16 Mijitena, cocoirena, enoto ajaano, ajaaronaa, naaonjoaain niha natiin acaauru reroecarinaai,
17 acaauru beraiha nii rori caohacha cataaun nenaa Carenero Narejeen ne jaaun.
Nii Carenero Narejeente acaauru beraicheein, carenero beraihuruha beraihurerane rijijieein.
Acate, esinaaeca caohacha- ichaonaa tera que acaauru cocoareein,
raotojoeein ichaaoruhane coina.
Inae acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane jaun
necairichanaa coaraain chanaaururinaai chabana,”

nae nii coroata choonca jenaain ichauhenaauru caje leinjiin.

8

Nii fuera caainsine aina jujuai mocooruhane jaan curu oro caje nenaa

1 Nii fuera caainsine joracaa Carenero Narejeenne janate, carajaaojoaain curuatoraain curuaaecoore dedeeu nenacaauru.

2 Nii catiariine ecu caainsinei anjeraauru coaraaun Cana Coaunera acatiha chujurujua chujurujuaauruhane jana. Nii janate nii caainsiine anjeraauru nainetiin nii toroonfeta teeure. 3 Nii janate uhe leeocha anjera, jujuai mocooruhane jaan curu oro caje nenaa uhaain. Nitohaneein uhinte, nichaaurae nii Cana Coaunera belaihuruhane jaan rori *altar* acatiha. Nii janate tabaain nii enuha sacari jujui teeure, nii rori caohacha oro caje ichanohi *altar* acatiha, ichoae teein mocohane coina. Nitohaneeinte mocohane nainiha Cana Coaunera bajaaure nii ecu satiin Cana Coaunera cachaneein nenacaauru. 4 Nitohaneein nii enuha sacari jujuai mocoha nii anjerane janate, rai biji caje Cana Coaunera acatiha ecuun cue rai cousuraca. Mocohane nainiha Cana Coaunera bajaaure nii ecu satiin Cana Coaunera cachaneein nenacaauru. 5 Nii baiha, nii enuha sacari jujuai mocohane jaan curu raaoriin, Cana Coaunera belaihuruhane jaan rori caje, usi biine taotaoriin nii curu cuhane teein, usi biine joae nii anjera atane choaae. Nii janate, toni arara, erenaa, jiacano, carora, naaonjoaainunri jataain mijiaaineein.

Toroonfeta toteeuruha anjeraaurune

6 Nii janate, inae neruujeeure nii caainsine anjeraauru acaauru rai toroonfeta toteeuruhane coina.

7 Inae rai toroonfeta totiha nii leinjiin anjerane janate, chauratane ichoae nalue jelajinaa jaberoco aina usi ichana que jasisiin. Nii jaunte chauratane neleru nichataja mocohane jaun, satiin chauratane neleru nichataja que nenacaauru nunacuru, chaen omanecuru, naaonjoaainunri mocoe.

8 Nii jana rai toroonfeta totiha nii anjera coroatajane janate, dede caje nalue jataain tabai usi jaberoco cucuana cuhanene jana, nii cucuana neleru nichataja neleruhin ichana tocohaneein nedae rai baca. 9 Nii naluha usi jaberocone jaunte, itolere nii cucuana cuhane nenacaauru nichata saain neleruhin oore. Nii cucuana cuhane nenacaauru boteeuru netonaite nichata saain neleruhin mocohin nitajeeure.

10 Nii janate, rai toroonfeta totiha anjera nichatajane jana, siricho tocohaneein mocohin dede caje nalue arasijie seeonjoa, satiin nucuhecuru nichata neleru aina atane jachu caje mitunacaauru esinaaeca ichoaae. 11 Nii arasijie curuaate Elonaine. Nii jaunte nichata saain neleruhin elonaa nucuhecuru baca aina atane jachu caje mitunaa esinaaecane jaun, ohacoaaure arajiin cachaauru.

12 Nii janate rai toroonfeta totiha nii anjera nejenane jana, nichata saain nelerujuacoaain nocohejaaitiin naasajeein conoene enoto, atene, arasijie, naaonjoaainunri. Nii jaaunte, jiichoo aina nocohena nichata neleru que carajaain conoene nii enoto, atene, arasijie, naaonjoain.

13 Nii jana coaracaaunne janate, dede catai jeloon jiaauluhin situha cuha leinjiin uujuirii tocohaneeine jana aonacaaunne janate: “Jataainte cairichaaojoaaurureein caa chauratane que ichaonacaauru cachaauru, inae toroonfeta toteeuruha nii leeocha nichatajai anjeraaurune,” nae leinjiin uujuirii tocohanei tonijiaain.

9

1 Nii janate, toroonfeta totiha anjera nesaoquine jana dede caje naluha uha arasijie chauratane choaaene jana coaraaun. Nii arasijie raite, cana asajai cochabi teeure. 2 Nii cana asaae nenaa atane jachu bacuujua joaracaane janate, jelai caje mitue suruaa orono caje aihane tocohaneein. Nii suruaate nocohenaneein enoto teein, cujuanane maajeein nocohena neein te. 3 Nii janate, nii suruaa caje mituhin chauratane sacuritaain riaaniha sisiincho semanaane jana, aiha canaunne rijijieein cacha cunaitaane jaanu teeure rai. 4 Nitohaneeinte letoanajaain, omane, ajaena, enuha, naaonjoaainunri aasaaecuruhane caohateein, nii nauri que Cana Coaunera cojunaca siricha *seecho* que cojunacatenohine lanaala nenacaauru cunaitaauruhane coina aitocure nii sisiincho

semanaa rai. 5 Nete cachaauru atinaauruhane coina letononeeurene. Raujiaaincha cacha atinaelanaala cusihane, canaun cusi rijitocojoaain cunaain saoqui ateein cacha cunaitaauruhane coina aitiin letononeeure. 6 Nii cojoanonaa banate niqui onaa jerecurureein cachaauru, nete oorenereein jaiti ooruhane jaan que turuenihane jaun. 7 Nii sisiinchoorute, sonaana que neeuruhane coina relanojoineein nenacaauru cabario tocorijianeein, oro caje nenaa- comai tocohanei que asihocoin cacha meri tocorijiane acaauru meri. 8 Nii sisiinchooru couturi ujuite caratohanae ene couturi ujui tocohaneein. Rai catute aain tabai tocohaneein nenaa- leeon catu tocorijiane. 9 Acaauru jaberocote, coata que bujuaain ne. Jana acaauru itarote jataain mijiaaineein toni jiaauluuruha ne. Sonaana que neein caro tararaa cabarione jana tonihane rijitocojoaain toni. 10 Jana rai cusite rai nuseei que ne, canaun cusi tocohaneein. Nii rai cusi que cacha cunaitaraneeinte neeurelu saoqui ateein. 11 Nii sisiinchooru curuaanaate cana asaae atane jachu cuhane nenaa anjerane. Jana rai curuaate Ebereeo ere cuhane Abadoonne. Jana Curieco ere cuhanete, Apolihoonne.

12 Nitohaneeinte situe nii necairichanaa nunuhe. Nete jaiti lanae coroatajai.

13 Inae rai toroonfeta totiha nii anjera nesaotanene janate, Cana Coaunera acatiha oro caje nenaa rori- *altar* que jenaain nenaa jicho caje toni eheeona. 14 Nitohaneein toniinte:

“Nii jenaai anjeraauru ichoharaain nenacaauru jihaneeu. Acaaurute nucue tabai Eofarate auhaniha ichohanohineein neeure,” nae nii eheeona.

15 Nitohaneeinte, nii jenai anjeraauru jianecure, cachaauru nichata neleru sohin jaaoruhane coina. Nitohanei ichacuruhane coina jatoroaain neeuruhane bajaanaa, rai batene, cojoanonaa, naaonjoain que inae tihane jaun. 16 Nii jana aonanaacaaunne janate, ecu neeure coroata fasha millonneein cabario choaae cunacaauru soondarooru.

17 Nii cabario choaae nelaurianacaauru coaracaaunne janate, usi lanaro tocohaneein nenaa que bujuatenohinijiacoae acaauru nalarijiaauru. Nichata lauriinte coloe nii acaauru nalarijia que nenaa coata, beraurusiojoaain, lanajiojoaain, asofere tocohaneein, naaonjoaain. Jana nii cabariocuru couturite janolari couturi tocorijianihane jana acaauru ujuae caje mitue suraa, usi, asofere, naaonjoain. 18 Nii cabariocuru ujuaae caje cacha cairichaeranu que mitunaa suraa, usi, asofere, naaonjoaain caaunte nichata saain neleruhin ohacoaaure cachaauru. 19 Nitohaneeinte rai nujuaae cuhane, rai nuseei que, naaonjoaain nii nitohanei ichaane jaanu rai nelate sirichure nii cabariocuru. Nii rai nuseeite acano tocohane. Chaen rai coturi quete cacha cunaitaaure. Arajii cachaaurute ohe nii necairichanaa caaun.

20 Nete acaauru cautecuru nii necairichanaa caje nichotenacaauru, enanetojoeein baaso ichacuruhane jianecurene. Nii jaunte, Moconajaeracuru bajaebajaecuruhane jianecurenihane jaun jerichanejeein oro caje nenaa ecaantooru, coata- bronce caje nenaa ecaanto, coata plata caje nenaa ecaanto, ajeri caje nenaa ecaanto, chaen enuha caje nenaa ecaanto, naaonjoaain bajaebajaecure, ichaohin, nerurujuaain, amuhin, ereein, notaain, naaonjoaauruhane que airijiin. 21 Niheichu sonajaain jaohin, benane neein, nitohanai osa que nesaruhin nenaa naineniha cacha natiin namute quicha aina ichaohin niha natiin, baaso osa que nesaruhin, asijiauhin, naaonjoaain ichaaoruhane jianecuruhi.

10

Quiricha laenanohi siichaa anjerane

1 Nii jana coaracaaunne janate, dede sacari catauun, couturi ichoaae iino baijiaain, dede caje fauha uhe- jataain nelate que nelatei leeocha anjera. Enoto tocohaneein jiquihacoha rai merine janate, usi lanaro tocohane rai fero. 2 Nitohaneeinte biji cuhane retutunohineein joaracanojoi quiricha sichaain, cucuana ichoaae rai tijia

raotono nichajai teein, rai jera najaa biji nichajai te chauratane ichoae. 3 Nii anjerate,
nesari corajiha mijiaaineein aitoha aainne rijitiin tonijiaain ere. Nii jana, caainsinei
araracurute tonihure. 4 Nii toniha caainsinei ararane baiha, quiricha cuhane laenana
jerichaaunne janate:
"Ii suujua cuhane aitiin toniha nii caainsinei ararane jaan rucuhecu chunei rai
belanaala. Coa quiricha cuhane laenaa," naain dedeeu toni.
5 Nii ereeuruha caainsinei araracurune catiaaeriinte, nii cucuana choaae raotono
nichajai tijia chujuhecaain, chauratane que jera chujuhequera, raotono nichajai biji
sijitae.
6-7 "Inae nenacaaen nerinaain cojoanonaa. Inae toroonfeta totiha nii anjera
necaainsinene janate, inae asinojoineein Cana Coauneraacha sirii que turuhane jaan
aicheein, nii aitiin berejetocuruhalu nere bera inoaensihurune rijijieein," nae, itol-
ere bana ichaohin, dede, chauratane, cucuana, chaen itolereeuru coneraneein ne-
nacaauru, naaonjoaainunri coauneraneein nenaa Cana Coaunera notaracaae neein
aitohane coaarateein nii anjera.
8 Coaiteen nii dedeeu toniin quiicha aonai erenaate:
"Chajaain cuhin, nii cucuana aina chauratane choaae chujuhequi anjera caje nii
quiricha laojoiri joracanojoineein- niicha siichai raaorinihu," nae canu rai.
9 Niritoha canu raine jaun, cuhin nii quiricha bajaanune janate:
"Nocoa. Quihu. Chujuaae cuhanete irichaje rijitocojoaain ichohantoreein. Nete laen
ii suri cuhane elonaineein nerotoreein," nae carai nii anjera. 10 Nii jana nii anjera biji
caje nii quiricha raaoriin quihanune janate, canu ujuaae cuhane irichaje rijitocojoaain
ichohante. Nete inae quihanune baiha, canu suri cuhane elonaineein nerotoe. 11 Nii
janate:
"Coaiteen, araai laurii cachaauru, lauri lauri jelai teein atane siriin que
ichaonacaauru, nere que ereein nenacaauru, itolere curuaanaacuru, naaonjoaainunri
que aitiin Cana Coauneraacha beratei beebejiha cuhinete ne," naaure canu rai.

11

Niicha icharatei coaaranuuru letoaa coroatajaain Cana Coaunerane

1 Nii baihate, carai jiarana tocohaneein leinjiin bara teein: "Chajaain nimichuhin
cuhin Jerosaleeun nenaa Cana Coaunera bajaauruhane jaan coloheri, Cana Coaunera
belaihuruhane jaan rori, naaonjoaainunri cojunacateeu. Chaen ecu janiichu, in-
aaojoaaincha Cana Coaunera coroaaeca neeurureein. 2 Coa Cana Coaunera bajaau-
ruhane jaan coloeri rohan nenaa airiniha cojunacatiha. Niite teeure Jorioniheichuru
rai. Acaaurute Cana Coaunera nese cocoaichacuru amiharateeurureein, jataain
cairichanajaain, jena choonca coroata ateineein. 3 Canune coroatajai canu ere beeurera
letoaareeunni, uhin le oaraanca coroata fasha saota choonca janoneein canu ere
beeuruhane coina," naain canu letoaaure.
4 Nii coroatajai Cana Coaunera ere beracurute coroatajai olibo nujuan aina coroatajai
usi temura neein neeure, cana rai chauratane coauneraneein nenaa Cana Coaunera
acatiha. 5 Chunocoha chatohaneein acaauru tenaa jerera nihanete, acaauru ujuaae caje
usi mitaaurureein jitariin acaauru que nejeratenacaauru mocohane nitajeeuruhane
coina. Nitohaneeinte oorureein nii acaauru rerohecaeraauru. 6 Nii coroatajaihurite
nelate que nelateein, cana dede funaa nainecururreein Cana Coaunera ere beebejeeu-
ruhane jana uha elo ne coataa. Chaen techu, ichana neein acau corenaa naainecu-
rureein. Nii rijijieein techu, araai laurii necairichanaa turuanaa nainecururreein caa
cana rai chauratane que, acaauru jerecuruhane tocohaneein.
7 Inae acaauru que Cana Coauneraacha beratenojoi benaa naainaauruhane janate,
mitureein cana asajai caje leinjiin neecha aansai ataebinae tabai, acaauru sohin

acaauru jaohane coina. 8 Nitohaneein acaauru sohin acaauru jaohane janate, Cana
Coaunera Calaohi cairichaauruha coroso quene jaan nese coero cuhane nereein
acaauru jaberoco. Jerosaleen nihane saijieein Sodoma, Egipto, naaonjoaineein acaau-
ruhacha curuaateihu. 9 Nichata janohin cataan uujue banate acaauru jaberoco coaraa
cuurureein araai laurii nenacaauru, coriaae caje unacaauru, lauriu lauriu nichao que
ichaohin nere que ereein nenacaauru cachaauru, naaonjoainuri. Nete, acaauru jabe-
roco conautecuruhane caohatereein. 10 Nii nainihate jataain rachoojoeeurureein caa
chauratane que nenacaauru cachaauru, ooruha nii coroatajai Cana Coaunera ere bee-
bejeeurerana jaun. Nitohaneeinte rachoojoeein beseta ichaain ita belaiha cuurureein
itolere nijihanai que, jataain acaauru cairichaeranuneein aihuruha nii coroatajai Cana
Coaunera ere beebejeeurera rautaaurenihane jana, inae atinanohineeuruhane jaun.
11 Nete coaiteen nichata janohin cataan uujue bana acaauru ichatiha Cana Coauner-
ana jaaun ichanaain nimichucuruhane coaraain jataain casihure satiin nii acaauru
coaaraauru cachaauru. 12 Nii catiaaeriinte, dedeeu mijiaaineein toniha erenaa jana,
“Chajaauchete ini,” naain toniha nii erenaane aonacure nii coroatajai Cana Coaunera
ere beebejeeurera. Niritoha nii erenaane aonaainte nii acaauru que nejeratenacaauru
notaracaae dede sacari aina cuhin dedeeu iniha cuure. 13 Nii rijieeoritiinte uha carora
tabaine jaun comoe nii nese neleru lechooncaniu nenacaauru lorerichurune jana,
oorureein caainsi oaraancani cachaauru. Nii jana acaauru caute- ecu nedanacaauru
cachaaurute nesoone caaun Cana Coaunera coroaecurureein.
14 Nitohaneeinte situe nii necairichanaa tabai coroataja. Nete nii baiha coaiteen
ureein necairichanaa nichatajanu.

Toroonfeta totiha anjera necaainsinene

15 Nii baiha, toroonfeta totiha nii anjeraauru caainsinene janate, mijiaaineein dede
que toniin:

“Caa chauratanete
Cana Coaunera aina rai Calaohi Jesocurisito raineein nihane jaun,
acaauruhacha satonoreein tiaain caa chauruatane Curuanaaneein neroranereein,”

naaure. 16 Nii jana, nii coroata choonca jenaain rai rori ichoae Cana Coaunera
acatiha neein laurujualaurujuanacaauru ichauhenaaurute neseeonraain atane que
tiaain nenorocoaain:

17 “Ii, nunuhe caje coaauneein satono que tiaan
itolere Coauneraneein-
itolere ichana naineraneein neeine
coroaecaanura Cana Coaunera.
Iite ichaohin itolere janonaa bana neein
itolere que laraajiin chabana satonoelanaala
Curuanaaneein neeine
nunuheteei inae.
18 Ii ainate niqui obaaecure
caa chauruatane que nenacaauru ii coitucuhichuru.
Nete inae turue acaauru cairichaaine jaan cojoanonaa.
Inae turuha onacaauru rucuequine jaan cojoanonaa.
Ii letonocuru- ii ere beebejeein amuhemuhenacaauru *profeta*curute
coroatajaniha curiquiin;
acaauru ii cachaneein ii jereeine rijijieein neeuruhane jaun.
Inae ii sacuurera coroatajaniha curiquiin,
itolere canaanaihuru, ichauhenaauru, naaonjoaain.
Nitohaneeite

itolere caa chauratane que nenacaauru itajeraneein nenaa itajeriquiin,”

naain Cana Coaunera coasitaaure.
19 Nii janate, nejoracae dedeeu Cana Coaunera coroaaecuruhane jaan coloheri Teenforone jana ecu inanacaain ne Cana Coaunera rai rauhi curu camela. Nii janate dede caje ococoe jiacanocuru, tonijiainunri, araracuru, caroracuru, jelajinaa jaberocooru, naaonjoainuri.

12

Leinjiin ene aina leinjiin ataebinae dragon

1 Nii janate dede que ecooca leinjiin cana dede cojunacane jana, inanacae leinjiin eneenoto que conaanojoineein que cajioneconaa rijijieein- rai tijia asaae atene siriin, leinjiin comai lechoonca coroatajai arasijie siricha lauhecaain. 2 Nii enete canaanai cosuriu nihane jaun janoanaa jereein cuna caaun necairichajeein auhauhaque. 3 Nii catiaaeriinte coaiteen ecooca cana dede cojunacane jana inanacae leinjiin ataebinae- *dragon* lanajai tasinojoain- caainsinei couturiin lechoonca jichohin. Satiin nii caainsinei couturi nainetiinte ne rai comai. 4 Niite rai nuseei que dede nichata neleru caje arasijieuru joae chauratane ichoae. Nii ataebinae- *dragon*te ococoe nii ene rene, nii beree nejanoaneni quiha nejanoha rijieeoritiinne coina. 5 Nii janate, inae quicha cojoaajiineein nejanoae nii ene beree. Aca satiin chauratane que lauri lauri nenacaauru curaanaa nihane coina- coata caje nenaa otiha que biji achunequiin. Nete inae nejanoa rijieeoritiin nii beree raain amaaure Cana Coaunera aina rai rori acatiha. 6 Nii jaaunte, neniha cachane jaan cuhin soroe que banihateein Cana Coauneraacha rucujueihu cuhin nii ene, ecu teein beraichateein coroaaterate le oaraanca coroata fasha saota choonca janohin Cana Coaunera.

7 Nii baihate, nii dedeeu ita soore nii tabai ataebinae- *dragon* aina, Miqueli aina rai anjeraauru. 8 Nitohaneein ita sooruha nii tabai ataebinae ainane janate, acaauru amuritonaa nainesihurene nii ataebinae rai anjeraauru. Nii jaaunte, inae dede que nenaa nainecurene nii tabai ataebinae aina rai anjeraauru. 9 Nitohaneeinte, nii ataebinae- *dragon* tabai jaaore dede caje. Nii ataebinae- *dragon*te inoaenlu caje coaauneein nenaa acano tabai inoaensi- Moconajaera ne. Acate satiin chauratane tinonoritiin cacha coritaeraneein ne. Acate, nii rai anjeraauru aina jiniiquiin chauratane que jaonojoinecure.

10 Nii janane dedeeu mijiaaineein toniin:

“Inae ichoteratenojoi niha cachane jaan cojoanonaa que turuha. Niicha ichana nainei ichaain itolere curuanaa neein niha Cana Coaunera aina cocoainanacai niha Mesihasine jaan cojoanonaa quete inae turue. Inae Cana Coaunera sacuurera coulurujuera Moconajaera jaaoruha. Acate acaauru coulurujue, jiichoo, janotiin, itolere cojoanonaa bana, naaonjoaain Cana Coaunera acatiha neein. 11 Cana Coaunera coreniha cana nejeraneein nenacaaurute cana osa coreniha atinanojoineein nenaa Cana Coaunera Calaohi coichana aina, niicha beratei acaauruacha beebejeei, naaonjoainuri aina cuaain inae amuritoore. Nitohaneeinte Cana Coaunera ere beebeejeeuruhane coreniha coasilanaala ooruhane coina jatoroaain neein aihure. 12 Rachoojoeeuche dedeeu neiniquichene. Jana, chauratane que nenacaauru, cana temurau- cucuana cuhane nenacaauru, naaonjoaainunrite jataain cairichaaojoaaure, inae ichuunnijia necairichanaa coaraane cojoanonaa que turuhane que nainaane jaun, acaauru rene fauha cuha jataain obajeein Moconajaerane jaun,” naane jana aonajeeun.

13 Chauratane choaae jaonojoinihane que nainacoriin, nii ene canaanai janoaera coineteein soha cue nii nechu aansai ataebinae. 14 Nii janate, nii ene itaro jaaure tasionjoaain uujuiri tabai itaro tocohaneein, coriaae cuhin nii acano inoaensi caje soroha neniha cachane jaaun cuhine coina. Ecu teeinte, nii ene coroaateeure nichata

jaanacai cataaun reein tiaain. 15 Nii acano inoaensite nujuae caje acau mitaain nucuhe jae, raotojoeein nii ene sohin jaohane coina. 16 Nete, nii ene coroatajane chauratane, nujuaae caje acau jaohin nucuhe jaa nii ataebinae tabai- *dragon*ne jana lichurujuaaitiin jacolohitiin. 17-18 Nii jaaunte, jataain nii ene cotaain coraje nii ataebinae- *dragon*. Nii jaaunte cuhin, nii eneecha foerateeuri aina rai bereecuru, satiin Cana Coaunera ere tonoraain Jesoso cachaneein neeuruhane beeuruhane que casilanaala nenacaauru, naaonjoainuri soha cue nii ataebinae tabai.

13

Coroatajai ataebinae tabai

1 Nii janane caainsine couturiin, le choonca jichohin, naaojoaain cucuana caje mituhin iniha uha leinjiin ataebinae tabaine jana coaraaun. Le jichooru naineein niha comaine janate, Cana Coaunera baijiaraanu rijitiin couturichuru naineein laenanohineein ne erenaa. 2 Nii ataebinae tabai canuhacha coaraite, leinjiin aain tocohaneein acomari tijia tocohane rai tijia. Nii jana rai nujuaaente, aain tocohaneein nenaa leeon ujuaae tocohane. Nii leeocha ataebinae- *dragon*te, nii aain tocohaneein nenaa rai, jataain nelateein nihane jaane maajeein rai teein cocoainaain, nelaurianaja rorine maajeein rai te. 3 Nii aain tocohaneein nenaa ataebinae couturi leinjiinte, ohane coina ichanohin tocohaneein jataain temuhin cunaitanohi ne. Nete nii rijijieein coichanojoineei nerautaa nii necoasajane coaracuruhane jaun, jataain cojoelatiin coaraain, nii janolari tocohaneein nenaa ataebinae tabai esenetaain sacuure, satiin chauratane sacuritaain nenacaauru cachaauru. 4 Nii jaunte, nii aain tocohaneein nenaa cocoainaa nii leeocha ataebinae- *dragon*ne jaun, acaneein neeuruhane coroaecure, “Cha caa leinjiin ataebinae tabai- aain tocohaneein nenaa amuritonaa naine. Nihei chuni amuritonaa nainera,” naain acaneein niha nii aain tocohaneein nenaa ataebinae tabaine coroaecure, nii leeocha aina curuaecaain.

5 Chaen techu, Cana Coaunera baijiaraanu rijitiin, itolere que nelaetoha nocoetiin iriha nii janolari tocohaneein nenaa ataebinae tabaine jereein, jena choonca coroata ateein cocoaina nacaineein nihane coina cocoainae nii leeocha ataebinae- *dragon*. 6 Nitohaneeinte, Cana Coaunera baijiaraanu rijitiin que nejerateein, rai nenaja *santuario* quene maajeein ereein, dedeeu nenacaauru quene maajeein nejerate. 7 Chaen techu nii ichoae tacaain, coaiteen nii leeocha ataebinae cocoainae nii *dragon*. Cana Coaunera cachaneein nenacaauru que nejerateein, acaauru amuritohane reentiaain sonaana que nihane jereein, lauri lauri nichao que ichaohin, lauri lauri nere que ereein, lauri lauri natane que ichaohin, naaonjoainuri curuaanaaneein nihane coina cocoainae. 8 Nii janolari tocohaneein nenaa ataebinae coroaeraaurute, satiin caa chauratane que ichoteratenojoine lanaala nacaauru cachaauru neeure. Coatiha laenanohinihei acaauru curuaa nii necoaaunaalu chauratanene caje coaauneein nichoteeneeuri curuaacuru siriin nenaa quiricha cuhane. Nii quirichate cana coreniha sohin jaonojoin Carenero Narejeen rai nichoteeneeuri curuaa cocoiricha ne.

9 Chunocoha aonana naineraauru aonacurumiin:
10 Caresero cuhane neeuruhane coina nenacaaurute, caresero cuhane amanojoinecurureein.
Jana sabere que sohin jaonojoinecuruhane coina neeninurute sabere que sohin joaeracurureein.

Caute coaarareein esinae rauhijiriin itolere que laraajiin, niicha esenetai esenetaauruha Cana Coaunera cachaneein nenacaaurune.

11 Nii baihane, atane caje iniha cuha leinjiin ataebinae tabaine jana coaraaun. Nii jana rai jichote carenero narejeen jicho tocohaneein coroatajae. Nete nii leinjiin

ataebinae- *dragon* tabai rijitiin ere. 12 Acate nii jauriaanejeein nenaa ataebinae tabai rijijieein jataain cocoainanohineein ne, nii jauriaanejeein nenaa acatiha neein. Nii jaunte, nii jauriaanejeein nenaa ataebinae tabai- temuhin cunaitanohin couturii-coroaecuruha satiin caa chauratane que nenacaauru cachaaurune coinane maajeein ichae. 13 Chaen techu, satiin cachaauru notaracae itolere cojoelanaacojoai ichaain, dede caje atane choaae usine maajeein nalutiae. 14 Nii jauriaanejeein nenaa ataebinae tabai notaracae cojoaelanaacojoai ichaane aina cuaainte, caa chauratane que nenacaauru cachaauru coritaain- acaauru que nii sabere que temuhin cunaitanohin niha natiin ichaohin nenaa ataebinae tocohaneein ecaanto jaerate. 15 Nii ataebinae tocohaneein niicha ichacuri ecaanto rai ichaonaa teeinte erelarate nii ataebinae tabai coroataja. Nii jaunte, satiin coroajelanaala nenacaauru cachaauru sohin joaerate nii ecaanto acaauruhacha ichai. 16 Nii choae tacaain techu, satiin canaanaihuru, ichauhenaauru, coriquihonacaauru, cairichaihuru, letononeein nenacaauru, letononelanaala nenacaauru, naaonjoainuri, biji raotono nichajai que, acaauru auri que, naaonjoaaine maajeein rai cachaneein neeuruhane coujunacaneein acaauru coujunacaterate. 17 Nitohanihane jana coaracaaunne janate, chuni nii ataebinae curuaa aina rai coujunaca sirilanaala nenaa, nii chaelai coreteein, chaelai que necoreteein, naaonjoaana nainecurene.

18 Caute laen coaarareein itolere coitucuurera. Coitucuerate, nii ataebinae coujunaca janijiin coitucureein. Nii ataebinae coujunacate, cacha coujunaca rijijieein ne. Acate, saota fasha saota choonca saotaneineein ne.

14

Nenatecuruha le fasha jena choonca jena oaraancai cachaaurune

1 Nii baiha, Sioon bichatane ucuuno ichoae chujuhecoha Cana Coaunera rai Carenero Narejeene jana coaracaaunne janate, ecu rai nauri que Carenero Narejeen- atinanohineein nenaalu curuaa aina rai Inaca curuaa siriin ecu aina neeure le fasha jena choonca jena oaraancaain cachaauru. 2 Nii janane, caraturi caje naluha acaune rijitiin, toniha ararane rijitiin, naaonjoaain jataain mijiaaineein toniha dedeeune jana aonaun. Aonacaaunne janate, arajii quitara rijijieein nenaa arafa toteeuruha arajiin cachaaurune rijitiin netonijiae. 3 Nitohaneein netonijiaainte ena nenaa nenatena que nenatecure, nii rori caohacha ichoae nenaa, chaen nii cacha tocorijianeein jenaain nenacaauru, chaen nii ichauhenaauru, naaonjoainuri acatiha neein. Nihei nii chuni, nii nenatena que nenatena nainera. Acaihaniji caa atane caje le fasha jena chonca jena oaraancaain ichoteratenojoineein nenacaauruhachate, nenatena naine nii nenatena que. 4 Acaaurute, chabana suujua corelanaala niheichu nii chuni acaauru suujua corera tonoraelanaala neein- cunaa jerihane jaaun cuha nii Carenero Narejeene jini-ichaain amuhemujeein neeurure. Niichurute, satiin cachaneein neinichaachene caje ichoaichaniha ichoteratenojoineein nii Carenero Narejeen aina Cana Coaunera belaiha tenojoineein neeure. 5 Acaaurute, nii chariji bana casaje ujuaihonelanaala- niheichu baasoneein ereein, naaonjoaain neeurene.

Nichatajai Cana Coaunera letono anjera benojoin

6 Nii janane dede catai jeloon jiaauluhin situha uha leinjiin anjera, nii chariji bana satonoelanaala nenaa beratenojoin erenaa biha uha, lauri lauri natane siriin nenacaauru, lauri lauri nichao que ichaonacaauru, lauri lauri nere que ereein nenacaauru, lauri lauri nenaja que nenacaauru, naaonjoainuri raine jana coaraaun. 7 Nitohaneein jiaauluhin situhinte: “Baaso ichara casetecaera niha Cana Coaunerane coitucuhin Cana Coaunera coroaecuche. Inae caohacha ichaeneeichene, baaso ichaquichene coitucuhane jaa cojoanonaa que inae turuha. Cana rai dede, chauratane,

cucuana, atane suujua caje nalunaa acau, naaonjoainuri coauneraneein nenaa Cana Coaunera coroaecuche," nae tonijiaain ehequiin.

8 Nii baihate coaiteen caaijie uhe rai coroataja- leeocha anjera. Nitohaneein uhinte: "Inae nitajeeuruha Babilonia cocoaichacuru, nechu joaereein jataain baasoneein ichaoha cachane coina ichao ajaelaera que satiin chauratane lauri laurii ichaonacaauru cachaauru ichao ajaelae ajaelajeein nerejetilu," nae nii anjera coroataja.

9 Nii baihate coaiteen caaijie uhe rai nichataja leeocha anjera. Acate: "Chunocoha nii ataebinae tabai coroajeein nii tocohaneein nenaa ecaantone maajeein coroajeein, rai nauri, biji, naaonjoain que cojunaca sirichate, 10 obajeein nitohanai icharaauru caseteco coaracuruhane coina acaauru que banihateein Cana Coauneraacha rucujei bino que cocohin, asojoere tocohaneein moconaa usi tabai jana mocoorureein, Cana Coaunera rai anjeraauru, rai Carenero Narejeen, naaonjoainuri acatiha netiin. 11 Nii chariji bana satonoelanaalate itolere janonaa bana mocoha cuurureein, janotiin, jiichoo, naaonjoaain nii ataebinae coroajeein, nii tocohaneein nenaa ecaantone maajeein coroajeein, rai curuaa cojunacane maajeein sirichaauru," nae ehequiin nii anjeraauru nichataja.

12 Enate laen itolere que laraajiin neeuruha Cana Coaunera cachaneein nenacaauru, nere tonoraain itolere bana jianelanaala jeriha Jesosone rijijieein ichaaoruhane necoharareein.

13 Nii jana aonacaaunne janate:

"Aonaain laenaau: Nerausiaecate cuurureein ena caje coaauneein nunuheteein Cana Coaunera esenetaain ooruhane que tiaaojoaain nere tonoraain ichaonacaauru," naain toniha dedeeune jana:

"Aihachuhisicha. Acaaurute nebetacaaurureein namihaneeon caje. Canune acaauru que acaauru amihaneeon coaaratereeunni," naain tonorae Cana Coaunera Suujue.

Caa chauratane que nenacaauru taojiaera

14 Nii jana coaracaaunne janate, dede sacari jana laujuae leinjiin cacha tocohaneein nenaa- coturi que oro caje ichanohin comai siriin- sabere ajihanti que biji achunequiin. 15 Nii janate Teenforo asajai caje mitatiin: "Chajaain nii taojiaaine jaanu que iicha amai que- nii iicha raaeninuru taojiaain ranajaau, inae cataa caa iicha raaeninurucaa chauratane que nenaa- inae rai cojoanonaa que turuhane jaun," naain eheque nii leeocha anjera, dede sacari jana laujuai rai. 16 Nii jaunte, nii niicha amai sabere que niicha raaeninuru taojiaain, caa chauratane caje ranajae nii dede sacari jana laujuai.

17 Nii baihate coaiteen dedeeu nenaa Teenforo caje mitue leeocha anjera- acaaentonai sabere ajinai que biji achunequiin. 18 Nii janate Cana Coaunera belaihuruhane jaa rori caje mitatiin: "Chajaain nii ii sabere que nii chauratane que nenaa oba inaa saau. Inae cataa nii oba inaacuru," naain ehequiin nii sabere que biji achunequiin nenaa cotijiae, nii leeocha anjera- usi curuaanaa.

19 Nii jaunte, sabere que nii chauratane que nenaa oba taain, raain, rucuhecane jaa cuhane te, ecu teein oba baca rocohane coina. Nii oba tainaate inae caseteco tabai letoaa Cana Coaunerane beraneein ainaa ne. 20 Nitohaneein nii rucuhecuruhane jaan cuhane rucujeein, nese udaa nii oba baca rocooruhane janate, ichananeein mituhin nichata fasha oaraanca metoroneein jelaai jojoe cabario ujuaae ucuunejeein ucuacaain.

15

Caaunsine anjeraauru- caainsii laurinei itolere necairichanaa satono uhaaurera

1 Nii jana dede coaracaaunne janate que ococoe jataain cojoelanaacojoai- coaara coina ecotenojoin tasionjoaain. Nii janate, ecu neeure caainsiineein anjeraauru, itolere

necairichanaa que cacha cairichaeranu uhaain. Nii quete, jataain nobaaeneein niicha coacui satonote Cana Coaunera.
2 Nii jana cucuana baca coaracaaunne janate, usi que jasisii tocohaneein ajiarotiin ne. Nii cucuana baca tocohaneein ajiarotiin nenaa auhanihate, acaauru rai Cana Coauneraacha tei quitara rijijieein nenaa arafa siijiariin neeure arajiin cachaauru, nii ataebinae tabai, chaen nii tocohaneein nenaa ecaanto, chaen nii coujunaca aina curuaa, naaonjoainuri amuritooreraauru cachaauru. 3 Acaaurute, Cana Coaunera ere bera inoaensi Moisesa nenate que nenatecure. Chaen Cana Coaunera rai Carenero Narejeen naaonjoainuri nenate que nenateeinte:

"Jataainte, cojoelanaacojoaain janiinacajelanaala itolere que laraajiin, esinae rauhijiriin aitohine rijijieein caohacha ichaaicha Cana Coaunera.
Iite, satiin lauri lauri rai natane que ichaonacaauru cachaauru curuaanaa *Rey*neein neeicha.
4 Nihei nii chuni ii que suujua acatelanaala naineijeita Curuaanaa.
Neiheichu nii chuni ii coroajelanaala nainejei.
Nii jaunte, leinjiin iicha saantoneein neeine jaun, satiin lauri lauri rai natane que ichaonacaauru cachaauru ii coroaecurureein, itolere baaso, caohacha, naaonjoain ichaain coaarateeine jaaunra,"

naain nenatecure.
5 Nii baiha nojoracaa dedene jana coaracaaunne janate, ecu niha acaauru aina niicha ichaneni ichaane coina Cana Coauneraacha icharatei Teenforone jana, ecu ne Cana Coauneraacha turunajaanu jeelai *santuario*. 6 Nii Cana Coaunera turunajaanu jeelai cajete mituure caainsiineein anjeraauru, itolere caainsii laurini que cacha cairichaeranu amaain cunacaauru. Cajione somaratiin jiquihaqui que cajionecohin, jaleri cataaun oojoaain oro caje ichanohin siintoroon que siintorooncohin.
7 Nii cacha tocorijianeein ichaohin jenaain nenacaauru caje leinjiinte, nii caainsiineein nenacaauru anjeraauru rai, oro caje ichanohin cocoorunajaan curu nainocojoaain casetecocuru que banijiaain nenaa- nii chariji bana satonoelanaala nenaa Cana Coaunera caje unaa te le anjeraauru nainetiin. 8 Nitohaneeinte, itolere que laraajiin necaohacha que necaohachaane coaaratiha Cana Coaunerane jaan- suruaa caaun nocojoe nii Cana Coaunera turunajaan- *santuario*. Nii jaunte, nii chuni ecu turunaa nainene, nii caainsii laurinei que cacha cairichaeranu jitariin berotecuruha nii amaaureraauru caainsiini anjeraaurune reen tiaain.

16

Casetecocuruhacha coheni curu muruaae

1 Nii janane nii Cana Coaunera turunaja *santuario* tonii: "Chajaain nii casetecocuru que banihateein Cana Coauneraacha tei caainsii curuneein nenaa- muruaae cuhane nenaa chorocuche chauratane ichoae," naa tonijiaain nii caainsiini anjeraauru rai erenaane jana aonaaun. 2 Nii janate, nii curu muruaae cuhane nenaa necairichanaa tera choroha leinjiin anjera chauratane ichoaene jana, ataebinae cojunaca siriin nii tocohaneein nenaa ecaantone maajeein coroajeein nenacaauru cachaauru jaberoco que cunaain mitue abero jataain tasionjoaain.
3 Nii janate, cucuana cuhane leeocha curu muruaae cuhane nenaa necairichanaa tera choroha nii anjera coroatajane jana, ichana nejesinaneein nerotoe cucuana baca esinaaeca, sonajaain jaoha cachane aihane tocohaneeine jaun satiin oore nii cucuana cuhane ichaohin nenacaauru.

4 Nitohaneeinte, nucuhe cuhane, atane jachu caje acau nalunajaaunru cuhane,
naaonjoaain nii necairichanaa tera choroha nii curu muruaae caje anjeraauru nichata-
jane jana, ichana nejesinaneein nerotocure nii nucuhe bacaauru esinaaecaauru. 5 Nii
catiariin aonacaaunne janate:

"Iite, esinae rauhijiriin nitohaneein caohacha aina baaso icharaauru coaraain casete-
caraneein neei.
Iite Cana Coauneraneein acaihanejei Saantoneein inoaenlu caje coaauneein neei.
Chaen techu, nii chariji bana satonoelanaala neriquiin.
6 Acaaurute ii cachaauru sohin jaohin ii ere beebejeraneein nenaa *profeta*curune
maajeein sohin jaaorelu.
Nii jaunte, nii niicha sohin niicha jaaorilu coichana que cocooruhane coina
acaauru cairichaa ichaai, baasoneein ichaaoruhalune jaun. Nitohaneein terate late-
cure,"

nae nii nucuhe bacaauru esinaaeca asaaecane coina que banijiaain nenaa Cana
Coaunera rai anjera.

7 Nii janate, Cana Coaunera rai jujuai mocooruhane jaan rori rohan toniin: "Aichuhisi
laesinaera, itolere ichana naineraneein neeine jaunra Cana Coaunera, esinae rauhi-
jiriin nii baaso ichaelanaala nenacaauru casetecaelanaala, baaso icharaneein ne-
nacaauru casetecaeraneein neeine jaunra," naane jana aonaaun.

8 Nii janate, nii niicha amai muruaae conera chohitoha enoto ichoae nii anjeraauru
nejenane jana, nii aina cuaain niicha ichana naine ichaain cachaauru mocoe najaano
que nii enoto cono. 9 Nii jaunte, jataain banejelanaala mocoore. Nete nitohaneein
mainajeein mocooruha natiin, Cana Coaunera coroaaena coacuelanaala baijiaraanu
rijitiinchuru jataain baasoneein que ereeure, nii itolere cunaihuru amurijiriin niicha
ichana nainei icharaneein niha Cana Coaunerane saijieein.

10 Nii jana, nii niicha amai muruaae conera chohitoha nii ataebinae nelauriana-
jan rori ichoae nii anjeraauru nesaoquine janate, jataain caohacha nocohenaneein
nedae rai cojoanonaa. Nii jaunte, nii mocooruhane curiha cuna caaun lele calaaure
cachaauru. 11 Nete nitohaneeuruha natiin, nii baaso ichacuruhane jianelanaala, nii
acaauru abero aina acaauru moco curihuruha natiin, Cana Coaunera que nejerateein
baijiaraanu rijitiin ereeure.

12 Nii jana, nucuhe Eofarate cuhane nii niicha amai muruaae conera chohitoha
anjera nesaotane janate, jera jaonaa nainecuruha enoto mitu nichajai caje unacaauru
*rey*churune coina jacoroe nii nucuhe baca.

13 Nii janane, nii ataebinae tabai-*dragon* ujuae caje, chaen nii necha aansai ataebinae
tabai caje, chaen nii *profeta* niha nocoeti, naaonjoainuri ujuae caje mituha dari
tocorijianeein nichatajaain nechu coitucuchuhi suujuene jana coaraaun. 14 Acaaurute
nii nichatajai coitucuchuhi suujueneein itolere cojoelanaacojoai ichaain, satiin chau-
ratane sacuritaain rai cachaneein nenacaauru *rey*churu taojiaain sonaana que niha
uurureein, inae itolere ichana nainera Cana Coaunera Cojoanonaa que turuhane bana.

15 "Aonacuche, nii nainajeneeichene janane aiha leinjiin asijiautone rijijieein inara
rene luhecotariin neeoritoreeuni. Jataainte nerausiaeca cureein caohachaain nainaain
letona jatoraain cajione ruhecaain canu cohara, nabana machoharohane, nii ma-
choharohane que coejeein cacha cataaun nihane coataa," nae Cana Coaunera.

16 Nitohaneeinte, nii nere cuhane Armajedoonneein Ebereeocuruhacha curuaatei ita
taojiaaure- nii satiin chauratane sacuritaain nenacaauru *rey*churu.

17 Nii janate, joaereein nii curu muruae cuhane nenaa cabuhitoha nii anjera caainsi-
inene jana: "Inae jatoroaa," naain tonijiaain toni erenaa dedeeu nenaa Cana Coaunera
turunaja *santuario*- nii nelaurianaja rorihu toniin.

18 Nii janate, jataain mijiaaineein niha jiacanone jana, jataain mijiaaineein toni
erenaa arara aina. Nii janate jataain mijiaaineein luhecotariin uha carorane jana,
jataain mijiaaineein nerurujuae atane, niha caa chauratane que cachaaurune jaan caje
coaauneein niha leeocha caroracurune amurijiriin jataain mijiaaineein uhane jaun.
19 Nii janate, mijiaaineein uha carorane jana nichata turiin nefaruhe Babilonia nese
tabai. Nii jana nefaaruusiha satiin chauratane sacuritaain nenacaauru neseeurune
janate, nii Babilonia nese tabai coacue Cana Coaunera, nii nobaaeneein casetecocuru
cocoaane coina niicha rucujuei bino elonai que acaauru cocoaane coina. 20 Nii jana
satiin obenecuru, ichatane ucuunooru, naaonjoainurite nefaruusiin nitajihane jana,
21 dede caje cachaauru ichoae naluhacoae ajeri jaberoco rijijieein nenaa- jelajinaa
jaberoco jeenachoonca quiro amurijiriin anajiin. Nii jaunte, acaauru ichoae nichoroha
dede caje uhin nii ajeri jaberoco rijijieein nenaa- jelajinaa jaberocone jaun, jataain
necairichanaa tabai caseteco nihane jaun, Cana Coaunera que nejerateein baijiaraanu
rijitiin ereeure cachaauru.

17

Jataain ene cojoaeloroheri esineneein nenaa casetecaauruhane

1 Nii caainsii laurinei cacha cairichaeranu curu muruaae amaaurera caainsiini an-
jeraauru caje leinjiinte: “Chajaaune, naaonjoaain casetecanohinerichaain taa cucuana
baca ichoae lauhequi ene cojoaelorohene coaarate ii que. 2 Caa chauratane curuanaa
*rey*churute, taa ene cojoaeloroheri aina ichaojeraquiin neeure. Chabana nitohanai
ichaain ichaonaa naineniha cachane saijieein, rai nichao baaso aina cuaain satiin
chauratane que nenacaauru ichao aasajeein osa que sarunajaelu,” nae canu rai nii
anjera.

3 Nii baihate, Cana Coaunera Suujue coaaratenojoin coaracaaunne jana, cacha
areroo canu amae nii anjera. Nii janate, ecu niha leinjiin ataebinae tasionjoaain
lanajaainne jana, nichoae laujuae leinjiin ene. Nii ataebinae tabaite, Cana Coaunera
baijiaraanu rijitiin jaberoco sacuritaain laenanohineein rai curuaa siriin, caainsiine
couturiin lechooncae rai jicho. 4 Nii jana nii ene cajionete, lanajaain jichohajiojoai que
jasisiin, oro caje ichanohin que corujuelequiin, jataain coretiin nenaa ajeri jaberoco
que urerianohineein, jiquihaquiin nenaa perla, naaonjoainuri que urerianohine rai
cajione. Oro caje ichanohin acau cooruhane jaa curu muruaae que biji achunecohin,
nainecojoaain rautaain coaanacaaojoaelanaala nenaa siri, nechu jataain leinjiin calani
dadanacaaojoaelanaala nenaa amae nechu joaenreein cachaauru que ichaojeraquiin
neosateein nihane jaun.

5 Nitohaneeinte: “Babilonia nese tabai, ene cojoaeloroherihuru nebaneein satiin
chauratane sacutaain itolere cachaauruhacha rautaai icharaneein nenaa,” naain lae-
nanohineein curuaa siri nauri que, chabana coaaraa nitohanaine que airijiin.

6 Nii baihane nainaaun, Cana Coaunera cachaneein rai nere beebejeraneein neeu-
ruhane coreniha, chaen Jesocurisito beebejeeuruhane coreniha ateinanohineein ne-
nacaaurulu, naaonjoainuri coichana caaun ajiha nii ene cojoaeloroherine que. Nii
jaunne coaarihanune rijijieein jataain cojoelatoon.

7 Nii jaunte canu rai: “Chanuna jataain cojoelatohi. Tane ichei caa ene ichao
coitucueraelanaala nenaa aina nii caainsiinei couturiin lechoonca jichohin- nii amaera
ataebinae tabai, naaonjoainuri beete coitucuhi. 8 Inoaenlute niqui ichoaelu nii iicha
coarai necha aansai ataebinae tabai, nete inae nitaje. Nii jaunte, caohacha nita-
jeeriin nitajesihane ajiniha, nii chariji bana satonoelanaala nenaa atane jachu caje
inicheein. Nii necoaaunaa cana rai chauratanene jaa caje coaauneein Cana Coaunera
coitucuurera curuaacuru siricha quiricha cuhane laenanohineein curuaa sirilanaala

caa chauratane que nenacaauru cachaaurute, nii necha aansai ataebinae tabai cojoelatiin coaraa cuurureein, inoaenlu ichaohalu natiin inae nitajihane jaun. Nete inae nacoaauneein ichaoreein.
9 Caute laen esinae rauhijiriin coaarareein niicha coitucui coitucuhin biha coitucuerane. Nii caainsiinei couturiite, caainsiinei ichatane ucuuno nii lauhaca ene cojoaeloroherine jaan beraneein aiha ne. Chaen nii caainsiinei couturichurute nii caainsiinei *rey*churu beraneein ainaa ne. 10 Nii saoquii *rey*churute inae chaque nelateein nedaaurene. Leinjiinchate jaiti itolere curuaanaaneein ne. Nii jana leeochate jaiti turuene. Nii acaauru caaijie nedanaa turuheneni inae turuhane bana coatiha carajaain nerinaain. 11 Nii inoaenlu ichaonaa necha aansai ataebinaete, acaauru curuaanaa *rey*neein acaauru fosaneineein nelu. Nete inae nitaje. Nii choae tacaain techu, nii caainsiineein nenacaauru caje nenaa nelu. Nitohaneeinte, jataain caohachanainejeein raajenihane itajeranu ichajeein sacue.
12 Nii lechooncaain jicho iicha coaraite, lechooncai *rey*churu neein jaiti curuaanaaneein cocoainanohi nelanaala nenacaauru ne. Nete inae carajaelanaala, nii necha aansai ataebinae jiniichaain aihuruha *rey*churune rijijieein cocoainanohi neeurureein.
13 Nii lechooncai *rey*churute, ita suujua rijitojoeein niicha ichana nainei ichaa nii necha aansai ataebinae tabaine coina cocoainaa cuurureein. 14 Nitohaneeinte, nii Carenero Narejeen aina ita soha cuurureein. Nete acaauru amuritoha cureein nii Carenero Narejeen. Nii suujua rijijieein janijiin Cana Coaunera ranojoinurilu rai cachaneein nenacaauru aina, satiin curuaanaacuru curuaanaa neein, satiin *rey*churu rai *Rey*neein niha nii Carenero Narejeenne jaun," nae carai nii anjera.
15 Chaen techu canu rai: "Nii lauhaca nii ene cojoaeloroherine jaan- iicha coarai acaute, nenaanaja, cachaauru, nere que ereein nenacaauru, natane que ichaohin nenacaauru, naaonjoainuri beraneein ainaa ne. 16 Jana nii necha aansai ataebinae tabai jicho lechooncaain iicha coaracurite, nii ene cojoaeloroheri que nejerateein, machorocoaain que jaolecohin, rai jaberoco quiin usihanau mocoorurichaaine jaan beraneein ainaa ne. 17 Cana Coaunerate, acaauru suujua jichochoe, aca jerihane rijijieein niicha jerei ichaain, jiniiquiin ita suujua rijitojoeein, nii *rey*neein cocoainanohineein neeuruhane jaan teeuruha nii necha aansai ataebinae raine coina. Nitohaneein jeriha Cana Coaunerane que tihane jaan que tiaajeein. 18 Nii ene iicha coaraite, itolere amurijiriin nenaa Babilonia nese que satiin chauratane sacuritaain nenacaauru *rey*churu amuritoeraneein nenaa beraneein ainaa ne," nae carai nii anjera.

18

Nitajiha Babilonia nesene

1 Nii baihane niicha ichana nainei ichaane coina cocoainanohineein, rai necaohacha que necaohachaain dede caje fauhin chauratane jiliitoha rai cono necaohacha que leeocha anjerane jana coaraaun. 2 Nii janate tonijiaain:

"Inae nitajiha itolere amurijiriin nenaa Babilonia nese tabai.
Inae moconajaera nenajaneeinte,
itolere lauri lauri coitucuchuhi que suujuequiin,
chaen rautaain coaanacaaojoae lanaala nenaa itolere ataebinae coitucuchuhi, tajaaecuru coitucuchuhichuru, naaonjoainuri ucuhaneein inae nerotoe.
3 Nitohanihane jaunte,
chabana nitohanai ichaain ichaonaa naineniha cachane saijieein,
rai nichao baaso aina cuaain,
satiin chauratane que nenacaauru cachaauru ichao aasajeein osa que sarunajaelu.
Chaen techu,
que ichao jeraquiin nerejetocure satiin chauratane que nenacaauru curuaanaacuru.

Chaen techu,
satiin caa chauratane que necoretenacaauru coriquihocure,
nechu jataain joaereein baaso ichacuruhane jaanuhacha que necoreteein,”

nae carai nii anjera.
4 Nii janate, nacoaauneein dedeeu tonii.

“Chajaain nii nese caje amuuche inara canu cachanequichene.
Nabana nii osaaonacaauru aina neeichene
acaauru osa leruhiche acaauru ainane,
necairichaaiche nii necairichaauruhane jaan quene coataa.
5 Dede quete
turuhelalajeein laujuae jataain acaauru osa tabai.
Nii jana Cana Coaunerate,
nii baaso chacuruhane coitucuhin chabana baitenereein.
6 Leeochaauru cairichaane amurijiriin,
coroata saain jeelai amuritoheriin nii niicha coheni jataain coaaerai jasiiteein que cairichaau.
7 Jataain necairichanaa tabai que cairichaau,
leeochaauru cairichaane amuritoheriin.
Nechu jataain joaereein nocohasitaa nocoetohane jaunte,
rai suujua cuhane:
‘Caune aiha curuaanaane rijijieein raotojoeein neeun.
Coatiha aiha autanane rijijieein necairichanaa coaarinaauni,’
naain necohasitae.
8 Nii jaunte,
le jiichonijin cuhane nichoae nalureein itolere necairichanaa, onaa, mijitena, nererojoecana, naaonjoainuri.
Chaen techu
usihanau moconojoiniha cureein.
Jataain itolere que laraajiin niicha ichana nainei ichaain
cha rucuheraniha nii casetecaeraneein nenaa Cana Coaunerane jaun,”

naa erenaane jana aonaaun.
9 Inae moco caaun suruaa tabai niha nii nesene coaracuruhanete, jataain inaderaain chanaa cuurureein caa chauratane que nenacaauru curuaanaacuru, nechu joaenreein nichao aasajeein nii nese aina ichaojeraconacaauru, nii baaso ichacuruhane que netojoejeein. 10 Nii jaunte, inae caseteconihane coaracuruhane coasiha rohan nichuuntanaa nainelanaala caje coriae netiin:

“Jataainte cairichaaojoaai itolere que laraajiin niha
nocoetohi natiin Babilonia nese tabai, coatejeneeine
jana luhecotariin ii rene turuha casetecone jaun,”

naaurureein coarajeein.
11 Satiin chauratane sacuritaain ecu necoretenacaauru techu, nii nese coinaderaain chanaa cuurureein. Inae nenerihani nii coroatajajelanaala acaauruhacha sirii rucuhele coreterane jaun. 12 Nii itolere, oro, plata neein curuajaain nenaa coata coreti, ajeri jataain caohatiin coreti, jataain cajione caohacha, cajione lanaajionjoai, cajione lanajai, itolere araai laurii enuha jujuhi caje nenaa, ebucu caje ichanohichuru rucuheleeuru, enuha jataain coretiin nenaa, coata lanajai boronce, leeocha lauri coata, ajeri jaberoco jataain nojoeein nenaa, 13 arajiin jujuaain nenaa canera, sacari jujuaain

nenaa, miraa chaen leeochaauru jujuaain nenacaauru, *perfume*, bino, erene, arina caohacha, tirico, atane choae terei anajiin icharaauru, carenero, cabario, cabario que tararaeraain nenacaauru, chaen cachaauru letononeein nenacaauru, naaonjoainuri que necoreteeuruha, nii Babilonia cocoaichacuru raine jaun, jataain coinaderaaure.
14 Nii janate jataain inaderaain:

“Inae nihei iicha rautati rucuhele coreti satiin iicha sirii.
Inae chabana nihei jerichanejeein sirii neeine,”

naaurureein nii neseu necoretenacaauru.
15 Nii neseu necoretenacaaurute jataain coriquihotiin neeure. Inae caseteco coaraane janate, caje coriae neein coinaderaain chanaain coarajeeurureein jataain coasina caaun. Chaen techu jataain coisiin:

16 “Jataainte cairichaaojoaai, itolere nese amurijiriin tabaain nenaa.
Cajione caohacha que necoreeteein, lanajaain jichohajiojoai que necoreeteein oro,
chaen jataain coretiin nenaa ajeri jaberoco, perla, naaonjoainuri que urerihanohin cajione que necoreetiha leinjiin enene tocohaneei niqui.
17 Nete luhecotariin coacueneeine jana, inae nitaje nii itolere iicha sirichuri,”

naaurureein.
Satiin bote cuhane curuaanaaneein nenacaauru curuaanaacuru cafitaancuru- cucuana cuhane amuhemuhenacaauru, chaen marinerooru, satiin cucuana cuhane nichao que ichaohin raotojeein amuhemuhenacaauru, naaonjoainurite coriae netiin coarajeeure. 18 Inae moco caaun suruaa niha, nii nesene coaraainte: “Coatiha catohaneein jataain leeochaauru amurijiriin jataain caohatiin nenaa nese caa catohaneein nedaai,” naaure tonijiaain.
19 Chaen techu, coinaderaain chanaain, couturi ichoae atane bujuinaa chorohin:

“Jataainte cairichaaojoae taa nese itolere amurijiriin nenaa, naain chanaaurureein,
satiin nii cucuana cuhane bote sirii amunacaauru,
nii nese aina cuaain coriquihonaneein nedanacaauru.

20 Nii nese cairichaa Cana Coaunerane coroaaecuche
dedeeu Cana Coaunera cachaneein janijiin niicha cotihanohineein nenacaauru,
chaen afosotooru, *profeta*curu, naaonjoainuri. Acaauru casetecaane ucuaetohate, inara rai caohacha ichae Cana Coaunera,”

21 Nii jaunte, nii itolere que nelateein, niicha ichana nainera neein nenaa anjera, nii leinjiin ajeri jaberoco seeonjoan- cha tutuuruhane jaa tocohaneein nenaa baihataain cucuana cuhane siheitiin:

“Catohaneeinte,
itolere amurijiriin nelaetiin niha nocoetohinatiin,
inae chaque nelatelanaala neei Babilonia nese. Inae chaelon nihei nacoaauneein jerichanejeein neeine jana ichoharaauruhane.
22 Inae chaelai janonaa bana nihei nacoaauneein ii que aohanraa,
nenateein quitara rijijieein nenaa toteein, aunone maajeein toteein, coreneta tocohaneein nenaa toroonfeta, naaonjoainuri toteeuruhane.
Inae nerinaain ii que amihaneeni.
Niheichu aohanrarinaain tonijiainiha natiin ichaain cha tutuera.
23 Chaenchu
chaelai janonaa bana nihei, ii que niha conone jana,

ii que aohanraa tonijiai ichaain nisirihateeuruhane jaa besetane.
Coatiha
inae chaque nelateein neeuruhi ichei rucuhele que necoreteein nenacaauru,
satiin chauratane que nenacaauru amurijiriin itolere que nelaetoha nocoetiin neeuruhalu natiin.
Chaen techu,
benaneniha nocoetohine que,
satiin lauri lauri nenacaauru cachaauru coritaain nerejetohi,"

nae nii anjera.
24 Nii nese quete erunojoi ne niicha sohin niicha jaaorilu *profeta*curu coichana, chaen nii janijiin Cana Coauneraacha ranojoinurilu rai cachaauru, chaen satiin caa chauratane que sohin niicha jaaorilu coichana, naaonjoainuri.

19

1 Nii baiha jataain arajiin dedeeu tonijiaain ereeuruha cachaaurune jana aonacaaunne janate:

"Cana ichoteraneein nenaa cana Curuaanaa coroaecuche.
Nii itolere ichana naineein,
rai necaohacha que necaohachaain,
naaonjoaain nihane jaunte
cana ichoteraneein Cana Coauneraneein ne.
2 Acate
esinae rauhijiriin baaso icharaauru coaraain
casetecaeraneein ne.
Nitohanihane jaunte,
rai jaberoco aina cuaain
satiin chauratane sacuritaain nenacaauru cachaauru saruhin niha osa quene jaun,
nii ene cojoaeloroheri rijijieein nenaa casetecae.
Cana Coaunerate
rai cachaneein nenacaauru ateinaain nihalune
core coaarate que,"

naaure.
3 Nii baihate nacoaauneein:

"Cana ichoteraneein nenaa cana Curuaanaa coroaecuche.
Nii chariji bana jianelanaalate
ecuun iniha cureein nii ene cojoaeloroheri rijijieein nenaa- Babilonia nese moco cousuruca,"

naaure dedeeu tonii.
4 Nii janate, curuaanaa nihane jaan rori- *trono* ichoae lauhaca Cana Coaunerane jana, nacatiha neseeonriaain: "Cana ichoteraneein nenaa cana Curuaanaa coroaaecuche. Nitohanemiin," naain Cana Coaunera coroaecure, nii coroata choonca jenaain nenacaauru ichauhenaauru, chaen nii jenaain cacha tocorijianeein ichaohin nenacaauru naaonjoainuri. 5 Nii janate, nii curuaanaa nihane jaan rori- caje toniin:

"Satiin inara canaanainuru, ichauhenaauru, naaonjoaineeichene
Cana Coaunera coroaaecuche,
nelateein acaneein nihane que casiichene coaarateein neinequichene,"

naain toniha erenaane jana aohanrae.

Rai cachaneein nenacaauru aina beseta ichaa Carenero Narejeene jaan cojoanonaa que turuhane

6 Chaen nechu tonijiaain toniha arara aina caraturine rijitiinchuru iriha arajii
cachane jana aonaaun. Nii janate:
“Cana ichoteraneein nenaa Cana Curuaanaa coroaecuche.
Inae itolere Curuaanaa neein nihane nunuhetiha cana Curuaanaa,
itolere que nelateein,
itolere ichana naineraneein nenaa Cana Coaunera.
7 Aihane jaun
coanete rachoojihacache.
Esinae rauhijiriin
rai necaohacha que necaohachaain niha Cana Coaunerane coroaaecaache,
inae nisirihatiha Carenero
Narejeenne jaan cojoanonaa que turuhane jaun.
Inae letona jatoraain neruujiha rai comasainu.
8 Nitohaneein jereraane jaunte,
somajai cajione caohacha jiquihaqui que necoreete nii Carenero Narejeen comasainu.
Nii cajione caohacha somajaain jiquihaquiin nenaate,
esinae rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein
niicha ranojoineein nenacaauru ne,”

naain tonijiaain toni erenaa. Satiin rai cachaneein nenacaauru raa Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone que.

9 Nii janate canu rai: “Caa laenaaun: ‘Raotojoeein turuuruhine nii Carenero Narejeen beseta que cotihanohichuru.’ naa caraine baihate: ‘Caa erenaate, inae rauhijiriin Cana Coaunera beratenojoin erenaane,’ ” nae carai nii anjera.

10 Nii jana coroaaecaaune coina, nii anjera tijia asaae neseeoriaanune janate: “Coa nitohanai ichana coaauca. Canuhetonaine Cana Coaunera cacha neein neeun, jerichanejeein nii aaine rijijieein. Aihuruha nii ii nejeraauru, acaauru rai aitoha Jesocurisitone rijijieein, naitoonjoan tonoraain nenacaaurune rijijieein. Aihane jaun, Cana Coauneraacha coroaaecu,” nae canu rai nii anjera.

Nii Jesocurisito que erenaa techu, *profeta*curu que beratenojoineein nelu.

Cabario somajain ichoae cunaa

11 Nii janate dede que ecooca somajaain cabarione jana, nichoae laujuae- nii suujua rijijieein nesineneein curuajai. Acate esinae rauhijiriin baaso icharaauru cachaauru ichao rucujueein, que nejeratenacaauru amuritiin nelu. 12 Rai notate jiquihaquiin usi lanaro tocohane. Nii janate, arajiin rai coturi que comai amaane jana, que laenanohineein ne rai curuaa. Leinjiin acaachate nii curuaa coitucuujue. 13 Nii jana rai cajionete, ichana que lomonojoin tocohane. Jana rai curuaate: “Cana Coaunera Ere,” nae. 14 Nii janate caaijie uure dedeeu anjeraauru- cajione caohacha somajai que necoreeteein-cabario somanerei ichoae uhin. 15 Nii janate rai nujuaae caje mitue sabere ajihantiin, satiin lauri lauri nenacaaururu amuritoheraneein nihane cojunacaneein. Acate coata caje nenaa otiha que biji achunequiin, acaauru Curuaanaa niha cureein. Acate, cana tijia que oba shaoquiin, rai baca rocohacane rijijieein, baaso icharaauru coaraain casetecaain, rai nobaeneein casetecocuru que banihateein niicha rucujei- bino que acaauru cocoaa cureein nii itolere que nelateein- itolere ichana naineraneein nenaa Cana Coaunera. 16 Chaen techu rai cajione, rai nanaae, naaonjoain que:

*Rey*churu *rey*-
curuaanaacuru Curuaanaa

naain laenanohineein ne Acaneei nihane coitucueratera rai curuaa.
17 Chaen nechu enoto conohanau chujuhecoha leinjiin anjerane jana coaracaaunne
janate, satiin tajaae iniho que lenoneein ecuun jiaauluhin amunacaauru rai tonijiaain: “Chajaauchete netaojiaete tabai lenone que inara coroaatemiin Cana Coaunera.
18 Aihate Curuaanaacuru *rey*churu, soondarooru curuaanaacuru, laraajiin nenacaauru
cachaauru, cabariocuru, nichoae cunacaauru, itolere inihocuru, letononelanaala nenacaauru, letononeein nenacaauru, nelatelanaala nenacaauru, nelateein nenacaauru,
naaonjoainuri iniho que lenonequiche,” naain ehequiin nii iniho que lenonenacaauru
tajaaecuru cotihacane aonaaun.
19 Nii baihane, nii necha aansai ataebinae tabai aina, satiin caa chauratane
que nenacaauru curuaanaacuru aina sonaana que neeninuru acaauru soondarooru
coaraaun. Acaaurute, nii cabario ichoae lauheconaa aina rai anjeraauru sooruhane
coina netaojiaaure. 20 Nii janate, nii necha aansai ataebinae tabai mucuhin casete-
caaure, nii rai *profeta-* nacatiha neein itolere cojoelanaacojoai ichara aina curuaae-
caain. Nii itolere cojoaelanaacojoai ichaane aina cuaainte, nii necha aansai ataebinae
tocohaneein niicha ichacuri cojunaca terateein rai ecaanto coroaeraauru cachaauru
coritae nii rai *profeta* niha nocoeti. Nii jaunte, nii *profeta* niha nocoeti aina curu-
aaecaain, nii necha aansai ataebinae tabai jaaore ichaaojihane jana, usi conemuri
asojoereneein moconaa cuhane. 21 Nii jana leeochaaurute, sohin jaonojoinecure, nii
cabario somajai choae laujuaain cunaa ujuaae caje mitunaa sabere ajainai que. Nii
janate, nii onacaauru iniho quihure nainaain obejeein nii iniho que lenonenacaauru
tajaaecuru.

20

Le oaraanca jaanacaneei ichohanojoi niha moconajaerane

1 Nii janane, *cadena* que biji achunequiin atane jachu chariji bana satonoelanaala
nenaa cochabi uhaain fauha uha leinjiin anjera dede cajene jana coaraaun. 2 Nii
anjerate fauhin, nii ataebinae tabai acano inoaensi- moconajaera ichojoae, le oaraanca
jaanacai que tihane reein tiaaojoaain. 3 Nitohaneein ichojoaainte, nii chariji bana
satonoelanaala nenaa atane jachu tabai cuhane fuhin, nii fuera que nii cochabi te,
le oaraanca jaanacanei que tihane reein tiaaojoaain, nabana caa chauratane que
nenacaauru cachaauru coritaane coataa. Inae le oaraanca janacanei que turuhane
banate jianenohiniha cureein carajaelanaala.
4 Nii jana, nii curuaanaacuru rori- *trono* coaracaaunne janate, nichoae launereeure
nii baaso icharaauru coaraain rucuheranu que cocoainanohineein nenacaauru. Chaen
nechu, Cana Coaunera aitonjoan beebejeein, jataain esinae rauhijiriin beratenojoinihane rijijieein Jesocurisito aitonjoan tonoraauruhane coreniha, coturi molonojoineein
onacaauru suujue netonai ecu neeure. Acaaurute, rai biji, nauri, naaonjoain que nii
necha aansai ataebinae coujunaca teeuruhane jerelanaala, chaen nii necha aansai
ataebinae tabai aina nii tocohaneein nenaa ecaantooru coroajelanaala nenacaauru
nelu. Acaaurute nii ooruhane baiha nacoaauneein ichanaain le oaraanca jaanaca-
neein Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito jiniichaain curuaanaaneein neeuruhane
jana coaraaun. 5 Niichurute ichoaichaniha oo caje ichananacaauru ne. Leeochaauru
laen ooruhane baiha ichanacuruhi, le oaraanca jaanaca reein tiaaain. 6 Jataainte
nerausiaaejeein niha cuurureein nii ichoaichaniha oo caje ichananacaauru, inae Cana
Coaunera cachaneein aina jiniiquiin neeuruhane jaun. Oha cachane baiha itajeraneein
nenaa coatiha acaauru aina chaachasihei. Acaaurute Cana Coaunera aina rai Calaohi
Jesocurisito rai saseredoteneein le oaraanca jaanacane reein tiaain aina curuaanaa
neein neeurureein.

Moconajaera amuritooruhane

7 Inae le oaraanca jaanacanei baihate, caseteconihane caje mitanojoi niha cureein
atane jachu tabai caje nii moconajaera. 8 Nitohaneein mituhinte satiin caa chauratane
que lauri lauri natane que ichaonacaauru cachaauru rene cuhin, enoto mitu nichajai
jeloon, enoto so nichajai jeloon, enoto mitu nichajai coarajeein cana ajaabiji nichajai
jeloon, enoto so coarajeein cana ajaabiji nichajai jeloon, naaonjoainuri nii Gog aina
Magog neein niicha curuaateeuri coritareein. Nitohaneeinte cucuana cuhane nenaa
carene catuniji jeeoneein acaauru cachaauru taojiareein sonaana que nihane coina.
9 Nitohaneeite satiin chauratane sacuritaain cuhecujeein, jataain nii Cana Coauner-
aacha belaai nese tinonohin, nii Cana Coaunera cachaneein nenacaauru curuacaain
tinonocure. Nete inae dede caje naluha usine jaun, jitariin acaauru mocohin acaauru
itaje. 10 Nii jana, nii acaauru coritaera moconajaerate, usi conemuri asofere neein
mocohin nenaa cuhane jaonojoineei ne, nii *profeta*niha nocoeti aina curuaaecaain,
nii necha aansai ataebinae tabai jaaoruhane jaan cuhane. Ecute janotiin, jiichoo,
naaonjoaain caseteconeein mocoha cuurureein nii chariji bana satonoelanaala.

*Rori somajai acatiha teein caohacha ichacurenihane, baaso ichacuruhane coitucuu-
ruhane*

11 Nii jana curuanaacuru rori- *trono* somajai coaracaaunne janate nichoae lauhaca
leinjiine jana notaracaae jataain caohacha nitajeeriin nii chunijihun coaarino-
joinelanaala nitaje chauratane aina dede. 12 Nii janane itolere que nelateein ne-
nacaauru, chaque nelatelanaala nenacaauru, naaonjoainuri onacaauru coaraaun, nii
curuaanaacuru rori- *trono* acatiha chujunereeuruhane jana. Nii janate, ecu joara-
caeraain nihacoaa quirichaaurune jana, nii chabana satonoelanaala nenaa ichaonaa
que ichaohenihuru curuaa siricha leeocha quiricha netonai ecu joaracaeraain ne. Nii
onacaaurute colurujuenojoineein neeuruhane caje rucuhenojoineein neeure- acaau-
ruhacha ichai rijijieein, nii quiricha cuhane laenanohineein nihane rijijieein. 13 Nii
jana satiin nii cucuana cuhane jaonojoineein onacaaurute caje mitaain tenojoinecure.
Jerichanejeein techu nii ohin aina nenacaauru te, nii onaa curuaanaa neein nenaa.
Nii janate satiin acaauruhacha ichai rijijieein rucuhenojohineein neeure le cacha
cachaauru. 14 Nii baihate, usi conemuri cuhane jaonojoineein ne nii onacaauru
curuanaa neein nenaa, nii nitajerai nenacaauru aina jiniiquiin. Nii usi conemurineein
nenaate, oha cachane baiha cacha itajeraneein nenaa ne. 15 Ecute jaonojoineein
neeure, chabana nitajenaachara nejeein nenaa ichaonaa que ichaoenihuru curuaa
siricha quiricha cuhane laenanohineein curuaa sirilanaala nenacaauru.

21

Ena nenaa chauratane aina ena nenaa dede

1 Nii baihane ena nenaa chauratane, ena nenaa dede, naaonjoaain coaraaun, inae ni-
tajiha nii jauriaanejeein nenaa dede, chauratane, cucuana, naaonjoainurine saijieein.
2 Nii janate, dedeeu Cana Coaunera acatiha nihane caje fauha uhe Cana Curuaanaa
nese neein nenaa- enachasine Jerosaleen. Charijieein teeinti, nelanajanaa jerihane
caohatiin necoreeteein ne leinjiin ene, nii rijijieeinte jataain caohatiin rai necaohacha
que necaohachaain niha nii ena nenaa Jerosaleenne jana coaraaun. 3 Nii janate, nii
Cana Coauneraacha nelaurianajaan rori caohacha tonii: “Inae ena caje coaauneeite,
cachaauru aina ichaoreein Cana Coaunera. Nii janate, acaauru aina ichaohane jana, rai
cachaneein niha cuurureein. Chaen techu nii jeelai Cana Coaunera, acaauru Coauner-
aneein acaauru aina nereein. 4 Nii bana inae nerinaain chananaa, nerinaain onaa,
inaderanaa, cunaeriin niha cachane jaan, naaonjoaainunri. Nitohaneein inoaenlu
nenaa ichaonaate inae nitaje,” naa erenaa dedeeu toniine janane aonaaun.

5 Nii janate:

“Canune nacoauneein enachasine neein itolere coaaunaain neeun. Caa erenaa ichei aitorichaaunine jaan laenaaun. Acate esinae rauhijiriin nohanelanaala ichei aitorichaaunine rijijieein airichaainne coina erenaa ne,” nae canu rai, nii rori caohacha ichoae laujuai.

6 Nii baihate:

“Inae nitohaneein ichanohiniha. Canune itolere nunuheteraneein satono teraneein neeun. Chateeinti cocoirihane jesinaeca arihane rijijieein Canu ariin ne, niine core colane cocoareeuni, nii chariji bana satonoelanaala ichaonaa tera jesinaeca que. 7 Chateeinti itolere necairichanaa abaataain satono que tiaain ne, nii raite cainanohiniha cureein. Chaen techu rai Coaunera nichaaunne jana, aca canu calaohineein nereein. 8 Nena laen nii Canu sacunaa jeriheichuru, nii Canu esenetana jeriheichuru, namute cacha cotaairiin nenacaauru, sonajaain jaaoreraauru, rai sinijeranelanaala nenaa ene aina ichao jeraquiin nenacaauru, namute quicha aina ichao jeraquiin nenacaauru, benaneein nenacaauru, nii ichanohichuru ecaanto coroaeraauru, satiin casajeeuru, naaonjoainurite, nii ohane baiha cacha itajeraneein nenaa usi conemuri asofereneein moconaa cuhane jaonojoiniha cuurureein.” nae canu rai.

Ena nenaa Jerosaleen nese

9 Nii janate, nii caausineein anjeraauru nii caainsii muruaaeneein satononejeein cacha cairichaeranu que biji achunequiin nenacaauru caje nenaa leinjiin anjera:

“Chajaaute caa coarae. Caate Carenero Narejeen comasainu que nenacaaurune,” nae carai, nii satiin Jesocurisito ranojoineein nenacaauru coaarateein.

10 Nii janate, nii canu que Cana Coaunera Suujue coaaratenojoin ichatane ucuuno seeonjoan que canu amaain, dede caje Cana Coaunera acatiha fauha unaa Cana Coaunera nese Jerosaleen coaarate canu que, nii leinjiin anjera. 11 Nii janate, conoha Cana Coaunera necaohachane tocohaneein, jataain caohatiin cono te nii nese. Jataain coretiin nenaa ajeri jaberoco tocohaneein jiquihaquiin, ajeri jataain nojoeein nenaa jaspe tocohaneein asaaun tiaain inanacatiin. 12 Nii nese tinonocoritiinte ne, jataain ecuuneein rijia lechoonca coroata bacuujuaain. Nii janate, nii acuujua nainetiin neeure leinjihanaain anjeraauru. Nii nese bacuujua nainetiinte ne, laenanohineein lechoonca coroata lauriin nenacaauru Isaraelitacuru nefoerate curuaacuru. 13 Nichatajai acuujuate ne, enoto mitu nichajai que. Jana nichatajai acuujuate ne, enoto soo nichajai que. Jana nichatajai acuujuate, enoto soo coarajeein cana raotono nichajai que ne. Jana leeocha nichatajai acuujuate, enoto soo nichajai coarajeein cana ajaabiji nichajai que ne. 14 Nii ajeri laenanohineein niha lechoonca coroatajai Carenero Narejeen rai afosotooru curuaacurune jaan ajeri quete temurae nii nese coriha rijiha.

15 Nii canu aina erenaa anjerate, oro caje ichanohin cojunacatihane jaannu amae, que nii nese coujunacateein acuujuaauru, rijia, naaonjoainuri cojunacatihane jaanu que. 16 Nii janate, rai caare aina ita jaraaone rai jaratono. Nii cojunacatihane jaanu que niicha amai que, nii nese cojunacatiha nii anjerane janate, coroata oaraanca coroata fasha quilometorone rai caare, jaratono, nucuuno, naaonjoainuri. 17 Nii baiha nii rijia ucuuno cojunacatiha, joaenreein cha cojunacatiha cachaaurune rijijiei metoro quene janate, saota choonca saoqui metoroe.

18 Ajeri jataain nojoeein nenaa jaspe caje ichanohiniha rijiane janate, bidirio jicharoaain ichanohin tocohaneein, oro nejesina caje ichanohi ne nii nese. 19 Nii janate, jataain coreein nenaa araai laurii ajeri caohacha que urerianohineein ne, nii rijia temuracuru ajerichuru. Nii jauriaanejeein nunuhe neein nenaa rijia temurate, ajeri nojoeein nenaa jaspe caje ichanohi ne. Jana nii coroata temurate, ajeri caohacha safiro neein niicha curuaateeuri caje ichanohi ne. Jana nii nichatajate, jataain jiquihaquiin nenaa agata caje ichanohi ne. Jana nejenate, esmeralda caje ichanohi ne. 20 Nii jana nesaoquite, ajeri onesi caje ichanohi ne. Nesaotanete, lanaajiojoaain nenaa

cornalino caje ichanohi ne. Jana caainsiinite, jataain jiquihaquiin nenaa crisolito caje ichanohi ne. Jana fosanite, berilo caje ichanohi ne. Jana isconite, topasio caje ichanohi ne. Lechooncanite, beraurosiojoaain asaauntiaain inanacaain nenaa curisoprasa caje ichanohi ne. Jana nii lechoonca leinjiinte, jataain coretiin nenaa ajeri jasinto caje ichanohi ne. Jana nii lechoonca coroatajate, jichosijiojoaain nenaa amatista caje ichanohi ne. 21 Nii lechoonca coroatajai acuujuate ichanohi ne, lechoonca coroatajaain jataain ajeri caohachaneein nenaa perla caje. Le bacuujuaauru acuujuate ichanohi ne, leinjihanaai ajeri perla caje. Jana nii nese cataaun cunaa nese coerote, bidirio tocohaneein jiquihaquiin asaaun tiaain inanacaain oro nejesina caje ichanohi ne.

22 Nii jana coatiha nii leinjiinijin Teenforo coaarinaaun nii neseu, cana Curuaanaa itolere que nelateein itolere ichana naineraneein nenaa Cana Coaunera, rai Calaohi-Carenero Narejeen aina ecu nenaa Teenforo neeuruhane jaun. 23 Nii jaun coatiha enoto, atene, naaonjoainuri lateein nihei nii nese conaeranu que, inae rai necaohacha que conaa Cana Coaunerane jana, rai cono neein niha Carenero Narejeene jaun. 24 Satiin lauri lauri ichaonacaauru cachaaurute, nii nese que conaeraain nii nese que amuhemuhecurureein. Nii jana satiin caa chauratane que nenacaauru curuaanaacuru *rey*churute, itolere acaauruhacha latei teeurureein acaauru rai. 25 Niheichu nii chariji bana nefurinaain acuujua. Niheichu ecu nerinaain nocohena. 26 Satiin lauri lauri ichaonacaauru cachaaurute, raotojoeein neeuruhane jaanu, acaauru necaohacha que necaohachaain neeuruhane jaanu, naaonjoinunru amaaurureein nii neseu. 27 Nete laen, nii chariji bana enoorenereein nii Cana Coaunera rai caohachanelanaala baasoneein nenacaauru. Niheichu, nii namute cacha cotaairiin casajenetiin nenacaauru enonaa nainecururinaain. Leinjiin nii Carenero Narejeen nii chabana satonoelanaala nenaa ichaonaa que ichaoenihuru curuaa siricha quiricha cuhane laenanohineein curuaa sirichaauruhachate, enonaa nainereein nii neseu.

22

1 Nii baihate, leinjiin nucuhe ajiarojoeritiin nenaa ichaonaa tera nucuhe coaarate canu que nii anjera. Nii janate, Carenero Narejeen nelaurianaja aina, Cana Coaunera nelaurianaja rori *trono* jeelai caje mitue nii acau- ajiarojoeritiin asaaun tiaain inanacanaa. 2 Nii nese cataaun cunaa bero cuhane, chaen nii nucuhe auhaniha, naaonjoaainte ita jeraniha omarohin le ateeuru naineein inacae nii ichaonaa tera enuha. Nitohaneeinte le jaanaca cuhane lechoonca coroata saain inacae nii enuha. Jana nii enuha ichaonaa tera alote nelate que necoichacuruha lauri lauri ichaonacaauru cachaaurune coina. 3 Nerinaain ecu nechu aansaineein ichoai. Cana Coaunera aina Carenero Narejeente, nii neseu nereein jelai Curuaanaa neein cocoainanacaineein. Nii jana rai cachaaurute coroaeca cuururreein. 4 Cana Coaunera ainate ita acatiha neein ita coaraain rai nauri que Cana Coaunera curuaa sirichururreein. 5 Ecu nerinaain nocohena. Cono laatecururinaain nii rai cachaauru. Enoto niha natiin laatecururinaain. Cana Coaunerate, acaauru cono neein nereein. Nii rai cachaneein nenacaaurute curuaanaa niha cuururreein chabana satonoelanaala.

Ichuunijiha turuha Jesocurisitone

6 Nii baihate:

"Caa erenaate esinae rauhijiriin, nii nohane lanaala ichei aitorichaaunine rijijieein airichaaine coina erenaa ne. Nii Cana Coaunera, nere beebejeeuruha *profeta*curune coina berateralute rai anjera letoae, inae ichuunejeeonriha nitohanerichaainene jaun, rai cachaneein nenacaauru que coaaratihane coina," nae canu rai nii anjera.

7 Nii janate aonacaaunne jana: "Carajae lanaalane inae turuha ureeunni. Nerausiaaecate cuururreein caa quiricha cuhane laenanohineein nenaa Cana Coaunera beratenojoin tonoraain nenacaauru," nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

8 Canune Joaan neein coaraain aonaaun. Nii coaraain aonacaaunne baihane, nii canu
que coaaratera anjera tijia asaae neseeonriaaun, coroaaecaaune coina.
9 Nete canu rai:
"Coa nitohanai ichaa. Canu netonaine aaine rijijieein, Cana Coaunera cachaneein
neeun. Satiin ii nejeraauru, caa quiricha reretaain coaraain tonoraeraauru, Cana
Coaunera ere que erenacaauru- *profeta*curu, naaonjoainuri rijijieein neeun canu ne-
tonai. Cana Coauneraacha coroaaecu," nae nii anjera canu rai.
10 Nii baihate coaiteen aite carai:
"Coaa leeochaauru rai belanaala caa quiricha cuhane laenanohineein nenaa- Cana
Coaunera ere rucuheca ii suujuaacha cuhane. Leeochaauru rai beeu. Inae jataain
ichuunijiha nitohanai cojoanonaa que turuhane. 11 Chunocoha cacha Cana Coaunera
ere aohana jerenihane, nihei tonaain erenaa najaanu. Nirijieeincha baaso ichajeein
sacuhane coina reroecanaa nainihaacache. Esinae rauhijiriin caohachaain suujua
coaraain Cana Coaunera sacunaa jeriha cachane, jelai teein Cana Coaunera cachaneein
nihane jeriha Cana Coaunerane rijijieein sacuhane raite ne," nae nii anjera canu rai.
12 Niritiinte: "Aiha. Carajaelanaalane turuha ureeunni. Chaen nechu, acaauruhacha
ichai nainejeein cainacaaune jaanu uhaain ureeunni, le cacha cachaauru rai tiha-
nune coina. 13 Canune jauriaanejeein itolere nunuheteraneein satonoteraneein nenaa
neeun" nae Cana Curuaanaa Jesoso.
14 Nerausiaaecate cuurureein canu esenetaauruhane coreniha rai nosa caje canu
ichoteratenojoineein nenacaauru, nii ichaonaa tera enuha inaa leein, Cana Coauner-
aacha rucujuei nenaanajaun enonaa nainecuruhane jaun. 15 Nete laen enoelanaala
jianacoon nedaaurureein, nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru, baasoneein
ichaonacaauru cacha baasooru, benaneneein nenacaauru, sinijerane lanaala nenaa
ene aina ichaojeraconacaauru, enecuru nihanatiin rai lananelanaala nenaa quicha
aina ichaojeraquiin nenacaauru, sonajaain jaaorera, ichanohin ecaanto coroajeein ne-
nacaauru, satiin nechu jataain coritaraacha ichajeein, acaacha ichajeein nenacaauru,
naaonjoainuri. Nii janate:
16 "Canune Jesosoneein caa canu rai anjera letoaaun, satiin caa aitohane rijitojoeein,
janijiin canuhacha raauri canu cachaauru rai biha cuhane coina. Canune Rabiri caje
nefoeratenaaneein neeun. Canune janonaa rai mitunaa arasijie rijijieein neeun," nae.
17 Cana Coaunera Suujue, Carenero Narejeen comasai, naaonjoainurite: "Chajaau,"
naauruhane jana: "Chajaaujian," naaurureein aohanraauru. Chunocoha cocoireein
acau conaa jereein uhite, nii core colane ichaonaa tera acau coreein.
18 Satiin caa quiricha cuhane laenanohineein nenaa caitoonjoante aitocoaaunne
rijijieein situreein. Chunocoha cau caa quiricha cuhane nihane amurijiriin jojoin
nenaate, caa quiricha cuhane laenanohineein niha caainsii laurini cacha cairichaeranu
jaan que cairichaa cureein Cana Coaunera. 19 Jana chunocoha caa canuhacha beratei
quiricha cuhane laenanohineein nenaa coreein, que cacha relaelanaala, naaonjoain
nenaa cajete, nii ichaonaa tera, que banihateein niicha rucujei enuha inaa rulureein.
Chaen caa quiricha cuhane laenanohineein nenaa Cana Coaunera nese neein nenaane
maajeein caje rulureein.
20 Caritiin aitiinte: "Aiha, carajaelanaalane inae turuha ureeunni," nae Cana Curu-
aanaa Jesoso.
Nitohanemiinjian. Chajaain sorotiin uu Cana Curuaanaa Jesoso.
21 Cana Curuaanaa Jesoso itolere inaraacha latei teein inara rausiaaemiinte raoto-
joeein neeiche.